

བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བཅུས་བོད་ཐེང་། ༡༤

ཟབ་མོ་ལྷ་བའི་བྱང་པར་བཤད་པ།

བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཞིབ་དཔྱད་ཁང་།

བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་
གཙུས་བརྒྱུས།

ལྷ་མོ་ལྷ་བའི་བྱུང་པར་བཤད་པ།

བོད་མེང་།
༡༥

བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཙུས་བརྒྱུས་བོད་མེང་། ༡༥

ལྷ་མོ་ལྷ་བའི་བྱུང་པར་བཤད་པ།

བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཞིབ་དཔྱད་ཁང་།

བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བུ་སྐོར་ལྷན་ཁྲིམས་ཀྱི་འཕྲིན་ལྷན་གྱི་འཕྲིན་ལྷན་ ༡༩

ཟབ་མོ་ལྷ་བའི་བྱེད་པར་བཤད་པ།

བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཞིབ་དཔྱད་ཁང་ནས་དཔར་བསྐྱེད་ཀྱི་ལྷན་

© Institute of Tibetan Classics, 2010
All rights reserved.
Compiled, edited and published by the Institute of Tibetan Classics
www.tibetanclassics.org

དཔེ་དེབ་འདི་མ་དཔེ་ངོས་འཛིན་ཁ་གསལ་བོ་ག་བསྐྱར་དུ་དཔར་བསྐྱེད་གནང་ན་དགག་བྱ་མེད།

བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བཅུ་བོད་མེད་༡༥

ཟབ་མོ་ལྷ་བའི་བྱད་པར་བཤད་པ།

བཙུན་བླ་ལྷ་བའི་རྣམ་གཞག

བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཞིབ་དཔྱད་ཁང་ནས་ཕྱོགས་སྒྲིག་དང་དཔར་བསྐྱེད་ཞུས།
སྤྱི་ལོ་ ༢༠༡༠ ལོར་ཕྱི་ལོར་དཔར་བྱངས་དང་བོ་བསྐྱེད།

Series title: *bod kyi gtsug lag gces btus* vol.18
Volume title: *zab mo lta ba'i khyad par bshad pa*
Author: Selected anthology

1. Madhyamaka philosophy - the Middle Way - Svatantrika - Prasangika - Yogacara-Madhyamaka - emptiness - absence of inherent existence - freedom from conceptual elaboration
2. Zhang Ye shes sde - Padmasambhava - Rong zom chos bzang - Phya pa chos kyi seng ge - rJe tsong kha pa - rGyal tsab dar ma rin chen - Goram bsod nams seng ge - sha kya mchog ldan - Second Dalai Lama dGe 'dun rgya mtsho - Karmapa mi bskyod rdo rje - Jo nang ta ra na tha - lCang skya rol pai rdo rje - Kong sprul blo gros mtha' yas - 'ju mi pham - Brag dkar blo bzang dpal dlan

ISBN 978-81-89165-18-6

Printed in New Delhi, India

THE DALAI LAMA

༡། འོད་གངས་ཅན་གྱི་སྒྲིང་ས་སུ་མི་ལོ་ཉིས་སྟོང་བཟུལ་བའི་སྡོན་ནས་སྐད་ཡིག་གིས་མཆོན་པའི་རིག་གནས་དར་འཕེལ་གིན་ཏུ་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད། ལྷག་པར་བཅོན་པོ་ཆོས་ཀྱི་ལོ་ལ་ཆ་ནམས་ཀྱི་བྱུགས་ཏེ་བཀའ་ངོན་ལས་སྟོན་པ་སངས་ཀྱིས་ཀྱི་ཆོས་ཚུལ་དཔལ་ནུ་ལེ་རྒྱའི་མཁས་པའི་བཞེད་རྒྱུན་ནང་དོན་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་ཅ་བ་བཏན་པོ་ཆུགས་ཏེ་སྐྱེ་བྱུང་ས་ལས་འདས་པའི་འདི་ཕྱིའི་རེ་བ་སྐྱོང་བྱུང་བ་བྱུང་ཡོད་པ་ནི་འདས་པའི་ལོ་རྒྱུས་དེབ་ཐེར་ནང་གསལ་བ་ལྟར་ཡིན། དེར་གོ་དུས་སུ་འང་བོད་མི་རིགས་དང་། དེ་མཚུངས་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་བོད་ཀྱི་ནང་ཆོས་རིག་གཞུང་ཁྲབ་གདལ་ཆེན་པོ་བྱུང་བའི་ཆེན་པོ་དོར་གྱི་ཡུལ་དང་། རུ་སྤེལ་ཁོངས་ཀྱི་བྱ་བ་དང་ཀལ་ལྷན་སོགས། དེ་བཞིན་ཆེན་པོ་ཀྱི་ཡུལ། རྩོགས་མཚུངས་རི་བོ་དེ་མ་ལ་ཡའི་སྡོ་རྒྱུད་དུ་ཆགས་པའི་འབྲུག་འབྲས་དང་ལ་དྭགས། ཁུ་ལྷ། སྤྱི་སོགས་ཀྱིས་མ་ཆད་པར་འཛམ་གླིང་གི་ས་ཁུལ་དུ་མར་བོད་ཀྱི་ནང་ཆོས་ལྟ་བུའི་སྤྱིར་འགྲོ་བ་མིའི་བདེ་དོན་དང་། ལྷག་པར་ནང་སེམས་ཀྱི་ཞི་བདེའི་ཐོག་ཁབས་འདེགས་གང་འཆམས་བསྐྱབས་དང་སྐྱབ་སྤྱོད་སྤེལ་པར་མ་ཟད་སྐད་ཀྱི་ཕྱི་ཆོན་རིག་དང་བྱུང་དུ་འབྲེལ་བའི་སྡོ་ནས་སྤར་ལྷག་ཁབས་འདེགས་སྐྱབ་བྱུང་བ་ཀྱི་ཡིན་པ་གདོན་མི་ཟ།

རྒྱ་མཚན་དེ་ལྟར་ལ་བཏོན་ནས་ད་ལམ་ཁེ་ན་ཏེ་མོན་གྱི་ཡལ་བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཁྱིམ་དཔྱད་ཁང་གིས་བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བཏུས་ཞེས་པ་བོད་ཀྱི་རིས་མེད་མཁས་གྲུབ་ཆོད་ལྷན་དུ་མས་བཅུམས་པའི་བཏན་བཅོས་བོད་ཕྱིར་སྤྱོད་ཀྱི་ཐུག་པ་ལྷག་ཀྱི་ཐོག་ཀྱི་བསྐྱེད་ཀྱི་ལྷན་དག་དེས་འདྲིངས་སོང་བ་དེར་རབས་ཀྱི་སྤྱོད་དང་མཐུན་པ་དེབ་གཟུགས་ཐོག་དཔར་སྤྱོད་ཀྱི་བཞིན་ཡོད་པར་སྟོང་ནས་ཡི་རང་བཟུགས་བཞིན་ཕྱིར་པ་དང་ཆབས་ཅིག་གཙུག་ལག་གཅེས་བཏུས་འདིས་བོད་ཀྱི་སྤྱོད་གཉེར་གྱི་བཞིན་གནས་མང་པོར་གལ་ཆེའི་བོད་ཀྱི་བཏན་བཅོས་འདི་དག་བཏོ་ཆོག་ཡོང་བྱུང་། ལྷག་པར་རང་རིགས་སྡོ་གསར་གཞིན་རྒྱ་ནམས་སོ་སོའི་མི་རིགས་ཀྱི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་རྒྱ་ཆེ་གཏོང་ཐབ་འདི་ལ་དོ་སྣང་ཆེར་བསྐྱེད་དང་གཞུང་དོན་སྤྱོད་གཉེར་བྱ་རྒྱུའི་ཆ་རྒྱུན་དང་གོ་སྐབས་གསར་པ་ཞིག་ཐོབ་རྒྱུའི་རེ་སྟོན་བཅས། ཏུ་ཡའི་ཐུ་མར་འབོད་པ། ལྷག་པར་དགེ་སྦྱོང་བཏན་འཛིན་རྒྱ་མཚོས། རབ་བྱུང་བཅུ་བདུན་པའི་ལྷགས་ཏེ་ཟླ་ ༡༠ ཆོས་ ༡༧

ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༡ ཟླ་ ༡༡ ཆོས་ ༡༠ བཟང་པོ་ལ།

༥ བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བཅུ་པོ་དཔེ་ཆ་ཚང་མེད་ཀྱི་སྒྲིག་དང་དཔར་སྐྱོན་གྱི་རྒྱ་འགྲེལ་
མཐུན་ཆེན་ཡོངས་རྫོགས་ཨ་རིའི་མི་རིགས་སྐྱ་ཞབས་སྒྲེ་རི་ཉེར་ཤེ་དང་། Barry J.Hershey
ལུ་མ་སྐྱ་ཁོ་ནི་ཉེར་ཤེ་ Connie Hershey ཉེར་ཤེའི་བྱིས་ཚང་གི་དགེ་རྩ་ The Hershey
Family Foundation བཅས་ནས་སྐྱར་བར་དད་གཏོང་བྱིན་བདག་ནམས་ཆེ་ལྷག་དོན་ལྷན་
ཐོག་འདི་བྱིའི་ལེགས་ཚོགས་བསམ་དོན་བཞིན་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པའི་སློན་འདུན་ལྟ།

ཕྱོགས་སྒྲིག་པའི་གྲོང་བརྗོད།

༧ དེ་ལམ་འདིར་རིས་མེད་པོད་ཀྱི་མཁས་གྲུབ་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་དུ་མས་བརྩམས་བསྒྲིགས་མཛད་པའི་གཞུང་གལ་ཆེ་བ་བརྒྱ་ཕྱག་གཉིས་ལྷག་ཙམ་ཞིག་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱར་ཏེ་བོད་ཀྱི་གཞུང་ལག་གཅིས་བརྒྱུ་ཞེས་པའི་བོད་མེད་གསར་དུ་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་ཀྱིས་དཔར་བསྐྱོན་ལུ་བ་ནི། གཙོ་བོ་རང་རེའི་བོད་ཀྱི་ཆེས་མཐོའི་རིག་གནས་སྤྱི་དང་ལྷག་པར་ནང་དོན་རིག་པའི་གནས་ཟབ་མོ་རྣམས་ཆ་ཆང་བ་བོད་གངས་མི་མང་བ་ཞིག་གི་ཐོག་ནས་དེར་རབས་སློགས་རབས་པའི་ཡིད་ངོར་ལེགས་པར་མཆོན་བྱ་བ་པ་དང་། དེ་མཆུངས་སློགས་རབས་དོན་གཉེར་ཅན་རྣམས་ནས་གལ་ཆེའི་བསྟན་བཅོས་འདི་རྣམས་ལ་ཐོས་བསམ་བཞི་བའི་གོ་སྐབས་བཟང་པོ་ཐོབ་པའི་དམིགས་ལུལ་གྱི་ཆེད་དུ་ཡིན། དམིགས་ལུལ་གཞན་ཡང་རིམ་པས་གལ་ཆེའི་བོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་འདི་རྣམས་དབྱིན་ཡིག་སོགས་འཛམ་གླིང་སྐད་ཡིག་གཞན་དུ་པ་བ་སྒྱུར་གྱི་ལམ་ནས་ནམ་ཞིག་གཞུང་རྩོམ་པ་བོའི་བོད་ཀྱི་མཁས་གྲུབ་ཆེ་ལག་རྣམས་ཀྱི་མཆོན་འཛམ་གླིང་ཡོངས་ལ་གྲགས་ཐུབ་པ་མ་ཟད་དེ་རྣམས་ཀྱིས་བརྩམས་པའི་གལ་ཆེའི་གཞུང་རྣམས་ཀྱང་འཛམ་གླིང་སྤྱིའི་སྤྱི་ཆེའི་གཞུང་ལག་གི་གྲུབ་དུ་སྤྱེབས་ཏེ་སྤྱི་རྒྱུ་མང་པོར་ལན་ཐོགས་ཡོང་བའང་སྤྲིད་སྟེ།

བོད་མེད་འདི་ཉིད་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་ཞུ་བ་ནི། རྩ་བ་ལོ་པོ་ཐུབ་བསྟན་སྤྱིན་པས་འགན་ཁུར་གྱིས་ལོ་ཤས་རིང་དཔེ་མཛད་ཁང་མང་པོར་དབྱུང་ཞིབ་ཀྱིས་བོད་མེད་འདི་ནང་རི་བརྟགས་ཀྱི་ཐུག་དཔེའི་མཆོན་ཐོའི་གཞིམ་བཞུགས་བསྒྲིགས་ཀྱིས་ཤིང་། ལས་དོན་འདིའི་ཐོག་ཤིང་ལོ་མ་ཡསྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོས་དབུས་རིས་མེད་སྤྱི་ཆེན་ལག་དང་དེ་མཆུངས་བོད་ཀྱི་མཁས་དབང་ལག་ལའང་བཀའ་སློབ་ཀྱིས་ཡོད། དེ་ཡང་སྤྱིར་རང་ཅག་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ནང་སྟོན་གྱི་གསུང་སྟོལ་ལ་རིག་གནས་ཆེ་བ་ལྟ་བུ་དང་རྩེ་བ་ལྟ་བུ་ཞེས་གྲགས་པ་ལྟར་ཆོས་དང་འཛིན་ཏེན་གྱི་ལམ་ལྟགས་སྟེ་ཆོགས་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་ཁྱི་ཕྱག་བརྒྱལ་བ་བརྟགས་མོད། འདིར་ནི་གཙོ་བོའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་ཕྱི་ལོ་རྒྱུ་རབས་བདུན་པའི་ནང་ད་ལྟ་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་བོད་ཀྱི་ཡི་གེ་འདིའི་སྟོལ་གཏོད་པ་ནས་བཟུང་དུས་རབས་ཉི་ཤུ་པའི་སྟོད་ཆའི་བར་གྱི་དུས་ལྟན་མི་ལོ་ཆིག་སྟོད་སྟེ་བརྒྱ་ཙམ་འདིའི་ནང་དུ་རྒྱུ་བའི་མཁས་དབང་ཆེད་ལྷན་གལ་ཆེ་བ་རྣམས་ཀྱི་རྩོམ་གཞུང་གནད་ཆེ་བ་ལག་མང་ཙམ་ཞིག་བོད་མེད་འདི་ནང་གཅིས་བརྒྱུ་ཀྱི་ཡོད། དེ་ཡང་གཙོ་བོ་བརྗོད་བྱའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་ཐོག་མར་བོད་དུ་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ནང་རྒྱུ་བའི་ཆོས་བརྒྱུ་ཆེན་པོ་ཐོ་བོ་བཀའ་ལྟར་མས་པ། ས་དགེ་བཀའ་རྟེན་མོ་ནང་བོན་དང་བཅས་པ་སོ་སོའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མན་ངག་སྟོན་པའི་སྤྱོགས་བམ་ལག་དེ་ནས་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་དང་སྤྱི་མ་ལག་སྤྱི་རྣམས་ལ་མེད་ཀྱི་བསྐྱེད་རིམ་དང་ཚོགས་རིམ། དཔལ་དུས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་

ལོའི་རྣམ་གཞག་དེ་ནས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྡེ་ཚན་ལ་ཕར་བྱིན་དང་། ཟབ་མོ་དབུ་མའི་ལྟ་བུ། ཚད་མ་རིག་པ། མངོན་པ་
གོང་ལོག་གཉིས། སྤྱད་མཐའི་རྣམ་གཞག་བཅས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ལེགས་བཤད་ལྟགས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་སོགས་སྟོན་པའི་
མཁས་པ་དང་གྲུབ་པ་ལ་འཇུག་པའི་སྒྲིལ་གཞུག་གཅེས་བཞུགས་སྒྲ་ཚོགས། གཞན་ཡང་གསོ་བ་རིག་པ་སྤྲན་གྱི་གཞུག་།
སྤར་སྒོལ་གྱི་རྩིས། བོད་ཀྱི་ལྟ་མའི་གཞུག་ཆེན་ལག་རྒྱལ་རབས་དང་ཚོས་འབྱུང་རྟེན་རིགས་གལ་ཆེ་དཔེ་མཚོན་བཅས་
སྡེ་ཚན་འདི་ཆ་ཚད་བོད་གྲངས་སོ་གཉིས་ནང་ལེགས་པར་མཚོན་སྤྱད་པ་ཞུས་ཡོད།

བོད་མེད་འདི་བཞིན་ཞུསྒྲིག་དངོས་གཞི་ཞུསྒྲུབས་ཐོག་མར་གཞུགས་སོ་སོ་ཀམ་ཕུའའི་ནང་འཇུག་དུས་མ་
དཔེ་བོད་དཔར་རྟེན་པ་ཚད་ལྡན་ཞིག་ལྟ་སྟངས་ཀྱིས་འཚོལ་ཞིབ་བྱས་ཏེ་དེ་ཕྱི་མོར་བརྒྱུས། དེ་ནས་གཞུག་དཔེ་མ་དཔེ་
བོད་དཔར་མི་འདྲ་བ་ཇི་བཞུགས་པན་རྒྱུ་ཞིབ་བསྐྱར་བྱས་ཏེ་མ་དཔེ་མི་འདྲ་བའི་ནང་དཔར་ཡིག་མཚུགས་མིན་ཇི་ཡོད་
ངོས་ལེགས་པར་བརྒྱུ་སྟེ་མཚན་ཐོ་བཞོད་དེ་མ་དཔེ་འདི་ནང་མངོན་གསལ་ཅན་གྱི་ལོ་རིགས་རྣམས་བཅོས་ཤིང་
གཤམ་དུ་མཚན་ནང་དེ་དོན་གསལ་བཤད་དང་། གཞན་དོགས་གཞི་ཡོད་པ་རྣམས་རང་སོར་བཞག་སྟེ་འོག་གི་མཚན་
ནང་ནོར་བཅོས་ཇི་ལྟར་དགོས་མེད་ཀྱི་བསམ་འཆར་ལྟ་ཡོད་པ་ལས་རྩ་བའི་མ་དཔེ་བོད་དཔར་གང་ལ་གཞི་བཅོལ་བ་
དེ་ཚད་ལྡན་རང་དུ་བྱས་ཏེ་ཞུད་ག་གཅིང་པེས་ཐེངས་དུ་མ་སོང་བ་ཞུས་ཡོད། དེ་དང་ཆབས་ཅིག་གྲོག་པ་པོ་དོན་གཉིར་
ཅན་རྣམས་ནས་རྒྱུས་བཅོལ་གྱི་ཡིག་ཆ་ཁག་ལ་དབྱེད་ཞིབ་གནང་བའི་སྒྲིག་ལུང་གཞུག་སོ་སོའི་ནང་ལུང་འབྲེན་ཇི་
ཡོད་གང་གྲུབ་ངོས་འཛིན་གྱིས་བཀའ་བསྟན་དང་གསུང་འབུམ་སོགས་གང་ཡིན་ཚད་ལྡན་དཔར་མ་ཞིག་གི་སྟེང་ནས་
ཕྱག་དཔེ་སོ་སོའི་མཚན། དཔར་མ་གང་ཡིན་གྱི་ངོས་འཛིན། བོད་ཨང་གྲངས། ཐོག་ཕྱད་ཡིག་ཐེང་གི་ཨང་གྲངས་
བཅས་གསལ་པོ་བཞོད་དེ་གཤམ་དུ་ཞུསྒྲིག་པའི་མཚན་ཞེས་པའི་ནང་བརྒྱུ་ཡོད། དཔེ་དེ་བཞོག་སྐྱབས་གཞུག་
གི་ཚན་པ་གལ་ཆེ་རྣམས་ངོས་འཛིན་སྒྲ་བ་དང་། ཕྱག་དཔེ་གཞིགས་བའི་པོ་ཡོང་ཆེད་གཞུག་དོན་གལ་ཆེ་བ་རྣམས་དེ་བ་
ཀྱི་དབྱུང་དཀར་ཆག་ལོགས་སུ་བཞོད་པ་ལྟར་ཚན་པ་སོ་སོར་བཞོགས་ཏེ་འགོར་ས་བཅད་ཆེ་ཁག་གང་ཡིན་བཞོད་པ་མ་
ཟད་ནང་དོན་རྣམས་ཀྱང་དེང་རབས་ཀྱི་དཔེ་དེ་བཞིག་ལྟགས་ལྟར་དུ་བསྐྱོད་སྤྱད་བྱས་ཏེ་སྤྱི་ལོ་དེ་བཞིག་མཚན་གསལ་
པོ་ངོས་འཛིན་སྤྱད་པ་བྱས་ཡོད། གཞན་ཡང་བོད་སོ་སོའི་ནང་ཇི་བཞུགས་ཀྱི་གཞུག་གང་ཡིན་རྩ་བའི་དཔེ་འབྲེལ་བའི་
དོན་གནས་དཔེར་ན་རྩོམ་པ་བོའི་ལོ་རྒྱུས་སྟེང་དོན་དང་། གཞུང་སོ་སོའི་དོན་རགས་རིམ་ཅམ་འབྲེལ་བ་ཆོད་སོགས་
གསལ་བའི་སྟོན་སྟེང་དོ་སྟོན་ཀྱང་བཞོད་ཡོད་པ་བཅས་སྤྱི་ལོ་ལས་དོན་མཐའ་དག་ལ་གང་ཤེས་གྱིས་དམ་དོན་ཅི་
ལུས་ཞུ་སྤྱད་ཡང་དུང་ཡི་གེ་ཆད་ལྟག་དང་། གཞུང་མཚན་སྤྱི་ལོ་སྟེ་སྟེ་སྟེ་སྟེ་སོགས་གང་ཐད་ནས་ནོར་འབྱུལ་གྱི་
ཡོད་ངོས་པས་མཁྱེན་ལྡན་རྣམས་ནས་བཟོད་པར་མཛད་འཚལ།

དེ་བཞིན་དུང་ཚོ་ཞུསྒྲིག་པ་རྣམས་གཞུག་མཐོང་རྒྱ་ཞན་པ་དང་། ལྟག་པར་མ་དཔེ་ལག་སོན་མ་གྱུར་

བསོགས་ཀྱིས་པོད་མེད་འདི་ནང་དེས་པར་བཞུགས་སུ་འོས་པའི་དཔེ་གཞུང་གལ་ཆེའི་རིགས་མང་པོ་ཞིག་ལྟས་
ཡོད་དེས་པས་མང་ཐོས་མཁས་པའི་མདུན་སར་བཟོད་གསོལ་ཞུབ་དང་ཆབས་ཅིག་སྤྲད་ནས་ཀྱང་རིམ་པས་པོད་
མེད་འདིར་པོད་གངས་གསར་པ་བསྟོན་པའི་གོ་སྐབས་ཀྱང་འོང་གི་ན་དེར་སྟོན་པའི་བཀའ་སློབ་དགོངས་འཆར་
ཡང་ལྷག་སྟོལ་ཡོང་བ་ཞེས་རེ་བསྟུན་ཡང་ཞུ་གྱུ།

མཐའ་དོན་པོད་ཀྱི་གཞུག་ལག་གཅེས་བཞུས་ཀྱི་པོད་མེད་འདི་བཞིན་ཕྱོགས་བསྐྱིགས་ཀྱིས་དཔར་བསྟན་
རིམ་པས་ཞུ་བའི་གལ་ཆེའི་ལས་དོན་འདི་ཐོག་ང་ཚོར་སྣ་སྤྲུལ་སྟེ་པོད་ཀྱི་ཆེས་མཐོའི་སློབ་གཉེར་ཁང་ནས་ཞུ་སྒྲིག་པ་
ཚོར་མཐོ་སློབ་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་དུ་ཇི་བཞུགས་ཀྱི་པོད་དཔེ་རྣམས་ལྷག་པར་དབྱད་ཞིབ་ཞུ་གྱུའི་གོ་སྐབས་གནང་བ་
དང་། དེ་མཚུངས་མ་དཔེ་རྣམས་ཀམ་ཕུ་ཏའི་ནང་འཇུག་གྱུའི་བྱགས་འགན་དགའ་ལྡན་གར་ཅེ་གྲུ་ཆང་གི་དཔེ་
མཛོད་ཁང་ནས་བཞེས་པ་བཅས་ལ་བྱགས་རྩེ་ཆེ་ཞུ་གྱུ། གཞན་ཡང་བྱག་དཔེ་ཞུ་སྒྲིག་གཙོས་ལུང་ཁྲུང་ས་འཚོལ་
ཞིབ་སོགས་ཀྱི་ལས་དོན་ཆེ་མེད་རིགས་རྣམས་དེབ་སོ་སོའི་ཆེད་བཀོད་ཞུ་སྒྲིག་པས་གནང་ཐོག་ཁོ་བོ་ལྷན་བསྟན་
སྟེན་པས་ཀྱང་ལུང་བརྟེན་དཀའ་བ་རྣམས་ལ་གང་གེས་འཚོལ་ཞིབ་སོགས་བྱས་པ་མ་ཟངས། ལྷག་པར་གཞུང་ཆེ་ཁག་
རྣམས་དེར་རབས་དང་མཐུན་པར་གཞུང་འཚམས་འབྲེད་རྒྱ་དང་སྐབས་འབབ་འགོ་བརྗོད་འགོད་རྒྱ་སོགས་ཀྱི་འགན་
སྲུང་གིང་། དེ་བཞིན་དུ་གཞུང་ཡོངས་རྫོགས་ཐེངས་སུ་བྱི་གཉིས་སྟོག་སྟེ་ཞུ་དག་ལྷན་པ་སོགས་ཞུས་ཡོད། ཞུ་
སྒྲིག་པ་ཚོས་བཀོད་པའི་ནོར་བཙོས་དང་མཚན་རྣམས་དང་དེའི་སྟེང་ཁོ་བོས་ཐ་མའི་ཞུ་སྒྲིག་བཀྲིས་པའི་ནོར་བཙོས་
དང་མཚན་ཁ་བསྟོན་རྣམས་མ་ནོར་བར་སྐབས་སོ་སོར་ལའོད་པ་སོགས་ལས་དོན་དུ་མའི་འགན་སྲོ་བཟང་ཚོས་
དར་དང་སློ་བཟང་དོ་རྩེ་རབ་སྒྲིང་གཉིས་ནས་གནང་བ་དང་། ལྷི་ལིའི་དཔར་བསྟན་ཞུ་གྱུའི་ལས་དོན་གང་ཅིར་བྱག་
རིགས་རྫོང་ཚོས་བསྟན་འཛིན་ཚོས་ཀྱལ་ནས་གནང་བ་བཅས་ཆང་མར་བྱགས་རྩེ་ཆེ་ཞུ་གྱུ་བཅས་སྟོན་འགྲོའི་
སྟེང་བརྗོད་ཀྱི་ཚུལ་ལྟ། པོད་ཀྱི་གཞུག་ལག་གཅེས་བཞུས་ཀྱི་ཕྱོགས་སྒྲིག་དང་ཞུ་སྒྲིག་འགན་འཛིན་སྲུང་རི་བ་ལྷ་
རམས་བྱུང་བསྟན་སྟེན་པས་ལྷ་ཆོས་ལ། །

དཀར་ཆག

སྒྲིབ་སྒྲིབ་ཐོག་སྒྲིབ།.....	xi
དཔེ་སྒྲིབ་གསལ་བཤད།.....	xliii

ཟབ་མོ་ལྟ་བའི་བྱད་པར་བཤད་པ།

༡ ལྟ་བའི་བྱད་པར་བཤད་པ། ཞང་ཡེ་ཤེས་སྒྲེ།.....	1
༢ མན་ངག་ལྟ་བའི་སྒྲིབ་པ། སྒྲིབ་དཔོན་རིན་པོ་ཆེ།.....	27
༣ ལྟ་བའི་བརྗེད་བྱང་ཆེན་མོ། རོང་ཐོམ་ཆོས་ཀྱི་བཟང་པོ།.....	35
༤ དབུ་མའི་དེ་ཁོ་ཉིད་བསྐྱུས་པ་ཤར་གསུམ་སྟོང་ཐུན། ལྟ་བའི་ཆོས་ཀྱི་སེང་གེ།.....	57
༥ ཅུ་ཤེས་དཀར་གནད་ཆེན་པོ་བརྒྱད་ཀྱི་བརྗེད་བྱང་། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ། རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།.....	185
༦ ལྟ་བའི་ཤེན་འབྱེད་ཐེག་མཆོག་གནད་ཀྱི་ལྷ་ཟེར། གོ་རམས་པ་བསོད་ནམས་སེཌ།.....	207
༧ དབུ་མའི་བྱང་ཚུལ་རྣམ་པར་བཤད་པའི་གཏམ་ཡིད་བཞིན་ལྟོན་པོ། ཤུག་མཆོག་ལྷན།.....	263
༨ ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་སྐྱུ་བྱ་བའི་བཞེད་པའི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་གནས་ཐལ་འབྱུང་དང་རང་རྒྱུད་སྐྱ་བ་ ཇི་ལྟར་འདོད་པ་དང་། དཔལ་ལྷན་དྲགས་པོ་བཀའ་བརྒྱུད་པས་ཇི་ལྟར་བཞེད་པའི་ཚུལ་ གཅིག་པའི་ངེས་དོན་འབྲུལ་བལ་གྱི་སྒྲུ། ཀམ་པ་མི་བསྟོད་དོ་རྗེ།.....	291
༩ ཟབ་མོ་དབུ་མའི་ལྟ་བ་གཏན་ལ་མཐ་པ་ཐར་འདོད་ཀྱི་འཇུག་དོགས། རྒྱལ་བ་དགེ་བཤེས་རྒྱ་མཚོ།.....	303
༡༠ གཞན་སྟོང་དབུ་མའི་རྒྱུ། ཏུ་ར་ལ།.....	329
༡༡ ལྟ་མགྱུར་ཨ་མ་ངེས་འཛིན། ལུང་སྐྱ་རོལ་པའི་དོ་རྗེ།.....	345
༡༢ གཞན་སྟོང་དབུ་མ་ཆེན་པོའི་ལྟ་བའི་དོ་རྗེ་ལྷ་བ་དྲི་མེད་འོད་ཟེར། ཀོང་སྐུལ་སྒོ་གྲོས་མཐའ་ཡས།.....	349
༡༣ དོན་རྣམ་པར་ངེས་པ་ཤེས་རབ་རལ་གྱི་འཛན་འགྲེལ། འཇུ་མི་མཐ་རྣམ་རྒྱལ།.....	365
༡༤ རང་སྟོང་གཞན་སྟོང་གི་ལྟ་བའི་བྱད་པར་ཅུང་ཟད་བརྗེད་པ། ཐུག་དཀར་སྟོ་བཟང་དཔལ་ལྷན།.....	379
ལྷ་སྐྱིག་པའི་མཆན།.....	395
ལུང་འདྲེན་ཐུག་དཔེའི་མཆན་གཞུང་།.....	431
ལྷ་སྐྱིག་པའི་ལུངས་བཙོལ་གྱི་ཡིག་ཆ་ཁག་.....	437

ཟབ་མོ་དབུམ་འི་ལྷ་པའི་འཕེལ་རིམ་ལས་བརྒྱམས་པའི་འབེལ་གཏམ།

༡༡༡། བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བཅུས་ཀྱི་བོད་སྐད་བཅོ་བརྒྱད་པ་«ཟབ་མོ་ལྟ་བུའི་བྱང་པར་བཤད་པ་»ནང་བོད་ཀྱི་ལྟ་བུ་བེག་པའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་ཟབ་མོ་དབུ་མའི་ལྟ་བུའི་སྐོར་ལ་བོད་གཉིས་ཡོད་པ་ལས་སྤྲེགས་བམ་འདི་སྐུ་མ་ཡིན། འདི་ནང་ཐོག་མར་སྤྱི་ལོ་དུ་ས་རབས་བརྒྱད་པ་ཡས་མས་ནས་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ལྟ་བུ་བ་ཀྱི་ཆ་གས་ཟབ་མོ་དབུ་མའི་ལྟ་བུའི་སྐོར་གྱི་གཞུང་ལེགས་སྐུར་ནས་བོད་སྐད་དུ་བསྐྱར་འགོ་ཚུགས་པ་ནས་སྤྱི་ལོ་དུ་ས་རབས་ཉི་ཤུ་པའི་འགོ་སྟོན་བར་གྱི་འདས་པའི་མི་ལོ་ཆིག་སྟོང་བཞི་བརྒྱ་ཙམ་གྱི་དུ་ས་རབས་བྱུང་པའི་གཞུང་ཙུ་ཆེ་ཁག་གཅིག་སྤྲེགས་བཅུས་ཞུས་ཡོད། དེ་ལ་ཐོག་མར་བསྟན་པ་སྐད་ར་གྱི་སྐུ་བས་གཤིང་ཁྱགས་ཆེ་བའི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཀའི་ཞང་གསུམ་གྱི་ཡ་བྱལ་ཞང་ཡེ་ཤེས་སྡེའི་(དུ་ས་རབས་བརྒྱད་པ་)གསུང་«ལྟ་བུའི་བྱང་པར་»ཞེས་པའི་གཞུང་ད་ལྟ་བུ་སྟན་འགྱུར་དུ་བཞུགས་པ་དེ་དང་། སྟོབ་དཔོན་བསྐྱ་སྐྱ་བུའི་གསུང་དུ་བཅི་བའི་«མན་ངག་ལྟ་བུའི་སྐད་བུ་»དང་། དེ་ནས་དུ་ས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་སྐད་འགྱུར་གྱི་མཁས་པ་རོམ་ཟེམ་པ་རྒྱུ་ཏས་མཛད་པའི་«ལྟ་བུའི་བཟེད་བྱང་།» བོད་ཀྱི་རིགས་པ་སྐྱ་བུའི་བྱུ་མཆོག་སྐྱ་བུ་ཆོས་ཀྱི་སྡེའི་(༡༡༠༧-༡༡༡༧)གསུང་«དབུ་མ་གར་གསུམ་སྟོང་བུན་»དུ་གྲགས་པའི་གཞུང་། དེ་རྗེས་དུ་ས་རབས་བཅུ་བཞི་པའི་ནང་བྱོན་པའི་དབུ་མའི་ལྟ་བུའི་སྐོར་འཛིན་ཆེན་པོ་རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་(༡༡༡༧-༡༡༢༧)གསུང་ལ་རྒྱལ་ཚབ་རྗེ་ས་ཡི་གར་བཏབ་པ་«རྩ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་དཀའ་གནད་ཆེན་པོ་བརྒྱད་ཀྱི་བློ་བྲིས་»དང་། ས་སྐྱའི་མཁས་པ་གོ་བོ་རབ་འབྱམས་པ་བསོད་ནམས་སྡེའི་(༡༢༡༧-༡༢༢༧)གཞུང་«ལྟ་བུའི་གན་འབྱེད་ཐེག་མཆོག་གནད་ཀྱི་བློ་བྲིས་»དུ་གྲགས་པའི་བསྟན་བཅོས་དེ་དང་། པཎ་ཆེན་ཤུག་མཆོག་ལྷན་(༡༢༢༧-༡༢༣༧)ཀྱི་གསུང་«དབུ་མའི་ལུགས་གཉིས་རྣམ་འབྱེད་།» དེ་ནས་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་མཁས་པའི་བྱུ་མཆོག་ཀམ་པ་མི་བསྟོན་རྗེའི་(༡༢༣༧-༡༢༤༧)གསུང་«ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་སྐྱ་བུ་བུ་བཞེད་པའི་བདེན་གཉིས་གནས་སྐད་ཐལ་འགྱུར་དང་རང་རྒྱུད་སྐྱ་བུ་ཆེ་ལྟར་འདོད་པ་དང་དཔལ་ལྷན་དུ་གསུང་བའི་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་ས་ཆེ་ལྟར་བཞེད་པའི་ཚུལ་གཅིག་པའི་རེས་དོན་འཁྲུལ་བུལ་གྱི་སྐྱ་»དང་། རྒྱལ་

ཟབ་མོ་དབུ་མའི་ལྟ་བའི་གོ་དོན་མདོར་བསྡུས།

དེ་ལ་སྒྲིབ་“ལྟ་བུ”ཞེས་པ་ནི་གྲུབ་མཐའ་དང་འབྲེལ་བའི་ཐ་སྙད་ཅིག་ཡིན་ལ། འབྲེལ་
བཤད་གོ་བདེ་བར་ཁྱེས་ན་སློས་མཐོང་རྩལ་ལམ་ལྟ་རྩལ་ཞིག་ལ་གོ་དགོས། དེ་ཡང་གྲུབ་མཐའ་མ་
ཆོས་བརྒྱད་ཀྱི་བྲག་པ་རྣམས་ལ་རང་རང་གི་ལུགས་ཀྱི་ལྟ་བུའི་འདོད་རྩལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཞིག་
ཡོད་པ་ནི་སྒྲིབ་འགྲོ་སྦངས་ཡིན་ལ། བོད་གངས་ཚན་གྱི་ལྗོངས་སྒྲུབ་ཉི་གསར་སྒྲགས་ཀྱི་བརྟན་པ་ལོན་
ཏུ་དར་ཆེ་བས་ས་དགེ་བཀའ་རྟེན་རྫོང་ཐོན་དང་བཅས་པ་སོ་སོའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལྟ་བུའི་
འདོད་རྩལ་གསུངས་པ་ནའང་གསར་སྒྲགས་དང་འབྲེལ་ནས་གསུང་བཞི། དཔེར་ན་གསར་སྒྲགས་སྒྲ་
འགྲུར་བའི་རྫོགས་ཆེན་དང་། ས་སྐྱ་བའི་གསལ་སྟོང་ཟུང་འཇུག་བཀའ་བརྒྱད་པའི་ཕྱག་ཆེན། དགེ་
ལུན་པའི་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་སོགས་ཀྱི་བཤད་པ་མཛད་སྟོལ་ཡོད་མོད། འདིར་ནི་ཟབ་མོའི་ལྟ་བུ་
ཞེས་པ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་སྟོང་པ་ཉིད་དེ་དབུ་མ་པའི་སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་དཔལ་མགོན་ཀྱི་
སྐུ་བ་སོགས་ཀྱིས་གཏན་ལ་བཟབ་པའི་ཟབ་མོ་དབུ་མའི་ལྟ་བུ་ལ་གོ་དགོས་སོ། །དེ་ལ་“དབུ་མ”ཉི་
ལེགས་སྐུར་གྱི་རྒྱན་དོད་མཚུ་མ་ཞེས་པ་ནི་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་ལས་འདས་པའི་དབུ་མ་ལ་གོ་
བས་སྐྱ་ཟོར་ཡངས་པར་བྱས་ན་དེ་ལྟ་བུའི་ཐ་སྙད་དེ་ཕྱི་ནང་སྒྲ་ཡིན་ཡང་རང་རང་གི་གྲུབ་མཐའ་སྐུར་
འོས་པར་འདོད་འཇས་ལ། འོན་ཀྱང་མཚུ་མ་ཀ་འཕམ་མཚུ་སྟི་ག་སྟེ་དབུ་མ་པ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་ནི་ལོ་རྒྱུས་
ཀྱི་ཆོན་མཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གྲུབ་མཐའ་དོན་ཉིད་མཛད་པར་སྐྱ་བུ་ལ་ཐོགས་པ་སྟེན་གྱི་ལྟ་གྲུབ་ཀྱི་ཡིག་

ཆ་ཁག་ལས་གསལ་བར་བོན་པ་བཞིན། འདིར་ཡང་ར་ཆོས་དབུ་མ་པ་ཞེས་པའི་ཐ་སྟོན་དེ་ངོ་བོ་ཉིད་
མེད་པར་སྒྲིབ་པ་སྟེ་ཕྱི་ནང་གི་ཆོས་རྣམས་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་སྒྲིབ་པའི་གྲུབ་མཐའ་དང་ལུགས་དེ་སྒྲིབ་པ་ལ་
འཛིན་རྒྱ་ཡིན།

དེ་ལ་དབུ་མ་ཞེས་པ་ནི་གཞི་དང་ལམ་དང་དེ་གཉིས་སྟོན་པའི་གཞུང་ལའང་སྒྱུར་དུ་བུང་བས།
ཐོག་མར་གཞི་ཞེས་པ་ནི་གཞི་དངོས་པའི་གནས་ལུགས་ལ་གོ་བས་གཞི་དབུ་མའི་དོན་ཡང་གཞི་དངོས་
པའི་གནས་ལུགས་ཀྱི་ཐོག་ནས་བཤད་ན་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་ལས་འདས་པའི་དབུས་སྟེ། དཔེར་ན་
མདོ་དགོན་བརྟེན་གསུམ་གྱི་ཁོངས་«འོད་སྒྲུང་གི་ལེའུ»ལས། “ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་རྟག་པར་མི་རྟོག་གོ། མི་
རྟོག་པར་མི་རྟོག་གོ། རྟོག་ཅིས་བྱ་བ་ནི་མཐའ་གཅིག་གོ། མི་རྟོག་ཅིས་བྱ་བ་དེ་ནི་མཐའ་གཉིས་སོ།
མཐའ་གཉིས་ཀྱི་དབུས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དབྱུང་དུ་མེད་པ། བསྟན་དུ་མེད་པ། རྟེན་མ་ཡིན་པ། སྤང་
བ་མེད་པ། རྣམ་པར་རིག་པ་མེད་པ། གནས་མེད་པ་སྟེ་འོད་སྒྲུང་འདི་ནི་དབུ་མའི་ལམ་ཆོས་རྣམས་
ཡང་དག་པར་སོ་སོར་རྟོག་པའོ།”¹ །ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་པ་ལྟར་ལགས། དེ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་
མེད་པར་སྒྲིབ་པའི་ལུགས་ལྟར་ན་དེ་འདྲ་བའི་གཞི་དབུ་མ་ནི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་སྟོང་པ་
ཉིད་ལ་ངོས་འཛིན་དགོས་ཏེ། རི་སྐད་དུ་དཔལ་མགོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་«ཅ་བ་ཤེས་རབ་»² །

རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་གང་། །དེ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་བཤད།

དེ་ནི་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་སྟེ། །དེ་ནི་དབུ་མའི་ལམ་ཡིན་ནོ།³ །ཞེས་དང་།

ཡང་དེའི་«རྩོད་བསྟོག་»གི་མཐའ་།

གང་གིས་སྟོང་དང་རྟེན་འབྱུང་དག །དབུ་མའི་ལམ་དུ་དོན་གཅིག་པར།

གསུང་མཆོག་མཚུངས་པ་མེད་པ་ཡི། །སངས་རྒྱས་དེ་ལ་བྱུག་འཆལ་ལོ།⁴

ཞེས་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་གཉིས་དབུ་མའི་ལམ་དུ་
དོན་གཅིག་པར་གསུངས་པའི་སྟོན་པ་བྱུག་འཆལ་བར་མཛད་པའི་སྐབས་དབུ་མ་ཞེས་པ་ཆོས་རྣམས་
རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་ཆོས་ཉིད་ལ་ངོས་འཛིན་གསལ་བར་མཛད། དེ་བཞིན་དུ་«ཅ་བ་ཤེས་རབ་
»ཀྱི་མཆོད་བརྗོད་དུ་འད། “འགག་པ་མེད་པ་སྟེ་མེད་པ།”⁵ །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རྟེན་འབྱུང་སྟོན་པའི་
མཐའ་བརྒྱུད་ལས་གོ་བའི་སྟོན་པ་ཉིད་པར་ཞི་བའི་གནས་དེ་རྟེན་འབྱུང་གི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་

དུ་གསུངས་པ་སོགས། མདོར་ན་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དེ་གཞིའི་གནས་ལུགས་མཐར་
 ཐུག་ཏུ་གསུངས་པས། གཞི་དབུ་མ་ཞེས་པ་ཟབ་མོ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་གོ་དགོས་པར་གིན་ཏུ་གསལ། དེ་
 འདྲ་བའི་སྟོང་པ་ཉིད་དེ་འང་དམ་པའི་དོན་ཏེ་དོན་དམ་བདེན་པར་བཞེད་དེ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་སྒྲིབ་ཀྱིས་
 «སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པར།»

དངོས་ཀྱིས་རང་བཞིན་སྟོང་པས་ན། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མཆོངས་མེད་པས།།

རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་འདི། །དངོས་པོ་རྣམས་སུ་ཉེ་བར་བསྟན།།

དམ་པའི་དོན་ནི་དེར་ཟད་དོ། །ཞེས་དང་།

དེའི་ཐད་ཀྱི་རང་འབྲེལ་དུ། “དོན་དམ་པ་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་དངོས་པོ་རྣམས་ཅད་
 རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ངོ་ཞེས་བྱ་བ་དེར་ཟད་དོ།”[ུ] །ཞེས་བྱུང་བ་ལྟར་རོ། །དེ་ལྟ་ན་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་
 སྒྲིབ་པའི་ལུགས་སུ་ནི་ཟབ་མོ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། གཞི་དབུ་མ། དོན་དམ་བདེན་པ། ཚོས་ཉིད། དེ་ཁོ་ན་
 ཉིད་དང་དེ་བཞིན་ཉིད་རྣམས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སུ་ཁས་ལེན་དགོས་སོ།

ལམ་དབུ་མ་དངོས་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུ་མ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ལ་འཛོག་
 མོད། ཤུགས་ཀྱིས་ནི་སོ་སྟེའི་སྐབས་སུ་སྟོང་ཉིད་དོན་སྟེའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ལ་འང་ཐ་
 རྟེན་དེ་སྒྱུར་རུང་རམ་སྟེ། གཞུང་དབུ་མ་ཞེས་པ་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་གཞི་དང་ལམ་དབུ་མ་གཉིས་སྟོན་པའི་
 གསུང་རབ་ཚད་ལྡན་རྣམས་ལ་བྱའོ།

ཟབ་མོ་སྟོང་པ་ཉིད་མདོ་ལས་གསུང་ཚུལ།

ཟབ་མོ་སྟོང་པ་ཉིད་སྟོན་པའི་མདོ་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་ནི་ཤེར་བྱིན་གྱི་མདོ་སྡེ་རྣམས་ཡིན་
 པ་བསྟོན་དུ་མེད་ལ། དེ་ཡང་ཤེར་བྱིན་གྱི་མདོ་ལ་«འབུམ་»དང་། «ཉི་མེ།» «ཁྲི་བརྒྱད་སྟོང་པ།»
 «བརྒྱད་སྟོང་པ་»སོགས་བཞུགས། མདོ་དེ་རྣམས་རང་ཅག་བོད་ཀྱི་ནང་ཚོས་སུ་གཏོགས་པ་སེར་སྒྱུ་
 ཚང་མར་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་ལྷུ་མ་དགོས། ཤེར་བྱིན་གྱི་མདོ་སྡེ་ཅུང་བསྡུས་པ་ལ་ཆ་བཞག་ན་
 ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་མདོ་སྡེ་དཔལ་མཚན་གཞན་«ཡོན་ཏན་རིན་པོ་ཆེ་སྡེ་པའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་
 »དང་། «ཤེར་བྱིན་བདུན་ཁྲུ་པ་»སོགས་དང་། གིན་ཏུ་བསྡུས་པ་ལ་«རྡོ་རྗེ་གཙོན་པ་»དང་། «ཤེས་

རབ་སྒྲིབ་པོ་»སོགས་བཞགས་ཤིང་། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་རི་ཙམ་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ཡོད་མིན་བཀའ་
འགྱུར་དཀར་ཆག་ཏུ་གཟིགས་ན་མཁུན་ངེས་པས་འདིར་སྒྲོས་པའི་ངལ་བ་མི་བྱ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་
མདོ་སྡེ་ཟབ་མོ་སྟོང་པ་ཉིད་སྟོན་པ་གཞན་ཡང་«མདོ་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་པོ་»དང་། «མདོ་སྡེ་ལལ་
པོ་ཆེ།» དཀོན་བཅུགས་གྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་«སྟོ་གོས་མི་ཟད་པས་བསྟན་པ་»དང་། «འོད་སྤྱང་
གི་ལེའུ་»སོགས་མང་དུ་བཞགས་པ་ལྟ་སྟབས་ཀྱིས་«མདོ་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་»བསྟན་བཅོས་སུ་བྲངས་
པ་ལས་ཉོགས་ཀྱིས། དཔལ་མགོན་ལྷ་སྐྱབ་ཡབ་སྐུ་སྟོན་དང་ལྷག་པར་དཔལ་ལྷན་སྐྱབ་པ་གྲགས་པ་
ལྷན་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་སྡེ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་ཐེག་དམན་གྱི་མདོ་སྡེ་ལས་ཀྱང་ཟབ་མོ་སྟོང་པ་ཉིད་གྱི་
དོན་གསལ་བར་སྟོན་པར་གསུངས་སྟེ། དཔེར་ན་ལྷ་སྐྱབ་ཀྱིས་«རྩ་བ་ཤེས་རབ་»ཏུ་ཀུན་ལ་
གདམས་པའི་མདོ་ལས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་དང་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་དགག་
པར་མཛད་པ་གསུངས་པ་དང་། རེ་བཞིན་དུ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མདོ་ལས། “གཟུགས་ནི་དབྱེ་བ་བརྗོད་
པ་འདྲ།”¹ །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རྩ་བའི་དང་སྒྱུ་མ་ལ་སོགས་པའི་དཔེས་སྤྱང་པོ་ལྷ་ལ་རང་བཞིན་ནམ་
སྟོང་པོ་མེད་པར་གསལ་བར་བསྟན་པར་གསུངས།

དཔལ་མགོན་ལྷ་སྐྱབ་ཀྱིས་ཟབ་མོའི་ལྷ་བ་གཏན་ལ་ཕབ་ཚུལ།

ཕྱི་ལོ་དུས་རབས་གཉིས་པའི་ནང་འཕགས་ཡུལ་དུ་རྒྱལ་བའི་ལུང་གིས་ཟེན་པའི་སྟོབ་དཔོན་
ཆེན་པོ་དཔལ་མགོན་ལྷ་སྐྱབ་ཕྱོན་ཉེ་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་བསྟན་པ་སྟོན་དང་ལྷག་པར་བཅོམ་ལྷན་
འདས་ཀྱིས་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་སྡེ་ཟབ་མོ་སྟོང་པ་ཉིད་གྱི་དོན་གསུངས་པ་རྣམས་རིགས་པ་བརྒྱུད་ག་
གི་ལམ་ནས་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་ཕབ་སྟེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་བྱུང་མཐའ་དབྱེ་མ་པ་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་
པའི་སྟོལ་གཏོད། རེ་ལ་ལྷ་སྐྱབ་ཀྱི་གཞུང་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་ནི་རིགས་ཚོགས་སྟེ། «རྩ་བ་ཤེས་རབ་
»དང་། «རྩོད་བརྗོད་» «ཞིབ་མོ་རྣམ་འཐག་» «རིགས་པ་དུག་ཅུ་པ་» དང་། «སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ་
»བཅས་ལྟ་དང་། ཡང་«རིན་ཆེན་ཐེང་བ་»བསྟན་ན་རིགས་ཚོགས་དུག་དང་། རེའི་སྟེང་«དཔེ་མེད་པ་
»དང་། «བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པ་»དང་། «སེམས་ཀྱི་དོ་རྗེ་»དང་། «འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པར་
བསྟོད་པ་»སོགས་བསྟོད་ཚོགས།² གཞན་ཡང་རྩོད་བརྗོད་རང་འགྲེལ་དང་། སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པའི་
རང་འགྲེལ། «དབྱེ་མ་ཡི་གེ་བརྒྱ་པ་»རྩ་འགྲེལ། «རྟེན་འགྲེལ་སྟོང་པོའི་»རྩ་འགྲེལ། «མདོ་ཀུན་

ལས་བརྩས་པ།» «རྟེན་འབྲེལ་མདོ་འབྲེལ་»སོགས་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་དང་མདོ་འབྲེལ་སོགས་གཞུང་མང་ཙམ་ཞིག་བཞུགས་པ་ད་ལྟ་བུ་བསྟན་འགྲུལ་ནང་འཇུག་དུ་ཡོད་པར་ལྟར་ལགས།¹⁰ གཞུང་འདི་རྣམས་སུ་སྤྲོ་བ་ཀྱིས་དངོས་ཤུགས་ཀྱི་ན་རུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བདག་མེད་པར་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་ནི་ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་དུ་བབས་པར་ནན་གྱིས་བསྒྲུབས་ཤིང་། དེ་ལྟ་བུའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་གནས་ལུགས་ལ་སྟོངས་པས་འཁོར་བར་འཆིང་བ་དང་། གནས་ལུགས་མཐོང་བས་གྲོལ་བ་ཐོབ་པར་གསུངས་སྟེ། དཔེར་ན། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྤྲོ་བས་ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་བཤད་པ་ལ་དངོས་སྤྲོ་བས་དེ་ལྟ་ན་གཞི་བདེན་པ་བཞི་དང་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ལམ། དེ་བཞིན་དུ་རྟེན་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དང་། འབྲས་བུ་མུང་འདས་སོགས་མི་འཐད་པར་ཚྱད་པ་ལ། «རྩ་ཤེས་»སུ། “དེ་ལ་བཤད་པ་བྱེད་ཀྱིས་ནི།”¹¹ །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་སྤྲོ་བ་དེ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དགོས་པ་དང་། སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རོ་བོ། སྟོང་ཉིད་ཀྱི་དོན་མཛོགས་པས་ཁོངས་པར་ལན་འདེབས་མཛད་ཅིང་། དེའི་སྐབས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དགོས་པ་ནི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་གང་ལས་བྱུང་བའི་རྣམ་རྟོག་བདེན་འཛིན་གྱི་སྒྲིམ་པ་ལྟོག་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པ་དང་། དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་རྟོག་ལྟོག་པ་ལས་བྱུང་བའི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་བསྐྱེད་པ། དེ་ཟེང་པས་ཐར་པ་སྟེ་གྲོལ་བ་ཐོབ་པར་གསུངས་པས་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་དགོས་པ་གཙོ་བོ་ནི་རྣམ་རྟོག་གི་སྒྲིམ་པ་ལྟོག་པ་དེ་ཡིན་པར་གསུངས། སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རོ་བོ་ནི་རྣམ་རྟོག་མེད་པའི་དོན་ཏེ་སྒྲིམ་པའི་མཐའ་ཀྱན་ལས་འདས་པའི་ཞི་བའི་དབྱིངས་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་འཛིན་དགོས་པ་རབ་བྱེད་བཅོ་བརྒྱད་པར། “གཞན་ལས་ཤེས་མིན་ནི་བ་དང་།”¹² །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་དོན་དམ་བྱུང་ཆོས་ལྟ་བུ་གསུངས་པ་དེ་ཡིན་ལ། སྟོང་ཉིད་ཀྱི་དོན་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་དོན་ཏེ་རྩ་ཤེས། “རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྱུང་གང་ཡིན་པ། །དེ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་བཤད།”¹³ །ཞེས་བྱུང་པར་གསལ་བར་ངོས་འཛིན་མཛད་པ་ལས་ཤེས་ལུས་སོ།།

དེ་ལ་རིགས་ཆོགས་ཀྱི་གཞུང་རྣམས་ཀྱིས་བརྗོད་བྱ་གང་སྟོན་དང་། དེ་དག་ནང་ཡན་ཚུན་གྱི་འབྲེལ་བའི་སྒྲོར་ལ་རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོ་«རྩ་ཤེས་ཀྱི་ཆེན་པོ་»ཀྱི་དབུ་མ་གསལ་བཤད་ཤིན་ཏུ་ལེགས་པར་མཛད་པ་འདིར་དྲངས་ན། འདི་ལྟར།

དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས་དངོས་པོའི་རོ་བོ་ཉིད་སྤྲོ་བ་རྣམས་ཀྱིས་གང་ཟག་དང་ཆོས་ལ་སྤྲོ་བ་ཏགས་པའི་རང་བཞིན་བསྒྲུབ་བྱ་འགོག་པ་ནི་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ཡིན་ལ། དེའི་སྤྲོ་བ་བྱེད་ཆད་མ་ལ་སོགས་པ་རྟོག་གའི་ཆོག་

གི་དོན་བརྒྱུག་འགོག་པ་ནི་ཞིབ་མོ་རྣམ་འཐག་གོ། དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི། གྲིན་ལ་སོགས་
ལ་ཡོད་མ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་ལ། གལ་ཏེ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི། རང་བཞིན་ཀྱན་ལ་ཡོད་མིན་
ན། བྱོད་ཀྱི་ཆོག་ཀྱང་རང་བཞིན་མེད། རང་བཞིན་བསྐྱོག་པར་མི་ལུས་སོ། ཞེས་བཀལ་བའི་ལན་དུ་
བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཕྱོད་བསྐྱོག་ནི་རབ་བྱེད་དང་པོའི་གཞུང་དེའི་ལྷག་མའོ།།.....

སྟོང་ཉིད་བརྟན་ཅུཔ་ནི་རབ་བྱེད་བརྟན་པ་ལས། མི་ལམ་རི་བཞིན་སྒྱུ་མ་བཞིན། གྲི་ཟའི་གྲོང་
ཁྱེར་རི་བཞིན་དུ། རྒྱུ་ལྷོ་དང་དེ་བཞིན་གནས། རྒྱུ་ལྷོ་དུ་འཛིན་པར་གསུངས། ཞེས་པ་འདི་
ལ་བཀལ་བའི་ལན་དུ་བྱུང་བས་གཞུང་དེའི་ལྷག་མའོ།།.....

རྩ་ཤེས་ལས། སངས་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་བསྟན་པ། བདེན་པ་གཉིས་ལ་ཡང་དག་བརྟེན།
ཞེས་གསུངས་པས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་བ་དོན་དམ་པ་དང་སྒྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་ཐ་སྟོང་དུ་ཡིན་པར་
བསྟན་མོད་ཀྱང་སྤྲུལ་ལྷ་མ་གསུངས་ན་ཐ་སྟོང་དུ་ཡོད་པའི་དོན་མིང་གི་ཐ་སྟོང་གི་དབང་གིས་ཡོད་པར་
བཞག་པ་ཙམ་དུ་མི་གོ་ཞིང་། རང་བཞིན་གྱིས་མི་སྟོང་བ་ལ་རིགས་པའི་གཞོད་པ་དུ་མ་བསྟན་ནས་རང་
བཞིན་མེད་པར་བསྒྲུབས་པ་དེ་སྒྲུ་ཆོགས་པ་འདི་ཐམས་ཅད་མིང་གི་ཐ་སྟོང་གི་དབང་གིས་ཡོད་པར་སྟོན་
པའི་དོན་དང་ཚུལ་དེ་ལ་བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་འཐད་པར་སྟོན་པ་མི་གོ་བས་དེ་ཆོགས་པའི་དོན་དུ་སྟོང་ཉིད་
བརྟན་ཅུཔ་མཛད་དོ། །འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་ལ་ཡོད་མེད་ཀྱི་མཐར་ལྷ་བ་སྟོང་བའི་ལམ་དགོས་པ་ནི་
གཞན་གཉིས་ཀྱིས་སྟོན་ཏེ་རིགས་པ་དུག་ཅུཔ་ལས། ཡོད་པས་རྣམ་པར་མི་གྲོལ་ཏེ། མེད་པས་སྤིད་པ་
འདི་ལས་མིན། ཞེས་ཡོད་མེད་ཀྱི་མཐར་ལྷ་བ་ལ་གྲོལ་བ་མེད་པར་བསྟན་ནས། དངོས་དང་དངོས་མེད་
ཡོངས་ཤེས་པས། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་རྣམ་པར་གྲོལ། ཞེས་དངོས་པོ་ཡོད་མེད་ཀྱི་དེ་ཁོན་ཉིད་ཕྱིན་ཅི་
མ་འོག་པར་ཤེས་པས་འཕགས་པ་རྣམས་སྤིད་པ་ལས་གྲོལ་བར་གསུངས་སོ།།

རིན་ཆེན་ཐེང་བ་ལས་མངོན་མཐའི་སྒྱུ་བྱེད་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་པ་ཡིན་ལ་དེ་སྟོན་དུ་སྤོང་བ་
ལས་ངེས་ལེགས་ཀྱི་སྒྱུ་བྱེད་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོན་དུ་འགྱུར་རོ། ཤེས་རབ་ནི་བདག་དང་བདག་གི་བ་གཉིས་
དོན་དམ་པར་མེད་པར་ཤེས་པ་ཡིན་ལ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱང་པོ་བདེན་མེད་དུ་ཤེས་པ་ན་རང་འཛིན་ཟད་
པར་འགྱུར་བ་དང་། རྩ་ཤེས་དང་སྟོང་ཉིད་བརྟན་ཅུཔ་ལས་ཀྱང་དེ་ཁོན་ཉིད་ཆོགས་པའི་ལམ་གྱིས་
མ་རིག་པ་ལྷོག་ཅིང་དེ་ནས་ཡན་ལག་ལྷག་མ་ཐམས་ཅད་ལྷོག་པར་གསུངས་མོད་ཀྱང་ཡུལ་ཅན་ཐར་
པའི་རྒྱུ་སྒྱུ་བ་པ་གཙོ་བོར་མི་སྟོན་སྟེ་སྤྲུལ་དཀའ་བ་ལ་དགོངས་སོ། རྒྱུ་ལྷོ་གི་དོན་མདོར་བསྟན་ན་

ཅུ་ཤེད་ཞིབ་མོ་རྣམ་འཐག་གིས་པས་སྒོལ་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་རྒྱས་པར་བཀའ་ནས་རྟེན་འབྲུང་གི་དེའོན་ཏེ་
བསྟན་པ་ན། དེ་ལྟར་འགོག་པ་དེའི་ལྷགས་ལ་ཡང་དགག་སྐྱབ་གྱི་བྱ་བྱེད་མི་འཐད་པས་གཞན་ཕྱོགས་
འགོག་པ་དང་རང་ཕྱོགས་སྐྱབ་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ་སྟམ་པ་ལ་རང་ལ་དེ་དག་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བྱེད་
ཐམས་ཅད་འཐད་པར་བརྟེན་བསྐྱོག་གིས་བསྟན་ནོ། །དེ་ལྟར་དགག་སྐྱབ་གྱི་བྱེད་པས་གཏན་ལ་མཐ་
པའི་དོན་རྟེན་འབྲུང་རང་གི་ངོ་བོས་མ་གྲུབ་པ་དེ་ཉིད་དོན་དམ་པ་ཡིན་པས་སྟེ་ཆོགས་པ་འདི་ཐམས་ཅད་
མིང་གི་ཐ་སྟངས་ཀྱི་དབང་གིས་ཡོད་པར་བཞག་པ་ནི་ཀུན་རྫོབ་དུ་ཡོད་པའི་དོན་དུ་སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ་
ལས་བསྟན་པ་ན་མིང་དུ་བཏགས་པ་ཙམ་གྱི་ཐ་སྟངས་པའི་དོན་ལ་བྱ་བྱེད་འཐད་པར་རྟོགས་སོ། །བདེན་
གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་དེ་ལྟར་རྟོགས་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པ་ལྟ་བུ་ཅི་སྟོན་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་ལ་ཡང་མེད་དུ་
མི་རུང་ངོ་ཞེས་གཞུང་གཞན་གཉིས་ཀྱིས་སྟོན་པས། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འདིས་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་སྒྲོར་
འཇུག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ལམ་གྱི་སྟོག་མཐོང་བའི་མིག་སྟེར་བས་སྐྱེད་ནི་ཤིན་ཏུ་ཆེད།^{༡༥}

ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལས་གོ་རྟུས་སོ། །

དེ་ལྟར་སྐྱབ་སྐྱབ་གྱི་གཞུང་ཀུན་ལས་རྒྱལ་པོ་ལྷ་ལུ་ནི་«དབུ་མ་རྩ་བ་ཤེས་རབ་»ཡིན་པར་
ཡོངས་སུ་གསུངས་ཤིང་། འདིར་བསྟན་བཅོས་དེའི་བརྗོད་བྱ་སྟེང་དོན་ཙམ་ཞིག་ཟིན་ཐོའི་ཚུལ་དུ་
བཀོད་ན། «རྩ་བ་ཤེས་རབ་»ལ་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་གཞུང་ཅིས་མ་ཅིས་ཀྱི་སྟོན་སྒྲོག་གངས་ ༤༤༧
ནམ་ ༤༤༨ ཡོད་ལ། དེ་ཡང་ཐོག་མར་སྟོན་པ་བཅོམ་ལུན་འདས་ལ་རྟེན་འབྲེལ་མཐའ་བརྒྱད་དང་
བྲལ་བའི་སྟོན་པ་ཉིལ་ཞིའི་དེའོན་ཏེ་གསུངས་པའི་སྟོན་སྒྲོག་མཆོད་པར་བརྗོད་དེ་གཞུང་དངོས་གཞི་
རབ་བྱེད་ཉིད་བདུན་དུ་མཛད། རབ་བྱེད་དང་པོས་ཐོག་མར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྲུང་བའི་དངོས་
པོ་རྣམས་ལ་བདག་དང་གཞན་དང་གཉིས་ཀ་དང་རྒྱ་མེད་སོགས་མཐའ་བཞི་གང་རུང་ལས་གྲུབ་པའི་
སྐྱེ་བའི་རང་བཞིན་འགོག་པར་མཛད་ལ། འདིའི་སྐབས་སུ་ཆོས་མངོན་པ་བ་རྣམས་མདོ་ལས་འདུས་
བྱས་རྣམས་རྒྱ་རྒྱུན་སོགས་རྒྱུན་བཞི་ལས་སྐྱེ་བར་གསུངས་པ་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་སྐྱེ་བའི་རང་བཞིན་ཡོད་
པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་ཆེད་དུ་བཀག་སྟེ། རང་གིས་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཞེས་པ་ནི་རྒྱུན་ལས་
བྱུང་བ་མི་འཐད་པར་བསྐྱབས་ཤིང་། དེ་ལྟར་རང་གི་དངོས་པོ་མི་འཐད་ན་དེའི་ལྷན་བྱངས་པའི་
གཞན་གྱི་དངོས་པོ་ཡང་མི་འཐད་པར་སྟོན་པ་སོགས་ཀྱིས་དངོས་ཤུགས་ཅི་རིགས་ནས་རང་སྟེ་དངོས་
སྐྱེ་བས་བདེན་པའི་དངོས་པོ་ཡོད་པ་གཞིར་བྱས་ཀྱི་ཕྱི་ནང་གི་ཆོས་རྣམས་རྒྱ་རྒྱུན་ལས་བྱུང་བའི་རྟེན་

འབྲུང་གི་རྣམ་གཞག་བྱེད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་གཞན་སྡེ་གྲངས་ཅན་པ་དང་བྱེ་བྲག་པ་སོགས་ཀྱིས་
ཀྱང་བདེན་པའི་དངོས་པ་གཞིར་བྱས་ཀྱི་སྐྱེ་བའི་རྣམ་གཞག་བྱེད་པ་རྣམས་མི་འཐད་པར་བསྒྲུབས་པ་
སོགས་ཀྱིས་རྒྱུན་གྱི་རྣམ་གཞག་ལ་བརྟག་པ་ཞིབ་ཏུ་མཛད་པས། རབ་བྱེད་དང་པོ་དེ་གཞུང་ཡོངས་
རྫོགས་ཀྱི་སྒྲིམ་ལྟ་བུར་གྱུར་ལ། རབ་བྱེད་གཉིས་པ་ནས་རེ་རེ་བཞིན། འགྲོ་འོང་དང་། དབང་པོ། སྤང་
པོ། ཁམས། འདོད་ཆགས་དང་ཆགས་པ། སྐྱེ་གནས་འཛིག་གསུམ་སོགས་དངོས་པོར་སྒྲུབས་གཞི་
གང་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱི་ནང་གི་ཆོས་རྣམས་ལ་རང་གི་དོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་པར་འཛིག་པའི་
ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་དཔེར་ན་དུས་དང་། གནས་དང་། བྱ་བ་དང་། བྱེད་པ་པོ། དངོས་པོའི་བྱུང་འཛིག་
འདུ་མཉམས། བཅིངས་ཐར་སོགས་ལ་བརྟག་པ་ཞིབ་མོར་མཛད་དེ་རང་གི་དོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་
གཏན་ནས་མི་འཐད་པར་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་ཡབ།

རབ་བྱེད་དེ་རྣམས་ལས་སྤྱི་བྱུང་ལ་གལ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན། གཞི་དངོས་པོའི་དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ལ་གོང་གི་རབ་བྱེད་དང་པོ་རྒྱུན་བརྟག་པ་དང་། དེའི་སྤྱིང་རབ་བྱེད་བཅོ་
ལྔ་པ་རང་བཞིན་བརྟག་པ། བཅོ་བརྒྱད་པ་ཆོས་དང་བདག་བརྟག་པ་དང་། རང་བཞིན་འགོག་པ་ལ་
བདེན་བཞི་སོགས་བཅིངས་གྲོལ་གྱི་རྣམ་གཞག་མི་འཐད་པར་རྩོད་པ་ལ་དེའི་ལན་དུ་འཕགས་པའི་
བདེན་པ་བརྟག་པའི་རབ་བྱེད་ཉེར་བཞི་པ་གསུངས་པ་འདི་རྣམས་གལ་ཆེ་ཞིང་། ལྷག་པར་རབ་བྱེད་
བཅོ་ལྔ་པས་སྒྲོ་ཀ་ཉུང་ཤས་ཤིག་གི་ཐོག་ནས་རང་གི་དོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཁས་ལེན་ན་རྒྱ་
འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གཏན་ནས་མི་འཐད་པ་རིགས་ལམ་སྤྲུལ་མོའི་ལམ་ནས་གསལ་བར་མཛད་དེ།
དཔེར་ན། “རང་བཞིན་རྒྱ་དང་རྒྱུན་ལས་ནི། །འབྲུང་བར་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ།”^{༡༥} །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་
རང་གི་དོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཞེས་པ་ནི་རྒྱ་དང་རྒྱུན་ལས་བྱུང་བ་མི་འཐད་པ་དང་། དེ་ལྟ་བུའི་
རང་བཞིན་འཛིག་ནའང་རང་བཞིན་དེ་བྱས་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་བས། བྱས་པ་ཅན་གྱི་རང་བཞིན་ཞེས་པ་
ནི་ནང་འགལ་འབའ་ཞིག་སྟེ། རང་བཞིན་ཞེས་པ་ནི་རྒྱ་རྒྱུན་སོགས་ཆོས་གཞན་གྱིས་མ་བཅོས་པ་དང་
རང་གི་དོ་བོ་རྣམ་པར་འཛིག་བྱེད་གཞན་ལ་མ་བཞེས་པ་ཞིག་ལ་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་སོགས་
ཀྱིས་རང་གི་དོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མི་འཐད་པར་བསྒྲུབས། དེ་ཡང་དབུ་མའི་གཞུང་དུ་གང་
འགོག་རྒྱུའི་རང་བཞིན་ཞེས་པའི་ལེགས་སྒྱུར་གྱི་སྐད་དོད་ནི་སྤྲུལ་ཞེས་པ་དང་། སྤྲུལ། བྲགྱི་ཏ་
ཞེས་པ་རྣམས་ཡིན་ལ། དེ་རྣམས་བོད་སྐད་དུ་སྒྱུར་བ་ན་སྐབས་འགར་“རང་བཞིན་”ཞེས་པ་དང་།

འགར་“ངོ་བོ་ཉིད་”ཅིས་པ་དང་། སྐབས་འགར་“རང་གི་དངོས་པ་”ཞེས་སོགས་སུ་བསྒྱུར་སྒྲུང་བས་
 རྒྱ་གཞུང་གྲོག་སྐབས་གནད་འདི་བྱུགས་ལ་འཇགས་དགོས་པར་གལ་ཆེ་བར་མཐོང་། དེ་བཞིན་དུ་
 རང་མཚན་གྱི་སྐད་དོད་སྤྲུལ་ཡིན་པས་སྒྱིར་རང་མཚན་དང་རང་བཞིན་གཉིས་སྐད་དོད་ཐ་དད་དུ་
 ཡོད་མོད། དབུ་མའི་གཞུང་དུ་སྐབས་མང་པོར་དེ་གཉིས་དོན་གཅིག་ཏུ་འང་བཟུང་བའང་སྒྲུང་བ་ཤེས་
 དགོས་པའང་གནད་ཆེ། དེ་ལྟ་བུའི་རང་གི་དངོས་པོ་མི་འཐད་ན་དེའི་ལྷན་བྱེད་སྤྱད་པ་གཞན་གྱི་དངོས་
 པའང་འཛོག་ཏུ་མེད་ལ། དེ་ལྟ་ན་རང་དངོས་དང་གཞན་དངོས་གཉིས་ཀ་མི་འཐད་པས་དངོས་པོ་ཉིད་
 གྱུང་མི་འཐད་པར་གྱུ་བ་ལ། གལ་ཏེ་དངོས་པོ་མ་གྱུ་བ་ན་དེ་ལྟ་བུའི་དངོས་པོ་གཞན་དུ་གྱུར་བ་སྤྲུལ་
 ཡོད་ཕྱིས་མེད་པར་གྱུར་པའི་དངོས་མེད་གྱུང་མི་འཐད་པར་གྱུ་བ་བོ། །དེ་ལྟ་ན་འང་མ་རིག་པས་ཤེས་
 རབ་གྱི་སྒྲོ་མིག་ལྟོང་ས་པ་རྣམས་རང་དངོས་དང་གཞན་དངོས་སོགས་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པར་
 ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ལྟ་བས་ཐབ་མོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མི་མཐོང་བར་གསུངས་ལ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཚུལ་བཞིན་དུ་
 མཐོང་བའི་མཁས་པས་ནི་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་སོགས་དྲག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་གང་ལའང་མི་གནས་པར་
 གསལ་བར་གསུངས་ཏེ་རབ་བྱེད་ཀྱི་མཁུག་རྫོགས་པར་མཛད།

དེ་ལྟར་«ཙུ་བ་ཤེས་རབ་»ནི་གཞུང་གིན་ཏུ་རྒྱས་གིང་རབ་བྱེད་སོ་སོར་བཀོད་པའི་རིགས་
 པ་བྱེ་བྲག་པ་རྣམས་ཀྱི་རིགས་ལམ་སྤྱོད་མའི་འགྲོས་རྣམས་རྟོགས་པ་དཀའ་བས་ཆེད་དུ་གཞུང་ཆེན་
 མོར་ཐོས་བསམ་བགྱི་བའི་གདན་ས་དང་བཤད་བྲག་ལག་ཏུ་གཞུང་ཆེན་དེ་ལྟ་བུར་ཞིབ་ཏུ་སྦྱོང་བའི་
 སྐབས་ཡོད་ན་མ་གཏོགས། མང་པོ་ཞིག་ལ་དཔལ་མགོན་སྤྱུ་རྒྱུ་རང་ཉིད་ཀྱི་གསུང་«རིགས་པ་བྲག་
 ཙུ་བ་»དང་། «སྦྱོང་ཉིད་བདུན་ཙུ་བ་»ཙུ་འགྲེལ་གཉིས་གཞུང་རྒྱས་བསྒྲུས་གིན་ཏུ་འཆོམས་པ་མ་ཟད་
 གཞུང་དེ་གཉིས་ཀར་ཙུ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྦྱིང་པོ་ཁོ་ལ་འདོན་དུ་མཛད་དེ་གཏན་ལ་ཐབ་པ་ལྟ་བུར་
 འདུག་པས་ཐོག་མར་གཞུང་དེ་གཉིས་ལ་ཐོས་བསམ་བགྱིད་ན་དག་མཚན་ཆེ་བར་ཁོ་བོས་མཐོང་།^{༡༤}

འཕགས་ཡུལ་དུ་སྤྱུ་རྒྱུ་བ་ཀྱི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བའི་སྒོལ་བྱུང་རིམ།

འཕགས་ཡུལ་དུ་སྤྱུ་རྒྱུ་བ་ཀྱི་རྗེས་འབྲངས་སྒོལ་དཔོན་གྲགས་ཆེ་བ་དང་པོ་ནི་སྤྱུ་རྒྱུ་བ་རང་
 ཉིད་ཀྱི་དངོས་སྒོལ་འཕགས་པ་ལྟ་(དུས་རབས་གཉིས་པ)ཡིན་པ་བསྟོན་དུ་མེད་ལ། ཁོང་གིས་སྤྱུ་རྒྱུ་བ་ཀྱི་
 དགོངས་པ་འགྲེལ་བའི་གཞུང་རྒྱས་པ་«དབུ་མ་བཞི་བརྒྱུ་བ་»དང་། རང་བཞིན་མེད་པའི་དོན་བསྒྲུས་

ཏེ་སྒྲིག་པ་«ལག་པའི་ཚད་»དང་དེའི་འགྲེལ་པ། དེ་ལ་ཚུད་པ་སློང་བ་«འབྲུལ་བ་བསྐྱོག་པའི་གཏན་
 ཚིགས་གྲུབ་པ།» དེ་བཞིན་དུ་«དབུ་མ་འབྲུལ་བ་འཛོམས་པ་»དང་དེའི་རང་འགྲེལ། «ཆ་གས་ཀྱི་ཡན་
 ལག་»དང་དེའི་འགྲེལ་པ་སོགས་ཚད་ལྡན་གྱི་གཞུང་ནམས་བཅུ་མས་ཏེ་སློབ་དཔོན་གྱི་སྒྲུབ་ཀྱི་ཟབ་
 མོ་དབུ་མའི་ལྟ་བུའི་དགོངས་དོན་ནམས་རྒྱས་པར་བཀྲལ་ཅིང་། བྱིས་ཀྱི་སྒྲུབ་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་
 འཕགས་ལུལ་གྱི་སློབ་དཔོན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་འཕགས་པ་ལྟའི་གཞུང་ནམས་སློབ་དཔོན་རང་ཉིད་
 ཀྱི་གསུང་དང་མཚུངས་པར་ཚད་མར་བཟུང་བ་སོགས་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་ནམས་སློབ་དཔོན་འདི་
 དང་དཔལ་མགོན་གྱི་སྒྲུབ་གཉིས་ལ་“གཞུང་བྱི་མའི་དབུ་མ་པ་”ཞེས་མཚན་གསལ་བའང་བྱུང་། སློབ་
 དཔོན་ཡབ་སྲས་དང་དུས་མཚུངས་པའི་དབུ་མའི་སློབ་དཔོན་གཞན་ཡང་ཏྲ་དབྱངས་དང་། སྒྲ་གཅན་
 འཛོན་བཟང་པོ། དེ་བཞིན་དུ་སློབ་དཔོན་གྱི་བོས་སམ་ཏ་ལྷ་ག་ཏ་ལྷ་དྲ་སོགས་བྱུང་བར་སྒྲིག་གི་ཡིག་
 ཆ་ཁག་ལས་བློན།^{༡༧}

འཕགས་པ་ལྟའི་རྗེས་སུ་སྒྲུབ་ཀྱི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བའི་སློབ་དཔོན་གྲགས་ཆེ་བོས་སྒྲ་
 བ་ནི་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་སྤྱོད་(དུས་རབས་ལྔ་པ་)དང་། དེ་རྗེས་ལེགས་ལྡན་འབྲེད་(དུས་རབས་དྲུག་པ་)གཉིས་ཏེ།
 སློབ་དཔོན་དེ་གཉིས་ཀྱིས་སྒྲུབ་ཀྱི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བའི་གཞུག་ལུགས་རྒྱ་བཅུ་གས་ཤིང་དེ་
 གཉིས་ཀྱི་གཞུང་འགྲེལ་རྒྱལ་མི་འདྲ་བ་བྱུང་བ་ལས་བྱིས་དབུ་མ་ཐལ་འགྲུར་པ་དང་རང་རྒྱུད་པར་
 གྲགས་པའི་སློབ་ཆེན་པོ་གཉིས་པོ་དེ་ཆགས། དེ་ལྟ་ན་འང་དབུ་མ་པ་ཐལ་རང་གཉིས་སུ་དབྱེ་བའི་ཐ་
 ལྷན་ནི་པལ་ཆེར་བོད་དུ་པ་ཚབ་གྱིས་མཛད་པ་ལས་འཕེལ་བར་མཛོན། དེ་ལ་བོག་མར་སློབ་དཔོན་
 སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་སྤྱོད་ཀྱིས་ཅུ་ཤེའི་འགྲེལ་པ་«བུ་རྩ་པ་ལི་ཏ་»མཛད་པ་ལ་ལེགས་ལྡན་གྱིས་རང་ཉིད་
 ཀྱིས་ཅུ་ཤེའི་དགོངས་པ་བཀྲལ་བའི་སྐབས་འགྲེལ་པ་«ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེའི་»ནང་སངས་རྒྱས་
 བསྐྱེད་སྤྱོད་ལ་དགག་པ་སྤྱི་དང་ལྷག་པར་བདག་ལས་སྤྱི་བ་སོགས་གཞན་ཕྱོགས་འགོག་སྐབས་ཐལ་བ་
 འབའ་ཞིག་ལས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་དང་སློབ་པ་མ་བཞེད་པས་དགག་པ་རྣམས་དུ་མི་འབབ་པ་
 སོགས་ཀྱི་སྒྲིག་བཞུགས་པ་ལ། དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་ནང་དཔལ་ལྡན་ལྷ་བ་གྲགས་པས་ཅུ་ཤེའི་
 འགྲེལ་པ་«ཚིག་གསལ་»མཛད་དེ་ལེགས་ལྡན་ལ་སྒྲོན་སློང་དང་བུ་རྩ་པ་ལི་ཏ་འཐད་ལྷན་དུ་བསྐྱབས་
 ཏེ་ཐལ་འགྲུར་བའི་སློབ་གཏོད་པར་བྱས་པ་སོགས་བྱུང་།

དེ་ཡང་དབུ་མ་ཐལ་འགྲུར་བའི་ཕྱོགས་ལ་གཞུང་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་བོག་མར་སངས་རྒྱས་

བསྐྱེད་ཀྱི་«བུ་ལྷ་པ་ལི་།» དེ་ནས་དཔལ་ལྷན་ལྷ་བའི་འགྲེལ་པ་«ཆོག་གསལ།» «འགས་པ་དུག་
 ལྷ་པའི་འགྲེལ་པ།» «སྟོང་ཉིད་བདུན་ལྷ་པའི་འགྲེལ་པ།» «འཛིན་ཆེན་ཐེང་བའི་འགྲེལ་པ།» «དབུ་མ་
 བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ།» རང་རྩོམ་གྱི་གཞུང་«དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་»དང་དེའི་རང་འགྲེལ། «དབུ་
 མ་ཤེས་རབ་ལ་འཇུག་པ་»དང་། «དབུ་མ་ལྷ་པོ་ལྷ་པོ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་»སོགས་དང་། ཞི་བ་ལྷ་པོ་«སྟོང་
 འཇུག་»དང་«བསྐྱེད་བརྒྱུས་»སོགས་དང་། དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཐོག་མར་གོང་དུ་སྟོན་
 པའི་ལེགས་ལྷན་གྱི་རྩ་ཤེའི་འགྲེལ་པ་«ཤེས་རབ་སྟོན་མེ»དང་། «དབུ་མ་སྟོང་པོ་»དང་དེའི་འགྲེལ་
 པ་«རྟོག་གི་འབར་བ་»བཅས་དང་། དེ་རྗེས་སྟུན་རས་གཟིགས་བརྒྱལ་ལུགས་ཀྱི་«ཤེས་རབ་སྟོན་
 མེའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ།» ཡེ་ཤེས་སྟོང་པོའི་«བདེན་གཉིས་»རང་འགྲེལ་དང་བཅས་པ། ཞི་བ་འཆོའི་
 «དབུ་མ་རྒྱན་»དང་དེའི་རང་འགྲེལ། «བདེན་གཉིས་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་དཀའ་འགྲེལ།» ཀ་མ་ལ་
 ཤི་ལའི་«དབུ་མ་སྒྲུབ་པ་»སོགས་བྱུང་བ་རྣམས་གྲགས་ཆེ། གཞན་ཡང་འཕགས་ལུལ་གྱི་དབུ་མའི་
 སྟོབ་དཔོན་གཞན་ལ་ཕན་པ་བཟང་པོ་དང་། ཁ་ཆེའི་པ་རྟེན་ཇ་ཡ་ལྷ་ནུབ་(དུས་རབས་བཅུ་གཉིས་པའི་སྟོན་)
 བཀའ་པོ། དཔལ་སྤྲུལ་ རིག་བྱེད་འོད། ཀམས་ལ། བཅུན་པ་འོ་པོ་ཉིད་མེད་པ། གནས་བརྟན་སྟོབས་
 བཅུ་དཔལ་བཤེས་གཉེན། རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་ཞི་བ་སྟེ་ཤེན་པ་(དུས་རབས་བཅུ་གཉིས་པ་)། ལྷག་པར་
 བོད་གངས་ཅན་གྱི་ལྷོངས་སུ་བརྟན་པ་བྱི་དར་ལ་ཉི་མ་ལྷ་བྱུར་བྱུར་པ་ཇོ་བོ་རྗེ་དཔལ་ལྷན་ལ་ཉི་ཤ་
 (༡༩༩༩-༡༩༩༩)སོགས་འཕགས་ལུལ་གྱི་སྟོབ་དཔོན་ཆེས་ཤིན་ཏུ་མང་པོས་དབུ་མའི་གཞུང་མཛད་པ་བོད་
 ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་བཀའ་འདྲིན་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ལེགས་པར་བསྐྱར་ཏེ་དེར་བརྟན་འབྱུར་དུ་མཇུག་དུ་ཡོད་པ་
 ལྷ་པོ་ལགས་པས། འདིར་རེ་རེ་ནས་གཞུང་མཛན་འདོན་གྱི་ངལ་བ་མི་བྱ།

ཟབ་མོ་དབུ་མའི་གཞུང་གི་འཆད་ཉན་བོད་དུ་དར་ཚུལ།

དེ་ལ་དབུ་མའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་རྩ་བ་ལྷ་བྱུར་པའི་བསྟན་བཅོས་སུ་སྐྱབ་ཡབ་སྤྲུལ་
 གཉིས་ཀྱིས་མཛད་པ་བོད་སྐད་དུ་བསྐྱར་བའི་དུས་རིམ་ནི། ཐོག་མར་བསྟན་པ་སྐད་རྒྱ་བས་ཀ་བ་
 དཔལ་བཅེགས་ཀྱིས་སྐྱབ་ཀྱི་གསུང་«བཅོད་བསྟོན་»རྩ་འགྲེལ། འཕགས་པ་ལྷ་པོ་«འབྲུལ་བ་
 བསྟོན་པའི་གཏན་ཆོགས་གྲུབ་པ།» «རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ལག་པའི་ཆད་»རྩ་འགྲེལ་སོགས་བསྐྱར་ཅིང་།
 དེ་བཞིན་དུ་ཅོག་རོ་ལྷའི་རྒྱལ་མཛན་གྱིས་«དབུ་མ་རྩ་བ་ཤེས་རབ་»དང་དེའི་འགྲེལ་པ་«ག་ལས་

འཛིགས་མེད།» འགྲེལ་བ་«བརྒྱ་པ་ལི་ཏ།» འགྲེལ་བ་«ཤེས་རབ་སྒྲིན་མེད།» «ཤེས་རབ་སྒྲིན་མེད་
 རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་བ།» «དབུ་མ་རིན་ཆེན་ཐེང་བ་»སོགས་བསྒྱུར། ཞང་ཡེ་ཤེས་ལྷེས་«སྟོང་ཉིད་བདུན་
 ཅུ་པའི་འགྲེལ་བ།» «ཉེན་འབྲེལ་སྟོང་པོ་»ཅུ་འགྲེལ། «རིགས་པ་དུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་བ།» «བདེན་
 གཉིས་»ཅུ་འགྲེལ་དང་། «བདེན་གཉིས་ཀྱི་དཀའ་འགྲེལ།» «དབུ་མ་རྒྱན་»ཅུ་འགྲེལ་དང་། «དབུ་
 མ་རྒྱན་ཀྱི་དཀའ་འགྲེལ་»སོགས་བསྒྱུར་བས་ཕྱི་ལོའི་དུ་ས་རབས་བརྒྱད་པའི་སྤྱད་ཅམ་ནས་དབུ་
 མའི་གཞུང་ཆེ་ལག་མང་དག་ཅིག་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བྱེད་པ་མ་ཆད། རང་རྩོམ་གྱི་གཞུང་ཡང་གྲགས་
 བམ་འདི་ནང་བཞུགས་པ་སྟོབ་དཔོན་རིན་པོ་ཆའི་«མན་ངག་ལྟ་བུ་»དུ་གྲགས་པར་ཡང་ལྟ་བུ་དབུ་
 མ་པ་རང་དུ་མཛད་པ་དེ་བྱུང་ཞིང་། དེ་བཞིན་དུ་ཀ་བ་དཔལ་བཅུགས་ཀྱིས་«ལྟ་བུའི་རིམ་པ་བཤད་
 པ་»དང་། གྲུའི་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་«ངེས་པའི་དོན་དབུ་མ།» ཞང་ཡེ་ཤེས་ལྷེས་«ལྟ་བུའི་བྱུང་བར་
 »ཞེས་པ་གྲགས་པམ་འདི་ནང་བཞུགས་པ་སོགས་བྱུང་། ལྟ་བུ་པར་དུ་ས་རབས་བརྒྱད་པའི་སྤྱད་དུ་
 ཆོས་རྒྱལ་བྱིས་པ་གི་སྐབས་སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཞི་བ་འཚོ་ཡབ་སྐུ་གཉིས་བོད་དུ་བྱོན་ནས་དབུ་མའི་
 འཆད་ཉན་སྟེལ་བ་གདོན་མི་ཟ། འདི་ནི་དབུ་མའི་གཞུང་ལུགས་བོད་དུ་དར་བའི་སྐབས་དང་པོ་ཡིན།

དེ་ནས་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་སྟོད་དུ་རྩོམ་ཐོག་ཐོག་དུ་བྱོན་ནས་བཟུང་བོད་དུ་དབུ་
 མའི་འཆད་ཉན་ལྟ་བུ་པར་འཕེལ་ཞིང་། རྩོམ་ཐོག་ཐོག་ཐོག་ཐོག་ཐོག་ཐོག་ཐོག་ཐོག་ཐོག་ཐོག་ཐོག་ཐོག་ཐོག་ཐོག་ཐོག་
 ཉན་རྒྱས་པར་སྟེལ་བ་ཡོངས་སུ་གྲགས་ལ། རྩོམ་ཐོག་ཐོག་ཐོག་ཐོག་ཐོག་ཐོག་ཐོག་ཐོག་ཐོག་ཐོག་ཐོག་ཐོག་
 »དང་། «དབུ་མའི་མན་ངག་»སོགས་བསྒྱུར་བཅོས་ཀྱང་བརྒྱུས་པར་མཛད། རྩོམ་ཐོག་ཐོག་ཐོག་ཐོག་ཐོག་ཐོག་ཐོག་
 གྱིས་གསན་ཅིང་། དེ་བཞིན་དུ་ལུ་སྟོན་གྱིས་ཀྱང་སྒྲ་མ་གསེར་བཅུན་ལས་དབུ་མ་གསན་ཏེ་ཤེས་ཕྱིན་
 གྱི་བཤད་པ་ཆེན་པོ་མཛད་པར་བཤད།¹⁹ བྱུང་བར་དུ་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་སྤྱད་ཅམ་ལ་བ་
 ཚབ་ལོ་རྩ་བས་དཔལ་ལྷན་སྐྱོབ་པ་གྲགས་པའི་གཞུང་«འཇུག་པ་»ཅུ་འགྲེལ་དང་«བཞི་བརྒྱ་པའི་
 འགྲེལ་བ་»སོགས་བཅོས་འདོན་དུ་མཛད་དེ་བསྒྱུར་བས་དབུ་མ་ཐལ་འབྱུར་བའི་གཞུང་གི་འཆད་ཉན་
 འགོ་རྒྱུགས་པ་བྱུང་། རང་རྩོམ་ལ་དབུ་མ་«རྩ་བའི་འགྲེལ་བ་»དང་། «བཞི་བརྒྱ་པའི་བསྐྱེད་དོན་
 »སོགས་མཛད། བ་ཚབ་ཀྱི་སྟོབ་མ་ཐུ་བཞིར་གྲགས་པ་ལས་མ་བྱ་བྱང་རྩལ་བཅོན་འགྲུས་ཀྱིས་རྩ་
 ཤེད་འགྲེལ་བ་«འཐད་པའི་རྒྱན་»དང་། «དབུ་མ་ཆོག་གསལ་སྟོང་བྱན་གྱི་འགྲེལ་བ།» «དབུ་མ་སྟེ་
 བའི་འགྲེལ་བ།» «རྟོག་གེ་ཐོ་བའི་འགྲེལ་བ་»སོགས་བརྒྱུས་ཏེ་བ་ཚབ་ཀྱི་དགོངས་པ་བཞིན་

དཔལ་ལྷན་ཐལ་འགྱུར་བའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་འཆད་ཉན་སྒྲེལ། བ་ཚབ་ཀྱི་རྗེས་ཙམ་ལ་ཁ་ཆེའི་སློབ་
 དཔོན་ཇ་ཡ་ཨ་ནན་བོད་དུ་ཐེབས་ཏེ་རང་གི་སློབ་མ་ཁུ་མདོ་སྡེ་འབར་དང་མཉམ་དུ་རང་ཚུ་མ་«དབུ་
 མ་ལ་འཇུག་པའི་འགྲེལ་བཤད་»དང་«དབུ་མ་རྟོག་གཏི་ཐོ་བ་»སོགས་བསྒྱུར་ཅིང་འཆད་ཉན་སྒྲེལ།
 དེ་དུས་སློབ་དཔོན་ཆ་པ་ཆོས་སེང་གིས་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་ཤར་གསུམ་གྱི་གཞུང་རྒྱུ་བཅུགས་ཏེ་འཛིན་
 བས་རང་ཉིད་ཀྱི་«དབུ་མའི་སྟོང་ཐུན་»དུ་དཔལ་ལྷན་ལྷ་བ་ལ་མི་འདོད་པའི་ཐལ་འགྱུར་འཕངས་ཏེ་
 དགག་པ་རྒྱས་པར་བཏང་བར་བརྟེན།¹⁹ ཇ་ཡ་ཨ་ནན་ས་ཆ་པ་དང་བཙོད་དེ་དཔལ་ལྷན་ལྷ་བའི་
 རང་ལུགས་ལ་སྦྱོར་སྦྱོང་མཛད་མོད་ཆ་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་ལན་མ་ཐེབས་པར་གྲགས་པ་སོགས་བྱུང་།
 རྩོམ་ཇེ་དང་དུས་མཚུངས་སུ་མར་བ་ལོ་ལྷ་བས་ཀྱང་འཕགས་ལུལ་དུ་པའ་ཆེན་ལྷ་རོ་བ་དང་ལྷག་པར་
 རྩོམ་ཇེ་མི་ཏི་པའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཏེ་ལྷ་བ་དབུ་མ་པ་རང་ལུགས་སུ་མཛད། དེ་བཞིན་དུ་འགོས་ཁྲག་པ་
 ལྷས་བཙས་ཀྱིས་ཀྱང་དབུ་མའི་གཞུང་བསྒྱུར་ལ། ལྷ་ལོ་ལྷ་བས་སློབ་དཔོན་རིག་པའི་ཁྲ་བྱག་ལས་དབུ་
 མ་གསན་ཏེ་ལུལ་གྱུ་མང་པོར་དབུ་མའི་འཆད་ཉན་རྒྱ་ཆེར་མཛད་པར་ཡང་བཤད།²⁰ ཕྱིས་དུས་
 རབས་བཅུ་གསུམ་པའི་ནང་ས་པའ་ཀྱན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་«ཐུབ་པ་དགོངས་གསལ་»དང་།
 «གཞུང་ལུགས་ལེགས་པར་བཤད་པ།» དེ་བཞིན་དུ་«སྡོམ་གསུམ་རབ་དབྱེ་»སོགས་མཛད་དེ་གཞུང་
 དེ་གསུམ་གྱི་ནང་དབུ་མ་པ་དང་སེམས་ཙམ་པའི་གྲུབ་མཐའ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱུང་པར་རྣམ་དབྱེ་
 འབྱེད་པ་སོགས་ཀྱིས་དབུ་མའི་གོ་དོན་གསལ་དུ་བཏང་བ་སོགས་བྱུང་། དུས་རབས་བཅུ་བཞི་པའི་
 སྟོན་དུ་རོ་ནང་གི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་དོལ་པོ་པ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚན་གྱིས་བདེ་གཤེགས་སྟོང་པོའི་ཆོས་
 སྟོར་བཙས་དུ་བཏོན་ཏེ་དབུ་མའི་ལྷ་བའི་མཐར་ཐུག་གི་དགོངས་པ་གཞན་སྟོང་དུ་གྲགས་པར་སྒྲེལ་
 བའི་བཤད་སྟོལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཞིག་དར་བ་ཡང་བྱུང་ངོ་། །དེ་ལྷ་ན་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པ་རྩོ་
 བོ་རྩོམ་དང་དུས་རབས་བཅུ་གཉིས་པར་བ་ཚབ་ཉི་མ་གྲགས་སོགས་ཀྱི་དུས་ནས་བོད་དུ་དབུ་མའི་
 འཆད་ཉན་དར་བའི་སྐབས་བར་པར་ངོས་འཛིན་དགོས་ལ་དུས་དེ་ཙམ་ནས་དབུ་མའི་གཞུང་ལུགས་
 རིགས་པའི་ལམ་ནས་སྒྲེལ་བའི་སྟོལ་ཚུགས་པར་མངོན།

བོད་དུ་དབུ་མའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་འཆད་ཉན་དར་བའི་སྐབས་གསུམ་པ་སྟེ་ཆེ་ཆེར་དར་
 བའི་དུས་ནི་ཕྱི་ལོ་དུས་རབས་བཅུ་བཞི་པ་ནས་འཛིན་ལ། དེ་ཡང་གཙོ་བོ་རྩོམ་ཇེ་བཙུན་རེད་འདུལ་བ་
 དང་རྩོམ་ཇེ་ཚོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་ཡབ་སྐུས་ཀྱི་མཛད་རྗེས་ལས་བྱུང་བ་ཤིན་ཏུ་གསལ་ཞིང་། དུས་སྐབས་དེ་ནས་

ཟབ་མོ་དབུ་མའི་འཆད་ཉན་དང་བཤད་སྒྲུབ་བོད་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱད་ཆེན་པོ་སྡེ་འབྲུར་རྟིང་མ་དང་། ས་
སྒྲུ། བཀའ་བརྒྱད། དགེ་ལྷན། རོན་དང་བཅས་པར་གྱིན་ཏུ་དར་ཞིང་དེ་ལྟ་འདྲ་མི་ཉམས་པར་གནས་
པ་དངོས་མཐོང་དུ་གྲུབ་པ་ལྟར་ལགས།

བོད་དུ་དབུ་མའི་ལྟ་བུའི་དགོངས་དོན་འགྲེལ་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་བྱུང་ཚུལ།

དེ་ལྟར་བོད་གངས་ཅན་གྱི་ལྗོངས་སུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྡེ་ཀུན་གྱི་ཏོག་ལྟ་བུར་གྱུར་པ་
ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་མཐར་ཐུག་གི་དོན་དཔལ་མགོན་འཕགས་པ་སྤྲུལ་
ཀྱིས་བཀྲལ་བའི་ཟབ་མོ་དབུ་མའི་རིང་ལུགས་ཆེས་སྡེ་ས་ནས་དར་བ་ནི་གོང་དུ་ཞུས་ཟིན་ལ། དེ་ལྟ་
ནའང་ཟབ་མོ་དབུ་མའི་མཐར་ཐུག་གི་དོན་འགྲེལ་ཚུལ་ལ་བཞེད་པ་མི་འདྲ་བ་འགའ་ཅམ་ཐོན་པར་
མཛོམ། དེ་ཡང་རགས་བཤད་ཞུས་ན་ཐོག་མར་དུས་རབས་བརྒྱད་པ་དང་དགུ་པ་ཡས་མས་སུ་དབུ་
མའི་གཞུང་ལུགས་དར་སྐྱབས་འཕགས་ཡུལ་གྱི་དབུ་མ་པ་ཆེན་པོ་ཞི་འཕྲོ་ཡབ་སྐུས་ཀྱིས་དངོས་སུ་
སྤེལ་བས་ལྟ་བ་ནུལ་འབྱོར་སྒྱུད་པའི་རང་རྒྱུད་པ་གཙོ་བོར་མཛད་པར་སྒྲུང་ལ། དེ་བཞིན་དུ་དབུ་མ་
པ་ལ་ནང་གསེས་རྣམ་དཔེ་ཕྱེ་སྐྱབས་སུ་འདར་ནུལ་འབྱོར་སྒྱུད་པའི་དབུ་མ་དང་། མདོ་སྡེ་སྒྱུད་པའི་དབུ་
མ་པ་གཉིས་སུ་གནས་པར་སྒོན་གྱི་ཡིག་ཆ་དག་ལས་ཤེས་ནུས།¹⁾ མན་ངག་ལྟ་བུར་དུ་འདྲ་“ཆོས་
རྣམས་དོན་དམ་པར་རང་བཞིན་མེད་པ་དང་། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ནི་སྒྲུ་མ་ཅམ་དུ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་མ་
འདྲེས་པར་ཡོད་དེ།”²⁾ ཞེས་སོགས་རང་རྒྱུད་པའི་བཤད་པ་རིལ་བ་བཞིན་བྱུང་། རོ་བོ་རྗེའི་རང་
ལུགས་དཔལ་ལྷན་སྒྲུབ་པའི་རྗེས་སུ་བྱངས་པར་ཡོངས་གྲགས་སུ་གསུངས་མོད། དེ་ལྟ་ནའང་བཀའ་
གདམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་པ་ཆེན་པོ་རྟོག་སྒྲོ་ལྷན་ཤེས་རབ་དང་། ཆ་པ་ཆོས་སེང་སོགས་མང་པོ་ཞིག་
རང་རྒྱུད་ཤར་གསུམ་གྱི་གཞུང་རང་ལུགས་སུ་གཙོ་བོར་མཛད་པར་སྒྲུང་། པ་ཆབ་རྗེས་འབྲང་དང་
བཅས་པ་ནི་གོང་དུ་ཞུས་ཟིན་པ་བཞིན་རང་ལུགས་དཔལ་ལྷན་སྒྲུབ་པའི་ཐལ་འབྲུར་གྱི་ལུགས་ཚད་མར་
མཛད་དེ་འཆད་ཉན་གྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་པར་མཛད། རོ་བོ་རྗེའི་སྐུ་དུས་ཡས་མས་ནས་འཕགས་ཡུལ་
གྱི་དབུ་མ་པ་ལ་སྒྲུ་མ་རིགས་སྒྲུབ་པ་དང་། རབ་ཏུ་མི་གནས་པ་གཉིས་སུ་འཛོག་ཚུལ་གྱི་ཐ་སྙད་ཀྱང་
དར་མོད།³⁾ དེ་གཉིས་སྒོའི་དཔོན་སུ་ལ་འཇུག་པའི་གསལ་ཁ་དམིགས་བསལ་མ་ཐོན། ལྷག་པར་
རྟོག་ལོ་ཆེན་པོས་དོན་དམ་འདོད་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་སྒྲུ་མ་རིགས་སྒྲུབ་པ་དང་རབ་ཏུ་མི་གནས་པ་གཉིས་

སྤྱབ་ཞག་པ་ནི་མོངས་པ་རོ་མཚར་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་གཞག་གོ་ཞེས་ཀྱང་གསུངས་པས་དབུ་མ་པ་ལ་དབྱེ་
ཚུལ་འདི་དབྱེད་གཞིར་གྱུར་པར་མངོན།^{੧੯}

རོ་བོ་རྗེའི་སྐྱེ་ཆེ་སྤྱད་ཅམ་དུ་བྱོན་པའི་སྤྱ་འགྱུར་གྱི་མཁས་པ་རོང་ཚོམ་པ་རྗེ་ཏཱ་ལྷ་ལ་
རང་རྒྱུད་པར་མཛད་པ་ཁོ་བོས་མཐོང་ལ། དེ་ལྷ་ནའང་ཕྱིས་ཀྱི་མཁས་པ་གསར་རྟིང་གཉིས་ཀའི་ལྷ་
བའི་ཕྱོགས་ལ་བྱང་པ་ལེགས་པོ་མངའ་བ་སྟོ་བཟང་མདོ་སྤྱགས་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོས་ཀྱུན་མཁྱེན་རོང་
ཚོམ་གྱི་«ཐེག་ཆེན་ཚུལ་འཇུག་»གི་གཞུང་དངས་ཏེ་རོང་ཚོམ་ཆོས་རྗེས་དགག་བྱ་རང་མཚན་པ་མོ་
ནས་འགོག་པའི་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལྷ་བ་རང་ལུགས་སྤྱབ་ཞེས་པར་བཤད་པ་བཏགས་^{੨੦} ཀྱུན་མཁྱེན་
གྲོང་ཆེན་པ་ཆེན་པོས་ནི། «ཡིད་བཞིན་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་བར།» “ད་ནི་སངས་རྒྱས་པ་དག་གི་མཚན་
ཉིད་ཀྱི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རྩ་མོ་དབུ་མ་ཐལ་གྱུར་པའི་ལུགས་རྣམ་པར་གཞག་པ་ནི།”^{੨੧} ཞེས་དཔལ་
ལྷན་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་དེ་གྲུབ་མཐའི་ཡང་རྩ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་ཤིན་ཏུ་གསལ་ལ། གཞན་
ཡང་གྲོང་ཆེན་པ་ཆེན་པོས་དཔལ་ལྷན་ལྷ་བའི་«ཆོག་གསལ་»ཀྱི་གཞུང་དངས་སྤྱད་ཏེ་དངོས་པོ་
ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་རང་བཞིན་ཡོད་པར་ལོག་པར་རྟོག་
ཚུལ་གསུངས་ཤིང་།^{੨੨} དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་གཉིས་སྤྱེད་ཅིང་དག་པས།
རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་མེད་པའི་དགོངས་པ་ཤེས་ན་གཤིས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཤེས་པ་ཡིན་ལ།^{੨੩}
ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པ་ཤེས་ན་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཤེས་པར་
གསུངས་པ་སོགས་སྐབས་མང་པོར་བཏགས་ན་དོན་དམ་འཛོག་ཚུལ་ལ་རང་ལུགས་དཔལ་ལྷན་ལྷ་བའི་
ཐལ་འགྱུར་པ་འཐད་ཕྱོགས་སྤྱེད་པར་སྟངས། དེ་ལྷ་ནའང་ཀྱུན་མཁྱེན་གྲོང་ཆེན་པའི་གསུང་དུ་ཟུང་
མོ་སྟངས་པ་ཉིད་ཀྱི་བཤད་པ་མཛད་སྐབས་འཕགས་ཡུལ་གྱི་གྲུབ་མཐའ་སོ་སོའི་བྱུང་མོང་མ་ཡིན་པའི་
འདོད་ཚུལ་རྣམས་སྤྱི་རིས་ཞིབ་ཏུ་བྱེ་སྟེ་དཔལ་ལྷན་ལྷ་བའི་རང་ལུགས་བཅའ་དུ་བཏོན་པའི་བཤད་
པ་རྒྱས་པ་ནི་མ་བྱུང་བར་མངོན། སྤྱ་འགྱུར་གྱི་ཕྱོགས་ལ་དབུ་མའི་གཞུང་ཆེན་རྣམས་ལ་དམིགས་ཀྱིས་
འགྲེལ་པ་མཛད་མཁན་གཙོ་བོ་ནི་འཇུ་མི་ཡམ་ཡིན་ལ། ཁོང་གིས་སྤྱར་གྱི་མཁས་པ་རོང་ཚོམ་པ་རྗེ་ཏཱ་
དང་ཀྱུན་མཁྱེན་གྲོང་ཆེན་པའི་བཞེད་པ་གཞིར་བྱས་ཏེ་དབུ་མའི་དགོངས་དོན་གཏན་ལ་འབེབས་པར་
གསུངས།

བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་མེས་པོ་མར་མི་དྲུགས་གསུམ་ནི་དབུ་མའི་གཞུང་ལ་འགྲེལ་པ་མཛད་པའི་

གསུང་རབ་ཆེད་དུ་མ་མཛད་ནའང་། རྗེ་མི་ཉི་པ་ཆེན་པོ་དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་གིན་ཏུ་
གསལ་བས་ཁོང་ནམས་ཀྱང་རང་ལུགས་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བར་མཛད་པར་སྣང་།^{༡༩} དུས་རབས་
བཅུ་བཞི་པའི་དབུ་མ་ཀླུ་པ་རང་འབྱུང་དོ་རྗེས་བདེ་གཤེགས་སྤྱིང་པོའི་ཆོས་སྒོར་ལ་གཞི་བྱས་པའི་
དབུ་མ་གཞན་སྤྱིང་རང་ལུགས་སུ་མཛད་པར་སྣང་ལ། དེའི་ཤུགས་ཀྱིན་གྱིས་མཉམ་མེད་བཀའ་
བརྒྱད་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་དུས་ཕྱིས་ཀླུ་པ་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་མཆོ། དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་ཆོས་དུ་ཀླུ་པ་མི་བསྐྱོད་
དོ་རྗེ་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་དབུ་མ་གཞན་སྤྱིང་འབད་ཕྱོགས་སུ་མཛད་སྣང་། ཕྱིས་ཀྱི་བཀའ་བརྒྱད་པ་
ནམས་དབུ་མའི་འཆད་ཉན་མཛད་སྐབས་རྗེ་མི་བསྐྱོད་དོ་རྗེའི་གསུང་སྤྱི་དང་ལྷག་པར་དེའི་འཇུག་
འགྲེལ་«དུགས་བརྒྱད་སྐབ་པའི་གིང་རྩ་»ལ་ཀྱང་འཛིན་པར་མཛད་སྣང་། དཔལ་ལྷན་ས་སྐྱུ་པའི་
ཕྱོགས་ལ་འཇམ་མགོན་ས་པཎ་གྱིས་པ་ཆོབ་ཀྱི་ཡང་སྤོབ་དུ་གྱུར་པ་མཆུར་སྟོན་གཞོན་སེང་ལས་དབུ་
མ་རིགས་ཆོགས་ཀྱི་བཤད་པ་གསན་ཅིང་། རང་ཉིད་ནས་དབུ་མའི་གཞུང་ཆེད་དུ་མ་མཛད་ཀྱང་«ཐུབ་
པ་དགོངས་གསལ་»དང་«གཞུང་ལུགས་ལེགས་པར་བཤད་པ་»གཉིས་ལ་བརྟག་ན་རང་ལུགས་
དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བའི་སྤོབ་འབད་ཕྱོགས་སུ་མཛད་སྣང་ལ། དེ་བཞིན་དུ་དཔལ་ལྷན་གྱིས་བརྟག་པ།
གཡག་སྤེལ་པཎ་ཆེན་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་དབུ་མའི་འཆད་ཉན་སྤྱིལ། ལྷག་པར་དུས་རབས་བཅུ་བཞི་པའི་
སྤྱད་དུ་རྗེ་བཙུན་པེད་འདའ་བ་ཆེན་པོས་དབུ་མའི་གཞུང་དབུ་མ་འཇུག་པའི་ནམ་བཤད་«དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་གསལ་བའི་སྤོབ་མེ་»དང་། «བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་»སོགས་མཛད་དེ་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་
པའི་གཞུང་གི་འཆད་ཉན་སྤྱིལ། དེ་ལྟ་ནའང་ས་སྐྱུའི་མཁས་པ་རོང་སྟོན་ཆེན་པོ་ནི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་
རང་ལུགས་སུ་བཞེད་པར་གྲགས་ལ། རོང་སྟོན་གྱི་སྤོབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་གོ་ཤུགས་གཉིས་ལས་ཤུ་
མཆོག་ལྷན་ནི་གཞན་སྤྱིང་དབུ་མ་ཆེན་པོར་གྲགས་པ་རང་ལུགས་སུ་མཛད་ལ། གོ་བོ་རབ་འབྱམས་
པས་ནི་དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ལུགས་ཀྱང་བཙུགས་ཏེ་འཛིན་ཅིང་། མཁས་མཆོག་འདིའི་
གསུང་ནམས་ཕྱིས་ཀྱི་ས་སྐྱུའི་བཤད་བྲུ་ནམས་ཀྱི་ཕ་བའི་ཡིག་ཆ་ལྟ་བུར་གྱུར་པ་བྱུང་།

དགེ་ལྷན་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཐོག་མར་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་ཀྱི་སྐབ་ཡབ་སྐུ་དང་ལྷག་
པར་དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བའི་དགོངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པར་བཀའ་བའི་གཞུང་ཆེན་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་
«ནམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ།» ཅུ་ཤེ་ཁྱིམ་ཆེན་«རིགས་པའི་རྒྱ་མཆོ།» «དྲང་རེས་ལེགས་
བཤད་སྤྱིང་པོ།» ལྷག་མཐོང་ཆེ་རྒྱུད་གཉིས་བཅས་དབུ་མའི་གཞུང་ཆེ་ལག་ལྟ་དང་། གཞན་ཡང་«ཕ་

ཤེའི་དཀའ་གནད་ཆེན་པོ་བརྒྱད་ཀྱི་བརྗེད་བྱང་།» «འིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་ཁྲིའུ་» «སྟོན་འཇུག་ཤེས་
རབ་ལེའུའི་ཟིན་གྱིས་»སོགས་མཛད་དེ་དཔལ་ལྷན་ཐལ་འགྱུར་བའི་རིང་ལུགས་རྟེན་བཅུགས་ཤིང་།
རྗེའི་དངོས་སྟོབ་རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན་གྱིས་«དབུ་མ་བཞི་བརྒྱ་པའི་རྣམ་བཤད་»དང་། «རིན་
ཆེན་ཐེང་བའི་ཁྲིའུ་» «སྟོན་འཇུག་གི་རྣམ་བཤད།» «བདེན་གཉིས་ཀྱི་ལྷ་བྱིད་»སོགས་དབུ་མའི་
གཞུང་བརྒྱམས་ལ། དེ་བཞིན་དུ་མཁས་གྲུབ་རྗེས་ཀྱང་«དབུ་མའི་སྟོང་ཐུན་ཆེན་མོ།» དབུ་མའི་ལྷ་
བྱིད་ཁག་དང་། ལྷག་པར་གླེགས་བམ་འདིར་བཞུགས་པའི་«ལྷ་བྱིད་ཐུན་ཐེལ་སྟོན་མེ་»སོགས་
མཛད་དེ་འཇམ་མགོན་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་དབུ་མའི་རིང་ལུགས་ཆེས་རྒྱས་པར་མཛད། གཞན་ཡང་
རྗེའི་དངོས་སྟོབ་རྗེ་དགེ་འདུན་གྱི་བ་པས་དབུ་མ་འཇུག་པའི་ཆོག་འབྲེལ་མཛད་ལ། རྒྱལ་མཚོག་
གཉིས་པས་ཀྱང་«དབུ་མའི་རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ།» «དྲང་ངེས་དཀའ་འབྲེལ།» «སྟོང་
ཉིད་བདུན་ཅུ་པའི་ཁྲིའུ་» «དབུ་མའི་ལྷ་བྱིད་»སོགས་མཛད་པ་བཞིན། རྗེས་འཇུག་གི་དགེ་ལྷན་པའི་
མཁས་གྲུབ་གངས་ལས་འདས་པས་དབུ་མའི་གཞུང་དང་། དེ་འབྲེལ་གྱི་ཡིག་ཆ་སྟེ་དོན་དང་མཐའ་
དབྱེད་སོགས་ཤིན་ཏུ་མང་བ་ཞིག་བརྒྱམས་པ་དང་། དགེ་ལྷན་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གདན་ས་རྣམས་སུ་
ད་བར་མི་ལོ་དྲུག་བརྒྱ་ཅུ་ཀྱི་རིང་དབུ་མའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་འཆད་ཉན་སྤེལ་དང་སྤེལ་བཞིན་པའི་
སྟོལ་ཆེན་པོ་ད་ལྟའང་མ་ཉམས་པར་གནས་པ་དེ་བྱུང་།

གཞན་ཡང་དབུ་མའི་འབྲེལ་བྱེད་གསལ་ཆེ་བ་བྱུང་བའི་དུས་རབས་བཅུ་བཞི་པའི་ནང་རྩ་
ནང་ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་པ་དང་། ལུ་སྟོན་རིན་ཆེན་གྲུབ། ཉ་དབོན་ཀུན་དགའ་དཔལ། བོ་དོང་ཕྱོགས་
ལས་རྣམ་རྒྱལ། དུས་རབས་བཅོ་ལྔ་པའི་ནང་སྟག་ཚང་ལོ་ལྔ་བ་ཤེས་རབ་རིན་ཆེན་སོགས་ཡིན། དེ་
རྣམས་ལས་དོལ་པོ་པ་དང་ཉ་དབོན་གཉིས་གཞན་སྟོང་དབུ་མ་ཆེན་པོའི་སྟོལ་འཛིན་ལ། ཕྱིས་ཀྱི་རྩ་ནང་
གི་མཁས་པ་ཏཱ་ར་ཏཱ་ཐ་སོགས་ཀྱིས་དབུ་མ་གཞན་སྟོང་གི་ལྷ་བའི་རྒྱན་བསྐྱངས་པས་བཞེད་སྟོལ་དེ་
དུས་ད་ལྟའི་བར་དུ་འང་མ་ཉམས་པར་གནས། བོ་དོང་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་དང་སྟག་ཚང་ལོ་ལྔ་བ་
གཉིས་དབུ་མའི་གཞུང་འབྲེལ་སྐྱབས་རྩ་བའི་བཤད་པ་མཛད་ཚུ་ལ་མཐུན་པར་སྦྲང་ལ། དེ་ཡང་
འཕགས་པ་ལྷའི་«བཞི་བརྒྱ་པར།» “བསོད་ནམས་མིན་པ་དང་པོར་བཞེས། ཁབ་དུ་བདག་ཅི་བཞེས།
པར་བྱེད། མཐའ་མར་ལྷ་ཞིག་ཀུན་བཞེས། ཁབ་གིས་དེ་ཤེས་མཁས་པ་ཡིན།”³⁰ ཞེས་པ་
ཁུངས་སུ་བྱས་ཏེ། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་མཐའ་ཐུག་གི་གནས་ལུགས་གཏན་ལ་འབེབས་སྐྱབས་མ་བཟླ་མ་

དབྱུང་པ། ལྷ་ཟུང་དབྱུང་པ་དང་། ཤིན་ཏུ་དབྱུང་པའི་གནས་སྐབས་གསུམ་དུ་བྱེ་སྟེ་ཐ་མའི་སྐབས་
ཡུལ་ཅིར་ཡང་མ་གྲུབ་པ་བཞིན་སྟོན་ཀྱང་ཅིར་ཡང་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པའི་ཚུལ་སྟེལ་སྟངས་།

དེ་ལྟར་བོད་ཀྱི་དབུ་མ་སྤྱོད་པའི་མཁས་གྲུ་བ་གོང་དུ་སྟོན་པ་ནམས་ཀྱི་བཞེད་པ་ནམས་
ཕྱོགས་བསྟོམས་ཀྱིས་རགས་བཤད་ཞུས་ན་འདི་ལྟར་མཐོང་སྟེ། སྤྱིར་མཁས་པ་ནང་པ་འཇུག་གི་ལྟ་
བའི་བཞེད་པ་ལ་ནང་མེས་མི་འདྲ་བའི་བྱེད་པར་ཞིབ་པར་དུ་མ་ཡོད་ངེས་ནའང་རིགས་ཀྱིས་བྱེད་པ་སྟོང་
ཉིད་འདོད་ཚུལ་ལ་སྟེ་ཚན་ཆེ་ཁག་གསུམ་དུ་འཛོག་ཆོག་པར་མཛོན་ཏེ། དེ་ཡང་བྱིན་ནང་གི་ཆོས་ཐམས་
ཅད་རང་བཞིན་མེད་པའམ་བདེན་པར་མེད་པ་སྟེ་བདེན་པ་བཀག་ཙམ་གནས་ལུགས་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་
འདོད་པའི་ལྟ་བུ་ཞིག་དང་། ཡང་བདེན་པ་བཀག་ཙམ་མིན་པར་ཡོད་མེད་ཀྱི་སྟོན་པ་ཀྱན་དང་བྲལ་
པའི་སྟོན་པ་ཡུལ་ཅིར་ཡང་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པའི་ལྟ་བུ་དང་། དེ་ནས་གཞན་སྟོང་དབུ་མ་ཆེན་པོ་སྟེ་ཀྱན་
རྩྭ་བའི་ཆོས་རྣམས་རང་སྟོང་དང་དོན་དམ་པའི་གནས་ལུགས་ཀྱན་རྩྭ་བ་གཞན་དབང་གི་ཆོས་ཀྱིས་
སྟོང་ཞིང་། དེ་ལྟ་བུའི་སྟོང་པ་དེ་ཡང་དབྱིངས་རིག་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཚུགས་ཐུབ། རྟག་བརྟན།
བདེན་པར་གྲུབ་པ་སོགས་སུ་འདོད་པའི་གཞན་སྟོང་གི་ལྟ་བུ་སོགས་ལྟ་བའི་འདོད་ཚུལ་རིགས་ཆེ་ག་
གསུམ་དུ་གནས་པར་ཁོ་བོ་མཐོང་།

དེ་ཡང་སྟོན་གྱི་རྩོག་ལོ་ཆེན་པོ་སྟོན་པའི་ཤེས་རབ། རིགས་པའི་དབང་ཐུག་ཆ་པ་ཆོས་སེང་།
ས་པའ་ཀྱན་དགའ་རྒྱལ་མཚན། རྩེ་ཙོང་ཁ་བ་ཡབ་སྐུ་རྩེས་འབྲང་དང་བཅས་པ། རོང་སྟོན་ཤུག་
རྒྱལ་མཚན་རྣམས་དང་པོའི་ཕྱོགས་སྟེ། དཔེར་ན། རྩོག་ལོའི་«རྒྱུད་སྒྲ་མའི་བསྐྱུས་དོན་»དུ་བདེ་
གཤེགས་སྟོང་པོ་ངོས་བཟུང་བ་ན། “རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་ཁོ་ན་སྟོང་པོར་བརྟུན་པའོ།”³⁹ །ཞེས་
དང་། དེ་བཞིན་དུ་བདེན་གཉིས་ལ་རྩེ་ལྟར་གནས་ཚུལ་གསུངས་སྐབས་“དེ་ལྟར་དོན་དམ་པར་ཡོད་་
པར་སྟོ་མི་འདོགས་པ་དང་། ཀྱན་རྩྭ་བ་ཏུ་ཡོད་པ་ལ་སྤྱིར་བུ་མི་འདེབས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཡང་དག་པ་
ཉིད་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་བདེན་པ་གཉིས་སུ་འབྲེལ་བའི་རང་བཞིན་བསྟན་ཏོ།།”⁴⁰ །ཞེས་སོགས་
གསུངས་ལ། དེ་བཞིན་དུ་སྟོབ་དཔོན་ཆ་པ་སྟོང་ཉིད་མེད་དགག་ཏུ་བཞེད་པ་ཡོངས་སུ་གྲགས་ཤིང་།
དེའི་«དབུ་མ་ཤར་གསུམ་སྟོང་བུན་»དུ་ཤེས་བྱ་ལ་བདེན་པ་གཉིས་སུ་དབྱེད་པའི་སྐབས་“དེ་ལ་ཚད་
མའི་གཞལ་བྱའི་ཐོག་པ་ནི་མ་ཡིན་དགག་ཡིན་པས་ཀྱན་རྩྭ་བ་ཀྱི་བདེན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཡང་། ཚད་མའི་
གཞལ་བྱའི་ཐོག་པ་ནི་མེད་དགག་དང་མ་ཡིན་དགག་མཐའ་དག་གི་བྱེད་པའི་ན་པས་བདེན་པ་

གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བའི་གཞིར་འཐད་དོ།”³³ ཞེས་དོན་དམ་བདེན་པ་མེད་དགག་ཏུ་གསུངས་པ་དང་།
 དེ་བཞིན་དུ་གཞུང་དེའི་སྐབས་མང་པོར་སྟོང་ཉིད་བདེན་པ་བཀག་ཙམ་གྱི་མེད་དགག་ཏུ་གསུངས་
 ཤིང་། དེ་ཡང་རྗེས་དཔག་གི་གཞལ་བྱར་གྱུར་ཚུལ་གསལ་བར་བསྒྲུབས། འཇམ་མགོན་ས་པཎ་གྱིས་
 བོ་«ཐུབ་པ་དགོངས་གསལ་»དུ་བདེན་པ་གཉིས་འཛིག་པའི་སྐབས་སྟུ། “དེས་ན་རང་གི་ལུགས་ནི། མ་
 དབྱེད་པའི་སྟོང་འཇམ་གྱུ་བ་ཀུན་རྫོབ། དབྱེད་པའི་སྟོང་མ་གྱུ་བ་དོན་དམ། རང་གི་སྟོང་མ་གནོད་པ་
 མེད་པ་བདེན་པའོ།”³⁴ ཞེས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དབྱེད་པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱི་ངོར་མ་གྱུ་བ་འཇམ་མེད་པ་
 ཙམ་ལ་དོན་དམ་དུ་གསུངས་ལ། དེ་བཞིན་དུ་དེའི་«གཞུང་ལུགས་ལེགས་པར་བཤད་པའམ་»གྱུ་བ་
 མཐའ་ཅུམ་འབྱེད་དུ་གྲགས་པའི་ནང་བདེན་གཉིས་གཅིག་དང་ཐ་དད་དུ་བརྟག་པའི་ཐད་བདེན་པ་
 གཉིས་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་འདོད་ན། “ཀུན་རྫོབ་བདག་མེད་པ་དང་། རབ་ཏུ་མ་གྱུ་བ་ཙམ་དོན་དམ་པ་
 མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། ཐུམ་པ་མ་གྱུ་བ་ཙམ་སྐམ་ཐུ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ།”³⁵ ཞེས་ཐལ་བ་འཕེན་
 བར་མཛད་པ་ལས་གཟུགས་སོགས་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་མ་གྱུ་བ་པ་ཉིད་དོན་དམ་བདེན་པར་བཞེད་པར་
 གསལ་ལོ། །རྩོམ་སྟོན་ཆེན་པོས་«དབུ་མ་རྩ་བའི་རྣམ་བཤད་»དུ་རབ་བྱེད་ཉིད་བཞི་པའི་འགྲེལ་པའི་
 རང་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དགོས་པ་དང་། ངོ་བོ། དོན་གསུམ་གསུངས་པ་བཀལ་སྐབས་འདི་ལྟར། “འདིས་
 བོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་འཇུག་པའི་ཡུལ་བཤད་དེ། སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་པ་ནི་རྟེན་ཅིང་འགྲེལ་བར་བྱུང་བ་ངོ་
 བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པ་ལ་སྟོང་ཉིད་དུ་བཤད་པ་ཡིན་གྱི། རྟེན་ཆེས་ཅན་ཙམ་ཡང་མེད་པའི་རི་བོང་རྩ་ལྟ་
 ཐུ་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་མི་བརྟོད་ཅེས་པའི་དོན་ནོ།”³⁶ ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལས་དཔག་ན་ཆོས་རྣམས་
 ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པ་ལ་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་དོན་དུ་གསུངས་པ་ཤིན་ཏུ་གསལ། ཐུ་སྟོན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
 པ་ནི་རང་ལུགས་གང་དུ་འཛིག་ཞུ་དཀའ་ཡང་དེའི་སྟོད་འཇུག་ཤེར་ལའི་འགྲེལ་པར་ཤེར་འབྱུང་སྟོ་
 གོས་ཀྱི་དཀའ་འགྲེལ་དྲངས་སྟེ་བདེན་པ་གཉིས་ངོ་བོ་ཐ་དད་ན་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཙམ་
 དོན་དམ་དུ་མི་འབྱུར་བའི་ཐལ་བ་འཕངས་ཚུལ་ལ་བརྟག་ན་སྟོང་ཉིད་མེད་དགག་ཏུ་བཞེད་པའི་
 རྩོགས་སུ་བརྩི་དགོས་པར་མངོན་ཡང་དབྱེད་དགོས།³⁷ བ་ཚབ་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པའང་
 ལུགས་འདི་གསུམ་ལས་གང་གི་རྩོགས་སུ་གཏོགས་ཞུ་དཀའ་བར་མཐོང་།³⁸

རྗེ་བཙུན་ཅེད་འདའ་བ་ཆེན་པོ། བོ་དོང་རྩོགས་ལས་རྣམ་གྲུལ། ལྷག་ཚང་ལོ་རྩ་བ། གོ་བོ་
 རབ་འབྱམས་པ་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པ་དང་། ཀམ་པ་མི་བསྟོད་དོ་རྗེ་རྣམས་སྟོས་བྲལ་ཅིར་ཡང་

ཡིད་ལ་བྱེད་དུ་མེད་པའི་ལྟ་བུ་བཞེད་པར་སྒྲུབ་ལ། དེ་ལྟ་ནས་འདེད་པ་ཆེན་པོ་ནི་འཇུག་པའི་
 རྣམ་པའི་སྒྲིག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲིག་པ་ལ་ཕྱི་ཡུལ་ལ་སྒྲུབ་པའི་ལྟ་བུ་བཞེད་པར་སྒྲུབ་མོད། དེའི་བཞི་
 བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པར་ནི། “ཉེན་ཅིང་འགྲེལ་པར་བྱུང་བའི་དོན་གང་ཞེ་ན། རང་བཞིན་མེད་པའི་དོན་
 དང་། སྒྲུ་མ་དང་སྒྲིག་སྒྲུ་དང་། གཟུགས་བརྟན་སྒྲིག་སྒྲུ་དང་མཚུངས་པར་སྒྲོང་བ་ཉིད་དང་བདག་མེད་
 པའི་དོན་ཉིད།”⁴⁶ །ཞེས་སྒྲིག་སྒྲུ་དང་མཚུངས་པ་ལས་དཔག་ན་རང་བཞིན་མེད་པ་སྒྲོང་བ་ཉིད་དུ་བཞེད་པར་
 ཡང་སྒྲུང་བས་སྒྲུ་དུས་སྒྲུ་ཕྱི་ལྷན་ཁྱེད་པར་ཡིན་ནམ་དབྱེད་དགོས་པར་མཛོད། གཤམ་པ་རང་འབྱུང་དོན་
 དང་། དེ་བཞིན་དུ་རྩོམ་གྱི་སྒྲིག་དཔེ་ཆེན་པོ་དོན་པོ་པ་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཚན། ཉ་དཔོན་ཀུན་
 དགའ་དཔལ། རྩོམ་པ་རྣམས་སྒྲིག་དང་། གཞན་ཡང་ཤུག་མཚན་གྱིས་ཀྱི་འཇུག་པ་ལས། འཇམ་
 དབྱེད་མཚན་བཞེད་པའི་དབང་པོ། ཀོང་སྒྲུལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་སྒྲིག་སྒྲུ་ཞེས་པའི་གཞན་སྒྲོང་དབྱེད་པ་ཆེན་པོའི་
 ལྟ་བུ་རང་ལུགས་སུ་བཞེད་པར་མཛོད་ནོ།།

ལྟ་བུའི་ཁྱེད་པར་འདི་གསུམ་ལས་གཞན་སྒྲོང་དབྱེད་པ་ཆེན་པོར་གྲགས་པ་སྒྲིག་དང་ལྟག་པར་
 རྩོམ་པའི་རིང་ལུགས་ཀྱི་གཞན་སྒྲོང་ནི་གོང་དུ་སྒྲིག་པའི་ལྟ་བུ་གཞན་གཉིས་ལས་ཆེས་མི་འདྲ་བའི་
 ཁྱེད་ཆོས་དང་ལྟན་པ་ཞིག་སྟེ། དཔེར་ན་ལྟ་བུ་མེད་དགག་སྒྲུ་བ་དང་སྒྲིག་པའི་སྒྲུ་བ་གཉིས་ཀྱིས་སྒྲུ་
 སྒྲུ་བ་ཀྱིས་རིགས་ཆོག་སྒྲིག་དང་ལྟག་པར་རྩོམ་པ་ལྟ་བུ་པའི་ཐུག་པ་ལས་པའི་ཐུག་པ་ལྟ་བུ་པའི་ཐུག་པ་
 ལུགས་མཐར་ཐུག་དུ་བཞེད་ཅིང་། དེ་ནས་འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་ཆ་ཤས་སུ་གཏོགས་པ་བདེ་གཤེགས་སྒྲིང་
 པོའི་མདོའི་དགོངས་འགྲེལ་བརྟན་བཅོས་རྒྱ་དུ་སྒྲུ་མ་རྩོམ་པའི་དང་བཅས་པ་ནས་གསུངས་པའི་
 ཁམས་བདེ་གཤེགས་སྒྲིང་པོའི་དུང་བཅས་པའི་ཆོས་ཉིད་ལ་བཞག་སྟེ་སྒྲུ་སྒྲུ་བ་ཀྱི་ལྟ་བུ་དང་མི་
 འགལ་བར་སྒྲུབ་པར་མཛོད། གཞན་སྒྲོང་སྒྲུ་བ་རྣམས་དེ་ལས་ལྟག་སྟེ་སྒྲུ་སྒྲུ་བ་ཀྱི་རིགས་ཆོག་ནས་
 གསུངས་པའི་ལྟ་བུ་འདི་གསུམ་ལུགས་མཐར་ཐུག་དུ་མི་འཛོག་པར་མ་ཟད་བདེན་པ་བཀག་ཅུ་ཀྱི་
 མེད་དགག་གི་སྒྲོང་ཉིད་དེ་སྒྲོང་པ་ཐ་ཤས་ལས་ལྟ་བུ་གསུངས་ཤིང་།⁴⁷ རྒྱུད་སྒྲུ་རྩོམ་པ་སྒྲིག་སྒྲུ་
 གསུངས་པའི་ཁམས་བདེ་གཤེགས་སྒྲིང་པོ་དེ་གསུམ་ལུགས་མཐར་ཐུག་དུ་བཞེད་ལ། དེ་ཡང་གཞི་
 དང་འབྲས་སུ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་དོན་དམ་པའི་རང་འབྱུང་ཡེ་ཤེས་རྟག་བརྟན་བདེན་གྲུབ་ཅིག་ལ་འཛོག་
 པ་རྩོམ་གྱི་མཁས་པའི་གསུང་ལས་ཐོན། དཔེར་ན་དུས་ཕྱིས་ཀྱི་རྩོམ་གྱི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་སྟོ་གོས་
 གྲགས་པའི་གསུང་དབྱེད་པ་གཞན་སྒྲོང་ཆེན་པོའི་པོད་ཁོངས་ «རྒྱུ་འབྲས་གསུམ་ལུགས་ཟབ་དོན་རྣམ་

ངེས་ཀྱི་ཉེར་མཁོ་ས་བཅད་མཚན་མཚོན་གཞི་གསུམ་ཟུར་གསལ་ཏུ་བསྐྱས་ལེགས་བསྒྲིགས་»ཀྱི་
 མཚན་བརྗོད་དུ་འདི་ལྟར། “འཁོར་འདས་གཞི་དབྱིངས་ཚོས་སྐྱུ་ཀྱན་ཏུ་བྱུང་། རྟག་བརྟན་ཐེར་ཟུག་
 གཡུང་དུང་རྟག་པའི་བདག་། གཞི་འབྲས་དབྱེར་མེད་འོད་གསལ་སྒྲིང་པོའི་སྐྱུ། རངས་པ་དོན་གྱི་གན་
 ས་ལུགས་དེ་ལ་འདུད།” ཅིས་དང་། ཡང་དེའི་གསུང་«རྫོང་པ་ཆེན་པོའི་རིང་ལུགས་འཛིགས་མེད་
 གདོད་ལཱའི་ར་རོའི་»ནང་སེམས་ཙམ་པས་གཞན་དབང་བདེན་གྲུབ་ཏུ་བཤད་པ་དང་གཞན་སྟོང་པས་
 ཡེ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་དུ་བཞེད་པ་གཉིས་གཏན་ནས་མི་འདྲ་བར་གསུངས་སྐབས་“འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་
 བརྟན་དོན་གྱི་ཡེ་ཤེས་ནི་སྒྲོས་བྲལ་རང་རིག་དམ་པའི་ཡུལ་དུ་གཤིས་ཀྱིས་གནས་ལུགས་སུ་བདེན་
 པས་ན་བདེན་གྲུབ་དང་།”^༧ ཞེས་དོན་དམ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་གསལ་བར་གསུངས་པ་ལས་ཤེས་ནུས།

གཞན་སྟོང་སྐྱུ་བ་ལའང་ནང་སེམས་བཞེད་ཚུལ་ཏུ་ར་མི་འདྲ་བ་ཡོད་པ་ཞུ་མི་དགོས་ཤིང་།
 དེའི་ནང་ནས་མཁས་པ་ཤུ་ག་མཚོག་གི་གསུང་རྣམས་ཆེས་ཞིབ་པ་མ་ཟད་རིགས་ལམ་ཡང་གསལ་
 བར་མཐོང་། ཁོང་གིས་གསུང་སྒྲོལ་ལྟར་ན་དཔལ་མགོན་སྐྱུ་སྐྱབ་ཀྱི་ལྟ་བར་ཐོས་བསམ་གྱིས་སྒྲོ་
 འདོགས་གཙོད་པའི་ལྟ་བ་དང་། རྣལ་འབྱོར་པས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ལྟ་བ་གཉིས་སུ་འབྱེད་ཅིང་།
 དང་པོ་རིགས་ཚོགས་དང་གཉིས་པ་སྐྱུ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྟོད་ཚོགས་ཀྱི་བརྟན་བྱ་གཙོ་བོར་བསྐྱབས་ལ། དེ་
 ལྟ་བུའི་བསྟོད་ཚོགས་ནས་གསུངས་པའི་ལྟ་བ་དེ་ཡང་རྒྱལ་ཚབ་བྱམས་པ་མགོན་པོ་དང་ཐོགས་མེད་
 སྐྱུ་མཆེད་ཀྱི་བཞེད་པ་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་བཀའ་བདེ་གཤེགས་སྒྲིང་པོ་སོགས་ཀྱི་དགོངས་དོན་མཐར་
 ཐུག་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་རང་ཆས་སུ་གནས་པའི་དབྱིངས་དང་རིག་པ་དབྱེར་མེད་པའི་ཁམས་བདེ་
 གཤེགས་སྒྲིང་པོ་རྟག་བརྟན་ཐེར་ཟུག་དེར་ངོས་འཛིན་པ་དང་། དེ་ལྟ་བུའི་བཞེད་ཚུལ་དེར་གཞན་སྟོང་
 དབུ་མ་ཆེན་པོ་ཞེས་ཐ་སྟོད་ཀྱང་འདོགས་པར་མཛད་པ་དང་། དེ་ནི་དབུ་མ་ཆེན་པོའི་སྒྲོབ་དཔོན་
 འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་དང་དབྱིག་གཉིན་གྱི་བཞེད་པ་རྣམ་བཟུན་གྱི་དབུ་མ་ཞེས་པ་དེ་ཡིན་ཚུལ་
 སོགས་འདིར་བཞུགས་པའི་ཤུ་ག་མཚོག་གི་གསུང་«ལུགས་གཉིས་རྣམ་འབྱེད་»ལས་ཀྱང་རགས་ཙམ་
 རྟོགས་ནུས། ཕྱིས་ཀྱི་མཁས་པ་འབྲུ་མི་ལམ་དང་། ལྷག་པར་འཇམ་མགོན་ཀོང་སྐུལ་སོགས་ཀྱང་
 «རྒྱུད་བྲམ་མ་»དང་ཐོགས་མེད་སྐྱུ་མཆེད་ཀྱི་གསུང་གི་དགོངས་པ་འགྲེལ་ཚུལ་གནད་མང་པོ་ཞིག་ལ་
 དངོས་སུ་ཤུ་ག་མཚོག་གི་རྗེས་སུ་བྱངས་རུང་མ་བྱངས་རུང་དོན་ལ་ཤུ་ག་མཚོག་གི་བཞེད་པ་རི་ལྟ་བ་
 བཞེན་དུ་གནས་པར་མཐོང་ངོ་།།

དེ་ལྟར་འདུག་ཀྱི་ཆ་ནས་བཤད་ན་གཞན་སྟོང་དབུ་མ་ལ་བོད་ཀྱི་སྤྱི་ལོ་མཐའ་བ་
 མང་པོ་ཞིག་ནས་ཏྲག་མཐར་ལྷུང་བའི་སྒྲིག་འཕངས་ཀྱིས་དགག་པ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་མཛད་སྟངས་སྟེ།
 ཐོག་མར་ས་པའ་ཀྱིས་«ཐུབ་པ་དགོངས་གསལ་»མོགས་སུ་བདེ་གཤེགས་སྟིང་པོའི་ཚོས་སྒྲོར་དང་དོན་
 དགོངས་པ་ཅན་དུ་བསྒྱུབས་ཤིང་།^༩ དེ་བཞིན་དུ་བྱ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེས་ཀྱང་མདོ་ལས་བདེ་གཤེགས་
 སྟིང་པོ་གསུངས་པ་དང་དོན་དང་སྟིང་པོ་སྒྲུ་ཅི་བཞིན་པར་བཟུང་ན་མཉམ་གསུངས་པའི་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་དང་
 བྱུང་མེད་པར་འགྱུར་ཚུལ་གསུངས།^༩ རྗེ་བཙུན་མེད་འདུལ་བ་ཆེན་པོ་ནི་འདི་ལྟར། “འདི་ནི་ཐེག་
 པ་ཆེ་ཆུང་གི་མདོ་སྟེ་གང་གི་ཡང་དགོངས་པ་མིན་ལ། ཐུབ་མཐའ་སྒྲུབ་པ་བཞི་པོ་གང་དང་ཡང་མི་མཐུན་
 ཞིང་། རྒྱ་བོད་ཀྱི་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་སྟེ་གང་གི་ཡང་བཞེད་པ་མིན་པས། ཚོས་འདི་པ་ལས་ཕྱི་རོལ་དུ་གྱུར་
 པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས། དེའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་གཅེས་སྒྲུས་སུ་བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱིས་དགག་
 པར་བྱ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་པས།”^{༡༠} ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དགག་པ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་བཏང་ལ། དེ་ཡང་ཐེག་
 པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྟེ་དགོངས་པ་འགྲེལ་བ་ལ་ཚད་མའི་སྒྲིམ་བུ་ར་བྱ་ར་པ་སྒྲུབ་དང་ཐོགས་མེད་
 གཉིས་ཡིན་པ་དང་། གཞན་སྟོང་དུ་གཤམ་པའི་ལྟ་བ་དེ་ནི་དེ་གཉིས་གང་གི་འདུག་ཏུ་མ་བྱུང་བའི་
 ལྟ་བ་ཞིག་སྟེ། སྒྲོབ་དཔོན་དེ་གཉིས་ཀྱི་གཞུང་དུ་གསུངས་པའི་སྟོང་པའི་རྣམ་གཞག་རྣམ་རིག་དང་དབུ་
 མའི་ཐུབ་མཐའ་གཉིས་ཀ་ལས་ཕྱི་རོལ་དུ་གྱུར་པ་འབའ་ཞིག་ཡིན་པར་བསྒྱུབས་ཏེ་བཀག དེ་བཞིན་
 དུ་རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོས་འགྱུར་མེད་ཡོངས་སྒྲུབ་སྒྲུབ་པ་རང་དབང་བར་འདོད་པ་མི་འཐད་པ་དང་དེ་
 བཞིན་དུ་གཞན་སྟོང་པས་ཏྲག་བཏན་སྟིང་པོ་སྟོན་པ་སྒྲུ་ཅི་བཞིན་དུ་བཞེད་པ་ནི་མདོ་«ལང་གཤེགས་
 »ལས་མཉམ་གསུངས་པའི་བདག་ཏྲག་པར་སྒྲུབ་དང་མཚུངས་པར་གསུངས་པ་ལྟར་དུ་གྱུར་ཚུལ་སོགས་ཀྱི་
 སྒྲོ་ནས་སྒྲུབ་དུ་མར་འགོག་པར་མཛད་ལ།^{༡༡} རྗེའི་རྗེས་འབྲང་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་སྤྱི་རྗེས་དགག་པ་
 མང་དུ་མཛད། ལྟག་ཚང་ལོ་ཙཱ་བས་གཞན་སྟོང་སྒྲུབ་པ་རྣམས་བདེ་གཤེགས་སྟིང་པོ་མ་ཡིན་དགག་
 རིག་པས་བསྒྲུས་པ་འདི་རྣམ་ཀྱན་མཆོག་ལྟ་བུ་སྟོང་ཉིད་ཡོངས་སྒྲུབ་གཅིག་པུ་ཡིན་པས་ཆ་མེད་
 དང་། སྒྲིབ་བྲལ་གྱི་སྤྱིད་པ་གསུམ་ལ་བྱུང་མེད་དུ་བྱུང་བས་ཀྱན་ཏུ་འགོ་དང་། རང་བཞིན་རྣམ་པར་
 དག་པས་ནི་བ་དང་། རྒྱུན་ཏྲག་པར་མ་ཟད་འདུས་མ་བྱས་ཤིང་སྒྲིབ་ཅིག་གིས་ཀྱང་ཏྲག་པ་དང་། ཚོས་
 ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་པ་དང་རིགས་པས་དབྱེད་བཟོད་གཞོམ་མེད་ཡིན་པས་ཚོས་དབྱིངས་དང་དོན་
 དམ་བདེན་པ་ཡིན་ཞོ་ཞེས་སོགས་སྒྲུབ་པ་ནི་ཏྲག་པའི་མཐར་ལྷུང་བར་གསུངས་ཤིང་། ལྷགས་དེ་དབུ་མ་

ཆུང་དུའང་མིན་པར་བཤད།^༤ དེ་ལྷ་ནའང་གོ་རམས་པ་ཆེན་པོ་ནི་ལྷ་བ་དེ་ཡོངས་གྲུབ་དོན་དམ་པའི་
བདེན་པ་མ་གཏོགས་པའི་ཆོས་གཞན་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་གཏན་ལ་ཐབ་ཟེན་པས་དབུ་མའི་ལྷ་
བ་སྐྱེ་བ་ལ་ཆོགས་མེད་པའི་ལུ་གས་རྩ་བ་སེམས་ཙམ་པའི་གྲུབ་མཐའ་བཟུང་བ་ཞིག་ཡིན་པར་
གསུངས།^༥ བྱིས་དུས་རབས་བཙོ་བརྒྱད་པའི་ནང་རྗེ་ཐུའུ་བཀའ་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མས་བོད་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱད་
ཆེ་ཁག་ནམས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གྲུབ་མཐའི་ནམ་གཞག་ནམས་ཀྱི་བཤད་པ་མཛད་སྒྲུབས་ཀྱང་
«གྲུབ་མཐའ་ཤེལ་གྱི་མེ་ལོང་»དུ་རྫོགས་པའི་གཞན་སྟོང་དབུ་མ་ཆེན་པོར་དགག་པ་རྒྱས་པར་བཏང་
པ་སོགས།^༦ མདོར་ན་ལྷ་བ་འདིའི་ཐོག་བོད་གངས་ཅན་ཀྱི་ལྗོངས་སུ་སྤྲེལ་དབྱེད་པ་གིན་ཏུ་མང་
བ་ཞིག་བྱུང་བ་ནི་བསྟོན་དུ་མེད་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ལྷ་བ་དེ་ཆོད་མར་བྱས་ཏེ་རང་ལུགས་སུ་སྦྱོང་བའི་
མཁས་གྲུབ་ཆད་ལྡན་ཡང་མང་པོ་ཞིག་བྱུང་བའང་ལོ་རྒྱུས་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ལྟར་ལགས།

གཞན་ཡང་རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོས་ཟབ་མོ་དབུ་མའི་གཞུང་ལུགས་ལ་འཕགས་ཡུལ་གྱི་དབུ་
མའི་སྟོབ་དཔོན་ནམས་ཀྱི་གཞུང་སྤྱི་དང་ལྷག་པར་གྲུ་རྒྱབ་ཡབ་སྲས་གཉིས་དང་སངས་རྒྱས་བརྒྱུད་ས་
དང་དཔལ་ལྡན་རྒྱལ་བའི་གཞུང་ཆེ་ཁག་ནམས་རྩ་བར་བཟུང་སྟེ་དབུ་མའི་ལྷ་བའི་ཐོག་དབྱེད་པ་ཞིབ་
མོར་མཛད་པའི་ལེགས་བཤད་མང་དུ་བརྩམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། བོད་ཀྱི་དབུ་མའི་ལྷ་བ་སྐྱེ་བ་
ནམས་ཟབ་མོ་དབུ་མའི་དཀའ་གནད་མང་པོ་ཞིག་ལ་རིགས་པའི་སྒོ་བྱེ་བ་ལྷ་བྱུང་གྱུར་ཏེ། དབུ་མ་ཐལ་
རང་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་བར། དབུ་མ་པའི་རང་ལུགས་ལ་མཐར་ཐུག་གི་གནས་ལུགས་དོན་དམ་པ་དེ་
བདེན་པ་བཀག་པ་ཙམ་དུ་འཛོག་མི་འཛོག་ དགག་བྱ་གང་དགོས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་ངོ་བོ་གང་ཡིན།
དོན་དམ་དུ་དབྱེད་པའི་དབྱེད་མཆོམས་གང་ལ་འཛོག་དགོས་མིན། གནས་ལུགས་སྟོང་པ་ཉིད་སོ་སྟེའི་
ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་གྱི་རིགས་ཤེས་ཀྱི་སྟོང་ཡུལ་དུ་གྱུར་རམ་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཁོ་ནའི་སྟོང་
ཡུལ་ཡིན་མིན། ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་བྱེ་ནང་གི་ཆོས་ནམས་ཐ་སྟོད་དུ་ཡོད་པར་འཛོག་ཚུལ།
དབུ་མ་པ་རང་ལུགས་ལ་ཁས་ལེན་ཡོད་མིན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་རི་སྟེད་པ་མཁྱེན་ཚུལ།
ལས་འགགས་པའི་ཞིག་པ་འདུས་བྱས་ཀྱི་དངོས་པོར་གྱུར་ཚུལ། དཔལ་ལྡན་རྒྱལ་བའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་
ལུགས་ལ་ཚུལ་གསུམ་གྱི་གཏན་ཆོགས་འཛོག་མི་འཛོག་ དེ་བཞིན་དུ་དབུ་མ་པ་རང་ལུགས་ལ་ཆོད་མ་
བཞེད་མི་བཞེད་སོགས་དཀའ་གནད་གིན་ཏུ་མང་པོ་ཞིག་ལ་དབྱེད་པ་གིན་ཏུ་རྒྱས་པར་བྱུང་ཡོད་པས།
ཞིབ་ཏུ་བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བཏུས་ཀྱི་བོད་སྟེང་དུ་ཟབ་དབུ་མའི་ལྷ་བའི་སྒོར་བོད་གཉིས་

བཞུགས་པའི་པོད་ཕྱི་མར་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་«དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་»དཔར་སྐྱོན་ལྷ་རྒྱུ་
ལགས་ན་དེའི་སྐྱོན་སྒྲིབ་དུ་ཞུ་བས་དེར་གཞིགས་འཛུལ།

གང་ལྟར་ཡང་བོད་དུ་ཟབ་མོ་དབུ་མའི་ལྟ་བུའི་མཐར་ཐུག་གི་དགོངས་པ་ལེན་ཚུལ་ལ་
རིགས་པའི་ལམ་ནས་དབྱེད་པ་མང་དུ་མཛད་པ་བྱུང་བ་ནི། ཕྱོགས་གཅིག་ནས་ཆོས་ཉམས་ལེན་གྱི་
ཐོག་ནས་བཤད་ན་ངེས་ལེགས་ཐར་བ་དང་ཐམས་ཅད་མཆོད་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པ་ལ་ཡུལ་གྱི་
གནས་ལུགས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ཤེས་པ་མེད་དུ་མི་རུང་བར་གྱུར་པར་གཞུང་དུ་མ་ནས་གསུངས་པ་
དེས་ལེན་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཟབ་མོ་དབུ་མའི་ལྟ་བུའི་གནད་ནི་ཕྱི་ནང་གི་ཆོས་རྒྱམས་ཀྱི་མཐར་ཐུག་
གི་གནས་ལུགས་འཛུལ་བ་དེ་ཡིན་པས་དེ་ལ་ནི་ལྟ་བུའི་གྲུབ་ཀྱི་དབྱེད་པར་འཇུག་པ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེན་པོར་
གྱུར་པ་སོགས་ཀྱིས་ཡིན། གཞན་ཡང་དབུ་མའི་ལྟ་བུའི་སྐྱོན་གྱི་དབྱེད་པ་འདིའི་རྒྱུ་གྱིས་བོད་ནང་ལྟ་
བུའི་རིག་པའི་ལམ་ཡང་ཚད་མཐོན་པོར་སོན་ཐུབ་པའང་བྱུང་བ་སོགས་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཆ་ནས་ཀྱང་ལྟ་
བུའི་དབྱེད་པ་བཞི་བའི་སྒོལ་འདི་དག་མཚན་དང་ཁྱད་ཆོས་དུ་མ་བྱུང་བའི་གནས་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེན་བ་
ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཡོད་པ་ཁོ་བོ་མཐོང་ངོ་།

མཐའ་དོན་དུ། ང་ཆོས་བོད་ཀྱི་མ་ཁས་པ་སྤྲུལ་རྗེས་གྲགས་ཅན་མང་ཙམ་ཞིག་གིས་ཟབ་མོ་
དབུ་མའི་ལྟ་བུའི་སྐྱོན་ལ་དབྱེད་པ་མཛད་པའི་གཙུག་ལག་འགངས་ཅན་ཁག་གཅིག་ཕྱོགས་བརྒྱུ་
ཀྱིས་འདིར་དཔར་བསྐྱོན་ལྷ་རྒྱུ་ཡོད་པས། ཕྱོགས་བཅའ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་རང་རིགས་སྒོ་གསར་བ་
མང་པོར་བོད་ཀྱི་ལྟ་བུའི་རིག་པའི་ཆ་གསལ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེན་བ་དབུ་མའི་ལྟ་བུའི་གོ་ཉེགས་ཅུང་ཟད་
ཐོབ་པ་དང་། དེའི་བརྒྱུད་ནས་རིགས་ལམ་གྱི་རྒྱ་ཚད་མཐོན་པོར་སོན་ཏེ་རིམ་གྱིས་ཤེས་ཤིན་ཏུ་མཛོད་
སྤེའི་སྤྲིང་པོ། རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་གཅིག་ལ། ཆོས་རྒྱམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཟབ་མོ་སྤྲོད་
པ་ཉིད་ལ་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་གྱིས་འཇུག་པར་ཡང་ཡོང་བའི་སྒོན་འདུན་ལྷ། དེ་ལྟར་འཕགས་
བོད་གཉིས་སུ་ཟབ་མོ་དབུ་མའི་ལྟ་བུའི་འཕེལ་རིམ་ལས་བརྒྱམས་པའི་འབེལ་གཏམ་འདི་བཞིན་
ཟབ་མོ་དབུ་མའི་ལམ་ལ་སྤྲིང་ནས་དང་བ་སྦྱོས་ཤིང་འཕགས་བོད་ཀྱི་དབུ་མའི་གཞུང་ལུགས་མང་
ཙམ་ཞིག་ལ་ཐོས་བསམ་གྱིས་འཇུག་པའི་སྐལ་བའང་མི་དམན་ཙམ་ཐོབ་པ། སྤྱང་རི་བ་ལྟ་རམས་
ཐུབ་བརྟན་སྦྱོན་པས། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༡༠ ལྷ་ཆོས་ལ་བྲིས་པ་དགེའོ།

༥

སྒྲིལ་བྱེད་པའི་སྒྲིལ་ཆུང་།

༡ རྩེ་དགོ ༥༧ དཀོན་པ་ཆེན་པོ། ཆ «འོད་སྤངས་ཀྱི་ལེའུ།» ཤོག ༡༩༡ བ༡

༢ རྩེ་དགོ ༥༨ བཟུང་། དབུ་མ། ཅ «ཕ་བ་ཤེས་རབ།» རབ་བྱེད། ༥༧ སྒྲིལ་ ༡༨ ཤོག ༡༥ བ༥

༣ རྩེ་དགོ ༥༩ བཟུང་། དབུ་མ། ཅ «བརྩོད་པ་བསྐྱོད་པ།» སྒྲིལ་ ༢༠ ཤོག ༥༧ བ༥

༤ རྩེ་དགོ ༦༠ བཟུང་། དབུ་མ། «ཕ་བ་ཤེས་རབ།» རབ་བྱེད། ༡ སྒྲིལ་ ༡ ཤོག ༡

༥ རྩེ་དགོ ༦༡ བཟུང་། དབུ་མ། ཅ «སྒྲིལ་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ།» སྒྲིལ་ ༥༧ ཤོག ༥༥ བ༥

༦ རྩེ་དགོ ༦༢ བཟུང་། དབུ་མ། ཅ «སྒྲིལ་ཉིད་བདུན་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པ།» ༡༩༠ བ༥

༧ རྩེ་དགོ བཟུང་། ༥༨ བཟུང་། དབུ་མ། ཅ «ཕ་བ་ཤེས་རབ།» རབ་བྱེད། ༡༥ སྒྲིལ་ ༧ ཤོག ༧ བ༧

༨ མདོ་ཆོག་འདི་དཔལ་ལྷན་ལྷ་བས་«འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་»(རྩེ་དགོ ༥༨ བཟུང་། དབུ་མ། འ མེས་པ་བསྐྱེད། ༥ ཤོག ༥༩) གྲུ་བྱེད་པ་འདྲ་པ་མཛད་ཅིང་། ལུང་ཆོག་འདི་ཇི་ལྷ་བ་བཞིན་གནས་བཞུགས་པའི་ལུགས་ཀྱི་ལྷ་ལོ་སྒྲིལ་དུ་བཞུགས་པ་«ཡན་དག་ལྷན་པའི་མདོ་»ནང་དབུ་བ་བཞུགས་པའི་དཔེ་མདོ་ཞེས་བྱུང་བ་དཔེ་ནང་བཞུགས། རང་མེད་པ་ལ་འགྲེལ། རྩེ་དགོ ༥༩ བཟུང་། མདོ་སྒྲིལ་ ༧ «ཆོས་ཡང་དག་པར་སྤྱད་པའི་མདོ་» ཤོག ༥༧ བ༧ བཞུགས་ལྷན་ལྷ་ལོ་བཞུགས་པ་ཞིག་ཀྱང་བྱུང་།

༩ ཤེས་འབྱུང་སྒྲིལ་གྱིས་སྒྲིལ་འགྲེལ་པར་གྲུ་བྱེད་ཀྱི་བསྐྱེད་པ་བཞི་ཆོག་སྤྱི་ཅན་ལྷ་ཞེས་གསུངས་མོད། བཞི་པོ་གང་ཡིན་འདི་འཇོག་པ་མཛད་པ། བྱིས་ཀྱི་འགྲེལ་བྱེད་ནམས་བསྐྱེད་པ་བཞི་སྒྲིལ་དེ་གང་ཡིན་མིན་འཇོག་པ་འདྲེལ་ལྷ་ལོ་འདྲེལ་པ་མི་མཐུན་པ་ཡང་མང་ཅི་མཐུང་སྤྱང་།

༡༠ ཕ་ཤེས་འགྲེལ་པ་«ག་ལས་འཇིགས་མེད་»རང་འགྲེལ་ཡིན་མིན་ལ་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་རྣམས་བཞེད་པ་མི་མཐུན་ཅིང་། འགྲེལ་པ་འདི་ལྟར་ནི་སངས་རྒྱུས་བསྐྱེད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་«བྱུང་པ་ལི་ཏེ་»ཇི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་བཞུགས་པའི་དབུ་མ་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་བཤད་པ་ལྷ་རྩེ་དགོ་ལ་གནས་པས་འགྲེལ་པ་འདི་འཕགས་པའི་ཡིན་མིན་དབྱེད་གཞི་ཆེ། དེ་བཞིན་དུ་བྱུགས་ཀྱི་འགྲེལ་དུ་«ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་བསྐྱེད་པ་ཅོས་»བྱུང་བའི་གཞུང་ཆོག་ལྷན་ལྷ་བཞུགས་པ་བོད་ཆེན་ལོངས་པ་གྲུ་བྱེད་ཀྱིས་མཛད་པར་གསུངས་པ་གཅིག་ཡོད་མོད། འདི་བོད་སྐད་དུ་མ་བཞུགས་པ་མ་ཟད་འཕགས་ལུལ་གྱི་དབུ་མའི་སྒྲིལ་དཔོན་ཆོད་ལྷན་དག་གི་གསུང་ནང་སྒྲིལ་དཔོན་གྱི་ཡིན་པའི་བསྐྱེད་པ་ཅི་ཡང་མི་བྱུང་བས་འཕགས་པའི་གསུང་དུ་འཇོག་དགོ།

༡༡ རྩེ་དགོ ༦༢ བཟུང་། དབུ་མ། ཅ «ཕ་བ་ཤེས་རབ།» རབ་བྱེད། ༥༧ སྒྲིལ་ ༧ ཤོག ༧ བ༧

༡༢ གོང་མཆོངས། «ཕ་བ་ཤེས་རབ།» རབ་བྱེད། ༡༨ སྒྲིལ་ ༧ ཤོག ༡༡ བ༧

༡༩ གོང་མཆུངས། «ཏཱ་བ་ཤེས་རབ།» རབ་བྱེད། ༣༧ སྟོན་ ༡༥ ཤོག་ ༡༥ བཅ

༡༧ རྩོམ་པ་ཆེན་པོའི་གསུང་འབུམ། བོད། བ «ཕུ་ཤེ་རིག་ཆེན་རིགས་པའི་སྐུ་མཆོ།» ཤོག ༥ ༡༧

༡༥ རྩེད་གཤམ་ ༣༩༧ བརྟན། དབྱེ་ལ། ཅེ་ «ཙམ་ཤེས་པ་ལ།» ཡལ་བྱེད། ༡༥ རྩོག་ ༡ ཤོག་ ༩ བལ་ རྣམས་ལག་པ་རང་བཞིན་
 གྱི་རྣམ་དོད་དང་རྣམ་པ་ཞེས་པ་འོ་ཉིད་ཞེས་པ་ལ་ཡང་བརྒྱུར་ཡོད་དེ། དཔེར་ན་བརྟན་པ་ལི་ཏར་པ་ལུགས་པ་མི་ཙམ་གྱི་ཏུ། རོ་
 པ་ཉིད་ནི་ཁྱི་རྟེན་ལས། རྟེན་པ་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་བྱུང་བ་ལྟར་པོ།

༡༥ ད་ཉི་མཱ་བཟུང་འབྱུང་རྒྱུད་ཀྱི་ཁོངས་རྒྱ་རྒྱུབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་གཞུང་གི་ནང་«བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ་»ཞེས་པའི་གཞུང་ཐེག་པ་
ཆེན་པོའི་ཟབ་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་གཉིས་ཀ་གསལ་བར་གཏན་ལ་འབབས་པའི་བཟུན་བཙོས་སྤང་དུ་བྱུང་བ་ཞིག་ཡོད་པ་ཟབ་མོ་
དགུ་མའི་དོན་ལ་ཐོས་བསམ་བཀྱི་ཡུལ་གིན་ཏུ་ལེགས་པ་ཞིག་ཏུ་སྤང་མོད། འོན་ཀྱང་གཞུང་འདི་དུས་རབས་ཀྱི་ཆ་ནས་བརྩི་
ན་རྒྱ་རྒྱུབ་ཀྱིས་མཛད་པར་འཛིན་དཀའ་འཕྲེ། གཞུང་དེར་སེམས་ཙམ་པའི་བཞེད་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ལྟེ་དོན་མེད་པ་དང་།
མཆོད་ཉིད་གསུམ། རྣམ་ཤེས་གནས་གྱུར་པ་དང་། གྲུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་སོགས་ཀྱི་བཤད་པ་གསལ་བར་ཐོན་པ་དང་། རྒྱུད་
པར་དུ་སེམས་ཙམ་རྣམ་པ་དེའི་བརྒྱ་ན་གྱི་ཁྱད་པར་ལ་བཤད་པ་འདྲ་བ་དང་ཐོགས་ཀྱིས་གཞུང་འདི་ནས་འཕྲོར་སྤྱོད་པ་བ་
སེམས་ཙམ་པའི་བྱུབ་མཐའ་རྒྱ་རྒྱུབ་ཀྱིས་མཛད་པར་སྤྱང་། ལྷག་པར་རྒྱ་རྒྱུབ་ཀྱི་འགྲེལ་བྱེད་གསལ་ཆེ་བ་ལེགས་
ལྷན་འབྲེད་དང་རྒྱུ་པ་གསལ་པ་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་གང་དུ་འདར་ལུང་འདྲེན་མཛད་པ་མི་སྤང་ངོ་། །གཞུང་འདི་ག་ཐེགས་འདོད་པ་
རྣམས་དེའི་རྒྱ་འགྲེལ་གིན་ཏུ་ལེགས་པ་བརྟེན་སྤྱི་ཉིས་མཛད་པ་ཞིག་བཟུང་འབྱུང་དུ་བཞུགས་གིང་། བོད་འགྲེལ་རྒྱས་བཟུས་
འཆོམས་པ་ཞིག་དུས་རབས་བཙོ་ལྷ་པའི་དགེ་ལྷན་པའི་མ་ཁས་བྱུབ་དགས་པོ་སྤྲོམ་ཆེན་པས་མཛད་པ་ཞིག་དེའི་གསུང་འབུམ་
ནང་ཡོད།

༡༧) རང་པོའི་ཚེས་འཕྲུང་གི་ཡིག་ཚད་མའི་ནང་རྒྱ་གཙན་འཛིན་བཟང་པོ་རྒྱ་རྒྱབ་ཀྱི་སྐུ་མར་གྲངས་འདུག་མོད། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་
པོའི་དབུ་མ་«ཚིགས་གསལ་»ཀྱི་གཤམ་དུ་ཚིགས་བཅད་དུ་“རྒྱ་རྒྱབ་རྒྱ་གཙན་འཛིན་ནི་བཟང་པོའི་ཞལ་ལྷ་དང་བཅས་ལྷ་ས་
ཀྱང་གསུང་རྗེས་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། གཞན་ཡང་རྒྱ་ལག་གི་ཡིག་ཚའི་ཁུངས་ལས་སྟོབ་དཔོན་འདི་ས་རྩ་ཤེའི་འགྲེལ་
པ་བརྟམས་པ་རྒྱའི་པོ་ལྷ་བ་པ་ར་སྐྱར་ཐས་བརྒྱུར་པ་སོགས་ཐོན་པ་ལས་དཔག་ན་རྒྱ་རྒྱབ་ཀྱི་སྐུ་མར་པོས་འཛིན་དགོས་པར་
མངོན། དེས་«ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པར་བརྟོད་པ་»བརྟམས་པ་བོད་རྒྱ་དུ་མ་བཞུགས་ཀྱང་གསལ་ཆ། «ཚིག་གསལ་
»ཀྱི་ཚིགས་བཅད་དེ་ལུ་སྟོན་ཚེས་འཕྲུང་(དེབ། ཤོག ༡༡༩) ཅད་དྲངས། རྒྱ་བོས་ཀྱི་རྒྱ་ར་མདོར་བསྟུས་ཤིག་ཏུ་ར་ན་ཐའི་
«རྒྱ་གར་ཚེས་འཕྲུང་»(དེབ། ཤོག ༡༡༩)དང་། སུམ་པ་ལེ་ཤེས་དཔལ་འབྱོར་ཀྱི་«ཚེས་འཕྲུང་དཔག་བསམ་རྟོན་བཟང་།»
(དེབ། ཤོག ༡༥༩) ཅད་གསལ།

༡༥ འོ་གས་ཐོན་ཁུ་བྱག་གིས་བརྩམས་པའི་«དབ་མའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་གོ་དོན་རིན་ཆེན་ཤིང་བ།» ཤོག ༡༠ ལ་གཟིགས། དེ་བའི་འདི་ནང་བོད་དུ་དབ་མའི་འཆད་ཉན་ནི་ལྟར་དར་ཚུལ་དུས་རབས་སོ་སོར་བྱེན་སྒྲིབ་བཤད་བཀྲིས་འདུག་པ་བོད་དུ་ཐབ་མོ་དབ་མའི་ལྷ་གྲུབ་འཕེལ་རིམ་རྟོགས་པར་ཕན་ཆེ་བར་མཐོང་།

༡༦ སློབ་དཔོན་ལྷ་པས་དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་འགོག་པ་ན་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སློབ་བཀའ་མི་ལེན་པ་མི་འཐད་པ་དང་། ཐལ་འགྱུར་གྱིས་དངོས་པོར་སློབ་པ་འགོག་པ་མི་འཐད་པ། སངས་རྒྱས་ལ་སེམས་སེམས་བྱུང་ཆད་པ་མི་འཐད་པ་ཞེས་དོན་ཚན་གསུམ་ཆེ་ལག་གསུམ་དུ་བྱས་ཏེ་འགོག་པར་མཛད། «དབ་མ་གར་གསུམ་སྟོང་བུན།» དེ་བའི་འདི་ཤོག ལ་གཟིགས། རྩ་ལ་ཨ་ནུས་ཆ་པར་ལན་མ་ཐེབས་པའི་སློབ་ཤུག་མཆོག་གིས་«དབ་མའི་བྱུང་ཚུལ་»དུ་བཤད།

༡༧ ཁུ་བྱག་གི་«དབ་མའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་གོ་དོན་རིན་ཆེན་ཤིང་བ།» ཤོག ༡༡

༡༨ དཔེར་ན་ཞང་ཡེ་ཤེས་སྡེའི་«ལྷ་བའི་བྱད་པར་»དུ་འདི་ལྟར། “དབ་མའི་བསྟན་བཅོས་ལུགས་ཅུང་མི་མཐུན་པ་གཉིས་བྱུང་བས། ཨ་ཙཱ་རྟུབ་མཛད་པ་ལ་ནི་མདོ་སྡེའི་དབ་མ་ཞེས་བཏགས། ཨ་ཙཱ་ཤར་རྟེ་ཏས་མཛད་པ་ལ་ནལ་འབྱོར་སྟོད་པའི་དབ་མ་ཞེས་བཏགས་སོ།” ཞེས་བྱུང་། ཟླ་དག ༤༡༠ བསྟན། ལྷ་ཆོགས། རྩ་ཤོག ༡༡༩ བལ

༡༩ «མན་ངག་ལྷ་བའི་ཤིང་བའི་»གཞུང་ཆ་ཆང་རོང་ཆོམ་པ་རྟེན་ཏེ་གསུང་འབུམ་པོད་དང་པོར་བཞགས། དེ། དང་པོ། ཤོག ༡༧

༢༠ དཔེར་ན་རོང་ཆོམ་པ་རྟེན་ཏེ་«ལྷ་བའི་བཟླ་བྱང་།» ཤོག ༡༠ ལ་གཟིགས།

༢༡ འདི་རྩེ་ཚོང་ཁ་བ་ཆེན་པོས་ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོར་བྱངས། རྩེ་ཚོང་ཁ་བ་ཆེན་པོའི་གསུང་འབུམ། པོད། བ «བྱང་ཚུབ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ།» ཤོག ༡༢༠ བལ

༢༢ «གསང་སྟགས་གསར་རྟེན་གི་ལྷ་བ་གཅིག་ཏུ་སྒྲུབ་པ།» ཤོག ༡༧ གཞུང་འདི་རྩམ་རྒྱལ་གྲུ་ཆང་ཤེས་ཡོན་ལྷན་ཆོགས་ནས་༡༠༠༧ ལོར་དཔར་དུ་བཏབ་པའི་དེ་བའི་«གསང་སྟགས་གསར་རྟེན་གི་ལྷ་བའི་རྩམ་གཞག་ལེགས་བཤད་ཀྱན་བཏུས་»ཞེས་པའི་ནང་བཞགས།

༢༣ «ཡིད་བཞིན་མཛོད་འགྲེལ་པ།» ལེའུ་བཙུག་ཉིས་པ། གསུང་འབུམ། མི་ཤོག ༡༡༡ བལ

༢༤ «རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་སེམས་ཉིད་ལ་གསོའི་འགྲེལ་པ་གིང་རྟ་ཆེན་པོ།» བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བཏུས་པོད་ཤིང་། ༡ ཤོག

༢༥ གོང་མཆུངས། ཤོག ༤༧

༢༦ དཔེར་ན་རྩེ་མི་ཏི་པའི་«དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བཙུབ་པ།» “སླ་མའི་མན་ངག་དང་བྲལ་བའི། །དབ་མའང་” །ཞེས་པའི་དོན་ལ་མི་ཏི་པ་རང་ཉིད་ཀྱི་སློབ་མ་གཉིས་སུ་མེད་པ་དོ་རྩེས་འདིར་མན་ངག་ཅེས་པ་གྲུ་སྒྲུབ་ཀྱི་བྱང་ཚུབ་སེམས་འགྲེལ་དང་དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བའི་དབ་མ་ལ་འཇུག་པ་དངོས་སུ་བྱངས་ཏེ་གསུངས་སོ། ཟླ་དག ༡༡༧ བསྟན། རྒྱུད། མི་ «དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བཙུབ་པའི་»

འགྲེལ་པ།» ཤོག ༡༥༧ ན།

༣༠ རྩེ་དགོ བསྟན། ༣༤༤ དབུ་མ། ཚ «དབུ་མ་བཞི་བརྒྱ་པ།» རབ་བྱེད། ༤ སྒྲིག ༡༥ ཤོག ༩ བ།

༣༡ «རྒྱུད་སྒྲིམ་འཛིན་སྒྲུབ་དོན།» ཤོག ༤༡ བ།

༣༢ «རྒྱུད་སྒྲིམ་འཛིན་སྒྲུབ་དོན།» ཤོག ༤༡ ན། ༥༥ ཤོག ༤༩ བ།

༣༣ «དབུ་མ་གར་གསུམ་སྒྲོང་ཐུག།» དེབ། ཤོག ༡ དེབ་འདིའི་ཤོག ལ་གཟེགས།

༣༤ ས་སྐྱ་བཀའ་འཁུམ། ཐ «ཐུབ་པ་དགོངས་གསལ།» ཤོག ༤༡ བ། ༥༥ ཤོག ༥༩ བ། ས་སྐྱ་གོང་མ་རྣམ་ལྔའི་གསུང་འཁུམ་དཔེ་
བསྒྲུབ་མ་ལས་ས་སྐྱ་པ་རྒྱུད་འཛིན་གསུང་འཁུམ། དེབ་དང་པོ། ཤོག ༡༡༩

༣༥ ས་སྐྱ་བཀའ་འཁུམ། ཐ «གཞུང་ལུགས་ལེགས་པར་བཤད་པ།» ཤོག ༡༤༤ ན། ༥༥ ཤོག ༥༩ བ། ས་སྐྱ་གོང་མ་རྣམ་ལྔའི་གསུང་
འཁུམ་དཔེ་བསྒྲུབ་མ་ལས་ས་སྐྱ་པ་རྒྱུད་འཛིན་གསུང་འཁུམ། དེབ་དང་པོ། ཤོག ༡༡༩

༣༦ རོང་སྟོན་ཤུག་རྒྱལ་མཚན། «དབུ་མ་རྩ་བའི་རྣམ་པའདད།» དེབ། ཤོག ༣༩༩།

༣༧ བུ་སྟོན་ཐམས་ཅད་མཁུན་པའི་གསུང་འཁུམ། ར «སྟོན་འཇུག་འགྲེལ་པ་བྱང་རྒྱུ་གྱི་སེམས་གསལ་བར་བྱེད་པ་སྒྲིབ་པའི་འོད་
ཟེར།» ཤོག ༡༤༩ ན།

༣༨ རྟག་ཚང་ལོ་ལྔ་བས་པ་ཚབ་གྱི་རང་ལུགས་ནི་རྩེ་བཙུན་ས་སྐྱ་པ་རྣམས་དང་ཤོང་སྟོན་ལོ་ལྔ་བ། དཔང་སྟོ་གྲོས་བརྟན་པ།
འཇམ་གསར་སེས་རན་འོད་ཟེར། བུ་སྟོན་དང་། ལོ་ཚེན་སྐབས་མཚོག་དཔལ་བཟང་སོགས་གྱི་ལྟ་བུའི་བཞེད་རྒྱུ་མཐུན་ཅིང་།
དེ་ཡང་རང་ཉིད་ཀྱི་འདོད་རྒྱུ་ལྟ་བུ་རྟུ་གནས་པར་བཤད་པས་དབྱེད། དཔེར་ན་དེའི་«གྲུབ་མཐའ་ཀུན་ཤེས།» དེབ། ཤོག
༡༧༠ ལ་གཟེགས།

༣༩ རེད་འདའ་བ་གཞོན་ནུ་སྟོ་གྲོས། «བཞི་བརྒྱ་བའི་འགྲེལ་པ།» དེབ། ཤོག ༣༤༧།

༤༠ རྟག་ཚང་གིས་«གྲུབ་མཐའ་ཀུན་ཤེས་»ལྟ་ (ཤོག ༡༤༤) “ཡང་རྟ་ནག་རིན་ལེ་ལ་སོགས་པ་མང་པོས། གཞུང་ལུགས་
མཐོན་པོ་འགའ་ཞིག་གི་དངོས་བསྟན་ལ་འབྲུལ་ནས། རྟོང་ཉིད་སྟོན་བྲལ་ལམ་མེད་དགག་ནི་ཆད་པའི་རྟོང་ཉིད་ཡིན་པས་
རྩ་གིང་བཞེན་དུ་སྟོང་པོ་མེད་པས་ན་རྣམ་རྒྱུན་པའི་དག་པ་གཞན་དབང་དེ་ཉིད་དོན་དམ་བདེན་པ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་རྣམ་ཀུན་
མཚོག་ལྟ་བུ་སྟོང་པ་རིགས་པས་དབྱེད་བཟོད་དང་། དེ་གསུང་བའི་དབྱིག་གཞན་ལ་དབུ་མ་ཆེན་པོ་དང་། དཔལ་ལྷན་སྒྲིབ་
དང་སེང་བཟང་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་སྟོང་དུ་སྟོན་པ་རྣམས། རྩོགས་ལྟ་བུ་བསྟན་འཛིན་མ་ཡིན་ཞིང་ཆད་པར་
སྒྲིབ་དང་། འཕགས་མཚོག་ཀྱི་སྒྲུབ་ཀྱི་རིགས་ཆོག་ཕྱི་པའི་ཆོ་སྟོ་གྲོས་ནང་མ་སྟོན་ལ། ཆོས་དབྱིངས་བསྟོན་པ་ཕྱི་པ་ན་
སྟོན་ནོ་ཞེས་སྒྲིབ་བྱེད་པས་བདེན་གྲུབ་ནན་གྱིས་སྒྲུབ་པའི་དབུ་མ་ཆེན་པོར་སྟོན་པའི་བྱིར་རོ།” ཞེས་བཀོད་པས་རྟ་ནག་

རིན་ཡེས་ཕྱིས་སུ་བླ་ཀ་མཆོག་སོགས་གཞན་སྟོང་སྤྱི་བ་མང་པོས་ཡོངས་གྲགས་སུ་གསུང་བའི་བཤད་པ་རྣམས་གསལ་བར་
སྤྱི་ཟུང་བར་མཛོད་ནོ།།

༤༡ «རྒྱུད་འབྲས་ལུའི་ཐག་པ་མཆོག་གི་གནས་ལུགས་ཟབ་མོའི་དོན་རྣམས་པར་དེས་པ་རྗེ་ཚོན་པ་ཆེན་པོའི་རིང་ལུགས་འཛིགས་
མེད་གདོང་ལུའི་ང་རོ།» ཤོག ༡༡ ན ༤ འཛམ་གང་མཁན་པོ་སྟོ་གྲིས་ཀྱི་གཞུང་འདི་གཞན་སྟོང་དབུ་མའི་རང་ལུགས་ལ་
ཐུགས་སྦྱང་ཡོད་པ་རྣམས་ལ་ཆེས་ཕན་པའི་ལེགས་བཤད་དུ་འདུག་ལ། གཞུང་ཆེན་འདི་ཕྱི་ཟུང་ཟད་བསྐྱས་པ་མཁན་དབང་ཡོན་
ཏན་བཟང་པོས་བསྒྲིགས་པ་ཞིག་གངས་ཅན་རིག་བརྒྱའི་སྟོ་འབྱེད་ལྟེ་མིག་དེབ་ ༡༥ པར་དཔར་དུ་བསྐྱུན།

༤༢ ས་སྤྱི་བཀའ་འབུམ། ཐ «ཐུབ་པ་དགོངས་གསལ།» ཤོག ༥༤ བ ༡ དང་། «མཁས་འཇུག་» ལེའུགས་ལ། ཤོག ༡༡༠ ན༡ བཅས་
ལ་གཟིགས།

༤༣ དཔེ་རྒྱ། ཐུ་སྟོན་གྱི་«བདེ་གཤེགས་སྟིང་པོ་གསལ་བར་བྱེད་པ་མཛེས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱན།» བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བཏུས་
པོད་ཐེང་། ༡༧ «བདེ་གཤེགས་སྟིང་པོ་རིགས་ཀྱི་ཆོས་སྒྲོང་།» ཤོག ༣༩ ལ་གཟིགས།

༤༤ ཀུན་མཁྱེན་རེད་འདའ་བའི་གཞན་སྟོང་འགོག་པའི་གསུང་རྒྱས་ཙམ་ཞིག་གོ་རམས་པས་«ལྷ་བའི་ཤན་འབྱེད་»དུ་བཀོད་མོད།
གསུང་འདི་གཞུང་གང་ལས་དྲངས་ངོས་འཛིན་མ་མཛད།

༤༥ རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་གསུང་འབུམ། པོད། ཨ «དྲང་དེས་ལེགས་བཤད་སྟིང་པོ།» ཤོག ༡༠༠ ན ༣ - ༡༠༡ བ ༤ བར་
དང་། གསུང་འབུམ། པོད། ཨ «དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ།» ཤོག ༡༠༧ བ ༤-༡༠༨ བ ༣ བཅས་ལ་གཟིགས།

༤༦ ལྷག་ཆང་ལོ་རྩ་བ་ཤེས་རབ་རིན་ཆེན། «གྲུབ་མཐའ་ཀུན་ཤེས།» དེབ། ཤོག ༡༡༠

༤༧ གོ་རམས་བསོད་ནམས་སེཌེ གསུང་འབུམ། པོད། ཅ «ལྷ་བའི་ཤན་བྱེད།» ཤོག ༡༡ ན ༣

༤༨ རྗེ་ཐུའུ་བཀའ་གྱིས་རྗེ་ནང་པའི་གཞན་སྟོང་གི་ལྷ་བ་འགོག་པའི་གཞུང་ནི་དེའི་«གྲུབ་མཐའ་ཤེས་ཀྱི་མེ་ལོང་།» (བོད་ཀྱི་
གཙུག་ལག་གཅེས་བཏུས་པོད་ཐེང་། ༡༥ ཤོག ༣ས་ བར་བཞུགས་པ་)ལ་གཟིགས།

དཔེ་སྐྱོན་གསལ་བཤད།

ད་ལམ་འདིར་ང་ཚོས་པོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བུས་པོད་ཐེང་བཙོ་བརྒྱད་པ་ཟབ་མོ་ལྟ་བུའི་བྱང་པར་བཤད་པ་ཞེས་པའི་དེབ་འདིའི་ནང་བཞག་སྐུ་གསོལ་བའི་པོད་ཀྱི་བསྟན་བཙུག་གལ་ཆེ་བ་དེ་ནམས་ཀྱི་མ་དཔེ་གང་གཞི་བཙུག་པའི་ཚུལ་ནི། ༡ ཐོག་མར་ནང་ཡེ་ཤེས་སྡེའི་«ལྟ་བུའི་བྱང་པར་»ནི། སྡེ་དགོ་བསྟན་འབྱུང་སྣ་ཚོགས། རོ་ནང་བཞག་སྐུ་པ་ལ་གཞི་བརྒྱན་ནས། དེ་པེ་ཅིང་དཔར་མ་དང་། སྤྱར་ཐང་དཔར་མའི་བསྟན་འབྱུང་དུ་བཞག་སྐུ་པ་གཉིས་དང་དང་བསྟར་ཞིབ་ཞུས། ༢ རྒྱུ་བ་དཔོན་པདྨ་འབྱུང་གནས་ཀྱི་གསུང་དུ་གསུངས་པའི་«མན་ངག་ལྟ་བུའི་ཐེང་བ་»ནི། མ་དཔེ་སྡེ་དགོ་བསྟན་འབྱུང་ཁ་སྐོང་དེབ་ཆེན་ཨང་ ༡༡༡ ནང་བཞག་སྐུ་ཚོས་ཆོན་ཨང་ ༤༤༥༥ ནང་ཡོད་པ་ལ་གཞི་བརྒྱན་ནས། དེ་དང་དཔར་མ་བསྟར་ཡུལ་རོང་ཆོམ་པ་རྒྱུ་འཛུགས་འབྱུང་པོད་དང་པོར་བཞག་སྐུ་པ་སི་ཁྲོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་དེབ་གཞུགས་སུ་དཔར་དུ་བཏབ་པ་དེ་དང་བསྟར། ༣ རོང་ཆོམ་པ་རྒྱུ་འཛུགས་སྡེའི་«ལྟ་བུའི་བརྒྱུང་བྱང་ཆེན་མོ་»ནི། རོང་ཆོམ་པ་རྒྱུ་འཛུགས་འབྱུང་པོད་གཉིས་པར་བཞག་སྐུ་པ་སི་ཁྲོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་དེབ་གཞུགས་སུ་དཔར་དུ་བཏབ་པ་ལ་གཞི་བརྒྱན་མོད། དཔར་མ་བསྟར་ཡུལ་དཔེ་གཞན་མ་རྟེན། ༤ ལུ་པ་ཚོས་ཀྱི་སྡེའི་«དབུམ་ཤར་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཐུན་»ནི། ཕྱི་རྒྱལ་བ་Helmut Tauscher ནས་ཁྱུ་བསྐྱིགས་བྱས་པའི་དེབ་Wiener studien zur Tibetologie und Buddhismuskunde HEFT 43 Wien 1999 ལ་གཞི་བརྒྱན་ཞིང་། དཔར་མ་བསྟར་ཡུལ་དཔེ་གཞན་མ་རྟེན།

༥ དེ་རྗེས་རྗེ་ཅོང་ཁ་པ་སློབ་བཟང་གསུང་པའི་གསུང་«ཕ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་དཀའ་གནད་ཆེན་པོ་བརྒྱད་ཀྱི་ཟིན་བྲིས་»རྗེའི་གསུང་བཞིན་རྒྱལ་ཨབ་ཚོས་རྗེས་བརྗེད་བྱང་དུ་བཀོད་པ་ནི། མ་དཔེ་བཀྲ་ཤིས་རྒྱལ་པོའི་དཔར་མ་རྗེའི་གསུང་འབྱུང་པོད་པར་བཞག་སྐུ་པ་ལ་གཞི་བརྒྱན། ཞལ་དཔར་དང་། སྤྱུ་འབྱུང་དཔར་མ་གཉིས་དང་མན་རྒྱུ་བསྟར་ཞིབ་ཞུས། ༦ གོ་རམས་པ་བསོད་ནམས་སྡེའི་«ལྟ་བུའི་ཤན་འབྱེད་ཐེག་མཆོག་གནད་ཀྱི་བླ་ཟེར་»ནི། གསུང་འབྱུང་པོད་ཅ་པར་བཞག་སྐུ་པ་ས་སྐྱ་བཀའ་འབྱུང་པོད་བཅུ་གསུམ་པ་ལ་གཞི་བརྒྱན་གནད་ཀྱི་དེབ་ཀྱི་ཐེང་པ་ལ་གཞི་བརྒྱན་ཞིང་། ༧ དེ་བཞིན་དུ་གཞུང་བཏུན་པ་ལྷན་མཆོག་ལཱ་གྱི་«དབུམ་འཛུང་ཚུལ་རྣམ་པར་བཤད་པའི་གཏམ་ཡིད་བཞིན་རྒྱུ་པོ་»ནི། མ་དཔེ་འབྱུང་ཡུལ་མ་རོ་སྡེང་ཡོག་མིན་གཉིས་པ་དགོན་གྱི་དཔར་མ་ལ་གཞི་བརྒྱན་ནས་ཀུན་བཟང་སྟོབས་རྒྱས་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༥ ལོར་ཕྱི་ལིང་དེབ་ཆེན་དུ་དཔར་དུ་བཏབ་པ་པོད་པར་བཞག་སྐུ་པ་ལ་གཞི་བརྒྱན། གོ་རྒྱལ་གཉིས་ཀྱི་གཞུང་དཔར་མ་བསྟར་ཡུལ་དཔེ་གཞན་མ་རྟེན། ༨ ཀམ་པ་མི་བསྟོད་རྡོ་རྗེའི་«ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་ལྷ་སྐྱུ་བ་ཀྱི་བཞེད་པའི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་གནས་སྤང་ཐལ་

འགྱུར་དང་རང་རྒྱུད་སྤྱོད་པས་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་དང་། དཔལ་ལྷན་དྲུག་སྤྱོད་པ་བཞུགས་ཇི་ལྟར་བཞེད་པའི་ཚུལ་གཅིག་
 པའི་ངེས་དོན་འབྲུག་བྱལ་གྱི་སྤྱོད་ཅི། དཔལ་བཅུགས་བོད་ཀྱི་དཔེ་རྟོག་ཞིབ་འཇུག་ཁང་ནས་དཔར་དུ་སྤྱོད་པའི་གསུང་
 འབྲུག་བོད་ར་པ་བོད་ཉེར་ལྷ་པ་ལ་གཞི་བཟུངས། དཔར་མ་བསྐྱར་ཡུལ་དཔེ་གཞན་མ་རྟོག་། ༩ དེ་བཞིན་དུ་རྒྱལ་པ་
 དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོའི་«ཟབ་མོ་དབུ་མའི་ལྷ་པ་གཞན་ལ་ཡབ་པ་ཐར་འདོད་ཀྱི་འཇུག་ངོགས་»ཅི། ར་ས་བོད་ཀྱི་དཔེ་
 མཛོད་ཁང་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༧ ལོར་དཔར་དུ་བཏབ་པའི་གསུང་འབྲུག་ཁ་པའི་ནང་ལ་བཞུགས་པ་ལ་མ་དཔེར་བཟུངས།
 ༡༠ དེ་ནས་ཇོ་ནང་ཏུར་ཏུ་ཐུའི་«གཞན་སྟོང་དབུ་མའི་རྒྱུན་»ཅེས་བྱ་བ་ནི། མ་དཔེ་དྲུག་བཏུན་ཚུ་ཚོགས་གྲིང་གི་དཔར་
 མ་ལ་གཞི་བཟུངས་ནས་རྒྱལ་དང་ཆོད་བར་གཉིས་ནས་ལྷི་ལིར་དཔར་དུ་བསྤྱོད་པ་ཏུར་ཏུ་ཐུའི་གསུང་འབྲུག་བོད་བཞི་
 པར་བཞུགས་པ་ལ་གཞི་བཟུངས། ༡༡ ལུང་སྒྲུ་རོལ་པའི་དོ་རྩའི་«ལྷ་བའི་གསུང་མཁུར་ཟབ་མོ་»ཅི། མ་དཔེ་ལུང་སྒྲུ་
 གསུང་འབྲུག་བོད་ར་པར་བཞུགས་པ་ར་ས་བོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་དཔར་དུ་བཏབ་པ་ལ་གཞི་བཟུངས་
 བས། དེ་དང་དཔར་མ་བསྐྱར་ཡུལ་འདུ་མི་ཡམ་རྒྱལ་གྱི་གསུང་འབྲུག་པ་པར་བཞུགས་པ་ཀ་ཇི་བསོད་ནམས་
 རྟོབས་རྒྱས་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་ལྷི་ལིར་དཔེ་ཆོན་དུ་དཔར་དུ་བཏབ་པ་དེར་བཞུགས་པ་དང་བསྐྱར་ཞིབ་ཞུས། ༡༢
 ཀོང་སྤྱལ་སྤོ་གོས་མཐའ་ཡས་ཀྱི་«གཞན་སྟོང་དབུ་མ་ཆོན་པའི་ལྷ་ཁྱིད་དོ་རྩའི་སྤྱོད་པ་དེ་མ་མེད་པའི་འོད་ཟེར་»ཅི། བཟོ་
 པའི་གསུང་ལྷག་པོད་ཐུང་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་དཔར་དུ་བཏབ་པ། འཕོར་ལོ་མཐའ་མའི་དགོངས་དོན་གཅིས་བཞུས།
 སྤོ་གོས་མཐའ་ཡས་པའི་མཛོད། དེབ་རྒྱུ་པའི་ནང་བཞུགས་པ་ལ་གཞི་བཟུངས། ༡༣ འདུ་མི་ཡམ་རྒྱལ་གྱི་«དོན་
 རྒྱལ་པར་ངེས་པ་ཤེས་རབ་རལ་གྱི་འཛུགས་འབྲེལ།»ཅི། མ་དཔེ་གསུང་འབྲུག་དཔར་མ་བོད་ལྷན་བཞུགས་པ་ཀ་ཇི་
 བསོད་ནམས་རྟོབས་རྒྱས་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་ལྷི་ལིར་དཔེ་ཆོན་དུ་དཔར་དུ་བཏབ་པ་ལ་གཞི་བཟུངས་ནས། དེ་མཚོ་
 རྟོན་མི་རིགས་དཔེ་སྤྱོད་ཁང་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་དཔར་དུ་བཏབ་པ་ལྷ་འབྲུག་རྟོག་པའི་གསུང་རབ་བོད་བཅོ་བརྒྱད་
 པའི་ནང་བཞུགས་པ་དེ་དང་བསྐྱར་ཞིབ་ཞུས། ༡༤ དྲག་དཀར་སྤོ་བཟང་དཔལ་ལྷན་བསྐྱར་འཛོན་སྤྱོད་གསུང་གྱི་
 «རང་སྟོང་གཞན་སྟོང་གི་ལྷ་བའི་བྱུང་པར་ཕྱུང་བཟོད་པ་ཚུལ་གཉིས་རྒྱལ་གསལ་ལུང་རིགས་སྤོན་མེ་»ཅི། དྲག་
 དཀར་གསུང་འབྲུག་དཔལ་བཅུགས་བོད་ཀྱི་དཔེ་རྟོག་ཞིབ་འཇུག་ཁང་ནས་དཔེ་གཞུགས་སུ་དཔར་དུ་བཏབ་པའི་བོད་
 བཅུག་སྤྱོད་པར་བཞུགས་པ་ལ་མ་དཔེར་བྱས་པ་བཅས་སོ།

གཞི་རྒྱུ་རང་ཆོས་མ་དཔེ་ཞོར་བཅོས་ཞུས་པར་གང་ཡིན་བོད་ཀྱི་གཞུག་ལྷག་གཅིས་བཞུས་སྤྱོད་པ་པའི་གྲོང་
 བཟོད་ནས་མཁུར་ངེས་ལ། གཞུ་སོ་སོར་བཞུགས་དང་དེ་བཞིན་དུ་བོད་ཀྱི་མཁས་གྲུབ་སྤྱོད་ཀྱི་གསུང་ཤིན་ཏུ་
 མང་བ་ཞིག་ཡང་ན་དངོས་སུ་ལུང་འདྲེན་མཛོད་པའམ། ཡང་ན་ཞལ་འཕངས་མཛོད་པ་རྒྱལ་མི་ཚུ་གྱི་སོ་སོའི་ལུང་སྤྱོད་

མཐའ་དོན་འདིར་རྩོམ་པོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅིས་པ་ཏུས་ནང་པོད་ཀྱི་ཆེས་མཐོའི་རིག་གནས་ལས་ལྟ་
 བྱུང་རིག་པའི་ཆ་གས་ཤིན་ཏུག་ལ་ཆེ་བ་ཟེང་མོད་དུ་མའི་ལྟ་པའི་སྐོར་ལ་པོད་ཀྱི་མཁས་པ་སྤྱུ་རྗེས་ཀྱིས་མཛད་པའི་
 གཞུང་ཁག་ཆེ་བ་པུའུ་ཁེ་ཕྱོགས་གཅིས་ཏུ་བཏུས་ཏེ་འདིར་ཞུད་ག་གཙང་པེས་ཀྱི་སྤྱང་དེབ་གཞུགས་སུ་དཔར་བ་སྐྱབ་
 ཞུས་པར་དགའ་སྤྱོད་ཡིད་རང་དང་པཅས། གཞུང་འདི་ནུམས་ཀྱི་ཐོག་ནས་རང་རིགས་ལྗོགས་པ་མང་པོས་པོད་ཀྱི་
 ཆེས་མཐོའི་རིག་གནས་ཀྱི་ནང་ཆོན་ཟེང་མོད་དུ་མའི་ལྟ་པའི་སྐོར་ལ་གོ་བ་ལེགས་པར་རྟེན་སྲུའི་གོ་སྐྱབས་ཐོབ་པའི་མེ་
 སྐོན་ལྟ། པོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཁྱིམ་དཔྱོད་ཁང་ནས། ལྷ་ཆོས་ལ།

༡༡༡། །ལྷ་བའི་བྱང་པར་བཞུགས་སོ།།

ཞང་ཡེ་ཤེས་སྒྲེ།

༡༡༡། །ཁྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་སོགས་པའི་ལྷ་བའི་བྱང་པར་། ཐེག་པ་གསུམ་དང་སྒྲུབ་གསུམ་ལ་སོགས་པ་མཁན་པོ་དག་ལས་ཐོས་པ་དང་། གསུང་རབ་མདོ་སྒྲེ་དང་། བསྟན་བཅོས་ལས་བྱུང་བའི་དོན་མདོ་ཙམ་ཞིག་བརྗེད་བྱང་དུ་བྱས་པ།

ལྷ་བའི་བྱང་པར་བཞད་པ།

ལྷ་ཙྰུ་ནུ་གྲུ་རྩུ་ནས་དབུ་མའི་ཀླ་རི་ཀླ་མཛད་པའི་འབྲེལ་པ་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། དབུ་མའི་སྒྲིང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་མཛད་པ་དང་། བར་གྱི་མཁན་པོ་ལྷ་རྩུ་རྩུ་ཏེ་ཞེས་བྱ་བས་ལྷ་ཙྰུ་ཨ་སི་གས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཙམ་དུ་བཞད་པའི་བསྟན་བཅོས་རྣམ་འབྱོར་སྒྲོད་པ་མཛད་པ་ལ་བརྟེན་ཏེ། ཀླ་རྩོ་བ་ཏུ་དེའི་ལུགས་དང་མཐུན་པར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཙམ་དུ་བསྐྱབས་ལ། དོན་དམ་པར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡང་རང་བཞིན་མེད་པར་བཞད་པའི་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་དབུ་མའི་རྒྱུ་ཞེས་བྱ་བ་ཞིག་མཛད་དེ། དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་ལུགས་ཅུང་ཟད་མི་མཐུན་པ་གཉིས་བྱུང་བས། ལྷ་ཙྰུ་རྩུ་བྱས་མཛད་པ་ལ་ནི་མདོ་སྒྲེ་བའི་དབུ་མ་ཞེས་བཏགས། ལྷ་ཙྰུ་ལྷ་རྩུ་རྩུ་ཏེ་མཛད་པ་ལ་ནི་རྣམ་འབྱོར་སྒྲོད་པའི་དབུ་མ་ཞེས་བཏགས་སོ། །ལྷ་ཙྰུ་ནུ་གྲུ་རྩུ་ན་དང་། ལྷ་ཙྰུ་དེ་ལས་པའི་མཛད་པ་ནི་འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ལས་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ། གལ་ཏེ་གཟུགས་ལ་སོགས་ལ་རི་བོང་གི་རྩ་བཞིན་དུ་མེད་ལ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཉིད་དེ་ལྷ་རྩུ་རྩུ་བ་ཡིན་ན་ནི་འདི་དག་ཐོག་མ་མེད་པ་ཉིད་ནས་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་པས། གཟུགས་སུ་འབྱུང་པའི་གཞི་མེད་པའི་ཕྱིར། དེའི་དབང་གིས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་ལྷ་རྩུ་རྩུ་ཞེས་བྱར་ཡང་མི་རུང་ངོ་། །ཡང་གཅིག་ཏུ་ན་གཞི་མེད་པར་སེམས་ཉིད་དེ་ལྷ་རྩུ་རྩུ་ན་“རི་བོང་གི་རྩ་དང་མོ་གཤམ་གྱི་བུ་ལ་སོགས་པ་ཡང་སྒྲུང་པར་འབྱུང་བའི་རིགས་སོ། །ཅི་སྟེ་ཡུལ་མེད་པའི་གཏན་ཚིགས་སུ་དངོས་པོ་རགས་པ་རྩུ་དུ་བཞིག་རྩུ་ཡང་ཕྱོགས་ཆ་ཡོད་དེ་མི་འབྱུང་པས་སེམས་ཙམ་མོ་ཞེས་བྱ་ན་ནི།” འོན་ཏེ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་ཡང་སྒྲིའི་མཆན་ཉིད་བཞད་པས་ཡུལ་ཡོད་དོ། །སྒྲིའི་དངོས་པོ་རྣམས་ཉེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ཡིན་པས། ཀླ་རྩོ་བ་ཏུ་ནི་རྩུ་མ་དང་འབྲེལ་བ་ཙམ་དུ་སྒྲུབ་

ཡོད་ལ། རོན་དམ་པར་ནི་བདག་དང་གཞན་དང་གཉི་ག་དང་། རྒྱ་མིད་པ་ལས་ཀྱང་སྦྱིར་མི་རུང་སྟེ།
རང་བཞིན་མིད་དོ་ཞེས་བཤད་པས། དབྱུ་མ་པ་གཉི་ག་ཡང་དེ་ལ་བརྟེན་ཏོ།^༧

དེ་ལ་རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་བའི་དབྱུ་མའི་ལུགས་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཙམ་དུ་སྦྱ་བ་
དང་མཐུན་ཏེ། རྣམ་པར་ཤེས་པས་ཡུལ་ཤེས་པ་ཡང་ཡུལ་ཉིད་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པས།
འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རང་རིག་པས་ཤེས་པར་རུང་གི་ཡུལ་གཞན་ཡིན་པར་འདོད་ན་ནི་ཤེས་པ་དང་
འབྲེལ་བ་མེད་པས་རིག་པར་མི་རུང་ངོ་། །ཕྱི་རོལ་གྱི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བར་སྦྱང་བ་ཡང་
དབེར་ན་མི་ལམ་ན་མཐོང་བ་རྣམས་ཡུལ་མེད་ཀྱི་སེམས་ཉིད་མཐོང་བ་དང་འབྲས་སྟེ། ལང་ཀར་གཤེགས་
པ་ལས། ཕྱི་རོལ་གཟུགས་ནི་ཡོད་མ་ཡིན། །བདག་གི་སེམས་ནི་ཕྱི་རོལ་སྦྱང་།^༨ །ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟ་བུའོ། །རོན་དམ་པར་ནི་སེམས་དེ་ཡང་གཅིག་དང་དུ་མའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་^༩ བྲལ་བའི་གཏན་ཚིགས་
ཀྱིས་བཤིག་ན་ཡོད་པར་མི་འགྲུབ་སྟེ། ཇི་ལྟར་ཞེན།^{༡༠} ཡུལ་ཉིད་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་
ན། ཡང་ན་ནི་ཡུལ་ཐ་དད་པ་རྣམ་པ་མང་པོ་བཞིན་དུ་སེམས་ཀྱང་དུ་མར་འགྱུར་ངོ་། །ཡང་ན་ནི་སེམས་
བཞིན་དུ་ཡུལ་ཡང་སྦྱ་ཚུགས་སུ་མི་འགྱུར་ངོ་། །དེ་ལྟར་བས་ན་སེམས་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས། ཕྱི་རོལ་གྱི་
ཡུལ་མིད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དབྱུ་མའི་རྩལ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་དེ་ཡང་བདག་མིད་པར་
རྟོགས་པར་བྱ་སྟེ། འཕགས་པ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལེའུ་ལས་ཀྱང་། ཀྱི་རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་ཁམས་
གསུམ་ནི་སེམས་ཙམ་སྟེ། དུས་གསུམ་ཡང་སེམས་ཙམ་དུ་རྟོགས་ཤིང་། སེམས་དེ་ཡང་མཐའ་དང་
དབྱུས་མེད་པར་རྟོགས་སོ།^{༡༡} །ཞེས་འབྱུང་བལྟ་བུའོ། །ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས་ཀྱང་། སེམས་ཙམ་
ལ་ནི་བརྟེན་ནས་སྟེ། ཕྱི་རོལ་དོན་ལ་མི་བརྟག་གོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་གནས་ནས་སྟེ། སེམས་ཙམ་
ལས་ཀྱང་བསྐྱེད་པར་བྱ། སེམས་ཙམ་ལས་ནི་བསྐྱེད་ནས་སྟེ། སྦྱང་བ་མེད་ལས་བསྐྱེད་པར་བྱ། སྦྱང་
མེད་གནས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ། །དེ་ཡིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མཐོང་།^{༡༢} །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟར་བས་ན་
དབྱུ་མའི་རྩལ་འདི་དོན་མེད་པའི་ཉེས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ངོ་། །

དེ་ལྟར་གང་གི་ཕྱིར་དངོས་པོ་སྦྱོང་བ་མི་འཐད་པ་དེའི་ཕྱིར་སྦྱོང་བ་མི་སྤིད་དེ། སྦྱོང་བ་བརྟེན་པ་ནི་ཐ་
དད་བཏགས་པ་^{༡༣} ཙམ་དུ་ཟད་དོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཙམ་དུ་སྦྱས་པས་^{༡༤} ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་མིད་ཀྱི།
སེམས་ཉིད་དོན་དུ་སྦྱང་ཞེས་བྱ་བ་ཡང་མི་རུང་སྟེ། ཇི་ལྟར་ཞེན། ཡུལ་ཉིད་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རང་
བཞིན་ཡིན་པས། ཡུལ་ཡང་ཤེས་པ་ཙན་དུ་འགྱུར་ངོ་། །ཡང་ན་ནི་ཤེས་པ་ཉིད་གཟུགས་ཡིན་པས་

སེམས་ཀྱང་ཤེས་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཡང་ན་ནི་ཡུལ་རྣམ་པ་མང་པོ་སྣ་ཚོགས་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་
སེམས་ཀྱང་སྣ་ཚོགས་དུ་མར་འགྱུར་རོ། །ཡང་ན་ནི་སེམས་བཞིན་དུ་ཡུལ་ཡང་སྣ་ཚོགས་སུ་མི་འགྱུར་རོ། །
ཡང་ན་ནི་སེམས་ཀྱང་གཟུགས་ཅན་དུ་འགྱུར་རོ། །ཡང་ན་ནི་གཟུགས་ཀྱང་སེམས་བཞིན་དུ་བཟུར་^{༡༤}མི་
སྣང་བར་འགྱུར་རོ། །རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན་ཡུལ་མེད་ཀྱི། སེམས་ཉིད་ཡུལ་དུ་སྣང་ན་ནི་གཟུགས་དང་ཁ་
དོག་གི་རྣམ་པ་རི་ལྟ་བུ་བསམས་པ་དང་། རི་ལྟར་འདོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་ཡུལ་ཉིད་དུ་འབྱུང་
ཞིང་སྣང་བའི་རིགས་སོ། །ཡང་རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན་གཟུགས་རྒྱལ་དུ་བཤིག་སྟེ། རྒྱལ་ཕྱ་རབ་ཀྱང་ཆ་
ཤས་ཀྱིས་བཤིག་ན་མེད་པ་བཞིན་དུ་སེམས་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་སེམས་ཉིད་ཡུལ་དུ་སྣང་
ཞེས་བྱར་མི་རུང་རོ། །ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་གཟུགས་སུ་རྟོགས་པའི་^{༡༥}བག་ཆགས་སྒྲིབ་པས། དེ་ལྟར་
སྣང་ངོ་ཞེས་བྱར་ཡང་ཡུལ་ཡང་མེད་ན་དེ་ལྟར་རྟོག་པ་^{༡༦}མི་འབྱུང་བས། དེའི་བག་ཆགས་ཀྱང་ཡོད་པར་
མི་འགྱུར་རོ། །འཕགས་པ་ས་བཅུ་པ་ལས། ཁམས་གསུམ་པ་སེམས་ཅམ་མོ་^{༡༧}ཞེས་འབྱུང་བ་ནི་བྱེད་པ་
པོ་དང་ཟ་བ་པོ་དགག་པ་སྟེ། མདོ་སྟེ་དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལྟར་རྟོག་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ལ་རྣམ་པ་
བཅུར་རབ་ཏུ་རྟོགས་ཤིང་^{༡༨}བདག་མེད་པ་དང་། སྟོག་མེད་པ་དང་། གང་ཟག་མེད་པ་དང་། རོ་བོ་ཉིད་
ཀྱིས་སྟོང་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱི་^{༡༩}བྱེད་པ་པོ་དང་། ཚོར་བ་པོ་མེད་པར་རབ་ཏུ་རྟོགས་པའི་ཆེ།^{༢༠}
སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྟོ་སྟེས་པ་ཡིན་ནོ།^{༢༡} །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །འཕགས་པ་ལང་
ཀར་གཤེགས་པ་ལ་སོགས་པ་ལས། བྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་ཀྱི་སེམས་དེ་ལྟར་སྣང་ངོ་^{༢༢}ཞེས་འབྱུང་བ་
ཡང་དངོས་པོ་དོན་དམ་པར་ཡོད་པར་འདོད་པ་དགག་པ་དང་། སེམས་ཅམ་དུ་བཤད་པས་འདུལ་བ་ལ་
ཕན་གདགས་པའི་བྱིར་རྟོག་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་དོན་རང་བཞིན་གྱིས་དངོས་པོར་གྲུབ་པ་མེད་
པ་ལ་ལོག་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པས་དངོས་པོར་སྟོ་བཏགས་པ་ལ་དགོངས་ནས་དེ་སྐད་དུ་གསུངས་པ་
ཡིན་ནོ་ཞེས་འཆད་དོ། །ཞུ་བ་ཙུ་ཀ་མ་ལ་ཤི་ལས་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་དབུ་མ་སྣང་བ་ཞེས་བྱ་བ་
མཛད་པ་ལས་ནི་དབུ་མ་འདི་གཉིས་ཀྱི་རྫོབ་ཏུ་ཅུང་ཟད་མི་མཐུན་ཡང་། དོན་དམ་པར་བྱིན་ན་གི་
དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་འདོད་དུ་འབྱུང་བས་ན་འགལ་བ་མེད་དོ་ཞེས་འབྱུང་ངོ་། །^{༢༣}

ཐེག་པ་གསུམ་བཤད་པ།

ཐེག་པ་གསུམ་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་དང་། རང་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཐེག་པ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་

པོའོ། ཐེག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བཞོན་པ་^{༡༥} དང་འདྲ་སྟེ། དེས་ཐེག་ཅིང་སོ་སོའི་གནས་སུ་སྟོན་པར་བྱེད་
 པས་ཐེག་པའོ། །ཟམ་པ་དང་གྲུ་དང་གཟིངས་དང་འདྲ་སྟེ། དེས་བཏེག་ཅིང་བརྟེན་ནས་ལའོར་བའི་རྩ་
 པོའི་ཡ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པས་ན་ཡང་ཐེག་པའོ། །དེ་ལ་ཉན་ཐོས་གྱི་ཐེག་པ་ནི་བདེན་པ་བཞིའི་སྒོ་ནས་འཇུག་
 སྟེ། ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་འབྲས་བུ་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཡུང་པོ་ལྷ་ནི་སྟུག་བསྐྱེད་སྒྲ་ཚོགས་གྱི་གཞི་ཡིན་
 པས། བརྟ་སྒྲ་བའི་ཕྱིར་ཐོག་མར་སྟུག་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པ་རྟོགས་སོ། །དེ་ནས་སྟུག་བསྐྱེད་ཀྱི་རྩ་
 བརྟགས་ན་ལས་དང་ཉན་མོངས་པ་ལས་བྱུང་བར་རིགས་ཏེ།^{༡༦} ཀྱན་འབྱུང་བའི་བདེན་པ་རྟོགས་སོ། །
 དེ་ནས་ལས་དང་ཉན་མོངས་པ་སྦྲངས་ཏེ། ཡུང་པོ་ལྷ་དང་བྲལ་བ་ནི་བདེན་པ་^{༡༧} ཡིན་པར་རིག་སྟེ།
 འགོག་པའི་བདེན་པ་རྟོགས་སོ།^{༡༨} དེ་ནས་འགོག་པ་ཐོབ་པར་^{༡༩} བྱ་བའི་ཐབས་ནི་ཡང་དག་པའི་ལྷ་
 བ་ལ་སོགས་པ་འཕགས་པའི་ལམ་ཡིན་པར་རིགས་ཏེ། ལམ་གྱི་བདེན་པ་རྟོགས་སོ། །དེ་ལྟར་ཟག་པ་
 དང་བཅས་པ་དང་། ཟག་པ་མེད་པ་ཡང་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་ཙམ་དུ་ཟད་དེ། བྱེད་པ་པོ་དང་ཟ་པ་པོ་^{༢༠}
 བདག་མེད་པར་མཐོང་བས། གང་ཟག་ལ་བདག་མེད་པར་རྟོགས་སོ། །འཁོར་བ་ནི་སྟུག་བསྐྱེད་མི་
 བཟད་པ་ཡིན་ཞིང་། བྱ་རན་ལས་འདས་པ་ནི་ཞི་བ་དང་བདེ་བར་རིག་ལ།^{༢༡} དེ་གཉིས་ལས་གཅིག་
 སྦྲང་ཞིང་གཅིག་ཐོབ་པར་བྱ་བར་རུང་བར་རྟོགས་པས། སྟུག་བསྐྱེད་ཀྱིས་ཁོང་དང་ངས་ཤིང་མི་བཟོད་
 དེ།^{༢༢} འཁོར་བས་སྒྲི་ཞིང་ཡིད་བྱུང་བ་དང་། སྟིང་རྩེ་ཤིན་ཏུ་རྒྱུང་སྟེ། ཡ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་
 དགེ་བ་སྦྱོད་པ་ཡང་སེམས་ཙན་མང་པོའི་དོན་གྱི་ཕྱིར་མ་ཡིན་གྱི། བདག་གཅིག་ལུའི་དོན་དུ་སྦྱོད་ཅིང་།
 བདག་ཉིད་ལྷ་རན་ལས་འདས་པའི་བདེ་བ་བསྐྱབ་པ་དང་།^{༢༣} མཛོན་པར་རྟོགས་པ་ཐོབ་པའི་དུས་ན་
 ཡང་དགེ་བའི་བཤེས་གཉན་ལ་མ་ལྟོས་^{༢༤} པར་བདག་ཉིད་ཀྱིས་བདེན་པ་བཞིའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་
 པར་མི་རྒྱས་ཏེ། དབང་པོ་རྩལ་བས་ཐེག་པ་དམན་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཉན་ཐོས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དགེ་བའི་
 བཤེས་གཉན་ལས་ཉན་ཅིང་གཞན་ལ་ཡང་སྒྲོགས་ཏེ་ཐོས་པར་བྱས་པས་^{༢༥} ཉན་ཐོས་ཞེས་བྱའོ། །

རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་པའི་སྒོ་ནས་
 འཇུག་སྟེ། འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་སྒྲི་ཤི་མཐོང་ནས་ཅི་ལས་བྱུང་ཞེས་བརྟགས་ན། དེའི་རྩ་སྒྲི་བ་ཡིན་
 པར་རིག་ལ། དེ་བཞིན་དུ་བརྟུན་ན་^{༢༦} ཞོང་ནས་གོང་དུ་མ་རིག་པ་ལ་བྱུག་གི་བར་དུ། རྒྱ་དང་འབྲས་
 ལུའི་རྩལ་དུ་རྟོགས་ནས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ཙམ་དུ་ཟད་དེ། བདག་གམ་བདག་གི་ཞེས་བྱ་བ་
 མེད་པས་གང་ཟག་ལ་བདག་མེད་པར་མཐོང་ཞིང་། སྒྲི་ཆ་གས་ཀྱིས་བཤིག་ན་ཡོད་པར་མི་འགྲུབ་

སྟེ། མཐུན་པར་སྒྲོན་དུ་འགྱུར་བས། ཡུལ་མེད་ལ་སེམས་ཡོད་པར་མི་རུང་སྟེ། དེ་གཉིས་ནི་གྲི་ན་^{༣༥} སྟེ་བཏགས་པར་ཟད་གྱི། དངོས་སུ་ནི་དེ་ལྷ་མ་ཡིན་ཏེ། བཙམ་ལྷན་འདས་གྱིས་ཀྱང་། བྱིའི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་དང་། ནང་གི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་སྟེ་སྟེ་གསུངས་པས་སེམས་དང་ཡུལ་གཉི་ག་དོན་དམ་པར་ཡོད་པར་མངོན་ནོ།^{༣༦} །མདོ་དག་ལས། ཡུལ་མེད་གྱི་སེམས་ཉིད་ཡུལ་དུ་སྒྲུང་ངོ་ཞེས་འབྱུང་བ་ནི་ཡུལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་དགག་པ་མ་ཡིན་གྱི་དངོས་པོ་མི་རྟག་པ་དང་། རུལ་མང་པོ་འདུས་པ་ལ་འབྲུལ་པའི་རྟེན་པས་བཏགས་པ་དང་། རིལ་པོར་འཛིན་པ་བརྒྱུག་པའི་གཉིན་པོར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཆད་དོ།

རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཙམ་དུ་སྒྲུབ་པ་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་བྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཉིད་དེ་ལྷ་ར་སྒྲུང་དུ་ཟད་དེ། འཛིག་རྟེན་ན་གྲགས་པ་དང་། བསྟན་བཙམ་ལས་འབྱུང་བའི་བདག་རྒྱ་བརྗོད་པ་སྣ་ཚོགས་དང་། ཚོས་སྣ་ཚོགས་ཉི་བར་འདོགས་པ་འབྱུང་བ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་དངོས་སུ་ཡོད་པ་ལ་འདོགས་པ་མ་ཡིན་གྱི། ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ནས་བདག་ལ་སོགས་པ་དང་། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཚོས་སུ་རྣམ་པར་རྟོགས་^{༣༧} པའི་བག་ཆགས་ཀྱན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་ཡོད་པར་བལྟས་པས།^{༣༨} ཀྱན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་ལས་བདག་དང་ཚོས་སུ་སྒྲུང་ངོ་སྟེ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་འབྱུང་བས་ཡུལ་མེད་དོ། །རི་ལྷ་ར་ཞེན། དངོས་པོ་གོང་བྱུར་སྒྲུང་བ་ནི་རུལ་སྤ་མོ་འདུས་པ་ཡིན་ལ། གོང་བྱུར་རྩོམ་པའི་རུལ་སྤ་མོ་ནི་སྟོགས་དུག་གི་ཆ་ཡོད་པས། རུལ་སྤ་མོར་འགྲུབ་པའི་^{༣༩} བྱིར་ཡུལ་མེད་པར་མངོན་ཏེ། དཔེར་ན་རབ་རིབ་ཅན་གྱིས་ནམ་མཁའ་ལ་སྒྲུབ་དང་འཛིངས་པ་ལ་སོགས་པ་མཐོང་བ་བཞིན་ནོ། །ས་བརྩ་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་གྱུ་རྒྱལ་བའི་སྤུ་ཁམས་གསུམ་འདི་ནི་སེམས་ཙམ་མོ།^{༤༠} །ཞེས་འབྱུང་། ལྷག་པོ་བཀོད་པ་ལས་ཀྱང་། སེམས་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་དངོས་སུ། །བརྒྱུད་དང་འཛིན་པར་སྒྲུང་བ་སྟེ། །བུམ་པ་སྒྲུམ་བུ་ལ་སོགས་པའི། །ཡུལ་ནི་གང་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན།^{༤༡} །ཞེས་གསུངས། ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས། བྱི་ཡི་དངོས་པོ་མེད་པར་ཡང་། །སེམས་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་སྒྲུང་།^{༤༢} །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་བས། བྱིའི་དོན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཉིད་དེ་ལྷ་ར་སྒྲུང་ངོ་། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་སྟེ། རྒྱུན་གྱི་རྟག་པ་ཡིན་པས་^{༤༣} དོན་དམ་པར་ཡང་ཡོད་དེ། གནས་གྱུར་བའི་དུས་ན་ཡང་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་ལས་དབེན་པ་^{༤༤} གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་ཡོད་དོ་ཞེས་འཆད་དོ།

དབུ་མ་རྣམས་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེན། རྩོན་གྱི་དབུ་མའི་མཁན་པོ་ཡུ་ཙུ་རྒྱ་གུ་རྩུ་ན་དང་།
 ཡུ་ཙུ་དེ་མས་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་མཛད་པར་བཤད་དེ། རྣམ་པ་གཉིས་སུ་བྱེ་བ་ཡང་མེད། དེའི་འོག་
 ཏུ་ཡུ་ཙུ་ཨ་མེ་ག་དང་། བསུ་བན་རྩུ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཙམ་དུ་སྦྲེ་བའི་བསྟན་བཅོས་མཛད་དེ། བྱི་
 རོལ་གྱི་ཡུལ་མེད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཉིད་ཡུལ་དུ་སྦྲེ་བར་བསྐྱབས་ཤིང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་དག་པ་
 གཉིས་སུ་མེད་པ་ནི་དོན་དམ་པར་ཡང་ཡོད་པར་བཤད་པ་ལ་བྱིས་དབུ་མའི་མཁན་པོ་རྩ་བུ་ཞེས་བྱ་བ་
 ཡུ་ཙུ་རྒྱ་གུ་རྩུ་ནའི་ལུགས་ཀྱི་“མན་ངག་ཡོད་པས་དངོས་གྲུབ་བརྟེན་པ་”ཞེས་བཞུགས་པས། རྣམ་
 པར་ཤེས་པ་ཙམ་དུ་སྦྲེ་བ་སུན་སྦྲུང་སྟེ། ཐེག་པ་ཆུང་དུ་བྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡོད་པར་སྦྲེ་བ་ནི་བྱི་རོལ་གྱི་
 དོན་བཞི་ཞེས་བྱ་བ་ནི་“འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དང་། དེ་ལས་གྱུར་པའི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ཏེ།
 དེ་དག་ནི་མངོན་སུམ་གྱི་ཆད་མས་ཀྱང་ཡོད་པར་གྲུབ་ལ། སྤང་པོ་ལྷ་ལས་ཀྱང་གཟུགས་ཀྱི་སྤང་པོ་དང་།
 ཁམས་དང་། རྒྱུ་མཆེད་ལས་ཀྱང་དབང་པོ་གཟུགས་ཙན་དང་། དེ་དག་གི་ཡུལ་རྣམས་ནི་འབྱུང་བ་ཆེན་
 པོ་བཞི་དང་། དེ་ལས་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཀྱང་སྤང་པོ་དང་། ཁམས་དང་། རྒྱུ་
 མཆེད་ཡོད་དོ”ཞེས་གསུངས་ཤིང་། འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པའི་རང་དང་མ་རིག་པ་ནི་དགག་ཏུ་
 རུང་ལ། དེ་འགགས་ན་ཆུ་ཤིའི་བར་དུ་འགགས་པར་མཐོང་། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ལུགས་
 དང་མཐུན་པ་དང་། ལུགས་དང་མི་མཐུན་པ་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་།“ རྣམ་པར་བྱང་བའི་
 རྩོགས་རྟོགས་པས། འཁོར་བའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱིས་སྦྱོ་ཞིང་ཡིད་བྱུང་སྟེ་རྣམ་པར་བྱང་བ་ལ་མངོན་སུམ་
 དུ་རྩོགས་ནས། བདག་འབང་ཞིག་བྱང་ཆུབ་པ་དང་། བྱ་རན་ལས་འདས་པར་བྱ་བའི་བྱིར་པ་རོལ་ཏུ་
 བྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་དག་པ་སྦྱོད་ཅིང་སྦྱིང་རྗེ་ཆུང་སྟེ། སེམས་ཙན་མང་པོའི་དོན་མི་བྱེད་པར་རང་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཞེས་བྱའོ།།

རང་སངས་རྒྱས་ནི་འཕགས་པ་རྟེན་རྟེན་གྱི་ཤུལ་ལྟར་བཤད་པའི་མདོ་ལས། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་
 པར་འབྱུང་བ་བཟབ་མོ་མཐོང་བ་དང་། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་མཐའ་དང་དབུས་མེད་པ་རྟོགས་སོ།“ ཞེས་
 གསུངས་པ་དང་པོ་ཡུ་ཙུ་འཁྱུར་འཁྱུར་ལས།“ གཟུགས་ཀྱི་སྤང་པོ་ལ་ཆོས་ལ་བདག་མེད་པར་རྟོགས་སོ།“ ཞེས་
 འབྱུང་བ་དང་། མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཐོབ་པའི་དུས་ན་ཡང་སྦྱོབ་དཔོན་ལ་མི་ལྟོས་“ པར་བདག་ཉིད་
 ཀྱིས་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པར་རྟུལ་ཏེ། དབང་པོ་རྩོད་པ་ཉན་ཐོས་ལས་བྱང་པར་དུ་འཕགས་སོ། ཐེག་པ་
 ཆེན་པོ་ནི་དོན་དམ་པར་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་རིག་ཅིང་། འཁོར་བ་དང་མུ་རན་

ལས་འདས་པ་གཉིས་སུ་མེད་པར་རྟོགས་པ་དང་། ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་དངོས་པོ་སྒྲུ་མ་ཙམ་དུ་དམིགས་པས།
 ཤེས་རབ་དང་སྤྲིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་ཏེ། འཁོར་བ་ཡང་མི་སྤྲོད་། བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཡང་མི་ལེན་
 པར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་ཏུ་ལ་རོལ་ཏུ་སྤྱོད་པ་བཅུ་ལ་སྟོན་ཅིང་། བདག་དང་གཞན་གྱི་དོན་
 ལུན་སུམ་ཆོགས་པར་བསྐྱབ་པ་སྟེ། མདོར་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་“ས་བཅུ་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་”
 ཀྱིས་དང་བཅས་པ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱའོ། ཆེན་པོ་ནི་“ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་”
 པ་ལས། ཆེན་པོ་རྣམ་པ་བདུན་གྱིས་“བྱང་པར་དུ་འཕགས་པ་སྟེ། ཆེན་པོ་རྣམ་པ་བདུན་ནི་དམིགས་”
 པ་དང་། བསྐྱབ་པ་དང་། ཡི་ཤེས་དང་། བརྩོན་འགྲུས་དང་། ཐབས་དང་། ཡང་དག་པར་འགྲུབ་པ་
 དང་། ལས་ཆེན་པོ་འོ། །དེ་ལ་དམིགས་པ་ཆེན་པོ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ལ་རོལ་ཏུ་སྤྱོད་པ་འབྲུམ་དང་། དཀོན་
 ‘མཆོག་བརྟེགས་པ་ཆེན་པོ་འབྲུམ་དང་། འདུས་པ་ཆེན་པོ་འབྲུམ་ལ་སོགས་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྡེ་
 མཐའ་ཡས་པ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལམ་བཤད་པའི་ཆོས་ལ་དམིགས་པའོ། །བསྐྱབ་པ་ཆེན་པོ་ནི་
 བདག་དང་གཞན་གྱི་དོན་ཐམས་ཅད་བསྐྱབ་པའོ།” །ཡི་ཤེས་ཆེན་པོ་ནི་གང་ཟག་དང་ཆོས་ལ་བདག་
 མེད་པར་རྟོགས་པའོ། །བརྩོན་འགྲུས་ཆེན་པོ་ནི་བསྐྱེད་པ་ཆེན་པོ་གྲངས་མེད་པ་གསུམ་དུ་བྱ་དགའ་བ་
 རྣམ་པ་མང་པོ་ལ་སྟོར་པའོ། །ཐབས་མཁས་པ་“ཆེན་པོ་ནི་འཁོར་བ་དང་བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཆེན་
 པོ་ལ་མི་གནས་པའོ། །ཡང་དག་པར་འགྲུབ་པ་ཆེན་པོ་ནི་སྟོབས་བཅུ་དང་། མི་འཛིགས་པ་བཞི་དང་།
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཙོ་བརྒྱད་ལ་སོགས་པ་ཡོན་ཏན་དཔག་ཏུ་མེད་པར་འགྲུབ་པོ། །ལས་
 ཆེན་པོ་ནི་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་པ་དེ་སྲིད་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱིན་ལས་ཐམས་ཅད་བསྐྱབ་ཅིང་མཛད་
 པའོ།”^{༤༣}

ཐེག་པ་གསུམ་དུ་ཡང་གསུངས་ལ་“གཅིག་ཅེས་ཀྱང་གསུངས་པ་གང་བདེན། ཅི་ལས་
 དགོངས་ཤེན།”^{༤༤} འདུལ་བའི་དབང་གི་ཕྱིར། མོས་པའི་རྒྱུན་ཙམ་དུ་དབང་པོའི་རིམ་པ་དང་སྦྱར་ནས་
 ཐེག་པ་གསུམ་དུ་བཤད་དེ། ཐེག་པ་གཉིས་ནི་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་འཁོར་བས་སྦྱོ་ཞིང་སྟུག་
 བསྐྱེད་པ་བཟོད་པས། དེ་སྦྱར་དུ་ཞི་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རིངས་ཐབས་བསྟོ་བའི་གནས་ཙམ་དུ་ཟད་དེ།
 གཏན་དུ་བྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་གནས་མ་ཡིན།^{༤༥} འབྲས་བུ་ཐོབ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་
 ཏེ།^{༤༦} ཆོས་ལ་བདག་མེད་པར་རྟོགས་པར་མཛད་ཅིང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྟོན་པ་ལ་སྟོན་དུ་བཅུག་ནས།
 དེས་བསྐྱབས་ནས་སྤྲོ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མདོན་པར་རྫོགས་པར་འཆང་བ་སྟེ། ཐ་མར་ཐེག་པ་ཆེན་

པོར་འདུ་བས། ལང་ཀར་གཤེགས་པའི་མདོ་ལས། ཉན་ཐོས་ཟག་པ་མེད་པའི་དབྱིངས་ལ་གནས་པ་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་འོད་ཟེར་གྱིས་བསྐྱེད་ཏེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་འཇུག་ཅིང་། “ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ”^{༡༠} བཤད་
པ་དང་། དམ་པའི་ཆོས་པ་རྣམས་ཀྱི་པོ་འཛིན་པ་ལས།^{༡༡} ཉན་ཐོས་མང་པོ་སངས་རྒྱལ་སྤྱུ་འགྲུབ་པར་ལུང་
བསྟན་ཞིང་། ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་བཤད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་མེད་དེ་གཅིག་ཏུ་
ཟད་དོ། །མདོ་སྡེ་གཞན་ལས་རིགས་ལྟ་དང་སྒྱུར་ཏེ།^{༡༢} ཐེག་པ་གསུམ་དུ་བཤད་པའི་རིགས་ལྟ་ཡང་
རིགས་ཡོང་གིས་དེ་ལྟར་ངེས་ཏེ་གཏན་དུ་ཡོད་པ་ནི་མ་ཡིན་གྱི། ཐིན་ལས་ཀྱི་དུས་ལ་ལྟོས་ཏེ་སྒྲུབ་བྱེ་
བར་ཟད་དོ། །མདོ་ཁ་ཅིག་ལས་ནི་བ་ཕྱོགས་གཅིག་པའི་ཉན་ཐོས་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མང་པོས་
བསྐྱེད་ཀྱང་འཆང་བྱ་བའི་སྐལ་བ་མེད་དོ”^{༡༣} ཞེས་འབྱུང་བ་དང་། བདེན་པ་བཞི་ལ་ངེས་པ་རྟེན་ནས།
དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་སུ་མ་ཐོབ་པའི་བར་དུ་བསྐྱར་དུ་མི་རུང་བ་ལ་བྱའོ། །མདོ་ཁ་ཅིག་ལས་དག་
བཅོམ་པ་ནི་ས་པོན་ཆོག་པ་དང་འདྲ་བའི་ཞེས་འབྱུང་བ་དང་། མཆིང་བྱ་བྱི་དོར་བྱས་ཀྱང་རིན་པོ་ཆེ་བྱིས་ཏེ་
མི་འབྱུང་བའི་དཔེས། ཉན་ཐོས་སངས་རྒྱལ་སྤྱུ་མི་འགྲུབ་པ་སྐད་འབྱུང་བ་ཡང་། ཐོག་མ་ནས་ཐེག་པ་
ཆེན་པོ་ལ་འཇུག་པར་བྱ་ཞིང་དོན་ཚུང་དུ་ཉིད་ལས་སྤྱུ་འབྱུར་བ་ཐེག་པ་དམན་པ་ལ་མི་འཇུག་པར་
དགག་པའི་ཕྱིར་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ནོ།^{༡༤} ཚུལ་འདི་ལྟར་མི་འདོད་ན་ནི་འཕགས་པ་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་
པོ་ལ་སོགས་པ་མདོ་སྡེ་མང་པོ་ལས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱིང་པོ་ཅན་
ཡིན་ནོ”^{༡༥} ཞེས་འབྱུང་བ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱལ་སྤྱུ་འབྱུར་ཏེ། སྟོད་མ་ཡིན་པ་གང་
ཡང་མེད་དོ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལ་སོགས་པ་དང་འགལ་བར་འབྱུར་བས་ན། ཐེག་པ་གཉིས་ཀྱང་ཐ་མར་
ཐེག་པ་ཆེན་པོར་འདུས་ཏེ་ཐ་མར་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་འདུ་བར་མཛོན་ནོ།

སངས་རྒྱལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་བཤད་པ།

ཡེ་ཤེས་བཞི་ནི་མེ་ལོང་ལྷ་སྤྱི་ཡེ་ཤེས་དང་། མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དང་། སོ་སོར་རྟོགས་པ་^{༡༦}
པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། བྱ་བ་སྐྱབ་པའི་ཡེ་ཤེས་སོ། །དེ་ལ་མེ་ལོང་ལྷ་སྤྱི་ཡེ་ཤེས་ནི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་རྣམ་
པར་དག་པ་དང་། བྱམས་པ་ཆེན་པོ་དང་། སྤྱིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྟན་པ། སངས་རྒྱལ་གྱི་^{༡༧}མི་གནས་
པའི་བྱ་རན་ལས་འདས་པ་ལ་ཞུགས་པ་གཟུགས་དང་ཁ་དོག་དང་སྐྱ་སྐྱ་ཆོགས་ཀྱན་ཏུ་སྟོན་པའི་གཞིར་
གྱུར་པ་^{༡༨}ཀྱན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམ་པར་གནས་གྱུར་པ།^{༡༩} བསྐྱེད་པ་མི་མངའ་བ་མ་ལུས་པ་ལ་

དམིགས་པ། མེ་ལོང་ཕྱིས་པའི་ནང་དུ་གཟུགས་བརྟན་ཅི་ཡང་འབྱུང་ཞིང་སྤང་བ་བཞིན་དུ། དེ་ཡང་ཡེ་
ཤེས་དང་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཟུགས་བརྟན་འབྱུང་བའི་གཞི་ཡིན་པས། མེ་ལོང་ལྷ་བུའི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་
བྱའོ། །མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་དང་པོ་ལ་ཚོས་ཐམས་ཅད་རོ་གཅིག་པའི་
དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་^{༡༠} མངོན་པར་རྟོགས་པའི་དུས་ན། བདག་དང་གཞན་དུ་མི་བྱེད་ཅིང་མཉམ་
པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པའི་ཐོབ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ལ་དམིགས་གིང་གོང་ནས་གོང་དུ་སྦྱངས་པས་ཉོན་
མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཡིད་གྱུར་ཏེ། ཤེས་དང་བྱིར་བྱེད་ལ་སོགས་པའི་ཁ་དོག་གི་སྒྲིལ་བའི་གྱུར་གྱུར་པའོ། །
སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གནས་གྱུར་པས། གཟུགས་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་
དང་། བསམ་གཏན་དང་། ལྟོམས་པར་འཇུག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞིར་གྱུར་ཅིང་། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་
ལ་ཐོགས་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་འཇུག་པས་ཚོས་ཀྱི་ཆར་ཆེན་པོ་འབེབས་གིང་ཐེ་ཚོམ་སྒྲ་ཚོགས་གཙོད་
པ་དང་མཚན་མ་མེད་པ་ལ་དམིགས་པས་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའོ། ^{༡༡} །བྱ་བ་སྒྲུབ་པའི་ཡེ་
ཤེས་ནི་མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་ལྡེ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གནས་གྱུར་པས། ^{༡༢} འཛིག་རྟེན་གྱི་
ཁམས་ཐམས་ཅད་དུ་འདུལ་བའི་སེམས་ཅན་གྱི་བསམ་པ་དང་མོས་པ་དེ་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་ཐབས་སྒྲ་ཚོགས་
དཔག་ཏུ་མེད་པས་ཡོངས་སུ་སྦྱིན་པར་བྱ་བ་དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་བར་བྱ་བ་སྒྲུབ་པའི་གཞིར་གྱུར་པའོ། །

སྒྲ་གསུམ་བཤད་པ།

སྒྲ་གསུམ་ནི་ཚོས་ཀྱི་སྒྲ་དང་། ལོངས་སྦྱོང་རྫོགས་པའི་སྒྲ་དང་། སྒྲལ་པའི་སྒྲ་འོ། །དེ་ལ་ཚོས་
ཀྱི་སྒྲ་ནི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་^{༡༣} ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་
དུ་བྱུང་བ། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཆེ་བ་ཉིད་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་སོགས་པ་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྱུང་གནས་
དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པར་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་བྱའོ། །དེ་ལྷ་བ་ནི་ཅི་མངོན་ཞེན།
འཕགས་པ་གསེར་འོད་དམ་པའི་མདོ་ལས་སྒྲིབ་པ་བ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་ཞིང་དགེ་བའི་ཚོས་ཐམས་
ཅད་རྫོགས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དང་ཡང་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་ཚོས་ཀྱི་སྒྲ་^{༡༤} ཞེས་གསུངས་སོ། །
འཕགས་པ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སའི་ཁྲི་ཀ་ལས་ཀྱང་ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། མེ་ལོང་ལྷ་བུའི་
ཡེ་ཤེས་ནི་ཚོས་ཀྱི་སྒྲ་འོ་^{༡༥} ཞེས་བཤད་དེ། ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་རྣམ་པར་དག་པ་ནི་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་དེ་བཞིན་
ཉིད་ཀྱི་མ་མེད་པ་ཡིན་ལ། མེ་ལོང་ལྷ་བུའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ནི་^{༡༦} དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་དམིགས་པ་རྣམ་པར་མི་

རྟོག་པ་ཡིན་པས་འདི་གཉིས་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོལ། །ཐ་སྐད་དུ་ཐ་དད་པ་སྐད་དུ་བྱ་ཡང་། དེས་སྤྱི་མི་
 དམིགས་པར་བྱ་བ་དང་། དམིགས་པར་བྱེད་པར་དབྱེར་མེད་དེ་དེ་སྐད་དུ་དབྱས་དང་མཐའ་རྣམ་པར་
 འབྱེད་པའི་ཁྲི་ཀ་ དང་། མདོ་སྡེ་རྒྱན་གྱི་ཁྲི་ཀ་ལས་ཀྱང་བཤད་དོ། །སྐྱ་དེ་ཉིང་ངེ་འཛོན་ལ་སོགས་པ་
 དང་ལྷན་པར་ན་^{༡༧} འཕགས་པ་གསེར་འོད་དམ་པ་དང་།^{༡༨} སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་མདོ་ལས་རྒྱས་པར་
 བཤད་དོ།^{༡༩} །མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས་མེ་ལོང་ལྷ་བུའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱང་
 དེ་ཡིན་ནོ་^{༢༠} ཞེས་འབྱུང་བ་ནི་དེའི་རྒྱར་གྱུར་པ་ཙམ་ལ་བྱ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས་ཡེ་ཤེས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྱུང་
 གནས་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཀྱང་བཤད་ལ།^{༢༡} དེའི་ཁྲི་ཀ་ལས་དེའི་རྒྱར་གྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བཤད་དོ།^{༢༢} །
 འཕགས་པ་གསེར་འོད་དམ་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གནས་གྱུར་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་
 སྐྱ་ཞེས་གསུངས་སོ།^{༢༣} །འཕགས་པ་དུང་སྤེང་གི་མདོ་ལས་ཀྱང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱིང་པོ་
 གསལ་བར་མ་གྱུར་པའི་ཆོ་ནི་ཀུན་གཞི་ཞེས་བྱའོ། །གསལ་བར་གྱུར་པ་དེའི་ཆོ་ནི་ཆོས་སྐྱ་ཞེས་
 བྱའོ།^{༢༤} ཞེས་གསུངས་སོ། །འཕགས་པ་དགོངས་པ་ངེས་པར་འགྲེལ་བའི་མདོ་ལས་ཀྱང་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིང་མཚན་ཉིད་ནི་ས་བཅུ་དང་པ་ལྔ་ལྟ་སྟེན་པ་བཅུ་ཤིན་ཏུ་བསྐྱོམས་
 པའི་ངེས་པར་འབྱུང་བས། གནས་གྱུར་པ་ཡང་དག་པར་གྲུབ་པའོ།^{༢༥} ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཀུན་གཞི་
 རྣམ་པར་ཤེས་པ་གནས་གྱུར་པ་ལ་བྱའོ། །དོན་བསྐྱུས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་བསྟན་བཅོས་ལས་ཀྱང་ཆོས་སྐྱ་
 ཞེས་བྱ་བ་ལ། ཆོས་ནི་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་རིགས་སུ་གྱུར་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱིང་པོ་ལ་བྱ་སྟེ།
 སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་ནོ། །དེ་ནི་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པས་བསྐྱིབས་པས་དྲི་མ་ཅན་དུ་
 གྱུར་ཏེ། གང་གི་ཆོ་སྦྱོར་བ་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་འབྲེལ་བ་དང་བྲལ་བ་དེའི་ཆོ་རང་བཞིན་དུ་འགྱུར་རོ། །
 རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་^{༢༦} ཞེས་བཤད་དོ། །

ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐྱ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་འཁོར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ནི་ཆོས་ཀྱི་
 ལོངས་སྤྱོད་ཆེན་པོ་མ་ལུས་པར་བྱོང་བ་མཛད་པ་རྣམ་པར་སྤང་མཛད་ལ་སོགས་པའི་སྐྱ་སྟེ། མཚན་
 དང་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་ཐམས་ཅད་དང་ལྷན་པའོ། །འཕགས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་ཁྲི་ཀ་ལས། མཉམ་
 པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དང་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་སུ་བཤད་དོ།^{༢༧} །དེ་ཡང་རུང་བར་ཅི་མཛོན་ཞེས།
 འཕགས་པ་གསེར་འོད་དམ་པའི་མདོ་ལས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཡིད་གནས་གྱུར་པ་ནི་ལོངས་སྤྱོད་
 རྫོགས་པའི་སྐྱ་ཞེས་གསུངས་ཏེ།^{༢༨} དེ་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ནོ། །འཕགས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་

ས་ལས་ཀྱང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་མཐུ་དང་ལྷན་པའི་ཚོས་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྟོན་པ་དག་སྤང་ངོ་།^{༡༤} ཞེས་གསུངས་སོ། །འཕགས་པ་དོ་རྩེ་རི་རབ་ཀྱི་ཟོམ་ལས་ཀྱང་ཡོངས་སྟོན་རྫོགས་པའི་སྐུ་ནི་བསོད་ནམས་ཆེན་པོའི་རྒྱ་མཐུན་པ་^{༡༥} ཞེས་གསུངས་པས། དེ་ནི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་དང་ལྷན་པའི་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་འོ། །

སྐུ་པའི་སྐུ་ནི་ཤུ་བྱུ་བྱུབ་པའི་སྐུ་ལ་སོགས་པ་སྐུ་ལ་པ་གང་གིས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་དོན་མཛད་པ་སྟེ། དེ་ནི་བྱ་བ་སྐུ་པའི་ཡེ་ཤེས་སོ། །དེ་ཅི་མངོན་ཞེན། འཕགས་པ་གསེར་འོད་དམ་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་འཇུག་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གནས་སྐྱུར་པ་པ་ནི་སྐུ་པའི་སྐུ་འོ་^{༡༦} ཞེས་གསུངས་ལ། འཕགས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་རྒྱ་ལས་ཀྱང་བྱ་བ་སྐུ་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་སྐུ་པའི་སྐུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་དོ།^{༡༧} འཕགས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་མདོ་ལས་ཀྱང་བྱ་བ་སྐུ་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་ལུས་སྐུ་པའི་ལས་བྱུང་བ་དེས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་སེམས་ཅན་ལས་དང་བཟོའི་གནས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རྒྱགས་དྲེགས་པ་རྣམས་ལ། ལས་དང་བཟོའི་གནས་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་བསྟན་ཏེ།^{༡༨} ཟེལ་གྱིས་མནན་ནས་ཐབས་མཁས་པ་དེས་ཀྱང་བསྟན་པ་ལ་འཇུག་དེ། དེ་ཡོངས་སུ་སྟོན་པར་བྱེད་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་བྱེད་དོ།^{༡༩} ཞེས་སྐུ་དང་གསུང་དང་བྲགས་ཀྱི་སྐུ་ལ་པ་རྒྱ་ཆེར་བཀའ་སྤྱུལ་ཏོ། །

དེ་ལ་སྐུ་སྐུ་པ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། བདག་གི་ལུས་དང་འབྲེལ་བ་དང་། གཞན་གྱི་ལུས་དང་འབྲེལ་བ་དང་། མ་འབྲེལ་པའོ། །དེ་ལ་བདག་གི་ལུས་དང་འབྲེལ་བ་ནི་བདག་ཉིད་འཁོར་ལོས་སྐྱུར་བ་ལ་སོགས་པའི་གཟུགས་ཀྱན་ཏུ་སྟོན་པའོ། །གཞན་གྱི་ལུས་དང་འབྲེལ་བ་ནི་བདུད་ལ་སོགས་པ་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པའི་གཟུགས་ཀྱན་ཏུ་སྟོན་པའོ། །མ་འབྲེལ་པ་ནི་ས་ལ་སོགས་པ་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱི་བདུན་དུ་ཀྱན་ཏུ་སྟོན་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་གཟུགས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཀྱན་ཏུ་སྟོན་པ་ལ་སོགས་པའོ། །གསུང་སྐུ་པ་ཡང་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། བདག་གི་ལུས་དང་འབྲེལ་བ་ནི་ཆོངས་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་མཐའ་ཡས་པ་^{༢༠} ལོ་བར་མཛད་པའོ། །གཞན་གྱི་ལུས་དང་འབྲེལ་བ་ནི་གང་གིས་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་ཡང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་གིས་^{༢༡} ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་སྟོན་པའོ། །མ་འབྲེལ་པ་ནི་ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཆོས་བསྟན་པའི་སྐུ་འབྱུང་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའོ། །བྲགས་སྐུ་པ་ནི་བདག་དང་གཞན་གཉིས་ཏེ། བདག་ཆོས་ཐམས་ཅད་བྲགས་སུ་རྒྱུད་པ་དང་། གཞན་སེམས་^{༢༢} དེ་བཞིན་དུ་བསྐྱར་བ་སྟེ། དེས་ན་ཤེས་རབ་རྒྱུད་དུ་དག་ཀྱང་ཆོས་ཟབ་མོ་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པ་དང་།

བྱུང་པ་ཉམས་པ་ཡང་བྱུང་པ་ཐོབ་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་སྐྱར་རོ་ཞེས་བཤད་དོ།

སྐྱུ་གཉིས་ལ་རྟོག་པ་^{༡༠}་མངའ་ལམ་མི་མངའ་ཞེན། དེ་གཉིས་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱུ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་
མི་མངའ་བ་ལས་བྱུང་བས་རྟོག་པ་མི་མངའོ། རྟོག་པ་ཅི་མངོན་ཞེན། འཕགས་པ་གསེར་འོད་དམ་པའི་
མདོ་ལས་ཀྱང་རྟོག་པ་ཡོད་པ་འདྲ་མོད་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་ནི་རྟོག་པ་མེད་དོ། གསུམ་དུ་བསྐྱར་བ་ཡོད་
མོད་ཀྱི་དངོས་པོ་ནི་གསུམ་དུ་མེད་དོ་ཞེས་གསུངས་སོ།^{༡༡} མདོ་སྟེ་དུ་མ་ལས་ཀྱང་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པ་ནི་རྟག་ཏུ་མཉམ་པར་གཞག་པའོ་ཞེས་བཀའ་སྤྱུལ་ཏོ། རྟོག་པ་ཞིན་གཤེགས་པ་ལ་དག་པ་འཛིག་རྟོག་
པའི་ཡེ་ཤེས་མངའ་ལམ་མི་མངའ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་མཁྱེན་
ཏམ། སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་མཁྱེན། རྟོག་པ་དང་བཅས་པས་མཁྱེན་ཏམ། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པར་མཁྱེན་ཞེ་
ན། རྣམ་པར་མི་རྟོག་བཞིན་དུ་རང་དང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཏེ། སྟོན་བྱང་ཚུབ་སེམས་
དཔལ་མཛད་ཅིང་སྒྲིབ་པ་མ་བྱང་། ལྷན་གྱིས་^{༡༢}་མ་བྱུང་། དབང་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པ་མ་བརྟེན་པའི་
ཆོ།^{༡༣} མཉམ་པར་གཞག་པའི་དུས་ན་ནི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་^{༡༤}
སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་གཟིགས་ལ། དེ་ལས་བཞེངས་ནས་རྗེས་ལས་ཐོབ་པ་དག་པ་འཛིག་རྟོག་
པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་སྐྱུ་མ་ཙམ་དུ་རང་གི་མཚན་ཉིད་མཁྱེན་པ་དེ་གོང་ནས་གོང་དུ་སྐྱུངས་པས་རྟོག་པ་
བསལ་ཏེ་སྒྲིབ་པ་བྱང་བའི་^{༡༥}་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་ལྷན་གྱིས་བྱུང་པ་སྟེ་^{༡༦}་མཉམ་པར་
འཛིག་པ་དང་། བཞེངས་པ་མི་མངའ་བར་ཤེས་བྱ་རི་སྟེང་པ་དེ་ཐམས་ཅད་དུས་གཅིག་ཏུ་མངོན་དུ་གྱུར་
ཏེ། རྣམ་པར་རྟོག་པ་མི་མངའ་བས་རང་གི་མཚན་ཉིད་སྐྱུ་མ་ཙམ་དུ་མཁྱེན་ཀྱང་དངོས་པོར་མི་
དམིགས། མཚན་མར་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར། གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་སྟོན་དུ་འགྱུར་པ་ཡང་མེད་དེ།
སངས་རྒྱས་པལ་པོ་ཆེའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། སངས་རྒྱས་བཙུམ་ལྷན་འདས་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་ནི་
ཆགས་པ་མི་མངའ་སྟེ། བསྐྱལ་བ་བྱེ་བ་ཁག་ཁྲིག་བརྒྱ་སྟོང་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་ཡང་བརྗོད་དུ་མེད་པར་
ཡོངས་སུ་སྐྱུངས་པའོ། འཛིག་རྟོག་གི་ཁམས་ཐམས་ཅད་མ་ལུས་པར་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའོ། ཆོས་ཀྱི་
དབྱིངས་མ་ལུས་པ་ཐམས་ཅད་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའོ། དུས་གསུམ་ཐམས་ཅད་ལ་དགོངས་པ་གཅིག་གིས་
ཆགས་པ་མེད་པར་མཁྱེན་ཞིང་ཐུགས་སུ་རྟོག་པའི་ཡུལ་དང་ལྷན་པའོ་^{༡༧}་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་
ཆེར་གསུངས་སོ། འཕགས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པར་སྐྱུད་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། དཔེར་ན་སྐྱུ་
མའི་མཁན་པོ་ཞིང་། སྐྱུལ་པ་ཐར་བར་བྱ་བྱིར་བརྩོན། དེས་ནི་སྤྲ་ནས་དེ་ཤེས་པས། སྐྱུལ་པ་དེ་ལ་

ཆགས་པ་མེད། མིན་གསུམ་སྤུལ་པ་འདྲ་བ་ནི། རྫོགས་པའི་བྱང་རྩལ་མཁས་པས་ཤེས། འགྲོ་བའི་
ཆེད་དུ་གོ་བཤོས་ཏེ། འགྲོ་བ་དེ་དག་^{༡༡༤} ལྷ་ནས་ཤེས།^{༡༡༥} ཞེས་གསུངས་སོ། རྟེན་པས་ན་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་དག་པ་འཛིག་རྟེན་པའི་ཡེ་ཤེས་མངའ་བར་མི་འགྱུར་རོ།

དེ་ལྷ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ལས། སྤྱི་དང་གསུང་དང་བྱགས་སྤུལ་པ་རི་ལྷ་ར་འབྱུང་ཞེན། རྫོན་
བྱགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་དབང་གིས་སེམས་ཅན་མ་ལུས་པའི་དོན་མཛད་པར་བྱགས་དམ་བཅས་ཤིང་རྫོན་
ལམ་ཆེན་པོ་བཏབ་ནས། ཐབས་དང་ཤེས་རབ་བསྐྱེམས་པ་མཐར་ཐུག་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་རྣམ་པར་དག་
པ་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་ནས། དབང་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་མཐུ་དང་བྱིན་གྱི་རྒྱབས་^{༡༡༦} དང་བྱགས་བསམ་
གྱིས་མི་བྱལ་བ་བརྟེས་པས། སྤུལ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མི་མངའ་བར་གདུལ་བྱའི་ཡིད་
བཞིན་དུ་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པར་འབྱུང་སྟེ། དཔེར་ན་ཡིད་བཞིན་གྱི་རོར་བྱ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། དཔག་བསམ་
གྱི་ཤིང་ནི་འདི་དང་འདི་དབྱུང་ཞིང་སེམས་ཅན་ལ་ཡན་གདགས་སོ་སྟུང་དུ་མི་སེམས་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་
མཐུ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པ་དེ་ལས་སེམས་ཅན་སྤྲུལ་བ་ཅན་གྱི་བསམ་པ་དང་མཐུན་པར་ཅི་འདོད་པ་འབྱུང་
ཞིང་ཡན་འདོགས་སོ། རྟེན་བཞིན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡང་འདི་ལྷ་ར་སྤུལ་ལོ། འདི་སྐད་བཤད་
དོ། འདི་ལྷ་བྱུང་བཅས་སོ། འདི་ལྷ་ར་ཡན་འདོགས་སོ་སྟུང་དུ་མི་དགོངས་མོད་ཀྱི། ཆོས་སྤྱི་དབང་
དང་མཐུ་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་^{༡༡༧} བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་བ་དང་ལྷན་པ་དེ་ལས། སེམས་ཅན་སྤྲུལ་བ་ཅི་
ཡོད་པ་དང་མཐུན་པར་སྤྱི་མཐོང་བ་དང་། གསུང་ཐོས་པ་དང་། དུན་པ་རྟེན་པར་འགྱུར་པ་ལ་སོགས་
པའི་སྤྱི་སྤུལ་པ་སྤྱི་ཆོགས་ཡིད་བཞིན་དུ་འབྱུང་ཞིང་ཡན་འདོགས་སོ། འཕགས་པ་དགོངས་པ་ངེས་པར་
འགྲུལ་པའི་མདོ་ལས་གསུངས་པ། བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་མདོན་
པར་འདུ་བྱེད་པ་དང་བྲལ་ན། རི་ལྷ་ར་མདོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མ་མཆིས་པར་སེམས་འབྱུང་བར་འགྱུར།
འཇམ་དཔལ་རྫོན་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་བསྐྱེམས་པའི་མདོན་པར་འདུ་བྱེད་པའི་བྱིར་རོ། འཇམ་
དཔལ་འདི་ལྷ་རྟེན་དཔེར་ན་སེམས་མེད་པར་གཉིད་གྱིས་ལོག་པའི་ཆོ། བྱིར་སད་པར་མདོན་པར་འདུ་
བྱ་བ་མེད་ཀྱང་། རྫོན་གྱི་མདོན་པར་འདུ་བྱེད་ཀྱི་དབང་གིས་སད་པར་འགྱུར་བའང་ཡོད་དོ། འགོག་
པ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ཡང་ལྷ་ར་བར་མདོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་མོད་ཀྱི། རྫོན་གྱི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་
དབང་གིས་ལྷ་ར་བ་ཡང་ཡོད་དོ། རྟེན་བཞིན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སེམས་འབྱུང་བ་ཡང་རྫོན་གྱི་
ཐབས་དང་ཤེས་རབ་བསྐྱེམས་^{༡༡༨} པའི་མདོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།^{༡༡༩} ཞེས་

གསུངས་སོ། །འཕགས་པ་གསེར་འོད་དམ་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། རིགས་ཀྱི་བྱ་དཔེར་ན་ཉི་མ་དང་ལྷ་
བ་ལ་ཡང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད། ལྷ་དང་མེ་ལོང་ལ་ཡང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད། འོད་སྣང་བ་ལ་ཡང་
རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་མོད་ཀྱི། གསུམ་འདུས་པ་ལས་གཟུགས་བརྟན་འབྱུང་ངོ་། །དེ་བཞིན་དུ་ཡང་དག་
པའི་མཐའ་དང་། ཡང་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་ཡང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་མོད་ཀྱི། སྒོན་ལམ་གྱི་དབང་
དང་སེམས་ཅན་གྱི་མཐུ་ལས། ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐྱེ་དང་སྐྱུ་ལ་པའི་སྐྱེ་འབྱུང་ངོ་།^{༡༩} །ཞེས་
གསུངས་སོ། །

དེ་སྐད་དུ་འཕགས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསང་བ་བརྟན་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་།^{༢༠} དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུན་རྣམས་ནི་བསྐྱབས་པ་^{༢༡} མི་མངའ་ཞིང་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་ལ་མངོན་
པར་འདུ་མཛད་པ་མི་མངའ་བར་གནས་སོ། །སེམས་ཅན་གྱི་སྤྱོད་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་གཟིགས་སོ། །
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཀླན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བ་ཡང་རབ་ཏུ་མཁྱེན་ཏོ། །དེའི་
སྤྱོད་པ་བཅུད་དང་། མི་འཛིགས་པ་བཞི་དང་། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཙེ་བརྒྱུད་མཁྱེན་པ་ཡང་
བསྐྱེལ་བ་མི་མངའ་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་དེ་དག་ནི་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་ཅིང་བསྐྱབས་པ་མི་
མངའ་བར་^{༢༢} མངོན་པར་འདུ་མཛད་པ་མི་མངའ་བར་འཇུག་གོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་སེམས་དང་
ཡིད་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་ཡང་བྲལ་ལ་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་གནས་ཀྱང་མི་འདོར་ངོ། །སངས་རྒྱུས་ཀྱི་
མཛད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མཛད་ལ་དེའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ཆགས་པ་མི་མངའ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་^{༢༣}
གང་དུ་ཡང་མི་ཆགས་སོ། །ཞི་བའི་སྒོ་གྲོས་འདི་ལྷ་སྟེ་དཔེར་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་སྐྱུ་ལ་པའི་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་གཉིས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་ནི་སེམས་ཀྱང་མི་མངའ། ཡིད་ཀྱང་མི་མངའ། རྣམ་པར་
ཤེས་པ་ཡང་མི་མངའ། སྐྱེའི་འདུ་བྱེད་ཀྱང་མི་མངའ། གསུང་གི་འདུ་བྱེད་ཀྱང་མི་མངའ། ཐུགས་ཀྱི་
འདུ་བྱེད་ཀྱང་མི་མངའ་མོད་ཀྱི། འདི་ལྷ་སྟེ། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་མཐུ་ཉིད་ཀྱིས་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་མཛད་པ་
ཐམས་ཅད་ཀྱང་མཛད་ངོ། །ཞི་བའི་སྒོ་གྲོས་དེ་བཞིན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡང་སྐྱུ་ལ་པ་དང་
མཚུངས་པར་མཉམ་སོ། །སྐྱུ་ལ་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་གོ། །དེ་ལ་སྐྱེའི་རྩོམ་པ་དང་། གསུང་
གི་རྩོམ་པ་དང་། ཐུགས་ཀྱི་རྩོམ་པ་ཡང་མི་སྣང་ལ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་མཛད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མཛད་དེ།
དེ་ཡང་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་ཅིང་བསྐྱབས་པ་མི་མངའ་ལ། མངོན་པར་འདུ་མཛད་པ་མི་མངའ་བས་མཛད་ངོ། །
དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན། ཞི་བའི་སྒོ་གྲོས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་སྐྱུ་ལ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་ཆོས་

ཐམས་ཅད་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ཏེ། མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ནས་ཀྱང་
སེམས་ཅན་ལ་བྱགས་བརྩེ་བས་དེ་བཞིན་དུ་བསྟན་ཏོ། །ཞི་བའི་སྒོ་གོས་འདི་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པའི་བྱགས་ཀྱི་གསང་བ་སྟེ། མཉམ་པར་བཞག་པའི་གནས་ཀྱང་མི་འདོར་ལ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
ལ་རྣམ་པར་རིག་པར་ཡང་མཛད་པས་བྱགས་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པ་ཉིད་དོ།^{༡༧} །ཞེས་གསུངས་སོ། །

སྐྱེ་གསུམ་རྟག་གམ་མི་རྟག་ཅེན། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ནི་མདོ་སྡེ་དང་བསྟན་བཅོས་ལས་ཀྱང་རྟག་
པར་བཤད་དེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བྱུང་ཡང་རུང་མ་བྱུང་ཡང་རུང་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ནི་གནས་
པ་ཉིད་དོ།^{༡༨} །ཞེས་འབྱུང་ངོ་། །དེ་ལྟ་ན་མུ་སྟེགས་ཅན་གྱི་བདག་རྟག་པར་འདོད་པ་དང་འབྲུ་བར་མི་
འབྱུར་རམ་ཞེན། དེ་དང་མི་འབྲུ་སྟེ། རྟག་པ་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་བྱ་ན། དེ་ནི་དངོས་པོར་གཟུང་དུ་མེད་
པས་དེ་ཉིད་ཀྱང་བདག་མ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་གང་ཟག་གི་དངོས་པོ་དང། ཆོས་ཀྱི་དངོས་པོའི་བདག་ཀྱང་
མེད་པས་དེ་ལྟར་མི་འབྲུའོ། །དེ་ལྟ་བས་ན་དེ་ནི་དོན་དུ་ན་རྟག་པ་ཡང་མ་ཡིན། མི་རྟག་པ་ཡང་མ་ཡིན་
ནོ། །དེ་ལྟར་ཅི་མངོན་ཞེན། འཕགས་པ་ལང་ཀར་གཤེགས་པའི་མདོ་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་
རྟག་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། རྟག་ཏུ་ཟེན་ན་ནི་རྒྱར་འབྱུར་པོ། །སྒོ་གོས་ཆེན་པོ་མུ་སྟེགས་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་རྒྱུ་ནི་མ་བྱས་པ་རྟག་པ་སྟེ། དེ་བས་ན་མ་བྱས་པ་རྟག་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་རྟག་པ་
ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །མི་རྟག་ན་ནི་བྱས་པའི་མི་རྟག་པར་^{༡༩} འབྱུར་པོ་ཞེས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་སོ། །^{༢༠}

འཕགས་པ་གསེར་འོད་དམ་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། རིགས་ཀྱི་བྱ་སྐྱེ་གསུམ་ནི་རྟག་པའི་རྣམ་
གངས་ཡོད་པས་རྟག་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱ། མི་རྟག་པའི་རྣམ་གངས་ཡོད་པས་མི་རྟག་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་
སྟེ།^{༢༡} སྐྱེ་པའི་སྐྱེ་ནི་ཐབས་མཁས་པ་གནས་ཐམས་ཅད་^{༢༢} རྒྱུ་ནི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་རྒྱན་མི་ཆད་
པར་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱར་བའི་ཕྱིར་རྟག་པའོ།^{༢༣} །དེ་ཅུ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྟོད་པ་ཆེན་པོ་སྟན་
སུམ་ཆོགས་པ་མངོན་དུ་མི་འབྱུང་བས་མི་རྟག་པ་ཞེས་བྱའོ། །འོངས་སྟོད་རྫོགས་པའི་སྐྱེ་ནི་རྒྱན་མི་ཆད་
དེ།^{༢༤} སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མ་འདྲེས་པའི་ཆོས་འཛིན་ཞིང་སྟོད་པའི་ཕྱིར། སེམས་ཅན་མི་ཟད་
པས་ན་སྟོད་པ་མི་ཟད་དེ་དེ་བས་ན་རྟག་པའོ།^{༢༥} །དེ་ཅུ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྟོད་པ་ཆེན་པོ་སྟན་སུམ་
ཆོགས་པ་མངོན་དུ་མི་འབྱུང་བས་^{༢༦} མི་རྟག་པའོ། །ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་ཡིན་ཞིང་མཚན་
མ་ཐད་དང་པ་མེད་ལ་ཅུ་བ་དང་གཞི་ཡིན་པས་རྟག་པའོ། །རིགས་ཀྱི་བྱ་རྣམ་པར་མི་རྟག་པའི་ཡེ་ཤེས་
ལས་གྲུང་ན་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་མེད་དོ།^{༢༧} །ཡང་དག་པའི་མཐའི་ཆོས་དང་བྲལ་ན་འཕགས་པའི་

སྒྲིབ་ཡུལ་མེད་དོ། །ཡང་དག་པའི་རྣམ་པ་འདི་གཉིས་ནི་^{༡༣} གཅིག་པའང་མ་ཡིན་ཅང་དང་པའང་མ་ཡིན་
ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་བྱེད་པ་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། སྒྲིབ་ཡུལ་རྣམ་པར་དག་པས་རྣམ་པར་
དག་པ་ཐུན་སུམ་ཆོག་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཆེན་པོ་བསམ་གྱིས་མི་
བྱུང་པ་མཛོན་དུ་སྒྲུང་བར་འགྱུར་རོ། །ཡི་ཤེས་ཆེན་པོ་བསམ་ཅད་ཀྱང་སྒྲུང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟ་བུས་
ན་སྐྱེ་གཉིས་ཀྱང་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་ལ་བརྟེན་^{༡༤} ནས་མཛོན་དུ་སྒྲུང་བར་འགྱུར་རོ། །ཆོས་ཀྱི་
སྐྱེ་བྱེད་པ་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་བརྟེན་པས་རྟག་པ་ཞེས་བྱའོ། །བདག་ཅེས་བྱའོ། །ཏིང་ངེ་འཛིན་ཆེན་པོ་
ལ་བརྟེན་པས་བདེ་བ་ཞེས་བྱའོ། །ཡི་ཤེས་ཆེན་པོ་ལ་བརྟེན་པས་^{༡༥} རྣམ་པར་དག་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེའི་
ཕྱིར་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་རྟག་པ་ཞུགས་པ་^{༡༦} མངའ་མཛད་པ་བདེ་ཞིང་སྒྲིབ་པ་རྣམ་པར་དག་
པའོ།^{༡༧} །ཞེས་གསུངས་ཏེ། སེམས་ཅན་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པས་འདུས་བྱས་པའི་ཕྱིར་མི་རྟག་པ་
རང་དབང་མེད་པ་སྐྱུག་བསྐྱེད་པ་རྣམ་པར་མ་དག་པའི་གཉིན་པོར་དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་ཏོ།^{༡༨}

ཡང་མདོ་དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་དང་ལྷན་པ་ནི་
མཚན་མ་བསམ་ཅད་ལས་འདས་པ། མཚན་མ་ལ་མི་ཆགས་པ། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ། རྟག་པ་ཡང་མ་
ཡིན་མི་རྟག་པ་ཡང་མ་ཡིན་པ་སྟེ་དེ་ནི་དབུ་མའི་ལམ་མོ་ཞེས་གསུངས་སོ།^{༡༩} །འཕགས་པ་ལང་ཀར་
གཤེགས་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། རི་སྒྲིབ་དུ་ཆོག་གི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་འཇུག་པ་དེ་སྒྲིབ་དུ་རྟག་པ་དང་། མི་
རྟག་པའི་ཉེས་པར་འགྱུར་རོ། །སྟོ་གྲོས་ཆེན་པོ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྟོ་བདེ་པས་བྱིས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྟག་
པ་དང་། མི་རྟག་པར་ལྟ་བུ་གྲོག་སྟེ། དབེན་པའི་སྟོ་བདེ་པའི་ཕྱིར་ནི་མ་ཡིན་ནོ།^{༢༠} །ཞེས་གསུངས་ཏེ།
དེ་ལྟ་བུས་ན་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་ཅིང་ཆོག་གིས་བརྟོན་དུ་མེད་དོ། །ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་པ་དང་། མདོ་
སྟེ་རྒྱན་ལས་སྐྱེ་གསུམ་ཆར་རྟག་སྟེ། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ནི་མི་འགྱུར་བས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་རྟག་པའོ། །ལོངས་སྟོན་
རྟོགས་པའི་སྐྱེ་ནི་ཆོས་ཀྱི་ལོངས་སྟོན་རྒྱན་མི་འཆད་པས། མི་ཉམས་པའི་རྟག་པའོ། །སྐྱེ་ལ་པའི་སྐྱེ་ནི་
ཡང་དང་ཡང་འབྱུང་བས་རྒྱན་གྱིས་རྟག་པའོ།^{༢༡} །རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན་སྐྱེ་གཉིས་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་རྟག་པ་
ལ་བརྟེན་པས་རྟག་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་བཤད་^{༢༢} པའང་དོན་དུ་ན་གོང་མ་བཞིན་དུ་སྐྱར་བར་འགྱུར་
རོ།^{༢༣} །མདོ་ཁ་ཅིག་ལས་རྟག་ཅེས་བཤད་ནའང་ཡིད་ཆེས་པར་གྱིས་ཤིག །མི་རྟག་ཅེས་བཤད་ན་
ཡང་ཡིད་ཆེས་པར་གྱིས་ཤིག །ཡོད་ཅེས་བཤད་ན་ཡང་ཡིད་ཆེས་པར་གྱིས་ཤིག །མེད་ཅེས་བཤད་ན་
ཡང་ཡིད་ཆེས་པར་གྱིས་ཤིག །རྟག་པ་ཡང་མ་ཡིན། མི་རྟག་པ་ཡང་མ་ཡིན། ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན། མེད་

པ་ཡང་མ་ཡིན་ཞེས་བཤད་ན་ཡིད་ཆེས་པར་གྱིས་ཤིག་ཅིས་འབྱུང་བ་ཡང་།^{༡༥} སྒྲ་ཙམ་གྱི་ཕྱིར་འབྲང་སྟེ།
དེ་ལྟར་གཟུང་བ་ཡང་མ་ཡིན་གྱི། དགོངས་པའི་དོན་རྟོགས་པར་བྱས་ལ་དེ་ལྟར་གཟུང་བ་ཡིན་ནོ།

རྣམ་ཤེས་ཚོགས་བརྒྱད་བཤད་པ།

རྣམ་པར་ཤེས་པ་བརྒྱད་ནི་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། རྣ་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་།
སྣའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། ལྷའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། ལྷས་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། ཡིད་གྱི་རྣམ་
པར་ཤེས་པ་དང་། ཉམ་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཡིད་དང་། ཀྱན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འོ། །དེ་ལ་མིག་གི་རྣམ་
པར་ཤེས་པ་ནི་མིག་དང་གཟུགས་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་སྟེ། སྒྲ་པོ་ཙམ་དུ་ཡུལ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཤེས་པ་
ཡིན་གྱི། འདི་ནི་སྒྲ་པོ་འོ་ཞེས་རྟོག་པ་དང་འདྲེས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །རྣ་བ་དང་སྣ་དང་ལྷའི་རྣམ་གྱི་
རྣམ་པར་ཤེས་པ་འདར་ཚུལ་འདི་དང་འདྲའོ། །འདི་དག་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་^{༡༦} བྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་ལ་
དམིགས་པ་སྟེ། དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་ནམ་ཡང་མི་དམིགས་པས་གཅིག་ཏུ་ཟད་པ་དང་བཅས་པ་འོ། །ཡིད་
གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་ཡིད་དང་ཚོས་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་སྟེ།^{༡༧} ཡིད་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གང་ཡང་
རུང་འགགས་མ་ཐག་པ་འོ། །ཚོས་ནི་འདུས་བྱས་པ་དང་འདུས་མ་བྱས་པ་དང་། ཟག་པ་དང་བཅས་པ་
དང་། ཟག་མེད་པ་ཐམས་ཅད་དེ། ཡིད་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཡུལ་ནི་ཚོས་ཐམས་ཅད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་
ཡིད་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཡང་ཡིན་ལ་ཟག་པ་མེད་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། །འཇུག་
པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དུག་པོ་འདི་དག་ནི་དགེ་བ་དང་། མི་དགེ་བ་དང་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་གསུམ་ཆར་
དུ་འགྱུར་ཏེ། སེམས་ལས་བྱུང་བ་དགེ་བ་ལ་སོགས་པ་གང་དང་ལྡན་པ་བཞིན་དུ་འགྱུར་རོ། །འདི་དག་
ནི་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཀྱན་དུ་འགོ་བ་དང་། ཡུལ་སོ་སོར་ངེས་པ་དང་། དགེ་བ་དང་། ཉམ་མོངས་པ་
དང་། ཉེ་བའི་ཉམ་མོངས་པ་དང་། ཚོར་བའདར་གསུམ་ཆར་དང་ལྡན་ནོ། །དེ་དག་ནི་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་
བའི་འབྲས་བུ་མྱོང་བར་འགྱུར་བའི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པར་འགྱུར་བ་དང་། རང་གི་རྒྱུན་མི་ཆད་པའི་ས་བོན་
རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་བག་ཆགས་དང་། རྒྱུ་མཐུན་པའི་བག་ཆགས་དང་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱན་གཞི་རྣམ་པར་
ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་འོ།^{༡༨} །ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་འདི་དག་ནི་བསྟན་པ་མ་ཡིན་པ་སྟེ། འདུ་ཤེས་མེད་
པ་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དང་། འགོག་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དང་།
བརྒྱལ་བ་དང་། གཉིད་སྒྱུག་པོས་ནོན་པ་ན་ལྟོག་གོ།

ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཡིད་ནི་དབང་པོ་དང་ཡུལ་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་གྱི།
 གྲུག་གཞི་རྒྱུ་པར་གཤམ་པ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ཏེ། གྲུག་གཞི་རྒྱུ་པར་གཤམ་པ་ཉིད་ལ་དམིགས་ནས་འབྱུང་
 རོ། །རི་ལྷར་དེ་ལ་^{༡༤}བརྟེན་ཏེ་འབྱུང་ཞེས། གྲུག་གཞི་ནི་དེའི་ས་བོན་གྱི་གནས་ཡིན་ཏེ། རི་ལྷར་ཉོན་
 མོངས་པ་ཅན་གྱི་བག་ཆགས་དེ་ལ་གནས་པས་ན་དེ་ལ་བརྟེན་ཏེ་འབྱུང་རོ། །རི་ལྷར་དེ་ལ་དམིགས་གཤམ་
 བ།^{༡༥} འདི་ལྷར་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཡིད་ནི་འཛིག་ཚོགས་ལ་ལྷ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་ལྷན་ཏེ། དེའི་
 སྤྱིར་དང་དཔེ་སྟུང་པའི་རྒྱུ་པར་གཤམ་པར་གྲུག་གཞི་རྒྱུ་པར་གཤམ་པ་ཉིད་ལ་དམིགས་སོ། །འདི་ནི་སེམས་
 ལས་བྱུང་བའི་ཚོས་གྲུ་དུ་འགོ་བ་ལྟ་དང་། བསྐྱབས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་ཉོན་མོངས་པ་བཞི་དང་
 ཏྲག་ཏུ་ལྷན་ནོ། །ཚོར་བ་གསུམ་ལས་ནི་ཚོར་བ་བཏང་སྟོམས་དང་ལྷན་ནོ། །ཉོན་མོངས་པ་བཞི་ནི་
 བདག་ཏུ་ལྷ་བ་དང་། བདག་ཏུ་སྟོངས་པ་དང་། བདག་ཏུ་ད་རྒྱལ་དང་། བདག་ཏུ་ཆགས་པ་སྟེ། འདི་
 བཞིས་བསྐྱབས་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ནོ། །བསྐྱབས་པའི་རྒྱུ་པར་གཤམ་པ་ནི་མི་དགེ་བ་རྒྱུས་དང་
 ལྷན་མི་སྤྲོད་དོ། །དེ་བས་ན་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཡིད་ནི་^{༡༦}མི་དགེ་བ་རྒྱུས་དང་མི་ལྷན་པས་རྒྱུ་
 པར་སྟོན་པ་འཕེན་མི་རྒྱས་པ་དང་དར་འཛིན་པའི་ཚུལ་གྱིས་ང་སྦྱོན་པ་བྱེད་དོ། །ང་སྟོག་གཙོན་པ་བྱེད་
 དོ། །ང་རི་མོ་འདྲེའི་སྟུང་པ་ལ་སོགས་པ་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་དང་། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་བྱེད་པའི་གནས་
 སྐབས་སུ་འདྲུང་བ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའོ། །འདི་ནི་དགྲ་བཙུག་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་
 པའི་ལམ་ཐོབ་པ་དང་། འགོག་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ལ་གནས་པའི་དུས་མ་གཏོགས་པར་དུས་
 ཐམས་ཅད་དུ་འབྱུང་རོ། །ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཡིད་དང་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་རྒྱུས་ཀྱི་ནི་རྒྱུ་མཐུན་པའི་
 བག་ཆགས་གཅིག་པུ་སོགས་སོ། །

གྲུག་གཞི་རྒྱུ་པར་གཤམ་པ་ནི་དགེ་བ་དང་། མི་དགེ་བ་དང་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་ཚོས་ཐམས་
 ཅད་ཀྱི་ས་བོན་གྱི་གཞི་ཡིན་པས་གྲུག་གཞིའོ། །རྒྱུ་པ་གཅིག་ཏུ་དེ་ལ་ཚོས་ཐམས་ཅད་དང་^{༡༧}འབྲས་
 བུའི་དངོས་པོར་འཇུག་ཅིང་འབྲེལ་པའམ། དེ་ཚོས་ཐམས་ཅད་ལ་རྒྱུའི་དངོས་པོར་འཇུག་ཅིང་འབྲེལ་
 བས་ན་གྲུག་གཞིའོ། །ཤེས་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་ན་རྒྱུ་པར་གཤམ་པའོ། །གྲུག་གཞི་ནི་མིང་གཅིག་
 ཏུ་ན་སེམས་ཞེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ། དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་དང་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་བག་ཆགས་སོགས་
 པའི་^{༡༨}ཕྱིར་རོ། །ཡང་གཅིག་ཏུ་ན་ལེན་པའི་རྒྱུ་པར་གཤམ་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ། སེམས་ཅན་གྱི་རིས་
 གང་དང་གང་གི་^{༡༩}ལུས་མངོན་པར་འབྱུང་ཅིང་སྟེ་བ་ན། ལུས་དང་བཅས་པའི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་

ཉེ་བར་ལེན་པ་དང་། མིང་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ་འདོད་པ་དང་གཟུགས་ཡོད་པའི་ཁམས་ན་ནི་གཉི་ག་ལེན་ཏོ། །གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་ན་ནི་མིང་གཞི་འབའ་ཞིག་ལེན་ཏོ།།^{༡༤}

ལེན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡོད་པར་ལུང་དང་རིགས་པས་མངོན་ཏེ།^{༡༥} ལུང་ནི་དགོངས་པ་ངེས་པར་འགྲེལ་བ་ལས། ལེན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཟབ་ཅིང་ཤ། །ས་བོན་ཐམས་ཅད་ཆུ་བོ་བཞིན་དུ་འབབ། །བདག་ཏུ་རྟོག་པར་གྱུར་ན་མི་རུང་ཞེས། །འདི་ནི་བྱིས་པ་རྣམས་ལ་ངས་མ་བསྟན།^{༡༦}། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་མངོན་པ་ལས། ཐོག་མ་མེད་པའང་དུས་ཀྱི་དབྱིངས། ཆོས་རྣམས་ཀྱང་གྱི་གནས་ཡིན་ཏེ། །དེ་ཡོད་པས་ན་འགྲོ་ཀྱན་དང་། །མྱ་ངན་འདས་པའང་ཐོབ་པར་འགྱུར།^{༡༧} །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །རིགས་པ་ནི་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མེད་ན་འཁོར་བར་མི་རུང་སྟེ་འཁོར་བར་འགྱུར་བའི་ས་བོན་བག་ཆགས་ཀྱི་གཞི་མེད་པས་^{༡༨} འཁོར་བར་མི་རུང་ངོ་། །ཉོན་མོངས་པ་སྤངས་པ་ཡང་^{༡༩} ཀྱན་གཞི་མེད་ན་མི་རུང་སྟེ། འཇུག་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཉིད་ལ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དང་། གཉེན་པོ་གཉིས་དུས་གཅིག་ཏུ་འབྱུང་དུ་མི་རུང་བས། ཉོན་མོངས་པ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་སྤང་^{༢༠} ཞེས་བྱུང་ནི་རྣལ་འབྱོར་པ་ལམ་ལ་སྟོམས་པར་ཞྭས་པའི་ཆེ་ཉོན་མོངས་པ་མངོན་དུ་འགྱུར་མི་སྲིད། ས་བོན་གྱི་གནས་སྤངས་ཀྱི་ཆེན་སྤང་ཞེས་བྱུང་ནི་གང་ན་ཉོན་མོངས་པའི་ས་བོན་གནས་པ་དེ་གཉེན་པོས་སྤངས་དགོས་ན། གཉེན་པོ་མ་གཏོགས་པར་ས་བོན་གྱི་གནས་གཞན་མེད་པས་དེ་སྤང་དུ་ཡང་མི་རུང་ངོ་། །དེ་ལྟ་བུས་ན་ཀྱན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མེད་ན་ཉོན་མོངས་པ་སྤང་དུ་མི་རུང་བས། འཁོར་བ་ལས་ལྟོག་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཡང་འཐོབ་པར་མི་འགྱུར་རོ། །རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན་ཀྱན་གཞི་མེད་དུ་ཟིན་ན། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་པ་དང་། འགོག་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་དུས་ན་འཇུག་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་འགགས་ཏེ་མེད་པས། དེ་ལས་ལངས་པའི་ཆེ་ཅི་ལ་^{༢༡} བརྟེན་ནས་འབྱུང་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟ་བུས་ན་ཀྱན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡོད་པར་མངོན་ནོ།།

དེ་མེས་ལས་བྱུང་བ་དུ་ཞིག་དང་ལྡན་ཞེན། ཀྱན་ཏུ་འགྲོ་བ་ལྔ་དང་ལྡན་ནོ། །ཚོར་བ་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་ནི་ཚོར་བ་བྱང་སྟོམས་དང་ལྡན་ཏེ། ཀྱན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་ལུང་མ་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། ཚོར་བ་གཉིས་ནི་འདོད་ཆགས་ཞེས་དགོ་ཆུ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་བསྐྱེད་ཀྱས་པས་ཀྱང་གཞི་དང་ལྡན་དུ་མི་རུང་ངོ་། །དེ་ལ་བདེ་བའི་ཚོར་བ་ནི་ལས་དག་པ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ཡིན། ལྷག་

བསྐལ་གྱི་ཚོར་བ་ནི་མི་དགེ་བ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་ཡིན། ཚོར་བ་བྱང་སྤྲོམས་ནི་དགེ་བ་དང་མི་
 དགེ་བ་གཉི་གའི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་ཞེས་འབྱུང་བས། ལས་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བའི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་ཀྱན་
 གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་ལྷན་པའི་ཚོར་བ་བྱང་སྤྲོམས་ཉིད་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་ཡིན་ཏེ། གཉིས་ནི་རྣམ་
 པར་སྤྲིན་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་ཞེས་བཏགས་སོ། །ཀྱན་གཞི་དམིགས་པ་དང་རྣམ་
 པར་གཅོད་པ་ནི་སྤྲེ་སྤྲེ་མི་མཛོན་པས། གཞན་གྱིས་མི་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་དམིགས་པ་ཡོངས་སུ་མ་ཆད་པ་
 དང་རྣམ་པ་ཡོངས་སུ་མ་ཆད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་ཉི་མའི་འོད་ཀྱི་སྒྲུང་བ་བྱུང་ན། ཟླ་བ་དང་སྐར་
 མའི་འོད་ཡོད་བཞིན་དུ་མི་མཛོན་པ་ལྟར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རགས་པའི་དབང་གིས་ཕྱ་བ་མི་རྟོགས་སོ། །
 ཉན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཡིད་ཀྱིས་འཇོན་མོངས་པ་བཞིས་མ་བསྐྱབས་ལ། རྣམ་པར་སྤྲིན་པའི་རང་བཞིན་
 ཏེ་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་དེ་ལས་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་གཞན་མི་འབྱུང་། དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་ཞེས་ལུང་བསྟན་
 དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་མ་བསྐྱབས་ལ་^{༡༥༧} ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཞེས་བྱའོ།

བདེན་པ་གཉིས་བཤད་པ།

བདེན་པ་གཉིས་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་དང་། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་འོ། །དེ་ལ་ཀུན་རྫོབ་
 ཀྱི་བདེན་པ་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བཅས་པའི་ཤེས་པས་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་བར་བྱ་བ་
 མི་རྟོགས་ཏེ།^{༡༥༨} སྤྱི་བ་པས་ཡང་དག་བསྐྱབས་ཞེས་ཀྱང་བྱ་རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན་ཚོས་ཐམས་ཅད་རང་
 བཞིན་མེད་ཅིང་སྟོང་པ་ལས། ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་དངོས་པོ་སྤྱེ་ཞིང་འབྱུང་བར་མཐོང་བ་ལ་སོགས་པ་
 འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྟན་དང་གྲགས་པ་ཙམ་དུ་བདེན་པ་སྟེ། ཀུན་གྱིས་ཤེས་པ་ལ་བྱ་བར་དབུ་མའི་བསྟན་
 བཅོས་ལས་ཀྱང་བཤད་དོ། །སློབ་གྲོ་མི་ཟད་པས་བསྟན་པ་ལ་སོགས་པའི་ནང་ནས་ཀྱང་རི་སྟེད་དུ་
 ཚིག་འབྱུང་དང་ཡི་གས་བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པའོ་ཞེས་འབྱུང་སྟེ།^{༡༥༩} མདོར་ན་
 དངོས་པོ་རྣམས་བཟླ་མི་བཟོད་དེ་རང་བཞིན་མེད་ཀྱང་འཕྲལ་དུ་བྱ་བ་བྱེད་ལུས་པར་སྒྲུང་སྟེ།^{༡༦༠} དེ་
 ཙམ་དུ་བདེན་པས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ཞེས་བྱའོ། །དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ནི་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་ཚོས་
 ཉིད་མི་འགག་པ་སྟེ།^{༡༦༡} དེ་དོན་ཀྱང་ཡིན་ལ་དམ་པ་ཡང་ཡིན་པས་དོན་དམ་པ་འོ། །རྣམ་པ་གཅིག་
 ཏུ་ན་དམ་པའི་དོན་དུ་བཤད་དོ། །དངོས་པོ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་^{༡༦༢} ཡེ་ཤེས་དམ་པའི་ཡུལ་ཡིན་པས་
 དམ་པའི་དོན་ཏེ། འཕགས་པ་ཚོས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཟིགས་པ་རྣམས་ལ་དེ་ལྟར་བདེན་པས་ན་དོན་

དམ་པའི་བདེན་པ་ཞེས་བྱའོ།།

བདག་མེད་གཉིས་བཞད་པ།

བདག་མེད་པ་རྣམ་པ་གཉིས་ནི་གང་ཟག་ལ་བདག་མེད་པ་དང་ཚོས་ལ་བདག་མེད་པའོ།།
 དེ་ལ་གང་ཟག་ལ་བདག་མེད་པ་རི་ལྷ་བྱ་ཞེན། གང་ཟག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་སྒོ་གྲོས་ངན་པ་ལོག་པར་རྟོག་
 པ་རྣམས་གྲིས་ལུས་གྱི་ཁོང་ན་བྱེད་པའི་སྒྲེས་བྱ་བདག་ཅེས་བྱ་བ། བྱེད་པ་པོ་དང་ཟ་བ་པོ་རྟག་པ་
 གཅིག་བྱ་ཞེན་ཡོད་པར་བརྟགས་ནས། སེམས་ཅན་དང་སྒོག་དང་གང་ཟག་ལ་སོགས་པའི་སྒྲུབ་
 འདགས་ཏེ། བདག་རྟག་པ་གཅིག་བྱ་ཞེན་ཡོད་པས། ལས་གང་གིས་བྱས་པའི་འབྲས་བྱ་ཡང་དེས་མྱོང་
 རོ། །གང་བཅིངས་པ་དེས་འགྲོལ་ལོ། །གང་གིས་སྒྲོན་མཐོང་བ་དེས་སོ་སོར་རོ་ཤེས་སོ། །གང་གིས་
 གཞག་པ་^{༡༧}དེས་བྲན་ནོ། །གལ་ཏེ་བདག་རྟག་པ་མེད་དེ་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་དུ་བློན་ན། བྱེད་པ་ཡང་
 གཞན་ཟ་བ་ཡང་གཞན་པས། གཞན་གྱིས་བྱས་ལ་གཞན་གྱིས་མྱོང་བར་འགྱུར་ཞིང་། གཞན་བཅིངས་
 ལ་གཞན་གྲོལ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཉེས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྷ་བས་ན་བདག་རྟག་པ་གཅིག་བྱ་ཡོད་པར་
 འདོད་དོ།^{༡༨} །དེ་ནི་དེ་ལྷ་མི་རུང་སྟེ་རྟག་པ་ནི་མི་འགྱུར་བས་བྱེད་པ་པོ་དང་ཟ་བ་པོ་ཚོས་མི་མཐུན་
 པ་གཉིས་སུ་འགྱུར་མི་སྲིད་དོ། །རྟག་པ་གཅིག་བྱ་ཡིན་པས་གང་གིས་བཅིངས་པ་དེ་ཉིད་གྲོལ་ལ་^{༡༩}
 ཞེས་བྱར་ཡང་། གོང་མ་ལྷ་བྱའི་སྒྲོན་ཡོད་ཀྱི་སྟེང་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ནི་མི་རྟག་པར་མངོན་སུམ་
 དུ་སྒྲུབ་ལ།^{༢༠} རྟག་པ་གཅིག་བྱ་ནི་སྒྲུབ་ཀྱང་མ་མཐོང་བས་མངོན་སུམ་དང་ཡང་འགལ་ལོ། །རོ་ཤེས་
 པ་དང་བྲན་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྒྲུབ་རོ།^{༢༡} །དེ་ལྷ་བས་ན་གང་ཟག་ཅེས་བྱ་བ་མུང་པོ་ལྷ་དང་ཐ་དད་པའི་
 རྟག་པ་གཅིག་བྱ་མེད་པས་གང་ཟག་ལ་བདག་མེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཅི་སྟེ་བདག་རྟག་པ་གཅིག་བྱ་དེ་ཁོ་
 ན་མུང་པོ་ལྷ་ལས་གཞན་མ་ཡིན་ན་ནི་མུང་པོ་བཞིན་དུ་སྐད་ཅིག་པར་འགྱུར་རོ། །ཡང་ན་མུང་པོ་ཡང་
 བདག་བཞིན་དུ་རྟག་པར་འགྱུར་རོ། །མུང་པོ་བཞིན་དུ་ཐ་དད་དུ་མར་འགྱུར་བས། གཅིག་བྱ་མི་རུང་
 པའི་སྒྲོན་དུ་ཡང་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྷ་རྣམས་གང་ཟག་ལ་བདག་མེད་དོ།།

ཚོས་ལ་བདག་མེད་པ་རི་ལྷ་བྱ་ཞེན། ཚོས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མུང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྒྲིམ་ཆེད་
 རྣམས་ཏེ། དེ་དག་གྱང་མདོར་བསྒྲུབ་ན་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་དང་། གཟུགས་ཡོད་པ་དང་
 གཟུགས་མེད་པའོ། །འདི་རྣམས་ཀྱང་གཅིག་དང་དུ་མའི་རང་བཞིན་དུ་མ་གྲུབ་པས་རང་བཞིན་མེད་པ་
 རྟེ། རི་ལྷ་ཞེན། གཟུགས་རྣམས་དངོས་པོ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་ན་ནི་གཅིག་བྱ་ལ་ཆ་མེད་པའི་ཕྱིར། མཐོང་

བ་དང་། མ་མཐོང་བ་དང་ཟེན་པ་དང་མ་ཟེན་པ་དང་། གཡོགས་པ་དང་མ་གཡོག་པ་ལ་སོགས་པའི་
 བྱེ་བྲག་ཀྱང་མེད་ཅིང་། གོམ་པ་གཅིག་གིས་ཀྱང་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་དུ་སོན་པའི་རིགས་སོ། །ཅི་སྟེ་ཆ་
 ཤས་ཡོད་པར་འདོད་ན་ནི་ཆ་ཤས་ཀྱིས་^{༡༧} བཤིག་ན་དངོས་པོ་གཅིག་ཏུ་མི་འགྲུབ་པོ། །རྒྱལ་སྤྱི་མོ་ཆ་
 མེད་པ་ཡོད་ཅིས་བྱ་བར་ཡང་། རི་ཙམ་དུ་རྒྱལ་སྤྱི་མོ་ཡོད་པ་དེ་ཙམ་^{༡༨} དུ་ལུས་ཡོད་དེ། རང་གི་ལུལ་
 དུ་གཞན་འབྱུང་བའི་^{༡༩} གོ་མི་འབྱེད་པས་ཆ་ཤས་ཡོད་དེ་གཅིག་ཏུ་མི་འགྲུབ་པོ། །གཅིག་མི་འགྲུབ་ན་
 དེ་བསགས་པའི་དུ་མ་ཡང་མེད་དེ། དེ་ལྟར་དེ་གཉིས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་བྲལ་བས་དངོས་པོ་མེད་དོ། །
 གཞུགས་མེད་པ་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱང་གཅིག་ན་ནི་རང་བཞིན་མི་འགྱུར་བས།
 དགོ་བ་དང་མི་དགོ་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་པ་མང་པོ་ཡང་འགྱུར་དུ་མི་རུང་ལ། སྐད་ཅིག་པ་ཐམས་ཅད་
 ཀྱང་སྐད་ཅིག་གཅིག་པུར་འགྱུར་ཏེ། དུས་གསུམ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྐད་ཅིག་གཅིག་ཏུ་ཟད་པར་འགྱུར་
 རོ། །ཅི་སྟེ་ཆ་ཡོད་པར་འདོད་ན་ནི་སྐད་ཅིག་གི་ཆས་བཤིག་ན་དོན་དམ་པར་དངོས་པོར་མི་འགྲུབ་སྟེ།
 དེ་ལྟར་གཅིག་ཏུ་མི་རུང་ངོ། །གཅིག་མ་གྲུབ་པས་དུ་མར་ཡང་མི་འགྲུབ་སྟེ། དེ་གཉི་གའི་རང་བཞིན་
 དང་བྲལ་བས་དངོས་པོ་མེད་དོ། །རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་
 འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། གང་དག་བདག་ཉིད་གྲུབ་པ་མེད་ཀྱི་རྒྱ་དང་རྒྱུན་ལ་ལྟོས་ནས་འབྱུང་བ་དེ་དག་ནི་རྒྱ་
 མ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་རང་བཞིན་མེད་དོ། །འདུས་མ་བྱས་ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་དངོས་པོ་ཡོད་
 པ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་གཅིག་དང་དུ་མའི་རང་བཞིན་དུ་^{༢༠} འགྱུར་བས་སྟོན་བསྟོག་པར་དཀའ་བར་འགྱུར་
 རོ། །དེ་བས་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་གཅིག་དང་དུ་མའི་རང་བཞིན་དུ་མ་གྲུབ་སྟེ། དངོས་པོ་མེད་པས་ཆོས་
 ལ་བདག་མེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །

མཚན་ཉིད་གསུམ་བཤད་པ།

མཚན་ཉིད་གསུམ་ནི་ཀུན་དུ་བརྟགས་པའི་མཚན་ཉིད་དང་། གཞན་གྱི་དབང་གི་མཚན་ཉིད་
 དང་། ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། །དེ་ལ་ཀུན་བརྟགས་པའི་མཚན་ཉིད་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་དམ། བྱེ་
 བྲག་ཏུ་མིང་གི་བརྟར་བ་བརྟགས་པ་སྟེ།^{༢༡} རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་རང་བཞིན་མེད་པ་རྒྱ་མ་ཙམ་
 དུ་སྤང་བ་ལ། དངོས་པོ་རྣམས་སུ་མངོན་པར་ཞེན་ནས་གཞུང་བ་དང་འཛིན་པ་དང་བཅས་པའི་ཆོས་
 གན་གྱིས་བརྟགས་པ་རྣམས་སོ། །དེ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་གཞུགས། ཆོར་བ། འདུ་ཤེས། འདུ་བྱེད། རྣམ་
 པར་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའོ། །བྱེ་བྲག་ནི་གཞུགས་རྟག་གོ། གཞུགས་མི་རྟག་གོ། གཞུགས་

ཀླན་ནས་ཉེན་མོངས་པའོ། །གཟུགས་རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའོ། །གཞན་གྱི་དབང་གི་མཚན་ཉིད་ནི་རང་མི་འབྱུང་གི་རྒྱ་དང་རྒྱུན་གཞན་གྱི་དབང་གིས་འབྱུང་བས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་ཚོས་རྣམས་ཏེ། བྱིན་དང་གི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱ་མོད་གྱི། དངོས་སུ་ན་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཚོས་སྲ་མ་སྲ་མ་ལ་བརྟེན་ཏེ་བྱི་མ་བྱི་མ་འབྱུང་བ་ལ་བྱའོ། །ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་མུ་རན་ལས་འདས་པ་ཉིད་དང་ལམ་མོ། །དེ་ལ་དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་འདུ་ས་མ་བྱས་པ་གཟུང་བ་དང་འདྲིན་པ་དང་བྲལ་བ་སྟེ་ལམ་གྱི་དམིགས་པའོ། །མུ་རན་ལས་འདས་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་དྲི་མ་མེད་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་གནས་ཐུང་པའི་མཚན་ཉིད་དེ། ཀླན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམ་པར་དག་ནས་སྟེ་བ་དང་འཛིག་པ་དང་བྲལ་བ་འདུས་བྱས་ཀྱི་གཞོད་པ་མེད་པ་སྟེ། ལམ་གྱི་ཐོབ་པར་བྱ་བའོ། །འདི་གཉིས་ནི་འདུས་མ་བྱས་པ་སྟེ། མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་འཇུག་པ་མེད་པར་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་ཞེས་བྱའོ། །ལམ་ནི་འདུས་བྱས་ཏེ་དེས་¹⁴ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཕྱིར་ཅི་མ་ལོག་པ་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་ཞེས་བྱའོ།¹⁵ །མདོར་ན་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་ནི་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་བརྟེན་འགྲུས་ཀྱི་སྟོབས་དང་། ཡང་དག་པར་ཆུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་རྟོགས་པ་གོམས་པར་བྱས་པ་ཡང་དག་པར་གྲུབ་པས་ཀྱང་། སློན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་བར་དུ་ཡང་དག་པར་འགྲུབ་པའོ། །

རྟེན་འབྲེལ་བཤད་པ།

རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ནི་རྒྱ་དང་བཅས་རྒྱུན་དང་བཅས་པ་ལ་བྱ་སྟེ། རྒྱ་མེད། རྒྱུན་མེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། བྱིན་དང་ནང་གིའོ། །ཕྱིའི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ལ་ཡང་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། རྒྱ་དང་འབྲེལ་པ་དང་། རྒྱུན་དང་འབྲེལ་པའོ། །དེ་ལ་རྒྱ་དང་འབྲེལ་བ་ནི་ས་པོན་ལས་སྐྱ་གུ་འབྱུང་བ་ནས། མེ་ཏོག་ལས་འབྲས་སུ་འབྱུང་བའི་བར་དུའོ། །རྒྱུན་དང་འབྲེལ་བ་ནི་ཁམས་དྲུག་འདུས་པ་ལས་འབྲས་སུ་འབྱུང་བ་སྟེ། སའི་ཁམས་དང་། ཆུའི་ཁམས་དང་། མེའི་ཁམས་དང་། རླུང་གི་ཁམས་དང་། ཉན་མ་ཁའི་ཁམས་དང་། དུས་ཀྱི་ཁམས་སོ། །

ནང་གི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་¹⁶ ཡང་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། ལྷགས་སུ་འབྱུང་བ་དང་། ལྷགས་སུ་མི་འབྱུང་བའོ། །ལྷགས་སུ་འབྱུང་བ་ཡང་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། རྒྱ་དང་འབྲེལ་པ་དང་། རྒྱུན་དང་

འབྲེལ་པའོ། །དེ་ལ་རྒྱ་དང་འབྲེལ་བ་ནི་འདི་ཡོད་པས་འདི་འབྱུང་། འདི་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་འདི་སྐྱེ་བ་སྟེ།
འདི་ལྷ་སྟེ། མ་རིག་པའི་རྒྱུ་གྱིས་འདྲ་བྱེད་རྣམས་ཞེས་བྱ་བ་ནས། སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་གྱིས་རྒྱ་གཞི་དང་། ལྷ་
རན་དང་། སྐྱེ་སྒྲགས་འདོན་བ་དང་། སྒྲག་བསྐལ་བ་དང་། ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་། འབྲུགས་པ་རྣམས་
འབྱུང་སྟེ། འདི་ལྷར་སྒྲག་བསྐལ་གྱི་ཕུང་པོ་འབའ་ཞིག་པ་འདི་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་བར་དུའོ། །དེ་
ལ་མ་རིག་པ་ནི་ལས་ལེགས་ཉེས་དང་། དེའི་འབྲས་བུ་མི་ཤེས་པ་དང་། ཡང་དག་པའི་དོན་མི་ཤེས་
པའོ། །འདྲ་བྱེད་ནི་ལས་ལེགས་ཉེས་བྱེད་པའོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་ལས་བསྐྱོས་པའི་ཀླན་གཞི་རྣམ་
པར་ཤེས་པ་སྐྱེ་བའི་^{༡༥}ཐོག་མར་མཆོམས་སྦྱར་བའོ། །མིང་དང་གཟུགས་ནི་ཕུང་པོ་ལྷར་གྱུར་བའོ། །སྐྱེ་
མཆེད་དུག་ནི་དབང་པོ་རྣམས་དོད་པའོ། །རིག་པ་ནི་གསུམ་འདུས་ནས་^{༡༦}ཡོངས་སུ་གཅོད་པའོ། །ཆོར་
བ་ནི་རིག་པ་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་པ་གསུམ་མཐུང་བའོ། །སྲིད་པ་ནི་ཆོར་བ་ལ་ཞེན་ཅིང་མི་དོམས་པའོ། །ལེན་
པ་ནི་སྲིད་པས་གཡེན་སྦྱོས་ནས་འཛིན་ཞིང་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་བའོ། །སྲིད་པ་ནི་ལེན་པ་ལས་བྱུང་བའི་
ལས་ཟག་པ་དང་བཅས་པའོ། །སྐྱེ་བ་ནི་སྲིད་པ་དང་མཐུན་པའི་འབྲས་བུ་འགྲུབ་པའོ། །རྒྱ་གཞི་ནི་ཕུང་
པོ་སྐྱེན་བ་དང་ཕུང་པོ་འཛིག་པའོ། །ལྷ་རན་ནི་མི་དགའ་བའོ། །སྐྱེ་སྒྲགས་འདོན་པ་ནི་ལྷ་རན་ལས་བྱུང་
བའི་ཆོག་ཏུ་སྦྱར་བའོ། །སྒྲག་བསྐལ་བ་ནི་ལུས་ལ་གནོད་པའོ། །འབའ་ཞིག་པོ་ནི་བདག་གི་མེད་པའོ། །

བཅུ་གཉིས་པོ་འདི་དག་ནི་བྱ་བ་གཉིས་གཉིས་སུ་ཉེ་བར་གནས་ཏེ་མ་རིག་པ་ནི་སེམས་ཅན་
རྣོངས་པར་ཡང་བྱེད་དོ། །འདྲ་བྱེད་མཛོན་པར་འགྲུབ་པའི་རྒྱ་ཡང་འབྱིན་ཏོ། །འདྲ་བྱེད་ནི་མ་འོངས་
པའི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་མཛོན་པར་འགྲུབ་པར་ཡང་བྱེད་དོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་མཛོན་པར་འགྲུབ་པའི་རྒྱ་
ཡང་འབྱིན་ཏོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་སྲིད་པའི་ཉིང་མཆོམས་ཀྱང་སྦྱར་དོ།^{༡༧} །མིང་དང་གཟུགས་
མཛོན་པར་འགྲུབ་པའི་རྒྱ་ཡང་འབྱིན་ཏོ། །མིང་དང་གཟུགས་ནི་པན་ཚུན་སྟོན་པར་ཡང་བྱེད་དོ། །སྐྱེ་མཆེད་
དུག་མཛོན་པར་འགྲུབ་པའི་རྒྱ་ཡང་འབྱིན་ཏོ། །སྐྱེ་མཆེད་དུག་ནི་རང་གི་ཡུལ་རྣམས་པར་བྱེ་བ་ཡང་སྟོན་
ཏོ། །རིག་པ་མཛོན་པར་འགྲུབ་པའི་རྒྱ་ཡང་འབྱིན་ཏོ། །རིག་པ་ནི་དམིགས་པ་ལ་རིག་པར་ཡང་བྱེད་
དོ། །ཆོར་བ་མཛོན་པར་འགྲུབ་པའི་རྒྱ་ཡང་འབྱིན་ཏོ། །ཆོར་བ་ནི་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་
དང་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་མཐུང་བར་ཡང་བྱེད་དོ། །སྲིད་པ་མཛོན་པར་འགྲུབས་པའི་རྒྱ་ཡང་འབྱིན་ཏོ། །
ལེན་པ་ནི་ཆགས་པར་འགྱུར་བའི་དངོས་པོ་ལ་མཛོན་པར་ཆགས་པར་ཡང་བྱེད་དོ། །ལེན་པ་མཛོན་
པར་འགྲུབ་པའི་རྒྱ་ཡང་འབྱིན་ཏོ། །ལེན་པ་ནི་ཀླན་ནས་ཉོན་མོངས་པས་འཆིང་བར་ཡང་བྱེད་དོ། །སྲིད་

པ་མངོན་པར་འགྲུབ་པའི་རྒྱ་ཡང་འབྱེན་རྟོ། །སྲིད་པ་ནི་སྲིད་པའི་རྒྱུ་གཞན་དུ་གནས་པར་ཡང་བྱེད་
དོ། །སྐྱེ་བ་མངོན་པར་འགྲུབ་པའི་རྒྱ་ཡང་འབྱེན་རྟོ། །སྐྱེ་བ་ནི་ཡུང་པོ་འབྱུང་བར་ཡང་བྱེད་དོ། །ཁྲ་བ་
མངོན་པར་འགྲུབ་པའི་རྒྱ་ཡང་འབྱེན་རྟོ། །ཁྲ་བ་ནི་དབང་པོ་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བར་ཡང་བྱེད་དོ། །འཆི་
བ་མངོན་པར་འགྲུབ་པའི་རྒྱ་ཡང་འབྱེན་རྟོ། །འཆི་བ་ནི་འདུ་བྱེད་འཛིག་པར་ཡང་བྱེད་དོ། །ཡོངས་སུ་
མ་ཤེས་པ་རྒྱུན་མི་འཆད་པའི་རྒྱ་ཡང་འབྱེན་རྟོ། །

ཆོས་བཅུ་གཉིས་པོ་འདི་དག་ནི་ཡན་ལག་ལྔར་འགྱུར་ལོ།^{༡༥} །དང་པོ་གསུམ་ནི་འཕེན་པའི་ཡན་
ལག་གོ། །དེའི་འོག་མ་བཞེན་འཕངས་པའི་ཡན་ལག་གོ། །དེའི་འོག་མ་གསུམ་ནི་མངོན་པར་སྐྱབ་པའི་ཡན་
ལག་གོ། །སྐྱེ་བ་ནི་མངོན་པར་སྐྱབ་པའི་ཡན་ལག་གོ། །ཁྲ་ཤིན་ཏེས་དམིགས་ཀྱི་ཡན་ལག་གོ། །རི་ལྷར་འཕེན་
ཞེན། མ་རིག་པ་ཡོད་པས་ལེགས་ཏེས་བྱེད་ཅིང་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་བག་ཆགས་བསྐྱོས་ནས། དེ་
གསུམ་གྱིས་ནི་མར་སྐྱེ་བ་འཕངས་པར་འགྱུར་ལོ། །དེ་ནས་སྲིད་པ་དང་། ལེན་པ་དང་། སྲིད་པ་ལས་དེ་
བསྐྱུལ་ནས། ཆོ་མངོན་པར་འགྲུབ་པར་འགྱུར་ལོ། །དེ་ནས་ལང་ཆོ་དང་སློག་འཕངས་པ་འཛིག་པས་ཏེས་
དམིགས་སུ་འགྱུར་ལོ། །ཡང་འདི་དག་ནི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་དང་། ཆོ་དང་གསུམ་འགྱུར་ཏེ། མ་རིག་
པ་དང་སྲིད་པ་དང་ལེན་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ལོ། །འདུ་བྱེད་དང་སྲིད་པ་ནི་ལས་སོ། །ལྷག་མ་བདུན་ནི་ཆོ་སྟེ་
སྟུག་བསྐྱུལ་ཞེས་གྲང་བུལ། །གསུམ་ལས་གཉིས་འབྱུང་། གཉིས་ལས་བདུན་འབྱུང་། བདུན་ལས་གྲང་
གསུམ་འབྱུང་སྟེ། ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་ཅིང་ངེས་པ་མེད་པར་ཡང་འཁོར་ལོ། །ཡང་དེ་དག་རབ་གསུམ་
དུ་དབྱེ་སྟེ། དང་པོ་གཉིས་ནི་འདས་པ་ལོ། །བར་པ་བརྒྱད་ནི་ད་ལྟར་གྱི་ལོ།^{༡༦} །ཐ་མ་གཉིས་ནི་མ་འོངས་པ་ལོ། །
དེ་ལ་མ་རིག་པ་དང་འདུ་བྱེད་ནི་འདས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་ལས་ཏེ་ད་ལྟར་གྱི་རྒྱུར་གྱུར་པ་ལོ། །རྣམ་
པར་ཤེས་པ་དང་མིང་དང་གཟུགས་དང་སྐྱེ་མཆེད་དུག་དང་རིག་པ་དང་ཆོར་བ་ནི། ད་ལྟར་གྱི་འབྲས་
བུལ། །སྲིད་པ་དང་ལེན་པ་དང་སྲིད་པ་ནི་ད་ལྟར་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་དང་ལས་ཏེ། མ་འོངས་པའི་རྒྱུར་
འགྱུར་བ་ལོ། །སྐྱེ་བ་དང་ཁྲ་ཤིན་ཏེ་མ་འོངས་པའི་འབྲས་བུལ། །

རྒྱུན་དང་འབྲལ་བ་ནི་ཁམས་དུག་འདུས་པ་ལས་སྤང་པོ་འགྲུབ་པ་སྟེ། སའི་ཁམས་དང་།
རྒྱུའི་ཁམས་དང་། མའི་ཁམས་དང་། རྒྱུད་གི་ཁམས་དང་། རྣམ་མཁའི་ཁམས་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་
པའི་ཁམས་སོ། །དེ་ལ་སའི་ཁམས་ནི་ལུས་ཀྱི་སྤྱུ་བལོ། །རྒྱུའི་ཁམས་ནི་ལུས་སྤྱད་པ་དང་གཤེར་བལོ། །
མའི་ཁམས་ནི་ལུས་ཀྱི་དྲོད་དོ། །རྒྱུད་གི་ཁམས་ནི་ལུས་ཀྱི་གཡོ་བལོ། །རྣམ་མཁའི་ཁམས་ནི་ལུས་ཀྱི་

ནང་སྐྱབས་ཡོད་པའོ། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལྔ་དང་། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཟག་པ་དང་བཅས་པའོ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་བརྟན་པས་ནི་མུ་སྟེགས་ཅན་རྒྱ་མཐོང་པ་ལས་འབྱུང་བར་འདོད་པ་དང་མི་མཐུན་པའི་རྒྱ་ལས་འབྱུང་བར་འདོད་པ་སེལ་རྟེ། རྒྱ་ཡོད་པ་ལས་འབྱུང་ཞིང་རྟག་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཆད་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། འཕོ་བ་མ་ཡིན་པ་དང་།^{༡༩} རྒྱ་རྒྱུང་ལས་འབྱས་བྱ་ཆེན་པོ་འབྱུང་བ་དང་། དེ་དང་འབྲེལ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་འབྱུང་བར་སྟོན་རྟེ།^{༢༠} རི་ལྟར་རྟག་པ་མ་ཡིན་ཞེན། འཆི་བའི་ཆར་གཏོགས་པའི་ཕུང་པོ་རྣམས་འགག་ལ། སྐྱེ་བའི་ཆར་གཏོགས་པའི་ཕུང་པོ་རྣམས་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། རི་ལྟར་ཆད་པ་མ་ཡིན་ཞེན། ཐ་མ་འཆི་བའི་ཆར་གཏོགས་པའི་ཕུང་པོ་འགག་ལ། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཆོ་སྐྱེ་བའི་ཆར་གཏོགས་པའི་ཕུང་པོ་སྤང་མདའི་མཐོ་དམན་བཞིན་དུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། རི་ལྟར་འཕོ་བ་མ་ཡིན་ཞེན། སེམས་ཅན་གྱི་རིས་མི་^{༢༡} འབྲེལ་བ་ཤི་འཕྲོས་ལ་གཞན་དུ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། རི་ལྟར་རྒྱ་རྒྱུང་ལས་འབྱས་བྱ་ཆེན་པོ་འབྱུང་ཞེན། ལས་རྒྱུང་ལས་པ་ལས་འབྱས་བྱ་ཆེན་པོའི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། རི་ལྟར་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་རྒྱུད་འབྱུང་ཞེན། རི་ལྟར་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ལས་བྱས་པ་དེ་ལྟར་མེད་པར་འགྱུར་བའི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།

ལྷགས་སུ་མི་འབྱུང་བ་ནི་འདི་འགགས་པས་འདི་འགག་པ་སྟེ། འདི་ལྟར་མ་རིག་པ་འགགས་པས་འདུ་བྱེད་འགག་ཅེས་བྱ་བ་ནས་སྐྱེ་བ་འགགས་པས་ཀྱི་ཤི་ལ་སོགས་པ་འགག་པའི་བར་དུའོ། མ་རིག་པ་འགགས་པས་ཅིའང་མེད་པ་འགྱུར་བའང་མ་ཡིན། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་བའང་མ་ཡིན་གྱི་^{༢༢} ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་ཕྱོགས་འགགས་ནས། རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཕྱོགས་སུ་འགྱུར་རྟེ། དཔེར་ན་སྒྲན་བཅུད་ཀྱིས་ལེན་བྱ་བ་ཐོས་ནས། ཆོ་བུང་བ་དང་ནད་རྣམས་མེད་པར་གྱུར་ནས། ཆོ་རིང་བ་དང་ནད་མེད་པ་རྟོན་པར་འགྱུར་བ་བཞིན་དུ། མ་རིག་པ་འགགས་ཏེ་རིག་པ་བྱུང་ནས། ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འབྱས་བྱ་གྲུབ་པ་དང་། རིག་པ་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་ཆེན་པོ་སྒྲོང་བའི་བྱེ་བྲག་གིས་བྱང་རྒྱུ་བ་སེམས་དཔའི་ས་ནས་སར་འཕར་བ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་ཆོགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་རྟེ། བསྐྱེད་པ་ཐམས་ཅད་མཐར་ཕྱིན་ནས། ཡོན་ཏན་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་མཐའ་དག་བརྟེས་རྟེ། འཁོར་བའི་མཐར་ཇི་ཙམ་པར་འགོ་བ་མ་ལུས་པའི་དོན་ལྟན་གྱིས་གྲུབ་པར་མཛད་ཅིང་། མི་གནས་པའི་ཕྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་བཞུགས་པ་ཡིན་ནོ། །ལྷ་བའི་བྱད་པར་མཁན་པོ་ཡེ་ཤེས་སྟེས་མཛད་པ་རྫོགས་སོ། །

༡༡༡། །མན་ངག་གི་རྒྱལ་པོ་ལྷ་བའི་བྲེང་བ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།།

སྒྲོ་བ་དཔོན་པ་རྒྱ་ལྷ་བྲེང་གནས།

༡༡༡། །ལྷ་བ་དང་ཐེག་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱུང་པར་བསྐྱེས་པའི་བསྐྱེས་བྱང་།^༡ བཙུག་ལྷན་འདས་
འཇམ་དཔལ་གཞོན་ལྷ་དང་། རྩོམ་ཆོས་ལ་ལྷ་ལ་འཇམ་ལོ།།

འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ན་སེམས་ཅན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ལྷ་བ་གྲངས་མེད་པ་མདོ་རྣམ་པ་བཞེས་
འདུས་ཏེ། ལྷ་བ་བ་དང་། རྒྱུང་ལམ་ཅན་དང་། ལྷ་བ་ལྷ་བ་དང་། ལྷ་སྒྲིགས་པའོ། །དེ་ལ་ལྷ་བ་བ་ནི་ཆོས་
ཐམས་ཅད་རྒྱུད་འབྲས་བྱུང་ཡོད་མེད་དུ་མ་གཏོགས་ཏེ།^༢ ལྷ་བ་རྒྱུང་པའོ། །རྒྱུང་ལམ་ཅན་ནི་ཆོས་
ཕྱི་ཡོད་མེད་དུ་མ་གཏོགས་ཤིང་། ཆོས་ཅན་ལ་བཙུག་དང་མཐུན་ལྷ་བ་ལྷ་བ་སྒྲིག་ལྷ་བ་སྒྲིག་གི་
གསང་ཆོག་ལ་བཞེན་པའོ། །ལྷ་བ་ལྷ་བ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་རྒྱུད་འབྲས་བྱུང་མེད་པ་སྒྲིག་ཆོས་ཅན་
ལ་སྒྲིག་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྒྲོ་བྱུང་དུ་སྒྲིག་ལ་མཐུང་ཆད་པར་ལྷ་བ་པའོ། །ལྷ་སྒྲིགས་པ་ནི། ཆོས་ཐམས་
ཅད་ལ་ལྷ་བ་རྒྱུ་བཞུགས་པའི་^༣བདག་རྟག་པ་ཞིག་ཡོད་པར་ལྷ་བ་སྒྲིག་དེ་ཡང་རྒྱུ་མེད་ལ་འབྲས་བྱུང་
པར་བལྷ་བ་དང་། རྒྱུ་འབྲས་ལོག་པར་ལྷ་བ་དང་། རྒྱུ་ཡོད་པ་ལ་འབྲས་བྱུང་མེད་པར་ལྷ་བ་པའོ།^༤ །འདི་
དག་ནི་མ་ཤིག་པའི་ལྷ་བ་པའོ།།

འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་ལ་ཡང་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཐེག་པ་དང་རྩོ་
རྩོམ་པའོ། །མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་ཡང་རྣམ་པ་གསུམ་སྒྲིག་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་དང་། རང་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཐེག་པའོ། །དེ་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་ཞུགས་
པ་རྣམས་ཀྱི་ལྷ་བ་ནི།^༥ ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ལྷ་སྒྲིགས་ལ་སོགས་པ་ཡིས་སྒྲོ་དང་བཀྲུང་བར་བཅུ་བའི་
ཡེ་མེད་པར་བལྷ་བ་དང་། རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པར་ལྷ་བ་ནི་ཐག་པ་ལ་སྐྱུལ་དུ་མཐོང་བ་མེད།
ལུང་པོ་དང་སྒྲིམ་ཆེད་དང་། ཁམས་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞིའི། རྩལ་ལྷ་རབ་དང་། རྣམ་པར་
ཤེས་པ་ནི་དོན་དམ་པར་ཡོད་པར་ལྷ་བ་དང་།^༦ འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་བསྒྲོམས་པས་རིམ་གྱིས་
འབྲས་བྱུང་རྣམ་པ་བཞི་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་ཞུགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ལྷ་བ་ནི།

ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་མུ་སྟེགས་ལ་སོགས་པས། རྫོང་དང་བཀྲར་བར་ཀྱན་ཏུ་ཉགས་པའི་བདག་ཉག་པ་ལ་
 སོགས་པ་མེད་པར་ལྷ་བ་ནི་ཉན་ཐོས་དང་མཐུན། དེ་ལ་བྱད་པར་དུ་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་
 ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་བདག་མེད་པར་ཉོགས་ཤིང་། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པའི་དུས་ན་ཡང་།
 ཉན་ཐོས་ལྷར་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་མི་ལྟོས་པར་སྟོན་གོམས་པའི་བྱགས་ཀྱིས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་
 བར་འབྲུང་བ་བཅུག་ཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས། ཆོས་ཉིད་ཐབ་མོ་ཉོགས་ནས་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འབྲས་བུ་འབྲུབ་
 པ་ཡིན་ནོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཐེག་པ་ལ་ཞུགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ལྷ་བ་ནི། ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་
 དང་རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་ནི་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡིན་ལ། ཀྱན་རྫོབ་དུ་ནི་སྒྲུ་
 མ་ཙམ་དུ་མཆོན་ཉིད་མ་འདྲེས་པར་ཡོད་དེ། བ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་བཅུ་སྟུང་པའི་འབྲས་བུ་ས་བཅུ་རིམ་
 ཀྱིས་བགྲོད་པའི་མཐར་སླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་འབྲུབ་པར་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །

དོན་མེད་ཐེག་པ་ལ་ཡང་གསུམ་སྟེ། བྱ་བའི་རྒྱད་ཀྱི་ཐེག་པ་དང་། གཉིས་ཀའི་རྒྱད་ཀྱི་ཐེག་
 པ་དང་། རྣལ་འབྱོར་རྒྱད་ཀྱི་ཐེག་པ་ལོ། དེ་ལ་བྱ་བའི་རྒྱད་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་ཞུགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ལྷ་བ་ནི།
 དོན་དམ་པར་སྟེ་འགག་མེད་པ་ལས། ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་ལྷའི་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲུ་བ་སྒོམ་ཞིང་། སྒྲུའི་གཟུགས་
 བརྟན་དང་། ཐུགས་མཆོན་དང་། བཟླས་བཞེད་དང་། གཙང་སྒྲ་དང་། དུས་ཚིགས་དང་། གཟའ་དང་།
 རྒྱ་སྐར་ལ་སོགས་པ། གཙོ་བོར་ཡོ་བྱད་དང་རྒྱ་རྒྱུན་ཆོགས་པའི་མཐུས་བྲུབ་པའོ། །གཉིས་ཀའི་རྒྱད་
 ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་ཞུགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ལྷ་བ་ནི། དོན་དམ་པར་སྟེ་འགག་མེད་པ་ལས། ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་ལྷའི་སྒྲུ་
 ཉིད་རྣམ་པ་བཞི་དང་ལྷན་པར་བསྒོམ་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་། ཡོ་བྱད་དང་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་སོགས་པ་གཉིས་
 ཀ་ལ་ཡང་བརྟེན་ནས་འབྲུབ་པའོ། རྣལ་འབྱོར་རྒྱད་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་ཞུགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ལྷ་བ་ནི་རྣམ་པ་
 གཉིས་ཏེ། རྣལ་འབྱོར་ཕྱི་པ་བྲུབ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་ཐེག་པ་དང་། རྣལ་འབྱོར་ནང་པ་ཐབས་ཀྱི་རྒྱད་ཀྱི་ཐེག་
 པའོ། དེ་ལ་རྣལ་འབྱོར་ཕྱི་པ་བྲུབ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་ཞུགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ལྷ་བ་ནི། ཕྱི་ཡོ་བྱད་ལ་
 གཙོ་བོར་མི་འཛིན་པར་དོན་དམ་པ་སྟེ་འགག་མེད་པའི་ལྷ་དང་ལྷ་མོ་དང་། དེ་དང་འབྲེལ་བའི་རྒྱད་ཡོངས་
 སུ་དག་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཀྱི་འཕགས་པའི་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲུ་ཕྱག་རྒྱ་བཞི་དང་ལྷན་པར་བསྒོམ་པའི་རྣལ་
 འབྱོར་པའི་གཙོར་བྱས་པ་ལས་འབྲུབ་པའོ། རྣལ་འབྱོར་ནང་པ་ཐབས་ཀྱི་རྒྱད་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་ཞུགས་པ་
 རྣམས་ཀྱི་ལྷ་བ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་དང་། རྫོགས་པའི་ཚུལ་དང་། རྫོགས་པ་ཆེན་
 པའི་ཚུལ་ལོ། དེ་ལ་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་ནི་ཉིང་རེ་འཛིན་རྣམ་པ་གསུམ་རིམས་བཞིན་དུ་བསྐྱེད་ཅིང་།

དགྲིལ་ལའོར་རིམ་བཞིན་བཀོད་ནས་བསྐྱོམ་པས་འགྲུབ་པའོ། །རྫོགས་པའི་ཚུལ་ནི་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་
འགག་མེད་པའི་ལྷ་དང་ལྷ་མོའི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་དོན་དབྱམ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལས་ཀྱང་མ་གཡོས་
ལ། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འཕགས་པའི་གཞུགས་ཀྱི་སྐྱེ་ཡང་གསལ་བར་བསྐྱོམ་ཞིང་མཉམ་པ་མ་འདྲེས་པར་
བསྐྱོམ་པས་འགྲུབ་བོ།།

རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་ཚུལ་ནི། འཛིག་རྟེན་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་
དབྱེར་མེད་པར་སྐྱེ་གསུང་བྲགས་ཀྱི་དགྲིལ་ལའོར་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པར་རྟོགས་ནས་སྐྱོམ་པ་
སྟེ། དེ་ཡང་རྒྱུད་ལས། རྩོམ་པའི་ཡན་ལག་ནི། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱུ་ལྷ་རྒྱལ་གས། རྐྱེ་མཆོད་
ཁམས་རྣམས་མང་པོ་ཀུན། བྱང་རྩབ་སེམས་དཔའི་དགྲིལ་ལའོར་ཉིད། ཁ་རྒྱ་སྤྱན་དང་མ་མ་གྱི། མེ་
རྒྱང་གོས་དཀར་སྒོལ་མ་སྟེ། ཁྲམ་མཁའ་དབྱིངས་ཀྱི་དབང་ལྷག་མ། སྤྲིད་གསུམ་ཡིན་པར་རྣམ་པར་
དག་¹⁰ ཅིས་འབྱུང་སྟེ། འཁོར་བ་དང་ལྷ་རྣམས་འདས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡིན་པ་མ་སྐྱེས་ལ།
བྱ་བ་བྱེད་ཀྱིས་པའི་སྐྱེ་མ་བདེ་བར་གཤེགས་པ་ཡབ་ཡུམ་བརྩུ་ལ་སོགས་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་ཡིན་
པའི་ཐྱིར། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱི་ཐུང་ན་ལས་འདས་པ་སྟེ། ཆེན་པོ་ལྷ་ནི་ཡུམ་ལྷའི་རང་བཞིན།
ལྷ་དཔོན་ལྷ་ནི་རིགས་ལྷའི་སངས་རྒྱུ་ལ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་བཞིན་གྱི་བྱང་རྩབ་སེམས་དཔའི་བཞིན་རང་
བཞིན། ཡུལ་བཞིན་ནི་མཛེས་པའི་ལྷ་མོ་བཞིན་རང་བཞིན། དབང་པོ་བཞིན་གྱི་བྱང་རྩབ་སེམས་དཔའི་
བཞིན་རང་བཞིན། རྣམ་བཞིན་ནི་མཆོད་པའི་ལྷ་མོ་བཞིན་རང་བཞིན། ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་དང་རྣམ་པར་
ཤེས་པ་དང་། ཡུལ་དང་དེ་ལས་བྱུང་བའི་བྱང་རྩབ་དཔའི་ཞོ་བོ་བཞིན་རང་བཞིན། རྟག་ཆད་སྤྱི་བཞི་
ནི་ཞོ་མོ་བཞིན་རང་བཞིན། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་བྱང་རྩབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རྩོམ་ཀུན་ཏུ་བཟང་
པོའི་རང་བཞིན། ཡུལ་ཆོས་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ནི། ཆོས་བྱ་བ་མོ་ཀུན་ཏུ་བཟང་མོའི་རང་
བཞིན་ཏེ། དེ་དག་གྱང་ཡིན་པར་མཛོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱུ་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་གྱི། ད་
ལམ་གྱིས་¹¹བསྐྱབས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཕྱོགས་བརྩུ་དང་རྣམ་གསུམ་དང་། ཁམས་གསུམ་ལ་
སོགས་པ་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་སེམས་ལས་གྲུད་ན་མེད་དེ། རི་
སྐད་དུ། རང་སེམས་སོ་སོར་རྟོགས་པ་ནི། སངས་རྒྱུ་བྱང་རྩབ་དེ་ཉིད་དོ། །འཛིག་རྟེན་གསུམ་པ་དེ་
ཉིད་དོ། །འབྱུང་བ་ཆེ་རྣམས་དེ་ཉིད་དོ།¹² ཞེས་འབྱུང་ངོ། །རི་སྐད་དུ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་སེམས་
ལ་གནས་སོ། སེམས་ནི་ནམ་མཁའ་ལ་གནས་སོ། ཁྲམ་མཁའ་ནི་ཅི་ལ་ཡང་མི་གནས་སོ།¹³ ཞེས་

འབྱུང་བ་དང་། ཚེས་ཐམས་ཅད་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱོད་པའོ། །ཚེས་ཐམས་ཅད་ནི་གདོད་མ་ནས་རྣམ་པར་
དག་པའོ། །ཚེས་ཐམས་ཅད་ནི་ཡོངས་ཀྱིས་འོད་གསལ་བའོ། །ཚེས་ཐམས་ཅད་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཐུ་
ངན་ལས་འདས་པའོ། །ཚེས་ཐམས་ཅད་ནི་ཡེ་ནས་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའོ།^{༡༥} །ཞེས་
གསུངས་སོ། །འདི་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་ཚུལ་ལོ། །

རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་ཚུལ་ནི། རྫོགས་པ་རྣམ་པ་བཞིའི་ལམ་གྱིས་ཡིད་ཆེས་ཏེ། དེ་ལ་རྫོགས་
པ་ཆེན་པོ་ནི། བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚྭ་གསལ་རྫོགས་པས། འབྲས་བུའི་ཚོས་ལྷན་གྱི་གྲུབ་པའི་
དོན་ནོ། །ཚུལ་ནི་དོན་ལ་འཇུག་པའོ། །རྫོགས་པ་རྣམ་པ་བཞི་ནི། རྒྱ་གཅིག་པར་རྫོགས་པ་དང་། ཡིག་
འབྲུའི་ཚུལ་གྱིས་རྫོགས་པ་དང་། བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པར་རྫོགས་པ་དང་། མངོན་སུམ་པར་རྫོགས་པའོ། །
དེ་ལ་རྒྱ་གཅིག་པར་རྫོགས་པ་ནི། ཚེས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་མ་སྐྱེས་པས་སོ་སོ་མ་ཡིན་པ་དང་།
ཀྱན་རྫོབ་སྐྱ་མའི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་སོ་སོ་མ་ཡིན་པ་དང་། མ་སྐྱེས་པ་ཉིད་ཚུ་བླ་མ་སྐྱ་མ་སྐྱ་ཚྭ་གསལ་སུ་
སྒྲུང་ཞིང་བྱ་བ་བྱེད་ཀྱས་པ་དང་། སྐྱ་མ་ཉིད་ངོ་བོ་མེད་དེ་མ་སྐྱེས་པས་ཀྱན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པར་
དབྱེར་མེད་པས་རྒྱ་གཅིག་པར་རྫོགས་པའོ། །ཡིག་འབྲུའི་ཚུལ་གྱིས་རྫོགས་པ་ནི། ཚེས་ཐམས་ཅད་མ་
སྐྱེས་པ་ནི་ཨ་སྟེ་གསུང་གི་རང་བཞིན་ལ། མ་སྐྱེས་པ་ཉིད་སྐྱ་མར་སྒྲུང་ཞིང་བྱ་བ་བྱེད་ཀྱས་པ་ནི་ཨོ་སྟེ་^{༡༦}
སྐྱའི་རང་བཞིན། དེ་ལྟར་རྫོགས་པའི་རིག་པ་ཡེ་ཤེས་སྐྱ་མ་མཐའ་དང་དབྱས་མེད་པ་ནི་རྩྭ་^{༡༧} རྟེ་བྱུགས་
ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་རྫོགས་པའོ། །བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཀྱིས་རྫོགས་པ་ནི་དཔེར་ན་རས་དཀར་པོ་ལ་དམར་
པོས་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབས་པའི་མཐུ་ཚོད་ལ་ཡོད་པ་བཞིན་དུ།^{༡༨} ཚེས་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པར་བྱིན་
གྱིས་སྒྲོབ་པའི་མཐུ་ཡང་རྒྱ་གཅིག་པ་དང་ཡིག་འབྲུའི་ཚུལ་གྱི་མཐུས་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབ་པར་རྫོགས་པའོ།
།མངོན་སུམ་པར་རྫོགས་པ་ནི། ཚེས་ཐམས་ཅད་ཡེ་ནས་སངས་རྒྱས་པར་གནས་པ་དེ་ཡང་ལུང་དང་མན་
་ངག་དང་འགལ་བ་ཡང་མ་ཡིན་ལ། ལུང་དང་མན་ངག་གི་ཚིག་ཙམ་ལ་བརྟེན་པ་ཡང་མ་ཡིན་ལ། རང་
གི་རིག་པས་སྒྲོའི་གཏིང་དུ་ཡིད་ཆེས་པས་མངོན་སུམ་དུ་རྫོགས་པའོ། །ལམ་གྱིས་ཡིད་ཆེས་པ་ནི།
རྫོགས་པ་རྣམ་པ་བཞིའི་དོན་རིག་པ་དེ་ཉིད་རྣལ་འབྱོར་པའི་ཡིན་ཏེ།^{༡༩} དེ་ཡང་རྒྱ་བརྒྱབ་པས་འབྲས་
བུ་འབྱུང་བའི་དུས་ལ་ལྟོས་པ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་གྱི། རང་གི་རིག་པས་མངོན་སུམ་དུ་རྫོགས་ཤིང་ཡིད་ཆེས་
པའོ། །

དེ་ལ་མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱིས་དོན་མཐར་ཕྱིན་པར་འགྱུར་ཏེ། རྟོགས་པ་རྣམ་པ་བཞིའི་ཚུལ་
 རིག་པ་ནི་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། །ཡང་ནས་ཡང་དུ་གོམས་པར་བྱེད་པ་ནི་འཇུག་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། །
 གོམས་པའི་མཐུས་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ནི་འབྲས་བུའི་མཚན་ཉིད་དོ། །མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱིས་འབྲེལ་བ་
 དང་། དགོས་པ་དང་། དགོས་པའི་ཡང་དགོས་པའོ།¹⁶ །དེ་ལ་འབྲེལ་བ་ནི། གུན་ནས་ཉོན་མོངས་
 པའོ། །རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཚོས་སུ་བརྟགས་པ་ཐམས་ཅད་ཡེ་ནས་སྐྱེ་གསུང་བྱུགས་ཀྱི་བདག་ཉིད། རང་
 བཞིན་གྱིས་སངས་རྒྱས་པའི་དབྱིངས་དང་། དྲིན་གྱིས་བསྐྱབས་ཡིན་པའི་དོན་རྟོགས་པ་ནི། ཤེས་པའི་
 མཚན་ཉིད་དོ།¹⁷ །དེ་སྐྱེ་ན་མེད་པར་སངས་རྒྱས་སུ་གྲུབ་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་དོན་དུ་འབྲེལ་བའོ། །དགོས་
 པ་ནི་གུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཚོས་དང་། སྐྱན་ལྡང་དང་། བདུད་རྩི་ལྡེ་ལ་སོགས་
 པར་བརྟགས་པ་ཐམས་ཅད་ཡེ་ནས་སངས་རྒྱས་པའི་མཉམ་པ་ཆེན་པོ་ལ་སྐྱང་དོར་མེད་པར་སྦྱོད་པ་ནི་
 འཇུག་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། །དེ་ནི་སྐྱེ་ན་མེད་པའི་སངས་རྒྱས་སུ་གྲུབ་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དགོས་པའོ། །
 དགོས་པའི་ཡང་དགོས་པ་ནི། གུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཚོས་དང་། སྐྱན་ལྡང་དང་།
 བདུད་རྩི་ལྡེ་ལ་སོགས་པའི་བྱེད་པར་དུ་བརྟགས་པ་ཐམས་ཅད་ཡེ་ནས་སངས་རྒྱས་པའི་མཉམ་པ་ཆེན་
 པོའི་རང་དུ་སྐྱང་དོར་མེད་པར་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། སྲིད་པའི་འཁོར་བ་ཡེ་ནས་སྐྱེ་ན་མེད་པར་
 སངས་རྒྱས་པའི་རང་བཞིན་ལྟ་བུ་ལས་འདས་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡིན་པས་འབྲས་
 བུའི་མཚན་ཉིད་དེ། སྐྱེ་གསུང་བྱུགས་མི་ཟད་པ་རྒྱན་གྱི་འཁོར་ལོ་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་པ་ནི་དགོས་པའི་
 དགོས་པའོ། །

དེ་ལ་བསྟེན་པ་དང་། ཉེ་བའི་བསྟེན་པ་དང་། སྐྱབ་པ་དང་སྐྱབ་པ་ཆེན་པོའི་དོན་ལྷན་གྱིས་
 གྲུབ་པར་གྱུར་བའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་བཅོན་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་བསྟེན་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཤེས་པ་སྟེ།
 དེ་ཡང་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཡེ་ནས་སངས་རྒྱས་པའི་རང་བཞིན་དུ་ལམ་གྱིས་བསྐྱབ་ཅིང་གཉེན་པོས་བཅོས་
 སུ་མེད་པར་རྟོགས་པའོ། །ཉེ་བའི་བསྟེན་པ་ནི་བདག་ཉིད་ལྷན་ཤེས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་ཚོས་ཐམས་ཅད་
 ཡེ་ནས་སངས་རྒྱས་པའི་རང་བཞིན་དུ་ཡིན་པས། བདག་ཉིད་ཀྱང་ཡེ་ནས་ལྷན་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པར་
 ཤེས་ཀྱི། ད་ལྟར་བསྐྱབས་པ་ནི་¹⁸མ་ཡིན་པར་རྟོགས་པའོ། །སྐྱབ་པ་འདི་ནི་ཡུམ་བསྐྱེད་པ་སྟེ།¹⁹ དེ་
 ཡང་ཡུམ་ཆེན་མོ་ནས་མཁའ་དབྱིངས་ལས་ནམ་མཁའ་ཉིད་ཡུམ་ཆེན་མོ་ས་རྒྱུ་མེ་རྒྱུ་བཞིན་སྤང་ཞིང་།
 བྱ་བ་བྱེད་པའི་ཡུམ་ཡེ་ནས་ཡིན་པར་རྟོགས་པའོ། །སྐྱབ་པ་ཆེན་པོ་ནི་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་འབྲེལ་བ་

སྟེ། དེ་ཡང་ཡུམ་ཆེན་མོ་ལྷ་འུའི་ཤེས་རབ་དང་། ཡུམ་གྱི་ནམ་མཁའ་སྒྲོང་པ་ཉིད་ལས། སྤང་བོ་ལྷ་འུའི་སངས་
 རྒྱུ་ཐབས་གྱི་ཡབ་སྟོན་པ་མེད་པར་ཡེ་ནས་བྱང་དུ་གྱུར་པའི་འབྲེལ་བ་ལས། བྱང་རྩལ་གྱི་སེམས་སྤྱུལ་
 པ་ཙམ་བྲལ་དུ་གྱུར་པའི་རང་བཞིན།^{༡༩} ཡེ་ནས་སངས་རྒྱུ་པའི་དོན་ལ་སྦྱོར་མ་ལ་སྦྱོར་མར་རོལ་ཅིང་
 བདེ་མཆོག་སྦྱོར་མའི་རྒྱན་ལ་བདེ་བའི་དུས་ཉིད་ན་མཚན་མ་མེད་པའི་དོན་མི་དམིགས་ནམ་མཁའ་དང་
 སྟོམས་པ་ནི་སྟོང་དུ་གྱུར་ནས་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པ་སྟེ། བདུད་ནམ་བཞི་ཡང་བརྟུལ་ནས་མཐར་ཕྱིན་པའི་
 དོན་འབྱུང་པའོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་གདོད་མ་ནས་རྣམ་པར་དག་པའི་ཡིད་བཞིན་གྱི་གཞུལ་ཡས་ཁང་
 རྒྱ་ཡོངས་སུ་མ་ཆད་པའི་འཁོར་ལོ་ཡེ་ནས་སྒྲོན་མེད་པའི་དགྱིལ་འཁོར་དུ་འཇུག་པ་ཡང་ཐབས་གྱི་ཐེག་
 པ་གསུམ་ཐོས་པ་ནི་མིག་ཕྱེ་བའོ། །དོན་རྟོགས་པ་ནི་དགྱིལ་འཁོར་མཐོང་བའོ། །རྟོགས་ནས་གོམས་
 པར་བྱེད་པ་ནི་དགྱིལ་འཁོར་དུ་ཞུགས་པའོ། །ཞུགས་ནས་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ནི་དངོས་གྲུབ་ཆེན་པོ་ཐོབ་
 པའོ། །

དེ་ལྟར་རྩལ་འདི་ནི་རྟོགས་པ་ཆེན་པོའི་མཐར་ཕྱིན་པའི་དོན། ཡི་གེ་འཁོར་ལོ་ཆོག་མ་ཆེན་གྱི་
 ས་ལ་སྦྱོར་གྱིས་འཇུག་པ་སྟེ། སྟེས་བུ་སྟོ་རྩལ་རབ་གྱིས་ཡེ་ནས་སངས་རྒྱུ་པའི་དོན་ལ་ཡེ་ནས་སངས་
 རྒྱུ་པར་རིག་པས་གོམ་པ་དྲག་དཔུ་འགོ་བ་ཡིན་གྱི་ཕལ་གྱི་བྱ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཕལ་གྱིས་ཐོས་ཏེ་
 རི་ལྷར་བསམ་ཀྱང་བདེན་ཞིང་བཟང་ཞིང་ཡིད་ཆེས་པར་མི་འབྱུང་ངོ། །ཡིད་མ་ཆེས་པ་དང་། ཕལ་གྱི་
 སྟོ་ལ་གོ་དཀའ་ཞིང་བདེན་པ་དང་བཟང་བར་མ་ཤེས་པའི་ཉམས་དང་སྦྱར་ནས། ཀུན་ཀྱང་དེ་དང་འདྲ་
 ལྷམ་སྟེ། ཡོ་བརྟུན་ཞེས་སྟེས་བུ་རབ་ལ་ཡང་བསྦྱར་བ་འདེབས་ཤིང་། སུན་འབྱེན་པའི་སྟོ་སྟེ་བར་འབྱུར་
 བས་རབ་ཏུ་གསང་བའི་ཕྱིར་གསང་བའི་ཐེག་པ་ཞེས་བཀའ་སྤྱུལ་ཏོ། །དེ་བས་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡེ་
 བས་སངས་རྒྱུ་པའི་དོན་ལ་རྟོགས་པའི་སྟོ་མ་སྟེས་གྱི་བར་དུ་ཐེག་པས་འོག་མ་པས་འགོ་བའི་དོན་
 བྱས་ན་གདུལ་བྱ་རྒྱུད་མི་ཟ་བས་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་འཁོར་བའི་སྟོན་དང་། བྱ་རན་ལས་འདས་པའི་ཡོན་
 ཏན་དང་། ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་མཁས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། རྟོགས་འགའ་ཙམ་ཤེས་པས་སྟོབ་དཔོན་
 གྱིས་བཟུང་དུ་མི་རུང་བར་ཡང་རྒྱ་ཆེར་འབྱུང་ངོ། །

ལྷ་བའི་བྱད་པར་དཀའ་བྱུང་པ་དང་བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱང་བྱེ་བྲག་ཏུ་འབྱུར་ཏེ། དཀའ་བྱུང་མེད་
 པ་ནི། འཛིག་རྟེན་ཕྱལ་བ་དང་མུར་ཐུག་གོ། །དཀའ་བྱུང་ཡོད་པ་ནི་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། རྒྱང་འཕྲེལ་པ་དང་།
 ལྷ་སྟེགས་པ་སྟེ། འཛིག་རྟེན་གྱི་དཀའ་བྱུང་དང་། ཉན་ཐོས་གྱི་དཀའ་བྱུང་དང་། བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའི་

དཀའ་ཐུབ་དང་། སྤྱོད་མེད་པའི་དཀའ་ཐུབ་པོ། རྟེན་ལ་ཕྱལ་བ་ནི་རྒྱ་འབྲས་ལ་མོངས་པའི་ཕྱིར་དཀའ་
ཐུབ་མེད་དོ། རྒྱུ་ཐུག་པ་ནི་ཆད་པར་ལྷ་བའི་ཕྱིར་དཀའ་ཐུབ་མེད་དོ། རྒྱུང་འཕེན་ནི་ཆོ་འདིའི་བྱད་
པར་དག་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་གཙང་སྒྲ་ལ་སོགས་པའི་དཀའ་ཐུབ་ཅན་ལོ། རྒྱ་སྟེགས་པ་ནི་བདག་ཏུ་བརྟག་
གཙམ་ཡོད་པ་དེ་དག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།^{༡༥} ལུས་སུན་འབྱེན་ཅིང་མེ་ལྷ་བརྟེན་པ་ལ་སོགས་པའི་དཀའ་
ཐུབ་དང་། བརྟལ་ཞུགས་ལོག་པར་སྟོད་པའོ།

ཉན་ཐོས་ཀྱི་དཀའ་ཐུབ་ནི། འདུལ་བ་ལས། རྟོག་པ་ཅི་ཡང་མི་བྱ་སྟེ། རྟོག་བ་སུན་སུམ་
ཆོགས་པར་སྟུང་། རང་གི་སེམས་ནི་ཡོངས་སུ་གདུལ། འདི་ནི་སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་ཡིན།^{༡༦} ཞེས་
འབྱུང་སྟེ། དག་བ་དང་མི་དག་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱན་རྫོང་དང་དོན་དམ་པར་གཉིས་ཀ་སོསོར་ཡོད་
པར་ལྷ་བའི་དག་བ་ནི་སྟོད་མི་དག་བ་ནི་སྟོངས་པའི་དཀའ་ཐུབ་དང་བརྟལ་ཞུགས་སྟོད་པའོ།

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དཀའ་ཐུབ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་པའི་སྒོམ་པ་ལས། རྒྱུ་དུ་འཆོམ་
པར་དོན་མི་བྱེད། རྫུ་འཕྲུལ་བ་སྟེགས་ལ་སོགས་མི་བྱེད། སྟིང་རྩེར་ལྷན་ཞིང་བྱམས་ཕྱིར་དང་།
སེམས་དག་བ་ལ་ཉེས་པ་མེད།^{༡༧} ཁྱེད་འབྱུང་སྟེ། སྟིང་རྩེ་ཆེན་པོས་ཟེན་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་དག་བ་
དང་མི་དག་བ་གང་སྟུང་ཀྱང་སྒོམ་པ་ཉམས་པར་མི་འགྱུར་བས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དཀའ་ཐུབ་ནི་
སྟིང་རྩེ་གཞི་བཟུང་ནས་སྟོད་པའོ།

སྤྱོད་མེད་པའི་དཀའ་ཐུབ་ནི། དམ་ཆོག་ཆེན་པོའི་མདོ་ལས། སངས་རྒྱས་ཐེག་པར་རབ་
ངེས་ན། ཉོན་མོངས་འདོད་ལྷ་ཀྱན་སྟུང་ཀྱང་། བསྐྱལ་ནི་འདམས་བཞིན་ཏེ། རྟེན་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་སུན་
སུམ་ཆོགས།^{༡༨} ཁྱེད་འབྱུང་སྟེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོན་མཁམས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། སྟིང་རྩེ་ནི་བརྟེན་
དུ་མེད་ལ། ཞེས་དེ་སྤང་དུ་མེད་དེ། དེ་ལྟར་མ་རྟོགས་པ་ལ་ཐུགས་རྩེ་མི་འབྱུང་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། རི་
ལྷོང་ལྷོང་བས་ཡོན་མཁམས་པར་དག་པར་རྟོག་པ་བཞིན་དུ་དཀའ་ཐུབ་དང་བརྟལ་ཞུགས་ཀྱང་། དེ་ལྟར་
ནམ་པར་དག་པར་སྟོད་དོ།

ལྷ་བའི་ཐེང་བ་གསང་རབ་འདི། རྟེན་ལ་ཡོང་རང་ཕྱེ་མིག་རྟོད་ལྟར། ཞེས་རབ་ཐབས་
ཀྱི་རྩལ་འཆང་བའི། སྟེན་མཆོག་ཡོད་ན་འབྲད་པར་ཤོག མན་ངག་གི་རྒྱལ་པོ་ལྷ་བའི་ཐེང་བ་
རྟོགས་སོ།^{༡༩} ཁྱེད་ལོ།

༡༣༡། །ལྟ་བའི་བརྗེད་བྱང་ཆེན་མོ་བཞུགས།

རོང་ཐོམ་པ་རྩེ་ཏུ་ཆོས་ཀྱི་བཟང་པོ།

༡༣༡། །སྤྱིར་གང་ཟག་རྣམས་ཀྱི་ལྟ་བའི་བྱེ་བྲག་ལ། ཐར་པ་སྦྱབ་པར་འདོད་པ་དང་མི་འདོད་པ་ཞེས་གྲགས་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་པ་ལ་པ་དང་བསྟན་ཆོས་ཀྱིས་སློ་བསྦྱར་བའི་ལྟ་བ་ཞེས་གྲགས་པ་ཡང་ཡོད། བྱང་པ་སངས་རྒྱས་པས་བརྟགས་པ་འཛིག་རྟེན་པའི་ལྟ་བ་དང་། འཛིག་རྟེན་པས་འདས་པའི་ལྟ་བ་ཞེས་གྲགས་པ་ཡང་ཡོད་ན། དེ་དག་ལས་འདིར་མདོར་བསྟུས་པ་ཅུང་ཟད་ཅམ་བཞེད་པ།

བཤེས་གཞིན་དང་ལུང་ལ་བརྟེན་པ་བསྟན་ཆོས་ཀྱིས་སློ་བསྦྱར་བའི་ལྟ་བ་དང་། འཛིག་རྟེན་པ་ལ་པའི་ལྟ་བ་བསྟན་ཆོས་ཀྱིས་སློ་མ་བསྦྱར་བ་གཉིས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་དབྱེ་ན། འཛིག་རྟེན་པ་ལ་པའི་ལྟ་བ་ནི། བྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་ལུས་དང་གནས་དང་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་སྒྲུབ་པ་འདི་ལ་དངོས་བདག་ཏུ་ལྟ་སྟེ། དེ་ཡང་ལུས་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་ཏུ་ལྟ། དེ་དང་འབྲེལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་གིར་ལྟ། མ་འབྲེལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་གཞན་དུ་ལྟ་སྟེ། དེ་ལྟར་དངོས་པོ་གསུམ་དུ་ཡང་དག་པར་བྱུང་བར་ལྟོ། །དེ་ལ་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་དེ་ཡང་མཚན་ཉིད་རྣམ་པར་དབྱེད་པ་མེད་པར་བདག་ཏུ་ལྟ་སྟེ། མདོ་ལས། བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཐོག་མ་མེད་པའི་དུ་ས་ནས་བདག་གི་མཚན་ཉིད་ལ་རྣམ་པར་དབྱེད་པ་མེད་པར། བདག་གོ་སྒྲམས་པའི་སློ་ཀུན་ནས་འབྱུང་ངོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ཡང་གཅིག་ཏུ་ལྟ་སྟེ། དེ་ལ་གཅིག་(དེ་ཡང་ལུས་ལ་དམིགས་ནས་བདག་ཏུ་ལྟ། གནས་དང་སྤྱོད་པ་ལ་རང་དང་འབྲེལ་བ་ལ་བདག་གིར་ལྟ། དེ་བཞིན་མ་འབྲེལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་གཞན་དུ་ལྟོ། །དེ་ཡང་ཚུལ་འདི་ལྟར་ལྟ་སྟེ། བདག་ལས་གཞན་ནི་བདག་མ་ཡིན། བདག་ནི་གཞན་མ་ཡིན་སྒྲམས་པའོ། །མཉམ་པོར་ལྟ་བ་ནི། དཔེ་ལུས་དཔེ་སེམས་ཞེས་བྱ་བ་བྱེ་བྲག་བྱེ་བར་བདག་ཏུ་མཉམ་གཤིང་དུ་མར་སོང་བའི་སློ་མི་སྟེ། །ཁུབ་པར་ལྟ་བ་ནི། ལུས་དང་སེམས་ལ་བྱེ་བྲག་རྩེ་ལྟར་བྱེ་བ་ནི་བདག་ལས་དབྱེས་གིང་གུད་དུ་སོང་བའི་སློ་མི་སྟེ། །བྱེད་པ་པོར་ལྟ་བ་ནི། རུད་འགོ་མན་ཆད་བྱེད་པ་པོར་ལྟ་ཞིང་ཆགས་པའི་དབང་གིས་བྱ་བ་སྣ་ཚོགས་ལ་འཇུག་པའི་སློ་འབྱུང་སྟེ། ལས་སྣ་ཚོགས་མདོན་པར་འདུ་བྱེད་དོ། །འདུ་བྱེད་པའི་དབང་གིས་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་གསོག་གོ། །ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་བྱུང་བ་དང་། རྣམ་ཤེས་སྟེ་བར་འཁྱུར་དོ། །དེས་སྤྱིད་པའི་ཉིང་མཚམས་སྤྱོར་བ་རྒྱུན་མི་ཆད་པར་བྱུང་བོ། །དེ་ཀ་ལ་གང་ཟག་ཅས་བྱའོ། །རིལ་པོར་འཛིན་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། །^༡) དུར་ལྟ་བ་ནི་འགྲོ་བ་རྣམས་འདི་སྟུམ་དུ་རང་

གཅིག་ལྟམ་པའི་སྒོ་རྟག་ཏུ་སྒྲེའི། ང་གཉིས་སམ་ང་མང་པོ་ཡོད་པའི་སྒོ་སྒྲེ་མི་སྤྲོད་དོ། རྟག་པར་ལྷ་
བ་ནི་འདི་སྒྲམ་དུ་གཞོན་ཅུ་དང་དར་ལ་བབ་པ་དང་། སྐས་པ་ལ་སོགས་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ཡང་ལུས་
འགྱུར་བ་དམིགས་ཀྱང་། ང་ནི་གཞོན་ཅུ་ཙམ་གྱི་ང་ཉིད་ཀྱང་ད་ལྟའི་ང་འདི་ཉིད་ཡིན་ལོ་སྒྲམ་དུ་རྟག་
པའི་སྒོ་འབྱུང་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ཆོ་སྤྲུལ་ནས་འདི་དུ་སྒྲེས། འདི་ནས་སྒྲེ་བ་གཞན་དུ་འཕོ་སྒྲམ་སྟེ། ང་སྤྱི་
ཕྱི་དུམ་བུར་སྒྲེ་བའི་སྒོ་སྒྲེ་མི་སྤྲོད་དོ།

བཤེས་གཉིན་དང་ལུང་གིས་བསྐྱར་བའི་ལྷ་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཕྱི་རོལ་སུ་སྟེགས་ཅན་དང་། བང་
པ་སངས་རྒྱས་པའོ།

ཕྱི་རོལ་སུ་སྟེགས་ཅན་གྱི་ལྷ་བ་མདོར་བསྐྱས་ནས་བསྟན་པ།

དེ་ལ་ཕྱི་རོལ་བ་ནི། འཛིག་རྟེན་པལ་པའི་བདག་དེ་ཉིད་གཞིར་བྱས་ཏེ། མཚན་ཉིད་ཀྱན་ཏུ་
བརྟགས་ནས་བདག་རྟག་གོ་ཞེས། བདག་ཆད་དོ་ཞེས་འབྲེད་དོ། རྟེན་ལྷ་བ་བདག་ཏུ་ལྷ་བར་མཚུངས་
ཀྱང་འཛིག་རྟེན་གྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་འདི་ལ་རྒྱ་གང་ལས་བྱུང་བར་སྒྲུབ་པ་ནི་མི་མཐུན་ཏེ། ཁ་གཅིག་
འཛིག་རྟེན་འདི་ནི་དབང་ལྷན་གིས་སྤྲུལ་ཏེ་ཞེས། རྟེན་བཞིན་དུ་ཁ་ཅིག་བདག་བྱེད་པ་པོས་བྱས་སོ་ཞེས།
ཁ་ཅིག་རང་བཞིན་ཞེས་བྱ་བ་མདོར་དུ་བྱར་མི་ལུས་པ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱར་གྱུར་བ་ཞིག་ལས་
བྱུང་ངོ་ཞེས། ཁ་ཅིག་རྒྱ་མེད་པ་ལས་སྒོ་བྱར་དུ་བྱུང་སྟེ། དེ་ལས་འབྲས་བུ་སྒྲེད་པའི་བྱ་བ་མི་འདོད་དོ།
ཞེས་ཆད་པར་ལྟོ། ཁ་ཅིག་ནི་དུས་ཀྱི་དབང་ལས་བྱུང་ངོ་ཞེས་དུས་རྒྱར་ལྟོ། རྟེན་ལ་བདག་དང་
བདག་གིར་ལྷ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གཞི་ཡུང་པོ་ལྷ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷ་སྟེ། དེ་ཡང་བདག་ཏུ་ལྷ་བ་གཅིག་
བདག་གིར་ལྷ་བ་གསུམ་སྟེ་བཞི། གཞི་ཡུང་པོ་ལྷ་ས་ཕྱེ་བས་འཛིག་ཚོགས་ཀྱི་རིམ་ཉི་ཤུར་འགྱུར་ངོ།

དེ་ལ་བདག་ཏུ་ལྷ་བ་ནི། འདི་ལྷ་བ་གཟུགས་བདག་ཡིན་ཏེ་བདག་པོ་དང་འབྲེན་ཞེས་བྱ་བ་ནས།
རྣམ་པར་ཤེས་པ་བདག་ཡིན་ཏེ་བདག་པོ་འབྲེན་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་ལོ། བདག་གིར་ལྷ་བ་གསུམ་ལ།
ཡུང་པོ་ལྷ་བདག་གིར་བྱེད་པར་ལྷ་བ་ནི། གཟུགས་བདག་གི་ཡིན་ཏེ་བྲན་དང་འབྲེན་ཞེས་བྱ་བ་ནས། རྣམ་
པར་ཤེས་པ་བདག་གི་ཡིན་ཏེ་བྲན་དང་འབྲེན་ཞེས་བྱ་བ་རྣམས་སོ། བདག་ཡུང་པོ་ལྷ་དང་ལྷན་པར་སྒྲུབ་
བ་ནི་བདག་གཟུགས་དང་ལྷན་དེ་རྒྱན་དང་འབྲེན་ཞེས་པ་ནས། བདག་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་ལྷན་དེ་རྒྱན་
དང་འབྲེན་ཞེས་པ་རྣམས་སོ། ཡུང་པོ་ལྷ་བདག་གི་གནས་སུ་ལྷ་བ་ནི། བདག་གཟུགས་ལ་གནས་ཏེ་སྤྲོད་
དང་འབྲེན་ཞེས་པ་ནས། བདག་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་གནས་ཏེ་སྤྲོད་དང་འབྲེན་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་ལྷ་བ་

རྣམས་སོ། །དེ་ལ་བདག་གི་ར་ལྷ་བ་འདི་རྣམས་ལ། །ཁ་ཅིག་བདག་དང་ཡུང་པོ་འབྲེལ་ཞིང་ལྷན་པར་
སྤྲོ། །ཁ་ཅིག་བདག་ག་ཟུགས་དང་ལྷན་པ་མ་ཡིན། སེམས་དང་ལྷན་པ་མ་ཡིན་ཞེས་སྤྲོ། །ཁ་ཅིག་ནི་
བདག་གམ་སྒྲིམ་བྱ་ནི་གདོད་མ་ནས། རང་དག་པར་བྱང་བས་གང་གིས་ཀྱང་མ་བསྐྱེད་པ། སྒྲེ་བ་མ་
ཡིན། བྱས་པ་མ་ཡིན། གང་ཡང་མི་སྐྱེད་པས་རང་བཞིན་རྒྱ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་བས་ན་སྐྱེད་བྱ་མཛོན་པར་
འདུས་མ་བྱས་པ་སྐྱེ་བ་མེད་པ། འགག་པ་མེད་པ། ཀ་དག་པའི་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ། དུས་གསུམ་
དུ་འཕོ་འགྱུར་མེད་པ་སྟེ། འདི་ལ་ཉག་ཏུ་གོམས་པར་བྱས་ན་གོལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་དྲང་སྟངས་སེར་སྒྲུ་
བ་སྤྲོ་སྟེ། དྲང་སྟངས་སེར་སྒྲུ་བའི་ཡུང་ལས། རང་བཞིན་གང་ཞིག་མཐོང་བ་མིན། །ཡོན་ཏན་གསུམ་
ཚོགས་ཀྱན་ཏུ་སྐྱེད། །དེ་ལས་བསྐྱོག་པ་སྒྲིམ་བྱ་ཉིད། །དེ་ལ་ཉག་ཏུ་གོམས་པར་གྱིས།³ །ཞེས་འདོད་
དེ་དེ་ལྟར་ལྟོ།།

རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཉིད་བདག་ཏུ་ལྷ་བའི་རིགས་ལས། རིག་བྱེད་གྱི་མཐའ་གསང་བར་སྤྲོ་བ་
ཞེས་བྱ་བ་ནི། འདི་སྐད་དུ་སྤྲིད་པ་གསུམ་གྱི་འགོ་བ་ཐམས་ཅད་དང་རྣམ་པར་གོལ་བ་ཐམས་ཅད་གྱི་
སེམས་ནི་གཅིག་པ་ཡིན། ཉག་པ་ཡིན། རང་བཞིན་དག་པ་ཡིན་ཏེ་ཐ་དད་དུ་དབྱེ་བ་མེད་དོ། །འཛིག་
རྟེན་སྣ་ཚོ་གསུ་སྣང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སེམས་ཉིད་ཡིན་ཏེ། འོན་ཀྱང་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་སྣ་
ཚོ་གསུ་འགྱུར་བ་མེད་དོ།།

དེ་ལ་བརྒྱལ་བ། འོན་འགོ་བ་གཅིག་གོལ་བས་ཀྱན་གོལ་བར་རི་ལྷ་ར་མི་འགྱུར། འགོ་བ་
གཅིག་བཅིངས་པ་དང་སྤྲུག་བསྐྱེད་པའི་ཀྱན་བཅིངས་པ་དང་སྤྲུག་བསྐྱེད་པར་ཅིས་མ་འགྱུར་ཞེས་རྒྱུད་
ཐ་དད་དུ་འདོད་པ་རྣམས་གྱིས་བརྒྱལ་བ་དང་། དེ་ལ་འདི་སྐད་དུ། འོན་བུམ་པ་གཅིག་གི་ནང་དྲི་མས་
གང་བར་འགྱུར་རམ་བུམ་པ་གཅིག་གི་ནང་དུ་བཅུད་དང་སྤྲོན་གྱིས་གདབས། བུམ་མཁའ་བཅུད་དང་
སྤྲོན་གྱིས་གང་བར་འགྱུར་རམ། བུམ་པའི་ནམ་མཁའ་དང་། རྩོགས་ཐམས་ཅད་གྱི་ནམ་མཁའ་ལ་ངོ་
བོ་ཐ་དད་ཡོད་དམ། འགོ་བ་བཅིངས་པ་དང་གོལ་བར་མཐོང་བ་ནི་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་མ་མཐོང་
བས། གོལ་བ་དང་བཅིངས་པ་ཐ་དད་དུ་མཐོང་བར་ཟད་དེ། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་མཐོང་ན་ཐ་དད་
མེད་དེ་ཐམས་ཅད་གཅིག་པ་ཡིན་ནོ། །གཅིག་པོ་དེ་ནི་སྣ་ཚོ་གསུ་ཐམས་ཅད་དུ་བྱུང་བ། ཉག་པ། དག་
པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ལྟོ།།

ལྷ་བ་དེ་རྣམས་ལས་སངས་རྒྱས་བཙུམ་ལྷན་འདས་གྱིས་བསྐྱེད་པ་འཛིག་རྟེན་གྱི་ལྷ་བ་

ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ནི། བདག་འབའ་ཞིག་པའི་སྟོང་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཡིན་པར་བཤད་དེ།
 དེའི་ལྷ་བ་ནི་འདི་སྐད་དུ། འཛིག་རྟེན་མྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་བྱ་བས་ཀྱན་ནས་
 དགྲིས་པའི་བསྐྱེད་པ་ཡིད་བརྟན་དུ་མི་རུང་བ་འདི་ནི། ཡང་དག་པར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡང་དག་པར་
 ཡོད་པ་ནི། བདག་ཅེས་བྱ་བ་ཐ་བ་མི་གསལ་བ་སྒྲའི་ཕྱི་མོ་འབུམ་གྱི་ཆ་ཙམ་ཞིག་ལུས་སོ། །དེ་ཡང་ཐ་
 སྟེ་དེ་ནི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་རྟོགས་པར་དགའ་བ། མི་གསལ་ཏེ་དེ་ནི་ལྷ་དང་ལྷ་མ་ཡིན་དང་མི་
 ལ་སོགས་པའི་སྟོང་མཛོན་དུ་བྱར་མི་རུས་པ། ལྷ་ཆེན་པོ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་རྣམས་དང་། གྲང་སྟོང་ཆེན་
 པོ་ལྷ་མཛོན་པར་ཤེས་པ་དང་ལྷན་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཤད་པའི་ལྷ་གིས་གྲུབ་པ་ལས་དང་ཡོན་ཏན་ཙམ་
 ལས་རྗེས་སུ་དབག་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་རང་བཞིན་ནི་མི་འགྱུར་གནས་སྐབས་ནི་འགྱུར་དུ་རུང་སྟེ།
 བདག་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་ཡང་འགྱུར་དུ་རུང་། རྣམ་པར་བྱང་བར་ཡང་འགྱུར་དུ་རུང་ངོ་། །དེ་
 ལ་བདག་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པ་ནི་བདག་གི་བྱེད་པ་རན་པ། ཡིད་ལ་བྱ་བ་རན་པ་ལ་ཞུགས་
 པས། འདོད་པ་ལ་ཆགས་ཤིང་སྟེད་པའི་དབང་གིས་མི་དགེ་བ་བརྩའི་ལམ་ལ་སྦྱོང་ཅིང་། འདོད་པའི་
 ཡོན་ཏན་ལྷ་ལ་ཆགས་ཤིང་ཞེན་པས་སྟེད་པ་དང་། མཚན་མ་སྒྲ་ཆོགས་སུ་འཛིན་ཅིང་ཞེན་པའི་དབང་
 གིས། བདག་དེ་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་འགྱུར་ངོ་། །བདག་དེ་རྣམ་པར་བྱང་བར་བྱེད་པ་ནི་བདག་
 གི་བྱེད་པ་བཟང་པོ། ཡིད་ལ་བྱ་བ་བཟང་པོ་ལ་ཞུགས་པས་སྒྲིག་ཏོ་མི་དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་སྦྲངས་ཏེ།
 དགེ་བ་བརྩའི་ལས་ཀྱི་ལམ་ཡང་དག་པར་སྦྲངས་ནས། འདོད་པ་ཐམས་ཅད་ལ་མ་ཆགས་པའི་བྱང་
 སྟོང་གི་དགའ་ཐུབ་བཟུང་བ་དང་། བསམ་གཏན་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཐོབ་པར་བྱས་ཏེ། མཚན་མ་ཅི་ཡང་
 མི་འཛིན་པའི་སྟོང་མས་པར་འཇུག་པ་ལ་གནས་པས་བདག་རྣམ་པར་བྱང་བར་འགྱུར་ངོ་ཞེས་འདོད་དོ། །

སྦྱིར་རྟག་ཆད་གཉིས་སུ་ལྷ་པའི་གཞི་ནི། རྟག་པར་ལྷ་བ་རྣམས་ནི་ཆངས་པ་ཆེན་པོ་རྟག་
 དབང་སྦྱར་གྱི་ལྷ་རྟག་ བདག་རྟག་ རང་བཞིན་རྟག་ རུལ་ཕྱ་རབ་རྟག་ དེ་རྣམས་ལས་མི་རྟག་པའི་
 འཛིག་རྟེན་མཛོན་པར་གྲུབ་པོ་ཞེསོ། །ཆད་པར་ལྷ་བ་རྣམས་ནི། རྒྱ་མེད། འབྲས་བུ་མེད། བྱེད་ཚུལ་
 མེད། ཡོན་ཏན་བྱང་པར་ཅན་མེད་དོ་ཞེས་འདོད་དོ། །ལྷ་བ་དེ་དག་ཐབས་ཅད་བསྐྱེད་ནས་སངས་རྒྱས་
 པས་འཛིག་རྟེན་པའི་ལྷ་བ་ཞེས་བཏགས་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་དེ་དག་ཀྱན་གྱིས་བདག་ཏུ་ལྷ་བ་མ་བཏང་
 བས། འཛིག་རྟེན་ལས་འདའ་བར་མི་རུས་ཏེ། འདི་ལྷ་བ་བདག་བྱེད་པ་པོ་ལ་ཆགས་པའི་སྟོང་མ་དུ་
 ཞུགས་པས་དེའི་བྱ་བ་རན་པ་རྣམས་ཀྱང་མི་སྟོག་གོ། །དེ་ལྷ་བ་ལས་མ་ལོག་པས་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྦྱིན་

པའི་ཆེ་མི་ལྟོག་སྟེ། ལས་དང་ཆེ་ལས་མ་གྲོལ་ན་ཐར་པ་ཐོབ་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་སངས་རྒྱས་པ་
འདོད་དོ།

ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ལྷ་པ་མདོར་བསྡུས་ནས་བསྟན་པ།

སངས་རྒྱས་པ་རང་གི་གཞུང་གི་འཛིག་རྟེན་བྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་འདི། རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་
མཚན་ཉིད་ནི་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་མེད་པས་མཐུན་པར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་ཏེ་འབྲུང་བའི་མཚན་ཉིད་དུ་སྒྲུ་སྟེ།
འདི་སྐད་དུ། འཛིག་རྟེན་བྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་འདི་དག་ནི། དབང་ལྷག་གིས་མ་སྒྲུལ། བྱེད་པ་པོས་མ་
བྱས། རང་བཞིན་ལས་མ་བྱུང་། རྒྱ་མེད་པ་ལས་མ་བྱུང་། དུས་ཀྱིས་མ་བསྐྱར་ཏེ། རྒྱ་རྟེན་རྟེན་ཅིང་
འབྲེལ་ཏེ་འབྲུང་བའི་མཚན་ཉིད་ཙམ་ལས་གྲུབ་པ། རྒྱ་འབྲས་བུ་ལ་ལྟོས། འབྲས་བུ་རྒྱ་ལ་ལྟོས་ཏེ། རང་
གྲུབ་པ་མེད་པ། རྒྱ་དང་རྟེན་འཛོགས་ན་ནི་འབྲས་བུ་སྟེ། མ་འཛོགས་ན་ནི་སྟེ། བར་ཡང་མི་འགྱུར་
པ། རྒྱ་ལ་བར་ཆོད་ཀྱི་གཤམ་མི་སྲིད་པའི་རྒྱ་ཡང་མི་སྲིད་དེ་རྟེན་ལ་རག་ལས་པ་ཙམ་མོ། །དེ་ལྟ་བུས་
ན། འཛིག་རྟེན་ཀྱན་འབྱུང་བ་དང་། སྒྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལས་འདས་ནས་སྤང་པོ་མ་ལུས་
པའི་བྱ་རན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་སུ་འགྱུར་དུ་རུང་རོ་ཞེས་འདོད་པ་ནི་མཐུན་ནོ། །དེ་བས་ན་སངས་
རྒྱས་པ་ཐམས་ཅད་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཕ་བ་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྷ་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་སྤངས་ནས་སྟོང་
པ་དང་བདག་མེད་པའི་ལྷ་པ་ལ་གནས་ཏེ། རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒྲོག་མུམ་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་
དང་། མཚན་མ་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་། སྟོན་པ་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་གནས་པས་གྲོལ་བར་
འདོད་པ་མཐུན་ནོ།

དེ་ལ་སངས་རྒྱས་པ་ནང་གི་བྱེ་བྲག་ནི། ཉན་ཐོས་དག་འདི་སྐད་དུ། འདི་ནི་ཡུང་པོ་སྟོང་ཉིད་
དེ། །བདག་ནི་ནམ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །དབང་པོའི་གྲོང་ཁྲམས་རྣམས་ཀྱིས། །འཛིག་རྟེན་དོན་
མེད་རྣམ་པར་ཉམས། །ཞེས་ཟེར་ཏེ། འཛིག་རྟེན་བྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་འདི་ལ་བདག་ཅས་བྱ་བ་ནི་
སྒྲུའི་རྩེ་མོ་འབུམ་གྱི་ཆ་ཙམ་ཡང་གཏན་མེད་དེ། ཡུང་པོ་ཙམ་དུ་ཟད་པས་བདག་གཅིག་གྲུ་མེད་དེ་དུ་མ་
འདུས་པ་ཙམ་མི་རྟག་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། །དེ་ཡང་གཉེན་པོས་“བཙམ་ན་དེ་ལྷ་བུའི་སྟོ་མི་འབྱུང་བ་དང་།
སྟོ་ཡིས་གཞན་བསལ་ན་དེ་ལྷ་བུའི་སྟོ་མི་འབྱུང་བ་ནི། ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་དེ་ལས་བསྒྲེག་པ་ནི་དོན་
དམ་པར་ཡོད་པའོ། །ཞེས་འདོད་དོ།

དེ་ལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲུ་བ་དང་། མདོ་སྟེ་པ་ལྷ་པ་མི་མཐུན་པ་སྒྲུ་བ་ནི། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲུ་བ་ནི་ཡུང་

བྱེ་བྲག་བཤད་མཛོད་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་བརྟེན་ནས། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་རྣམས་སུ་ཡོད་པར་སྒྲིབ་པ་
 ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་ཆོས་ལུང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྒྲེམ་ཆེད་ཀྱི་གཞི་ལས་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་
 པ་དང་། འདུས་མ་བྱས་གསུམ་རྟག་པ་དང་། དབང་པོ་དང་ཡུལ་གྱི་གཞི་ལས། རྩལ་ཕྱ་རབ་དབྱིབས་
 དང་མཐུན་པ་ཆ་གས་དང་བྲལ་བ་དོན་དམ་པར་རྣམས་སུ་ཡོད་པ་དང་། དབང་པོ་དང་དོན་ལ་བརྟེན་པའི་
 གྲོ། དོན་ལ་ཐུག་སྟངས་དུ་གཅོད་པ་དང་། དེའི་ཕྱིར་སྒྲོ་རྣམ་པ་མེད་པར་སྒྲེའོ། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པར་
 སྒྲེའོ། མཛད་སྟེ་པ་ནི། མདོ་སྟེའི་ཡུང་བཙན་པར་བྱེད་པས་མདོ་སྟེ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་དག་འདུས་མ་བྱས་
 ཐམས་ཅད་ཀྱང་མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་བ་ཞིན་དུ་སྒྲི། དེ་ལ་སོ་སོར་བརྟགས་པའི་འགོག་པ་བྱ་རན་ལས་འདས་
 པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་མཚོ་ལ་བྱག་ཁྱུ་བ་ལྟ་བུར་སྒྲི། མི་ལྟན་པའི་འདུ་བྱེད་དང་། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་
 ཡིན་པའི་གཟུགས་དག་ཀྱང་རྣམ་མེད་པར་སྒྲི། དབང་པོ་དང་དོན་དུ་སྟངས་པའི་སྒྲོ་རྣམ་པ་དང་བཙན་
 པར་སྒྲེའི་དང་། དབང་པོ་དང་དོན་ཡང་ཁ་དོག་མཐུན་པའི་རྩལ་ཕྱ་རབ་རྣམས་སུ་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་
 སོགས་པ་ལྟ་བུ་མི་མཐུན་པའི་བྱེ་བྲག་མང་དུ་ཡོད་ལ། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲིབ་པ་ཉིད་ལ་ཡང་ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲི
 བ་དང་། ཡུལ་དབུས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲིབ་པ་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་གྱིས་བྱེ་བ་ཡང་ཡོད་དོ།

གཞན་ཡང་ལུང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྒྲེམ་ཆེད་ཀྱི་གཞི་ལས་སྟེ་པའི་བྱེ་བྲག་གིས། རྣམས་སུ་
 ཡོད་མི་མཐུན་པར་སྒྲིབ་པ་མང་སྟེ། འདི་ལྟར་སྟེ་བ་ཁ་ཅིག་གཟུགས་ཀྱི་གཞི་ལས་ཡུལ་ལྟ་དབང་པོ་ལྟ་
 འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་སྟེ་རྣམས་སུ་བཅུ་བཞི། སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཐམས་ཅད་རྣམས་གཅིག་ཡིན་
 ཏེ་བཙོ་ལུ། མི་ལྟན་པ་ཐམས་ཅད་རྣམས་གཅིག་ཡིན་ཏེ་བཅུ་དྲུག འདུས་མ་བྱས་གསུམ་རྣམས་གསུམ་
 ཡིན་ཏེ་བཅུ་དྲུག་ཞེས་འདོད་དོ། སྟེ་བ་ཁ་ཅིག་ནི་ཆོང་པ་དང་འདུ་ཤེས་གཉིས་ཀྱང་ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་ན་
 རྣམས་ཉི་ཤུ་ཅུ་གཅིག་གོ་ཞེས་འདོད་དོ། སྟེ་བ་ཁ་ཅིག་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་ལུང་པོ་ལྟ་ཆར་
 རྣམས་སུ་གྲུབ་པ་ཡིན་པས། སེམས་པ་ཡང་རྣམས་སུ་ཡོད་དོ་དེ་ལྟར་ན་རྣམས་ཉི་ཤུ་ཅུ་གཉིས་སོ་ཞེས་འདོད་
 དོ། སྟེ་བ་ཁ་ཅིག་ནི་ལུང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྒྲེམ་ཆེད་ཀྱི་གཞི་ལས་རི་རྒྱུད་དུ་བྲགས་པ་ཐམས་ཅད་
 རྣམས་སུ་ཡོད་དེ། ཆོས་བརྒྱ་རྣམས་སུ་ཡོད་དོ་ཞེས་འདོད་དོ། གཞི་དེ་ཉིད་ལས་ཁ་ཅིག་ནི། སེམས་ལས་
 བྱུང་བའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་ལ་ཡང་ཁ་ཅིག་ནི་རྣམས་སུ་ཡོད་པ། ཁ་ཅིག་ནི་ཆ་ལ་བཏགས་པ་སྟེ་རྣམས་སུ་
 མེད་དོ་ཞེས་འདོད་དོ།

དེ་ལ་རྣམས་ཞེས་བྱ་བ་རང་གི་ངོ་བོ་དང་ངེས་ཆོག་ནི། ཕྱི་ངོ་ལ་པ་བྱེ་བྲག་པའི་གཞུང་ལས་རྣམས་

ཀྱི་ངོ་བོ་དགའ་སྤྲོ་སྟེ། འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི། ནམ་མཁའ་དང་ལ། རྟོགས་དང་དུས་གཉིས་ཏེ་བདུན།
བདག་དང་ཡིད་གཉིས་ཏེ་དགུ་རྩེ་རང་གི་ངོ་བོར་འདོད་དོ། །རྩེ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དུ་བྱ་བ་དང་ལྷན་
པ། ཡོན་ཏན་དང་ལྷན་པ། འདུ་བའི་རྒྱར་གྱུར་པའོ། །རྩེ་གི་ངེས་པའི་ཆོག་ནི། དྲ་བྱ་ཅེས་པའི་རྒྱས་
ཡོངས་སུ་གཟུང་བར་བྱ་བ་སྟེ། གཟུང་ཞིང་བཅད་དུ་རུང་བའི་ཕྱིར་ནོར་རྩེ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རི་ལྷ་པ་འཛིག་
རྟེན་པལ་པ་རྣམས་གསེར་དང་དཔུལ་ལ་སོགས་པ་དོན་ཆེ་བའི་ཕྱིར། རྩེ་སྤྱི་ལྷ་ཞིང་འཛིན་པར་བྱེད་
ལ། དྲ་བའི་རྟོ་བཙོན་ལ་སོགས་པ་དོན་ཆུང་བ་རྣམས་རྩེ་སྤྱི་འཛིན་ཅིང་མི་འཆང་ངོ། །དེ་བཞིན་དུ་
བསྟན་ཆོས་ཀྱིས་སྟོ་བསྐྱར་བའི་གང་ཟག་ལྷ་བ་ལ་གནས་ཤིང་ཞེན་པ་རྣམས། རང་རང་གི་ལུང་དང་
རིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། ཤེས་བྱ་རྣམས་ལ་སྟོས་རྣམ་པར་གཞུགས་ཏེ། གང་དང་གང་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་གྱུབ་
ཅིང་གཟུང་ཞིང་བཅད་དུ་རུང་བ་མཐོང་བ་ལ་རྩེ་སྤྱི་གྱུབ་པ་ཞེས་འདོད་དོ།

དེ་ལ་ཕྱི་རོལ་པའི་རྩེ་གི་གཞི་དགུ་ལས། ནང་པ་སངས་རྒྱས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བདག་
ཅེས་བྱ་བའི་རྩེ་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་གཏན་མེད་པར་ལྷ་བ་ནི་མཐུན་ནོ། །དེ་ལས་ཉན་ཐོས་པ་ཁ་ཅིག་ནི་
ལྷ་ག་མ་བརྒྱད་ཆར་རྩེ་སྤྱི་ཡོད་པར་འདོད་དོ། །ཁ་ཅིག་ནི་རྟོགས་དང་དུས་ཀྱང་རྩེ་སྤྱི་མེད་དེ། ལྷ་ག་
མ་དུག་རྩེ་སྤྱི་ཡོད་པར་འདོད་དོ། །ཁ་ཅིག་ནི་ནམ་མཁའ་ཡང་རྩེ་སྤྱི་མེད་དེ། གཟུགས་དང་ཡིད་
རྩེ་སྤྱི་འདོད་དོ། །རྣལ་འབྱོར་སྟོན་པ་པ་ནི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་ཡང་རྩེ་སྤྱི་མེད་དེ། ཡིད་འབའ་ཞིག་
རྩེ་སྤྱི་ཡོད་དོ་ཞེས་འདོད་དོ། །དབུ་མ་པ་ནི་ཡིད་ཀྱང་དོན་དམ་པར་རྩེ་སྤྱི་མེད་དེ་ཡང་དག་པར་ན་
ཆོས་ཐམས་ཅད་གདོད་མ་ནས་མ་སྐྱེས་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ། སྟོས་པ་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་ཞི་བའི་མཚན་
ཉིད་དུ་འདོད་དོ། །གསང་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་ཡང་དོན་དམ་པའི་མཚན་ཉིད་དེ་དང་མཐུན་པར་འདོད་དེ།
ལྷ་བའི་བྱེ་བྲག་འདི་དག་ཀྱང་རྩེ་སྤྱི་ཡོད་མེད་ཀྱི་གཞི་ལས་བརྒྱུས་ཏེ། ལྷ་བའི་དབྱེ་བ་མདོར་བསྐྱུས་
ཏེ་བསྟན་པའོ།

ཐེག་པ་གོང་འོག་དང་འབྲེལ་བའི་ལྷ་བའི་བྱེ་བྲག་བསྐྱུས་ཏེ་བསྟན་པ།

གཞན་ཡང་ཐེག་པ་འོག་མ་དང་གོང་མར་གྲགས་པ་ལས་ལྷ་བ་མཐུན་པ་དང་ཁྱད་པར་དུ་
དབྱེ་བའི་གཞི་ལས་བརྒྱུས་ཏེ་ལྷ་བའི་བྱེ་བྲག་བསྐྱུས་ཏེ་བསྟན་པ། ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་གཞུང་དུ་
གྱུབ་པ་ཐམས་ཅད་ལྷ་བ་གོང་འོག་གི་བྱེ་བྲག་དབྱེ་བ་མེད་ཀྱང་། གོང་མ་གོང་མ་རྣམས་འོག་མ་འོག་མ་
རྣམས་ཀྱི་སྟོས་པ་ཆོད་པའི་རིགས་ལས་བོག་མི་འདོན་ཕྱིར་མི་ལྷོག་གོ། །སྟོས་པ་མ་ཆོད་པའི་རིགས་

ལས་སྒྲོས་པ་གཅད་པར་བྱ་བ་ཡོད་ཅིང་གཅོད་ཀྱང་གཞི་བྱུང་བྱི་མི་གསོད་ཕྱིར་མི་སྒྲོག་གོ། །དེ་བས་ན་
སངས་རྒྱུ་གྱིས་གསུངས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་རོ་གཅིག་པའི་ཚུལ་གཅིག་ལས། འདི་ལྟར་དེ་བཞིན་
ཉིད་ཀྱི་རྗེས་སུ་གཞོལ་བ། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ཐོག་ཏུ་འབབ་པ་ཤ་སྟག་སྟེ། བདག་ཡོད་པར་འདོད་པ་
དང་མེད་པར་འདོད་པ་ལྟར་གཞི་ཚུལ་ཐ་དད་ཏུ་འགྱུར་བ་མེད་དེ། འདི་ལྟར་བདག་མེད་པར་སྒྲིབ་པ་ཉིད་
གྱིས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩད་ཀྱང་ཆོད་པར་གྱུར་པས། ཐེག་པ་མཐོ་དམན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་།
དངོས་པོའི་སྤྱད་པ་རྗེ་ཞེ་ཞེས་སྟོན་པར་ཟད་དེ། གཞི་ཐ་དད་ཏུ་སྒྲིབ་པ་མེད་དོ། །དེ་བས་ན་ཐེག་པ་ཆེ་
ཆུང་དང་ལྟ་བུ་གོང་འོག་ལ་གཞི་ལམ་སྒོལ་སོ་སོར་འགོ་བ་ཡང་མེད་ལ། འབྲས་བུ་སོ་སོར་གྲུབ་པ་ཡང་
མེད་དོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །གང་དག་ལམ་སྒོ་ཚུང་ཟད་ཐ་དད་ཏུ་སྒྲིབ་པ་ཡང་ཚུལ་གཅིག་ཏུ་བསྟུ་རུ་རུང་
བ་ཁོ་ན་ཡིན་ལོ།

དེ་དག་ཀྱང་འདི་ལྟ་སྟེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཚུལ་ལས་ལྷུང་པོ་ཁམས་དང་སྒྲིམ་ཆེད་ཀྱི་ཆོས་ལ། གང་
ཟག་གི་བདག་མེད་པར་སྒྲོས་པ་བཅད་པ་དེ་ལ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བས་ཀྱང་ཁྱོད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་
མེད་པ་དེ་བས་ཁྱོད་པར་དུ་འཕགས་པའི་བདག་མེད་པ་ལྟ་བུ་གཉིས་པ་ཡོད་དོ། །ཞེས་བོགས་མི་འབྱིན་
ནོ། །གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ་ཡོད་དོ་ཞེས་ཕྱིར་མི་སྒྲོག་གོ། །སྒྲོས་པ་མ་ཆོད་པ། ལྷུང་པོ་
དང་། ཁམས་དང་། སྒྲིམ་ཆེད་ཀྱི་ཆོས་རྗེས་སུ་འདོད་པ་ལ་སྒྲོས་པ་གཅད་པར་བྱ་བ་ཡོད་ཀྱང་། ལྷུང་
པོ་ཁམས་དང་སྒྲིམ་ཆེད་ཀྱི་ཆོས་ཞེས་བྱ་བ་གང་ན་ཡོད། སུ་ལ་གྲགས། མཚན་ཉིད་ནི་ཅི་ཞེས་ཁྱོད་དུ་
མི་གསོད་དོ། །ལྷུང་པོ་དང་། ཁམས་དང་སྒྲིམ་ཆེད་མ་ཡིན་ཏེ། བདག་དང་འཛིན་ཏེན་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཕྱིར་
མི་སྒྲོག་གོ། །དེ་ནས་ནུལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་བས་དེའི་སྤྱོད་ཏུ་ཆོས་རྣམས་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པར་ཀུན་ཏུ་
བརྟགས་པའི་དངོས་པོས་ཀུན་ནས་སྤོང་དོ་ཞེས་སྒྲོས་པ་བཅད་པ་ལ། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་པ་
དག་ །ཁྱོད་ཀྱི་གཟུང་འཛིན་ཀྱི་དངོས་པོར་ཀུན་ཏུ་བརྟགས་པས་སྤོང་པ་ལས་ལྟག་པ་སྤོང་པ་ཉིད་གཉིས་
པ་བཅད་དུ་ཡོད་དོ་ཞེས་བོགས་མི་འབྱིན་ནོ། །གཉིས་པོས་མི་སྤོང་སྟེ་གཉིས་པོ་རྗེས་སུ་གྲུབ་པའོ། །ཞེས་
ཕྱིར་མི་སྒྲོག་གོ། །སྒྲོས་པ་མ་ཆོད་པས་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་གཉིས་པོས་སྤོང་པ་རང་རིག་པའི་
སྐད་གཅིག་མ། ཡང་དག་པར་ཡོད་པ་ལ་སྒྲོས་པ་གཅོད་པར་བྱེད་ཅིང་རང་རིག་སྐད་ཅིག་མ་ཞེས་བྱ་བ་
གང་ན་ཡོད་སུ་ལ་གྲགས་ཞེས་ཁྱོད་དུ་མི་གསོད་དོ། །རང་རིག་པ་མ་ཡིན་ཏེ་བེམས་པོ་ཡིན་ནོ་ཞེས།
སྐད་ཅིག་མ་མ་ཡིན་ཏེ་རྟག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཕྱིར་མི་སྒྲོག་གོ། །མདོ་སྟེ་དབུ་མ་པ་ཉན་ཐོས་མདོ་སྟེ་པ་ལ་

བོགས་མི་འབྱེན་ཅིང་ཁྱད་དུ་མི་གསོད་པ་དང་། ཕྱིར་མི་སྒྲོག་པའི་ཚུལ་ཡང་དེ་དང་མཐུན་ནོ། །དབུ་མ་
ནམ་གཉིས་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་ཚུལ་མི་མཐུན་པ་ལ། ལུང་དང་རིགས་པ་གང་ཆེ་བཞི་རྒྱད་དང་མདོ་སྡེ་སྤྱིའི་
གཞུང་དང་། རིགས་པ་སྤྱིའི་ཚུལ་དང་། དབུ་མའི་མཁན་པོ་གཞུང་གྱི་མོ་མཛད་པའི་སྒོ་བ་དཔོན་ཁྲ་སྒྲུབ་
དང་། ལྷ་བྱ་དེ་བའི་གཞུང་ལྷར་ན་ཡང་ནུལ་འབྱོར་སྒྱུད་པའི་དབུ་མའི་གཞུང་དོན་ཆེ་བར་སྣང་ངོ་། །

དབུ་མའི་གཞུང་གི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་སྒྲོས་པ་དང་བྲལ་བ། ཡང་དག་པའི་ཀྱན་
རྫོབ་ཀྱི་དབང་ལ་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་ནམ་པར་བྱང་བའི་ཆོས་སྤང་པ་དང་བྲུང་བར་བྱ་བའི་དོན་
སོ་སོ་བྱ་བ་བྱེད་པ་རྒྱས་སུ་ཡོད་དོ། །ཞེས་འདོད་པ་ལ། གསང་སྤྲགས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཉམ་པ་
ཉིད་དུ་འདོད་པའང་། འདི་སྐད་དུ་ཁྱོད་ཀྱི་དོན་དམ་པར་སྒྲོས་པ་དང་བྲལ་བ་ལས་ལྷག་པར་སྒྲོས་པ་
དང་བྲལ་བ་གཉིས་པ་འདི་ལྟ་བུ་ཡོད་དོ་ཞེས་བོགས་མི་འབྱེན་ནོ། །དོན་དམ་པར་སྒྲོས་པ་དང་བྲལ་བ་
མ་ཡིན་ཏེ། སྤྱའམ་ཡེ་ཤེས་སམ་ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན་གྱི་བཀོད་པ་འདི་ལྟ་བུ་དག་དོན་དམ་པར་བྱུང་བ་ཡོད་
དོ་ཞེས་མི་སྒྲོག་གོ། ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དོན་བྱེད་རྒྱས་སུ་འདོད་པ་ལ་སྒྲོས་པ་གཅིད་པར་བྱེད་ཀྱང་།
ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་ནམ་པར་བྱང་བའི་ཆོས་རྒྱ་རྒྱུན་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་ཏེ་འབྱུང་བའི་མཚན་ཉིད་
དོན་བྱེད་རྣམས་པ་ཞེས་བྱ་བ་གང་ན་ཡོད་སུ་ལ་གྲགས་ཞེས་ཁྱད་དུ་མི་གསོད་དོ། །ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་རྟེན་
ཅིང་འབྲེལ་ཏེ་འབྱུང་བའི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ་རང་བྱུང་རང་བྱུང་ཏུ་རྒྱུན་ལ་ལྷོས་པ་མེད་པ་ཡིན་ནོ་
ཞེས། དབང་ལྷག་གིས་སྤྱུལ་པའམ། བྱེད་པ་པོས་བྱས་པའམ། རྒྱུད་རྒྱུན་མེད་པར་བྱུང་བའམ། དུས་
ཀྱིས་བསྐྱར་བའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པར་མི་སྒྲོག་གོ། གསང་སྤྲགས་སྤྱིའི་ཚུལ་
ལས་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་ཡུང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་ཆོས་རྣམས། སྐྱེ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
དཀྱིལ་འཁོར་དུ་སངས་རྒྱས་པར་སྒྲུབ་པ་ཡང་། ཡུང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ཞེས་བྱ་བ་གང་ན་ཡོད་
སུ་ལ་གྲགས་ཞེས་ཁྱད་དུ་མི་གསོད་ཅིང་། སྐྱེ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཡང་ཡུང་པོ་དང་ཁམས་དང་
སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལས་འདས་ཏེ། མི་ལྡན་ནོ་ཞེས། བདག་དང་བདག་གིས་བྱས་པའི་མཚན་
ཉིད་ཅན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པར་ཕྱིར་མི་སྒྲོག་གོ། །འོན་ཅི་ལྟར་ཞེ་ན། ཡུང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་
མཆེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་སྣང་བར་འདྲ་ཡང་། ཡོངས་སུ་དག་པར་སྣང་བ་དང་། མ་དག་པར་སྣང་བ་
གཉིས། སེམས་འཕྲུལ་པའི་བག་ཆགས་ཆེ་བ་དང་རྒྱུད་བར་སྣང་བའི་དབང་ལས། དག་པ་དང་མ་དག་
པར་སྣང་བར་ཟད་པས་དེ་གཉིས་ལྟོས་ཏེ་བཞག་ན། འཕྲུལ་བ་རྒྱུད་བའི་སྣང་བ་ལྷར་བཞེན་པར་འདོད་

པར་ཐད་དེ་ཡང་དག་པར་གྲུབ་པའི་སྐྱེ་དང་ཡེ་ཤེས་གཅིག་འདོད་ན་ཀྱུན་རྫོབ་ཞེས་ཀྱང་ཅིའི་ཕྱིར་བརྟེན་དེ། འབྲུལ་པའི་བག་ཆགས་འབྲུག་སྒབ་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ཙམ་དུ་ཟེན་དོ།།

ཐ་མ་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་ཚུལ་ལས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཉམ་པ་ཆེན་པོའི་ངང་དུ་སྒྲུབ་དོར་མེད་པར་སྐྱེ་བའང་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་བདུན་མི་སྟོན་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་དབྱེར་མེད་པར་སྐྱེ་ལ། ཐེག་པ་འདོག་མ་རྣམས་ཀྱིས་རང་རང་སོ་སོའི་སྒྲོས་པ་ཇི་ལྟར་བཅད་པ་རྣམས། དེ་ལས་ལྷག་པའི་སྒྲོས་པ་གཅིད་པའི་བོགས་མི་འབྱེན་ལ། སྒྲོས་པ་དང་བྲལ་བ་མ་ཡིན་པ་སྐྱེ་དང་ཡེ་ཤེས་ལ་སོགས་པ་ལྷ་བྱུང་དངོས་པོའི་ངོ་བོ་ཉིད་གཅིག་དང་ལྷན་ནོ་ཞེས་ཕྱིར་ཡང་མི་ལྟོག་གོ། ཐེག་པ་འདོག་མ་པའི་སྒྲུབ་སྒྲུབ་གི་རྫས་འདོད་པ་ལ། སྒྲུབ་སྒྲུབ་དང་བྲལ་བར་སྒྲོས་པ་གཅིད་ཅིང་གོལ་སྒྲིབ་སེལ་བར་སྟོན་ཡང་། གཞི་དེ་དག་གང་ན་ཡོད་སྟེ་ལྷག་ཞེས་ཁྱེད་དུ་མི་གསོད། བདག་གིས་སྐྱེ་ལ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པར་ཕྱིར་མི་ལྟོག་གོ། རྟེན་པས་ན་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་རོ་གཅིག་པ་ཚུལ་གཅིག་པ་སྟེ། འདི་ལྟར་མཉམ་པ་ཆེན་པོའི་ངང་དུ་མཐར་མི་འབྱུག་ཅིང་མི་འདུ་བ་མེད་དེ། ཇི་ལྟར་ཆུ་ཕྱན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཆུ་ཆེན་པོ་རྣམས་དང་འགྲོགས་ཏེ། རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོར་ཕྱིན་པ་ན་ཐམས་ཅད་ལན་ཆའི་རོ་གཅིག་པ་བཞེན་དུ། ཐེག་པ་འདོག་མ་པའི་སྒྲོ་སྒྲོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཆུས། དངོས་པོར་ལྷ་བའི་ལྷན་ཕྱིན་རྣམས་རིམས་ཀྱིས་དེད་དེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཆེན་པོ་རྣམས་དང་བསྐྱེད་སྒྲུབ་མཐར་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོར་བབ་པ་ན། མཉམ་པ་ཆེན་པོའི་ངང་དུ་རོ་མི་གཅིག་པའི་མཚན་ཉིད་རྟེན་པ་མོ་ཙམ་ཡང་མེད་དོ།།

འདི་ལྟར་སངས་རྒྱུས་པའི་ཐེག་པ་རྣམས་ལས་གོང་མ་གོང་མས་འདོག་མ་འདོག་མ་རྣམས་ཀྱི་ལྷ་བ་ལ། སྒྲོས་པ་ཆོད་པ་དང་མ་ཆོད་པའི་བྱེ་བྲག་ལས་ཆོད་པ་རྣམས་ལས་བོགས་མི་འབྱེན་པ་དང་། ཕྱིར་མི་ལྟོག་པ་གཉིས། སྒྲོས་པ་མ་ཆོད་པ་རྣམས་ལས་སྒྲོས་པ་གཅིད་པར་བྱེད་ཀྱང་། གཞི་བྱང་དུ་མི་གསོད་པ་དང་། གཞི་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པ་གཉིས་ཏེ། དེ་ལྟར་ཚུལ་བཞིའི་སྟོན་ནས། སངས་རྒྱུས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རོ་གཅིག་ཅིང་ཚུལ་གཅིག་པར་ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་། ལྷ་བ་མཐོང་མན་གྱི་བྱེ་བྲག་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱ་བ་འདི་ནི། ལྷ་བའི་བྱེ་བྲག་མདོར་བསྐྱེད་པ་ཕྱོགས་གཅིག་ཡིན་ཏེ། ཚུལ་འདི་ནི་ལྷ་བའི་བྱེ་བྲག་བཤད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ན་ཡང་སྤྱིང་པོའི་མཚོག་ཏུ་འདི་བྱུང་གིས། ལྷ་བའི་བྱེ་བྲག་ཇི་སྐད་བཤད་པ་དེ་དག་ནི་ཕྱི་རོལ་ལུ་སྟེགས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ལྷ་བའི་བྱེ་བྲག་བཤད་པ་ནི་སྤྱིར་གྲགས་པའི་

གཞུང་བསྟན་པའོ། རང་པ་སངས་རྒྱུས་པའི་ལྷ་པའི་བྱེ་བྲག་བསྟན་པ་དེ་དག་ནི་སྤྱིར་ཆོས་རྣམས་ལས།
 བྱི་མུ་སྟེགས་ཅན་གྱིས་རྩས་ཀྱི་དངོས་པོ་དགུ་བཞག་པའི་གཞི་དེ་ལས། སངས་རྒྱུས་པ་རྣམས་གྱིས་ཐེག་
 པ་རིམ་པ་རིམ་པས་རྩས་ཀྱི་རིམ་པ་རིམ་པར་སྒྲོས་པ་གཅད་པའི་ཚུལ་བསྟན་པ་དང་། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་
 གསུངས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅོ་གཅིག་པའི་ཚུལ་གཅིག་པ་འབྲས་བུ་ཐ་དད་མེད་པར་མཉམ་པ་ཆེན་པོའི་
 རང་དུ་རོ་གཅིག་པར་བསྟན་པའོ།།

སངས་རྒྱུས་པ་ནང་གི་བྱེ་བྲག་མི་མཐུན་པ་ཅུང་ཟད་བསྟན་པ།

ད་ནི་སངས་རྒྱུས་པ་ནང་གི་བྱེ་བྲག་མི་མཐུན་པ་ཅུང་ཟད་བསྟན་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་ཉན་ཐོས་
 བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྱོད་པ་དང་། མདོ་སྟེ་པ་ནི་རྩས་ཡོད་མེད་དུ་འདོད་པའི་སྐབས་སུ་ཕལ་ཆེར་བཤད་ཟིན་ཏོ།།
 དེར་མ་སྒྲོས་པ་ཅུང་ཟད་བསྟན་ན། ཉན་ཐོས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྱོད་པའི་གཞུང་ལ་ཡང་གནས་མ་བུའི་སྟེ་ལ་
 སོགས་པ་ཁ་ཅིག་གང་ཟག་ཡོད་པར་སྤྱོད་སྟེ། གང་ཟག་དང་ཡུང་པོ་ཁྱུ་དང་ཆུ་བཞིན་དུ་དེ་ཉིད་དང་གཞན་
 དུ་མེད་པར་སྤྱོད། ལྷ་སྟེགས་ཅན་ལས་ཁྱད་པར་དུ་གང་ཟག་མི་ཉག་པར་སྤྱོད། གང་ཟག་དེ་ལ་རྩས་
 ཉེ་བྱུང་པའི་སེམས་ཅན་ཞེས་འདོགས་ཏེ། དེས་རྩལ་སྤྱོད་པ་ལས་བསྐྱུས་པའི་ལྷས་ལེན་ཅིང་འདོར་བར་
 བྱེད་དོ་ཞེས་འདོད། འདི་ནི་སངས་རྒྱུས་པའི་ལྷ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐའ་མང་གཞི་ཡིན་ཅོ་ཞེས་གསུངས་
 མོ། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྱོད་པ་ཕལ་ཆེར་ནི་གང་ཟག་གས་སེམས་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་གཏན་མེད་པར་སྤྱོད། སྤྱིར་
 ཉན་ཐོས་པ་ནི་བདག་ལ་ཆགས་པ་སྤངས་པས་གོ་ལ་བར་འདོད་པ་ལས། ཆགས་པ་སྤོང་བའི་ཐབས་ཀྱི་
 སྒོ་གསུམ་དུ་སྤྱོད་སྟེ། མི་སྟག་པ་བསྒོམ་པས་ཆགས་པ་སྤོང་བ་དང་། དབུགས་བྱི་ནང་དུ་རྒྱ་བ་རྩོམ་སུ་བྱན་
 པ་བསྒོམ་པས་སེམས་མཉམ་པར་བཞག་པ་ཐོབ་པའི་བྱིར་འདོད་པར་ཆགས་པའི་གཉེན་པོར་གྱུར་ཏེ་
 ཆགས་པ་སྤོངས་པ་དང་། བདེན་པ་བཞིའི་དོན་བསྒོམས་པས་ཆགས་པ་སྤོངས་པའོ།།

ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱུས་དང་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་ལྷ་པ་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་།
 སྤོང་ཆད་གསུམ་གྱི་བྱེ་བྲག་མདོར་བསྐྱུས་པ་ནི། ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱི་ལྷ་པ་ནི་གང་ཟག་ལ་བདག་མེད་པར་
 ཉོགས་པའོ། ཉིང་ངེ་འཛིན་ནི་དམིགས་པ་དང་བཅས་པའི་ས་ལ་གནས་པའོ། སྤོང་ཆད་ནི་སྤིད་པ་ཀྱུན་
 ཏུ་སྤྱོད་པ་ཐམས་ཅད་སྤོངས་པའོ་ཞེས། རང་སངས་རྒྱུས་རྣམས་ཀྱི་ལྷ་པ་ནི། ཆོས་ལས་གཟུགས་ཀྱི་
 ཡུང་པོས་བསྐྱུས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་བདག་མེད་པར་ཉོགས་མོ། ཉིང་ངེ་འཛིན་ཆོག་གི་དོན་མེད་

གཞན་ཡང་འདི་རྣམས་ཀྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་མཐུའི་བྱེ་བྲག་ནི། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་ནི་
ལས་ཀྱི་ཆོ་རྒྱལ་པར་སྒྲོང་བ་ལ་མཐུའུར་སྟེ། བྱི་ནང་གི་གཞོན་པས་ཀྱང་བརྗེར་རུང་ངོ་། རང་སངས་རྒྱས་
རྣམས་ཀྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་རྣམས་པར་སྒྲོན་པ་ལ་མཐུ་ཆེ་སྟེ་བྱི་ནང་གི་གཞོན་པས་མི་བརྗེའོ། །བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་རྣམས་ནི་ས་དང་པོ་ཐོབ་ནས་དབང་བཅུའི་གཞི་ཐོབ་སྟེ། དེ་ནས་རིམ་གྱིས་འཕེལ་ནས་ས་
བཅུ་པ་ལ་དབང་བཅུ་མཐར་ཕྱིན་པའི་མཐུ་ཐོབ་པོ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བྱིན་རྒྱལས་བསམ་གྱིས་མི་
བྱབ་སྟེ། མཐུའི་ཆད་གཟུང་བའི་གནས་མ་ཡིན་ལོ། །ཞེས། །རང་སངས་རྒྱས་ཀྱང་གཉིས་ཏེ། ཆོགས་ན་
སྒྲོན་པ་དབང་པོ་རྒྱལ་པོ་གོགས་ལ་སྟོས་པ་དང། བསེ་རུ་ལྟ་བུ་དབང་པོ་རྣོན་པོ་གོགས་ལ་མི་སྟོས་པ་སྟེ།
འདི་དག་ལ་ཡང་ཞུགས་པ་དང་འབྲས་བུ་ཐོབ་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་གང་ཟག་ནི་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་ལ།
ཆོགས་བསགས་པའི་བྱེ་བྲག་དང། དབང་པོ་རྣོན་ལ་གྱི་བྱེ་བྲག་དང། ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་བྱེ་བྲག་ལས།
མཐུའི་བྱེ་བྲག་ཀྱང་ཡོད་དོ་ཞེས།

རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་དུ་སྒྲུབ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྣམ་པ་དང་བཅས་པར་སྒྲུབ་དང། རྣམ་པ་
 མེད་པར་སྒྲུབ་པོ། རྣམ་པ་དང་བཅས་པར་སྒྲུབ་པ་ལ། བར་གསེས་གྱི་བྱེ་བྲག་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། རྣམ་པ་
 བདེན་པར་སྒྲུབ་དང། རྣམ་པ་བརྟུན་པར་སྒྲུབ་པོ། ཁྲེད་གཤམ་ལ་ཡང་རྣམ་པ་འདྲ་གཞི་ཡོད་པར་སྒྲུབ་
 དང། འདྲ་གཞི་མེད་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་སྒོ་གསལ་པ་ནང་མི་མཐུན་པར་སྒྲུབ་དུ་མ་བྲགས་མེད་གྱི། མདོ་འདི་
 དག་ཙམ་དུ་འདུས་པས་འདི་དག་ཙམ་བཤད་དོ། ཁྲེ་ལ་རྣམ་པ་དང་བཅས་པར་སྒྲུབ་ཞེས་བྱ་བ་ནི།
 རྣམ་པ་འཛི་རྒྱ་ནི་འདིར་འདྲ་སྒྲུང་ལ་བྱ་སྟེ། ཁྲེ་ཡང་འདྲ་གཞི་ཡོད་པར་འདོད་པ་རྣམས་ནི། འདྲ་གཞི་དང་
 འདྲ་པ་འཛི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྟེ། འདྲ་སྒྲུང་སྟེ། འདྲ་གཞི་མེད་པ་ན་གཏན་མེད་ཀྱང་ཡོད་པས། འདྲ་བར་

སྒྲུང་བ་ལ་འདྲ་སྒྲུང་ཞེས་བྱའོ། །བསྐྱུས་ནས་རྣམ་པ་དང་བཅས་པར་སྒྲུབ་ཞེས་བྱ་བ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་
མེད་ཀྱང་ཡོད་པ་དང་འདྲ་བར་རྣམ་པར་གྲེས་པ་ཉིད། །གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ཡོད་
དོ་ཞེས་འདོད་དོ། །དེ་ལ་ཡང་འདྲ་གཞི་ཡོད་པར་འདོད་པ་ནི་རྣམ་པར་གྲེས་པ་ལས་གྲུད་ན་ཕྱི་རོལ་གྱི་
དོན་མེད་ཀྱང་། སེམས་ཉིད་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ལྟ་བུར་སྒྲུང་བ་བརྟན་པ་ཞིག་ཡོད་དེ། དེས་འདྲ་གཞི་བྱས་
ནས་རྣམ་པར་གྲེས་པ་ཐམས་ཅད་དེའི་རྣམ་པར་སྐྱེའོ་ཞེས། །འདྲ་གཞི་མེད་པར་སྒྲུབ་པ་ནི་ཕྱིའི་སྐྱེ་མཆེད་
དུ་སྒྲུང་བའི་རིམ་པ་གཉིས་པ་མེད་དེ། རྣམ་པར་གྲེས་པ་ཉིད་དོན་ཡོད་པར་སྒྲུང་བ་ལྟ་བུའོ་ཞེས།

དེ་ལ་རྣམ་པ་བདེན་པར་སྒྲུབ་ནི། ལུས་དང་གནས་དང་སྦྱོད་ཡུལ་དུ་སྒྲུང་བ་ཐམས་ཅད་
སེམས་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཇི་ལྟར་སྒྲུང་བ་དེ་བཞིན་དུ་ཡང་དག་པར་བདེན་པ་སྟེ། སེམས་
ཅན་གྱི་དུས་ན་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་བདེན་པ་ཉིད་ཡིན་ལ། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ལ་ཡང་སྒྲུང་ཞིང་གི་བཞོད་
པ་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་དུ་ཡང་དག་པར་བདེན་པ་ཡིན་ཐོ་ཞེས། །རྣམ་པ་རྟུན་པར་སྒྲུབ་ནི། སེམས་ཅན་
གྱི་དུས་ན་ཡང་གཟུང་འཛིན་དུ་སྐྱེ་བའི་རྟོག་པ་ནི་ཡོད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཀུན་
ཏུ་རྟོག་པ་སྟེ། ཡང་དག་པར་ན་གཉིས་པོས་སྟོང་བ། རང་རིག་པའི་མཚན་ཉིད་ཙམ་དུ་ཡོད་ལ། དག་
པ་འཇིག་རྟེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུ་བྱི་བདེན་པའི་ཚུལ་ཙམ་མངའ་སྟེ། འོན་ཀྱང་ཡང་དག་པའི་ཡེ་
ཤེས་ནི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་སྐད་ཅིག་མ་ཙམ་མོ།

རྣམ་པ་མེད་པར་སྒྲུབ་ནི། སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་དུས་ན་ཡང་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་
གཟུང་འཛིན་གྱི་རྣམ་པ་སྐད་ཅིག་ཙམ་ཡང་སྐྱེ་མ་སྐྱེད་སྟེ། གསལ་བ་རང་རིག་པའི་མཚན་ཉིད་ཙམ་དུ་
གནས་སོ། །ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་དུ་སྒྲུང་བ་སྒྲུམ་བྱེད་པ་འདི་ནི། སེམས་དང་དེ་ཉིད་དང་གཞན་དུ་བརྗོད་
དུ་མེད་པ་སྟེ་དེ་ཉིད་ལ་བག་ཆགས་ཞེས་བྱ། གཟུང་འཛིན་ཞེས་བྱ། ཀུན་བརྟགས་ཞེས་བྱའོ། །གང་དེ་
ཉིད་དང་གཞན་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པ་ནི་རྣམས་སུ་ཡོད་པར་མི་རུང་སྟེ། བཏགས་པ་ཙམ་མོ་འཕགས་པའི་
དུས་ན་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་དེ་ལས་བོགས་དབྱུང་དུ་མེད་དེ། འོན་ཀྱང་བྱད་པར་ནི་སྟོ་བུར་བའི་བག་ཆགས་
ཡོད་པ་སྒྲུམ་བྱེད་པ། དེ་དང་བྲལ་བའོ་ཞེས། །དེ་བས་ན་འཕགས་པའི་དུས་ན་འང་དག་པ་འཇིག་རྟེན་
པའི་ཡེ་ཤེས་མི་འདོད་དོ།

སངས་རྒྱས་པའི་འདོད་པ་སྦྱིར་བསྟན། འཇིག་རྟེན་ལས་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་པར་འདྲ་བ་ལས།
ཁ་ཅིག་(ཉན་ཐོས་པ།)ནི་ལས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་ལས་སེམས་པ་དང་སེམས་པས་ཀུན་ནས་བསྐྱུང་བའི་ལུས་

དང་པག་དང་ཡིད་གྱི་ལས་ཏེ། །ལས་དེས་ལས་གྱི་བག་ཆགས་རྒྱད་ལ་བསགས་པའི་མཐུས། རྣམ་པར་
ཤེས་པ་སྦྱེ་བ་དང་རྣམ་པར་སྦྱིན་པ་མངོན་པར་གྲུབ་པ་གཉིས་སྦྱེད་དོ། །དེ་ལ་རྣམ་སྦྱིན་མངོན་པར་
འབྱུང་བ་ནི། ལུས་དང་གནས་དང་སྦྱོད་ཡུལ་དུ་སྦྱིན་ཅིང་གྲུབ་པ་འདི་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེ་ཉིད་སེམས་གྱི་དབང་
ལས་གྲུབ་པ་ཡིན་ཡང་། བག་ཆགས་གྱི་འབྲས་བུ་སེམས་ལས་གཞན་དུ་སྦྱིན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཉིད་དམིགས་
པའི་རྒྱུན་དང་བདག་པོའི་རྒྱུན་བྱས་པས། བག་ཆགས་གང་གིས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྦྱེད་པར་བྱས་པའི་
བག་ཆགས་དེས། རྒྱུད་རྒྱུན་བྱས་ནས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡུལ་ལ་དམིགས་ཤིང་སྦྱེའོ། །ཞེས་ཟེར་རོ།

ཁ་ཅིག་(སེམས་ཙམ་པ།)ནི་ལས་གྱི་བག་ཆགས་སེམས་གྱི་རྒྱད་ལ་བསགས་པ་ནི་བདེན་ན། དེ་
ཉིད་གྱི་ཕྱིར་བག་ཆགས་གྱི་འབྲས་བུ་ཡང་སེམས་གྱི་རྒྱད་ཉིད་ལ་སྦྱིན་པར་རིགས་ཏེ་དཔེར་ན་ཞིང་ལ་
ས་པོན་བཏབ་པ་འབྲས་བུ་རིའི་རྩེ་མོ་ལ་སྦྱིན་པ་ག་ལ་སྤིད། དེ་བས་ན་ལས་གྱི་བག་ཆགས་སེམས་གྱི་
རྒྱད་ལ་བསགས་ཤིང་སྦྱིན་པའི་སེམས་དེ་ཉིད་ལུས་དང་གནས་དང་སྦྱོད་ཡུལ་ལྷར་རྣམ་པར་སྦྱིན་པ་
ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་རི་སྤིད་དུ་ཚོས་སུ་བརྟགས་ཤིང་གྲགས་པ་ཐམས་ཅད་སེམས་ཉིད་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ་
ཞེའོ། །དེ་ལ་ཡང་བག་ཆགས་གྱི་དབང་གིས་སེམས་ཉིད་ཡུལ་ལྷ་བྱ་ཞེས་པ་དང་། ཡུལ་ལྷ་བྱར་སྒྲུབ་པ་
དེ་ཁོ་ན་བག་ཆགས་སྦྱིན་པ་ཡིན་པས། །སེམས་གྱི་ཡུལ་བག་ཆགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་དང་། །གཞན་ཡང་
འཇུག་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སེམས་ལས་བྱུང་བ་དང་བཅས་པའི་བག་ཆགས་ཀྱན་གཞི་ལ་བསགས་པ་
དབང་དུ་གྱུར་ཅིང་མཐུར་གྱུར་པ་ན། ཀྱན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཉིད་འབྲས་བུའི་རོ་བོ་རྣམ་པར་སྦྱིན་
པ་སྟེ། །དེ་ཉིད་ལུས་དང་གནས་དང་སྦྱོད་ཡུལ་དུ་སྦྱང་བ་ཡིན་ནོ། །སྦྱང་བ་དེ་ཉིད་གྱིས་འཇུག་པའི་རྣམ་
པར་ཤེས་པའི་བདག་པོའི་རྒྱུན་དང་དམིགས་པའི་རྒྱུན་ཡང་བྱེད་དོ། །འཇུག་པའི་རྣམ་ཤེས་རང་གིས་
བཞག་པའི་རྒྱ་མཐུན་པའི་བག་ཆགས་གྱིས་རྒྱུད་རྒྱུན་བྱེད་དོ་ཟེར་རོ། །བསྐྱུས་ན་གཞུང་འདི་དག་ཀྱན་
གྱི་ཕྱི་རོལ་པ་ལྷར་དབང་ལྷག་དང་། བདག་དང་། རང་བཞིན་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་གཞན་དུ་མི་ཚོལ་ཏེ། རྣམ་
པར་ཤེས་པ་རང་གིས་བསགས་པའི་ལས་རང་ལ་སྦྱེ། རང་གི་གནས་དང་སྦྱོད་ཡུལ་ཀྱང་གྲུབ་པར་
འདོད་པར་འབྲེལ་བས། ལྷག་པར་ཚུད་སྒྲོ་ཆེན་པོ་མེད་དོ།

(དཔུ་མ་པ་ནི།)རི་སྤིད་དུ་འདོད་པ་བཤད་པ་འདི་ཉིད་ལྷ་པའི་གཞིར་བཞག་ནས་ཀྱན་རྫོབ་གྱི་
བདེན་པར་སྦྱོ་བ། དེ་ཉིད་རིགས་པ་དམ་པས་གཞལ་ན། །རི་ལྷར་སྦྱང་ཞིང་མྱོང་བ་དེ་ལྷར་ཡང་དག་
པར་གྲུབ་པ་མེད་དེ། སྦྱོས་པ་དང་བྲལ་བར་སྦྱེའོ། །དེ་ཡང་དོན་དམ་པའི་ལྷ་བ་མཐུན་ཡང་ཀྱན་རྫོབ་

གྱི་བྱེ་བྲག་གིས། མདོ་སྡེ་དབུ་མ་དང་། རྣལ་འབྱོར་སྟོན་པའི་དབུ་མ་གཉིས་སུ་གྱིས་སོ། དེ་ལ་མདོ་སྡེ་
 དབུ་མ་ནི་ཀྲུན་རྫོང་ཉན་ཐོས་མདོ་སྡེ་པ་དང་མཐུན་པས། རྣལ་ཐ་དད་དུ་མ་ཡང་མེད། འཕགས་པའི་
 དུས་ན་ཡང་ཡུང་པོ་མ་ལུས་པའི་བྱ་ངན་འདས་པའི་དབྱིངས་སུ་ཡོངས་སུ་བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་སྣེ་སྟེ།
 འདི་ལྟར་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་འབུམ་པ་ལས། རི་སྐད་དུ་དེ་ལ་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའ་སེམས་
 དཔའ་ཆེན་པོ་ནི་སངས་རྒྱས་གྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཙོ་བརྟུང་སྟེ། བཙོ་བརྟུང་གང་ཞེ་ན་གང་གི་མཆོན་
 ལ་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་རྩལ་ཏུ་མདོན་པར་རྫོགས་པ་སངས་རྒྱས་པ་དང་། གང་
 གི་ནམ་ལ་ལྷ་དང་བཙས་བདུད་དང་བཙས་དགེ་སྟོང་དང་བཙས། དུམ་ཟེ་དང་བཙས་པའི་འཛིག་རྟེན་
 ལྷག་བསྐལ་ཐམས་ཅད་ཟད་པའི་རྗེས་སུ་བསྟན་ཏེ། ཡུང་པོ་མ་ལུས་པའི་བྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་
 དབྱིངས་སུ་ཡོངས་སུ་བྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་བར་དུ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་འབྲུལ་པ་མི་མངའ་འོ།
 ཅུ་ཅོ་མི་མངའ་འོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པར་གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའ་སྟིང་པ་
 ཐམ་པའི་ལུས་ནི་སྟོན་ལམ་གྱི་ལས་གྱིས་བསྐྱབ་པ་རྣམ་པར་སྦྱིན་པའི་ལུས་གྱི་ཐམ་བྱང་རྩལ་སེམས་
 དཔའི་རྒྱད་གྱིས་བསྐྱས་པ་དེས། གང་གི་ནམ་ལ་ཉིང་ངེ་འཛིན་ནམ། དཔའ་བར་འགོ་བའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་
 བཞེས་ནས་བདུད་བཞི་ལས་རྒྱལ་ཏེ། མདོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ནས་སངས་རྒྱས་ཞེས་བྱ།
 བདེ་བར་གཤེགས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སངས་རྒྱས་གྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཙོ་བརྟུང་དང་ལྟན་འོ། །དེ་ནས་
 གང་གི་ནམ་ལ་ཡུང་པོ་མ་ལུས་པའི་དབྱིངས་སུ་ཡོངས་སུ་བྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་སོ་སོར་བརྟགས་པའི་
 འགོག་པ་ཞེས་བྱ། བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཞེས་བྱ། ཆོས་གྱི་དབྱིངས་རྣམ་པར་དག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་གཞུང་
 འདི་འཛིན་ཏོ།

རྣལ་འབྱོར་སྟོན་པའི་དབུ་མ་ནི། ཀྲུན་རྫོང་སེམས་ཅམ་དང་མཐུན་པར་སྒྲ་བས། སེམས་ཅམ་
 ལ་དོན་དམ་པའི་ལྷ་པའི་བྱེ་བྲག་མང་དུ་ཡོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས། རྣལ་འབྱོར་སྟོན་པའི་ཀྲུན་རྫོང་གྱི་ལྷ་
 པའི་བྱེ་བྲག་ཀྱང་སྣ་ཆོགས་སུ་འཛིན་ཏོ། །དེའི་དབང་གིས་སེམས་ཅན་གྱི་དུས་ན་ཡང་ཤེས་བྱའི་མཆོན་
 ཉིད་སྣ་ཆོགས་སུ་སྒྲ་ལ། འཕགས་པའི་དུས་ན་ཡང་ཀྲུན་རྫོང་གྱི་མཆོན་ཉིད། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་
 སྒྲ་དང་། ཡེ་ཤེས་དང་ཞིང་གི་བཀོད་པ་ལ་སོགས་པ་གཞུང་རྣམས་ལས་རི་ལྟར་གྲགས་པ་ལས། དེ་དང་
 མཐུན་པར་སྒྲ་སྟེ། ཁ་ཅིག་(དབུ་མའི་)ནི་ཡུང་པོ་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དང་ལྟན་ཏེ། དེ་
 ཡང་འགོ་བ་དྲུག་གི་དབང་པོ་དྲུག་དུས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱས་པ་བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་གཟིགས་སོ། །མཁའ་

ཏྲོ། །ཡོངས་སྤྱོད་དོ་ཟེར་རོ། །ཁ་ཅིག་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ཚོས་ལས་ནི་འདས་ཏེ། དག་པ་འཛིག་རྟེན་པའི་
ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ། རྣམ་པ་ནི་ཐམས་ཅད་མཁུན། དངོས་སུ་དབང་པོ་དང་དོན་གྱི་ཡོངས་སྤྱོད་པ་
ནི་མི་མངའ་འོ་ཞེས་ཟོར་རོ། །ཁ་ཅིག་ནི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཡང་རྟག་ཏུ་ཡིད་བདེ་བའི་ཡོངས་སྤྱོད་དང་ལྷན་ནོ་
ཞེས་ཟོར་རོ། །ཁ་ཅིག་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཁོ་ན་ཙམ་སྟེ། ཟླ་ལྷང་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་ལོ་
ཞེས་ཟོར་རོ། །ཁ་ཅིག་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དེ་ལྷ་བྱ་ཞིག་ན་སེམས་ཙམ་པ་ཉིད་དང་བྱེད་ཅི་
ཡོད། ཡེ་ཤེས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་དེས་ཀྱན་རྫོབ་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་པ་ནི་བཟང་ན། དེ་ཕྱིན་ཅི་
ལོག་དང་ལྷན་པ་ཞིག་གམ་བྲལ་བ་ཞིག་གམ་ཏེ་ལྷན་པ་ཞིག་ན་ནི་སངས་རྒྱས་སུ་ཡང་ཇི་ལྟར་རུང་།
གལ་ཏེ་བྲལ་བ་ཞིག་ན་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཡང་དག་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། དམ་པའི་
དོན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྣམ་གངས་ཙམ་དུ་མ་ཟད་དམ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ནི་མེད་ལ། རིག་པས་ཀྱང་གཞིན་ཅེས་
བྱ་བ་འདི་སྤྱི་ལུང་། ཕྱིན་ཅི་ལོག་མེད་པའི་དངོས་པོ་སྟེ་འགག་ཡོད་ན་དོན་དམ་པར་ཚོས་ཐམས་ཅད་
གདོད་མ་ནས་སྟེ་བ་མེད་པ། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ། སྤྱོས་པ་ཉི་བར་ཞི་བ་ཞེས་འབྱུང་བ་དེ་ཚོས་ཅན། གང་
གི་ཚོས་སུ་གཞག་གོ།

དེ་བས་ན་བཙུམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་མདོ་ལས། ཇི་ལྟར་ན་ནི་རྣམ་པར་གྲོལ། ཞེས་པའི་ལན་དུ།
སེམས་ནི་རོ་བོ་ཉིད་མེད་ཕྱིར། རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་རྣམས་སྤང་ཞིང་། །ལས་དང་ཚོ་ལས་རྣམས་གྲོལ་ན།
ནམ་མཁའ་ལྷ་བུར་འགྱུར་བ་ཡིན། ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་ཡང་དག་པར་ན་སེམས་དང་
རོ་བོ་ཉིད་ཅིག་ཡོད་པར་བདེན་ན་ནི། ཡང་དག་པར་ཐོབ་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱང་རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་
དངོས་པོ་ཞིག་ཏུ་གྱུབ་པར་རིགས་ལ། དེ་སྟེ་ཡང་དག་པར་ན་སེམས་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་བདེན་ན། ཡང་
དག་པར་ཐོབ་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱང་སྤྱོས་པ་ཐམས་ཅད་ཞི་བའི་མཚན་ཉིད་དུ་རིགས་སོ། །དེ་བས་ན་
ཤེས་བྱ་ཡོངས་སུ་གཙོད་པའི་དུས་ན། ཡང་དག་པར་ན་ཚོས་ཐམས་ཅད་གདོད་མ་ནས་མ་སྟེས་པར་སྟེ་
བ་རྣམས་ཀྱིས། ཡང་དག་པའི་དུས་ན། རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོ་སྟེ་བའི་མཚན་ཉིད་ཁས་སྤང་དུ་
མི་རུང་ངོ་། །དེ་བས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ནི་ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་རྣམ་པར་དག་པ་ཙམ་མོ།

དབུ་མའི་ལྷ་བ་མདོར་བསྟར། མ་ཡ་སྟེ་སྟེ་མ་ལྷ་བུར་འདོད་པ་དང་། ཨ་བྱ་ཏི་སྟེ་ཏི་རབ་ཏུ་
མི་གནས་པར་འདོད་པའོ། །དེ་ལ་སྟེ་མ་ལྷ་བུ་ནི་ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོར་སྤང་བ་རྣམས་ལ། རིགས་པ་དང་
དམ་པས་གཞལ་ཞིང་བརྟགས་ན། ཡང་དག་པའི་དངོས་པོ་ཡང་མི་རྟོག་ལ། མདོན་སུམ་དུ་དམིགས་

པས་གཞལ་ན་རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོར་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་བདེན་ཏེ། བདེན་པ་འདི་གཉིས་ཀྱི་ཡང་
 བྱུང་དུ་གསོད་དུ་མི་རུང་བས། བསྐྱེས་ན་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ནི། རོ་བོ་ཉིད་སྒྲུ་མ་ལྷ་བུའི་ཆོས་
 ཉིད་ནི་བདེན་ནོ་ཞེས་འདོད་དོ། །རབ་ཏུ་ཤིན་ཏུ་མི་གནས་པ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་མིང་དང་བརྟུང་དང་
 ཐ་སྙད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་སྒྲ་ཆོགས་སུ་བསྟན་ཅིང་། རྣམ་པར་བཞག་ཀྱང་ཇི་ལྷ་བུའི་མཚན་ཉིད་དུ་འདྲ་གནས་
 པ་མི་འགྲུབ་སྟེ། རིགས་པ་ཨ་ཅད་ཆེས་ཀྱི། ཐ་ན་རབ་ཏུ་སྤྲོ་བ་ཞེས། ཤིན་ཏུ་ཟབ་པའི་གནས་གཅིག་
 ལ་ཡང་མི་གནས་མི་རྟེན་པས། རབ་ཏུ་ཤིན་ཏུ་མི་གནས་པ་ཞེས་བྱའོ། །འདི་ནི་ཤེས་བྱ་ཡོངས་སུ་གཙོ་བོ་
 པའི་དུས་ནའང་འདི་ལྟར་གཙོ་བོ་ལ། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སའི་དུས་ནའང་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་རྣམ་པར་དག་པ་
 སྒྲོས་པ་ཡོངས་སུ་ཞི་བའི་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་དོ།

གསང་སྤྲུགས་ཀྱི་གཞུང་ལས་གྲགས་པའི་ལྷ་བ་ཅུང་ཟད་བརྗོད་པ།

དེ་ནི་གསང་སྤྲུགས་ཀྱི་གཞུང་ལས་གྲགས་པའི་ལྷ་བ་ཅུང་ཟད་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། དོན་དམ་སྒྲུ་
 འགག་མེད་པར་འདོད་པ་ནི་དབྱུང་དང་མཐུན་ནོ། །ཀྱུན་རྫོབ་ཏུ་ཕུང་བོ་ཁམས་དང་སྒྲུ་མཆེད་སྒྲུ་མ་ཙམ་
 དུ་ལྷ་བ་འདྲ་མཐུན་ནོ། །བྱེ་བྲག་ཏུ་ན་སྒྲུ་མའི་མཚན་ཉིད་དེ་དག་ཀྱང་ཡོངས་སུ་དག་པའི་ལྷ་བའི་མཚན་
 ཉིད་དུ་ལྷ་བ་དང་། བདེན་པ་གཉིས་ཀྱང་དབྱེར་མེད་པར་ལྷ་བས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བྱས་པའོ། །གཞན་ཡང་
 དབང་བོ་རྣོན་པོའི་སྒྱུད་ཡུལ་ཡིན་པ་དང་། ཐབས་མཁས་པའི་སྒྱུད་ཡུལ་ཡིན་པ་དང་། སྤྱིང་རྗེ་ཆེན་པོས་
 གཞིས་ཟེན་པའི་སྒྱུད་ཡུལ་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པ་ཁྱད་པར་དུ་མ་ཡོད་མོད་ཀྱི། མདོར་བསྐྱེས་ན་དེ་དག་
 ཀྱུན་ཆང་ཞིང་འདུས་པའི་རིག་སྤྲུགས་དང་གསང་སྤྲུགས་མཉེས་པར་བྱ་བའི་སྒྲོ་ནས་བདག་དང་གཞན་
 དང་གཞན་ཀྱི་དོན་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པར་གྲུབ་པར་ལྟོ།

དེ་ལ་ནང་གསེས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ནི། བྱ་བ་རྒྱུད་ཀྱི་ཚུལ་ཀྱི་ལྷ་བ་ལ་ཡང་ཆོས་ཉིད་དག་པའི་སྒྲོ་
 བས་ལྷ་ར་ལྷ་ཞེས་གྲགས་ཏེ། དེ་ཡང་བདེན་པ་གཉིས་དབྱེར་མེད་པར་ལྷ་བའི་མཐུས་གྲུབ་སྟེ། ཆོས་ཉིད་
 སངས་རྒྱུས་ཡིན་ན། ཆོས་ཅན་སངས་རྒྱུས་མ་ཡིན་པ་མི་རུང་སྟེ། ཆོས་ཅན་ཀྱི་རོ་བོ་ཉིད་ཆོས་ཉིད་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན་དང་ཆོས་ཉིད་སངས་རྒྱུས་པ་ཡིན་ཞིང་། བདག་དང་སངས་རྒྱུས་དབྱེར་མེད་པར་
 རྟོགས་ཤིང་། ཅི་ཡང་མི་གནས་ཅི་ལ་ཡང་མི་ལེན་བའི་ཤེས་རབ་དང་ཉིང་རེ་འཛིན་ནི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་
 ལམ་ཡིན་པར་ངེས་པ་དོན་ཀྱི་མདོ་སྟེ་ལས་ཀྱང་འབྱུང་སྟེ། འདི་ལྟར་སྤོང་བོ་རྒྱུན་པའི་མདོ་ལས། གང་

ཞིག་བདག་དང་སངས་རྒྱས་རྣམས། །རང་བཞིན་མཉམ་པར་རབ་གནས་གིང་། །མི་གནས་ལེན་པ་
མེད་པ་དེ། །དེ་དག་བདེ་བར་གཤེགས་པར་འགྱུར་། །གཟུགས་དང་ཚོར་བ་འདུ་ཤིས་དང་། །རྣམ་པར་
ཤེས་དང་སེམས་པ་རྣམས། །གངས་མེད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས། །དེ་དག་སྤུངས་པ་ཆེན་པོར་
འགྱུར། ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་ཡོངས་སུ་དག་པའི་ལྷ་པོའི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་ལ་
དེ་བཞིན་དུ་བསྐྱོམ་ཞིང་བསྟན་པས་དེ་ཉིད་འགྲུབ་པར་འགྱུར་ཏེ། བདག་དང་གཞན་གྱི་དོན་སྦྱོང་པར་
ལུས་སོ། །

སྦྱིར་སངས་རྒྱས་པའི་གང་ཟག་གི་སྦྱོང་པ་ཡང་ཐེག་པ་ཆུང་དུ་བ་ནི། སྟོན་གྱི་འཕགས་པ་དག་
བཅོམ་པ་རྣམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་སློབ་པོ། །ཐེག་པ་ཆེན་པོ་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་ཚུལ་གྱིས་ནི། ས་ཆེན་པོ་ལ་
གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་སློབ་པོ། །གསང་སྔགས་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་ནི་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་རྗེས་སུ་སློབ་སྟེ། དེ་ཡང་ཐེག་པ་འོག་མ་པ་ལྟར་རང་བཞིན་གྲ་དད་པའི་རྗེས་སུ་སློབ་པ་མ་ཡིན་
གྱི། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་སློབ་པོ། །དེ་ལ་གྱི་ཡ་དག་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ལྟར་ལྟ་བུ་ཞེས་བྱ་བ་དང་།
ཡོ་ག་དེའི་སྟེང་དུ་དོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་མི་གནས་པའི་ཡོ་ཤེས་ཆེན་པོའི་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཀྱིས་ཐམས་
ཅད་དུ་ཁྱབ་ཅིང་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་ལྷ་ཡིན་པ་དང་། རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོའི་དེ་གཉི་ཀའི་སྟེང་དུ་ལྷན་
གྱིས་གྲུབ་པའི་གཟུགས་བརྟན་གྱི་དཀྱིལ་ལོར་དུ་ལྟ་བ་དང་། རྗེས་པ་ཆེན་པོ་བྱ་ཚོལ་དང་བླང་དོར་
ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བར་ལྟ་བུ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་རྣམས་བདེན་པ་གཉིས་དབྱེར་མེད་པར་ལྟ་བའི་གཞི་ལས་
བྱུང་བར་མཐུན་ཡང་། ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ནས་དངོས་བདག་གི་རྣམ་ཏྲོག་ཞེན་པའི་དབང་གིས་ལྟ་
བས་ཆོད་ཀྱང་། སྦྱོང་པ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་དུས་ན། ཁུ་འཁྲིག་ཆེ་ཆུང་སྟོག་པ་དང་མ་བསྟོག་པའི་དབང་
ལས། དེ་དང་མཐུན་པའི་སྟོ་སོ་སོར་བསྟན་པར་ཟད་དེ། འདི་ལྟར་བྱ་བའི་རྒྱུད་ལས་དངོས་གྲུབ་རབ་
འབྱིང་ཐོབ་པའི་རྒྱ་ཡང་། གཙང་སྤྲས་གཞི་བཟུང་བའི་དཀའ་སྤུབ་རབ་འབྱིང་གསུམ། ལྷར་བསགས་
པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་རྣམ་པར་སྦྱིན་པ་ལས་བྱུང་བ་རབ་འབྱིང་གསུམ་དང་། སེམས་མཉམ་པར་
བཞག་པ་རབ་འབྱིང་གསུམ་དང་། དད་པ་རབ་འབྱིང་གསུམ་ལས་དངོས་གྲུབ་རབ་འབྱིང་གསུམ་འབྱུང་
བར་བཤད་དོ། །རྣལ་འབྱོར་གྱི་རྒྱུད་ལས། གཙང་འབྲས་གཞི་བཟུང་བའི་དཀའ་སྤུབ་མེད་དུ་བྱེན་ཀྱང་།
ལྷག་མ་རབ་འབྱིང་གསུམ་ལས་དངོས་གྲུབ་རབ་འབྱིང་གསུམ་འབྱུང་བར་བཤད་དོ། །རྣལ་འབྱོར་ཆེན་
མོའི་ཚུལ་ལས་དཀའ་སྤུབ་དང་སྐལ་པ་གཉིས་ག་མེད་ཀྱང་ལྷག་མ་གཉིས་རབ་འབྱིང་གསུམ་ལས་

དངོས་གྲུབ་རྣམ་པ་གསུམ་འབྱུང་བར་བཤད་དོ། །དེ་བས་ན་ལྷ་སྟོན་གྱི་བྱེ་བྲག་གི་ཁྱད་པར་འདི་དག་གྱང་། དངོས་བདག་གི་ཞེན་པ་ཆེ་ཆུང་གི་སྟོན་གྱི་དབང་དུ་གསུངས་པ་སྟེ། ཚུལ་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་སོ་སོར་གྲུབ་པ་ནི་མེད་པར་གཤམ་པར་བྱའོ།།

དེ་བཞིན་དུ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཐེག་པའི་ལྷ་སྟོན་གྱི་བྱེ་བྲག་སྟོན་གྱི་དབང་དུ་གསུངས་པར་ཟད་དེ། ཚུལ་གྱི་མཚན་ཉིད་ལ་རྒྱ་རང་གྲུབ་དང་། རྒྱུན་རང་གྲུབ་དང་། འབྲས་བུ་རང་གྲུབ་སོ་སོར་སྟོན་དགོས་པ་ཡོད་པར་མི་བལྟ་སྟེ། འདི་ལྟར་གསུངས་པའི་ལྷ་སྟོན་གྱི་ཐེག་པ་ལས། གཟུགས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཞིག་མ་ཡིན་ན་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་འདིས་ཀྱང་ལྷ་དང་མི་དང་ལྷ་མ་ཡིན་དུ་བཅས་པའི་འཛིན་ཏེན་ཟེལ་གྱིས་མནན་ཏེ་མི་འབྱུང་བ་ཞིག་ན་ཞེལ། ཚུལ་ཐམས་ཅད་ཚུལ་གྱི་དབྱིངས་མ་ཡིན་ན་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་སེམས་དཔལ་ཆེན་པོ་གསུངས་པའི་ལྷ་སྟོན་གྱི་ཐེག་པ་ལས་བསྐྱེད་ཅིང་མཛོན་པར་རྫོགས་པར་འཛང་རྒྱ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྷ་བྱ་ཡིན་ནོ།། དེ་བས་ན་མདོར་བསྟུན་གོང་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་ཚུལ་ཐམས་ཅད་རོ་གཅིག་པ་རྒྱལ་གཅིག་པར་སྟོན་པའི་སྐབས་བཞིན་དུ་ཐེག་པ་མཐོང་མན་ཐམས་ཅད་ལ། ཚུལ་ཐམས་ཅད་ལ་བདག་མེད་པར་ལྷ་བ་ལས་ཚུལ་ཐེག་དང་མེད་དོ། །ལམ་ཐམས་ཅད་ལ་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྟོན་གསུམ་ལ་ཏེན་པ་ལས་ལམ་ཐེག་དང་མེད་དོ།། ལམ་གྱི་གྲོགས་ཐམས་ཅད་སྟོང་ཆེ་ཆེན་པོས་གཞི་བབྱང་པའི་ཐབས་ལ་ལམ་ཐམས་ཅད་སྟོན་པ་ལ་རིམ་གྱིས་བསྐྱེད་པ་མ་གཏོགས་པ་ལས་གྱི་གྲོགས་ཐེག་དང་མེད་དོ། །མཐར་ཐུག་པའི་འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པ། མཐར་ཐུག་པ་ཟེན་པའི་འབྲས་བུ་གཞན་མེད་དོ།། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ལ་ཡང་ལམ་སོ་སོ་ནས་བསྐྱེད་པའི་དབང་གིས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་འབྲས་བུ་སོ་སོ་བྱེ་བྲག་མི་འདྲ་བ་ཐོབ་པ་གང་ཡང་མེད་དོ། །ཚུལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཚུལ་གྱི་དབྱིངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གང་ཟག་གི་རྒྱུད་རིགས་ཐེག་དང་མེད་དོ། །གཞུང་ལས་རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་གསུངས་པ་ཡང་རྒྱུན་གྱི་དབང་གིས་གནས་ངན་ལེན་གྱི་བག་ཆགས་དང་རྣམ་པ་དཀར་པའི་བག་ཆགས་འབྲུག་སྐབ་ཀྱི་དབང་ལས་དེ་ལྟར་བསྟན་པ་ཟད་དོ།།

ལྷ་བའི་བྱེ་བྲག་དེ་དག་གི་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་རིགས་པ་ཅུང་ཟད་བརྗོད་པ།

དེ་ནི་ལྷ་བའི་བྱེ་བྲག་དེ་དག་གི་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་རིགས་པ་ཅུང་ཟད་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་རང་གི་ལྷ་བ་སྒྲུབ་ཅིང་འོག་མའི་ལྷ་བ་འགོགས་པ་ན། ཉན་ཐོས་པ་ལྷ་སྟེན་གསུལ་གྱི་ལྷ་བ་སྟེན་འབྱེན་པའི་

སྐབས་སུ། འདི་སྐད་དུ། སོ་སོའི་སྒྲིབ་པོ་འཛིག་རྟེན་པ་ཐམས་ཅད་ལྷན་ཅིག་སྒྲིམ་པའི་བདག་ཏུ་ལྷ་བ་
 དང་ལྷན་གྱི་སྒྲིབ་དུ། ཟེད་ཀྱིས་ལྷག་པར་ཀྱན་ཏུ་བརྟགས་པའི་བདག་གིས་བསྐྱན་ན་ཡང་། བདག་ཏུ་
 ལྷ་བར་འཛིན་པ་ན། གཞན་ཐམས་ཅད་ལས་ལོག་པའི་ཕྱིར། བདག་གཅིག་སྤར་འཛིན། ལས་དང་བྱ་
 བ་ཐམས་ཅད་རག་ལུས་པའི་ཕྱིར། བདག་བྱེད་པ་པོར་འཛིན། སྒྲིབ་གནས་ཐམས་ཅད་དུ་འཇུག་ཅིང་འཕོ་
 བའི་ཕྱིར། གང་ཟག་རྟག་པར་འཛིན། དེ་བཞིན་ཐམས་ཅད་དུ་འཇུག་པས་བྱུང་བར་འཛིན་པ་དང་།
 འཕྲོག་ཞེར་གྱུར་པས་སྒྲིབ་པོར་འཛིན་པ་ཡིན་ལ། རྟེན་གྱི་སྤར་པོ་ལ་དམིགས་ཏེ་བདག་དང་བདག་གིར་
 ལྷ་བ་ཡིན་ན། སྤར་པོ་ལ་ནི་བྱེད་འདོད་པའི་བདག་དེ་ལྷ་བ་ཤིས་པ་གང་གིས་ཀྱང་མ་དམིགས་ཏེ། འདི་
 ལྷ་བ་གཟུགས་ནི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་རྒྱལ་འདུས་པ་ཙམ། ཕྱོགས་ཀྱི་ཆ་ཅན་དུ་དམིགས་པ་ལས། ཡན་ལག་
 ཅན་གྱི་རྫས་གཅིག་སྤུ་ཆ་མེད་པ་མ་དམིགས་སོ། །སེམས་ནི་ཚོགས་དྲུག་སེམས་ལས་བྱུང་བ་དང་བཅས་
 པ། དམིགས་པ་དང་རྣམ་པའི་ཆ་ཅན་དུ་དམིགས་ཏེ། སྒྲིབ་པའི་རྫས་ནི་མ་དམིགས་སོ། །དེབས་ན་
 སྤར་པོ་ལ་བདག་གཅིག་སྤར་འཛིན་པ་ཉམས་སོ། །བདག་མེད་པས་བདག་དེ་ཡང་བྱེད་པ་པོ་ཡང་མ་
 ཡིན་ཏེ། སྤར་པོ་ཉིད་རྒྱ་དང་འབྲས་སུའི་དངོས་པོར་གནས་པར་མངོན་སུམ་དང་མི་དམིགས་པས་གྲུབ་
 པས། བྱེད་པ་པོ་ཡང་མ་གྲུབ་ལ། གང་ཟག་རྟག་པ་ཡང་མ་གྲུབ་པོ། དེ་ལྷ་བ་ན་སྒྲིབ་རྫས་མ་གྲུབ་པ་
 ཉིད་ཀྱིས། བྱེད་པ་པོ་ཡང་མི་འགྲུབ་ལ། གཅིག་སྤར་བཞག་པ་ཡང་མ་གྲུབ་པས། སྒྲིབ་པོ་ཡང་མི་འགྲུབ་
 རྟེ། ད་ལྷ་བྱི་ནང་གི་དངོས་པོ། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་དང་། རང་རིག་པའི་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ་
 འདི་ནི། འདི་ནི་སྤར་པོ་ཙམ་ཉིད་དེ། བདག་ནི་ནམ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། ཞེས་བདག་ནི་མེད་ཆོས་ཙམ་ནི་
 ཡོད་པར་གྲུབ་པོ།

འདི་ལྷ་བྱི་རིགས་པ་རེ་རེའི་ངོར་བྱས་ཏེ། ལྷ་བའི་རིམ་པ་རྣམས་པར་གཞག་པར་ཟད་གྱི།
 རིགས་པའི་བྲགས་བརྒས་ན་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྤར་པོ་ལ་གཅིག་པ། བྱེད་པ་པོ་མེད་པ། གང་ཟག་མེད་
 པ། སྒྲིབ་རྫས་མེད་པ། སྒྲིབ་པོའི་རྫས་མེད་པ། འདི་ཉིད་ཀྱིས་མཐར་གཏུགས་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་
 སྤང་བ་དམིགས་ཀྱང་། གཅིག་སྤར་བཞག་པ་མི་རྟེན། བྱེད་པར་བཞག་པ་མི་རྟེན། གང་ཟག་ཏུ་བཞག་
 པ་མི་རྟེན། སྒྲིབ་བཞག་པ་མི་རྟེན། སྒྲིབ་པོར་བཞག་པ་མི་རྟེན་དེ། གལ་ཏེ་སྤར་པོ་ལ་དེ་ལྷ་བ་ཤིག་རྟེན་
 པར་གྱུར་ན་ནི། བདག་གི་ངོ་པོར་གྲུབ་པར་འགྱུར་པོ། །གལ་ཏེ་མ་རྟེན་ན་ནི་ཆོས་སྒྲོ་ཚོགས་སུ་གཞག་
 པའི་གཞི་ཡང་མི་རྟེན་དེ། འདི་ལྷ་བ་གཅིག་མ་གྲུབ་པས་དུ་མའི་གཞི་མི་རྟེན་དེ། དུ་མའི་སྒྲོ་ཡང་ཐ་སྐད་

ཀྱི་སྒོར་འགྱུར་རོ། བྱིད་པོ་མ་གྲུབ་པས་ལས་དང་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་མི་འགྲུབ་སྟེ། འདྲ་བྱིད་ཐམས་ཅད་
 རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མ་སྒྲུབ་པར་འགྱུར་རོ། །གང་ཟག་མ་གྲུབ་ལས་གང་ཟག་གཅིག་གི་ཤེས་པའི་རྒྱུད་ཀྱིས་
 བསྐྱས་པའི་ཕུང་བོའི་རྒྱན་ཡང་། བདག་ཏུ་ལྷ་བའི་རྒྱུ་འབྲུལ་ཙམ་དུ་འགྱུར་རོ། །ཁྱབ་པ་མ་གྲུབ་པས་
 སྒྱུའི་མཚན་ཉིད་མི་འགྲུབ་བོ། །སྒྲིང་པོ་མ་གྲུབ་པས་རང་གི་མཚན་ཉིད་གཞག་པ་མི་འགྲུབ་བོ། །རྟག་
 པ་མ་གྲུབ་པས་རྒྱ་དང་འབྲས་ལུ་ཐམས་ཅད་གཞན་དང་གཞན་དུ་འགྱུར་ཏེ། རང་གིས་ནི་ཆོས་གཉིས་
 ལ་ཁྱབ་ཏུ་མི་རུང་ངོ། །རང་ཞེས་བྱ་བ་གཅིག་ལུ་བཞག་པ་མ་རྟོག་པ་ཙམ་གྱིས། དེ་ལས་སྟོས་པའི་གཞན་
 དུ་གཞག་པ་མི་འགྲུབ་ལ། རང་དང་གཞན་དུ་གཞག་པ་མ་གྲུབ་ན། རྒྱ་དང་འབྲས་ལུའི་དངོས་པོ་ཐམས་
 ཅད་ཀྱང་རོ་བོ་ཉིད་མེད་བ་ཉིད་དུ་གྲུབ་པར་འགྱུར་རོ།།

འདི་སྐད་དུ། སྒྲིབ་ཤེས་པས་འཛིག་པ་ཤེས། །འཛིག་པ་ཤེས་པས་མི་རྟག་ཤེས། །མི་རྟག་
 ཉིད་ལ་འཇུག་ཤེས་པས། །ཆོས་ཀྱི་དམ་པ་རྟོགས་པར་འགྱུར།^{༡༠} །ཞེས་སྟོབ་དཔོན་གྱ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཞལ་
 ཅས་གསུངས་པའི་རྒྱལ་ཡང་དེ་འདྲའོ། །སྒྲིང་པོ་བརྒྱན་པའི་མདོ་ལས། བྱིད་པ་པོ་ལ་ཆགས་པས་ལས་
 རྣམས་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། བྱིད་པ་པོ་མེད་ན་ལས་ཡང་དག་པར་ཡོད་པར་མི་འགྱུར་རོ།^{༡༡} །ཞེས་
 གསུངས་པ་འདམ། གཞན་དུ་ན། བདག་ཏུ་འཛིན་པ་ཡོངས་སུ་སྤངས་ནས་ནི། །ཆོས་སུ་འཛིན་པར་བྱིད་
 པ་གང་ཡང་མེད། །བདག་འཛིན་སྒྱུ་མཁན་ཡོད་ཀྱི་བར་དུ་ནི། །འི་འདྲའི་ཞིག་ནས་ཐོབ་ཀྱང་གྲོལ་མི་
 འགྱུར།^{༡༢} །ཞེས་པ་འདམ། གང་ཟག་ལ་བདག་མེད་པར་རྟོགས་པས་བག་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་གན་
 ས་མེད་ཞེས་གསུངས་པ་ལྷ་བ་ལྟ་བུ་འདྲ་སྟེ། གང་ཟག་གི་བདག་འདོད་པ་འང་ཕུང་བོ་ལ་དམིགས་ཏེ།
 དངོས་གཞི་གཅིག་འགྲུབ་པར་འདོད་པ་ཡིན་ལ། ཆོས་ཀྱི་བདག་འདོད་བའང་། ཕུང་བོ་ལ་དངོས་གཞི་
 ཞིག་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་བས་ན་ངེ་སྤྱིད་དུ་ཆོས་ཀྱི་རོ་བོ་འདོད་པ་མ་བཏང་གི་བར་དུ་གང་ཟག་གི་
 བདག་ཀྱང་གཏོད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །གང་གི་ཆེ་གང་ཟག་གི་བདག་ལྷག་མ་མ་ལུས་པ་བཏང་བ་དེའི་
 ཆོ། ཆོས་ཀྱི་བདག་གིན་ཏུ་སྤྲོ་བའི་ཆ་ཡང་སྟོད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ཉིད་ཀྱིས་དངོས་པོ་མེད་པའི་རོ་
 བོ་ཉིད་ཀྱང་རྟོག་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་ལས་འདས་པའི་སྒོ་འདི་ནི། སྒྲིང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་
 ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། འདིས་སྤྲོ་བ་ལས་འདས་པར་འགྱུར་ཏོ། །འི་སྐད་དུ། གང་གིས་སྟོར་ཉིད་མི་ཤེས་
 པ། །དེ་ཡིས་སྤྲོ་བ་འདས་མི་ཤེས། །དེ་ཕྱིར་དངོས་དང་དངོས་མེད་པ། །འཛིག་པས་སྟོར་ཉིད་ཤེས་
 པར་བྱ།^{༡༣} །ཞེས་གསུངས་པ་ལྷ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོར་ལྷ་བ་མ་ཡོག་པར། མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་སྟོན་གྱིས་

པར་མི་འགྱུར་རོ། དེ་མ་ལོག་ན་སྤེད་པའི་སློ་ལྷོག་པར་མི་འགྱུར་རོ། །རི་སྤྱོད་དུ་སྤེད་པ་མ་ལོག་པ་དེ་
སྤྱོད་དུ། སྤྱོད་པ་ཀྱུན་ཏུ་སློར་བ་ལྷོག་པར་མི་འགྱུར་རོ། །འདི་ནི་གང་ཟག་ལ་བདག་མེད་པར་རྟོགས་
པའི་ཤུགས་ཀྱིས། ཆོས་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་ལམ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།།

མདོར་ན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་གཅིག་རྟག་བཞིག་པས། རང་གི་ཆོས་ཀྱི་མཚན་
ཉིད་འཇིག་གོ། །སེམས་ཙམ་གྱིས་བྱི་རོལ་གྱི་རྒྱལ་ཕྱ་རབ་ལ་ཕྱོགས་ཆའི་གཞོན་པ་བསྐྱབ་པས། རང་
གི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའདན་ལྷ་པ་དང་དུས་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཀྱི་གཞོན་པ་འགྲུབ་པོ། །རྒྱལ་ཕྱ་རབ་
ལ་ཆོས་ཅན་གྱིས་པ་གང་གིས་ཀྱང་མ་གྲུབ་ཞེས་བརྒྱལ་ནའང་། རང་གི་སེམས་ཀྱི་དུས་ཀྱི་མཐའི་སྐད་
ཅིག་མ། ཤེས་པ་གང་གིས་ཀྱང་མ་དམིགས་སོ། །དུས་ཀྱི་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་ལྷ་ཞོག་གི། རྣམ་པར་
ཤེས་པའི་ཁམས་ཀྱི་རྒྱ་བ་ཉིད་ཀྱང་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཙམ་གྱི་ཡུལ་ཏེ། འདི་སྐད་དུ། བཟང་སྦྱོང་གིས་
ལུས་པའི་མདོ་ལས། གཞོན་བྱ་སྟན་ཆེན་གྱིས་ལུས་པའི་སྐབས་ནས། སྟན་ཆེན་རྒྱུད་གི་ཁམས་ནི། སྟ་
ལུང་ལུང་པོར་གྲགས་པ་དང་། ཕྱི་གིར་གཡོ་བ་དང་། ས་རྒྱུབ་ལྡང་བ་དང་། ལུས་གཡོ་བར་བྱེད་པ་ལ་
རྗེས་སུ་དཔག་གི། རྒྱུད་གི་ཁམས་ནི་མི་མཐོང་མི་རིགས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་
དེ་ཡང་། དྲན་པ་དང་ཆོར་བ་དང་། སེམས་པ་དག་པས་རྗེས་སུ་དཔག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་ནི་
མི་མཐོང་མི་རིག་གོ།^༤ །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ལས།
རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་ཡིན་ན། དེའི་དུས་ཀྱི་མཐའི་སྐད་ཅིག་ལ་ལྷ་ཅི་སྟོས། དེ་བས་ན་གཟུགས་ཀྱི་
མཐའ་རྒྱལ་ཕྱ་རབ་དང་། དུས་ཀྱི་མཐའ་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་ལ། རིགས་པས་གཞོན་པ་མཆུངས་སོ། །དེ་
བཞིན་དབུ་མས་ཆོས་རྣམས་ལ་ཡང་དག་པར་སྐྱབ་པའི་རིག་པ་མི་བཟོད་དེ། སྟོས་པ་ཐམས་ཅད་དང་
བྲལ་བའི་རིགས་པ་འདི་ཉིད་ཀྱིས། རང་གི་ཡང་དག་པའི་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་རྣམ་སྟབས་ཀྱི་པར་འདོད་པ་ལ་
གཞོན་དེ། འདི་ལྟར་ཆོས་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་གཅིག་ལ། མཚན་ཉིད་གཅིག་གིས་གཅིག་སྤངས་པའི་
འགལ་བ་གཉིས། བདེན་པར་རྩལ་མཉམ་དུ་ནི་བསྐྱབ་ཏུ་མི་རུང་ལ། མི་མཉམ་ན་ནི་གཅིག་གོས་
འབྲུལ་པའི་སྦྱོང་ཡུལ་དུ་འགྱུར། གང་འབྲུལ་པ་དེ་ནི་རི་ལྷ་ར་སྣང་བ་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པས། རང་གི་བདག་
ཉིད་ཐོབ་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡོངས་སུ་བཟུང་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལ་ནི་རྣམ་ཀྱི་ཐ་སྟངས་མི་
འཇུག་གོ། །ལྷ་བའི་བྱེ་བྲག་རྫོགས་སོ།། །ལྷ་བའི་བརྗེད་བྱང་ཆེན་པོ་ཞེས་གྲགས་པ་རྩ་མ་རྩ་དཔེ་མཛད་པོ། །

༡༡༡། །དབུ་མ་ཤར་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཐུན་
ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།།

ཕུ་བ་ཚེས་ཀྱི་སེངྒེ། (༡༩༠༩—༡༩༥༩)

༡༡༡། །དབུ་མ་ཤར་གསུམ་གྱི་སྒྲོང་བུན།

༡༡༡། །འཇམ་པའི་དབྱངས་ལ་ཕྱག་འཆའ་ལོ། །སྒྲོ་མ་རྣམས་ལ་ཕྱག་འཆའ་ལོ། །སྒྲོ་གྲོས་མཚུངས་
མེད་རྒྱལ་སྐུ་གྱུན་གྱི་གཙོ། །གཞོན་ལུ་རབ་མཛེས་ལུད་པ་ལ་སྒྲོན་པོའི་སྒྱུན། །འགོ་བའི་གཏི་མུག་
ཐིབས་པོ་སེལ་མཛད་པ། །འཇམ་དབྱངས་དམ་པའི་མགོན་ལ་གྲུས་ཕྱག་འཆའ། །རིགས་པའི་སྒྲོབས་
གྱིས་ཤེས་བྱའི་དེ་ཉིད་དོན། །རྣམ་དེས་སྒྲོ་གྲོས་མཚོག་གིས་མངོན་མཐོའི་ཞིང་། །བརྟེ་བས་གདུལ་བྱའི་
ལྷ་ངན་མུན་སེལ་བ། །སྒྲིམ་ཆེན་སྒྲོ་མ་རྣམས་ལ་གྲུས་ཕྱག་འཆའ། །འགོ་ཚལ་སྒྲིད་མཚོའི་ཆེ་ལས་
བསྐྱལ་བྱ་ཞེས། །ཁོ་བགོས་དབུ་མའི་ལམ་གྱིས་དེས་འབྱུང་བའི། །སྒྲིམ་ཆེན་རྣམས་གྱིས་ཤེས་བྱ་དེས་
པ་དང་། །ཐེག་མཚོག་སྒྲོད་དང་འབྲས་བུ་འདིར་བཛྲོད་བྱ།

འདིར་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དབུ་མའི་རྒྱལ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཤེས་བྱ་དེས་པར་བྱ་བ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྒྲོད་
པ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཐབས་དང་། སྒྲོད་པ་བསྐྱབས་པ་ལས་འབྲས་བུ་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་སངས་རྒྱུས་གྱི་ས་ཐོབ་པའི་རྒྱལ་
གསུམ་གྱིས་དེས་པར་བྱའོ།^༡

དང་པོ། ཤེས་བྱ་དེས་པར་བྱ་བ།

༡ བདེན་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ལས། ༡ དབྱེ་བའི་གཞི།

དང་པོ་(ཤེས་བྱ་དེས་པར་བྱ་བ་)ནི། ཤེས་བྱའི་ས་ཐམས་ཅད་བདེན་པ་གཉིས་ལས་མ་འདས་
པས་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རིགས་པས་དེས་པར་བྱ་བ་སྟེ།

དེའང་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་། མཚན་ཉིད་གཉིས་ཀྱིས་དེས་པར་བྱའོ། །དང་པོ་(བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་
བ་)ལའང་བཞི་སྟེ། དབྱེ་བའི་གཞི་དང་། དབྱེ་བའི་དོན་དང་། གངས་དེས་པ་དང་། མིང་གི་དོན་རྟོ།

དང་པོ་(དབྱེ་བའི་གཞི་)ནི། ཚད་མས་འགལ་ལྷོ་བསལ་ནས་རྣམ་པར་གཞག་པའི་ངོ་བོ་སྒྲོའི་
ཡུལ་དུ་བྱར་བས་ཤེས་བྱར་མཚོན་པའི་མཚན་གཞི་ཅམ་གཞིར་བྱས་ནས་མཐར་ཐུག་དབྱེད་པའི་
ཚད་མས་གཏན་ལ་ཕབ་པ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་དང་། མཐར་ཐུག་མི་དབྱེད་པའི་ཚད་མས་གཏན་ལ་
ཕབ་པ་ཀུན་རྫོང་གྱི་བདེན་པ་གཉིས་སུ་དབྱེའོ། །དེའང་ཚད་མའི་གཞིལ་བྱའི་ཕྱོག་པ་ནི་མ་ཡིན་དགག་

ཡིན་པས་ཀྱན་རྫོང་གི་བདེན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཡང་ཚད་མའི་གཞལ་བྱའི་མཚན་གཞི་ནི་མེད་དགག་དང་
མ་ཡིན་དགག་མཐའ་དག་གི་བྱབ་བྱེད་ཡིན་པས་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བའི་གཞིར་འཐད་དོ།

ཁ བདེན་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བའི་དོན།

དབྱེ་བའི་དོན་ནི། དངོས་པོ་ཐ་དད་དགག་པ་དང་། གཅིག་པ་བཀག་པའི་ཐ་དད་དགག་པ་དང་། རྟོག་པ་ཐ་དད་
མེད་པ་དགག་པ་དང་། རང་གི་ལྷགས་རྣམ་པར་གཞག་པ་དང་། དེ་ལ་ལྷང་ནས་གསུངས་པའི་ཐལ་བ་སྤང་བ་དང་། བདེན་པ་གཉིས་
དངོས་པོ་གཅིག་པའི་ཚུགས་ལ་དོན་དམ་པའི་དངོས་པོ་གྲུབ་པར་ཐལ་བའི་སྟོན་སྤང་བ། སྤྱག་གིས་ངེས་པར་བྱའོ།

དང་པོ་(དངོས་པོ་ཐ་དད་དགག་པ་)ནི། བདེན་པ་གཉིས་པོ་དག་དོན་བྱེད་པའི་ཚས་ལན་ཚུན་
དབེན་པ་བུམ་པ་དང་སྣམ་བུ་ལྟར་དངོས་པོ་ཐ་དད་པ་འམ། དོན་བྱེད་པ་སོ་སོར་གྲུབ་པ་མེད་ཀྱང་དེའི་
བདག་ཉིད་མ་ཡིན་པ་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་ལྟར་གཅིག་པ་བཀག་པའི་ཐ་དད་པ་འམ། རྫས་
གཅིག་ཉིད་ལ་ལྟོས་ས་ལོག་ས་ཐ་དད་ལས་ལོག་པ་ལ་ལྟོས་པས་དོན་སྤྱོད་སོ་སོར་ཤར་ཏེ་སྟོང་འདོགས་ཐ་
དད་བསལ་ནས་ངེས་པར་བྱ་བ་བུམ་པའི་བྱས་པ་དང་མི་རྟག་པ་ལྟར་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྟོག་པས་བྱས་
པའི་ཐ་དད་པ་འམ། ཤིང་དང་ལྗོན་པ་ལྟར་ཚས་གཅིག་ཉིད་ལ་རྣམ་གྲངས་པའི་སྒྲས་ཐ་དད་ལྟ་བུར་
བརྟེན་པ་ཡིན་ཞེ་ན། དངོས་པོ་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་ནི་ཡིན་ལ་ཀྱན་རྫོང་ལས་གཞན་ཡིན་ན།
དབྱད་བཟོད་པའི་དངོས་པོར་འཇུག་ན་འོག་ནས་དབྱད་བཟོད་པའི་དངོས་པོ་ཤེས་བྱ་ལ་སྤྱིད་པ་འགོག་
པ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་གཅིག་པ་བཀག་པའི་ཐ་དད་དགག་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྟོང་པ་ཉིད་དང་ཀྱན་རྫོང་ངོ་
བོ་གཅིག་མ་ཡིན་པ་དགག་པ་དང་། ཀྱན་རྫོང་དང་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དོན་དམ་པའི་བདེན་
པ་མ་ཡིན་པ་དགག་པ་འོ། །དང་པོ་(སྟོང་པ་ཉིད་དང་ཀྱན་རྫོང་ངོ་བོ་གཅིག་མ་ཡིན་པ་དགག་པ་)ལ་གསུམ་སྟེ། རིགས་
པས་དགག་པ་དང་། ལུང་གིས་དགག་པ་དང་། གཅིག་དུ་བསྒྲུབ་པའི་ལུང་ངོ་།

དང་པོ་(རིགས་པས་དགག་པ་)ནི། ཡང་ཁ་ཅིག་བདེན་པའི་དངོས་པོས་སྟོང་པའི་མེད་དགག་
དངོས་པོའི་མ་ཡིན་དགག་གི་རྫས་མ་ཡིན་པས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཀྱན་རྫོང་པ་རྣམས་དང་དེ་ཉིད་
དང་གཞན་དུ་བརྟེན་དུ་མེད་པ་ཡིན་པས་གཅིག་པ་བཀག་པའི་ཐ་དད་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་དེ་ནི་རིགས་
པ་མ་ཡིན་ཏེ། དངོས་འགལ་ཚས་ཉིད་དུ་ཐལ་བ་དང་། བདེན་པའི་དངོས་པོ་གྲུབ་པར་ཐལ་བའི་བྱིར་རོ།

དང་པོ་(དངོས་འགལ་ཚུལ་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་)ནི་བདེན་པའི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་བ་བྱས་པ་དང་རྫས་
 ལུ་གྲུབ་པ་སྤྲིད་དམ་མི་སྤྲིད། དང་པོ་ལྟར་ན་བྱས་པ་དངོས་པོའི་བྱུང་བ་ཡིན་པས་སྟོང་བ་ཉིད་བྱས་པ་
 དང་རྫས་ཅིག་ན་དེ་ཉིད་གྱིས་དངོས་པོ་དང་ཡང་རྫས་ཅིག་དུ་གྲུབ་ལ་དངོས་པོ་ལ་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་
 པས་བྱུང་པས་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་དང་ཡང་རྫས་ཅིག་དུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན་བདེན་
 པའི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་བ་ལ་མ་བྱས་པས་བྱུང་པར་འགྱུར་ཏེ་སྟོང་བ་ཉིད་གཤམ་བྱ་ལ་ཡོད་ལ་གཤམ་བྱ་
 ལ་བྱས་པ་དང་མ་བྱས་པ་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་ཚོད་ཅིང་བྱས་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་པ་ཁེགས་པ་ན་མ་བྱས་པས་
 བྱུང་པར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་བྱས་པ་གཤམ་བྱ་ལ་སྤྲིད་པར་མཐོང་བ་རྟག་པ་ལ་
 ཁེགས་ཀྱང་མི་རྟག་པས་བྱུང་པ་མི་འགྱུར་པར་འགྱུར་རོ། །སྟོང་བ་ཉིད་ལ་མ་བྱས་པས་བྱུང་ནའང་
 དངོས་པོའི་ཚུལ་ཉིད་སྟོང་བ་ཉིད་དུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་བྱུང་བྱེད་མ་བྱས་པའང་དངོས་པོའི་
 ཚུལ་ཉིད་དུ་འགྱུར་སྟེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ཅིག་དང་དུ་མ་དང་བྲལ་བ་དངོས་པོའི་ཚུལ་ཉིད་དུ་གྲུབ་ཀྱང་དེའི་
 བྱུང་བྱེད་སྟོང་བ་ཉིད་དངོས་པོའི་ཚུལ་ཉིད་དུ་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་རོ། །དངོས་པོའི་ཚུལ་ཉིད་མ་བྱས་པ་
 ཡིན་ནའང་ཚུལ་ཅན་དངོས་པོ་བྱས་པ་ཡིན་ལ་ཚུལ་ཉིད་མ་བྱས་པ་ཡིན་པས་དངོས་འགལ་ཚུལ་ཉིད་དུ་
 གྲུབ་པ་དང་། མ་བྱས་པ་དངོས་པོའི་ཚུལ་ཉིད་དུ་གྲུབ་པས་ཚུལ་ཅན་དངོས་པོ་དེ་བྱས་པ་ཡིན་པ་ཁེགས་
 པར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་མ་བྱས་པ་ཚུལ་ཉིད་ཡིན་ཡང་བདག་གཅིག་པ་མ་ཡིན་ཏེ་དེ་ཉིད་དང་གཞན་དུ་
 བརྗོད་དུ་མེད་པ་ཡིན་པས་ཚུལ་ཅན་དངོས་པོ་དེ་བྱས་པ་ཡིན་པ་མི་ཁེགས་སོ་ཞེ་ན། འོ་ན་བདེན་པའི་
 དངོས་པོ་མེད་པའང་དངོས་པོའི་ཚུལ་ཉིད་དུ་གྲུབ་ཀྱང་དངོས་པོ་དེ་བདེན་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་པ་མི་
 ཁེགས་པར་འགྱུར་ཏེ་བདེན་པའི་དངོས་པོས་སྟོང་བ་དངོས་པོ་དང་བདག་གཅིག་པ་མ་ཡིན་ཏེ་དེ་ཉིད་
 དང་གཞན་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་(བདེན་པའི་དངོས་པོ་གྲུབ་པར་གྲལ་བ་)ནི། དངོས་པོ་འདི་ལ་བདེན་པའི་དངོས་པོས་སྟོང་
 བ་བདག་ཅིག་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་བདེན་པའི་དངོས་པོར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་བྱུང་པ་མེད་
 འོ་ཞེ་ན། འོ་ན་དངོས་པོ་ལ་མ་བྱས་པ་ཁེགས་ཀྱང་བྱས་པར་མི་འགྱུར་པོ་ཞེས་སྒྲུབ་པ་ཇི་ལྟར་དགག་གལ་
 ཏེ་བྱས་པ་དང་མ་བྱས་པ་ནི་དངོས་འགལ་ཡིན་ལ་དངོས་པོ་མ་བྱས་པ་ཡིན་པ་ཁེགས་ཀྱང་བྱས་པར་མི་
 གྲུབ་སྟེ། གཉིའག་མ་ཡིན་པས་དངོས་འགལ་ལ་དགག་གཞུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་གསུམ་པ་སྤྲིད་པར་འགྱུར་རོ་
 ཞེ་ན། བདེན་པའི་དངོས་པོ་དང་དེས་སྟོང་བའང་དངོས་འགལ་ཡིན་ལ་དངོས་པོ་ལ་བདེན་པའི་དངོས་

པོས་སྟོང་བ་ཁེགས་ཀྱང་བདེན་པའི་དངོས་པོར་མ་གྲུབ་པས་དེ་གཉི་ག་མ་ཡིན་པས་དངོས་འགལ་ལ་
 དགག་ཕྱོགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་གསུམ་པ་གྲུབ་པར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་ཡང་དག་པའི་དངོས་པོ་དང་དེས་སྟོང་
 བའི་མེད་དགག་དངོས་འགལ་མ་ཡིན་ཏེ་བདེན་པའི་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པ་དངོས་འགལ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།
 བྱས་པ་དང་ཡང་བྱས་པས་སྟོང་བའི་མེད་དགག་དངོས་འགལ་མ་ཡིན་ཏེ་བྱས་པ་མ་ཡིན་པ་དངོས་
 འགལ་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་པ་རི་ལྟར་དགག་དེ་ལྟར་ཏྲག་པ་ལ་རིམ་དང་ཅིར་ཅར་གྱིས་དོན་བྱེད་པས་
 སྟོང་བས་བྱས་པ་བཀག་པ་ན་བྱས་པས་སྟོང་བའི་མེད་དགག་མི་འགྲུབ་པར་འགྱུར་ཏེ། བརྒྱད་འགལ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་དྲུང་ལ་སྟོན་པོ་ཁེགས་ཀྱང་སེར་པོ་མི་འགྲུབ་པ་བཞིན་ནོ། །མེད་དགག་མི་འགྲུབ་ན་འང་
 ཏྲགས་དེ་མི་དམིགས་པར་མི་རུང་ངོ་།

བྱས་པ་དང་དངོས་འགལ་བྱས་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ཡང་མེད་དགག་ཡིན་ན་བྱས་པ་དང་མེད་
 དགག་དངོས་འགལ་དུ་གྲུབ་ལ། མ་ཡིན་དགག་ཡིན་ན་འང་གཞོད་པ་ཅན་གྱིས་དེ་སྐྱབ་པ་སྐྱབ་པའི་
 ཏྲགས་སུ་འགྱུར་ལ། དེ་གཉི་ག་མ་ཡིན་ན་འང་གཞོད་པ་ཅན་གྱིས་དེ་སྐྱབ་པ་དགག་པའི་ཏྲགས་དང་
 སྐྱབ་པའི་ཏྲགས་གཉི་གར་མ་འདྲས་པས་ཏྲགས་ཀྱི་གངས་ངེས་པ་ལ་གཞོད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཡང་
 དག་པའི་དངོས་པོ་དང་སྟོང་ཉིད་མེད་དགག་བརྒྱད་འགལ་ཡིན་ན་འང་རང་དང་གཞན་གཉིས་དང་རྒྱ་
 མེད་ལས་སྐྱེ་བས་སྟོང་བ་དང་། ཆ་མེད་པའི་གཅིག་དང་དུ་མ་བཀག་པའི་ཏྲགས་ཀྱིས་བདེན་པའི་དངོས་
 པོ་ཁེགས་པ་ན་མེད་དགག་མི་འགྲུབ་པར་ཐལ་ཏེ་དེ་གཉིས་བརྒྱད་འགལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དྲུང་ལ་སྟོན་པོ་
 ཁེགས་པས་སེར་པོ་མི་འགྲུབ་པ་བཞིན་ནོ། །མེད་དགག་མི་སྐྱབ་ན་འང་ཏྲགས་དེ་མི་དམིགས་པར་མི་
 རུང་ངོ་། །དགག་པ་ཅན་སྐྱབ་པས་མི་དམིགས་པ་ཡིན་ན་ནི་མ་ཡིན་དགག་སྐྱབ་པ་དགག་ཀྱང་མི་
 དམིགས་པར་འགྱུར་རོ།

གཅིག་དང་དུ་མ་དང་བྲལ་བའི་ཏྲགས་ཀྱིས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་བདེན་པའི་དངོས་པོ་དང་དངོས་
 འགལ་བདེན་པའི་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པ་དེ་འང་མེད་དགག་ཡིན་ན་མ་ཡིན་དགག་ཡིན་ན་མ་གཉི་ག་མ་
 ཡིན་པར་བརྗོད། དང་པོ་ལྟར་ན་མེད་དགག་དང་བདེན་པའི་དངོས་པོ་དངོས་འགལ་དུ་གྲུབ་ལ། གཉིས་
 པ་ལྟར་ན་གཅིག་དང་དུ་བྲལ་གྱི་ཏྲགས་སྐྱབ་པའི་ཏྲགས་སུ་འགྱུར་ཞིང་། གསུམ་པ་ལྟར་ན་གཅིག་དང་
 དུ་བྲལ་གྱི་ཏྲགས་མེད་དགག་མི་སྐྱབ་པས་མི་དམིགས་པར་མི་རུང་ལ་མ་ཡིན་དགག་མི་སྐྱབ་པས་སྐྱབ་
 པའི་ཏྲགས་ཀྱང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏྲགས་ཀྱི་གངས་ངེས་པ་ལ་གཞོད་པར་འགྱུར་རོ།

གལ་ཏེ་བདེན་པའི་དངོས་པོ་དང་དེས་སྟོང་བའི་མེད་དགག་དངོས་འགལ་ཡིན་མོད་ཀྱི།
 དངོས་པོ་ལ་བདེན་པའི་དངོས་པོས་སྟོང་བའི་མེད་དགག་བདག་གཅིག་པར་ཁེགས་ཀྱང་དེ་ཉིད་དང་
 གཞན་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པར་གནས་པ་མ་ཁེགས་པས་བདེན་པའི་དངོས་པོ་གྲུབ་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེན།
 འོན་ཀྱངས་པ་དང་བྱས་པས་སྟོང་བའི་མེད་དགག་དངོས་འགལ་ཡིན་ཡང་དངོས་པོ་བྱས་པར་གྲུབ་པར་
 མི་འགྱུར་ཏེ། དངོས་པོ་ལ་བྱས་པས་སྟོང་བའི་མེད་དགག་བདག་གཅིག་པར་ཁེགས་ཀྱང་དེ་ཉིད་དང་
 གཞན་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པར་གནས་པ་མ་ཁེགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ་དངོས་པོ་ལ་བྱས་པ་ཉིད་དེ་ཉིད་
 དང་གཞན་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པར་ཡོད་པ་ན་དེའི་བྱབ་བྱེད་བྱས་པས་སྟོང་བའི་མེད་དགག་ཀྱང་དེ་ཉིད་
 དང་གཞན་དུ་བརྗོད་དུ་ཕྱེད་པར་ཡོད་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(ལུང་གིས་དགག་པ་)ནི། གཞན་ཡང་སྟོང་པ་ཉིད་དང་སྣང་བ་ཀྱན་རྫོབ་པ་རོ་བོ་གཅིག་
 མ་ཡིན་ན་དགོངས་པ་ངེས་པར་འགྲེལ་པ་ལས་གསུངས་པའི་འདུས་བྱས་དང་དེ་བཞིན་ཉིད་ཐ་དད་པ་
 ལ་བརྗོད་པའི་ཉེས་པ་བཞི་པོ་(དེ་བཞིན་ཉིད་རྟོགས་པས་སྣང་བ་ལ་སྟོས་པ་མི་འགོག་པ་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་
 དུ་མི་རུང་པ་དང་། སྣང་བ་ལ་བདེན་པའི་དངོས་པོ་བཀག་པ་ཙམ་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་མི་རུང་པ་དང་། ཀྱན་ནས་ཉོན་
 མོངས་པ་དང་རྣམ་བྱང་ཅིག་ཙམ་འཇུག་པར་ཐལ་བའང་)སྟངས་དཀའོ།^ལ

དང་པོ་(དེ་བཞིན་ཉིད་རྟོགས་པས་སྣང་བ་ལ་སྟོས་པ་མི་འགོག་པར་ཐལ་བ་)ནི། སྟོང་ཉིད་སྣང་བའི་བདག་
 ཉིད་མ་ཡིན་པར་དངོས་སྤྱུ་ཁས་ལེན་ན་སྟོང་ཉིད་འཇལ་བ་པོ་འང་སྣང་བའི་བདག་ཉིད་མི་འཇལ་བར་
 རྟུགས་ལ་ཁས་སྤངས་པས། འཇལ་བ་པོ་དེས་སྣང་བ་ལ་བདེན་པའི་དངོས་པོའི་སྒྲོ་འདོགས་མི་གཙོད་
 པར་ཐལ་ཏེ་སྣང་བའི་བདག་ཉིད་མི་འཇལ་བའི་ཕྱིར། སྒྲོ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པས་ནམ་མཁའ་རྟག་
 པར་དོགས་པ་མི་སེལ་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་འདོད་ན་སྒྲོ་འདོགས་སེལ་བར་གྲུབ་པའི་སྟོང་བས་བསལ་བས་
 སྣང་བ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་སེལ་བས་དེའི་རྩ་ས་འཇལ་ལོ་ཞེས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟུགས་ཀྱི་རང་རྒྱུ་ད་
 འཕངས་པ་ན་གཞལ་བྱ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱང་སྣང་བ་དང་རྩ་གཅིག་པར་རྟུགས་ལ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་(དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་མི་རུང་བར་ཐལ་བ་)ནི། ཆོས་ཉིད་ལ་དེའི་རོ་བོར་གནས་པས་བྱབ་སྟེ་
 མའི་ཆོས་ཉིད་ཚ་བ་བཞིན་ནོ། །སྟོང་པ་ཉིད་སྣང་བའི་རོ་བོར་མི་གནས་པས་སྣང་བའི་ཆོས་ཉིད་མ་ཡིན་
 པར་འགྱུར་ཏེ་རྟག་པ་མི་རྟག་པའི་ཆོས་ཉིད་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྱབ་བྱེད་མི་དམིགས་
 པའི་ཐལ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་རྩེས་དཔག་གིས་ཆོས་ཉིད་དུ་གྲུབ་པས་བསལ་བས་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པས་སྣང་

བའི་ངོ་བོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཕངས་པ་ནི་ཐ་སྟད་སྐྱབ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་སོ།།

གསུམ་པ་(སྤང་བ་ལ་བདེན་པའི་དངོས་པོ་བཀག་པ་ཙམ་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་མི་རུང་བར་ཐལ་བ་)ནི། དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་འདུ་བྱེད་ལས་གཞན་ཡིན་པས་བྱབ་པ་ཁས་ལེན་ན་འདུ་བྱེད་ལ་གང་ཟག་དང་ཚེས་ཞེགས་པ་ཙམ་དེ་དེ་བཞིན་ཉིད་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ་འདུ་བྱེད་ལས་གཞན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྱབ་པ་ཁས་སྤངས་པ་རྟགས་ཚད་མས་ངེས་པའི་སྟུན་འབྲིན་པའི་ཐལ་བའོ།།

བཞེ་པ་(ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་བྱང་གཅིག་བར་འཇུག་པར་ཐལ་བ་)ནི། ཡང་འདུ་བྱེད་དང་སྟོང་པ་ཉིད་པན་ཚུན་དབེན་ན་ཤེས་བྱ་མཐའ་དག་ལ་བྱབ་པའི་ཡི་ཤེས་དང་ལྡན་པས་ཀྱང་པན་ཚུན་དབེན་པར་གཟིགས་པ་ཁས་སྤང་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན་འདུ་བྱེད་ཡུལ་དུ་བྱེད་པས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་དབེན་པའི་བདེན་པའི་དངོས་པོར་ཡུལ་དུ་བྱས་པས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་འགྱུར་ལ། འདུ་བྱེད་ཀྱིས་དབེན་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་གཟིགས་པས་རྣམ་པར་བྱང་བར་ཡང་འགྱུར་པས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་བྱང་རྒྱུད་གཅིག་ལ་དུས་ཅིག་དུ་ལྡན་པར་འགྱུར་ཏེ། བདེན་པའི་དངོས་པོར་ཡང་ཞེན་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱང་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་འདོད་ན་ལུང་གིས་གཞོད་པས་སངས་རྒྱས་ལ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་བྱང་དུས་གཅིག་ཏུ་མེད་པས་འདུ་བྱེད་དང་སྟོང་པ་ཉིད་སོ་སོར་གཟིགས་པ་མེད་ཅེས་པའི་བྱབ་བྱེད་མི་དམིགས་པའི་རང་རྒྱུད་འཕངས་པ་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཐ་དད་དུ་མ་གཟིགས་པར་དངོས་སུ་གྲུབ་པ་ན་ཡུལ་ཡང་ཐ་དད་དུ་མི་གནས་པར་ཤུགས་ལ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་(གཅིག་དུ་བསྐྱབ་པའི་ཡུང་)ནི། དེ་བས་ན་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་དང་སྟོང་པ་ཉིད་པན་ཚུན་དབེན་ཞེང་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་ཏེ་སྤང་བ་ཀུན་རྫོབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་པ་སྟོབ་དཔོན་སྐྱུ་གྲུབ་ཀྱིས་ཀྱང་། བྱས་པ་དང་ནི་མི་རྟག་བཞིན། མེད་ན་མི་འབྱུང་ངེས་པས་ན། ཀུན་རྫོབ་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་བཤད། སྟོང་ཉིད་ཁོ་ན་ཀུན་རྫོབ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་མ་ཡིན་པ་དགག་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། (དངོས་པོར་ཞེན་པ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་རྟོགས་པ་མི་འགལ་བར་ཐལ་བ་དང་། ཚེས་སྟོན་དམ་པར་མི་རུང་བ་དང་། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་གཏན་མི་མེད་པར་ཐལ་བའོ།།)

དང་པོ་(དངོས་པོར་ཞེན་པ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་རྟོགས་པ་མི་འགལ་བར་ཐལ་བ་)ནི། གལ་ཏེ་ཀུན་

རྫོང་གི་བདེན་པ་དང་ཡང་དག་པའི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་བའི་མེད་དགག་ངོ་བོ་གཅིག་པ་བདེན་མོད་
 གྱི། དབྱད་མི་བཟོད་པའི་སྣང་བ་དང་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་སྟོང་བ་ཉིད་ནི་དབྱད་མི་བཟོད་པའི་རྣམ་ཡིན་
 པས་མཐུན་པའི་དོན་དམ་ཀྱན་རྫོང་དུ་གཏོགས་པ་ཡིན་ལ། དབྱད་མི་བཟོད་པའི་སྣང་བའི་ངོ་བོར་མ་
 བྱུང་པའི་སྟོང་བ་ཉིད་ཁོ་ན་ནུམ་གངས་མ་ཡིན་པའི་དོན་དམ་གྱི་བདེན་པ་ཡིན་པས་བདེན་པ་གཉིས་ངོ་
 བོ་གཅིག་ཏུ་བྱུང་པ་མེད་དོ་ཅིན།

དེ་ལྟར་ན་སྣང་བའི་དངོས་པོ་དོན་དམ་པའི་དངོས་པོར་ཞེན་པའི་ལོག་ཤེས་དང་དོན་དམ་
 པའི་བདེན་པ་ཅིར་ཡང་མ་བྱུང་བར་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་གཞི་དབྱ་གཞི་དབྱེད་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ་
 གཞི་ཐ་དད་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། རྟག་པ་ལ་བྱས་པས་སྟོང་བར་ངེས་པའི་གཞི་དབྱ་ཅན་གྱི་རྗེས་དཔག་
 སྒྲིམ་གྲུང་ཕུང་བོ་ལྟ་བུས་པར་ངེས་པ་ལ་མི་གཞི་དབྱ་བ་བཞིན་ནོ། །སྣང་བ་མེད་པ་སྟོང་བ་ཉིད་དུ་ངེས་
 པས་སྣང་བའི་དངོས་པོ་བདེན་པའི་དངོས་པོར་ཞེན་པ་ལ་གཞི་དབྱ་ནི་རྟག་པ་ལ་བྱས་པ་ཁེགས་པའི་
 ཚད་མས་མི་རྟག་པ་བྱས་པར་འཛིན་པ་ལ་གཞི་དབྱ་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ན་དངོས་པོ་ལ་དོན་
 དམ་པའི་དངོས་པོར་ཞེན་པའི་ལོག་ཤེས་གཏན་མ་སྦྱངས་གྲུང་སྣང་བའི་ངོ་བོར་མ་བྱུང་བ་རྣམས་སྟོང་
 པ་ཉིད་དང་དབྱད་བཟོད་པར་ཡང་ངེས་སུ་རུང་བས་གང་ཟག་དང་ཚོས་སུ་འཛིན་པའི་ལོག་ཤེས་དོན་
 དམ་པའི་བདེན་པ་རྟོགས་པའི་ཁེགས་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་དངོས་པོ་ལ་སྣང་བས་བྱུང་
 པ་མངོན་སུམ་གྱིས་བྱུང་བ་ན་བྱུང་བྱ་དངོས་པོ་དེ་བྱུང་བྱེད་སྣང་བ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པས་སྣང་
 མེད་ལ་དངོས་པོ་བྲགས་ལ་ཁེགས་པ་ན་དངོས་པོས་བྱུང་བར་དུ་བྱས་པའི་དོན་དམ་པའི་དངོས་པོ་འང་
 ཁེགས་ལ། སྣང་མེད་ཚད་མས་གྲུང་བྱུང་པར་འདོད་པས་སྣང་མེད་མཐའ་དག་སྟོང་བ་ཉིད་དུ་མངོན་
 སུམ་དུ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་དོན་དམ་ཐམས་ཅད་སྟོང་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ། །

གལ་ཏེ་སྣང་བ་མེད་པའི་སྟོང་བ་ཉིད་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཡིན་ལ་དེ་དབྱད་བཟོད་པར་
 ཡང་ངེས་མོད། དེ་ལས་གཞན་ཕུང་བོ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པའང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པར་ཞེན་པས་དེའི་ཆོ་
 དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་པར་བརྟོད་ན། ཤེས་བྱ་ནང་གི་ཚུལ་རྣམས་པ་དང་བཅས་པར་
 སྒྲིམ་པས་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རིག་པའི་ངོ་བོར་རང་རིག་པས་ངེས་གྲུང་དེ་ལས་གཞན་
 གནས་དང་དོན་དང་ལུས་སུ་སྣང་བའང་རིག་པར་སྟོ་འདོགས་པས་རྣམ་བཅས་སུ་སྒྲིམ་པ་ལ་རིག་པ་ངེས་
 པའི་ཚད་མ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །གནས་དང་དོན་དང་ལུས་སུ་སྣང་བ་རིག་པའི་ངོ་བོར་སྟོ་འདོགས་མོད་

སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རིག་པའི་ངོ་བོ་དེ་རིག་པའི་ངོ་བོར་རྟོགས་བཞིན་དུ་རིག་པའི་ངོ་བོ་ངེས་པའི་ཚད་མ་མེད་ཅེས་ཇི་ལྟར་བརྗོད་ཅིན། ལུང་བོ་ལྷ་བོ་དག་དབྱེད་བཞེད་པར་སྒྲོ་འདོགས་མེད་སྒྲུང་མེད་ཀྱི་སྒྲིང་བ་དབྱེད་བཞེད་ཡིན་པ་ལ་དབྱེད་བཞེད་དུ་ངེས་བཞིན་དུ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་རྟོགས་པ་མེད་ཅེས་ཇི་ལྟར་བརྗོད།

གཉིས་པ་(ཆོས་སྒྲིད་ན་དམ་པར་མི་རུང་བར་ཐལ་བ་)ནི། གཞན་ཡང་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་མ་ཡིན་པ་སྒྲུང་བ་མེད་པའི་སྒྲིང་བ་ཉིད་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུ་མ་ཡིན་ལ་ཟག་པ་མེད་པའི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་ཉིད་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིན་དབྱེད་མི་བཞེད་པའི་ཤེས་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་པས་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་རོ།

གསུམ་པ་(དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་གཏན་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བ་)ནི། གཞན་ཡང་དངོས་པོ་འདི་མ་དབྱེད་པའི་སྒྲོ་ལ་སྒྲུང་བཞིན་དུ་ཆ་ཤས་བྱེ་སྟེ་གཅིག་དང་དུ་མ་ལ་སོགས་པར་བཅའ་ན་མ་རྟེན་པས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ཡིན་པ་ལྟར། ཤེས་བྱའི་ལྷོག་པའང་མ་དབྱེད་པའི་ངོ་བོ་ན་སྒྲོ་ཤེས་པར་ངེས་པས་ཡུལ་ཤེས་བྱར་བྱགས་ལ་ངེས་བཞིན་དུ་སྒྲོ་ཉིད་ལ་ཆ་ཤས་བྱེ་སྟེ་གཅིག་དང་དུ་མར་བཅའ་ན་མ་རྟེན་པས་དེས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཤེས་བྱའང་མ་རྟེན་པས། ཤེས་བྱའི་ལྷོག་པའང་དབྱེད་མི་བཞེད་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་ལ། དེས་ན་ཤེས་བྱའི་ངོ་བོ་གནས་པའི་སྒྲིང་བ་ཉིད་ནི་དབྱེད་མི་བཞེད་པ་དང་རྗེས་ཅིག་པས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ཡིན་ལ་ཤེས་བྱའི་ངོ་བོར་མ་གྱུར་པའི་སྒྲིང་བ་ཉིད་ནི་གཏན་མེད་པས་ཀུན་རྫོབ་པ་མ་གཏོགས་པའི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་གཏན་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་བདེན་པ་གཉིས་རྗེས་པར་རྟེན་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་དང་གཅིག་པ་བཀག་པའི་ཐ་དད་གཏན་མ་ཡིན་པའོ།

གསུམ་པ་ལྷོག་པ་ཐ་དད་མེད་པ་དགག་པ་ནི། བདེན་པ་གཉིས་ལྷོག་པ་ཐ་དད་མེད་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། ལྷོག་པ་གཅིག་ལ་བྱས་པའི་བྱེད་ཡིན་པ་དང་མ་ཡིན་པ་འགལ་བ་ལྟར་ལྷོག་པ་གཅིག་མཐར་ཐུག་དཔྱོད་པའི་ཚད་མའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པ་དང་མ་ཡིན་པ་འགལ་བ་དང་། མཐར་ཐུག་དཔྱོད་པའི་གཞལ་བྱ་ནི་མཐར་ཐུག་དཔྱོད་པའི་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་མཐར་ཐུག་དཔྱོད་པའི་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་པ་ནི་མཐར་ཐུག་དཔྱོད་པའི་གཞལ་བྱ་ལས་ལོག་པའི་མཚན་ཉིད་གཉིས་ཀྱང་ཆོས་ཐ་དད་ལ། དོན་དམ་པའི་བདེན་པའི་མཚན་གཞི་རིགས་པའི་ཡུལ་གྱི་མ་ཡིན་དགག་ཙམ་གྱིས་སྒྲིང་བ་ནི་ཡང་དག་པའི་སྒྲུབ་པ་ཙམ་ལས་ལོག་པ་ཡིན་ལ། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པའི་མཚན་གཞི་མ་ཡིན་དགག་

རྣམས་དགག་པ་ལས་ལོག་པ་ཡིན་པས་མཚན་གཞི་གཉིས་ཀྱང་ལྡོག་པ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

བཞི་པ་རང་གི་ལུགས་རྣམ་པར་གཞག་པ་ནི། དེས་ན་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་གཅིག་གཟུང་ཡུལ་རྒྱ་བ་གཉིས་ལ་སྟོན་ནས་ལོག་ཤེས་ཡིན་ལ་ཤེས་པའི་ངོ་བོ་ལ་སྟོན་ནས་གཟུང་ཡུལ་ལ་མ་འབྱུང་པའི་མངོན་སུམ་ཡིན་པ་ལྟར། ཤེས་བྱའི་ཚོགས་འདི་མཐར་ཐུག་དཔྱད་པའི་ཚད་མའི་ཡུལ་དུ་མ་ཡིན་དགག་གང་ཡང་མ་གྲུབ་པ། མ་གྲུབ་པ་ཉིད་མཐར་ཐུག་དཔྱད་པའི་གཞལ་བྱར་གནས་པས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཡིན་ལ། མ་དཔྱད་པའི་ངོན་གཞལ་བྱ་དང་ཤེས་བྱ་དང་སྣང་བ་དང་དོན་བྱེད་པ་དང་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་མ་ཡིན་དགག་དུ་གནས་ལ། མ་ཡིན་དགག་དུ་གནས་པ་དེ་ཉིད་མཐར་ཐུག་དཔྱད་པའི་གཞལ་བྱར་མི་གནས་པས་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ཡིན་ཏེ། བདེན་པ་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྡོག་པ་ཐ་དད་པ་ལོ་ན་ལོ།།

ལྷ་པ་དེ་ལ་ལུང་ནས་གསུངས་པའི་ཐལ་བ་སྤང་བ་ནི། གལ་ཏེ་བདེན་པ་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་ན་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་འང་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་དང་ཐ་མི་དད་པས་རྩྭ་རོལ་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་ཀྱི་གཞལ་བྱར་གྱུར་ཞིང་། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་དམིགས་པར་འགྱུར་བ་དང་། མཐོང་བ་དང་ཐོས་པའི་འོག་ཏུ་བསྐྱེམ་པའི་འབད་པས་བཅའ་མི་དགོས་པར་འགྱུར་བ་གསུམ་དང་། ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་འང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་དང་ཐ་མི་དད་པས་གཟུགས་ཅན་དང་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་དབྱེ་མེད་པར་འགྱུར་བ་སྟེ། འདུ་བྱེད་དང་དེ་ཁོ་ནའི་དོན་ལ་ཐ་དད་མེད་པར་དགོངས་པ་ངེས་འབྲེལ་ནས་གསུངས་པའི་ཉེས་པ་བཞི་བོ་གནས་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེན།

སྤང་བ་སོ་སོ་སྦྱེ་བའི་མངོན་སུམ་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་ཡང་དེ་དང་བདག་ཅིག་པའི་རྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་མངོན་སུམ་ཀྱི་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་པ་མི་འགལ་བ་ལྟར། ཀྱན་རྫོབ་པའི་རྩྭ་མངོན་སུམ་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་ཡང་དེ་དང་བདག་ཅིག་པའི་མངོན་སུམ་ཚད་མའི་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་པ་མི་འགལ་ལ། སྤྲུག་པ་དང་མི་སྤྲུག་པ་ལ་སོགས་པ་འང་ཆགས་སྤང་གི་དམིགས་པ་ཡིན་ཡང་དེ་དང་བདག་གཅིག་པའི་རྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་ཆགས་སྤང་གི་དམིགས་པ་མ་ཡིན་པར་མི་འགལ་བ་ལྟར། ཀྱན་རྫོབ་པའི་རྩྭ་སྦྱིབ་པའི་དམིགས་པ་ཡིན་ཡང་དེ་དང་བདག་གཅིག་པའི་ཚོས་གཞན་སྦྱིབ་པའི་དམིགས་པ་མ་ཡིན་པར་མི་འགལ་བ་དང་། ཁ་དོག་དང་རྒྱ་ལ་སོགས་པ་མཐོང་བ་དང་ཐོས་པ་ལས་གཞན་དུ་བཅའ་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཡང་དེའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་དེ་ལས་གཞན་དུ་བསྐྱེམ་པའི་འབད་པས་བཅའ་བར་བྱ་བ་ཡིན་པ་མི་འགལ་བ་ལྟར། ཀྱན་

ཚོ་བ་པའི་རྩེ་མཐོང་པ་དང་ཐོས་པ་ལས་གཞན་དུ་བཅའ་མི་དགོས་ཀྱང་དེའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཚོས་གཞན་མཐོང་པ་དང་ཐོས་པ་ལས་གཞན་དུ་བཅའ་དགོས་པ་མི་འགའ་བ་དང་། མི་རྟག་པའི་དཔེ་ལ་རྩེ་མཐོང་ཡོད་ཀྱང་དེ་དང་རྩེ་མཐོང་པའི་སྒྲུབ་པའི་རྩེ་མཐོང་པ་མི་འགའ་བ་ལྟར། རྟོན་དམ་པའི་བདེན་པའི་ལྷོག་པ་ཚོས་ཐམས་ཅད་ལ་རོ་གཅིག་ཀྱང་དེ་དང་བདག་གཅིག་པའི་གཞུགས་ཅན་དང་གཞུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་རྣམ་དབྱེ་ཡོད་པ་མི་འགའ་བས། བདེན་པ་གཉིས་དོ་བོ་གཅིག་པ་ལ་ཐལ་བ་བཞི་པོ་བརྗོད་ན་བྱུང་པ་མེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ།།

བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གཉིས་ལྷོག་པ་ཐ་མི་དད་པར་འདོད་པ་ལའང་ཐལ་བ་བཞི་པོ་བརྗོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དབྱད་མི་བཟོད་པ་མངོན་སུམ་གྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་ན་དངོས་པོ་དབྱད་མི་བཟོད་པར་མངོན་སུམ་གྱིས་གཞལ་ན་དབྱད་བཟོད་པའི་དངོས་པོ་མངོན་སུམ་གྱིས་ཁེགས་པས་བདེན་པ་མཐོང་བར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར། དབྱད་མི་བཟོད་པའི་ལྷོག་པ་ཉིད་ལ་སོ་སོའི་སྒྲུབ་པའི་མངོན་སུམ་གྱི་གཞལ་བྱས་མ་བྱུང་པས་ན་དེ་དང་ལྷོག་པ་ཐ་མི་དད་པ་ལའང་མ་བྱུང་པས་ཐལ་བ་དང་པོའང་བྱུང་པ་མེད་ལ། དབྱད་མི་བཟོད་པ་ཉིད་དབྱད་བཟོད་དུ་ཞེན་པའི་གཉེན་པོའི་དམིགས་པ་ཡིན་པས་དབྱད་མི་བཟོད་པ་ལ་སྒྲིབ་པའི་དམིགས་པས་མ་བྱུང་པ་ན་དེ་དང་ལྷོག་པ་ཐ་མི་དད་པ་ལའང་སྒྲིབ་པའི་དམིགས་པས་མ་བྱུང་པའི་ཕྱིར་ཐལ་བ་གཉིས་པའང་བྱུང་པ་མེད་པ་དང་། དབྱད་མི་བཟོད་པ་ཉིད་བསྒྲོམས་ཏེ་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་དེ་དང་ལྷོག་པ་ཐ་མི་དད་པ་ལའང་མཐོང་པ་དང་ཐོས་པ་ལས་གཞན་དུ་སྒྲོམ་པའི་འབད་པས་བཅའ་མི་དགོས་པས་མ་བྱུང་སྟེ་ཐལ་བ་གསུམ་པའང་བྱུང་པ་མེད་པ་ཡིན་ལ། དབྱད་བཟོད་དང་ལྷོག་པ་ཐ་དད་མེད་པས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ལ་རྣམ་དབྱེ་མེད་པར་ཐལ་བ་བརྗོད་ན་འདོད་པ་ཡིན་ལ། རྟོན་པོ་ཙམ་དུ་འདྲའང་རྩེ་མཐོང་པ་མི་འགའ་བ་ལྟར་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་གཅིག་ཀྱང་རྩེ་མཐོང་པའི་རྣམ་དབྱེ་ཡོད་པར་མི་འགའ་བས། རྟོན་དམ་པ་དང་ལྷོག་པ་ཐ་དད་མེད་པས་རྩེ་མཐོང་པའི་རྣམ་དབྱེ་མེད་པར་ཐལ་བ་བརྗོད་ན་བྱུང་པ་མེད་པ་ཡིན་ནོ།།

རྟོན་དམ་བདེན་པའི་མཚན་གཞི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པའི་མཚན་གཞི་སྟོང་པ་ཙམ་གཉིས་ལྷོག་པ་ཐ་དད་མེད་དོ་ཅེས་ཐ་སྐྱད་ལ་ལོག་པར་རྟོགས་ན་མདོའ་ལས་འདུ་བྱེད་དང་དེ་ཁོ་ན་གཅིག་པའི་ཕྱོགས་ལ་བརྗོད་པའི་སྒྲིབ་བཞི་པོ་བརྗོད་པར་རུང་སྟེ། འདི་ལྟར་སྟོང་པ་ཉིད་འདི་སོ་སོའི་སྒྲུབ་པའི་མངོན་སུམ་གྱིས་གཞལ་བྱ་རུང་བར་ཐལ་ཏེ་སྒྲུབ་པ་དང་ལྷོག་པ་ཐ་མི་དད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་

རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་གྱི་ཐལ་བ་ཡིན་ལ། མངོན་སུམ་གྱི་གཞལ་རུང་མ་ཡིན་པས་སྒྲིབ་བ་དང་ལྟོག་པ་
 ཐམ་མི་དད་མ་ཡིན་ཞེས་པ་ཐ་སྟད་སྒྲིབ་པའི་བྱེད་མི་དམིགས་པའོ། །ཡང་སྟོང་བ་ཉིད་སྒྲིབ་བ་དང་
 ལྟོག་པ་ཐམ་མི་དད་པས་སྒྲིབ་པའི་དམིགས་པར་འགྱུར་ཞེས་པའི་ཐལ་བ་དང་། སྒྲིབ་པའི་དམིགས་པ་མ་
 ཡིན་པས་སྒྲིབ་བ་དང་ལྟོག་པ་ཐམ་མི་དད་མ་ཡིན་ཞེས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་ཐལ་བས་བྱེད་མི་དམིགས་
 པའི་རང་རྒྱུད་འཕེན་པའོ། །ཡང་གཟུགས་ཅན་དང་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པའང་སྟོང་བ་
 ཉིད་དང་ལྟོག་པ་ཐམ་མི་དད་པས་རྣམ་དབྱེ་མེད་པར་ཐལ་ལོ་ཞེས་པ་འགལ་བས་བྱེད་མི་དམིགས་པའི་
 ཐལ་བ་ཡིན་ལ། རྣམ་དབྱེ་ཡོད་པས་སྟོང་བ་ཉིད་དང་ལྟོག་པ་ཐམ་མི་དད་མ་ཡིན་ཞེས་པ་བྱེད་མི་དམིགས་
 བ་དམིགས་པའི་རང་རྒྱུད་དོ། །ཡང་སྟོང་བ་ཉིད་སྒྲིབ་བ་དང་ལྟོག་པ་ཐམ་མི་དད་པས་མཐོང་བ་དང་ཐོས་
 པ་ལས་གཞན་དུ་སྒྲོམ་པའི་འབད་པས་བཙལ་མི་དགོས་པར་ཐལ་བ་ནི་འགལ་བས་བྱེད་མི་དམིགས་
 པའི་ཐལ་བ་འགྱུར་ཡིན་ལ། དེ་མིན་པའི་འབད་པས་བཙལ་དགོས་པས་སྒྲིབ་བ་དང་ལྟོག་པ་ཐམ་མི་དད་མ་
 ཡིན་ཞེས་པའང་བྱེད་མི་དམིགས་པའི་རང་རྒྱུད་ཡིན་ཏེ། ཐ་སྟད་སྒྲིབ་པའི་རང་རྒྱུད་བཞི་
 འཕེན་པའི་གོ་སྐབས་ནི་ཡོད་དོ། །དེ་ལྟར་ནའང་དགོངས་པ་ངེས་པར་འགྲེལ་པའི་མདོའ་ལས་ཤེས་བྱ་
 རང་གི་ཚུལ་ལ་གཞན་དབང་དང་དེ་བཞིན་ཉིད་རྣམས་ཐ་དད་པར་འདོད་པ་ལ་སྤར་བྱོགས་གྱི་སྒྲིབ་བཞི་
 བོ་བཟོད་པ་ཡིན་ལ། ལྟོག་པ་གཅིག་པའི་བྱོགས་ལ་གཅིག་པའི་བྱོགས་ཀྱི་སྒྲིབ་བཞི་བོ་བཟོད་པ་ཡིན་
 གྱི། བདེན་པ་གཉིས་གཅིག་པ་དང་ཐ་དད་པ་ལ་ཉེས་པ་དེ་དག་བཟོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་བདེན་
 པ་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་མ་ཡིན་པ་དང་ལྟོག་པ་གཅིག་དུ་སྒྲིབ་པ་ལ་སྤར་བཟོད་པའི་ཉེས་པ་ཡོད་པས་
 བདེན་པ་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྟོག་པ་ཐ་དད་པ་ཁོ་ནའོ།

དུག་པ་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་བྱོགས་ལ་དོན་དམ་པའི་དངོས་པོ་གྲུབ་པར་ཐལ་བའི་སྒྲིབ་སྤར་བ་ནི།
 གལ་ཏེ་ཐུང་བོ་ལྷ་པོ་འདི་སྟོང་བ་ཉིད་དང་རྣམས་ཐམ་མི་དད་པས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པའང་ཡིན་ལ་དོན་
 བྱེད་ལུས་པས་དངོས་པོ་འང་ཡིན་པའི་བྱིར་དོན་དམ་པའི་དངོས་པོ་གྲུབ་པར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། འོན་རྣམ་
 པར་ཤེས་པའང་ལྷ་བ་གཉིས་འཛིན་པས་གཟུང་དོན་ལ་འབྲུལ་པའང་ཡིན་ལ་རང་རིག་དང་རྣམ་ཅིག་
 པས་མངོན་སུམ་ཡང་ཡིན་པའི་བྱིར་གཟུང་བའི་དོན་ལ་འབྲུལ་བའི་མངོན་སུམ་སྤྱིད་པ་དང་། ལྷ་གུ་མིག་
 ཤེས་ཀྱི་རྒྱུང་ཡིན་ལ་ས་བོན་ལ་ལྟོས་ན་བྱིས་འབྲུང་ཡང་ཡིན་པས་བྱིས་འབྲུང་གི་རྒྱ་གྲུབ་པར་ཡང་
 འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་བྱི་རོལ་གྱི་ས་བོན་ལ་ལྟོས་ནས་གཟུང་བའི་དོན་ལ་འབྲུལ་པ་ཡིན་ཡང་མངོན་སུམ་

གཏན་མ་ཡིན་ལ། མྱོང་བྱ་གཤམ་པ་ལ་ལྷོས་ནས་མངོན་སུམ་ཡིན་ཡང་དེ་ལ་ལྷོས་ནས་གཟུང་དོན་ལ་
ལུལ་པ་གཏན་མེད་པས་གཟུང་དོན་ལ་ལུལ་པ་འི་མངོན་སུམ་གཏན་མེད་ལ། མྱ་གུ་མིག་གཤམ་ལ་
ལྷོས་ནས་རྒྱ་ཡིན་ཡང་དེའི་སྤྱོད་ལ་ནས་ཡོད་པས་དེ་ལ་ལྷོས་ནས་བྱིས་གཏན་མ་ཡིན་ལ། ས་བོན་ལ་
ལྷོས་ནས་བྱིས་འབྱུང་ཡིན་ཡང་དེའི་རྒྱ་གཏན་མ་ཡིན་པས་བྱིས་འབྱུང་གི་རྒྱ་མེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེན། སྤང་
བོ་ལྷའང་མཐར་ཐུག་མི་འཇལ་བའི་སློའི་ཡུལ་དུ་དོན་བྱེད་པ་ཡིན་ཡང་སློ་དེ་ཀྱན་རྫོགས་པའི་སློ་ཁོ་ན་ཡིན་
པས་དེའི་ཡུལ་དུ་བདེན་པའང་ཀྱན་རྫོགས་ཀྱི་བདེན་པ་ཡིན་པས་སློ་དེ་ལ་ལྷོས་ནས་དོན་དམ་པའི་བདེན་
པར་འབྱུང་བ་གཏན་མེད་ལ། མཐར་ཐུག་འཇལ་བའི་ཚད་མའི་ཡུལ་དུ་བདེན་པ་དོན་དམ་པའི་བདེན་
པ་ཡིན་ཡང་སློ་དེས་ཆ་གསུམ་སྟེ་བཙལ་ན་གཅིག་དང་དུ་མ་དང་དོན་བྱེད་པའང་གཏན་མ་ཆེད་པས་སློ་
དེའི་ཡུལ་དུ་དངོས་པོར་གྲུབ་པར་གཏན་མེད་པའི་བྱིར་དོན་དམ་པའི་དངོས་པོ་གྲུབ་པ་ག་ལ་ཡོད།

ག བདེན་པ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པ།

གྲངས་ངེས་པ་ནི། གལ་ཏེ་གཉིས་ཁོ་ནར་ངེས་པ་ནི་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་ལྟར་དངོས་
འགལ་ཡིན་ན་དེ་གཉིས་གྲུབ་ཅིང་སྤང་བོ་གསུམ་པ་བསལ་ནས་གཉིས་སུ་ངེས་པ་ཡིན་ན་བདེན་པ་
གཉིས་ནི་དོ་བོ་གཅིག་པས་དངོས་འགལ་མ་ཡིན་ན་ཇི་ལྟར་གཉིས་སུ་ངེས་ཞེན། འོ་ན་རང་རིག་དང་
གཞན་རིག་གྲང་རྫས་གཅིག་པས་དངོས་འགལ་མ་ཡིན་ན་མངོན་སུམ་ལ་ཇི་ལྟར་ངེས། རང་རིག་དང་
གཞན་རིག་རྫས་གཅིག་ཡོད་གཟུང་ཡུལ་མངོན་སུམ་དང་བདག་གཅིག་པ་དང་གཅིག་པ་མ་ཡིན་པ་
དངོས་འགལ་ཡིན་པས་གཟུང་ཡུལ་གཉིས་ཁོ་ནར་ངེས་པ་ན་དེས་བྱང་པར་དུ་བྱས་པའི་མངོན་སུམ་
ཡང་བདག་གཅིག་པ་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་དང་བདག་གཅིག་པ་མ་ཡིན་པ་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་
གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེན། བདེན་པ་གཉིས་བདག་གཅིག་གྲང་ཡུལ་ཅན་ལ་ཡུལ་གཅིག་ལ་
ལྷོས་ཏེ་མཐར་ཐུག་འཇལ་བའི་སློ་ཡིན་པ་དང་མ་ཡིན་པ་གཉིས་སུ་ངེས་པས་དེས་བྱང་པར་དུ་བྱས་པའི་
ཡུལ་ཡང་མཐར་ཐུག་འཇལ་བའི་གཞལ་བྱ་དང་མཐར་ཐུག་མི་འཇལ་བའི་གཞལ་བྱར་ངེས་པས་བདེན་
པ་གཉིས་སུ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ།

ཡང་ན་བྱས་པའི་བྱང་བྱེད་ཡིན་པ་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་དང་བྱས་པའི་བྱང་བྱེད་མ་ཡིན་པ་
ཚུལ་བྱང་དང་བྱས་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་རྫས་གཅིག་པས་རྫས་ཅིག་ལ་འགལ་བ་མ་ཡིན་ཡང་ལྟོག་པ་

གཅིག་བྱས་པའི་བྱབ་བྱེད་ཡིན་ན་མ་ཡིན་པ་ཁེགས་པ་ལ། མ་ཡིན་ན་ཡིན་པ་ཁེགས་པ་དང་། བྱབ་བྱེད་
 མ་ཡིན་པ་ཁེགས་ཅམ་ན་ཡིན་པར་གྱུ་བ་ལ། ཡིན་པ་ཁེགས་ཅམ་ན་མ་ཡིན་པར་གྱུ་བ་པ་ལྟར། སྒྲོས་
 བྲལ་མཐར་ཐུག་འཇལ་བའི་གཞལ་བྱར་གྱུ་བ་པ་ན་མཐར་ཐུག་མི་འཇལ་བའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པ་ཁེགས་
 ལ། མ་ཡིན་དགག་རྣམས་མཐར་ཐུག་མི་འཇལ་བའི་གཞལ་བྱར་གྱུ་བ་པ་ན་མཐར་ཐུག་འཇལ་བའི་
 གཞལ་བྱ་ཡིན་པ་ཁེགས་པ་གཉིས་གང་ཡིན་པའི་ཕུང་པོ་གསུམ་པ་བསལ་ལ་སྒྲོས་བྲལ་ལ་མཐར་ཐུག་
 མི་དཔྱོད་པའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པ་ཁེགས་པ་ན་མཐར་ཐུག་དཔྱོད་པའི་གཞལ་བྱར་གྱུ་བ་ལ། མ་ཡིན་
 དགག་ལ་མཐར་ཐུག་དཔྱོད་པའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པ་ཁེགས་པ་ན་མཐར་ཐུག་མི་དཔྱོད་པའི་གཞལ་བྱ་
 ཡིན་པར་གྱུ་བ་པས་གཉི་ག་མ་ཡིན་པའི་ཕུང་པོ་གསུམ་པ་བསལ་ཏེ་གངས་མང་བ་བཀག་ལ། སྒྲོས་
 བྲལ་རང་ལྷོག་མཐར་ཐུག་དཔྱོད་པའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པ་དང་མ་ཡིན་དགག་མཐར་ཐུག་མི་དཔྱོད་པའི་
 གཞལ་བྱ་ཡིན་པ་གཉི་ག་ཤེས་བྱ་ལ་ཡོད་པར་ཡང་ཚད་མས་མཐོང་བས་གངས་གཉིས་སུ་ངེས་པ་ཚད་
 མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ།

ང བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་མིང་གི་དོན།

མིང་གི་དོན་ནི། མཐར་ཐུག་མི་འཇལ་བའི་སྒྲོ་ཐམས་ཅད་ནི་སྒྲི་ཏེ་ཞེས་པ་ཡང་དག་པའི་
 དོན་ལ་སྒྲིབ་པས་ཀྱུ་རྫོབ་པོ། །དེ་ལ་ཁམས་གསུམ་པའི་སྒྲོ་དང་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་ཚོས་སུ་ཞེན་
 པ་རྣམས་ནི་སྒྲ་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་ཡང་ལྟན་ལ་འཇུག་པའི་གཞི་མ་ཡིན་ནོ། །སངས་རྒྱས་ལ་
 མངའ་བའི་སྣང་བཅས་ལ་སོགས་པ་ནི་འཇུག་པའི་གཞི་ཡིན་ཡང་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་མི་ལྟན་
 པའོ། །དེའི་ཡུལ་དཔྱད་མི་བཟོད་པའི་སྣང་བ་གྲུབ་པ་ཐམས་ཅད་ནི་ལྟུལ་པའི་བསམ་ངོར་བདེན་པས་
 ཀྱུ་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པའོ། །དེའང་ལྟུལ་པའི་བསམ་ངོར་བདེན་པ་ཡིན་ཀྱི་དཔྱད་བཟོད་པར་བདེན་པ་
 མ་ཡིན་པས་བཅོས་མ་མ་ཡིན་པའི་བདེན་པ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པར་སྒྲོབ་དཔོན་གྲ་སྒྲུབ་
 ཀྱིས། ལྷ་འདྲེ་འདས་པ་བདེན་གཅིག་ཤར། །དེ་ཆེ་ལྷག་མ་ལོག་མིན་ཞེས། །རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་གང་
 གསུངས་པ། །མཁས་པ་ཅི་ཕྱིར་འདོད་མི་བྱེད། ། །ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 སྣང་བཅས་ཀྱང་ལྟུལ་པ་ཡིན་ལ་དེའི་ཡུལ་ཡང་ལྟུལ་ངོར་བདེན་པ་ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་ལ་ལྟུལ་པ་
 མངའ་བས་སངས་རྒྱས་སྒྲིབ་པ་དང་བཅས་པ་འཇུག་རོ་ཞེན། ཏྲག་པའི་དངོས་པོར་ཞེན་པ་ལྟ་བུ་ཤེས་

བྱ་ལ་མི་སྲིད་པ་ལ་སྲིད་པར་ཞེན་པའི་འབྲུལ་པ་དང་ལྷ་བ་གཉིས་དང་དོན་སྦྱི་ལ་སོགས་པར་སྒྲུང་བ་ལྟ་
བུ་དོན་བྱེད་པས་སྒྲོང་བ་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་འབྲུལ་པ་ལ་སྦྱིབ་པས་བྱུང་གྱང་དེ་སངས་རྒྱུ་ལ་མི་
མངའ་བས་སྦྱིབ་པ་དང་བཅས་པར་ཐལ་བའི་སྦྱོན་བརྗོད་ན་གཏན་ཆོག་ས་གྲུབ་པ་ཡིན་ལ། དབྱུང་
མི་བཟོད་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་འབྲུལ་པ་མངའ་བའི་བྱིར་སྦྱིབ་པ་དང་བཅས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེན་བྱུང་བ་མ་
གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ།།

མཐར་ཐུག་འཇལ་བའི་ཚད་མ་ནི་སྦྱིབ་པ་སྦྱོང་བ་དོན་དུ་གཉེར་བ་ན་མས་གྱི་དོན་དུ་གཉེར་བྱ་
ཡིན་པས་དོན་ཡང་ཡིན་ལ་དབྱུང་བཟོད་པ་ལ་མི་སྦྱུ་བས་དམ་པ་ཡང་ཡིན་པས་དོན་དམ་པའོ། །དེའི་
གཞལ་བྱ་སྦྱོས་བྲལ་ནི་མཐར་ཐུག་པའི་དབྱུང་བཟོད་འཇལ་བའི་རིགས་པའི་ཡུལ་དུ་བདེན་པས་དོན་
དམ་པའི་བདེན་པ་སྟེ་པ་ར་ལྷ་བྱ་ས་རྩི་ཞེས་བརྗོད་དོ།།

༩ བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད།

༡༡ བདེན་གཉིས་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད།

བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི་ བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་དང་། མཚན་ཉིད་གནས་པའི་
རྟེན་མཚན་གཞི་བསམ་པ་དང་། མཚན་གཞི་ལ་བརྟུང་བ་སྤང་བ་དང་། མཚན་གཞི་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་དང་། དེ་ལ་མཚན་ཉིད་རྟེན་
པར་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ ལྷས་ངེས་པར་བྱའོ།།

དང་པོ་(བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་)ལ་གཉིས་སྟེ། རང་གི་ལུགས་དང་། གཞན་གྱི་ལུགས་དགག་
པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་དང་། དོན་དམ་པའི་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་དང་། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་
བདེན་པའི་བྱེ་བྲག་གི་མཚན་ཉིད་དོ།།

དང་པོ་(ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་)ནི། མཐར་ཐུག་འཇལ་བའི་ཡུལ་དུ་མི་བདེན་ལ་མ་དབྱུང་པའི་
བསམ་པ་ངོར་བདེན་པ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། །དེའང་སྦྱི་ལྟོག་ཡུལ་དུ་བྱས་པ་ན་བྱེ་བྲག་
མ་དབྱུང་ན་བདེན་ཞེན་མི་འདོར་ལ་བྱེ་བྲག་དབྱུང་ན་བདེན་ཞེན་ལྟོག་པ་ནི་དབྱུང་མི་བཟོད་པ་སྟེ།
དབེར་ན་སྦྱེས་བྲལ་ལུས་སྤང་བ་ལ་མིའི་ལུས་ཞེས་གཅིག་ཏུ་ཞེན་པ་ན་དབྱུང་ནས་ཡན་ལག་གི་ཆ་གས་
བྱེ་ན་གཅིག་ཏུ་ཞེན་པ་མི་འཇུག་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་བྱེ་བྲག་མ་དབྱུང་པའི་སྦྱི་ལ་དམིགས་པ་ནི་
མཐར་ཐུག་འཇལ་བའི་སྦྱོའི་བསམ་པའི་ངོར་མི་བདེན་པས་ན་མཐར་ཐུག་མི་འཇལ་བའི་སྦྱོའི་ཡུལ་དུ་

བདེན་པ་སྟེ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ལོ། །འོ་ན་གྱེ་བྲག་དབྱེད་པའི་ཚད་མས་སྤྱི་སྒྲིའི་ཡུལ་ལ་བདེན་ཞེན་
 སེལ་བས་གྱེ་བྲག་དབྱེད་པའི་ཚད་མ་དེ་ཀུན་རྫོབ་པ་འགོག་གྱེད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེན། གྱེ་བྲག་དབྱེད་པས་
 བདེན་པར་ཞེན་དུ་རུང་བའི་ངོ་བོ་བཀག་སྟེ་དེ་ནི་དོན་དམ་པའི་ངོ་བོ་བཀག་པ་ཡིན་ལ། གྱེ་བྲག་དབྱེད་
 པས་བདེན་པར་ཞེན་དུ་མི་རུང་པ་དང་། གྱེ་བྲག་མ་དབྱེད་པར་བཏང་སྟོམས་སུ་བྱས་སྟེ་བདེན་པར་ཞེན་
 དུ་རུང་པ་མི་འགལ་བས། གྱེ་བྲག་དབྱེད་པའི་ཚད་མས་ཀུན་རྫོབ་པའི་ངོ་བོ་བཀག་པ་གཏན་མེད་དེ།
 རྟོག་པ་ལ་ས་ཕྱོགས་ན་བུམ་པའི་དོན་སྤྱི་སྒྲིའི་སྒྲིའི་ཕ་སྒྲོང་བའི་རང་རིག་པའི་ཤུགས་ལ་གྲུབ་
 གྱང་། མངོན་སུམ་གྱིས་ས་ཕྱོགས་དག་པར་སྒྲུབ་བས་བུམ་པ་ཁེགས་པ་ན་མངོན་སུམ་ལ་སྒྲུབ་དུ་རུང་
 བའི་བུམ་པ་ཁེགས་པ་ནི་བུམ་པའི་དོན་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཁེགས་པ་ཡིན་པས་རྟོག་པའི་ཡུལ་བཀག་པ་
 མ་ཡིན་ལ། དོན་སྤྱི་ནི་མངོན་སུམ་ལ་སྒྲུབ་དུ་མི་རུང་བས་སྒྲུབ་པ་མ་དམིགས་པས་རྟོག་པའི་ཡུལ་བཀག་
 པ་མེད་པ་བཞིན་ནོ།།

དོན་དམ་པའི་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་ནི། མཐར་ཐུག་འཇལ་བའི་ཚད་མའི་ཡུལ་དུ་བདེན་པ་
 སྟེ། རྟོག་པ་འགའ་ཞིག་ལ་བྱུང་བར་དབྱེད་པས་བདེན་པའི་ཞེན་པ་བསྐྱེད་དུ་མེད་པ་ནི་དབྱེད་བཟོད་
 པ་ཡིན་ལ་དེ་འཇལ་བ་ནི་མཐར་ཐུག་འཇལ་བའི་ཚད་མ་ཡིན་ལ་དེའི་གཞལ་བྱར་བདེན་པ་དོན་དམ་
 པའི་བདེན་པ་ལོ།།

དབུ་མ་བ་དང་དངོས་པོར་སྒྲུབ་དག་གྱང་མཚན་ཉིད་དེ་ལ་མི་མཐུན་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་མོད་
 ཀྱི། འོན་ཀྱང་དངོས་པོར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱི་རོལ་པ་དག་དངོས་པོར་རྟོག་པས་དུས་ཀྱི་རྒྱུན་ལའང་ཆགས་ཀྱི་གྱེ་
 བྲག་མེད་པ་དང་། རགས་པ་ཡན་ལག་ཅན་ལའང་ཆ་མེད་པར་འདོད་པས། དེ་དག་ལ་བྱུང་བར་མེད་
 པས་བྱུང་བར་དབྱེད་དུ་མེད་ལ་དབྱེད་དུ་མེད་པས་བྱུང་བར་དབྱེད་པས། བདེན་ཞེན་བསྐྱེད་དུ་མེད་པ་
 རྒྱུན་དང་རགས་པ་མཐར་ཐུག་འཇལ་བའི་ཡུལ་དུ་བདེན་པར་འདོད་ཅིང་། བདེ་བར་གཤེགས་པ་
 བའང་རགས་པ་ལ་རྩལ་དུ་ཕྱེ་སྟེ་དབྱེད་པས་བདེན་ཞེན་བསྐྱེད་ལ་རྒྱུན་ལ་སྐད་ཅིག་ཕྱེ་སྟེ་དབྱེད་པས་
 བདེན་ཞེན་རྟོག་པས་མཐར་ཐུག་འཇལ་བའི་ཡུལ་མ་ཡིན་ལ། སྐད་ཅིག་ལ་དུས་ཀྱི་ཆ་མེད་ལ་རྩལ་སྒྲན་
 ལ་ཡུལ་གྱི་ཆ་དབྱེར་མེད་པས་དེ་དག་ལ་གྱེ་བྲག་དབྱེད་དུ་མེད་པས་གྱེ་བྲག་དབྱེད་པས་བདེན་པའི་ཞེན་
 པ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐད་ཅིག་དང་རྩལ་སྒྲན་མོ་མཐར་ཐུག་འཇལ་བའི་གཞལ་བྱར་
 བདེན་པའི་མཚན་གཞིར་འདོད་དོ།།

དབུམ་བ་དག་ནི་རྒྱུད་དང་རིལ་བོ་ནི་སྐད་ཅིག་དང་རྒྱལ་དུ་བྱེ་བས་བདེན་པའི་ཞེན་པ་བསྐྱོག་
 པར་བྱ་བ་ཡིན་ཞིང་། རྒྱལ་ཕྱན་དང་སྐད་ཅིག་གྲང་དེ་ཉིད་ལ་ཕྱོགས་བཅུ་དང་ཐོག་མ་དང་དབུམ་དང་
 ཐ་མར་བྱེ་བས་བདེན་པའི་ཞེན་པ་བསྐྱོག་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ཆ་བྱག་པ་མེད་པས་ཆ་ལའང་
 ཆར་བྱེ་བྱེ་བདེན་པའི་ཞེན་པ་བསྐྱོག་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་དགག་ལ་མཐར་ཐུག་འཇལ་བའི་གཞལ་
 བྱར་བདེན་པ་མི་སྲིད་དེ། སྐབ་པ་ཙམ་རིགས་པའི་ཡུལ་དུ་བཀག་པའི་མེད་དགག་ལ་བྱང་པར་ཙམ་
 བཙལ་དུ་མེད་པས་བྱང་པར་དབྱང་པས་བདེན་པའི་ཞེན་པ་བསྐྱོག་དུ་མེད་ལ། རྟག་པའི་དངོས་པོ་
 བཀག་པ་ལྷ་བྱ་བྱེ་བྱག་བཀག་པའི་མེད་དགག་ལ་མི་རྟག་པའང་ཅིའང་མ་གྲུབ་ཞེས་བྱ་བའི་བྱེ་བྱག་
 དབྱང་དུ་ཡོད་ཀྱང་། ཅིའང་མ་གྲུབ་པའི་མཐར་ཐུག་ན་ཅིར་ཡང་མ་གྲུབ་པར་ངེས་པས་རྟག་པའི་དངོས་
 པོས་སྐྱོང་བ་ལ་བདེན་པའི་ཞེན་པ་མི་ཕྱོག་ལ། མི་རྟག་པའི་མཐར་ཐུག་ན་དེ་ཉིད་ལ་ཆ་བྱེ་བྱེ་དབྱང་
 པས་མི་རྟག་པ་ལ་བདེན་ཞེན་ཕྱོག་པས་དེས་བྱང་པར་དུ་བྱས་པའི་རྟག་པའི་དངོས་པོས་སྐྱོང་བ་ལ་
 བདེན་ཞེན་ཕྱོག་གྲང་། དེ་ནི་མ་ཡིན་དགག་ཡིན་པས་མེད་དགག་ཁོ་ན་མཐར་ཐུག་འཇལ་བའི་གཞལ་
 བྱར་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་དང་ལྷན་པར་འདོད་པས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པའི་གཞི་ལ་གྲུབ་མཐའ་མི་
 མཐུན་པ་ཡིན་ནོ།།

ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པའི་བྱེ་བྱག་གི་མཚན་ཉིད་ནི། མཐར་ཐུག་མི་འཇལ་བའི་ཡུལ་ལ་ལྷུལ་
 པའི་གཟུང་ཡུལ་ནི་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་ལ། མཐར་ཐུག་མི་འཇལ་བའི་ཡུལ་ལ་ལྷུལ་པའི་གཟུང་ཡུལ་
 མ་ཡིན་པ་ནི་ཡང་དག་པའི་ཀུན་རྫོབ་པོ།།

གཞན་གྱི་ལུགས་དགག་པ་ལ་གཉིས་སྟེ། དོན་དམ་པའི་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་གཞན་དུ་རྟོག་པ་དགག་པ་
 དང་། ཡང་དག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གཞན་དུ་རྟོག་པ་དགག་པའོ།།

དང་པོ་(དོན་དམ་པའི་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་གཞན་དུ་རྟོག་པ་དགག་པ་)ནི། རིགས་པར་སྒྲིབ་པ་ཁ་ཅིག་
 དོན་དམ་པའི་མཚན་ཉིད་ནི་ཤེས་བྱའི་མཚན་མ་ལས་འདས་སྟེ། ཡོད་པ་དང་མེད་པ་དང་གཉི་ག་དང་
 གཉི་ག་མ་ཡིན་པ་རི་ལྷར་ཤེས་པར་བྱས་ཀྱང་སྒྲིབ་པ་ཡིན་ལ་སྒྲིབ་པ་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བས་ན་ཤེས་
 བྱའི་མཚན་མ་ལས་འདས་པའོ། །ཡང་རི་ལྷར་ཡང་ཐ་སྟད་དུ་བྱར་མེད་པས་རྣམ་འཛོག་གི་རྒྱ་མཚན་
 གང་གིས་ཀྱང་མཚན་དུ་མེད་པས་མཚན་ཉིད་མེད་པའང་ཡིན་ནོ། །སྒྲིབ་པ་ཞེན་ཡུལ་མ་ཡིན་པས་
 སྒྲིབ་པ་མེད་པའང་ཡིན་ནོ། །མི་སྐྱོང་བར་མ་གྲུབ་པས་སྐྱོང་བ་ཉིད་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །འདུས་བྱས་ཀྱི་དངོས་

པོ་མེད་པས་དངོས་པོ་མེད་པའང་ཡིན་ནོ། །སྒྲིལ་གསལ་ལ་སོགས་པར་མ་གྲུབ་པས་གཉིས་སུ་མེད་པའང་
ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུང་ངོ་།།

དེ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། (སྒྲིལ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་པ་བྱེ་བྲག་དུ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་ངོ་།) །
དང་པོ་འང་(སྒྲིལ་མི་འཐད་པ་)མཚན་བྱ་དུ་མར་འགྱུར་བ་དང་། དགག་བྱ་མངོན་སུམ་གྱིས་ཁེགས་པས་
སྒྲོས་པ་གཙོན་པའི་རྗེས་དཔག་དོན་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ངོ་། །དང་པོ་(མཚན་བྱ་དུ་མར་འགྱུར་བ་)ནི།
འདིར་མཚན་ཉིད་སོ་སོ་བ་དུག་ཡོད་ཀྱང་མཚན་བྱ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཞེས་པ་གཙོན་དུ་བརྗོད་པ་
དེ་ལྟ་ན་རྒྱས་བསྐྱེད་པ་དང་དུས་གཉིས་པར་མི་སྟོད་པ་མཚན་ཉིད་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་མཚན་བྱ་གཙོན་དུ་
ཅིའི་ཕྱིར་མི་འགྱུར། གལ་ཏེ་མཚན་ཉིད་གཉིས་པོ་རྒྱ་མེད་ལས་ལོག་པ་དང་རྟག་པ་ལས་ལོག་པ་ལོག་
ས་ཐ་དད་པས་ལོག་པས་དེ་དང་དེ་ལས་ཐ་དད་དུ་བྱེ་བའི་ཐ་སྟོད་མཚན་བྱའང་དུ་མར་གནས་སོ་ཞེན།
འོ་ན་ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པ་མཚན་ཉིད་དུག་པོ་འང་ཤེས་བྱ་ཡིན་པ་དང་མཚན་ཉིད་ཡོད་པ་ལ་
སོགས་པ་ལོག་ས་དུག་ལས་ལོག་པས་དེ་དང་དེ་ལས་ཐ་དད་དུ་བྱེ་བའི་མཚན་བྱ་དུག་དུ་ཅིའི་ཕྱིར་མི་
འགྱུར། དེས་ན་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཞེས་པ་མཚན་བྱ་གཙོན་དུ་མི་འཐད་ངོ་།།

གཉིས་པ་(དགག་བྱ་མངོན་སུམ་གྱིས་ཁེགས་པས་སྒྲོས་པ་གཙོན་པའི་རྗེས་དཔག་དོན་མེད་པར་འགྱུར་བ་)ནི།
དོན་དམ་པའི་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་ནི་ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པ་དུག་ཡིན་ན། དངོས་པོའི་མཚན་
ཉིད་དོན་བྱེད་ལུས་པ་ཡིན་ལ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཡིན་པ་དང་དངོས་པོ་ཡིན་པ་ཚོགས་པ་དོན་དམ་
པའི་དངོས་པོའི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་པའི་དོན་བྱེད་པ་དང་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་དོན་བྱེད་པ་
དང་། སྐྱོད་གྲོག་གི་ཞེན་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་དོན་བྱེད་པ་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་བྱེད་པ་དང་། དངོས་པོ་
མེད་པའི་དོན་བྱེད་པ་དང་། གཉིས་སུ་མེད་པའི་དོན་བྱེད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་དངོས་པོ་ཙམ་ལ་ཤེས་
བྱ་དང་མཚན་ཉིད་ཡོད་པ་དང་སྐྱོད་གྲོག་གི་ཞེན་ཡུལ་དང་མི་སྟོང་བ་དང་འདུས་བྱས་ཀྱི་དངོས་པོ་དང་
གཉིས་སུ་ཡོད་པས་བྱུང་བ་མངོན་སུམ་གྱིས་ངེས་པས་བསྐྱོད་པ་ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པ་དུག་
མངོན་སུམ་གྱིས་ཁེགས་སྟེ། དེ་དག་དང་དོན་བྱེད་པའི་ཚོགས་པའང་མངོན་སུམ་གྱིས་ཁེགས་པས་
དངོས་པོ་ལ་དོན་དམ་པའི་དངོས་པོ་ཡོད་སྟེད་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་ཁེགས་པས་སྒྲོས་པ་གཙོན་པའི་རྗེས་
དཔག་དོན་མེད་པ་དང་བདེན་པ་མཐོང་བར་འགྱུར་བའི་ཉེས་པའང་ཡོད་ངོ་། །གལ་ཏེ་དངོས་པོ་ལ་ཤེས་
བྱ་མ་ཡིན་པ་དང་མཚན་ཉིད་མེད་པ་དང་སྐྱོད་གྲོག་གི་ཞེན་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་གསུམ་པོ་མངོན་སུམ་གྱིས་

ཞེས་པ་ནི་བདེན་ན་བདེན་པའི་དངོས་པོ་དང་ངོ་བོས་སྟོང་བ་དང་ཡང་དག་པའི་གཉིས་མེད་པ་ཇི་
ལྟར་ཞེས་ཅེ་ན། དོན་དམ་པའི་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་ཡང་དག་པའི་ངོ་བོ་དང་དངོས་པོ་དང་གཉིས་
གྱིས་སྟོང་བ་ཡིན་ན་དེ་དག་དངོས་པོ་ལ་ཡོད་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་མི་ཞེས་པ་བདེན་ན། དེ་དག་དོན་
དམ་པའི་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ན་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་མ་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད་བདེན་པའི་ངོ་
བོ་དང་དངོས་པོ་དང་གཉིས་ཡོད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་དག་གཏན་མི་སྲིད་པས་དོན་དམ་གྱི་བདེན་པ་མ་
ཡིན་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དེའི་བྱང་པ་བྱ་བ་ཞེས་པའི་བདེན་པ་འདྲམ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ།

ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་པ་བྱེ་བྲག་དུ་དགག་པ་ནི། (སྟོས་བྲལ་ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་ན་ཉ་ཅང་ཐལ་བ་དང་། སྟོས་བྲལ་
ལ་ཤེས་བྱ་ཙམ་དགག་མི་རུས་པ་དང་། ཞེས་ན་རིགས་ཤེས་རྒྱན་འཆད་པའོ།)

དང་པོ་(སྟོས་བྲལ་ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་ན་ཉ་ཅང་ཐལ་བ་)ནི། སྟོས་བྲལ་ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་ན་གཞལ་བྱ་མ་
ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། རྟེན་འདོད་ན་སྟོས་བྲལ་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་ན་མི་རྟག་པའང་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་པར་
བརྟེན་དོ། རྟེན་ཉ་ཅང་དངོས་པོ་ལ་རྟག་པའི་སྟོ་འདོགས་ཞེས་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྟོས་བྲལ་
གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་ན་འདྲམ་མས་ཤེས་བྱ་ལ་སྟོས་པ་ཞེས་པ་གཏན་མེད་པར་འགྱུར་རོ། སྟོས་པ་
བཀག་པ་ཡིན་གྱི་སྟོས་བྲལ་གཞལ་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། རྟག་པ་བཀག་པ་ཡིན་གྱི་མི་རྟག་པ་གཞལ་བ་
མ་ཡིན་ནོ། རྟག་པ་ལས་ལོག་པ་དང་མི་རྟག་པ་ལ་ལྟོག་པ་ཐ་དད་མེད་པ་ན་རྟག་པའི་སྟོ་འདོགས་
བསལ་བ་ཉིད་མི་རྟག་པ་གཞལ་བའི་དོན་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། སྟོས་པ་ལས་ལོག་པ་དང་སྟོས་བྲལ་ལ་ལྟོག་
པ་ཐ་དད་མེད་པ་ན་སྟོས་པའི་སྟོ་འདོགས་བསལ་བ་ཉིད་སྟོས་བྲལ་འཇལ་བའི་དོན་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་(སྟོས་བྲལ་ཤེས་བྱ་ཙམ་དགག་མི་རུས་པ་)ནི། སྟོས་བྲལ་ལ་གཞལ་བྱ་འགོག་པ་དེ་ཆད་མ་
མ་ཡིན་པ་འམ་ཆད་མས་འགོག་དང་པོ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་ཆད་མ་མ་ཡིན་པ་ལ་དགག་བྱ་འགོག་པའི་རུས་པ་
མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། གཉིས་པ་ལྟར་ན་སྟོས་བྲལ་ལ་ཆད་མ་ཙམ་གྱི་གཞལ་བྱ་དངོས་སུ་བཀག་པ་ན་ཆད་
མའི་བྱེ་བྲག་གི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའང་ཤུགས་ལ་བཀག་ལ། དངོས་སུ་གཞལ་བྱ་འགོག་པའི་ཆད་མའི་
གཞལ་བྱར་ཁས་ལེན་པས་རང་གི་ཚིག་དང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ།

གསུམ་པ་(སྟོས་བྲལ་ལ་ཤེས་བྱ་ཙམ་ཞེས་ན་རིགས་ཤེས་རྒྱན་འཆད་པ་)ནི། སྟོས་བྲལ་ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་
པར་དངོས་སུ་ཁས་ལེན་ན་སྟོས་པ་གཅོད་པའི་རྗེས་དཔག་གཞལ་བྱ་དང་མི་ལྟན་པར་ཤུགས་ལ་ཁས་
བླངས་པས་སྟོས་པ་གཅོད་པའི་རིགས་ཤེས་ཆད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ཏེ་གཞལ་བྱ་དང་མི་ལྟན་པའི་

ཕྱིར། མཛོན་སུམ་དང་རྗེས་དཔག་ལས་གཞན་པའི་སྒོ་བཞིན་ནོ། །གལ་ཏེ་སྒྲོས་བྲལ་མི་འཇལ་ཡང་
དགག་བྱ་དོན་དམ་པའི་དངོས་པོ་འཇལ་བས་གཞལ་བྱ་དང་མི་ལྷན་པའི་གཏན་ཚིགས་མ་གྲུབ་པོ་ཞེ་ན།
འོ་ན་གཞལ་བྱ་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཁྱབ་པམ་མ་ཁྱབ། ཕྱི་མ་ལྟར་ན་ཉི་ཆོ་བའི་སྟོང་པར་འགྱུར་ལ། དང་
པོ་ལྟར་ན་གཞལ་བྱ་དེ་སྟོང་པ་ཉིད་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པས་དོན་དམ་པའི་དངོས་པོ་གཞལ་བྱ་ཡིན་པར་
འགལ་ཏེ། བྱས་པ་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་ན་རྟག་པ་བྱས་པར་འགལ་བ་བཞིན་ནོ། །ཡང་དོན་དམ་
པའི་དངོས་པོ་ལ་ཆད་མས་ཡུལ་དུ་བྱར་རུང་བའི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དམ་མེད། དང་པོ་ལྟར་ན་མཚན་གཞི་
མ་གྲུབ་ཀྱང་མཚན་ཉིད་རྟེན་པ་མི་འགལ་བ་ལྟར་ཆོས་ཅན་མ་གྲུབ་ཀྱང་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་པ་མི་འགལ་
བར་འགྱུར་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན་མཚན་ཉིད་མེད་ཀྱང་མཚན་བྱ་ཡོད་པ་མི་འགལ་བས་དོན་བྱེད་མི་རྣམས་
པ་ལ་དངོས་པོའི་ཐ་སྙད་དགག་དུ་མེད་པར་འགྱུར་རོ།།

ཡང་ཁ་ཅིག་སྒྲོས་པ་གཙོད་པའི་ཆད་མས་སྒྲོས་བྲལ་གཞལ་བར་སྒྲོམས་པས་དེ་དག་གཞལ་
བྱ་དང་ལྷན་པ་དང་ཆད་མར་ཡང་བརྟེན་ལ། རང་བཞིན་སེམས་པའི་སྒོ་གཞན་གྱིས་གཞལ་བྱ་ཁེགས་
པས་སྒྲོས་བྲལ་གཞལ་བྱ་དང་ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཡང་གནས་སོ་ཞེས་ཟེར་བ། རང་བཞིན་སེམས་པའི་
སྒོ་དེ་ཆད་མའམ་ཆད་མ་མ་ཡིན་པར་བརྟེན། ཕྱི་མ་ལྟར་ན་དེས་དགག་བྱ་འགོག་པར་མི་རྣམས་ལ། དང་
པོ་ལྟར་ན་དེས་སྒྲོས་བྲལ་ལ་གཞལ་བྱ་དངོས་སྤྱང་གཞལ་བ་ན་སྒྲོས་པ་གཙོད་པའི་རིགས་པ་ལ་འང་གཞལ་
བྱ་དང་ལྷན་པར་ཤུགས་ལ་བཀག་པ་ཡིན་པས་ཆད་མ་ཡིན་པ་བཀག་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཆད་མ་ཙམ་
གྱི་གཞལ་བྱ་ཁེགས་ཀྱང་རང་བཞིན་སེམས་པའི་ཆད་མའི་གཞལ་བྱར་གྲུབ་པ་རང་གི་ཆོག་དང་འགལ་
བ་དང་། རྣལ་འབྱོར་གྱི་མཛོན་སུམ་གྱིས་སྒྲོས་བྲལ་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་པ་ལ་གཞལ་བྱར་སྒྲོམ་ན་སྒོ་དེ་
འབྲུལ་བ་དང་བཅས་པར་འགྱུར་ལ་མི་སྒྲོམ་ན་སྒྲོམ་པས་ཀྱང་གཞལ་བྱ་དང་བཅས་པར་མ་གྲུབ་པར་
འགྱུར་རོ།།

ཡང་རྟག་པ་ལ་གཞལ་བྱས་མ་ཁྱབ་ན། རྟག་སྟེ་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པ་མཐུན་
ཕྱོགས་ལ་ཁྱབ་པར་བརྟེན་པར་མི་རྣམས་ལ། ཁྱབ་ན་འང་སྒྲོས་བྲལ་ལ་ཁྱབ་བྱེད་གཞལ་བྱ་ཁེགས་པས་
ཁྱབ་བྱ་རྟག་པ་ཁེགས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་འདོད་ན་འང་སྒྲོས་བྲལ་ལ་རྟག་པ་ཁེགས་པས་མི་རྟག་པ་གྲུབ་
པར་འགྱུར་ལ། དེ་འདོད་ན་འང་ཁྱབ་བྱ་མི་རྟག་པ་གྲུབ་པས་ཁྱབ་བྱེད་གཞལ་བྱ་རི་ལྟར་དགག། རྟག་
པ་ཁེགས་པས་མི་རྟག་པ་གྲུབ་པར་མི་འགྱུར་ན་སྟོ་མ་ཡིན་ཁེགས་ན་སྟོན་པོ་གྲུབ་པར་རི་ལྟར་བརྟེན།

གལ་ཏེ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཙམ་ཡོད་ན་དེ་རྟག་པ་ཁེགས་པ་ན་མི་རྟག་པར་འགྱུར་ཡང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཉིད་གཏན་མེད་པས་རྟག་པ་ཁེགས་ཀྱང་མི་རྟག་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེན། དེ་ལ་དོན་དམ་གྱི་བདེན་པ་གཏན་མེད་ན་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་འདྲ་གཏན་མེད་པར་སྒྲིབ་ཅིས་དགག་དབྱུང་མི་བཟོད་པའི་སྒྲིབ་བ་ཚད་མས་གྲུབ་པས་གནོད་དོ་ཞེན། སྒྲིབ་པ་ཉིད་མཐར་ཐུག་དབྱུང་ན་བདེན་པ་ཚད་མས་གྲུབ་པས་གནོད་དོ། །མཐར་ཐུག་དབྱུང་ན་བདེན་ཡང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེན། དབྱུང་ན་མི་བདེན་པ་འདྲ་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པས་བྱུང་བ་འདོད་པས་སྒྲིབ་པའི་བརྟེན་ལན་ཅིག་ཞུགས་པས་ངེས་སོ་ཅི་ན། དབྱུང་བཟོད་ལ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པས་བྱུང་བ་འདྲ་དེ་དང་འདྲའོ། །སྒྲིབ་ཉིད་དབྱུང་མི་བཟོད་པའི་རྫས་ཡིན་པས་ཀྱན་རྫོབ་པར་སྒྲིབ་སྒྲིབ་བ་དབྱུང་བཟོད་པའི་རྫས་ཡིན་པས་དོན་དམ་གྱི་བདེན་པར་འགྱུར་རོ། །

དེས་ན་གཞལ་བྱ་ནི་སྒྲིབ་བྲལ་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་ཡིན་པས་དེའི་བྱུང་བྱེད་ཤེས་བྱའང་ཡོད་པ་ཉིད་ཡིན་པས། ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་པ་མཚན་གཞི་སྒྲིབ་པ་དང་བྲལ་བ་ལ་མི་སྲིད་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །

ཡང་དག་པའི་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གཞན་དུ་རྟོག་པ་དགག་པ་ནི། ཁ་ཅིག་བརྟགས་པའི་དོན་གྱིས་དབེན་གྱུར་པ། །དངོས་ཙམ་བརྟེན་ནས་གང་སྒྲིས་སྟེ། །དོན་བྱེད་ལུས་དང་ལྗན་པ་ནི། །ཡང་དག་ཀྱན་རྫོབ་ཤེས་པར་བྱ། །ཅེས་གསུངས་པ་ཡང་དག་པའི་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་བརྗོད་པ་ཅི་དོན་བྱེད་པ་ཙམ་འཇམ། བརྟེན་ནས་སྒྲིས་པ་ཙམ་འཇམ། བརྟགས་པས་དབེན་པ་ཙམ་མཚན་ཉིད་ཡིན་ན་མ། དོན་བྱེད་པ་དང་བརྟེན་ནས་སྒྲིས་པ་གཉིས་ཚོགས་པ་འཇམ། བརྟེན་ནས་སྒྲིས་པ་དང་བརྟགས་པས་དབེན་པ་ཚོགས་པ་འཇམ། དོན་བྱེད་པ་དང་བརྟགས་པས་དབེན་པ་ཚོགས་པ་འཇམ། གསུམ་ཀ་ཚོགས་པ་མཚན་ཉིད་དུ་བརྗོད།

དང་པོ་ལྷར་ན་དངོས་པོ་ལ་དོན་བྱེད་པས་བྱུང་བ་མངོན་སུམ་དུ་གྲུབ་པ་ན་བརྟེན་ལ་མ་མོངས་པས་དངོས་པོ་ལ་འདྲ་ཡང་དག་པའི་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་ཐ་སྟད་གྱིས་བྱུང་བ་མངོན་སུམ་གྱིས་ངེས་སྟེ། དོན་དམ་པའི་དངོས་པོ་སྲིད་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་ཁེགས་པས་སྒྲིབ་པ་གཙོད་པའི་རྫས་དཔག་དོན་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ལྷར་ན་བརྟེན་ལ་མ་མོངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲིས་པ་མངོན་སུམ་དུ་གྲུབ་པ་ན་ཡང་དག་པའི་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་ཐ་སྟད་མངོན་སུམ་གྱིས་ངེས་པས་རྟེན་འབྲེལ་ལ་དོན་དམ་པའི་དངོས་པོར་སྒྲིབ་མི་འདོགས་པར་འགྱུར་རོ། །གསུམ་པ་ལྷར་ན་ལོག་པའི་ཀྱན་རྫོབ་ལ་ཉ་ཅང་བྱུང་བའོ། །བཞི་པ་ལྷར་ན་

བད་ལ་མ་མྲོངས་པས་རྟེན་འབྲེལ་ལ་དོན་བྱེད་པ་དང་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པ་ཚོགས་པས་བྱབ་པ་མངོན་
 སུམ་དུ་གྲུབ་པ་ན། དེ་ལ་ཡང་དག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཀྱིས་ཀྱང་བྱབ་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་ངེས་
 པས་རྟེན་འབྲེལ་ལ་དོན་དམ་པའི་དངོས་པོར་སྒྲོ་འདོགས་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །ལྷ་པ་ལྟར་ན་ཀུན་
 རྫོབ་ཀྱི་བྱས་པ་དང་ཡང་དག་པའི་ཀུན་རྫོབ་རྣམ་གྲངས་པར་འགྱུར་རོ། །དྲུག་པ་ལྟར་ན་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་
 དངོས་པོ་དང་ཡང་དག་པའི་ཀུན་རྫོབ་རྣམ་གྲངས་པར་འགྱུར་རོ། །བདུན་པ་ལྟར་ན་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་
 དངོས་པོ་ཀུན་རྫོབ་པ་དང་ཡང་དག་པའི་ཀུན་རྫོབ་རྣམ་གྲངས་པར་འགྱུར་བ་དང་། བརྟེན་ནས་སྐྱེས་་
 པའི་གཙད་བྱ་དོན་བྱེད་པས་བཙད་པས་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པ་ལ་རྣམ་བཙད་མེད་པ་འཇམ། ཡང་ན་དོན་
 བྱེད་པའི་གཙད་བྱ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པས་བཙད་པས་དོན་བྱེད་པ་ལ་རྣམ་གཙད་མེད་པའི་ཉེས་པར་
 འགྱུར་རོ།།

དེས་ན་དེ་དག་ནི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ་དོན་བྱེད་ལུས་པ་དོན་དམ་པའི་བྱབ་བྱར་འདོད་པའི་
 ལོག་རྟོགས་བསལ་བའི་ཕྱིར་དོན་བྱེད་ལུས་པ་ཡང་དག་པའི་ཀུན་རྫོབ་དུ་བཤད་ལ། རྟེན་འབྲེལ་ལ་དོན་
 དམ་པའི་དངོས་པོས་བྱབ་པའི་ལོག་རྟོགས་བསལ་བའི་ཕྱིར་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པ་ཡང་དག་པའི་ཀུན་
 རྫོབ་དུ་བཤད་ཅིང་། ཀུན་བརྟགས་ཀྱིས་དབེན་པའི་སེམས་དོན་དམ་པར་རྟོག་པའི་ལོག་རྟོགས་བསལ་
 བའི་ཕྱིར་བརྟགས་པས་དབེན་པ་ཡང་དག་པའི་ཀུན་རྫོབ་དུ་བཤད་དེ་ཉེ་བར་མཚན་བྱེད་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ།།

ཁ མཚན་ཉིད་གནས་པའི་རྟེན་མཚན་གཞི་བསམ་པ།

མཚན་གཞི་ལ་འང་གཉིས་སྟེ། དོན་དམ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པར་མཚན་པའི་མཚན་གཞི་དང་། ཡང་དག་
 པ་དང་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་དུ་མཚན་པའི་མཚན་གཞི་ལོ།།

དང་པོ་(དོན་དམ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པར་མཚན་པའི་མཚན་གཞི)ལ་འང་། དོན་དམ་པ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་
 བདེན་པའི་རྣམ་སུ་མཚན་པའི་མཚན་གཞི་དང་། ལྷོག་པ་དེ་ལ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པའི་ཐ་སྙད་རྟེན་པར་
 མཚན་པའི་མཚན་གཞི་དང་། སྐྱ་མ་ལྟ་བུའི་ལྷོག་པ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་མཚན་གཞིར་འདོད་པ་དགག་པའོ།།

དང་པོ་(དོན་དམ་པ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པའི་རྣམ་སུ་མཚན་པའི་མཚན་གཞི)ནི། མཚན་གཞི་ཐ་དང་
 ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ་ཚོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པའི་བདེན་པའི་རྗེས་སུ་འང་མཚན་དུ་རུང་ལ། ཀུན་རྫོབ་
 ཀྱི་བདེན་པའི་རྗེས་སུ་མཚན་དུ་རུང་པ་འང་ཡིན་ནོ། །འདི་ལྟར་མིག་གཤམ་གཅིག་ཉིད་གཤམ་པའི་ངོ་བོ་ལ་

ལྷོས་ནས་གཟུང་པའི་དོན་ལ་མ་འཕྲུལ་བ་ཡོད་པས་མངོན་སུམ་གྱི་རྣམ་སྤྲུལ་མཆོན་ལ། ལྷ་བ་གཉིས་
ལ་ལྷོས་ནས་དོན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་གཅོད་པ་ཡིན་པས་ལོག་ཤེས་གྱི་རྣམ་སྤྲུལ་མཆོན་དུ་རུང་པ་ལྷ་བ་
ཤེས་བྱ་མ་ལུས་པ་གཞིར་བྱ་སྟེ། སྒྲོས་བྲལ་དུ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཆད་མ་ལ་ལྷོས་ནས་མཐར་ཐུག་
འཇལ་བའི་ཆད་མའི་ཡུལ་དུ་བདེན་པའི་རྣམ་ཡིན་པས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པའི་རྣམ་སྤྲུལ་མཆོན་དུ་
རུང་ལ། མ་ཡིན་དགག་ངེས་པའི་སྒྲོ་ལ་ལྷོས་ནས་མཐར་ཐུག་མི་འཇལ་བའི་ཡུལ་དུ་བདེན་པའི་རྣམ་
ཡིན་པས་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པའི་རྣམ་སྤྲུལ་མཆོན་དུ་རུང་སྟེ། སྒྲོ་དེ་ལ་ལྷོས་ཏེ་དོན་དམ་པའི་བདེན་
པར་བྱུང་པས་སྒྲོ་དེ་ལ་ལྷོས་པའི་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ཡིན་པ་ཞིགས་ཀྱང་སྒྲོ་གཞན་ལ་ལྷོས་པའི་ཀྱན་
རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ཡིན་པ་མི་ཞིགས་ལ། ཡང་སྒྲོ་དེ་ལ་ལྷོས་པའི་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ཡིན་པར་བྱུང་
པས་ཀྱང་སྒྲོ་དེ་ལྷོས་ནས་དོན་དམ་གྱི་བདེན་པ་ཡིན་པ་ཞིགས་ཀྱི་གཞན་ལ་ལྷོས་པ་དོན་དམ་གྱི་བདེན་པ་
ཡིན་པ་མི་ཞིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མི་དུ་བ་ལ་ལྷོས་ནས་རྒྱ་ཡིན་ཡང་བྱད་ཤིང་གི་འབྲས་བུར་མི་འགལ་བ་
བཞིན་ནོ།།

གཉིས་པ་(ལྷོག་པ་དེ་ལ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་དང་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པའི་ཐ་སྙད་རྟེན་པར་མཆོན་པའི་མཆོན་
གཞི)ནི། ལྷོག་པ་དེ་ལ་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པའི་ཐ་སྙད་རྟེན་པར་མཆོན་པ་ན་མ་ཡིན་དགག་ཐམས་ཅད་
མཆོན་གཞི་སྟེ། དངོས་པོ་མ་ཡིན་དགག་ལ་བྱེ་བྲག་ཅིག་གམ་དུ་མ་དཔྱོད་ལ་དུ་མ་ལའང་གཅིག་རིམ་ལྷ་
བྱ་བསགས་ཅེས་དཔྱོད་ཅིང་ཅིག་ལའང་སྐད་ཅིག་དང་རྒྱལ་གྱི་དབྱེ་བ་དཔྱོད་ཅིང་དེ་ལའང་ཐོག་མ་དང་
དབྲས་དང་ཐ་མའི་ཆ་དང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆ་དབྱད་པ་ན་ཐུག་པ་མེད་པས་བྱེ་བྲག་དབྱད་དུ་མེད་པའི་དངོས་
པོ་མི་སྲིད་ལ། བྱེ་བྲག་ངེས་པས་ཀྱང་སྒྱིལ་གཅིག་གི་བདེན་ཞེན་ལྷོག་པ་དང་གཅིག་བསགས་པའི་དུ་
མ་ལའང་བདེན་ཞེན་ལྷོག་ལ། གཅིག་དང་དུ་མ་ལ་བདེན་ཞེན་ལོག་པ་ན་དངོས་པོ་ཙམ་ལ་བདེན་ཞེན་
ལྷོག་པ་དང་ཡུལ་ཅན་ཤེས་པའི་དངོས་པོ་ལ་ཆ་བྱེ་སྟེ། གཅིག་དང་དུ་མའི་བདེན་ཞེན་མེད་པ་ན་ཤེས་པ་
དང་ཆད་མ་དང་སྐྱ་དང་འཛིན་པ་ཙམ་ལ་བདེན་ཞེན་ལྷོག་ཅིང་། དེས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཤེས་བྱ་དང་
གཞལ་བྱ་དང་བརྗོད་བྱ་དང་གཟུང་ཆར་སྒྲུང་བ་ཙམ་ལའང་བདེན་ཞེན་ལྷོག་པ་དང་། ཆོས་ཅན་ལ་
གཅིག་དང་དུ་མར་མ་རྟེན་པས་བདེན་ཞེན་མེད་པ་ན་དེས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཆོས་ཉིད་ལ་བདེན་ཞེན་
ལྷོག་ཅིང་། གཞན་སེལ་ཤེས་བྱ་དང་མཐུན་པས་ཞེན་པར་བྱེད་པའི་སྒྲོ་ལ་གཅིག་དང་དུ་མར་མ་རྟེན་
པས་བདེན་ཞེན་ལོག་པ་ན་དེས་ཞེན་དུ་རུང་བའི་མཆོན་བྱ་དང་དེའི་རྣམ་འཛིག་གི་རྒྱ་མཆོན་ཉིད་དང་

དེའི་རྟེན་མཚན་གཞི་ལ་བདེན་ཞེན་ལྡོག་པ་དང་། རོན་སྒྲིམ་དང་དུ་འཆར་བའི་རྟོག་པ་ལ་གཅིག་དང་
དུ་མར་མ་རྟེན་པས་བདེན་ཞེན་ལོག་པ་ན་རོན་སྒྲིམ་ཐ་དད་ཤར་བས་ན་ཞེན་དུ་རུང་བའི་ལྡོག་པ་ཐ་དད་
ལ་བདེན་ཞེན་ལྡོག་ལ། དེ་ཉིད་གྲིས་ལྡོག་པ་དེ་དེ་ལ་ཡོད་པ་ཁོ་ན་ཞེས་པ་དང་དེ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པའི་
བདེན་ཞེན་ལོག་པས་བྱུང་བྱ་དང་བྱུང་བྱེད་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་བདེན་ཞེན་ལྡོག་སྟེ། མ་ཡིན་དགག་
མཐའ་དག་དབྱུང་མི་བཟོད་པས་དེ་ངེས་པའི་སྟོ་མཐར་ཐུག་མི་འཇལ་བའི་ཚད་མ་ཡིན་ལ། དེའི་ཡུལ་
མ་ཡིན་དགག་མཐའ་དག་ལ་མཐར་ཐུག་མི་འཇལ་བའི་ཡུལ་དུ་བདེན་པ་ཡོད་པས་ཀུན་རྫོང་བ་བྱི་བདེན་
པའི་ཐ་སྟོད་རྟེན་པས་ཀུན་རྫོང་བ་བྱི་མཚན་གཞིའོ།

བདེན་པའི་རང་བཞིན་གྲིས་སྟོང་བ་དེ་ངོ་བོ་གང་དུ་འང་མ་གྲུབ་པས་བྱུང་བར་མཐའ་དག་
གིས་སྟོང་བ་ཡིན་ལ། དེས་ན་དེ་ལ་བྱུང་བར་དབྱུང་དུ་མེད་པས་བྱུང་བར་དབྱུང་བས་བདེན་ཞེན་ལྡོག་
པ་མ་ཡིན་པས་དེ་དབྱུང་བཟོད་པ་ཡིན་ལ། དེ་འཇལ་བའི་ཚད་མ་མཐར་ཐུག་འཇལ་བའི་ཚད་མ་ཡིན་
ལ་བདེན་པའི་རང་བཞིན་གྲིས་སྟོང་བའང་མཐར་ཐུག་འཇལ་བའི་ཡུལ་དུ་བདེན་པ་ཡིན་པས་རོན་དམ་
པའི་བདེན་པའི་ཐ་སྟོད་རྟེན་པར་མཚན་པའི་མཚན་གཞིའོ། །སྒྲུབ་པའི་བྱེ་བྲག་བཀག་པའི་མེད་དགག་
རྣམས་ལ་བྱེ་བྲག་གཞན་དུ་བདེན་ནམ་ཅིར་ཡང་མ་གྲུབ་པར་བདེན་ཞེས་བྱེ་བྲག་དབྱུང་དུ་ཡོད་ཀྱང་
དབྱུང་ན་བྱེ་བྲག་གཞན་དུ་བདེན་པ་ཞིགས་སྟེ། ཅིར་ཡང་མ་གྲུབ་པར་བདེན་པར་གནས་ལ་ཅིར་ཡང་
མ་གྲུབ་པ་དང་སྒྲུབ་པའི་བྱེ་བྲག་བཀག་པའི་མེད་དགག་ལ་བདེན་པའི་ཞེན་པ་འཇུག་པ་མི་འགལ་བས་
བྱེ་བྲག་དབྱུང་དུ་ཡོད་ཀྱང་བྱེ་བྲག་དབྱུང་པས་བདེན་ཞེན་བསྟོན་དུ་མེད་པས་དབྱུང་བཟོད་ཡིན་ལ། དེ་
འཇལ་བ་མཐར་ཐུག་འཇལ་བའི་ཚད་མ་ཡིན་པས་ལྡོག་པ་དེ་ལའང་མཐར་ཐུག་འཇལ་བའི་ཚད་མའི་
ཡུལ་དུ་བདེན་པ་ཡོད་པས་རོན་དམ་པའི་བདེན་པའི་ཐ་སྟོད་རྟེན་པའི་མཚན་གཞིའོ།

གལ་ཏེ་སྒྲུབ་པའི་བྱེ་བྲག་བཀག་པའི་མེད་དགག་རོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཡིན་ན་དེ་རྟོགས་
པས་སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་སྟོང་བར་འགྱུར་ཞིང་དེ་མཐུན་པའི་རོན་དམ་དུ་བཤད་པ་དང་ཡང་འགལ་ལོ་ཞེ་
ན། རོན་དམ་པའི་བདེན་པའི་ཆ་རྟོགས་ཀྱང་དགག་པའི་ཆ་གཞན་མ་རྟོགས་པས་སྟོས་པ་སྒྲིའི་སྟོ་
འདོགས་བསལ་བ་མེད་པས་སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་སྟོང་བ་མ་ཡིན་ལ། མཐུན་པའི་རོན་དམ་པ་དུ་བཤད་
བཞི་དགག་པ་དེ་གཞི་དང་འབྲེལ་པ་འཕྲ་དགག་བྱ་བསལ་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལ་སྤང་བ་མ་ཡིན་
དགག་དག་ཀུན་རྫོང་བའི་ངོ་བོ་ཡིན་ཡང་། དགག་བྱས་སྟོང་བའི་ཆས་མེད་དགག་དང་འདྲ་བས་མཐུན་

པའི་དོན་དམ་དུ་བཤད་པ་ཡིན་གྱི་མེད་དགག་མཐུན་པའི་དོན་དམ་དུ་བཤད་པ་མ་ཡིན་ནོ།

གསུམ་པ་(སྐྱུ་མ་ལྷ་བྱུང་ལྟོག་པ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པའི་མཚན་གཞིར་འདོད་པ་དགག་པ་)ནི། ལ་ཅིག་སྤང་བ་ཅམ་ནི་སྐྱུག་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་མི་སྐྱུག་པ་ལ་སྤང་བ་དང་བར་མ་ལ་སྤོངས་པ་ལ་སོགས་པ་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་དམིགས་པ་ཡིན་པ་སྐྱུག་ཆོབ་གྱི་བདེན་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཚོས་ཉིད་སྐྱུ་མ་ལྷ་བྱུང་གནས་པ་ནི་གཉེན་པོའི་དམིགས་པ་ཡིན་པ་སྤོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ།

ཅི་སྐྱུ་མ་ལྷ་བྱུང་ཞེས་ཟེར་བའི་ལྟོག་པ་དེ་མེད་པར་དགག་པ་འམ་མ་ཡིན་པར་དགག་པ་ཡིན། དང་པོ་ལྷར་ན་ཁོ་བོ་ཅག་གིས་སྤང་བ་ཆོད་པ་ལས་མ་འདས་ཏེ་དེ་ལ་མིང་རི་ལྷར་འདོད་ལ་རག་གོ། གཉིས་པ་ལྷར་ན་མ་ཡིན་དགག་དེ་དབྱེད་བཟོད་པ་འམ་དབྱེད་མི་བཟོད་པ་ཡིན། དང་པོ་ལྷར་ན་དངོས་པོར་སྐྱུ་བའི་ཕྱོགས་འདས་པ་ཡིན་ཏེ་དེ་ནི་སྤྱོད་པ་གཅོད་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་འོག་དུ་དགག་པར་བྱའོ། གཉིས་པ་ལྷར་ན་དོན་སྤྱི་དངོས་པོར་སྐྱུ་བ་ཅིས་དགག། ཁེར་སྤང་ཡང་སྤྲེག་པ་ལ་སོགས་པ་མེད་པར་མཐོང་བ་ན་དངོས་པོའི་མཚན་ཉིད་དོན་བྱེད་རྣམས་པ་ཁེགས་པས་དངོས་པོར་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དབྱེད་མི་བཟོད་པའི་མ་ཡིན་དགག་ལའང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་དབྱེད་བཟོད་པ་འམ་མཐར་བྱས་དབྱེད་པའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པ་ཁེགས་པས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པར་འགལ་ལོ། དེ་དོན་དམ་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་མ་གྲུབ་པོ་ཞེ་ན། དོན་བྱེད་རྣམས་པའང་དངོས་པོའི་མཚན་ཉིད་དུ་མ་གྲུབ་པོ། དེ་ལ་དངོས་མེད་སེལ་བ་མ་འཁྲུལ་བའི་སྐྱས་ཞེན་པ་རང་རིག་གིས་གྲུབ་པས་ཞེན་རུང་དང་བདག་གཅིག་པར་ཉིས་སོ་ཞེ་ན། དབྱེད་བཟོད་པ་འམ་མཐར་བྱས་དབྱེད་པའི་གཞལ་བྱ་ལའང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ཐ་དད་དུ་འབྱེད་པ་གཞན་སེལ་བ་མ་འཁྲུལ་བའི་སྐྱས་ཞེན་པར་རང་རིག་གིས་གྲུབ་པས་ཞེན་རུང་དང་བདག་གཅིག་པར་གྲུབ་སྟེ་མཚུངས་སོ། །གལ་ཏེ་དོན་དམ་པའི་མཚན་ཉིད་གཉེན་པོའི་དམིགས་པ་ཡིན་པས་སྐྱུ་མ་ལྷ་བྱུང་ལ་དེ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། དངོས་པོའི་མཚན་ཉིད་སྤྱོད་གཟུང་བ་ཡིན་པས་དོན་སྤྱི་ལའང་དེ་ཡོད་དོ། །སྤྱོད་གཟུང་བ་ཡིན་པས་དངོས་པོར་འགྱུར་ན་མི་ལམ་དང་ལྷ་བ་གཉིས་ལ་སོགས་པའང་དངོས་པོར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། གཉེན་པོའི་དམིགས་པ་ཡིན་པས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཡིན་ན་ཀུང་རུས་ལ་སོགས་པའི་དོན་སྤྱིའང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པར་འགྱུར་རོ།

ཡང་སྤང་བ་དང་རང་བཞིན་མེད་པ་ཚོགས་པ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཡིན་ན། དོན་དང་ཐ་སྙད་གྱི་ཚོགས་པའང་མཚན་ཉིད་ཡིན་པ་དགག་དུ་མེད་པ་དང་སྤྱོད་པོ་དང་སྤྲེག་ཅིག་མའི་ཚོགས་པ་

གཞུལ་བྱ་མཛོན་གྱུར་དུ་འདོད་པ་དགག་དུ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་དོན་དང་ཐ་སྙད་ཚོགས་པ་
 མཚན་ཉིད་དུ་འགྱུར་ན་ཚོགས་པ་རྩལ་ཡོད་དུ་འགྱུར་ལ། དེ་འདོད་ན་ཐ་སྙད་ཀྱང་རྩལ་ཡོད་དུ་འགྱུར་
 པ་དང་། རྩོན་པོ་དང་སྐད་ཅིག་མ་ཚོགས་པ་གཞུལ་བྱ་མཛོན་གྱུར་ཡིན་ན་ཚོགས་པ་ལ་མྱོང་བའི་སྟོབས་
 གྱིས་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པར་འགྱུར་ཞིང་དེ་འདོད་ན་སྐད་ཅིག་མ་ལའང་མྱོང་བའི་སྟོབས་གྱིས་སྒྲོ་
 འདོགས་གཅོད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྤང་བ་དང་རང་བཞིན་མེད་པའི་ཚོགས་པ་དོན་དམ་པའི་བདེན་
 པ་ཡིན་ན་བྱེ་བྲག་ལ་མ་བྱེ་ཞིང་དབྱེད་པས་ཚོགས་པ་ལ་བདེན་པའི་ཞེན་པ་མི་ལྷོག་པར་འགྱུར་ལ། དེ་
 འདོད་ན་ཡ་གྲུལ་། སྤང་བ་ལའང་ཆ་བྱེ་བས་བདེན་ཞེན་མི་ལྷོག་པར་འགྱུར་སྟེ། ཡ་གྲུལ་བཏགས་སུ་
 ཡོད་ན་ཚོགས་པ་རྩལ་ཡོད་དུ་འགལ་བ་ཡ་གྲུལ་མྱོང་བའི་སྟོབས་གྱིས་མི་འཇལ་ན་ཚོགས་པ་མྱོང་བས་
 འཇལ་བ་འགལ་བ་ལྟར་ཆ་བྱེ་བས་ཡ་གྲུལ་སྤང་བ་ལ་བདེན་ཞེན་ལྷོག་ན་སྤང་བ་དང་རང་བཞིན་མེད་
 པ་ཚོགས་པ་ལའང་བདེན་པའི་ཞེན་པ་མི་ལྷོག་པར་འགལ་བའི་བྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ཡ་གྲུལ་སྤང་བ་
 མཐར་ཐུག་དཔྱད་པའི་ཚད་མའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པས་སྤང་བ་དང་རང་བཞིན་མེད་པ་ཚོགས་པ་མཐར་ཐུག་
 དཔྱད་པའི་ཚད་མའི་ཡུལ་དུ་མི་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་ན། ཡ་གྲུལ་སྒྲུ་ཙམ་རྩེས་དཔག་ཚད་མའི་གཞུལ་བྱ་མ་
 ཡིན་པས་སྒྲུ་དང་མི་རྟག་པ་ཚོགས་པ་ལའང་རྩེས་དཔག་ཚད་མའི་གཞུལ་བྱ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།
 སྒྲུ་རྩེས་དཔག་ཚད་མའི་གཞུལ་བྱ་མ་ཡིན་པ་ནི་རྩེས་དཔག་གིས་སྒྲུ་མ་ངེས་པས་གཞུལ་བྱ་མ་ཡིན་པ་
 མ་ཡིན་ཏེ་ངེས་ཀྱང་སྤར་རྟོགས་ཟིན་པས་གཞུལ་བྱ་མ་ཡིན་པ་ཡིན་ན། ཡ་གྲུལ་ལ་སྤར་རྟོགས་པས་
 གཞུལ་བྱ་མ་ཡིན་ཡང་ཚོགས་པ་སྤར་རྟོགས་ཟིན་པ་མེད་པས་གཞུལ་བྱ་ཡིན་པ་མི་འགལ་བ་ཡིན་ལ།
 སྤང་བ་མཐར་ཐུག་དཔྱད་པའི་ཚད་མའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་ནི་དབྱེད་ན་སྤང་བ་རིགས་པས་མ་རྟེན་པས་
 གཞུལ་བྱ་མ་ཡིན་པ་ཡིན་ཏེ། ཡ་གྲུལ་སྤང་བ་རིགས་པས་མ་རྟེན་བཞིན་དུ་དེ་དང་རང་བཞིན་མེད་པ་
 ཚོགས་པ་རྟེན་པར་འགལ་བས་ཇི་ལྟར་ཚོགས་པ་རིགས་པའི་ཡུལ་དུ་འགྱུར། དེས་ན་སྒྲུ་མ་ནི་དོན་དམ་
 པའི་བདེན་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་ཡང་དག་པ་དང་ལོག་པའི་ཀྱན་རྫོབ་དུ་མཚོན་པའི་མཚན་གཞི་ནི། ཀྱན་རྫོབ་དུ་
 ཤེས་བྱ་ནང་གི་ཚུལ་རྣམ་པ་མེད་པར་སྒྲུ་བ་ཁ་ཅིག་ནི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ནི་ཤེས་པའི་
 དངོས་པོ་ཡིན་པས་ཡང་དག་པའི་ཀྱན་རྫོབ་ཡིན་ལ། ཡུལ་ལྷ་དང་ལྷ་བ་གཉིས་དང་མི་ལམ་ལ་སོགས་
 པ་དང་དོན་སྒྲི་སྤང་བ་མཐའ་དག་ཀྱང་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ལས་མེད་པའི་དོན་སྤང་བ་ཡིན་པས་

ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་ནོ་ཅེས་ཟེར་བ།

དོན་སྤྱི་དང་ལྷ་བ་གཉིས་ལ་སོགས་པ་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པ་དང་སེམས་དང་སེམས་
ལས་བྱུང་བ་ཡང་དག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པ་ནི་བདེན་ན། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་སྣང་བ་ལོག་པའི་ཀུན་
རྫོབ་ཡིན་ན་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་འདྲ་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་དུ་ཅི་སྟེ་མི་བརྟོད། གལ་ཏེ་བདེ་བ་ལ་སོགས་
པ་ལ་ཕན་པ་དང་གཞོན་པ་ལ་སོགས་པའི་དོན་བྱེད་པ་མྱོང་བས་གྲུབ་པ་ན་དངོས་པོར་གྲུབ་པ་ལོག་
པའི་ཀུན་རྫོབ་དུ་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། བྱི་རོལ་ལ་ཡང་མེས་སྟེག་པ་དང་རྒྱུ་རྩལ་ལ་སོགས་པའི་དོན་
བྱེད་པ་མྱོང་བས་གྲུབ་པས་དངོས་པོར་གྲུབ་པའི་བྱིར་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་དུ་འགལ་ལོ། གལ་ཏེ་དོན་
བྱེད་པར་སྣང་བ་ནི་ལོག་གེས་ཡིན་ཏེ། ཤར་ལ་སོགས་པའི་ཆར་བྱེན་གཅིག་དང་དུ་མར་མ་རྟེན་པས་
དོན་བྱེད་པ་ཁེགས་པའི་བྱིར་རོལ་ན། བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་འདྲ་དོན་བྱེད་པར་སྣང་བ་ལོག་གེས་ཡིན་
ཏེ་ཐོག་མ་དང་དབྱུག་དང་ཐ་མའི་ཆ་བྱེན་གཅིག་དང་དུ་མར་མ་རྟེན་པས་དོན་བྱེད་པ་ཁེགས་པའི་བྱིར་
རོལ་ཅི་སྟེ་མི་བརྟོད། གལ་ཏེ་ཆ་མེད་པའི་གཅིག་དང་དུ་མ་ནི་དོན་དམ་པའི་དངོས་པོའི་བྱེད་པའི་ཀུན་
རྫོབ་པའི་དངོས་པོའི་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པས་དེ་བཀག་པས་གེས་པ་ལ་ཀུན་རྫོབ་པའི་དངོས་པོ་
དགག་པར་མི་རྒྱས་སོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ན་རྟགས་དེས་བྱི་རོལ་ལ་འདྲ་ཀུན་རྫོབ་པའི་དངོས་པོ་དགག་པར་
ག་ལ་རྒྱས། གལ་ཏེ་ཆ་མེད་པའི་གཅིག་དང་དུ་མ་བཀག་པས་བྱི་རོལ་དང་གེས་པ་ལ་ཀུན་རྫོབ་པའི་
དངོས་པོ་འགོག་མི་རྒྱས་པ་དེ་ལྟར་ན་ལ་རིམ་དང་གཅིག་ཅར་གྱིས་དོན་བྱེད་པས་སྟོང་བས་ཀུན་
རྫོབ་པའི་དངོས་པོ་དགག་པར་མི་རྒྱས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། རྟག་པ་ལ་རིམ་དང་གཅིག་ཅར་གྱིས་དོན་
བྱེད་པས་སྟོང་བའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱང་གྲུབ་ལ། དེ་ལ་ཀུན་རྫོབ་པའི་དངོས་པོས་སྟོང་བས་བྱེད་པའདྲ་
གྲུབ་བཞིན་དུ་ཀུན་རྫོབ་པའི་དངོས་པོ་དགག་པར་མི་རྒྱས་པར་འགལ་ལོ། འོ་ན་བྱི་རོལ་ལ་སོགས་པ་
ལ་ཆ་མེད་པའི་གཅིག་དང་དུ་མ་དང་བྲལ་བའི་རྟགས་ཀྱང་གྲུབ་ལ་དེ་ལ་ཀུན་རྫོབ་པའི་དངོས་པོས་སྟོང་
བས་བྱེད་པའི་བྱེད་པའདྲ་གྲུབ་བཞིན་དུ་ཀུན་རྫོབ་པའི་དངོས་པོ་དགག་མི་རྒྱས་པར་འགལ་ལོ་ཞེ་ན།
ཡང་དག་པའི་གཅིག་དང་དུ་མ་དང་བྲལ་བ་ལ་ཀུན་རྫོབ་པའི་དངོས་པོས་སྟོང་བས་བྱེད་པ་ན་གེས་བྱ་
མཐའ་དག་ལ་ཡང་དག་པའི་གཅིག་དང་དུ་མ་དང་བྲལ་བས་བྱེད་པས་ཀུན་རྫོབ་པའི་དངོས་པོས་སྟོང་
བས་ཀྱང་བྱེད་པར་འགྱུར་བས་ཀུན་རྫོབ་པའི་དངོས་པོ་གཏན་མི་སྤྱིད་པར་འགྱུར་རོ། རིམ་དང་གཅིག་
ཅར་གྱིས་དོན་བྱེད་པས་སྟོང་བ་ལ་ཀུན་རྫོབ་པའི་དངོས་པོས་སྟོང་བས་བྱེད་ཀྱང་གེས་བྱ་ལ་རིམ་དང་

གཅིག་ཅར་གྱིས་དོན་བྱེད་པས་སྟོང་བས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡུང་པོ་ལྷ་ལ་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ།།

ལ་ཅིག་གཅིག་དང་དུ་མ་དང་བྲལ་བའི་རྟགས་ལ་རྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་ནི་དགག་བྱ་ཡང་དག་པའི་དངོས་པོ་འགོགས་པས་དོན་དམ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པ་ཡིན་ལ། རིམ་དང་གཅིག་ཅར་གྱིས་དོན་བྱེད་པས་སྟོང་བའི་རྟགས་ལ་རྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་ནི་དགག་བྱ་ཀྱན་རྫོང་པའི་དངོས་པོ་འགོག་པས་ཀྱན་རྫོང་དཔྱོད་པའི་རིགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་དེའི་ལྟར་ན། རིམ་དང་གཅིག་ཅར་གྱིས་དོན་བྱེད་པས་སྟོང་བས་དངོས་པོ་ཙམ་ཁེགས་པ་ན་བྱེད་པར་དོན་དམ་པ་དང་ཀྱན་རྫོང་པའི་དངོས་པོ་གཉིལ་ག་ཁེགས་པས་གཉི་ག་དཔྱོད་པའི་ཚད་མར་འགྱུར་བ་དང་། སྒྲུང་བ་ལ་དབྱུང་མི་བཟོད་པས་བྱུང་བ་ངེས་པའང་དབྱུང་བཟོད་འགོག་པས་དོན་དམ་དཔྱོད་པའི་ཚད་མ་དང་། ཤེས་བྱར་ངེས་པས་ཀྱང་ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་པ་འགོག་པས་ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་པ་དཔྱོད་པའི་ཚད་མར་འགྱུར་རོ། །དགག་བྱ་དབྱུང་བཟོད་དང་ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་པ་འགོག་ཀྱང་གཞལ་བྱ་དབྱུང་མི་བཟོད་དང་ཤེས་བྱ་འཇལ་བས་ཀྱན་རྫོང་དང་ཤེས་བྱ་བའི་ཚད་མར་འགྱུར་ན། ཡང་དག་པའི་གཅིག་དང་དུ་མ་དང་བྲལ་བའི་རྟགས་ལ་རྟེན་པའི་སྟོས་ཀྱང་དགག་བྱ་ཡང་དག་པའི་དངོས་པོ་འགོག་ཀྱང་བཀག་ནས་སྟོང་བ་ཉིད་དུ་ངེས་པས་དོན་དམ་དཔྱོད་པའི་ཚད་མ་དང་སྐྱུ་མ་ལྷ་བྱ་ངེས་པ་ཀྱན་རྫོང་དཔྱོད་པའི་ཚད་མར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ།།

ཡང་ཀྱན་རྫོང་དུ་ཤེས་བྱ་ནང་རྣམ་པ་དང་བཅས་པར་སྒྲིབ་དག་ནི་དང་ལྟོག་ཤལ་དང་ལྟན་པ་ལ་བ་ལང་གི་ཐ་སྟངས་ཀྱིས་བྱུང་བར་འདོད་པས་སྟོང་པའི་བརྟུན་ཅིག་ཞུགས་པས་ངེས་པས་རྟགས་དེས་བྲལ་བ་ལང་དུ་དཔོག་པ་ལྟར། མཚན་ཉིད་གསལ་བ་ལ་མཚན་བྱ་ཤེས་པའི་ཐ་སྟངས་ཀྱིས་བྱུང་བ་འདོད་པས་དཔྱོད་པའི་བརྟུན་ཅིག་ཞུགས་པས་ངེས་པས་ཡུལ་ལྷ་དང་རྟོག་མེད་འབྱུང་པའི་དམིགས་པ་དང་དོན་སྦྱི་ལའང་གསལ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་ཤེས་པར་དཔག་དུ་རུང་སྟེ། སྒྲུང་བ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །གསལ་བ་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ན་མར་མེ་ལ་ཉ་ཅང་བྱུང་བ་ཅེ་ན། ལྟོག་ཤལ་ལ་སོགས་པ་འདུས་པའང་བ་ལང་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ན་དཀར་ཟལ་ལ་བྱུང་བ་ཆེས་སོ། །དེ་ཉིད་བ་ལང་ཡིན་པས་བ་ལང་ལས་གཞན་དུ་ཞུགས་པ་མེད་དོ་ཞེ་ན། གཟུང་ཆར་སྒྲུང་བའང་ཤེས་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་ན་མར་མེའང་ཤེས་པ་ཡིན་པས་ཤེས་པ་ལས་གཞན་དུ་ཞུགས་པ་མེད་དོ། །འཛིན་ཆར་གསལ་བ་མེད་པས་ཤེས་པར་མི་རུང་ངོ་ཞེ་ན། དཀར་ཟལ་ལའང་ནག་སྒྲུང་གི་ནོག་དང་ལྟོག་ཤལ་མེད་པས་བ་ལང་དུ་མི་རུང་ངོ། །ནོག་དང་ལྟོག་ཤལ་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་བཀག་པས་བ་ལང་དགག་པར་མི་རུས་སོ་ཞེ་ན།

གསལ་བའི་བྱེ་བྲག་བཀག་པས་ཀྱང་ཤེས་པ་དགག་པར་མི་རུས་སོ། །དེས་ན་སྤང་བ་ལ་ཤེས་པས་བྱབ་ལ་ཤེས་པ་ལ་དངོས་པོས་བྱབ་པས་སྤང་ཚད་ཡང་དག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་ལ། ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ནི་གང་ཟག་གི་བདག་དང་དོན་དམ་པའི་དངོས་པོ་ལསོགས་པ་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་པ་ལ་སྲིད་པར་ཞེན་པའི་ཀུན་བརྟགས་རྣམས་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ།

དེ་ནི་མི་རུང་སྟེ་སྤང་བ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཡིན་པར་མི་འཐད་པ་དང་། ཀུན་བརྟགས་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་དུ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དང་པོ་(སྤང་བ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཡིན་པར་མི་འཐད་པ་)ལའང་གཉིས་ ཏེ། ཤེས་པ་ཡིན་པ་ལ་སྐྱབ་བྱེད་མེད་པ་དང་། གནོད་བྱེད་ཡོད་པའོ། །དང་པོ་(ཤེས་པ་ཡིན་པ་ལ་སྐྱབ་བྱེད་ ཟེད་པ་)ལའང་གཉིས་སྟེ། གསལ་བ་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་མི་འཐད་པ་དང་། འཐད་དུ་རྟགས་ཀྱང་ གཟུང་འཛིན་མི་ལེགས་པའོ། །དང་པོ་(གསལ་བ་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་མི་འཐད་པ་)ལའང་ཡོད་པ་བསྐྱབ་བྱར་ ཐལ་བ་དང་། ཕྱི་རོལ་མངོན་སུམ་གྱིས་ལེགས་པར་འགྱུར་བའོ།

དང་པོ་(ཡོད་པ་སྐྱབ་བྱར་ཐལ་བ་)ནི། རྒྱ་བ་གཉིས་ལསོགས་པ་རང་རིག་པའི་ཤུགས་སམ་དངོས་ སུ་གྲུབ་ལ་དེ་ལ་རྣམ་མེད་ལ་སོགས་པས་དོན་བྱེད་པས་སྤྱོད་བར་ལོག་པར་རྟགས་པས་དེ་དོན་བྱེད་ པར་སྐྱབ་པ་ལ་ཤེས་འདོད་ཡོད་ཅིང་། གཞི་དེ་ལ་གསལ་བ་ཡོད་པ་ཡང་རང་རིག་པའི་ཤུགས་ལ་གྲུབ་ པས་ཕྱོགས་ཆོས་ཆང་བ་དང་། གསལ་བ་ལ་ཤེས་པས་བྱབ་ལ་ཤེས་པ་ལ་དོན་བྱེད་རུས་པས་བྱབ་པས་ བྱབ་པའང་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་བ་གཉིས་ལསོགས་པ་གསལ་བའི་ཕྱིར་དོན་བྱེད་རུས་སོ་ཞེས་སྐྱབ་པ་ ཡང་དག་པའི་རྟགས་སུ་འགྱུར་ལ། དོན་བྱེད་པའང་རྟགས་ཀྱི་རུས་པའི་ཡུལ་དུ་འགྱུར་ན། མ་གྲུབ་པ་ ལ་ཡོད་ཆོས་མེད། །གཉི་ག་ལ་རྟེན་འབྲུལ་པ་དང་། མེད་པའི་ཆོས་ནི་འགལ་འགྱུར་ན། ཡོད་དེ་རི་ ལྟར་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན།^{༡༩} །ཞེས་པ་རིགས་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་ཆེན་པོ་དོར་བར་འགྱུར་རོ།

གཉིས་པ་(ཕྱི་རོལ་མངོན་སུམ་གྱིས་ལེགས་པར་འགྱུར་བ་)ནི། མཚན་ཉིད་མཐོང་བ་ན་བརྟུན་ལ་སྤྱོད་ས་ པ་ལ་མཚན་བྱེད་པོག་དགོས་ཀྱང་མ་སྤྱོད་ས་པ་ལ་མཚན་ཉིད་ངེས་པའི་མངོན་སུམ་ཉིད་ཀྱིས་མཚན་ བྱེད་ཐ་སྟོན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་པས་འདིར་ཡང་བརྟུན་ལ་མ་སྤྱོད་ས་པ་ལ་གཟུགས་ལསོགས་པ་གསལ་བ་ པར་མངོན་སུམ་དུ་གྲུབ་པ་ན་མངོན་སུམ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཤེས་པའི་ཐ་སྟོན་ཐོགས་པས་གཟུགས་ལསོགས་པ་ ཤེས་པ་ཡིན་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཕྱི་རོལ་ཡིན་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་ལེགས་པར་འགྱུར་རོ།

གཉིས་པ་(འཐད་དུ་རྟགས་ཀྱང་གཟུང་འཛིན་མི་ལེགས་པ་)ནི། གསལ་བ་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་དུ་

གནོད་བྱེད་ཡོད་པ་ནི། བདེ་བར་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ལུས་ལ་སོགས་པ་ཆ་དུ་མར་
སྤང་བས་རགས་པ་གཅིག་མ་ཡིན་པས་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྩ་ས་འགོག་པ་ལྟར། རྩོན་པོ་ལ་སོགས་པ་
དང་ཤེས་པ་འཕར་ཐ་དད་དུ་སྤང་བས་བདག་གཅིག་མ་ཡིན་ཞེས་བདག་གཅིག་པ་ཇི་ལྟར་མི་འགོག་ཐ་
དད་དུ་སྤང་ཡང་ཅིག་དུ་བདེན་ནོ་ཞེན། ཆ་བཅས་སུ་སྤང་ཡང་ཆ་མེད་དུ་བདེན་པ་ཇི་ལྟར་དགག་ཆ་
བཅས་སུ་སྤང་བ་འབྱུལ་ན་ནི་གཟུང་བ་བརྟུན་པ་ཡིན་པས་བདེན་པ་ཙམ་ཞིགས་པ་ན་གཅིག་དུ་བདེན་པ་
ཞིགས་ལ། མ་འབྱུལ་ན་ཆ་བཅས་ཉིད་དུ་བདེན་པས་ཆ་མེད་ཅིག་དུ་བདེན་པ་ཞིགས་སོ་ཞེན། གཟུང་
བ་དང་འཛིན་པ་འཕར་ཐ་དད་དུ་སྤང་བ་འབྱུལ་ན་གཟུང་བ་བརྟུན་པས་བདེན་པ་ཙམ་ཞིགས་པ་ན་གཅིག་
དུ་བདེན་པ་ཞིགས་ལ། མ་འབྱུལ་ན་ཐ་དད་ཉིད་དུ་བདེན་པས་ཅིག་དུ་བདེན་པ་ཞིགས་སོ། །གལ་ཏེ་
གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་ཐ་མི་དད་དུ་སྤང་ཡང་ངེས་པས་ཐ་དད་དུ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེན། ལུས་ལ་སོགས་
པ་ཆ་མེད་དུ་སྤང་ཡང་ངེས་པས་ཆ་བཅས་སུ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །ཆ་མེད་སྤང་ན་ནམ་ལྟན་གྱི་སྤང་བ་ལ་
ཡིད་གཏད་པ་མ་ངེས་པར་འགལ་ལ་ཆ་མེད་ངེས་ན་ཆ་བཅས་ཀྱི་ངེས་པ་སྟེ་བ་འགལ་པོ་ཞེན། ལུས་

དང་ཤེས་པའང་ཐ་མི་དད་དུ་སྒྲུབ་ན་རྣམ་ལྷན་གྱི་སྒྲུབ་བ་ལ་ཡིད་གཏད་པ་ལ་མ་དེས་པར་འགལ་ལ་ཐ་
མི་དད་དུ་དེས་ན་ཐ་དད་གྱི་དེས་པ་རི་ལྷར་སྒྱུ།

ཀུན་བརྟགས་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་དུ་མི་འཐད་པའང་དོན་དམ་པའི་དངོས་པོར་ཞེན་པར་བྱ་
བའི་ཀུན་བརྟགས་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་ན་ཀུན་བརྟགས་དེ་ཉིད་དོན་དམ་པའི་དངོས་པོ་འཇམ་དེས་
སྒྲོང་བ་ཡིན། དང་པོ་ལྷར་ན་དེ་ལ་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དམ་མེད། དང་པོ་ལྷར་ན་
མཚན་གཞི་དོན་དམ་པའི་དངོས་པོ་གྲུབ་པར་འགྱུར་རོ། །གཞི་མ་གྲུབ་ཀྱང་མཚན་ཉིད་གནས་ན་ཚོས་
ཅན་མ་གྲུབ་ཀྱང་ཕྱོགས་ཚོས་གྲུབ་པ་མི་འགལ་བར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ལྷར་ན་དོན་སྤྱི་ལ་སོགས་པ་
ལ་མཚན་ཉིད་དོན་བྱེད་ལུས་པ་མེད་ཀྱང་དངོས་པོར་ཐ་སྙད་བྱེད་པ་དགག་མི་ལུས་པར་འགྱུར་རོ། །ཀུན་
བརྟགས་དེ་དོན་དམ་པའི་དངོས་པོས་སྒྲོང་བ་ཡིན་ན་འང་སྒྲོང་བ་ཉིད་དེ་སྒྲོ་ལ་སྒྲུབ་འཇམ་མི་སྒྲུབ་། དང་པོ་
ལྷར་ན་བྱེད་ཉིད་གྱི་ལྷར་ན་སྒྲུབ་ཚད་ཤེས་པ་ཡིན་ལ་དེའང་དངོས་པོ་ཡིན་ན་དེ་ཡང་དག་པའི་ཀུན་རྫོབ་
ཁོ་ན་ཡིན་པས་ཀུན་བརྟགས་སམ་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་དུ་རི་ལྷར་བཞེད། གཉིས་པ་ལྷར་ན་དེ་ལ་བྱུང་
བྱེད་སྒྲུབ་བ་ཙམ་ཁེགས་པ་ན་བྱུང་བ་སྒྲུབ་ལ་རང་བཞིན་བྱེད་པ་སྒྲུ་མ་ལྷ་བྱ་ཁེགས་པས་དེ་ཀུན་རྫོབ་
ཙམ་ཡང་མ་ཡིན་ན་དེ་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་རི་ལྷར་ཡིན། དེས་ན་མི་སྤྱིད་པ་ལ་སྤྱིད་པར་ཞེན་པ་རྣམས་
ལོག་ཤེས་གྱིས་ཡོད་པར་སྒྲོམས་ཀྱང་ཚད་མས་ཡོད་པ་ཁེགས་པས་དེ་ལ་མཚན་ཉིད་དམ་མཚན་གྱི་
གང་ཡང་ཉེན་པ་མ་ཡིན་ནོ།

ཡང་ཀུན་རྫོབ་དུ་བྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡོད་པར་སྒྲུབ་ན་མ་པ་དང་བཅས་པ་དག་སྒྲུབ་ཚད་ཤེས་
པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པས་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་དང་ཡུལ་ལྷ་དང་ལྷ་བ་གཉིས་དང་མི་ལམ་
ལ་སོགས་པ་དང་དོན་སྤྱིའང་ཤེས་པའི་རོ་བོ་གཞན་དབང་ཡིན་ཏེ་རིག་པ་ཡང་དག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་
ལ། མེ་ལོང་གི་རྣམ་པ་མིའི་བཞིན་གྱིས་གཏད་པ་ལྷར་ཤེས་པའི་རྣམ་པའང་བྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་ལ་
སོགས་པ་ལྷ་པོ་རྩལ་འཕྲ་རབ་འདུས་པའི་རང་བཞིན་གློག་ན་ཡོད་པ་དེས་གཏད་པས་རྣམ་པ་གཏོད་པ་
པོ་དེ་བཅའ་པོ་ཡང་དག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་ནོ། །སྒྲུ་མ་ལྷར་བདག་གཉིས་སུ་ཀུན་བརྟགས་པ་ལོག་པའི་
ཀུན་རྫོབ་ཡིན་ནོ། །ཅིས་ཟེར་རོ།

འདི་ལའང་སྒྲུབ་བ་སེམས་སུ་མི་འཐད་པ་དང་། ཀུན་བརྟགས་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་དུ་མི་
འཐད་པ་སྒྲུ་མ་བཞིན་ནོ། །གཞན་ཡང་སྒྲུབ་བ་འདི་བྱི་རོལ་གྱིས་བཞག་པར་སྒྲུབ་ལྷར་གྲུབ་བསྐྱེད་

པར་ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་མི་བརྟོད། ཤ་ཟ་ཉིད་མ་གྲུབ་ན་དེ་སྒྲུང་བའི་རྒྱུ་ཡང་མི་འགྲུབ་སྟེ་དེ་དང་མཛོན་སུམ་
དང་མི་དམིགས་པས་འབྲེལ་བ་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ངེས་པའི་ཐ་སྟད་མི་འཐད་དོ་ཞེན། ཕྱི་
རོལ་ཡང་ཆད་མས་མ་གྲུབ་པས་དེ་དང་སྒྲུང་བ་འདི་མཛོན་སུམ་དང་མི་དམིགས་པས་རྒྱ་འབྲས་སུ་མ་
གྲུབ་པའི་ཕྱིར་སྒྲུང་བ་འདི་ཕྱི་རོལ་གྱིས་བཞག་པར་ངེས་པའི་ཐ་སྟད་མི་འཐད་དོ།

དེས་ན་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རིག་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་ལ་དབང་པོ་ལྟ་དང་ཡུལ་ལྟ་
དང་སྟོད་གྱི་འཛིག་ཏེན་དུ་སྒྲུང་བ་བཅའ་པོའི་དངོས་པོ་ཡིན་ལ། ཡུལ་དང་གཤེས་པ་འང་ཐ་དད་དུས་མཉམ་
པའི་གཟུང་བ་དང་འཛིན་བ་རྒྱ་ཆོགས་པ་གཅིག་པས་ཕན་ཚུན་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་བསྐྱེད་བ་སྟེ། གཟུང་
བ་དང་འཛིན་བ་གཉིད་ག་ཡང་དག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་མཚན་གཞི་ཡིན་ལ། སྐྱ་སྐྱིདོན་སྐྱིད་ཏེག་མེད་
འབྲུལ་པའི་གཟུང་ཡུལ་མཐའ་དག་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་མཚན་གཞི་སྟེ་ཡང་དག་པ་དང་ལོག་པའི་
ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་མཚན་གཞི་ནི་ཕན་ཚུན་སྤངས་པ་ཡིན་ལ། དེ་གཉིད་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པའི་མཚན་
གཞི་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་གནས་པ་ཡིན་ནོ།

ག མཚན་གཞི་ལ་བརྟེན་པ་སྤང་བ།

མཚན་གཞི་ལ་བརྟེན་པ་སྤང་བ་ལ་བདུན་སྟེ། མཚན་བྱ་དབྱེད་མི་བཟོད་པ་ལ་བརྟེན་པ་སྤང་བ་དང་།
མཚན་ཉིད་དབྱེད་མི་བཟོད་པ་ལ་བརྟེན་པ་སྤང་བ་དང་། རྒྱད་པར་དུ་བྱེད་པའི་ཆོས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ཡིན་པས་ཁྱད་པར་དུ་
བྱས་པའི་ཆོས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པར་འདུས་པ་ལ་བརྟེན་པ་སྤང་བ་དང་། དངོས་པོ་བདེན་པའི་དངོས་པོས་སྟོང་བར་མཚན་པ་ལ་
བརྟེན་པ་སྤང་བ་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་གཞལ་བྱར་མཚན་པ་ལ་བརྟེན་པ་སྤང་བ་དང་། ཆོས་ཉིད་འདུས་མ་བྱས་སུ་མི་རུང་བ་སྤང་བ་
དང་། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མི་འཐད་པ་སྤང་བའོ།

དང་པོ་(མཚན་བྱ་དབྱེད་མི་བཟོད་པ་ཡིན་པ་ལ་བརྟེན་པ་སྤང་བ་)ནི། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་ཁྱབ་
ཆས་ཤིང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་མི་སྤྲིད་པ་སྤང་བ་དང་། རིགས་མི་མཐུན་ལ་ཁྱབ་ཆས་པ་སྤང་བ་དང་། དངོས་འགལ་
ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་དུ་ཐལ་བ་སྤང་བ་དང་། དངོས་འགལ་གྱི་ཁྱབ་བྱུང་ཐལ་བ་སྤང་བ་དང་། ཐ་སྟད་མཚན་གཞིར་བྱས་པ་ལ་མི་སྤྲིད་
པ་ལྟར་མཚན་བྱར་བྱས་པ་ལ་མི་སྤྲིད་པ་སྤང་བ་དང་། དོན་དམ་པའི་བདེན་པའི་ཐ་སྟད་རྒྱུ་པའི་རྟགས་ཀྱི་བསྐྱེད་བྱའི་ཆོས་མཐུན་
ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉི་གར་མི་འཐད་པ་སྤང་བའོ།

དང་པོ་(ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་ཁྱབ་ཆས་ཤིང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་མི་སྤྲིད་པ་སྤང་བ་)ནི།

ཤེས་པ་ལ་གཅིག་དང་དྲུ་མར་དབྱད་ན་མ་རྟེན་པས་དེས་བྱད་པར་དྲུ་བྱས་པའི་ཤེས་བྱའང་དབྱད་ན་མ་
 རྟེན་པས་སྟོང་ཉིད་ལ་ཡོད་པའི་ཤེས་བྱའང་རིགས་པའི་ཡུལ་དུ་བདེན་པ་མ་ཡིན་ལ། མ་དབྱད་པའི་
 ཡུལ་དུ་བདེན་པ་ལྟར་རིགས་པའི་གཞལ་བྱ་དང་ཕན་ཚུན་སྤངས་པ་ཐམས་ཅད་ལས་འབྱེད་པའི་གཞན་
 སེལ་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་སྒྲུའང་བཅའ་ན་གཅིག་དང་དྲུ་མར་མ་རྟེན་པས་དེས་བྱད་པར་དྲུ་བྱས་པའི་སྒྲུ་
 དེས་ཞེན་རུང་ཞེས་པ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པའི་ཐ་སྟངས་ཀྱང་དབྱད་ན་མ་རྟེན་པས་མཚན་བྱ་དོན་དམ་
 པའི་བདེན་པའི་ཐ་སྟངས་ལ་ཀྱན་རྫོང་གི་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་མ་དབྱད་པའི་ཡུལ་དུ་བདེན་པ་བྱལ་
 ཆེས་ལ། དོན་དམ་པའི་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་མཐར་ཐུག་དབྱེད་པའི་ཡུལ་དུ་བདེན་པ་མི་སྲིད་དོ་ཅི་ན།

སྒྲུའང་པ་ལ་སྟོན་པོ་གཞིར་བྱས་ཏེ་མྱོང་སྟོབས་ཀྱི་སྒྲོ་འདོགས་གཅད་བྱ་ཡིན་པའི་རྟགས་
 ལས་གཞལ་བྱ་མངོན་གྱུར་གྱི་ཐ་སྟངས་དཔོག་ན་མངོན་གྱུར་གྱི་ཐ་སྟངས་དཔོག་བྱ་ཡིན་པས་དེ་ལ་མངོན་
 གྱུར་གྱི་མཚན་ཉིད་མྱོང་སྟོབས་ཀྱིས་སྒྲོ་འདོགས་གཅད་བྱས་མ་བྱལ་ལ། མངོན་གྱུར་མ་ཡིན་པའི་མཚན་
 ཉིད་མྱོང་སྟོབས་ཀྱིས་སྒྲོ་འདོགས་གཅད་བྱ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལ་ཡོད་པས་མངོན་གྱུར་མ་ཡིན་པའི་མཚན་
 ཉིད་བྱལ་ཆེས་སོ་ཞེས་བརྟེན་ན་ལན་ཅི་ཡོད། ཐ་སྟངས་དཔོག་པའི་རྟེན་དཔག་ལ་ལྟོས་ནས་མྱོང་སྟོབས་
 ཀྱིས་སྒྲོ་འདོགས་གཅད་བྱ་མ་ཡིན་པ་ཞུགས་ཀྱང་དེ་ལ་ལྟོས་ནས་རྟེན་དཔག་གྱུར་ཁོན་ཡིན་གྱི་མངོན་
 གྱུར་མ་ཡིན་པས་མངོན་གྱུར་མ་ཡིན་པའི་མཚན་བྱལ་ཆེས་པ་མ་ཡིན་ལ། སྟོན་པོ་ངེས་པའི་མངོན་སྲུང་
 ལ་ལྟོས་ནས་མངོན་གྱུར་ཡིན་ཡང་དེ་ལ་ལྟོས་ནས་མྱོང་སྟོབས་ཀྱིས་སྒྲོ་འདོགས་གཅད་བྱའང་ཡིན་པས་
 མངོན་གྱུར་གྱི་མཚན་ཉིད་མ་བྱལ་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས། དོན་དམ་པའི་བདེན་པའི་ཐ་སྟངས་མ་ཡིན་དགག་
 ངེས་པའི་སྟོ་ལ་ལྟོས་ནས་མ་དབྱད་པའི་ཡུལ་དུ་བདེན་པ་ཡིན་ཡང་སྟོ་དེའི་ཡུལ་དུ་བདེན་པ་དེ་ཀྱན་རྫོང་
 གི་བདེན་པ་ཁོན་ཡིན་པས་ཀྱན་རྫོང་གི་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་བྱལ་ཆེས་པ་མ་ཡིན་ལ། སྟོན་བྲལ་
 མེད་དགག་ངེས་པའི་ཡུལ་དུ་བདེན་པ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཡིན་ཡང་། སྟོན་བྲལ་དབྱད་ན་བདེན་
 ཞེན་མི་ལྟོག་པས་སྟོན་བྲལ་ངེས་པའི་སྟོ་ལ་ལྟོས་ནས་མཐར་ཐུག་དབྱེད་པའི་ཡུལ་དུ་བདེན་པ་ཡོད་པས་
 དོན་དམ་པའི་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་མི་སྲིད་པ་མ་ཡིན་ནོ།

སྟོན་པོའི་ལྟོག་པ་ལ་མངོན་གྱུར་གྱི་ཐ་སྟངས་དཔོག་ན་མངོན་གྱི་རང་ལྟོག་མྱོང་
 སྟོབས་ཀྱིས་སྒྲོ་འདོགས་གཅད་བྱ་མ་ཡིན་པས་མ་བྱལ་ཀྱང་དེ་མངོན་གྱུར་གྱི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་ལ།
 གཞི་ལྟོག་མྱོང་སྟོབས་ཀྱིས་སྒྲོ་འདོགས་གཅད་བྱ་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཡང་དེས་མངོན་གྱུར་གྱི་ཐ་སྟངས་

ཅད་ལ་བྱབ་པས་མངོན་གྱུར་གྱི་མཚན་ཉིད་མ་བྱབ་པའང་མ་ཡིན་ནོ། །ཐ་སྟད་རང་ལྷོག་མྱོང་སྟོབས་གྱིས་
སྟོང་འདྲེགས་གཅད་བྱས་སྟོང་པ་ཡོད་ཀྱང་དེ་མངོན་གྱུར་མ་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་ལ། གཞི་ལྷོག་
མྱོང་སྟོབས་གྱིས་སྟོང་འདྲེགས་གཅད་བྱས་སྟོང་པ་མངོན་གྱུར་མ་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཡང་མངོན་
གྱུར་གྱི་ཐ་སྟད་ལ་མི་འཇུག་པས་མངོན་གྱུར་མ་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད་བྱབ་ཆེས་པའང་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།

དོན་དམ་པའི་བདེན་པའི་ཐ་སྟད་གྱི་རང་ལྷོག་མ་ཡིན་དགག་དེ་རིགས་པའི་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་
ཡང་དེ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་ལ། གཞི་ལྷོག་རིགས་པའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པ་དོན་
དམ་པའི་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཡང་དེ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པའི་ཐ་སྟད་ལ་ཡོད་པས་དོན་དམ་
པའི་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་མི་སྲིད་པ་མ་ཡིན་ལ། དོན་དམ་པའི་ཐ་སྟད་གྱི་རང་ལྷོག་མ་ཡིན་དགག་དེ་
མ་དབྱེད་པའི་རྩར་བདེན་པ་ཡོད་ཀྱང་དེ་ཀྱན་རྫོབ་གྱི་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་ལ། གཞི་ལྷོག་མ་
དབྱེད་པའི་རྩར་བདེན་པ་ཀྱན་རྫོབ་གྱི་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཡང་དེ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པའི་ཐ་
སྟད་ལ་མི་འཇུག་པས་ཀྱན་རྫོབ་གྱི་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་བྱབ་ཆེས་པའང་མ་ཡིན་ནོ།།

ཡང་ནོག་དང་ལྷོག་ཤལ་ལ་སོགས་པ་ལ་རྫས་ཡོད་ཡིན་པ་དང་ཐ་སྟད་གཞན་གྱི་རྩམ་འཛོག་
གི་རྒྱ་མ་ཡིན་པ་དང་མཚན་གཞི་ལ་ལྷན་པའི་ཆོས་གསུམ་གྱིས་མཚན་ཉིད་གྱི་ཐ་སྟད་དུ་མཚོན་པ་ན་
མཚན་ཉིད་གྱི་ཐ་སྟད་བཏགས་ཡོད་ཡིན་པས་རྫས་ཡོད་ཁེགས་ཏེ་ཆོས་གསུམ་མེད་པས་མཚན་ཉིད་གྱི་
མཚན་ཉིད་མི་སྲིད་པ་དང་། མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད་ཆོས་གསུམ་བཀག་པ་དེ་ལ་བྱབ་ཆེས་
སོ་ཞེ་ན་ལན་ཅི་ཡོད། རང་ལྷོག་གི་ཆོས་གསུམ་མེད་ཀྱང་དེ་མཚན་ཉིད་གྱི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་ལ། གཞི་
ལྷོག་ལ་ཡོད་པའི་ཆོས་གསུམ་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཡང་དེ་མཚན་ཉིད་གྱི་ཐ་སྟད་ལ་ཡོད་པས་མཚན་ཉིད་གྱི་
མཚན་ཉིད་མི་སྲིད་པའང་མ་ཡིན་ལ། རང་ལྷོག་གི་ཆོས་གསུམ་བཀག་པ་དེ་ལ་ཞུགས་ཀྱང་དེ་མཚན་
ཉིད་མ་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་ལ། གཞི་ལྷོག་ལ་ཆོས་གསུམ་བཀག་པ་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་
མཚན་ཉིད་ཡིན་ཡང་དེ་མཚན་ཉིད་གྱི་ཐ་སྟད་ལ་ཞུགས་པ་མེད་པས་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་མཚན་
ཉིད་བྱབ་ཆེས་པའང་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། རང་ལྷོག་རིགས་པའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པ་དོན་དམ་པའི་བདེན་
པའི་ཐ་སྟད་ལ་མེད་ཀྱང་དེ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་ལ། གཞི་ལྷོག་རིགས་པའི་
གཞལ་བྱ་ཡིན་པ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པའི་ཐ་སྟད་ལ་
ཡོད་པས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་མི་སྲིད་པའང་མ་ཡིན་ལ། རང་ལྷོག་མ་དབྱེད་པའི་ཡུལ་

དུ་བདེན་པ་དོན་དམ་གྱི་བདེན་པའི་ཐ་སྙད་ལ་ཞུགས་ཀྱང་དེ་ཀྱན་ཚྫོབ་གྱི་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་མ་
ཡིན་ལ། གཞི་ལྷོག་མ་དབྱེད་པའི་ཡུལ་དུ་བདེན་པའང་ཀྱན་ཚྫོབ་གྱི་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཡང་
དེ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པའི་ཐ་སྙད་ལ་མ་ཞུགས་པས་ཀྱན་ཚྫོབ་གྱི་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་བྱབ་ཆེས་
བཤང་མ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་(རིགས་མི་མཐུན་ལ་བྱབ་ཆེས་པ་སྤང་བ་)ནི། གལ་ཏེ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པའི་ཐ་སྙད་མ་
ཡིན་དགག་ཡིན་པས་དོན་དམ་གྱི་བདེན་པ་མ་ཡིན་ཞིང་ཀྱན་ཚྫོབ་གྱི་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོན་དམ་
པའི་བདེན་པའི་རིགས་མི་མཐུན་ཡིན་ལ། དེ་ལ་དོན་དམ་གྱི་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་གཞི་ལྷོག་རིགས་
པའི་གཞལ་བྱ་ཞུགས་པ་རིགས་མི་མཐུན་ལ་བྱབ་ཆེས་སོ་ཞེན།

འོན་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཐ་སྙད་བཏགས་ཡོད་ཡིན་པས་མཚན་ཉིད་དུ་མི་འདུ་ལ། མཚན་ཉིད་མ་
ཡིན་པ་འདུས་པའི་ཕྱིར་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རིགས་མི་མཐུན་ཡིན་ལ། དེ་ལ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གཞི་
ལྷོག་ཆོས་གསུམ་ལྡན་ཞུགས་པས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་རིགས་མི་མཐུན་ལ་བྱབ་ཆེས་སོ་ཞེས་
བརྗོད་ན་ལན་ཅི་ཡོད། གལ་ཏེ་བཏགས་ཡོད་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཐ་སྙད་དགག་མི་
རུས་སྟེ། བྱབ་བྱེད་བཏགས་ཡོད་ཡིན་པ་དང་བྱབ་བྱ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཐ་སྙད་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ།
བཏགས་ཡོད་ཡིན་པས་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་ཐ་སྙད་དུ་འང་སྒྲུབ་མི་རུས་སྟེ། བཏགས་ཡོད་ལའང་
མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་ལྷོག་པ་ཡིན་པས་མ་བྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་བཏགས་ཡོད་ཡིན་
ཡང་མཚན་བྱ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཀྱི་རིགས་མི་མཐུན་མ་ཡིན་ཏེ། མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཉིད་ཡིན་
པས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཐ་སྙད་མཚན་བྱར་བྱས་པ་ལ་བཀོད་པའི་གཞི་ལྷོག་ཆོས་གསུམ་ལྡན་ཞུགས་པ་
རིགས་མི་མཐུན་ལ་ཞུགས་པ་མ་ཡིན་ནོ།།

བཏགས་ཡོད་ཡིན་པས་ཆོས་གསུམ་གྱིས་མཚན་ཉིད་དུ་མཚན་པའི་མཚན་གཞི་ཡིན་པ་ཞེས་
ལ། ཆོས་གསུམ་བཀག་པས་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་པར་མཚན་པའི་མཚན་གཞིར་གྲུབ་པས་མཚན་གཞིའི་
རིགས་མི་མཐུན་ཡིན་མོད་གྱི། དངོས་པོ་གནས་སྟབས་ཀྱི་མཚན་གཞི་ལ་བཀོད་པའི་རང་ལྷོག་ཆོས་
གསུམ་ལྡན་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཐ་སྙད་ལ་ཞུགས་པ་མེད་དོ་ཞེན།

འདིར་ཡང་མ་ཡིན་དགག་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་མཚན་བྱ་དོན་དམ་གྱི་བདེན་པའི་ཐ་སྙད་
ཀྱི་ལྷོག་པ་ཡིན་པ་དགག་མི་རུས་ཏེ་བྱབ་བྱེད་མ་ཡིན་དགག་ཡིན་པ་དང་བྱབ་བྱ་དོན་དམ་གྱི་བདེན་

པའི་ཐ་སྟད་གྱི་ལྷོག་པ་ཡིན་པ་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །མ་ཡིན་དགག་ཡིན་པས་ཀྱན་རྫོང་གི་ཐ་སྟད་
 གྱི་ལྷོག་པ་ཡིན་པར་སྒྲུབ་མི་ལུས་སྟེ་མ་ཡིན་དགག་ལ་ཀྱན་རྫོང་གི་ལྷོག་པ་ཡིན་པས་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་
 རོ། །དེས་ན་མ་ཡིན་དགག་ཡིན་ཡང་མཚན་བྱ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པའི་ཐ་སྟད་གྱི་རིགས་མི་མཐུན་མ་
 ཡིན་ཏེ། དོན་དམ་གྱི་ཐ་སྟད་ཉིད་ཡིན་པས་དོན་དམ་གྱི་ཐ་སྟད་མཚན་བྱར་བྱས་པ་ལ་བཞོན་པའི་གཞི་
 ལྷོག་རིགས་པའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པ་ཞུགས་པ་རིགས་མི་མཐུན་ལ་ཞུགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །མ་ཡིན་དགག་
 ཡིན་པས་རིགས་པའི་གཞལ་བྱས་དོན་དམ་གྱི་བདེན་པར་མཚན་པའི་མཚན་གཞི་ཡིན་པ་ཞུགས་ལ།
 མ་དབུད་པའི་རོར་བདེན་པས་ཀྱན་རྫོང་གི་བདེན་པར་མཚན་པའི་མཚན་གཞིར་བྱ་བ་པས་མཚན་
 གཞིའི་རིགས་མི་མཐུན་ཡིན་མོད་གྱི། དངོས་པོ་གནས་སྟབས་གྱི་མཚན་གཞི་ལ་བཞོན་པའི་རང་ལྷོག་
 རིགས་པའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པ་དོན་དམ་གྱི་བདེན་པའི་ཐ་སྟད་ལ་ཞུགས་པ་མེད་དོ། །མཚན་ཉིད་གྱི་ཐ་
 སྟད་གཞིར་བྱས་པ་ལ་རྟེན་པའི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་ཐ་སྟད་མཚན་བྱའི་རིགས་མི་མཐུན་ཡིན་ཡང་
 དེ་བཟགས་ཡོད་ལ་རྟེན་པས་དེ་ལ་གཞི་ལྷོག་ཚོས་གསུམ་ལྟན་འཇུག་མི་སྲིད་པ་ལྟར། དོན་དམ་པའི་
 བདེན་པའི་ཐ་སྟད་གཞིར་བྱས་པ་ལ་རྟེན་པའི་ཀྱན་རྫོང་གི་བདེན་པའི་ཐ་སྟད་མཚན་བྱའི་རིགས་མི་
 མཐུན་ཡིན་ཡང་། དེ་གཞི་མ་ཡིན་དགག་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པས་དེ་ལ་གཞི་ལྷོག་རིགས་རོར་བདེན་པ་འཇུག་
 མི་སྲིད་པ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་(དངོས་འགལ་ཚོས་དང་ཚོས་ཅན་དུ་ཐལ་བ་སྒྲུབ་པ་)ནི། དོན་སྤྱི་དོན་བྱེད་པ་ཞུགས་པས་
 དངོས་པོའི་ཐ་སྟད་ཞུགས་པ་ལྟར་དོན་དམ་པའི་བདེན་པའི་ཐ་སྟད་ལའང་རང་ལྷོག་རིགས་པའི་གཞལ་
 བྱ་ཡིན་པ་ཞུགས་པས་རང་ལྷོག་ལ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པའི་ཐ་སྟད་རྟེན་པ་ཞུགས་པས་རང་ཉིད་
 བཀག་པ་རང་གི་ཚོས་སུ་བྱུར་ཏོ་ཞེ་ན། མཚན་ཉིད་གྱི་ཐ་སྟད་བཟགས་ཡོད་ཡིན་པས་རང་ལྷོག་ཚོས་
 གསུམ་ལྟན་ཞུགས་པས་རང་ལྷོག་ལ་མཚན་ཉིད་གྱི་ཐ་སྟད་རྟེན་པ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་རང་ཉིད་བཀག་པ་
 རང་གི་ཚོས་སུ་འབྱུར་རོ། །ཚོས་ཅན་ནི་ནོག་དང་ལྷོག་ཤལ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཡོད་ལ་ཞེན་ཡུལ་བྱེད་
 པའི་མཚན་ཉིད་གྱི་ཐ་སྟད་ཡིན་ལ། དེ་ལ་མཚན་ཉིད་གྱི་ཐ་སྟད་བཀག་པ་ནི་ཐ་སྟད་བཟགས་ཡོད་ལ་
 ཞེན་ཡུལ་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་གྱི་ཐ་སྟད་བཀག་པ་ཡིན་པས་རང་ཉིད་བཀག་པ་རང་གི་ཚོས་སུ་སོང་བ་
 བྱེད་དོ་ཞེ་ན། ཚོས་ཅན་ནི་སྟོས་བྲལ་མེད་དགག་ལ་ཞེན་ཡུལ་བྱེད་པའི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པའི་ཐ་
 སྟད་ཡིན་ལ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པའི་ཐ་སྟད་བཀག་པ་ནི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པའི་ཐ་སྟད་མ་ཡིན་

དགག་ལ་ཞེན་ཡུལ་བྱེད་པའི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པའི་ཐ་སྙད་བཀག་པ་ཡིན་པས་རང་ཉིད་བཀག་པ་
རང་གི་ཚོས་སུ་སོང་བ་མེད་དོ།

བཞེ་བ་(དངོས་འགལ་གྱི་བྱང་བྱར་ཐལ་བ་སྤང་བ་)ནི། དོན་དམ་པའི་བདེན་པའི་ཐ་སྙད་མ་ཡིན་
དགག་ཡིན་པས་མཐར་ཐུག་དབྱེད་པའི་ཡུལ་དུ་བདེན་པ་བཀག་པས་ཀྱང་བྱང་པ། མཐར་ཐུག་དབྱེད་
པའི་རིགས་པའི་ཡུལ་དུ་བདེན་པའི་མཚོན་བྱ་ཡིན་པས་མཐར་ཐུག་དབྱེད་པའི་རིགས་པའི་ཡུལ་དུ་
བདེན་པས་ཀྱང་བྱང་པས་དངོས་འགལ་གྱི་བྱང་བྱར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཐ་སྙད་བཏགས་
ཡོད་ཡིན་པས་ཚོས་གསུམ་བཀག་པས་ཀྱང་བྱང་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཚོས་གསུམ་ལྡན་གྱིས་ཀྱང་བྱང་
པས་དངོས་འགལ་གྱི་བྱང་བྱར་ཐལ་ལོ་ཞེས་བརྗོད་ན་ལན་ཅི་ཡོད། ཚོས་གསུམ་བཀག་པས་བྱང་པ་
ནི་ཐ་སྙད་རང་ལྟོག་ལ་ཚོས་གསུམ་བཀག་པས་བྱང་པ་ཡིན་ལ། ཚོས་གསུམ་ལྡན་གྱིས་བྱང་པ་ནི་གཞི་
རྒྱས་ཡོད་ལ་ཡོད་པའི་ཚོས་གསུམ་ལྡན་གྱིས་བྱང་པ་ཡིན་པས་དངོས་འགལ་གྱི་བྱང་བྱར་གྱུར་བ་མྱེད་
དོ་ཞེ་ན། འདིར་ཡང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པའི་ཐ་སྙད་མ་ཡིན་དགག་གི་རང་ལྟོག་རིགས་པའི་ཡུལ་དུ་
བདེན་པ་བཀག་པས་བྱང་པ་གཞི་ལྟོག་སྒྲིམ་བྱལ་རིགས་པའི་ཡུལ་དུ་བདེན་པས་བྱང་པ་ཡིན་པས་
དངོས་འགལ་གྱི་བྱང་བྱར་གྱུར་བ་མྱེད་དོ།

ལྷ་བ་(ཐ་སྙད་མཚན་གཞིར་བྱས་པ་ལ་མི་སྲིད་པ་ལྟར་མཚོན་བྱར་བྱས་པ་ལ་མི་སྲིད་པ་སྤང་བ་)ནི། མ་ཡིན་
དགག་ཐམས་ཅད་ལ་རིགས་པའི་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་པས་བྱང་པའི་རིགས་པའི་གཞལ་བྱ་དང་པན་ཚུན་
སྤངས་འགལ་ཡིན་པས། དོན་དམ་པའི་བདེན་པའི་ཐ་སྙད་མ་ཡིན་དགག་མཚན་གཞིར་བྱས་ནས་
རིགས་པའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པའི་ཐ་སྙད་དུ་མཚོན་པ་ན་མཚན་གཞི་དང་པན་
ཚུན་སྤངས་འགལ་ཡིན་པས་མི་སྲིད་པ་ཡིན་ན། འོ་ན་དོན་དམ་པའི་ཐ་སྙད་མཚོན་བྱར་བྱས་ན་འང་མི་
སྲིད་པར་འགྱུར་ཏེ། རིགས་པའི་གཞལ་བྱ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པའི་ཐ་སྙད་མ་ཡིན་དགག་པན་
ཚུན་སྤངས་འགལ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ་ཞེ་ན། འོ་ན་ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་བཏགས་ཡོད་ཡིན་པས་རྒྱས་ཡོད་
དང་འགལ་བས་ཚོས་གསུམ་དང་འགལ་བའི་བྱིར། མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཐ་སྙད་བཏགས་ཡོད་མཚན་གཞིར་
བྱས་ནས་ཚོས་གསུམ་གྱིས་མཚན་ཉིད་དུ་མཚོན་པ་ན་མཚན་ཉིད་དང་འགལ་ནས་མི་སྲིད་པ་ཡིན་པ་
ལྟར། མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཐ་སྙད་མཚོན་བྱར་བྱས་ན་འང་འགལ་ནས་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་སྟེ། ཚོས་གསུམ་
དང་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཐ་སྙད་བཏགས་ཡོད་པན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ་ཞེ་ན་ལན་ཅི་ཡོད།

མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཐ་སྙད་མཚན་གཞིར་བྱས་ན་རང་ལྷོག་གི་ཚོས་གསུམ་ལྷན་འགོད་པར་རང་ལྷོག་གི་ཚོས་གསུམ་གཤམ་བྱ་ལ་མེད་པ་དེ་དང་འགལ་བ་ཡིན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཐ་སྙད་མཚན་བྱར་བྱས་ན་གཞི་ལྷོག་གི་ཚོས་གསུམ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་འགོད་པས་དེ་དང་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཐ་སྙད་མི་འགལ་བས་མི་སྲིད་པ་མ་ཡིན་ལོ་ཞེ་ན། དོན་དམ་པའི་བདེན་པའི་ཐ་སྙད་མཚན་གཞིར་བྱས་ན་རང་ལྷོག་རིགས་པའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པ་འགོད་པས་མ་ཡིན་དགག་རིགས་པའི་གཞལ་བྱ་གཤམ་བྱ་ལ་མི་སྲིད་པ་དེ་དང་དོན་དམ་གྱི་བདེན་པའི་ཐ་སྙད་འགལ་བས་མི་སྲིད་པ་ཡིན་གྱི། དོན་དམ་པའི་བདེན་པའི་ཐ་སྙད་མཚན་བྱར་བྱས་ན་གཞི་ལྷོག་རིགས་པའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པ་འགོད་ལ་དེ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པའི་ཐ་སྙད་དང་མི་འགལ་བས་མི་སྲིད་པ་མ་ཡིན་ནོ།།

ཁ་ཅིག་དོན་དམ་པའི་བདེན་པའི་ཐ་སྙད་གཞིར་བྱས་ནས་དོན་དམ་གྱི་བདེན་པའི་ཐ་སྙད་དུ་མཚོན་ན་མཚན་གཞི་དང་ལྷོག་པ་ཐ་དད་མེད་པའི་མི་སྲིད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ། དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་གཞི་ནི་སྒྲིས་བྲལ་མེད་དགག་ལ་ཞེན་ཡུལ་བྱེད་པའི་དོན་དམ་གྱི་བདེན་པའི་ཐ་སྙད་ཡིན་ལ། མཚོན་བྱ་ནི་ཐ་སྙད་མ་ཡིན་དགག་ལ་ཞེན་ཡུལ་བྱེད་པའི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པའི་ཐ་སྙད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་དོན་དམ་པའི་བདེན་པའི་ཐ་སྙད་ལ་རིགས་པའི་གཞལ་བྱ་བཀག་པས་དོན་དམ་གྱི་བདེན་པའི་ཐ་སྙད་འགོག་པའི་བྱེད་ཕྱིར་མི་དམིགས་པ་དེ་གཞི་འགོག་པ་ཡིན་པས་དེའི་དམ་བཅའ་ལ་གཞི་འཛིན་པའི་མཛོན་སྐྱུ་གྱིས་བསལ་བར་འགྱུར་རོ།།

ཡང་ཁ་ཅིག་དོན་དམ་པའི་བདེན་པའི་ཐ་སྙད་ལ་རིགས་པའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པས་དོན་དམ་གྱི་བདེན་པའི་ཐ་སྙད་དུ་མཚོན་ན་གཞི་དང་དོན་ལྷོག་ཐ་སྙད་མེད་ནས་མི་སྲིད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ། དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་མཚོན་བྱའི་དོན་ལྷོག་ནི་གཞི་ལྷོག་རིགས་པའི་གཞལ་བྱར་གནས་པ་ཡིན་ལ། འདིར་མཚན་ཉིད་དུ་བཀོད་པ་ཐ་སྙད་ཀྱི་རང་ལྷོག་རིགས་པའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པས་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་དོན་དམ་གྱི་བདེན་པའི་ཐ་སྙད་ལ་རིགས་པའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པ་བཀག་པས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པའི་ཐ་སྙད་འགོག་པ་དེ་མཚོན་བྱ་གཞིར་བྱས་པ་ལ་རང་གི་དོན་ལྷོག་བཀག་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ཡིན་པས་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་རོ།།

དུག་པ་(དོན་དམ་པའི་བདེན་པའི་ཐ་སྙད་སྐབ་པའི་རྟགས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉི་གར་མི་འཐད་པ་སྐར་བ་)ནི། གལ་ཏེ་སྒྲིས་བྲལ་གཞིར་བྱས་པ་ལ་རིགས་པའི་གཞལ་བྱ་རྟེན་པས་དོན་དམ་

གྱི་བདེན་པའི་ཐ་སྙད་རྟེན་པར་སྐྱབ་པ་དང་། སྤང་བ་གཞིར་བྱས་པ་ལ་མ་ཡིན་དགག་ཡིན་པའི་རྟགས་
 གྱིས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པའི་ཐ་སྙད་རྟེན་པ་འགོགས་པར་གཉི་ག་ཡང་དག་པའི་རྟགས་ཡིན་ལ། དེ་
 གཉིས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དངོས་འགལ་ཡིན་པས་གཅིག་གི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ན་ངེས་པར་གཅིག་གི་
 མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ན་མཆོན་བྱ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པའི་ཐ་སྙད་དེ་རྟགས་སུ་མའི་མཐུན་
 ཕྱོགས་ཡིན་ན་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན། དང་པོ་ལྷར་ན་ཕྱི་མའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་འགྱུར་ལ། དེ་ལ་
 རྟགས་མ་ཡིན་དགག་ཡིན་པ་ཞུགས་པས་རྟགས་ཕྱི་མ་ལྟོག་པ་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་ལ། གཉིས་པ་ལྷར་
 བ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པའི་ཐ་སྙད་རྟགས་སུ་མའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་འགྱུར་ལ། དེ་ལ་རིགས་པའི་
 གཞལ་བྱ་ཡིན་པ་ཞུགས་ན་རྟགས་སུ་མ་ལྟོག་པ་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་ལ། མ་ཞུགས་ན་མཆོན་བྱ་ལ་
 མཆོན་ཉིད་མེད་པས་མཆོན་ཉིད་མཆོན་བྱ་ལ་མི་སྲིད་པ་དང་། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལ་རྟགས་མི་འདྲག་
 པས་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པའི་བྱབ་པ་འང་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།

ནོག་དང་ལྟོག་གལ་དང་ལྷན་པ་ལ་ཆོས་གསུམ་ལྷན་གྱིས་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་ཐ་སྙད་རྟེན་པར་
 བསྐྱབ་པ་དང་། བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་ལ་ཐ་སྙད་ཙམ་ཡིན་པའི་རྟགས་ཀྱིས་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་ཐ་སྙད་རྟེན་པ་
 འགོག་པ་གཉི་ག་ཡང་དག་པའི་རྟགས་ཡིན་ལ། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དངོས་འགལ་སྐྱབ་པས་གཅིག་གི་
 མཐུན་ཕྱོགས་ངེས་པར་གཅིག་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ན། མཆོན་ཉིད་ཀྱི་ཐ་སྙད་དེ་རྟགས་
 དང་པོའི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ན་མ་གཉིས་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན། དང་པོ་ལྷར་ན་རྟགས་གཉིས་པའི་མི་
 མཐུན་ཕྱོགས་སུ་འགྱུར་ལ། དེ་ལ་རྟགས་ཐ་སྙད་ཙམ་ཡིན་པ་ཞུགས་པས་རྟགས་གཉིས་པ་ལྟོག་པ་མ་
 གྲུབ་པར་འགྱུར་ལ། གཉིས་པ་ལྷར་ན་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་ཐ་སྙད་སུ་མའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་འགྱུར་ལ། དེ་
 ལ་ཆོས་གསུམ་ཞུགས་ན་རྟགས་སུ་མ་ལྟོག་པ་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་ལ། མ་ཞུགས་ན་མཆོན་བྱ་ལ་མཆོན་
 ཉིད་མི་སྲིད་པ་དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལ་རྟགས་མེད་པས་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པའི་བྱབ་པ་འང་
 མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན་ལན་ཅི་ཡོད། མཆོན་ཉིད་ཀྱི་ཐ་སྙད་རྟགས་གཉིས་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་པས་
 དེ་ལ་ཐ་སྙད་ཙམ་ཡིན་པ་ཞུགས་པ་ཉེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྟགས་གཉིས་པ་ལྟོག་པ་མ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ལ།
 རྟགས་དང་པོའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ཡང་དེ་ལ་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་རང་ལྟོག་ལ་ཆོས་གསུམ་རྟེན་པ་
 མ་ཞུགས་པས་རྟགས་སུ་མ་ལྟོག་པ་མ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ལ་གཞི་ལྟོག་ལ་རྟེན་པའི་ཆོས་གསུམ་འདྲག་པས་
 མཆོན་བྱ་ལ་མི་སྲིད་པ་འང་མ་ཡིན་ནོ།།

རྟགས་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ལ་མེད་ཀྱང་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཐ་སྟོན་དང་ལྡན་པའི་
 རྩ་སྟོན་ཡོད་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་ཡིན་པས་བྱབ་པ་མེད་པའང་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འདིར་ཡང་དོན་དམ་པའི་
 བདེན་པའི་ཐ་སྟོན་དེ་སྟོན་པ་ལ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པའི་ཐ་སྟོན་འགོག་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་པས་
 མ་ཡིན་དགག་ཡིན་པའི་རྟགས་ལྟགས་ཀྱང་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྟགས་ལྟགས་པ་ཡིན་ཏེ། རྟགས་གཉིས་
 པ་ལྟོག་པ་མ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ལ། དོན་དམ་པའི་བདེན་པའི་ཐ་སྟོན་དེ་སྟོན་བྲལ་ལ་དོན་དམ་པའི་བདེན་
 པའི་ཐ་སྟོན་ཉིད་པ་བསྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ཡང་དེ་ལ་རྟགས་རང་ལྟོག་རིགས་པའི་གཞལ་བྱ་
 ཡིན་པ་མ་ལྟགས་པས་རྟགས་དང་པོ་ལྟོག་པ་མ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ལ། གཞི་སྟོན་བྲལ་རིགས་པའི་གཞལ་
 བྱ་ཡིན་པ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པའི་ཐ་སྟོན་ལ་འཇུག་པས་མཚན་བྱ་ལ་མཚན་ཉིད་མི་སྲིད་པའང་མ་
 ཡིན་ཞིང་། བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ལ་རྟགས་རང་ལྟོག་རིགས་པའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པ་མི་འཇུག་ཀྱང་རང་ལྟོག་
 རིགས་པའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པ་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ལྡན་སྟོང་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་ཡིན་པས་
 རྟགས་དང་པོ་བྱབ་པ་མེད་པའང་མ་ཡིན་ནོ།།

མཚན་ཉིད་དབྱད་མི་བཟོད་པ་ལ་བརྟུན་པ་སྤང་བ་ལ་བཞི་སྟེ། མཚན་ཉིད་རིགས་མི་མཐུན་པ་དང་
 མི་འགལ་བ་དང་། དངོས་འགལ་ཚོས་དང་ཚོས་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་དང་། དངོས་འགལ་གྱི་བྱབ་བྱར་འགྱུར་བ་དང་། རང་ཉིད་རང་
 དང་འགལ་བ་སྤང་བའོ།།

དང་པོ་(མཚན་ཉིད་རིགས་མི་མཐུན་པ་དང་མི་འགལ་བ་སྤང་བ་)ནི། རིགས་པའི་གཞལ་བྱ་ཉིད་ཀྱང་མ་
 ཡིན་དགག་ཡིན་པ་དང་བྱད་པར་དུ་བྱེད་ཚོས་རིགས་པ་ལ་གཅིག་དང་དུ་མར་བཅའ་ན་མ་རྟེན་པས་
 བྱད་པར་དུ་བྱས་ཚོས་རིགས་པའི་གཞལ་བྱའང་དབྱད་ན་མ་རྟེན་པས། ཀྱན་རྫོང་གྱི་བདེན་པའི་བྱབ་
 བྱ་ཡིན་ན་བྱབ་བྱ་དང་བྱབ་བྱེད་མི་འགལ་བས་རིགས་པའི་གཞལ་བྱས་ཀྱན་རྫོང་གྱི་བདེན་པ་གཅོད་
 མི་རྣམས་པས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་རིགས་མི་མཐུན་པ་ཀྱན་རྫོང་གྱི་བདེན་པ་གཅོད་
 མི་རྣམས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།

མཚན་བྱའི་ཐ་སྟོན་གྱི་མཚན་ཉིད་རང་ལྟོག་གི་རྣམ་འཛིག་གི་རྒྱ་ལ་ལྟོས་པ་རྩ་སྟོན་ཡོད་ཡིན་ལ་
 དེ་ལ་མཚན་བྱ་མ་ཡིན་པས་དེ་དང་མཚན་བྱ་མ་ཡིན་པ་མི་འགལ་ཏེ། དེས་མཚན་བྱ་མ་ཡིན་པ་གཅོད་
 མི་རྣམས་པས་མཚན་བྱའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་རིགས་མི་མཐུན་མཚན་བྱ་མ་ཡིན་པ་གཅོད་མི་རྣམས་པར་
 འགྱུར་རོ། །རྩ་སྟོན་ཡོད་ཡིན་པས་རང་ལྟོག་ལ་མཚན་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཐ་སྟོན་ཉིད་པས་བྱབ་ཅིང་དེ་དང་མི་

ཡང་བྱས་པས་དྲག་པ་སྐྱབ་པ་སྟོགས་ཀྱི་ཆོས་དང་བྱབ་པ་མ་ཆང་བའི་དྲགས་ཀྱིས་གཏན་
 ཆོགས་མ་ཡིན་པའི་ཐ་སྐྱད་སྐྱབ་པ་ན། བསྐྱབ་བྱ་གོ་ནུས་པ་ལ་གཏན་ཆོགས་ཡིན་པས་བྱབ་པས་
 སྟོགས་ཆོས་དང་བྱབ་པ་མ་ཆང་བ་ལའང་གཏན་ཆོགས་ཡིན་པས་བྱབ་པའི་སྤྱིར་སྟོགས་ཀྱི་ཆོས་དང་
 བྱབ་པ་མ་ཆང་བ་དང་། གཏན་ཆོགས་ཡིན་པ་མི་འགལ་བས་སྟོགས་ཀྱི་ཆོས་དང་བྱབ་པ་མ་ཆང་བས་
 གཏན་ཆོགས་ཡིན་པ་གཙོད་མི་རུས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་འདོད་ན་གཏན་ཆོགས་མ་ཡིན་པའི་མཆན་ཉིད་
 ཀྱིས་རིགས་མི་མཐུན་གཙོད་མི་རུས་པར་ཐལ་ལོ་ཞེས་བརྗོད་ན་ལན་ཅི་ཡོད། སྟོགས་ཆོས་དང་བྱབ་པ་
 མ་ཆང་བ་དེ་གཏན་ཆོགས་མ་ཡིན་པའི་ཐ་སྐྱད་ལ་ལྟོས་ནས་གཏན་ཆོགས་ཡིན་པས་བྱབ་ཀྱང་དེ་གཙང་
 བྱ་མ་ཡིན་ལ། བྱས་པ་དེ་དྲག་པ་ལ་ལྟོས་ནས་གཏན་ཆོགས་ཡིན་པ་གཙང་བྱ་ཡིན་ཡང་། བྱས་པ་དྲག་
 པ་ལ་ལྟོས་ནས་སྟོགས་ཆོས་དང་བྱབ་པ་མ་ཆང་བ་དང་། བྱས་པ་དྲག་པ་ལ་ལྟོས་ནས་གཏན་ཆོགས་
 ཡིན་ཡང་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་རིགས་མི་མཐུན་གཙོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། རིགས་པའི་གཞལ་བྱའི་
 རང་ལྟོག་མ་ཡིན་དགག་ཡིན་པས་རང་ལྟོག་ལ་ཞེན་ཡུལ་བྱེད་པའི་ཀུན་རྫོང་གི་བདེན་པའི་ཐ་སྐྱད་ཀྱིས་
 བྱབ་ཀྱང་དེ་གཙང་བྱ་མ་ཡིན་ལ། གཞི་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་ཞེན་ཡུལ་བྱེད་པའི་ཀུན་རྫོང་གི་ཐ་སྐྱད་གཙང་
 བྱ་ཡིན་ཡང་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་རིགས་པའི་གཞལ་བྱ་རྟེན་པ་དང་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་ཞེན་ཡུལ་བྱེད་པའི་ཀུན་
 རྫོང་གི་ཐ་སྐྱད་འགལ་བས་སྟོང་ཉིད་ལ་ཡོད་པའི་རིགས་པའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པས་སྟོང་ཉིད་ལ་ཞེན་
 ཡུལ་བྱེད་པའི་ཀུན་རྫོང་གི་ཐ་སྐྱད་གཙོད་ནུས་སྟེ་རིགས་མི་མཐུན་པ་གཙོད་མི་རུས་པའང་མ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་(དངོས་ལགས་ཚོས་དང་ཚོས་ཅན་ཏུ་འཁྱུར་བ་སྤང་བ་)ནི། གལ་ཏེ་མ་ཡིན་དགག་ཐམས་ཅད་
ལ་རིགས་པའི་གནལ་བྱ་བཀག་པ་རྟེན་པ་ན་རིགས་པའི་གནལ་བྱ་ཉིད་ལའང་རིགས་པའི་གནལ་བྱ་

བཀའ་པ་རྟེན་པས་རང་ཉིད་བཀའ་པས་རང་གི་ཚེས་སུ་འགྱུར་རོ་ཞེན། མཚན་ཉིད་རྣམས་ཡོད་ཐམས་
 ཅད་ལ་རང་ལྷོག་རྣམས་འཛོག་གི་རྒྱལ་ལྷོས་པ་མེད་པ་རྟེན་པ་ན་མཚན་བྱའི་མཚན་ཉིད་རང་ལྷོག་གི་རྣམས་
 འཛོག་གི་རྒྱལ་ལྷོས་པ་འང་རང་ལྷོག་གི་ལྷོས་འཛོག་གི་རྒྱལ་ལྷོས་པ་མེད་པ་རྟེན་པས་རང་ཉིད་བཀའ་
 པ་རང་གི་ཚེས་སུ་འགྱུར་ཞེས་བརྗོད་ན་ལན་ཅི་ཡོད། ཚེས་ཅན་ནི་གཞི་ལྷོག་གི་སྣང་དེ་རྣམས་འཛོག་གི་རྒྱལ་
 ལྷོས་པ་ཡིན་ལ། ཚེས་ནི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རང་ལྷོག་རྣམས་འཛོག་གི་རྒྱལ་ལྷོས་པ་བཀའ་པ་ཡིན་པས་
 ཚེས་ཅན་བཀའ་པ་ཚེས་ཅན་དེའི་ཚེས་སུ་སོང་བ་མེད་དོ་ཞེན། འདིར་ཡང་ཚེས་ཅན་ནི་གཞི་སྒྲིམ་བྱལ་
 རིགས་པའི་གཞུང་གི་འགན་པ་ཡིན་ལ། ཚེས་ནི་རིགས་པའི་གཞུང་གི་མ་ཡིན་དགག་དེ་རིགས་པའི་
 གཞུང་གི་མ་ཡིན་པ་བཀའ་པ་ཡིན་པས་ཚེས་ཅན་བཀའ་པ་དེའི་ཚེས་སུ་སོང་བ་མེད་དོ།

གསུམ་པ་(དངོས་འགལ་གྱི་བྱུང་བྱུར་འགྱུར་བ་སྤང་བ་)ནི། རིགས་པའི་གཞུང་གི་མ་ཡིན་
 པས་ཀྱི་དེ་ལ་དོན་དམ་གྱི་བདེན་པའི་ཐ་སྣང་རྟེན་པ་ཁེགས་པས་ཀྱང་བྱུང་བ་ལ། རང་གི་མཚན་བྱ་དོན་
 དམ་པའི་བདེན་པའི་ཐ་སྣང་གིས་ཀྱང་བྱུང་བས་དངོས་འགལ་གྱི་བྱུང་བྱུར་འགྱུར་རོ་ཞེན། མཚན་བྱའི་
 མཚན་ཉིད་རང་ལྷོག་གི་རྣམས་འཛོག་གི་རྒྱལ་ལྷོས་ནས་ངེས་པར་བྱ་བ་དེ་རྣམས་ཡོད་ཡིན་པས་མཚན་
 བྱའི་ཐ་སྣང་དུ་བྱུང་མི་རུང་བས་ཀྱང་བྱུང་བ་ལ་རང་གི་མཚན་བྱ་མཚན་བྱའི་ཐ་སྣང་གིས་ཀྱང་བྱུང་བས་
 དངོས་འགལ་གྱི་བྱུང་བྱུར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བརྗོད་ན་ལན་ཅི་ཡོད། རང་ལྷོག་ལ་མཚན་བྱའི་ཐ་སྣང་དུ་མི་
 རུང་བས་བྱུང་བ་གཞི་ལྷོག་ལ་མཚན་བྱའི་ཐ་སྣང་དུ་རུང་བས་བྱུང་བ་མི་འགལ་ལོ་ཞེན། རིགས་པའི་
 གཞུང་གི་མ་ཡིན་དགག་ལ་ཞེན་ཡུལ་བྱེད་པའི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པའི་ཐ་སྣང་བཀའ་པས་བྱུང་བ་
 དང་། གཞི་སྒྲིམ་ཉིད་ལ་ཞེན་ཡུལ་བྱེད་པའི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པའི་ཐ་སྣང་གིས་བྱུང་བ་མི་འགལ་
 བས་དངོས་འགལ་གྱི་བྱུང་བྱུར་འགྱུར་བ་མེད་དོ།

བཞི་པ་(རང་ཉིད་རང་དང་འགལ་བ་སྤང་བ་)ནི། གལ་ཏེ་མ་ཡིན་དགག་ཐམས་ཅད་ལ་རིགས་པའི་
 གཞུང་གི་རྟེན་པར་འགལ་བས་རིགས་པའི་གཞུང་གི་མཚན་གཞིར་བྱས་སྟེ། རིགས་པའི་གཞུང་གི་
 རྟེན་པས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པའི་ཐ་སྣང་རྟེན་པར་མཚན་ན་མཚན་གཞི་དང་མཚན་ཉིད་འགལ་ནས་
 མི་སྲིད་པ་ཡིན་ན་དོན་གྱི་ལྷོག་ལ་དེ་ཉིད་དེ་ཉིད་དང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེན། རྣམས་ཡོད་ཐམས་ཅད་
 ཚེས་གསུམ་བཀའ་པའི་མེད་དགག་དང་འགལ་བ་ཡིན་པས་ཚེས་གསུམ་བཀའ་པའི་མེད་དགག་མཚན་
 གཞིར་བྱས་སྟེ། ཚེས་གསུམ་བཀའ་པའི་མེད་དགག་གིས་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་ཐ་སྣང་དུ་མཚན་པའི་

འང་མཚན་གཞི་དང་འགལ་ནས་མི་སྲིད་པ་ཡིན་ན་རང་ཉིད་རང་དང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེན་ལན་
 ཅི་ཡོད། མཚན་གཞི་བ་ལང་གི་ཐ་སྐད་ལ་སོགས་པ་གཞི་ལྗོག་བཏགས་ཡོད་ལ་ཆོས་གསུམ་བཀག་པ་
 ཡིན་ལ། མཚན་ཉིད་དུ་བཀོད་པ་ནི་ཆོས་གསུམ་བཀག་པ་རྩ་ས་ཡོད་ལ་ཆོས་གསུམ་བཀག་པ་ཡིན་ལ།
 གཞིར་བཀོད་པ་ཤེས་བྱ་ལ་ཡོད་པ་དང་མཚན་ཉིད་དུ་བཀོད་པ་ཤེས་བྱ་ལ་མེད་པ་འགལ་བ་ཡིན་གྱི་
 རང་ཉིད་རང་དང་འགལ་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེན། འདིར་ཡང་མཚན་གཞིར་བཀོད་པ་སྟོང་ཉིད་མེད་དགག་
 རིགས་པའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པ་ཤེས་བྱ་ལ་ཡོད་པ་དང་མཚན་ཉིད་དུ་བཀོད་པ་རིགས་པའི་གཞལ་བྱ་མ་
 ཡིན་དགག་རིགས་པའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པ་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་པ་གཉིས་འགལ་བ་ཡིན་གྱི། རང་ཉིད་རང་
 དང་འགལ་བ་མ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་བྱད་པར་དུ་བྱེད་པའི་ཆོས་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ཡིན་པས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་
 ཆོས་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པར་འདུས་པ་ལ་བརྟུན་པ་སྤང་བ་ལ་ལྷ་སྟེ།

རྟོག་པ་དངོས་མེད་དུ་ཐལ་བ་དང་། རྟོག་པ་རང་རིག་གི་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་དང་། རིགས་ཤེས་བདེན་པ་རྟོགས་
 པ་དོན་དམ་གྱི་བདེན་པར་ཐལ་བ་དང་། རིགས་ཤེས་བདེན་པ་རྟོགས་པ་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་དང་། སྤང་ལ་
 རང་བཞིན་མེད་པ་མ་དབྱེད་པའི་ཡུལ་དུ་མི་འཐད་པ་སྤང་བའོ།།

དང་པོ་(རྟོག་པ་དངོས་མེད་དུ་ཐལ་བ་སྤང་བ་)ནི། བྱད་པར་དུ་བྱེད་ཆོས་ཤེས་པ་རིགས་པའི་ཡུལ་དུ་
 མེད་པས་དེས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སྟོང་ཉིད་ཤེས་བྱ་ཡིན་པ་རིགས་པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་ན། བྱད་པར་དུ་
 བྱེད་ཆོས་དོན་སྦྱི་དངོས་མེད་ཡིན་པས་དེས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པ་དོན་སྦྱི་འཛིན་པ་འང་དངོས་པོ་མེད་པར་
 འགྱུར་རོ་ཞེན། དོན་སྦྱི་དངོས་པོར་མེད་ཀྱང་དོན་སྦྱི་འཛིན་པ་དངོས་པོ་ཡིན་པ་ཅི་འགལ། འོ་ན་ཤེས་
 པ་རིགས་པའི་ཡུལ་དུ་མེད་ཀྱང་སྟོང་ཉིད་ཤེས་བྱ་ཡིན་པ་རིགས་པའི་ཡུལ་ཡིན་པ་ཅི་འགལ་ཅི་ན། འོ་
 ན་ཤེས་པ་དང་ཤེས་བྱ་རྟོགས་པ་གཅིག་གི་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ཏེ་ཆད་མ་གཅིག་ལ་ལྟོས་ནས་གཞལ་
 བྱ་ཡིན་པ་དང་མ་ཡིན་པའི་འགལ་བ་འདུ་བའི་ཕྱིར་རོ། འོ་ན་དོན་སྦྱི་དང་དོན་སྦྱི་འཛིན་པ་འང་རྟོགས་
 པ་གཅིག་གི་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ཏེ། དོན་བྱེད་པ་དང་མི་བྱེད་པའི་འགལ་བ་འདུ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེན།
 བྱབ་པ་མ་གྲུབ་སྟེ་རྟོག་པ་ལ་ཡོད་པས་སྟོང་བ་དོན་བྱེད་པ་མེད་ལ་གཞོད་པ་ཅན་གྱི་རྗེས་དཔག་དོན་
 བྱེད་པ་ཡིན་པས། ཡུལ་ཡོད་པས་སྟོང་བ་བདེན་པ་དང་གཞོད་པ་ཅན་བདེན་པ་རྟོགས་པ་རྟོགས་པ་
 གཅིག་བ་མི་འགལ་བ་བཞིན་ནོ།།

གཉིས་པ་(རྟོག་པ་རང་རིག་གི་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་སྤང་བ་)ནི། ཤེས་པ་རིགས་པའི་གཞལ་བྱ་མ་
 ཡིན་པས་དེས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཤེས་བྱ་རིགས་པའི་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་ན། རོན་སྤྱི་རང་རིག་གི་
 གཟུང་བ་མ་ཡིན་པས་དེས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་རོན་སྤྱི་འཛིན་བའང་རང་རིག་གི་གཟུང་བ་མ་ཡིན་
 པར་འགྱུར་རོ་ཞེན། ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་ཆོས་མི་སྤྲང་བ་ལ་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ཆོས་མི་སྤྲང་བས་ཁྱབ་ན། ལ་
 ལ་དུ་བ་མཐོང་ལ་མེ་མ་མཐོང་བ་ན་ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་ཆོས་མི་སྤྲང་བས་དེས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་
 མེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དུ་བའི་ཆོས་དེ་ཡང་མི་སྤྲང་བ་འགྱུར་རོ། །ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་ཆོས་མ་
 གཞལ་བ་ལ་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ཆོས་མ་གཞལ་བས་ཁྱབ་ན་མངོན་སུམ་གྱིས་མེ་མ་གཞལ་བ་ན་དུ་བ་
 མེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའང་མ་གཞལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེན། འདོད་པ་ཁོ་ནའོ། །མེའི་འབྲས་བུ་མི་སྤྲང་
 བར་འདོད་དོ་ཞེན། འོ་ན་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་སྤྲང་བ་དང་མི་སྤྲང་བ་འགལ་བས་མེའི་འབྲས་བུ་མི་སྤྲང་ན་
 དུ་བ་ཉིད་ཀྱང་སྤྲང་བ་འགལ་ལོ། །མེའི་འབྲས་བུ་མ་གཞལ་བས་དུ་བ་མ་གཞལ་བར་ཐལ་ལོ་ཞེས་
 བརྗོད་ན་ཁྱབ་པ་མེད་དེ་སྟོན་པོ་དང་མི་རྟག་པ་ལྟར་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་ངེས་པ་དང་མ་ངེས་པ་མི་འགལ་
 བའི་ཕྱིར་རོ།

གསུམ་པ་(རིགས་ཤེས་བདེན་པ་རྟོགས་པ་དོན་དམ་གྱི་བདེན་པར་ཐལ་བ་སྤང་བ་)ནི། ཤེས་པ་རིགས་པའི་
 གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་པས་ཤེས་བྱ་རིགས་པའི་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་ན་སྟོང་ཉིད་བདེན་པ་རིགས་པའི་གཞལ་
 བྱ་ཡིན་པས་དེས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སྟོང་ཉིད་འཇལ་བའི་རྗེས་དཔག་བདེན་པ་རྟོགས་པ་རིགས་
 པའི་གཞལ་བྱ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པར་འགྱུར་ཞེན། ཆོས་དེ་གཞལ་བས་དེས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་
 ངེས་པར་འཇལ་ན་མངོན་སུམ་གྱིས་སྟོན་པོ་གཞལ་བ་ན་དེས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སྟོན་པོའི་མི་རྟག་
 པའང་འཇལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཆོས་དེ་མ་གཞལ་བས་དེས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་མི་འཇལ་ན་སྟོན་པོ་མ་
 གཞལ་བའི་ཆེ་སྟོན་པོའི་མི་རྟག་པ་མི་འཇལ་བར་ཐལ་ལོ་ཞེན་འདོད་པ་ཁོ་ནའོ། །ཡང་རིགས་པས་
 སྟོང་ཉིད་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཙམ་གྱིས་རྗེས་དཔག་བདེན་པ་རྟོགས་པར་མི་འགྲུབ་སྟེ། མངོན་སུམ་གྱིས་
 སྟོང་ཉིད་བདེན་པར་ངེས་ཀྱང་རྗེས་དཔག་བདེན་པ་འཇལ་བར་མི་འགྲུབ་པ་བཞིན་ནོ། །རྗེས་དཔག་གི་
 གཞལ་བྱ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ན་རྗེས་དཔག་བདེན་པ་འཇལ་བར་ལྷགས་ལ་གྲུབ་ཀྱང་རིགས་པས་ཅིར་
 ཡང་མ་གྲུབ་པའི་མེད་དགག་རྟོགས་ཀྱི། སྟོང་ཉིད་རྗེས་དཔག་གི་གཞལ་བྱར་བདེན་པའི་མ་ཡིན་དགག་
 མི་རྟོགས་པས་རྗེས་དཔག་བདེན་པ་རྟོགས་པར་མི་འགྲུབ་པོ། །འོ་ན་ཤེས་པ་ཙམ་དུ་གྲུབ་པས་སྟོང་ཉིད་

ཤེས་བྱར་མི་འགྲུབ་སྟེ། རྫོན་པོ་ལ་དམིགས་པའི་ཤེས་པ་གྲུབ་ཀྱང་སྟོང་ཉིད་ཤེས་བྱར་མི་འགྲུབ་པ་
བཞིན་ནོ། །སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཤེས་པ་གྲུབ་ན་སྟོང་ཉིད་ཤེས་བྱར་གྲུབ་ཀྱང་ཐ་སྟད་པའི་ཚད་
མས་སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཤེས་པ་མི་འགྲུབ་པས་སྟོང་ཉིད་ཤེས་བྱར་མི་འགྲུབ་པོ་ཞེ་ན། ཐ་སྟད་
པའི་ཤེས་པ་རང་རིག་ཡིན་ལ་དེས་ཤེས་པ་ཙམ་མྱོང་བ་ན་སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་བྱེད་མ་མྱོང་བར་
འགལ་ལ་རྣམ་ལྟན་ལ་ཡིད་གཏད་པ་ན་མ་ངེས་པར་འགལ་ལོ།

བཞི་པ་(རིགས་ཤེས་བདེན་པ་རྟོགས་པ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་སྒྲུབ་པ་)ནི། ཤེས་པ་
རིགས་པས་མ་གཞལ་བས་དེས་བྱང་པར་དུ་བྱས་པའི་ཤེས་བྱ་རིགས་པས་མི་འཇལ་ན། སྟོང་ཉིད་ཐ་
སྟད་པའི་ཚད་མའི་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་པས་དེས་བྱང་པར་དུ་བྱས་པའི་སྟོང་ཉིད་བདེན་པ་རྟོགས་པ་ཞེས་
ཚད་མའི་ཚེས་ཀྱང་ཐ་སྟད་པའི་ཚད་མའི་ཡུལ་མ་ཡིན་ཞིང་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་པོ་
ཞེ་ན། སྟོང་ཉིད་ཐ་སྟད་ཀྱི་ཚད་མའི་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་རྟགས་སུ་འགོད་ན་མ་གྲུབ་སྟེ་སྟོང་ཉིད་
འཇལ་བ་སྒྲུབ་པ་འཇལ་བ་དང་རྣམས་གཅིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྟོང་ཉིད་ཐ་སྟད་པའི་ཚད་མའི་ལྷོག་པའི་
ཡུལ་མ་ཡིན་པས་སྟོང་ཉིད་བདེན་པ་རྟོགས་པའི་ཚད་མའི་ཚེས་དེ་ཐ་སྟད་པའི་ཚད་མའི་ལྷོག་པའི་ཡུལ་
མ་ཡིན་པར་སྒྲུབ་ན་བྱུང་བ་མེད་དོ། །འོ་ན་ཤེས་པ་རིགས་པའི་རྣམས་ཀྱིས་ཡུལ་^༡“མ་ཡིན་པ་རྟགས་སུ་
འགོད་ན་མ་གྲུབ་སྟེ་ཤེས་པ་འཇལ་བའི་རང་རིག་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་རིགས་པ་དང་རྣམས་གཅིག་པའི་
ཕྱིར་རོ། །ཤེས་པ་རིགས་པའི་ལྷོག་པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པས་ཤེས་བྱ་རིགས་པའི་ལྷོག་པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་
པར་སྒྲུབ་ན་བྱུང་བ་མེད་དོ་ཞེ་ན། རིགས་པའི་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པའི་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་
བདེན་ཡང་། ཤེས་པ་རིགས་པའི་ལྷོག་པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པས་ཤེས་བྱ་རིགས་པའི་ལྷོག་པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་
པར་སྒྲུབ་པ་བྱུང་བ་མ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རིགས་པའི་ལྷོག་པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་དབྱེད་
ན་བདེན་ཞེན་ལྷོག་པ་ཡིན་ལ། ཤེས་པ་ལ་དབྱེད་ན་བདེན་ཞེན་ལྷོག་པ་ཤེས་པས་བྱང་པར་དུ་བྱས་
པའི་ཤེས་བྱ་ལ་བདེན་ཞེན་མི་ལྷོག་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ།

འོ་ན་སྟོང་ཉིད་ཐ་སྟད་པའི་ཚད་མའི་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་བདེན་ཡང་།
སྟོང་ཉིད་ཐ་སྟད་པའི་ཚད་མའི་ལྷོག་པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པས་སྟོང་ཉིད་བདེན་པ་རྟོགས་པ་ཐ་སྟད་པའི་
ཚད་མའི་ལྷོག་པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་སྒྲུབ་པ་བྱུང་བ་མ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཐ་སྟད་པའི་ཚད་མའི་ལྷོག་
པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་དབྱེད་ན་བདེན་ཞེན་མི་ལྷོག་པས་ཡིན་ན། སྟོང་ཉིད་ལ་དབྱེད་ན་

བདེན་ཞེན་མི་ལྷོག་ལ་དེས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སྟོང་ཉིད་བདེན་པ་རྟོགས་པ་ལ་བདེན་ཞེན་ལྷོག་པ་
འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེན། ཚས་དེ་ལ་བདེན་ཞེན་མི་ལྷོག་པས་དེས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཚས་ལ་བདེན་
ཞེན་ལྷོག་པ་འགལ་ན་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ལ་བདེན་ཞེན་མི་ལྷོག་པས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
ཀྱིས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་ལ་བདེན་ཞེན་ལྷོག་པ་འགལ་བར་ཐལ་ལོ། །གང་ཟག་གི་
བདག་ལ་བདེན་ཞེན་ལྷོག་པས་དེས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཕྱང་པོ་ལ་བདེན་ཞེན་ལྷོག་པར་ཐལ་བར་
བརྗོད་ན་འདོད་པ་ཡིན་པས་མི་མཆུངས་སོ།།

ལྷ་པ་(སྤང་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་མ་དབྱུད་པའི་ཡུལ་དུ་མི་འཐད་པ་སྤང་བ་)ནི། སྤང་བ་རིགས་པའི་ལྷོག་
པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པས་སྤང་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་ཚོགས་པ་རིགས་པའི་ལྷོག་པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་ན། སྤང་
ཉིད་ཐ་སྟོད་པའི་ཚད་མའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པས་སྤྱོད་ཉིད་དང་སྤང་བ་ཚོགས་པ་ཐ་སྟོད་པའི་ཚད་མའི་ཡུལ་
མ་ཡིན་ཞིང་ཀྱན་རྫོང་གི་བྱི་བདེན་པར་མི་རུང་ངོ་ཞེན། འདིར་ཡང་ལྷ་མ་བཞིན་དུ་སྤྱོད་ཉིད་ཐ་སྟོད་པའི་
ཚད་མའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་སྤྱོད་ཉིད་ལ་དབྱུད་པས་བདེན་པའི་ཞེན་པ་མི་ལྷོག་པ་ཡིན་ན།
སྤྱོད་ཉིད་ལ་དབྱུད་པས་བདེན་ཞེན་མི་ལྷོག་པ་ཡིན་ཀྱང་སྤྱོད་ཉིད་དང་སྤང་བ་ཚོགས་པ་ལ་དབྱུད་པས་
བདེན་ཞེན་ལྷོག་པ་མི་འགལ་བས་སྤང་བ་དང་སྤྱོད་པ་ཉིད་ཚོགས་པ་ཐ་སྟོད་པའི་ཚད་མའི་ཡུལ་དུ་མི་
འགལ་ཏེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ལ་བདེན་པའི་ཞེན་པ་བསྐྱོད་དུ་མེད་ཀྱང་བདག་མེད་དང་མོ་
གཤམ་སུའི་ཚོགས་པ་ལ་བདེན་ཞེན་སྐྱོད་དུ་རུང་བ་བཞིན་ལོ། །གང་ཟག་གི་བདག་ལ་བདེན་ཞེན་ལྷོག་
ལ་དེ་དང་ཕྱང་པོའི་ཚོགས་པ་ལ་བདེན་ཞེན་མི་ལྷོག་པ་འགལ་བ་ལྟར། སྤང་བ་ལ་དབྱུད་པས་བདེན་
ཞེན་ལྷོག་ལ་དེ་དང་རང་བཞིན་མེད་པ་ཚོགས་པ་ལ་དབྱུད་པས་བདེན་ཞེན་མི་ལྷོག་པར་འགལ་བས་
སྤང་བ་རིགས་པའི་ལྷོག་པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་ལ། སྤང་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་རིགས་པའི་ལྷོག་པའི་ཡུལ་
དུ་འགལ་བས་སྤང་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ་ཀྱན་རྫོང་གི་བྱི་བདེན་པ་ཁོ་ན་
ཡིན་ནོ།།

བཞི་པ་(དངོས་པོ་བདེན་པའི་ངོ་བོས་སྤྱོད་པར་མཚན་པ་ལ་བརྩད་པ་སྤང་བ་)གཉིས་སྟེ། སྤྱོད་ཉིད་དངོས་པོ་
དང་བྱས་པར་མཚན་པར་ཐལ་བ་དང་། སྤྱོད་ཉིད་ལ་དབྱུད་བཟོད་ཞེགས་པར་ཐལ་བ་སྤང་བའོ།།

དང་པོ་(སྤྱོད་ཉིད་དངོས་པོ་དང་བྱས་པར་མཚན་པར་ཐལ་བ་སྤང་བ་)ནི། དངོས་པོ་དང་བྱས་པ་རིགས་
པས་གྲུབ་པའི་ངོ་བོས་སྤྱོད་པའི་རྫས་ཡིན་པས་བདེན་པའི་ངོ་བོས་སྤྱོད་པའི་ཐ་སྟོད་དུ་བྱར་རུང་བའི་

རྣམས་ཡིན་པར་མཚོན་པ་དང་། བདེན་པའི་ངོ་བོས་སྟོང་བ་རྒྱས་བསྐྱེད་པ་དང་དོན་བྱེད་པའི་རྣམས་ཡིན་པས་བྱས་པའི་རྣམས་དང་དངོས་པོའི་རྣམས་སུ་མཚོན་པ་ལུ་ཅག་གཉིས་ཀྱིས་འདོད་པ་ཡིན་ལ། བྱེད་དོན་བྱེད་པ་དང་རྒྱས་བསྐྱེད་པའི་རིགས་ལ་རིགས་པས་གྲུབ་པའི་ངོ་བོས་སྟོང་བས་དོན་དམ་པའི་ངོ་བོས་སྟོང་བའི་ཐ་སྟད་རྟེན་པར་མཚོན་ན། དོན་དམ་པའི་ངོ་བོས་སྟོང་བའི་རིགས་ལ་དོན་བྱེད་པ་དང་རྒྱས་བསྐྱེད་པ་རྟེན་པས་བྱས་པ་དང་ཡོད་པའི་ཐ་སྟད་རྟེན་པར་ཅི་སྟེ་མི་མཚོན་ཅི་ན།

སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རིགས་བྱས་པ་དང་དངོས་པོར་མཚོན་ན་སྟོང་ཉིད་དང་རྣམས་ཅིག་པའི་དངོས་པོ་ལ་སོགས་པ་ལྟོག་པ་གཞན་གྱི་རིགས་རྒྱས་བསྐྱེད་པ་དང་དོན་བྱེད་པས་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་རིགས་བྱས་པ་དང་ཡོད་པར་མཚོན་ནམ། སྟོང་ཉིད་རྒྱས་བསྐྱེད་པ་དང་དོན་བྱེད་པས་མཚོན། དང་པོ་ལྷར་ན་ལྷ་བ་གཉིས་སྣང་དང་རྣམས་གཅིག་པའི་རང་རིག་གཟུང་དོན་ལ་མ་འབྲུལ་བས་ལྷ་བ་གཉིས་སྣང་མངོན་སུམ་དུ་མཚོན་པར་འགྱུར་ལ། གཉིས་པ་ལྷར་ན་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རིགས་རྒྱས་བསྐྱེད་པས་མེད་དགག་འབྲས་བུར་མི་འགལ་བས་མེད་དགག་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་འབྲས་བུའི་རྟགས་སྟོང་པ་དང་། སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རིགས་ཀྱིས་དོན་བྱེད་ན་མེད་དགག་རྒྱར་མི་འགལ་བས་མེད་དགག་བསྐྱུབ་བྱའི་ཆོས་སུ་བྱེད་པའི་འབྲས་བུའི་རྟགས་སྟོང་པར་འགྱུར་རོ།

འོ་ན་བྱས་པ་དང་ཡོད་པའི་རིགས་སྟོང་བ་ཉིད་དུ་མཚོན་ན་བྱས་པ་དང་ཡོད་པ་དང་རྣམས་གཅིག་པའི་ལྟོག་པ་གཞན་རིགས་པས་གྲུབ་པའི་ངོ་བོས་སྟོང་བས་མཚོན་ནམ། བྱས་པ་དང་ཡོད་པ་ཉིད་རིགས་པས་གྲུབ་པའི་ངོ་བོས་སྟོང་བས་མཚོན། དང་པོ་ལྷར་ན་ལྷ་བ་གཉིས་སྣང་དང་རྣམས་ཅིག་པའི་རང་རིག་གཟུང་དོན་ལ་མ་འབྲུལ་བས་ལྷ་བ་གཉིས་སྣང་མངོན་སུམ་དུ་མཚོན་པར་འགྱུར་ལ། གཉིས་པ་ལྷར་ན་རིགས་དེ་ཉིད་དབྱེད་བཟོད་པའི་དོན་བྱེད་པས་སྟོང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། བྱས་པ་དང་ཡོད་པ་དང་རྣམས་གཅིག་པའི་ལྟོག་པ་གཞན་རིགས་པས་གྲུབ་པའི་ངོ་བོས་སྟོང་བས་བྱས་པ་དང་ཡོད་པའི་རིགས་སྟོང་བ་ཉིད་དུ་མི་མཚོན་ཏེ། བྱས་པ་དང་ཡོད་པའི་རིགས་ཉིད་རིགས་པས་གྲུབ་པའི་ངོ་བོས་སྟོང་བས་བྱས་པ་དང་ཡོད་པ་ལ་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཐ་སྟད་རྟེན་པར་མཚོན་ལ་རིགས་དེ་ཉིད་རིགས་པས་གྲུབ་པའི་ངོ་བོས་སྟོང་བ་ནི་འདོད་པ་ཉིད་དེ། རྒྱ་གཅིག་དང་དུ་མར་བཅའ་ན་མ་རྟེན་པས་བྱས་པའི་རིགས་དབྱེད་ན་མ་གྲུབ་པས་བྱས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་བར་མཚོན་ལ། འབྲས་བུའི་རིགས་གཅིག་དང་དུ་མར་བཅའ་ན་མ་རྟེན་པས་དོན་བྱེད་པའང་རིགས་པས་མ་རྟེན་དེ་ཡོད་པའི་རིགས་རིགས་པས་

གྲུབ་པའི་ངོ་བོས་སྟོང་བར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་དངོས་པོ་ལ་དབྱུང་བཟོད་ཁེགས་པར་ཐལ་བ་སྤང་བ་ནི། གལ་ཏེ་དབྱུང་མི་བཟོད་པར་གྲུབ་པ་ན་དངོས་པོ་ལ་དབྱུང་བཟོད་ཁེགས་པས་དེའི་བྱ་བ་བྱ་སྟོང་པ་ཉིད་དངོས་པོ་དང་རྩིས་ཅིག་པ་ཁེགས་མ་ཡིན་ནམ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་དངོས་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་རྩིས་གཅིག་པས་དངོས་པོ་དབྱུང་བཟོད་པའི་རྩིས་སྤྱུ་གྲུབ་པས་དངོས་པོ་དབྱུང་མི་བཟོད་པའི་རྩིས་ཡིན་པ་ཁེགས་པར་འགྱུར་རེ་ཞེ་ན།

དེ་ལྟར་སེམས་ན་ལྷ་བ་གཉིས་སྤང་གཟུང་དོན་ལ་འབྱུང་བའི་རྩིས་ཡིན་པས་གཟུང་དོན་ལ་མ་འབྱུང་བའི་རྩིས་ཡིན་པ་ཁེགས་པས་རང་རིག་དང་རྩིས་ཅིག་པ་ཁེགས་པ་མ་ཡིན་ནམ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་རང་རིག་གི་རྩིས་ཡིན་པས་གཟུང་དོན་ལ་མ་འབྱུང་བའི་རྩིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷ་བ་གཉིས་སྤང་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་རེ་ཞེས་བརྗོད་ན་ལན་ཅི་ཡོད། ལྷ་བ་གཉིས་སྤང་བྱི་རོལ་ལ་ལྟོས་ནས་འབྱུང་བས་བྱི་རོལ་ལ་མ་འབྱུང་བ་ཁེགས་ཀྱང་དེ་རང་རིག་གི་བྱ་བ་བྱེད་མ་ཡིན་ལ་ཤེས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་མ་འབྱུང་བ་རང་རིག་གི་བྱ་བ་བྱེད་ཡིན་ཡང་དེ་ཁེགས་པ་མེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་ལྷ་བ་གཉིས་སྤང་རང་རིག་པའི་རྩིས་ཡིན་པས་ཤེས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་མ་འབྱུང་བའི་རྩིས་ཡིན་ཏེ། ཤེས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་འབྱུང་བ་ཁེགས་ཀྱང་བྱི་རོལ་ལ་ལྟོས་ནས་འབྱུང་བ་ཡིན་པར་ཡང་མི་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། འདིར་ཡང་དངོས་པོ་མ་ཡིན་དགག་འཇལ་བའི་ཡུལ་དུ་དབྱུང་མི་བཟོད་པས་མ་ཡིན་དགག་དུ་དབྱུང་བཟོད་པ་ཁེགས་ཀྱང་དེ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་བྱ་བ་བྱེད་མ་ཡིན་ལ། མེད་དགག་དུ་དབྱུང་བཟོད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་བྱ་བ་བྱེད་ཡིན་ཡང་དེ་དངོས་པོ་ལ་ཁེགས་པ་མེད་ལ། དངོས་པོ་སྟོང་ཉིད་དུ་ངེས་པའི་ཡུལ་དུ་མེད་དགག་དུ་དབྱུང་བཟོད་པར་གྲུབ་པས་སྟོང་ཉིད་ངེས་པའི་ཡུལ་དུ་དབྱུང་མི་བཟོད་པ་ཁེགས་ཀྱང་མ་ཡིན་དགག་ངེས་པའི་ཡུལ་དུ་དབྱུང་མི་བཟོད་པ་མི་འགལ་བས་མ་ཡིན་དགག་དུ་དབྱུང་མི་བཟོད་པའང་མི་འགལ་ལོ།།

ཡང་ལྟོག་པ་ལ་བདེན་ནས་དངོས་པོ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་མ་ཡིན་ལ་སྟོང་ཉིད་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་པ། དངོས་པོ་རིགས་པའི་གཞལ་བྱའི་ལྟོག་པ་མ་ཡིན་པས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་མ་ཡིན་པར་བརྗོད་ན་སྟོང་ཉིད་ཀྱང་མེད་དགག་ཡིན་པས་རིགས་པའི་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་དགག་གི་ལྟོག་པ་མ་ཡིན་པས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། སྟོང་ཉིད་རིགས་པའི་གཞལ་བྱའི་རྩིས་ཡིན་པས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་མ་ཡིན་པར་བརྗོད་ན་སྟོང་པ་ཉིད་དང་དངོས་པོ་འང་རྩིས་གཅིག་པས་དངོས་པོ་འང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པར་འགྱུར་རེ་ཞེས་ཆོལ་བ་དག་ལ། དངོས་པོ་དང་

སྟོང་པ་ཉིད་རིགས་པའི་གཞལ་བྱ་དང་རྣམ་ཅིག་པར་འདྲ་ལ་ལྟོག་པ་ཐ་དད་པར་འདྲའང་། སྟོང་པ་
 ཉིད་ལ་རིགས་པའི་གཞལ་བྱ་དང་མཚན་བྱ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པའི་ཐ་སྟངས་རྟེན་པས་དོན་དམ་པའི་
 བདེན་པར་མཚན་པའི་མཚན་གཞི་ཡིན་པས་སྟོང་པ་ཉིད་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་བརྗོད་པ་
 ཡིན་ལ། དངོས་པོ་ལསོགས་པ་མ་ཡིན་དགག་ལ་རིགས་པའི་གཞལ་བྱ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པའི་
 ཐ་སྟངས་མི་རྟེན་པས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པར་མཚན་པའི་མཚན་གཞི་མ་ཡིན་པས་དངོས་པོ་ལ་སོགས་
 པ་མ་ཡིན་དགག་རྣམས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་མ་ཡིན་ལོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ན། འོ་ན་དངོས་པོ་སྟོང་
 པ་ཉིད་ཡིན་པས་རིགས་པའི་གཞལ་བྱ་རྟེན་པས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པར་མཚན་པའི་མཚན་གཞིར་
 འགྱུར་ལ། དེ་འདོད་ན་མ་དབྱུང་པའི་སྒོ་རོང་བདེན་པས་ཀྱན་རྫོང་གི་བདེན་པར་མཚན་པའི་མཚན་
 གཞི་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།

འོ་ན་སྐྱ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་ལྟོས་པའི་གཏན་ཚིགས་མ་ཡིན་ལ། བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་
 པར་སྐྱབ་པ་ལ་ལྟོས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ལོ་ཞེས་བརྗོད་པ། སྐྱ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་ལྟོས་པའི་
 རྟོགས་ཀྱི་ཚེས་དང་བྱབ་པའི་ལྟོག་པ་མ་ཡིན་པས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཚིགས་མ་ཡིན་པར་
 བརྗོད་ན། བྱས་པ་ཉིད་ཀྱང་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་ལྟོས་པའི་རྟོགས་ཚེས་དང་བྱབ་པའི་ལྟོག་པ་མ་
 ཡིན་པས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་ལྟོས་པའི་གཏན་ཚིགས་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་
 པར་སྐྱབ་པ་ལ་ལྟོས་པའི་རྟོགས་ཚེས་དང་བྱབ་པའི་རྣམ་ཡིན་པས་བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་
 ལྟོས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་པར་བརྗོད་ན་བྱས་པ་དང་རྣམ་ཅིག་པས་སྐྱའང་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་
 ལ་ལྟོས་པའི་རྟོགས་ཀྱི་ཚེས་དང་བྱབ་པའི་རྣམ་ཡིན་པས་སྐྱའང་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་ལྟོས་པའི་
 གཏན་ཚིགས་སུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཤོ་ལ་བ་དག་ལ། སྐྱ་དང་བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་ལྟོས་པའི་
 རྟོགས་ཀྱི་ཚེས་དང་བྱབ་པ་དང་རྣམ་ཅིག་པར་འདྲ་ལ་ལྟོག་པ་ཐ་དད་པར་འདྲའང་། བྱས་པ་ལ་སྐྱ་
 མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟོགས་ཀྱི་ཚེས་དང་བྱབ་པའང་རྟེན་ལ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་
 ཐ་སྟངས་ཀྱང་རྟེན་པས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་མཚན་གཞི་ཡིན་པས་བྱས་པ་སྐྱ་མི་
 རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ལོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ལ། སྐྱ་ལ་མཚན་ཉིད་དང་མཚན་བྱ་བྱང་
 གཅིག་མི་རྟེན་པས་སྐྱ་མཚན་གཞི་མ་ཡིན་པས་སྐྱ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཚིགས་མ་ཡིན་ལོ་
 ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ན། སྐྱ་ཉིད་བྱས་པ་ཡིན་པས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟོགས་ཚེས་དང་བྱབ་པས་སྐྱ་

མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་སུ་མཚོན་པའི་མཚན་གཞིར་འགྱུར་ལ། དེ་འདྲོད་ན་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་
ལ་ལྟོས་ནས་ཕྱོགས་ཚོས་དང་མི་ལྟན་པས་མ་གྲུབ་པར་མཚོན་པའི་མཚན་གཞི་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ
ན་ལན་ཅི་ཡོད། སྐྱ་བྱས་པའི་ལྟོག་པ་ཡིན་པས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་མཚན་གཞིར་
ཐལ་ལོ་ཞེ་ན་གཏན་ཚིགས་མ་གྲུབ་སྟེ་སྐྱ་དང་བྱས་པ་ལྟོག་པ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐྱ་བྱས་པའི་རྩ་
ཡིན་པས་སྐྱ་མི་རྟག་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་མཚན་གཞིར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན་བྱབ་པ་མེད་དེ། རྩ་ཅིག་གྱུར་
བྱས་པའི་ལྟོག་པ་མཚན་གཞི་ཡིན་ལ་སྐྱའི་ལྟོག་པ་མཚན་གཞི་མ་ཡིན་པ་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ།

སྐྱ་ལ་བྱས་པ་རྟེན་པར་ཡོད་པས་སྐྱ་ལ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་མཚན་
གཞི་རྟེན་པར་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན་འདྲོད་པ་ཁོ་ནའོ་ཞེ་ན། འདིར་ཡང་དངོས་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ལྟོག་
པ་ཡིན་པས་རིགས་པའི་གཞལ་བྱས་དོན་དམ་གྱི་བདེན་པར་མཚོན་པའི་མཚན་གཞིར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན།
གཏན་ཚིགས་མ་གྲུབ་སྟེ་དངོས་པོ་དང་སྟོང་པ་ཉིད་ལྟོག་པ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དངོས་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་
ཀྱི་རྩ་ཡིན་པས་རིགས་པའི་གཞལ་བྱས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པའི་ཐ་སྟངས་དུ་མཚོན་པའི་མཚན་
གཞིར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན་བྱབ་པ་མེད་དེ། རྩ་ཅིག་གྱུར་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ལྟོག་པ་མཚན་གཞི་ཡིན་ལ་དངོས་
པོའི་ལྟོག་པ་མཚན་གཞི་མ་ཡིན་པ་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དངོས་པོ་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་རྟེན་པར་ཡོད་པས་
དངོས་པོ་ལ་རིགས་པའི་གཞལ་བྱས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པར་མཚོན་པའི་མཚན་གཞི་རྟེན་པར་ཡོད་པར་
ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། འདྲོད་པ་ཁོ་ནའོ། །དངོས་པོ་ལ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པའི་མཚན་གཞི་རྟེན་པར་ཡོད་པས་
དངོས་པོ་མ་དབྱེད་པའི་ཡུལ་དུ་བདེན་པས། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པར་མཚོན་པའི་མཚན་གཞི་མ་ཡིན་
པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྐྱ་ལ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་ལྟོས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་མཚན་གཞི་རྟེན་པར་
ཡོད་པས་སྐྱ་ཉིད་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་ལྟོས་པའི་མ་གྲུབ་པར་མཚོན་པའི་མཚན་གཞི་མ་ཡིན་པར་
འགྱུར་རོ། །སྐྱ་ལ་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་མཚན་གཞི་རྟེན་པར་ཡོད་པར་གྲུབ་པས་རྟེན་པར་མེད་པ་ཞིགས་ཀྱི།
སྐྱ་ཉིད་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་མཚན་གཞི་ཡིན་པར་མ་གྲུབ་པས་སྐྱ་མ་གྲུབ་པར་མཚོན་པའི་མཚན་གཞི་ཡིན་
པ་མི་ཞིགས་སོ་ཞེ་ན། དངོས་པོ་ལ་འང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པར་མཚོན་པའི་མཚན་གཞི་རྟེན་པར་ཡོད་
པ་གྲུབ་པས་རྟེན་པར་མེད་པ་ཞིགས་ཀྱི། དངོས་པོ་ཉིད་དོན་དམ་པའི་བདེན་པར་མཚོན་པའི་མཚན་
གཞི་ཡིན་པར་མ་གྲུབ་པས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པར་མཚོན་པའི་མཚན་གཞི་ཡིན་པ་མི་ཞིགས་སོ།

ལྷ་པ་སྟོང་ཉིད་གཞལ་བྱར་མཚོན་པ་ལ་མི་འཐད་པ་སྤང་བ་ནི། རིགས་གཞལ་བྱར་མི་འཐད་པ་དང་།

སྟོང་པ་ཉིད་དཔྱད་བཅོད་ཁེགས་པར་ཐལ་བ་སྦྱང་བའོ།།

དང་པོ་(རིགས་གཞལ་བྱར་མི་འཐད་པ་)ནི། སྟོང་པ་ཉིད་ལ་ཚད་མའི་ཡུལ་དུ་བྱར་རུང་པས་གཞལ་བྱར་མཚོན་ན་དོན་བྱེད་པས་དངོས་པོར་ཡང་ཅི་སྟེ་མི་མཚོན་ཞེ་ན། སྟོང་པ་ཉིད་དང་རྩལ་གཅིག་པའི་དངོས་པོ་ལ་དོན་བྱེད་པ་ཏེན་པས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རིགས་དངོས་པོར་མཚོན་ནམ། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རིགས་ཉིད་དོན་བྱེད་པས་སྟོང་པ་ཉིད་དངོས་པོར་མཚོན། དང་པོ་ལྷར་ན་ལྷ་བ་གཉིས་སྟངས་དང་རྩལ་གཅིག་པའི་རང་རིག་ལ་གཟུང་དོན་ལ་མ་འབྲུལ་བ་ཏེན་པས་ལྷ་བ་གཉིས་སྟངས་མངོན་སུམ་དུ་མཚོན་པར་འགྱུར་ལ། གཉིས་པ་ལྷར་ན་སྟོང་པ་ཉིད་མེད་དགག་གི་རིགས་ཀྱིས་འབྲས་བུ་སྦྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །འོ་ན་སྟོང་པ་ཉིད་དང་གཞལ་བྱར་མཚོན་ན་འང་སྟོང་པ་ཉིད་དང་རྩལ་གཅིག་པའི་ཡོད་པ་ལ་སོགས་པ་ཚད་མས་གཞལ་བས་སྟོང་པ་ཉིད་གཞལ་བྱར་མཚོན་ནམ། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རིགས་ཉིད་ཚད་མས་གཞལ་བྱར་ཡིན་པས་སྟོང་པ་ཉིད་གཞལ་བྱར་མཚོན། དང་པོ་ལྷར་ན་རང་རིག་གཟུང་དོན་ལ་མ་འབྲུལ་བས་ལྷ་བ་གཉིས་སྟངས་མངོན་སུམ་དུ་མཚོན་པར་འགྱུར་ལ། གཉིས་པ་ལྷར་ན་མེད་དགག་གི་རིགས་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་ཚད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རིགས་ཚད་མས་གཞལ་བྱར་ཡིན་པས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རིགས་གཞལ་བྱར་མཚོན་ལ། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རིགས་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་ཚད་པ་ནི་འདོད་པ་ཡིན་ལ། ཚད་མས་དཔྱད་བཅོད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཁེགས་པའི་བྱིར་རོ། །འོ་ན་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རིགས་དོན་བྱེད་པས་སྟོང་པ་ཉིད་དངོས་པོར་མཚོན་ལ། མེད་དགག་གི་རིགས་ཀྱིས་འབྲས་བུ་སྦྱེད་པ་འདོད་དོ་ཞེ་ན། འོ་ན་མེད་དགག་སྒྲུབ་པའི་འབྲས་བུའི་རྟགས་སྤྱད་པར་འགྱུར་རོ།།

གཉིས་པ་(སྟོང་པ་ཉིད་དཔྱད་བཅོད་ཁེགས་པར་ཐལ་བ་སྦྱང་བ་)ནི། སྟོང་པ་ཉིད་དཔྱད་བཅོད་པས་དཔྱད་མི་བཅོད་ཁེགས་པ་ན་དེའི་བྱབ་བྱ་གཞལ་བྱ་ཁེགས་པ་འམ། སྟོང་པ་ཉིད་གཞལ་བྱའི་རྩལ་ཡིན་པས་དཔྱད་མི་བཅོད་པའི་རྩལ་སྒྲུབ་པས་སྟོང་པ་ཉིད་དཔྱད་བཅོད་ཁེགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྟོང་པ་ཉིད་མེད་དགག་དུ་དཔྱད་བཅོད་པས་མེད་དགག་དུ་དཔྱད་མི་བཅོད་ཁེགས་ཀྱང་དེ་གཞལ་བྱའི་བྱབ་བྱེད་མ་ཡིན་ལ་མ་ཡིན་དགག་དུ་དཔྱད་མི་བཅོད་པ་བྱབ་བྱེད་ཡིན་ཡང་དེ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་ཡོད་པ་མི་ཁེགས་སྟེ། ལྷ་བ་གཉིས་སྟངས་ལ་བྱི་རོལ་ལ་མ་འབྲུལ་བ་ཁེགས་ཀྱང་གེས་པ་ལ་མ་འབྲུལ་བ་མི་ཁེགས་པས་རང་རིག་མི་ཁེགས་པ་བཞིན་ནོ། །སྟོང་པ་ཉིད་གཞལ་བྱའི་རྩལ་ཡིན་པས་མ་ཡིན་དགག་དུ་དཔྱད་མི་བཅོད་ཅིང་དཔྱད་བཅོད་པ་ཁེགས་ཀྱང་སྟོང་པ་ཉིད་མེད་དགག་དུ་དཔྱད་བཅོད་པ་མི་ཁེགས་སྟེ། ལྷ་བ་གཉིས་སྟངས་

རང་རིག་གི་རྣམ་ཡིན་པས་ཤེས་པ་ལ་མ་འབྲུལ་པའི་རྣམ་ཡིན་ལ་འབྲུལ་པའི་རྣམ་མ་ཡིན་ཡང་ཕྱི་
རོལ་ལ་འབྲུལ་བ་ཡིན་པ་མི་ཁེགས་པ་བཞིན་ནོ།།

ཡང་སྟོང་པ་ཉིད་དང་གཞལ་བྱ་དག་མ་དབྱེད་པའི་ཡུལ་དུ་བདེན་པ་དང་རྣམ་ཅིག་པར་འབྲེ་
ལ་ལྷོག་པ་ཐ་དད་པར་འབྲེའང་། གཞལ་བྱ་ལ་མ་དབྱེད་པའི་ཡུལ་དུ་བདེན་པ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་
པའི་ཐ་སྟོན་རྟེན་པས་ཀུན་རྫོབ་དུ་མཚན་པའི་མཚན་གཞི་ཡིན་པས་གཞལ་བྱ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་
ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་ལ། སྟོང་པ་ཉིད་ལ་དེ་གཉིས་མི་རྟེན་ཏེ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པར་མཚན་པའི་མཚན་
གཞི་མ་ཡིན་པས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ན། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱང་
གཞལ་བྱ་ཡིན་པས་མ་དབྱེད་པའི་ཡུལ་དུ་བདེན་པས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པར་མཚན་པའི་མཚན་
གཞིར་འབྱུར་ལ། དེ་འདོད་ན་རིགས་པའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པར་མཚན་པའི་
མཚན་གཞི་མ་ཡིན་པར་འབྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྐྱ་བྱས་པ་ཡིན་པས་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་དང་བྱབ་པ་ཆང་པས་
རྟགས་སུ་མཚན་པའི་མཚན་གཞིར་ཐལ་བ་དང་བསྐྱེས་པ་ལ་ལན་བརྗོད་པ་ལྟར། སྟོང་པ་ཉིད་གཞལ་
བྱའི་ལྷོག་པ་ཡིན་པས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པར་མཚན་པའི་མཚན་གཞིར་ཐལ་བ་བརྗོད་ན་གཏན་
ཆོགས་མ་གྲུབ་སྟེ། སྟོང་པ་ཉིད་མེད་དགག་དང་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་དགག་ལྷོག་པ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
སྟོང་པ་ཉིད་གཞལ་བྱ་དང་ངོ་བོ་གཅིག་པས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པར་མཚན་པའི་མཚན་གཞིར་ཐལ་ལོ་ཞེ་
ན། བྱབ་པ་མེད་དེ་ངོ་བོ་གཅིག་ཀྱང་གཞལ་བྱའི་ལྷོག་པ་མཚན་གཞི་ཡིན་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ལྷོག་པ་མཚན་
གཞི་མ་ཡིན་པ་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྟོང་པ་ཉིད་ལ་གཞལ་བྱ་རྟེན་པས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་མཚན་གཞི་
རྟེན་པར་ཐལ་བ་འདོད་ལ། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་མཚན་གཞི་རྟེན་པར་ཡོད་ཀྱང་དེ་ཉིད་དོན་དམ་ཀྱི་མཚན་གཞི་
ཡིན་པ་མི་འགལ་ཏེ། སྐྱ་ལ་རྟགས་མཚན་གཞི་རྟེན་པར་ཡོད་ཀྱང་སྟོང་པ་ཉིད་མཚན་གཞི་མ་ཡིན་པ་མི་
འགལ་བ་བཞིན་ནོ།།

དུག་པ་ཆོས་ཉིད་འདུས་མ་བྱས་སུ་མི་རུང་བ་སྤང་བ་ནི། ངོ་བོ་གཅིག་ལ་རྒྱ་དང་ལྗན་མི་ལྗན་
འགལ་བས་སྟོང་པ་ཉིད་རྒྱ་ལྗན་གྱི་རྣམ་ཡིན་ན་འདུས་མ་བྱས་སུ་མི་རྟེན་བརྗོད་ཅི་ན། མ་དབྱེད་པའི་སྒྲིའི་
ཡུལ་དུ་རྒྱ་ལྗན་ཡིན་པས་ཆོས་ཅན་འདུས་བྱས་ཡིན་ཡང་མཐར་ཐུག་དབྱེད་པའི་ཡུལ་དུ་རྒྱ་ལྗན་ཁེགས་
པས་ཆོས་ཉིད་འདུས་མ་བྱས་སུ་མི་འགལ་ཏེ། མ་དབྱེད་པའི་ཡུལ་དུ་དངོས་པོ་དང་སྐྱེ་འགག་གནས་
གསུམ་ཡོད་པས་ཆོས་ཅན་དངོས་པོ་དང་སྐྱེ་འགག་གནས་གསུམ་ཡོད་པ་ཡིན་ཡང་རིགས་པའི་ཡུལ་དུ་

དངོས་པོ་དང་སྒྲིལ་གཤམ་གནས་གསུམ་ཁེགས་པས་ཚོས་ཉིད་དངོས་པོར་མ་གྲུབ་པ་དང་སྒྲིལ་གཤམ་གནས་གསུམ་མེད་པ་མི་འགལ་བ་བཞིན་ནོ། །རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་བ་བས་དངོས་པོའི་རིགས་རྒྱས་བསྐྱེད་ཀྱང་སྦྱོང་ཉིད་ཀྱི་རིགས་རྒྱ་ལ་མི་ལྷོས་པས་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་དེའི་ལྷ་ར་ན་གཞལ་བྱའི་རིགས་ཀྱང་རྒྱ་དང་ལྷོག་བ་མ་གྲུབ་སྟེ་རྒྱ་ལ་མི་ལྷོས་པས་འདུས་མ་བྱས་སུ་འགྱུར་རོ། །

བདུན་པ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་རྣམ་པར་གཞག་པ་མི་འཐད་པ་སྤང་བ་ནི། གལ་ཏེ་ཤེས་པས་དབྱེད་ན་མ་རྟེན་པས་དབྱེད་ན་མ་རྟེན་པའི་ཕྱིར་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ཡིན་ན། དངོས་པོ་དང་ངོ་པོ་གཅིག་པའི་ཤེས་བྱའི་ཡང་དག་པའི་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་སྦྱི་དང་རྟོག་མེད་འབྲུལ་པའི་དམིགས་པ་དང་བདག་གཅིག་པའི་ཤེས་བྱ་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་ན། སྤང་བ་མེད་པ་ལ་ཡོད་པའི་ཤེས་བྱ་དེ་གཉི་གར་མ་འདུས་པས་དེ་ཡང་དག་པ་དང་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་དུ་མ་འདུས་པར་ཡང་འགྱུར་ལ། དེ་ལ་སྤང་ལ་རང་བཞིན་མེད་པས་མ་ཁུབ་པས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ལ་སྒྲུ་མ་ལྷ་བྱས་ཀྱང་མ་ཁུབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྤང་བ་མེད་པ་ནི་ཚད་མས་གྲུབ་པ་མེད་དོ། །ཡོད་དུ་རྒྱུག་ཀྱང་འབྲུལ་བའི་གཟུང་བ་མ་ཡིན་ལ་དབྱེད་བཟོད་པས་ཡང་དག་དུ་འདུ་ལ། དབྱེད་མི་བཟོད་པའི་མ་ཡིན་དགག་ཡིན་པས་སྒྲུ་མ་ལྷ་བྱ་ཡིན་ནོ། །

ང་མཚན་གཞི་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ།

མཚན་གཞི་ངེས་པར་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ལ། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པའི་མཚན་གཞི་འང་སྤང་བ་ཙམ་ལ་ཤེས་པ་རང་རིག་པ་དང་བྱི་རོལ་སྤང་བ་དོན་རིག་པ་དང་དོན་སྦྱི་རྟོག་མེད་འབྲུལ་པའི་སྤང་བ་རང་རིག་པའི་བྲགས་ལ་ངེས་ཤིང་། ཤེས་བྱ་དང་གཞལ་བྱ་ལ་སོགས་པའང་ཤེས་པ་དང་ཚད་མ་ལ་སོགས་པས་རྟོགས་པའི་བྲགས་ལ་ཡིན་ནོ། །བྱི་བྲག་བདེ་བ་དང་སྦྲོན་པོ་དང་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་མངོན་སུམ་མཐ་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལ་སོགས་པས་ཅི་རིགས་པར་ངེས་སོ། །

དོན་དམ་པའི་བདེན་པའི་མཚན་གཞི་མ་ཡིན་དགག་རིགས་པས་གྲུབ་པས་སྦྱོང་བ་ངེས་བྱེད་ལ་གཉིས་ཏེ། ཡང་དག་པའི་དངོས་པོ་དགག་པ་དང་། དེ་ལ་ལྷོས་པའི་མ་ཡིན་དགག་གཞན་དགག་པའོ། །

ང་། ཡང་དག་པའི་དངོས་པོ་དགག་པ།

(1) དགག་བྱ་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་འགོག་པ་སུན་དབྱུང་བ།

དང་པོ་ཡང་དག་པའི་དངོས་པོ་དགག་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། དགག་བྱ་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་འགོག་པ་སུན་དབྱུང་བ་དང་། རྗེས་

དཔག་གིས་འགོག་པའི་རྒྱལ་ལོ། །དང་པོ་དགག་བྱ་ཐལ་འཁྱུར་གྱིས་འགོག་པ་སྟན་དབྱུང་བ་ལ། གཞན་གྱི་ལྷགས་དགོད་པ་དང་།
དེ་སྟན་དབྱུང་བ་དང་། རང་གི་ལྷགས་རྣམ་པར་གཞག་པ་དང་། དེ་ལ་བརྟུན་པ་སྤང་བ་བཞིས་ངེས་པར་བྱའོ།

(9) གཞན་གྱི་ལྷགས་འགོད་པ།

དང་པོ་(གཞན་གྱི་ལྷགས་དགོད་པ)ནི། སློབ་དཔོན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ་ལ་སོགས་པས་ སློ་འབྲུལ་བ་
དང་མ་འབྲུལ་བའི་དབྱེ་བ་དང་། དེ་སྟོན་ནས་བདེན་པ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བའི་རྒྱལ་དང་། རང་རྒྱུད་གྱི་དག་གིས་སློབ་པ་འགོག་པ་སྟན་
དབྱུང་བ་དང་། ཐལ་འཁྱུར་གྱི་དག་གིས་སློབ་པ་འགོག་པའི་རྒྱལ་ བཞིས་རྣམ་པར་འཛོག་སྟེ།

དང་པོ་(སློབ་དཔོན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ་ལ་སོགས་པས་སློ་འབྲུལ་བ་དང་མ་འབྲུལ་བའི་དབྱེ་བ)ནི། ས་ཐོབ་པའི་
མཉམ་བཞག་དང་སངས་རྒྱས་གྱི་ས་ན་ཡུལ་གཤམ་བྱ་གང་ཡང་མ་གྲུབ་པས་ཡུལ་ཅན་གྱི་འཇུག་པ་ཞི་སྟེ་
སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་འཇུག་པ་ཆད་པ་ཉིད་ལ་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པས་ཡང་དག་པའི་སློ་མ་
འབྲུལ་ཞེས་གདགས་སྟེ། མདོ་སྡེ་བས་སྟོན་པོ་དང་འདྲ་བའི་སློ་ལ་སྟོན་པོ་རྟོགས་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟར་
ཆོས་ཉིད་སྟེ་བ་མེད་པ་དང་སློ་སྟེ་བ་དང་བྲལ་བ་འདྲ་བས་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་ཞེས་བྱ་སྟེ། གང་ཕྱིར་ཆོས་
ཉིད་སྟེ་མེད་ཡིན་ཞིང་སློ་ལ་སྟེ་བ་དང་བྲལ་བ། །དེ་ཕྱིར་དེ་རྣམ་རྟེན་ལ་དེ་ཡིས་དེ་ཉིད་རིག་པ་ལྟ་བུ་སྟེ།
གང་ཕྱིར་སེམས་ནི་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པར་བྱུང་བས་དེའི་ཡུལ། །དེ་རབ་རིག་པ་དེ་བཞིན་ཐ་སྟངས་བརྟེན་ནས་
རིག་པ་ཡིན།¹⁶ །ཞེའོ།

མཐོང་བ་བརྟུན་པའི་སློ་འབྲུལ་བ་ནི་སོ་སོའི་སྟེ་བོའི་སྤྱང་བ་ལ་བདེན་པའི་ཞེན་པ་ཅན་དང་།
ས་ཐོབ་པའི་རྗེས་ལ་སྤྱང་བ་ལ་བདེན་ཞེན་མེད་པ་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་དང་།
མེ་ལ་སོགས་པ་དཔོག་པའི་རྗེས་དཔག་དང་། འཛིག་རྟེན་པ་ལོ་ལ་སོགས་པ་ངེས་པ་སྤྱོད་ལ་རྟེན་པ་
དང་། དཔེ་དང་ཆོས་མཚུངས་པར་ཉེ་བར་འཇལ་བ་ལ་སོགས་པ་གཞོད་མེད་པའི་དབང་པོ་དྲུག་ལ་རྟེན་
པའི་འཛིག་རྟེན་པའི་སློ་འཛིག་རྟེན་ལ་བདེན་པར་གྲགས་པར་འཇལ་བ་དང་། གཞོད་བཅས་གྱི་དབང་
པོ་དྲུག་ལ་རྟེན་པ་འཛིག་རྟེན་པའི་ཡུལ་དུ་འང་མེད་པར་གྲགས་པའི་དོན་སྟོོ་འདོགས་པ་རྒྱ་བ་གཉིས་
དང་རྒྱ་གད་ལ་སོགས་པ་སྤྱང་བའི་དབང་པོའི་སློ་དང་། རྗེས་དཔག་ལྟར་སྤྱང་དང་གྲུབ་མཐའ་རན་པ་
ལ་བརྟེན་ཏེ་བདག་ལ་སོགས་པ་སྟོོ་འདོགས་པའི་ཡིད་གྱི་སློ་བསྐྱེད་པ་སྟེ། མཐོང་བ་བརྟུན་པ་རྣམ་པ་
གཉིས་ཡིན་ཏེ། །དབང་པོ་གསལ་དང་དབང་པོ་སྟོན་ལྟ་བུ། །སྟོན་ལྟ་དབང་པོ་རྣམས་གྱི་གཤམ་པ་

ནི། འདྲུལ་པོ་ལོགས་གྱུར་ལ་ལྷོས་ལོག་པར་འདོད།¹⁷ ཁྱེད།

གཉིས་པ་(དེ་ལ་ལྷོས་ནས་བདེན་པ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བའི་རྩལ་)ནི། བདེན་པ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་དང་། གྲུན་རྫོང་བའི་རང་བཞིན་དང་། དོན་དམ་པའི་རང་བཞིན་རྣམ་པར་གཞག་པ་གསུམ་མོ། འདྲུལ་པོ་(བདེན་པ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་)ནི། སྒོ་འབྲུལ་བ་ལོག་པའི་མཐོང་བའི་ངོ་ན་ཤེས་བྱ་སྣ་ཚོགས་སུ་སྣང་བ་ཀྱུན་རྫོང་གི་བདེན་པ་ཡིན་ལ། ཡང་དག་པའི་མཐོང་པས་ཅིང་བལྟར་མེད་པས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་སྟེ། དངོས་ཚོགས་ཡང་དག་མཐོང་པའི་ལོག་པ་ཡིས། འདྲུལ་རྟེན་དོ་བོ་གཉིས་ནི་འཛིན་པར་འགྱུར། ཡང་དག་མཐོང་ཡུལ་གང་ཡིན་དེ་ཉིད་དེ། མཐོང་བ་བརྟུན་པ་ཀྱུན་རྫོང་བདེན་པར་གསུངས།¹⁸ ཁྱེད།

གཉིས་པ་(ཀྱུན་རྫོང་བའི་རང་བཞིན་རྣམ་པར་གཞག་པ་)ནི། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་གཞོད་པ་མེད་པའི་དབང་ཤེས་དྲུག་གི་ཡུལ་འཛིན་རྟེན་པའི་བསམ་ངོར་བདེན་པ་ཡང་དག་པའི་ཀྱུན་རྫོང་ཡིན་ལ། སྒོ་བ་གཉིས་དང་སྒྲི་ལམ་ལ་སོགས་པ་གཞོད་པ་དང་བཅས་པའི་དབང་ཤེས་དྲུག་གི་ཡུལ་འཛིན་རྟེན་པའི་བསམ་ངོར་ཡང་མེད་པ་ཀྱུན་བརྟགས་པས་ལོག་པའི་ཀྱུན་རྫོང་ཡིན་ལ། དེ་གཉི་ག་སྒོའི་འཇུག་པ་ཞི་བ་ལ་སྒྲིབ་པའི་གཏི་མུག་གི་རང་བཞིན་ཀྱུན་རྫོང་གི་སྒོའི་ཡུལ་དུ་བདེན་པར་བརྟགས་པས་ཀྱུན་རྫོང་གི་བདེན་པ་སྟེ། གཞོད་པ་མེད་པར་དབང་པོ་དྲུག་པོ་ཡི། ཡུལ་གྱུར་གང་ཡིན་འཛིན་རྟེན་ལ་ལྷོས་ནས། འཛིན་རྟེན་ཉིད་ལས་བདེན་ཡིན་ལྟ་མ་ནི། འཛིན་རྟེན་ལའང་ལོག་པ་ཉིད་དུ་གཞག་¹⁹ ཁྱེས་པ་དང་། མི་ཤེས་གཉིད་ཀྱིས་རབ་བསྐྱོད་ལུ་སྟེགས་ཅན། རྣམས་ཀྱིས་དངོས་རྣམས་ཇི་བཞིན་བརྟགས་པ་དང་། སྒྲི་མ་སྒྲིག་སྒྲི་ལ་སོགས་རྣམ་བརྟགས་པ། འཛིན་རྟེན་ལའང་མེད་པ་ཉིད་དུ་མཐོང་།²⁰ ཞེས་པ་དང་། གཏི་མུག་རང་བཞིན་སྒྲིབ་བྱིར་ཀྱུན་རྫོང་སྟེ། འདྲུལ་པོ་དངོས་རྣམས་བདེན་པར་གང་བརྟགས་པ། ཀྱུན་རྫོང་བདེན་ཞེས་བྱུང་བ་དེས་གསུངས་ཏེ། བཅོས་མར་གྱུར་པའི་བདེན་པ་ཀྱུན་རྫོང་དུའོ།²¹ ཁྱེད།

གསུམ་པ་(དོན་དམ་པའི་རང་བཞིན་རྣམ་པར་གཞག་པ་)ནི། སྒོ་འབྲུལ་པ་ལ་སྒྲི་ཤད་དུ་སྣང་བ་མིག་དག་པས་ཅིར་ཡང་མ་མཐོང་བ་ལྟར་སྒོ་འབྲུལ་པ་ལ་སྣ་ཚོགས་སུ་དམིགས་པ་ཉིད་ལ་འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་འབྲུལ་པ་ཟད་པས་ཅིར་ཡང་དམིགས་པར་བྱར་མེད་པ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་སྟེ། རབ་རིབ་མཐུ་ཡིས་སྒྲི་ཤད་ལ་སོགས་པ། འདྲུལ་པོ་ལོག་པ་གང་ཞིག་རྣམ་བརྟགས་པ། འདྲུལ་བདག་ཉིད་གང་གིས་མིག་དག་པ། མཐོང་བ་གང་ཡིན་དེ་བཞིན་འདིར་ཤེས་བྱ།²² ཁྱེད།

གསུམ་པ་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་སྒྲོས་པ་འགོག་པ་སྐྱབ་དབྱུང་པ་ནི། རང་རྒྱུད་ཀྱི་རག་ལ་བརྟེན་ཅུ་
 རྟགས་ཚུལ་གསུམ་ཚད་བས་གཞི་མཐུན་སྣང་ལ་རང་གི་ཞེ་འདོད་རྒྱུ་པའི་རྟགས་རྟེན་པས་བྱབ་པ་
 ཡིན་ན། གཞི་མཐུན་པར་སྣང་བ་མ་ཡིན་ཏེ་སྣང་བ་འདི་ནི་སྒྲོ་འབྲུལ་པ་འཛིག་རྟེན་པའི་སྒྲོའི་ཡུལ་ཡིན་
 གྱི་དབུ་མ་པའི་སྒྲོ་ཡུལ་མ་ཡིན་པས་རང་ལ་གཞི་སྣང་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྣང་དུ་ཚུག་ཀྱང་སྒྲུ་མ་ཉ་
 བུའི་སྣང་བ་གཞིར་བརྟེན་ན་དངོས་པོར་སྒྲུ་བ་ལ་མ་གྲུབ་ཅིང་བདེན་པའི་སྣང་བ་གཞིར་བརྟེན་ན་རང་
 ཉིད་ལ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲུ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ན་རྟག་པའི་སྒྲུ་སངས་རྒྱས་པ་ལ་མ་གྲུབ་ལ་མི་
 རྟག་པའི་སྒྲུ་ཕྱི་རོལ་པ་ལ་མ་གྲུབ་ཀྱང་སྒྲུ་ཙམ་ལ་མཐུན་སྣང་ཡོད་པ་ཉ་ར། བདེན་པའི་སྣང་བ་རང་ལ་
 མ་གྲུབ་ལ་བརྟེན་པའི་སྣང་བ་པ་རོལ་ལ་མ་གྲུབ་ཀྱང་སྣང་བ་ཙམ་ལ་མཐུན་པར་སྣང་བ་ཡོད་དོ་ཞེས་
 ཀྱང་བརྟེན་པར་མི་ལུས་ཏེ། འབྲུལ་པའི་སྣང་བ་མི་རྟག་པ་སྒྲུབ་ན་མ་དབྱུང་པའི་སྣང་བ་སྒྲུ་ཙམ་ལ་མཐུན་
 པས་ཆོག་པ་ཡིན་ན། འདིར་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ན་འབྲུལ་པའི་སྒྲོ་ལ་མཐུན་
 པར་སྣང་བ་གཞིར་མི་རུང་སྟེ་རབ་རིབ་ཅན་གཉིས་ལ་སྒྲུ་བ་གཉིས་མཐུན་པར་སྣང་བས་བདེན་པ་སྒྲུབ་
 པའི་གཞིར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཞི་སྣང་དུ་ཚུག་ཀྱང་བསྒྲུབ་ཅུ་རང་གི་ཞེ་འདོད་བསྒྲུབ་དུ་མེད་པས་
 དེ་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་དང་རྟགས་སྟོན་པའི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རག་མི་འཐད་དེ། ཡོད་པ་དང་མེད་པ་དང་གཉི་ག་
 དང་གཉི་ག་མ་ཡིན་པ་གང་ཁས་སྤངས་ཀྱང་མཐའ་ཡིན་པས་དབུ་མ་བ་ཅི་འད་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །རྟགས་ཚུལ་གསུམ་ཚད་མའི་ཁམ་དུ་^{༡༣}ཆོང་བའང་བསྟན་པར་བྱར་མེད་དེ་རྟགས་དང་བྱབ་པ་ལ་
 སོགས་པ་འདི་ཐམས་ཅད་འཛིག་རྟེན་པའི་སྒྲོའི་ཡུལ་ཡིན་ལ། གལ་ཏེ་འཛིག་རྟེན་ཆོང་མ་ཉིད་ཡིན་ན།
 འཛིག་རྟེན་དེ་ཉིད་མཐོང་ཡིན་འཕགས་གཞན་གྱིས། ཅི་དགོས་འཕགས་པའི་ལམ་གྱིས་ཅི་བྱར་ཡོད།
 རྒྱན་པོ་ཆོད་མར་གྱུར་པ་གལ་ཡོད།^{༡༤} ཅེས་པ་ལྟར་འཛིག་རྟེན་པའི་སྒྲོ་གཏན་ཆོད་མ་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་དང་། ཅི་ཡང་ཁས་མི་ལེན་པའི་དབུ་མ་བ་ལ་གང་ཡང་སྣང་བ་མེད་པས་རྟགས་དང་བྱབ་པ་དེས་པ་
 མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་ཡེ་ནས་ཡོད་ན་སྒྲུབ་དོན་ཡོད་པར་འགལ་ལ་སྒྲུབ་དོན་ཡོད་ན་ཡེ་ནས་
 ཡོད་པར་འགལ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ཁས་སྤངས་ནང་འགལ་བས་སྐྱབ་སྒྱེན་པས་ཆོད་མས་གྲུབ་པའི་
 རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་མི་དགོས་པ་དང་། འགལ་བ་ལ་བསྟོན་ན་ཆོད་མ་ལ་འད་བསྟོན་པར་འགྱུར་བས་
 རང་རྒྱུད་ལ་ལུས་པ་མེད་པ་དང་། གང་ཆོང་ལ་དམ་བཅའ་ཡོད། །ང་ལ་སྒྱུན་དེ་ཡོད་པ་ནི། །ང་ལ་དམ་
 བཅའ་མེད་པས་ན། །ང་ནི་སྒྱུན་སྒྱེད་ཁོ་ན་ཡིན།^{༡༥} ཞེས་པ་འམ། ཡོད་དང་མེད་དང་ཡོད་མེད་ཅེས།

ཁས་མི་ལེན་པ་གང་ཡིན་པ། རྟེན་ལ་ཡུན་ནི་རིང་པོར་ཡང་། ཅིར་ཡང་ཁྱེད་ཀྱི་བྱ་མི་རུས།^{੧੫} ཞེས་པ་
ལྷ་ར་དབྱ་མ་པ་ལ་ཅིར་ཡང་དམ་བཅར་མེད་པས་དེའི་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་དང་དེ་སྟོན་པའི་རང་རྒྱུད་མི་
འཐད་པའི་ཕྱིར་ཡང་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་སྒྲིས་པ་གཙོན་པ་མ་ཡིན་ནོ།།

བཞི་པ་(ཐལ་འགྱུར་གྱི་རག་གིས་སྒྲིས་པ་འགོག་པའི་ཚུལ་)ནི། དེས་ན་ཁས་སྤངས་ན་འགལ་བའི་ཐལ་
འགྱུར་ཁོ་ནས་སྒྲིས་པ་གཙོན་དེ། གྲངས་ཅན་པ་དག་མཛོན་པར་གསལ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡི་ནས་ཡོད་པ་
ལ་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པས་བྱབ་པར་ཡང་འདོད་ལ། དེས་པོ་རྣམས་རྒྱུའི་དུས་ན་འབྲས་སུའི་ངོ་བོ་འང་ཡི་
ནས་ཡོད་པར་འདོད་པས། དེ་ནི་དེ་ལས་འབྱུང་ན་ཡོན་ཏན་འགའ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། སྐྱེས་པར་གྱུར་
པ་སྤྲར་ཡང་སྐྱེ་བར་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཉིད།^{੧੬} ཅིས་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་ལ་སོགས་པ་མི་གསལ་བ་རྒྱུའི་
དུས་ན་འང་ཡི་ནས་ཡོད་པར་ཡང་འདོད་ཅིང་དགོད་སྐྱེ་དགོས་པར་འདོད་པ་ན། རྒྱུའི་དུས་ན་ནང་གི་
སྐྱེ་མཆེད་ཡི་ནས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པར་ཐལ་ཞེས་འགལ་བ་སྤྲད་པའི་ཐལ་འགྱུར་བརྗོད་
ལ། དེ་བྱབ་པ་མ་གྲུབ་པར་རྟོག་ན་མི་གསལ་བའི་དུས་ན་ཡི་ནས་ཡོད་ཀྱང་སྐྱེ་ཆོད་དུ་མཛོན་པར་
གསལ་བའི་དུས་ན་འང་ཡི་ནས་ཡོད་ཀྱང་སྐྱེ་དགོས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་སྐྱེ་མི་དགོས་པའི་ཆོད་དུ་མི་
གསལ་བའི་དུས་ན་འང་ཡི་ནས་ཡོད་པ་ལ་སྐྱེ་མི་དགོས་པས་བྱབ་ཅིས་འགོ་སྒྲིམ་པ་དང་། མཛོན་པར་
གསལ་བའི་ཡོད་པ་ལ་སྐྱེ་མི་དགོས་པས་བྱབ་ཀྱང་མི་གསལ་བའི་ཡོད་པ་ལ་སྐྱེ་མི་དགོས་པས་མ་བྱབ་
པོ་ཞེས་འབྱེད་ན་བྱང་པར་དེ་བསྐྱབ་བྱ་དང་མཚུངས་ཏེ། རྒྱལ་འབྲས་སུའོད་པ་དེ་ཁོ་བོ་ཅག་ལ་མ་གྲུབ་
པ་ལྷ་ར་བྱང་པར་དེ་ཡང་མ་གྲུབ་པོ་ཞེས་པས་རང་ལས་སྐྱེ་བ་འགོགས་པ་དང་། བདེ་བར་གཤེགས་པ་
བས་དུ་བ་དེ་རང་ལས་གཞན་མེ་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་པས་གཞན་སྐྱེད་བྱེད་དུ་འང་འདོད་ལ་མེ་ལྷེ་ལས་
སྟན་པ་མི་སྐྱེ་བར་ཡང་འདོད་པ་ན། གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་གལ་ཏེ་གཞན་ཞིག་འབྱུང་བར་འགྱུར་ན་ནི།
འོ་ན་མེ་ལྷེ་ལས་ཀྱང་སྟན་པ་འབྲས་པོ་འབྱུང་འགྱུར་ཞིང་།^{੧੭} ཞེས་མེ་ལྷེ་སྟན་པའི་སྐྱེད་བྱེད་དུ་ཐལ་ཏེ་
སྟན་པ་ལས་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འགལ་བ་སྤྲད་པའི་ཐལ་བ་བརྗོད་ལ། དེ་བྱབ་པ་མ་གྲུབ་པར་
རྟོག་ན་སྟན་པ་ལས་གཞན་མེ་ལྷེ་ལས་སྟན་པ་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོད་དུ་དུ་བ་ལས་གཞན་མེ་ལས་དུ་བ་སྐྱེ་བར་
མི་རུང་ལ། དུ་བ་ལས་གཞན་མེ་ལས་དུ་བ་སྐྱེ་ཆོད་དུ་སྟན་པ་ལས་གཞན་མེ་ལྷེ་ལས་ཀྱས་སྟན་པ་སྐྱེ་
དགོས་ཞེས་འགོ་སྒྲིམ་པས་བྱབ་པ་བསྐྱབ་པ་དང་། དེ་ལ་གལ་ཏེ་དུ་བ་ལས་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་མེ་ལ་དུ་
བ་སྐྱེད་པའི་རུས་པ་ཡོད་པས་སྐྱེ་ལ། སྟན་པ་ལས་གཞན་མེ་ལྷེ་ལ་སྟན་པ་སྐྱེད་པའི་རུས་པ་མེད་པས་མི་

སྒྲེའོ་ཞེན།

ཁྱད་པར་དེ་བསྐྱབ་བྱ་དང་མཚུངས་ཏེ་ཁོ་བོ་ཅག་ལ་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་མ་གྲུབ་པ་ལྟར་མེ་ལ་
དུ་བ་སྐྱེད་པའི་རྒྱུ་པ་ཡོད་ལ་མེ་ལྷེ་ལ་ཐུན་པ་སྐྱེད་པའི་རྒྱུ་པ་མེད་པ་ཉིད་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་
གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་དགག་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཉེས་པ་གཉི་ག་ཡིས་པས་གཉི་ག་ལས་སྐྱེ་བ་དགག་པ་
དང་། གལ་ཏེ་འགྲོ་བ་རྒྱ་ཡིས་སྒྲོང་བར་གྱུར་ན་ནམ་མཁའ་ཡི། །ལྷན་ལ་ལའི་བྱི་མདོག་ཇི་བཞིན་གཟུང་
དུ་མེད་ཉིད་ན། །ཤིན་ཏུ་ཆེས་བཀྲ་འཛིག་རྟེན་པ་ཡིས་འཛིན་དེའི་ཕྱིར། །རང་གི་སྒོ་བཞིན་འཛིག་རྟེན་
རྒྱ་ལས་ཡིན་ཞེས་བྱ།¹⁶ །ཞེས་པ་ལྟར་རྒྱ་མེད་ལས་སྐྱེ་བ་ཁས་ལེན་ན་འཛིག་རྟེན་རྒྱ་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
སྤྲོ་ཚོགས་བཀྲ་བར་མངོན་སུམ་གྱིས་གཟུང་དུ་མེད་པར་ཐལ་ཞེས་འགལ་བ་སྤྱད་པའི་ཐལ་འགྱུར་དང་།
དེ་བྱུང་བ་མ་གྲུབ་པར་རྟོག་ན་འཛིག་རྟེན་རྒྱ་མེད་ཡིན་ཡང་བཀྲ་བར་སྤྱང་བའི་ཚོད་དུ་ནམ་མཁའི་ལྷན་
པ་ལའི་བྱི་མདོག་ཀྱང་རྒྱ་མེད་ཡིན་ཡང་མངོན་སུམ་ལ་སྤྱང་དགོས་ཞེས་འགོ་སྟོམ་པས་བྱུང་བ་རྒྱུ་བ་
དང་། དེ་ལ་གལ་ཏེ་རྒྱ་མེད་དུ་འདྲའང་འཛིག་རྟེན་ངོ་བོ་ཡོད་པས་སྤྱང་ལ་ནམ་མཁའི་ལྷན་པ་ལའི་བྱི་
མདོག་ངོ་བོ་མེད་པས་མི་སྤྱང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཁྱེད་འདོད་ན། ཁྱད་པར་དེ་བསྐྱབ་བྱ་དང་མཚུངས་ཏེ་ཁོ་བོ་
ཅག་ལ་རྒྱ་མེད་ལས་སྐྱེ་བ་མ་གྲུབ་པ་ལྟར་འཛིག་རྟེན་ངོ་བོ་ཡོད་ལ་ནམ་མཁའི་ལྷན་པ་ལའི་བྱི་མདོག་ངོ་
བོ་མེད་པ་ཉིད་མ་གྲུབ་པོ་ཞེས་པས་རྒྱ་མེད་ལས་སྐྱེ་བ་འགོག་སྟེ་དངོས་པོར་སྐྱ་བ་འགོག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེསོ།

(༡) གཞན་གྱི་ལྷགས་སུན་དབྱུང་བ།

གཉེས་པ་(གཞན་གྱི་ལྷགས་སུན་དབྱུང་བ་)ནི་གསུམ་སྟེ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོར་བ་ཁས་མི་ལེན་པ་མི་འཐད་པ་དང་།
ཐལ་འགྱུར་གྱིས་དངོས་པོར་སྐྱ་བ་འགོག་པ་མི་འཐད་པ་དང་། སངས་རྒྱུས་ལ་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ཆད་པ་མི་འཐད་པའོ། །དང་
པོ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོར་བ་ཁས་མི་ལེན་པ་མི་འཐད་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཚས་ཅན་ལ་མཐུན་སྤང་མེད་པ་རྒྱ་མཚན་དུ་མི་རུང་པ་དང་། དམ་
བཅའ་མེད་པ་རྒྱ་མཚན་དུ་མི་རུང་པ་དང་། རྟགས་ཕྱོགས་ཚས་དང་བྱུང་བ་ཆད་མས་ངེས་པ་མེད་པ་རྒྱ་མཚན་དུ་མི་རུང་པའོ།

དང་པོ་(ཚས་ཅན་ལ་མཐུན་སྤང་མེད་པ་རྒྱ་མཚན་དུ་མི་རུང་པ་)ནི། སྐྱ་མ་ལྟ་བུའི་སྤྱང་བ་དངོས་པོར་སྐྱ་
བ་ལ་མ་གྲུབ་ལ་དབྱུང་བ་བཟོད་པའི་སྤྱང་བ་དབུམ་པ་ལ་མ་གྲུབ་སྟེ་ཚས་ཅན་མཐུན་སྤང་མེད་པས་དེ་ལ་
རྟགས་འགོད་པ་མི་འཐད་དོ་ཞེན།

སྐྱ་མ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་དངོས་པོར་སྐྱ་བ་ལ་མ་གྲུབ་ལ། དབྱུང་བ་བཟོད་པའི་གང་ཟག་དབུམ་

པ་ལ་མ་གྲུབ་པས་སྤྲོད་དུང་བའི་གང་ཟག་ལ་མཐུན་སྣང་མེད་པས་དེ་ལ་ཐལ་བ་འགོད་པ་མི་འཐད་
 ཏོ། །དབྱད་བཟོད་དམ་མི་བཟོད་ཀྱང་རུང་དངོས་པོར་སྤྲོད་བའི་གང་ཟག་དུ་གཉི་ག་ལ་གྲུབ་པ་དེ་ལ་ཐལ་
 བ་འགོད་དོ་ཞེན། དབྱད་བཟོད་དམ་མི་བཟོད་ཀྱང་རུང་སྤྲོད་སྣང་བ་ཙམ་དང་དངོས་པོ་ཙམ་དང་གཤམ་བྱ་
 ཙམ་དུ་གཉི་ག་ལ་གྲུབ་པའི་གཞི་ལ་རྟགས་སྦྱར་རོ། །རབ་རིབ་ཙན་གཉིས་ལ་སྤྲོད་དུ་མཐུན་པར་
 སྣང་བ་ལྷར་ལུལ་པའི་སྤྲོ་ལ་མཐུན་སྣང་དེ་ཆོས་སྤྱོད་ཉིད་དབྱད་བཟོད་སྤྲོད་པའི་གཞིར་མི་རུང་དོ་ཞེན།
 མིག་བསྐྱེད་པ་གཉིས་ལ་སྤྲོད་མེད་སྤྲོད་པར་མཐུན་པར་སྣང་བ་ལྷར་ལུལ་པའི་སྤྲོ་ལ་སྤྲོད་པར་སྣང་བ་
 དེ་བདེན་པའི་དངོས་པོར་སྤྲོད་པའི་ལོག་རྟགས་ལ་ཐལ་བ་བརྟུན་པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་ནོ། །དགག་བྱ་
 བདེན་པའི་དངོས་པོར་ལོག་པར་རྟགས་པ་འགོག་ཀྱང་གང་ཟག་མ་བརྟགས་ཉམས་དགའ་བའི་གང་
 ཟག་ཡོད་པའི་ལོག་རྟགས་འགོག་པས་ལུལ་པའི་སྤྲོ་ལ་སྤྲོད་པར་སྣང་བ་དེ་ཐལ་བ་བརྟུན་པའི་ཡུལ་
 ཡིན་ནོ་ཞེན། ཆོས་སྤྱོད་ལྷ་དབྱད་བཟོད་སྤྲོད་ཀྱང་གཞི་མ་བརྟགས་ཉམས་དགའ་ལ་སྤྲོད་པས་
 ལུལ་པའི་སྤྲོ་ལ་མཐུན་པར་སྣང་བའི་གཞི་ལ་རྟགས་སྦྱར་བ་འཐད་དོ། །ཆོས་ཙན་སྣང་བ་ཉིད་ཀྱང་
 འཛིག་རྟེན་པའི་སྤྲོ་ཡིན་གྱི་ཅི་ཡང་ཁས་མི་ལེན་པའི་དབུ་མ་བས་གཞིར་མཐོང་བ་མེད་པས་རྟགས་
 འགོད་པ་མི་འཐད་དོ་ཞེན། དངོས་པོར་སྤྲོད་བའི་གང་ཟག་སྣང་བ་ཉིད་ཀྱང་འཛིག་རྟེན་པའི་སྤྲོ་ལ་
 ཡིན་གྱི་ཅིའང་ཁས་མི་ལེན་པའི་དབུ་མ་བས་གང་ཟག་མཐོང་བ་མེད་པས་དེ་ལ་ཐལ་བའི་གང་འགོད་པ་
 མི་འཐད་དོ། །རང་གིས་གང་ཟག་མ་མཐོང་ཡང་ཐལ་བ་འགོད་ན་རང་ལ་གཞི་མི་སྣང་ཡང་རྟགས་
 འགོད་དོ། །འོན་ཏེ་བོད་གི་རྩ་དང་ག་ཟེའི་བྱུང་པ་ལའང་རྟགས་འགོད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེན། བྱེད་གྱི་
 ལྷར་ནའང་མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་དང་ག་ཟེའི་བྱུང་པ་ལའང་ཐལ་བ་འགོད་པར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་(དམ་བཅའ་མེད་པ་རྒྱ་མཚན་དུ་མི་རུང་པ་ལ་)གསུམ་སྟེ། ལོག་རྟགས་འགོག་པ་མི་འཐད་པ་དང་།

དངོས་འགལ་གཉི་ག་འདོར་བ་མི་འཐད་པ་དང་། དབྱད་བཟོད་པའི་གཤམ་པ་ཙམ་དགག་མི་རུས་པའོ། ཕྱོགས་

དང་པོ་(ལོག་རྟགས་འགོག་པ་མི་འཐད་པ་)ནི། དབུ་མ་པ་ལ་བསྐྱེད་དུ་མེད་པས་རྟགས་འགོད་པ་
 མི་རིགས་སོ་ཞེན། ཡ་རོལ་པོ་ལ་གཤམ་བྱའི་གཤིས་དང་མི་མཐུན་པའི་ལོག་རྟགས་མེད་པས་དེ་འགོག་
 པའི་ཐལ་བ་རྟུན་པ་མི་རིགས་སོ། །དོན་དམ་པའི་དངོས་པོར་འདོད་པ་གཤམ་བྱའི་གཤིས་དང་མི་མཐུན་
 པའི་ལོག་རྟགས་ཡིན་ནོ་ཞེན། འོན་དོན་དམ་པའི་དངོས་པོར་སྤྲོད་པ་གཤམ་བྱའི་གཤིས་སྤྲུལ་སྤྲོད་
 པ་དམ་བཅའ་མེད་པ་ཉམས་སོ། །

གཉིས་པ་(དངོས་འགལ་གཉི་ག་འདོར་བ་མི་འཐད་པ་)ནི། དོན་དམ་པར་དངོས་པོ་དང་དེས་སྟོང་བ་
གཉི་ག་མི་འདོད་ན། གཉི་ག་འདོད་པ་ཇི་ལྟར་དགག། གཉི་ག་བསྐྱེས་པ་ཉིད་གཞན་དོར་བ་ཡིན་པས་
གཉི་ག་ཁས་ལེན་པ་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། གཉི་ག་བཀག་པ་ཉིད་གཉི་ག་ཤོས་བསྐྱེས་པ་ཡིན་པས་གཉི་ག་
ཁས་མི་ལེན་པ་འགལ་ལོ། དེ་ཉིད་མ་གྲུབ་པོ་ཞེ་ན། རྩ་མའང་མ་གྲུབ་པོ། ལན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ནི་
གཉི་ག་བསྐྱེས་པ་ཉིད་ལྷ་བོ་བཀག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དངོས་འགལ་ནི་གཉི་ག་བཀག་པ་ཉིད་གཉི་ག་
ཤོས་བསྐྱེས་པ་ཡིན་ནོ། དངོས་འགལ་དུ་ངེས་པ་ཉིད་འཛིག་རྟེན་པའི་སྟོ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འགལ་བ་
ངེས་པས་འཛིག་རྟེན་པའི་སྟོ་ཡིན་ནོ། འཛིག་རྟེན་པའི་སྟོ་ཡིན་ཡང་གསྟན་དུ་གཞོད་པ་མེད་པ་མྱོང་
བས་གྲུབ་པ་དོར་བར་མི་རྩུས་སོ་ཞེ་ན། དངོས་འགལ་དུ་ངེས་པ་འང་དེ་དང་མཚུངས་སོ།།

གསུམ་པ་(དབྱད་བཟོད་པའི་ཤེས་པ་ཙམ་དགག་མི་རྩུས་པ་)ནི། དམ་བཅའ་མེད་པར་སྒྲིབ་བ་དག་དམ་
བཅའ་གཉི་ག་དུ་མྱོང་བས་གྲུབ་པའི་སྟོ་གསལ་བ་དོན་དམ་དུ་ཡོད་པ་ཁོ་ན་ཡོད་པར་སྒྲིབ་བ་ཇི་ལྟར་དགག
གལ་ཏེ་སྟོ་དེ་གཉི་ག་པ་འམ་དུ་མ་འམ་སྒྲིས་སམ་མ་སྒྲིས་སམ་རྟག་གམ་མི་རྟག་ཅས་བརྟག་པ་བྱེད་ན།
བྱེད་ཉིད་ལའང་བདེན་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་ནམ་དེས་སྟོང་བ་ཡིན་ཞེས་བརྟག་པ་བྱེད། བདག་ཅག་ལ་
ཁས་ལེན་གང་ཡང་མེད་དོ་ཞེ་ན། བདག་ཅག་ཀྱང་གསལ་བ་དོན་དམ་ལས་བྱུང་པར་གང་ཡང་ཁས་
ལེན་པ་མེད་དོ། རོ་བོ་ཡོད་ལ་བྱུང་པར་གང་ཡང་ཁས་མི་ལེན་པ་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན། དངོས་འགལ་
གཉིས་ལ་གཉི་ག་འདོར་བ་མི་འཐད་དོ། དངོས་འགལ་ཉིད་དུ་འང་འཛིག་རྟེན་པ་ལ་གྲུབ་པ་ཡིན་གྱི་
བདག་ཅག་ལ་གྲུབ་པ་མེད་དོ་ཞེ་ན། རོ་བོ་ཡོད་པ་ལ་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་ལས་མི་འདའ་བ་འམ་ཅིག་
དང་དུ་མ་ལས་མི་འདའ་བ་ལ་སོགས་པའང་འཛིག་རྟེན་པ་ལས་གྲུབ་པ་ཡིན་གྱི་བདག་ཅག་ལ་གྲུབ་པ་
མེད་དོ། གཞོད་མེད་ཀྱི་མྱོང་བས་བྱུང་བ་བྱུང་བྱེད་དུ་ངེས་པ་དོར་བར་མི་རྩུས་སོ་ཞེ་ན། གཞོད་མེད་
ཀྱི་མྱོང་བས་དངོས་འགལ་དུ་གྲུབ་པ་འང་དོར་བར་མི་རྩུས་སོ།།

གསུམ་པ་རྟགས་ཕྱོགས་ཀྱི་ཚེས་དང་བྱུང་པ་ཚད་མས་ངེས་པ་མེད་པ་རྒྱ་མཚན་དུ་མི་རུང་བ་ནི།
གལ་ཏེ་སྟོས་བྲལ་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་མི་སྤྲིད་དོ་ཞེ་ན། སྟོས་པ་འགོག་པའི་ཐལ་བ་ཉིད་ཀྱང་མི་སྤྲིད་དོ།
རྒྱ་ལ་འབྲས་བུ་ཡོད་པར་སྒྲིབ་པ་ལ་རྒྱ་ལ་འབྲས་བུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་སྒྲིབ་བ་དོན་མེད་པར་ཐལ་ལོ་ཞེས་པ་ལ་
སོགས་པ་སྟོས་པ་འགོག་པའི་ཐལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དངོས་པོ་ལ་ཡང་དག་པའི་གཉི་ག་དང་དུ་མས་སྟོང་
བའི་ཡང་དག་པའི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་བར་སྒྲུབ་པ་ལ་སོགས་པ་སྟོས་པ་འགོག་པའི་རྟགས་ཡིན་ནོ།།

དེའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཚེས་དང་བྱུང་བ་ངེས་པ་མེད་དོ་ཞེ་ན། རྒྱལ་འབྲས་བུ་ཡོད་པར་སྤྲོ་བའི་གང་ཟག་དང་གང་ཟག་དེའི་ལོག་རྟོགས་གྲུབ་པ་མེད་པས་ཐལ་བ་བཟོད་པ་མི་འཐད་དོ། །གང་ཟག་མངོན་སུམ་དུ་གྲུབ་ལ་དེ་ལ་རྒྱལ་འབྲས་བུ་ཡོད་པར་སྤྲོ་འདོགས་པའི་ངག་གི་རིགས་བྱེད་ལས་དཔོག་པའི་རྗེས་དཔག་ཉིད་ལས་གྲུབ་པོ་ཞེ་ན། ཡོད་པ་ལ་གཅིག་དང་དུ་མས་བྱུང་བ་མངོན་སུམ་དང་། དུས་དུ་མ་དང་འབྲེལ་བའི་རྟོགས་ཀྱིས་རྒྱན་ཅིག་ཡིན་པ་འགོག་པ་དང་། ལྷ་ཕྱི་དང་མ་འབྲེལ་བ་མི་སྲིད་པའི་རྟོགས་ཀྱིས་རྒྱན་གྱི་ནང་ན་གཅིག་ཡོད་པ་སྲིད་པ་འགོག་པའི་རྗེས་དཔག་དང་། གཅིག་མེད་པས་དུ་མ་མེད་པའི་རྟོགས་ཀྱིས་དུ་མ་བཀག་སྟེ་ཕྱོགས་ཚེས་རྗེས་དཔག་གིས་གྲུབ་པར་མཚུངས་སོ། །

མངོན་སུམ་དང་རྗེས་དཔག་ཉིད་འཇིག་རྟེན་པའི་སྒྲིལ་བྱ་ཚད་མ་མ་ཡིན་པས་རྟོགས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཚེས་དང་བྱུང་བ་ངེས་བྱེད་དུ་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན། རྒྱལ་འབྲས་བུ་ཡོད་པར་སྤྲོ་བ་ལ་རྒྱལ་འབྲས་བུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་སྤྲོ་བ་དོན་མེད་པར་ཐལ་ཞེས་པའང་ཐལ་འགྱུར་རྣམས་མ་མ་ཡིན་པས་དེས་གཞན་གྱི་ལོག་རྟོགས་འགོག་པར་མི་འཐད་དོ། །དེ་ལ་ཐལ་འགྱུར་ཙམ་གྱི་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་རྟོགས་དང་བྱུང་བ་མ་རོལ་ལ་གྲུབ་པས་དམ་བཅའ་མི་འདོད་པ་སྤྲོ་བ་ལ་ཡོད་པས་དེ་ཐལ་བ་རྣམས་མ་མ་ཡིན་པར་མ་གྲུབ་པོ་ཞེ་ན། མངོན་སུམ་དང་རྗེས་དཔག་ལའང་ཚད་མ་ཙམ་གྱི་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དོན་ལ་མི་འབྲེལ་བའི་སྤྲོས་སྤྲོ་བ་མ་རྟོགས་པའི་དོན་ལ་སྤྲོ་འདོགས་དང་འགལ་བ་ཡོད་པས་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་མི་འཐད་དོ། །

དེ་ལ། གལ་ཏེ་འཇིག་རྟེན་ཚད་མ་ཉིད་ཡིན་ན། །འཇིག་རྟེན་དེ་ཉིད་མཐོང་ཡིན་འཕགས་གཞན་གྱིས། །ཅི་དགོས་འཕགས་པའི་ལམ་གྱིས་ཅི་བྱར་ཡོད། །སྤྲོ་བོ་ཚད་མར་གྱུར་པ་གལ་ཡོད། ³⁹⁾ ། ཅེས་པ་ལྟར་ཚད་མ་ཡིན་ན་བདེན་པ་མཐོང་བའི་སྤྲོར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། ཐལ་འགྱུར་རྣམས་མ་ཡིན་ནའང་རྟོགས་ཁས་སྤངས་པ་དང་བྱུང་བ་ཚད་མས་ངེས་པ་དང་དམ་བཅའ་ལ་བསལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་བྱུང་བ་མེད་དེ་བྱུང་བ་ཁས་སྤངས་པ་དང་དམ་བཅའ་ལ་རང་གི་ཚིག་གིས་བསལ་བའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། བདེན་པ་མཐོང་བའི་སྤྲོར་ཐལ་བའང་བྱུང་བ་མེད་དེ། ཀྱུན་རྫོབ་འཇལ་བའི་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་དཔག་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་འཇལ་བའི་རྗེས་དཔག་བདེན་པ་མ་མཐོང་བ་ལའང་ཡོད་པ་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

རྒྱུ་རྩལ་མཐོང་བའི་སྤྲོ་འབྲེལ་བ་དང་བཅས་པ་ཡིན་པས་དེས་ཕྱོགས་ཀྱི་ཚེས་དང་བྱུང་བ་

རྒྱལ་མི་རྒྱལ་སོ་ཞེན། ལྷ་རོལ་མཐོང་བའི་སྟོ་འབྲུལ་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་པས་རྟགས་ཁས་མ་སྤངས་
 ཞེས་བསྟོན་པ་དང་འགལ་བ་ལ་བསྟོན་པ་དགག་མི་རྒྱལ་སོ། །འཛིག་རྟེན་ལ་གྲགས་པའི་དོན་ལ་བསྟོན་
 བ་འཛིག་རྟེན་པའི་སྟོ་ཉིད་ཀྱིས་གཞོད་དོ་ཅེན། རྟོགས་ཀྱི་ཆོས་དང་བྱལ་བ་འཛིག་རྟེན་ལ་གྲགས་པ་
 ལ་བསྟོན་ནའང་འཛིག་རྟེན་པས་གཞོད་དོ། །རྟགས་དང་བྱལ་བ་འཛིག་རྟེན་པའི་སྟོས་མཐོང་བ་ཡིན་གྱི་
 ཅིང་ཁས་མི་ལེན་པའི་དབུ་མ་བས་བྱུ་བ་པ་མེད་པས་དབུ་མ་བས་རྟགས་བཞོད་པ་མེད་དོ་ཞེན།
 རྟགས་དང་བྱལ་བ་ཁས་ལེན་པར་ཡང་འཛིག་རྟེན་པས་མཐོང་གི་དབུ་མ་བས་མཐོང་བ་མེད་པས་དབུ་
 མ་བས་ཐལ་བ་འགོད་བར་མི་རིགས་སོ། །ཐ་སྙད་འཇལ་བའི་འཛིག་རྟེན་པའི་སྟོ་འང་དོན་དམ་པར་ཅི་
 ཡང་ཁས་མི་ལེན་པའི་དབུ་མ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱད་དུ་གཏོགས་པས་རྟགས་དང་བྱལ་བ་ཁས་ལེན་པར་དབུ་མར་
 སྒྲ་བའི་གང་ཟག་ཉིད་ལ་བྱུ་བ་པ་³ཡིན་ལོ་ཞེན། དེ་ཉིད་ཀྱིས་ན་ལྟོགས་ཀྱི་ཆོས་དང་བྱལ་བ་འང་དབུ་
 མར་སྒྲ་བའི་གང་ཟག་ཉིད་ལ་བྱུ་བ་པ་ཡིན་ལོ།

གཉིས་པ་ཐལ་འཇུར་གྱིས་དངོས་པོར་སྒྲ་བ་འགོག་མི་རྒྱལ་བ་ནི་གསུམ་སྟེ། དགག་བྱ་གཏན་
 དགག་མི་རྒྱལ་བ་དང་། རྒྱལ་བྱང་སྟོས་པ་མཐའ་དག་འགོག་མི་རྒྱལ་བ་དང་། སྟོས་པ་ཡོད་པར་དོགས་པ་སེལ་མི་རྒྱལ་བའོ།

དང་པོ་(དགག་བྱ་གཏན་དགག་མི་རྒྱལ་བ་)ནི། ཡེ་ནས་ཡོད་པས་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་དུ་ཐལ་ཞེས་པ་དང་
 རྒྱ་མེད་ཡིན་པས་མངོན་སུམ་ལ་མི་སྣང་བར་ཐལ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ཐལ་བ་ནལ་མ་རྣམས་ལ་འདི་
 ལྟར་བརྟག་སྟེ། ཡེ་ནས་ཡོད་པ་དང་སྐྱེ་བ་དོན་ཡོད་པ་འགལ་བར་པ་རོལ་པོ་ཁས་ལེན་པ་ཙམ་གྱིས་
 འགལ་ལྷ་རྒྱ་མཚན་དུ་བཞོད་ནས་འགལ་ལྷ་འགོག་གམ། ཤེས་བྱའི་གཤིས་ལ་འགལ་བར་ངེས་པས་
 འགལ་ལྷ་རྒྱ་མཚན་དུ་བཞོད་ནས་འགལ་ལྷ་འགོག་ །དང་པོ་ལྟར་ན་འཛིག་རྟེན་པའི་སྟོ་ལ་རྟེན་འབྲེལ་
 སྣང་བ་དང་དོན་དམ་པའི་དངོས་པོ་འབྲེལ་བར་ཁས་ལེན་པས་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྟགས་ལས་དོན་དམ་
 པའི་དངོས་པོར་སྒྲུབ་པར་འཇུར་རོ། །འབྲེལ་བར་ཚད་མས་ངེས་ན་དེ་མཐོང་བས་འབྲེལ་ལྷ་སྒྲུབ་རྒྱལ་
 པ་ཡིན་གྱི་འབྲེལ་བར་ཁས་སྤངས་པ་ཙམ་གྱིས་མ་ཡིན་ལོ་ཞེན། འགལ་བར་ཚད་མས་ངེས་ན་འགལ་
 ལྷ་མཐོང་པས་འགལ་ལྷ་འགོག་པ་ཡིན་གྱི་འགལ་བར་ཁས་སྤངས་པ་ཙམ་གྱིས་མ་ཡིན་ལོ། །ཤེས་བྱའི་
 གཤིས་ལ་འགལ་བར་ངེས་ན་ཡང་ཡེ་ནས་ཡོད་པ་ཤེས་བྱའི་གཤིས་སུ་བསྐྱབས་ནས་ད་གདོད་སྐྱེ་བ་
 འགོག་གམ། ད་གདོད་སྐྱེ་བ་ཤེས་བྱའི་གཤིས་སུ་བསྐྱབས་ནས་ཡེ་ནས་ཡོད་པ་འགོག་གམ། དེ་གཉིས་

འགལ་བར་ངེས་པས་དེ་གཉིས་ཚོགས་པ་ཙམ་འགོག་གམ། གཉི་ག་ཤེས་བྱའི་གཤིས་སུ་མ་གྲུབ་ཀྱང་
དེ་ནམ་ཁས་ལེན་པ་ན་དེའི་འགལ་ལྷ་འགོག།

དང་པོ་ལྷ་རྩ་ལེ་ནས་ཡོད་པ་ཤེས་བྱའི་གཤིས་སུ་གྲུབ་པ་ཕྱོགས་ཚོས་ཡིན་ལ་དེ་དང་ད་
གདོད་སྐྱེ་བ་འགལ་བར་ངེས་པས་བྱུང་བ་ཡིན་ལ། ད་གདོད་སྐྱེ་བས་སྟོང་བ་ཉིད་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པས་
དངོས་སུ་བརྟེན་པ་ཉིད་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་སུ་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ལྷ་རྩ་ལེ་ད་གདོད་སྐྱེ་བ་ཤེས་བྱའི་
གཤིས་སུ་ངེས་པ་ཕྱོགས་ཚོས་ཡིན་ལ་སྐྱེ་བ་དང་ཡེ་ནས་ཡོད་པ་འགལ་བར་ངེས་པ་བྱུང་བ་ཡིན་ཞིང་།
ཡེ་ནས་ཡོད་པས་སྟོང་བ་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པས་ཐལ་བས་འཕངས་པ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་སུ་འགྱུར་རོ། །
གསུམ་པ་ལྷ་རྩ་ལེ་འགལ་བར་ངེས་པའི་ཚད་མ་ཉིད་ཀྱིས་ཚོགས་པ་ཁེགས་པས་ཐལ་བའི་ངག་དོན་མེད་
པ་དང་། ཚོགས་པ་ཁེགས་ཀྱང་ཡེ་ནས་ཡོད་པ་ཙམ་དང་ད་གདོད་སྐྱེ་བ་ཙམ་མ་ཁེགས་པས་སྐྱོས་པ་
ཕྱོགས་གཅིག་མ་ཁེགས་པར་འགྱུར་རོ། །བཞི་པ་ལྷ་རྩ་ལེ་འགལ་ལྷ་ཁས་ལེན་པའི་ལོག་རྟགས་ཡོད་ན་
འགལ་ལྷ་ཁེགས་ལ་མེད་ན་མི་ཁེགས་པས་དགག་བྱ་འགོགས་པ་ལོག་རྟགས་ལ་ལྷོས་པ་དང་། རོན་
དམ་གྱི་གཅིག་དང་དུ་མའི་བྱུང་བ་དོན་དམ་པའི་དངོས་པོ་ཁས་ལེན་པས་དོན་དམ་གྱི་གཅིག་དང་དུ་མ་
གྲུབ་པར་ཐལ་བ་དང་། སྤང་བོ་ལྷ་ལ་ཀྱན་རྩོལ་དུ་རྒྱུ་མེད་དང་འགལ་བ་ཡོད་པ་ཙམ་དང་རྒྱ་ལྷན་འགལ་
བ་རྟག་པ་གཉི་ག་ཁས་ལེན་པས་ཀྱན་རྩོལ་དུ་རྒྱུ་མེད་དང་རྒྱ་ལྷན་གཉི་ག་ཁེགས་པར་ཐལ་བ་དང་།
གངས་སྐོང་དུ་མེ་ཁས་སྤངས་པས་ཀྱང་གང་མེག་ཁེགས་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་ཁ་ཁས་སྤངས་ནང་
འགལ་བ་ནི་སྐྱའི་སྐྱོན་ཡིན་གྱི་དོན་གྱི་སྐྱོན་མ་ཡིན་པས་མ་དང་མོ་གཤམ་ཁས་ལེན་པ་ལྷ་རྩ་གཤམ་བྱེད་
དུ་འགྱུར་གྱི་འགལ་ལྷ་སྤྱིད་པ་ཁེགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

ཡང་གཞན་ལས་སྐྱེ་བར་སྐྱེ་བ་ལ་མེ་ཕྱེ་ཕུན་པ་ལས་གཞན་ཡིན་པས་ཕུན་པ་སྐྱེད་བྱེད་དུ་
ཐལ་ཞེས་བརྟེན་ན། འོ་ན་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་འགོག་པ་ན་འང་ཡེ་ནས་ཡོད་པས་སྐྱེ་བ་
དོན་མེད་པར་ཐལ་ཞེས་པའང་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་པས་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་འགོག་བྱེད་དུ་འགྱུར་རོ། །དེ་
བྱུང་བ་མེད་དོ་ཞེ་ན། ཐལ་བ་སྤང་མའང་བྱུང་བ་བྱེད་དོ། །འོ་ན་གཞན་སྐྱེད་བྱེད་དུ་ཁས་སྤངས་པ་ཉམས་
སོ་ཞེ་ན། ཐལ་འགྱུར་གཞན་སྐྱེ་འགོག་བྱེད་དུ་ཁས་སྤངས་པ་ཉམས་སོ། །གཞན་སྐྱེ་འགོག་བྱེད་ལ་ཐལ་
འགྱུར་གྱིས་བྱུང་བར་སྐྱས་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་ལ་གཞན་སྐྱེ་འགོག་པས་བྱུང་བ་སྐྱས་པ་མེད་དོ་ཞེ་ན། སྐྱེད་
བྱེད་ལ་གཞན་གྱིས་བྱུང་བར་སྐྱས་ཀྱི་གཞན་ལ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱིས་བྱུང་བར་སྐྱས་པ་མེད་དོ། །གཞན་ཙམ་

ལ་སྐྱེད་བྱེད་དང་སྐྱེད་བྱེད་མ་ཡིན་པ་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། ཐལ་འགྲུར་ཙམ་ལ་ཡང་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་
འགོག་པ་དང་མི་འགོག་པ་འགལ་ལོ། །ཕྱོག་པ་གཅིག་ཀྱང་རྫས་ཐ་དད་པས་མི་འགལ་ལོ་ཞེ་ན།
གཞན་ཙམ་ལ་འང་དེ་དང་མཚུངས་སོ།།

གཉིས་པ་ཐལ་འགྲུར་གྱིས་སྐྱོས་པ་མཐའ་དག་མི་ཁེགས་པ་ནི། ཐལ་བ་འདི་དག་གིས་རང་
དང་རྒྱ་མེད་དང་གཞན་དང་གཉི་ག་ལས་སྐྱེ་བ་འགོག་པ་ནི་སྐྱེ་བ་བཞི་པོ་མི་སྲིད་པར་ངེས་སམ་སྲིད་
པར་དོགས། བྱི་མ་ལྟར་ན་སྐྱོས་པ་སྲིད་པ་མ་ཁེགས་ལ། དང་པོ་ལྟར་ན་སྐྱེ་བ་བཞིས་སྐྱོས་པ་མཐའ་
དག་ལ་བྱབ་པར་ངེས་སམ་མ་ངེས། དང་པོ་ལྟར་ན་བྱབ་བྱེད་མེད་པར་ངེས་པས་བྱབ་བྱེད་མེད་པར་ངེས་
པ་རང་རྒྱད་ཀྱི་རྟགས་སུ་འགྱུར་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན་བཞི་པོས་མ་བྱབ་པའི་སྐྱོས་པ་མ་ཁེགས་པར་
འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་སྐྱོས་པའི་བྱབ་བྱེད་ཐལ་བས་ཁེགས་སམ་མ་ཁེགས། དང་པོ་ལྟར་ན་བྱབ་བྱེད་
མི་དམིགས་པར་འགྱུར་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན་སྐྱོས་པ་སྲིད་པའི་དོགས་པ་མི་ཚད་པར་འགྱུར་རོ།།

གསུམ་པ་སྐྱོས་པ་ཡོད་པར་དོགས་པ་སེལ་མི་རུས་པ་ནི། རྒྱ་ལ་འབྲས་བུ་ཡོད་པར་ངེས་པ་
དག་ལ་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པར་ཐལ་བ་བརྟོག་ན། རྒྱ་ལ་འབྲས་བུ་ཡོད་པར་དོགས་པ་ཅིས་དགག་ ཐལ་
བས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་དེའི་རྟགས་ཁས་མ་བླངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་མ་ཁེགས་ན་སྐྱོས་པ་སྲིད་པ་དོགས་པས་
ཅིའང་ཁས་མི་ལེན་པའི་རྒྱལ་ལ་སྐྱུར་བར་མ་རུས་པ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་སངས་རྒྱས་ལ་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཆད་པར་མི་འཐད་པ་ནི། དོན་དམ་
པར་ཤེས་བྱའི་མཚན་མ་མ་གྲུབ་པས་དེ་ལ་དམིགས་པའི་སྒོ་མི་འཐད་དུ་རྒྱག་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་སྐྱེ་མ་ལྟར་
སྒྲུང་བ་མེད་པ་མི་འཐད་དེ།

ཤེས་པ་བྱི་མ་འཕེན་པའི་རུས་པ་མེད་པ་མི་འཐད་པ་དང་། རྣང་བཅས་གཉེན་པོས་སྒྲོང་བ་མི་འཐད་པ་དང་། རྣང་
བཅས་མེད་ན་ཉན་ཐོས་བྱུང་པོ་ལྟག་མེད་དང་བྱེད་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།།

དང་པོ་(ཤེས་པ་བྱི་མ་འཕེན་པའི་རུས་པ་མེད་པ་མི་འཐད་པ་)ནི། རྫོ་རྩེ་ལྟ་བུའི་དུས་ཀྱི་སྒོ་ལ་སྒོ་བྱི་མ་
འཕེན་པའི་རུས་པ་མེད་པར་འདོད་ན། རྫོ་རྩེ་ལ་མཛེས་པ་བ་འཆི་ཀ་མའི་སྒོ་ལ་སྒོ་བྱི་མ་འཕེན་པའི་རུས་
པ་མེད་པས་སྐྱེ་བ་བྱི་མ་ཁས་མི་ལེན་པ་རི་ལྟར་དགག་ མར་མེ་ཙམ་ལ་འོད་སྐྱེད་པའི་རུས་པ་ཐོགས་
མེད་ཀྱིས་བྱབ་པ་ལྟར་སྒོ་ཙམ་ལ་འང་སྒོ་བྱི་མ་སྐྱེད་པའི་རུས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་བྱབ་པར་མྱོང་བས་
གྲུབ་པས་འཆི་ཀ་མའི་སྒོ་འང་སྒོ་ཙམ་ཡིན་པས་བྱི་མ་སྐྱེད་པའི་རུས་པ་ཡོད་ཅིས་དཔག་གོ་ཞེ་ན། རྫོ་རྩེ་

ལྷ་བའི་སྒོ་འདྲ་སྒོ་ཙམ་ཡིན་པས་ཕྱི་མ་ངེས་པར་སྒྱེད་པའི་རྒྱས་པ་ཡོད་པར་ཅི་སྟེ་མི་དཔོག་ ཕྱི་མ་སྒྱེད་
 པའི་རྒྱས་པས་ནི་སྒོ་ཙམ་ལ་བྱབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ་སྒྱེད་པ་དང་བཅས་པའི་སྒོ་ལ་བྱབ་པ་ཡིན་ལ། རོ་རྩེ་ལྷ་
 བའི་དུས་ན་སྒྱེད་པ་མེད་པས་སྒོ་ཕྱི་མ་མི་འཕེན་ནོ་ཞེ་ན། ཕྱི་མ་སྒྱེད་པའི་རྒྱས་པས་སྒྱེད་པ་དང་བཅས་
 པའི་སྒོ་ལ་བྱབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ་ལུས་དང་འབྲེལ་པའི་སྒོ་ལ་བྱབ་པ་ཡིན་ལ་འཆི་བ་ན་ལུས་དང་འབྲེལ་པའི་
 སྒོ་མེད་པས་ཕྱི་མ་མི་འཕེན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་ན་ལན་ཅི་ཡོད། ཆོ་འདི་ཉིད་དུ་དབང་བའི་སྒོ་ལུས་ལ་ལྷོས་
 གྱུར་ཡིད་ཀྱི་སྒོ་དེ་མ་ཐག་པ་ཙམ་ལས་སྒྱེ་བར་ཕྱོད་ངོ་ཞེ་ན། ཆོ་འདི་ཉིད་དུ་མ་དག་པའི་ཤེས་པ་སྒྱེད་པ་
 ལ་སོགས་པ་ལ་ལྷོས་གྱུར་དག་པའི་ཤེས་པ་མ་ཆགས་པ་དང་ཞེ་སྒྲུང་མེད་པ་དང་གཉི་ལྷན་མེད་པའི་
 དགེ་བའི་སེམས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་པ་ལས་གྱུར་སྒྱེ་བར་ཕྱོད་ངོ་།

གཉིས་པ་སྒྲུང་བཅས་གཉེན་པོས་སྒྲོང་བར་མི་འཐད་པ་ནི། སྒྲུང་བཅས་སྒྲིབ་པ་མ་ཡིན་པས་སྒྲུང་བྱ་
 མ་ཡིན་པ་དང་། དེ་ལ་གཉེན་པོ་སྒྲེད་པའོ།

དང་པོ་(སྒྲུང་བཅས་སྒྲིབ་པ་མ་ཡིན་པས་སྒྲུང་བྱ་མ་ཡིན་པ་)ནི། སྒྲུང་བཅས་སྒྲུ་མ་ལྷ་བའི་རྟོགས་པའི་སྒོ་
 སྒྲིབ་པ་ཡིན་ན་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་ཡིན་ནམ་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་ཡིན། དང་པོ་ནི་མི་འཐད་དེ། ཉོན་
 མོངས་ལ་ངེས་པར་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་རྩིས་སུ་འབྲེལ་པས་བྱབ་པ་ཡིན་ན་སྒྲུང་བཅས་ཀྱི་ཕྱུང་བོ་
 ལྷ་སྐད་ཅིག་དུ་མར་ཤེས་པས་རྟག་པ་གཅིག་ཕྱུང་འཛིན་པ་བསལ་ལ། སྒྲ་མ་སྒྲ་མ་ལས་བྱུང་བར་ཤེས་
 པས་རང་དབང་ཅན་དུ་འཛིན་པ་བསལ་ཏེ་གང་ཟག་གི་བདག་དུ་འཛིན་པ་དང་རྩིས་སུ་འབྲེལ་པ་མེད་
 པའི་བྱུང་བོ། །ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་ཡིན་ན་འདྲ་དོན་དམ་པར་སྒྲོས་པ་དང་བྲལ་བར་རྟོགས་པ་རི་ལྷ་བ་ཤེས་
 པ་ལ་སྒྲིབ་བམ། གུན་རྫོང་དུ་ཤེས་བྱ་མ་ལུས་པ་རྟོགས་པ་རི་སྟེད་པ་ཤེས་པ་ལ་སྒྲིབ། དང་པོ་ལྷ་ར་ན་
 དོན་དམ་པར་ཅི་འདྲ་མ་གྲུབ་པ་དང་གུན་རྫོང་པའི་སྒྲུང་བ་འགལ་ནས་སྒྲིབ་པ་མ་མི་འགལ་ཡང་སྒྲིབ།
 དང་པོ་ལྷ་ར་ན་སྒྲོས་བྲལ་སྒྲུང་བའི་ཆོས་ཉིད་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བ་དང་། སྒྲུང་བ་ཕྱོད་བས་གྲུབ་པས་
 སྒྲོས་བྲལ་ཞིགས་ནས་སྒྲོས་བཅས་སུ་འགྱུར་བ་དང་། དོན་དམ་པར་ཅི་ཡང་མ་གྲུབ་པས་སྒྲུང་བ་
 ཞིགས་ཏེ་གུན་རྫོང་གཏན་ཆད་པར་འགྱུར་བ་དང་། སྒྲུང་བ་སྒྲུ་མ་ལྷ་བའི་དོན་དམ་པར་ཅི་ཡང་མ་
 གྲུབ་པས་མ་བྱབ་པས་དངོས་པོར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱོགས་གྲུབ་པར་འགྱུར་རོ། །མི་འགལ་ཡང་སྒྲིབ་ན་སྒྲོན་པོ་
 རྟོགས་པས་མི་རྟག་པ་རྟོགས་པའི་གོགས་སུ་འགྱུར་རོ། །སྒྲོན་པོ་ངེས་པས་སྒྲོ་མ་ཡིན་སེལ་གྱི་མི་རྟག་པ་
 མ་བསལ་བཞེན་དུ་མི་རྟག་པ་རྟོགས་པའི་གོགས་སུ་རི་ལྷ་བ་འགྱུར་ཞེ་ན། མ་དབྱེད་པའི་ངོར་སྒྲུང་བ་

གྲུབ་པས་མ་དབྱེད་པའི་རོང་མི་སྣང་བ་སེལ་གྱི་དབྱེད་ན་ཅིར་ཡང་མ་གྲུབ་པ་མི་སེལ་བས་དབྱེད་ན་
 ཅིར་ཡང་མ་གྲུབ་པ་རྟོགས་པའི་གོགས་སུ་ཇི་ལྟར་འགྱུར། གེས་བྱ་ཇི་སྟེད་པ་རྟོགས་པ་ལ་སྒྲིབ་པ་འང་
 མ་ཡིན་ཏེ་ཇི་སྟེད་པ་རྟོགས་པ་སྣང་བཅས་ཉིད་ཡིན་པས་རང་ཉིད་ཀྱིས་རང་ལ་སྒྲིབ་པ་འགལ་བའི་བྱིར་
 རོ། །དེས་ན་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུར་རྟོགས་པའི་སྣང་བཅས་དབྱེད་མི་བཟོད་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པས་འབྲུལ་སྣང་
 ཞེས་ཐ་སྟོན་བྱེད་ཀྱང་སྒྲིབ་པ་གཉིས་གང་ཡང་མ་ཡིན་པས་དེ་སངས་རྒྱུས་ཀྱིས་སྒྲོང་བར་མི་འཐད་དོ།

གཉིས་པ་སྣང་བཅས་ལ་གཉེན་པོ་མེད་པ་ནི། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་ནི་མ་ཡིན་དགག་ལ་
 དམིགས་པས་སྣང་བ་ཀྱང་རྫོང་ཡོད་པར་ངེས་པ་ཡིན་གྱི་དགག་པའི་སྒོ་མ་ཡིན་པས་སྣང་བཅས་ཀྱི་
 གཉེན་པོ་མ་ཡིན་པས། དགག་པ་བྱེད་པའི་སྒོ་འགའ་ཞིག་གཉེན་པོར་འགྱུར་ན། དོན་དམ་པར་སྒྲོས་
 པ་བཀག་པས་སྣང་བའི་གཉེན་པོ་ཡིན་ནམ། ཀྱང་རྫོང་པའི་སྣང་བ་ཉིད་མེད་པར་ངེས་པ་སྣང་བཅས་
 ཀྱི་གཉེན་པོ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་དོན་དམ་པར་སྒྲོས་པས་སྟོང་བ་དང་སྣང་བ་འདི་འགལ་བས་སྒྲོས་པ་
 འགོག་པས་སྣང་བའི་གཉེན་པོ་ཡིན་ནམ་མི་འགལ་ཡང་གཉེན་པོ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་ཐལ་བའི་ངག་
 གིས་སྒྲོས་པ་ཞིགས་པ་ན་སྒྲོས་པ་མེད་པ་དང་འགལ་བས་སྣང་བ་མ་ལུས་པ་ཞིགས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་
 འདོད་ན་ཀྱང་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་ནམ་བུ་དང་རྒྱ་འབྲས་མ་ལུས་པ་ཞིགས་པ་ན་ཚུ་རྩལ་མཛེས་པ་
 བའི་ལུགས་ལེགས་པར་གནས་པ་དང་། སྤར་བརྗོད་པའི་ཉེས་པ་རྣམས་ཀྱང་སྤང་དགའོ།^{༡༩} །གཉིས་
 པ་ལྟར་ན་^{༢༠} མི་རྟག་པ་ངེས་པས་ཀྱང་སྣང་བ་སྒྲོང་བར་འགྱུར་རོ། །མི་རྟག་པའི་སྒོས་དེ་དང་འགལ་
 བའི་རྟག་པའི་སྒོ་འདོགས་སྟོང་ལུས་ཀྱི་མི་འགལ་བའི་ཀྱང་རྫོང་པ་ལ་དམིགས་པ་སྟོང་བར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་
 བ། སྒྲོས་པ་དང་བྲལ་བར་ངེས་པས་ཀྱང་སྒྲོས་པའི་ཞེན་པ་སྟོང་བར་འགྱུར་གྱི་སྒྲོས་བྲལ་དང་མི་འགལ་
 བའི་ཀྱང་རྫོང་ཀྱི་སྣང་བ་ཇི་ལྟར་སྟོང་། གཉིས་པ་ལྟར་ན་ཀྱང་རྫོང་པའི་སྣང་བ་ཉིད་མེད་པར་ངེས་པས་
 ཀྱང་རྫོང་ཀྱི་སྣང་བ་སྟོང་རོ་ཞེ་བ། ཀྱང་རྫོང་མེད་པར་ངེས་པ་ལོག་པའི་སྒོ་ཡིན་ནམ་ཡང་དག་པའི་སྒོ་
 ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་ལོག་པའི་སྒོས་སྤང་བྱ་སྟོང་བར་མི་འཐད་ལ། ལོག་པའི་སྒོ་ལམ་དུ་སྒྲོམ་པ་འང་
 མི་འཐད་དོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན་ཀྱང་རྫོང་པ་གཏན་མེད་པས་རྒྱ་འབྲས་ཆད་པ་དང་རྒྱང་འཕན་པའི་
 ལུགས་རྒྱས་པར་འགྱུར་རོ།

གསུམ་པ་སྣང་བཅས་མེད་ན་སྤང་བོ་ལྟག་མེད་དང་ཁྱད་མེད་པ་ནི། སངས་རྒྱུས་ལ་སེམས་
 དང་སེམས་བྱུང་རྒྱུན་ཆད་ན་ཉན་ཐོས་སྤང་བོ་ལྟག་མེད་ནི་མར་མེ་གི་བ་ལྟར་ཉོན་མོངས་པ་དང་སྐྱག་

བསྐྱུལ་ཞི་བ་ཙམ་དུ་འདོད་པ་དང་བྱད་ཅི་ཡོད། གལ་ཏེ་ཉན་ཐོས་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་ལས་གཞན་ལ་
གཟུགས་སྐྱེད་པ་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་མི་འབྱུང་ལ། སངས་རྒྱལ་ལས་གསུལ་བྱ་ལ་གཟུགས་སྐྱེད་སྒྲིབ་
པ་འབྱུང་ཞིང་དེས་ཟག་པ་མེད་པའི་ལམ་གསུམ་ལ་འགོད་པའི་མཛད་པ་སྐྱབ་པ་ཡིན་ལོ་ཞེ་ན། འཕྲིན་
ལས་འབྱུང་པ་དང་སྒྲིབ་པ་འབྱུང་པའི་རྣམ་པ་གང་ལས་ཡོད། ཡེ་ཤེས་ལ་ཡོད་པར་མི་འཐད་དེ་སྒྲོ་རྒྱུན་
ཆད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་ཡོད་པར་མི་འཐད་དེ་དེ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་འབའ་ཞིག་ཡིན་
ལ་དེས་འཕྲིན་ལས་སྐྱབ་པའི་དོན་བྱེད་རྣམ་ཅད་དོན་དམ་པའི་དངོས་པོར་གྱུབ་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །
གལ་ཏེ་སྒྲོན་ཆོགས་སྐྱབ་པ་དང་གཞན་དོན་དུ་སྒྲོན་ལམ་འདེབས་པ་ལ་འཕྲིན་ལས་སྐྱབ་པའི་རྣམ་པ་
ཡོད་དོ་ཞེ་ན། ཆོགས་དང་སྒྲོན་ལམ་ནི་འགགས་ནས་རིང་དུ་ལོན་ལ་འགོ་བ་ལ་པན་པ་དུས་ཕྱིས་འབྱུང་
བས་ཆོད་པ་ལས་སྐྱེ་བར་ཡང་འགྱུར་ལ། ཆོགས་སོག་པ་དང་སྒྲོན་ལམ་ལྗེ་བས་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་ཁོ་ནའི་རྒྱུད་དུ་གཏོགས་པས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་འཕྲིན་ལས་ཁོ་ནར་འགྱུར་གྱི་སངས་རྒྱལ་གྱི་
འཕྲིན་ལས་སུ་གཏན་མི་འཐད་དོ། །

(༣) རང་གི་ལུགས་རྣམ་པར་བཞག་པ།

གསུམ་པ་རང་གི་ལུགས་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི། ཡང་དག་པའི་དངོས་པོའི་བྱེད་ཡང་
དག་པའི་གཅིག་དང་དུ་མ་ལ་སོགས་པ་བཀག་པའི་རྟགས་སམ་ཡང་དག་པའི་དངོས་པོའི་བྱེད་བྱེད་
དང་འགལ་བ་རྟེན་འབྲེལ་ལ་སོགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་ཡང་དག་པའི་དངོས་པོ་དངོས་སུ་བཀག་ལ།
དེས་བྱེད་པར་དུ་བྱས་པ་ཤེས་བྱ་ལ་སོགས་པའི་མ་ཡིན་དགག་ཡང་དག་པུགས་ལ་བཀག་སྟེ། སྒྲོས་པ་
ཙམ་བཀག་པ་ན་སྒྲོས་པའི་བྱེ་བྲག་མཐའ་དག་པུགས་ལ་ཞེགས་ལ། གཞི་ཤེས་བྱ་ཙམ་ལ་སྒྲོས་པ་སྤིད་
པ་དངོས་སུ་བཀག་པ་ན་ཤེས་བྱའི་བྱེ་བྲག་པུགས་ལ་ཞེགས་ཏེ། རྗེས་སུ་དཔག་པས་སྒྲོས་པ་སྤིད་པ་
འགོག་ལ་དེའི་གཞི་ཤེས་བྱ་དངོས་པོ་ལ་སོགས་པ་བདེན་བརྟུན་གང་གིས་བྱང་བྱེད་པར་དུ་མ་བྱས་པ་
ཐ་སྐད་པའི་ཆད་མས་མཐུན་སྐད་དུ་གྱུབ་པ་ཡིན་ལོ། །

(༤) རང་གི་ལུགས་ལ་མི་འཐད་པ་སྤང་བ།

བཞི་པ་རང་གི་ལུགས་ལ་མི་འཐད་པ་སྤང་བ་ནི། འགལ་བ་སྤྱད་པའི་ཐལ་བས་སྒྲོས་པ་

ཁེགས་པས་རང་རྒྱུད་ལ་དགོས་པ་མེད་དོ་ཞེ་ན། དགག་བྱ་དང་འགལ་བ་བདེན་པར་གྱུ་བ་ན་སྤར་བ་རྫོང་བ་ལྷར་རང་རྒྱུད་ལས་མ་འདས་ལ། བདེན་པར་མ་གྱུ་བ་ཀྱང་ཁས་སྦྲངས་པ་ཙམ་གྱིས་འགལ་བ་འགོག་ན་དོན་དམ་པའི་དངོས་པོ་ཁས་ལེན་པས་ཡང་དག་གི་གཅིག་དང་དུ་མ་གྱུ་བ་པ་དང་ཅིའང་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱོགས་ལ་གཞོན་པར་འགྱུར་རོ། །ཡང་དག་གི་དངོས་པོ་ཉིད་ཀྱང་བདེན་པར་མ་གྱུ་བ་ན་དེའི་བྱུང་བྱེད་གྱུ་བ་པ་དང་དེ་དང་འགལ་བ་ཁེགས་པར་ག་ལ་འགྱུར་ཞེ་ན། དགག་བྱ་དང་འགལ་བ་ཉིད་ཀྱང་བདེན་པར་མ་གྱུ་བ་ན་དེ་དང་འགལ་བ་ཁེགས་པར་ག་ལ་འགྱུར། གཞན་ཡང་ཐ་སྙད་དུ་མར་ཁས་ལེན་པས་བྱ་སྐྱེད་པའི་རྒྱས་མེད་ཁེགས་ལ་མོ་གཤམ་དུ་ཁས་སྦྲངས་པས་བྱ་སྐྱེད་པའི་རྒྱས་ལྡན་ཁེགས་པས་གཞི་བྱད་མེད་དེ་བྱ་སྐྱེད་པའི་རྒྱས་མེད་དང་རྒྱས་ལྡན་གཉི་ག་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །མོ་གཤམ་དུ་ཁས་སྦྲངས་པས་མར་ཁས་ལེན་པའི་དག་དེ་སྟོན་ཆགས་པར་འགྱུར་གྱི་གཞི་དེ་ལ་བྱ་སྐྱེད་པའི་རྒྱས་ལྡན་མི་སྲིད་པར་ངེས་པ་མེད་དོ་ཞེ་ན། དགག་བྱ་དང་འགལ་བ་ཁས་ལེན་པས་དགག་བྱ་ཁས་ལེན་པའི་དག་ལ་སྟོན་ཆགས་ཀྱང་གཞི་དེ་ལ་དགག་བྱ་མི་སྲིད་པར་མ་གྱུ་བ་པས། དགག་བྱ་མི་སྲིད་པར་ཡང་དག་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱབ་པས་རང་རྒྱུད་ལ་དགོས་པ་མེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །མཐུན་སྦྲུང་དུ་གྱུ་བ་པའི་རྟགས་ཀྱིས་བསྐྱབས་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་བསྟོན་དུ་བྱེད་པས་རང་རྒྱུད་ལ་རྒྱས་པ་མེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དམ་བཅའ་མེད་པས་རང་རྒྱུད་མི་འཐད་ན་ལོག་རྟོགས་དགག་དུ་མེད་པས་ཐལ་འགྱུར་མི་འཐད་པ་དང་མཚུངས་པ་བརྫོང་ཟེན་ཏེ།

དམ་བཅའ་མེད་པར་གསུངས་པའང་སྟོང་ཉིད་ཤེས་བྱའི་གཤིས་ལ་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྟོང་པ་ཉིད་མི་གནས་ན་བདེན་པའི་དངོས་པོ་གྱུ་བ་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །བདེན་པའི་དངོས་པོས་སྟོང་བ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཡིན་ཡང་རིགས་པས་དབྱེད་ན་དམ་འཆའ་བ་པོའི་སྟོ་མ་གྱུ་བ་པས་དེ་དམ་བཅའ་ཡིན་པར་མ་གྱུ་བ་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའང་ཞིབ་མོ་རྣམ་པར་འཐག་པ་ནས་གསལ་བར་གསུངས་སོ། ³⁴ ཁྲོལ་བས་སྐྱབ་པར་འདོད་པའི་སྟོ་དང་ཕྱིར་ཁྲོལ་བ་ལ་གྱུ་བ་པ་དང་བསལ་བ་མ་བྱུང་པའི་སྟོ་ཀྱང་རྫོང་གི་བདེན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་སྟོང་པ་ཉིད་གྱུ་བ་བསལ་མེད་ལ། བསྐྱབ་པར་འདོད་པས་ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་ཆོས་དང་ལྡན་པར་ཡང་ཀྱང་རྫོང་དུ་ཡིན་གྱི་དོན་དམ་པར་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་སྟོ་བ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་གྱི་ལས་ཀྱང་རྟགས་ལ་སོགས་པ་དོན་དམ་པའི་དངོས་པོར་མ་གྱུ་བ་པས་རྗེས་དཔག་དོན་མེད་པར་ཐལ་བར་ཁྲོལ་བའི་ལན་དུ། རྗེས་དཔག་དོན་དམ་པར་མེད་པར་ཐལ་བ་ནི་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ་

རྗེས་སྐྱོད་པག་པ་དང་རྗེས་སྐྱོད་པག་པར་བྱ་བའི་ཐ་སྟོད་ཀྱན་རྫོང་དུ་ཡིན་གྱི་དེ་ཁོ་ནར་མ་ཡིན་ནོ།^༥
 ཞེས་གསུངས་སོ། དེས་ན་དེ་བཞིན་ཉིད་ཅིར་ཡང་མ་གྲུབ་པ་ལ་དོན་དམ་པར་གཞུག་བྱ་ལ་སོགས་པའི་
 ཆོས་མེད་ཀྱང་ཐ་སྟོད་དུ་ནུལ་འབྱོར་གྱི་མངོན་སུམ་ལ་སྟོས་ནས་གཞུག་བྱ་མངོན་གྱུར་དང་སྟོས་པ་
 གཙོད་པའི་རྗེས་སྐྱོད་པག་ལ་སྟོས་ནས་གཞུག་བྱ་གྲོག་གྱུར་ཡིན་པའི་ཆོས་ཀྱང་གནས་པས་སོ་སོའི་སྟེ་
 བའི་རྗེས་སྐྱོད་པག་ཁོ་ནས་སྟོས་པ་འགོག་པ་ཡིན་ནོ།།

(༩) དགག་བྱ་རྗེས་སྐྱོད་པག་གིས་འགོག་པའི་ཚུལ།

(༡) བྱང་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་བསྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡིན་པ་དང་མ་ཡིན་པ་སྒྱིར་དབྱེ་བ།

རྗེས་སྐྱོད་པག་གིས་སྟོས་པ་འགོག་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས་སྟེ། བྱང་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་བསྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡིན་
 པ་དང་མ་ཡིན་པ་སྒྱིར་དབྱེ་བ་དང་། བྱང་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་བསྐྱབ་པའི་རྟགས་ཀྱི་བྲག་དུ་རྩམ་པར་གཞག་པའོ།།

དང་པོ་(བྱང་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་བསྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡིན་པ་དང་མ་ཡིན་པ་སྒྱིར་དབྱེ་བ་རྩམ་པར་གཞག་པ་)ནི། དོན་
 དམ་པའི་དངོས་པོ་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་པས་ཤེས་བྱ་ལ་གནས་པའི་ཕྱོག་པ་མཐའ་དག་ལ་དོན་དམ་པའི་
 དངོས་པོས་སྟོང་བས་བྱང་པ་ཡིན་ནོ། དེའི་ཕྱིར་ཆོས་ཅན་འགའ་ཞིག་ལ་བདེན་པའི་དངོས་པོས་སྟོང་
 བར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་སུ་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱོག་པ་ནི་གང་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། འོན་ཀྱང་ཆོས་ཅན་ཤེས་
 བྱ་འཇམ་དངོས་པོའི་བྱེ་བྲག་བདེན་པའི་དངོས་པོས་སྟོང་བར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་སྐྱོད་པག་དེས་ནི་ཉི་ཆེ་བའི་
 སྟོང་པ་ཁོ་ན་འཇམ་པས་དེས་དབུ་མ་པའི་ཚུལ་གཏན་ལ་འབེབས་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་བྱ་མཐའ་
 དག་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་བྱང་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་སྐྱོད་པག་དེ་ཁོ་ནས་དབུ་མའི་ཚུལ་གཏན་ལ་ཐེབས་པ་
 ཡིན་ནོ། དེ་ལ་ཕྱོག་པ་མཐའ་དག་ལ་གཉིས་སུ་གནས་ཏེ། དངོས་པོ་ཙམ་གྱི་བྱང་བྱེད་མ་ཡིན་པ་དང་
 ཡིན་པའོ། དང་པོ་དངོས་པོ་ཙམ་གྱི་བྱང་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ནི། ཚུལ་བྱུང་དང་གཞུགས་ཅན་ལ་སོགས་
 པ་སྟེ། དེ་དག་རྟགས་སུ་བཀོད་ན་རྟགས་དེ་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་བྱང་པ་ངེས་ཀྱང་རྟགས་དེ་ཉིད་དངོས་
 པོའི་བྱང་བྱེད་མ་ཡིན་པས་དེས་དངོས་པོ་ཙམ་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་བྱང་པ་སྐྱབ་མི་རུས་སྟེ་ཉི་ཆེ་བའི་
 སྟོང་བའི་སྐྱབ་བྱེད་ཁོ་ནའོ།།

དངོས་པོའི་བྱང་བྱེད་ཡིན་པ་ནི་རྟོག་འབྲེལ་དང་ཅིག་དང་དུ་མ་དང་བྲལ་བ་ལ་སོགས་པའོ།།
 དེ་ལའང་གཉིས་སྟེ། དངོས་པོའི་བྱང་བྱེད་དུ་མངོན་སུམ་གྱིས་ངེས་པ་དང་། རྗེས་སྐྱོད་པག་ངེས་

དགོས་པ་ལོ། །དང་པོ་དངོས་པོའི་བྱང་བྱེད་དུ་མངོན་སུམ་གྱིས་ངེས་པ་དགོས་པ་ནི་སྣང་བ་ཙམ་དང་
གཤམ་བྱ་དང་གཞལ་བྱ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། དེ་དག་གྱང་དངོས་པོ་ཙམ་ལ་སྟོང་བ་ཉིད་གྱིས་བྱང་བ་གྲུབ་
པའི་ཉགས་མ་ཡིན་ཏེ། ཡིན་ན་སྐྱེ་ལ་མཉན་བྱ་བྱང་བྱེད་དུ་ཡོད་པའི་ཉགས་ལས་མི་ཉག་པ་བྱང་བྱེད་
དུ་སྐྱབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཁག་ཏེ་སྐྱེ་དང་མཉན་བྱ་དབྱེར་མེད་དུ་མྱོང་བས་ངེས་པ་ན་མཉན་བྱ་ལ་མི་ཉག་
པས་བྱང་བར་ངེས་པའི་ཚད་མ་དེ་ཉིད་གྱིས་སྐྱེ་ལའང་མི་ཉག་པས་བྱང་བར་ངེས་པས་སྐྱེ་མི་ཉག་པས་
བྱང་བར་དཔག་ཏུ་མྱེད་དོ་ཞེན།

དངོས་པོ་ལ་སྣང་བ་དང་གཤམ་བྱ་དང་གཞལ་བྱ་ལ་སོགས་པ་དང་དབྱེ་བ་མྱེད་པར་མངོན་
སུམ་གྱིས་ངེས་པས། སྣང་བ་དང་གཤམ་བྱ་དང་གཞལ་བྱ་ལ་སྟོང་བ་ཉིད་གྱིས་བྱང་བར་ངེས་པའི་ཚད་མ་
དེ་ཉིད་གྱིས་དངོས་པོ་ལའང་སྟོང་བ་ཉིད་གྱིས་བྱང་བར་ངེས་པས་དངོས་པོ་ལ་སྟོང་བ་ཉིད་གྱིས་བྱང་
བར་དཔག་ཏུ་མེད་དོ། །ཁག་ཏེ་མཉན་བྱ་ནི་ཚུད་གཞི་ལས་གཞན་ལ་བྱང་བ་གཏན་ལ་དབབ་དུ་མི་རུང་
པ་ཡིན་ན་གཤམ་བྱ་ལ་སོགས་པ་ནི་དངོས་པོ་ལས་གཞན་དངོས་མེད་ལའང་འཇུག་པས་དངོས་མེད་ལ་
བརྟེན་ཏེ་བྱང་བ་ངེས་ནས་དངོས་པོ་ལ་དཔག་ཏུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནམ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ཡོད་པ་སྐྱེའི་བྱང་
བྱེད་དུ་མངོན་སུམ་གྱིས་ངེས་པས་ཡོད་པ་ལ་སྐྱད་ཅིག་མས་བྱང་བ་ངེས་པ་ན་སྐྱེ་ལའང་སྐྱད་ཅིག་མས་
བྱང་བ་ངེས་པས་རྗེས་སུ་དཔག་ཏུ་མྱེད་པར་མི་འགྱུར་རམ་ཞེན། འོ་ན་དངོས་མེད་ལ་བརྟེན་ཏེ་གཤམ་བྱ་
ལ་སྟོང་བ་ཉིད་གྱིས་བྱང་བ་ངེས་པའི་དུས་ན་དངོས་པོ་ལ་གཤམ་བྱས་བྱང་བའི་ཕྱོགས་ཆོས་དང་དངོས་པོ་
ལ་སྟོང་བ་ཉིད་གྱིས་བྱང་བའི་བསྐྱབ་བྱ་མི་ངེས་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ལས་ཡིན། འོ་ན་བསྐྱེས་པ་ལ་སོགས་
པ་ལ་བརྟེན་ཏེ་ཡོད་པ་ལ་སྐྱད་ཅིག་མས་བྱང་བ་ངེས་པ་ན་སྐྱེ་ལ་ཡོད་པས་བྱང་བའི་ཕྱོགས་ཆོས་དང་སྐྱེ་
ལ་སྐྱད་ཅིག་མས་བྱང་བའི་བསྐྱབ་བྱ་མི་ངེས་པ་རྒྱ་གང་ལས་ཞེན། བྱང་བ་ངེས་པའི་དུས་ན་སྐྱེ་གཏན་
ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་གཤམ་བྱ་ལ་སྟོང་བ་ཉིད་གྱིས་བྱང་བ་ངེས་པའི་དུས་ན་ཡོད་པ་ལ་ཕྱོགས་
ཆོས་དང་བསྐྱབ་བྱ་མི་ངེས་ཏེ་ཡོད་པ་གཏན་ཡུལ་དུ་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེན། འོ་ན་བྱང་བ་ངེས་པའི་
ཚད་མ་ལ་ཡོད་པའི་རང་རིག་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ཏེ་ཡོད་པ་ཙམ་མ་ངེས་ན་གཤམ་བྱ་ལའང་ངེས་སུ་མི་
རུང་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་དངོས་པོའི་བྱང་བྱེད་དུ་རྗེས་དཔག་གིས་ངེས་དགོས་པ་ནི་རྟེན་འབྲེལ་དང་གཅིག་
དང་དུ་མ་དང་བྲལ་བ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། དེ་ནི་དཔེའ་བླུ་པ་ལ་བརྟེན་ཏེ་རྟེན་འབྲེལ་ལ་སྟོང་བ་ཉིད་གྱིས་

ཁྱབ་པ་ངེས་པ་ན་འང་རྟེན་འབྲེལ་དངོས་པོ་ལ་རྟེན་པར་མཐོང་གི། ཁྱབ་བྱེད་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱོགས་ཚུལ་ད་གོད་དཔོག་དགོས་པས་དངོས་པོ་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཁྱབ་པ་འང་དཔོག་དགོས་པས་ཁྱབ་པའི་སྟོང་ཉིད་སྐྱབ་བྱེད་ཡིན་ལ། དཔེའ་དངོས་མེད་ལ་བརྟེན་ཏེ་ཡང་དག་པའི་གཅིག་དང་དུ་མ་དང་བྲལ་བ་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཁྱབ་པ་ངེས་ཀྱང་དངོས་པོ་འམ་ཤེས་བྱ་ལ་གཅིག་དང་དུ་བྲལ་གྱིས་ཁྱབ་པ་གཞོད་དཔོག་དགོས་པ་ན་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཁྱབ་པ་འང་གཞོད་དཔོག་དགོས་པས་ཁྱབ་པའི་སྟོང་ཉིད་སྐྱབ་བྱེད་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ཡང་དག་པའི་གཅིག་དང་དུ་མ་དང་བྲལ་བ་ཤེས་བྱའི་ཁྱབ་བྱེད་ཡིན་པས་དེས་ཤེས་བྱ་ཙམ་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཁྱབ་པ་དཔོག་ཅུས་པ་བདེན་ན་རྟེན་འབྲེལ་ཤེས་བྱའི་ཁྱབ་བྱེད་མ་ཡིན་པ་དེས་ཁྱབ་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་རྗེ་ལྷར་དཔོག་ཅེ་ན། ཤེས་བྱའི་ཁྱབ་བྱེད་མ་ཡིན་ཡང་དངོས་པོའི་ཁྱབ་བྱེད་ཡིན་པས་དེ་དངོས་པོ་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཁྱབ་པ་ངེས་པ་ན་གལ་ཏེ་དངོས་པོ་ཡིན་ན་རྟགས་འདིས་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་ངེས་ལ་གལ་ཏེ་དངོས་མེད་ཡིན་ན་དངོས་པོ་ཙམ་གྱིས་དབེན་པས་དངོས་པོ་དང་ཡང་དག་ཚུགས་པས་མི་དབེན་པའི་དོགས་པ་མི་སྐྱེ་བས་ཁྱབ་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ངེས་པ་ཡིན་ནོ།།

(༩) ཁྱབ་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཀྱི་བྲག་དུ་གཏན་ལ་དབབ་པ།

གཉིས་པ་¹⁷ ཁྱབ་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཀྱི་བྲག་དུ་གཏན་ལ་དབབ་པ་ནི། གང་ཡང་དག་པའི་གཅིག་དང་དུ་མས་སྟོང་པ་ཁྱབ་བྱེད་དུ་ཡོད་པ་དེ་ནི་ཡང་དག་པའི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཁྱབ་བྱེད་དུ་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ་རྟེན་པ་ལ་གཅིག་དང་དུ་བྲལ་དང་དངོས་མེད་ཀྱི་དོན་སྦྱི་སྒྲུང་བ་བཞིན་ནོ། །ཤེས་བྱ་འམ་གཞལ་བྱ་འམ་སྒྲུང་བ་འམ་དངོས་པོ་ཙམ་ལའང་ཡང་དག་པའི་གཅིག་དང་དུ་མས་སྟོང་པ་ཁྱབ་བྱེད་དུ་ཡོད་པས་ཞེས་པ་ནི་ཁྱབ་བྱེད་མི་དམིགས་པའོ།།

འདིར་ཡང་ཚུལ་ཅན་དང་། བསྐྱབ་བྱ་དང་། གཏན་ཚུགས་དང་། ཕྱོགས་ཚུལ་ངེས་པའི་ཚད་མ་དང་། ཁྱབ་པ་ངེས་པར་བྱེད་པའི་ཚད་མ་ལྡས་ངེས་པར་བྱའོ། །ཚུལ་ཅན་གྱི་དོན་ལའང་ཚུལ་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་དང་། ཁྱབ་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་མི་འགྲུབ་པ་སྒྲུང་བ་དང་། རྟོག་པ་གཞན་ལ་བདེན་པའི་དངོས་པོ་མི་ཞེགས་པ་སྒྲུང་བའོ།།

(10) ཚུལ་ཅན་གྱི་ངོ་བོ།

དང་པོ་(ཚུལ་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་)ནི། ཤེས་བྱ་དང་གཞལ་བྱ་གཞིར་བྱས་ན་ནི་རྗེས་དཔག་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་བྱ་མཐའ་དག་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་འགྲུབ་པ་ཡིན་ལ། སྒྲུང་བ་གཞིར་བྱས་ན་དངོས་པོའི་ཁྱབ་བྱེད་དུ་

མངོན་སུམ་གྱིས་ངེས་པས་སྒྲིབ་པ་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་གྱིས་བྱུང་པ་ངེས་པ་ན་དངོས་པོ་ལ་འང་སྟོང་པ་ཉིད་
 གྱིས་བྱུང་པ་འབྲུག་ལ། དངོས་པོ་གཞིར་བྱས་ན་རྗེས་དཔག་དེས་དངོས་པོ་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་གྱིས་བྱུང་པ་
 ངེས་ཤིང་དངོས་མེད་རང་རིག་པའི་ཤུགས་ལ་དངོས་མེད་གྱི་རྣམ་པར་ངེས་པ་ན་དངོས་པོའི་རྣམ་པ་དང་
 དངོས་པོར་བདེན་པ་འང་ཁེགས་པས། དེས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པའི་ཡང་དག་པའི་དངོས་པོའང་ཁེགས་
 རས་སྟོང་པ་ཉིད་གྱིས་དངོས་མེད་ལ་བྱུང་པ་ངེས་པས་ཚད་མ་གཉིས་གྱིས་བྱུང་པའི་སྟོང་ཉིད་འབྲུག་པ་
 ཡིན་ནོ། །མི་རྟག་པ་དང་བྱས་པ་ལ་སོགས་པ་གཞིར་བྱས་ན་དངོས་མེད་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་གྱིས་བྱུང་པར་
 ངེས་པའི་རང་རིག་པའི་ཤུགས་དང་། མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་གྱིས་བྱུང་པར་ངེས་པའི་
 གཅིག་དང་དུ་བྲལ་ལ་རྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་དང་། བྱས་པ་དང་མི་རྟག་པས་དངོས་པོ་ལ་བྱུང་པར་ངེས་
 པའི་རྗེས་དཔག་གསུམ་ཚོགས་ན་བྱུང་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་འབྲུག་ལ། བྱས་མི་རྟག་གིས་དངོས་པོ་ལ་བྱུང་
 པར་ངེས་པའི་རྗེས་དཔག་མེད་ན་ནི་མ་བྱས་པ་དང་རྟག་པའི་དངོས་པོ་དོན་དམ་པར་ཡོད་པར་དོགས་
 པར་འགྱུར་བས་དེས་བྱུང་པའི་སྟོང་ཉིད་སྐྱབ་བྱས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དངོས་པོ་ལ་མ་བྱུང་པའི་ལུས་ཅན་
 དང་ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པ་གཞིར་བྱས་ན་ནི་ཆོ་བའི་སྟོང་པ་ཅམ་སྐྱབ་པས་དབུ་མ་བའི་
 གཏན་ཚིགས་མ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་(བྱུང་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་མི་འབྲུག་པ་སྒྲིབ་པ་)ནི། དངོས་པོའི་བྱེ་བྲག་ཚོས་ཅན་དུ་བྱས་ན་
 བྱུང་པའི་སྟོང་ཉིད་བསྐྱབ་མི་བྱས་ལ་མ་ལུས་པ་ཚོས་ཅན་དུ་བྱས་ན་གཞི་ཚད་མས་མི་ངེས་སོ་ཞེན། དེ་
 གཉི་ག་མ་ཡིན་ཏེ་དངོས་པོ་ཅམ་ཚོས་ཅན་ཡིན་ལ། དེ་ལ་འང་སྟོང་པ་ཉིད་རྟེན་ཅམ་དུ་བསྐྱབས་པ་ནི་ནི་
 ཆོ་བའི་དོགས་པ་མི་ཆོད་དེ། དུ་བ་ཅམ་ལ་ཚུལ་གསུམ་དང་ལྡན་པའི་རྟགས་ལས་གཏན་ཚིགས་མ་ཡིན་
 པའི་དངོས་པོས་སྟོང་པ་རྟེན་པར་གྲུབ་ཀྱང་མ་མཐོང་པའི་དུ་བ་ལ་སོགས་པ་གཏན་ཚིགས་མ་ཡིན་པའི་
 དངོས་པོ་ཡིན་པ་མི་ཁེགས་པ་ལྟར། དངོས་པོ་ཅམ་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་རྟེན་ཡང་མ་མཐོང་པའི་དངོས་པོ་
 དག་དོན་དམ་པའི་དངོས་པོར་དོགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཚད་བར་དུ་བྱེ་བྲག་བཏང་
 སྟོམས་སུ་བྱས་པའི་དུ་བ་ཅམ་ལ་མེ་ཡོད་པས་བྱུང་པ་ངེས་པ་ན། མ་མཐོང་པའི་དུ་བ་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་
 པར་དོགས་པས་དེ་དང་མེ་ཚོགས་པར་མི་འབྲུག་ཀྱང་ཤེས་བྱ་ལ་སྲིད་ན་དུ་བ་ཅམ་གྱི་ཚོས་དང་ལྡན་
 པས་མེས་བྱུང་པ་ཉིད་གྱིས་མེ་མེད་དང་ཚོགས་པ་ཁེགས་པ་ལ་མི་སྲིད་ན་དེ་ཉིད་མེད་པས་མེ་མེད་དང་
 ཚོགས་པ་ཁེགས་སྟེ། མ་མཐོང་པའི་དུ་བ་མེ་མེད་དང་ཚོགས་པ་དོགས་པ་མི་སྐྱེ་བ་ལྟར། བྱེ་བྲག་བཏང་

སྟོམས་སུ་བྱས་པའི་དངོས་པོ་ཙམ་ལ་སྟོང་ཉིད་བྱབ་བྱེད་དུ་ཡོད་པ་རྗེས་དཔག་གིས་ངེས་པ་ན། མ་
མཐོང་པའི་དངོས་པོ་གེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་པར་དོགས་པས་དེ་དང་སྟོང་ཉིད་ཚོགས་པར་མི་འགྲུབ་ཀྱང་དེ་
ཡོད་ན་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་བྱབ་པས་དོན་དམ་པའི་དངོས་པོ་དང་ཚོགས་པ་ཁེགས་ལ། དེ་མེད་ན་དེ་ཉིད་
མེད་པས་དོན་དམ་པའི་དངོས་པོ་དང་ཚོགས་པ་ཁེགས་སྟེ་མ་མཐོང་བ་ལའང་དོན་དམ་པའི་དངོས་པོ་
སྲིད་པའི་དོགས་པ་མི་སྟེ་བས་ཉི་ཚེ་བའི་སྟོང་པ་ཡིན་པའི་དོགས་པ་ཚད་པ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་(རྟོག་པ་གཞན་ལ་བདེན་པའི་དངོས་པོ་མི་ཁེགས་པ་སྤང་བ་)ནི། སྟོན་པོ་སྤང་བར་གྲུབ་ཀྱང་
དེ་དང་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་མི་རྟག་པ་སྤང་བར་གྲུབ་པས་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་པའི་རྟགས་ལས་སྤང་བ་དང་མི་
སྤང་བ་ཆ་གཉིས་འགོག་དགོས་པ་ལྟར། དངོས་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་གྲུབ་ཀྱང་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་སྟོང་པ་
ཉིད་དུ་མ་གྲུབ་པས་དངོས་པོ་དང་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་རྟགས་ལས་དོན་དམ་པའི་དངོས་པོ་ཡོད་མེད་ཆ་གཉིས་
ཅིའི་ཕྱིར་དགག་མི་དགོས་ཞེན། མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའང་དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད་ལས་མི་འདའ་ལ།
དངོས་པོ་ཡིན་ན་ནི་རྗེས་དཔག་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་གྲུབ་ལ་དངོས་མེད་ཡིན་ན་དངོས་པོ་ཙམ་
མེད་པས་དོན་དམ་པའི་དངོས་པོར་དོགས་པ་གཤེད་སྟེ། མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་སྟོན་པོ་དང་སྟོན་པ་ཡིན་ལས་
མི་འདའ་ཞིང་སྟོན་པོ་ཡིན་ན་མངོན་སུམ་འདིས་སྤང་བར་གྲུབ་ཀྱང་སྟོན་པ་ཡིན་ཡིན་ན་སྟོན་པོ་ཁེགས་
ཀྱང་མི་སྤང་བ་མི་ཁེགས་ཏེ་ཞོག་གྱུར་གྱི་སེར་པོ་དང་གཞན་གྱི་སེམས་བཞིན་ནོ་དེས་ན་གཤེད་པ་མཚུངས།

(༩) བསྐྱབ་བྱའི་དོན།

གཉིས་པ་བསྐྱབ་བྱའི་དོན་ནི། དགག་བྱའི་བྱད་པར་དང་། བཀག་པའི་བྱད་པར་དང་། རྗེས་སུ་དཔག་པ་
གཞལ་བྱའི་ཆ་དབྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་ངེས་པར་བྱའོ།།

དང་པོ་(དགག་བྱའི་བྱད་པར་)ནི། རྗེས་དཔག་འདིས་དངོས་པོ་ཙམ་འགོག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྟོང་
བས་གྲུབ་པས་དགག་པར་མི་རྟུས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ཚོས་ཙན་ཡིན་པས་དེ་བཀག་ན་གཞི་མ་གྲུབ་པར་
འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཀུན་རྫོབ་པའི་དངོས་པོ་འགོག་པའང་མ་ཡིན་ཏེ་བྱས་པ་རྟག་པ་ལ་ཁེགས་པ་ན་
མི་རྟག་པར་འགྱུར་བ་ལྟར་དངོས་པོ་ཙམ་ནི་གྲུབ་ལ་ཀུན་རྫོབ་པའི་དངོས་པོ་ཁེགས་ན་དོན་དམ་པའི་
དངོས་པོ་གྲུབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་མཐར་ཐུག་དབྱེད་པའི་ཡུལ་དུ་དོན་བྱེད་པ་དོན་དམ་
པའི་དངོས་པོ་འགོགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེའང་བརྟགས་པ་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་པར་མི་བྱ་སྟེ། རྟགས་ལྟོག་པ་

མ་གྲུབ་པ་དང་། བརྒྱུག་པའི་འབྲེལ་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དང་པོ་ནི་ཀུན་བརྟགས་པ་དེ་ལ་དོན་
དམ་པའི་གཅིག་དང་དུ་བྲལ་ཞུགས་སམ་མ་ཞུགས། དང་པོ་ལྟར་ན་དགག་བྱ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་
རྟགས་ཞུགས་པས་རྟགས་ལྟོག་པ་མ་གྲུབ་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན་ཡང་དག་པའི་གཅིག་དང་དུ་མར་ཡོད་
པས་བརྟགས་པ་དེ་དངོས་པོར་འགྱུར་རོ། །དབྱུང་ན་གཅིག་དང་དུ་མ་དང་བྲལ་བས་དངོས་པོ་མ་ཡིན་
ལ། དོན་དམ་པའི་དངོས་པོར་ཞེན་པ་ན་གཅིག་དང་དུ་མར་ཞེན་པས་ལྟོག་པ་གྲུབ་པོ་ཞེ་ན། དབྱུང་ན་
རྟགས་ཞུགས་པས་ལྟོག་པ་མ་གྲུབ་ལ་གཅིག་དང་དུ་མར་ཞེན་པས་དངོས་པོར་འགྱུར་རོ། །གཅིག་དང་
དུ་མར་ཞེན་ཡང་དབྱུང་ན་མེད་པས་དངོས་པོ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གཅིག་དང་དུ་མར་ཞེན་ཡང་དབྱུང་ན་
གཅིག་དང་དུ་བྲལ་ཞུགས་པས་ལྟོག་པ་མ་གྲུབ་པོ། གཅིག་དང་དུ་བྲལ་ཞུགས་ཀྱང་དགག་བྱ་མི་མཐུན་
པའི་ཕྱོགས་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན་དགག་བྱ་དང་སྟོང་ཉིད་འགལ་ལམ་མི་འགལ། བྱི་མ་ལྟར་ན་སྟོང་
པ་ཉིད་དུ་ངེས་པས་དགག་བྱ་ལ་མི་གཞོད་པར་འགྱུར་ལ། དང་པོ་ལྟར་ན་བསྐྱེད་བྱའི་ཆོས་སྟོང་ཉིད་
དང་མི་ལྟན་པས་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སུ་གྲུབ་པོ། །དབྱུང་ན་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་པས་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་
ཡང་དོན་དམ་པའི་དངོས་པོར་ཞེན་པས་དགག་བྱ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དང་དགག་བྱ་
མི་འགལ་བ་དང་དོན་དམ་པའི་དངོས་པོར་ཞེན་པ་ལ་རྟགས་ཞུགས་ན་ལྟོག་པ་མ་གྲུབ་ལ་མ་ཞུགས་ན་
དངོས་པོ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་(བརྒྱུག་པའི་འབྲེལ་པ་མི་འཐད་པ་³¹)ནི། དོན་དམ་པའི་དངོས་པོར་བརྟགས་པ་དེ་ལ་
ཡང་དག་པའི་གཅིག་དང་དུ་མས་བྱབ་པམ་མ་བྱབ། དང་པོ་ལྟར་ན་དངོས་པོར་འགྱུར་ལ། གཉིས་པ་
ལྟར་ན་བྱབ་བྱེད་མ་ཡིན་པ་བཀག་པས་བྱབ་བྱ་མ་ཡིན་པ་དགག་མི་ནུས་སོ། །

ཡང་ཁ་ཅིག་དགག་བྱ་དངོས་པོར་སྒྲིབ་པ་དེའི་ལྟར་ན་དགག་བྱ་བརྟགས་པར་འདོད་པ་དེ་ལྟར་
དགག་བརྟགས་པ་ལ་གཅིག་དང་དུ་བྲལ་ཞུགས་ན་ལྟོག་པ་མ་གྲུབ་ལ་མ་ཞུགས་ན་དངོས་པོར་འགྱུར་
རོ་ཞེ་ན། དངོས་པོ་ལའང་རྟེན་འབྲེལ་ཞུགས་ན་ལྟོག་པ་མ་གྲུབ་ལ་མ་ཞུགས་ན་དངོས་མེད་དུ་འགྱུར་རོ། །
རྟེན་འབྲེལ་མ་ཞུགས་ཀྱང་དངོས་མེད་དུ་མི་འགྱུར་ན་ཅི་སྟོ་ཞེ་ན། གཅིག་དང་དུ་བྲལ་མ་ཞུགས་ཀྱང་
དངོས་པོར་མི་འགྱུར་ན་ཅི་སྟོ། །དངོས་མེད་གཅིག་དང་དུ་མར་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། ཟུ་མེད་དངོས་པོར་
འགལ་ལོ། །ཡང་དག་པའི་དངོས་པོ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། རྟེན་འབྲེལ་འཇུག་པས་དངོས་མེད་དུ་འང་མི་འགྱུར་
ལ་ཡང་དག་པའི་དངོས་པོ་ཉིད་མེད་ན་དེ་དང་རྟེན་འབྲེལ་ཆོགས་པ་ཁེགས་པས་ལྟོག་པ་གྲུབ་པོ་ཞེ་ན།

ཡང་དག་པའི་དངོས་པོ་བརྟགས་པ་ཡོད་ན་གཅིག་དང་དྲུག་ལ་འཇུག་པས་དངོས་པོར་ཡང་མི་འགྱུར་
ལ། ཡང་དག་པའི་དངོས་པོར་བརྟགས་པ་ཉིད་མེད་པས་དེ་དང་གཅིག་དང་དྲུག་ལ་ཚོགས་པ་ཁེགས་
པས་ལྷོག་པ་གྲུབ་པོ།

འོ་ན་དགག་བྱ་བརྟགས་པ་དེ་ཤེས་བྱ་ལ་མེད་པར་ངེས་སམ་མ་ངེས། དང་པོ་ལྷར་ན་ཚུད་
གཞི་ལའང་མེད་པར་གྲུགས་ལ་གྲུབ་པས་བསྐྱབ་བྱ་དང་པོ་ནས་གྲུབ་པར་འགྱུར་ལ། གཉིས་པ་ལྷར་ན་
དགག་བྱ་ཡོད་པར་དོགས་པ་ན་དེ་དང་གཅིག་དང་དྲུག་ལ་ཚོགས་པར་དོགས་པས་ལྷོག་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་
ཟེར་བར་དོགས་པར་འགྱུར་རེ་ཞེ་ན། བྱེད་ཀྱི་ལྷར་ན་འང་དགག་བྱ་དོན་དམ་པའི་དངོས་པོ་ཤེས་བྱ་ལ་མི་
སྲིད་པར་ངེས་སམ་སྲིད་པར་དོགས། དང་པོ་ལྷར་ན་ཚུད་གཞི་ལའང་མི་སྲིད་པར་གྲུགས་ལ་ངེས་པས་
བསྐྱབ་བྱ་དང་པོ་ནས་གྲུབ་པར་འགྱུར་ལ། གཉིས་པ་ལྷར་ན་དེ་ལ་རྟེན་འབྲེལ་འཇུག་པར་དོགས་པས་
ལྷོག་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟེར་བར་འགྱུར་རོ། ཡང་དགག་བྱ་བརྟགས་པ་ལ་གཅིག་དང་དྲུག་ལ་མས་བྱུང་ན་དངོས་
པོར་འགྱུར་ལ་མ་བྱུང་ན་བྱུང་བྱེད་མ་ཡིན་པ་བཀག་པས་བྱུང་བྱེད་མ་ཡིན་པ་དགག་པར་མི་བྱས་ཞེས་
བརྗོད་པ་ལྷར་དགག་བྱ་དངོས་པོ་ལ་རྟེན་འབྲེལ་མ་ཡིན་པས་བྱུང་ན་རྒྱ་མེད་ཡིན་པས་དངོས་མེད་དྲུ་
འགྱུར་བ་འཇུག་པར་མ་བྱུང་བར་རྟོག་ན་རྒྱ་མེད་ཀྱི་དངོས་པོར་འགྱུར་ལ། མ་བྱུང་ན་རྟེན་འབྲེལ་
ལ་ལྷོག་བྱུང་མེད་པར་འགྱུར་རོ།

གཞན་ཡང་དངོས་པོ་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་པམ་མ་བྱུང་། ཕྱི་མ་ལྷར་ན་ཉི་མོ་བའི་སྟོང་
བར་འགྱུར་ལ། དང་པོ་ལྷར་ན་དངོས་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པས་དོན་དམ་པའི་དངོས་པོ་ལ་
དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཚོས་ཡོད་པར་འགལ་ལོ། གཞན་ཡང་དོན་དམ་པའི་དངོས་པོ་ལ་དངོས་པོའི་ཐ་
སྟོན་བྱེད་པ་དོན་བྱེད་པ་ཡོད་ནས་སམ་མེད་ཀྱང་ཐ་སྟོན་བྱེད། དང་པོ་ལྷར་ན་མཚན་གཞི་གྲུབ་པར་
འགྱུར་ཏེ་མཚན་གཞི་མ་གྲུབ་ཀྱང་མཚན་ཉིད་རྟེན་ན་གཞི་མ་གྲུབ་ཀྱང་ཕྱོགས་ཚོས་གྲུབ་པར་འགྱུར་
བའི་ཕྱིར་རོ། གཉིས་པ་ལྷར་ན་དོན་སྦྱི་ལ་སོགས་པ་ལའང་དངོས་པོའི་ཐ་སྟོན་ཅིའི་ཕྱིར་མི་བྱེད་དེ།
དེས་ན་དངོས་པོ་འང་མ་ཡིན་ནོ།

དེས་ན་དགག་བྱ་དོན་དམ་པའི་དངོས་པོ་དེ་དངོས་པོ་ཡིན་ནམ་བརྟགས་པ་ཡིན་ཞེས་འདྲི་བ་
དེ་ལ་འདི་རྒྱད་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། གཞལ་བྱས་སྒྲ་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་དེ་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དང་མི་མཐུན་
པའི་ཕྱོགས་གཉིས་ག་ལ་རྟག་ཀྱིས་བྱུང་པར་ཡོད་པའི་མ་ངེས་པ་ཡིན་པ་དང་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་

དངོས་འགལ་ཡིན་པ་ནི་འུ་འུ་ཅག་གཉི་ག་ལ་གྲུབ་པ་ཡིན་ན། གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་པའི་བུམ་པ་དེ་རྟག་པ་
 འམ་མི་རྟག་པ་འམ་སྤང་པོ་གསུམ་པར་བརྗོད། དང་པོ་ལྟར་ན་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་གཞལ་བྱས་ཁྱབ་པ་མི་
 རུང་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་གཞལ་བྱས་ཁྱབ་པ་མི་རུང་ཞིང་། གསུམ་པ་ལྟར་ན་རྟག་
 པ་དང་མི་རྟག་པ་དངོས་འགལ་དུ་མི་རུང་ངོ་ཞེས་བརྗོད་ན་ལན་ཅི་ཡོད། གལ་ཏེ་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་པའི་
 བུམ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ངོ་བོ་གཏན་མི་སྤིང་པས་ཁྱད་པར་གསུམ་ཀ་ཁས་མི་ལེན་ཏེ་ཁྱད་པར་དེ་དག་ལ་
 བརྗོད་པའི་ཉེས་པ་མེད་དོ་ཞེ་ན། རོན་དམ་པའི་དངོས་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་ངོ་བོ་འང་ཤེས་བྱ་ལ་གཏན་མི་
 སྤིང་པས་ཁྱད་པར་བརྟགས་པ་དང་དངོས་པོ་གང་དུ་འང་ཁས་མི་ལེན་ཏེ་བརྟགས་པ་དང་དངོས་པོ་ལ་
 བརྗོད་པའི་ཉེས་པ་དེ་དག་མེད་དོ།

གཉིས་པ་བཀག་པའི་ཁྱད་པར་ནི། མེད་དགག་དང་མ་ཡིན་དགག་གི་མཚན་ཉིད་དང་། མེད་དགག་དང་མ་
 ཡིན་དགག་བསྐྱབ་བྱར་བྱེད་པའི་རྒྱལ་དང་། མེད་དགག་སྐྱབ་པ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་དང་། མ་ཡིན་དགག་སྐྱབ་པ་ལ་བརྩད་པ་སྤང་
 བ་བཞིས་ངེས་པར་བྱའོ།

དང་པོ་མེད་དགག་དང་མ་ཡིན་དགག་གི་མཚན་ཉིད་ནི། མཁས་པའི་སྒྲེ་བོ་འགའ་ཞིག་
 དགག་བྱ་བཀག་ནས་ཚོས་གཞན་འཕེན་པ་དངོས་སུ་རྟོགས་པ་ནི་མ་ཡིན་དགག་སྟེ། བདེན་པའི་དངོས་
 པོ་བཀག་ནས་ཚོས་གཞན་སྤང་བ་འཕངས་པའི་སྒྲེ་མ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པའོ། །དགག་བྱ་བཀག་ནས་
 ཚོས་གཞན་མི་འཕེན་པ་དངོས་སུ་རྟོགས་པ་ནི་མེད་དགག་སྟེ། སྟོང་པ་ཉིད་ལ་དོན་དམ་པའི་དངོས་པོ་
 བཀག་པ་ལས་ཚོས་གཞན་མེད་པ་ལྟ་བུའོ། །དངོས་སུ་རྟོགས་པ་ལས་གཞན་གྲགས་ལ་རྟོགས་པ་དགག་
 པ་མ་ཡིན་ཏེ་ཡིན་ན་སྐྱབ་པ་འང་དགག་པར་ཐལ་ལོ་ཞེས་གསུང་ངོ་།

དེ་ལ་སྐྱབ་པ་དགག་པར་ཐལ་བ་ནི་འདོད་པ་ཉིད་དེ་སྐྱབ་པ་ཐམས་ཅད་མ་ཡིན་དགག་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་མེད་དགག་གིས་དགག་བྱ་བཀག་པ་ལས་ཚོས་གཞན་མི་འཕེན་པར་ཇི་ལྟར་
 བརྗོད། རོན་དམ་པའི་དངོས་པོ་བཀག་པ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ལྷོག་པ་ཡིན་པ་འམ། ཡང་དག་པའི་
 གཅིག་དང་དུ་མ་བཀག་པ་ཉིད་གཅིག་དང་དུ་བལ་གྱི་ལྷོག་པ་ཡིན་པ་དང་། རོན་བྱེད་པ་བཀག་པ་ཉིད་
 རོན་བྱེད་པས་སྟོང་བའི་ལྷོག་པ་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། འོ་ན་མ་ཡིན་དགག་གྲང་དགག་
 བྱ་བཀག་པ་ལས་ཚོས་གཞན་མི་འཕེན་པ་ཡིན་ཏེ། མ་བྱས་པ་བཀག་པ་བྱས་པའི་ལྷོག་པ་ཡིན་པ་དང་
 རོན་བྱེད་པས་སྟོང་བ་བཀག་པ་དོན་བྱེད་པའི་ལྷོག་པ་ཡིན་པ་དང་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པ་བཀག་པ་སྐྱུ་མ་

ལྷ་བའི་ལྷོག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་སྐྱུ་མ་ལྷ་བའི་དགག་བྱ་སྐྱུ་མ་ལྷ་བའི་མ་ཡིན་པ་མ་ཡིན་ཏེ་དོན་
 དམ་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་པས་དེ་བཀག་པ་ལས་གཞན་སྤང་བ་འཕངས་པས་དགག་བྱ་བཀག་པ་ལས་
 ཆོས་གཞན་འཕངས་པ་ཡིན་ལོ་ཞེ་ན། སྤྱིང་ཉིད་ཀྱི་དགག་བྱ་འདེད་དམ་པའི་དངོས་པོ་མ་ཡིན་ཏེ་གང་
 ཟག་གི་བདག་དོན་དམ་ཡིན་ལ་དེ་བཀག་པ་ལས་གཞན་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་འཕངས་པས་དགག་བྱ་
 བཀག་ནས་ཆོས་གཞན་འཕེན་པར་འགྱུར་རོ། །སྤྱིང་ཉིད་དུ་ངེས་པ་ན་དེ་དང་དངོས་འགལ་དོན་དམ་
 པའི་དངོས་པོའི་སྤྱི་ཁེགས་བཞེན་དུ་བྱེ་བྲག་གང་ཟག་གི་བདག་ཁོན་དགག་བྱ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་མེད་
 དོ་ཞེ་ན། སྐྱུ་མ་ལྷ་བའི་ངེས་པ་ན་འདེད་དང་དངོས་འགལ་སྐྱུ་མ་ལྷ་བའི་སྤྱི་ཁེགས་བཞེན་དུ་
 བྱེ་བྲག་དོན་དམ་པའི་དངོས་པོ་ཁོན་དགག་བྱར་བཞེད་པ་ལ་རྒྱ་མཚན་མེད་དོ། །དེ་ཁོན་ལ་སྐྱབ་པའི་
 ཆོས་སུ་ཞེན་པ་ཡོད་པས་དེ་ཁོན་དགག་བྱ་ཡིན་ལོ་ཞེ་ན། གང་ཟག་གི་བདག་ཁོན་ལ་རྟག་པར་ཞེན་པ་
 ཡོད་པས་དེ་ཁོན་དགག་བྱ་ཡིན་ལོ། །མི་རྟག་པར་ཞེན་པས་དགག་བྱ་མ་ཡིན་ན་མི་རྟག་པས་སྤྱིང་བར་
 ངེས་པས་དགག་བྱ་བཀག་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དགག་པར་ཞེན་པ་དགག་བྱ་མ་ཡིན་ན་བྱས་པ་
 ལ་སོགས་པ་སྐྱབ་པ་ན་མ་བྱས་པ་དགག་པར་ཞེན་པ་འགོག་པས་དགག་བྱ་མ་བཀག་པར་འགྱུར་རོ། །
 དེས་ན་དགག་བྱ་ནི་ལྷོག་པ་དེའི་དངོས་འགལ་ཡིན་ལ་དེ་བཀག་པ་ལྷོག་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་པས་ཐམས་
 ཅད་ཀྱང་དགག་བྱ་བཀག་ནས་ཆོས་གཞན་མི་འཕེན་པ་ཁོན་ཡིན་པས་མེད་དགག་གི་མཚན་ཉིད་ཏ་
 ཅང་བྱབ་པ་དང་མ་ཡིན་དགག་གི་མཚན་ཉིད་མི་སྤྱིད་པ་ཁོན་ཡིན་ལོ། །

དེས་ན་འདི་ལྷར་བཞེད་དེ། དོན་བྱེད་པ་དང་རྒྱས་བསྐྱེད་པ་དང་དུས་གཞན་དུ་འགག་པ་དང་
 སྤྱིའི་ཡུལ་ལ་སོགས་པ་བསྐྱོག་པ་འགལ་ཞིག་གི་དོན་སྤྱི་འཆར་བ་ན་བསྐྱོག་པའི་དོན་སྤྱི་འཆར་བ་ལ་མ་
 ལྷོས་པར་རང་ཉིད་ཀྱི་དོན་སྤྱི་རང་དབང་དུ་གར་ནས་ཞེན་དུ་རུང་བ་ན་མས་ནི་བྱུབ་པའི་ཆོས་ཞེས་བྱའོ། །
 དོན་བྱེད་པས་སྤྱིང་བ་དང་རྒྱས་བསྐྱེད་པ་མེད་པ་དང་འགག་པ་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་དགག་བྱའི་དོན་སྤྱི་
 གར་བ་ལ་ལྷོས་ནས་དེ་ལས་བསྐྱོག་པའི་དོན་སྤྱི་གར་སྟེ་ཞེན་དུ་རུང་བ་ནི་དགག་པའི་ཆོས་ཞེས་བྱའོ། །
 དེ་ལ་སྐྱབ་པ་འབའ་ཞིག་པ་ནི་བྱས་པ་དང་ཡོད་པ་ལ་སོགས་པའོ། །དགག་པ་འབའ་ཞིག་པ་ནི་དོན་
 བྱེད་པས་སྤྱིང་བ་དང་བྱས་པས་སྤྱིང་བ་ལ་སོགས་པའོ། །དགག་སྐྱབ་ཆོགས་པ་ནི་སྤང་ཡང་བདེན་པའི་
 རང་བཞིན་གྱིས་སྤྱིང་བ་ལ་སོགས་པའོ། །སྐྱབ་པ་འབའ་ཞིག་པ་དང་དགག་སྐྱབ་ཆོགས་པ་མ་ཡིན་
 དགག་ཡིན་ལ། དགག་པ་འབའ་ཞིག་པ་མེད་དགག་ཡིན་པས་མེད་དགག་གི་མཚན་ཉིད་ནི་ལྷོག་པ་དང་

ཁ་ཡར་ངེས་པ་ན་དགག་པ་འབའ་ཞིག་པར་སྒྲོས་ཞེན་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། མ་ཡིན་དགག་གི་མཚན་ཉིད་
ནི་ལྷོག་པ་དེ་ཁ་ཡར་ངེས་པ་ན་སྐྱབ་པའི་ཆ་མ་དོར་བར་ཞེན་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་མེད་དགག་དང་མ་ཡིན་དགག་བསྐྱབ་བྱར་བྱེད་པའི་ཚུ་ལ་ནི། ཡང་དག་པའི་
གཅིག་དང་དུ་མས་སྟོང་བས་ཡང་དག་པའི་དངོས་པོར་ཡོད་པའི་ཐ་སྙད་བཀག་པ་ཙམ་གྱི་མེད་དགག་
སྐྱབ་ན་བྱེད་མི་དམིགས་པ་སྟེ། རྗེས་དཔག་དེའང་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་ལྷོས་ནས་རིགས་པའི་
ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། ཡང་དག་པའི་གཅིག་དང་དུ་མ་མེད་དགག་ལས་རང་བཞིན་མེད་པའི་ཐ་སྙད་དུ་བྱར་
བྱང་བ་དཔོག་པ་དང་། ཡང་དག་པའི་གཅིག་དང་དུ་མས་སྟོང་བར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ལས་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུར་
དཔོག་པ་ལ་སོགས་པ་མ་ཡིན་དགག་དཔོག་པ་རྣམས་ནི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཏེ་རྗེས་དཔག་དེའང་
དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་ལྷོས་ནས་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པའོ།

གསུམ་པ་མེད་དགག་བསྐྱབ་བྱར་བྱེད་པ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། གལ་ཏེ་བདེན་པའི་དངོས་
པོའི་ཐ་སྙད་བཀག་པ་ཙམ་ངེས་པ་ན་ཞེན་ཡུལ་ལ་ཡོངས་གཙོད་མེད་པའི་ཕྱིར་^{༡༩} རྣམ་གཅད་མེད་པར་
འགྱུར་རོ་ཞེན། དོན་བྱེད་པར་ངེས་པ་ལའང་རྣམ་གཅད་མེད་པའི་ཕྱིར་ཡོངས་གཙོད་མེད་པར་འགྱུར་
རོ། རྣམ་གཅད་མེད་པར་མ་གྲུབ་སྟེ་དོན་བྱེད་པས་སྟོང་བ་བཅད་དོ་ཞེན། ཡོངས་གཙོད་མེད་པར་མ་
གྲུབ་སྟེ་ཅིར་ཡང་མ་གྲུབ་པར་ཡོངས་སུ་བཅད་དོ། ཅིར་ཡང་མ་གྲུབ་པ་ཡོངས་གཙོད་ཡིན་ན་མ་ཡིན་
དགག་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེན། དོན་བྱེད་པས་སྟོང་བ་རྣམ་གཅད་ཡིན་ན་མེད་དགག་དུ་འགྱུར་རོ། བསྐྱབ་
པ་བཅད་ན་མེད་དགག་ཡིན་ཡང་དགག་པ་བཅད་པ་མ་ཡིན་དགག་ཡིན་པས་ཐལ་བ་བྱེད་པ་མེད་དོ་
ཞེན། སྐྱབ་པར་ཡོངས་སུ་བཅད་ན་མ་ཡིན་དགག་ཡིན་ཡང་དགག་པར་ཡོངས་སུ་བཅད་པ་མེད་
དགག་ཡིན་པས་ཐལ་བ་བྱེད་པ་མེད་དོ། མེད་དགག་ཡིན་ན་རྣམ་གཅད་དང་བྱེད་ཅི་ཡོད་ཅི་ན།
དགག་པ་རྣམ་གཅད་མ་ཡིན་དགག་ཡིན་ན་ཡོངས་གཙོད་དང་བྱེད་ཅི་ཡོད། བྱེད་མེད་དེ་དངོས་འགལ་
བཅད་པ་དང་འགལ་བྱེད་བསྐྱབས་པ་ལྷོག་པ་ཐ་མི་དད་དོ་ཞེན། འདིར་ཡང་བྱེད་པ་མེད་དེ་བདེན་པའི་
དངོས་པོ་བཀག་པ་ཉིད་དེས་སྟོང་བའི་ལྷོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། མ་ཡིན་དགག་ལ་ཡོངས་གཙོད་དུ་
བརྗོད་ནས་མེད་དགག་ལ་རྣམ་གཅད་དུ་བརྗོད་ན་མ་ཡིན་དགག་མེད་པས་མེད་དགག་མེད་པར་ཐལ་
བ་ནི་བྱེད་པ་མེད་དོ།

གལ་ཏེ་དོན་དམ་པར་ཡོད་པའི་ཐ་སྙད་བཀག་པ་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ན་ཐ་སྙད་སྐྱབ་པམ་དོན་

སྐྱབ་ཡིན། དང་པོ་ལྷ་ར་ན་སྐྱས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པར་ཐལ་ལ་དེ་འདོད་ན་མ་ཡིན་དགག་དུ་འགྱུར་རོ།
གཉིས་པ་ལྷ་ར་ན་ཐ་སྙད་བཀག་པའི་མེད་དགག་དེ་མཚན་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །དེ་འདོད་ན་མཚན་གྱི་
གང་མཚན་པར་བྱེད། དོན་དམ་པའི་དངོས་པོས་སྟོང་བའི་ཐ་སྙད་མཚན་ནོ་ཞེ་ན། དབྱད་བཟོད་པའི་
དོན་བྱེད་པས་སྟོང་བས་ཀྱང་དེ་མཚན་ལ་དོན་དམ་པའི་དངོས་པོའི་ཐ་སྙད་བཀག་པས་ཀྱང་དེ་མཚན་
པས་མཚན་གྱི་གཅིག་ལ་མཚན་ཉིད་དུ་མར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཐ་སྙད་སྐྱབ་དུ་མི་འདོད་པས་མ་ཡིན་
དགག་དུ་མི་འགྱུར་ལ། འདི་དོན་སྐྱབ་ཡིན་པས་མཚན་ཉིད་དུ་ཐལ་བའི་འདོད་པ་ཡིན་པས་དེས་མཚན་
བྱུང་དོན་དམ་པའི་དངོས་པོས་སྟོང་བའི་ཐ་སྙད་མཚན་པ་ཡིན་ནོ། །མཚན་གྱི་གཅིག་ལ་མཚན་ཉིད་དུ་
མར་ཡང་མི་འགྱུར་ཏེ། དབྱད་བཟོད་པའི་དོན་བྱེད་པས་སྟོང་བས་དོན་དམ་པའི་དངོས་པོའི་དོན་ལས་
ཐ་དད་དུ་བྱེད་ནས་སྐྱས་ཞེན་དུ་རུང་བའི་ཐ་སྙད་མཚན་ལ། དོན་དམ་པའི་དངོས་པོའི་ཐ་སྙད་བཀག་པའི་
མེད་དགག་གིས་དོན་དམ་པའི་དངོས་པོའི་ཐ་སྙད་དུ་བྱར་རུང་བ་ལས་ཐ་དད་དུ་བྱེད་ནས་སྐྱས་ཞེན་དུ་
རུང་བའི་ཐ་སྙད་མཚན་པས་མཚན་གྱི་ཐ་དད་པའི་བྱིར་རོ།

གལ་ཏེ་ཡང་དག་པའི་གཅིག་དང་དུ་མ་ཞེགས་པ་ན་ཡུང་པོ་གསུམ་པ་རྟོག་པའི་ཞེན་ཡུལ་
དུ་འང་མེད་པས་དབྱད་བཟོད་པའི་དོན་བྱེད་པ་ཞེགས་བཞེན་དུ་དོན་དམ་པའི་དངོས་པོའི་ཐ་སྙད་
བཀག་པའི་མེད་དགག་གི་དོན་བསྐྱབ་དུ་ཡོད་པ་ལྟར། རོག་དང་ལྷོག་གལ་དང་ལྷན་པ་གྲུབ་པ་ན་ཞོག་
དང་ལྷོག་གལ་དང་མི་ལྷན་པ་ཞེགས་ཀྱང་བ་ལང་མ་ཡིན་པའི་ཐ་སྙད་བཀག་པའི་དོན་བསྐྱབ་དུ་ཡོད་
པ་དང་། ལྷང་བ་མི་དམིགས་པའི་རྟོགས་གྲུབ་པ་ན་ལྷང་རུང་ཡོད་པའི་དོན་ཞེགས་ཀྱང་ཐ་སྙད་བཀག་
པའི་དོན་དང་འབྲས་བུ་ཞེགས་པ་ན་རྒྱ་རྒྱས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་ཐ་སྙད་བཀག་པའི་དོན་དང་། ཤིང་མེད་
པར་གྲུབ་པ་ན་ཤིང་པའི་དོན་ཞེགས་ཀྱང་ཐ་སྙད་བཀག་པའི་དོན་སྐྱབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ཐམས་
ཅད་ལ་བསྐྱོག་པའི་དོན་བཀག་པའི་དོན་བསྐྱབ་དུ་མེད་པས་དོན་བསྐྱབ་དུ་མེད་པར་གསུངས་ཀྱི། ཐ་
སྙད་བཀག་པའི་མེད་དགག་གི་དོན་ནི་མཚན་ཉིད་ཞེགས་པ་ན་འང་བསྐྱབ་དུ་ཡོད་པས། སྟོབ་དཔོན་
ཚོས་ཀྱི་གྲགས་པས་ཀྱང་སྟེད་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་བརྗོད་པ་ལ་ཐ་ཉིད་མ་ཡིན་པ་བཞེན་ནོ།^{༡༠}།
ཞེས་གསུངས་སོ།

བཞེ་པ་མ་ཡིན་དགག་བསྐྱབ་བྱར་བྱེད་པ་ལ་བརྟུན་པ་སྤང་བ་ནི། གལ་ཏེ་ཡང་དག་པའི་
གཅིག་དང་དུ་མས་སྟོང་བའི་མེད་དགག་གིས་ཡང་དག་པའི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་བའི་ཐ་སྙད་སྐྱབ་པ་ན།

རྟགས་དེ་གྲགས་པའི་རྟགས་ཡིན་པས་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡིན་ན་མེད་དགག་དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་
བདག་ཅིག་པའི་འབྲེལ་བ་རྗེ་ལྟར་ཡོད། དབྱེར་མེད་པར་གནས་པ་འདྲ་བདག་གཅིག་པ་མ་ཡིན་ཏེ་ཡིན་
ན་མི་དམིགས་པའི་རྟགས་དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་བདག་གཅིག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེན། དབྱེར་མེད་པ་ཙམ་
གྱིས་བདག་གཅིག་པ་མ་ཡིན་ཡང་ཆོས་འགའ་ཞིག་གིས་མ་ཡིན་དགག་གི་ཆོས་གཞན་དབྱེར་མེད་གྱིས་
མི་འདོར་བ་བདག་གཅིག་པ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་འདི་ལ་འདྲ་ཡོད་དེ་ཁྱབ་བྱ་མེད་དགག་ཡིན་ཡང་དེས་ཁྱབ་
བྱེད་མ་ཡིན་དགག་དབྱེར་མེད་གྱིས་མི་འདོར་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྱབ་བྱེད་མ་ཡིན་དགག་དབྱེར་མེད་པར་
མི་འདོར་ཡང་ཁྱབ་བྱ་མེད་དགག་ཡིན་པས་བདག་ཅིག་པ་མི་རུང་ན་སྒྲ་དོན་ལ་དོན་བྱེད་པས་སྟོང་བས་
དངོས་མེད་གྱི་ཐ་སྙད་སྒྲུབ་པ་དང་། སྒྲ་རུང་མ་དམིགས་པ་མེད་དགག་ལས་བྱམ་པ་མེད་པའི་ཐ་སྙད་
སྒྲུབ་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་འདྲ་བདག་ཅིག་པ་ཕྱེད་པར་འགྱུར་རོ།

ཡང་གལ་ཏེ་ཡང་དག་པའི་གཅིག་དང་དུ་མས་སྟོང་བའི་སྒྲ་བ་ཡིན་པས་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུར་སྒྲུབ་
པ་ན་སྒྲུ་མ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པར་ཐལ་ལོ་ཞེན། བྱས་པས་མི་རྟག་པ་སྒྲུབ་པ་ན་འདང་མི་རྟག་པ་དོན་
དམ་པའི་བདེན་པར་མི་འགྱུར་ལ། མི་རྟག་པ་ཙམ་དང་ཀྱན་རྫོབ་པའི་མི་རྟག་པ་འདྲ་བསྐྱབ་དུ་རུང་རོ་
ཞེན། སྒྲུ་མ་ཙམ་འམ་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུར་སྒྲུབ་དུ་མི་རུང་ངམ།

རྗེས་སུ་དཔག་པའི་གཞལ་བྱའི་ཆ་དབྱད་པ་ལ་བདུན་ཏེ། ཆོས་ཅན་རྗེས་དཔག་གི་དགག་བྱ་ཡིན་པ་
སྟན་དབྱང་བ་དང་། རྗེས་དཔག་གི་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་སྟན་དབྱང་བ་དང་། རིགས་པས་ཆོས་ཅན་གྱི་རྗེས་མི་འཇལ་བ་དགག་པ་དང་།
རིགས་པས་ཆོས་ཅན་མ་ཡིན་དགག་གི་ལྟོག་པ་འཇལ་བ་དགག་པ་དང་། རྗེས་དཔག་གིས་ཆོག་པ་འཇལ་བ་ལ་གཞོད་པ་སྒྲང་བ་
དང་། རིགས་པས་རྗེས་འཇལ་བ་ལ་གཞོད་པ་སྒྲང་བ་དང་། ལྟོག་པ་མི་འཇལ་བ་ལ་གཞོད་པ་སྒྲང་བའོ།

དང་པོ་(ཆོས་ཅན་རྗེས་དཔག་གི་དགག་བྱ་ཡིན་པ་སྟན་དབྱང་བ་)ནི། ཁ་ཅིག་རིགས་པས་གཅིག་དང་དུ་
མ་ལ་སོགས་པར་དབྱད་ན་ཆོས་ཅན་དངོས་པོ་ཙམ་ཡང་མ་གྲུབ་པས་ཆོས་ཅན་སྟོང་བ་ཉིད་ངེས་པའི་
རྗེས་དཔག་གི་དགག་བྱ་ཡིན་པས་རྗེས་དཔག་གི་ཡུལ་དུ་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ།

དེ་ལ་འདི་སྒྲ་དྲི་བར་བྱ་སྟེ། ཆོས་ཅན་དང་དོན་དམ་པའི་དངོས་པོས་སྟོང་བ་དག་འགལ་
ལམ་མི་འགལ། བྱི་མ་ལྟར་ན་དོན་དམ་པའི་དངོས་པོས་སྟོང་བར་ངེས་པས་ཆོས་ཅན་འགོག་མི་རུས་སྟེ་
མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ་བྱས་པ་ངེས་པས་མི་རྟག་པ་མི་འགོག་པ་བཞིན་ནོ། །དང་པོ་ལྟར་ན་ཡང་དག་
པའི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་བ་དང་འགལ་ན་ཆོས་ཅན་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དང་མི་ལྡན་པས་མི་མཐུན་པའི་

ཕྱོགས་གྱི་རྩལ་སྤྱུ་འགྱུར་ལ། དེ་ལ་གཅིག་དང་དྲུག་ལ་ཞུགས་ན་རྟགས་ལྟོག་པ་མ་གྲུབ་ཅིང་མ་ཞུགས་
ན་ཕྱོགས་ཚོས་མེད་པའི་སྒྲིན་སྤང་བར་མི་ལུས་སོ།།

འོན་ལྟར་བ་གཉིས་སྤྱུ་སྤང་བ་ལ་ཡོད་པའི་རང་རིག་ཚོས་ཅན་དྲུག་སྟེ་གཟུང་བའི་དོན་ལ་མ་
འབྱུང་བས་མངོན་སུམ་གྱི་ཐ་སྟངས་སྤྱུ་བ་པ་ན་འང་། ཚོས་ཅན་ལྟར་བ་གཉིས་སྤྱུ་སྤང་བའི་མངོན་སུམ་སྤང་
སྤང་དང་རྩལ་ཅིག་པས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གྱི་རྩལ་ཡིན་ན་དེ་ལ་རྟགས་ཞུགས་ན་ལྟོག་པ་མེད་ལ། མ་
ཞུགས་ན་ཕྱོགས་ཚོས་མེད་པར་མི་འགྱུར་རམ་ཞེ་ན། བྱི་རོལ་ལྟར་བ་གཉིས་ལ་ལྟོས་ནས་མངོན་སུམ་སྤང་
སྤང་ཡིན་པས་རིམ་གྱིས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ཡང་དེ་ལ་ལྟོས་ནས་གཟུང་བའི་དོན་ལ་མ་འབྱུང་བ་འང་
མེད་པས་ལྟོག་པ་གྲུབ་ལ། དེ་ལ་ལྟོས་ནས་གཟུང་བའི་དོན་ལ་མ་འབྱུང་བ་མེད་པས་ཕྱོགས་ཚོས་མེད་
པའང་མ་ཡིན་ཏེ། ལྟར་བ་གཉིས་ལ་ལྟོས་ནས་མངོན་སུམ་དྲུག་སྤྱུ་བ་མི་འདོད་པའི་བྱིར་རོ། །ཤེས་པའི་ངོ་
བོ་ལ་ལྟོས་ནས་མངོན་སུམ་དྲུག་སྤྱུ་བ་འདོད་པས་ཤེས་པའི་ངོ་བོ་ལ་ལྟོས་ནས་ཕྱོད་གཞི་ཡིན་པར་སྤང་
ཤེས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་གཟུང་དོན་ལ་མ་འབྱུང་བ་ཡོད་པས་ཕྱོགས་ཚོས་ཡོད་ལ། ཤེས་པའི་ངོ་བོ་ལ་ལྟོས་
ནས་རྟགས་ཡོད་ཀྱང་ཤེས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་མཐུན་ཕྱོགས་གྱི་རྩལ་ཡིན་གྱི། མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཏན་མ་
ཡིན་པའི་བྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་(ཚོས་ཅན་རྩལ་དཔག་གི་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་སྟན་དབྱང་བ་)ནི། ཁ་ཅིག་རང་བཞིན་གྱི་རྩལ་དཔག་
གིས་སྤྱུ་དང་མི་རྟག་པ་ཚོགས་པ་དང་། འབྲས་ཁུའི་རྩལ་དཔག་གིས་ལ་དང་མེ་ཚོགས་པ་འཇལ་ལ།
དགག་པའི་རྩལ་དཔག་འདི་དག་གིས་དངོས་པོ་དང་དོན་དམ་པའི་དངོས་པོ་ཚོགས་པ་བཀག་པ་ལ་
སོགས་པ་མེད་དགག་འཇལ་གྱི། དངོས་པོ་དང་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཚོགས་དོན་ལ་སོགས་པ་མ་ཡིན་དགག་
མི་འཇལ་ལོ་ཞེས་ཟེར་བ་དེའི་ལྟར་ན། གཞོད་པ་ཅན་གྱི་རྩལ་དཔག་གིས་རྟག་པ་ལ་རིམ་དང་ཅིག་ཅར་
གྱིས་དོན་བྱེད་པས་སྟོང་བས་བྱས་པས་སྟོང་ཞེས་བྱས་པ་དང་རྟག་པ་ཚོགས་པ་ཞིགས་ཀྱང་བྱས་པ་ལ་
མི་རྟག་པས་བྱུང་བ་དེས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །བྱས་པ་དཔེའ་བུམ་པ་ལ་མཐོང་སྟེ་ཤེས་བྱ་ལ་སྤྱིད་པར་
གྲུབ་པ་ན་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་སྤྱུ་དེས་པའི་རྟག་པ་ལ་ཞིགས་པ་ན་མི་རྟག་པས་བྱུང་བ་མི་དེས་པར་
འགལ་ལོ་ཞེ་ན། ཚོས་ཅན་དངོས་པོ་འང་ཕྱོགས་ཚོས་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་གྱིས་ཤེས་བྱ་ལ་སྤྱིད་པར་
དེས་པ་ན་དོན་དམ་པའི་དངོས་པོ་དང་སྟོང་པ་ཉིད་གཉིས་སྤྱུ་དེས་པའི་དོན་དམ་པའི་དངོས་པོ་དང་
ཚོགས་པ་ཞིགས་པ་ན་སྟོང་པ་ཉིད་དང་ཚོགས་པ་མི་འགྱུར་པར་འགལ་ལོ། །སྤྱུང་ཕྱོགས་ཚོས་དེས་པ་ན་

ཚོས་ཅན་གྱིས་བྱ་ལ་སྲིད་པར་གྱུབ་ཀྱང་རྗེས་དཔག་གི་དུས་ན་དེ་ལ་སློ་ཁ་མ་ཕྱོགས་སོ་ཞེན། འོ་ན་ཕྱོག་
 བྱུང་ངེས་པ་ན་ཁྱབ་པ་གྱིས་བྱ་ལ་སྲིད་པར་གྱུབ་ཀྱང་གཞོན་པ་ཅན་གྱི་དུས་ན་དེ་ལ་སློ་ཁ་མ་ཕྱོགས་སོ་
 ཞེས་བརྗོད་ན་ལན་ཅི་ཡོད། ཕྱོག་ཁྱབ་པ་སློ་ཁ་མ་ཕྱོགས་ན་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་བར་འགལ་ལོ་ཞེན། ཕྱོགས་
 ཚོས་ལ་སློ་ཁ་མ་ཕྱོགས་ན་འང་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་བར་འགལ་ལོ།།

གཞན་ཡང་ཁྱབ་པ་འདི་སྟོང་ཉིད་ངེས་ནས་གཞིའི་བྱེ་བྲག་དང་ཚོགས་པ་སྐྱབ་པ་ན་སྐྱའི་དངོས་
 པོ་ཚོས་ཅན་དུ་བྱས་སྟེ་དངོས་པོ་ཙམ་ཡིན་པས་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་ཞེས་པ་ཡང་དག་པའི་རྟགས་སུ་འདོད་
 དམ་མི་འདོད། བྱི་མ་ལྟར་ན་རྩོལ་བྱུང་གི་སྐྱ་ལ་རྩོལ་བྱུང་ཙམ་ཡིན་པས་མི་རྟག་ཞེས་པ་འང་ཡང་དག་
 པའི་རྟགས་མ་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་ན་ལན་ཅི་ཡོད། གཞི་རྩོལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་སྐྱ་ནི་མཛོན་སུམ་དུ་མཐོང་
 ལ་དེ་ལ་མི་རྟག་པ་གྲུབ་པ་དང་བསལ་པ་མེད་ལ་བྱེ་བྲག་དེ་ལ་རྩོལ་བྱུང་ཙམ་རྟེན་པར་ཡང་གྲུབ་པ་དང་
 རྩོལ་བྱུང་ཙམ་ལ་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པ་འང་ངེས་ན་ཅིའི་བྱིར་རྟགས་མ་ཡིན་ཞེན། སྐྱའི་དངོས་པོ་མཐོང་
 ལ་དེ་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱང་གྲུབ་པ་དང་བསལ་པ་མེད་པ་དང་བྱེ་བྲག་དེ་ལ་དངོས་པོ་ཙམ་གྱི་སྐྱའང་རྟེན་
 པར་མཐོང་ཞིང་དངོས་པོ་ཙམ་ལ་སྟོང་ཉིད་ཀྱིས་ཁྱབ་པ་འང་ངེས་ན་ཅིའི་བྱིར་རྟགས་མ་ཡིན། རྟགས་
 ཡིན་ན་འང་དེ་ལ་རྟེན་པའི་སྟོ་རྗེས་དཔག་དུ་ཁས་སྒྲུང་དགོས་ན་སྒྲུར་དོན་དམ་པའི་དངོས་པོ་དང་དངོས་
 པོ་ཙམ་གྱི་ཚོགས་པ་ཁེགས་སམ་མ་ཁེགས། བྱི་མ་ལྟར་ན་ཕྱོག་པ་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་ལ། དང་པོ་ལྟར་
 ན་དོན་དམ་པའི་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་ཙམ་དང་ཚོགས་པ་ཁེགས་པ་ན་དོན་དམ་པའི་དངོས་པོ་སྐྱའི་
 དངོས་པོ་དང་ཚོགས་པ་ཁེགས་སམ་མ་ཁེགས། བྱི་མ་ལྟར་ན་སྐྱོས་པ་གཅོད་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་གྱིས་
 བྱ་ལ་དོན་དམ་པའི་དངོས་པོ་ཙམ་ཁེགས་ཀྱང་སེམས་དོན་དམ་ལ་སོགས་པ་མ་ཁེགས་པར་འགྱུར་ལ།
 དང་པོ་ལྟར་ན་ཁྱབ་པ་ངེས་པ་ན་བསྐྱབ་བྱ་གྲུབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཁོ་པོ་ཅག་རྗེས་དཔག་གིས་ཚོགས་པ་
 སྐྱབ་པར་སྐྱུ་བའི་ལྟར་ན་སྒྲུར་དངོས་པོ་ཙམ་ལ་སྟོང་ཉིད་ཀྱིས་ཁྱབ་པར་ངེས་ཀྱང་སྐྱའི་དངོས་པོ་གྱིས་བྱ་
 ལ་མི་སྲིད་པར་དོགས་པས་དེ་དང་སྟོང་ཉིད་ཚོགས་པར་རྗེས་དཔག་གིས་སྐྱབ་དགོས་པས་ཁྱབ་པ་ངེས་
 པ་ན་བསྐྱབ་བྱ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ལོ།།

གསུམ་པ་(རིགས་པ་ཚོས་ཅན་གྱི་རྗེས་མི་འཇལ་བ་དགག་པ་)ནི། རིགས་པས་ཚོས་ཅན་འཇལ་ལ་མ་
 མི་འཇལ་ཞེན། ཚོས་ཅན་གྱི་རྗེས་མི་འཇལ་ལ་དངོས་པོ་དང་སྐྱང་བ་ལ་སོགས་པ་མ་ཡིན་དགག་གི་ཕྱོག་
 པ་མི་འཇལ་ལོ། །གལ་ཏེ་རྗེས་དཔག་གི་ཡུལ་ཚོགས་པ་ཡིན་པས་རིགས་པའི་ཡུལ་ཡང་དེ་ཉིད་ཡིན་

པར་གྲུབ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེན། མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་པ་ན་མངོན་སུམ་ཚད་མའི་ཡུལ་ཡང་
 སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། མངོན་སུམ་དང་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ལྡོག་པ་ཐ་དད་པས་དེ་ལྷ་མ་ཡིན་
 རོ་ཞེན། རྗེས་དཔག་དང་རིགས་པ་འང་ལྡོག་པ་ཐ་དད་པས་རྗེས་དཔག་གི་ཡུལ་རིགས་པ་འི་ཡུལ་དུ་མི་
 འགྱུར་རོ། ལྡོག་པ་ཐ་དད་མ་གྲུབ་པོ་ཞེན། མངོན་སུམ་དང་མངོན་སུམ་ཚད་མ་འང་ལྡོག་པ་ཐ་དད་མ་
 གྲུབ་པོ། ཉེ་ལྷ་ན་སྒྲུང་ལ་མ་ངེས་པ་མངོན་སུམ་ཙམ་ཡིན་པ་ལྷ་ར་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་པ་འཇམ། ཡང་
 བ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཁེགས་པ་ལྷ་ར་མངོན་སུམ་ཙམ་ཡང་ཁེགས་པར་འགྱུར་སྟེ། ཚད་མ་ཁེགས་ལ་
 མངོན་སུམ་མ་ཁེགས་ན་ཁེགས་པ་དང་མ་ཁེགས་པ་ལྡོག་པ་ཐ་དད་མེད་པར་འགལ་ལོ་ཞེན། རྗེས་
 དཔག་དང་རིགས་ཤེས་ལྡོག་པ་ཐ་མི་དད་ནའང་དུ་བས་མེ་ལ་སོགས་པ་སྐྱབ་པ་རིགས་ཤེས་ཡིན་པ་
 ཁེགས་པ་ལྷ་ར་རྗེས་དཔག་ཁེགས་པ་འཇམ། རྗེས་དཔག་མ་ཁེགས་པ་ལྷ་ར་རིགས་ཤེས་ཡིན་པ་འང་མ་
 ཁེགས་པར་འགྱུར་ཉེ་ཁེགས་པ་དང་མ་ཁེགས་པ་ལྡོག་པ་གཅིག་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ།

སྒྲིབ་བྱེད་ཆེ་ཆུང་ཡོད་ཀྱང་གཅིག་དང་དུ་བྲལ་གྱི་ཉགས་ལ་རྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་གི་གསལ་
 བ་ལ་ལྡོག་པ་ཐ་དད་མེད་དོ་ཞེན། མངོན་སུམ་དང་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ལ་འང་སྒྲིབ་བྱེད་ཆེ་ཆུང་ཡོད་
 ཀྱང་སྒྲོན་པོ་འཛིན་པའི་གསལ་བ་ལ་ལྡོག་པ་ཐ་དད་མེད་དོ། གསལ་བ་དེ་ལ་འང་གཟུང་དོན་ལ་མ་
 འབྲུལ་བའི་ཆ་ནས་མངོན་སུམ་ཡིན་པས་དེའི་ཡུལ་སྐད་པོ་དང་སྐད་ཅིག་མ་ལ་སོགས་པ་མ་བྱེ་བར་
 རྗེས་རིལ་པོ་ཡིན་ལ། མྱོང་སྟོབས་ཀྱིས་སྟོ་འདོགས་གཅོད་པའི་ཆ་ནས་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་པས་
 དེའི་ཡུལ་སྐད་པོ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་དང་ལྷན་པ་རྣམས་ཡིན་གྱི་སྐད་ཅིག་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་མེད་པ་
 རྣམས་མ་ཡིན་ནོ་ཞེན། གཅིག་དང་དུ་བྲལ་གྱི་ཉགས་ལ་རྟེན་པའི་སྟོང་གསལ་བ་ལ་འང་ཚུལ་གསུམ་ལ་
 བརྟེན་ཉེ་དཔག་པའི་ཆ་ནས་རྗེས་དཔག་ཡིན་པས་དེའི་ཡུལ་དངོས་པོ་དང་བདེན་པའི་དངོས་པོས་སྟོང་
 བའི་ཚོགས་པ་མ་ཡིན་དགག་ཡིན་ལ། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་འཇམ་པའི་ཆ་ནས་རིགས་པ་ཡིན་པས་
 དེའི་ཡུལ་བདེན་པའི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་བའི་མེད་དགག་ཡིན་ཉེ། ཚོགས་པ་མ་ཡིན་དགག་དང་ཚོས་
 མེད་དགག་གཉིལ་ག་སྟོང་རྗེས་གཅིག་གིས་དུས་གཅིག་དུ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ།

རིགས་པས་བདེན་པའི་དངོས་པོས་སྟོང་བའི་མེད་དགག་འཇམ་པ་ན་དེ་ཚོས་ཅན་གྱི་རྗེས་མི་
 འཇམ་པར་སྒྲིན་ཉེས་པ་གསུམ་སྟེ། རང་གི་ཚོག་དང་འགལ་བ་དང་། ཚོས་ཅན་ལ་སྟོ་འདོགས་མི་
 གཅོད་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཚོས་ཅན་དང་འབྲེལ་བའི་ཉགས་ལ་མི་སྟོས་པར་འགྱུར་བའོ།

དང་པོ་ནི། རིགས་པས་བདེན་པའི་དངོས་པོས་གཞལ་བ་དེ་ཆོས་ཅན་དངོས་པོ་དང་རྣམས་
 ཅིག་པ་འམ་གཅིག་མ་ཡིན་པར་བརྟེན། བྱི་མ་ལྟར་ན་དངོས་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་དབེན་པས་དོན་དམ་
 པའི་དངོས་པོར་ཐལ་བ་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་དངོས་པོ་དང་བྱས་པ་ལ་སོགས་པས་དེ་ལ་དངོས་མེད་དང་
 མ་བྱས་པས་བྱབ་པ་དང་། དངོས་པོ་དང་བྱས་པའི་ཆོས་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་པས་དེའི་བྱབ་བྱེད་མ་
 བྱས་པ་དང་དངོས་མེད་ཀྱང་ཆོས་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་ལ་སོགས་པ་སྟེར་བརྟེན་པའི་ཉེས་པ་ཡོད་ལ། དང་
 པོ་ལྟར་ན་སྟོང་པ་ཉིད་དངོས་པོ་དང་རྣམས་ཅིག་ཡིན་ཡང་སྟོང་པ་ཉིད་འཇལ་བ་ཆོས་ཅན་དངོས་པོའི་
 རྣམས་འཇལ་བ་མ་ཡིན་པར་བརྟེན། ལ་དང་མི་ཆོགས་པ་བདེན་ཡང་དེ་དཔོག་པའི་རྣམས་དཔག་བདེན་
 པ་འཇལ་བ་མ་ཡིན་པར་སྟེན་ན་ཉེས་པ་ཅི་ཡོད། ཡུལ་བདེན་ལ་སྟོང་བདེན་པ་འཇལ་བྱེད་མ་ཡིན་པ་
 འགལ་ལོ་ཞེ་ན། ཡུལ་སྟོང་པ་ཉིད་ཆོས་ཅན་སྟོན་པོ་དང་རྣམས་ཅིག་ཡིན་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་རྟོགས་པ་
 དངོས་པོའི་རྣམས་འཇལ་བ་མ་ཡིན་པར་འགལ་ལོ།

གཉིས་པ་ནི། རིགས་པས་ཆོས་ཅན་གྱི་རྣམས་མི་འཇལ་བར་སྟེན་ན་བྱས་པ་དངོས་མེད་པར་སྟེན་
 བ་ཅིས་འགོག་པར་བྱེད། དངོས་མེད་ཡིན་ན་དོན་བྱེད་མི་ལུས་པར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། ཆོས་ཅན་གྱི་རྣམས་
 མི་འཇལ་ན་ཆོས་ཅན་གྱི་རྣམས་ལ་བདེན་པའི་དངོས་པོ་ཡོད་པའི་སྟོང་འདོགས་མི་གཅོད་པར་འགྱུར་རོ། །
 རྣམས་མི་འཇལ་ཡང་རྣམས་ལ་སྟོང་འདོགས་གཅོད་པ་ཅི་འགལ་ཞེ་ན། དངོས་མེད་ཡིན་ཡང་དོན་བྱེད་ལུས་
 པ་ཅི་འགལ། དངོས་པོའི་མཚན་ཉིད་དོན་བྱེད་ལུས་པ་ཡིན་པས་དེ་དང་ལྟན་པ་དངོས་མེད་དུ་འགལ་ལོ་
 ཞེ་ན། རྣམས་འཇལ་བའི་མཚན་ཉིད་རྣམས་ལ་སྟོང་འདོགས་གཅོད་པ་ཡིན་པས་དེ་དང་ལྟན་པ་རྣམས་མི་
 འཇལ་བར་འགལ་ལོ།

གསུམ་པ་ནི། རིགས་ཤེས་ཀྱིས་ཆོས་ཅན་གྱི་རྣམས་མི་འཇལ་བའི་བྱིར་ཆོས་ཅན་དེ་དང་
 འབྲེལ་པའི་བྱོགས་ཆོས་ལ་མི་ལྟོས་པར་ཐལ་ཏེ། སྟེན་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པས་དྲི་ལ་སོགས་པ་མི་འཇལ་
 བས་དྲི་ལ་སོགས་པ་དང་འབྲེལ་པའི་བྱོགས་ཆོས་ལ་མི་ལྟོས་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་སྟོང་པ་ཉིད་མི་ལྟོག་
 པ་ཉིད་དངོས་པོའི་རྣམས་ཡིན་པས་དེ་འཇལ་བ་ཆོས་ཅན་དངོས་པོའི་རྣམས་འཇལ་བ་ཡིན་ནོ།

བཞི་པ་རིགས་པས་ཆོས་ཅན་མ་ཡིན་དགག་གི་ལྟོག་པ་འཇལ་བ་དགག་པ་ནི། རིགས་པས་
 ཆོས་ཅན་དངོས་པོ་ཅམ་གྱི་མ་ཡིན་དགག་གམ། དངོས་པོ་དང་བདེན་པའི་དངོས་པོས་སྟོང་བ་དང་
 ཆོགས་པ་འམ་སྟངས་ལ་རང་བཞིན་མེད་པའི་ཆོགས་པ་ལ་སོགས་པ་མ་ཡིན་དགག་གང་འཇལ་བར་

འདོད་ཀྱང་མ་ཡིན་དགག་གི་ལྷོག་པ་དེ་འཇལ་བྱེད་དེ་ལ་ལྷོས་ནས་དབྱང་བཟོད་དུ་གནས་སམ། དབྱང་མི་བཟོད་དུ་གནས་སམ། གཉི་གར་མི་གནས། དང་པོ་ལྷར་ན་དབྱང་བཟོད་པའི་མ་ཡིན་དགག་ཡོད་པས་སྒྲིས་པ་བྱུབ་པར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ལྷར་ན་མཛོན་སུམ་ལ་སྒྲོ་དོན་སྒྲུང་བ་ཅིས་དགག་སྒྲོ་དོན་སྒྲུང་ན་རྟོག་པར་ཐལ་ལོ་ཞེན། དབྱང་མི་བཟོད་པར་འཇལ་ན་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་བྱུང་པ་མེད་དོ་ཞེན་སྒྲུ་མའང་དེ་ལྟའོ། །མཚན་ཉིད་དོན་སྒྲི་སྒྲུང་བ་ལ་མཚོན་བྱ་རྟོག་པས་བྱུབ་པ་འདོད་པས་སྒྲོད་པའི་བདུ་ལན་ཅིག་ཞུགས་པས་ངེས་སོ་ཞེན། མཚན་ཉིད་དབྱང་མི་བཟོད་པ་འཇལ་བ་ལ་མཚོན་བྱ་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པས་བྱུབ་པའང་འདོད་པས་སྒྲོད་པའི་བདུ་ལན་ཅིག་ཞུགས་པས་ངེས་སོ། །གསུམ་པ་ལྷར་ན་བདེན་པ་གཉིས་སུ་མ་འདུས་པར་འགྱུར་རོ། །

གཞན་ཡང་མ་ཡིན་དགག་ལ་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པས་བྱུབ་པམ་མ་བྱུབ། ཕྱི་མ་ལྷར་ན་མ་ཡིན་དགག་དོན་དམ་པ་སྤྱིད་པས་སྒྲིས་བཅས་སུ་འགྱུར་རོ། །དང་པོ་ལྷར་ན་ཡུལ་མ་ཡིན་དགག་ལ་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པས་བྱུབ་ཀྱང་དེ་འཇལ་བ་ལ་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པས་མ་བྱུབ་ན་ཡུལ་དོན་སྒྲི་ལ་སྒྲོ་བཏགས་ཀྱིས་བྱུབ་ཀྱང་སྒྲོ་དོན་སྒྲི་འཛིན་པ་ལ་གཟུང་དོན་ལ་འབྱུལ་པས་མ་བྱུབ་པོ་ཞེས་བཟོད་ན་རྗེ་ལྷར་དགག། སྒྲོ་བཏགས་ལ་དམིགས་པ་ལ་གཟུང་དོན་ལ་མ་འབྱུལ་བ་འགལ་ལོ་ཞེན། ལྷོག་པ་དབྱང་མི་བཟོད་འཇལ་བའི་རིགས་ཤེས་སུ་འགལ་ལོ། །དེས་ན་མ་ཡིན་དགག་འཇལ་བའི་ལྷོག་པ་མཐའ་དག་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། རིགས་ཤེས་ཀྱིས་མེད་དགག་ཁོ་ན་འཇལ་བ་ཡིན་ནོ། །

ལྷ་པ་རྗེས་དཔག་གིས་ཚོགས་པ་འཇལ་བ་ལ་གནོད་པ་སྤང་བའི། གལ་ཏེ་རྗེས་དཔག་གི་གཞལ་བྱ་དངོས་པོ་དང་བདེན་པའི་དངོས་པོས་སྒྲོང་བའི་ཚོགས་པ་ཡིན་ན་གཅིག་དང་དུ་བྲལ་གྱི་རྟགས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཚོགས་པ་ཡིན་ནམ་མ་ཡིན། ཕྱི་མ་ལྷར་ན་རྗེས་དཔག་གི་གཞལ་བྱ་རྟགས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་མ་ཡིན་པས་རྗེས་དཔག་རྟགས་ལ་མི་ལྷོས་པར་འགྱུར་ལ། དང་པོ་ལྷར་ན་དངོས་མེད་ལ་བསྐྱབ་བྱ་ཚོགས་པ་དེ་མེད་པས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་འགྱུར་ཞིང་། དེ་འདོད་ན་དེ་ལ་གཅིག་དང་དུ་མ་དང་བྲལ་བའི་རྟགས་ཞུགས་པས་རྟགས་ལྷོག་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེན།

འོ་ན་རྗེས་དཔག་གི་གཞལ་བྱ་སྒྲོ་དང་མི་རྟག་པའི་ཚོགས་པ་ཡིན་ན་དེ་བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་མ་ཡིན་ན་རྗེས་དཔག་རྟགས་ལ་མི་ལྷོས་པར་འགྱུར་ལ། བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ན་བུམ་པ་ལ་བསྐྱབ་བྱ་ཚོགས་པ་མེད་པས་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སུ་འགྱུར་ཞིང་། དེ་འདོད་ན་དེ་ལ་བྱས་པ་ཞུགས་པས་ལྷོག་

པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཀལ་ཏེ་ཚོགས་པ་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་མོད་བུམ་པ་ལ་བསྐྱབ་བྱ་ཚོགས་པ་མེད་ཀྱང་
བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་མི་རྟག་པ་ཡོད་པས་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ལ། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྟགས་ཞུགས་པས་ལྷོག་
པ་མ་གྲུབ་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། །དངོས་པོ་དང་ཡང་དག་གི་དངོས་པོས་སྟོང་བ་ཚོགས་པ་འང་རྗེས་
དཔག་གི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པས་རྟགས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ལ། དངོས་མེད་ལ་བསྐྱབ་བྱ་ཚོགས་པ་མེད་ཀྱང་
བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ཡང་དག་པའི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་བ་ཡོད་པས་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ལ་མཐུན་ཕྱོགས་
ལ་རྟགས་ཞུགས་པས་ལྷོག་པ་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནོ།།

དུག་པ་རིགས་པས་ཚོས་ཅན་གྱི་རྗས་འཇལ་བ་ལ་གཞོད་པ་སྤང་བ་ནི། མ་ཡིན་དགག་འཇལ་བར་
ཐལ་བ་སྤང་བ་དང་། མེད་དགག་འཇལ་ན་ཚོས་ཅན་གྱི་རྗས་མི་འཇལ་བར་ཐལ་བ་སྤང་བའོ།།

དང་པོ་(མ་ཡིན་དགག་འཇལ་བར་ཐལ་བ་སྤང་བ་)ནི། རིགས་པས་དངོས་པོའི་རྗས་འཇལ་ན་མ་ཡིན་
དགག་དུ་འཇལ་བར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། འོན་སྟེན་པོ་ལ་སོགས་པ་འཇལ་བའི་མདོན་སུམ་གྱིས་དོན་དམ་
པའི་དངོས་པོའི་རྗས་འཇལ་ལམ། དེས་སྟོང་བའི་རྗས་འཇལ་ལམ། གཉི་ག་མ་ཡིན་པར་འཇལ།
གསུམ་པ་ལྟར་ན་སྟོ་གཉི་ག་མ་ཡིན་པར་འཇལ་ན་ཡུལ་ཡང་གཉི་ག་མ་ཡིན་པར་གྲུབ་དགོས་པས་
དངོས་འགལ་ལ་ལུང་པོ་གསུམ་པ་སྤིང་བར་འགྱུར་རོ། །དང་པོ་ལྟར་ན་དོན་དམ་པའི་དངོས་པོ་སྤིང་
པས་ཉི་ཆེ་བའི་སྟོང་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་རྗས་འཇལ་བས་མེད་དགག་
དུ་འཇལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཀལ་ཏེ་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་ལྷོག་པ་འཇལ་ན་མེད་དགག་འཇལ་བར་འགྱུར་གྱི་
རྗས་གཞལ་བས་མེད་དགག་གཞལ་བར་མ་ངེས་སྟེ། ཚོས་ཐམས་ཅད་ལ་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་རྗས་མ་ཡིན་
པ་མེད་པས་མེད་དགག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་རྗས་ཡིན་ལ་མ་ཡིན་དགག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་
སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་རྗས་ཡིན་པས། མེད་དགག་དང་མ་ཡིན་དགག་འཇལ་བ་གཉི་ག་ལ་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་
རྗས་འཇལ་བས་ཁུབ་པའི་བྱིར་རོ་ཞེ་ན། འདིར་ཡང་དངོས་པོ་དང་སྤང་བའི་ལྷོག་པ་འཇལ་ན་མ་ཡིན་
དགག་འཇལ་བར་འགྱུར་གྱི་དངོས་པོ་དང་སྤང་བའི་རྗས་འཇལ་བས་མ་ཡིན་དགག་འཇལ་བར་མ་
ངེས་སྟེ། བྱས་པ་དང་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་མ་ཡིན་དགག་དངོས་པོ་དང་ངོ་བོ་གཅིག་པ་རྣམས་ཀྱང་
དངོས་པོའི་རྗས་ཡིན་ལ། རྟག་པའི་དངོས་པོས་སྟོང་བ་དང་དོན་དམ་པའི་དངོས་པོས་སྟོང་བ་ལ་སོགས་
པ་མེད་དགག་རྣམས་ཀྱང་དངོས་པོའི་རྗས་ཡིན་པས་དངོས་པོ་དང་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་མེད་དགག་དང་མ་

ཡིན་དགག་གང་འཇལ་ཡང་དངོས་པོའི་རྣམ་འཇལ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་(མིད་དགག་འཇལ་ན་ཚུལ་ཅན་གྱི་རྣམ་མི་འཇལ་བར་ཐལ་བ་སྤང་བ་)ནི། སྟོང་ཉིད་མེད་དགག་
 དེས་པ་ན་དངོས་པོའི་ལྷོག་པ་ཉིད་ཀྱང་མ་དེས་ན་དངོས་པོའི་རྣམ་སྤྱི་ལྷ་ར་དེས་ཞེ་ན། སྟོན་པོ་ལ་
 སོགས་པ་འཇལ་བའི་མངོན་སྲུལ་གྱིས་ཀྱང་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱང་མ་དེས་ན་སྟོན་པོ་ལ་སོགས་པ་སྟོང་པ་
 ཉིད་གྱི་རྣམ་སྤྱི་ལྷ་ར་དེས། སྟོན་པོ་ལ་སོགས་པ་དེས་པའི་མངོན་སྲུལ་གྱིས་སྟོན་པོ་ལ་སོགས་པ་ལ་
 སྟོང་པ་ཉིད་གྱི་རྣམ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་སྟེ་སྟོང་པ་ཉིད་གྱི་རྣམ་ཡིན་པའི་ལྷོག་པ་དེས་པར་འདོད་མེད་
 དེ། སྟོན་པོ་ཙམ་གྱི་ལྷོག་པར་གཞལ་བ་དེ་ཉིད་སྟོ་གཞན་གྱིས་དབྱེད་ན་སྟོང་པ་ཉིད་གྱི་རྣམ་འཇལ་བར་
 བརྟེན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། རིགས་ཤེས་གྱིས་ཀྱང་བདེན་པའི་ངོ་བོས་སྟོང་པ་ཙམ་གྱི་མེད་དགག་གི་ལྷོག་
 པ་ཆ་ཡར་གཞལ་བ་ན་དངོས་པོ་དང་རྣམ་ཅིག་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་སྟེ་རྣམ་གཅིག་ཡིན་པའི་མ་ཡིན་
 དགག་གི་ལྷོག་པ་རིགས་ཤེས་གྱིས་གཞལ་བར་སྤྲུ། རིགས་ཤེས་གྱིས་བདེན་པའི་ངོ་བོས་སྟོང་པའི་
 མེད་དགག་ཁོ་ན་གཞལ་བ་དེ་ཐ་སྙད་གྱི་ཤེས་པ་དང་ཚོགས་པས་གཞལ་ན་དངོས་པོ་དང་རྣམ་གཅིག་
 པ་ཡིན་གྱི་གཅིག་མ་ཡིན་པ་མ་ཡིན་པས་ཚུལ་ཅན་དངོས་པོའི་རྣམ་འཇལ་ཅས་བརྟེན་པ་ཡིན་ནོ།།

བདུན་པ་རིགས་ཤེས་གྱིས་ཚུལ་ཅན་དངོས་པོ་ལ་སོགས་པ་མ་ཡིན་དགག་གི་ལྷོག་པ་མི་
 འཇལ་བ་ལ་བརྟེན་པ་སྤང་བ་ནི་ལྷ་སྟེ། རྩོགས་ཚུལ་གྲུབ་པ་མི་འཐད་པ་དང་། རྩལ་པ་དེས་པ་དང་ཁྱད་མེད་པ་དང་།
 རྣམ་དབག་སྦྱིའི་ཡུལ་ཅན་དུ་མི་འཐད་པ་དང་། སྟོ་འདོགས་མི་གཅོད་པ་དང་། རྟོག་པ་དང་བྲལ་བར་ཐལ་བ་སྤང་བ་ལོ།།

དང་པ་(རྩོགས་ཚུལ་གྲུབ་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་སྤང་བ་)ནི། གཅིག་དང་དུ་མ་དང་བྲལ་བར་དེས་པ་
 བྱི་རིགས་པ་ཡིན་པས་དངོས་པོ་ལ་སོགས་པ་མ་ཡིན་དགག་གི་ཚུལ་ཅན་མི་དེས་ལ། ཚུལ་ཅན་དེས་པ་
 བྱི་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པས་གཅིག་དང་དུ་བྲལ་མི་དེས་ན་དེ་གཉིས་ཚོགས་པའི་རྩོགས་ཚུལ་མེད་
 བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དག་གི་རིག་བྱེད་ལས་སྦྱེས་བྲལ་ཀྱན་སྟོང་གི་བསམ་པ་དཔོག་པས་ཉན་པའི་ཤེས་
 པས་སྦྱེས་བྲལ་དེས་ལ་མིག་གི་ཤེས་པས་དག་མི་དེས་ན་སྦྱེས་བྲལ་དག་ཡོད་པའི་རྩོགས་ཚུལ་རྩི་ལྷ་ར་
 དེས། མིག་གི་སྟོན་སྦྱེས་བྲལ་ལུས་རྟོགས་པའི་བྱེད་པ་མ་ཉམས་པ་ཉིད་ན་ཉན་པའི་ཤེས་པས་དག་
 འཇུག་པར་རྟོགས་པས་དེ་གཉིས་ཚོགས་པས་རྩོགས་ཚུལ་དེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་
 དངོས་པོ་མཐོང་བའི་བྱེད་པ་མ་ཉམས་པ་ཉིད་ན་རྩི་ལུག་ལ་ཡོད་པའི་རིགས་པས་ཡང་དག་པའི་
 གཅིག་དང་དུ་མ་ཁེགས་པ་ཚད་མ་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་པ་ཚོགས་ནས་རྩོགས་ཚུལ་དེས་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་(བྱབ་པ་ངེས་པ་དང་བྱང་མེད་པར་ཐལ་བ་སྤང་བ་)ནི། རིགས་པས་བདེན་པའི་དངོས་པོས་
སྟོང་པའི་མེད་དགག་ཁོ་ན་ངེས་ཀྱི་ཚོས་ཅན་མ་ཡིན་དགག་མ་ངེས་པས་ཚོས་ཅན་དང་ཚོགས་པ་མི་
འཇལ་གྱི་ཚོས་ཅམ་འཇལ་ན། ཚོས་ཅམ་བྱབ་པ་ངེས་པ་ནའང་ངེས་པས་བྱབ་པ་ངེས་པ་དང་བྱང་མེད་
པར་འགྱུར་རེ་ཞེ་ན། ལྷོག་པ་བདེན་པའི་ངོ་བོས་སྟོང་བ་ཅམ་འཇལ་བར་འདྲའང་བྱབ་པ་ངེས་པ་ལ་
ཡོད་པའི་རིགས་པས་དཔེའི་རྣམ་འཇལ་བ་ལ། རྩོད་གཞི་དང་ཚོགས་པ་འཇལ་བའི་རྣམ་དཔག་ལ་
ཡོད་པའི་རིགས་པས་རྩོད་གཞིའི་རྣམ་ཀྱི་མེད་དགག་འཇལ་བས་བྱང་ཡོད་དོ།

གསུམ་པ་(རྣམ་དཔག་སྤྱིའི་ཡུལ་ཅན་དུ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་སྤང་བ་)ནི། རིགས་པས་བདེན་པའི་དངོས་
པོས་སྟོང་པའི་མེད་དགག་ཁོ་ན་འཇལ་ན་རྣམ་དཔག་ཚོས་དང་ཚོས་ཅན་ཚོགས་པའི་ཡུལ་ཅན་དུ་མི་
འཐད་དོ་ཞེ་ན། མངོན་སུམ་ཚད་མས་སྟོན་པོ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་ལྟན་ཁོ་ན་གཞལ་གྱི་སྐད་ཅིག་མ་ལ་
སོགས་པ་རྣམ་མེད་མི་འཇལ་ན་མངོན་སུམ་ལ་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་སྤྲང་བ་དང་མི་སྤྲང་བ་ཆ་གཉིས་མེད་པ་
འགལ་བར་མི་འགྱུར་རམ། གལ་ཏེ་སྟོ་འདོགས་གཅོད་པའི་ཚད་མ་དང་གཟུང་བའི་དོན་ལ་མ་འབྱུལ་
བའི་མངོན་སུམ་རྣམ་གཅིག་ཀྱང་ལྷོག་པ་ཐ་དད་པས་རྣམ་པའི་པོ་སྤྲང་བས་མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་ཆ་མ་
ཐུང་བ་ཡིན་ལ། སྟོ་འདོགས་རྣམ་ལྟན་ཁོ་ན་ལ་གཅོད་པས་ཚད་མའི་ཡུལ་རྣམ་ལྟན་ཡིན་གྱི་རྣམ་མེད་མ་
ཡིན་པ་མི་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་འཇལ་བའི་ཆ་རིགས་པ་དང་ཚུལ་གསུམ་པའི་
རྟགས་ལས་རྟགས་པའི་ཆ་རྣམ་དཔག་དག་རྣམ་ཅིག་ཀྱང་ལྷོག་པ་ཐ་དད་པས། རྟགས་ལས་ཚོགས་པ་
དཔོག་པས་རྣམ་དཔག་གི་ཡུལ་ཚོགས་པ་ཡིན་ཡང་དབྱེད་ན་བདེན་པའི་ཞེན་པ་མི་ལྷོག་པ་སྟོང་བ་ཉིད་
ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་ཚོགས་པ་མ་ཡིན་པས། རིགས་པས་སྟོང་ཉིད་ཁོ་ན་འཇལ་གྱི་ཚོགས་པ་མི་འཇལ་བ་མི་
འགལ་ལོ། ཁོ་ན་རྣམ་དཔག་ཉིད་ཐ་སྟོང་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་ནམ་རིགས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། མངོན་སུམ་ཉིད་
ཀྱང་སྤྲང་ལ་མ་ངེས་པ་ཡིན་ནམ་ཚད་མ་ཡིན། རྣམ་གཅིག་པོ་དེ་སྟོན་པོ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་ལྟན་ལ་ལྷོས་
ནས་ཚད་མ་ཡིན་ལ་སྐད་ཅིག་མ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་མེད་ལ་ལྷོས་ནས་སྤང་ལ་མ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།
རྣམ་དཔག་གི་རྣམ་གཅིག་པོ་དེ་ཡང་བདེན་པའི་ངོ་བོས་སྟོང་པའི་མེད་དགག་ལ་ལྷོས་ནས་རིགས་པ་
ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་དངོས་པོ་འཇལ་སྤྲང་བ་དང་ཚོགས་པ་ལ་སོགས་པ་མ་ཡིན་དགག་ལ་ལྷོས་ནས་ཐ་སྟོང་
པའི་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ།

བཞེ་པ་(སྟོ་འདོགས་མི་གཅོད་པར་ཐལ་བ་སྤང་བ་)ནི། རིགས་པས་དངོས་པའི་ལྷོག་པ་མི་འཇལ་ན་

རིགས་པས་དངོས་པོའི་ལྷོག་པ་དང་བདེན་པའི་དངོས་པོ་ཚོགས་པར་ཡོད་པའི་སྒྲོ་འདོགས་མི་གཙོད་
 པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། བྱབ་པ་མེད་དེ་དངོས་པོའི་ལྷོག་པ་མ་གཞལ་ཡང་དངོས་པོ་དང་བདེན་པའི་དངོས་
 པོ་ཚོགས་པ་བཀག་པའི་མེད་དགག་གི་ལྷོག་པ་གཞལ་བས་དངོས་པོ་དང་བདེན་པའི་དངོས་པོ་ཚོགས་
 པར་ཡོད་པའི་སྒྲོ་འདོགས་གཙོད་པ་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་རིགས་པས་དངོས་པོའི་རྫས་མ་
 གཞལ་ཡང་དངོས་པོའི་རྫས་དང་ཡང་དག་པའི་དངོས་པོ་ཚོགས་པ་བཀག་པ་གཞལ་བས་དངོས་པོའི་
 རྫས་ལ་བདེན་པའི་དངོས་པོ་ཡོད་པའི་སྒྲོ་འདོགས་གཙོད་པ་མི་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། འོ་ན་དངོས་པོ་དང་
 ཡང་དག་གི་དངོས་པོ་ཚོགས་པ་བཀག་པའི་མེད་དགག་གི་རྫས་གཞལ་ལ་དངོས་པོའི་རྫས་མ་གཞལ་
 བས་དེ་གཉིས་རྫས་ཐ་དད་པར་འགྱུར་རོ། །འོ་ན་དངོས་པོ་དང་བདེན་པའི་དངོས་པོ་ཚོགས་པ་བཀག་
 པའི་མེད་དགག་གི་ལྷོག་པ་གཞལ་ལ་དངོས་པོའི་ལྷོག་པ་མ་གཞལ་བས་དེ་གཉིས་ལྷོག་པ་ཐ་དད་པར་
 འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འདོད་པ་ཁོ་ནའོ། །རྫས་ཐ་དད་པའང་འདོད་པ་ཁོ་ནའོ་ཞེ་ན། དངོས་པོ་དང་ཡང་དག་
 གི་དངོས་པོ་ཚོགས་པ་བཀག་པའི་རྫས་མ་ཡིན་ན་ཚོགས་པའི་རྫས་སུ་འགྱུར་རོ། །དངོས་པོའི་ལྷོག་པ་
 དངོས་པོ་དང་བདེན་པའི་དངོས་པོ་ཚོགས་པ་བཀག་པའི་ལྷོག་པ་མ་ཡིན་ན་ཚོགས་པའི་རྫས་སུ་འགྱུར་རོ་
 ཞེ་ན། བྱབ་པ་མེད་དེ། སྒྲ་མི་རྟག་པའི་ལྷོག་པ་མ་ཡིན་ཡང་རྟག་པའི་རྫས་སུ་མི་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ།།

རིགས་པས་དངོས་པོའི་ལྷོག་པ་མ་གཞལ་བས་དངོས་པོ་དང་སྟོང་པ་ཉིད་མ་ཚོགས་པའི་སྒྲོ་
 འདོགས་མི་གཙོད་པར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། འདོད་པ་ཉིད་དེ། ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་དང་ཚོགས་པས་སྒྲོ་
 འདོགས་གཙོད་ཀྱི་རིགས་པ་འབའ་ཞིག་གིས་མི་གཙོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རིགས་པས་དངོས་པོ་མ་གཞལ་
 བས་ཚོགས་པས་སྒྲོ་འདོགས་མི་གཙོད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། བྱབ་པ་མེད་དེ། རིགས་པས་དངོས་པོ་མ་
 གཞལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཤེས་པས་དངོས་པོ་གཞལ་བ་དང་རིགས་པས་སྟོང་ཉིད་གཞལ་བས་དེ་གཉིས་
 ཚོགས་པར་གྲུབ་པ་ན་ཆད་མ་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་པས་དངོས་པོ་དང་སྟོང་པ་ཉིད་མ་ཚོགས་པའི་སྒྲོ་འདོགས་
 གཙོད་པ་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་རྟེ། ཉན་པའི་ཤེས་པས་སྒྲིས་བྱ་མ་གཞལ་ཡང་མིག་ཤེས་ཀྱིས་སྒྲིས་བྱ་
 གཞལ་བ་དང་ཉན་པའི་ཤེས་པ་ཚོགས་ནས་སྒྲིས་བྱ་ལ་ངག་གི་རིག་བྱེད་མེད་པའི་སྒྲོ་འདོགས་གཙོད་པ་
 ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ།།

ལྷ་པ་(རྟག་པ་དང་ཐལ་བར་ཐལ་བ་སྤང་བ་)ནི། རིགས་པས་དོན་དམ་པ་འཇལ་བ་ཡིན་པས་དངོས་
 པོ་ཀྱན་རྫོབ་པ་ཡུལ་དུ་མི་བྱེད་པ་ལྟར་སྒྲོ་དོན་ཀྱན་རྫོབ་པ་འཇལ་ཡུལ་དུ་མི་བྱེད་པས་རིགས་པ་རྟག་པར་

མི་རུང་ངོ་ཞེ་ན། སྐྱོད་ན་བྱེད་པའི་ལྷོག་པ་ཡིན་ན་སྐྱེ་ཆོས་ཅན་ལ་དོན་བྱེད་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་ན་ཆོས་
 ཅན་དང་ཐ་དད་མེད་པའི་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་བས་སྐྱོད་ན་བྱེད་པའི་ལྷོག་པ་མ་ཡིན་པས་ཡོད་པའི་ལྷོག་
 པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ངོ་ཞེས་བརྗོད་ན་ལན་ཅི་ཡོད། འདོད་པ་ཉིད་དེ་སྐྱེའི་ལྷོག་པ་ཡོད་པའི་ལྷོག་པ་མ་
 ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། སྐྱ་མའང་འདོད་པ་ཉིད་དེ་རིགས་པའི་ལྷོག་པ་རྟག་པའི་ལྷོག་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་རྟག་པ་
 དང་བྲལ་བར་འགྱུར་ངོ་ཞེ་ན། སྐྱའང་དངོས་མེད་དུ་འགྱུར་ངོ། །དེ་ནི་བྱུ་བ་པ་མེད་དེ་དོན་བྱེད་པའི་ལྷོག་
 པ་མ་ཡིན་ཡང་རྣམས་ཡིན་པས་དངོས་པོར་བརྗོད་དོ་ཞེ་ན། སྐྱ་མའང་བྱུ་བ་པ་མེད་དེ་རིགས་པ་དོན་སྦྱི་
 འཛིན་པའི་ལྷོག་པ་མ་ཡིན་ཡང་རང་གི་ཡུལ་གྱི་དོན་སྦྱི་འཛིན་པའི་རྣམས་ཡིན་པས་རྟག་པར་བརྗོད་དོ། །

འོ་ན་རྟག་པ་མེད་པའི་རང་རིག་ཀྱང་དོན་སྦྱི་འཛིན་པའི་རྣམས་ཡིན་པས་རྟག་པར་ཐལ་ལོ་ཞེ་
 བ། རང་གི་ཡུལ་གྱི་དོན་སྦྱི་འཛིན་པའི་རྣམས་ཡིན་པས་རྟག་པར་ཐལ་ལ།^༤ རང་གི་ཡུལ་གྱི་དོན་སྦྱི་
 འཛིན་པའི་རྣམས་ཡིན་པར་མ་གྲུབ་པོ། །འོ་ན་རིགས་པའང་རང་གི་ཡུལ་གྱི་དོན་སྦྱི་འཛིན་པའི་རྣམས་ཡིན་
 པར་མ་གྲུབ་པོ་ཞེ་ན། འོ་ན་རིགས་པའི་རྣམས་ལ་སྒྲིང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་སྦྱི་མ་ཤར་བར་འགྱུར་ངོ། །རང་
 རིག་གི་རྣམས་ལ་སྒྲིང་བྱ་གཤེས་པའི་སྐྱད་ཅིག་གི་དོན་སྦྱི་མ་ཤར་བར་ཐལ་བ་ནི་འདོད་པ་ཉིད་པས་ག་ལ་
 མཚུངས། རང་རིག་པའི་རྣམས་ལ་སྦྱི་རོལ་གྱི་དོན་སྦྱི་ཤར་བས་སྦྱི་རོལ་ལ་རྟག་པར་ཐལ་བ་ནི་འདོད་པ་
 ཁོ་ནའོ། །འོ་ན་རྟག་པ་དང་མ་བྲལ་བས་མངོན་སུམ་དུ་མི་རུང་ངོ་ཞེ་ན། མེ་སྐྱ་གྲུ་ལ་ཕན་མི་འདོགས་
 པས་རྒྱུར་མི་རུང་ངོ། །རྒྱ་གྲུ་ལ་ཕན་མི་འདོགས་པས་རྒྱ་གྲུའི་རྒྱ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གྲུ་བ་པ་ལ་སྐྱ་བ་ལ་རྒྱ་
 གྲུ་ལ་ཕན་མི་འདོགས་པས་དུ་བའི་རྒྱུ་འམ་རྒྱུ་ཅམ་དུ་མི་རུང་ངོ་ཞེས་བརྗོད་ན་བྱུ་བ་པ་མེད་ཅིང་། དུ་བ་
 ལ་ཕན་མི་འདོགས་པས་དུ་བའི་རྒྱུར་མི་རུང་ངོ་ཞེས་བརྗོད་ན་གཏན་ཆོག་མེད་དོ་ཞེ་ན། རང་རིག་
 པའང་སྦྱི་རོལ་ལ་རྟག་པར་ཐལ་མེད་པས་སྦྱི་རོལ་ལ་མངོན་སུམ་དུ་མི་རུང་ངོ་ཞེས་བརྗོད་ན་གྲུ་བ་པ་ལ་སྐྱ་བ་
 ལ། སྦྱི་རོལ་ལ་རྟག་པ་དང་མ་བྲལ་བས་གཤེས་པ་ལ་སྦྱོས་པའི་མངོན་སུམ་འམ་མངོན་སུམ་ཅམ་དུ་མི་
 རུང་ངོ་ཞེས་བརྗོད་ན་བྱུ་བ་པ་མེད་ཅིང་། གཤེས་པ་ལ་རྟག་པ་དང་མ་བྲལ་བས་གཤེས་པ་ལ་མངོན་སུམ་དུ་
 མི་རུང་ངོ་ཞེས་བརྗོད་ན་གཏན་ཆོག་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །

(༥) གཏན་ཆོག་གྱི་དོན།

གསུམ་པ་^༥ གཏན་ཆོག་གྱི་དོན་ལ། དགག་བྱའི་ཁྱད་པར་དང་། བཀག་པའི་ཁྱད་པར་དང་། རྟགས་

ཐ་སྙད་སྒྲུབ་དུ་གཞག་པའི་ཚུལ་གསུམ་གྱིས་ངེས་པར་བྱའོ།།

དང་པོ་དགག་བྱའི་བྱང་པར་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྟགས་ནི་གཅིག་དང་དུ་མ་ཙམ་དང་བྲལ་བའོ། །དེ་ལ་གཅིག་དང་དུ་མ་མཐོང་བས་གཞོད་དོ་ཞེས་ཀྱང་བརྗོད་པར་མི་ལུས་ཏེ། འབྲུལ་ངོ་ན་མཐོང་ཡང་འབྲུལ་ངོ་ན་རྟགས་སུ་མི་འགོད་ལ། རིགས་ངོ་ན་བྲལ་བ་རྟགས་སུ་འགོད་ཀྱང་རིགས་པའི་ངོ་ན་གཅིག་དང་དུ་མ་མཐོང་བ་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ།།

དེ་ལ་འདི་སྐད་བརྗོད་དེ། རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་གཉི་ག་ལ་གཞལ་བྱས་ཁྱབ་སྟེ་མ་ཁྱབ་ན་མ་ངེས་པ་དང་པོ་མཐུན་ཕྱོགས་དང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉི་ག་ལ་ཁྱབ་པ་མི་ཚུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲིག་གྱུར་གྱི་མེའང་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་གཉི་གས་སྟོང་བར་ཐལ་ཏེ་གཞལ་བྱ་ཙམ་ཁེགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་གཞལ་བྱ་ཙམ་ཁེགས་པར་མ་གྲུབ་པོ་ཞེ་ན། དངོས་པོ་ལའང་གཅིག་དང་དུ་མ་ཙམ་ཁེགས་པར་མ་གྲུབ་པོ། །རིགས་ངོ་ན་གཉི་ག་ཁེགས་སོ་ཞེ་ན། མངོན་སུམ་གྱི་ངོ་ན་འང་གཞལ་བྱ་ཙམ་ཁེགས་སོ།། མངོན་སུམ་ལ་ལྟོས་པའི་གཞལ་བྱ་ནི་མངོན་གྱུར་ཡིན་པ་བྱེ་བྲག་དེ་བཀག་པས་གཞལ་བྱ་ཙམ་མི་ཁེགས་ཏེ་ཤ་བ་བཀག་པས་ཤིང་མི་ཁེགས་པ་བཞིན་ནོ། །རྗེས་དཔག་ལ་ལྟོས་པའི་གཞལ་བྱ་སྒྲིག་གྱུར་དུ་གྲུབ་པས་སྒྱི་གཞལ་བྱ་ཙམ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཤ་བ་གྲུབ་ན་ཤིང་གྲུབ་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་གཞལ་བྱ་ཙམ་རི་ལྷར་ཁེགས་ཞེ་ན། ཡུལ་ཅན་རིགས་པའི་ངོ་ན་གཅིག་དང་དུ་མ་ཁེགས་པ་ནི་བྱེ་བྲག་ཡང་དག་པའི་གཅིག་དང་དུ་མ་ཁེགས་པ་ཡིན་ལ། བྱེ་བྲག་དེ་ཁེགས་པས་གཅིག་དང་དུ་མ་ཙམ་མི་ཁེགས་ཏེ་ཤ་བ་བཀག་པས་ཤིང་མི་ཁེགས་པ་བཞིན་ནོ། །འབྲུལ་པའི་ངོ་ན་གཅིག་དང་དུ་མ་གྲུབ་པས་ཐ་སྙད་པའི་གཅིག་དང་དུ་མ་གྲུབ་ལ་བྱེ་བྲག་དེ་གྲུབ་པས་གཅིག་དང་དུ་མ་ཙམ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ་ཤ་བ་གྲུབ་ན་ཤིང་ཙམ་གྲུབ་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་གཅིག་དང་དུ་མ་ཙམ་རི་ལྷར་ཁེགས། དེ་བཞིན་དུ་རིགས་ངོར་དངོས་པོ་ཁེགས་པས་དངོས་པོ་ཙམ་དགག་བྱ་ཡིན་པ་དང་། དངོས་པོ་ཆོས་ཅན་དུ་བཞག་པ་ན་རིགས་ངོར་ཆོས་ཅན་ཁེགས་པས་ཆོས་ཅན་ཙམ་དགག་བྱར་འགྱུར་རོ།།

འོ་ན་ཆོས་ཅན་དངོས་པོ་ལ་གཅིག་དང་དུ་བྲལ་ཞུགས་སམ་མ་ཞུགས། དང་པོ་ལྟར་ན་ལྟོག་པ་མ་གྲུབ་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན་ཕྱོགས་ཆོས་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཆོས་ཅན་དངོས་པོ་དེ་ལ་གཅིག་དང་དུ་མ་ཙམ་གྱིས་ཁྱབ་པམ་མ་ཁྱབ། དང་པོ་ལྟར་ན་ཁྱབ་བྱ་ལ་ཁྱབ་བྱེད་དགག་མི་ལུས་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན་སྤང་བོ་གསུམ་པར་འགྱུར་རོ། །འབྲུལ་ངོར་གཅིག་དང་དུ་མས་ཁྱབ་པས་སྤང་བོ་གསུམ་པ་མེད་

ལ། རིགས་ངོའི་གཅིག་དང་དུ་མས་མ་བྱལ་པས་དགག་བྱས་སོ་ཞེན། འབྲུལ་ངོའི་ཚོས་ཅན་ལ་རྟགས་
 རྟགས་པས་ཕྱོགས་ཚོས་ཡོད་ཀྱང་དེ་དགག་བྱ་མ་ཡིན་པས་དེ་ལ་རྟགས་རྟགས་པས་ཕྱོག་པ་མ་བྱལ་པ་
 མ་ཡིན་ལ། རིགས་ངོའི་ཚོས་ཅན་དགག་བྱ་ཡིན་ཡང་དེ་ལ་རྟགས་མ་རྟགས་སོ། འབྲུལ་ངོའི་ཚོས་ཅན་
 མི་འགོག་པས་ཚོས་ཅམ་འགོག་པར་མ་བྱལ་པོ་ཞེན། ཚོས་ཅན་དངོས་པོ་ལ་འབྲུལ་ངོའི་གཅིག་དང་དུ་
 མས་བྱལ་ན་དེའི་བྱེད་གཅིག་དང་དུ་མ་ཅམ་གྱིས་ཀྱང་བྱལ་པས་ཚོས་ཅན་དེ་ལ་གཅིག་དང་དུ་མ་
 ཅམ་དགག་མི་བྱས་སོ། ཁ་ལང་ལ་སོགས་པ་དང་ཡང་བསྐྱེ་བར་བྱའོ།

དེས་ན་འདི་སྐད་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། ཆ་ཕྱེ་ནས་གཅིག་གི་སྟོ་འདོར་ཡང་མ་དབྱད་པའི་ངོ་ན་
 གཅིག་དུ་འདུག་པ་ནི་ཐ་སྙད་པའི་གཅིག་ཡིན་ལ་དེ་བསགས་པས་ཐ་སྙད་པའི་དུ་མ་སྟེ། དེ་ནི་དངོས་པོ་
 ཅམ་ལ་བྱལ་བྱེད་དུ་ཡོད་པས་དགག་པར་བྱས་པ་མ་ཡིན་ནོ། བྱེ་བྲག་ཐ་སྙད་པའི་གཅིག་དང་དུ་མ་མ་
 བེགས་ན་དེ་ལ་སྟེ་གཅིག་དང་དུ་མ་ཅམ་གྱིས་ཀྱང་བྱལ་པས་གཅིག་དང་དུ་མ་ཅམ་ཡང་དངོས་པོ་ལ་
 དགག་མི་བྱས་སོ། ཁྱེད་བས་ན་གཅིག་ཏུ་ཞེན་པའི་དངོས་པོ་འགའ་ཞིག་ལ་ཡུལ་ལམ་དུས་ཀྱི་ཆད་བྱེར་
 མི་བྱས་པ་སྤིང་ན་དབྱད་པས་གཅིག་ཡིན་པའི་བདེན་པའི་ཞེན་པ་བསྐྱོག་པར་མི་བྱས་པས་དབྱད་
 བཅོང་པའི་གཅིག་ཡིན་ལ་དེ་བསགས་པ་དབྱད་བཅོང་པའི་དུ་མ་ཡིན་པས་དེ་དང་བྲལ་བ་སྟེ། མཐར་
 བྱག་དབྱེད་པའི་གཞལ་བྱར་གྱུར་པ་ཡང་དག་པའི་གཅིག་དང་དུ་མ་བཀག་པ་འདིར་རྟགས་ཡིན་ནོ།

དེ་ལ་བརྗོད་པ་སྤང་བ་ལ་བཞི་སྟེ། མི་ཕྱོག་རྣམས་གཅད་དོན་ལྟེད་པ་དང་། མི་དམིགས་པའི་རྟགས་སྟེ་མི་རུང་
 པ་དང་། དགག་བྱའི་བྱེད་དུ་མི་ངེས་པ་དང་། མདོན་སྐྱེས་ལ་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བས་མ་བྱལ་པར་ཐལ་བ་སྤང་བའོ།

དང་པོ་(མི་ཕྱོག་རྣམས་གཅད་དོན་ལྟེད་པར་ཐལ་བ་སྤང་བ་)ནི། བྱེ་བྲག་ཡང་དག་པའི་གཅིག་དང་དུ་མ་
 བཀག་པས་གཅིག་དང་དུ་མ་ཅམ་དང་བྲལ་བར་མི་འགྱུར་བ་དེ་ལྟ་ན། རྩོལ་བྱུང་གིས་རྟག་པ་སྐྱལ་པ་
 ལ་སོགས་པ་ལའང་བྱེ་བྲག་སྟོག་དང་ནགས་ཀྱི་མེ་ཏོག་གི་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་རྩོལ་བྱུང་མེད་
 པས་རྩོལ་བྱུང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མི་རྟག་པ་ཅམ་ལ་མེད་པར་མི་འགྱུར་པས། དེ་ལྟ་ན་མི་མཐུན་ཕྱོགས་
 ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་ཡོད་པ་དག་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཅམ་ལ་མེད་པས་བཅད་པས་མི་མཐུན་
 པའི་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ཁོ་ན་ཞེས་མི་ཕྱོག་རྣམས་གཅད་དོན་མེད་དོ་ཞེན། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་མི་རྟག་
 པའི་ཕྱོགས་གཅིག་བྲམ་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་རྩོལ་བྱུང་ཡོད་པ་ལ་མི་བསྟོན་ན། སྟོག་དང་ནགས་ཀྱི་མི་
 རྟག་པ་ལ་རྩོལ་བྱུང་མེད་པས་མི་རྟག་པ་ཅམ་ལ་རྩོལ་བྱུང་མེད་པར་མི་འགྱུར་བ་དེ་གཞི་མི་རྟག་པ་ཅམ་

མ་ཡིན་པས་སམ། ཚེ་ལ་བྱུང་མེད་པ་མ་ཡིན་པས་ཡིན། དང་པོ་ལྷར་ན་བྱེ་བྲག་ལ་སྦྱིས་མ་བྱུང་པར་
འགྱུར་ལ། གཉིས་པ་ལྷར་ན་ཚེ་ལ་བྱུང་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ། །འདིར་ཡང་ཐ་སྙད་པའི་གཅིག་དང་དུ་མ་
ཡོད་པ་ལ་མི་བསྟོན་ན་དངོས་པོ་ལ་གཅིག་དང་དུ་མ་ཙམ་བཀག་པ་མེད་པ་དེ་གཞི་དངོས་པོ་མ་ཡིན་
པས་སམ། ཡང་དག་གི་གཅིག་དང་དུ་མ་བཀག་པ་དེ་གཅིག་དང་དུ་མ་ཙམ་ཁེགས་པ་མ་ཡིན་པས་ཡིན།
དང་པོ་ལྷར་ན་གཞི་དངོས་མེད་དུ་འགྱུར་ལ། གཉིས་པ་ལྷར་ན་བྱེ་བྲག་བཀག་པ་ལ་སྦྱི་བཀག་པས་མ་
བྱུང་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། གཞི་དངོས་མེད་དུ་མི་སྦྱོམ་མོད་ཀྱི་ཡང་དག་པའི་གཅིག་དང་དུ་མ་བཀག་པས་
གཅིག་དང་དུ་མ་ཙམ་ཁེགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །བྱེ་བྲག་བཀག་པ་ལ་སྦྱི་བཀག་པས་མ་བྱུང་པ་ནི་འདོད་པ་
ཉིད་དེ། ཤ་པ་མེད་པ་ལ་ཤིང་མེད་པས་མ་བྱུང་པ་བཞིན་ནོ། །སྒྲོག་དང་ནགས་ཀྱི་མེ་ཉོག་ལའང་ཚེ་ལ་
བྱུང་ཡོད་པར་མི་སྦྱོམ་ཡང་གཞི་མི་རྟག་པ་ཙམ་མ་ཡིན་ལ་བྱེ་བྲག་པ་སྦྱིས་མ་བྱུང་པའང་འདོད་དོ་ཞེ་ན།
འོ་ན་ཤ་པས་ཤིང་དུ་སྒྲུབ་པའི་རང་བཞིན་རྟགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ནས། ཤིང་བཀག་པས་ཤ་པ་འགོག་
པའི་བྱུང་བྱེད་མི་དམིགས་པའི་ལྷོག་བྱུང་ལ་སོགས་པ་ལ་བསྟོན་པར་བྱེད་དམ།

གཉིས་པ་(མི་དམིགས་པའི་རྟགས་སུ་མི་རུང་བར་ཐལ་བ་སྒྲུབ་བ་)ནི། ཡང་དག་པའི་གཅིག་དང་དུ་མ་
མེད་པས་གཅིག་དང་དུ་མ་ཙམ་མེད་པར་མི་འགྱུར་བ་ལྷར་ཡང་དག་པའི་དངོས་པོ་བཀག་པས་ཀྱང་
དངོས་མེད་དུ་མི་འགྱུར་ལ། དངོས་མེད་མ་ཡིན་ན་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་མེད་དགག་དུ་འང་མི་རུང་བས་
རྟགས་མི་དམིགས་པར་རྗེ་ལྷར་འགྱུར་ཞེ་ན། དོན་དམ་པའི་དངོས་པོ་བཀག་པ་དངོས་མེད་དུ་མི་རུང་བ་
ནི་བདེན་མོད་ཀྱི་དངོས་མེད་མ་ཡིན་པས་མེད་དགག་མ་ཡིན་པར་ནི་མི་འགྱུར་སྟེ། བྱས་པ་དང་མི་རྟག་
པ་དང་དོན་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་དངོས་པོའི་བྱུང་བྱེད་བཀག་པའི་མེད་དགག་དངོས་མེད་ཡིན་གྱི། ལུས་
ཅན་ལ་སོགས་པ་དངོས་པོའི་བྱེ་བྲག་བཀག་པ་དང་རྟག་པའི་དངོས་པོ་ལ་སོགས་པ་ཞེས་བྱ་ལ་མི་སྦྱིད་
པ་བཀག་པའི་མེད་དགག་ནི་དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད་གཉི་ག་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ།

གསུམ་པ་(དགག་བྱའི་བྱུང་བྱེད་དུ་མི་ངེས་པར་ཐལ་བ་སྒྲུབ་བ་)ནི། ཡང་དག་པའི་གཅིག་དང་དུ་མ་ནི་
ཆོད་མས་གཞལ་དུ་མེད་པས་དེ་དགག་བྱའི་བྱུང་བྱེད་དུ་རྗེ་ལྷར་ངེས་པར་རུང་ཞེ་ན། དགག་བྱའང་ཆོད་
མས་ཡུལ་དུ་མི་བྱེད་ལ། ཡང་དག་པའི་གཅིག་དང་དུ་མའང་དགག་བྱའི་བྱུང་བྱེད་དུ་མི་ངེས་མོད་ཀྱི་སྒྲ་
བཅས་སྒྲ་མེད་ལས་གཞན་སྤང་པོ་གསུམ་པ་དོན་དམ་པའི་དངོས་པོ་ཁེགས་པས་གཅིག་དང་དུ་བྲལ་གྱི་
རྟགས་ཀྱི་བྱུང་བ་འགྱུར་པོ་ཞེས་འོག་དུ་བསྟན་པར་བྱའོ།

བཞི་པ་(མངོན་སུམ་ལ་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བས་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ་བ་སྤང་བ་)ནི། དངོས་པོ་ལ་ཡང་དག་གི་གཅིག་དང་དྲུམ་ཁེགས་ཀྱང་ཐ་སྐྱད་གྱི་གཅིག་དང་དྲུམ་མ་ཁེགས་པས་གཅིག་དང་དྲུམ་ཙམ་དང་བྲལ་བ་མ་ཡིན་ན། རྟོག་པ་སྤྱོད་བའི་རང་རིག་ལ་ཤེས་པ་ལ་ལྟོས་པའི་རྟོག་པ་ཁེགས་ཀྱང་སྤྱི་རོལ་ལ་ལྟོས་པའི་རྟོག་པ་མ་ཁེགས་པས་རྟོག་པ་ཙམ་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་ལ། དེ་འདོད་ན་མངོན་སུམ་ལ་རྟོག་པ་ཙམ་དང་བྲལ་བས་མ་ཁྱབ་པར་འགྱུར་རེ་ཞེ་ན། རྟོག་པ་ཙམ་དང་བྲལ་བའང་མ་ཡིན་ལ་མངོན་སུམ་ལ་རྟོག་པ་ཙམ་དང་བྲལ་བས་ཁྱབ་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་ཡུལ་ལ་ལྟོས་ཏེ་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བ་མངོན་སུམ་གྱི་བྱེད་ཀྱིད་ཡིན་ནོ།།

(གཏན་ཚིགས་ཀྱི་དོན་ལས། གཉིས་པ་)བཀག་པའི་བྱེད་པར་ནི། ཡང་དག་པའི་གཅིག་དང་དྲུམ་བཀག་པའི་མེད་དགག་གིས་དོན་དམ་པའི་དངོས་པོའི་ཐ་སྐྱད་བཀག་པའི་མེད་དགག་སྐྱབ་ན་བྱེད་ཀྱིད་མི་དམིགས་པ་དང་རང་བཞིན་མེད་པའི་ཐ་སྐྱད་སྐྱབ་ན་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡིན་པ་དང་། ཡང་དག་པའི་གཅིག་དང་དྲུམ་སྤྱོད་བའི་སྤང་བ་མ་ཡིན་དགག་གིས་སྤྱོད་པ་ཉིད་མེད་དགག་སྐྱབ་ན་འགལ་བས་བྱེད་པ་དམིགས་པ་དང་། སྐྱུ་མ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་དགག་སྐྱབ་ན་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་ཟིན་ནོ།།

གལ་ཏེ་གཅིག་དང་དྲུམ་དངོས་འགལ་ཡིན་ན་གཉི་ག་བཀག་པའི་རྟགས་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་ལ། དངོས་འགལ་མ་ཡིན་ན་ཕུང་པོ་གསུམ་པ་དོན་དམ་པའི་དངོས་པོ་ལ་གཅིག་དང་དྲུམ་ལ་ཞུགས་པས་རྟགས་ལྟོག་པ་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་རེ་ཞེ་ན། དངོས་མེད་དང་ཀུན་རྫོབ་པའི་དངོས་པོ་ཕུང་པོ་གསུམ་པ་ཡིན་པས་གཉི་ག་དང་བྲལ་བའི་རྟགས་སྲིད་ལ། དོན་དམ་པའི་དངོས་པོར་ཡོད་ན་དེ་གཉིས་ལས་མི་འདའ་བས་ལྟོག་པ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་གཅིག་དང་དྲུམ་འགལ་ན་དྲུམ་པའི་བྱེད་ཀྱིད་གཅིག་ཡིན་པ་མི་རུང་ལ། མི་འགལ་ན་སྐྱབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་གསུམ་པ་མི་ཁེགས་སོ་ཞེ་ན། ལྷ་པོ་བཀག་པའི་གཅིག་དང་དྲུམ་འགལ་བས་གཉི་ག་ཡིན་པའང་མི་སྲིད་ལ། ལྷ་པོ་བཀྱང་སྟོམས་སུ་བྱས་པའི་ངོ་བོ་གཅིག་དང་དྲུམ་མི་འགལ་བས་དེ་དྲུམ་པའི་བྱེད་ཀྱིད་ཀྱང་ཡིན་ནོ།།

(གཏན་ཚིགས་ཀྱི་དོན་ལས། གསུམ་པ་)རྟགས་ཐ་སྐྱད་སྐྱབ་དུ་གཞག་པའི་ཚུལ་ནི། གཅིག་དང་དྲུམ་པའི་སྐྱོ་འདོགས་ཁེགས་ཀྱང་ཡང་དག་པའི་དངོས་པོར་སྐྱོ་འདོགས་ན་ལྷ་བཙས་ལྷ་མེད་གཉིས་ལ་ཕུང་

བོ་གསུམ་པའི་སྒོ་འདྲེགས་སྒྲེད་གོས་ན་དེ་ནི་སྤྲོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྒོ་མ་ཡིན་ཁེགས་པ་ཉིད་སྒོན་པོའི་
 ལྷོག་པ་ཡིན་པས་སྒོ་མ་ཡིན་ཁེགས་ལ་སྒོན་པོར་མ་གྲུབ་པ་མི་སྤྲོད་པ་ལྟར། ལྷ་བཅས་ཁེགས་པ་ཉིད་
 ལྷ་མེད་ཀྱི་ལྷོག་པ་ཡིན་པས་ལྷ་བཅས་ཁེགས་ལ་ལྷ་མེད་མ་གྲུབ་པར་མི་སྤྲོད་པས་གཉི་ག་མ་ཡིན་པའི་
 སྒོ་འདྲེགས་མི་སྒྲེ་ལ། ཡང་སྒོན་པོར་གྲུབ་པ་ཉིད་སྒོ་མ་ཡིན་ཁེགས་པའི་ལྷོག་པ་ཡིན་པས་སྒོན་པོར་
 གྲུབ་ལ་སྒོ་མ་ཡིན་མ་ཁེགས་པ་མི་སྤྲོད་པ་ལྟར་ལྷ་བཅས་གྲུབ་པ་ཉིད་ལྷ་མེད་བཀག་པ་ཡིན་པས་ལྷ་
 བཅས་གྲུབ་ལ་ལྷ་མེད་མ་ཁེགས་པ་མི་སྤྲོད་པས་གཉི་ག་མ་ཡིན་པར་སྒོ་འདྲེགས་པའང་མི་སྒྲེ་བའི་ཕྱིར་
 རོ། །གལ་ཏེ་ཕུང་བོ་གསུམ་པ་སེལ་བ་ནི་ཡང་དག་པའི་དངོས་པོ་ལ་གཅིག་དང་དུ་མས་བྱུང་བ་དེས་པ་
 ཡིན་པས་ལྷོག་བྱུང་དེས་བྱེད་ཡིན་ན་ཕྱོགས་ཚོས་དེས་པའི་དུས་ན་ལྷོག་བྱུང་དེས་པའི་སྒོ་མེད་པས་ཕུང་
 བོ་གསུམ་པ་ཇི་ལྟར་སེལ་ཞེ་ན། ཕྱོགས་ཚོས་དེས་པ་ན་འང་ཕུང་བོ་གསུམ་པ་སེལ་བྱེད་ནི་ཡོད་པ་ཁོ་
 བའོ། །འདི་ལྷོག་བྱུང་དེས་བྱེད་མ་ཡིན་ཏེ་ཕུང་བོ་གསུམ་པ་བསལ་བས་དངོས་པོའི་དོན་ལ་གཅིག་དང་
 དུ་མས་བྱུང་བ་དེས་ཀྱང་ཡང་དག་པའི་དངོས་པོའི་དོན་དགག་བྱ་མ་ཡིན་ཏེ་ཡིན་ན་དོན་སྒྲུབ་དུ་འགྱུར་
 བའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་དག་པའི་དངོས་པོའི་ཐ་སྙད་དགག་བྱ་ཡིན་ཡང་ཐ་སྙད་ལ་དོན་གྱིས་བྱུང་བ་མ་དེས་
 པ་ན་དོན་ལ་ཕུང་བོ་གསུམ་པ་བསལ་ཡང་ཐ་སྙད་ལ་གཅིག་དང་དུ་མས་བྱུང་བ་མ་དེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཁ་ཅིག་གཞི་གང་ལ་གཅིག་དང་དུ་མ་སྒྲུབ་དུ་རུང་བའི་གཞི་ལ་ཡོད་པའང་སྒྲུབ་དུ་རུང་བས་
 གཅིག་དང་དུ་མ་ཁེགས་པ་ན་ཡོད་པ་ཁེགས་པས་ཐ་སྙད་སྒྲུབ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་དེའི་ལྟར་ན། གཞི་
 གང་ལ་མི་རྟག་པ་སྒྲུབ་རུང་གི་གཞི་ལ་ཡོད་པ་སྒྲུབ་དུ་རུང་བས་མི་རྟག་པ་ཁེགས་པ་ན་ཡོད་པ་ཁེགས་
 པའི་ཕྱིར་རྟག་པའི་ག་ཟེའི་བུམ་པའི་སྒྲ་དོན་ལ་མི་རྟག་པས་སྒྲོང་བས་ཡོད་པས་སྒྲོང་ཞེས་པའང་དོན་
 བསྒྲུབ་དུ་མེད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་འདོད་ན་རྟག་པའི་དངོས་པོའི་སྒོ་འདྲེགས་མི་སྒྲེ་བས་ཡོད་པས་མི་རྟག་
 པ་སྒྲུབ་པའང་དོན་བསྒྲུབ་དུ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །མི་རྟག་པ་སྒྲུབ་རུང་ལ་ཡོད་པ་སྒྲུབ་དུ་རུང་བར་མ་
 དེས་སོ་ཞེ་ན། གཅིག་དང་དུ་མ་སྒྲུབ་དུ་རུང་བ་ལ་འང་ཡོད་པ་སྒྲུབ་དུ་རུང་བར་མ་དེས་སོ། །འོ་ན་གཞི་
 དེ་ལ་གཅིག་དང་དུ་མའི་རྟགས་ཀྱིས་ཡོད་པ་སྒྲུབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། གཞི་དེ་ལ་མི་རྟག་པའི་རྟགས་
 ཀྱིས་ཀྱང་ཡོད་པ་སྒྲུབ་པར་འགྱུར་རོ། །མི་རྟག་པ་སྒྲུབ་རུང་ལ་ཡོད་པ་སྒྲུབ་དུ་རུང་ཡང་མི་རྟག་པ་སྒྲུབ་
 བ་མ་དམིགས་པས་ཁེགས་ན་ཡོད་པ་ཁེགས་ཀྱི་རང་རིག་པའི་ཤུགས་ལ་ཁེགས་པས་ཡོད་པ་མི་ཁེགས་
 སོ་ཞེ་ན། གཅིག་དང་དུ་མ་སྒྲུབ་དུ་རུང་བའི་གཞི་ལ་ཡོད་པ་སྒྲུབ་དུ་རུང་ཡང་གཅིག་དང་དུ་མ་སྒྲུབ་པ་མ་

དམིགས་པས་ཁེགས་ན་ཡོད་པ་ཁེགས་པར་འགྱུར་གྱི། འགལ་བས་བྱབ་པ་དང་བྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་
བས་བཀག་པས་ཡོད་པ་ཁེགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་སྤྲ་མ་ལྷར་བརྗོད་པར་བྱའོ།

(༧) བྱོགས་ཚུལ་དེས་པའི་ཚད་མ།

བྱོགས་ཚུལ་དེས་པར་བྱེད་པ་ལ་བཞེསྟེ། མངོན་སུམ་གྱིས་དེས་པའི་ལྷགས་དགོད་པ་དང་། དེ་སྟན་དབྱེད་
པ་དང་། རྗེས་དཔག་གིས་དེས་པའི་རྒྱལ་དང་། དེ་ལ་བརྟུན་པ་སྤང་བས་དེས་པར་བྱའོ།

དང་པོ་(མངོན་སུམ་གྱིས་དེས་པའི་ལྷགས་དགོད་པ་)ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ།^༩ གཟུགས་ཅན་ལ་ཤར་
ལ་སོགས་པའི་ཆ་མྱོང་བས་དེས་ལ་ཤེས་པ་ལའང་སྤྲ་མ་དང་བར་མ་དང་བྱི་མའི་ཆ་མྱོང་བས་གྲུབ་པས་
དེ་ལ་ཆ་མེད་པ་ཁེགས་ཏེ་སྟོན་པོར་མཐོང་པ་ན་སྟོན་པོ་མ་ཡིན་པ་ཁེགས་པ་བཞེན་ནོ། །ཆ་མེད་ཙམ་
ཁེགས་པ་ན་འང་ཆ་མེད་པ་སྟོན་དང་བཅས་པ་དུ་མ་དང་སྟོན་མེད་པ་གཅིག་གཉི་གཤེགས་ཏེ་སྟོན་མ་ཡིན་
ཁེགས་པ་ན་སྟོན་མ་ཡིན་ཆེན་པོ་དང་སྟོན་མ་ཡིན་ཆུང་དུ་ལ་སོགས་པ་དེས་བྱེད་པར་དུ་བྱས་པ་དག་ཀྱང་
ཁེགས་པ་བཞེན་ནོ། །དེས་ན་བྱོགས་ཚུལ་མངོན་སུམ་ཁོ་ནས་དེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས།

གཉིས་པ་(དེ་སྟན་དབྱེད་པ་)ནི། ལྷ་པན་རེ། འདི་ལྷར་ན་ཤེས་བྱ་ཙམ་རྟག་པ་ལ་ཞུགས་ནས་མི་
རྟག་པའི་བྱབ་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཡོངས་གཙོ་དུ་ལ་གྲུབ་པ་ན་མི་རྟག་པའི་བྱབ་བྱ་མ་ཡིན་པ་རྣམ་བཅད་ལ་
ཁེགས་པས་མི་རྟག་པའི་བྱབ་བྱ་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ། །ཤེས་བྱ་ཙམ་གྱི་སྟི་རྟག་པ་ལ་
ཞུགས་པས་མི་རྟག་པའི་བྱབ་བྱ་མ་ཡིན་པར་གྲུབ་སྟེ། བྱབ་བྱ་མ་ཡིན་པ་ཁེགས་ཀྱང་དེའི་ནང་ན་ཡོད་པའི་
བྱས་པའི་ཤེས་བྱ་རྟག་པ་ལ་ཞུགས་པར་མ་གྲུབ་པས་མི་རྟག་པའི་བྱབ་བྱ་མ་ཡིན་པར་མི་འགྲུབ་ལ་བྱབ་
བྱ་མ་ཡིན་པ་མི་ཁེགས་སོ་ཞེས། སྟི་རྟག་དང་རགས་པ་ལ་དུས་དང་ཡུལ་གྱི་ཆ་ཡོད་པར་གྲུབ་སྟེ་ཆ་མེད་
ཡིན་པ་ཁེགས་ཀྱང་དེའི་ནང་ན་ཡོད་པའི་སྐད་ཅིག་དང་རྒྱལ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཆ་ཡོད་པར་མྱོང་བས་མ་
གྲུབ་པས་ཆ་མེད་མི་ཁེགས་ཏེ། རྟག་དང་རགས་པ་ཉིད་དོན་དམ་པའི་གཅིག་ཡིན་པ་ཁེགས་ཀྱང་དེའི་
ནང་ན་དོན་དམ་པའི་གཅིག་དང་དུ་མ་སྟོང་པ་མྱོང་བས་མི་ཁེགས་སོ། །དེ་ནི་ཚུལ་ཅན་སྤྲ་བ་ལ་མ་
ཁེགས་པ་ཡིན་ཡང་རགས་པ་ལ་མེད་པས་ཁེགས་སོ་ཞེས། རགས་པའི་ཆ་གྲུབ་ཀྱང་སྤྲ་བའི་ཆ་མ་གྲུབ་
པའི་དུས་ན་རགས་པ་དེ་སྤྲ་བ་ལས་གཞན་ཡིན་པར་མྱོང་བས་གྲུབ་པམ་མ་གྲུབ། དང་པོ་ལྷར་ན་རྟག་
སྐད་ཅིག་མ་ལས་གཞན་དུ་གྲུབ་པས་རྟག་པར་གྲུབ་པར་འགྱུར་ལ་རགས་པ་རྒྱལ་སྤྲལ་གཞན་དུ་

གྲུབ་པས་ཡན་ལག་ཅན་དུ་གྲུབ་པར་འགྱུར་རོ། བྱི་མ་ལྷར་ན་སྐད་ཅིག་ཆ་མེད་རྒྱན་དང་བདག་གཅིག་
དུ་ཡོད་པར་དོགས་ལ་རྩལ་ཆ་མེད་རགས་པ་དང་བདག་གཅིག་དུ་ཡོད་པར་དོགས་པས་རྒྱན་ལ་རྟག་
པའི་གཅིག་ཁེགས་ཀྱང་སྐད་ཅིག་གི་གཅིག་ཡོད་པ་མ་ཁེགས་ལ། རགས་པ་ལ་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་
གཅིག་ཁེགས་ཀྱང་རྩལ་གྱི་གཅིག་ཡོད་པ་མ་ཁེགས་པས་དོན་དམ་པའི་གཅིག་ཡོད་པ་མྱོང་བས་ཁེགས་
ཞེས་ཇི་ལྷར་བརྗོད།

གལ་ཏེ་རྒྱན་ཆ་བཅས་སུ་གྲུབ་ཀྱང་དེའི་ནང་ན་ཆད་མེད་ཀྱི་གཅིག་ཡོད་པ་མི་ཁེགས་ན་རྒྱན་
ལྷོན་པོར་མྱོང་བས་གྲུབ་ཀྱང་དེའི་ནང་ན་སྡོམ་ཡིན་ཡོད་པ་མི་ཁེགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེན། རིལ་པོ་སྡོམ་
པོར་གྲུབ་པ་ན་སྡོམ་ཡིན་བདག་ཅིག་པར་ཡོད་པ་འགལ་ལོ། རིལ་པོ་ཆ་བཅས་སུ་གྲུབ་པ་ན་ཆ་མེད་
བདག་གཅིག་པར་འགལ་ལོ་ཞེན། རིལ་པོ་ལ་འདྲ་རྒྱན་ལ་ལྷོས་པའི་ཆ་ཡོད་པར་གྲུབ་པས་རྒྱན་ཆ་མེད་
ཡིན་པ་ཁེགས་ཀྱང་སྐད་ཅིག་ལ་སོགས་པ་ལ་ལྷོས་པའི་ཆ་ཡོད་པར་མ་གྲུབ་པས་རྒྱན་ལ་སྐད་ཅིག་ཆ་
མེད་བདག་གཅིག་པར་ཡོད་པ་མི་ཁེགས་སོ། ཁོ་ན་རིལ་པོ་ལ་རྒྱན་ལ་ལྷོས་པའི་སྡོམ་པོ་གྲུབ་པས་རྒྱན་
སྡོམ་ཡིན་ཡིན་པ་ཁེགས་ཀྱང་སྐད་ཅིག་ལ་ལྷོས་པའི་སྡོམ་པོ་མ་གྲུབ་པས་སྐད་ཅིག་སྡོམ་ཡིན་ཡིན་པ་
མི་ཁེགས་སོ་ཞེན། སྡོམ་པོ་རྒྱན་དང་སྐད་ཅིག་ལ་ལྷོས་ནས་འཛིག་ན་དག་པ་བ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ།
ཆའང་རྒྱན་དང་སྐད་ཅིག་ལ་ལྷོས་ནས་འཛིག་ན་དག་པ་བ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེན། འདོད་པ་ཉིད་
དེ། ཆ་ཞེས་པ་ནི་ལྷོག་པ་གཅིག་པ་ལ་རྩལ་གཅིག་དུ་ཞེན་པ་ལ་རྩལ་གྱི་དབྱེ་བ་ཡོད་པ་ཆ་ཡིན་ན་ཆ་
རྩལ་གྱི་དབྱེ་བ་ནི་དབྱེ་བའི་གཞི་ཆ་ཅན་གྱི་གཅིག་དུ་ཞེན་པ་ལ་ལྷོས་ནས་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཞན་ཡང་ཡང་དག་པའི་གཅིག་དང་དུ་མ་མྱོང་བས་ཁེགས་ན་དངོས་པོའི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་
ཁེགས་སམ་དངོས་པོ་ཅམ་ལ་མི་སྲིད་པར་ངེས། དང་པོ་ལྷར་ན་རྟགས་དེས་ཕྱོགས་གཅིག་པོ་སྟོང་པ་
ཉིད་དུ་དཔགས་ཀྱང་གཞན་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་མི་ངེས་པས་རྗེས་དཔག་ཉི་ཆེ་བའི་སྟོང་པའི་ཡུལ་ཅན་དུ་
འགྱུར་རོ། གཉིས་པ་ལྷར་ན་དངོས་པོ་ལ་ཡང་དག་པའི་གཅིག་དང་དུ་མ་མི་སྲིད་པར་ཡང་མྱོང་བ་
འདིས་ངེས་ལ་ཡང་དག་པའི་དངོས་པོ་སྤང་པོ་གསུམ་པ་མི་སྲིད་པར་ཡང་དངོས་འགལ་དུ་ངེས་པའི་མྱོང་
བས་བྱུང་བའི་སྟོང་ཉིད་མྱོང་བས་གྲུབ་པས་བདེན་པ་མཐོང་བར་འགྱུར་བ་དང་། སྡོམ་པ་གཅོད་པའི་
རྗེས་དཔག་དོན་མེད་པར་འགྱུར་རོ། རང་བཞིན་མེད་པའི་ཐ་སྙད་མ་ཐོགས་པས་བདེན་པ་མཐོང་བ་མ་
ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་ན། བྱིས་པ་རྒྱུད་དུས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་གང་ཡང་མ་མཐོང་བར་འགྱུར་སྟེ་གང་

གི་འང་ཐ་སྐྱད་མ་ཐོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བརྒྱུད་པ་མ་སྐྱོངས་པའི་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ལ་ཐ་སྐྱད་ཐོགས་པ་ཉིད་ཀྱང་
དགག་པར་མི་རྒྱས་ཏེ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་པ་ལང་གི་ཐ་སྐྱད་ལ་མ་སྐྱོངས་པའང་མི་སྲིད་པར་ཅིའི་ཕྱིར་མི་འགྱུར།

གསུམ་པ་སྟོགས་ཆོས་རྗེས་དབག་གིས་ངེས་པའི་ཚུལ་ནི། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་ལ་
སོགས་པས། རྒྱག་གིས་ཅིག་བར་སྐྱར་བ་ན། །ཕྱ་རབ་རྒྱལ་ཆ་རྒྱག་དུ་འགྱུར། །རྒྱག་པོ་དག་ནི་གོ་གཅིག་
ན། །གོང་བུ་རྒྱལ་ཐུན་ཙམ་དུ་འགྱུར།^{༤༤} །ཞེས་དབུས་ཀྱི་རྒྱལ་སྟོགས་དུ་མ་དང་འབྲེལ་པ་ལ་སྟོགས་
དུ་མའི་རྒྱལ་གྱིས་རེག་པ་ལ་རེག་པའི་གནས་ཐ་དད་མེད་ན་སྟོགས་རྒྱག་ཡང་ཡུལ་ཐ་དད་མེད་པར་
འགྱུར་ལ། དེ་འདོད་ན་འང་སྟོགས་རྒྱས་པའི་རགས་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཁྱབ་བྱེད་མི་དམིགས་
པའི་ཐལ་པ་བརྒྱད་པས་སྟོགས་རྒྱས་པ་ཡོད་པས་སྟོགས་རྒྱག་གི་རྒྱལ་ཡུལ་སོ་སོ་ཡིན་ཞེས་པ་དང་།
རེག་པ་པོ་ཡུལ་སོ་སོ་བས་རེག་པས་དབུས་མ་ལའང་ཆ་སོ་སོ་ཡོད་ཅེས་རང་བཞིན་གྱི་རྒྱགས་བརྒྱད་
པའི་རང་རྒྱད་འཕངས་པས་ཆ་དང་བཅས་པར་གྲུབ་ལ། ཆ་དང་བཅས་པས་ཡང་དག་པའི་གཅིག་མ་
ཡིན་ཞེས་པ་འགལ་བས་ཁྱབ་པ་དམིགས་པས་གཅིག་འགོག་པ་དང་། གཅིག་མེད་པས་དུ་མ་མེད་ཅེས་
ཁྱབ་བྱེད་མི་དམིགས་པས་དུ་མ་འགོག་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་མེད་ཀྱི། དེས་སྤྱི་པོ་ཀྱི་དོན་དང་དེར་
སྒྲུབ་པ་ཁོ་ན་གཅིག་དང་དུ་མ་དང་བྲལ་བས་འགོག་པས་ཤེས་བྱ་ནང་གི་ཚུལ་བསྐྱབ་པར་ཁུས་ཀྱི། རང་
རེག་པའི་སེམས་དགག་པར་མི་རྒྱས་པས་དོན་དང་ཤེས་པ་མ་སྤྱི་བར་དུས་ཀྱི་ཆ་ལས་གཅིག་དང་དུ་མ་
དང་བྲལ་བར་བསྐྱབ་པར་བྱའོ།

དེའང་དངོས་པོ་ཙམ་པོའི་སྤྱི་ལ་སྐྱད་ཅིག་མས་ཁྱབ་པ་ཡིན་ཏེ་གནོད་པ་ཅན་གྱི་རྗེས་དབག་
གིས་དངོས་པོ་ཙམ་རྒྱག་པ་ལ་ཁེགས་པ་ན་སྐྱད་ཅིག་མས་ཁྱབ་པ་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རམ། དངོས་པོ་དང་
པོར་སྐྱེས་པ་དུས་གཉིས་པར་འགག་པ་མ་ཡིན་ན་དང་པོའི་དུས་སུ་སྐྱེས་པ་དུས་གཉིས་པར་མི་འགག་
པས་རང་བཞིན་གཅིག་དུས་དུ་མ་དང་འབྲེལ་པར་འགྱུར་དགོས་ན། དུས་དུ་མ་ནི་གཅིག་གི་རང་བཞིན་
དང་མ་འབྲེལ་ཏེ་འགལ་བའི་ཆོས་དང་ལྡན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། སྔོན་པོ་དང་སྔོན་པོ་མ་ཡིན་པ་བཞིན།
ཞེས་པ་ཁྱབ་བྱེད་འགལ་བ་དམིགས་པས་རང་བཞིན་གཅིག་དུ་ས་དུ་མ་དང་འབྲེལ་པ་ཁེགས་སོ། །
འགལ་བའི་ཆོས་དང་ལྡན་པར་ཡང་སྟོང་བས་གྲུབ་སྟེ་སྔ་མ་ཡིན་པར་སྟོང་བ་ན་སྤྱི་མ་ཡིན་པ་ཁེགས་པ་
དང་། སྤྱི་མ་ཡིན་པར་སྟོང་བས་གྲུབ་པ་ན་སྔ་མ་ཡིན་པ་ཁེགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འགལ་བའི་ཆོས་དང་ལྡན་
པ་ལ་ངོ་བོ་གཅིག་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའང་སྔོན་པོ་དང་སྔོན་པོ་མ་ཡིན་ལ་བརྟེན་ཏེ་སྟོང་བས་གྲུབ་པ་ཁོ་ནའོ།

དེས་དུས་གཉིས་པར་མི་འགག་པའི་དངོས་པོར་གྲེས་བྱ་ལ་སྲིད་པ་ཞེགས་པ་ན་དངོས་པོ་ལ་དུས་གཉིས་
པར་འགག་པའི་སྐད་ཅིག་མས་བྱབ་པ་ཡིན་ནོ།།

ཐུག་མེད་དུ་བསྐྱབ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཉགས་དགོད་པ་དང་། བྱོགས་ཚེས་བསྐྱབ་པ་དང་།
བྱབ་པ་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ནི་སྐད་ཅིག་མ་ལ་འང་ཐོག་མ་དང་དབྱས་དང་ཐ་མའི་ཆ་གསུམ་ཡོད་པས་
བྱབ་སྟེ། རྩ་བྱི་གཉིས་ཀྱི་བར་ན་གནས་པས་བྱབ་པའི་བྱིར་ཉིན་མོའི་དུས་བཞིན་ནོ་ཞེས་པ་རང་བཞིན་
ཀྱི་གཏན་ཚིགས་སོ། །བྱོགས་ཚེས་ཀྱང་སྐད་ཅིག་ཙམ་ལ་རེས་འགའ་བ་བྱབ་བྱེད་དུ་ཡོད་པས་རྩ་བྱི་
བྱབ་བྱེད་དུ་ཡོད་དེ་བུམ་པ་བཞིན་ཞེས་པའི་རང་བཞིན་ཀྱི་ཉགས་ཀྱིས་རྩ་བྱི་མ་སྟོན་དུ་སོང་པར་གྲུབ་ལ།
ཞེག་ནས་མེད་པའི་བྱིས་འབྱུང་པས་དུས་བྱི་མ་དང་འབྲེལ་པར་གྲུབ་སྟེ་དུས་རྩ་བྱི་གཉིས་ཀྱི་དབྱས་ན་
གནས་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་རྩ་བྱི་མེད་པའི་དུས་སྟོན་དུ་མ་སོང་ན་སྟེ་བར་མི་རུང་ལ་ཞེག་ནས་མེད་
པ་བྱིས་འབྱུང་མ་ཡིན་ན་འགག་པར་མི་རུང་བས་ན་རྩ་བྱི་གཉིས་ཀྱི་བར་ན་གནས་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ།།

ཡང་འདས་པ་འགགས་པས་དངོས་པོ་མ་ཡིན་ལ། མ་འོངས་པ་མ་སྐྱེས་པས་དངོས་པོ་མ་ཡིན་
པས་དངོས་པོ་ལ་རང་ཉིད་ཡོད་པའི་དུས་ད་ལྟར་ཡིན་པས་བྱབ་ལ། འདས་པ་དང་མ་འོངས་པའི་བར་
ན་མི་གནས་ན། ད་ལྟར་འགའ་བས་ཀྱང་རྩ་བྱི་གཉིས་ཀྱི་བར་ན་གནས་པའི་བྱོགས་ཚེས་གྲུབ་བོ། །རྩ་
བྱི་གཉིས་ཀྱི་བར་ན་གནས་པ་ལ་ཆ་གསུམ་ཡོད་པས་བྱབ་པར་ཡང་མྱོང་པས་གྲུབ་སྟེ། ཉིན་མོའི་དུས་
མཚན་མོ་རྩ་མའི་ཐོ་རངས་སྟོན་དུ་སོང་ལ་མཚན་མོ་བྱི་མའི་སྟོད་ཀྱི་དུས་བྱིས་འབྱུང་པས་རྩ་བྱིའི་བར་ན་
གནས་པ་དང་རྩ་མའི་ཐོ་རངས་དང་འབྲེལ་པ་རྩ་བྱོ་དང་བྱི་མའི་སྟོད་དང་འབྲེལ་པ་བྱི་བྱོ་དང་བར་ན་
གྲུང་གི་བྱན་གསུམ་ཡོད་པར་མཐོང་པས་རྩ་བྱིའི་བར་ན་གནས་པ་དང་ཆ་གསུམ་ཡོད་པ་རང་བཞིན་
བདག་གཅིག་པར་མཐོང་བའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཆ་གསུམ་ཡོད་པས་བྱབ་པས་དོན་དམ་པའི་གཅིག་
མེད་ཅེས་པས་བྱབ་བྱེད་འགའ་བ་དམིགས་པའོ། །དེ་ལྟར་ཆ་མེད་ཙམ་རྗེས་དཔག་དེས་ཞེགས་པ་ན་
ཆ་མེད་སྒྲིབ་ཅན་གྲགས་ལ་ཞེགས་པས་དུ་མ་ཞེགས་པ་འཇམ། མྱོངས་པ་ལ་གཅིག་མེད་པའི་བྱིར་དུ་མ་
མེད་ཅེས་བྱབ་བྱེད་མི་དམིགས་པས་འགགས་པའི་སྐབས་ཀྱང་ཡོད་དོ། །དེ་ལྟར་རྩ་བྱིའི་བར་ན་གནས་
པ་ལ་ཆ་གསུམ་ཡོད་པས་བྱབ་པ་ན་སྐད་ཅིག་མ་རྩ་བྱིའི་བར་ན་གནས་པའི་ཚེས་མི་འདོར་བ་ལྟར་དེ་ལ་
ཆར་བྱེ་བའི་ཆ་དེས་ཀྱང་མི་འདོར་ལ། ཡང་དེ་ལ་བྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་ཆའི་ཆ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་བྱབ་བྱེད་
བྱིའི་བར་ན་གནས་པ་འདོར་མི་བྲིད་པས་བྱབ་བྱེད་ཆ་གསུམ་ཡོད་པ་འང་འདོར་མི་བྲིད་དེ་བྱབ་བྱེད་

མེད་པའི་བྱ་བ་ཅི་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཆ་ཐུག་པ་མེད་པ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ།།

ཐུག་པར་སྒྲིན་གཞིད་པ་དང་བཅས་པའང་ཡིན་ཏེ་དུས་ལ་བྱེ་བ་ན་མཐའ་མར་དབྱེ་བ་མེད་པའི་མཐར་ཐུག་ན་དངོས་པོའི་མཐར་ཐུག་གམ་དངོས་པོ་མེད་པའི་མཐར་ཐུག་ །དང་པོ་ལྟར་ན་ཆ་མེད་ཀྱི་དངོས་པོ་ཡོད་པས་དོན་དམ་པའི་གཅིག་དུ་འགྱུར་ལ་དེ་འདོད་ན་སྒྲིབ་དང་མ་འབྲེལ་བར་འགྱུར་ཏེ་སྒྲིན་མེད་པ་དང་ཞིག་ནས་མེད་པའི་བར་ན་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཁྱིམ་ལྟར་ན་དངོས་པོའི་ཆ་དངོས་མེད་ཡིན་ན་ཆ་དང་ཆ་ཅན་ཐལ་མོ་སོར་མོ་ལྟར་བདག་གཅིག་པ་ཡིན་པས། དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད་བདག་གཅིག་པ་དང་། དངོས་པོ་ལ་གསུམ་དུ་བྱེ་བ་དངོས་མེད་ཡིན་པ་ལྟར་སྒྲོན་པོ་ལ་གསུམ་དུ་བྱེ་ན་སྒྲོ་མ་ཡིན་ཡིན་པ་མི་འགལ་བ་དང་། དངོས་མེད་གསུམ་འདུས་པས་དངོས་པོར་འགྱུར་བ་ལྟར་སྒྲོ་མ་ཡིན་གསུམ་འདུས་པས་སྒྲོན་པོར་འགྱུར་བ་དང་། དངོས་མེད་ལ་གསུམ་གྱི་གྲངས་འཐད་ན་དངོས་མེད་དུ་མ་དང་མ་བྲལ་བར་འགྱུར་རོ།།

ཡང་དངོས་པོ་ལ་དུས་ཀྱི་མཐའ་ཡོད་པར་འདོད་ན་འཁོར་བ་ལ་ཐོག་མ་ཡོད་པ་ཇི་ལྟར་དགག་ དེ་ལྟར་ན་རྒྱ་མེད་ཀྱི་དངོས་པོར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དུས་ཀྱི་མཐའ་ཡོད་ན་འང་ཆ་མེད་པས་དོན་དམ་པའི་གཅིག་དུ་འགྱུར་རོ། །དེ་བྱེད་པ་མེད་དོ་ཞེ་ན། སྒྲིབ་མའང་དེ་ལྟར་སྒྲོའོ། །འོ་ན་རྒྱ་དེ་དང་དུས་མཉམ་མམ་དེའི་ཕྱིས་འབྱུང་ངམ་དེའི་སྒྲིབ་ཡོད། དང་པོ་གཉིས་ལྟར་ན་རྒྱར་མི་རུང་ལ། གསུམ་པ་ལྟར་ན་དེ་བས་སྒྲིབ་མ་གཞན་ཡོད་པས་དེ་ཐོག་མར་མི་རུང་དོ་ཞེ་ན། འོ་ན་དུས་ཀྱི་མཐའ་ལ་ཆར་བྱེ་བ་ཆ་ཅན་དེ་བས་རིང་པ་འམ་མཉམ་པ་འམ་དེ་བས་ཐུང་པར་བརྗོད། དང་པོ་གཉིས་ནི་མི་འཐད་དེ་གཅིག་ལ་གསུམ་དུ་བྱེ་བས་གཅིག་པོ་བས་རིང་པ་འམ་དེ་དང་མཉམ་པར་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ཐུང་ན་དེ་བས་ཀྱང་ཐུང་བ་གཞན་ཡོད་པས་དེ་དུས་ཀྱི་མཐར་མི་རུང་དོ། །དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་དུས་ཐུང་ཐག་དེ་ཡིན་པས་དུས་མཐའ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་བྱེ་བ་དངོས་པོ་མ་ཡིན་ཡང་དངོས་མེད་ཡིན་པས་ཆ་མེད་པའང་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཐོག་མ་ཡིན་པས་འཁོར་བའི་ཐོག་མའང་ཡིན་ལ་དེ་བས་སྒྲིབ་པ་དངོས་པོར་མེད་ཀྱང་སྒྲིབ་པའི་དངོས་མེད་ཡོད་པས་རྒྱ་མེད་ཀྱང་མ་ཡིན་ནོ། །དངོས་མེད་སྒྲིན་དུ་སོང་མོད་དེ་དོན་བྱེད་མི་རྣམས་པས་རྒྱར་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། བྱེ་བ་དངོས་མེད་ཡིན་མོད་དངོས་མེད་དངོས་པོ་དང་བདག་གཅིག་པ་མ་ཡིན་ལ་དབྱེ་བའང་མེད་པས་དངོས་མེད་དངོས་པོའི་ཆ་མ་ཡིན་ནོ། །བདག་གཅིག་མ་ཡིན་པས་དབྱེ་བ་མེད་ཀྱང་ཆ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དོན་བྱེད་མི་རྣམས་ཀྱང་རྒྱ་ཡིན་ནོ།།

འོན་འདྲུས་མ་བྱས་རྒྱུ་བ་ཇི་ལྟར་དགག་ཅིན། བདག་གཅིག་པ་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཆ་ཡིན་ན་ཕྱོགས་ཆ་དྲུག་པོ་ནམ་ཤེས་ཀྱི་ཆ་ཡིན་པ་ཇི་ལྟར་དགག་། དེ་བཞིན་པ་ཆར་འཐད་ན་འདྲུས་མ་བྱས་ཆ་བཅས་སུ་སྒྲིབ་ཇི་ལྟར་དགག་། འོན་ཕྱི་ན་དུ་མ་ཉིད་ཡིན་ཀྱི་དངོས་མེད་མ་ཡིན་ན་དུས་གཅིག་བསགས་པ་ཡིན་པས་གཅིག་མ་ཁེགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྒྲིབ་མ་སྒྲིབ་མའང་དངོས་པོ་ཡིན་ན་རྒྱུ་མེད་ཀྱི་དངོས་པོ་མ་ཁེགས་སོ། །དངོས་པོ་ཡིན་མོད་རྒྱུ་མེད་མ་ཡིན་ཀྱི་རྒྱུ་མེད་ལ་གཞན་སྟོན་དུ་མ་སོང་བས་བྱབ་པ་ལས་ཐོག་མ་བཀག་པས་གཞན་སྟོན་དུ་མ་སོང་བ་ཁེགས་ཏེ་དངོས་པོར་གྲུབ་ཚད་རྒྱུ་ལྡན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། གཅིག་མ་ཁེགས་མོད་དོན་དམ་པའི་གཅིག་མ་ཡིན་ཏེ་དོན་དམ་པའི་གཅིག་ཆ་མེད་པ་ཡིན་ལ་དེ་ལ་བྱེ་བས་མཐར་ཐུག་སྟེ་དེ་བཞིན་མ་ལྟས་པས་བྱབ་པ་ཡིན་ན། ཐུག་པ་བཀག་པ་ཉིད་ཀྱིས་དོན་དམ་པའི་གཅིག་ཁེགས་ཏེ་གཅིག་དང་དུ་མར་གྲུབ་ཚད་ཆ་བཅས་ཀྱན་རྫོག་པའི་གཅིག་དང་དུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཐུག་པ་མེད་ན་གྲངས་ཡོངས་སུ་ཆད་པ་མེད་པས་གཏན་མི་ཟད་པར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། འོན་ཟླ་བ་ཅིག་དུ་བརྟེན་ན་གྲངས་ཉིད་བར་གནས་པ་ལས་ཞག་སུམ་ཅུར་བྱེ་བས་གྲངས་མང་བར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་དུས་རིང་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ་ལོ། །ཟླ་བ་གཅིག་ལ་དུས་གཞན་བསྐྱེད་པ་མེད་དེ་དེ་ཉིད་ལ་བྱེ་བ་ཡིན་པས་རིང་དུ་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འདིར་ཡང་དེ་ཉིད་ལ་བྱེ་བ་ཡིན་ཀྱི་བསྐྱེད་པ་མེད་པས་མི་ཟད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་འཁོར་བའི་སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་སྒྲིབ་མ་ལའང་ཐུག་པ་མེད་དེ་གྲངས་ཡོངས་སུ་ཆད་པ་མེད་པས་འདས་པའི་སེམས་གཏན་མ་ཟད་པར་འགྱུར་རོ། །སྒྲིབ་མཚམས་ཐུག་པ་མེད་ཀྱང་ཕྱི་མཚམས་ད་ལྟ་ཡིན་པས་ཟད་པ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། སྐད་ཅིག་ལའང་བྱེ་བའི་ནང་མཚམས་ཐུག་པ་མེད་ཀྱང་ཕྱི་མཚམས་སྟེ་འགག་གཉིས་ཡིན་པས་ཟད་པའང་ཡོད་དོ། །དེས་ན་ཐོག་མཐའ་མེད་པས་དུས་ལ་རིང་བ་ལ་མཐའ་མེད་པ་ལྟར་ཆ་ལའང་ཆར་བྱེ་བས་བྱུང་བའི་དུས་མཐའ་མེད་དེ་དུས་ཀྱི་མཐར་བཟོན་པ་ནི་དངོས་པོར་སྒྲིབ་པའི་ལྷགས་ཁོ་ནར་ཟད་དོ། །དེས་ན་དུས་ཀྱི་ཆ་ཐུག་པ་མེད་པར་རྗེས་དཔག་གིས་ངེས་པས་དངོས་པོ་ཙམ་ལ་དོན་དམ་པའི་གཅིག་དང་དུ་མ་མི་སྟོན་པར་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །

བཞི་པ་ཕྱོགས་ཚོས་རྗེས་དཔག་གིས་ངེས་པ་ལ་བརྟུན་པ་སྤང་བ་ནི། གལ་ཏེ་ཆ་མེད་པ་དོན་དམ་པའི་གཅིག་དང་དུ་མ་འགལ་ལམ་མི་འགལ། དང་པོ་ལྟར་ན་དོན་དམ་དུ་མ་ལ་དོན་དམ་པའི་

གཅིག་གིས་མ་བྱལ་བས་གཅིག་བཀག་པས་དུ་མ་དགག་མི་རུས་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན་ཆ་དུ་མར་དམིགས་པས་གཅིག་མི་ཁེགས་སོ་ཞེན། ཆ་མེད་ལྷ་བཅས་ཀྱི་དུ་མ་དང་ཆ་མེད་ཀྱི་གཅིག་མི་འགལ་བས་དོན་དམ་པའི་དུ་མ་ལ་དོན་དམ་པའི་གཅིག་གིས་བྱལ་བས་དོན་དམ་པའི་གཅིག་བཀག་པས་དོན་དམ་པའི་དུ་མ་དགག་པར་རུང་ལ། གཅིག་དུ་ཞེན་པ་དེ་ལ་ཆར་བྱེ་བའི་ཆ་དུ་མ་དང་དོན་དམ་པའི་གཅིག་འགལ་བས་ཆ་དུ་མ་དམིགས་པས་དོན་དམ་པའི་གཅིག་འགོག་པ་ཡིན་ནོ། །ཆ་དུ་མ་ལ་དོན་དམ་པའི་གཅིག་གིས་མ་བྱལ་མོད་ཀྱི་དོན་དམ་པའི་གཅིག་བཀག་པས་ཆ་དུ་མ་མི་འགོག་སྟེ། དེ་ཀྱན་རྫོབ་པའི་དུ་མ་ཡིན་པས་དགག་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཞན་དག་སོར་མོ་ལྷ་གཅིག་མ་ཡིན་པ་ལྟར་དུ་མ་གཅིག་ཡིན་པར་འགལ་བས་གཅིག་ཡིན་པ་འགོག་ལ། ལཱའི་ནང་ན་སོར་མོ་གཅིག་ཡོད་པ་ལྟར་དུ་མ་དང་གཅིག་ཡོད་པ་འབྲེལ་བས་གཅིག་ཡོད་པ་དུ་མའི་བྱེད་བྱེད་ཀྱང་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་དེའི་ལྟར་ན། དོན་དམ་པའི་གཅིག་ཡིན་པ་དང་འགལ་ལ་དོན་དམ་པའི་གཅིག་ཡོད་པའི་བྱེད་བྱེད་ཀྱང་ལཱའི་དུ་མ་དེ་ཆོད་མས་བྱལ་བས་མ་བྱལ་བ། དང་པོ་ལྟར་ན་དེའི་བྱེད་བྱེད་དོན་དམ་པའི་གཅིག་ཡོད་པ་འང་འབྱུང་བས་དེ་དགག་པར་མི་རུས་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན་གཅིག་ཡིན་པའི་འགལ་ལྷ་མ་བྱལ་བས་དོན་དམ་པའི་གཅིག་ཡིན་པ་མི་ཁེགས་སོ། །གལ་ཏེ་དུ་མའི་བྱེད་བྱེད་དོན་དམ་པའི་གཅིག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལ་ཀྱན་རྫོབ་པའི་གཅིག་ཡོད་པ་ཡིན་པས་དུ་མ་བྱལ་བ་ན་ཀྱན་རྫོབ་པའི་གཅིག་སྐྱབ་པར་འདོད་དོ་ཞེན། འོ་ན་དུ་མ་འགོག་པ་དོན་དམ་པའི་གཅིག་བཀག་པས་འགོག་གས་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་གཅིག་བཀག་པས་འགོག་དང་པོ་ལྟར་ན་བྱེད་པ་ཡིན་པ་བཀག་པས་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་འགོག་མི་རུས་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན་གཅིག་མེད་པའི་རྟགས་མ་བྱལ་བོ། །

ཡང་དུ་མ་དེ་ཆ་དུ་མ་ཡིན་ན་དེ་ཆོད་མས་བྱལ་བས་དེའི་བྱེད་བྱེད་དོན་དམ་པའི་གཅིག་ཡོད་པ་འང་བྱུང་བར་འགྱུར་ལ། དུ་མ་དེ་ཆ་མེད་ལྷ་བཅས་ཡིན་ན་དེ་གཏན་མ་བྱལ་བས་དེ་རྟགས་སུ་བཞག་པས་དོན་དམ་པའི་གཅིག་ཡིན་པ་དགག་མི་རུས་པར་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་ཆ་དུ་མའི་བྱེད་བྱེད་གཅིག་ཡོད་པ་ཡིན་ལ། གཅིག་ཡོད་པ་ལ་འང་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་གཅིག་ཡིན་པས་བྱལ་བས་ཆ་དུ་མས་རང་གི་བྱེད་བྱེད་ཀྱི་བྱེད་བྱེད་འགོག་པར་འགྱུར་ན། འགལ་ན་བྱེད་དུ་མི་རུང་ལ་མི་འགལ་ན་དགག་མི་རུས་པ་ཇི་ལྟར་སྤང་།

འོ་ན་རྟག་པའི་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གཅིག་དུས་དུ་མ་དང་འབྲེལ་བ་ཡིན་པས་དེ་ལ་དུས་དུ་

མས་བྱུང་ལ་དུས་དུ་མ་ལའང་རང་བཞིན་དུ་མས་བྱུང་པ་ཡིན་ན། རང་བཞིན་དུ་མར་བསྐྱབས་པས་
 ཏྲག་པའི་དངོས་པོ་འགོག་པ་ན་རང་གི་བྱང་བྱའི་བྱང་བྱ་འགོག་པར་འགྱུར་ན་རང་བཞིན་དུ་མ་དང་
 ཏྲག་པའི་དངོས་པོ་མི་འགལ་ན་དགག་མི་ལུས་ལ་འགལ་ན་ཏྲག་པའི་དངོས་པོའི་བྱང་བྱེད་དུ་མི་རུང་ངོ་
 ཞེ་ན། རང་བཞིན་དུ་མར་གྱུབ་ན་ཏྲག་པའི་དངོས་པོར་འགལ་བ་ཡིན་གྱི་རང་བཞིན་དུ་མ་ཏྲག་པའི་
 དངོས་པོའི་བྱང་བྱེད་མ་ཡིན་ཏེ། ཏྲག་པའི་དངོས་པོ་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་པས་དེའི་བྱང་བྱེད་ཡིན་ནོ་ཞེས་
 པའང་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་ནི་ཆ་དུ་མས་གཅིག་ཡིན་པ་འགོག་པས་འགལ་བར་ཡང་
 །ཁས་ལེན་དགོས་ལ་ཆ་དུ་མའི་ཏྲགས་ཚད་མས་གྱུབ་པས་དེ་རང་གི་བྱང་བྱེད་གཅིག་ཡོད་པ་དང་དེའི་
 འང་བྱང་བྱེད་གཅིག་ཡིན་པའང་ཁས་སྒྲུང་དགོས་པས་འགལ་བ་འདྲུབ་ཡིན་ནོ། །དུ་མ་ལ་ནུམ་པར་མ་
 བྱེ་བས་དུ་མ་གྱུབ་ན་གཅིག་བཀག་པའི་ཏྲགས་ཀྱིས་དུ་མ་འགོག་པའི་དམ་བཅའ་ལ་བསལ་ལ། མ་
 གྱུབ་ན་ཆ་དུ་མས་གཅིག་འགོག་པའི་ཏྲགས་མ་གྱུབ་པར་ཡང་འགྱུར་རོ། །ཆ་དུ་མའི་ཏྲགས་ཀྱིས་གཅིག་
 ཡིན་པ་བཀག་གུང་དེ་ནི་དུ་མའི་བྱང་བྱེད་མ་ཡིན་ལ། གཅིག་ཡོད་པ་བྱང་བྱེད་ཡིན་ཡང་དེ་ཆ་དུ་མའི་
 ཏྲགས་ཀྱིས་མ་བཀག་པས་དུ་མ་འགོག་པའི་ཏྲགས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཚོས་གཅིག་བཀག་པས་གྱུབ་པའང་མ་
 ཡིན་ནོ།

ཁོ་བོ་ཅག་གི་ལྷར་ན་ཆ་མེད་སྒྲ་བཅས་མ་གྱུབ་པས་དུ་མ་འགོག་པའི་དམ་བཅའ་ལ་བསལ་
 པའང་མེད་ལ། ཆ་དུ་མ་གྱུབ་པས་གཅིག་འགོག་པའི་ཏྲགས་གྱུབ་པའང་མ་ཡིན་ཞིང་། ཆ་མེད་སྒྲ་བཅས་
 ཀྱི་བྱང་བྱེད་ཆ་མེད་ཀྱི་གཅིག་དེ་ཆ་དུ་མར་དམིགས་པས་འགོག་པས་གཅིག་འགོག་པའང་དུ་མ་འགོག་
 པའི་ཕྱོགས་ཚོས་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན་ནོ།

(༡) བྱང་པ་ངེས་པའི་ཚད་མ།

བྱང་པ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ནི། རྗེས་འགོ་དཔེ་ལ་མཐོང་བ་ཙམ་ཡིན་པས་བསྐྱོག་པའི་
 འབྲེལ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ངེས་པར་བྱའོ།

དེའང་ཤེས་བྱ་ལ་སྒྲ་བཅས་སྒྲ་མེད་ལས་གཞན་གཉི་གམ་ཡིན་པའི་ཕུང་པོ་གསུམ་པ་དངོས་སུ་ཞེགས་པ་དང་། ཕུང་
 པོ་གསུམ་པ་དོན་དམ་པའི་དངོས་པོ་གསུམ་ལ་ཞེགས་པ་དང་། དེ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་ཏྲགས་ཚོགས་པ་ཞེགས་པ་ཡིན་པ་དང་། དེ་
 ཏྲགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཕྱོག་པ་ངེས་པ་ཡིན་པ་དང་། དེས་རྗེས་འགོ་འཕེན་པ་དང་། གཞི་ལ་བཀག་པའི་སྐྱོག་བྱང་པ་དགག་

པ་དང་། དེ་ལ་བརྟན་པ་སྤང་བ་བདུན་གྱིས་ངེས་པར་བྱའོ།།

དང་པོ་(ཤེས་བྱ་ལ་སྒྲ་བཅས་སྒྲ་མེད་ལས་གཞན་གཉི་ག་མ་ཡིན་པའི་ཕུང་པོ་གསུམ་པ་དངོས་སུ་ཁེགས་པ་)ནི།
སྟོན་པོ་དང་སྟོ་མ་ཡིན་བཀག་པ་ལོག་ས་སྟོ་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པས་ཕྱོག་པ་ཐ་དང་མེད་པ་ལྟར་སྒྲ་མེད་
དང་སྒྲ་བཅས་ལས་ལོག་ཞེས་སོ་སོར་བརྗོད་ཀྱང་ལོག་ས་སྒྲ་བཅས་ལས་ལོག་པ་ཙམ་ཡིན་པས་ཕྱོག་
པ་གཅིག་ཡིན་པས། ཕྱོག་པ་གཅིག་ལ་གྲུབ་པ་དང་མ་གྲུབ་པའི་རྣམ་དཔྱེ་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་པས་སྒྲ་
བཅས་ཁེགས་ལ་སྒྲ་མེད་དུ་མ་གྲུབ་པས་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་པར་མངོན་སུམ་གྱིས་ངེས་སོ། །དེ་ཉིད་གཉི་
ག་མ་ཡིན་པའི་ཕུང་པོ་གསུམ་པ་བཀག་པ་ཡིན་ཏེ་གཉི་ག་མ་ཡིན་པ་སྲིད་ན་སྒྲ་བཅས་མ་ཡིན་པས་སྒྲ་
བཅས་ཁེགས་ལ་སྒྲ་མེད་མ་ཡིན་པས་སྒྲ་མེད་དུ་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་(ཕུང་པོ་གསུམ་པ་དོན་དམ་པའི་དངོས་པོ་ཕྱགས་ལ་ཁེགས་པ་)ནི། སྒྲ་བཅས་སྒྲ་མེད་གཉི་ག་
མ་ཡིན་པ་ཙམ་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་ཀྱང་གཉི་ག་མ་ཡིན་པའི་དོན་དམ་པའི་དངོས་པོ་སྲིད་པར་དོགས་
པར་འགྱུར་ན། ཤེས་བྱ་ལ་དོན་དམ་པའི་དངོས་པོ་ཙམ་ཁེགས་ཀྱང་སེམས་དང་ཕྱི་རོལ་དང་གང་ཟག་
དོན་དམ་པའི་དངོས་པོ་མི་ཁེགས་པས་བྱུང་བའི་སྟོང་ཉིད་ངེས་པའི་སྟོས་དངོས་པོར་སྒྲ་བ་མི་ཁེགས་
པར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་དོན་དམ་པའི་དངོས་པོ་ཙམ་ཁེགས་པ་ན་དེས་བྱུང་བར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་
དང་ཕྱི་རོལ་དང་གང་ཟག་མ་ཁེགས་པར་འགལ་ལོ་ཞེན། ཤེས་བྱ་ལ་སྒྲ་བཅས་སྒྲ་མེད་གཉི་ག་མ་ཡིན་
པ་ཙམ་ཁེགས་པ་ན་དེས་བྱུང་བར་དུ་བྱས་པའི་སྒྲ་བཅས་སྒྲ་མེད་གཉི་ག་མ་ཡིན་པའི་དོན་དམ་པའི་
དངོས་པོ་མ་ཁེགས་པར་འགལ་ལོ།།

གསུམ་པ་(དེ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་རྟགས་ཚོགས་པ་ཁེགས་པ་ཡིན་པ་)ནི། མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་རྟགས་
ཚོགས་ན་སྒྲ་བཅས་སྒྲ་མེད་གཉི་ག་མ་ཡིན་པའི་དོན་དམ་པའི་དངོས་པོར་འགྱུར་དགོས་སྟེ། མི་མཐུན་
པའི་ཕྱོགས་ཡིན་པས་དོན་དམ་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་ལ། དུ་མ་དང་བྲལ་བས་སྒྲ་བཅས་མ་ཡིན་ལ། སྒྲ་
མེད་ལའང་དངོས་མེད་དང་གཅིག་ལས་མི་འདའ་ཞིང་དོན་དམ་པའི་དངོས་པོར་འདོད་པས་དངོས་མེད་
དུ་མི་རུང་ལ། གཅིག་དང་བྲལ་བས་གཅིག་དུའང་མི་རུང་ལ་སྒྲ་མེད་དུའང་མི་རུང་བས་སྒྲ་བཅས་སྒྲ་
མེད་གཉི་ག་མ་ཡིན་པའི་དོན་དམ་པའི་དངོས་པོར་འགྱུར་དགོས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་པར་
གྲུབ་པས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་རྟགས་ཚོགས་པ་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་པར་ངེས་པ་ཡིན་ནོ།།

བཞེ་པ་(དེ་རྟགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཕྱོག་པ་ངེས་པ་ཡིན་པ་)ནི། མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་རྟགས་ཚོགས་པ་

ཁེགས་པའང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་བ་པ་ལ་རྟགས་ཁེགས་ན་གཞི་ལ་བཀག་པའི་ཕྱོག་བྱལ་ཡིན་ཏེ།
 རྟགས་པར་“རང་རིག་གི་བྱ་གསལ་གྱི་བ་པ་ལ་གཞོན་པ་ཅན་གྱིས་བྱས་པ་ཁེགས་པ་བཞིན་ནོ།།
 རྟགས་གྲུབ་པ་ལ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཁེགས་པ་ནི་རྟགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཕྱོག་པ་སྟེ་བྱས་པར་ཚད་
 མས་མཐོང་བ་ལ་ཕྱོག་མེད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་རྟག་པ་ལ་འཇུག་མི་སྲིད་པར་ངེས་པ་བཞིན་ནོ། །གཉི་ག་
 ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་ན་ནི་ཚོགས་པ་ཁེགས་ཀྱང་གཉི་ག་མ་ཡིན་ཏེ་སྒྲོ་དོན་དམ་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་པས་
 རྟག་པའི་དངོས་པོས་སྟོང་བར་སྒྲུབ་པ་ན། རྟག་པའི་དངོས་པོ་དང་དོན་དམ་པའི་དངོས་པོ་ཚོགས་པ་
 ཁེགས་ཀྱང་རྟགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཕྱོག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྟགས་ཀྱི་མཚན་གཞི་དོན་དམ་པའི་དངོས་པོ་
 ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞི་ལ་བཀག་པའི་ཕྱོག་པའང་མ་ཡིན་ཏེ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་རྟག་པའི་
 དངོས་པོ་ཉིད་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ།།

འདིར་ནི་དོན་དམ་པའི་དངོས་པོ་ཤེས་བྱ་ལ་མེད་པས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གྲུབ་མི་སྲིད་ལ། ཡང་
 དག་པའི་གཅིག་དང་དྲུག་ལ་ཤེས་བྱ་མཐའ་དག་གི་བྱལ་བྱེད་ཡིན་པས་ཤེས་བྱ་གང་ལའང་དགག་མི་རུ
 ས་པས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ལ་རྟགས་བཀག་པ་མ་ཡིན་པས་གཞི་ལ་བཀག་པ་མ་ཡིན་པས་གཞི་
 ལ་བཀག་པའི་ཕྱོག་བྱལ་མ་ཡིན་ཏེ། རྟགས་ཡང་དག་པའི་གཅིག་དང་དྲུག་ལ་ཚད་མས་གྲུབ་པ་དེ་མི་
 མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དོན་དམ་པའི་དངོས་པོ་ལ་འཇུག་མི་སྲིད་པར་ངེས་པས་རྟགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་
 ཕྱོག་པ་ཡིན་ནོ། །རྟགས་གཅིག་དང་དྲུག་ལ་ཤེས་བྱ་ལ་སྲིད་པར་གྲུབ་པའང་ཚུད་གཞི་དངོས་པོ་ལ་གྲུབ་
 བས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་ཚོགས་པ་ཁེགས་ན་བྱལ་བ་ངེས་པ་ན་བསྒྲུབ་བྱ་གྲུབ་པར་འགྱུར་བས་དཔེའ་
 དངོས་སྟེང་ལ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཡང་དག་པའི་གཅིག་དང་དྲུག་ལ་བའི་དོན་སྒྲི་ཤར་བ་ན་ཡང་
 དག་པའི་གཅིག་དང་དྲུག་ལ་སྟོང་བའི་རྣམ་པར་རང་རིག་པའི་བྱ་གསལ་ལ་གྲུབ་པས། ཡང་དག་པའི་
 གཅིག་དང་དྲུག་ལ་རྣམ་པ་ཁེགས་པ་ན་གཅིག་དང་དྲུག་པར་བདེན་པའང་ཁེགས་པས་མཚན་གཞི་གྲུབ་
 ལ། སྒར་གྱི་མངོན་སུམ་གྱི་བྱེད་པས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་ཚོགས་པ་ཁེགས་པ་ན་ཡང་དག་པའི་གཅིག་
 དང་དྲུག་ལ་འདི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དོན་དམ་པའི་དངོས་པོ་ལ་འཇུག་མི་སྲིད་ཅེས་རྟགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་
 ཀྱི་ཕྱོག་པ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ།།

ལྷ་པ་(དེས་རྗེས་འགོ་འཕེན་པ་)ནི། བྱས་པ་དཔེ་བྱམ་པ་ལ་མཐོང་བས་ཤེས་བྱ་ལ་སྲིད་པར་གྲུབ་
 ལ། ཤེས་བྱ་ལ་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་ལས་མི་འདའ་ཞིང་གཞོན་པ་ཅན་གྱིས་རྟག་པ་ལ་ཁེགས་པ་ན་མི་

རྟག་པས་བྱབ་པ་བྱབ་པ་ལྟར། ཡང་དག་པའི་གཅིག་དང་དུ་མས་སྟོང་བ་རང་རིག་པའི་བྱགས་ལ་བྱབ་པས་ཤེས་བྱ་ལ་སྲིད་ལ། རྟོན་དམ་པའི་དངོས་པོ་ཡོད་མེད་གཉིས་ལས་མི་འདའ་ལ་རྟོན་དམ་པའི་དངོས་པོ་དང་ཚོགས་པ་ཞེས་པ་ན། དེས་སྟོང་པས་བྱབ་པ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ།

དུག་པ་(གཞི་ལ་བཀག་པའི་རྫོག་བྱབ་ངེས་པ་དགག་པ་)ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ་དངོས་པོ་ཙམ་ལ་གཅིག་དང་དུ་མས་བྱབ་པ་དཔེ་ལ་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་ལ། རིགས་ཀྱི་སྤྱི་དངོས་པོ་ཙམ་ལ་བྱབ་ལ། རིགས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཡང་དག་པའི་དངོས་པོ་ལ་མ་བྱབ་པར་འགལ་བས་དངོས་པོ་ཙམ་དེ་ཡང་དག་པས་ཟིན་ནོ་ཤེ་ནའང་གཅིག་དང་དུ་མས་བྱབ་ཅེས་འཕྲུལ་པས་གཞི་ལ་བཀག་པའི་རྫོག་བྱབ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་དགག་བྱེ་ཡང་དག་པའི་དངོས་པོར་བྱབ་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཐ་སྙད་པའི་མངོན་སུམ་གྱིས་ཡང་དག་པའི་དངོས་པོ་མཐོང་མི་སྲིད་པས་དངོས་པོ་ངེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་དོགས་པ་ཚོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་སྤྱི་བྱ་གསོན་པར་མཐོང་བ་ཉིད་ལ་འདིའི་འགོ་བཙད་ན་ངེས་པར་འཆི་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ངེས་པ་ལྟར། ཐ་སྙད་པའི་དངོས་པོ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ལ་གཅིག་དང་དུ་མར་མཐོང་བ་ན་འདི་དངོས་པོ་ཙམ་གྱི་ཚེས་མ་དོར་ན་ཐ་སྙད་པ་ཡིན་པའི་ཚེས་དོར་ཏེ་རྟོན་དམ་པའི་ཚེས་གྱིས་ཟིན་ནོ་ཤེ་ནའང་གཅིག་དང་དུ་མས་བྱབ་པ་མི་རྫོག་ཅེས་མཚན་ཉིད་ངེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་དོགས་པ་ཚོད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ།

ཡང་དག་པས་ཟིན་ནོ་ཤེ་ན་ཞེས་པའི་བརྟག་པ་མཐའ་བཟུང་བ་ཚད་མའི་ཡུལ་དུ་འགལ་ལོ་ཞེས་པའི་ཉེས་པ་འདར་མེད་དེ། ཚད་མས་ནི་ཡོད་པ་ལ་གཅིག་དང་དུ་མས་བྱབ་པ་ཙམ་མཐོང་བ་ན་དེའི་བྱེད་པ་མ་ཉམས་པའི་ཆོ་ཡོད་པ་ཙམ་ལ་གཅིག་དང་དུ་མས་མ་བྱབ་ཅེས་པའི་སྒྲོ་འདོགས་དང་ཡོད་པ་ཙམ་ལ་བྱབ་ཀྱང་ཡོད་པ་དེ་ཡང་དག་པས་ཟིན་ནོ་ཤེ་ན་མ་བྱབ་ཅེས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་གཞན་གྱིས་ཟིན་ནོ་ཤེ་ན་མ་བྱབ་ཅེས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོ་འདོགས་མང་པོ་སྤྱི་བའི་གོགས་བྱས་པས་སྤྱི་ལ་བྱབ་པ་ངེས་པ་ན། བྱེ་བྲག་ལ་སྒྲོ་འདོགས་བྱགས་ལ་ཚོད་ཅེས་གཅད་བྱ་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་བརྟག་པའི་མཐའ་བཟུང་བ་ཡིན་གྱི་གཅོད་བྱེད་ཚད་མས་བརྟག་པའི་མཐའ་བཟུང་བ་ངེས་པར་མི་འདོད་པའི་བྱིར་རོ།

དེ་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་ཙམ་ལ་མི་རྟག་པས་བྱབ་པ་དཔེ་བྱམ་པ་ལ་བརྟེན་ཏེ་ངེས་པ་ན། ཡོད་པ་དེ་མཉམ་བྱས་ཟིན་ན་མི་རྟག་པས་མ་བྱབ་པའི་སྒྲོ་འདོགས་སྤྱི་བའི་གོགས་བྱས་པས་མཉམ་བྱའི་ཡོད་

པ་ལ་སོགས་པ་ལ་འང་མི་རྟག་པས་བྱང་པ་མཚན་ཉིད་ངེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ངེས་པས་ཡང་དག་པའི་
རྟགས་ཡིན་ལ། འོན་ཀྱང་དངོས་པོ་ངེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བྱང་པ་མ་ངེས་པས་བསྐྱབ་བྱ་བྱུ་བ་པར་མི་
འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུང་རོ།

དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་ལྷོག་བྱང་ཁེགས་པར་ཐལ་བ་དང་། དངོས་འགལ་བྱང་བྱ་བྱང་བྱེད་དུ་ཐལ་བ་དང་། རང་ཉིད་རང་
དང་འགལ་བར་ཐལ་བ་དང་། བྱང་བྱེད་གྱི་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་ཉེས་པ་དང་བཞི་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ།

དང་པོ་(ལྷོག་བྱང་ཁེགས་པར་ཐལ་བ་)ནི། ཡོད་པ་ལ་མི་རྟག་པས་བྱང་པའི་ལྷགས་ལ་མ་ཉན་
བྱའི་ཡོད་པ་ལ་མཚན་ཉིད་ངེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་མི་རྟག་པས་བྱང་པ་ངེས་པ་ན་རྟག་པས་བྱང་པ་ཁེགས་
སམ་མི་ཁེགས། བྱི་མ་ལྷར་ན་མ་ཉན་བྱའི་ཡོད་པ་ཕྱོགས་ཚོས་དང་ལྷན་པར་ངེས་ཤིང་བསྐྱོག་པས་བྱང་
པར་དོགས་པས་འགལ་བའི་རྟགས་ལྷར་སྒྲུང་དུ་དོགས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྷན་བྱང་པ་ངེས་པའི་ཚད་
མས་འགལ་བའི་དོགས་པ་མི་ཁེགས་པར་འགྱུར་རོ། དང་པོ་ལྷར་ན་ཕྱོགས་ཚོས་ངེས་པ་ན་དངོས་པོ་ལ་
ཡང་དག་པའི་གཅིག་དང་དུ་མ་དང་བྲལ་བས་བྱང་པ་ངེས་སམ་མ་ངེས། བྱི་མ་ལྷར་ན་བྱང་པའི་སྟོང་
ཉིད་སྐྱབ་མི་ལུས་པར་འགྱུར་ལ། དང་པོ་ལྷར་ན་དངོས་པོ་ཙམ་ལ་ཡང་དག་པའི་གཅིག་དང་དུ་མས་སྟོང་
བས་བྱང་པ་ངེས་པའི་ལྷགས་ལ་དངོས་པོ་འདི་ཡང་དག་པའི་ཚོས་གྱི་ཟེན་ལོ་ཤེ་ནའང་ཡང་དག་པའི་
གཅིག་དང་དུ་མས་སྟོང་བས་བྱང་པ་ལྷགས་ལ་འཕེན་པར་འགྱུར་ཏེ། གཅིག་དང་དུ་མས་བྱང་པ་འཕེན་
པ་དང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཇེ་འདོད་ན་ཡང་དག་པའི་གཅིག་དང་དུ་མས་སྟོང་བས་བྱང་པ་ངེས་པས་
ཡང་དག་པའི་གཅིག་དང་དུ་མས་བྱང་པ་ཁེགས་པའི་ཕྱིར་གཞི་ལ་བཀག་པའི་ལྷོག་བྱང་ཁེགས་པར་
འགྱུར་རོ། ཡང་དག་པའི་གཅིག་དང་དུ་མས་སྟོང་བས་བྱང་པ་ངེས་ཀྱང་ཡང་དག་པའི་གཅིག་དང་དུ་
མས་བྱང་པ་མི་ཁེགས་ན་མ་ཉན་བྱའི་ཡོད་པ་ལ་མི་རྟག་པས་བྱང་པ་ངེས་ཀྱང་རྟག་པས་བྱང་པ་མི་
ཁེགས་པར་འགྱུར་ཏེ། མཚན་ཉིད་ངེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་དོགས་པ་གཙོད་པར་བྱང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་(དངོས་འགལ་བྱང་བྱ་བྱང་བྱེད་དུ་ཐལ་བ་)ནི། དངོས་པོ་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་གྱིས་བྱང་པ་མི་
ངེས་ན་ནི་ཉི་མོ་བའི་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་དོགས་པར་འགྱུར་ལ། དངོས་པོ་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་གྱིས་བྱང་པ་ངེས་ནའང་
དེའི་ལྷགས་ལ་དངོས་པོ་དེ་ཡང་དག་པའི་ཚོས་གྱིས་ཟེན་ལོ་ཤེ་ནའང་སྟོང་པ་ཉིད་གྱིས་བྱང་པ་ཙམ་ངེས་
པར་འགྱུར་ལྷེ་སྒྲུ་མ་དང་མཚན་ཉིད་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཇེ་འདོད་ནའང་དངོས་འགལ་ལ་བྱང་བྱ་
བྱང་བྱེད་འཐད་པར་འགྱུར་རོ།

གསུམ་པ་(རང་ཉིད་རང་དང་འགལ་བར་ཐལ་བ་)ནི། དེ་ལྟར་དངོས་པོ་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཁྱབ་པ་
 དེས་པ་ན་སྟོང་པ་ཉིད་དང་དོན་དམ་པའི་དངོས་པོ་དངོས་འགལ་ཡིན་པས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཁྱབ་བྱ་དངོས་
 པོ་ཙམ་དང་ཡང་དོན་དམ་པའི་དངོས་པོ་ཡན་ཚུན་སྤངས་པའི་བརྒྱད་འགལ་དུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་
 ན་དངོས་པོ་ཙམ་དང་ཡང་དག་པའི་དངོས་པོ་འགལ་བས་དངོས་པོ་དེ་ཡང་དག་པའི་ཆོས་ཀྱིས་ཟིན་ནོ་
 ཤེན་ཡང་ཡང་དག་པའི་དངོས་པོ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་ཏེ། སྤྱི་དང་འགལ་ལ་བྱེ་བྲག་དང་མི་འགལ་
 བ་མི་འཐད་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་འདོད་ནའང་ཕྱོག་པ་དེ་ཉིད་དེ་ཉིད་དང་འགལ་བར་སྤྲུས་པར་འགྱུར་
 རོ།།

བཞི་པ་(ཁྱབ་བྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་ཉེས་པ་)ནི། ཡང་དག་པའི་དངོས་པོ་ལ་ཡང་དག་པའི་ཅིག་
 དང་དུ་མས་ཁྱབ་པར་དེས་པ་ན་གཅིག་དང་དུ་མ་ཙམ་གྱིས་ཁྱབ་པར་དེས་མམ་མ་དེས། སྤྱི་མ་ལྟར་ན་
 ལ་ལ་ལའི་དུ་བ་ཡོད་ལ་དུ་བ་ཙམ་མེད་པར་སྤྱོད་པ་ཇི་ལྟར་དགག་ རིགས་ཀྱི་སྤྱི་མེད་ལ་བྱེ་བྲག་ཡོད་པར་
 འགལ་ལོ་ཞེན། རིགས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གིས་ཁྱབ་ལ་སྤྱི་མ་ཁྱབ་པའང་འགལ་ལོ། །གཅིག་དང་དུ་མ་ཙམ་
 ཀྱིས་ཁྱབ་པོ་ཞེན། གཅིག་དང་དུ་མ་ཙམ་པོ་འདི་ཡང་དག་པའི་དངོས་པོའི་ཁྱབ་བྱེད་དུ་འདོད་ན་མི་ཉག་
 པ་རྩོལ་བྱུང་གི་ཁྱབ་བྱར་སྤྱོད་པ་ཇི་ལྟར་དགག་ དེ་ལྟ་ན་མི་ཉག་པ་རྩོལ་བྱུང་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ་
 ཞེན། གཅིག་དང་དུ་མ་ཙམ་ཡང་ཡང་དག་པའི་དངོས་པོའི་ཁྱབ་བྱེད་ཡིན་པས་ཡང་དག་པའི་དངོས་པོ་
 ལ་ཡོད་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་རོ། །དེ་འདོད་དོ་ཞེན། སྤྱི་མའང་འདོད་པ་ཉིད་དོ། །རྩོལ་བྱུང་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་
 ན་རྩོལ་བ་ལས་མ་བྱུང་བ་གྲོག་དང་ནགས་ཀྱི་མེ་ཉོག་ལ་སོགས་པ་ལ་མི་འཇུག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེན།
 གཅིག་དང་དུ་མ་ཙམ་ཡང་ཡང་དག་པའི་དངོས་པོ་ལ་ཡོད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་དེ་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་མ་
 ཁྱབ་པར་འགྱུར་ལ། དེ་འདོད་ན་ཉི་ཆོ་བའི་སྟོང་པར་འགྱུར་རོ། །ཡང་དག་པའི་དངོས་པོ་ལ་ཡོད་པ་ཁོ་
 ན་ཡིན་ཡང་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཁྱབ་པ་མི་འགལ་ལོ་ཞེན། རྩོལ་མ་བྱུང་ལ་ཞུགས་ཀྱང་རྩོལ་བྱུང་གིས་
 ཁྱབ་པ་མི་འགལ་ལོ། །གཞན་ལ་ཞུགས་ན་རྩོལ་བྱུང་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་མི་རུང་ངོ་ཞེན། དོན་དམ་པའི་
 དངོས་པོ་ལ་ཞུགས་ན་སྟོང་པ་ཉིད་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་འགལ་བ་ཡིན་ནོ།།

ཡང་ན་འདི་སྐད་བརྗོད་དེ། གཅིག་དང་དུ་མ་ཙམ་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཁྱབ་པམ་མ་ཁྱབ། སྤྱི་
 མ་ལྟར་ན་ཉི་ཆོ་བའི་སྟོང་པར་འགྱུར་རོ། །དང་པོ་ལྟར་ན་གཅིག་དང་དུ་མ་སྟོང་པ་ཉིད་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་
 པས་དོན་དམ་པའི་དངོས་པོ་ལ་ཡོད་པ་ཁོགས་པར་འགྱུར་ཏེ་བྲས་པ་མི་ཉག་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པས་ཉག་

པ་ལ་ཡོད་པ་ཞིག་ས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་འདོད་ན་དོན་དམ་པའི་དངོས་པོ་ལ་ཡོད་པ་ཙམ་མ་ཡིན་ན་ཡོད་པ་ཁོ་ནར་འགལ་ལ། ཡོད་པ་ཁོ་ན་མ་ཡིན་ཡང་དེའི་བྱབ་བྱེད་དུ་སྒྲིག་ན། དོན་བྱེད་པ་མེད་པ་དངོས་པོར་འདོད་པ་ལ་རི་ལྷར་བརྟེན། དངོས་པོའི་མཚན་ཉིད་མེད་པ་དངོས་པོར་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། བྱབ་བྱེད་གྱི་མཚན་ཉིད་མེད་པ་འདར་བྱབ་བྱེད་དུ་འགལ་ལོ། །དེས་ན་འདི་ལ་གཞི་ལ་བཀག་པའི་ལྷོག་བྱབ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།།

བདུན་པ་ལྷོག་བྱབ་མེད་པ་ལ་བརྟེན་པ་སྤང་བ་ནི། གལ་ཏེ་རྟགས་འདི་ལ་གཞི་ལ་བཀག་པའི་ལྷོག་བྱབ་མེད་ཀྱང་རྗེས་འགྲོའི་བྱབ་པ་ཡོད་ན་གཞི་ལ་བཀག་པའི་ལྷོག་བྱབ་དང་རྗེས་འགྲོ་རྟགས་པ་གཅིག་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། འདོད་པ་ཁོ་ན་སྟེ། རྟག་པ་ལ་གཞོད་པ་ཙན་གྱིས་ཡོད་པ་ཙམ་ཞིག་ས་པ་ཙམ་ན་དེས་བྱང་པར་དུ་བྱས་པའི་མཉན་བྱའི་ཡོད་པ་འདར་ཞིག་ས་པས་གཞི་ལ་བཀག་པའི་ལྷོག་བྱབ་ངེས་ཀྱང་རྟགས་དཔེ་ལ་མ་མཐོང་བས་རྗེས་འགྲོ་མ་ངེས་པའི་བྱིར་དང་། བྱས་པས་རྟག་པའི་དངོས་པོ་འགོག་པ་ན་བྱས་པ་ལ་རྟག་པའི་དངོས་པོས་སྟོང་བའི་རྗེས་འགྲོ་ངེས་ཀྱང་རྟག་པའི་དངོས་པོ་མི་སྲིད་པས་དེ་ལ་མ་བྱས་པས་བྱབ་པ་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །རྟགས་པ་གཅིག་པར་གསུངས་པ་ནི་མཚན་གཞི་མཐོང་བ་དང་ལྷོག་བྱབ་ངེས་པས་རྗེས་འགྲོ་འཕེན་ལ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མཐོང་བ་དང་རྗེས་འགྲོ་ངེས་པས་ལྷོག་བྱབ་འཕེན་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ལྟར་གཅིག་དང་དུ་མ་དང་བུལ་བའི་རྟགས་འདི་ནི་ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས། དཔེར་ན་མེ་ལོང་ངོས་ལ་ནི། གཅིག་དང་གཞན་ཉིད་སྤངས་པའི་གཟུགས། །སྤང་ཡང་དེ་ནི་ཡོད་མིན་ལྟར། །དངོས་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་དེ་བཞིན།^༤ །ཞེས་གསུངས་ལ། བྱོགས་ཚེས་དུས་ལ་ཆ་བྱེན་ས་བསྐྱབ་པ་ཡང་ལག་བཟངས་གྱིས་ཞུས་པ་ལས། འཛིག་རྟེན་འདི་སྐད་ཅིག་སྟེ་སྐད་ཅིག་ལས་འདས་པར་ཆད་དུ་མི་གནས་སོ། །སྐད་ཅིག་གི་འདར་སྐྱེ་བའི་ཆའང་གཞན་གནས་པའི་ཆའང་གཞན་དེ་མི་གནས་གིང་གནས་པ་མེད་དོ།^༥ །ཞེས་གསུངས་སོ། །སྟོབ་དཔོན་ལྷ་སྐྱབ་གྱིས་ཀྱང་། རི་ལྷར་སྐད་ཅིག་མཐའ་ཡོད་ལྟར། ཐོག་མ་དབུས་ཀྱང་བརྟག་པར་གྱིས། །སྐད་ཅིག་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་བྱིར། །འཛིག་རྟེན་སྐད་ཅིག་ལ་མི་གནས། ཐོག་མ་དབུས་དང་ཐ་མའང་། །སྐད་ཅིག་བཞིན་དུ་བལྟ་བར་བྱ། བྱོགས་ཚད་བྱིར་ན་གཅིག་ཏུ་སྟེ། བྱོགས་མེད་པ་ནི་འགའ་ཡང་མེད། གཅིག་ཉིད་མེད་བྱིར་དུ་མ་དང་། ཡོད་པ་མེད་བྱིར་མེད་པ་འདར་མེད། གཞིག་པའམ་ནི་གཉེན་པོ་ཡིས། ཡོད་ཉིད་མེད་པར་འགྱུར་གང་ན། །དངོས་པོ་སྲིད་པ་

མ་ཡིན་པས། །གཞིག་པའམ་གཉེན་པོར་རི་ལྷར་འགྱུར།^༥ །ཞེས་གསུངས་སོ།།

ང་ཉ དེ་ལ་སྒྲེས་པའི་མ་ཡིན་དགག་གཞན་དགག་པ།

དངོས་པོར་མ་གྱུར་པའི་དོན་དམ་པའི་མ་ཡིན་དགག་དགག་པ་ནི། གཟུང་ཡུལ་དུ་སྒྲུང་བའང་
འཛིན་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པར་སྒྲོང་བས་གྲུབ་པོ། །ཤེས་བྱའང་ཤེས་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་དང་
གཞལ་བྱའང་ཚད་མས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་དང་བརྗོད་བྱའང་རྗོད་བྱེད་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་དང་
ཆོས་ཉིད་ཆོས་ཅན་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་དང་། དེ་མ་ཡིན་ལས་ཐ་དད་དུ་འབྱེད་པའི་གཞན་སེལ་བ་
ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པས་ཞེན་དུ་རུང་བ་ཞེས་པའི་མཆོན་བྱའང་ཞེན་པ་པོའི་རྟོག་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པས་
སྒྲོང་བས་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་འཛིག་གི་རྒྱ་མཚན་མཚན་ཉིད་ཀྱང་འདིའི་རྒྱ་མཚན་ཞེས་མཆོན་བྱས་
ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པར་ཡང་སྒྲོང་བས་ངེས་སོ།།

ཡང་དག་པའི་གཅིག་དང་དུ་མས་སྒྲོང་བ་ཡང་དག་པའི་རང་བཞིན་མེད་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་ཅེས་
པས་ཁྱབ་བྱ་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད་དང་། རང་བཞིན་མེད་པ་གཅིག་དང་དུ་བྲལ་ལ་ཡོད་པ་ཞེས་པ་ཁྱབ་
བྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་ལྟོག་པ་རེ་རེ་ལ་དོན་སྤྱི་རེ་རེ་འཆར་བའི་རྟོག་པས་ཞེན་དུ་རུང་བས་ཆོས་ཐ་དད་
དུ་འབྱེད་པ་ལ་སྒྲེས་ཏེ། ཆོས་ཐ་དད་མེད་པ་ལ་དེ་ལ་དེ་ཡོད་ཅེས་པ་མི་འཐད་པའི་བྱིར་དང་། ཆོས་ཐ་
དད་དུ་བརྗོད་པའང་དོན་སྤྱི་ཐ་དད་དུ་ཤར་བའི་རྟོག་པས་ཞེན་དུ་རུང་བ་ལ་བརྗོད་པའི་བྱིར་དེ་དག་ཀྱང་
ཞེན་པར་བྱེད་པའི་རྟོག་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་པའི་ཆོས་དངོས་པོའི་སྤྱི་དང་
བྱེ་བྲག་མཐའ་དག་བཅའ་ན་གཅིག་དང་དུ་མ་ལ་སོགས་པར་མ་རྟེན་དེ་ལ་བྱེ་བྲག་དབྱེད་པས་བདེན་
ཞེན་ལོག་པ་ན། དེས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སྒྲུང་བ་དང་ཤེས་བྱ་དང་གཞལ་བྱ་ལ་སོགས་པ་ལའང་
བདེན་ཞེན་གྲགས་ལ་སྒྲོག་སྟེ་ཡང་དག་པར་བྱེད་པར་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་པའི་
ཆོས་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་མཐར་ཐུག་དབྱེད་པའི་གཞལ་བྱར་མེད་ཀྱང་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཆོས་ཤེས་
བྱ་ལ་སོགས་པ་མཐར་ཐུག་དབྱེད་པའི་གཞལ་བྱར་ཁས་ལེན་ན་མི་མ་མཐོང་ཡང་དུ་བ་མེའི་འབྲས་ལྷུ་
འདོད་པ་ཅིས་དགག་ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་ཆོས་མངོན་སུམ་དུ་མ་གྲུབ་ན་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ཆོས་མངོན་སུམ་
དུ་གྲུབ་པ་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་ཆོས་བྱེ་བྲག་དབྱེད་ན་མ་རྟེན་དེ་མཐར་ཐུག་དབྱེད་པའི་
གཞལ་བྱར་མ་གྲུབ་ན་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ཆོས་མཐར་ཐུག་དབྱེད་པའི་ཡུལ་དུ་གྲུབ་པ་འགལ་ཏེ། མཐར་

ཐུག་དབྱེད་པའི་ཡུལ་དུ་གྲུབ་པའི་ཚེས་ཅིང་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ནི་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་གཞི་
ངེས་པར་བྱེད་པའོ།།

ཅ དེ་ལ་མཚན་ཉིད་རྟེན་པར་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ།

མཚན་གཞི་དེ་ལ་མཚན་ཉིད་རྟེན་པར་ངེས་པར་བྱེད་པ་ནི། དེ་ལྟར་དབྱད་ན་ཅིར་ཡང་མ་
གྲུབ་པ་ནི་ངོ་བོ་ཅིར་ཡང་མ་གྲུབ་པས་བྱད་པར་མཐའ་དག་དང་བུལ་བར་ངེས་ལ། བྱད་པར་དབྱད་དུ་
མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་བྱེད་ཐུག་དབྱད་པས་བདེན་པའི་ཞེན་པ་བསྐྱོག་དུ་མེད་པར་གྲུབ་ཅིང་། མཐར་ཐུག་
གཞན་མེད་པས་སྒྲོ་མཐར་ཐུག་དབྱེད་པའི་ཚད་མར་ངེས་ཤིང་ཅིར་ཡང་མ་གྲུབ་པ་ཉིད་མཐར་ཐུག་
དབྱེད་པའི་གཞལ་བྱར་ཡང་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །མ་ཡིན་དགག་ཐམས་ཅད་རང་གི་ཡུལ་ཅན་ཀྱི་ཚད་མས་
ངེས་པ་ནི་དེ་ལ་བྱེད་ཐུག་དབྱད་པས་བདེན་ཞེན་ལྡོག་པར་གྱོང་བས་ཡུལ་ཅན་མཐར་ཐུག་མི་དབྱེད་པའི་
སྒྲོར་གྲུབ་ལ། ཡུལ་ཡང་དེའི་ཤེས་བྱ་དབྱད་མི་བཟོད་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྟོན་པ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཐབས།

དེ་ལྟར་ཤེས་བྱ་ངེས་པར་བྱས་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྟོན་པ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཐབས་ནི།
ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ལམ་ཀྱི་རྟེན་རིགས་སད་པ་དང་། ལམ་ཀྱི་རྩ་བ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
སེམས་དང་། ཐབས་མཁས་པས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚཱུལ་བསྐྱུབ་པ་ཡིན་ལ། རོན་དམ་པའི་བདེན་པ་
ལ་བརྟེན་ནས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚཱུལ་སྐྱུབ་པ་ཡིན་པས།

ཀུན་རྫོབ་ལ་བརྟེན་པའི་ཐབས་ཀྱི་བྱ་བ་དང་། རོན་དམ་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་བྱ་བ་གཉིས་ཀྱིས་ངེས་པར་བྱའོ།།
དང་པོ་ཀུན་རྫོབ་ལ་བརྟེན་པའི་ཐབས་ཀྱི་བྱ་བ་ལའང་། དཀོན་མཆོག་ལ་སྐྱབས་སུ་འགོ་བཤེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རིགས་ཀྱི་རྩལ་པ་སད་
པར་བྱེད་དང་། བྱང་ཆུབ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་ཀྱི་རྩ་བ་གསུང་བ་དང་། ཐབས་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ཡོངས་
སུ་རྫོགས་པར་བྱ་བའོ།།

དང་པོ་(དཀོན་མཆོག་ལ་སྐྱབས་སུ་འགོ་བཤེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རིགས་ཀྱི་རྩལ་པ་སད་པར་བྱ་བ་^(༡))ནི། བདག་དང་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རོན་དམ་པར་སྟོང་པ་ཉིད་དང་ཀུན་རྫོབ་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུར་མ་རྟོགས་པས་ཉར་
ལེན་ཀྱི་སྤང་བོ་ལ་དངོས་པོར་ཞེན་པ་བརྟན་པོར་འཇུག་ལ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་རྒྱུད་ལ་སྐྱད་ཅིག་

མ་མ་ཡིན་པས་རྟག་པར་ཞེན་པ་དང་། སྐད་ཅིག་དང་རྒྱལ་དུ་མ་མ་ཡིན་པས་^{༡༠}གཅིག་པུར་ཞེན་པ་དང་།
 ལྷ་མས་ཕྱི་མ་ལ་དབང་སྐྱུར་བའང་རང་ཉིད་ཀྱིས་རང་ལ་དབང་སྐྱུར་བ་ཡིན་པས་བྱེད་པ་པོ་རང་དབང་
 ཅན་དུ་ཞེན་ཏེ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་འཇུག་པས་ན། རི་སྤྱིད་དངོས་པོར་འཛིན་ཡོད་པ། །དེ་སྤྱིད་
 དེ་ལ་རར་འཛིན་ཡོད།^{༡༡} །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། རར་འཛིན་པ་ལས་དེ་ལ་ལྟོས་པའི་གཞན་དུ་
 འཛིན་པ་དང་། ཡིད་དུ་འོང་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་ཡིད་དུ་མི་འོང་པ་ལ་སྤང་པ་དང་ཡོན་ཏན་དུ་སྐྱོམ་པས་
 དྲིགས་པ་དང་བདེན་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡིད་གཉིས་དང་ཐེ་ཚོམ་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་བར་འགྱུར་བས།
 བདག་ཡོད་ན་ནི་གཞན་དུ་ཤེས། །བདག་གཞན་ཆ་ལས་འཛིན་དང་སྤང་། །དེ་དག་དང་ནི་ཀུན་འབྲེལ་
 ལས། །ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བར་འགྱུར།^{༡༢} །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།།

ཉོན་མོངས་པ་དེ་དག་ལས་ཀྱང་རྟག་པར་ལ་སོགས་པར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པའི་མོངས་པ་དང་ཕུང་
 པོ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་ཆགས་པས་འདོད་པའི་ཁམས་ཀྱི་ལྟ་དང་མི་ར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་དགོ་བ་
 བརྩའི་ལས་ཀྱི་ལམ་བསོད་ནམས་དང་། བསམ་གཏན་དང་སྟོམས་འཇུག་གི་ཁམས་གོང་མ་སྐྱབ་པར་
 བྱེད་པའི་མི་གཡོ་བའི་ལས་སོག་ལ། ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་རན་སོང་གསུམ་སྐྱབ་པར་
 བྱེད། མི་དགོ་བ་བརྩའི་ལས་ཀྱི་ལམ་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས་སོག་པས་ཁམས་གསུམ་དུ་སྐྱེ་བ་
 འཛིན་ཅིང་སྐྱེ་གྲ་ན་འཆི་དང་རན་སོང་གི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་ལ་སོགས་པ་མཐའ་མི་མངོན་པའི་འཛིགས་པ་
 ཡིད་ལ་བྱས་ལ། དེ་དག་ལས་སྐྱོབ་པ་འང་རང་ཉིད་སྐྱེ་གྲ་ན་འཆི་ལས་མ་གྲོལ་བའི་སྤྱིད་ཅེ་དང་ཚངས་
 པ་དང་དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་ལ་རུས་པ་བྱེད་པས། བསྐྱེལ་པ་དབག་ཏུ་མེད་པར་ཚོགས་བསྐྱབས་པས་
 སྐྱུག་སྐྱེལ་མཐར་ཕུང་སྟེ་འགོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མགོན་དང་སྐྱབས་མཛད་པའི་སངས་རྒྱས་བཙུང་ལྷན་
 འདས་ལམ་སྟོན་པ་དང་། དེས་གསུངས་པའི་ལུང་གི་ཚེས་བདག་མེད་གཉིས་སྟོན་པའི་སྐྱུ་དང་རྟོག་པ་
 དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་མཐོང་བའི་དུས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་ལ།^{༡༣} དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་ནས་ཡུལ་འགོག་པ་ལ་
 དམིགས་པའི་སྒྲིས་པ་མེད་པ་གསལ་བར་སྤང་བའི་ཤེས་རབ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་བའི་ལམ་ཡིན་པས་
 ཚེས་དཀོན་མཆོག་ལམ་དང་། ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དགོ་འདུན་ཚོགས། ལམ་ལ་
 བར་ཆད་སེལ་ཅིང་མཐུན་པའི་རྒྱུན་སྐྱབ་པའི་ལམ་བསྐྱབ་པའི་གོགས་སུ་བབྱང་སྟེ་སེམས་ཐམས་ཅད་
 ཀྱི་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱས་ལ། བདག་དང་སེམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཛིགས་པ་ལས་བསྐྱེལ་
 བར་བྱའོ་ཞེས་སྐྱབས་སུ་འགོ་བའི་སེམས་བསྐྱེད་དེ། སྐྱེས་སུ་དམ་པ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། དམ་པའི་ཚེས་

ཉན་པ་དང་། ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱ་བ་དང་། ཚས་དང་མཐུན་པས་བསྐྱབ་པ་ནན་ཏན་དུ་བྱ་བ་དང་།
 དབང་པོ་མི་ཁྱོད་པ་དང་། སྤོམ་པ་ཡང་དག་པར་སྤང་བ་དང་། སེམས་ཅན་ལ་སྤྱིང་བརྩེ་བ་དང་། ཏུས་
 དང་ཏུས་སུ་དཀོན་མཆོག་མཆོད་པ་ལ་བརྩོན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐུན་མོང་གི་བསྐྱབ་བྱ་བརྒྱད་དང་། གང་
 ཞེས་སངས་རྒྱུ་བསྐྱབས་འགྲོ་བ། འདི་ནི་ཡང་དག་དགེ་བསྟན་ཏེ། ཞམ་དུ་འདར་ལྷ་རྣམས་གཞན་དག་ལ།
 རྒྱུ་བས་སུ་འགྲོ་བར་མི་བྱའོ། འདམ་པའི་ཚས་ལ་རྒྱུ་བས་འཛོལ་ན། འཛོལ་བའི་གསོད་པའི་སེམས་དང་
 བྲལ། འདག་འདུན་ལ་ནི་རྒྱུ་བས་འཛོལ་བ། ལུ་སྟེགས་ཅན་ལ་ཕྱོགས་མི་བྱ།^༤ ཞེས་པའི་ཐུན་མོང་
 མ་ཡིན་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་བསྐྱབ་པས་ཐོག་མར་ཐར་པའི་ཆ་མཐུན་གྱི་དགེ་བའི་རྩ་བ་བསྐྱེད་དེ་རིགས་
 གྱི་རྩལ་པ་སད་པས་ཐོག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་སྟོན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་ལམ་གྱི་རྩ་བ་བྱང་རྒྱུ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི། འཁོར་བའི་སེམས་ཅན་འདི་དག་
 ཐམས་ཅད་གྱིས་འཁོར་བ་མཐའ་མེད་གྱི་ནད་དུ་སྐྱེ་བ་སྤངས་པ་ན། སའི་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱ་ལྷག་གི་རི་
 ལུང་གངས་ཅམ་དུ་བགང་བར་བདག་གི་པ་དང་མ་དང་ཕུ་རྟ་དང་སྐལ་ཅན་མ་དང་གཉེན་དང་རྩ་ལག་
 དུ་ཡུར་ཏེ་བདག་ལ་ཕན་པ་དཔག་དུ་མཐེད་པ་བྱས་པའི་དྲིན་དྲན་པས་ཡིད་དུ་འོང་བའི་འདུ་ཤེས་
 བསྐྱོམས་ཏེ། དེ་དག་དངོས་པོར་ཞེན་པའི་དབང་གིས་གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་དེ་ལས་ཉོན་
 མོངས་པ་དང་དེ་ལས་ལས་སྣ་ཚོགས་བསགས་ཏེ་ཁམས་གསུམ་གྱི་འཁོར་བར་ཟོ་རྒྱན་གྱི་འཁོར་ལོ་
 ལྟར་སྐྱེ་ཤིང་མཐའ་མི་མཛོན་པར་འཁོར་བ་དང་། བྱད་པར་དུ་དཔྱལ་བ་དང་ཡི་དགས་དང་དུད་འགྲོའི་
 སྐྱེ་གནས་ངན་པར་སྟག་བསྐྱལ་བརྟག་པར་དཀའ་བ་འཛིན་ཏེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་རྩལ་སྤྲོ་རབ་གྱི་གངས་
 དང་མཉམ་པར་སྟག་བསྐྱལ་མཐའ་ཡས་པ་ཉམས་སུ་ཁྱོང་བ་ལ་སྤྱིང་རྩེ་བསྐྱེད་དེ། དེ་ཀྱན་འཁོར་བའི་
 སྟག་སྟལ་ལས་བཏོན་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་དགོད་པའི་ཕྱིར་བདག་གིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་
 བསྐྱབ་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱང་རྒྱུ་གྱི་སེམས་སྟོབ་དཔོན་ནམ་དཀོན་མཆོག་གི་སྟུན་སྟར་བསྐྱེད་དེ། སེམས་
 ཅན་ནམ་ཡང་སྟོས་མི་སྤང་བ་དང་། སྟེག་པ་ཐམས་ཅད་ཟད་པར་བྱེད་ཅིང་དགེ་བ་ཟད་མི་ཤེས་པར་
 བསྐྱབས་ལ་མཐར་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཕན་ཡོན་རྩེས་སུ་དྲན་པ་དང་། ཉིན་
 དང་མཚན་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་སྤང་བ་དང་། ཚོགས་ཆེན་པོ་གཉིས་ཅི་རྩལ་གྱིས་བསགས་པ་དང་། བྱང་
 རྒྱུ་གྱི་སེམས་བརྩེད་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་སྒྲུ་མ་དང་མཚོད་འོས་སྤྱོད་པ་དང་། འགྲོད་པའི་གནས་མ་ཡིན་པ་
 དགེ་བའི་ལས་ལ་འགྲོད་པ་བསྐྱེད་པ་དང་། སེམས་བསྐྱེད་པའི་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་ལ་ངན་སེམས་

ཀྱིས་ཚིགས་བཅད་མ་ཡིན་པ་བརྟེན་པ་དང་། སེམས་ཅན་ལ་གཡོ་དང་སྒྲུས་སྟོན་པ་རྣམས་སྤང་ཞིང་།
 གྲོག་གི་ཕྱིར་ཡང་ཤེས་བཞིན་གྱི་བརྟེན་མི་སྤྲོ་བ་དང་། གཞན་དགོ་བ་ལ་འགོད་པ་ན་ཉི་ཚེ་བའི་ཐེག་པ་
 ལ་མི་འགོད་པར་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་འགོད་པ་དང་། སེམས་བསྐྱེད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་
 སངས་རྒྱུས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཕན་པ་དང་བདེ་བའི་འདུ་ཤེས་
 ཀྱིས་གནས་པ་ཞེས་བྱ་བ་སེམས་མི་བརྟེན་པའི་རྒྱ་ལའང་གནས་པར་བྱ་སྟེ། སེམས་བསྐྱེད་པའི་བསམ་
 པ་དེས་ཟེན་ན་དགོ་བའི་ལས་བྱས་པ་ཐམས་ཅད་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་རྒྱ་ཁོ་ནར་འགྱུར་ཞིང་གནས་
 སྐབས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཟད་མི་ཤེས་པ་ལའང་ཡོངས་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ།།

ཐབས་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ལ་གསུམ་སྟེ། རང་གི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཚོས་
 ཡོངས་སུ་རྟོགས་པའི་ཐབས་དང་། སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་བྱིན་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་དང་། དེ་གཉི་གཉིས་ཐབས་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་སོ།།

དང་པོ་རང་གི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཚོས་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པའི་ཐབས་ནི་ཕ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དུག་སྟེ།
 ཕ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་། ཕ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པར་འགྱུར་བའི་མཚན་ཉིད་དང་། གཞན་སྤང་བ་དང་། སྦྱོར་བས་
 བསྐྱེད་པའི་ཐབས་བཞིས་དེས་པར་བྱའོ།།

དང་པོ་ཕ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལའང་། བྱིན་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཟང་ཟེང་གི་བྱིན་པ་དང་།
 མི་འཛིགས་པའི་དང་། ཚོས་ཀྱི་བྱིན་པའོ། ཟང་ཟེང་གི་བྱིན་པ་ལ་ཞིང་དང་། བསམ་པ་དང་། དངོས་
 པོ་གསུམ་སྟེ། ཞིང་ལ་ཡོན་ཏན་གྱི་ཞིང་ནི་དཀོན་མཆོག་དང་བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱི་ཁུར་འཛིན་པའོ། སྤྱིང་
 རྩེའི་ཞིང་ནི་སྤྲུག་བསྐྱེད་པ་དང་། མགོན་མེད་པ་དང་ཉེས་སྟོན་ལས་བསྐྱོད་སྟེ་དགོ་བ་ལ་དགོད་པར་བྱ་
 བའོ། །ཕན་འདོགས་པའི་ཞིང་ནི་ཕ་མ་དང་བླ་མ་ལ་སོགས་པའོ། །བསམ་པ་ལ་ཡོན་ཏན་གྱི་ཞིང་ལ་
 དད་པའི་བསམ་པ་དང་། སྤྱིང་རྩེའི་ཞིང་ལ་བྱམས་པ་དང་སྤྱིང་རྩེའི་བསམ་པ་དང་། ཕན་འདོགས་པའི་
 ཞིང་ལ་བྱས་པ་དྲིན་དུ་གཞོ་བའི་བསམ་པས་བྱིན་པ་ཡིན་ནོ། །དངོས་པོ་ནི་བྱི་དང་ནང་གི་དངོས་པོ་
 མཐའ་དག་སྟེ། དུག་དང་ཆང་དང་མཚོན་ལ་སོགས་པ་བྱིན་པར་མི་བྱའོ། །མི་འཛིགས་པའི་བྱིན་པ་ནི་
 ཆེ་འདྲིར་མི་དང་མི་མ་ཡིན་པའི་འཆོ་བ་ལས་སྦྱོབ་པ་དང་། བྱི་མར་ངན་སོང་དང་འཁོར་བའི་འཛིགས་
 པ་ལས་སྦྱོབ་པའི་ཐབས་ལ་སྦྱོར་བའོ། །ཚོས་ཀྱི་བྱིན་པ་ནི་ཚོས་ལ་གསུམ་པ་དང་། ཉན་པ་པོ་ལ་སྤྱིང་བརྟེ་
 བའི་འདུ་ཤེས་ཉེ་བར་བཞག་སྟེ་ཉན་པ་པོ་ལ་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་བསྐྱེད་པའི་བྱིར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ཚོས་
 འཆད་པ་དང་། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་ལ་དགོད་པའི་བྱིར་འཁོར་བ་སྤྱིང་ཞིང་ལྟ་བུ་ལས་འདས་པ་ལ་

སྒྲིབ་པའི་ཆོས་འཆད་པ་དང་། བག་ཡོད་པ་ལ་སྒྲུབ་པའི་བྱིར་འཁོར་བ་ལ་ཡིད་འབྱུང་བ་དང་མི་རྟག་པ་
དང་ལས་འབྲས་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་དང་མི་སྒྲིག་པ་དང་བྱམས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟོན་པ་འོ།།

ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་གསུམ་སྟེ། སྟོམ་པའི་དང་། དགེ་བ་ཆོས་སྒྲུབ་པའི་དང་། སེམས་ཅན་དོན་
བྱེད་དོ། །སྟོམ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ནི་ལམ་མི་དགེ་བའི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་དྲག་པོ་ལ་ཡིད་ཆེས་གིང་འབྲས་
བྱུ་ལ་གིན་ཏུ་འཛིགས་པར་ལྟ་བུས་སྒྲིབ་མི་དགེ་བ་བཅུ་ལ་སོགས་པའི་སྟེགས་པ་ཐམས་ཅད་སྒྲིབ་པ་དང་།
བྱེ་བྲག་དུ་ཉེས་སྒྲིབ་ལས་དབེན་པར་སྒྲིབ་ཀྱང་འདོད་པ་ལས་དབེན་པར་སྒྲིབ་མ་ལུས་ན། སྟོག་གཙོད་
པ་དང་མ་བྱིན་པར་ལེན་པ་དང་འདོད་པས་ལོག་པར་གཡེམ་པ་དང་བརྟུན་དང་ཆང་གི་བུར་པ་ཡོངས་
སྒྲུབ་ས་ཏེ་བསྐྱབ་པའི་གཞི་ལྷ་ལ་སྒྲོབ་པ་འཕམ། འདོད་པ་དང་ཉེས་སྒྲིབ་གཉི་ག་ལས་དབེན་པར་སྒྲིབ་
ན་སྟོག་གཙོད་པ་ལ་སོགས་པ་ཕམ་པའི་གནས་བཞི་དང་། ཆང་འབྱུང་པ་ལ་སོགས་པ་ཉེས་བྱས་ཀྱི་
རིགས་དྲག་སྒྲུབ་ས་ཏེ་དགེ་ཚུལ་གྱི་བསྐྱབ་པ་ལ་བསྐྱབ་པ་འཕམ། ཕམ་པའི་གནས་བཞི་དང་ལྟག་མ་བཅུ་
གསུམ་དང་སྒྲུབ་པའི་ལྷ་བྱེད་སྒྲུབ་ཏུ་དང་། ལྷ་བྱེད་འབའ་ཞིག་པ་དགུ་བཅུ་དང་སོ་སོར་བཤགས་
པར་བྱ་བ་བཞི་དང་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ལས་འདས་པའི་ཉེས་བྱས་བརྒྱ་ཅུ་བཅུག་ཉེས་སྒྲུབ་ས་ཏེ་དགེ་སྒྲིབ་
གི་བསྐྱབ་པ་ལ་སྒྲོབ་པ་དང་། བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་སྟོམ་པ་ཡང་བྱང་ས་ནས་གསུངས་པའི་རྩ་བ་བཞི་
དང་། “ནམ་མཁའི་སྒྲིབ་པའི་མདོའ་དང་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ནས་གསུངས་པའི་ཕམ་པའི་གནས་སྒྲུབ་
པ་འོ། །དགེ་བ་ཆོས་སྒྲུབ་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ནི་གཞན་དགེ་བ་ལ་དགོད་པའི་དོན་དུ་རང་གི་བརྩོན་པ་བཏང་
སྟོམས་སྒྲུབ་པ་དང་ན་བ་དང་དུབ་པ་མ་གཏོགས་པར་སྐད་ཅིག་ཙམ་ཡང་ལྟོད་པ་མེད་པར་དགེ་བའི་
ལས་ལ་བརྩོན་པས་དུས་དོན་མེད་པར་མི་འདའ་བ་དང་ཉེས་བྱས་སྒྲུབ་བཅུ་ཅུ་བཞི་སྒྲིབ་པ་འོ། །སེམས་
ཅན་དོན་བྱེད་ནི་ཆོ་འདིར་དགོས་པའི་སྟོགས་བྱེད་པ་དང་ནད་པའི་རིམ་གྱོ་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཕན་
འདོགས་པ་དང་། མཐར་ཡུན་གྱི་ཕན་པ་བྱང་རྒྱུ་གསུམ་ལ་འགོད་པའི་ཆེད་དུ། གཞན་ལམ་ལ་དགོད་
པའི་སྐལ་བ་ཡོད་པ་མཐོང་ན་རང་གི་སྟོག་ཆད་པས་ཀྱང་མི་འཛིགས་པར་འབད་པ་ཆེན་པོས་དེ་དག་
པའི་ལམ་ལ་འགོད་པ་དང་ཉེས་བྱས་བཅུ་གཉིས་སྒྲུབ་པ་འོ།།

བཟོད་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། གཞོད་པ་བྱེད་པ་ལ་མི་མཛེད་པ་དང་། སྒྲག་བསྐྱལ་དང་དུ་ལེན་པ་
དང་། ཆོས་ལ་ངས་པར་སེམས་པ་འོ། །གཞོད་པ་བྱེད་པ་ལ་མི་མཛེད་པ་ནི་རང་ལ་གཞོད་པ་བྱེད་པ་ལྷུང་
ན་རང་གི་ལས་ངན་པའི་རྣམ་སྒྲིན་དུ་བལྟ་སྟེ། དེ་དག་ལ་ཁོང་ཁོ་བ་མི་སྦྱེད་པ་དང་། དེ་དག་ལ་ཁོ་བ་

དང་རྟེན་པ་དང་གཤེ་བ་དང་མཚང་འབྲུ་བ་སྟོང་བའོ། །སྐྱུག་བསྐྱེས་དང་དུ་ལེན་པ་ནི་རང་དགེ་བ་ལ་
སྟོར་བ་ན་གང་པ་དང་ཚ་བ་དང་བཀའ་པ་དང་སྒྲིམ་པ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱུག་སྐྱེས་ཅི་བྱུང་ཡང་བསྐྱེས་བྱུང་
ཅིང་དཀའ་པའི་སྟོད་པ་ཉིད་དོན་ཆེ་བར་ལྟ་བའོ། །ཆོས་ལ་ངེས་པར་སེམས་པ་ནི་མཚན་མ་མེད་པའི་
དོན་ཐོས་པ་ན་སྐྱུག་པ་སེམ་བའོ།།

བརྩོན་འགྲུས་ལ་ལྷ་སྟེ། གོ་ཆ་དང་། སྟོར་བ་དང་། མ་ཁུམ་པ་དང་། མི་འགོང་པ་དང་། ཆོག་
པར་མི་འཛིན་པའོ། །གོ་ཆ་ནི་དགེ་བའི་སྟོར་བ་ལ་དམ་བཅའ་བརྟན་པོས་དགེ་བའི་གོ་འགོད་པའོ།།
སྟོར་བ་ནི་ཇི་ལྟར་གོ་བཞོས་པ་བཞིན་དུ་སྟོར་བ་ནན་ཏན་དུ་བྱེད་པའོ། །མ་ཁུམ་པ་ནི་འབྲས་བུ་རེ་ཐག་
ཆད་པ་མེད་པའོ། །མི་འགོང་པ་ནི་དཀའ་བའི་སྟོད་པ་ལ་སྦྱིད་ལུག་པ་མེད་པའོ། །ཆོག་པར་མི་འཛིན་
པ་ནི་ཅུང་ཟད་ཅམ་གྱིས་ཆོག་པར་མི་འཛིན་པར་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་སྟོང་བའོ།།

བསམ་གཏན་ལ་གཉིས་ཏེ། མཚན་མ་དང་བཅས་པ་དང་། མཚན་མ་མེད་པའི་བསམ་གཏན་
ནོ། །དང་པོ་ནི་འོག་ནས་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཆོགས་གྱི་སྐྱབས་ནས་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ནི་ནི་བ་དང་
རགས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་འཛིན་ཏེན་པའི་བསམ་གཏན་དང་། སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་བྱམས་པ་
དང་སྟོང་རྗེའི་བསམ་གཏན་དང་། སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡོན་ཏན་རྗེས་སུ་བྲན་པ་དང་སྦྱོང་དང་ཆ་
ལུགས་ལ་སོགས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའོ།།

ཤེས་རབ་ནི་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཆོགས་གྱི་སྐྱབས་ནས་འཆད་པར་འགྱུར་རོ།།

ཕ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་དེ་དག་གི་མཚན་ཉིད་ནི། སེར་སྒྲ་དང་འཆལ་པའི་རྩལ་བྱིམས་དང་འབྲུག་
པ་དང་ལེ་ལོ་དང་རྣམ་གཡང་དང་ཤེས་རབ་འཆལ་པ་སྤངས་པས་མི་མཐུན་པའི་བྱིམས་སྤངས་པ་དང་།
བྱེད་པ་པོ་དང་ལས་དང་བྱ་བ་གསུམ་སྟོས་པ་དང་བྲལ་བར་རོ་གཅིག་པར་ཤེས་པས་འཁོར་གསུམ་དུ་
མི་རྟོག་པ་དང་། སྟོང་བ་པོ་ཆོམ་པར་བྱེད་པ་དང་འཆོབ་སྤངས་པ་དང་ལན་དུ་གཞོད་པ་མི་བྱེད་པ་དང་
དགོས་པའི་གོགས་བྱེད་པ་དང་རྩ་འབྲུལ་གྱིས་འདུན་པར་བྱས་ཏེ་བསྟན་པ་ལ་འཇུག་པ་དང་ཐེ་ཆོམ་
བཅད་དེ་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་བསྟེན་པས་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་དང་།
མཐར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་ལ་འགོད་པར་བྱེད་པ་སྟེ། མཚན་ཉིད་བཞི་དང་
ལྷན་པས། སྟོན་པ་མི་མཐུན་བྱིམས་ཉམས་དང་། རྣམ་པར་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ལྷན། །འདོད་པ་ཐམས་
ཅད་ཡོངས་རྫོགས་བྱེད། །སེམས་ཅན་རྣམ་སྟོན་བྱེད་རྣམ་གསུམ།^(༤) །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ལ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྤངས་པ་ནི་ཉོན་མོངས་སྤངས་པས་རྣམ་པར་དག་པའི་ཡན་ལག་གོ།
འཁོར་གསུམ་དུ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ནི་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་སྤངས་པས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་
པའི་ཡན་ལག་སྟེ། དེ་ལ་རྣམ་གསུམ་རྟོག་མེད་པས། དེ་རྫོགས་ཡོངས་སུ་དག་པ་ནི། དེའི་མི་མཐུན་
ཕྱོགས་སྤངས་ཕྱིར།^{༥༣} །ཞེས་པ་དང་། འཁོར་གསུམ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གང་། དེ་ནི་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་
པར་འདོད། །སེར་སྒྲ་ལ་སོགས་རྣམ་རྟོག་གང་། དེ་ནི་ཉོན་མོངས་སྒྲིབ་པར་འདོད། །ཤེས་རབ་ལས་
གཞན་དེ་དག་ནི། །སྒྲོང་རྒྱ་གཞན་མེད།^{༥༤} །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །འདོད་པ་རྣམས་ཡོངས་སུ་
རྫོགས་པར་བྱེད་པ་ནི་མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་གཞན་ལ་ཕན་པ་ཡིན་ལ། ཐེག་པ་གསུམ་ལས་ཡོངས་སུ་སྤྲིན་
པར་བྱེད་པ་ནི་ཡུན་དུ་ཕན་པ་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་ཡན་ལག་གོ།

པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་གོགས་སྤང་བ་ནི། སྤང་བཤད་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མཛོན་དུ་འགྱུར་བ་
སྤངས་པ་དང་^{༥༥} །ལེ་ལོ་དང་བྱི་ཤོལ་སྤངས་པས་འགྱུར་པའི་གོགས་སྤངས་པའོ། དེ་ཙམ་གྱིས་ཆོག་པར་
འཛིན་པ་སྤངས་པས་གཞན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་གོགས་སྤང་བ་ཡིན་ལ། ལན་དང་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་
ལ་རེ་བ་སྤངས་པས་དེ་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་གོགས་སྤངས་པ་ཡིན་ནོ། །མི་མཐུན་ཕྱོགས་ས་བོན་
སྤངས་པ་དང་འཁོར་གསུམ་དུ་རྟོག་པ་སྤངས་པ་དང་། ཐེག་པ་དམན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་སྤངས་པས་
རྣམ་པར་དག་པའི་གོགས་སྤངས་པ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྲིན་པ་ནི། །མ་ཆགས་མི་ཆགས་
ཆགས་པ་མེད། །ཆགས་པ་ཉིད་ཀྱང་མ་ཡིན་ཏེ། །མ་ཆགས་མི་ཆགས་ཆགས་པ་མེད།^{༥༦} །ཞེས་
གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།

པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་སྦྱོར་བས་བསྐྱབ་པའི་ཐབས་ནི། དང་པོ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྤྱིར་
བཙུང་བས་བསྦྱོད་དེ།^{༥༧} དེ་དག་འཁོར་བའི་སྤྲུག་སྤུལ་ལས་བསྐྱལ་ལ་བྲུ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་
འགོད་པའི་ཐབས་སུ་བདག་གི་དགོ་བའི་ཆོགས་འདི་རྫོགས་པར་བྱའོ་རྣམ་པས་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་གང་
བསྐྱབ་པའི་སྦྱོར་བ་ལ་ཞུགས་སྟེ་དགོ་བའི་སྦྱོར་བ་དེའི་བསོད་ནམས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བསྦྱོར་
སྤྲིན་པ་དང་། ཉོན་མོངས་དང་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་བསམ་པ་དང་འཛིག་རྟེན་པའི་འབྲས་བུ་འདོད་པ་དང་
ཐེག་པ་འོག་མ་དོན་དུ་གཉེས་པ་དང་མ་འདྲིས་པའི་རྒྱལ་ཁྲིམས་དང་། དེའི་ཆོ་དཀའ་བའི་བཟོད་པ་
བཟོད་པ་དང་། དགོ་བའི་ལས་དེ་ཉིད་ལ་སྦྱོར་བ་བཙོན་འགྲུས་དང་། ཡུལ་གཞན་ལ་མི་གཡེང་བ་བསམ་
གཏན་དང་། སྦྱོར་པ་ལྷ་བྱུང་ཤེས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་ཟིན་པར་བྱས་ཏེ། སྦྱོར་བ་དེ་ཡོངས་སུ་

རྩོགས་པ་དང་། རྒྱ་མ་ལུ་བུའི་སྒྲོས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སྤྲོ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་
རྩོགས་པའི་བྱང་རྒྱལ་དུ་བསྐྱོ་བར་བྱའོ།

སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྤྲོ་ན་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་ནི། བསྐྱེད་དོས་བཞི་སྟེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
གསུམ་པ་ལ་དགོད་པའི་ཆེད་དུ་ཟང་ཟིང་གི་སྤྲོ་ན་པ་བྱིན་པས་ཕན་བཏགས་ཏེ་ཆོས་བཤད་པའི་སྟོན་
བསྐྱབས་པ་སྤྲོ་ན་པ་དང་། དེ་ལ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ཆོས་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བཤད་དེ་དེ་ལ་ཡིད་ཆེས་
ཤིང་ངེས་པ་ཐོབ་པར་བྱ་བ་སྟན་བར་སྤྲོ་བ་དང་། སྤྲོ་ལ་པ་རི་བཞིན་དུ་བསྐྱབ་པ་ནན་ཏན་བྱེད་པ་ལ་
སྤྲོ་བར་བྱེད་པ་དོན་སྟོན་པ་དང་། གཞན་སྐྱབ་པ་ལ་མི་ལོག་པར་བྱ་བའི་བྱིར་བདག་ཉིད་ཀྱང་རི་སྐད་
དུ་སྤྲོས་པ་དེ་བཞིན་དུ་བྱེད་པས་གཞན་གྱི་བྱི་མ་སྟོང་བ་དོན་མཐུན་པ་བཞིས་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་
འདོགས་པ་སྟེ། ཕན་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་དང་ནི། །འཛིན་པར་བྱེད་དང་འཇུག་བྱེད་དང་། །དེ་བཞིན་
རྩིས་སུ་འཇུག་བྱེད་པ། །བསྐྱེད་པའི་དོས་པོ་བཞིར་ཤེས་བྱ། །དང་པོ་སྟོན་འགྱུར་དོས་པོ་སྟེ། །གཉིས་
པ་ཡིས་ནི་མོས་པ་ཡིན། །གསུམ་པ་ཡིས་ནི་བསྐྱབ་པ་སྟེ། །བཞི་པས་རྣམ་པ་སྟོང་བའོ།^{༤༩} །ཞེས་
གསུངས་པ་ཡིན་ལོ།

དེ་གཉི་གསལ་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་ནི། སངས་རྒྱུས་བཙུམ་ལྷན་འདས་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡོན་
ཏན་རྩིས་སུ་བྱན་པས་རབ་ཏུ་དང་པོ་ཡིད་ཀྱིས་རྩིས་ཏེ་བར་བཤམས་པ་དང་བསྐྱབས་པའི་སྟོན་ནས་
དགོན་མཆོག་མཆོད་པ་དང་། དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཚུལ་བྲིམས་ཀྱིས་དུལ་བ་དང་། སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་
པས་ཞི་བ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པས་ཉེ་བར་ཞི་བ་དང་། སྟོབ་མཁས་ཡོན་ཏན་ལྷག་པ་དང་།
གཞན་གྱི་དོན་ལ་མི་གཡེལ་བས་བརྩོན་པ་དང་བཅས་པ་དང་། མང་དུ་ཐོས་པས་ལུང་གིས་སྤྲུག་པ་དང་།
ཤེས་བྱའི་དེ་ཁོ་ན་ཏྟགས་པ་དང་། ཆོས་སྟོན་པའི་བརྗོད་པ་ལ་མཁས་པ་དང་། རྟོད་པ་དང་བཀྱར་སྟེ་
དོན་དུ་མི་གཉེར་བ་དང་། གཞན་གྱི་དོན་ལ་སྟོབ་པའི་མཚན་ཉིད་བཅུད་ལྷན་པ་དང་། ཚད་མེད་
པའི་སྒྲོས་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་འདོགས་པ། རྟོད་པ་དང་བཀྱར་སྟེ་དང་རིམ་འགྲོ་དང་བཀའ་བཞིན་དུ་
བསྐྱབ་པའི་སྟོན་ནས་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བདེ་བ་དང་
ཕྱད་པར་འདོད་པའི་བྱམས་པ་དང་། ལྷག་བསྐྱེད་དང་བྲལ་བར་འདོད་པའི་སྟོང་རྩེ་དང་། བདེ་བ་དང་
མི་འབྲལ་བར་འདོད་པ་དགའ་བ་དང་། དེ་དག་གི་ཉོན་མོངས་པ་ཉེ་བར་ཞི་བར་འདོད་པ་བཏང་སྟོམས་
རྒྱུ་དུ་བསྐྱོམ་པ་ཚད་མེད་བསྐྱོམ་པ་གསུམ་གྱིས་^{༥༠} ལ་ལོ་དུ་བྱིན་པ་བསྐྱོམ་པ་དང་། བསྐྱེད་པའི་དོས་

པོའི་སྟོབས་བསྐྱེད་པས་རང་དང་གཞན་གྱི་དོན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་བ་སྟེ། དེ་ལྟར་བཅོམ་ལྷན་
འདས་ལ་དད་པ་རབ་བསྐྱེད་ཅིང་། །རྗེས་དང་བཀྱར་སྟེ་ཆེན་པོས་གིན་ཏུ་རྒྱན་མཆོད་ལྷན། །ཡོན་ཏན་
མང་ལྷན་ལན་བྱེད་བཤེས་ལ་རྟག་བསྟེན་པ། །འགྲོ་ལ་རྗེས་སུ་བརྩེ་བས་སྐྱབ་པ་ཀྱན་ཐོབ་འགྱུར་༥༥།
ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།།

དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་བྱ་བ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་བསྐྱབ་པ་ལ་
གསུམ་སྟེ། །ཐོས་པའི་ཤེས་རབ་བསྐྱབ་པ་དང་། བསམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་བསྐྱབ་པ་དང་། བསྟོམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་
ཤེས་རབ་བསྐྱབ་པ་འོ། །དང་པོ་ཐོས་པའི་ཤེས་རབ་བསྐྱབ་པ་ནི་གང་ལ་མཉན་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་དང་། གང་མཉན་པར་བྱ་བའི་ཆོས་
དང་། རི་ལྟར་མཉན་པ་འོ།།

དང་པོ་གང་ལ་མཉན་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་ནི། དག་བའི་བཤེས་གཉེན་སྲར་བཤད་པའི་མཚན་
ཉིད་དང་ལྷན་པ་ལ་མཉན་ཏེ། བཤེས་གཉེན་དུལ་བ་ཞི་ཞིང་ཉེར་ཞི་བ། །ཡོན་ཏན་ལྷག་པ་བརྩོན་
བཅས་ལུང་གིས་སྟུག་ །དེ་ཉིད་རབ་ཏུ་རྫོགས་པ་སྤྲུལ་ཁས་ལྷན། །བརྩེ་བའི་བདག་ཉིད་སྟོབ་སྤངས་ལ་
བསྟེན། ༥༥ །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་གང་མཉན་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ནི། བདེ་བར་གཤེགས་པའི་གསུང་རབ་བརྗོད་བྱ་
བདེན་པ་གཉིས་སྟོན་པས་དོན་དང་ལྷན་པ་དང་། རྗོད་བྱེད་ཚིག་དྲི་མ་མེད་པ་ཡིན་པས་ཆོས་ཉི་བར་
འབྲེལ་བ་དང་། འབྲས་བུ་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་སྤྲོད་པར་བྱེད་པ་དང་། ལྷ་རན་ལས་འདས་
པའི་ཕན་ཡོན་སྟོན་པའི་མཚན་ཉིད་བཞི་དང་ལྷན་པ་མཉན་པར་བྱ་སྟེ། ལྷག་པའི་བསམ་པ་བསྐྱལ་བའི་
མདོ་ལས། བྱམས་པ་རྒྱ་བཞིས་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གསུངས་པའི་སྟོབས་པར་རིག་པར་བྱའོ།།
བཞི་གང་ཞེན། བྱམས་པ་འདི་ལས་སྟོབས་པ་དོན་དང་ལྷན་པ་ཡིན་ཏེ་དོན་མེད་པ་དང་ལྷན་པ་མ་
ཡིན་པ་དང་། ཆོས་དང་ལྷན་པ་ཡིན་ཏེ་ཆོས་མ་ཡིན་པ་དང་ལྷན་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་
འབྲི་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ་ཉོན་མོངས་པ་འཕེལ་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། ལྷ་རན་ལས་འདས་པའི་
ཡོན་ཏན་དང་ཕན་ཡོན་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ་འཁོར་བའི་ཡོན་ཏན་དང་ཕན་ཡོན་སྟོན་པ་མ་ཡིན་པ་འདི་
བཞིས་སོ། ༥༥ །ཞེས་པ་དང་། བཅོམ་ལྷན་འདས་མི་ཕམ་པས་ཀྱང་། གང་ཞིག་དོན་ལྷན་ཆོས་དང་ཉེར་
འབྲེལ་ཞིང་། །ཁམས་གསུམ་ཉོན་མོངས་ཀྱན་ནས་སྤྲོད་བྱེད་གསུང་། །ཞི་བའི་ཕན་ཡོན་སྟོན་པར་
མཛད་པ་གང་། །དེ་ནི་དྲང་སྤྲོད་གསུང་ཡིན་བརྗོད་པ་གཞན། ༥༦ །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ།།

བཀའ་ལའང་དྲང་བའི་དོན་དང་ངེས་པའི་དོན་གཉིས་ལས་སྒྲིམ་པ་མེད་པ་དོན་དམ་པའི་
བདེན་པ་སྟོན་པ་དང་དེའང་ཚད་མས་གྲུབ་པ་སྟོན་པ་ངེས་པའི་དོན་གྱི་མདོ་སྤེམ་མཉན་པར་བྱ་སྟེ། ངེས་
པའི་དོན་ཡང་གང་ལ་བྱ་ཞེན། ཚད་མ་དང་བཅས་པ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་
བཤད་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ནི་དེ་ལས་ལོག་གི་ཉུང་བར་མི་རྣམས་པའི་ཕྱིར་དོ།^{༡༥} །ཞེས་སྒྲིབ་དཔོན་
ཀ་མ་ལ་གི་ལས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །བཀའ་དེའི་དོན་གསལ་བར་བྱེད་པ་བསྟན་བཅོས་སངས་རྒྱུ་
འབའ་ཞིག་ཡིད་ཆེས་པའི་གནས་སུ་བྱེད་ཅིང་། ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྣམ་གཡེང་གི་རྟོག་པ་མེད་པའི་གང་
ཟག་གིས་བཤད་པ་བརྗོད་བྱ་ཐར་པ་དང་མཐུན་པའི་ལམ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་དེ་དག་ཀྱང་མཉན་པར་བྱ་
བ་ཁོན་ཡིན་ཏེ། གང་ཞིག་རྒྱལ་བ་སྟོན་པ་ལག་ལེན་གི། །དབང་བྱས་རྣམ་གཡེང་མེད་ཉིད་ཅན་གྱིས་
བཤད། །ཐར་པ་ཐོབ་པའི་ལམ་དང་རྗེས་མཐུན་བ། །དེའང་དྲང་སྟོང་གསུང་བཞིན་སྒྲིབ་སྒྲུང་།^{༡༦} །
ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

རྗེ་ལྷ་མཉན་པའི་ཚུལ་ཡང་མདོ་ལས། ལེགས་པར་རབ་ཏུ་ཉོན་ལ་ཡིད་ལ་བྱུང་གིག་དང་
བཤད་པར་བྱའོ།^{༡༧} །ཞེས་གསུངས་པས། ཉན་པ་པོའི་སྟོན་རྣམས་པ་གསུམ་སྒྲུངས་ནས་མཉན་པར་བྱ་
བ་ཡིན་ཏེ། །ལེགས་པར་བྱང་ཅས་པས་ཉན་པའི་སྟོན་ཁ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཉེས་པ་ཚིག་དང་དོན་སྟོང་ལ་གཏན་མི་
འཛོག་པ་སྤངས་ཏེ། ཡིད་གཏོད་ཅིང་སྒྲིམ་པ་དང་བཅས་པས་ཚིག་གཟུང་ཞིང་དོན་ངེས་པར་བྱའོ། །རབ་
ཏུ་ཉོན་ཞེས་པས་སྟོན་དྲི་མ་ཅན་གྱི་ཉེས་པ་སྤངས་ཏེ། དཔག་དོག་དང་འགྲན་སེམས་ལ་སོགས་པ་ཞེས་དྲ་
གིས་ཀྱན་ནས་བསྐྱང་ནས་ཞེས་དེ་གི་དུག་རྒྱས་བསྐྱང་པས་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་པའི་རྒྱར་
འགྱུར་ལ། རྟེན་པ་དང་བཀྱར་སྟེ་ལ་སོགས་པ་འདོད་པའི་བསམ་པས་ཀྱན་ནས་བསྐྱང་ནས་འདོད་
ཆགས་ཀྱི་བརྟོག་རྒྱས་གོས་པས་འཁོར་བའི་ཉེས་པ་ལས་མི་གྲོལ་བར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར། ཀྱན་སྟོང་ངན་
པ་དེ་དག་སྤངས་ཏེ་རང་ཉིད་དུལ་བ་དང་ཞི་བ་དང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་ཉེ་བར་ཞི་བ་དོན་དུ་
གཉེར་བ་དང་གཞན་ལམ་གསུམ་ལ་བཀོད་པས་འཁོར་བ་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་དོན་དུ་གཉེར་བས་
མཉན་པར་བྱའོ། །ཡིད་ལ་བྱུང་ཞེས་པས་ནི་སྟོན་ཞབས་དོལ་གྱི་ཉེས་པ་དྲན་པ་ལ་མི་འཛོག་པ་སྤངས་
ཏེ་ཡང་ནས་ཡང་དུ་འདྲིས་པར་བྱ་བས་དྲན་པ་ལ་གནས་པར་བྱ་སྟེ་མཉན་པར་བྱའོ། །

བསམ་པ་ལས་བྱུང་པའི་གེས་རབ་ལས་འཇུག་པ་ནི། སྤར་གེས་བྱའི་རང་བཞིན་ངེས་པའི་
སྐབས་སུ་གཏན་ལ་ཐབ་པའི་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ལ་དང་པོར་བརྟག་པར་བྱའོ། །དེ་ནས་མཚན་

ཉིད་དང་མཚན་གཞི་ལ་བརྟག་པར་བྱའོ། །དེ་ནས་དེ་དག་ངེས་པར་བྱེད་པའི་ཚད་མ་ལ་བརྟག་པར་བྱའོ། །དེ་ནས་ཚད་མས་ངེས་པའི་དོན་ལ་ཡིད་ཆེས་ཆེས་པས་དགའ་བས་བརྟུ་བར་བྱའོ། །དེ་གཉི་ག་ལའང་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚྭ་ལ་ཇི་སྐད་བཤད་པ་ལྟར་དང་པོར་སེམས་བསྐྱེད་པས་ཀྱན་ནས་བསྐྱང་སྟེ་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དུག་ལྷན་དུ་བསྐྱབས་ནས་མི་དམིགས་པས་བྱང་ཆུབ་དུ་བསྟོ་བར་བྱའོ། །

བསྐྱོམས་པ་ལས་བྱུང་བ་རྗེས་སུ་བསྐྱབས་པའི་ཚུལ་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྙིང་བརྩེ་བས་སེམས་ཅན་ལ་ཐོབ་པའི་སྙུག་བསྐྱེད་ལས་བསྐྱེད་ཏེ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ལ་དགོད་པའི་ཕྱིར་ཚུལ་རྣམས་ཀྱི་ཚུལ་ཉིད་ཡིད་ལ་བྱའོ་ཞེས་ངེས་པར་བསམས་སྟེ་བསོད་ནམས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བསྟོ་བ་དང་། ཐེག་པ་དམན་པའི་སེམས་དང་མ་འདྲེས་པ་དང་། དཀའ་བའི་སྟོན་པ་ལ་བཟོད་པ་དང་། མཚན་མ་མེད་པའི་ལམ་ལ་གཤིན་ཏུ་སྟོ་བ་དང་། དམིགས་པ་གཞན་ལ་མི་གཡོ་བར་བྱ་སྟེ་སྦྲར་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་སྟོས་པ་དང་བྲལ་བ་ངེས་པར་བྱས་ནས་དེ་ལ་མཚན་མའི་རྣམ་ཏྟག་སྤངས་སྟེ། དེ་ལ་རབ་ཏུ་གསལ་བའི་རྣམ་ཏྟག་གིས་ཡིད་གཏད་ནས་སྟོག་དང་རྩོད་པ་བསྐྱོད་དེ་ཇི་སྟོན་ཡིད་བདེ་བའི་བར་དུ་གནས་པར་བྱས་ལ། ལངས་པ་དང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཚན་མའི་སྟོས་པ་ཏེ་བར་ཞི་ནས་ཚུལ་ཀྱི་སྐྱེ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་བསྟོ་བར་བྱའོ། །

གསུམ་པ། སྟོན་པ་བསྐྱབས་པ་ལས་འབྲས་བྱ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཐོབ་པའི་ཚུལ།

སྟོན་པ་རྗེས་སུ་བསྐྱབས་པ་ལས་འབྲས་བྱ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཐོབ་པའི་ཚུལ་ནི། ཚྭ་སྟག་གཉིས་ལས་ཚུལ་སྐྱེད་དང་གཟུགས་སྐྱེད་གཉིས་ཐོབ་པའི་ཚུལ་དང་། སྐྱེ་གསུམ་ཀྱི་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་དང་། གངས་ངེས་པ་དང་། ཐ་དད་པའི་དོན་བརྟག་པ་བཞིས་ངེས་པར་བྱའོ། །

དང་པོ་(ཚྭ་སྟག་གཉིས་ལས་ཚུལ་སྐྱེད་དང་གཟུགས་སྐྱེད་གཉིས་ཐོབ་པའི་ཚུལ་)ནི། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚྭ་སྟག་ལས་ཚུལ་སྐྱེ་འཕྱོད་སྟེ། ཚུལ་ཉིད་སྟོས་པ་མེད་པ་ནི་ཡེ་ནས་གནས་ཀྱང་དངོས་པོར་ཞེན་པའི་གཞི་ཅན་ཀྱི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཐམས་ཅད་ཟད་པ་སྟོས་པ་མེད་པ་བསྐྱོམས་པ་ལས་འབྱུང་སྟེ། ཚུལ་ལ་བདག་མེད་མཁུན་པ་ནི། །རང་བཞིན་མེད་ལ་ཐོམས་བྱས་པས། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལས་གྱུར་པའི། །ཉོན་མོངས་སྒྲིབ་པ་མེད་པར་སྟོང་།¹⁾ །ཞེས་པ་དང་། སྟོན་པ་ལྷན་པས་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་སྟོབས། །རྟག་ཏུ་ཀྱན་ནས་མཉམ་པར་སོང་པ་ཡིས། །དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཉེས་ཚྭ་སྟག་ཚད་ཚིང་དག །དུག་སྐྱེན་ཆེན་པོས་དུག་བཞིན་སེལ་བར་

བྱེད།^{༡༩} །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དགག་བྱ་འགའ་ཡང་མཐོང་པ་མེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཆོས་ཀྱི་
དབྱིངས་ལས་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་གནས་པ་འདུག་པའི་ཁོ་ན་ཉིད་གོམས་པ་ལས་བྱུང་པ་ཡིན་ཏེ། གང་ཆོ་
ཤེས་དང་ཤེས་བྱ་དང་། །བདག་ཉིད་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་བ། །དེ་ནི་མཚན་མ་མི་འབྱུང་བྱིར། །གནས་པ་
བརྟན་མྱིར་མི་བཞེངས་པའོ།^{༢༠} །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། དེ་མྱིར་ཡང་དག་ཡང་དག་མིན། །གང་གང་
བཞེན་ཏུ་བསྐྱོམས་འབྱུང་བ། །བསྐྱོམ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ན། །དེ་གསལ་མི་རྟོག་གྲོ་འབྲས་སུ།^{༢༡} །
ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།

བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་ལས་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱ་གཉིས་འབྱུང་བའི་ཚུལ་ཡང་། བརྗོད་བྱ་སྤྱི་
ཆོགས་སྟོན་པའི་ཆོས་སྟོན་པ་ལས་མེ་ལོང་ལྟ་བུ་དང་། བདག་གཞན་མཉམ་པའི་སེམས་སྤངས་པ་ལས་
མཉམ་པ་ཉིད་དང་། དཔེ་མཁུན་མེད་པར་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིན་པ་བྱས་པས་སོ་སོར་རྟོག་པ་དང་། དགོས་པའི་
གྲོགས་ལ་སོགས་པ་བྱས་པ་བྱ་བ་བྱུང་པའི་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་སྟེ། འཛིན་པའི་ཕྱིར་དང་སེམས་མཉམ་ཕྱིར།
ཡང་དག་ཆོས་རབ་སྟོན་ཕྱིར་དང་། བྱ་བ་བསྐྱབ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། །ཡེ་ཤེས་བཞི་པོ་ཡང་དག་འབྱུང་།^{༢༢} །
ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།

ཡང་པ་ལོ་དུ་ཕྱིན་པ་ལྗེ་ཐབས་ཀྱིས་རྣམ་པ་བསྐྱབས་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་དོན་དུ་འཁོར་བ་མ་སྟོངས་ཀྱི་བར་དུ་གཞན་ཀྱི་དོན་འཇུག་པའི་སྟོན་ལམ་བཏབ་པས་མེ་ལོང་ལྟ་བུའི་
ཡེ་ཤེས་ཤེས་བྱ་མཐའ་དག་སྐྱུ་རུ་ར་ལག་མཐིལ་དུ་བཞག་པ་བཞེན་དུ་མཛོན་སུམ་དེ་མཁུན་པ་འབྱུང་
སྟེ། སྟོབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས། རྣམ་པ་དུ་མར་ཐབས་མང་པོ། །ཡུན་རིང་དུས་སུ་སྤྱད་པ་ལས།
དེ་ལས་སྟོན་དང་ཡོན་ཏན་ཆོགས། །རབ་ཏུ་གསལ་བ་ཉིད་དུ་འབྱུང་། །རྒྱུའི་བག་ཆགས་སྤངས་པ་ན།
ཐུགས་ཀྱང་གསལ་བ་ཉིད་འབྱུང་ཏེ། ཐུབ་ཆེན་གཞན་དོན་མཛད་ཉིད་དང་། །བསེ་རུ་ལ་སོགས་བྱང་
འདི་ཡིན།^{༢༣} །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། བཅོམ་ལྷན་འདས་བྱམས་པས། རི་ལྷར་མཐུད་པའི་དབང་གིས་
ན། །གོས་ལ་མཚོན་བཀྲ་མི་བཀྲ་བ། །དེ་བཞེན་འཕེན་པའི་དབང་གིས་ན། །གྲོ་ལ་བའི་ཡེ་ཤེས་བཀྲ་
མི་བཀྲ།^{༢༤} །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།

མེ་ལོང་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ལས་གདུལ་བྱ་དང་ཕྱད་པ་ན་དམིགས་མེད་ཀྱི་ཐུགས་རྗེ་འཇུག་
པའི་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དང་། གདུལ་བྱ་དང་ཕྱད་དེ་ཆོས་སྟོན་པ་ན་དོན་དང་ཆོས་དང་ངེས་པའི་
ཆོག་དང་སྟོབས་པ་ལ་མཁས་པའི་སོ་སོར་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། གདུལ་བྱ་དང་ཕྱད་པ་ན་སྐུལ་

པ་གསུམ་གྱིས་སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་པ་ལ་མཁས་པའི་བྱ་བ་སྦྱབ་པའི་ཡེ་ཤེས་གསུམ་པོ་འབྱུང་སྟེ། མི་
ལོང་ཡེ་ཤེས་མི་གཡོ་སྟེ། ཡེ་ཤེས་གསུམ་ནི་དེ་ལ་རྟེན། མཉམ་པ་ཉིད་དང་སོ་སོར་རྟོག་བྱ་བ་བྱུང་
པ་ཁོ་ནའོ།^{༡༥} ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ལོ། མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་བརྟེན་ནས་ས་བཅུའི་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་མཚན་དང་དཔེ་བྱད་གྱིས་འབར་བའི་སྒྲ་སྒྲ་ཚོགས་སྟོན་པ་རྒྱན་མི་འཆད་པ་
འབྱུང་སྟེ། མཉམ་པ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་སེམས་ཅན་ལ། བསྐྱོམ་པ་དག་པ་ལས་འདོད་དེ། མི་གནས་ཞི་བར་
ལྷགས་པ་ནི། མཉམ་པ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པར་འདོད། འུས་རྣམས་ཀྱན་ཏུ་བྱམས་པ་དང་། ཐུགས་རྩེ་
ཆེན་པོ་དག་དང་ལྡན། སེམས་ཅན་ཀྱན་ལ་མོས་པ་བཞིན། སངས་རྒྱུ་ཞི་ངེས་པར་སྟོན།^{༡༦} ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ལོ།

བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་ལས་མཚན་འགྲུབ་པའང་བུ་མོ་རིན་པོ་ཆའི་མདོ་ལས་གསུངས་པ་
དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལས་ཀྱང་། སྤྲ་མ་སྒྲེལ་ལ་སོགས་པ་དང་། ཡང་དག་སྤངས་ལ་
བསྟེན་པ་དང་། བསྐྱེད་པ་རྟེན་དང་གྲ་ཞོམ་པའི། འདོད་པོ་སྦྱིན་དང་གསལ་བྱ་བ། ཐར་པར་བྱེད་དང་
དགེ་བ་ནི། ཡང་དག་སྤངས་པ་སྒྲེལ་ལ་སོགས། བསྦྱབ་བྱར་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་དེ། མདོ་ལས་རི་
རྒྱུད་འབྱུང་བ་བཞིན།^{༡༧} ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པ་ཡིན་ལོ།

སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལས་ས་བཅུའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཚོས་
སྟོན་པ་རྒྱན་མི་འཆད་པར་འབྱུང་སྟེ། སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི། ཤེས་བྱ་ཀྱན་ལ་རྟག་མི་ཐོགས།
ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་གཟུངས་རྣམས་ཀྱི། གཏིར་དང་འདྲ་བ་ཁོ་ན་ཡིན། འཁོར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་རྣམས་
སུ་ནི། འབྱོར་བ་ཐམས་ཅད་སྟོན་མཛད་པ། ཐེ་ཚོམ་ཐམས་ཅད་གཅོད་པའི། ཚོས་ཆེན་ཆར་ནི་རབ་
ཏུ་འཁེབས།^{༡༨} ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ལོ། བྱ་བ་བྱུང་པའི་ཡེ་ཤེས་ལས་དགའ་ལྷན་ནས་འཕོ་བ་དང་
ལྷམས་སུ་འཇུག་པ་དང་བལྟམ་པ་དང་གཞོན་ཅུ་རོལ་པ་དང་བཅུན་མའི་འཁོར་བཞེས་པ་དང་རབ་ཏུ་
བྱུང་བ་དང་དཀའ་བ་སྦྱོད་པ་དང་བདུད་བརྒྱལ་བ་དང་། མདོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱུས་པ་དང་
ཚོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་སྒྲོར་བ་དང་ཡོངས་སུ་བྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་གདུལ་བྱ་ལ་སྤང་བ་མཚོག་གི་སྦྱུལ་པ་
དང་། དྲི་ཟའི་རྒྱལ་པོ་རབ་དགའི་བྱུང་དུ་བི་བང་ལེན་པ་ལ་སོགས་པ་བཟོའི་སྦྱུལ་པ་དང་། རི་དྲགས་
ཀྱི་རྒྱལ་པོ་རུ་རུར་སྦྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་སྦྱེ་བའི་སྦྱུལ་པ་གསུམ་གྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པའི་སྦྱུལ་
པའི་སྒྲ་འབྱུང་སྟེ། བྱ་བ་བྱུང་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི། ཁམས་གསུམ་ཀྱན་ཏུ་སྒྲ་ཚོགས་གིང་། འདམག་མེད་

བསམ་ཡས་གྲུབ་པ་ཡིས། །སེམས་ཅན་ཀྱང་གྱི་དོན་མཛད་པའོ།^੧ །ཞེས་འབྲུང་བ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་སྐྱེ་གསུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ལ། ཚས་སྐྱེ་མཚན་ཉིད་ལ་ཚས་གྱི་དབྱིངས་སྐྱེ་འགག་གནས་གསུམ་དང་བྲལ་བས་འདུས་མ་བྱས་ཤིང་། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་སྒྲོས་པ་དང་བྲལ་བར་རོ་གཅིག་པས་ཐ་དད་མེད་པ་ལ་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་བདག་དང་བདག་མེད་གྱི་སྒྲོས་པ་ནི་བས་གནས་ཤིང་། ཉོན་མོངས་དང་ཤེས་བྱ་དང་སྒྲོམས་འདུག་གི་སྒྲིབ་པ་ལས་གྲོལ་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ་མཛོན་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པས། ཐོག་མ་དབུས་མཐའ་མེད་ཅིང་རྣམ་དབྱེ་མེད། །གཉིས་མེད་གསུམ་བྲལ་དེ་མེད་རྣམ་རྟོག་མེད། །ཚས་དབྱིངས་རང་བཞིན་གང་ཡིན་ཏེ་རྟོགས་པ། །མཉམ་པར་བཞག་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ཡིས་མཐོང་།^੧ །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།།

ཡོང་སྟོང་རྫོགས་པའི་སྐྱེ་མཚན་ཉིད་ནི། མེ་ལོང་ལྟ་བུའ་སོགས་པ་ཡེ་ཤེས་གསུམ་ལས་ས་བཅུའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་སྐྱེ་སྟོན་པ་རྒྱུན་མི་འཆད་པ་དང་། གསུང་བརྗོད་པ་རྒྱུན་མི་འཆད་པ་དང་། ཐུགས་མཛད་པ་རྒྱུན་མི་འཆད་པ་དང་། དེ་གསུམ་ལས་ཡེ་ཤེས་རྣམ་རྟོག་མེད་པར་སྒྲ་ཚོགས་སུ་སྒྲུང་ཡང་སྒྲ་ཚོགས་གྱི་ངོ་བོ་མ་ཡིན་པ་སྟེ། སྒྲ་ཚོགས་དམ་ཚས་འོད་ཟེར་མངའ་བའི་སྐྱེ། །འགྲོ་བའི་རྣམ་གྲོལ་དོན་གྲུབ་ལ་བརྩོན་པ། །མཛད་པ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུའི་རྒྱལ་བཞིན་ཏེ། །སྒྲ་ཚོགས་དངོས་སྒྲུང་དེའི་རང་བཞིན་མིན།^੧ །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།།

སྐྱལ་བའི་སྐྱེ་མཚན་ཉིད་ནི། སྐྱལ་བ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་གདུལ་བྱ་འདུལ་བའི་དུས་ལ་བབ་པ་ལ་རི་ལྷར་འོང་བར་འདུན་པ་དང་སྒྲིན་པ་དང་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་མཛད་པ་སྟེ། འཇིག་རྟེན་ནི་བའི་ལམ་ལ་འགོད་པ་དང་། །རབ་ཏུ་སྒྲིན་དང་ལུང་སྟོན་རྒྱུའི་གཞུགས། །གང་ཡིན་དེའང་འདིར་ནི་རྟོག་གནས་ཏེ། །ནམ་མཁའི་ཁམས་སུ་གཞུགས་གྱི་ཁམས་བཞིན་ནོ།^੧ །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།།

སྐྱེ་གསུམ་གྱི་གངས་ངེས་པ་ནི། ཡོང་སྟོང་རྫོགས་པ་རང་དོན་ཡིན་ལ། སྐྱལ་བའི་སྐྱེ་གཞན་དོན་ཡིན་ཞིང་། དེ་གཉིས་ཀའི་རྟོན་ཚས་གྱི་སྐྱེ་ཡིན་པས་གསུམ་དུ་ངེས་ཏེ། སྐྱེ་གསུམ་དག་གིས་སངས་རྒྱུས་གྱི། །སྐྱེ་བསྐྱེས་པར་ནི་ཤེས་བྱ་སྟེ། སྐྱེ་གསུམ་དག་གིས་རང་གཞན་གྱི། །དོན་ནི་རྟོན་དང་བཅས་པ་བསྟན།^੧ །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་ན་ཚས་གྱི་སྐྱེ་རང་དོན་མུར་ཐུག་པ་ཡིན་ལ། གཞན་དོན་ལ་དག་པའི་གདུལ་བྱ་ཏེ་བས་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དོན་ནི་ཡོང་སྟོང་རྫོགས་པའི་སྐྱེ་

ཡིན་ཞིང་། རིང་བ་སོ་སའི་སྒྲིབ་པའི་དོན་ནི་སྤྱུལ་པའི་སྒྲིལ། རང་དོན་གཞན་དོན་དོན་དམ་སྒྲིབ་དང་ནི། ཁྱིམ་ལ་ཉེན་པའི་ཀྱུན་རྫོབ་སྒྲིབ་ཉིད་དེ། བྲལ་དང་རྣམ་པར་སྦྱིན་པའི་འབྲས་བུ་ནི། ཡོན་ཏན་དབྱེ་བ་དྲུག་བརྒྱ་བཞི་འདི་དག་ལྟ་། ཁྱེད་པ་དང་། དག་ལས་ཉིད་དང་རིང་རྣམས་ལ། འཇིག་རྟེན་རྒྱལ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ། རྒྱུད་དང་རྣམ་མཁའི་རྒྱ་གཟུགས་བཞིན། ཁྱེད་མཐོང་བ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས། ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།།

སྒྲིབ་གསུམ་པོ་དེ་དག་གི་ཐ་དད་བརྟག་པ་ནི། ཚེས་ཉིད་སྦྱོས་པ་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བ་ནི་ཤེས་བྱ་མཐའ་དག་དང་དབྱེར་མེད་པ་ཡིན་པས་ཡེ་ཤེས་ཐམས་ཅད་དང་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲིབ་གཉིས་སྤྱད་བ་ལའང་བྱལ་བ་ཡིན་ཏེ། དེས་མ་བྱལ་ན་སྦྱོས་པ་དང་བཅས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། དཀག་གི་མཐོང་བ་མེད་པས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་བའི་སྤྲང་མེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཀྱང་སྤྲང་བཅས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བཞི་ཅར་ལ་བྱལ་བ་ཡིན་ཏེ། དེས་མ་བྱལ་ན་དགག་གི་མཐོང་བས་སྦྱོས་པའི་མཚན་མ་དང་བཅས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། ཀྱུན་རྫོབ་སྒྲིབ་ལྷ་ར་གསལ་བར་གཟིགས་པའི་གསལ་སྤྲང་བཅས་ཀྱིས་ཀྱང་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་དོན་དམ་གཟིགས་པ་ལ་བྱལ་བ་ཡིན་ཏེ། དེས་མ་བྱལ་ན་ཡེ་ཤེས་དེ་རྟོག་མེད་ཡིན་པས་རྗེས་དཔག་གི་ཚད་མར་མི་རུང་ལ། མདོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་ནའང་གཟུང་དོན་ལ་མ་འབྲུལ་བས་མ་བྱལ་བ་མི་འཐད་ཅིང་། ཀྱུན་རྫོབ་སྤངས་པའི་དོན་དམ་ལ་གཟུང་དོན་ལ་མ་འབྲུལ་བ་ཡིན་ན་དོན་དམ་སྤོ་ལའང་སྤང་ལ་རང་བཞིན་ཡང་མེད་པས་སྒྲིབ་ལྷ་བྱ་ཡང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པར་འགྱུར་བས་ན། ཀྱུན་རྫོབ་པའི་བདེན་པ་ཁོ་ན་ལ་ལྟོས་ནས་གཟུང་དོན་ལ་མ་འབྲུལ་བ་ཡིན་ཞིང་དེ་ལ་ཀྱུན་རྫོབ་སྤང་བའི་ཆ་ནས་སྤང་བཅས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ལ། དེ་ལ་དབྱེད་བཟོད་པའི་མ་ཡིན་དགག་ཡོད་ན་སྤང་དུ་རུང་བ་ལས་མ་གཟིགས་པས་སྦྱོས་པའི་སྦྱོ་འདོགས་ཚད་པའི་ཆ་ནས་སྤང་མེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

མཉམ་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་གསུམ་ནི་མེ་ལོང་ལྷ་བུའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པས་མེ་ལོང་ལྷ་བུ་དང་རྗེས་ཐ་དད་པ་ཁོ་ནའོ། ཁ་བཅུའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་དང་སངས་རྒྱས་ལ་ཞིང་དག་པ་དང་མཚན་དང་དཔེ་བྱད་ཀྱིས་བརྒྱན་པའི་སྒྲིབ་སྤང་བ་དང་། གདུལ་བྱ་གཞན་རྣམས་ལ་སྤྱུལ་པ་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་སྤང་བ་ནི་གཟུགས་ཅན་ཡིན་པས། ཡེ་ཤེས་རྣམས་ལས་ངོ་བོས་ཐ་དད་པར་བྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡོད་པར་སྒྲིབ་པའི་དབྱུང་པ་བས་འདོད་ལ། རྣམ་བཅས་དང་མཐུན་པའི་དབྱུང་པ་བས་སངས་རྒྱས་ལ་སྤང་བའི་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དང་ཐ་མི་དད་ལ། གདུལ་བྱ་ལ་སྤང་བ་གདུལ་བྱའི་ཤེས་པ་དང་ཐ་མི་

དད་པར་འདོད་དོ། །རྣམ་པ་མེད་པ་དང་མཐུན་པར་སྦྱ་བས་ནི་དེ་དག་གཏུལ་བྱ་ལ་སྦྱོར་བཏགས་ཁོ་ན་
སྣང་པ་ཡིན་པས་ཡེ་ཤེས་དང་གཅིག་པ་བཀག་པའི་ཐ་དད་ཡིན་ཟེར་རོ། །ཁ་ཅིག་ལོངས་སྟོན་རྫོགས་
པའི་སྦྱ་རང་གི་སྣང་པ་ཡིན་པས་སྦྱོར་མ་བཏགས་པ་ཡིན་ལ། སྦྱུལ་པའི་སྦྱ་གཏུལ་བྱ་ལ་སྦྱོར་བཏགས་ཁོ་ན་
སྣང་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རྟེ། འདི་དག་གི་དབྱུང་པ་ཀྱན་རྫོང་གཉིས་ཀྱི་མཚན་གཞི་དབྱུང་པའི་སྒྲ་བས་
སྦྱ་བཤད་ཟིན་རྟེ། །

གཅིག་དང་གཞན་དངོས་ལས་གྲོལ་དེ་ཉིད་དོན། །མཁའ་དང་སྦྱ་མ་ལུས་ཅན་དབྱེར་མེད་པ།
འདི་དོན་ངེས་བྱ་ལམ་གྱི་དམ་པ་སྟེ། །མིན་གསུམ་སྒྲ་མ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བར་བྱ། །ལམ་འདི་བཟོད་ན་
མཁས་རྣམས་རིགས་པ་ཡི། །རྒྱལ་ལ་ཡུན་རིང་ངལ་ཞིང་ངལ་བ་ཡང་། །འབྲས་བུར་བཅས་ཏེ་འགོ་བ་
ཀྱན་སྦྱོབ་པའི། །བྱབ་པའི་དབང་པོར་འགྱུར་བར་ཐེ་ཚོམ་མེད། །རིན་ཆེན་གླིང་སོང་ཆུད་པ་ལ་ཀྱན་སེལ་
བའི། །རིན་ཆེན་དོར་ནས་རྩ་སྟོན་འཛིགས་བཅས་པ། །ལན་ཚིའི་རོར་ལྷན་ལུན་རུམ་འཕྲིགས་པའི་
མཚོར། །འཇུག་པའི་སྦྱེས་བྱ་དེ་ནི་སྦྱུན་པོ་ཡིན། །ཚོས་ཀྱི་སང་གའི་སྦྱ་ཡིས་འགོ་བ་ཀྱན། །བྱབ་པའི་
གསུང་གི་གསང་པ་རི་བཞིན་དོན། །རྣམ་འབྱེད་སྟོ་གྲོས་མཚོག་གིས་མདོན་མཐོ་བས། །ལྟ་ངན་དཔུང་
གིས་བརྗིང་བ་མེད་པར་ཤོག །འགོ་བ་མཐའ་དག་འཁོར་བར་དགའ་བ་ཡི། །རྣམ་རྟོག་ངན་པའི་དྲི་མ་
ཀྱན་སྦྱངས་ནས། །སྤྲེལ་བཤེད་པ་མཚོག་གི་ལམ་ཞུགས་རྟེ། །མིན་པའི་མཚོ་ལས་ལྷུང་དུ་གྲོལ་བར་
ཤོག །བདག་ཀྱང་དེང་ནས་སྦྱེ་བ་ཐམས་ཅད་དུ། །འཇམ་དབྱངས་དམ་པའི་མགོན་གྱིས་རྗེས་བཟུང་
སྟེ། །རིགས་རྒྱལ་དྲི་མེད་སྣང་བ་འདིས་བརྒྱན་ནས། །ལྟ་ངན་གཞུང་ལུགས་མ་ལུས་འཛིག་པར་ཤོག།

དབུ་མ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་སྦྱིང་པོ་ཞེས་བྱ་བ། །སྟོ་གསལ་ཞིང་རིགས་པར་སྦྱ་བས་རྟོག་གོ་ངན་
པའི་ཚོགས་འཛིག་པར་བྱེད་པ། །བརྟུལ་ཞུགས་མཚོག་ལ་གནས་པའི་དགོ་སྟོང་ཚོས་ཀྱི་སང་གསུམ་
བ་རྫོགས་སོ། །

༡༡༡། །རྩ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་དཀའ་གནད་ཆེན་པོ་བརྒྱད་ཀྱི་བརྗེད་བྱང་།

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

༡༡༡། །རྩེ་བཙུན་དམ་པ་རྣམས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་སྤྱུ་སྤྱུ་བ་ཀྱིས་མཛད་པའི་
རྩ་བ་ཤེས་རབ་ལ། འགྲེལ་བ་གྲགས་ཆེ་བ་བརྒྱད་དུ་ཡོད་ལ། དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་དགོངས་པ་ཕྱིན་ཅི་
མ་ལོག་པར་འགྲེལ་བ་ནི་སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱལ་བ་སྤྱུངས་དང་། སློབ་དཔོན་ལྷ་བ་གྲགས་པ་གཉིས་
ཀྱིས་མཛད་པ་འདི་གཉིས་ཡིན་ལ། དེ་ལས་འགྲེལ་བྱེད་གཞན་དང་མི་མཐུན་པའི་བྱེད་པར་ཕྱ་མོ་
མཐའ་ཡས་ཀྱང་གནད་དུ་ཆེ་བ་བརྒྱད་ཡིན་གསུང་སྟེ།

གཞིའི་སྐབས་སུ་ཐ་སྟད་དུ་འང་རང་མཚན་དང་། ཀྱན་གཞི་ཁས་མི་ལེན་ཞིང་། ཕྱི་དོན་ཁས་
ལེན་པ་དང་། ལམ་གྱི་སྐབས་ལ་དེ་ལོན་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཐབས་སུ་རང་རྒྱུད་དང་། རང་རིག་ཁས་མི་
ལེན་ཞིང་། སྤྱི་བ་གཉིས་ཀྱི་འཛོག་ཚུལ་དང་། ཉན་རང་ལ་ཚོས་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཁས་ལེན་
པའི་ཚུལ་དང་། འབྲས་བུའི་སྐབས་སུ་སངས་རྒྱལ་གྱི་རི་སྟེང་པ་མཁུན་པའི་ཚུལ་ཏེ། ཁས་ལེན་པའི་དམ་
བཅའ་བཞི་དང་། མི་ལེན་པའི་ཕྱོགས་བཞི་འོ།

༡ ཀྱན་གཞི་ཁས་མི་ལེན་པ།

དེ་ལ་དང་པོ་ཀྱན་གཞི་ཁས་མི་ལེན་པ་ལ། ཚུད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་
རེ། དགོ་མི་དགའི་ལས་འབྲས་བུ་སྟོན་པའི་བར་དུ་གནས་ན་རྟག་པར་འབྱུང་བས། རྟག་པའི་མཐར་
ལྷུང་བར་འབྱུང་ལ། ལས་བྱས་པའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་ཞིག་ན། ཞིག་པ་དངོས་པོར་མི་རུང་བས་ལས་
ཀྱིས་རྣམ་སྟོན་བསྐྱེད་པ་མི་སྲིད་པས། ལས་བྱས་པ་རྒྱུད་ཚོས་པར་འབྱུང་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ།

ལན་ནི། ཁ་ཅིག་ལས་ཞིག་ཀྱང་ལས་ཀྱི་ནུས་པ་རིམ་ཅན་དུ་འཇུག་པའི་ཀྱན་གཞི་རྟོགས་
པར་བྱེད་ལ། གཞན་དག་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱན་ཁས་ལེན་པར་བྱེད་ཅིང་། ཁ་ཅིག་ལས་ཞིག་
པར་འདོད་ཀྱང་ལས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ཡོད་པར་འདོད་པ་དང་། ལ་ལ་བྱ་ལོན་གྱི་དཔང་རྒྱ་དང་འབྲ་བར་རྒྱུད་
མི་ཟ་ཞེས་པའི་ཚོས་ཅན་གཞན་ཞིག་ཡོད་པས། ཚུད་པ་དེའི་ལན་འདེབས་པར་བྱེད་དོ།

རང་ལན་ནི། ཀྱན་གཞི་སོགས་བཞི་པོ་ཁས་མ་སྤངས་ཀྱང་། ལས་བྱས་པ་རྒྱུད་ཚོས་པར་མི་

འགྱུར་ལ། དེ་ཁས་མ་སྒྲངས་ཀྱང་ལས་ཞིག་པས་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པ་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་སྟེ།
 ཞིག་པ་དངོས་པོར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཞེན། རང་མཚན་ཁས་སྒྲངས་ན་ཞིག་པ་དངོས་པོར་མི་རུང་ཡང་།
 ཁོ་པོ་ཅག་རང་མཚན་ཐ་སྟོན་དུ་འང་ཁས་མི་ལེན་པས། ཞིག་པ་དང་མ་ཞིག་པའི་ལས་གཉིས་དངོས་པོ་
 ཡིན་མིན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་འང་རང་མཚན་ཁས་ལེན་པ་རྣམས་ཞིག་པ་དངོས་པོར་འདོད་པ་
 ལྷུང་མེད་དེ། དེའི་རྒྱུ་མཚན་དངོས་པོ་ནི་ཚོས་གཞན་ལོག་པ་ལ་མི་བཟོས་པར་རང་དབང་དུ་སློང་ཡུལ་
 དུ་འཆར་དུ་རུང་བ་ཞིག་ལ་འདོད་ལ། ལས་ཞིག་པ་ནི་དང་པོ་ཞིག་རྒྱུའི་ལས་སློང་ཡུལ་དུ་ཤར་ནས། དེ་
 ལོག་པ་ཙམ་མ་གཏོགས་རང་དབང་དུ་འཆར་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

རང་མཚན་ཁས་མི་ལེན་པ་རྣམས་ལ་ཞིག་པ་དངོས་པོར་བསྐྱབ་པ་གིན་ཏུ་སྟེ། ལས་ཞིག་
 པ་དང་མ་ཞིག་པའི་ལས་གཉིས་དངོས་པོ་ཡིན་མིན་མཚུངས་པར་ཐལ། ཡུལ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་
 རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷོག་མ་ཞིག་པའི་ལས་ལའང་མེད་ལ། ཐ་སྟོན་གྱི་དབང་གིས་བཞག་པ་ཙམ་
 གྱི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷོག་ཞིག་པ་ལའང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་སྟེ། ཞིག་པ་ནི་དངོས་པོ་ལོག་
 པ་ཙམ་ཡིན་པས། རྒྱས་བྱ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་བྱེད་མི་རྣམས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེན། འོན་ལས་ཀྱང་རྒྱ་མེད་པར་
 འགྱུར་ཏེ། གྲུབ་ཟེན་པས་བྱ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་བྱེད་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ཞིག་པ་གྲུབ་ཟེན་ནས་
 ཞིག་རྒྱས་བྱུང་པར་གཞན་འགའ་ཞིག་བྱེད་པར་ཁས་ལེན་པ་མིན་གྱི། ཞིག་པར་བྱེད་པ་ཙམ་ཡིན་ནོ།།
 ལས་དེ་རང་གི་རྒྱུའི་དུས་ན་མེད་ཅིང་། དེའི་རྗེས་སུ་འབྱུང་བས། རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷོག་མཐོང་བ་བཞིན་དུ་
 ལས་ཞིག་པའང་ལས་ཀྱི་དུས་ན་མེད་ཀྱང་དེའི་རྗེས་སུ་འབྱུང་བས་ལས་ལ་སྒྲ་ཕྱིའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷོག་
 གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་ཞིག་པ་དངོས་པོར་མི་འདོད་ན། རྒྱེ་བའི་རྒྱེན་གྱིས་རྒྱ་གི་ཞེས་པའི་ལུང་
 དང་ཡང་འགལ་ཏེ། རྒྱེ་བ་གི་བའི་རྒྱེན་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞིག་པ་འདྲུ་བྱེད་ཀྱི་ལུང་པོའི་ནང་དུ་
 བསྐྱས་ནས་གསུངས་པའང་མི་འཐད་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་ལས་ལ་རྒྱེ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་
 པའི་ཕྱིར། ཞིག་པ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ལ། དེ་ལྟར་ན། མིང་ཙམ་གྱིས་བཞག་པའི་མ་ཞིག་དངོས་པོར་
 མཚུངས་པས། ཀྱན་གཞི་སོགས་ཁས་མ་སྒྲངས་ཀྱང་ཞིག་པས་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ལས་བྱས་པ་
 རྒྱད་ཟེས་པར་མི་འགྱུར་རོ་སྟུམ་དུ་དགོངས་ནས་སློབ་དཔོན་གྱིས། གང་ཕྱིར་ལས་ནི་རྒྱེ་བ་མེད། །དེ་
 ལྟར་རང་བཞིན་མེད་དེའི་ཕྱིར། །གང་ཕྱིར་ལས་ནི་མ་རྒྱེས་པ། །དེ་ཕྱིར་རྒྱད་ཟེན་མི་འགྱུར་རོ། ། ཞེས་
 གསུངས་སོ། །འོན་ཏེ་ལུམ་པ་མེད་པ་སོགས་ཀྱང་དངོས་པོར་འགྱུར་རོ་ཞེན། དེ་ནི་ལུམ་པ་དམིགས་བྱེད་

ཀྱི་ཚད་མ་ལོག་པ་ཙམ་གྱིས་བཞག་ལ། དེ་གཉིས་སྒྲ་ཕྱིའི་རིམ་པ་འང་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་མི་མཆུངས་སོ།།
ཞིག་པས་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་ན་ཀྱན་གཞི་སོགས་ཁས་ལེན་པ་དོན་མེད་པར་རང་གཞན་ཀྱན་མཐུན་ནོ།།

༡ བ་སྙད་དུ་འང་རང་མཚན་ཁས་མི་ལེན་པ།

གཉིས་པ་བ་སྙད་དུ་འང་རང་མཚན་ཁས་མི་ལེན་པའི་སྒྲ་མཚན་ནི། སྒྲིར་རང་མཚན་དོན་དམ་
དུ་གྲུབ་པར་འདོད་ན་དངོས་སྒྲ་བར་འགྱུར་ལ། དོན་དམ་དུ་མ་གྲུབ་ཀྱང་བ་སྙད་དུ་གྲུབ་པར་འདོད་པར་
དབྱུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་དང་། བ་སྙད་དུ་འང་མ་གྲུབ་པ་སྒྲོ་བ་དཔོན་གཉིས་ཀྱི་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ།། ་དེ་ལ་རང་
མཚན་དོན་དམ་དུ་གྲུབ་པ་བཀག་ནས། བ་སྙད་དུ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འདོད་ན།
འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དངོས་པོའི་འཛིག་རྒྱུར་ཐལ་བ་དང་། སྟོང་ཉིད་དོན་གཞན་དང་ལྡན་པས་སྟོང་
པར་འགྱུར་གྱིས། རང་སྟོང་མིན་པར་འགྱུར་བའོ། ་དེ་ལ་དངོས་པོ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་ན། དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་གྲུབ་པར་འགྱུར་བས། འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གིས་གཟིགས་སུ་དུ་འགྱུར་རོ། ་དེ་ལྟར་ན་
སྟོང་ཉིད་མངོན་སུ་མ་རྟོགས་པའི་ཆེ། དངོས་པོ་མེད་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཏེ་དངོས་པོ་ཡོད་ན།
འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་དམིགས་སུ་སུང་བ་ལས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་
དངོས་པོ་སྒྲར་ཡོད་ལ། སྟོང་ཉིད་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཆེ་མེད་པར་རྟོགས་པ་བྱམ་པ་ཐོ་བས་བཞིག་པ་
ལྟར་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་དངོས་པོའི་འཛིག་བྱེད་དུ་འགྱུར་རོ། ་གཞན་ཡང་སེམས་ཙམ་པ་རྣམས་གཉིས་མེད་
ཀྱི་ཤེས་པ་བདེན་པར་ཁས་སྐྱེད་ནས། དེ་ལ་ཕྱི་དོན་བཀག་པའི་སྒྲོ་ནས་སྟོང་པ་དང་ལྡན་པར་འདོད་
པ་ལྟར། དངོས་པོ་རྣམས་གཞན་སྟོང་དུ་འགྱུར་གྱི། རང་སྟོང་མིན་པར་འགྱུར་ཏེ། དོན་དམ་དུ་གྲུབ་པའི་
རང་བཞིན་ཁེགས་ཀྱང་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་མ་ཁེགས་པའི་ཕྱིར་རོ། ་དེ་ལྟར་ན་མདོ་ལས་སྟོང་པ་ཉིད་
ཀྱི་ཆོས་རྣམས་སྟོང་པར་མི་བྱེད་དེ། ཆོས་རྣམས་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དང་།^༡ ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ལེགས་
པར་བཤད་པར་འགྱུར་རོ། ་དེས་ན་རྟོན་འབྱུང་གི་ཆོས་རྣམས་མིང་ཙམ་བད་ཙམ་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བྱ་བ་བྱེད་
པ་ཡིན་ལ་དེ་ལ་སྒྲར་རང་བཞིན་ཁེགས་དགོས་ཤིང་། གང་དུ་བྱ་བ་བྱེད་པ་དེར་རང་བཞིན་ཁེགས་
དགོས་པས། བ་སྙད་དུ་འང་རང་བཞིན་ཁེགས་པ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ལྟར་ན་ཡང་དག་པ་དང་། ལོག་པའི་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་མི་སུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེན།
སྒྲ་རྒྱུ་ལྟར་དོན་བྱེད་རྣམས་མི་རྣམས་ལ་ཡང་ལོག་གི་རྣམ་དབྱེ་མི་སུང་བར་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། འཛིག་རྟོན་

པའི་ཤེས་པ་ལ་སྒྲུབ་པ་ལ་སྒྲུབ་པ་ལྟར་མ་གྲུབ་པས་བྱུང་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ནའང་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་
 ཉིད་ལ་བཏོས་ནས་ཡང་དག་ཀྱན་རྫོང་དང་ལོག་པའི་ཀྱན་རྫོང་གི་རྣམ་དབྱེ་འཐད་དོ། དེ་ལ་སྔོན་པོ་
 མཚན་གཞི། ཡང་དག་ཀྱན་རྫོང་ཏུ་མཚོན། ཀྱན་རྫོང་བདེན་པ་གང་ཞིག་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་རྟོགས་པར་
 སྒྲུབ་པ་ལྟར་དུ་མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་མི་རུས་པ། གཞུགས་བརྟན་མཚན་གཞི། ལོག་པའི་ཀྱན་རྫོང་ཏུ་
 མཚོན། ཀྱན་རྫོང་བདེན་པ་གང་ཞིག་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པ་ལ་མ་བཏོས་པར་སྒྲུབ་པ་ལྟར་དུ་མ་གྲུབ་
 པར་རྟོགས་རུས་པ། ཡུལ་བཞིན་དུ་ཡུལ་ཅན་ལ་ཡང་ཡང་ལོག་གི་རྣམ་དབྱེ་འཐད་ལ། རང་རྒྱུད་པ་
 རྣམས་ནི་ཡུལ་ཅན་ལ་ཡང་ཡང་ལོག་གི་རྣམ་དབྱེ་མི་བྱེད་དེ། རང་སྒྲུབ་མཁན་གྱི་རང་རིག་མངོན་སུམ་
 སྒྲུབ་ཡུལ་ལ་འབྱུང་བ་མི་སྲིད་པས། སྒྲུབ་ཚུལ་ལྟར་དོན་བྱེད་རུས་མི་རུས་གྱི་རྣམ་དབྱེ་མི་སྲིད་པར་
 འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ།

ཐ་སྙད་དུ་འང་རང་བཞིན་མེད་ན་ཀྱན་རྫོང་གི་བདེན་པ་མི་སྲིད་པས་བདེན་པ་གཉིས་སུ་
 བཞག་ཏུ་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེན། ཐ་སྙད་གྱི་བསམ་པའི་ངོར་བདེན་པ་ཐ་སྙད་གྱི་བདེན་པ་ཡིན་གྱི།
 ཐ་སྙད་དུ་བདེན་པ་མི་སྲིད་པའི་ཉེས་པ་མེད་དོ།

དེ་ལ་བདེན་གཉིས་གྱི་མཚན་གཞི་དང་། མཚན་ཉིད་དང་། མཚན་གཞི་ལ་མཚན་ཉིད་ངེས་
 བྱེད་གྱི་ཚད་མ་དང་། འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཞིགས་པའི་རྩལ་ལོ།

དང་པོ་ནི། དངོས་ཀྱན་ཡང་དག་རྒྱུན་པ་མཐོང་བ་ཡིས། དངོས་རྟོག་པོ་གཉིས་ནི་འཛིན་
 པར་འགྱུར་༥ ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། བྱིན་གྱི་དངོས་པོ་འདི་རྣམས་བྱིས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་རྟོགས་
 པར་རུས་པའི་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པས་རྟོག་པ་དང་། གང་ཞིག་ལྟ་བུའི་ཕྱིར་དུ་འཕགས་པའི་ལམ་བསྐོས་
 པ་འབྲས་སུ་དང་བཅས་པར་འགྱུར་བ་དོན་དམ་དཔྱད་པའི་ཚད་མས་རྟོག་པའི་དོན་གཉིས་གནས་ཏེ།
 དེ་ལ་བྱིས་པ་རྣམས་ལ་བདེན་པར་གྲགས་པའི་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པ་ཀྱན་རྫོང་གི་བདེན་པ་ཡིན་ལ།
 སྔོན་པོ་རང་བཞིན་མེད་པ་ནི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཡིན་ནོ། །གང་ཞིག་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པ་བྱིས་པ་
 རྣམས་ཀྱི་ངོར་ཀྱན་རྫོང་གི་བདེན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་དེ་དག་གིས་ལོག་པར་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། སྔོན་
 པོ་ཀྱན་རྫོང་གི་བདེན་པར་རྟོགས་པ་ལ། དེའི་སྔོན་དུ་བདེན་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་ཚད་པ་འགོ་དགོས་
 པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ལ་ཁ་ཅིག་ ཀྱན་རྫོང་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་རྟོག་འབྲེལ་སྣ་ཚོགས་སུ་སྒྲུབ་པ་དང་།

དོན་དམ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་རང་བཞིན་སྒྲིམ་བྱུང་གང་ཞིག་ཡོངས་གཙོ་དུ་ཤེས་བརྗོད་ཀྱི་གཞུང་གྱུ་ལས་འདས་པ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་ལྟ་བུ་མ་གོ་བའི་བྱིས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་དོན་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་པར་འགྱུར་བས། བདེན་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་མངོན་སུམ་ཆད་མའི་སྒྲིམ་བྱིས་ཆོད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་གང་ཟག་དེ་འཕགས་པར་ཐལ་ལོ། །རྣམ་བཙད་ཙམ་དུ་གྱུ་བ་པའི་དགག་པའང་དོན་དམ་བདེན་པར་འགྱུར་ཏེ། རང་བཞིན་གྱི་སྒྲིམ་བྱུང་གང་ཞིག་ཡོངས་གཙོ་དུ་ཤེས་བརྗོད་ཀྱི་གཞུང་གྱུ་ལས་འདས་པའི་བྱིས་པ་ཡོངས་གཙོ་དུ་མ་གྱུ་བ་པའི་བྱིས་པ་རྣམས་ལྟ་བུ་མ་གྱུ་བ་སྟེ། རང་བཞིན་གྱི་སྒྲིམ་བྱུང་མ་ཡིན་ན་བདེན་པར་གྱུ་བ་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་ཐ་སྙད་པའི་ཆད་མས་དངོས་སུ་རྟོག་པ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་དོན་དང་། མཐར་ཐུག་དབྱེད་པའི་རིགས་ཤེས་གྱིས་དངོས་སུ་རྟོག་པ་དོན་དམ་བདེན་པའི་དོན་ནོ།།

གསུམ་པ་(མཚན་གཞི་ལ་མཚན་ཉིད་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་)ལ། དོན་དམ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་ངེས་བྱེད་དང་། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་ངེས་བྱེད་དང་། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཙམ་དུ་བྱེད་པའི་ཚུལ་ལོ།།

དང་པོ་ནི། ལྷ་ལྷ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་རིགས་ཤེས་གྱིས་དངོས་སུ་རྟོགས་པ་ན་དེ་རིགས་ཤེས་གྱིས་རྟོགས་པའི་ཐོག་པ་དེ་ཉིད་ལྷགས་ལ་རྟོགས་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷ་ལྷ་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་སྒྲོ་ཁ་སྒྲིགས་ཏེ་དངོས་སུ་མ་རྟོག་པའི་སྒྲོ་འདོགས་རིགས་ཤེས་གྱིས་ཆོད་པའི་བྱིས་པ་མཚན་གཞི་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་ཉིད་གྱིས་ཀྱང་ལྷགས་ལ་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ནི། སྒྲོན་པོ་དེ་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་འབྲུལ་པ་ཙམ་གྱིས་རྟོག་པར་གྱུ་བ་པ་ལ། སྒྲོན་པོ་འཇལ་བའི་ཆད་མ་འབྲུལ་ཤེས་སུ་གྱུ་བ་དགོས་ལ། དེའང་སྒྲོན་པོ་འཛིན་ལ་སྒྲུབ་པ་ལྟར་གྱིས་རང་མཚན་མ་གྱུ་བ་པར་རིགས་ཤེས་གྱིས་རྟོགས་པ་ལ་བཞུགས་པས་མཐར་ཐུག་དབྱེད་པའི་རིགས་ཤེས་དང་། སྒྲོན་པོ་འཇལ་བའི་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་གཉིས་ལ་བཞུགས་ནས་མཚན་ཉིད་ངེས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་ནི། ཁ་ཅིག་སྒྲོན་པོ་སོགས་བྱིས་པའི་ངོར་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་ལ། འཕགས་པ་འོག་མ་གསུམ་གྱི་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་ངོར་ཀུན་རྫོབ་ཙམ་ཡིན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་མིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་འཆད་མི་རྣམས་པར་འགྱུར་ཏེ། རང་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོའི་ངོར་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་མི་སྲིད་པའི་བྱིས་པ་རོ། །དེས་ན་ཀུན་རྫོབ་ཙམ་ཞེས་

པ་ནི་ཉན་རང་དག་བཅོམ་པ་དང་། དབང་ཐོབ་པའི་བྱད་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་ངོར་
བཞག་པ་ཡིན་ལ། དེའི་དོན་དེ་དག་གི་རྒྱུ་ལ་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་བདེན་པར་འཛོག་པའི་སློ་ཀྱན་རྫོབ་
པ་མེད་པར་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི། དེ་དག་གི་སློ་ཀྱན་རྫོབ་པའི་ངོར་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་
མ་གྲུབ་པར་སྟོན་པ་མིན་ནོ། །ཉན་རང་འཕགས་པ་སློབ་པ་དང་། ས་བདུན་པ་མན་ཆད་ཀྱི་འཕགས་
པ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་བདེན་པར་འཛོག་པའི་སློ་ཀྱན་རྫོབ་པ་ཡོད་དེ། ཉན་སྒྲིབ་མངོན་གྱུར་པ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། དེས་ན་དེ་དག་གི་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་ངོར་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་ལ་ཀྱན་རྫོབ་ཙམ་ཞེས་མི་བྱའོ། །དེས་ན་
གང་ཟག་དེའི་རྒྱུ་ཀྱི་སློ་ཀྱན་རྫོབ་པའི་ངོར་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པ་དང་། དེའི་སློ་ཀྱན་
རྫོབ་པའི་ངོར་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་འབྲུལ་ནས་སོ་སོར་
མ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།།

བཞི་པ་(འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཟིགས་པའི་རྩལ་)ནི། མདོ་ལས། འགའ་ཡང་
མཐོང་བ་མེད་པ་ནི། མཐོང་བ་དམ་པའོ།" །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི། དཔེར་ན་ཐོགས་བཅས་ཀྱི་
གཟུགས་ཡོད་ན་དམིགས་རུང་མ་དམིགས་པ་ལ་ནམ་མཁའ་མཐོང་ཞེས་པ་ལྟར། འཕགས་པའི་མཉམ་
གཞག་གིས་བདེན་མེད་ཉོགས་པ་ཡིན་ཏེ། བདེན་པར་ཡོད་ན་དམིགས་སུ་རུང་བ་ལས་མ་དམིགས་པའི་
ཕྱིར། ལྷང་བའི་སྒྲོས་པའང་མ་ལུས་པར་ལྟོག་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲིབ་པ་བཅད་པར་མ་སྒྲུངས་པ་རྣམས་
ལ་ཀྱན་རྫོབ་སྒྲུང་ན། བདེན་པར་སྒྲུང་དགོས་པས་འབྲུལ་ཤེས་སུ་འགྱུར་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཀྱན་རྫོབ་
པ་རྣམས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཟིགས་པའི་ངོར་མེད་དེ། དེའི་ངོར་ཡོད་ན་རང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་གྲུབ་དགོས་
པ་ལས། རང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

༣ ཐ་སྙད་དུ་བྱི་དོན་ཁས་ལེན་པ།

གསུམ་པ་ཐ་སྙད་དུ་བྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཁས་ལེན་པ་ནི། རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་བ་པ་རྣམས་ཀྱི་བྱི་དོན་
མེད་པའི་སེམས་ཙམ་ཞིག་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེའི་དཔེ་རིམ་ཡིན་དེས་པ་
ལ། མི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་བཞིན་ནོ་ཞེན། མི་འཐད་དེ། མི་ལམ་ན་བྱི་དོན་བདེན་པ་བམེད་པ་བཞིན་
དུ་སེམས་ཀྱང་བདེན་པ་བཡོད་པ་མ་གྲུབ། སང་པའི་དུས་སུ་ཤེས་པ་དྲན་པའི་དྲགས་ལས་ཐོང་བ་ཡོད་
པར་དཔོག་ན། མི་ལམ་ན་འད་དོན་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། སང་དུས་སུ་དྲན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིད་ཀྱི་

ཀྱེན་གྱིས་དོན་སྣང་གི་ཤེས་པའི་བག་ཆགས་སྒྲིན་པ་ལས། མི་ལམ་གྱི་ཤེས་པ་སྒྲིན་པ་ཡིན་གྱི། དོན་གྱི་དབང་གིས་མིན་ནོ་ཞེན། ཡོང་བ་ལའང་གཉིད་སད་པའི་ཚེ། སྒྲོ་སོགས་གསལ་བར་སྣང་བའི་ཤེས་པ་ཅིའི་ཕྱིར་མི་སྒྲི་ཞེས་དྲིས་པས། ཀྱེན་གཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེན། འོ་ན་ཡོང་བ་ལ་སད་པའི་དུས་སུ་སྒྲོ་སོགས་གསལ་བར་སྣང་བའི་ཤེས་པ་མི་སྒྲི་བ་བཞིན་དུ། མི་ལམ་གྱི་དུས་སུ་འད་མི་སྒྲི་བར་འགྱུར་ཏེ། གཉིས་ཀ་ལ་མིག་མེད་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་སྤངས། དེས་ན་སད་པའི་དུས་སུ་འད་མིག་དང་གཟུགས་དང་དེར་སྣང་བའི་ཤེས་པ་རྒྱུན་པ་བཞིན་དུ། མི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་འད་གསུམ་པོ་དེ་ཡོད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ངོར་གསུམ་པོ་དེ་མེད་པ་བཞིན་དུ། སད་པའི་དུས་སུ་འད་མི་ལམ་གྱི་གསུམ་པོ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། མི་ལམ་གྱི་དུས་ན་མིག་གཟུགས་སོགས་ཡོད་ན། སད་པའི་དུས་སུ་འད་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེན། དེ་ལྟར་ན་སད་པའི་དུས་སུ་འད་མེད་པར་ཐལ། དེ་ཁོ་ན་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ངོར་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་མེད་ཀྱང་སད་དུས་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡུལ་དང་བཅས་པར་གྲུབ་ན། མི་ལམ་གྱི་དུས་སུ་འད་ཤེས་པ་ཡུལ་དང་བཅས་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མའི་ངོར་དོན་སེམས་གཉིས་ཀ་ཡོད་པར་མཚུངས་ལ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སེམས་པའི་ངོར་གཉིས་ཀ་མེད་པར་མཚུངས་པས། དོན་མེད་ལ་སེམས་ཡོད་པར་འདོད་པ་མི་རིགས་སོ།

༤ རང་རྒྱུད་ཁས་མི་ལེན་པ།

བཞེ་བ་རང་རྒྱུད་ཁས་མི་ལེན་པ་ལ། རང་རྒྱུད་དང་གཞན་གྲགས་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་དང་། རང་རྒྱུད་ཁས་མི་ལེན་པའི་འཐད་པའོ།

དང་པོ་ནི། སྒྲོ་བ་དཔོན་རྣམ་པ་གཉིས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཚད་མ་དང་། གཞལ་བྱ་གང་ཡང་ཞལ་གྱིས་མི་བཞེས་པས། རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་མི་སྤྱིད་པ་ཡིན་གྱི། སྒྲོ་བ་དག་འབའ་ཞིག་ལ་རང་རྒྱུད་མི་སྤྱིད་པར་སྒྲོན་པ་ནི་མིན་ནོ། །གཞན་གྱི་ཁས་སྤངས་ལ་བརྟེན་པ་མེད་པར་རང་དབང་དུ་འཛོན་སྤངས་ཀྱི་དོན་ལ་མི་འབྲུལ་བའི་ཚད་མ་ལ་ཚད་མ་རང་རྒྱུད་པ་དང་། དེས་ངེས་པའི་ཚུལ་གསུམ་དང་ལྡན་པའི་རྟགས་ལ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་ཞེས་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་མན་ཚད་བཞེད་པས། དེ་ལྟར་བྱ་མི་སྤྱིད་པར་གཞན་གྲགས་འབའ་ཞིག་གི་སྒྲོ་ནས་གཞན་གྱི་དངོས་པོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ངེས་པའི་ཚད་མའི་རྩ་བ་རང་མཚན་ལ་མི་འབྲུལ་བའི་མངོན་སུམ་ལ་

བཏོས་པར་རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་བཞེད་ཀྱང་། དེས་ཇི་ལྟར་བཟུང་བའི་རང་མཚན་སྒོ་བ་དཔོན་འདིས་
རྟགས་ཀྱི་དགག་བྱར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །དབུ་མ་པ་ལ། ཐལ་རང་གཉིས་ཀྱི་ཐ་སྙད་སྤྲུལ་མ་རྣམས་ཀྱིས་
མཛད་པ་ལྟར་ཡང་རུང་ལ། ཡང་ན་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་ཁས་སྤངས་པའི་སྒོ་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟགས་
པར་མཛད་པ་དང་། གཞི་དེ་ཁས་མ་སྤངས་པར་གཞན་གྲགས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་
རྟགས་པ་བསྐྱེད་པའི་དབུ་མ་པ་གཉིས་སུ་དབྱེ་ལོ།

རྟགས་དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱད་པར་གཞན་ཀྱི་ཁས་སྤངས་ལ་མ་བཏོས་པར་རང་དབང་དུ་འཛིན་
སྟངས་ཀྱི་དོན་མི་འབྱུང་བའི་ཚད་མས་བཞག་པའི་ཚུལ་གསུམ་དང་ལྡན་པ་ལ་རང་རྒྱུད་དང་། དེ་ལྟ་མིན་
པར་གཞན་ཀྱི་ཁས་སྤངས་ལ་བཏོས་ནས་ཚད་མས་ངེས་པའི་ཚུལ་གསུམ་དང་ལྡན་པ་ལ་གཞན་གྲགས་
ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཞེས་བྱེད། །ཁ་ཅིག་ཚུལ་གསུམ་གཞན་གྱིས་ཁས་སྤངས་པའམ། ཁས་སྤངས་པའི་
མཐར་ཐུག་པ་ཙམ་གྱིས་གཞན་གྱི་ལོག་རྟོག་འགོག་པ་ཐལ་འགྱུར་བ་དང་། ཚུལ་གསུམ་ཚད་མས་ངེས་
པའི་སྒོ་ནས་བྱེད་པ་རང་རྒྱུད་པ་ཞེས་འདོད་པ་དང་། གཞན་དག་བདེན་པ་འགོག་པ་ཙམ་ཡིན་ཀྱི་བདེན་
མེད་མི་བསྐྱབ་པ་ཐལ་འགྱུར་བ་དང་། བདེན་མེད་ཀྱང་བསྐྱབ་པ་རང་རྒྱུད་པ་ཞེས་བྱེད་པར་འབྱེད་པ་
ནི་མི་འཐད་པ་རྒྱས་པར་གཞན་དུ་གསུངས་ཟིན་པས་འདིར་བཞེད་བྱང་དུ་མ་བྱིས་སོ།།

གཉིས་པ་ནི། དབུ་མ་པས་དངོས་སྒྲུབའི་ངོར་ལྷ་གྱ་རང་བཞིན་མེད་པར་བསྐྱབ་པའི་ཆེ། ལྷ་
གྱ་རང་རྒྱུད་རྟགས་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དུ་མི་རུང་བར་ཐལ། དེའི་ཆེ་གཞི་ལྷ་གྱའི་ཡོད་ལྡན་དང་།
དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་རང་བཞིན་གཉིས། དོན་ལྡོག་སོ་སོར་འཆར་རྒྱ་ཡོད་མེད་བཅའ་བའི་ཆེ་ན་སོ་སོར་
འཆར་རྒྱ་མེད་པར་གཅིག་ཏུ་འཆར་བར་དངོས་སྒྲུབས་འདོད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་རྟགས་ཡང་དག་གི་ཆོས་
ཅན་དུ་མི་རུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྒྲིབ་མེད་དེ། ལྷ་གྱ་རྟོན་འབྱུང་དུ་ཚད་མས་ངེས་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་
གྲུབ། རྟོན་འབྱུང་རང་བཞིན་ཀྱི་ཡོད་པ་ལ། གནོད་པ་ཅན་གྱི་ཚད་མ་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས། ལྷ་གྱ་རང་
བཞིན་མེད་པར་རྟགས་པའི་རྗེས་དཔག་བསྐྱེད་པར་ལུས་པའི་ཕྱིར། གནོད་པ་ཅན་གྱི་ཚད་མ་སྤངས་མ་
མཐོང་བ་མཐོང་རུང་དུ་ཡོད་པའི་ཆེ་བྱེད་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་དང་ལྡན་པའི་སྐབས་མི་མྱིད་ན་རྗེས་དཔག་
བསྐྱེད་དུ་མེད་པར་འགྱུར་ལ། ཐེ་ཆོམ་གྱི་སྐབས་ཡོད་ན་རང་རྒྱུད་རྟགས་ཀྱིས་བྱེད་པར་འགྱུར་ཏེ།
རྟགས་རྟོན་འབྱུང་ཚད་མས་ངེས་ཟིན་མ་བཞེད་པ་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་
ན། སྒྲིབ་མེད་དེ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་ཡོད་ན། གཞི་ཆོས་ཅན་གྱི་ཡོད་ལྡན་དང་། དགག་བྱའི་ཆོས་

གཉིས་ལ་ལྟ་བུ་མ་གོ་བའི་གོང་རོལ་དུ་འང་། དོན་སྤྱི་སོ་སོར་འཆར་དུ་རུང་བས་ཁྱབ་ལ། ཉེན་འབྱུང་གི་ཡོད་པེ་གཞི་དང་རང་བཞིན་གཉིས་ལ་དེ་ལྟ་བུ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། རང་རྒྱུད་ཀྱིས་ཁྱབ་པར་ཡང་མི་འགྱུར་རོ།།

གཞན་ཡང་། ལྷ་གྲུ་རང་བཞིན་མེད་པར་བསྐྱབ་པའི་ཆོ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དུ་མི་རུང་ན། གྲུབ་ཟིན་པའི་ཆོན་མ་ཡང་མི་རུང་བས་མི་འཐད་དོ། །ལྷ་གྲུ་རྟོགས་པའི་ཆད་མའི་བྱེད་པ་མ་ཉམས་བཞིན་དུ་ཁྱབ་པ་ལ་འང་། གཞོད་པ་ཅན་གྱི་ཆད་མ་རགས་པ་མཐོང་ནས། ཅི་དེ་ནི་“ལྷ་གྲུ་རང་བཞིན་མེད་པར་བཞག་དུ་རུང་ངམ་སྟེ་མ་ཡིན་པའི་སྐབས་སྲིད་པས་སྤྱིར་རྟོགས་ཡང་དག་གི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དུ་ངེས་པར་རུང་བ་ཡིན་ནོ། །མདོར་ན་ལྷན་སྦྲེས་ཀྱི་ཆོ་ཆད་མ་མཐུན་སྟངས་ཀྱིས་བཤད་པ་དང་གཉིས་ཀའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པས། དེ་ཁོན་ཉིད་ཀྱི་རྟོགས་པ་བསྐྱེད་དུ་རུང་བ་ཡིན་ལ། གྲུབ་མཐས་བཞག་པའི་མཐུན་སྟངས་མེད་པ་ལ་རང་རྒྱུད་མི་རུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཅི་སྟེ་སངས་རྒྱུས་པས་བྱེ་བྲག་པའི་དོར་སྐྱ་མི་རྟག་པར་བསྐྱབ་པ་ན་འབྱུང་བ་ལས་གྲུར་པའི་སྐྱ་བྱེ་བྲག་པའི་དོར་མ་གྲུབ། ཉམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་དུ་གྲུར་པའི་སྐྱ་སངས་རྒྱུས་པ་ལ་མ་གྲུབ་ཀྱང་། སྐྱ་ཙམ་གཉིས་ཀ་ལ་གྲུབ་པ་བཞིན་དུ། དབུ་མ་པ་དང་དངོས་སྐྱ་བ་རྩྱུད་པའི་སྐྱབས་འདིར་ཡང་། བདེན་རྒྱུན་གང་གིས་ཀྱང་ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པའི་ལྷ་གྲུ་ཙམ་གཉིས་ཀ་ལ་གྲུབ་པས། རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དུ་རུང་རོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་དཔེ་དོན་མི་མཚུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱད་པར་དོར་བའི་སྐྱ་ཙམ་ལ་ཆད་མར་འགྱུར་བ་ཡོད་ཀྱང་། ལྷ་གྲུའི་རང་མཚན་ལ་ཆད་མར་མ་སོང་རང་མཚན་དང་བྲལ་བའི་ལྷ་གྲུ་ལ་འང་ཆད་མར་མ་སོང་བའི་ལྷ་གྲུ་ཙམ་ལ་ཆད་མར་འགྱུར་བ་དབུ་མ་པ་དང་དངོས་སྐྱ་བ་གཉིས་ཀས་བདེན་གཉིས་གང་རུང་དུ་འང་གྲུབ་པར་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཐལ་འགྱུར་བ་ནང་མན་རྩྱུན་པའི་དོན་འགའ་ཞིག་ལ་རྗེས་དཔག་བསྐྱེད་པར་འདོད་པའི་ཆོ། གྲུབ་མཐས་བཞག་པའི་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྟངས་དུ་གྲུབ་པ་ཡོད་ཀྱང་། རང་རྒྱུད་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་དོན་ལ་མི་འབྲལ་བའི་ཆད་མ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

༥ རང་རིག་ཁས་མི་ལེན་པ།

ལྷ་པ་རང་རིག་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཚུལ་ལ། ཁས་ལེན་པའི་ཕྱོགས་འགོད་པ་དང་། དེ་མི་འཐད་པར་བསྟན་པ་དང་། རང་ལུགས་བཞག་པའོ།།

དང་པོ་ནི་ཤེས་པའི་རྣམ་གཅིག་གི་སྟངས་ན། ཁ་བྱིར་སྤྱོད་པ་རང་རིག་གི་བྱ་བའི་ཆར་གྱུར་
 པའི་གཟུང་བའི་རྣམ་པ་དང་། ཁ་ནང་ཁོ་ནར་སྤྱོད་པ་བྱེད་པའི་ཆར་གྱུར་པའི་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་
 གཉིས་ཡོད་དེ། དེ་ལྷ་མིན་ན་སྟོན་པོ་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་ཀྱང་། མངོན་སུམ་དེ་རེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་
 མེད་པས། སྟོན་པོ་ཉིད་ཀྱང་ཚད་མས་མི་འགྲུབ་པར་འགྱུར་བས། ཤེས་པའི་རྣམ་གཅིག་ལ་བྱ་བྱེད་མི་
 འདྲ་བའི་རང་རིག་ཡོད་ལ། དེ་ལྷ་རྟོན་པོ་འདྲ་བའི་འཛིན་སྟངས་ལས་ཤེས་ཏེ། འདི་ལྷ་རྟོན་བྱེད་
 པ་མཐའ་དག་མྱོང་བའི་རྣམ་སྤྱུ་འབྲང་བ་ཡིན་ལ། བྱེད་བྱ་ཏུ་ངས་སྟོན་པོ་མཐོང་ངོ་སྟུམ་དུ་བྱེད་
 པའི་ཆེ། སྟོན་པོ་བྱེད་པ་དང་སྟོན་པོ་མཐོང་བ་བྱེད་པ་བྱེད་པའི་འཛིན་སྟངས་ལ་ཡོད་ལ་དེས་དཔག་པར་
 བྱ་བའི་སྟོན་པོ་མྱོང་བྱེད་དང་། སྟོན་པོ་མཐོང་བ་མྱོང་བྱེད་གཉིས་ཡོད་པ་གྲུབ་པས། རང་རིག་ཡོད་པར་
 གྲུབ་ལ། གཉིས་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་དེའང་རང་རིག་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས། སྤྱོད་བྱུག་པ་མེད་པར་མི་
 འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། རྟགས་སྤྱུ་བཀོད་པའི་བྱེད་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ནི། མཐའ་བཞིའི་
 སྟེ་བ་བཀག་པས་བཀག་ཟེན་ལ། ཐ་སྟོད་པ་ཙམ་ཡིན་ནའང་། རང་རིག་སྤྱོད་པའི་རྟགས་སྤྱུ་མི་རུང་སྟེ།
 བསྐྱབ་བྱ་རེས་པའི་སྟོན་པོ་ལ་ཏུད་པའི་རང་རིག་མ་གྲུབ་པའི་བྱིར་དང་། མྱོང་བ་ཙམ་ཡོད་པར་གྲུབ་པས་
 ཀྱང་རང་མྱོང་ཡོད་པར་མི་འགྲུབ་སྟེ། མེ་ཙམ་ལས་མེ་ཤེས་དཔོག་པ་ལྷ་ར་མ་རེས་པའི་བྱིར། གཞན་
 ཡང་བྱེད་པ་མྱོང་བ་ལས་སྟེ་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གཞན་ཡིན་པའི་བྱིར། དུམས་པ་དང་ཉེར་སྤྱོད་ཀྱི་
 བྱེད་མྱོང་བཞིན། རྒྱུད་གཅིག་པ་དང་རྒྱུད་དང་འབྲས་བུ་སོགས་ཀྱི་སྟོན་པ་ཀྱང་ཁྱད་པར་དབྱེར་མི་རུང་སྟེ།
 དེ་དག་ལའང་རྣམ་གཞན་གྱིས་གཞོད་པ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་གཅིག་ལ་བྱ་བྱེད་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཡོད་ན།
 དོན་དམ་པའི་བྱ་བྱེད་དུ་འགྱུར་བས་རང་རིག་ཁས་ལེན་པས་རང་སྟེ་མི་འདོད་བཞིན་དུ་འདྲ་ཁས་ལེན་
 དགོས་སོ།

གསུམ་པ་ནི། བྱེད་པའི་རྟགས་ལས་མྱོང་བ་ཙམ་དཔོག་ལུས་ཀྱང་། རང་བྱེད་ལས་རང་མྱོང་
 དཔོག་མི་ལུས་ཏེ། སྟོན་བཤད་པ་ལྷ་ར་དཔེ་མེད་པའི་བྱིར་དང་། སྟོན་པོ་བྱེད་པའི་རྟགས་ལས་སྟོན་པོ་
 རིག་པ་སྟོན་དུ་སྔར་བར་གྲུབ་ལ། སྟོན་པོ་རིག་པར་གྲུབ་པ་ཉིད་ཀྱིས་རིག་པ་ཙམ་དུ་གྲུབ་ཟེན་པའི་བྱིར།
 རང་རིག་ལ་སོགས་པའི་སྤྱོད་བྱེད་གཞན་རྟོག་པ་དོན་མེད་དོ། །ངས་སྟོན་པོ་མཐོང་ངོ་སྟུམ་དུ་བྱེད་པ་ན།
 བྱེད་མཐའ་རང་ཉིད་ཀྱིས་མྱོང་མཐའ་རང་ཉིད་ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་བྱིར། རང་རིག་མེད་ཀྱང་རང་བྱེད་

འཐད་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་སྔོན་པོའི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་སྔོན་པོ་དངོས་སུ་སྤྱོད་བྱེད་དེས་སྔོན་པོ་དྲན་པའི་ལག་རྒྱུ་བཞག་པ་ཡིན་པས་ཡུལ་གྱི་དྲན་པ་སྦྱེ་བ་འཐད་ལ། སྔོན་པོ་དངོས་སུ་རྟོགས་པ་ན་སྔོན་འཛིན་བྱུགས་ལ་རྟོགས་པས། སྔོན་འཛིན་དྲན་པའི་ལག་རྒྱུ་བཞག་ལ་རྟོགས་པས། སྔོན་འཛིན་སྤྱོད་བྱེད་མེད་ཀྱང་དྲན་པ་སྦྱེ་བ་འཐད་པ་ཡིན་ནོ། །རང་རིག་ཁས་ལེན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི། སྔོན་འཛིན་བྱུགས་ལ་རྟོགས་པར་བཞག་མི་རྣམས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་རང་རིག་མེད་དོ་སྟུང་དུ་འདོད་དོ། །དོན་དེ་ལ་བསམས་ནས། འཇུག་འགྲེལ་དུ་གང་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བས་སྤྱོད་བ་དེ་དྲན་པའི་ཤེས་པས་སྤྱོད་བ་མ་ཡིན་པ་མིན་པས། དྲན་པ་ཡུལ་དང་ལྟན་པར་འབྱུང་ལ། ཉམས་སུ་སྤྱོད་བའི་ཤེས་པས་ཡོངས་སུ་དབྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དྲན་པས་ཡོངས་སུ་དབྱེད་པ་མ་ཡིན་པས། བདག་གིས་མཐོང་ངོ་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་འགྱུར་རོ། ། ཞེས་ཡུལ་གྱི་སྐབས་སུ་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བ་ཞེས་པ་དང་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྐབས་སུ་ཡོངས་སུ་དབྱེད་ཅེས་གསུངས་པར་སེམས་སོ། །

༦ ཉན་རང་ལ་ཆོས་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་བཞེད་པ།

དུག་པ་ཉན་རང་ལ་ཆོས་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་བཞེད་པ་ནི། གང་ཟག་ལ་དགག་བྱ་སྤྱོད་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཞེགས་པ་ན། གཞི་ཡུང་པོ་ལའང་སྤར་གྱི་བྱུང་བ་དང་། གཏན་ཆོགས་དྲན་པ་ཙམ་གྱིས་ཡུང་པོ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་རྣམས་པས། ཆོས་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཡུང་པོ་དང་མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་པའི་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམས་ཡོད་ཀྱི་བདག་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཙམ་གྱིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པར་བཞག་མི་རྣམས་ཀྱང་། དེ་ཙམ་གྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཀྱི་དགག་བྱ་རྟོགས་པར་ཞེགས་མི་རྣམས་པ་ནི་འོག་ཏུ་འཆད་པ་འགྱུར་རོ། །ཆོས་རང་བཞིན་མེད་པ་མ་རྟོགས་ན། བྱང་འདས་ཐོབ་པའང་བཞག་མི་རྣམས་ཏེ། མདོ་ལས་གང་ཡང་སྦྱེ་བ་ཟད་དོ། །ཆངས་པར་སྤྱོད་པ་བསྟེན་ནོ། །བྱ་བ་བྱས་སོ་འདི་ལས་མྱིད་པ་གཞན་མི་ཤེས་སོ། ། ཞེས་བྱ་བ་འདིར་དག་བཅོམ་པ་ལྟག་བཅས་ལ་སྦྱེ་བ་ཟད་དོ་སྟུང་པའི་ཤེས་པ་སྦྱེ་བ་མི་རིགས་པར་འགྱུར་ཏེ། ད་ལྟར་གྱི་སྤྱུག་བསྐྱེལ་རང་བཞིན་གྱིས་སྦྱེ་བ་མེད་པར་བྱུགས་སུ་མ་ཆུད་པའི་ཕྱིར། ད་ལྟར་གྱི་སྤྱུག་བསྐྱེལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་ཀྱང་མ་འོངས་པའི་སྦྱེ་བ་གཞན་མི་ལེན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། དེ་སྤྱོད་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ་སྟུང་ན་འདྲའི་འཐད་དེ། ཆོག་དང་པོ་གསུམ་གྱི་རྒྱས་བཤད་དུ་གང་སྤྱུག་བསྐྱེལ་འདི་

མ་ལུས་པར་སྤངས་པ་ནས་རྩས་པ་ཞེས་པའི་བར་དུ་གསུངས་པས། སྤྱི་བ་ཟད་དོ། །ཞེས་པའི་ཆོག་འདི་
ད་ལྟར་གྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་པར་བཞེན་གྱིས་མི་སྤྱི་བའི་མཚན་བྱེད་དུ་གསུངས་ཏེ། འདི་ཞེས་པའི་ཉི་ཆོག་
སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་དང་། མ་འོངས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་ཆོག་ཐ་མའི་རྒྱས་བཤད་དུ་སྤྲུག་བསྐྱེད་པ་གཞན་
མཚམས་མི་སྤྱོད་ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ།།

ལྷག་བཅས་ཀྱི་སྤྲུག་སྤྱོད་མོངས་སྤངས་པ་མཛོན་སྤྲུམ་དུ་བྱས་པའི་དབང་དུ་མཛོན་ནས་
གསུངས་ཀྱི། སྤང་བོ་ལོག་པ་མཛོན་དུ་བྱས་པའི་དབང་དུ་མཛོན་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ད་ལྟར་ན་སྤྲུག་
བསྐྱེད་འདི་ཞེས་མི་གསུང་བར། ཉོན་མོངས་པ་འདི་མ་ལུས་པར་སྤངས་པ་ཞེས་སོགས་གསུང་རིགས་
ན། དེ་སྐད་དུ་འང་མ་གསུངས་སོ། །སྤྲུག་བསྐྱེད་ཡང་ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་བོ་སྤྱི་བའི་རྣམ་གྲངས་སྤྲུམ་པར་
བཞག་གོ། །སྤྱི་སྤྱི་བྱེད་བྲག་ལ་འཇུག་པས་ཉོན་མོངས་ལ་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་སྤྲུམ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། སྤྱི་བའི་
སྤྱི་སྤྱི་ཁོ་ན་ལ་སྤྲུམ་པ་ལ་སྤྲུག་པས་འགར་གཞོད་པ་མཐོང་ན། བྱེད་བྲག་ལ་འཇུག་པར་རིགས་ཀྱང་འདིར་
ནི་སྤྱི་ལ་གཞོད་པ་མེད་པས། བྱེད་བྲག་ཁོ་ན་ལ་སྤྱི་སྤྱི་སྤྱོད་པ་མི་རིགས་སོ། །འདི་དག་རྒྱས་པར་རིགས་
པ་དུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་བ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།^{༡༠} །དེས་ན་ཅ་ཤིང་ཉན་ཐོས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་
རྟོགས་པ་ལུང་དང་རིགས་པའི་སྒྲོ་ནས་རྒྱས་པར་བསྐྱབས་ཤིང་། ཅ་ཤིང་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་
རིགས་ཅན་གསུམ་ག་ཡོད་པས། ཐེག་པ་ཐུན་མོང་བའི་བསྟན་བཅོས་སྤྱོད་དཔོན་ལྷ་བ་གྲགས་པ་
བཞེད་ལ། སྤྱོད་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྲེད་ནི་ཉན་ཐོས་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་མེད་པས། ཐེག་
པ་ཆེན་པོ་ཐུན་མོང་མིན་པའི་བསྟན་བཅོས་སྤྱོད་པ་ཡིན་ནོ།།

༡ སྤྱི་བ་གཉིས་འཛིག་ཚུལ།

བདུན་པ་སྤྱི་བ་གཉིས་འཛིག་ཚུལ་ལ། སེམས་ཅམ་པའི་འདོད་པ་དང་། དབུམ་པའི་འདོད་པ་འོ།
དང་པོ་ནི། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་རིག་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འགལ་ལྷོ་མི་མཐུན་བྱུགས་ཡིན་
པ་སྤྱོད་དཔོན་ཀུན་མཐུན་ཀྱང་། སྤྱོད་དཔོན་ཐོགས་མེད་སྤྱི་མཆེད་ནི། མ་རིག་པ་ནི་སྤང་བོའི་གནས་
ལུགས་ལ་མོངས་པ་ཅམ་གྱི་མ་རྟོགས་པའི་བློ་ཡིན་གྱི་ལོག་རྟོག་མ་ཡིན་ལ། འཛིག་ལྷ་ནི་གང་ཟག་གི་
བདག་དང་། དེའི་བདག་གི་བར་སྤོ་འདོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་ལོག་རྟོག་གིས་བསྐྱས་པར་
བཞེད་ལ།^{༡༡} སྤྱོད་དཔོན་བྱུགས་སྤང་ཡབ་སྤྲས་ནི་འཛིག་ལྷ་འང་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པར་

བཞེད་ཅིང་།¹⁹ མ་རིག་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་བཤད་པ་དང་ཡང་མི་འགལ་ཏེ། པ་ལ་ཤ་དང་ལྷན་པའི་ནགས་ཞེས་པ་ལྟར་མ་རིག་པའི་ཕྱོགས་གཅིག་ཡིན་པས་མ་རིག་པ་དང་ལྷན་པར་བཤད་དོ་ཞེས་བཞེད་དོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཉོན་མོངས་པ་ས་བོན་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་དང་། གཟུང་འཛིན་རྒྱས་ཐ་དད་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ས་བོན་དང་བཅས་པ་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པར་བཞེད་ལ། གང་ཟག་ཡུང་པོ་དང་མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་པའི་རང་རྒྱ་བྱུང་པའི་རྒྱས་ཡོད་དུ་འཛིན་པ་ནི། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཡིན་ཅིང་། དེའི་ཞེན་ཡུལ་བཀག་པ་གོམས་པར་བྱས་པ་ཙམ་གྱིས་སྤྲིད་པ་ལས་གྲོལ་བར་ལུས་པ་དོན་སེམས་དང་། དབུ་མ་རང་རྒྱད་པ་རྣམས་མཐུན་ནོ།།

གཉིས་པ། དབུ་མ་པའི་ལུགས་ལ། རང་རྒྱད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཉོན་སྒྲིབ་དོས་འཛིན་གྲུབ་མཐའ་འོག་མ་རྣམས་དང་མཐུན་ལ། ཤེས་སྒྲིབ་ནི་བདེན་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་ས་བོན་དང་བཅས་པར་བཞེད་དོ།།

དབུ་མ་ཐལ་འཕྱར་བ་ཞེས་སམ། གཞན་གྲགས་པ་ཞེས་པའི་ལུགས་ལ། རང་རྒྱད་པའི་ལུགས་དེ་མི་འཐད་པར་བརྟན་པ་དང་། དེའི་སྒྲོན་སྒྲོང་དགག་པ་དང་། རང་ལུགས་བཞག་པ་དང་། དེ་ལ་རྩོད་པ་སྒྲོང་བའོ། །དང་པོ་ལ་དགག་པ་དངོས་དང་། ཉེས་པ་དེ་དག་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཚན་ནོ།།

དང་པོ་ནི། གང་ཟག་ཡུང་པོ་དང་མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་པའི་རང་རྒྱ་བྱུང་པའི་རྒྱས་ཡོད་ཀྱིས་སྒྲོང་པ་གོམས་པར་བྱས་པ་ཙམ་གྱིས་སྤྲིད་པ་ལས་གྲོལ་བའི་ལྟ་བུའི་ཆེ་ཆོག་ས་པ་ཡིན་ན། གཟུང་འཛིན་རྒྱས་ཐ་དད་ཀྱིས་སྒྲོང་པ་གོམས་པས་ཀྱང་། རྣམ་མཁྱེན་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བུ་ཡོངས་སུ་ཆོག་ས་པར་འཕྱར་རོ། །གཟུང་འཛིན་རྒྱས་ཐ་དད་ཞེས་ཀྱང་རྣམ་ཤེས་བདེན་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་བཅད་དུ་ཡོད་པས། རྣམ་མཁྱེན་ཐོབ་བྱེད་ལ་རྣམ་ཤེས་བདེན་སྒྲོང་དུ་རྟོགས་དགོས་སོ་ཞེན། ལྷར་གྱི་བདག་དེ་ཞེས་ཀྱང་གང་ཟག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་བཅད་དུ་ཡོད་པས། སྤྲིད་པ་ལས་གྲོལ་བ་ལ་གང་ཟག་རང་བཞིན་མེད་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཀྱང་རྟོགས་དགོས་སོ།།

གཉིས་པ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྡེ་སྒྲོན་ལས། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྤྱི་རགས་གཉིས་གསུངས་པ་ལྟར། ཐེག་དམན་གྱི་སྡེ་སྒྲོན་ལས་ཀྱང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྤྱི་རགས་གཉིས་གསུངས་ཤིང་། ལྷ་མའི་གདུལ་བྱའི་གཙོ་བོ་དགག་བྱ་སྤྱི་མོ་བཀག་པ་བརྟན་དགོས་ཀྱི་དབུ་མ་པ་ཡིན་གྱི། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རགས་པ་བརྟན་དགོས་ཀྱི་སེམས་ཙམ་པ་ཞར་བྱུང་གི་གདུལ་བྱ་ཡིན་པ་ལྟར། ཕྱི་མ་ལའང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྤྱི་མོ་བརྟན་དགོས་ཀྱི་ཉན་ཐོས་གདུལ་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་གྱི། ཅིག་ཤོས་པལ་པའི་

གདུལ་བྱ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རགས་པ་རྟོགས་པ་དང་། གང་ཟག་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པ་གཉིས་སྤྱིད་པའི་རྩ་བ་གཅིད་བྱེད་ཡིན་མིན་མཚུངས་པས་སྤྱིད་པ་ལས་གྲོལ་བ་ལ་ངེས་པར་གང་ཟག་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་དགོས་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་(དེའི་སྒྲིབ་སྒྲིབ་དགག་པ་)ནི། གང་ཟག་བདེན་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཡིན་ན་ཉེས་པ་དེ་དག་མཚུངས་ཀྱང་ཁོ་བོ་ཅག་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཉིད་ལ་གང་ཟག་ཏུ་འདོད་པས། གང་ཟག་བདེན་འཛིན་གྱིས་རྣམ་ཤེས་བདེན་པར་བཟུང་བས། སྤང་བོ་ལ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྒྲོ་བ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྱེད་བཞེད་དོ།¹³ །དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། གང་ཟག་ནི་སྤང་བོ་ལེན་པ་པོ་ཡིན་ལ། སྤང་བོ་ནི་དེའི་ཉེ་བར་སྤང་བྱ་ཡིན་པས། ཉེ་བར་ལེན་པ་པོ་དང་སྤང་བྱ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་མི་རིགས་ལ། བྱེད་འདོད་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དེ་ནི་ཀུན་བཏགས་ཡིན་གྱི། ལྷན་སྒྲིམ་མིན་པས་གྲུབ་མཐས་སྒྲོ་ཁ་མ་བསྐྱར་བ་རྣམས་ལ། འཁོར་བར་སྒྲིབ་པའི་རྒྱ་མེད་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཅིག་སྤྲུགས་ན་སྤང་ཆེན་མེད་པར་རྟོགས་པས་དུག་སྒྲུལ་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་འཛིགས་པ་ལྷོག་མི་རུས་པ་ལྟར། དེ་འདྲའི་བདག་མེད་རྟོགས་པས་སྤྱིད་པ་ལས་གྲོལ་བར་མི་འགྱུར་རོ།།

གསུམ་པ་(རང་ལུགས་བཞག་པ་)ནི། བདེན་འཛིན་ས་བོན་དང་བཅས་པ་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་ཡིན་ལ། གཉིས་སྤང་འབྲུལ་བའི་བག་ཆགས་ནི་ཤེས་སྒྲིབ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་བདེན་འཛིན་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་ཡིན་ཞིང་། འཛིག་ལྷ་ཡིན་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་མིན་པ་ནི། ར་ཡིར་འཛིན་པའི་འཛིག་ལྷ་འོ། །གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཡིན་ལ་འཛིག་ལྷ་མིན་པ་ནི་གང་ཟག་གཞན་ལ་བདེན་པར་འཛིན་པ་དང་། གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་འཛིག་ལྷ་འོ། །གཉིས་ཀ་མིན་པ་ནི་སྤང་བོ་ལ་བདེན་པར་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ། །སྤྱིང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ་དང་འཇུག་པ་སོགས་སྤང་བོ་འཛིན་ཉིད་སྤྱིད་པའི་རྒྱར་གྱུར་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པར་གསུངས་པ་འདི་ནི།¹⁴ ཉན་ཐོས་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཡོད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་པའོ།།

བཞི་པ་(དེ་ལ་ཅོད་པ་སྤྱིང་བ་)ནི། སྤང་བྱེད་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་རགས་པ་དེ་འཛིག་ལྷ་ཡིན་ན། དེའི་ཡུལ་མེད་པར་རྟོགས་པ་གོམས་པས་སྤྱིད་པ་ལས་མི་གྲོལ་བ་འགལ་ལ། འཛིག་ལྷ་མ་ཡིན་ན། གཟུང་འཛིན་རྒྱས་ཐ་དད་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པའང་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་མིན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འཛིག་ལྷ་ཡིན་ཡང་ཀུན་བཏགས་ཡིན་གྱི་ལྷན་སྒྲིམ་མིན་པས་ཉེས་པ་དེ་དག་མེད་དོ། །འོ་ན་དེ་འདྲའི་

གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གོམས་པ་ལས་གསལ་སྣང་སྒྲེ་བ་སྤྲིད་ལ། དེ་ལྟ་ན་ཚད་མས་ཡོངས་སུ་དག་
པའི་བདག་མེད་ལ། གསལ་སྣང་སྒྲེས་པས་ན་ལ་འབྱོར་མཛོན་སུམ་དུ་འགྱུར་ཞིང་དེ་ལྟ་ན་སྤྲིད་པ་ལས་
གྲོལ་བར་ཡང་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་འབའ་ཞིག་གོམས་པ་ལ་གསལ་སྣང་སྒྲེ་བ་སྤྲིད་ཀྱང་། སྒྲོར་ལམ་གྱི་
རྟོགས་པ་འདྲ་སྒྲེ་མི་སྤྲིད་པས་ཉེས་པ་དེ་དག་མེད་དོ། །འོ་ན་བདག་འཛིན་དེ་ཀྱན་བཏགས་ཡིན་པར་
གང་གིས་ཤེས་སྟམ་ན། སྒྲོ་ལྟན་སྒྲེས་ལ་ལག་པ་ན་བ་ཙམ་ལ་ང་ནའོ་ཞེས་པའི་ཐ་སྟངས་སྒྲོན་མེད་མཐོང་
བས། ང་དང་ཕུང་པོ་གཉིས་མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་པའམ། རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམ་ཡོད་སོ་སོ་བར་འཛིན་
པ་མེད་པར་ཤེས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ། གཟུང་འཛིན་རྣམས་ཐ་དད་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པའདྲ་ཀྱན་བཏགས་
ཡིན་གྱི། ལྟན་སྒྲེས་མིན་ཏེ་གཟུང་འཛིན་ནི་རྒྱ་འབྲས་ཡིན་ལ། འཛིན་རྟོག་ན་རྒྱ་འབྲས་རྣམས་གཞན་དུ་
འཛིན་པའི་སྒྲོ་ལྟན་སྒྲེས་མེད་པའི་ཕྱིར། དེའང་ཤིང་གི་ས་བོན་ཙམ་བཏབ་ནས་ཕྱིས་ཀྱི་སྤྲོང་པོ་ལ་
དམིགས་ཏེ་ངས་འདི་བཙུགས་སོ་སྟམ་དུ་འཛིན་པའི་ཐ་སྟངས་སྒྲོན་མེད་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ལོ། །འོ་ན་གཞན་
སྒྲེ་ཐ་སྟངས་པའི་ཤེས་པས་ཞེགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འཛིན་རྟོག་པ་རྣམས་རྒྱ་འབྲས་དོན་གཞན་དུ་
ཡོད་པར་མི་འཛིན་པ་ཡིན་གྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་གཞན་དུ་མེད་པར་རིགས་ཤེས་
ཀྱིས་རྟོགས་སོ། །

རང་ལུགས་ལ་འཛིན་ལྟ་ལྟན་སྒྲེས་ཀྱིས་གང་ཟག་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་གྱི། ཕུང་པོ་ལ་དམིགས་
པ་མི་སྤྲིད་པས་གང་ཟག་གི་མཚན་གཞིར་ཡང་ཕུང་པོའི་ཡ་ཀྱལ་དང་ཚོགས་པ་གང་ཡང་མི་རུང་སྟེ། ཉེ་
བར་ལེན་པ་བོ་དང་སྤང་བྱ་གཅིག་ཏུ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་དང་། གང་ཟག་ནི་ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་
པ་ཙམ་ཡིན་པས། ཕུང་པོ་ཉིད་གང་ཟག་དང་ཕུང་པོ་ལས་དོན་གཞན་ཡང་གང་ཟག་ཏུ་མི་འཐད་དོ། །
འདི་དག་ནི་ཤིང་རྟའི་དབྱེད་པ་རྣམས་པ་བདུན་གྱི་སྐྱབས་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །འོ་ན་གཟུགས་བདག་
ཡིན་པ་སོགས་འཛིན་ཚོགས་ལ་ལྟ་བུའི་མཐའ་ཉི་ཤར་བཤད་པ་ཇི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་དག་གིས་ཕུང་
པོ་ལ་དམིགས་ཀྱང་ཀྱན་བཏགས་ཡིན་གྱི་ལྟན་སྒྲེས་མིན་ཏེ། རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པའི་ཆོ་
ཟད་པར་སྒྲོང་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ལོ། །

༤ མངས་རྒྱས་ཀྱིས་རི་སྟོད་པ་མཁུན་པའི་ཚུལ།

བརྒྱད་པ་མངས་རྒྱས་ཀྱིས་རི་སྟོད་པ་མཁུན་པའི་ཚུལ་ལ། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཚོས་རྣམས་བདེན་

སྒྲིང་དང་བཅས་བཞིན་དུ་མངོན་སུམ་དུ་མཁྱེན་པ་མིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་བདེན་སྒྲིང་ལོག་པས་ཡུལ་སྒྲིང་ཙམ་
 ལོག་པར་འགྱུར་རོ། །འདོད་ན་བདེན་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་ལོག་པས་ཀྱང་ཡུལ་ཙན་གྱི་སྒྲོ་ཙམ་ལོག་དགོས་པས།
 སངས་རྒྱས་ལ་ཡུལ་ཙན་གྱི་སྒྲོ་མེད་པའོ། །ཡང་ན་བདེན་འཛིན་མ་སྒྲིངས་པར་འགྱུར་རོ། །འོ་ན་བདེན་
 སྒྲིང་དང་བྲལ་བཞིན་དུ་རི་སྟེང་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཁྱེན་ཚུལ་རི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེན། རྟེན་འབྱུང་རང་བཞིན་
 མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཆོ་བདེན་པའི་སྒྲིང་བ་ལོག་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་དོན་དམ་
 བདེན་པའི་མི་མཐུན་ཕྱགས་དངོས་སུ་སྒྲིང་བས་སྒྲིང་ཡུལ་ལ་འབྱུང་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་རྟེན་འབྲེལ་
 གྱི་དོན་དམ་པའི་སྟོང་ལྷགས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་ཆོ་བདེན་སྒྲིང་ལོག་དགོས་པའོ། །བདེན་པ་རྟེན་
 འབྲེལ་ལ་མི་སྲིད་ཅིང་། དེའི་འདུག་ལྷགས་འབྲེལ་མེད་དུ་མཐོང་བས་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྟེན་འབྲེལ་
 རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་དབེན་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པར་གནས་ལ། དེའི་འདུག་ལྷགས་འབྲེལ་མེད་དུ་མཐོང་
 བའི་ཆོ་ནའང་། བདེན་པ་སྒྲིང་ན་བདེན་པ་གསལ་སྒྲིང་དུ་འགྱུར་བས། བདེན་སྒྲིང་གིས་སྒྲིང་བཞིན་དུ་
 མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་ན་འདི་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། མངོན་ཤེས་ཙན་གྱིས་ཆད་ནད་
 ཙན་ལ་བལྟས་པའི་ཆོ། ཆད་ནད་ཙན་ལ་ཡུལ་ལོག་པར་སྒྲིང་བ་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་ཡང་འབྲེལ་
 པར་མི་འགྱུར་རོ། །རང་གི་སྒྲོའི་སྒྲོན་གྱི་དབང་གིས་ལོག་པར་སྒྲིང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་
 བདེན་སྒྲིང་མཐའ་དག་རི་སྟེང་པ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱིས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཀྱང་འབྲེལ་པར་མི་
 འགྱུར་ཏེ། ནང་གི་སྒྲོའི་དབང་གིས་བདེན་པར་མི་སྒྲིང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

ཞར་ལ་བྱང་དོན་དང་ངེས་དོན་གྱི་མདོའི་རྣམ་དབྱེ།

ད་ནི་དེ་དག་གི་ཞར་ལ་བྱང་དོན་དང་ངེས་དོན་གྱི་མདོའི་རྣམ་དབྱེ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་འང་
 སེམས་ཙམ་པ་རྣམས་གྱིས་མདོ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་ངེས་རི་ལྟར་འབྱེད་པ་དང་། དབུ་མ་པ་རྣམས་
 གྱིས་གང་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱེད་པའི་ཚུལ་གཉིས་གྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

དང་པོ་ནི། མདོ་དགོངས་འབྲེལ་གྱི་རྗེས་སུ་འབྱང་བ་ཡིན་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བཙུས་
 གྱི་བ་བཙུ་ཞུས་པའི་ལན་དུ་དགོངས་འབྲེལ་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ནང་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
 དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་གྱིས་བྱང་དོན་དང་ངེས་དོན་ཞུས་པའི་དྲི་ལན་གྱི་དོན་རྣམ་པར་གཏན་ལ་
 དབབ་པ་བསྐྱུ་བར་གསུངས་པའི་དོན་ཅུང་ཟད་བཤད་ན།

གཉིས་པ་ནི། གྲུན་བདགས་ལ་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཞེས་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི།
མིང་དང་བདུན་རྒྱུ་པར་བཞག་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི། རང་མཚན་དུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་དབང་
ལ་སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་རྒྱས་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། རྒྱུན་གཞན་གྱི་དབང་གིས་བྱུང་བ་ཡིན་གྱི།
བདག་ལས་སྐྱེ་བའི་ངོ་བོར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ནི་གཞན་དབང་ལ་བཤད་
པ་དང་། ཡོངས་གྲུབ་ལ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། གང་ཞིག་རྟོགས་ན་སྒྲིབ་པ་ལས་གྲོལ་བར་འགྱུར་
བའི་དམིགས་པ་དེ་ལ་རྣམ་པར་དག་པའི་དམིགས་པ་ཡིན་པས་ན། དོན་དམ་པ་ཞེས་རྣམ་དག་གི་
དམིགས་པ་ལ་དོན་དམ་དུ་གསུངས་པ་དེར་གཞན་དབང་མ་གྲུབ་པས་ན། གཞན་དབང་ལའང་དོན་
དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་དམིགས་ནས་ཀྲན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་འཕེལ་བར་འགྱུར་
བའི་ཕྱིར། རྣམ་གྲངས་པའི་ཀྲན་རྫོབ་ཀྱང་ཡིན་ལོ། །ཡོངས་གྲུབ་ནི་དོན་དམ་པའང་ཡིན། དངོས་པོར་

མེད་པས་ན་དོན་དམ་པ་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །དཔེར་ན་ནམ་མཁའི་མེ་ཏྲག་དངོས་པོར་མེད་པ་
ལྷར་ཀྱན་བཏགས་ཀྱང་དོ། །གཞན་དབང་ནི་སྒྲུ་མ་ལྷ་བྱ་སྟེ། གཉིས་སྒྲུང་གི་ཤེས་པ་ལ་ཡུལ་བྱི་རོལ་
ཏུ་ཆད་པ་ལྷར་སྒྲུང་ཡང་བྱི་རོལ་ཏུ་མ་གྲུབ་པས་སྒྲུ་མ་ལྷ་བྱ་ཡིན་གྱི། བདེན་སྒྲུང་དང་བདེན་སྟོང་ཚོགས་
པའི་སྒྲུ་མ་ལྷ་བྱ་ནི་མིན་ནོ། །ཡོངས་གྲུབ་ནི་ཐོགས་བཅས་ཀྱི་གཟུགས་བཀག་པའི་ནམ་མཁའི་དཔེས་
གསུངས་སོ།།

གཉིས་པ་(ལྷག་མ་བཞེད་དགོངས་པ་བཤད་པ་)ནི། ཀྱན་བཏགས་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་བྱིར་། དོ་བོ་
ཉིད་ཀྱིས་མ་སྦྱེས་པ་ཞེས་སྒྲུར་རོ། །གཞན་དབང་ལ་བདག་སྤྱིའི་དོ་བོར་མ་སྦྱེས་པ་ཞེས་སྒྲུར་རོ། །
འདིས་ནི་ཤེར་བྱིན་གྱི་མདོར་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པ་ནི། ཀྱན་བཏགས་དང་གཞན་དབང་ལ་
དགོངས་ཀྱི། ཡོངས་གྲུབ་བདེན་དངོས་སྒྲུབ་པ་སྟོབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་ཀྱི་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་
རན་རྟོག་ཀྱང་བསལ་བ་ཡིན་ཏེ། དོ་བོ་ཉིད་གསུམ་ག་དགོངས་གཞིར་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་གཞན་
དབང་ཡོངས་གྲུབ་གཉིས་ཀ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ།།

གསུམ་པ་(དེ་ལྷར་གཏན་ལ་ཐབ་པའི་དགོས་པ་)ནི། བྱིས་པ་རྣམས་གཞན་དབང་དང་བདག་གཉིས་
ཀྱིས་དབེན་པར་གྱུར་པའི་ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་གཞི་ལ་རྟོག་པས། ཇི་ལྷར་བཏགས་པ་ལྷར་གྱི་ཀྱན་བཏགས་
པའི་དོ་བོ་ཉིད་ཏུ་བདེན་པར་མདོན་པར་ཞེན་པས་འཁོར་བར་འཁོར་བར་འགྱུར་རོ། །འཁོར་བ་ལས་
གྲོལ་པའི་བྱིར་དུ། དང་པོར་གཞན་དབང་སྟེ་བ་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་བརྟན་ནས་སྤྱིད་པ་ལས་ཡིད་འབྱུང་
བར་བྱེད། དེ་ནས་ཀྱན་བཏགས་མཚན་ཉིད་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང་། ཡོངས་གྲུབ་དོན་དམ་པ་དོ་བོ་ཉིད་མེད་
པར་བརྟན་ནས་སྤྱིད་པ་ལས་གྲོལ་བར་བྱེད་དོ། །གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ལམ་དང་འབྲས་
བུ་རྣམས་གྲོལ་ཐེག་པ་གསུམ་ག་བྱད་པར་མེད་པ་ལ་དགོངས་ནས་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི།
མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཁོ་ནར་ངེས་པ་ནི་མིན་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་དབང་བོ་རྣེ་འབྱེད་རྒྱལ་གསུམ་
སོ་སོར་ངེས་པས་ཞི་བ་བགྱོད་པ་གཅིག་ཏུ་པའི་ཉན་ཐོས་ནམ་ཡང་འཚང་རྒྱ་བ་མི་སྤྱིད་པའི་བྱིར་རོ།།

གསུམ་པ་ལན་གྱི་དོན་ཞུས་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ཀྱིས་
སྟོན་པས་གསུངས་པའི་དོ་བོ་ཉིད་གསུམ་པའི་དོན་འདི་ལྷར་ཁོང་དུ་ཆུད་ཅེས་གསུངས་ཏེ། གཟུགས་ནས་
རྣམ་མཁེན་གྱི་བར་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་རྟོག་པས་དོ་བོ་ཉིད་དང་བྱད་པར་དུ་བཏགས་པ་དེ་དག་ནི་
ཀྱན་བཏགས་ཡིན་ལ། དེ་ལྷར་འདོགས་པའི་གཞི་གཉིས་སྒྲུང་གི་ཤེས་པ་གཞན་དབང་དང་། དེ་བདག་

གཉིས་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་གསུངས་པར་དགོངས་སོ། །དེ་ལྟར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་གསུངས་པ་རྣམས་ནི་གཞན་དབང་དང་ཡོངས་གྲུབ་ཡིན་ལ། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་ནི་ཀྱན་བཏགས་ཡིན་ཞིང་། གཞན་དབང་ཡོངས་གྲུབ་པ་གཉིས་ཀྱང་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་དགོངས་གཞིར་གསུངས་པས། ངོ་བོ་ཉིད་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཚུལ་མདོ་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་ལྟར་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ།།

བཞི་པ་ནི། དང་པོར་དྲང་སྟོང་སྒྲུབ་ཅི་དུགས་ཀྱི་ནགས་སུ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་རྣམས་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་གསུངས་པའང་སྒྲུ་ཇི་བཞིན་པ་མིན་ལ། བར་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པའང་སྒྲུ་ཇི་བཞིན་པ་མིན་ནོ། །འོ་ན་གང་ཡིན་ཞེན། མདོ་དགོངས་འགྲེལ་འདིར་ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་རྣམས་ལ་ཀྱན་བཏགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་ཅིང་། གཞན་དབང་དང་ཡོངས་གྲུབ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་བོ་ཞེས། ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་དགོངས་པ་ལེགས་པར་བྱེ་ནས་བསྟན་པ་ལེགས་པར་རྣམ་པར་བྱེ་བ་དང་ལྟན་པའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་འདི་ནི་ངེས་པའི་དོན་^{༡༦} ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་ཁ་ཅིག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟིང་པོ་རྟག་བརྟན་སོགས་སུ་གསུངས་པའི་མདོ་ཁོ་ན་ཐ་མ་ངེས་དོན་དུ་གསུངས་པ་འདིའི་མཚན་གཞིར་འཛིན་པ་དང་། གང་དག་གེར་བྱིན་ཀྱི་མདོ་རྣམས་འདིའི་མཚན་གཞིར་འཛིན་པ་ནི་ངེས་ལན་ཀྱི་དོན་རྒྱས་པར་མ་རྟོགས་པའི་ཐུན་སྒྲུལ་འབའ་ཞིག་གོ། །དེས་ན་མདོ་འདི་དང་མཐུན་པར་ཡོད་མེད་འབྱེད་ཚུལ་རྣམས་ངེས་པའི་དོན་ནོ།།

གཉིས་པ་དབུམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་གང་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱེད་པའི་ཚུལ་ནི། སྒྲོ་གྲོས་མི་ཟད་པའི་མདོའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་དྲང་ངེས་ཀྱི་སྒྲུབ་ཤད་པ་དང་། དབྱེ་བ་དང་། མཚན་ཉིད་དོ།།

དང་པོ་ནི། དོན་གཞན་དུ་དྲང་དགོས་པ་དང་། དོན་དེར་ངེས་པ་དྲང་ངེས་ཀྱི་དོན་ཡིན་གྱི། གདུལ་བྱ་དྲང་པའི་བྱིར་དུ་གསུངས་པ་ཙམ་ལ་མི་བྱ་སྟེ། ངེས་དོན་ཡང་དྲང་དོན་དུ་འགྱུར་བས་སོ། །དཔེར་ན་གཟུགས་སྒྲུའོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཆོ་གཟུགས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་དེར་མ་ཟད་ཀྱི་ད་དུང་གང་དུ་དྲང་དུ་ཡོད་པའོ། །གཟུགས་རང་བཞིན་མེད་པ་བསྟན་པ་ན་གཟུགས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་དེར་ངེས་ཀྱི་གོང་ན་གཞན་མེད་པས་ངེས་པའི་དོན་ནོ། །གཞན་དུ་དྲང་དགོས་པའི་དོན་དང་། དེར་ངེས་པའི་དོན་ལ་དྲང་ངེས་སུ་བྱས་པའི་ཆོ་བརྗོད་བྱ་ཀྱན་རྒྱུ་དང་། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱང་དྲང་དོན་དང་།

ངེས་དོན་དུ་འབྱུང་རོ། འོན་གཞན་དུ་བྱང་དགོས་པ་དང་མི་དགོས་པ་ལ་བྱང་ངེས་སུ་བྱས་པའི་ཆེ། རྫོང་
བྱེད་ལ་བྱང་ངེས་སུ་དབྱེ་བའོ།

གཉིས་པ་ལ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་པ་དང་། མཚན་གཞིའི་དབང་དུ་
བྱས་ནས་གསུངས་པའོ། འདྲ་བོ་ལ་གདུལ་བྱའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་པ་ནི། ལམ་ལ་འཇུག་པའི་
ཕྱིར་དུ་གསུངས་པ་ན་བྱང་བའི་དོན་དང་། འབྲས་བུ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་དུ་གསུངས་པ་ནི་ངེས་པའི་དོན་
ནོ། ལམ་ནི་རང་བཞིན་མེད་ཏོགས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་འཇུག་པའི་ཐབས་ནི། མི་རྟག་པར་
སྟོན་པ་སོགས་སོ། འབྲས་བུ་ནི་མུ་རན་ལས་འདས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་དངོས་སུ་འཇུག་པའི་ཐབས་ནི་
རང་བཞིན་མེད་ཏོགས་སོ། བརྫོང་བྱའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ནི། གུན་རྫོང་སྟོན་པ་ནི་བྱང་དོན་དང་དོན་
དམ་སྟོན་པ་ནི་ངེས་དོན་ནོ། འདྲེང་གུན་རྫོང་གི་རང་ལྡོག་སྒྲུ་མ་ལྷ་བྱ་སྟོན་པ་ངེས་དོན་ཡིན་ཡང་། གཞི་
ལྡོག་སེམས་ཅན་སྟོན་པ་སོགས་ལ་བྱའོ།

གཉིས་པ་ནི། སེམས་ཅན་དང་གང་ཟག་སོགས་བསྟན་པ་དང་། སྟོང་ཉིད་མཚན་མ་མེད་པ་
སོགས་བསྟན་པ་རྣམས་སོ།

གསུམ་པ་ནི། དོན་དམ་བདེན་པ་དངོས་སུ་སྟོན་པ་དང་། ཚད་མ་དང་ལྡན་པ་གཉིས་ཆོགས་
ངེས་པའི་དོན་དང་། དེ་ལས་གཞན་པ་བྱང་བའི་དོན་ནོ། སྤར་བཤད་པའི་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་མདོ།
སྟོབ་དཔོན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ་བྱང་དོན་འབའ་ཞིག་ཏུ་འགྲེལ་ཞིང་། སྟོབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་ནི། གཞན་
དབང་རང་མཚན་པ་ཡོད་པར་གསུངས་པ་སྒྲ་རི་བཞིན་པར་འཆད་ལ། སྟོབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤི་ལ་ནི། རོ་
བོ་ཉིད་མེད་པའི་དགོངས་པ་གཏན་ལ་ཐབ་པའི་སྟོན་ནས་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོར་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་གསུངས་
པ་ངེས་པའི་དོན་དུ་མདོ་འདིས་བསྒྲུབ་ཅིང་། དེའི་གཞུང་འཇུགས་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་འཆད་དོ།

སྤར་བཤད་པ་དེ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་ནི། སྟོང་པ་རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་དུ་རྟོགས་ནས། རང་
བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་རྒྱལ་ཙམ་ཡང་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་མཚན་འཛིན་གྱི་དམིགས་གཏད་
ཐམས་ཅད་བཤིག་པ་དང་། བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་དེ་ཁོ་ན་ལ་འཐད་པའི་གཉིས་ཆོགས་ལ་མཁས་པར་
བྱའོ། སྟོང་པ་རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་ཞེས་པ་མིང་དོན་དུ་མི་འཐད་དོ། སྟོང་པ་མ་རྟོགས་པར་རྟེན་འབྱུང་
མི་རྟོགས་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གྱི་དོན་ཡང་མིན་ཏེ། དེའི་ཡུལ་ཅན་དུ་རྟེན་འབྱུང་མི་
རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། བརྫོང་བྱ་རྫོང་བྱེད་ཀྱི་དོན་ཡང་མིན་ཏེ། རྟེན་འབྱུང་དེའི་རྫོང་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དགེ་བའི་བཤེས་གཞིན་གྱི་གསུང་གི་གདམས་པ་མི་ཉམས་པའི་བྱིར་དུ། ཐེག་པ་མཆོག་གི་
བརྒྱལ་ལུགས་ལ་གནས་པའི་དགེ་སློང་དར་མ་རིན་ཆེན་གྱིས་བརྗོད་བྱང་དུ་བྲིས་པའོ། །འདིས་ཀྱང་
བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་དར་ཞིང་རྒྱས་པ་ལུན་རིང་དུ་གནས་པར་གྱུར་ཅིག། །མཛ་མཛུ་ལོ། །

༡༡༡། །ལྷ་བའི་གན་འབྱེད་ཐེག་མཆོག་གནད་ཀྱི་ཟླ་ཟེར་ ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།།

གོ་རམས་པ་བསོད་ནམས་སེཌེ།

༡༡༡། །ལྷ་བའི་གན་འབྱེད་ཐེག་མཆོག་གནད་ཀྱི་ཟླ་ཟེར་ཞེས་བྱ་བ། ཟླ་མ་དང་མགོན་པོ་འཇམ་
པའི་དབྱངས་ལ་བྱག་འཛལ་ལོ། །ཡེ་ཤེས་དཀྱིལ་འཁོར་ཐུགས་རྗེའི་རྟ་ལྷའ་གིས། །གདུལ་བྱའི་རིལ་
ཅི་ལྷར་འོས་པ་བཞེན། །རིམ་པར་དྲང་བའི་ཐིན་ལས་གཟི་འོད་ཅན། །སངས་རྒྱས་ཉི་མ་དེ་ལ་བདག་
ཅག་དད། །གང་ཞིག་རྟོགས་ན་སྟོ་ཡི་རིམ་པ་བཞེན། །ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་བྱང་རྩལ་སྦྱིན་བྱེད་པའི། །རྟག་
ཆད་མཐའ་སྤང་དབུ་མའི་ལམ་འདི་ལ། །གངས་ཅན་འདི་ན་རྟོགས་པ་ཐ་དད་ལྟར། །དེ་ལ་ཁྱུ་རྒྱུ་བ་སྦྱིང་
པའི་བཞེད་པ་ཡི། །ཡང་དག་ལྷ་བའི་དེ་ཉིད་འདི་ཡིན་ཞེས། །དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་གསུང་རབ་ལ་བརྟེན་
ནས། །རྣམ་པར་དབྱེ་བ་འདི་ནི་ཁོ་བོས་སྟོ།།

དེ་ལ་སྦྱིར་གྱུ་བ་མཐའ་སྤྲོ་བ་བཞེ་བོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རང་རང་གི་གྱུ་བ་མཐའ་ནས་བཤད་
པའི་ལམ་དེ་ཉིད་རྟག་ཆད་སྤངས་པའི་དབུ་མའི་ལམ་དུ་འདོད་ཅིང་། །དེའི་ཆོ་དངོས་པོར་སྟོ་བ་དག་གིས་
གྱུ་བ་མཐའ་བཞེད་ཀྱི་མ་ལ་དབུ་མ་ཞེས་མི་བརྗོད་པར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྟོ་བ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །འོན་
ཀྱང་། །རྣལ་འབྱོར་པ་ཡང་སྟོ་བྱེད་ཀྱིས། །ཤོང་མ་གོང་མ་རྣམས་ཀྱིས་གཞོད། ། །ཅེས་པའི་རྩལ་གྱིས་
དབུ་མ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི། །གྱུ་བ་མཐའ་འོག་མ་དག་གིས་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་ཅི་ལྷར་སྤངས་ཀྱང་དངོས་
པོ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པར་སྟོ་བས། །རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་གང་རུང་ལས་མ་འདས་ལ། །དེས་ན་བྱང་རྩལ་
གསུམ་པོ་གང་རུང་བསྐྱུ་བ་པ་ལ་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་སྤོང་བའི་རྩལ་འདི་ལྷར་དགོས་སོ་ཞེས་རང་གི་གྱུ་བ་
པའི་མཐའ་ལས་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་སྤང་རྩལ་དང་། །དེའི་སྟོ་ནས་བྱང་རྩལ་གསུམ་སྐྱུ་བ་རྩལ་གྱི་གཞུང་
འཇུག་པར་མཛད་དོ། །དེ་ལ་ཡང་འཕགས་ཡུལ་གྱི་དབུ་མ་པ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་གཞུང་གི་འཆད་
རྩལ་དང་། །ཐ་སྦྱད་ཀྱི་རྣམ་བཞག་ལ་མི་འདྲ་བའི་བྱེད་པར་མང་དུ་མཛད་ཀྱང་མཐར་ཐུག་གི་ལྷ་བའི་
གནད་ལ་མི་འདྲ་བའི་བྱེད་པར་མཛད་པ་མི་སྟངས་དོ། །གངས་རིའི་ཁྲོད་འདིར་ནི་དབུ་མའི་ལྷ་བ་པས་
ལེན་བཞེན་དུ་མཐར་ཐུག་གི་ལྷ་བའི་གནད་ལ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་དུ་སྤང་སྟེ་འདི་ལྷར། །རྟག་མཐའ་ལ་

དབུ་མར་སྒྲིབ་དང་། ཆད་མཐའ་ལ་དབུ་མར་སྒྲིབ་དང་། མཐའ་བུལ་ལ་དབུ་མར་སྒྲིབ་པའོ།།

ལྷགས་དང་པོ་ནི། མཁུན་རབ་དང་བྱགས་རྗེ་ཡུལ་དུ་བྱུང་ཞིང་ཉམས་དང་རྟོགས་པའི་དབང་
 ལྷག་ཀྱང་མཁུན་དོལ་བུ་བ་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་བཞེད་པ་ལ། སྟོང་པ་ཉིད་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ།
 རང་གི་ངོ་བོས་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། གཞན་གྱི་ངོ་བོས་སྟོང་པ་ཉིད་དོ། །བདེན་པ་ཡང་གཉིས་ཏེ་ཀྱན་རྫོབ་
 བདེན་པ་དང་། དོན་དམ་པའི་བདེན་པའོ། །ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱང་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། ཀྱན་བཏགས་དང་།
 གཞན་དབང་དང་། ཡོངས་གྲུབ་པོ། །དེ་ལ་ཀྱན་བཏགས་དང་། གཞན་དབང་ནི་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་
 ཡིན་ལ། ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། མི་ལམ་དང་། སྒྲིམ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་གདོད་མ་
 ཉམས་རང་གི་ངོ་བོས་སྟོང་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གི་སྟོང་པ་ཉིད་དེ་ནི་རང་གི་ངོ་བོས་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་ལ།
 དེ་ཡང་མེད་པར་དགག་པ་ཙམ་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པས་ཐམས་ཅད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། བཅ་པོའི་
 སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ཉི་ཆེ་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་གྱི་ཡང་དག་པར་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་སྟོང་པ་དོན་དམ་
 པའི་བདེན་པ་མིན་ནོ། །ཀྱན་རྫོབ་རང་སྟོང་ཡིན་པ་འདི་ལ་དགོངས་ནས། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ལས་
 གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁུན་གྱི་བར་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་ངོ་བོས་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་ལ།
 དེའི་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་སྒྲུབ་ཞབས་ཀྱི་རིག་ཆོགས་རྣམས་ལས་ཀྱང་རང་སྟོང་མེད་དགག་ཆད་པའི་སྟོང་
 ཉིད་དེ་གཙོ་བོར་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་དེ་དག་གིས་ཀྱང་དོན་དམ་བདེན་པ་རྫོགས་
 པ་དང་གསལ་བོར་བསྟན་པ་ནི་མེད་དོ། །ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ལས་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁུན་གྱི་བར་གྱི་
 ཆོས་ཐམས་ཅད་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཀྱན་བཏགས་དང་། སྒྲིམ་དང་། མི་ལམ་ལ་སོགས་པ་
 བསྟན་པ་ནི། གཞན་དབང་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི། ཡོངས་གྲུབ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་
 མེད་པ་དང་། རྩོན་པ་སོགས་སུ་སྟོན་པ་ནི་མིན་ཏེ། བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྟན་ལས། མེད་ཅེས་བྱ་བའི་
 ཆོག་གིས་ནི། ཏྲག་པ་ཐམས་ཅད་འགོག་པ་སྟེ། སྒྲིམ་ལ་སོགས་དཔེ་ཡིས་ནི། གཞན་གྱི་དབང་ནི་
 ཡོངས་སུ་བསྟན། རྣམ་པར་དག་པ་བཞིར་བསྟན་ནས། ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་བསྟན་པ་ཡིན། ཅེས་
 གསུངས་པས་སོ།།

ཆོས་ཉིད་ཡོངས་གྲུབ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ནི་རང་གི་ངོ་བོས་སྟོང་པ་མིན་གྱི་ཀྱན་བཏགས་
 གཞན་དབང་གི་ངོ་བོ་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་ངོ་བོས་སྟོང་པའི་ཕྱིར་ན་གཞན་གྱི་ངོ་བོས་སྟོང་པ་
 ཡིན་ལ། དེ་ནི་ཡང་དག་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་སྟོང་ཉིད་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྒྲུབ་དང་།

ཡང་དག་པའི་མཐའ་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་དང་ལྷན་པའི་སྟོང་པ་
 ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་སྟོབས་དང་མི་འཛིགས་པ་དང་། མཚན་དང་དཔེ་བྱད་ལ་སོགས་པ་འདུས་མ་བྱས་
 པའི་ཡོན་ཏན་དཔག་ཏུ་མེད་པ་གདོད་མ་ནས་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། བལ་པོ་ཆེའི་མདོ་ལས། སྟོང་གསུམ་
 དར་ཡུག་ཆེན་པོའི་དཔེ་དང་བཅས་ཏེ་གསུངས་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟིང་པོའི་མདོ་ལས།
 དཔེ་དགུ་དང་སྟུར་ཏེ་རྒྱས་པར་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །ཁག་ཞན་ཡང་དེ་ནི་རྟག་པ་བརྟན་པ་ཐེར་བྲག་པ་
 མི་འགྱུར་བའི་ཆོས་ཅན་གཙང་བ་བདེ་རྟག་པ་བདག་དམ་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་
 གཞན་སྟོང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་འདི་ཡང་། འཕགས་པ་གསུངས་ཀྱི་དབང་ཡུག་རྒྱལ་པོའི་མདོ་དང་།
 ལྷག་བསམ་བསྟན་པའི་ལེའུའི་མདོ་དང་། དཔལ་སྤེངས་མེད་གཏིང་འཛིན་མདོ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པའི་སྟིང་པོའི་མདོ་དང་། འཕེལ་འགྲིབ་མེད་པར་བསྟན་པའི་མདོ་དང་། རྩ་བོ་ཆེའི་མདོ་དང་། ཡེ་ཤེས་
 རྣམ་པ་རྒྱན་གྱི་མདོ་དང་། གཙུག་ན་རིན་པོ་ཆེའི་མདོ་དང་། སོར་མའི་སྤེངས་པའི་མདོ་དང་། བྱ་རན་ལས་
 འདས་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་ལ་སོགས་པ་བཀའ་ཐ་མ་དོན་དམ་པ་རྣམ་པར་རེས་པའི་མདོ་རྣམས་ལས་
 གསལ་པོར་གསུངས་ཤིང་། དེ་དག་གི་དགོངས་འགྲེལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་སྤྲེལ་མ་སོགས་བུམས་ཆོས་བྱི་
 མ་རྣམས་དང་། ཐོགས་མེད་སྦྱུ་མཆེད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་དང་། འཕགས་པ་སྤྲུལ་གྱི་དབུ་མ་ཆོས་
 དབྱིངས་བསྟོད་པ་སོགས་བསྟོད་ཆོགས་རྣམས་ལས་གསལ་བར་བསྟན་ཏོ། །

དེ་ལ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ནི་རང་གི་རོ་བོས་སྟོང་པའི་བྱིར་དང་། དེ་དག་ཀྱང་ཆོས་ཉིད་དོན་
 དམ་པའི་བདེན་པ་ལ་གདོད་མ་ནས་མ་གྲུབ་པའི་བྱིར། རྟག་པའི་མཐའ་ལས་གྲོལ་ལ། ཆོས་ཉིད་
 ཡོངས་གྲུབ་ནི་ནམ་ཡང་མེད་པ་མིན་པས་གདོད་མ་ནས་བདེན་པ་དང་རྟག་པ་སོགས་སུ་གྲུབ་པའི་
 བྱིར་ཆད་པའི་མཐའ་ལས་གྲོལ་བས་དེའི་བྱིར། འདི་ནི་མཐའ་བུལ་དབུ་མ་ཆེན་པོའི་ལམ་ཡིན་ཏེ།
 ཀུན་བརྟན་སྤྱུ་གང་ལ་གང་མེད་པ་དེ་ནི་དེས་སྟོང་པ་ཡང་དག་པར་མཐོང་སྟེ། འདི་ལ་ལྷག་མ་གང་ཡིན་
 ‘བ་དེ་ནི་འདིར་ཡོད་པའོ།’ །ཞེས་ཡང་དག་པ་ཅི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ། །འདི་ནི་སྟོང་པ་
 ཉིད་ལ་འཇུག་པ་ཡང་དག་པ་ཅི་ལྟ་བ་སྟེ། བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ཞེས་དང་། འདི་ལ་དགོངས་ནས་བཅོམ་
 ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཡོད་པ་ཡང་ཡོད་པར་མེད་པ་ཡང་མེད་པར་ཡང་དག་པར་ཅི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་
 ཤེས་སོ། །ཞེས་སོགས་འབྱུང་བའི་བྱིར། དེའི་བྱིར་ལྷགས་འདི་ནི་རེས་པའི་དོན་གྱི་མདོ་སྟེ་རྣམ་གྱིས་
 བསྟན་པ། ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་བཀའ་བ་གྲུབ་པ་བརྟེན་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟོམ་

པ་བསྟན་པའི་སྟིང་པོ་དམ་པ་ཡིན་གྱི། རང་སྟོང་ཙམ་གྱིས་ཚོག་པར་འཛིན་པ་དག་གིས་ནི་བསྟན་པའི་
སྟིང་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལེགས་པར་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ནོ།^༥ །ཞེས་བཞེད་དོ།

ལུགས་གཉིས་པ་ནི། ལེགས་པར་དབྱེད་པའི་སྒོ་གྲོས་ཀྱི་གསུང་རབ་ཀྱི་དགོངས་པ་རང་
སྟོབས་གྱིས་འགྲེལ་ཞིང་སྟིང་རྗེ་དང་། སེམས་བསྐྱེད་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་རྒྱུ་གྱིས་མཛོས་པ་
ཤར་ཙེང་ཁ་པ་སྒོ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་གྱི་ཞལ་སྒྲ་ནས། དབུ་མ་རྩ་འཇུག་གི་རྣམ་བཤད་དང་།
དྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སུ་འཕགས་ཡུལ་གྱི་རང་རྒྱུད་པའི་སྒོ་བ་དཔོན་ཆེན་པོ་རྣམས་
དང་། བོད་ཡུལ་དུ་སྤར་བྱོན་པའི་དབུ་མ་པ་རྣམས་གྱིས་མ་རྟོགས་པའི་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་པའི་གནད་
འདི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྲམ་མོང་མ་ཡིན་པ་ནི་གྲུབ་མཐའི་འཛིག་ཚུལ་དང་གཞུང་གི་བཤད་ཚུལ་མང་པོ་
ཞིག་སྟངས་པ་ལ། འདིར་ཉེ་བར་མཁོ་བ་རགས་རིམ་ཙམ་ཞིག་བཞེད་ན།

དོན་དམ་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་བཞག་དང་། ཀུན་རྫོབ་སྤང་བའི་རྣམ་བཞག་དང་། དེ་དག་ལས་
འཕྲོས་པའི་དོན་གསུམ་ལས།

དང་པོ་ནི། སྟོང་ཉིད་བདུན་རྩ་པ་ལས། དངོས་པོ་ལ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་
ལས་ཡན་ལག་བདུ་གཉིས་འབྱུང་བས་འཁོར་བའི་རྩ་བར་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་
དང་།^༦ བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། སྲིད་པའི་ས་བོན་རྣམ་ཤེས་ཏེ། །ཡུལ་རྣམས་དེ་ཡི་སྒྲིང་ཡུལ་ལོ། །ཡུལ་ལ་
བདག་མེད་མཐོང་ནས་ནི། སྲིད་པའི་ས་བོན་འགག་པར་འགྱུར།^༧ །ཅིས་དང་། ཡང་གཏི་མུག་བཙོམ་
པས་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་བཙོམ་པར་འགྱུར་ཞིང་། རྟེན་འབྲེལ་མཐོང་བས་གཏི་མུག་འབྱུང་བར་མི་
འགྱུར་བར་གསུངས་པ་དང་།^༨ དེ་དག་གི་འགྲེལ་པ་རྣམས་ལས་ཀྱང་། བདེན་འཛིན་གྱི་མ་རིག་པ་
ནི་འཁོར་བའི་རྩ་བ་ཡིན་པར་གསུངས་པས།^༩ དབུ་མའི་དགག་བྱ་ནི་གང་ཟག་དང་ཚོས་ལ་བདེན་
པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་ཁོན་ཡིན་ལ། དེ་འགོག་པ་ལ་དེའི་ཞེན་ཡུལ་བདེན་པ་ངོས་བཟུང་ནས་
དེ་སྟུན་བྱུང་དགོས་པས། བདེན་པའི་ཚད་ལ་རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་གྱིས་སྒོ་ལ་མ་སྟོས་པར་ཡུལ་རང་གི་
སྟོད་ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་ཞིག་ཡོད་ན། བདེན་པ་གྲུབ་པ་དང་། དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་དང་། ཡང་
དག་པར་སྒྲུབ་པ་ཞིག་ཡིན་པས། དེ་དག་དགག་བྱ་ཡིན་ལ། རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་། རང་
བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་། རོ་བོ་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་ནི་ཐ་སྟོན་དུ་ཡོད་པས། དགག་བྱ་མིན་པར་བཞེད་དོ།
ཐལ་འགྱུར་བ་རྣམས་གྱིས་ནི། རང་རྒྱུད་པའི་དགག་བྱར་བྱེད་པ་དེ་དག་ནི་དགག་བྱ་རགས་པ་ཡིན་ལ།

ཕྱ་བ་ནི། བཏགས་དོན་བཅའ་བའི་ཆེ་ཉེད་པ་ཞིག་ཡོད་ན་བདེན་པར་གྱུ་བ་པའི་ཚད་ཡིན་པས། དེ་ཉིད་
དགག་བྱ་ཕྱ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་ཀྱིས་དགག་བྱར་མི་འདོད་པས་ཐལ་འགྱུར་བའི་
ལུགས་ཀྱི་གནད་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་བདེན་པ་དེ། དབུ་མའི་གཞུང་ལས་བཤད་པའི་
རིགས་པ་རྣམས་ཀྱི་བཅའ་བའི་ཆེ་མ་ཆེད་པའི་བདེན་པ་བཀག་ཙམ་གྱི་སྟོང་ཉིད་མེད་དགག་དེ་ཉིད་
དབུ་མའི་ལྷ་བ་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་ཞིང་། དོན་དམ་བདེན་པ་མཚན་ཉིད་པ་ཡང་ཡིན་ལ། ཆོས་རྣམས་
ཀྱི་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་པའང་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བདེན་པ་བཀག་ཟེན་ནས་བདེན་པ་བཀག་པའི་
སྟོང་ཉིད་དེར་མངོན་པར་ཞེན་པ་ནི་དགག་ཏུ་མི་རུང་སྟེ། དེ་ཡུལ་གྱི་གནས་ལུགས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་དང་།
དབུ་མའི་དགག་བྱ་ནི་བདེན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ་དེས་བདེན་པར་མ་བཟུང་བའི་ཕྱིར།

འོ་ན། ཡོད་མིན་མེད་མིན་ཡོད་མེད་མིན། །གཉིས་གའི་བདག་ཉིད་མིན་པའང་མིན།^{༡༩}།
ཅེས་སོགས་ཡུལ་གྱི་གནས་ལུགས་མཐའ་བཞི་ཆར་གྱི་སྒྲིས་པ་དང་བུལ་བར་གསུངས་པ་དང་། སྒྲིས་
མཐའ་བཞི་གང་དུ་ཡང་གཟུང་དུ་མི་རུང་བར་གསུངས་པ་རྣམས་དང་འགལ་ལོ་སྟམས་ན། དེའི་དོན་ནི།
དོན་དམ་དུ་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན། གྲུན་ཇོ་བ་ཏུ་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་འཛིན་
དུ་མི་རུང་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི་ཡོད་མིན་མེད་མིན་སྐྱ་ངེ་བཞིན་དུ་ཁས་ལེན་དུ་མི་རུང་སྟེ། དགག་པ་
གཉིས་ཀྱི་རྣལ་མ་གོ་བས། ཡོན་པ་མ་ཡིན་ན་མེད་དགོས་ཤིང་། མེད་པ་མིན་ན་ཡོད་དགོས་པའི་ཕྱིར།
སྒྲིས་མཐའ་གང་དུ་ཡང་མི་འཛིན་པ་དབུ་མའི་ལྷ་བར་འདོད་པ་ནི་རྒྱ་ནག་ཏུ་ཤར་གི་ལྷ་བ་དང་མཚུངས་
པས། བདེན་པ་བཀག་ཟེན་ནས་བདེན་པས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་ཁོ་ནར་བཟུང་བ་ནི་གནས་ལུགས་
རྟོགས་པའི་སྟོ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བདེན་པ་འཛིན་ལེགས་པར་ངོས་ཟེན་ན་བདེན་པ་འཛིན་གཉིས་མིན་པའི་
རྟོག་པ་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་པར་ཤེས་པར་འགྱུར་བས། རྟོག་པས་གང་བཟུང་གི་ཡུལ་ཐམས་ཅད་དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་ལ་དཔྱེད་པའི་རིགས་པས་དགག་པར་འདོད་པའི་ལོག་རྟོག་ཐམས་ཅད་རྒྱོག་པར་བགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་གྲུན་ཇོ་བ་སྤང་བའི་རྣམ་བཞག་ནི། དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཐ་སྙད་དུ་རང་
གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྱུ་བ་པའི་ཆོས་ཁས་ལེན་གྱིས་འདིར་དེ་ཁས་མི་ལེན་པས་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཐ་སྙད་
དུ་འཛིག་པའི་ཚུལ་ནི། འདི་ནི་ལྷ་སྦྱིན་ནོ་འདི་ནི་ལྷ་སྦྱིན་གྱི་རྣ་བའོ་ཞེས་སོགས་ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་ཆེ་
ན། ཐ་སྙད་དེའི་དབང་གིས་ལྷ་སྦྱིན་དང་། ལྷ་སྦྱིན་གྱི་རྣ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པར་འཛིག་གི་དེ་ལས་
གཞན་པའི་འཛིག་བྱེད་མེད་པ་ནི་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པའི་དོན་ནོ། །དེ་དག་ལ་ཐ་སྙད་དེས་བཏགས་པའི་

དོན་གང་ཡིན་པ་ཅུང་ལ་བའི་ཆེན་མ་རྟེན་གྱི་ཐ་སྟོན་བཏགས་པ་ཙམ་ལ་རྒྱ་འབྲས་ལ་སོགས་པ་འཛོག་
ཅས་པ་ནི་ལྷགས་འདི་པའི་བྱུང་མོང་མིན་པ་འོ།།

ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ནང་ཚན་གྱི་འཛོག་ཚུལ་ལ། ཀུན་གཞི་མེད་ཀྱང་ལས་འབྲས་འཛོག་པའི་ཚུལ་
ནི། ལས་བྱས་མ་ཐག་ཏུ་འགག་པས་ལས་དེ་འབྲས་བྱའི་བར་དུ་ཡང་མི་འགོ་ན་ལས་འགག་ནས་ཡུན་
རིང་པོ་ལོན་པ་དེས་འབྲས་བྱའི་ལྷ་བསྐྱེད་ཅེ་ན། འདི་ལ་བྱེ་བྲག་སྒྲིབ་པས་ལས་འགག་པ་ན་ལས་ཀྱི་ཚུད་
མི་ཟ་སྒྲེ་ཞིང་དེས་འབྲས་བྱ་བསྐྱེད་པར་འདོད་དོ། །མདོ་སྤྲེལ་པས་ལས་ཀྱི་ཐོབ་པ་སྒྲེ་ཞིང་དེས་འབྲས་བྱ་
བསྐྱེད་པར་འདོད་དོ། །སེམས་ཙམ་པས་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ལ་བག་ཆགས་བཞག་ནས་བག་ཆགས་
དེས་ལས་འབྲས་བསྐྱེད་པར་འདོད་པར་རྣམས་ནི་ལས་འབྲས་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་དུ་འདོད་
པའི་ལྷགས་ཡིན་ལ། དེ་དག་བཀག་ནས་འདིར་ལས་ཀྱིས་ཞིག་པ་དངོས་པོ་བ་བསྐྱེད་ནས་དེས་ལས་ཀྱི་
འབྲས་བྱ་བསྐྱེད་པ་ནི་བྱུང་མོང་མིན་པའི་གནད་ཡིན་ནོ། །རྒྱ་པོར་གང་གི་གོ་ས་ན་རིགས་དྲག་གིས་རྒྱ་
དང་། རྟག་ཁྱག་ལ་སོགས་པའི་མཐོང་སྣང་དྲག་འབྱུང་བའི་ཆེན་ཤེས་དེ་དག་ལ་འབྲུལ་མ་འབྲུལ་གྱི་
བྱང་པར་མེད་པས་རྒྱའི་རྣམ་ཆ་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་དངོས་པོ་གཞན་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་ཆ་ཡོད་པ་འང་མཚུངས་
པ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་དེ་དག་ལས་འཕྲོས་པའི་དོན་ལ། སྒྲིབ་གཉིས་ཀྱི་ངོས་འཛོག་། བདག་གཉིས་ཀྱི་
ངོས་འཛོག་། ཐེག་པ་ཆེ་རྒྱུད་གི་སྤང་རྟོགས་ཀྱི་བྱང་པར། ཀུན་གཞི་དང་རང་རིག་མི་འདོད་པས་སྤྱི་དོན་
ཁས་ལེན་པའི་ཚུལ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་དང་དམ་བཅའ་མེད་པའི་ཚུལ་དང་ལྷ་ལས།^{༡༥} དང་པོ་ནི།
དབྱུ་མ་པ་གཞན་གྱིས་ཤེས་སྒྲིབ་ཏུ་ཁས་བླངས་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛོན་ནི་འདི་པའི་ལྷགས་ཀྱི་ཉོན་
སྒྲིབ་ཡིན་ཏེ། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཤེས་སྒྲིབ་
ནི་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ་ལས་ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་ཡིན་པར་གསུངས་པས།^{༡༦} ཉོན་མོངས་
པའི་བག་ཆགས་དང་དེའི་འབྲས་བྱ་གཉིས་སྤང་འབྲུལ་པའི་ཆའོ།།

གཉིས་པ་ནི། སྒྲོབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྱེད་ཀྱིས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གང་ཟག་ཏུ་
འདོད་ཅིང་།^{༡༧} འདི་པའི་ལྷགས་ཀྱི་རང་འཛོན་ལྷན་སྒྲིལ་གྱིས་རའོ་སྣམ་དུ་བཟུང་བ་དེ་ལ་དམིགས་
པའི་ཡུལ་ནི་ང་ཙམ་ཡིན་ཞིང་། འཛོན་སྣང་གྱི་བཟུང་བ་ནི་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་པས། དང་པོ་ནི་
གང་ཟག་གྱང་ཡིན་ཞིང་། བདག་གྱང་ཡིན་ལ། བྱི་མ་ནི་གང་ཟག་གི་བདག་ཡིན་ནོ། །ཆོས་ཀྱི་བདག་ནི་

དངོས་པོ་རྣམས་ལ་གཞན་ལ་རག་མ་ལས་པར་རང་དབང་དུ་གྲུབ་པ་ཞིག་ཡོད་ན་དེ་ཉིད་ལ་འཛིག་གོ།
 གསུམ་པ་(ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་སྤང་རྟོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་)ནི། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་སྤང་
 བཤད་པ་ལྟར་གྱི་བདེན་པ་བཀག་ཙམ་གྱི་སྟོང་ཉིད་དེ་རྟོགས་པར་མཚུངས་ཤིང་དེ་ལས་ལྷག་པའི་
 རྟོགས་བྱ་མེད་པས་ལྟ་བུ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པ་ཁོ་ནའོ། །འོ་ན་ཤེས་སྒྲིབ་སྟོང་ལུས་མི་ལུས་ཀྱི་ཁྱད་པར་
 མེད་པར་འགྱུར་རོ་སྟུམ་ན། གོམས་པ་ཡུན་རིང་བྱུང་དང་སྟིང་རྗེ་དང་སེམས་བསྐྱེད་ལ་སོགས་པ་སྟོན་
 པའི་གོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གྱི་ཤེས་སྒྲིབ་སྟོང་ལུས་མི་ལུས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བྱུང་བ་ཡིན་གྱི། ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་གཉེན་
 པོ་ལ་ཡང་སྤང་གྱི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བུ་ལས་ལྷག་བཤམ་གཞན་པའི་གཉེན་པོ་ནི་མེད་དོ། །སྟོང་
 བའི་ཁྱད་པར་ལ། ཉན་ཐོས་དག་བཙམ་པས་ཉོན་སྒྲིབ་མ་ལུས་པ་སྤངས་པས་བདེན་འཛིན་མ་ལུས་
 པར་སྟོང་བ་ཡིན་ལ། ཐེག་ཆེན་གྱིས་ནི་ས་བརྒྱད་པ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་བདེན་འཛིན་མ་སྤངས་པས་མ་
 དག་ས་བདུན་གྱི་སྒྲུབས་སུ་བདེན་འཛིན་མངོན་གྱུར་པ་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་མ་དག་ས་
 བདུན་གྱི་གནས་སྒྲུབས་སུ་ཉོན་སྒྲིབ་ཁོ་ན་སྟོང་བ་ཡིན་གྱི། བདེན་འཛིན་ས་བོན་དང་བཙས་པ་མ་
 བཙམ་གྱི་བར་དུ། ཤེས་སྒྲིབ་སྟོང་བ་མི་སྤྱིད་པས་ཤེས་སྒྲིབ་སྟོང་བའི་མ་མཐའི་ས་མཚམས་ས་བརྒྱད་
 པ་ནས་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ལུགས་འདི་ལ་བདེན་འཛིན་ཤེས་སྒྲིབ་ཏུ་འཛིག་པའི་ལུགས་ཀྱིས།
 དེ་ལ་ཤེས་སྒྲིབ་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་དགྱུར་བྱས་ནས་ས་གཉིས་པ་སོགས་སྟོམ་ལམ་དགུས་སྟོང་བའི་རྣམ་
 བཞག་ཁས་མི་ལེན་ཏེ་དུང་འཆད་པར་འགྱུར་རོ།¹⁷ །ཐེག་པ་གསུམ་པོ་གང་གི་ཡང་མཐོང་ལམ་མ་
 ཐོབ་བར་བདེན་བཞི་མི་རྟག་ལ་སོགས་བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཟིན་རྒྱུ་ལྷན་དུ་གོམས་པར་བྱས་
 པས་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་པ་སྤངས་པའི་གང་ཟག་གཅིག་ཡོད་ལ་དེས་ཆོས་ཀྱི་
 བདག་མེད་མ་རྟོགས་པས་བདེན་འཛིན་ཉོན་མོངས་སུ་བྱས་པའི་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་པ་ཙམ་ཡང་
 སྟོང་མི་ལུས་ལ། མངོན་པ་ནས་བཤད་པའི་དམིགས་རྣམ་ཅན་གྱི་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་པ་ཙམ་སྟོང་བ་
 ཡིན་ནོ།¹⁸ །ཞེས་དང་། སྟོན་འཕྲུག་ལས། བསྟན་ཅུ་དགེ་སྟོང་ཉིད་ཡིན་ན། ཞེས་པ་ནས། དེས་ན་
 སྟོང་ཉིད་སྟོམ་པར་བྱ།¹⁹ །ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཆོགས་བཅད་ལྔ་པོ་ཡང་། གང་ཟག་འདི་ལ་སྦྱར་ཏེ་འཆད་
 པར་བྱེད་དོ།

བཞི་པ་(ཀྱན་གཞི་དང་རང་རིག་མི་འདོད་པས་སྤྱོད་ན་ཁས་ལེན་པའི་རྒྱལ་)ནི། དབུ་མ་པ་གཞན་གྱིས་ཀྱན་
 གཞི་མེད་ཅིང་། སྤྱོད་ན་ཁས་ལེན་པ་ཡང་ཡོད་ལ། འགའ་ཞིག་སྤྱོད་ན་ཁས་མི་ལེན་པར་ཀྱན་གཞི་ཁས་

ལེན་པའང་ཡོད་མོད་ཀྱི། དེ་དག་ནི་ཡོད་ན་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་དགོས་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་
 ཀྱིས་མེད་ན་མེད་དགོས་པར་འདོད་པའི་ལུགས་ཡིན་ལ། འདིར་ནི་ཀུན་གཞི་མེད་ཀྱང་ལས་འབྲས་
 ཀྱིས་འབྲེལ་བ་འཛིག་གེས་པས་ཀུན་གཞི་ཁས་མི་ལེན་ཞིང་། བྱི་དོན་དང་གེས་པ་ཤེར་བྱིན་གྱི་མདོ་
 ལས་རང་བཞིན་གྱི་སྟོང་པར་གསུངས་པར་མཚུངས་ཤིང་མདོན་པ་ལས་རང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཡོད་
 མཉམ་དུ་བཤད་པ་ལྟར་བྱ་དགོས་པས། དོན་གེས་གཉིས་ཀ་ལ་ཐ་སྟོན་བཏག་པའི་བཏགས་དོན་ཡོད་
 ཚུལ་དབྱེད་ན་མི་རྟོག་པར་མཚུངས་ལ། དེ་ལྟར་ན་འང་ཐ་སྟོན་གྱི་དབང་གིས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པར་
 འཛིག་པའང་བྱད་པར་མེད་པའི་བྱིར་རོ།

ལྷ་པ་(རང་རྒྱད་གྱི་ཉགས་དང་དམ་བཅའ་མེད་པའི་ཚུལ་)ནི། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་པར་འདོད་
 ན་ནི་ངེས་པར་རང་རྒྱད་བྱ་དགོས་ཏེ། རང་སྡེ་དངོས་པོར་སྒྲིབ་དང་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ལ་སོགས་པ་
 བཞིན་ནོ། །ཐ་སྟོན་དུ་ཡང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་པའི་ཚོས་མི་འདོད་ན་ནི་རང་རྒྱད་ཁས་མི་ལེན་
 པར་གདོན་མི་ཟ་བར་བྱ་དགོས་པས་འདི་དག་གྱི་བླ་མོ་ནས་འགོག་པ་འདི་ལ་ཐུག་གོ། །དེས་ན་ལེགས་
 ལྡན་འབྱེད་ལ་སོགས་པས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་པའི་ཚོས་ཁས་སྤངས་པས་དེ་བསྐྱབ་པའི་བྱིར་
 དུ་རང་རྒྱད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཁས་སྤང་དགོས་ལ། སྒྲིབ་དཔོན་ལྷ་པ་ལ་སོགས་པས་རང་གི་མཚན་ཉིད་
 ཀྱིས་བྱུང་པའི་ཚོས་ཁས་སྤངས་པས་རང་རྒྱད་གྱི་ཉགས་དང་དམ་བཅའ་ཁས་ལེན་པའི་དོན་མེད་དོ། །
 ཚིག་གསལ་ལས་དབུ་མ་པ་ཡིན་ན་ནི་རང་གི་རྒྱད་ཀྱི་རྗེས་སུ་དཔགས་པར་བྱ་བ་རིགས་པ་མིན་ཏེ།
 བྱོགས་གཞན་ཁས་སྤངས་པ་མེད་པའི་བྱིར་༡༠ ཞེས་གསུངས་པས་ཀྱང་རང་རྒྱད་ཁས་མི་ལེན་པའི་
 གེས་བྱེད་དུ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་པའི་ཚོས་ཁས་ལེན་པ་མེད་པ་བཀོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཞེད་
 དོ། །^{༡༡}

ལུགས་གསུམ་པ་ནི། གངས་རིའི་ཁྲོད་ཀྱི་བྱུང་པའི་རྒྱལ་ཚབ་རྟོག་ལོ་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་
 གསང་སྤྱི་བའི་བཞེས་གཉེན་གོང་མ་རྣམས་དང་། བཤད་སྒྲུབ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་
 འཛིན་པ་ལ་འབྲན་ལྷ་དང་བྲལ་བ་རྗེ་བཙུན་ས་སྒྲུབ་པ་ཡལ་སྲས་རྣམས་དང་། སྒྲུབ་རྒྱུད་བསྟན་པའི་རྒྱལ་
 མཚན་འཛིན་པས་མར་བ་དང་། མི་ལ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱིས་ཆེན་རྣམས་དང་། མཐའ་འབྲལ་དབུ་མའི་
 སྒོལ་འབྱེད་ལོ་རྩ་བ་པ་ཚབ་ཉི་མ་གྲགས་དང་། དེའི་དངོས་སྒོལ་ཞང་ཐང་སག་པ་ཡེ་གེས་འབྱུང་གནས་
 ལ་སོགས་པ་དང་། མ་བྱ་བྱང་རྒྱུབ་བཙོན་འབྲས་དང་། དེའི་རྗེས་འབྲང་ག་ཟད་པ་རིང་མོ་དང་། རྟོགས་

པ་ནང་ནས་རྡོལ་བས་ངེས་དོན་གྱི་དགོངས་པ་རང་དབང་དུ་འཆད་པ་ལྟེ་སྒྲོམ་ཤིང་པ་བརྩོ་རྩེ་ལ་སོགས་
པ་ནས་བཟུང་སྟེ་དཔལ་ལྷན་ས་སྐྱུ་པའི་མཁས་པ་གཡག་གཞོན་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་བྱོན་པའི་བོད་ཡུལ་
གྱི་མཁས་གྲུ་བ་མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་ལྷ་བ་རང་གིས་བསྒྲོམ་ཞིང་། གཞན་ལ་འཆད་པ་ཐམས་ཅད་
མགྲིན་གཅིག་དབྱངས་གཅིག་དུ་འདི་ལྟར་གསུང་སྟེ།

དབུ་མའི་དོན་ནི་ཡོད་མེད་དང་ཡིན་མིན་ལ་སོགས་པའི་མཐའ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་ཡིན་
པས། མཐར་འཛིན་པ་དང་མཚན་མར་འཛིན་པ་ཐམས་ཅད་སྟོང་དགོས་ལ། དེ་ལ་ཐོག་མར་བདེན་
པར་འཛིན་པའི་ཡུལ་གྱི་བདེན་པ་མ་བཀག་ན་མཐར་འཛིན་གྱི་མ་རྣམས་དགག་དུ་མེད་པས། གཅིག་
དང་དུ་བྲལ་ལ་སོགས་པའི་རིགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བྱིན་གྱི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་གཏན་
ལ་དབབ་པར་བྱ་དགོས། འདིར་དགག་བྱ་རགས་པ་ཡིན་ཞིང་འཁོར་བའི་རྒྱུ་ལ་གཙོ་བོ་ཡང་ཡིན་པས།
གཞུང་རྣམས་ལས། དེའི་ཞེན་ཡུལ་བདེན་པ་འགོག་བྱེད་གྱི་རིགས་པ་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། དེ་
བཀག་ནས་བདེན་པས་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་བཟུང་བ། དཔེར་ན་རྟ་ལ་ཞོན་པ་གཡས་སྤྱོགས་སུ་མ་ལྷུང་ཡང་།
གཡོན་སྤྱོགས་སུ་ལྷུང་བ་ལྟར་ཆད་པའི་མཐར་ལྷུང་བ་ལས་མ་འདས་པས་དེ་ཡང་དགག་པར་བྱ་བ་ཡིན་
ནོ། །དེའི་ཕྱིར་གཉིས་འཛིན་དང་གཉིས་མིན་དུ་འཛིན་པ་ལ་བཀག་དགོས་པས་མཐའ་བཞི་གང་དུ་ཡང་
བཟུང་བའི་ཡུལ་མ་རྟེན་པས། དེར་འཛིན་པ་མེད་པ་ལ་དབུ་མའི་ལྷ་བ་རྟོགས་ཞེས་ཐ་སྙད་འདོགས་པ་
ཡིན་གྱི། དབུ་མའི་ལྷ་བ་འདིའི་ཞེས་མཐའ་གཅིག་དུ་འཛིན་པ་གཅིག་བྱུང་ན་སྟོང་མི་སྟོང་སོགས་གང་
དུ་བཟུང་ཡང་མཐར་འཛིན་ལས་མ་འདས་པས་དབུ་མའི་ལྷ་བ་མིན་ནོ་ཞེས་བཞེད་དོ། །ཚོང་ཁ་པའི་
འཇུག་པའི་ཁྲི་ཀར། དེ་ལྟར་བདེན་འཛིན་ལེགས་པར་ངོས་ཟིན་ན་བདག་འཛིན་གཉིས་མིན་པའི་རྟོག་
པ་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་པ་ཤིས་པར་འགྱུར་བས་རྟོགས་པས་གང་བཟུང་གི་ཡུལ་ཐམས་ཅད་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་
དབྱེད་པའི་རིགས་པས་འགོག་པར་འདོད་པའི་ལོག་རྟོག་ཐམས་ཅད་རྫོག་པར་འགྱུར་རོ།^{༡༩} །ཞེས་
གསུངས་པ་ཡང་གྲུབ་མཐའ་འདི་ལ་དགོངས་པར་སྣང་ངོ། །ལུགས་འདི་མཐའ་ཆོད་པའི་རིགས་པ་དང་།
ཡིད་ཆེས་པའི་ལུང་གིས་ཞིབ་དུ་གཏན་ལ་དབབ་པ་ནི། འོག་རང་ལུགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་འཆད་དོ། །

དེ་ལྟར་ལུགས་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་མཁས་པའི་དབང་པོ་རེ་མེད་འབས་དགག་པ་འདི་
ལྟར་མཛད་དེ།^{༢༠} འདི་ནི་ཐེག་པ་ཆེ་རྒྱུད་གི་མདོ་སྟེ་གང་གི་ཡང་དགོངས་པ་མིན་ལ། གྲུབ་མཐའ་སྟེ་
བ་བཞི་པོ་གང་དང་ཡང་མི་མཐུན་ཞིང་། རྒྱ་བོད་ཀྱི་གིང་རྟ་ཆེན་པོ་སུ་གང་གི་ཡང་བཞེད་པ་མིན་པས།

ཆོས་འདི་པ་ལས་ཕྱི་རོལ་དུ་གྱུར་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས། དེའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་གཅིས་སྤྲུལ་
 སུ་བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱིས་དགག་པ་བྱ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་པས། འདིར་ཡང་ཅུང་ཟད་མདོར་བསྡུས་ཏེ་སྤྲུལ་བར་
 བྱེད། །དེ་ལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྦྱོར་བ་དང་། མདོ་སྤེལ་བ་དག་གིས་ནི་སྟོང་ཉིད་ཅེས་པ་གང་ཟག་གི་བདག་གིས་
 སྟོང་པ་ཙམ་ལ་འདོད་ལ། དེ་ཡང་གང་ལ་གང་མེད་པ་དེ་ནི་དེས་སྟོང་ངོ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་དུ་ངེ་སྐད་
 བཤད་པ་ལྷན་ཏྲག་སོགས་ཀྱིས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་བདག་མེད་ལ། དེས་སྟོང་པའི་ཕྱང་པོ་ཆོས་ཙམ་
 ཞིག་གྲུབ་པར་འདོད་ལ། དེ་ཡང་མི་ཏྲག་སྤྲུག་བསྐྱེད་སོགས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་གྱི། ཏྲག་སོགས་ཀྱིས་
 བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སྟོང་ཉིད་ནི་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་འདོད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་ལུགས་སྤྲུལ་མ་དེ་ནི་ཐེག་པ་ཆུང་
 དུའི་མདོ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡང་མིན་ཅོ་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་གྲུབ་ཡིན་ནོ།།

ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྤེལ་དགོངས་པ་འགྲེལ་བར་བྱེད་པ་ལ། ཚད་མའི་སྒྲེས་བྱར་གྱུར་པ་ནི་
 འཕགས་པ་ཁྲ་སྒྲུབ་དང་། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་གཉིས་ལས། ཁྲ་སྒྲུབ་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ལས་བྱུང་བའི་
 སྟོང་ཉིད་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། དེགས་པས་དབྱེད་པའི་སྟོང་ཉིད་དང་། རྣལ་འབྱོར་པས་སོ་སོ་རང་གིས་
 དེགས་པར་བྱ་བའི་སྟོང་ཉིད་དོ།།

དང་པོ་ནི། གང་ཟག་གི་བདག་གི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་གི་སྟོང་པ་ཉིད་དོ། །དེ་
 ལ་དང་པོ་ནི་རེ་ཞིག་ཕྱང་ཁམས་སྒྲེ་མཆེད་རྣམས་ལ་འཛིག་རྟེན་པ་དང་ཕྱི་རོལ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱུན་
 བརྟགས་པའི་གང་ཟག་དང་། བདག་དང་སྒྲེས་བྱ་སོགས་ཡུལ་ལ་འོངས་སྟོན་པ་པོའི་རང་བཞིན་བཀག་
 རས་ཕྱང་སོགས་ཆོས་ཙམ་དུ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ངེ་སྐད་དུ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པར་བསྟོད་
 པ་ལས། ཕྱང་པོ་ཙམ་ལས་གྲོལ་བ་ཡི། །སེམས་ཅན་མེད་པར་ཁྱོད་བཞེད་ལགས།^{༡༥} །ཞེས་གསུངས་
 པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། ཕྱི་ནང་གི་ཁམས་སྒྲེ་མཆེད་རྣམས་ལ་རང་གཞན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་སྤྲོ་བ་རྣམ་
 ཀྱུན་བརྟག་པའི་ཏྲག་མི་ཏྲག་ཡོད་མེད། སྒྲེ་མི་སྒྲེ་སོགས་ཐམས་ཅད་བཀག་རས་རྟེན་ཅིང་འགྲེལ་བར་
 འབྱུང་བ་སྒྲུ་མ་ཙམ་ཞིག་ཏུ་ཟད་པར་སྟོན་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ཉིད་ལས། སྟོ་ལྟན་ཁྱོད་ཀྱིས་ཕྱང་པོ་དེ་འདྲ་། །
 སྒྲུ་མ་སྒྲིག་སྒྲུ་བྱི་བའི། །ཁྱོད་ཁྱེད་མི་ལམ་འཛིག་རྟེན་དུ། །སྟོ་ལྟན་རྣམས་ལ་ཁྱོད་ཀྱིས་བསྟན།^{༡༦} ། ཅེས་
 གསུངས་སོ། །འདི་དག་ནི་དེགས་པའི་རྗེས་སུ་འབྱུང་བའི་ཐོས་བསམ་གྱི་ཤེས་པས་དབྱེད་རས་སྟོང་
 པར་བཞག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་གངས་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱེད།

གཉིས་པ་ནི། འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་སོ་སོ་རང་གིས་དེག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་བརྟོན་དུ་མེད་

པའི་ཚུལ་དུ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་སྟོང་པ་ཉིད་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཞེས་ཐ་སྟད་དུ་བཏགས་པ་གང་ཡིན་
 པ་དེ་ནི། ཡོད་མེད། ཏྲག་ཆད། སྟོང་མི་སྟོང་སོགས་སྟོས་པའི་མཐའ་གང་དུ་ཡང་ཆོག་གི་ལམ་ནས་
 བསྟན་པར་མི་ལུས་པ་ཐ་སྟད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡུལ་ལས་འདས་པ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཉིད་སྟོང་
 པ་ཉིད་དེ་ཡང་ཅི་ལྟར་སྟངས་བའི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་སྦྱུ་མ་ལྟ་བུ་འདིའི་རང་བཞིན་ཡིན་གྱི་
 འདི་ལས་ལོགས་སུ་གྲུབ་པ་ནི་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ། །གསུམ་པོ་འདི་ལས་གཞན་པའི་སྟོང་གཞི་དོན་
 དམ་པར་གྲུབ་པ་ལ། དགག་བྱ་ཀྱན་རྫོབ་བཀག་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་བཞེད་པ་མིན་
 ཏེ། ཕ་བ་ཤེས་རབ་ལས། གལ་ཏེ་སྟོང་མིན་ཅུང་ཟད་ཡོད། སྟོང་པ་ཅུང་ཟད་ཡོད་པར་འབྱུང། །མི་
 སྟོང་ཅུང་ཟད་ཡོད་མིན་ན། སྟོང་པའང་ཡོད་པར་ག་ལ་འབྱུང།³⁶ །ཞེས་སྟོང་གཞི་མ་གྲུབ་པས། སྟོང་
 པ་ཡང་མ་གྲུབ་པར་གསུངས་ལ། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཉིད།³⁷ །ཅེས་སོགས་
 སྟོང་ཉིད་ལ་བདེན་པར་འཛིན་པ་རྣམས་གསོར་མི་རུང་བའི་ལྟ་བ་ཅན་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་
 ཏེ་རིགས་ཆོགས་དག་ལས་རང་སྟོང་ཙམ་ལས་མ་བསྟན་ལ། བསྟོད་ཆོགས་ལས་གཞན་སྟོང་དོན་དམ་
 པའི་བདེན་པའི་བདེན་པ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། བསྟོད་ཆོགས་ལས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་དོན་དམ་པར་
 གྲུབ་པར་སྟོན་པའི་ཆོག་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ཀྱི་རིགས་ཆོགས་དང་མཐུན་པར་སྟོས་པའི་མཐའ་ཐམས་
 ཅད་འགོག་པར་མཛད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་གཞན་སྟོང་སྦྱ་བའི་ལུགས་འདི་ནི་འཕགས་པ་རྒྱ་སྦྱབ་ཀྱི་ལུགས་
 ལས་སྤྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །

བུམས་ཆོས་ཕྱི་མ་གསུམ་དང་། ཐོགས་མེད་སྦྱ་མཆོད་ཀྱི་གཞུང་ལས་བྱུང་བའི་སྟོང་པ་ཉིད་ནི་
 རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་མིན་པའི་སྟོང་པ་དང་།
 རང་བཞིན་གྱི་སྟོང་པ་ཉིད་དོ། །དང་པོ་ནི་ཀུན་བཏག་གཉིས་པ་ནི་གཞན་དབང་། གསུམ་པ་ནི་ཡོངས་
 གྲུབ་པོ། །དེ་ལས་གཞན་དབང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་ཅིང་། དེ་ལ་ཀུན་བཏགས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་
 སྟོང་ཉིད་ཡོངས་གྲུབ་དོན་དམ་པར་ཡོད་པས་ཏྲག་ཆད་དང་བྲལ་བས་དབྱེ་མའི་ལམ་དུ་བཞེད་དེ། དབྱུས་
 མཐའ་ལས། ཡང་དག་མ་ཡིན་ཀྱན་རྟོག་ཡོད། །དེ་ལ་གཉིས་པོ་ཡོད་པར་མིན། སྟོང་པ་ཉིད་ནི་འདི་
 ལ་ཡོད། །དེ་ལ་ཡང་ནི་དེ་ཡོད་དོ། །སྟོང་པ་ཡང་མིན་མི་སྟོང་མིན། ཡོད་པས་མེད་པས་ཡོད་པས་ན།
 དེ་ལྟ་བུས་ན་ཐམས་ཅད་བཤད། །འདི་ནི་དབྱེ་མའི་ལམ་ཡིན་ནོ།³⁸ །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་གཞན་
 དབང་དང་། ཀུན་བཏགས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་ཡོངས་གྲུབ་གཞན་སྟོང་བདེན་པར་གྲུབ་པོ། །ཞེས་པའི་ཚུལ་

འདི་ནི། འཕགས་པ་བྱམས་པ་དང་། ཐོགས་མེད་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་གཞུང་དང་མི་མཐུན་ཏེ། དེ་དག་གི་ལྷ་ར་
ན་ཀྱན་བརྟགས་བཞིན་དུ་གཞན་དབང་ཡང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་པ་འགྱུར་དགོས་ན།
གཞུང་འདི་དག་ཏུ་ནི་གཞན་དབང་ནི་སྐྱེ་མའི་སྐྱུལ་གཞི་ལྷ་ར་ཡང་དག་པར་རྫས་སྐྱབ་པ་བཤད་པའི་
ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་འདི་ནི་ཐོག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྡེ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་དང་དེའི་དགོངས་འགྲུལ་རྣམ་
རིག་པ་དང་། དབུ་མའི་གྲུབ་མཐའ་ལས་ཀྱང་ཕྱི་རོལ་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལེགས་པར་གྲུབ་
པ་ཡིན་ནོ།།

འདི་རྣམས་ནི་ཁོ་བོས་གྲུབ་མཐའ་ངན་པ་འདིའི་མཚང་རགས་པ་ཅུང་ཟད་ཅིག་སྒྲོས་པར་
ཟད་ཀྱི། ཞིབ་མོར་དབྱད་ན། མདོ་སྡེ་ལ་མི་འཇུག །འདུལ་བར་མི་སྦྱང་། མདོན་པའི་ཆོས་ཉིད་དང་འགལ་
བ་སོགས་ལུང་དང་། རིགས་པའི་གཞོན་བྱེད་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་མོད་ཀྱི་འདིར་ནི་དཀྱུས་མ་འཆད་པའི་
གེགས་སྐྱེ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་མ་སྒྲོས་སོ། །ཞེས་པའི་དགག་པ་མཛད་དོ།།

འོན་ཀྱང་འདིའི་ཕྱོགས་སྐྱེ་ཕྱི་རྣམས་ལ་བརྟགས་ན་འདི་ལྷ་ར་མཐོང་སྟེ། ཕྱོགས་སྐྱེ་མའི་
ལུགས་དེ་ཐོག་པ་ཆེ་ཆུང་གང་གི་འང་ལུགས་མིན་པས་ཆོས་འདི་པ་ལས་ཕྱི་རོལ་དུ་གྱུར་པའོ། །ཞེས་པ་
ནི་སྐྱེར་པ་ཆེས་པའི་སྒྲོན་ཏེ། བཀའ་ཕྱི་མ་བྱམས་ཆོས་ཕྱི་མ་དང་། ཐོགས་མེད་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱིས་བཀའ་
བའི་ལུགས་ངེས་དོན་དུ་བྱས་ནས་ཡོངས་གྲུབ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་མ་གཏོགས་པའི་ཆོས་གཞན་
ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་གཏན་ལ་ཐབ་ཟེན་པས། དངོས་སྐྱེ་བ་གཞན་རྣམས་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་
གིང་། དབུ་མའི་ལྷ་བ་སྐྱེ་བ་ལ་ཆོགས་མེད་པའི་ལུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སེམས་ཙམ་པའི་གྲུབ་མཐའ་
མིན་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་གཞན་དབང་བདེན་གྲུབ་ཏུ་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཅས་པ་ཡང་མ་ངེས་ཏེ། དབུས་
མཐའ་དང་། ཐོག་བསྐྱས་ལ་སོགས་པ་སེམས་ཙམ་པའི་གཞུང་པལ་ཆེར་དུ། གཞན་དབང་རང་གི་
མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་གསུངས་ཀྱང་། དེ་ལྷ་ར་དུ་ཁས་ལེན་པའི་སེམས་ཙམ་པ་དེ་དབུ་མ་པར་སྒོ་
སྒྲོང་བའི་ཆོག་གཞན་དབང་བདེན་མེད་དུ་གཏན་ལ་ཐབ་ཟེན་ནས། ཆོས་ཉིད་ཡོངས་གྲུབ་ལ་བདེན་འཛིན་
ཀྱི་ལྷག་མ་ལུས་པ་གཅིག་ངེས་པར་འདོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཞན་དབང་དང་འདེན་མེད་ཀྱི་གཞི་
མཐུན་ཁས་སྒྲུངས་པ་ཙམ་ཀྱིས་སེམས་ཙམ་པ་མིན་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། རྣམ་བདེན་རྒྱུན་ཅོད་པའི་གཞིར་
གྱུར་པའི་རྣམ་པ་དེ། གཞན་དབང་ལས་མ་འདས་པས། སེམས་ཙམ་རྣམ་རྒྱུན་པ་ཡང་སེམས་ཙམ་པ་
མིན་པར་འགྱུར་བའི་སྒྲོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་ཡང་ཀྱན་བརྟགས་ཡིན་ནོ་སྟེ་ན། འོན་དེ་

སེམས་ཙམ་རྣམ་བདེན་པས་བདེན་པར་ཁས་སྒྲངས་པར་མི་འཐད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཀུན་བརྟགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་ཅི་ལྟར་སྒྲུལ་ན། རྗེ་བཙུན་ཤེས་བྱ་ཀུན་རིག་གི་ཞལ་སྤྲོ་ནས་ལྷགས་འདི་སེམས་ཙམ་པའི་ལྷ་བ་དྲག་ཤོས་དབུ་མར་ཕྱུང་བ་སྤྲོ་བས་པ་ཞིག་ཡིན་གསུངས་པ་དེ་ཉིད་དོན་ལ་གནས་ཏེ།^{༡༩} གཞན་དབང་བདེན་མེད་དུ་གཏན་ལ་ཕབ་ཟེན་ནས་ཡོངས་གྲུབ་ལ་བདེན་འཛིན་གྱི་ལྷག་མ་ལུས་པའི་ཕྱིར་དང་། མདོ་སྤྲེ་དགོངས་པ་ངེས་འགྲེལ་གྱི་དངོས་བསྟན་ངེས་དོན་དུ་ཁས་སྒྲངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཐོགས་མེད་སྒྱུ་མཆེད་དང་། ཕྱོགས་སྒྲུང་ཆོས་གྲགས་རྣམས་ལ་དབུ་མ་བ་ཆེན་པོ་ཞེས་པའི་ཐ་སྣང་མཛད་ནས། དེ་དག་གི་གཞུང་ལྷགས་ལ་དབུ་མའི་གཞུང་ལྷགས་སུ་ཁས་སྒྲངས་པའི་ཕྱིར་དང་། གསུང་རབ་ཀྱི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བར་བྱེད་པའི་སྒོ་ཡང་། ཀུན་བརྟག་གཞན་དབང་ཡོངས་གྲུབ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་གཙོ་བོར་མཛད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

རྗེས་འབྲང་དག་ན་རེ། སེམས་ཙམ་པའི་ལྷགས་མིན་ཏེ། དེ་ནི་དངོས་སྒྱུ་བ་ཡིན་ལ། དངོས་སྒྱུ་བ་ཡིན་ན། དངོས་པོ་དང་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཞི་མཐུན་ཁས་ལེན་དགོས་པ་ལས་འདིར་དངོས་པོ་ཡིན་ན་བདེན་པར་མེད་པས་བྱུང་བར་ཁས་སྒྲངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། འགལ་པ་ལྷག་པོ་ཁས་སྒྲངས་པ་མ་གཏོགས་པ་དོན་ལ་བྱད་པར་མི་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཤེས་པ་དང་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཞི་མཐུན་ཁས་སྒྲངས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ། འཕགས་པ་སྒྲུ་སྒྲུབ་ཀྱི་གཞུང་ལྷགས་ཆད་མར་ཁས་སྒྲངས་པས། དབུ་མ་བ་ཡིན་ནོ་སྒྲུལ་ན་ཡང་། འདི་ནི་མ་ངེས་ཏེ། སྒྲུ་སྒྲུབ་ལ་བརྟུན་མ་ལུས་པས་དེའི་གཞུང་ལྷགས་འཁྱོག་པོར་བཤད་ནས། རང་གི་གྲུབ་མཐའ་ལ་སྒྱུར་བའི་ཕྱིར། སྒྲུ་སྒྲུབ་ཀྱི་དགོངས་པ་གཏན་ནས་མིན་ཏེ། ཕ་བ་ཤེས་རབ་ལས། སྒྲིད་དགནས་དང་འཛིག་པ་དག། མ་གྲུབ་ཕྱིར་ན་འདུས་བྱས་མེད། འདུས་བྱས་རབ་རྩ་མ་གྲུབ་པས། འདུས་མ་བྱས་ནི་ཅི་ལྟར་གྲུབ།^{༢༠} ཅེས་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཡོད་ན། བདེན་པར་གྲུབ་པའི་འོས་སུ་གྱུར་པ་འདུས་བྱས་ཡང་བདེན་པར་མ་གྲུབ་ན་འདུས་མ་བྱས་ཅིའི་ཕྱིར་བདེན་པ་གྲུབ་ཅེས་གསུངས་ལ། ཁྱོད་འདུས་མ་བྱས་ཡོངས་གྲུབ་བདེན་གྲུབ་རྩ་འདོད་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་སྒྲོན་མེད་དེ། གཞུང་འདི་དང་། རྩོད་སྒྲོག་ལས། གལ་ཏེ་ངས་དམ་བཅས་འགའ་ཡོད། དེས་ན་ང་ལ་སྒྲོན་འདི་ཡོད། ང་ལ་དམ་བཅས་མེད་པས་ན། ང་ནི་སྒྲོན་མེད་ཁོ་ན་ཡིན།^{༢༡} ཅེས་པ་དང་། སྒྲོང་ངོ་ཞེས་ཀྱང་མི་བརྗོད་དེ།^{༢༢} ཞེས་སོགས་མཐའ་བཞིའི་སྒྲོས་བྲལ་གསུངས་པ་རྣམས་ནི། མཉམ་བཞག་ལ་སྒྲོའི་གནས་སྐབས་ཡིན་གྱི་རྗེས་ཐོབ་ཤན་འབྲེད་གནས་སྐབས་མིན་ནོ།།

མཉམ་བཞག་ལ་སྒྲིའི་དོན་ནི། འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་ངོར་འདུས་བྱས་དང་། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་
 ཆོས་གང་ཡང་བདེན་པར་མི་སྣང་ཞིང་། ཡོད་མེད་སོགས་མཐའ་བཞི་གང་དུ་ཡང་མི་འཛིན་པའི་དོན་
 ཡིན་པས། མཉམ་བཞག་ཟག་མེད་ཀྱི་སྒྲིའི་འཛིན་སྣངས་འཆད་པ་ཡིན་ལ། རྗེས་ཐོབ་ཤན་འབྱེད་ཀྱི་
 དོན་ཡང་རྗེས་ཐོབ་ཡུལ་གྱི་གནས་ལུགས་ལ་དབྱེད་པའི་ཆེ། འདི་ནི་བདེན་པར་གྲུབ། འདི་ནི་བདེན་
 པར་མ་གྲུབ་ཅེས་སོ་སོར་འབྱེད་པའི་ཞེས་སྒྲུའོ།

དེ་ཞིན་ཏུ་མི་འཐད་དེ། འདུས་མ་བྱས་མ་གྲུབ་པར་གསུངས་པར་དེ་མཉམ་བཞག་ལ་སྒྲིའི་
 གནས་སྐབས་ཡིན་ན། འདུས་བྱས་མ་གྲུབ་པར་གསུངས་པ་དེ་ཡང་མཉམ་བཞག་ལ་སྒྲིའི་སྐབས་ཡིན་
 པར་འདོད་དགོས་ཤིང་། འདོད་པའང་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་ན་མཚན་ཉིད་སྟེ་གནས་འཛིག་གསུམ་རིགས་
 པས་དབྱད་ནས་འགོག་པ་དོན་མེད་དུ་བལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འདི་ནི་རྗེས་ཐོབ་ཤན་འབྱེད་ཀྱི་གནས་
 སྐབས་ཡིན་ཏེ། བདེན་འཛིན་ནི་འདུས་བྱས་ལུང་པོ་ལྷ་ལ་ཞུགས་པ་ཤས་ཆེ་བས། འདུས་བྱས་བདེན་
 མེད་དུ་གཏན་པའ་པའི་རིགས་པ་རྒྱས་པར་གསུངས་ནས། འདུས་མ་བྱས་ལ་བདེན་འཛིན་ཆེས་རྒྱུང་
 བས་དེ་བདེན་མེད་དུ་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པར་རྒྱས་པར་མ་གསུངས་པར། དགག་བྱ་འདུས་བྱས་བདེན་
 པར་མ་གྲུབ་པས། དེ་བཀག་པའི་འདུས་མ་བྱས་བདེན་པར་མ་གྲུབ་ཅེས་བསྟུས་ཏེ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
 རོ།³³ །འདི་ནི་འཕགས་པའུལ་གྱི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་འཆད་ཚུལ་མྱོད་དུ་བྱུང་བ་སྟེ། དཔལ་ལྷན་
 ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས། དངོས་པོའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྒྲ་རྟོག་སེལ་འཇུག་དུ་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་རྒྱས་པར་
 གསུངས་ནས། དངོས་མེད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྒྲ་རྟོག་སེལ་འཇུག་དུ་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་ཆོགས་སུ་བཅད་
 པ་གཅིག་གིས་བསྟུས་པ་བཞིན་ནོ།³⁴

ཚུད་སྒྲིག་གི་ལུང་དོན། མཉམ་བཞག་ལ་སྒྲིའི་སྐབས་ལ་སྦྱར་ན་དབུ་མ་པས་དངོས་སྒྲུབ་པའི་
 ཚུད་པ་བསྒྲིག་པ་དེ་མཉམ་བཞག་གི་སྐབས་ཡིན་ཀྱི། རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་གནས་སྐབས་མིན་པར་ཁས་བླངས་
 དགོས་པས་གདབ་ལ་བྱས་ཀྱང་ཕྱིར་ལྟོག་མི་ཤེས་པའོ། །དེས་ན་ཡུལ་གྱི་གནས་ལུགས་བདེན་པར་གྲུབ་
 ཀྱང་འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་ལ་བདེན་པ་མི་སྣང་བར་འདོད་པ་ལ་ནི། རྗེ་བཙུན་གྲགས་པ་རྒྱལ་
 མཚན་གྱིས། རྣལ་འབྱོར་སྦྱོད་པ་བ་རྣམས་ཀྱང་དབུ་མ་པར་འདོད། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྒྲིམ་པ་
 བམས་ཅད་དང་བྲལ་འདོད་པ་ཡིན་མོད་ཀྱི། བྱེད་རང་གི་འདོད་པ་དང་ནང་འགལ་བས་དེ་ལྟར་འདོད་
 པ་ནི་མི་གྲུབ་པོ་ཞེས་སུ་རྒྱུང་སྟེ་རྣམ་པ་འཛིག་གོ་³⁵ །ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ཉིད་བཏོགས་ནས་མགོ་

བོའི་ཐོག་ཏུ་བཞག་པར་བྱ་སྟེ། ཡུལ་གྱི་གནས་ལུགས་བདེན་པར་གྲུབ་ན་གནས་ལུགས་རྟོགས་པའི་སྒོ་
ལ་བདེན་པ་མི་སྣང་བ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ།

གང་དག་ཏུག་ལྷ་ལུགས་སུ་འཆང་ཞིང་སྟོང་ལམ་བདེ་བའི་ཕྱིར་གཞན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་ལ་ཁ་
གཡར་བའི་སྒོ་རྒྱུ་རྩིང་དག་གིས་ས་ཇོ་གཉིས་ལྷ་བའི་གནད་ལ་མི་མཐུན་པ་མེད་དོ། ཞེས་ཟེར་བ་ནི། རྩེ་
བཅུན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས། གལ་ཏེ་དོན་དམ་པར་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། འོན་ཡོད་པའི་མཐའ་ལྷང་བའི་
ཕྱིར་དབུ་མ་པའི་ལམ་མིན་པར་འགྱུར་རོ། འོན་ཏེ་དོན་དམ་དུ་མེད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཁྱེད་ཀྱང་
མེད་པའི་མཐའ་ལྷང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཁོ་བོ་ཅག་དོན་དམ་པར་ཡོད་པར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་མེད་པར་
ནི་མི་འདོད་དོ། འོན་ཏེ་གང་དུ་འདོད་ཅེ་ན། ཁོ་བོ་ཅག་ཀྱང་རྩོམ་ཏུ་རི་ལྷར་གནས་པ་དེ་ལྷར་འདོད་
དེ། ཀྱང་རྩོམ་ཏུ་ཆད་པའི་མཐའ་ལས་གྲོལ་ལ། དོན་དམ་པར་གང་དུ་ཡང་འདོད་པ་མེད་པས་མཐའ་
ཐམས་ཅད་ལས་གྲོལ་བས་དབུ་མ་ཞེས་བྱའོ།³⁶ ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ཙམ་ཡང་མ་མཐོང་བར་ཟད་
དོ། ཤེས་ན་བདེན་པ་ལ། བྱ་ངན་འདས་པ་བདེན་གཅིག་ལྟ།³⁷ ཞེས་གསུངས་པ་ལྷ་བྱ་མི་བསྐྱུ་བ་
ལ་བདེན་པར་བྱས་པ་དང་། དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་པར་གསུངས་པའི། དགག་བྱ་ལ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་བྱས་
པ་གཉིས་ལས། དང་བོ་ནི། དབུ་མ་པ་རྣམས་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་འདོད་ལ། བྱི་མ་ལ་ལྟོས་པའི་
བདེན་པ། རི་སྤྱང་ཁས་ལེན་གྱི་བར་དུ་དབུ་མ་པར་འགྱུར་བའི་གོ་སྐབས་མེད་དོ། ཤེ་དག་གིས་ནི་
ལུགས་དང་པོ་ལ་སྒྲོ་སྒྲུར་དང་བུལ་བའི་རབ་དབྱེ་བསྟན་ཟེན་ཏོ། །

ད་ནི་ལུགས་གཉིས་པ་ལ་ལུང་རིགས་ཀྱི་དབྱེད་པ་ཅུང་ཟད་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་དངོས་
པོ་ལ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་ཉིས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་ཡིན་པས་དེའི་ཞེན་ཡུལ་སུན་
ཡུང་དགོས་པ་ཤིན་ཏུ་འཐད་ཀྱང་། རིགས་པས་བཙལ་བའི་ཆོམ་རྟེན་པའི་བདེན་པ་བཀག་ཙམ་གྱི་སྟོང་
ཉིད་མེད་དགག་དེ་ཉིད་དོན་དམ་བདེན་པ་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་པར་འདོད་པ་དང་། སྟོང་ཉིད་དེར་མཛོན་
པར་ཞེན་པ་དགག་བྱ་མ་ཡིན་པར་འདོད་པ་དབུ་མའི་གཞུང་ལུགས་ལས་འདས་ཏེ། བདེན་གཉིས་རང་
འབྲེལ་དུ་མདོ་བྱངས་པ་ལས། དེ་ལ་ཀྱང་རྩོམ་གྱི་བདེན་པ་གང་ཞེ་ན། རི་སྤྱང་འཛིན་ཉིད་གྱི་ཐ་སྙད་ག་
དགས་པ་དང་། ཡི་གེ་དང་། རྒྱད་དང་། བརྟ་བསྟན་པ་དག་གོ། འོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ནི་གང་ལ་
སེམས་ཀྱི་རྒྱ་བ་ཡང་མེད་ན་ཡི་གེ་རྣམས་ལྷ་སྒྲོས་ཀྱང་ཅི་དགོས།³⁸ ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེའི་དོན་བདེན་
གཉིས་ལས། ཡོད་མེད་དངོས་པོ་མཐུན་པ་ཡི། ཀྱང་མཐུན་པས་ཀྱང་གང་མ་གཟིགས། ཤེ་ཡིན་དངོས་

པོ་ཅི་འདྲ་ཞིག །ཤིན་ཏུ་ཞིབ་པའི་ལྷ་བས་དབྱེད།^{༩༤} །ཞེས་དོན་དམ་བདེན་པ་མཚན་ཉིད་པ་ནི། སོ་
སོ་སྒྲུབ་པའི་སྒྲོའི་ཡུལ་ལས་འདས་པ་འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཀྱང་
གཉིས་སུ་སྒྲུབ་བརྒྱབ་ཅིང་། ཡོད་མེད་རྟག་ཆད་ལ་སོགས་པའི་མཐའ་གང་དུ་ཡང་མ་མཐོང་བ་ཉིད་དོན་
དམ་བདེན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཤམ་ཉེ་དེ་ནི་རང་རྒྱུད་པའི་ལྷགས་ཡིན་ནོ་སྒྲུམ་ན། ཐལ་འགྱུར་
བ་རྣམས་ཀྱང་འདི་དང་བྱད་པར་མེད་དེ། དཔལ་ལྷན་སྒྲུབ་པས། དངོས་ཀྱན་ཡང་དག་རྒྱུན་པ་མཐོང་བ་
ཡིས། །དངོས་རྟེན་དོ་བོ་གཉིས་ནི་འཛིན་པར་འགྱུར། །ཡང་དག་མཐོང་ཡུལ་གང་དེ་དེ་ཉིད་དེ། །མཐོང་
བ་རྒྱུན་པའང་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པར་གསུང་།^{༩༥} །ཞེས་དང་། སྒྲོད་འཇུག་ལས། དོན་དམ་སྒྲོ་ཡི་སྒྲོད་
ཡུལ་མིན། །སྒྲོ་ནི་ཀྱན་རྫོབ་ཡིན་པར་འདོད།^{༩༦} །ཅེས་གསུངས་པའི་མཐོང་བ་ཡང་དག་པ་ནི།
འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་ཟག་པ་མེད་པ་ཡིན་ལ། འཛིག་རྟེན་པའི་སྒྲོ་ཐམས་ཅད་ནི་མཐོང་བ་རྒྱུན་
པ་ཡིན་པས། །བདེན་པ་བཅའ་ནས་མ་རྟེན་པའི་རིགས་ཤིས། རྗེས་དཔག་གི་དངོས་ཀྱི་བཟུང་བྱར་གྱུར་
བའི་སྒྲོང་ཉིད་མེད་དགག་དེ་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་འཛིག་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ།

འོན་སྐབས་འགའ་ཞིག་ཏུ་བདེན་པ་བཀག་ཙམ་གྱི་སྒྲོང་ཉིད་མེད་དགག་དེ་དོན་དམ་བདེན་
པར་གསུངས་པ་དང་། སྒྲོབ་དཔོན་སྒྲུབ་པས་རིགས་པ་དུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པར། བདེན་པ་གཉིས་སུ་
འཛིག་པ་ནི་འཛིག་རྟེན་པའི་སྒྲོ་ལ་ལྷོས་ནས་འཛིག་གོ་^{༩༧} །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགའ་ལོ་སྒྲུམ་ན། དེ་
ནི་བདེན་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་ལ་ལྷོས་ནས་བདེན་མེད་རྟོགས་པས། དེའི་ཡུལ་ལ་དོན་དམ་པར་འཛིག་
པ་རྣམས་གངས་པའི་དོན་དམ་བདེན་པ་ཞེས་བཏགས་པ་བར་འཛིག་གོ །འདོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་
བདེན་པ་འཛིན་པའི་སྒྲོ་ལ་ལྷོས་ནས་གནས་ལྷགས་རྟོགས་པའི་སྒྲོའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཏགས་པའི་
དགོས་པ་ནི་དོན་དམ་བདེན་པ་མཚན་ཉིད་པ་རྟོགས་པ་ལ་ཐོག་མར་འདི་ཉིད་རྟོགས་དགོས་སོ། །ཞེས་
ཤེས་པའི་ཆད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དངོས་ལ་གཞོད་བྱེད་ནི། སྒྲོང་མི་སྒྲོང་སོགས་ཀྱི་མཐའ་གང་རུང་དུ་གཟུང་
བའི་རྟོགས་པའི་དངོས་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མདོར་ན་རིགས་པས་བདེན་པ་བཀག་ནས་བདེན་མེད་
དུ་བཟུང་བའི་རྟོག་པའི་དངོས་ཡུལ་དོན་དམ་བདེན་པ་མཚན་ཉིད་པར་འདོད་པ་ནི། དོན་དམ་བདེན་
པའི་དོན་སྒྲིལ་དོན་དམ་བདེན་པར་འདོད་པ་ཡིན་པས། །བུམ་པའི་དོན་སྒྲིལ་བུམ་པར་འདོད་དང་
འདྲའོ། །འདི་ནི་སྒྲོད་འཇུག་ལས། རྣལ་འབྱོར་ཀྱན་རྫོབ་ཉེས་མེད་དེ། །འཛིག་རྟེན་ལ་ལྷོས་དེ་ཉིད་
མཐོང་།^{༩༨} །ཞེས་དང་། འཇུག་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་བྲལ་བ་སོ་སོ་སྒྲུབ་

རྣམས་ཀྱི་ཤེས་པས་ཀྱང་གཞིགས་པ་ཟག་པ་མེད་པ་ལ་གཞོན་པ་མིན་པས་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་ཡུལ་ལ་
འཛིག་རྟེན་གཞན་གྱིས་གཞོན་པ་མིན་ནོ།^༧ ཞེས་དང་། བདེན་གཉིས་ལས། དེ་བས་འདི་ནི་ཀྱན་
རྫོབ་སྟེ། །ཡང་དག་པར་ན་སྟེ་བ་མེད། ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའོ།^༨ ཞེས་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་
དགོངས་པ་གཅིག་པར་སྒྲུང་ངོ་།

བདེན་པ་བཀག་ཅིན་ནས་དེ་བཀག་པའི་སྟོང་ཉིད་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་བཀག་ཏུ་མི་རུང་
བར་འདོད་པ་ནི་དབུ་མའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་གནད་ཆེན་པོ་འཆུག་པ་སྟེ། མདོ་སྙུང་པ་ལས། སུང་འདི་
སྟོང་ཞེས་རྟོག་ན་འད་བྱང་རྒྱུ་མེད་པ་འདི་ནི། མཚན་མ་ལ་སྟོན་སྟེ་མེད་གནས་ལ་དང་མ་ཡིན།^༩ །
ཅེས་དང་། ཡུམ་བར་མ་ལས། གཟུགས་སྟོང་ཞེས་བྱ་བར་སྟོན་ན་མཚན་མ་ལ་སྟོན་དོ། གཟུགས་མི་
སྟོང་ཞེས་བྱ་བར་སྟོན་ན་མཚན་མ་ལ་སྟོན་དོ།^{༡༠} ཞེས་སོགས་གཉིས་འཛིན་མཐའ་དག་དགག་བྱར་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་དག་གི་དོན་མངོན་རྟོགས་རྒྱུ་ལས། གཟུགས་སོགས་སུང་པོ་སྟོང་ཉིད་ལ།
སྟོན་པའི་འདུ་ཤེས་མི་མཐུན་ཕྱོགས།^{༡༡} ཞེས་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྟོང་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ། རྟག་
མི་རྟག་སོགས་ཀྱི་མཐའ་སོ་གཉིས་ལ་ཞེན་སྟོན་བཀག་ནས་བསྟོ་མས་པས་མཐོང་ལམ་གྱི་གནས་
སྐབས་སུ་སྟོ་འདོགས་སོ་གཉིས་དང་བྲལ་མངོན་དུ་འགྱུར་བར་གསུངས་པ་དང་།^{༡༢} འཕགས་མཆོག་
ཁྱ་རྒྱུ་བ་གྱིས། རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཉིད། །ལྷ་ཀྱན་ངེས་པར་འབྱུང་བར་གསུང་། གང་དག་སྟོང་
པ་ཉིད་ལྟ་བུ། གང་དག་རྒྱུ་བྱ་མེད་པར་གསུངས།^{༡༣} ཞེས་དང་། སྟོང་ངོ་ཞེས་ཀྱང་མི་བརྟོད་དོ། མི་
སྟོང་ཞེས་ཀྱང་མི་བྱ་ཞིང་། གཉིས་དང་གཉིས་མིན་མི་བྱ་སྟེ། གང་གས་པའི་དོན་དུ་བརྟོད་པར་བྱ།^{༡༤} །
ཞེས་དང་། ཀྱན་རྟོག་ཐམས་ཅད་སྟོང་བའི་ཕྱིར། སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅི་སྟོན་མཛད་ན། གང་ཞིག་དེ་ལ་
ཞེན་གྱུར་པ། གེ་ནི་ཁྱོད་གྱིས་ཤིན་ཏུ་སྒྲུང་།^{༡༥} ཅེས་དང་། གང་གིས་ཐུགས་བརྩེས་ཉེར་བཟུང་ནས།
ལྷ་བ་ཐམས་ཅད་སྟོང་བའི་ཕྱིར། གཤམ་པའི་ཆོས་ནི་སྟོན་མཛད་པ། གོ་ཏི་དེ་ལ་ཕྱག་འཆའ་ལོ།^{༡༦} །
ཞེས་དང་། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བས། གཉིས་སུ་མེད་པའི་སྟོ་ནི་དངོས་པོ་དང་། དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་སོགས་
པའི་མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་པའི་ཤེས་རབ་པོ།^{༡༧} ཞེས་དང་། དེའི་ཕྱིར། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དེའི་ཡུལ་
ཅན་ནི་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་དང་། ཞེས་པ་ནས། དེའི་རང་གི་ངོ་བོ་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་
ངོ།^{༡༨} ཞེས་པའི་བར་དུ་གསུངས་པ་དང་། བདེན་གཉིས་ལས། ཡང་དག་ཉིད་དུ་གཉིས་མེད་དེ། གེ་
ཉིད་ཕྱིར་ན་དེ་སྟོང་མེད། མི་སྟོང་མ་ཡིན་ཡོད་མེད་མིན། མི་སྟེ་མ་ཡིན་སྟེ་མིན་ཅེས། གེ་ལ་སོགས་

པ་བཙེམ་ལྷན་གསུངས།^(༤) །ཞེས་སོགས་དབུ་མའི་གཞུང་ལུགས་ལྟར་བྱབ་ཐམས་ཅད་ནས་སྟོང་མི་སྟོང་
ལ་སོགས་པ་གཉིས་འཛིན་ཐམས་ཅད་དགག་བྱར་གསུངས་པར་མཐུན་ནོ།།

གལ་ཏེ་སྤར་གྱི་ལུང་དེ་དག་གི་དོན། སྟོང་ཉིད་ལ་བདེན་པར་བརྩམས་པ་དགག་བྱར་གསུང་པ་
ཡིན་གྱི། བདེན་པ་བཀག་པའི་སྟོང་ཉིད་དུ་བརྩམས་པ་དགག་བྱར་སྟོན་པ་མིན་ནོ། །ཞེས་སྒྲུབ་ནི། བསྟན་
པའི་སྟོང་པོ་སྒྲིམ་བྱལ་ཉམས་པར་བྱེད་པའི་བདུད་ཚིག་སྟོ་གོས་དང་བསོད་ནམས་རྒྱུང་པ་རྣམས་བསྒྲུ་
བར་བྱེད་པའི་གཏམ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་ལྟ་ཀྱན་ཅེས་དང་། ཀྱན་རྟོགས་ཐམས་ཅད་ཅེས་དང་། ལྟ་བ་ཐམས་
ཅད་ཅེས་མང་ཚིག་གསུངས་པ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཚེས་ཅན་ལ་བདེན་པར་བརྩམས་པ་དང་། དེའི་
སྟོང་ཉིད་ལ་བདེན་པར་འཛིན་པ་གཉིས་ཀྱི་ཡང་མཐར་འཛིན་བཞིའི་ནང་ནས་དང་པོ་གཅིག་བྱར་
འདུས་པའི་བྱིར། དེས་ན་མཐར་འཛིན་བཞི་ཆར་བསྒྲུབ་པའི་བྱིར་དུ་མང་ཚིག་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི། ཚེས་
ཅན་སོ་སོ་བའི་སྟོང་གི་མཐར་འཛིན་གཅིག་ཁོན་དགག་བྱ་ཡིན་ན་མང་ཚིག་གསུངས་པ་དོན་མེད་པར་
གཤམ་པར་བྱའོ། །བདེན་པས་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་ཁོ་ནར་བརྩམས་པ་དབུ་མའི་ལྷ་བ་མཐར་ཐུག་རྟོགས་པར་
བྱས་ནས། དེ་དགག་བྱ་མི་རུང་བ་འདོད་པ་ནི་གསང་སྤྲུགས་ཀྱི་རྒྱུད་སྟེ་རྣམས་ལས་རྣམ་གྲངས་དུ་མས་
སྤྲད་ཅིང་། རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོའི་སྐབས་སུ་རྩ་ལྷུང་བཅུ་གཅིག་པར་འགྱུར་བར་གསུང་པ་སོགས་རབ་རྩ་
མང་པོ་ཡོད་ཀྱང་སྐབས་འདི་ནི་མ་སྒྲིམ་སོ།།

ཡོད་མིན་མེད་མིན་གྱི་དོན། དོན་དམ་དུ་ཡོད་པ་མིན། ཀྱན་རྟོག་ལྟ་མེད་པ་མིན། ཅེས་པ་ལ་
འཆད་པ་ནི་གིན་རྩ་མི་འཐད་དེ། ཡོད་མིན་མེད་མིན་མཐའ་བཞིའི་སྒྲིམ་བྱལ་མཚན་ཉིད་པ་ནི།
འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་གཤམ་གྱི་གཟིགས་ངོ་ཡིན་ལ། རྗེས་མཐུན་པ་ནི་སོ་སོ་
སྟེ་བོ་གནས་སྐབས་སུ་མཐར་ཐུག་དཔྱེད་པའི་རིག་གཤམ་གྱི་སྟོ་རོར་རྟོག་དགོས་ཤིང་། དེའི་ཆོ་ཚས་ཅན་
བུམ་པ་ལྟ་བུ་ཀྱན་རྟོག་ལྟ་མེད་པ་མིན་ན་རིག་གཤམ་དེའི་རོར་བུམ་པ་ཀྱན་རྟོག་ལྟ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཀྱན་
རྟོག་ལྟ་མེད་པ་མིན་པའི་བྱིར། རྟགས་བྱུང་གཉིས་ཆར་ཁས་སྤྲངས། འདོད་ན་ཐལ་འགྱུར་པ་རྣམས་ཀྱི་
ལྷ་གྲུ་བདག་ལས་སྟེ་བ་མེད་པར་བསྒྲུབ་པ་ལ་རང་རྒྱུད་བྱ་མི་རིགས་པའི་གཤམ་བྱེད་དུ། དེའི་ཆོ་ཚས་ཅན་
ལྷ་གྲུ་ཚད་མས་གྲུབ་པ་མེད་པ་འདི་ཉིད་གཙོ་བོར་བཀོད་པ་ཚིག་གསལ་ལས་གསུངས་པ་དང་འགལ་མི་
འགལ་ལེགས་པར་སོམས་གིག། ཡང་ཡོད་མིན་མེད་མིན་གྱི་དོན་ཡོད་པ་ཡང་བདེན་པར་མ་གྲུབ། མེད་
པ་ཡང་བདེན་པར་མ་གྲུབ་ཅེས་སོགས་ལ་འཆད་པ་ནི། སྒྲིམ་བྱལ་སྟོ་ཡུལ་དུ་མ་གཤར་བའི་གཏམ་སྟེ།

སྦྱིར་འདུས་བྱས་རབ་རྩ་མ་གྲུབ་པས། །འདུས་མ་བྱས་ནི་ཅི་ལྟར་གྲུབ།^༧ །ཅིས་དང་། དངོས་པོ་ཡོད་
 པ་མ་ཡིན་ན། །དངོས་མེད་གང་གི་ཡིན་པར་འགྱུར།^༨ །ཞེས་པ་ལྟ་བུ། འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས་
 དངོས་པོ་དངོས་མེད་གཉིས་ག་དགག་གཞིར་བྱས་ནས། དེའི་སྟེང་དུ་བདེན་པ་བཀག་པ་ཡང་ཡོད་མོད་
 གྱི་ཆོས་ཅན་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སྟོང་གི་ཤེས་པ་ལྟ་བུའི་སྟེང་དུ་མཐའ་བཞིའི་སྒྲོས་པ་བཀག་པར་ཡི་
 ཤེས་སྟེང་པོ་ཀུན་ལས་བརྩས་པ་ལས་གསུངས་པས།^༩ དེའི་ཆོ་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་སོགས་བཞི་པོ་ཆོས་
 ཅན་དུ་བྱས་ནས། དེའི་སྟེང་དུ་བདེན་པ་བཀག་པ་ལ་འབྲེལ་ཅི་ཡོད་སོམས་ཤིག གལ་ཏེ་དེའི་དོན་
 གཟུང་འཛིན་གཉིས་སྟོང་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དོན་དམ་དུ་ཡོད་པ་མིན། ཀུན་རྫོབ་རྩ་མེད་པ་མིན། ཅིས་
 སོགས་ལ་སྦྱར་བ་ཡིན་ནོ་སྟུམ་ན། གཟུང་འཛིན་གཉིས་སྟོང་གི་རྣམ་ཤེས་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་དུ་ཡོད་
 པ་དང་། ཀུན་རྫོབ་རྩ་མེད་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་བཤམ། དེ་གཉིས་ཀ་མིན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
 གསལ་འབྲུ་གནོན་གྱི་ཐོག་རྩ་དངོས་འགལ་ཡིན་ལ། བྱབ་པ་དགག་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣལ་མ་གོ་བ་ལ་
 དངོས་འགལ་ཡིན་པས་གངས་རིའི་ཁྲོད་ཀྱི་དགེ་སྦྱོང་ཐམས་ཅད་འདི་ལ་ལན་གང་འདེབས་བཀའ་
 གྲོས་མཛོད་ཅིག

དབུ་མའི་ལྷ་བ་ལ་དབྱོད་པའི་གནས་སྐབས་སུ། དགག་པ་གཉིས་རྣལ་མ་གོ་བ་འདི་ལ་
 འཕགས་མཆོག་གྲུ་སྒྲུབ་ཀྱིས། གལ་ཏེ་ཡོད་པ་སུན་སྦྱང་བས། །ཅི་སྟེ་མེད་པ་པར་གྱུར་ན། །དེ་ཕྱིར་
 མེད་པ་སུན་སྦྱང་བས། །ཅི་ཕྱིར་ཡོད་པ་པར་མི་འགྱུར།^{༡༠} །ཅིས་ཆེད་དུ་གཏད་པའི་དགག་པ་གསུངས་
 པ་འདི་ཡང་དུན་པར་གྱིས་ཤིང་། །མཐར་ཐུག་དབྱོད་པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱི་ངོར་ཡོད་མིན་མེད་མིན་གྱི་ལྷ་
 བ་ཁས་སྐྱངས་པ་ལ། རྒྱ་ནག་ཏ་ཤང་གི་ལྷ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྟག་དབྱད་མ་བྱས་པའི་ཆོག་རང་དགའ་
 བ་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སུ་འཕངས་པ་ནི་བསྟན་པའི་སྟེང་པོ་སྒྲོས་བྲལ་ཉམས་པའི་ཆེད་དུ་བདུད་རིགས་
 ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་སྐབས་ནས་བཞུགས་པར་བྱེད་པ་སྟེ། རྒྱ་ནག་ཏ་ཤང་གིས་ནི་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་ལ་
 བརྟགས་དབྱད་མ་བྱས་པར་རྟོག་པར་རང་དགར་བཀག་ནས་ཅི་ཡང་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་ཙམ་ལ། ལྷ་བ་
 མཐར་ཐུག་རྟོགས་པར་འདོད་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཉིད་མཁས་པ་ཀླ་མ་ལ་གྱི་ལས་ལུང་དང་རིགས་པས་
 སུན་སྦྱང་བ་ཡིན་ལ། འདི་ནི་^{༡༡} དབུ་མའི་གཞུང་ལུགས་ལས་བཤད་པའི་རིགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་
 གནས་ལུགས་གཏན་ལ་དབབ་པ་ན། མཐར་འཛིན་རྣམས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་རེ་རེ་ནས་སུན་སྦྱང་སྟེ། མཐར་
 ཡོད་མེད་ལ་སོགས་སྒྲོས་པའི་མཐའ་གང་ཡང་མ་རྟོན་པ་ཙམ་ལ་དབུ་མའི་ལྷ་བ་རྟོགས་ཞེས་པའི་སྟེང་།

ཙམ་ཞིག་མཛད་པ་ཡིན་པས། དེ་གཉིས་མཚུངས་པར་འདོད་པ་ནི། མཁས་པ་སྦྱངས་པར་སྒྲོམ་པ་
ནམས་ཀྱང་བརྟག་དབྱེད་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་བྱས་པའོ། ཡང་ན་ཐབས་ལ་བསྐྱུ་བའི་བདུན་གྱིས་ཟིན་
པར་ངེས་སོ།།

དེས་ན་བདེན་པས་སྟོང་བཙམ་དུ་བཟུང་ནས། ཡོད་མིན་མེད་མིན་གྱི་སྒྲིམ་བུལ་འགོག་པ་
འདི་ནི། སྒྲིམ་དབུ་མ་པའི་འཇམ་དབྱངས་གྱིས་བསྟན་པའི་གྲུབ་མཐའ་ཡིན་གྱི། འཕགས་མཆོག་གྱི་
སྒྲིབ་ཡབ་སྐུས་ཀྱི་གཞུང་དང་འགལ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །རྗེ་ལྷ་ར་བསྟན་ན། དེ་ཉིད་ཀྱི་གསང་བའི་ནམ་
ཐར་ལས། ཁོ་བོའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་དབུ་མའི་ལྷ་བ་འདི་ཐལ་རང་གང་གི་ལྷ་བ་ཡིན་ཅེས་སྒྲིམ་དབུ་མ་
པས་བརྒྱུད་ནས་འཇམ་དབྱངས་ལ་ཞུས་པས། འཇམ་དབྱངས་ཀྱི་ཞལ་ནས་དེ་ནི་ཐལ་རང་གང་གི་འང་
ལྷ་བ་མིན་ནོ།^{༤༩} །ཞེས་གསུངས། དེ་ལ་ནམ་ཐར་ཚུམ་པ་པོ་ན་ཟེ། དེའི་ཆེ་རྗེ་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུད་
ལ་ཞང་ཐང་སག་པ་ནས་བརྒྱུད་པའི་ཡོད་མིན་མེད་མིན་གྱི་ལྷ་བ་དེ་ཡོད་པས་དེ་སྐད་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་
པར་འདུག་ཅེས་བྲིས་སྤང་ངོ་། །ཐར་བ་དོན་གཉིས་རྟོག་དབྱེད་དང་ལྡན་པ་ནམས་ཀྱིས་འདི་ལ་བག་ཚེན་
མཛད་ཅིག

གལ་ཏེ་སྟོང་ཉིད་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཡང་འགོག་དགོས་ན། བདེན་པ་བཀག་ནས་སྟོང་
ཉིད་རིགས་པས་བསྐྱབ་པ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་ཞིང་། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྒོ་དེ་ཡུལ་གྱི་གནས་ཚུལ་
ལ་ཞུགས་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེན་སྟོན་མེད་དེ། ཐོག་མར་བདེན་པ་མ་བཀག་ན། བདེན་སྟོང་དུ་
ཞེན་པ་དགག་ཏུ་མེད་པས་སྟོང་ཉིད་རིགས་པས་སྐྱབ་དགོས་ལ། བདེན་པས་སྟོང་པ་ཙམ་རྟོགས་པའི་
སྒོ་ནི། བདེན་འཛིན་ཉིད་ལ་ལྷོས་ནས་ཡུལ་གྱི་གནས་ལུགས་རྟོགས་པ་འཛོག་པའི་བྱིར་རོ། །དབུ་མ་
རང་རྒྱུད་པས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཚོས་ཁས་སྤངས་པ་ལ། སྐྱབ་བྱེད་དུ་བཀོད་པ་ནམས་
ནི་སྐྱབ་བྱེད་ལྷ་ར་སྤྱང་བར་ཡིན་ཚུལ་དང་། རང་རྒྱུད་པའི་གཞུང་ཁུང་བྱབ་ནམས་ལས། ཀུན་རྫོབ་གཅིག་
པུར་མ་བརྟགས་ཉམས་དགའ་བ་ཉིད་དུ་གསུངས་གྱི། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་གསུངས་པ་
མེད་པ་སོགས་ཀྱི་ནམ་བཞག་རྒྱས་པར་ནི། གཞན་དུ་འཆད་པར་འདོད་པས་འདིར་མ་སྒྲིམ་སོ།།

ད་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ནམ་བཞག་ལ་བརྟེན་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཐམས་ཅད་འདི་ནི་ལྷ་ས་
བྱིན་ནོ། འདི་ནི་ལྷ་ས་སྤྱིན་གྱི་མིག་གོ་ཞེས་སོགས་མིང་གི་ཐ་སྟན་བརྟགས་པ་ཐམས་ཅད། །མིང་གི་ཐ་
སྟན་དེའི་དབང་གིས་ཡོད་པར་བཞག་པ་མ་གཏོགས་པ་འཛོག་བྱེད་གཞན་མེད་པར་འདོད་པ་ནི། ཀུན་

རྫོག་པ་ལྟར་གྱི་དབང་གིས་བཞག་པའི་དོན་གཏན་མིན་ཏེ། ཚས་ཡང་དག་པར་སྤྱད་པའི་མདོ་ལས།
 རིགས་ཀྱི་བྱ་འཛིག་རྟེན་གནས་པ་ན་སྐྱེ་བ་དང་། འགག་པ་ལ་མདོན་པར་ཞེན་པ་ཡིན་པས། དེ་ལ་དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ཅན་གྱིས་འཛིག་རྟེན་སྐྱག་པའི་གནས་ཡོངས་སུ་སྤོང་བའི་ཕྱིར། ཐ་
 ལྟར་གྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་ཏེ། འགག་གོ་ཞེས་གསུངས་ཀྱི། རིགས་ཀྱི་བྱ་འདི་ལས་ཚས་འགའ་ཡང་སྐྱེ་བ་
 བྱི་མེད་དོ།^{༥༣} །ཞེས་གསུངས་ཞིང་། བདེན་གཉིས་རང་འགྲེལ་དུ་མདོ་དྲངས་པ་ལས་ཀྱང་། དེ་ལ་ཀུན་
 རྫོག་གྱི་བདེན་པ་གང་ཞེ་ན། ཅི་སྟེད་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྟོན་བཏགས་པ་དང་། ཡི་གེ་དང་། སྐད་དང་།
 བརྒྱུ་བཏགས་པ་དག་གོ།^{༥༤} །ཞེས་དང་། སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ་ལས། གནས་པ་འཕམ་སྐྱེ་འཛིག་ཡོད་
 མེད་དང་། སྤམན་པ་འཕམ་མཉམ་དང་ཁྱད་པར་ཅན། སངས་རྒྱུས་འཛིག་རྟེན་བསྟན་དབང་གིས།
 གསུངས་ཀྱི་ཡང་དག་དབང་གིས་མིན།^{༥༥} །ཞེས་ཀུན་རྫོག་ཐ་སྟོན་གྱི་དབང་གིས་གཞག་པར་གསུངས་
 པའི་དོན་ལ། བདེན་གཉིས་རང་འགྲེལ་ལས། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྟོན་གཏགས་པ་ནི། འཛིག་རྟེན་གྱི་
 འཇུག་པ་སྟེ། ཤེས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་གྱི། རྫོག་པར་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་ནི་མིན་ཏེ། དེ་
 བྱི་འོག་ནས་བརྫོད་པའི་ཕྱིར་རོ།^{༥༦} །ཞེས་འཛིག་རྟེན་པའི་སྟོ་ལ་སྤྱང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་དང་།
 དེ་ལ་བཞེན་ནས་མིང་གི་ཐ་སྟོན་གྱིས་བཞག་པ་སོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཐ་སྟོན་གྱི་དབང་གིས་བཞག་
 པའི་དོན་དུ་གསུངས་ཀྱི། མིང་གི་ཐ་སྟོན་ཁོ་ན་ལ་འདོད་པ་བཀག་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་དེ་ནི་རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ཡིན་ནོ་སྟུམ་ན། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་ཡང་འདི་ཁོ་ན་བཞིན་
 དུ་བཞེད་དེ། འཇུག་པ་ལས། དེ་སྟོ་ལ་ལྟོས་གཉིས་ཆར་བདེན་པ་སྟེ། འོན་གསལ་མཐོང་ལ་གཉིས་
 ཀའང་རྫུན་པ་ཡིན།^{༥༧} །ཅེས་དང་། འདི་ན་ཅི་ལྟར་སང་བཞིན་དེ་སྤྱིད་དུ། མ་སང་དེ་སྤྱིད་དེ་ལ་གསུམ་
 པོ་ཡོད།^{༥༨} །ཅེས་དང་། རབ་རིབ་མཐུ་ཡིས་སྤྱོད་ལ་སོགས་པའི། ཞེས་པའི་འགྲེལ་པར། དེ་བཞིན་
 དུ་མ་རིག་པའི་རབ་རིབ་གྱིས་གཞོད་པ་བྱས་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་མཐོང་བ་དག་གིས་ཐུང་པོ་དང་།
 ཁམས་དང་། སྐྱེ་མཆེད་ལ་སོགས་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་དམིགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། དེ་དག་གི་ངོ་བོ་ཀུན་
 རྫོག་པ་འོ།^{༥༩} །ཞེས་འཛིག་རྟེན་པའི་སྟོ་ལ་སྤྱང་བའི་དབང་གིས་ཡུལ་དེ་དང་། དེར་བཞག་པ་ཐམས་
 ཅད་ཀུན་རྫོག་ཐ་སྟོན་གྱི་དབང་གིས་བཞག་པའི་དོན་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།

ཐ་སྟོན་བཏགས་པའི་དོན་བཅའ་བའི་ཆོ་ན་མི་རྟེན་ཅེས་པའི་སྐྱེ་ཅམ་སྐྱས་ཀྱང་དོན་ལ་
 བཅའ་ནས། རྟེན་པར་བྱས་འདུག་སྟེ། ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་ལ་རིགས་པས་བཏགས་ཤིང་།

དབྱུང་པའི་ཆོན། ལས་འབྲས་ཀྱི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་ཞིག་པ་དངོས་པོ་བ་ཁས་སྒྲངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ཐུན་
 མོང་མེན་པའི་གྲུབ་མཐའ་བྱེད་པ་རྣམས་ལ་འདི་འདྲི་སྟེ། ལས་ཀྱིས་ཞིག་པ་དངོས་པོ་བ་བསྐྱེད་ནས་
 ཞིག་པ་དངོས་པོ་བས་འབྲས་སུ་བསྐྱེད་པ་དེ་རིག་པར་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ནམ། ཐ་སྙད་དུ་ཁས་ལེན་པ་
 ཡིན། དང་པོ་ལྷར་ན་དོན་གོ་བས་ཁོ་བོ་ནི་ཅི་ཡང་མི་སྒྲུའོ། །ཕྱི་མ་ལྷར་ན་ཐ་སྙད་དུ་ལས་དང་འབྲས་སུ་
 གཞན་ཡིན་པར་ཐལ། ཐ་སྙད་དུ་དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་ཞིག་པ་དངོས་པོ་བས་ཆོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་
 རྒྱས་བར་དུ་ཆོད་པའི་རིམ་ལྔ་ཚུན་བཞིན་ནོ། །འདོད་ན་ཐ་སྙད་དུ་སྒྲར་གྱི་ཤིང་གིས་བོན་དང་། ཕྱིས་
 ཀྱི་ཤིང་སྟོང་གཉིས་གཞན་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་ཡང་འདོད་ན། གང་ཕྱིར་འཛིག་རྟེན་ས་བོན་ཅམ་
 བཏབ་ནས། །ཞེས་པ་རྩ་འགྲེལ་གྱི་སྐབས་སུ། ཐ་སྙད་དུ་གཞན་སྐྱེ་མེད་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ། ཐ་སྙད་དུ་
 སྒྲར་གྱི་ཤིང་གིས་བོན་དང་། ཕྱིས་ཀྱི་ཤིང་སྟོང་གཞན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།^{༡༠} ཅས་བཀོད་པ་འདི་དྲན་
 པར་གྱིས་ཤིག །རང་སྟེ་དངོས་སྒྲུབ་དག་གིས་ལས་འབྲས་ཀྱི་རྟེན་དུ་རྒྱུད་མི་བྱ་བ་དང་། ཐོབ་པ་དང་།
 ཀྱན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཁས་ལེན་པ་དང་། རྟེན་ཞིག་པ་དངོས་པོ་བ་ཁས་ལེན་པ་རྣམས་དབུ་མ་ཐལ་
 འབྱུར་བའི་དོན་ནས་འབྲུལ་བ་ཡིན་པ་མཉམ་པོ་ལ། སྒྲ་མ་གསུམ་ནི་སངས་རྒྱས་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྒྲུབ་
 རེ་རེའི་ལུགས་ཡིན་ལ། ཞིག་པ་དངོས་པོ་བ་ནི་ཆོས་འདི་པ་ལས་ཕྱི་རོལ་དུ་གྱུར་པ་ལུ་སྟེགས་བྱེད་བྲག་
 པའི་གྲུབ་མཐའ་ཡིན་གྱི། ནང་པའི་གྲུབ་མཐའ་ལ་མེད་པས་ཤིན་ཏུ་མི་འཐད་པའི་གནས་སོ། །དཔལ་
 ལྷན་ལྷེ་བས། ཀྱན་གཞི་ལས་འབྲས་ཀྱི་རྟེན་ཡིན་པ་འགོག་པའི་རིགས་པ་དེ་ཞིག་པ་དངོས་པོ་ལ་ཡང་
 མཚུངས་ཏེ། གང་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་དེ་མི་འགག་པ། །དེ་ཕྱིར་ཞིག་དངོས་མེད་ཀྱང་འདིར་རུས་
 ཕྱིར།^{༡༡} །ཞེས་འདོན་པ་བསྐྱར་བས་ཆོག་པའི་ཕྱིར། གཞན་དུ་ན་ཀྱན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་མི་
 རིགས་པ་ཅི་ཞིག་བྱས་ནས་ཆད་པ་བཅད། །དེས་ན་ཀྱན་གཞི་སོགས་ལས་འབྲས་ཀྱི་རྟེན་དུ་མེད་ཀྱང་
 ལས་འགག་ནས་ཡུན་རིང་པོ་ལོན་ཀྱང་། འབྲས་སུ་འབྱུང་བ་མི་འགལ་བའི་ཤེས་བྱེད་དུ། ལས་རང་
 བཞིན་གྱིས་མི་འགག་པའི་ཕྱིར། ཅས་བཀོད་ཅིང་། རྩ་ཤེ་ལས་ཀྱང་དེ་ལྷར་གསུངས་པས་ཐ་སྙད་དུ་
 གཞན་སྐྱེ་མེད་པའི་ཚུལ་གོ་ན། མི་གོ་བའི་དོན་མེད་ཀྱང་རང་གི་རྟོག་པ་ལ་གང་གར་ཆད་མར་བྱེད་པ་
 དག་གིས་འདི་མ་གོ་བར་སྒྲུང་ངོ་། །ཞིབ་པར་གཞན་དུ་འཆད་ཅིང་དག་ལས་ཤེས་སོ།^{༡༢}

ཡང་རྒྱུ་ཐོར་པ་གང་གི་གོ་ས་ན། རིགས་དྲུག་གི་མིག་ཤེས་དྲུག་གིས་བལྟས་པའི་ཆོ། མིག་
 ཤེས་དྲུག་པོ་མ་འབྲུལ་པར་མཚུངས་པས་དེའི་ཡུལ་དྲུག་པོ་ཡོད་མཚུངས་སུ་འདོད་པ་ནི། དབུ་མ་ཐལ་

འགྱུར་བའི་ལྷགས་ལས་འདས་ཤིང་། དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རིགས་པ་དང་ཡང་འགལ་ཏེ། ཐལ་འགྱུར་བའི་
 ལྷགས་ལ་མིའི་མིག་ཤེས་ལ་ལྟོས་ཏེ། མིག་ཤེས་དེ་ཉིད་མ་འབྱུང་བས། དེའི་ཡུལ་རྒྱུ་ཡོད་པ་ཡིན་གྱི།
 མིག་ཤེས་གཞན་ལྟ་འབྱུང་བས། དེའི་ཡུལ་ལྟ་པོ་ཡང་འཇིག་རྟེན་ཉིད་ལ་ལྟོས་ནས་ལོག་བའི་ཀྱན་རྫོབ་
 ཏུ་འདོད་པ་ཡིན་ལ། ཡི་དྲགས་ཀྱི་མིག་ཤེས་ལ་ལྟོས་ནས་མིག་ཤེས་དེ་ཉིད་མ་འབྱུང་བས་དེའི་ཡུལ་
 རྒྱལ་ཁྲག་ཡང་འཇིག་རྟེན་ཉིད་ལ་ལྟོས་ནས་བདེན་པ་ཡིན་ཅིང་། མིག་ཤེས་གཞན་ལྟ་འབྱུང་བ་ཡིན་པ་
 སོགས་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱར་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་མིའི་མིག་ཤེས་དང་ཡི་དྲགས་ཀྱི་མིག་ཤེས་
 སོགས་ལ་ལྟོས་ནས་མ་བཞག་པར། སྤྱིར་མིའི་མིག་ཤེས་འབྱུང་ལམ་མ་འབྱུང་ཞེན། འདིར་ཀྱན་རྫོབ་
 ཐམས་ཅད་སྟོ་ལ་དེ་ལྟར་སྤང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པར་ཁས་སྐྱེས་པ་ཡིན་གྱི། ཡུལ་ཅན་གྱི་སྟོ་ལ་
 མ་ལྟོས་པའི་དོན་བཞག་མི་ཤེས་པ་ནི། ཀྱན་རྫོབ་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་བཞག་པའི་དོན་ཡིན་པར་གོང་
 ཏུ་བཤད་མ་ཟེན་ནམ། འོན་ཀྱང་དེང་སང་གི་བྱིས་པ་རྣམས་ཀྱིས་འདི་མ་གོ་བས་གྲུབ་མཐའི་གནད་
 འཆུག་པར་སྤང་ངོ་། །དོན་འདི་ཉིད། རབ་རིབ་དང་ལྡན་དབང་པོ་ཅན་མཆུངས་ལ། རྒྱལ་བ་ལྟུང་ལ་
 ཡི་དྲགས་ནག་སྟོ་ཡང་།^༡ །ཞེས་པ་རྩ་འགྲེལ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ལ་དབྱེད་མི་རྟོག་པའི་དོན་མེད་དོ།

དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རིགས་པ་དང་ཇི་ལྟར་འགལ་ན། ཤུག་ཐུབ་པའི་གཟུགས་གཅིག་ལ་མཛེས་
 མི་མཛེས་ཀྱི་རྣམས་གཉིས་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ལ་ལྟ་བའི་འོད་སྤང་གི་མིག་ཤེས་དང་། རྫོགས་བྱེད་ཀྱི་
 མིག་ཤེས་གཉིས་མ་འབྱུང་བར་མཆུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་བ་གང་ལ་རིགས་དྲུག་གི་མིག་ཤེས་དྲུག་གིས་
 ལྟས་ནས་རྒྱལ་བ་གང་མི་ཁོ་ནས་བཏུང་བའི་ཆེ་ན་མི་དེས་བདུད་རྩི་དང་རྒྱལ་ཁྲག་སོགས་ཀྱི་རྣམས་དྲུག་
 ཅུང་བཏུང་བར་འགྱུར་ཏེ། རྒྱལ་བ་གང་གི་གོ་ས་ན་རྣམས་དྲུག་ཅིག་ཅུང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཐོག་
 བཅས་ཀྱི་དངོས་རྣམས་སོ་སོ་བ་དྲུག་གོ་ས་གཅིག་ཏུ་གནས་པ་འདི་ནི་དབང་གིས་སྤྱུག་པ་དག་མ་
 གཏོགས་གཞན་སུ་ཞིག་སྤྱོད་པར་བྱས། རྣམས་འབྲང་དག་སྟོན་དེ་སྤང་བར་འདོད་ནས། རྒྱལ་བ་གང་གི་
 གོ་ས་ན་བདུད་རྩི་ཐོང་གང་། རྒྱལ་ཁྲག་ཐོང་གང་སོགས་ཡོད་པར་མི་འདོད་ཀྱི། ཐོང་པ་གང་པོ་དེ་ཉིད་
 ལ་རིགས་དྲུག་གིས་མིག་ཤེས་དྲུག་གིས་བལྟས་པའི་ཆེ། རྒྱུ་རྣམས་དྲུག་ཆ་དང་། བདུད་རྩི་རྣམས་དྲུག་
 ཆ་སོགས་ཡོད་པར་སྤྱོད། །འདི་ནི་ཀྱི་ན་སྟེ། དེའི་ཆེ་རྒྱལ་བ་གང་དེ་མི་ཡིས་བཏུང་བ་ན་རྣམས་དྲུག་ཆར་
 བཏུང་བར་ཐལ་བའི་སྟོན་སོ་ན་གནས་ཤིང་། རྒྱལ་བ་གང་བཏུང་རྒྱུ་མེད་པའི་ཉེས་པ་ལྟག་པོ་གནས་ཏེ།
 རྒྱུ་རྣམས་དྲུག་ཆ་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར་ལོ། །དེས་ན་མིའི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་བལྟས་པའི་ཆེ་འགོ་བ་གཞན་གྱི་

མིག་ཤེས་ཀྱིས་བལྟས་པ་དང་མ་བལྟས་པ་གང་ཡིན་རུང་། མིག་ཤེས་དེའི་ངོར་ཐ་སྙད་དུ་ཆུ་ལས་གཞན་
མ་དམིགས་ཤིང་དོན་དམ་པར་ནི་ཆུ་ཉིད་ཀྱང་མ་དམིགས་པ་ལ། བྱོད་རྫས་དུག་ཅར་ཚང་བར་བྱེད་པ་
ནི་དངོས་འཛིན་ལྷག་པོ་བསྟན་པའོ། །དེས་ན་ཀུན་རྫོབ་མ་དབྱེད་པའི་སློང་ངོར་འཛིག་དགོས་ཞེས་པའི་
འུད་གོག་མང་ཡང་དོན་ལ་རིགས་པས་དབྱེད་ནས་འཛིག་པར་སྟངས་ལས། དབུ་མ་ཐལ་འཁྱུར་བའི་
ལུགས་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་རྣམ་བཞག་ལས་ཉམས་པ་ཡིན་ནོ།།

འཕྲོས་དོན་ལ་ཡང་རིམ་པ་བཞིན་དབྱེད་པར་བྱ་སྟེ། དབུ་མ་པ་གཞན་གྱིས་ཤེས་སྒྲིབ་ཏུ་ལས་
སྒྲངས་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདེན་འཛིན་ཉོན་སྒྲིབ་ཡིན་པ་འཕགས་པ་སྐྱུ་སྐྱུབ་ཀྱི་དགོངས་པ་གཏན་མིན་ཏེ།
ཅུ་བ་ཤེས་རབ་ལས། ལས་དང་ཉོན་མོངས་ཟད་པས་མཐར། །ལས་དང་ཉོན་མོངས་རྣམ་རྟོག་
ལས།^༧ །ཞེས་པའི་རྣམ་རྟོག་ནི་ཆོས་ཀྱི་བདེན་འཛིན་ཡིན་ལ། དེ་ཉོན་སྒྲིབ་ཡིན་ན། སྐབས་འདིའི་
ཉོན་མོངས་སུ་ཐལ་བའི་སྒྲིབ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཆོས་ལ་བདེན་པ་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་ནི།
ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་ཡིན་པས། སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ་ལས། རྒྱ་ཀྱེན་
ལས་སྒྲིས་དངོས་རྣམས་ལ། ཡང་དག་པ་ནི་རྟོག་པ་གང་། །དེ་ནི་སྟོན་པས་མ་རིག་གསུངས། །དེ་ལས་
ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་འབྱུང་།^༨ །ཞེས་པའི་གཞུང་གིས་བསྟན་པར་འདོད་པ་ནི་སློབ་གྲོས་ཤིན་ཏུ་བརྩེད་
པའི་རྣམ་ཐར་སྟེ། གཞུང་དེས་ཆོས་ལ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་
རྒྱར་བསྟན་ཀྱི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གལ་ཏེ་གཞུང་དེས་དེ་ལྟ་བུའི་བདེན་འཛིན་དེ་མ་རིག་པར་ཡིན་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ་སྟུམ་ན།
སྟོན་མེད་དེ། མ་རིག་པ་ལ་ཤེས་སྒྲིབ་ཏུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་དང་། ཉོན་སྒྲིབ་ཏུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་
གཉིས་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་ནི། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་དང་། བྱི་མ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་
ཚན་དུ་གཞུང་དེ་ཉིད་ཀྱིས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ནི་ཆོས་ལ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་ཤེས་
སྒྲིབ་ཡིན་ཀྱང་། བཞི་བརྒྱུ་པ་ལས། སྤྱིད་པའི་ས་ཐོན་དུ་བཤད་པ་ནི།^༩ ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱིས་
བསྟན་པའི་མ་རིག་པའི་རྒྱ་བྱེད་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ཀྱི། ཉོན་སྒྲིབ་ཡིན་པའི་དོན་ནི་མིན་ནོ། །ཆོས་
ཀྱི་བདེན་འཛིན་ཤེས་སྒྲིབ་ཡིན་པ་ལ། མགོན་པོ་བྱམས་པ་དང་སྐྱུ་སྐྱུབ་གཉིས་དགོངས་པ་གཅིག་ཏུ་
སྟངས་སྟེ། གཉིས་ཆར་གྱིས་ཀྱང་། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་འབྲས་སུའི་རྟོན་འབྲེལ་བདུན་
པོ། རྒྱུའི་རྟོན་འབྲེལ་ལྔ་ལས་འབྱུང་ཞིང་། རྒྱུའི་རྟོན་འབྲེལ་ནི་ཆོས་ཀྱི་བདེན་འཛིན་དུ་གྱུར་པའི་རྣམ་

རྟོག་ལས་འབྱུང་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རི་ལྷར་ན་ཅ་ཤེ་ལས། ལས་དང་ཉོན་མོངས་རྣམ་རྟོག་ལས།^{༡༧} །ཞེས་པའི་རྣམ་རྟོག་དང་། རིན་ཆེན་ཐེང་བ་ལས། རི་སྤྲིད་ཐུང་པོ་འཛིན་ཡོད་པ། །དེ་སྤྲིད་དེ་ལ་རར་འཛིན་ཡོད།^{༡༨} །ཅེས་པའི་ཐུང་པོར་འཛིན་པ་དང་། །སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ་ལས། ལྷར་བྱངས་པའི་ཆོག་རྒྱུ་དང་པོ་གསུམ་གྱིས་བསྟན་པའི་མ་རིག་པ་དང་།^{༡༩} བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། སྤྲིད་པའི་ས་བོན་རྣམ་ཤེས་ཏེ།^{༢༠} །ཞེས་པའི་རྣམ་ཤེས་དང་། མངོན་རྟོགས་རྒྱུན་ལས་བཤད་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་རྣམས་འཛིན་རྟོག་པ་དང་། བདེན་འཛིན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་གཟུང་རྟོག་རྣམས་དང་། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས། དེ་ནི་ཐུང་པོ་ཁམས་དབང་རྣམས། །ལས་དང་ཉོན་མོངས་དག་ལ་གནས། །ལས་དང་ཉོན་མོངས་རྒྱུ་པ་བཞིན་མིན། །ཡིད་ལ་བྱེད་ལ་རྟོག་ཏུ་གནས།^{༢༡} །ཞེས་པའི་རྒྱུ་པ་མིན་ཡིད་བྱེད་རྣམས་དོན་གཅིག་ཏུ་སྒྲུང་ལ། དེའི་ངོས་འཛིན་རྒྱུད་སྒྲ་མར། འཁོར་གསུམ་རྣམ་པ་རྟོག་པ་གང་། །དེ་ནི་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པར་འདོད།^{༢༢} །ཅེས་ཤེས་སྒྲིབ་ཏུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ལྷ་བྱའི་ཤེས་སྒྲིབ་དེ་རི་སྤྲིད་དབྱེད་མའི་ལྷ་བ་རྒྱུད་ལ་མ་སྒྲེས་ཀྱི་བར་དུ་དངོས་པོ་ལ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་ཁོན་ཡིན་ལ། དབྱེད་མའི་ལྷ་བ་རྒྱུད་ལ་སྒྲེས་ནས། མཐོང་ལམ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་ཡུལ་གྱི་ཕྱོགས་སུ་ཞེན་པ་ཡིན་ན། གཟུང་རྟོག་དང་། ཡུལ་ཅན་གྱི་ཕྱོགས་སུ་ཞེན་ན་མོས་པ་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་ཡིན་ལ། ཆོས་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་མཐོང་ལམ་སྒྲེས་ཕྱིན་ཆད་བདེན་འཛིན་མེད་པའི་གཟུང་རྟོག་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཤེས་སྒྲིབ་ལ་བདེན་འཛིན་ཡོད་པ་དང་། མེད་པ་གཉིས་ལས། ལྷ་མ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་མ་རིག་པའི་རྒྱ་ཡིན་པས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་མིང་གིས་བཏགས་པ་ཡོད་ལ། ཕྱི་མ་ལ་ཡང་ཡུལ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་ཆ་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་མིང་གིས་བཏགས་པ་ཡང་ཡོད་དེ། བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔལ་རྣམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པའོ། །ཞེས་པ་ལྷར་རོ། །ཁྲུ་སྒྲུབ་ཀྱི་གཞུང་ལས། ཆོས་ཀྱི་བདེན་འཛིན་ཉོན་མོངས་སུ་བཤད་པ་མི་སྤྲོད་ཞིང་། དཔལ་ལྷན་སྒྲུབས། ཆོས་ལ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མི་ཤེས་པ་བཤད་པ་ནི། ལྷར་ལྷར་བཏགས་པ་བ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་གྱི། གཞན་དུ་ཁྲུ་སྒྲུབ་ཀྱི་དགོངས་པར་འགྲོ་བ་དག་འོ། །ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཡིན་ན། བདེན་འཛིན་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པ་ཡང་ལྷ་མ་ལ་དཔག་སྟེ་ཤེས་ནུས་ཤིང་། འོག་ཏུ་འཆད་པར་ཡང་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་བདེན་འཛིན་ཡིན་ན། ཉོན་སྒྲིབ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་ནི་ཁྲུ་སྒྲུབ་དང་བྱམས་པ་གཉིས་ཆར་གྱི་

དགོངས་པ་མིན་ནོ།

བདག་གཉིས་ཀྱི་ངོས་འཛིན་ལ། སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྲེད་ཀྱིས། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་
ཤེས་པ་བདག་གི་གདགས་གཞིར་འདོད་པ་ཡིན་གྱི། བདག་དང་གང་ཟག་ཏུ་འདོད་པ་ནི་མིན་ཏེ། རྣམ་
པར་ཤེས་པ་དེ་ཆོས་དང་གང་ཟག་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་ཆོ་ཆོས་སུ་བཞེད་པའི་ཕྱིར་རོ། རྟོག་གི་འབར་བ་
ལས། འདི་ལྷར་ཁོ་པོ་ཅག་གྲུང་ཐ་སྟད་དུ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་བདག་གི་སྒྲི་དངོས་སུ་འདོགས་ཏེ། འདི་
ལྷར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་ཡང་སྲིད་པ་ལེན་པའི་ཕྱིར་བདག་ཡིན་ནོ་ཞེས་ལུས་དང་། དབང་པོའི་ཆོགས་
དག་ལ་ཉེ་བར་འདོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།¹³ ཞེས་གསུངས་སོ། །ངར་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱིས་ངའོ་སྟམ་དུ་
བཟུང་བའི་དམིགས་ཡུལ་གྱི་ང་ཙམ་ཐ་སྟད་དུ་ཡོད་པ་དབུམ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ཡིན་གྲུང་། དེ་ཉིད་
ལུང་པོ་དང་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་དུ་གྲུབ་བཅའ་བའི་ཆོ་གཅིག་དང་གཞན་གཉིས་གང་དུ་ཡང་མ་རྟེན་
གྲུང་ང་ཙམ་ཐ་སྟད་དུ་ཡོད་པར་འདོད་པ་ནི་གིན་ཏུ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྷར་བཅའ་བའི་ང་ཙམ་ཉིད་གྲུང་
མེད་པར་བྱ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ།

ཁ་ཅིག་དབུམ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་ང་ཙམ་ཐ་སྟད་དུ་ཡོད་པ་འགོག་པ་ལ་བརྩོན་པ་ནི།
གཞན་གྱིས་ཁས་སྐྱེས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་འགོག་པ་འཇམ། ཡང་ན་རང་ཉིད་ཀྱིས་འཇུག་པ་རྩ་འགྲེལ་
མ་མཐོང་བར་ཟད་དེ། རི་སྐད་དུ། དེ་བཞིན་འཛིན་ཏེན་གྲགས་པའི་ཕུང་པོ་དང་། ཁམས་དང་དེ་བཞིན་
སྐྱེ་མཆེད་དུག་བཞེན་ནས། བདག་གྲུང་ཉེ་བར་ལེན་པོ་ཉིད་དུ་འདོད།¹⁴ ཅིས་དང་དེའི་འགྲེལ་བར།
བདག་གྲུང་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པར་འཛིན་ཏེན་གྱི་ཀུན་ཏུ་ཐ་སྟད་མི་བཅད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་གིང་རྟ་
ལྷར་ཉེ་བར་ལེན་པ་པོར་འདོད་པ་ཡིན།¹⁵ ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ལ་རྟོག་དཔྱད་མཛོད་ཅིག རྩེ་
བརྩན་ཤིས་བྱ་ཀུན་རིག་གི་ཞལ་སྒྲ་ནས་གྲུང་། ལྷ་བའི་བཞེད་པ་ལ། ལུང་པོ་ལ་བཞེན་ནས་ངར་འཛིན་
ལྷན་སྐྱེས་ཀྱིས་གཞི་མེད་ལ་ངའོ་སྟམ་དུ་བཟུང་བའི་ལུང་དུ་གྱུར་བའི་ང་ཙམ་ཐ་སྟད་དུ་ཡོད་པར་¹⁶
གསུངས་ཞིང་། འཇུག་པ་རྩ་འགྲེལ་ལས་གྲུང་གིན་ཏུ་གསལ་བས་ཁོ་པོ་ནི་འདི་འགོག་པ་ལ་བརྩོན་པར་
མི་བྱེད་དོ། །ང་ཙམ་དེ་ཉིད་ཐ་སྟད་དུ་ལས་བྱེད་པ་པོ་དང་། རྣམ་སྒྲིན་མྱོང་བ་པོ་ཡང་ཡིན་ཏེ། ལུགས་
འདི་ལ་ཀུན་རྫོབ་རང་གི་ལུལ་ཅན་གྱི་སློ་ལ་སྤང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་ཡིན་ཞིང་། འཛིན་ཏེན་པའི་
སློ་ལ་ངས་ལས་བྱས་སོ། །ངས་འབྲས་བུ་མྱོང་ཞེས་ང་ཙམ་ལས་བྱེད་པ་པོ་དང་འབྲས་བུ་མྱོང་བ་པོར་
སྤང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་ལས་བྱེད་པ་པོ་དང་འབྲས་བུ་མྱོང་བ་པོ་གཅིག་དང་གཞན་གང་ཡིན། རྟག་པ་

ཡིན་ནམ། མི་རྟག་པ་ཡིན་དངོས་པོ་ཡིན་ནམ། དངོས་མེད་ཡིན་ཞེས་དབྱེད་ན་དེ་དག་གང་དུ་འང་མ་
གྲུབ་པས། དེ་ལྟར་དབྱེད་པའི་ཆོ་ང་ཙམ་མི་རྟེན་པ་ནི། བདག་རིགས་པས་དབྱེད་བཟོད་དུ་མ་གྲུབ་པའི་
དོན་ནོ། །གཞན་དག་དེ་ལྟར་དབྱེད་པའི་ཆོ་ང་ཙམ་ཁས་ལེན་པ་ནི་བདག་རིགས་པས་དབྱེད་བཟོད་དུ་
ཁས་ལེན་པ་ལས་མི་འདའོ།

དེ་རྒྱུ་དུ་འཇུག་འགྲེལ་ལས། འདིའི་ལས་དང་བྱེད་པ་པོའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡང་གིང་རྟ་
ལྟར་ཁས་སྤང་བར་བྱའོ། །ཉེར་ལེན་ལས་ཡིན་འདི་ནི་བྱེད་པ་པོ་འང་ཡིན། ཉེ་བར་ལེན་པ་ཞེས་བྱ་བ་
ཡུང་པོ་ལ་སོགས་པ་དག་ནི་ལས་ཉིད་དང་། བདག་ནི་བྱེད་པོའོ་ཞེས་བྱ་བར་རྣམ་པར་བཞག་གོ་།
ཞེས་དང་། དེ་རྣམས་གིང་རྟའི་རྣམ་དབྱེད་བྱས་པས་རྣམ་བདུན་ཡོད་མིན་ཞིང་། །དེ་ལས་གཞན་དུ་གྱུར་
པ་འཛིག་རྟེན་གྲགས་པའི་སྒྲོ་ནས་ཡོད་པ་ཡིན།^{༡༥} །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་
བདག་ཁས་ལེན་པའི་ཉན་ཐོས་འགའ་ཞིག་མ་གཏོགས་པའི་རང་སྤྱེ་དངོས་པོར་སྒྲུབ་པ་རྣམས་དང་། དཔུ་
མ་པ་རྣམས་བདག་རིགས་པས་དབྱེད་བཟོད་དུ་མ་གྲུབ་ཅིང་། བཏག་པ་ཙམ་ཞིག་ཁས་ལེན་བར་འདྲ་
ཡང་། དཔུ་མ་པའི་ལུགས་ལ། བཏགས་པ་ཙམ་ལ་ལས་བྱེད་པ་པོ་དང་རྣམ་སྤྲིན་མྱོང་བ་པོ་རུང་ཞིང་།
དངོས་སྒྲུབ་ལ་དེ་མི་རུང་བས། སྤྲུམ་ས་བདག་ལས་བྱེད་པ་པོ་དང་། རྣམ་སྤྲིན་མྱོང་བ་པོར་འདོད་ཅིང་།
བྱི་མས་བདག་མེད་པའི་ཡུང་པོ་ཙམ་ཞིག་དེར་འདོད་པ་ནི་གནད་ཀྱི་དོན་ནོ། །དཔུ་མ་པའི་ལུགས་ལ།
ཡུང་པོ་ལས་བྱེད་པ་པོ་དང་རྣམ་སྤྲིན་མྱོང་བ་པོར་མི་རུང་སྟེ། རིགས་པས་དབྱེད་པའི་ཆོ་བདག་ཡུང་
གཉིས་ཀ་ཡང་དེར་མ་གྲུབ་པར་མཚུངས་གིང་། ཐ་སྙད་དུ་བདག་དེར་སྣང་གི་ཡུང་པོ་དེར་མི་སྣང་བའི་
བྱིར་རོ། །གནད་འདི་སྟོ་ཡུལ་དུ་གར་བ་བྱུང་བར་སྣང་ངོ་།

ཆོས་ཀྱི་བདག་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་གཞན་ལ་རག་མ་ལས་པའི་ངོ་པོ་ཞིག་ཡོད་ན་དེ་ཉིད་ལ་
འཛིག་པ་ནི། བཞི་བརྒྱུ་པའི་འགྲེལ་པར་དེ་ལྟར་གསུངས་ཀྱང་།^{༡༦} དེ་ཁོ་ན་ལ་འཛིག་པ་ནི་རྩ་འགྲེལ་
གཉིས་ཀྱི་དགོངས་པ་མིན་ཏེ། དེ་དག་སྒྲོས་ལས་སྒྲོས་པ་ནི། །སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་འགགས་པར་
འགྱུར།^{༡༧} །ཞེས་པའི་སྒྲོས་པ་དེ་ཉིད་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་དང་། དེར་འཛིན་པའི་མཚན་འཛིན་ལ་ཆོས་
ཀྱི་བདེན་འཛིན་དུ་འཛིག་པ་ནི་ཁྲུ་སྒྲུབ་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ཞིང་། མཚན་འཛིན་དེ་ལ་བདེན་པའི་མཚན་
མར་འཛིན་པ་དང་། བདེན་པས་སྟོང་པའི་མཚན་མར་འཛིན་པ་སོགས་བཞི་ཡོད་པས། དེའི་ཡུལ་གྱི་
སྒྲོས་པ་དེ་ལ་མཐའ་བཞིའི་སྒྲོས་པ་བཞི་ཡོད་པའི་བཞི་ཆར་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་དུ་འཛིག་དགོས་པའི་བྱིར་

རོ། །དེས་ན་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པའི་དགོངས་པ་ནི། སྒྲོས་པ་དང་པོ་ལ་དགོངས་པར་གསལ་ཞིང་།
ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཡིན་ན་བདེན་འཛིན་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པའི་གནད་ཀྱང་འདི་ཉིད་ཡིན་ལ། ཞིབ་
པར་དག་ལས་ཤེས་པའམ་གཞན་དུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ།།

ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་སྒྲུང་རྟོགས་ཀྱི་བྱང་པར་ལ་ཡང་དབྱུང་པར་བྱ་སྟེ། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་
ཆར་ལ་བདེན་པ་བཀག་ཙམ་གྱི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྷ་བ་དེ་ལས་གཞན་པའི་ལྷ་བའི་བྱང་པར་མི་
འདོད་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལྷ་སྟེང་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བ་ལ་སྒྱུར་བ་བྱལ་བ་སྟེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་
གནས་སྐབས་སུ་མཆོན་མེད་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་པལ། སྒྱུར་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་མི་རྟག་
ལ་སོགས་བཅུ་དྲུག་ལ་ཡང་མངོན་ཞེན་བཀག་མཐོང་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་བ་ལ་
སོགས་པའི་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྒྲོན་པ་ཐེག་དམན་ལས་བྱང་པར་དུ་འཕགས་པ་མངོན་
རྟོགས་རྒྱུ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་ཉིད་འདིར་ཁས་མི་ལེན་ནོ་ཞེན། དེའི་རྒྱ་མཆོན་
དྲིས་ནས་འོག་ཏུ་འགོག་ཅིང་། གྲུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡང་འདི་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། བསྟོད་ཆོགས་
ལས། མཆོན་མ་མེད་པ་མ་རྟོགས་པར། །བྱོད་ཀྱིས་ཐར་པ་མེད་པར་གསུངས། །དེའི་ཕྱིར་བྱོད་ཀྱིས་
ཐེག་ཆེན་ལས། །དེ་ནི་ཆོང་བར་བསྟན་པ་ལགས།¹⁹⁾ །ཅིས་དང་། རིན་ཆེན་ཐེང་བར། ལྷ་སྟེགས་གཞན་
དང་རང་ཉིད་ཀྱི་འང་། །གནས་མིན་སྒྲག་པས་མ་མུངས་པ།²⁰⁾ །ཞེས་དང་། ཐབ་མོ་ལྷ་འཕྲིག་ཅན་
འཛིགས་པ།²¹⁾ །ཞེས་དང་། དཔལ་ལྷན་སྒྲུབ་པས་འཇུག་འགྲེལ་ལས། མི་དམིགས་པ་ནི་འཛིག་རྟེན་
ལས་འདས་པའི་ཕྱིར་ལ། དམིགས་པ་ནི་ཐ་སྙད་ཀྱི་བདེན་པས་བསྐྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་འཛིག་རྟེན་པ་ཉིད་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་གནས་སྐབས་མ་ཐོབ་པ་དག་གིས་ཤེས་པར་མི་ལུས་
སོ།²²⁾ །ཞེས་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བསྟན་པས་ནི་ཆོས་ལ་བདག་མེད་པ་ཙམ་འབའ་ཞིག་སྟོན་པར་
བྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་གྱི། །འོ་ན་ཅི་ཞེན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལྷམས་ཀྱི་ས་དང་པ་ལོ་ལ་དུ་ཕྱིན་པ་དང་
སྟོན་ལམ་དང་སྟོང་རྩེ་ལ་སོགས་པ་དང་ཡོངས་སུ་བསྟོན་པ་དང་། ཆོགས་གཉིས་དང་བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་
པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱང་ཡིན་ལོ།²³⁾ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

དེ་ལ་ལུང་དང་པོའི་དོན་ནི།²⁴⁾ སྒྱིར་མཆོན་མེད་བཞི་པོ་གང་རུང་ཅིག་མ་རྟོགས་པར་ཐར་
པ་ཐོབ་པ་མེད་དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་ལ་བདེན་པའི་མཆོན་མ་མེད་པར་རྟོགས་དགོས། ཐེག་
ཆེན་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་ལ་མཆོན་མེད་བཞི་ཆར་རྟོགས་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་

པར། གཟུགས་ནི་དབུ་བར་བརྩོམ་པ་འདྲ།^{༡༧} །ཞེས་སོགས་བདེན་པའི་མཚན་མེད་ཙམ་ལས་མ་བསྟན་
ཞིང་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལས་མཚན་མེད་བཞི་ཆར་ཆང་བར་བསྟན། ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་པས། འདི་ཡང་ལྷ་
བ་བྱུང་པར་ཡོད་པའི་ལུང་ཡིན་ནོ། །ལུང་གཉིས་པའི་དོན་ནི། ལུ་སྟེགས་གཞན་དང་ཞེས་པའི་དོན་ནི།
ཕྱི་རོལ་ལུ་སྟེགས་བྱེད་ཡིན་ལ། རང་ཉིད་ཀྱི་འང་ཞེས་པ་ནི། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཡིན་པས།
འདི་ཡང་ལྷ་བ་ལ་བྱུང་པར་ཡོད་པའི་ལུང་ཡིན་ནོ། །ལུང་གསུམ་པའི་དོན་ནི། ཟབ་མོ་ཞེས་པ་ནི། མཐའ་
བཞེད་སྒྲིམ་པ་དང་བྲལ་བའི་སྟོང་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་ཁུ་འཕྲིག་ཅན་ཏེ། བག་ཆགས་སང་པ་རྣམས་ཀྱིས་
རྟོགས་ལ། ཁུ་འཕྲིག་མེད་པ་རྣམས་ལ་འཛིགས་པ་སྟེ་སྒྲག་པ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་པས།
འདི་ཡང་ལྷ་བ་ལ་བྱུང་པར་ཡོད་པའི་ལུང་ཡིན་ནོ། །ཁུ་འཕྲིག་ཅན་རི་ལྷ་བྱ་ཞེན། འཇུག་པ་ལས། སོ་
སོའི་སྒྲེ་བོའི་དུས་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་ཐོས་ནས། ཁང་དུ་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ཡང་དང་ཡང་དུ་འབྱུང་། རབ་
ཏུ་དགའ་བ་ལས་བྱུང་མཆི་མས་མིག་བརྒྱན་ཞིང་། །ལུས་ཀྱི་བ་སྒྲུ་ལྷང་བར་ལྷུང་བ་གང་ཡིན་པ། །དེ་
ལ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་སྟོ་ཡི་ས་བོན་ཡོད།^{༡༨} །ཞེས་གསུངས་པ་ལྷ་བྱ་ཡིན་པས། གཞུང་འདིས་
བསྟན་པའི་སྟོང་པ་ཉིད། དེ་དག་སྒྲིམ་ལས་སྒྲིམ་པ་ནི། །སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་འགག་པར་འགྱུར།^{༡༩} །ཅེས་
སྟོང་ཉིད་དང་། རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྟོང་པ་ཉིད།^{༢༠} །ཅེས་པའི་སྟོང་ཉིད་སོགས་ལམ་ཆེར་མཐའ་བཞི་
ཆར་ཀྱི་སྒྲིམ་པས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་ཡིན་ལ། ཉན་ཐོས་ཀྱིས་རྟོགས་པར་གསུངས་པའི་སྟོང་ཉིད་ནི་
བདེན་པས་སྟོང་ཙམ་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པས་བྱུང་པར་ཤིན་ཏུ་ཆེ་སྟེ། འདི་ལ་དགོངས་ནས། འཇུག་
འགྲེལ་ལས། ཆོས་ལ་བདག་མེད་པ་ཙམ་ཅེས་གསུངས་སོ། །

དེ་ལྷར་མ་ཡིན་པར་སྟོང་ཉིད་ཐམས་ཅད་བདེན་པས་སྟོང་པ་ཙམ་ལ་བྱས་ནས་ཐེག་པ་ཆེ་
ཆུང་ལ་བྱུང་པར་མེད་པ་ཡིན་ན། སྟོང་ཉིད་ཀྱི་སྒྲིམ་པས་མིག་ནས་མཆི་མ་འབྱུགས་པ་དང་། ལུས་
ཀྱི་བ་སྒྲུ་ལྷང་བ་ཙམ་ཀྱིས་ཐེག་ཆེན་ཀྱིས་རིགས་སང་པར་རྗེས་སུ་དཔག་ཅུས། ཉན་ཐོས་དབྱ་བ་ཙམ་
པས་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མི་སྟོབ་ལམ་ཐོབ་ནས་ཀྱང་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་རིགས་མ་སང་པ་ནི་
ཤིན་ཏུ་འགལ་བས་འདི་དག་གི་འགལ་སྤང་ཅི་ལྟར་བྱེད། འཇུག་འགྲེལ་ཀྱི་ལུང་དང་བོའི་དོན་ནི། སྒྲིན་
པའི་འཁོར་གསུམ་ལ་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་ཡང་མི་དམིགས་པ་ནི། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཡིན་ལ།
དམིགས་པ་ནི་འཛིག་རྟེན་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་སྒྲིན་པའི་འཁོར་གསུམ་མི་དམིགས་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་གནས་སྐབས་ས་དང་པོ་མ་ཐོབ་པ་དག་གིས་ཤེས་པར་མི་རྩས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པས།

འདི་ཡང་ལྷ་པ་ལ་བྱང་པར་ཡོད་པའི་ལུང་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་མི་དམིགས་པའི་དོན་བདེན་པར་མི་
 དམིགས་པ་ལ་འཆད་ན་ནི། དམིགས་པ་ཡང་བདེན་པ་ལ་འཆད་དགོས་པས། ཐ་སྙད་ཀྱི་བདེན་པས་
 དང་། ཞེས་པ་དང་ཡང་འགལ་ཞིང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་གནས་སྐབས་མ་ཐོབ་པ་དག་གིས་ཤེས་
 པར་མི་རྒྱས་ཞེས་པ་དང་ཡང་འགལ་ཏེ། བདེན་པར་མི་དམིགས་པ་ནི་ཉན་ཐོས་ལ་ཡང་ཡོད་པར་ཁས་
 གྲུངས་པའི་ཕྱིར། ལུང་གཉིས་པའི་དོན་ནི། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པར་དངོས་པོ་རང་བཞིན་མེད་པའི་ཆོས་
 ལ་བདག་མེད་པར་བསྟན་ན། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བསྟན་པ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེན་མི་འགྱུར་ཏེ། ཐེག་
 པ་ཆེན་པོ་ལས་དངོས་པོ་རང་བཞིན་མེད་པའི་ཆོས་ལ་བདག་མེད་པ་ཙམ་འབའ་ཞིག་སྟོན་པར་བྱེད་པ་
 མིན་ཏེ། ས་དང་པ་རོལ་རྩ་ཕྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ཡང་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ལ། དེ་ལ་
 ས་བརྩའི་ཆོས་དབྱིངས་ཀྱན་རྩ་འགྲོ་བའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པ་སོགས་དང་། པར་ཕྱིན་དྲུག་གི་ཤེས་རབ་
 ཀྱི་པ་རོལ་རྩ་ཕྱིན་པ་དང་། སྟོན་ལམ་དང་། ཡོངས་སུ་བསྟོན་པ་ལ་མཆོན་མར་མི་འཛིན་པ་དང་། སྟོང་
 རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་དམིགས་པ་མེད་པའི་སྟིང་རྗེ་དང་། ཆོགས་གཉིས་ལས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་དང་། བསམ་
 ཀྱིས་མི་བྱུང་པའི་ཆོས་ཉིད་རྣམས་ནི། ཐེག་ཆེན་བྱམ་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལྷ་པ་ཡིན་པས། འདི་ཡང་ལྷ་པ་
 ལ་བྱང་པར་ཡོད་པའི་ལུང་ཡིན་ནོ།།

དེས་ན་དབུ་མ་པ་རང་གི་ལུགས་ལ་ཐེག་པ་གསུམ་པོ་བདག་མེད་རྟོགས་པར་མཆུངས་ཀྱང་།
 སྟོས་བྲལ་དང་། ཆོགས་གཉིས་དང་། ཆོས་ཉིད་དང་། གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་རྟོགས་མ་རྟོགས་ཀྱི་
 བྱང་པར་ཡོད་པ་ནི། དབུ་མའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱན་ལས་གསལ་ཞིང་། དོན་འདི་ལ་ཁྱུ་སྐྱབ་ལ་བ་སྤྲས་
 དང་། མགོན་པོ་བྱམས་པ་དགོངས་པ་གཅིག་ཁོ་ནར་སྤྲང་རོ། །འཇུག་འགྲེལ་ལས། ཆོས་ཀྱི་བདག་
 མེད་པ་གསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བསྟན་པ་ཡང་རིགས་པ་ཉིད་དེ་རྒྱས་པར་བསྟན་པ་
 བརྗོད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལས་ནི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་མདོར་མཆོན་པ་ཙམ་
 ཞིག་རྩ་བ་དོ།^{༡༠} །ཞེས་པའི་དོན་ཡང་ཁོ་བོས་སྤར་བཤད་པ་ལྷ་པ་ཡིན་ཏེ། མཐའ་དང་པོ་བཀག་པ་
 ནི་བསྟུས་པ་ཡིན་ལ། མཐའ་བཞི་ཆར་བཀག་པ་ནི་རྒྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། གང་དག་ལུང་འདི་དེ་དོན་
 བསྐྱབ་བྱ་བདེན་པས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་གཅིག་པུ་ལ། སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་རྒྱས་པ་སྟེན་ཀྱི་དོན་རྩ་
 འཆད་པ་ནི་ཐེག་པ་ཆེ་རྒྱུད་གཉིས་དབང་པོ་རྩོལ་གོ་ལོག་པར་འདོད་དགོས་ཏེ། བསྐྱབ་བྱ་གཅིག་ཉིད་
 སྐྱབ་བྱེད་བསྟུས་པའི་སྟོན་པ་རྟོགས་པ་ནི་དབང་པོ་རྩོལ་གོ་ལོག་པའི་ཕྱིར་ཕྱིར་ཕྱིར་བྱེད་བྱུས་པ་དགོས་པ་ནི་

དབང་པོ་རྩལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་སྒྲོན་མེད་དེ། སྤྱབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་རྒྱས་པའི་སྒོ་ནས་
རྟོགས་པ་དེ། སྤང་བྱ་སྤྲོང་བ་ལ་རྩས་པ་ཆེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྒྲུལ་ན། འོ་ན་སྤང་བྱ་བདེན་འཛིན་གཅིག་
ཉིད་ཉན་ཐོས་བརྩོན་འགྲུས་ལྷུང་བས་ཆེ་གསུམ་གྱིས་སྤྲོང་བར་རྩས་ཤིང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་བསྐྱེད་པ་
གྲངས་མེད་པ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་སྤྲོང་མི་རྩས་པ་འདི་དང་མི་འགལ་ལམ། འཛིན་རྟོན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་
བཞད་གད་བྱ་བར་འོས་སོ།།

ཉན་ཐོས་དག་བཙམ་གྱིས་བདེན་འཛིན་མ་ལུས་པར་སྤངས་ནས། ཐེག་ཆེན་གྱིས་ས་བརྒྱད་
པ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་བདེན་འཛིན་མ་སྤྲོང་བར་འདོད་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྤངས་རྟོགས་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་
བ་རྣམས་ལ་སྤྱང་འདེབས་འབའ་ཞིག་སྟེ། རྟོགས་བྱ་སྤྲོང་ཉིད་གཅིག་སྤང་བྱ་བདེན་འཛིན་ཁོ་ན་སྤྲོང་
བར་མཚུངས་པ་ལ། ཉན་ཐོས་མ་ཐོང་ཆོས་ཞིག་སྤྲོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཟིན་རྒྱུ་ལྟ་བུ་དུ་སྒྲོམ་
པས་ཆེ་གཅིག་གིས་སྤང་བྱ་དེ་སྤྲོང་རྩས་ལ། ཐེག་པ་ཆེན་པོས་སྤང་བྱ་དེ་སྤྲོང་བ་ལ། སྤྲོང་ཉིད་མངོན་
སུམ་རྟོགས་ཏེ། བསྐྱེད་པ་གྲངས་མེད་གཅིག་དགོས་པར་ཁས་སྤངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལའང་རྗེས་སུ་
བརྗོད་པ་ཡོད། །དེས་ན་དེན་པའི་སྤྲོན་པས་བྱུང་།^{༡༠} །ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་དེན་པར་བྱའོ། །མ་དག་
ས་བདུན་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་བདེན་འཛིན་ཡོད་ན། ལས་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་སྒྲིབ་པ་ལེན་
པ་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། བདེན་འཛིན་དེ་ལས་དང་འཛིན་འབྱུང་། །དེས་ལས་བསག་ །དེ་ལས་སྒྲིབ་
འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་ཆར་ཁས་སྤངས་སོམས་ཤིག །གཞན་ཡང་ས་བདུན་པ་མན་ཆད་དུ་ཤེས་
སྒྲིབ་སྤྲོང་བ་མི་སྲིད་ན། ཉན་ཐོས་དག་བཙམ་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་ཞུགས་པའི་ཆེ་ས་བདུན་པ་མན་ཆད་དུ་
སྤང་བྱ་གང་སྤྲོང་བ་ཡིན། ཞེས་ཞུས་ན་བེད་བྱལ་གྱིས་དབུ་བཏུམས་ནས་བཞུགས་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །
ཁ་ཅིག་དེའི་སྒྲོན་སྤྲོང་བར་འདོད་ནས་ཉན་ཐོས་དག་བཙམ་ས་བརྒྱད་པ་ནས་འཇུག་པ་ཡིན་ཅེས་སྤྱོད་པ་
ནི་ཤིན་ཏུ་སྤྲོད་པའི་གནས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་པ་ལ་དང་པོ་ཉིད་ནས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་དུ་
འཇུག་པ་ལས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་དུ་འཇུག་པ་ཤིན་ཏུ་ལྷུང་བར་འགྱུར་ཏེ། སྤྲོམས་ས་བརྒྱད་པ་མ་ཐོབ་
ཀྱི་བར་དུ་བསྐྱེད་པ་གྲངས་མེད་གཉིས་འགོར་ལ། ཕྱི་མས་བརྩོན་འགྲུས་ལྷུང་ན་ཆེ་གསུམ་གྱི་དག་
བཙམ་ཐོབ་ཅིང་། དེ་ནས་ས་བརྒྱད་པ་ལ་འཇུག་པས་ཆོག་པའི་ཕྱིར། འདི་ཡང་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་ལ་སྤྱང་
པ་འདེབས་པའི་སྤྲོད་དུ་སྤྲོང་རོ།།

མངོན་རྟོགས་རྒྱུན་ལས་ས་དགུ་དང་སྒོམ་སྤང་ཤེས་སྒྲིབ་དགུ་སྤང་གཉིན་དུ་སྤྱང་བ་འདིར་

ཁས་མི་ལེན་པ་དེ། གྲང་དོན་ཡིན་པས་ཁས་མི་ལེན་པ་ཡིན་ནམ། རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་ཀྱི་ལུགས་ཡིན་
 པས་ཁས་མི་ལེན་པ་ཡིན་ནམ། དབུ་མ་འཇུག་པ་དང་མི་མཐུན་པས་ཁས་མི་ལེན་པ་ཡིན་ནམ། རྒྱ་
 མཚན་གཞན་སྤྱི་ཡོད་པས་ཁས་མི་ལེན་པ་ཡིན། དང་པོ་ལྷ་ར་ན་སྐབས་དེར་གྲང་དོན་ཡིན་ནམ།
 མངོན་རྟོགས་རྒྱུན་རིམ་པོ་གྲང་དོན་ཡིན། དང་པོ་ལྷ་ར་ན། གསལ་བར་དབང་ལྷག་སྒྲིབ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་
 བོ། བྱི་མ་ལྷ་ར་ན། སྒྲོབ་དཔོན་དབྱིག་གཞིན་ལ་སོགས་པས་སེམས་ཙམ་དུ་འགྲེལ་བ་ཙམ་མ་གཏོགས།
 གཞན་དུ་རྒྱ་བོད་གང་ན་ཡང་དེ་སྐད་དུ་སྤྱོད་པ་སུ་ཡང་མ་བྱུང་ཞིང་། ཟབ་མོ་ཤར་བྱིན་གྱི་སྤྱོད་དོན་
 མངོན་རྟོགས་རྒྱུན་གྱི་རིམ་པ་མགོན་པོ་བྱམས་པས་འགྲེལ་བའི་བསྟན་བཅོས་འཛམ་བུའི་གྲིང་གི་ཐེག་
 པ་ཆེན་པོའི་བསྟན་པའི་སྤྱིང་པོ་གྲང་དོན་དུ་བྱས་ནས་དེ་དང་མི་མཐུན་པའི་གྲུབ་མཐའ་བཅས་ཏེ། འདི་
 བྱི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་གནད་ཡིན་ལོ། །ཞེས་སྒྲོག་ཅིང་། ལྷན་པོ་མ་བསྐབས་པ་ནམས་དེ་ལ་འཇུག་པ་
 བདེན་ཀྱང་། མཁས་པར་སྒྲོམས་ཞིང་རྟོག་དཔྱད་དག་གིས་ཀྱང་འདི་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་འཛིན་པའི་ཤིན་ཏུ་
 འཛིགས་ཤིང་ཡང་བའི་གནས་སུ་མཐོང་བས་རྟོག་དཔྱད་ལྷན་པ་དག་གིས་བག་ཟོན་མཛོད་ཅིག །
 གཉིས་པ་ལྷ་ར་ན། དངོས་སྤྱོད་པའི་གཞུང་ཡིན་ནམ། རང་རྒྱུད་པའི་གཞུང་ཡིན་ཅེས་དབྱེད་ན་དབྱེད་མི་
 བཟོད་པས་དོར་བར་བྱ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ལོ། །གསུམ་པ་ལྷ་ར་ན། འཇུག་པ་དང་མི་མཐུན་པ་ཉིད་མ་གྲུབ་
 བར་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་ལ། གལ་ཏེ་གྲུབ་ན་རྒྱ་མཚན་དེས་མངོན་རྟོགས་རྒྱུན་འདོར་བར་འདོད་ཀྱང་།
 ལུགས་ཀྱིས་འཇུག་པ་འདོར་འདོད་པའི་སྣང་དུ་སྣང་ངོ། །བཞི་པ་ལྷ་ར་ན་རྒྱ་མཚན་དེ་སྤྱོད་དགོས་ཤིང་།
 སྤྱོད་ཀྱང་རང་བཟོ་མིན་པ་ལུང་དང་མཐུན་པ་བྱེད་ལ་མེད་དོ། །

ཐེག་པ་གསུམ་པོ་གང་གི་འདུང་མཐོང་ལམ་མ་ཐོབ་པར་བདེན་བཞིན་མི་རྟོག་ལ་སོགས་བཅུ་དྲུག་
 མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཟིན་རྒྱུན་ལྷན་དུ་གོམས་པར་བྱས་ནས་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་པ་
 སྤངས་པའི་གང་ཟག་ཡོད་པ་ནི་སངས་རྒྱས་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྤྱོད་པ་བཞི་པོ་གང་གི་ལུགས་ལ་ཡང་མེད་
 ལ། བྱི་རོལ་པ་ནམས་ཀྱིས་ཀྱང་མ་སྤྱོད་ཞིང་། གྲུབ་མཐའ་ལམ་ཞུགས་པ་ནམས་ཀྱིས་ཀྱང་མི་སྤྱོད་པས་འདི་
 བྱི་ཤར་ཙོང་ཁ་བ་སྒོ་བཟང་གསལ་པའི་དཔལ་ཁོ་ནའི་གྲུབ་མཐའ་ལོ། །སྦྱིར་གྲུབ་མཐའ་འདི་འབྲེལ་
 རིགས་ཅན་ལ་དགག་སྒྲུབ་བྱེད་པ་ལ་དགོས་པ་ཆེར་མི་སྣང་ཡང་། འགའ་ཞིག་འདི་ལ་ཡང་བདེན་པར་
 འཛིན་པར་སྣང་བས། དེ་ལ་འདི་འདྲི་སྟེ། དེ་ལྷ་བུའི་གང་ཟག་དེ་སོ་སོ་སྒྲེ་བོ་ལས་འོས་མེད་པས་ལམ་
 དུ་མ་ཞུགས་པ་ཡིན་ནམ། ཐེག་དམན་སོ་སྒྲེ་ཡིན་ནམ། ཐེག་ཆེན་སོ་སྒྲེ་ཡིན། དང་པོ་ལྷ་ར་ན་ལམ་ལ་

མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་དོ་མཚར་ཆེ་ཞིང་། གཉིས་པ་ལྟར་ན། ཆེ་དེ་
 ཉིད་ལ་སྤངས་པ་དེ་ལས་མ་ཉམས་བཞིན་དུ་གི་འཕོས་ནས་ཁམས་གང་དུ་སྐྱེ་སྟོན་དགོས་ལ། གསུམ་
 པ་ལྟར་ན། དེས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་གང་ཟག་དེས་མངོན་སུམ་དུ་
 རྟོགས་པའི་ལམ་རིགས་པ་གྲུབ་པ་དེས་འབྲིན་བཞི་དང་། འགོག་པ། ཞི་བ་གྲུ་ལོ་མས། དེས་འབྲུང་བཞི་
 གང་ཡིན། ཞེས་དྲིས་ན་འཕགས་པ་རྟ་ཐུལ་གྱིས་ཚངས་པ་ཆེན་པོ་ལ་འབྲུང་བ་བཞི་པོ་འདི་གང་དུ་འགག།
 ཕེས་དྲིས་པའི་ལན་དེ་ཉིད་གསུངས་དགོས་པར་འགྱུར་ཞིང་། འཇུག་འགྲེལ་ལས། འགོག་པའི་བདེན་
 པ་ནི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་རང་གི་དོ་བོ་^{༡༠³} ཞེས་གསུངས་པ་འདིའི་འོག་ནས་ཀྱང་མི་ཐར་རོ། །སྤྱོད་
 འཇུག་གི་ལུང་གི་དོན་གཏན་མིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གཞན་དུ་འཆད་ཅིང་། སྤེད་འདི་ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་
 ཡང་། །ཀུན་རྫོངས་བཞིན་དུ་ཅི་སྟེ་མེད།^{༡༠⁴} ཕེས་པའི་ལུང་དང་ཡང་དངོས་སུ་འགལ་ཏེ། དེ་ལྟ་བུའི་
 གང་ཟག་དེའི་ཡང་སྤང་ལེན་པའི་རྒྱར་གྱུར་པའི་སྤང་པ་དེ་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་ཁས་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཀུན་གཞི་དང་། རང་རིག་མི་འདོད་ཅིང་། ཕྱི་དོན་ཁས་ལེན་པའི་རྒྱལ་ལ་ཡང་དབྱད་པར་བྱ་
 རྟེ། དབུ་མ་པ་གཞན་གྱིས་ཡོད་ན་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་ཡོད་དགོས་ལ། རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་
 མེད་ན་མེད་དགོས་པར་འདོད་ཕེས་པ་ནི། འཕགས་ཡུལ་གྱི་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་འདི་ཙམ་
 གྱིས་སྐྱར་པ་བཀྲལ་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཞིག་འགྲུབ་སྟེ། དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་པར། དངོས་པོ་རྣམས་
 མ་བརྟགས་གཅིག་པུ་ཉམས་དགའ་བ། མ་ལུས་པ་གཟུགས་བརྟན་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུར།^{༡༠⁵} ཕེས་དང་།
 བདེན་གཉིས་ལས། གལ་ཏེ་རིགས་པའི་སྟོབས་གྱིས་ན། །ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་མི་སྐྱེ་ཟེར། །དེ་བདེན་དེ་
 ཡི་ཕྱིར་ན་འདི། །རི་ལྷར་སྤང་བ་ཡིན་པར་གསུངས།^{༡༠⁶} ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། རི་ལྷར་སྤང་
 བཞིན་དོ་བོའི་ཕྱིར། །འདི་ལ་དབྱད་པ་མི་འཇུག་གོ། །ཀུན་རྫོབ་ནི་རི་ལྷར་སྤང་བཞིན་ཡིན་ཏེ། འདི་ལ་
 རི་སྐྱོད་བཤད་པའི་དབྱད་པའི་གནས་མེད་པ་ཉིད་དོ།^{༡༠⁷} ཞེས་དང་། སྟོབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྲེད་
 གྱིས། འབའ་ཞིག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་དྲི་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་མ་གོས་པའོ།^{༡༠⁸} ཞེས་དང་། སྟོབ་
 དཔོན་སེང་གོ་བཟང་པོས། མ་རྟགས་གཅིག་པུར་ཉམས་དགའ་བ་ཉིད་དུ་རྒྱ་དང་འབྲས་པུར་འབྲེལ་པ་
 ཞེས་པ་^{༡༠⁹} ཞེས་སོགས་རང་རྒྱུད་པའི་གཞུང་ལུགས་ཁུང་ཐུབ་རྣམས་ལས། འདི་བཞིན་དུ་བཤད་པ་ཆད་
 མ་ཡིན་ལ། འདི་ལས་ལྷག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་འཛིག་ལུགས་ཐལ་འགྱུར་བ་རྣམས་ལ་ཡང་མི་སྤང་བའི་
 ཕྱིར་རོ། །ལས་འབྲས་ཀྱི་རྟོན་དུ་གྱུར་པའི་ཀུན་གཞི་རིགས་པས་དབྱད་བཟོད་ཐལ་འགྱུར་བ་རྣམས་

གྱིས་ཁས་མི་ལེན་ཀྱང་སྤྱིར་ཀུན་གཞི་ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ་ལས། ཀུན་གཞི་
ཡོད་པར་དངོས་སུ་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ།^{༡༡༠}

ཕྱི་དོན་ཁས་ལེན་པ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ཐུན་མོང་མེན་པ་ཡིན་ན། སློབ་དཔོན་ལེགས་
ལུན་འབྲེད་གྱིས་ཀྱང་། ཕྱི་དོན་ཁས་སྒྲུབ་པ་དང་འགལ་ཞིང་། གལ་ཏེ་ཁས་ལེན་ལུགས་ལ་བྱད་པར་
ཡོད་དེ། རང་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་ཁས་ལེན་མི་ལེན་གྱི་བྱད་པར་ཡོད་པའི་བྱིར་སྤྲུལ་ན། རང་གི་
མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པའི་དོན། རིགས་པས་དབྱུང་བཟོད་ལ་བྱེད་དམ། རང་མཚན་དང་སྤྱི་མཚན་གྱི་
ཡ་གྲུལ་དུ་གྱུར་པའི་རང་མཚན་ལ་བྱེད་དམ། ཐུན་མོང་མེན་པའི་འཛིག་བྱེད་ལ་བྱེད། དང་པོ་ལྟར་ན།
རང་རྒྱུད་པས་བདེན་གྲུབ་ཁས་ལེན་པར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་ཡང་འདོད་ན་དབུམ་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ།
དེ་ཡང་འདོད་ན། དྲང་ངེས་རྣམ་འབྲེད་གྱི་ཤོག་པུ་ཞེ་བརྒྱད་པའི་ནང་ལོགས་སུ་མ་ཁས་པ་དེ་དག་ཀྱང་
ཆོས་བདེན་པར་ཡོད་པའི་གྲུབ་མཐའ་རིགས་པའི་སྒོ་དུ་མ་ནས་འགོག་ཅིང་བདེན་མེད་དུ་ལེགས་པར་
ཞལ་གྱི་བཞེས་པས་དབུམ་པ་ནི་ཡིན་ནོ།^{༡༡༡} །ཞེས་བྲིས་པ་དེ་དྲན་པར་གྱིས་གིག །གཉིས་པ་ལྟར་ན།
ཡུང་པོ་ལྷ་པོ་མངོན་པ་ལས་རང་སྤྱི་འཛིན་ཉིད་ཡོད་མཉམ་དུ་བཤད་པ་ལྟར་འདོད་པར་བྱ་དགོས་
པས། ཞེས་པ་དང་འགལ་ལོ། །གསུམ་པ་ལྟར་ན་དཔལ་ལྷན་ལྟུང་བས། གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་
བར་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་གྱི་འཛིག་བྱེད་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ།

རང་རྒྱུད་གྱི་རྟགས་དང་དམ་བཅའ་མེད་པའི་ཚུལ་ལ་ཡང་དབྱུང་པར་བྱ་སྟེ། རང་རྒྱུད་གྱི་
དགོས་པ་ནི། རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཆོས་བརྒྱུབ་པའི་ཆེད་ཡིན་པས་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་
གྲུབ་པའི་ཆོས་ཁས་ལེན་ན། རང་རྒྱུད་དགོས་ཤིང་། དེ་ཁས་མི་ལེན་ན་རང་རྒྱུད་མི་དགོས་ཞེས་འདོད་
པ་ནི་དངོས་སྤྱོད་པ་དང་། དབུམ་ཐལ་རང་གང་གི་ཡང་ལུགས་མིན་ཏེ། དངོས་སྤྱོད་བརྣམས་གྱིས་སྤྱི་
དངོས་མེད་དུ་བརྒྱུབ་པ་ལ་རང་རྒྱུད་གྱི་གཏན་ཆོགས་མང་དུ་བཀོད་པས། གཏན་ཆོག་དེ་དག་གིས་ཆོས་
ཅན་སྤྱི་དང་། ཆོས་དངོས་མེད་དང་བརྒྱུབ་བྱ་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཆོགས་དོན་གང་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་
པ་བརྒྱུབ་པ་ཡིན་སྟེ་དགོས་པ་ལ་སྟུ་རྒྱ་མེད་པའི་བྱིར་རོ། རང་རྒྱུད་པས་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་
པའི་ཆེད་དུ་རང་རྒྱུད་ཁས་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ཅེས་པ་ནི། དབུམ་ཆོག་གསལ་ལས། རང་རྒྱུད་ཡོད་མེད་གྱི་
དགག་སྒྲུབ་མང་དུ་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་རྟོགས་པའམ། ཡང་ན་རྟོགས་བཞིན་དུ་
ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་གསུངས་པར་སྣང་སྟེ། འདི་ལྟར་བདག་སྟེ་འགོག་པའི་སྐབས་སུ་སློབ་དཔོན་སངས་

རྒྱས་སྦྱངས་ཀྱིས་དངོས་པོ་རྣམས་བདག་ལས་སྦྱེ་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་དག་གི་སྦྱེ་བ་དོན་མེད་པ་ཉིད་དུ་
འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། ཤིན་ཏུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དངོས་པོ་བདག་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་
པ་རྣམས་ལ་ནི་ཡང་སྦྱེ་བ་ལ་དགོས་པ་མེད་དོ། །ཅི་སྟེ་ཡོད་ཀྱང་སྦྱེ་ན་ནི་ནམ་ཡང་མི་སྦྱེ་བར་མི་འགྱུར་
རོ།”^༩ །ཞེས་གསུངས་པ་ལ། སྟོབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྱེད་ཀྱིས། དེ་ནི་རིགས་པ་མིན་ཏེ། གཏན་
ཚིགས་དང་དཔེ་མ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལ་གཞན་གྱིས་སྒྲས་པའི་ཉེས་པ་མ་བསལ་བའི་ཕྱིར་དང་།
གཞན་གྱིས་སྒྲས་པའི་ཉེས་པ་མ་བསལ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྟོན་བརྗོད་མཛད་དོ།”^༩

དེ་ལ་སྒྲ་བས་སྟོན་སྤང་མཛད་པ་ནི། གཏན་ཚིགས་དང་དཔེ་མ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་
དོན་རང་རྒྱད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་དང་དཔེ་མ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་གཞན་གྱིས་སྒྲས་པའི་ཉེས་པ་མ་
བསལ་བའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་ཡིན་ནམ། གཞན་གྲགས་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་དང་དཔེ་མ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་དང་།
དེ་ལ་གཞན་གྱིས་སྒྲས་པའི་ཉེས་པ་མ་བསལ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར། དང་པོ་ལྟར་ན་རང་རྒྱད་ཀྱི་གཏན་
ཚིགས་དང་དཔེ་བརྗོད་མི་དགོས་ཏེ། སྟོབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་སྦྱངས་ཀྱི་དག་དེས་གངས་ཅན་པས་
བདག་སྦྱེ་ཁས་སྤངས་པ་ལ་འབྲས་བུ་རྒྱུ་ཉི་དུས་ན་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་སྦྱར་སྦྱེ་བ་དང་། ཡོད་པ་སྦྱར་སྦྱེ་བ་ལ་
དགོས་པ་མེད་པར་ཁས་སྤངས་པ་ནི་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། ཁས་སྤངས་ནང་
འགལ་བསྟན་པས་ཡ་རོལ་པོའི་ལོག་ཏོག་འགོག་ཁུས་པས། རང་རྒྱད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་དང་དཔེ་བརྗོད་
པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཁས་སྤངས་ནང་འགལ་བསྟན་པས་ཀྱང་ལོག་ཏོག་མི་བསྟོག་ན།
རང་རྒྱད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་དང་དཔེ་བརྗོད་པས་ཀྱང་མི་བསྟོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔུ་མ་པ་ཡིན་ན་ནི། ན
ང་གི་སྦྱེ་མཆེད་རྣམས་བདག་ལས་སྦྱེ་བ་མེད་པར་རང་རྒྱད་ཀྱི་དམ་བཅའ་བྱས་ནས། དེ་སྦྱབ་པའི་རང་
རྒྱད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་རིགས་པ་མིན་ཏེ། ནང་གི་སྦྱེ་མཆེད་རྣམས་བདག་ལས་སྦྱེ་བ་ལས་ཕྱོགས་གཞན་
བདག་ལས་སྦྱེ་བ་མེད་པ་ཡང་རང་རྒྱད་དུ་ཁས་སྤངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཤེས་བྱེད་དུ་བཞི་བརྒྱ་པ་
དང་ཅོད་བསྟོག་གི་ལུང་གཉིས་དྲངས་པ་ཡིན་པས། འདི་དག་གི་དོན། རང་རྒྱད་མེད་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་
རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་བའི་ཚོས་ཁས་སྤངས་པ་མེད་པ་བཀོད་པ་ཡིན་ཅེས་པ་ལ་ནི་འབྲེལ་ཅུང་
ཟད་ཀྱང་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལ་ཤེས་བྱ་ཀྱང་རིག་གི་ཞལ་ལྷན་ནས། དཔུ་མ་པ་ཡིན་ན་ནི། བདག་སྦྱེ་
བཀག་ནས་གཞན་སྦྱེ་སྦྱབ་པའི་རང་རྒྱད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་བྱ་མི་རིགས་ཏེ། བདག་སྦྱེ་ལས་ཕྱོགས་
གཞན་གཞན་སྦྱེ་ཁས་སྤངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།”^{༡༠} ཅེས་གསུངས་ཀྱང་། འདིར་བདག་སྦྱེ་མེད་པར་

སྐྱབ་པའི་རང་རྒྱུད་ཡོད་མེད་ཚུད་པའི་སྐྱབས་ཡིན་པས་མི་འཐད་པར་སེམས་སོ། །དེས་ན་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་ནམས་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་དམ་བཅའ་མེད་པས། དེ་ལ་གཞན་གྱིས་སྐྱས་པའི་ཉེས་པ་རྒྱུའི་བདག་ཉིད་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ཡིན་ན། གྲུབ་པ་ལ་བསྐྱབ་པ་ཡིན་ལ། འབྲས་བུའི་བདག་ཉིད་ལས་སྐྱས་པ་ཡིན་ན། གཏན་ཚིགས་འགལ་བའི་དོན་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་པའི་ཉེས་པ་བསལ་མི་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟ་བུའི་ཉེས་པ་ནི་བདག་སྐྱེ་མེད་པའི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་དམ་བཅའ་ལ་ཉེ་བར་གནས་པ་ཡིན་ནོ།།

གལ་ཏེ་གཏན་ཚིགས་དང་དཔེ་མ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ཅིས་པའི་དོན་གཞན་ལ་གྲགས་པའི་གཏན་ཚིགས་དང་དཔེ་མ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་བ་ཡིན་ན། དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། འདིར་གཞན་གྲགས་ཀྱི་རྗེས་དབག་བརྗོད་དགོས་པའི་ངེས་པ་ཡང་མེད་ཅིང་། ཅིས་ཀྱང་བརྗོད་དགོས་ན། སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱི་དག་དེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གི་ཞེས་པ་ནི། བདག་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པས་གཏན་ཚིགས་བསྟན་ལ། སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་^{༡༡}ཅིས་པས་ནི་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། དཔེ་བླགས་ལ་བསྟན་པས་འདི་ལྟར་འགྱུར་ཏེ། གང་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་ན། སྐར་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པས་བྱབ། དཔེར་ན་མདུན་དུ་གནས་པའི་མདོན་གསལ་གྱི་བུམ་པ་བཞེན། འཛིམ་དུས་ཀྱི་བུམ་པ་ཡང་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྐོབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱི་དག་དེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལ་ཚིག་གསལ་ལས། རང་གི་རྗེས་སུ་དབག་པ་^{༡༢}ཞེས་པ་དང་། སྐབས་འགའ་ཞིག་ཏུ་གཞན་ལ་གྲགས་ཀྱི་རྗེས་དབག་^{༡༣}ཅིས་པའི་ཐ་སྙད་གཉིས་གསུངས་པའི། རྩ་མ་ནི་ཕྱི་རྒྱལ་དང་། ཕྱི་མ་ནི་རྩ་རྒྱལ་ལྟེན་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་པས་དོན་གཅིག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱའོ།།

དེས་ན་གཞན་གྲགས་ཀྱི་རྗེས་དབག་གི་དོན་ནི། ཚོས་ཅན་གཉིས་དང་། གཏན་ཚིགས་དང་བྱབ་པ་ཐམས་ཅད་ཕྱིར་རྒྱལ་ཁོ་ནས་ཁས་སྒྲངས་པ་ཡིན་གྱི། རྩ་རྒྱལ་གྱིས་ཁས་སྒྲངས་མེད་པ་ཅིག་དགོས་ལ། དེ་དག་རྩ་རྒྱལ་ཕྱི་རྒྱལ་གཉིས་ཀའི་མཐུན་སྦྲུང་དུ་གྲུབ་པ་ཅིག་དགོས། ཞེས་མཁས་པའི་མདུན་སར་ངོ་ཚ་བོར་བའི་གཏམ་ནི་ཁོ་བོ་མི་སྤྲོད། འོ་ན་དེ་སྤྲོས་སྤྲོས་ན། དྲང་ངེས་ནམ་འབྲེད་ཀྱི་ཤོག་གུ་ཞེ་བརྒྱུད་པའི་ཕྱི་ལོགས་སུ་དེས་ན་གཞན་གྲགས་ཏུ་གས་ཀྱིས་སྐྱབ་བྱ་བསྐྱབ་པ་ལ་པ་རོལ་བོས་ཁས་སྒྲངས་པ་ཙམ་གྱིས་མི་ཚིག་གི་ཚོས་ཅན་གཉིས་དང་ཏུགས་ལ་སོགས་པ་རང་ངོས་ནས་གཞལ་ན་ཚད་

མས་ཀྱང་གྲུབ་ལ་ཁོ་རང་ཡང་ངེས་པར་འདོད་དགོས་པ་འཕམ་འདོད་པ་གཅིག་དགོས་ཏེ། དེ་མེད་པར་
ཞེན་ཡུལ་ལ་འབྱུལ་ན་དེས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྷ་བ་བསྐྱེད་པར་མི་རྣམས་པའི་ཕྱིར་རོ།¹¹⁴ །ཞེས་
བྲིས་པས་སྒྲིམ་སོ། །གཞན་ལ་གྲགས་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ལ་ཁྱེད་འདོད་པ་དེ་ལྟར་དགོས་ན། གོང་དུ་ཁོ་
བའི་སྒྲིམ་པ་དེ་གཞན་ལ་གྲགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་གི་མཚན་གཞིར་དངོས་སུ་ཚིག་གསལ་ལས་གསུངས་
པས། ཁྱེད་ཉིད་གྲངས་ཅན་གྱི་གྲུབ་མཐའི་མཐིལ་ཁས་སྒྲངས་པ་དེ། ཚོས་ཅན་འཛིན་དུས་ཀྱི་བུམ་པ་
དང་། གཏན་ཚིགས་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་ཁས་སྒྲངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རང་རྒྱུད་པ་དང་དངོས་
སྒྲུབ་གང་གི་ལྷགས་ལ་ཡང་། རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་དོན་ལ་ཁྱེད་འདོད་པའི་གཞན་གྲགས་ཀྱི་
རྟགས་ཀྱི་དོན་ལས་ལྷག་པ་བྱས་པ་མེད་པས། གཞན་གྲགས་ཀྱི་རྟགས་ལ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཚིག་
བྱས། རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཚོས་བསྐྱེད་བྱར་བྱས་པ་ནི། ཐལ་
རང་གཉིས་ཀྱི་གཞུང་འབྲེལ་གང་ནས་ཀྱང་བཤད་པ་མཁས་པས་གདུལ་བྱ་མགོ་ཚོངས་པའི་ཕྱིར་དུ་
སྒྱུར་བ་སྤང་ངོ། །

དེས་ན་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྱེད་ཀྱིས། དངོས་པོ་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་བསྐྱེད་པ་
ལ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཁས་སྒྲངས་པ་ཡིན་པས། དེའི་ཚེ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཚོས་
བསྐྱེད་པ་ཡིན་ན། ཚོས་ཅན་ལྷ་གྲུ་ལྟ་བུའི་དངོས་པོ་དེ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གྲུབ་པར་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ནམ།
བསྐྱེད་ཚོས་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ནམ། དེ་གཉིས་
ཚོགས་པ་ཚོགས་དོན་དེ་བསྐྱེད་པ་ཡིན། དང་པོ་ལྷ་ར་ན་ཤིན་ཏུ་མི་འཐད་དེ། ལྷ་གྲུ་སྐྱེ་མེད་དུ་སྐྱེ་བའི་
སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། སྐབས་འདིར་འབྲེལ་མེད་པའི་
ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་བསྐྱེད་པའི་སྐབས་སུ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་
ཚིགས་མི་རིགས་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ན། ཚོས་ཅན་ཚོ་ལ་ཕྱི་ཚོ་ལ་གཉིས་
ཀའི་མཐུན་སྤང་དུ་གྲུབ་པ་གཅིག་དགོས་པས། དེའི་ཚེ་ཚོས་ཅན་མཐུན་སྤང་དུ་གྲུབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་
རོ། །ཞེས་པ་འདི་ཉིད་རིགས་པའི་གཙོ་བོར་བཀོད་པར་སྤང་ངོ། །

སློབ་དཔོན་རྒྱ་བས། རང་རྒྱུད་འགོག་པའི་སྐབས་སུ་མིག་སོགས་ཀུན་རྫོབ་པ་ཚོས་ཅན་དུ་
བཟུང་ན་རྒྱ་ཚོ་ལ་མ་གྲུབ་ཅིང་། མིག་སོགས་དོན་དམ་པ་ཚོས་ཅན་དུ་བཟུང་ཕྱི་ཚོ་ལ་མ་གྲུབ་པ་
ཞེས་བཀག་ནས། གལ་ཏེ་སྐྱེ་མི་རྟག་པར་བསྐྱེད་པ་ལ་རྟག་མི་རྟག་གང་གིས་ཀྱང་ཁྱེད་པར་དུ་མ་བྱས་

པའི་མིག་སོགས་ཚུལ་ཅན་དུ་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེའི་ལན་དུ། སྐྱེ་བ་བཀག་པ་བསྐྱབ་བྱའི་ཚུལ་
 སུ་བྱེད་པའི་ཆོ། ཚུལ་ཅན་མིག་སོགས་ཉམས་པར། ལེགས་ལྷན་འབྱེད་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཁས་སྒྲུངས་པ་
 དག་འགལ་ཞིང་། མིག་སོགས་སྐྱེ་མེད་དུ་ཉོགས་པའི་སྒྲོ་ནི་ཕྱི་ཅི་མ་ལོག་པའི་སྒྲོ་ཡིན་པས་དེའི་ངོར་
 མིག་སོགས་ཙམ་ཡང་མི་སྣང་སྟེ། མིག་སོགས་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་སྒྲོའི་རྟེན་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་
 པའི་རིགས་པ་གཉིས་གསུངས་སྟེ། དེ་ལྟར་ཡང་ཚིག་གསལ་ལས། འདིར་སྐྱེ་བ་བཀག་བསྐྱབ་བྱའི་ཚུལ་
 སུ་འདོད་པ་དེའི་ཆོ་ཁོ་ནར་དེའི་རྟེན་ཚུལ་ཅན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཙམ་གྱིས་བདག་གི་དངོས་པོ་རྟེན་པ་ནི་
 ཉམས་པར་གྱུར་པ་འདིས་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཁས་སྒྲུངས་པ་ཉིད་དེ།^{༡༩} ཅེས་དང་། གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་
 ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་དང་། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་དག་ཐ་དད་པ་དེའི་ཕྱིར་ཅི་མ་ལོག་པའི་གནས་སྐབས་ན་ཕྱིན་
 ཅི་ལོག་ཡོད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་ན། གང་ཞེག་གི་ཚུལ་ཅན་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་མིག་ཀྱན་རྫོང་བ་པ་གལ་ཡོད།
 དེའི་ཕྱིར་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲིན་དང་། གཞི་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་སྒྲིན་ལྷག་པ་མེད་
 པས་འདི་ལན་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དོ། །དཔེ་ལ་ཡང་འབྲ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་སྒྲིའི་སྒྱིད་ང་མི་རྟག་པ་
 ཉིད་ཀྱི་སྒྱི་བྱང་པར་བརྗོད་པར་མི་འདོད་པ་གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་ཡོད་ན་དེ་བཞིན་དུ་མིག་གི་སྒྱི་ནི་སྒྲོང་པ་
 ཉིད་དང་། སྒྲོང་པ་ཉིད་ང་མི་ལྷན་པར་སྐྱེ་བ་དག་གིས་ཀྱན་རྫོང་བ་ཏུ་ཡང་ཁས་མ་སྒྲུངས་པ་ལ། རོན་དམ་
 པར་ཡང་མིན་པའི་དཔེ་ལ་འབྲ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།^{༢༠} །ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འདི་དག་གི་དོན་ལ། རྒྱང་ངེས་རྣམས་འབྱེད་ཀྱི་ཤོག་ཁུ་ཞེ་ལྷ་པ་དང་ཞེ་རྩག་པའི་ནང་དུ། རང་
 གི་གྲུབ་མཐའ་དང་མ་མཐུན་པའི་དབང་གིས་བཤད་ཚུལ་ངོ་མཚར་བ་བྱས་འདུག་པ་ནི། དེས་ཉེ་བར་
 དཔག་ན་འཆད་ཚུལ་གཞན་རྣམས་ལ་ཡང་སྒྲག་པ་སྐྱེ་བའི་གནས་སུ་སྣང་ངོ། །ཁྲུ་བས་རང་རྒྱུད་འགོག་
 པ་ལ། རང་རྒྱུད་པ་ཕྱི་མ་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲོན་སྒྲུང་མཛད་པ་མི་སྣང་^{༢༡} ཞེས་གསུངས་པ་ནི། བདེན་གཉིས་
 རང་འགྲེལ་མ་གཟིགས་པར་སྣང་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། རྗེས་སུ་དཔག་པར་དང་རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བའི་
 ཐ་སྙད་ནི་ཚོལ་བ་དང་ཕྱིར་ཚོལ་བདག་གི་སྒྲོའི་བདག་ཉིད་ལ་སྣང་བའི་ཚུལ་ཅན་དང་ཚུལ་དང་དཔེ་
 ཉིད་དུ་རྣམ་པར་བཤད་པ་ལ་འབྱུང་གི་ ཚུལ་ཅན་དང་ཚུལ་ལ་སོགས་པ་གཉིས་ཀ་ལ་མ་གྲུབ་པ་ཉིད་
 ཀྱིས་རྗེས་སུ་དཔག་པ་འབྱུང་བར་མི་རུང་ངོ། །གཞན་ནི་མིན་ཏེ། གཞུང་ལུགས་ཐ་དད་པ་ལ་གནས་
 པ་རྣམས་ནི་གང་ལ་ཡང་སྒྲོ་མ་རྒྱུངས་པ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཚུལ་ཅན་དེ་ལྷ་སྤུལ་གནས་པ་རྣམས་
 ནི་གཏན་ཚིགས་ལ་སོགས་པ་དེ་ལྷ་སྤུལ་ཁོ་ནས་ཡང་དག་པར་ན། ཡོད་དམ་མེད་ཅེས་སེམས་པར་བྱེད་

པར་ཁས་སྒྲུང་བར་བྱའོ། །དེ་ལྟ་བུས་ན། རིགས་པ་སྤྱི་བ་ཡང་དེ་ལྟར་རྗེས་སུ་དཔག་པར་འབྱུང་བར་
བྱེད་ན། སུ་ཞིག་འགོག་པར་འགྱུར། འདི་ནི་མཚུངས་པ་ཉིད་དུ་གྲུབ་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པས་འདིར་ནི་
རྒྱུ་མ་བསྐྱེད་དོ།^{༡༩} །ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ལ་གཟིགས་མཛོད་ཅིག

དེས་ན་ཐལ་རང་གི་བྱད་པར་ནི། འགྲེལ་པ་ཚོགས་གསལ་ལས་གསལ་བ་དང་། རྒྱས་པ་
མེད་པས། དེའི་ལྷགས་བཞེན་རྒྱས་པར་ནི་གཞན་དུ་འཆད་པར་འགྱུར་ཞིང་། འདིར་མདོར་བསྡུས་པ་
ཙམ་ཞིག་གཟུ་བོར་གནས་པའི་སྒོ་བཞེད་པ་འདི་ལ་རྣ་བ་སྤྲུག་སྟེ་ཉོན་ཅིག།

འདི་ལ་དམ་བཅའི་བྱད་པར། འཐད་པའི་བྱད་པར། བདེན་པ་གཉིས་གང་གི་སྟེང་དུ་འབྱེད་
པ་དང་གསུམ་ལས།

དང་པོ་ནི། བྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་རྣམས་བདག་ལས་སྟེ་བ་མེད་དེ། ཞེས་སོགས་དམ་བཅའ་
བཞི་པོ། དམ་བཅའ་ཙམ་དུ་ཁས་ལེན་པ་ཐལ་རང་གཉིས་པོ་བྱད་པར་མེད་ཀྱང་། རང་རྒྱུད་པས་ནི་རང་
རྒྱུད་ཀྱི་དམ་བཅའ་འདོད་པ་དང་། ཐལ་འགྱུར་བས་ཐལ་འགྱུར་གྱི་དམ་བཅའ་འདོད་པ་ནི་བྱད་པར་རོ།
འོ་ན་དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱད་པར་གང་ཞེ་ན། ཚོས་ཙན་ཚློལ་བ་གཉིས་ཀྱི་མཐུན་སྦྲེང་དུ་གྲུབ་པའི་སྟེང་དུ། རྩ་
ཚློལ་གྱིས་བྱད་པར་གྱི་ཚོས་ལ་དཔག་འདོད་ལྷགས་ནས། ཚད་མས་གྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱིས་
བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ནི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་དམ་བཅའ་ཡིན་ལ། ཚོས་ཙན་མཐུན་སྦྲེང་དུ་གྲུབ་པའི་སྟེང་དུ་བྱད་པར་
གྱི་ཚོས་ལ་དཔག་འདོད་ལྷགས་པ་མེད་ཀྱང་ཕྱོག་ཕྱོགས་ལ་གཞོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་མཐོང་ནས་རེ་ཞིག་
དེར་དམ་བཅའ་བ་ནི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་དམ་བཅའ་འོ།

གཉིས་པ་ནི། ཚོས་ཙན་མཐུན་སྦྲེང་དུ་གྲུབ་པའི་སྟེང་དུ་བྱད་པར་གྱི་ཚོས་འགའ་ཞིག་བསྐྱབ་
པའི་ཆེད་དུ། ཚུལ་གསུམ་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་བཞེད་པ་ནི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་འཐད་པ་ཡིན་ཏེ།
བདེན་གཉིས་ལས། ཚློལ་བ་གཉིས་ཀའི་ཤེས་པ་ལ། ཅི་ཙམ་སྤྲང་བའི་ཆ་ཡོད་པ། དེ་ཙམ་དེ་ལ་བརྟེན་
ནས་ནི། ཚོས་ཙན་ཚོས་ལ་སོགས་པར་རྟོགས། དེ་ཆོ་རྗེས་སུ་དཔག་པ་འབྱུང་།^{༢༠} །ཞེས་གསུངས་
པའི་བྱིར་རོ། །དམ་བཅའ་དེ་ཉིད་བསྐྱབ་པ་ལ། ཕྱོག་ཕྱོགས་ཀྱི་དམ་བཅའ་ལ་ཁས་སྒྲུང་ནང་འགའ་
གྱི་ཐལ་འགྱུར་འབའ་ཞིག་བཞེད་ནས། ཚུལ་གསུམ་ཚད་པའི་གཏན་ཚིགས་མི་འགོད་པ་ནི། ཐལ་
འགྱུར་གྱི་འཐད་པ་སྟེ། ཚིག་གསལ་ལས། དེའི་བྱིར་བྱེད་ཅག་གི་རྩོད་པ་ནི་འཐད་པ་དང་བྲལ་བ་དང་།
རང་གིས་ཁས་སྒྲུངས་པ་དང་འགའ་བ་ཡིན་འོ།^{༢༡} །ཞེས་པ་ལོ་པོ་བདག་ལས་སྟེ་བར་འདོད་པ་ལ་

འདྲི་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། གང་ལས་གཏན་ཚིགས་དང་དཔེ་བཞེད་པ་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པར་འགྱུར་བ་
འདི་དག་ཙམ་ཞིག་གིས་རྩོད་པ་ནི་པོ་ལ་པོས་ཁས་ལེན་པར་མི་བྱེད་དམ། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།

གསུམ་པ་ནི། ཐ་སྙད་ཀྱི་རྣམ་བཞག་ལ། ཐལ་རང་གི་བྱད་པར་འབྱེད་པ་ནི་མིན་ཏེ། ཐ་སྙད་
ཀྱི་རྣམ་བཞག་ལ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཐལ་འགྱུར་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་རོ།
འཇུག་པ་ལས། རང་ག་སྟེར་ལའང་གྲས་པར་བྱས་པ་ཡི། །སྤང་དུ་མི་རུང་དཔོག་པའི་རྒྱ་རུ་འགྱུར། །དེའི་
ཆོ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་འདིའི་ཡོན་ཏན་སྤང་དུ་རུང་བ་མིན་པའི་རྟོགས་པ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་
ཀྱང་ཕྱི་དང་ནང་གི་བདག་ཉིད་ཀྱི་དངོས་པོ་གཏོང་བའི་བྱད་པར་གྱི་རྗེས་སྤྱད་པག་པ་ཉིད་ལས་གསལ་
བར་དཔོག་པ་ཡིན་ཏེ། དུ་བ་ལ་སོགས་པ་ལས་མེ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ།^{༡༥} །ཞེས་དང་། སྤང་བཤད་
པ་ལྟར་ལུས་ངག་གི་མཚན་མ་ལས་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་སད་པ་དཔོག་པར་གསུངས་ཤིང་། དེ་ཡང་མདོ་
སྟེ་ས་བཅུ་པ་ལས། དུ་བ་ལས་ནི་མེར་གསེད་དང་། །རྒྱ་སྤང་ལས་ནི་རྒྱུར་གསེད་པའོ། །བྱང་རྒྱལ་སེམས་
དཔལ་འདྲེ་ལྟར་གྱི། །རིགས་ནི་མཚན་མ་དག་ལས་གསེད་པོ།^{༡༦} །ཞེས་པའི་དོན་དུ་མཛད་པར་སྤང་བའི་
ཕྱིར་རོ། །མདོར་རྟོགས་རྒྱན་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་གཏན་ཚིགས་བཞི་བཅུ་ཞེ་བཞི་པོ་
ཐམས་ཅད་ཀྱང་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཁོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་དག་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་
ཚིག་མིན་ན། དུ་བས་དུ་ལྟན་ལ་ལ་མེ་སྒྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་དེ་ཡང་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་མིན་
པར་འགྱུར་ཏེ་སྤང་གྱི་མདོ་འགྲེལ་གཉིས་ལས་བྱད་པར་མེད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་
ཞང་ཐང་སག་པ་ཡེ་གསེད་འབྱུང་གནས་འོད་ཀྱིས། དོན་དམ་དཔྱོད་པའི་སྐབས་མིན་པས་རང་རྒྱུད་བྱས་
ཀྱང་འགལ་བ་མེད།^{༡༧} ཅེས་གསུངས་པ་དང་། རོང་སྟོན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོས་ཀྱང་། ཐ་སྙད་རྣམ་བཞག་
ལ་ཐལ་འགྱུར་བས་ཀྱང་རང་རྒྱུད་ཁས་ལེན་པར་གསུངས་པ་ནི་^{༡༨}འདིའོ་ཞེས་སྟོན་རྒྱ་ཡོད་པས་དོན་
ལ་གནས་པ་དེ་ཁོ་ནའོ།

དེས་ན་ཐལ་རང་གི་བྱད་པར་ནི་གནས་ལུགས་ལ་དཔྱོད་པའི་སྐབས་སུ་རང་རྒྱུད་ཁས་ལེན་
པ་དང་མི་ལེན་པ་ལ་འཛོག་པ་ནི་གནད་ཀྱི་དོན་ཡིན་ཏེ། མཐའ་བཞིའི་སྟེ་བ་བཀག་པའི་སྐབས་སུ་རང་
རྒྱུད་འཐད་མི་འཐད་ཀྱི་དགག་སྒྲུབ་དངོས་སུ་གསུང་ཞིང་། དེ་ཉིད་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྣམ་བཞག་སྟོན་པའི་
ཆོགས་སུ་བཅད་པ་འགའ་ཞིག་མ་གཏོགས་པ། ཟུ་བ་གསེད་པའི་གཞུང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐབས་སུ་སྤང་
བར་བྱ་བ་ཡིན་པས། གནས་ལུགས་ལ་དཔྱོད་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་རེ་རེའི་སྐབས་སུ་ཡང་།

ཐལ་རང་གི་ཁྱད་པར་འབྲེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གནས་ལུགས་ལ་དབྱེད་པའི་སྐབས་སུ་རང་རྒྱུད་པས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཆོག་ཁས་ཁས་ལེན་ཅེས་པའི་དོན་ཡང་། ལྷ་གྲུ་བདག་ལས་སྐྱེ་མི་སྐྱེ་དབྱེད་པའི་སྐབས་སུ་ལྷ་གྲུ་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་བསྐྱབ་པའི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཆོག་ཁས་ཁས་ལེན་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཆོག་ཁས་རང་ལྷོག་ནས་གནས་ལུགས་དབྱེད་པའི་རིག་རོལ་གྲུབ་པའི་དོན་ལ་འཁྲུལ་པར་མི་བྱའོ། །ལྷ་གྲུ་བདག་ལས་མི་སྐྱེ་བར་བསྐྱབ་པའི་སྐབས་སུ། ཐལ་འགྲུར་བས་རང་རྒྱུད་ཁས་ལེན་པའི་གནད་ཀྱང་དེའི་ཆོ་ཆོས་ཅན་ལྷ་གྲུ་སྤང་ཙམ་ཉིད་ཀྱང་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པ་འདི་ཉིད་བཀོད་པ་ཡིན་ནོ། །རང་རྒྱུད་མེད་ན་ཕྱི་རྒྱུད་ལ་ལྷ་གྲུ་བདག་ལས་སྐྱེ་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ངེས་ཤེས་བསྐྱེད་མི་ལུས་སོ་སྤྲུམ་ན། སྦྱོན་མེད་དེ། ལྷ་གྲུ་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་ལ་ཁས་སྤང་ནང་འགལ་མཐོང་བ་ན་ལྷ་གྲུ་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་སྐྱེ་བ་ནི་རིགས་བ་སྤྱོད་པའི་ལུགས་ཡིན་ལ། འདིའི་ཕྱི་རྒྱུད་ཀྱི་རིགས་བ་སྤྱོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྤྲུམ་དུ་དགོངས་སོ། །

རང་རྒྱུད་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཐལ་འགྲུར་གྱིས་ལོག་རྟོག་བཅོམ་བྱེད་པའི་རྗེས་སུ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཆོག་ཁས་མ་བཀོད་ན་བསྐྱབ་བྱ་ངེས་པའི་རྗེས་དཔག་མི་སྐྱེ་སྤྱེ། རྗེས་དཔག་ནི། གཏན་ཆོག་ཁས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་དགོས་པའི་ཕྱིར་སྤྲུམ་དུ་དགོངས་སོ། །ཐལ་འགྲུར་བས་ལྷ་གྲུ་བདག་ལས་སྐྱེ་མི་སྐྱེ་དབྱེད་པའི་སྐབས་སུ། ཆོས་ཅན་ལྷ་གྲུ་སྤང་ཙམ་ཡང་ཁས་མི་ལེན་ན་དེའི་ཆོ་དམ་བཅའ་དང་། ཐལ་འགྲུར་དང་རྒྱུ་རྒྱུ་ཕྱི་རྒྱུ་ཡང་མེད་པར་འགྲུར་བས་རྩོད་པ་བྱེད་པ་ཡང་མེད་པར་འགྲུར་རོ་ཞེས། དེའི་ལན་དུ། རོང་སྦྱོན་ཆོས་ཀྱི་སྤྱན་དང་ལྷན་པའི་ཞལ་སྤྲུམ་ནས། དེའི་ཆོ་ལྷ་གྲུའི་གནས་ལུགས་ལ་དབྱེད་པ་ཡིན་གྱི། དམ་བཅའ་དང་། ཐལ་འགྲུར་སོགས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ལ་དབྱེད་མེད་པས་སྦྱོན་མེད་ལ། དེ་དག་གི་གནས་ལུགས་ལ་དབྱེད་པའི་ཆོ་དེ་དག་སྤང་ཙམ་ཡང་ཁས་མི་ལེན་པ་ནི་སྤྲུམ་དང་འདྲའོ།^{༡༩} །ཞེས་གསུངས་པ་ནི། སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་པོར་གསེར་གྱི་ཅོད་པན་བཞེན་དུ་བཅིངས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་པ་སེལ་འཇུག་ཡིན་པས་ལྷ་གྲུའི་གནས་ལུགས་ལ་དབྱེད་པའི་ཆོ། ཐལ་འགྲུར་གྱི་གནས་ལུགས་ལ་མ་དབྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མངོན་སུམ་ནི་སྤྱོད་པ་འཇུག་ཡིན་པས། ལྷ་གྲུའི་གནས་ལུགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཆོ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ལུགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རང་རྒྱུད་པས་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་བཀག་པའི་སྐབས་སུ། རང་རྒྱུད་ཁས་སྤངས་པ་ཡིན་པས། དེའི་ཆོ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཆོས་བསྐྱབ་པ་ལ་རང་རྒྱུད་དགོས་པ་ཡིན་ཅེས་པ་ནི་ལོག་རྟོག་ཞུགས་པའི་གཞི་ཙམ་ཡང་མི་འདུག་

ཀྱང་། རྗེས་འཇུག་གི་གདུལ་བྱ་ནམ་དཔྱོད་དང་ལྷན་པ་དག་གིས་ཀྱང་བརྟག་དབྱེད་མི་བྱེད་པར་འཛིན་པ་འདི་ནི་ཅི་ཡིན་མི་ཤེས་སོ།།

ལུགས་གཉིས་ལ་འདི་ནི་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་སྒར་ཡོངས་འཛིན་དམ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གསུང་རབ་གྱི་དོན་ལ་སྦྱངས་པ་བྱས་པའི་དུས་སུ་མ་བྱུང་ལ། དུས་ཕྱིས་སྒྲུ་མ་དབྱུ་མ་པས། མདོ་ཁམས་ནས་གདན་དྲངས་པའི་འཇམ་དབྱངས་དང་མཇམ་ཕྱིན་ཆད་དབྱུ་མའི་གནད་ལ་ཡང་བྱུ་མོང་མ་ཡིན་པའི་དམ་བཅའ་འདི་ཙམ་དང་། གསང་སྐགས་རྟོ་རྗེ་ཐེག་པའི་གནད་ལ་ཡང་། བྱུ་མོང་མ་ཡིན་པའི་གྲུབ་མཐའ་རབ་ཏུ་མང་པོ་བཅས་པ་ཡིན་ལ། དེ་དག་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་སྟོན་གྱི་མཁས་པ་སུས་ཀྱང་མ་ཐོན་པའི་གྲུབ་མཐའ་ཡིན་པར་སྒྲིགས་ཤིང་། གཞན་གྱིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་དུ་མཐོང་ངོ་། །འོན་ཀྱང་ཡི་དམ་གྱི་ལྷས་བསྟན་པའི་གྲུབ་མཐའ་དེ་མདོ་རྒྱུད་ཀྱི་གནད་དང་མཐུན་ན་ཡི་དམ་གྱི་ལྷ་མཆོན་ཉིད་པས་བསྟན་པ་ཡིན་པས་གང་ཟག་དེ་གང་དུ་བཞུགས་པའི་ས་ཕྱོགས་ཀྱང་མཆོད་པར་འོས་ཤིང་རྗེས་འཇུག་གི་གདུལ་བྱ་ནམས་ཀྱང་སྦྱབ་ཐག་ཉེ་བ་ཡིན་ལ། མདོ་རྒྱུད་ཀྱི་གནད་དང་མི་མཐུན་ན་ཐབས་ལ་བསྐྱུ་བའི་བདུད་ཡི་དམ་གྱི་གཟུགས་སུ་བརྟུས་ནས་ཆོས་ལོག་སྟོན་པར་གསུངས་ཏེ། རི་རྒྱད་དུ་མདོ་ལས། འདི་རྒྱད་སྐྱེ་སྟེ་འདི་ནི་ཁྱོད་ཀྱི་པ་མ་དང་། ཁྱོད་ཀྱི་བདུན་མེས་རྒྱུད་ཀྱི་བར་གྱི་མིང་ཡིན་ཞིང་། གང་ཆོ་ཁྱོད་ནི་སངས་རྒྱས་འགྲུང་བའི་མིང་འདི་ཡིན། སྦྱངས་སྟོན་ནམ་འབྱོར་ལྷན་པ་ཅི་འདྲ་འབྱུང་འགྲུང་ལ། ཁྱོད་སྟོན་ཡོན་ཏན་ཚུལ་ཡང་འདི་འདྲའོ་ཞེས་བརྗོད་དེ། དེ་རྒྱད་གང་ཐོས་སྟོམས་སེམས་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ཅི། །བདུད་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་བསྐྱུས་ཤིང་སྟོ་རྒྱུད་རིག་པ་བྱ།^{༡༣༠} །ཞེས་སོགས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་རྒྱུད་ནམས་ལས་མང་དུ་གསུངས་པས་དབྱེད་དགོས་སོ།།

༥ ད་ནི་ལུགས་གསུམ་པ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དགོངས་པ། གཞུང་ལུགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བསྟན་དོན། གྲུབ་ཐོབ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཤེགས་བྱུལ། མཁས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བཞེད་པའི་དོན་དེ་ཉིད་རང་ལུགས་སུ་བྱས་ནས་འཆད་པ་ལ། གནས་ལུགས་བསྟན་པའི་སྟོན་དངོས་བཟུང་བ། བསྟན་བྱ་གནས་ལུགས་ཀྱི་རང་བཞིན། ཡིད་ཆེས་པའི་ལུང་དང་སྦྱར་བ་གསུམ་ལས།

དང་པོ་ནི། དབྱུ་མའི་གྲུབ་མཐའ་བསྟན་པའི་ཡུལ་གྱི་གདུལ་བྱ་དེ་ལས། ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོར་སྦྱ་བའི་གྲུབ་མཐའ་གང་རུང་ལ་ཞུགས་པ་གྲུབ་མཐས་སྟོ་བསྐྱར་བ་གཅིག་དང་། གྲུབ་མཐས་སྟོ་མ་བསྐྱར་བར་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་སད་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་གནས་ལུགས་རྟོགས་པ་དོན་དུ་གཉེར་བ་གཉིས་

ཡོད་པ་ལ། དང་པོ་ལ་བྱི་ལོ་པའི་གྲུབ་མཐས་སྒོ་བསྐྱར་བ་རྣམས་ལ་ནི་དབུ་ཚད་ཀྱི་གཞུང་ལས་བཤད་
 པའི་རིགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལོག་རྟོགས་སུ་ཞུ་བ་ན་རང་རང་གི་གྲུབ་མཐའ་འདོར་བ་རྣམས་ནི་དབུ་
 མའི་ལྟ་བ་བརྟན་པའི་སྟོད་ཡིན་ནོ། །རང་སྟེ་དངོས་པོར་སྒྲི་བའི་གྲུབ་མཐའ་ལས་ལ་ཞུགས་པ་ཡིན་ན།
 ཉན་ཐོས་སྟེ་གཉིས་ཀྱིས་རྟུལ་ཕྱན་བདེན་པར་འདོད་པ་ནི། སེམས་ཙམ་པའི་གཞུང་ལས་བཤད་པའི་
 རིགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སུ་ཞུ་བ་སྟེ། ཤེས་པ་ལ་བདེན་འཛིན་གྱི་ལྷག་མ་ལུས་པ་དེ་ཡང་གཅིག་དུ་བྱལ་
 ལ་སོགས་པའི་རྟོགས་ཀྱིས་བཀག་པ་ན། དེ་དག་གྲང་དབུ་མའི་ལྟ་བ་བརྟན་པའི་སྟོད་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་
 བྱི་ནང་གི་དངོས་པོར་སྒྲི་བ་རྣམས་ལ་དབུ་མའི་ལྟ་བ་སྟོན་པ་ལ་ཐལ་འགྱུར་བ་ལྟར་ན། ཐལ་འགྱུར་གྱི་
 སྒོ་ནས་ཁས་སྐྱབས་ནང་འགལ་བ་ཚོད་པ་དང་། རང་རྒྱུད་པ་ལྟར་ན་དེའི་འོག་ཏུ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་
 ཆོགས་ཀྱིས་བསྐྱབ་བྱ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་བསྐྱེད་དགོས་པར་བཞེད་དེ། གཞུང་ལས་བཤད་པའི་
 རིགས་པ་མལ་ཆེ་བ་འདི་ལ་དགོངས་སོ། །གཤམ་བྱ་གཉིས་པ་ནི། དང་པོ་ཉིད་ནས་གང་ཟག་གི་བདག་
 མེད་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྒོམ་ཚུལ་དམིགས་ཐུན་རེ་རེ་བཞིན་དུ་བྲིད་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་བསྟན་པས་ཆོག་
 པ་ཡིན་གྱི། སྔ་གྲོ་ལ་དང་བྱི་གྲོ་ལ་གྱི་རྣམ་བཞག་བྱས་ནས་ཚོད་པ་བྱ་བ་ནི་དོན་མེད་དོ། །གཤམ་བྱ་
 གཉིས་པ་འདི་ནི། སོ་སོ་སྒྲུབ་པའི་དུས་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་ཐོས་ནས།³⁰ ཞེས་སོགས་དང་། ཟབ་མོ་ཁུ་
 འཕྲིག་ཅན་འཇིགས་པ།³¹ ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྟོན་ལ། དེ་དག་གིས་གྲང་བསྒོམ་པར་བྱ་བའི་དམིགས་
 པ་མ་གོ་ན་གཞུང་ལས་བཤད་པའི་རིགས་པས་ཞིབ་དུ་བཤད་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་སྟོན་གྱི་མཁས་པ་རྣམས། གཞི་དབུ་མ་བདེན་གཉིས་ཟུང་འཇུག །ལམ་དབུ་མ་
 ཆོགས་གཉིས་ཟུང་འཇུག །འབྲས་བུ་དབུ་མ་སྒྲི་གཉིས་ཟུང་འཇུག་སྟེ་གསུམ་དུ་བསྐྱར་བར་གསུང་བ་ལྟར་ན།

དང་པོ་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་རྣམ་བཞག་དང་། དོན་དམ་ཀྱི་རྣམ་བཞག་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།
 ཉན་ཐོས་སྟེ་གཉིས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་སྟོན་དུ་སོང་ནས་སེམས་ཙམ་གྱི་ལྟ་བ་མ་སྒྲིམ་གོང་དུ། དབུ་མ་པར་
 འགྱུར་བ་ཡིན་ན། ཐ་སྙད་དུ་བྱི་དོན་ཁས་ལེན་ཡང་རིགས་པས་དབྱད་བཟོད་ནི་ཁས་ལེན་པ་མི་སྲིད་དོ། །
 སེམས་ཙམ་པའི་ལྟ་བ་སྟོན་དུ་སོང་ནས་དབུ་མ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ན། ཐ་སྙད་དུ་སྒྲུབ་པ་སེམས་ཀྱི་
 བདག་ཉིད་དུ་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ཡང་། རིགས་པས་དབྱད་བཟོད་ནི་ཁས་ལེན་པ་མིན་ནོ། །དངོས་པོར་
 སྒྲི་བའི་གྲུབ་མཐའ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བར་དང་པོ་ཉིད་ནས་དབུ་མ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ན། ཐ་སྙད་ཀྱི་རྣམ་
 བཞག་དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བའི་བཞེད་པ་བཞིན་དུ་འཇིག་རྟེན་ན་རི་ལྟར་གྲགས་པ་ལྟར་མ་བཞགས་པར་

ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ནོ། །མ་བརྟགས་པའི་དོན་ཡང་གནས་ལུགས་དབྱེད་པའི་རིགས་པས་མ་བརྟགས་པ་
 ཡིན་གྱི། ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་མ་བརྟགས་པ་ནི་མིན་ཏེ། ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་ཡིན་མིན་ཡོད་མེད་ལ་
 སོགས་པ་རིམ་ལྔར་གཞལ་བ་ལྷ་རྩམ་བཞག་སོ་སོར་བྱེ་ནས་ཁས་སྤང་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་
 ལྷ་རབས་པ་འགའ་ཞིག་གིས་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྩམ་བཞག་ལའང་ཡོད་མིན་མེད་མིན་ཁས་ལེན་པ་ནི་གཞུང་གི་
 དགོངས་པ་མིན་ཏེ། ཐ་སྙད་ཀྱི་སྐབས་སུ་ས་ལུང་ས་བོན་ལས་ས་ལུང་ལྷ་གྲ་སྟེ། ཉན་གྱི་ལྷ་གྲ་མི་སྟེ་བའི་
 བྱང་པར་དང་། མེ་ཚ་ཞིང་སྟེག་པ་ཡིན་ལ། རྩམ་ཞིང་སྟེག་པ་མིན་པའི་བྱང་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །གནས་ལུགས་ལ་དབྱེད་པའི་སྐབས་སུ་དེ་གཉིས་བྱང་པར་མེད་པ་ནི་གཞན་སྟེ་འགོག་པའི་
 རིགས་པས་ཤེས་སོ། །

ཀུན་རྫོབ་འཛིག་རྟེན་རིམ་ལྔར་གྲགས་པ་བཞིན་འཛིག་པའི་དོན་ཡང་གྲོ་བུར་གྱི་འབྲུལ་རྒྱས་མ་
 སྤྲད་པའི་འཛིག་རྟེན་རང་འགའ་བའི་སྟོ་ལ་སྤང་ཞིང་། སྤང་བ་ལྷ་རྩམ་གྱི་ཐ་སྙད་འདི་འདི་ཡིན་ནོ། །
 འདི་འདི་མིན་ནོ་ཞེས་ཐ་སྙད་རིམ་ལྔར་བྱེད་པ་ཙམ་ཞིག་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་གྱི། དེ་ལས་གཞན་གྱི་སྐབས་
 བྱེད་མི་འཚོལ་བའོ། །དཔེར་ན་ས་བོན་ལས་ལྷ་གྲ་སྟེ་བར་ཁས་སྤང་བ་ལ་སྐབས་བྱེད་ཅི་ལྷ་རྩམ་ཅི་ན། ས་
 བོན་ལས་ལྷ་གྲ་སྟེ་བར་སྟོ་ལ་སྤང་ཞིང་སྤང་བ་ལྷ་རྩམ་སུ་ཐ་སྙད་བྱེད་པ་ཙམ་ཞིག་བཞེད་པ་ཡིན་གྱི།
 སྐབས་བྱེད་གཞན་བདག་སྟེ་དང་། གཞན་སྟེ་ལ་སོགས་པ་བཞེད་པ་ན། དེ་དག་ལ་རིགས་པའི་གཞོན་
 བྱེད་ཡོད་པས། །ས་བོན་ལས་ལྷ་གྲ་སྟེ་བ་མི་རྟེན་པ་ནི་གནད་ཀྱི་དོན་ཏོ། །

དེས་ན་ལས་ཀྱིས་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་ལའང་། སྟོ་ལ་དེ་ལྷ་རྩམ་བྱེད་པ་ལས་སྐབས་བྱེད་
 གཞན་མེད་ལ། སྐབས་བྱེད་གཞན་བཙལ་བ་ན་སྤང་ནས་སྐྱེད་དམ། མ་སྤང་ནས་བསྐྱེད་པ་གཉིས་ལས་
 མ་འདས་པས། དང་པོ་ལྷ་རྩམ་ན་ལས་རྟག་པར་འགྱུར་ཞིང་། ཕྱི་མ་ལྷ་རྩམ་ན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་
 བསྐྱེད་པར་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་མཐོང་ནས། དངོས་སྤྲོ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཉེས་པ་ཕྱི་མ་སྤང་བའི་ཕྱིར་དུ་ལས་
 འབྲས་ཀྱི་རྟེན་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ལ། ཞིག་པ་དངོས་པོ་བ་ལས་འབྲས་ཀྱི་རྟེན་དུ་འདོད་པའང་འདི་ལས་
 མ་འདས་པས། ཁོ་བོ་ནི་སྤང་མ་སྤང་གྱི་དབྱེད་པ་བྱས་པའི་ཚེ་ན་ལས་ཀྱིས་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པ་ཉིད་ཀྱང་
 མི་འདོད་པས་ལས་འབྲས་ཀྱི་རྟེན་ཁས་ལེན་པའི་དོན་མེད་དོ། །འདི་དཔལ་ལྷན་ལྷ་བའི་དགོངས་པར་
 སོང་མ་སོང་སྟེ་མ་སྤང་བཙན་གྱི་སྟོན་རྣམས་བོར་ནས་འཇུག་པ་རྩ་འགྲེལ་ལ་གཟུ་བོར་གནས་པའི་སྟོན་
 དབྱེད་པར་མཛོད་ཅིག དེ་བཞིན་དུ་ཚུ་ཐོར་གང་ལ་མིའི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་ལྷ་ས་པའི་ཚེ་ཚུ་ཡོད་དེ། ཚུ་མིག་

ཤེས་ལ་སྒྲ་བའི་ཕྱིར་རོ། རྣལ་འབྱོར་མེད་དེ། རྣལ་འབྱོར་མི་སྒྲ་བའི་ཕྱིར་རོ། འོ་ན་ཡི་དགས་ཀྱིས་
 རྣལ་འབྱོར་ཏུ་མཐོང་བའི་ཆོ་ན་རྣལ་འབྱོར་དེ་རི་ལྷ་པའི་སྒྲ་མ་ན། མིག་ཤེས་དེའི་ངོར་རྣལ་འབྱོར་ཡོད་ཅིང་།
 རྒྱ་མེད་པ་ནི་སྒྲ་མ་དང་འདྲ་ལ། དེ་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་ཤེས་པའི་ངོར་ནི་གཉིས་ཀ་མེད་པར་ཤེས་
 པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་དོན་དམ་པའི་རྣམ་བཞག་ལ། རིགས་པས་དབྱེད་པའི་དོན་དམ་རྗེས་མཐུན་པ་དང་།
 འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་ལ་སྒྲོས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཚུ་ལ་གྱིས་སྒྲ་བའི་དོན་དམ་མཆོན་ཉིད་པ་
 གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སྤྱོད་འཇུག་ལས། འདི་ནི་སྤྱུག་བསྐྱེད་རྒྱུར་གྱུར་པའི། བདེན་པར་ཞེན་པ་
 བསྐྱོག་བྱ་ཡིན།¹³³ ཅེས་དང་། ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ་ལས། བདག་དང་བདག་གིར་འཛིན་ཅེས་
 པའི། རི་སྤྱོད་ཕྱི་རོལ་རྣམ་བཞགས་པས། བདག་མེད་རྣམ་པ་གཉིས་མཐོང་ནས། སྤྱིད་པའི་ས་བོན་
 འགག་པར་འགྱུར།¹³⁴ ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཆོས་ལ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་པའི་འཛིན་ལས་
 སྤྱིས་པའི་གང་ཟག་ལ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་པའི་འཛིན་དེ་ཉིད་ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་ཡིན་
 པས། བདེན་པའི་འཛིན་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་རིགས་པས་སྤྱན་རླུང་དགོས་ལ། དེའི་ཆོ་གང་ཟག་དང་ཆོས་
 བདེན་པར་མེད་པ་རེ་ཞིག་ཁས་སྐྱེས་ཤིང་རྟོག་པས་ཀྱང་དེ་ལྷ་པའི་ཞེན་པ་ལས་མ་འདས་ཏེ། དེ་ལྷ་
 ནུའི་བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་དེ་སྒྲོ་དོན་འདྲེས་འཛིན་ཀྱི་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཇེ་ལ་ཆོས་ཀྱི་
 བདག་མེད་རྒྱུ་བའི་རིགས་པ་ལ། དབྱེད་པའི་གཞུང་ལུགས་རྣམས་ལས། རྗེ་རྗེ་གཟེགས་མ། ཡོད་མེད་
 སྤྱི་འགོག ལྷ་བཞེས་ལྷ་འགོག གཙམ་དུ་བྲལ། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རིགས་པ་སྟེ། ལྷ་གསུངས་ཤིང་དེ་དག་
 རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་ཀྱིས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཆོགས་སུ་འདོད་ལ། ཐལ་འགྱུར་བ་རྣམས་ཀྱིས་གཞན་ལ་
 བྲགས་ཀྱི་རྟགས་སུ་འདོད་དོ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་བསྐྱེད་པའི་རིགས་པ་ནི། འཇུག་པ་ལས་སྤུང་
 པོ་དང་གཙམ་དང་ཐ་དད་སོགས་པ་རྣམས་པ་བདུན་གྱིས་བཙལ་ན་མི་རྟོག་པར་གསུངས་པ་འདི་ཉིད་
 རྒྱས་ཤོས་སུ་སྒྲ་རོ།།

དེ་ལྷ་པའི་བདེན་པ་བཀག་པའི་ཆོ། རྟོག་པས་བདེན་མེད་དུ་ཞེན་པ་ལས་མ་འདས་ཀྱང་། དེའི་
 འོག་ཏུ་བདེན་མེད་དུ་མཛོན་པར་ཞེན་པ་ཉིད་ཀྱང་དགག་དགོས་པས། བདེན་པས་སྤྱོད་པ་ཉིད་གནས་
 ལུགས་སུ་བཟུང་དུ་མི་རུང་སྟེ། དགག་བྱ་བདེན་པ་མེད་པས་དེ་བཀག་པའི་བདེན་སྤྱོད་ཉིད་ཀྱང་མ་གྲུབ་
 པའི་ཕྱིར་རོ། ཇེ་དག་གི་མཐའ་དབྱེད་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་བདེན་པས་སྤྱོད་མི་སྤྱོད་གཉིས་ཀར་ཡང་བཟུང་

དུ་མི་རུང་སྟེ། རེ་རེ་བར་བཟུང་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་ཀ་མིན་པར་ཡང་བཟུང་དུ་མི་རུང་སྟེ།
གཉིས་ཀ་མིན་པ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་གནས་ལུགས་དཔྱོད་པའི་རིག་ངོར་གྲུབ་ན་དེར་བཟུང་
དུ་མི་རུང་བ་ནི། བདེན་པ་བཀག་པའི་རིགས་པས་ཞེས་ལ། རིག་ངོར་མཐའ་བཞིག་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་
པས་མཐའ་བཞིར་འཛིན་པ་ཐམས་ཅད་བཀག་དགོས་པའི་གནད་ཀྱང་འདི་ཉིད་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་གནས་
ལུགས་དཔྱོད་པའི་རིག་ངོར་བདེན་པ་གྲུབ་པར་ཐལ། དེའི་ངོར་བདེན་སྟོང་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྒྲ་
བ་ནི། འཕགས་པ་རྒྱ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་སྒྲ་རིག་ངོར་དགག་པ་གཉིས་ནས་མ་གོ་བའི་ལུགས་ཡིན་པས་
གོང་དུ་བཀག་ཟིན་ཏོ། །

འོ་ན་རིགས་པ་དུག་ཅུ་པ་ལས། རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་སྒྲོག་ན། །རང་བཞིན་ཉིད་དུ་རབ་
གྲུབ་ཕྱིར།¹⁴⁵ །ཅེས་པ་དང་འགལ་ལོ་སྒྲུམ་ན། དེ་ནི་ཐ་སྙད་དུ་རང་བཞིན་མེད་པ་མིན་ན། རང་བཞིན་
ཡོད་དགོས་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་ལ། ཐ་སྙད་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཡོད་མིན་མེད་མིན་ཁས་ལེན་པ་མིན་པས་
འགལ་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད། མདོར་ན་གནས་ལུགས་ལ་དཔྱོད་པར་བྱེད་པའི་སྒྲོ་ནི་སྒྲ་དོན་འདྲེས་འཛིན་གྱི་
རྟོག་པ་ལས་མ་འདས་པས། མཐའ་བཞིའི་སྒྲོས་པ་གང་རུང་བཟུང་བས་བཞི་པོ་ཅིག་ཆར་དུ་བཀག་
པ་མི་སྲིད་ཀྱང་། རེས་འཛིན་གི་ཚུལ་དུ་སྒྲོས་པ་བཞི་ཆར་ཡང་འགོག་པ་ཡིན་ལ། དེ་དག་གི་དངོས་ལུལ་
དུ་གྱུར་པའི་མཐའ་བཞིའི་སྒྲོས་བྲལ་ནི། བདེན་འཛིན་ཅན་གྱི་སྒྲོ་ལ་ལྟོས་ཏེ། དོན་དམ་བདེན་པ་བཤད་
ཀྱང་། འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་ཟག་མེད་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་པས། རྣམ་གྲངས་པའི་
དོན་དམ་བདེན་པ་འཕྲུལ། དོན་དམ་པ་རྗེས་མཐུན་པ་ཡིན་པར་བཤད་དོ། །

གཉིས་པ་དོན་དམ་བདེན་པ་མཚན་ཉིད་པ་ནི། དེ་ལྟར་སོ་སོའི་སྒྲེ་བོའི་གནས་སྐབས་སུ།
མཐའ་བཞིའི་སྒྲོས་པ་རེས་འཛིན་ཏུ་བཀག་ནས་བསྐྱོམས་པས། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྒྲེས་པའི་ཆོ།
མཐའ་བཞིའི་སྒྲོས་པ་ཅིག་ཆར་དུ་འགགས་ནས་རྟོག་བྱའི་ཆོས་ཉིད་དང་རྟོགས་བྱེད་ཀྱི་སྒྲོ་གཉིས་སོ་
སོའི་མི་སྣང་བར། སྒྲོ་དེ་ཉིད་སྒྲོས་བྲལ་དང་དབྱེར་མེད་པར་མངོན་དུ་གྱུར་བའི་ལུལ་དེ་ཉིད་ལ། དོན་
དམ་བདེན་པ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་བཏགས་པ་ཡིན་གྱི། དེའི་ཆོ་ཡང་དོན་དམ་བདེན་པ་འདིའོ་ཞེས་ཅུང་
ཟད་ཀྱང་བཟུང་བར་བྱ་བ་མེད་དོ། །འདི་ལ་དགོངས་ནས་བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་བྲི་མ་མེད་པ་རྣམས་
ལས། མ་མཐོང་བའི་ཚུལ་གྱིས་མཐོང་། མ་གཟིགས་པའི་ཚུལ་གྱི་གཟིགས་ཞེས་སོགས་མང་དུ་གསུངས་
སོ།¹⁴⁶ །འོ་ན་སྟོང་ཉིད་དེ་ལ་དོན་དམ་བདེན་པར་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་སྒྲུམ་ན། སྒྲིར་སྟོང་ཉིད་

ཅེས་པའི་ཐ་སྟད་ཙམ་ལ་མང་དུ་ཡོད་དེ། ཉན་ཐོས་སྡེ་གཉིས་ཀྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་གིས་སྟོང་པ་ལ་
 སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ཐ་སྟད་བྱེད་དེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། སྟོང་ཉིད་ལྟ་དང་དེ་འགལ་བྱིང་།^{༡༣༧} ཅེས་སོ། །སེམས་
 ཙམ་པས་ནི་གཟུང་འཛིན་རྒྱུ་གཞན་གྱིས་སྟོང་པ་ལ་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ཐ་སྟད་བྱེད་དེ། དེ་ཉིད་ལས། དེ་ཕྱིར་
 གཉིས་སྟོང་གང་ཡིན་པ། །དེ་ནི་དེའི་དེ་ཉིད་ཡིན།^{༡༣༨} ཅེས་སོ། །དབུ་མ་པ་རྣམས་ཀྱིས། བདེན་
 པས་སྟོང་པ་ཙམ་ལ་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ཐ་སྟད་མཛད་པ་དང་། མཐའ་བཞི་ཆར་གྱི་སྒྲོས་པས་སྟོང་པ་ལ་སྟོང་
 ཉིད་ཀྱི་ཐ་སྟད་མཛད་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། དང་པོ་ནི། ཐེག་པ་གསུམ་ཆར་གྱི་བྱན་མོང་དུ་རྟོགས་པར་བྱ་
 བ་ཡིན་ལ། བྱི་མ་ནི་ཐེག་ཆེན་ཁོ་ནའི་བྱན་མོང་མིན་པའི་རྟོགས་བྱ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པོ་དེ་རེ་རེ་ལ་ཡང་
 སྒར་ལྟར་རྒྱུ་མ་ཐུན་པ་དང་། མཚན་ཉིད་པ་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པ་ལས་བྱི་མ་གཉིས་ཆར་དོན་དན་
 བདེན་པ་མཚན་ཉིད་པར་བཞེད་དེ། ལྷགས་འདི་ལ་ཐེག་དམན་འཕགས་པས་ཀྱང་དོན་དམ་བདེན་པ་
 རྟོགས་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོས་ཉིད་དང་། ཆོས་དབྱིངས་དང་། སྒྲོས་བྲལ་དང་། ཟུང་འཇུག་
 ཡིན་ན་མཐའ་བཞི་ཆར་གྱི་སྒྲོས་བྲལ་ཡིན་པ་ཅིག་དགོས་ཏེ། དེ་དག་ནི་ཐེག་དམན་གྱིས་ཟུང་ཟུང་གྱིས་
 མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལས་དབུ་མ་ཐབས་ཤེས་བཟུང་འཇུག་ལ། སྒར་བྱ་སྒྲིབ་གཉིས་ངོས་བཟུང་བ།
 སྟོང་བྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོ་ངོས་བཟུང་བ་དང་གཉིས།

དང་པོ་ནི། སྒར་བཤད་པ་ལྟར་ཐུང་པོ་ལ་དམིགས་ནས་བདེན་པར་འཛིན་པའི་སྟོན་ཆོས་ཀྱི་
 བདག་འཛིན་ཡིན་པས་ཤེས་སྒྲིབ་ཡིན་ལ། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཡིན་ན་བདེན་འཛིན་ཡིན་པས་མ་
 རུབ་སྟེ། མཐའ་བཞིའི་སྒྲོས་པ་བྱི་མ་གསུམ་དུ་འཛིན་པའི་སྟོན་ཆོས་ལ་ཡང་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཡིན་པར་
 བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། བདེན་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་ཆོད་ནས་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་མཛོན་པར་ཞེན་པའི་
 སྟོན་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོས་ལ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདག་འཛིན་
 དེ་ཉིད་། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་གྱི་དངོས་རྒྱ་ལྷན་པ་ཐོགས་མེད་ཡིན་པས་སྐངས་འགའ་ཞིག་ཏུ་ཉན་
 མོངས་པའི་མིང་གིས་བཏགས་པ་ཡང་ཡོད་ལ། ཡང་རྒྱུད་སྒྲར་བྱང་རྒྱབ་ཀྱི་ལེའུ་སྐབས་སུ་ཉན་མོངས་
 ཀྱི་བག་ཆགས་ལ་ཤེས་སྒྲིབ་ཏུ་བཤད་ཅིང་།^{༡༣༩} འཇུག་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། དེ་ལྟར་དུ་གསུངས་པས་
 དེ་ཡང་ཤེས་སྒྲིབ་ཏུ་ཁས་སྒྲུང་བར་བྱའོ།^{༡༤༠} རྒྱུད་སྒྲར་ཡན་ཡོན་གྱི་ལེའུ་སྐབས། འཁོར་གསུམ་རྣམ་

པར་རྟོག་པའི་སྒོ་ཤེས་སྒྲིབ་ཏུ་བཤད་པས།¹⁷⁹ བསྟུན་འདི་ལྟར་འགྱུར་ཏེ། ཤེས་སྒྲིབ་ལ་རྣམ་རྟོག་
མཛོན་འགྱུར་བ་དང་། བག་ཆགས་གཉིས། དང་པོ་ལ་བདེན་འཛིན་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་གཉིས། བྱི་མ་
ལ་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་བག་ཆགས་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་གཉིས་སོ། ཉོན་
སྒྲིབ་ནི་རྒྱད་གྲར་ངོས་འཛིན་ཚུལ་གཉིས་བྱུང་བ་ནི་དོན་གཅིག་ཏུ་སྒྲུང་ཞིང་། གྲུ་སྒྲུབ་ཡཔ་གྲས་ཀྱི་གཞུང་
རྣམས་ལས་ཀྱང་། གང་ཟག་ལ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་དང་། དེའི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་
ཅ་ཉོན་དང་ཉེ་ཉོན་རྣམས་ལ་གསུངས་པ་རྣམས་དོན་གཅིག་ཏུ་སྒྲུང་བས་ཉོན་མོངས་པ་ས་བོན་དང་
བཅས་པ་རྣམས་ལ་ཉོན་སྒྲིབ་ཏུ་འཛོག་པ་ལ་ནི་བྱམས་པ་དང་། གྲུ་སྒྲུབ་གཉིས་དགོངས་པ་གཅིག་ཏུ་
སྒྲུང་ངོ་།

གཉིས་པ་སྒྲོང་བྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོ་ངོས་བཟུང་བ་ནི། ཉན་ཐོས་སྡེ་གཉིས་ཀྱིས་ཕུང་པོ་བདེན་
མེད་དུ་མ་རྟོགས་ཀྱང་། ཕུང་པོའི་སྟེང་དུ་གང་ཟག་གི་བདག་བཀག་པའི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པས། ཐེག་
པ་གསུམ་ཆར་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་འདོད་པས་ཐེག་པ་གསུམ་ལ་ལྷ་བའི་བྱད་པར་མི་བཞེད་དོ།
སེམས་ཙམ་པས་ལྷ་བ་དེས་ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་ཀྱང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་
བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་ལ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སྟོང་གི་དེ་བཞིན་ཉིད་རྟོགས་དགོས་པས། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་ལྟ་
བའི་བྱད་པར་ཡོད་ཀྱང་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ལ་ལྷ་བའི་བྱད་པར་མི་བཞེད་དོ། །དབུ་མ་པའི་
ལུགས་ལ། བྱམས་པ་དང་། གྲུ་སྒྲུབ་གཉིས་ཆར་དགོངས་པ་མཐུན་པར་ཐེག་པ་གསུམ་ཆར་གྱི་བྱང་ཆུབ་
ཐོབ་པ་ལ། ཕུང་པོ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་ཤིང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་ལ་མཐའ་བཞིའི་སྒྲིས་པ་
དང་བྲལ་བའི་སྒྲིས་བྲལ་རྟོགས་དགོས་པས། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་ལ་ལྷ་བའི་བྱད་པར་གིན་ཏུ་ཆེ་ཞིང་། ཉན་
ཐོས་ཀྱིས་གཟུང་བ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་བཏགས་པ་ཙམ་ཡང་མི་དམིགས་པར་མ་རྟོགས་ལ། རང་སངས་
རྒྱས་ཀྱིས་དེ་རྟོགས་པས། དེ་གཉིས་ལ་ཡང་ལྷ་བའི་བྱད་པར་ཡོད་དོ།

འོན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེས་ཕུང་པོ་ལ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་
སྒྲུང་ལུས་པར་འགྱུར་རོ་སྟམ་ན། ཕུང་པོ་བདེན་མེད་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་གཙོ་བོར་མི་བྱེད་པར། གང་ཟག་
བདེན་མེད་འཛིན་སྟངས་གཙོ་བོར་བྱེད་པས་སྒྲིན་མེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་རང་རྒྱལ་གྱི་མཐོང་ལམ་པར་
ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་ཀྱང་གཟུང་བ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་བདེན་པར་མེད་པ་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་གཙོ་བོར་བྱེད་
པས། བཟུང་བ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ལ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་སྒྲིང་ལུས་པ་ཡིན་གྱི་དེ་ལས་

གཞན་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་སྤྲོད་མི་རུས་སོ། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གྱིས་མཐའ་བཞི་
 ཆར་གྱི་སྒྲོས་བྲལ་འཛིན་སྤངས་ཀྱི་གཙོ་བོར་བྱེད་པས། ཤེས་སྒྲིབ་མཐའ་དག་སྤྲོད་རུས་པའི་གནད་ཀྱང་
 དེ་ཉིད་ཡིན་ནོ། ཉན་རང་གིས་བདེན་མེད་རྟོགས་པ་ནི། ཁྲུ་སྐྱབ་ཡབ་སྐུས་ཀྱི་གཞུང་ལས་ལན་མང་
 ཏུ་བཤད་ཅིང་། མངོན་རྟོགས་རྒྱུ་གྱི་དབྱ་ཞབས་ན་ཐེག་པ་ཆེ་རྒྱུ་ལྟ་བུའི་ཁྱད་པར་བཤད་པ་མང་ཏུ་
 ཡོད་ཀྱང་། བདེན་མེད་རྟོགས་མ་རྟོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་འབྲེད་པ་ནི་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་སྣང་བས། དེ་གཉིས་
 དགོངས་པ་གཅིག་ཏུ་མངོན་ནོ། གཤམ་ཏེ་དངོས་པོར་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་བཤད་
 པས་བདེན་མེད་རྟོགས་མ་རྟོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དོ་སྐྱུམ་ན་དེ་ནི་མ་དེས་ཏེ། བཏགས་པའི་དངོས་པོར་
 མངོན་པ་ཞེན་པ་ནི། དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་སྒྲོས་བྲལ་མ་ཤེས་པའི་དོན་ཡིན་པས་བདེན་མེད་མ་
 རྟོགས་པའི་དོན་མིན་ནོ།

མཚུངས་མེད་ཆོས་རྗེའི་ཞལ་སྤྲུ་ནས། ཉན་རང་གི་ཡུང་པོ་བདེན་མེད་མ་རྟོགས་པའི་ཤེས་
 བྱེད་དུ། རྟག་ཏུ་ཁམས་གསུམ་བདག་མེད་རྗེས་མེད་ཅིང་། བྱེད་པོར་རང་དབང་མེད་པར་རྒྱུས་ལྷས་
 བས། རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་བཟོད་པ་གང་བསྒྲོམ་པ། རྟེན་གཤམ་འགྲོ་བ་ཀྱང་ལས་ཐར་བར་འགྱུར།^{༡༩}།
 ཅེས་གསུངས་པ་འདི་དྲངས་ཀྱང་། ཡུང་འདི་བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་ཡུང་དུ་རྗེ་ཉིད་ཀྱང་བཞེད་དགོས་
 པ་འདྲ་སྟེ། ཡུང་འདིས་ཁམས་གསུམ་རྗེས་མེད་རྟོགས་པར་བསྐྱན་ཅིང་། རྗེས་འཛིན་རྟོག་པ་བདེན་
 འཛིན་ཡིན་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པའི་ཕྱིར་རོ། མདོར་ན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྟོགས་བྱའི་གཙོ་བོ་ནི་གང་ཟག་
 གི་བདག་མེད་ཡིན་ལ། དེ་རྟོགས་པ་ལ་ཡུང་པོ་ལ་བདེན་པར་འཛིན་པ་བཀག་དགོས་ཏེ། ཡུང་པོ་ལ་
 བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་ནི་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་གྱི་དངོས་རྒྱ་རུས་པ་ཐོགས་མེད་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་རོ། རང་རྒྱལ་རྟོག་བྱའི་གཙོ་བོ་ནི། བཟུང་བ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་བདེན་པར་མེད་པ་ཡིན་ལ། ཐེག་
 ཆེན་གྱི་རྟོགས་བྱའི་གཙོ་བོ་ནི་གཉིས་འཛིན་གྱི་སྒྲོས་པ་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བ་ཡིན་པས་ལྟ་བུ་ཁྱད་
 པར་ཤིན་ཏུ་ཆེདོ།

གཤམ་ཏེ་མདོ་སྤྲེ་ས་བརྩུ་པ་ལས། ས་བདུན་པ་མ་ཐོབ་བར་དུ་ཉན་རང་དགྲ་བཙམ་སྟོའི་
 སྟོབས་གྱིས་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་མི་རུས་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེན།^{༢༠} དེའི་དོན་ཁོ་བོས་བཤད་
 པ་འདི་ཁོ་ནར་ལྟར་སྤང་སྟེ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་ས་བདུན་པ་འདི་ལ་གནས་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་
 དཔའི་ནི་རང་གི་ཡུ་ལ་ཤེས་པའི་ཆེ་བ་ལ་གནས་པས་ཀྱང་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱ་བ་

ཐམས་ཅད་ལས་ཤིན་དུ་འདས་པ་ཡིན་ནོ།^{༡༥} ཞེས་གསུངས་ལ། དེའི་དོན་ནི། རང་གི་ཡུལ་ནི་ཐེག་
 དམན་ལ་མེད་པའི་ཐེག་ཆེན་བྱམ་མོང་མིན་པའི་ཡུལ་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་སྒྲོས་བྲལ་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ།
 དེ་ཤེས་པ་ལ་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་ཤེས་པ་ནི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་སྦྱར་ན་ཡང་ཡོད་ལ། དེའི་སྒྲོ་ནས་ཉན་
 རང་ལས་བྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ནི། རྣམ་པ་མངོན་ཞེན་ལ་སོགས་འགོག་^{༡༦} ། ཅིས་པའི་སྐབས་སུ་
 བསྟན་ལ། དེ་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་དུ་ཡོད་ལ། དེའི་སྒྲོ་ནས་བྱད་པར་དུ་
 འཕགས་པ་ནི། གང་གི་ལམ་ནི་གཞན་དག་ལས། །བྱད་དུ་འཕགས་པས་བྱད་པར་ལམ།^{༡༧} ། ཞེས་
 པའི་སྐབས་སུ་བསྟན། དེའི་ཆེ་བ་ནི་མཚན་འཛིན་མཐའ་དག་འགོག་པའི་རྒྱས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་སྒྲོ་ནས་
 ཉན་རང་ཟེལ་གྱི་གནོན་པ་ནི། ས་བདུན་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ཐོབ་སྟེ། ས་བརྒྱད་པ་ཡན་ཆད་དུ་མཚན་
 འཛིན་མངོན་དུ་འགྱུར་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་རང་གི་ཡུལ་དང་། དེ་ཤེས་པ་དང་། དེའི་ཆེ་བ་
 དང་། ཤིན་ཏུ་ཞེས་པའི་ཚིག་ལྟེན་ལུས་པ་ཤེས་ན། ལུང་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་ལྟ་བུའི་བྱད་
 པར་མེད་པའི་ལོག་རྟོག་མི་འབྱུང་ངོ་། །ཁོ་བོས་ནི་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་དང་། མདོ་སྟེ་ས་བརྒྱུ་བ་དང་།
 མངོན་རྟོགས་རྒྱན་དང་། འཕགས་པ་ཁྲ་སྦྱབ་གྱི་གསུང་གནད་གཅིག་ཏུ་གོ་ཞིང་དགོས་པའི་དབང་གིས་
 ཐ་སྙད་ཆུང་ཟད་མི་འདྲ་བ་མཛད་པ་ནི་ཡོད་དེ། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་སྐབས་སུ་ཐེག་ཆེན་བྱམ་མོང་མིན་
 པའི་ལམ་གཙོ་བོར་འཆད་པས། སྒྲོས་བྲལ་རྟོགས་པ་ལ་ཚོས་གྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པར་བྱས་ནས། དེ་
 ཉིད་ཉན་རང་ལ་མེད་པར་གསུངས་ལ། འཕགས་མཚོག་ཁྲ་སྦྱབ་གྱིས་ཐེག་པ་གསུམ་ཆར་གྱིས་རྟོགས་
 བྱའི་སྒྱེ་མེད་གཏན་ལ་དབབ་པས་དེ་ཙམ་ལ་ཚོས་གྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པར་བྱས་ནས་དེ་ཐེག་པ་
 གསུམ་ཆར་ལ་ཡོད་པར་གསུངས་སོ།།

གསུམ་པ་འབྲས་བུ་དབུམ་སྒྲིག་གིས་བྱང་འཇུག་ནི། གཞན་དུ་རྒྱས་པར་འཆད་པར་འགྱུར་རོ།།

གསུམ་པ་ཡིད་ཆེས་པའི་ལུང་དང་སྦྱར་བ་ནི། རང་ལུགས་མདོར་བསྐྱས་པ་འདི་དག་ནི། རེ་
 རེ་བཞིན་དུ་གཞུང་ཁུངས་བྱུང་རྣམས་དང་སྦྱར་བར་བྱ་དགོས་ཀྱང་། མང་པས་འཛིགས་ནས་འདིར་མ་
 སྒྲོས་ལ། ཉེ་བར་མཁོ་པ། རྣམ་གངས་པ་དང་། རྣམ་གངས་མིན་པའི་དོན་དམ་བདེན་པ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་
 བ་དང་། མཐའ་བཞིའི་སྒྲོས་བྲལ་གཉིས་ལུང་དང་སྦྱར་ན།

དང་པོ་ནི། སྒྲོབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྟིང་པོས། གང་གི་ཕྱིར་སྒྱེ་བ་ལ་སོགས་བཀག་པ་ཡང་། ཡང་།

དག་པར་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་རྟོག་པའི་དངོས་པོ་བཀག་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ཡང་དག་པ་དང་མཐུན་
པའི་བྱིར། རོན་དམ་པ་ཡིན་པར་ཁོ་བོ་ཅག་གྲང་འདོད་དོ། །གཞན་དག་ནི་ཡང་དག་པ་ཁོ་ནར་འཛིན་
པས། ཡང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསྐྱེད་པའི་དོན་རྟོ། །དེ་ཡང་རིགས་པས་དབྱུང་ན་ཀུན་རྫོང་པ་ཁོ་ན་སྟེ། ཅིའི་བྱིར་
ཞེན་དགག་བྱ་ཡོད་པ་མིན་པས། ཡང་དག་ཏུ་ན་བཀག་མེད་གསལ།^{༡༧} །ཞེས་དང་། ཞི་བ་མཆོས།
སྐྱེ་བ་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་ཡང་དག་པའི་ཀུན་རྫོང་པ་ཏུ་གཏོགས་པ་ཡིན་དུ་བྱིན་གྲང་། དམ་པའི་དོན་དང་
མཐུན་པའི་བྱིར། །འདི་ནི་དམ་པའི་དོན་ཅས་བྱ། །ཡང་དག་དུ་ན་སྒྲོས་པ་ཡི། །ཆོགས་རྣམས་ཀུན་ལས་
དེ་གོལ་ཡིན། །རོན་དམ་པ་ནི་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་དང་སྐྱེ་བ་དང་མི་སྐྱེ་བ་དང་སྟོང་པ་དང་མི་
སྟོང་པ་ལ་སོགས་པ་སྒྲོས་པའི་བྱ་བ་མཐའ་དག་སྤངས་པའོ། །སྐྱེ་བ་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་ནི། དེ་ལ་
འཇུག་པ་དང་མཐུན་པའི་བྱིར་རོན་དམ་པ་ཞེས་ཉེ་བར་འདོགས་སོ།^{༡༨} །ཞེས་དང་། དཔལ་ལྷན་ལྷ་
བས་རིགས་པ་དུག་ཏུ་པའི་འགྲེལ་པར། བདེན་པ་གཉིས་སུ་འཛོག་པ་ནི་འཛིག་རྟེན་པའི་སྒོ་ལ་སྟོས་ནས་
འཛོག་གོ།^{༡༩} །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། འདི་རྣམས་ལ་དགོངས་ནས། རྗེ་བཙུན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་
དང་། ལྷ་སྒྲོམ་ཤེས་རབ་རྟོ་རྗེ་དང་། མཁས་པ་རེ་མའད་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གྲང་། འདི་བཞེན་
དུ་མཛད་པར་སྣང་ངོ་།

གཉིས་པ་སྒྲོས་བྲལ་གྱི་ལུང་ནི། རིགས་ཆོགས་དང་བསྟོད་ཆོགས་རྣམས་ལས། མང་དུ་
གསུངས་པ་རྣམས་ནི་འདིར་མ་བྲིས་ལ། འཕགས་པ་བདེན་པ་གཉིས་ལ་འཇུག་པ་ལས། ལྷ་འི་བྲུག་ལ་
ཉེ་དོན་དམ་པར་ན་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལུས་དང་། དག་དང་། ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་ན་ནི། དེ་
དོན་དམ་བདེན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་གངས་སུ་མི་འགོ་སྟེ། ཀུན་རྫོང་གི་བདེན་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །འོད་
གྲང་ལྷ་འི་བྲུ་དོན་དམ་པ་ན་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ནི་ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་ལས་འདས་པ། བྱེ་བྲག་མེད་
པ། མ་སྐྱེས་པ། མ་འགག་པ། སྐྱ་བར་བྱ་བ་དང་། སྐྱ་བ་དང་། ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་། ཤེས་པ་དང་བྲལ་
བའོ། །ལྷ་འི་བྲུ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་དང་ལྷན་པ་ཐམས་ཅད་མཁུན་
པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་བར་ལས་འདས་པ་ཡིན་ཉེ། རི་ལྷ་ར་དོན་དམ་པའི་བདེན་པའོ་ཞེས་བརྗོད་པ་
ལྷ་ར་ནི་མིན་ནོ།^{༢༠} །ཞེས་དང་། འོད་སྤང་གིས་ཁུས་པའི་མདོ་ལས། འོད་སྤང་གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་
ལྷ་བ་ནི་རི་རབ་ཅམ་ལ་གནས་གྲང་སྤེ། མདོན་པའི་ར་རྒྱལ་ཅན་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་ལྷ་བ་ནི་དེ་ལྷ་ར་མིན་
ནོ། །དེ་ཅིའི་བྱིར་ཞེན། ལྷ་བར་གྱུར་པ་ཐམས་ཅད་ལས་ངས་པར་འབྱེན་པ་ནི། སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་གྲང་།

སྟོང་པ་ཉིད་ཁོ་ནར་ལྷ་བ་དེ་ནི་གསོར་མི་རུང་ཞེས་ངས་བཤད་དོ།^{༡༡} །ཞེས་དང་། ཉི་ཁྱི་ལས་གཟུགས་
 སྟོང་ཞེས་བྱ་བར་མངོན་པར་ཆགས་ཤིང་གནས་ཏེ་འདུ་གཤེས་པ་དང་། ཚོར་བ་དང་། འདུ་གཤེས་དང་།
 འདུ་བྱེད་དང་། རྣམ་པར་གཤེས་པ་སྟོང་ཞེས་བྱ་བར་མངོན་པར་ཆགས་ཤིང་གནས་ཏེ་འདུ་གཤེས་པ་ནི་བྱང་
 ལྷ་བ་སེམས་དཔལ་ཆེན་པོའི་མཐུན་པའི་ཆོས་ལ་སྟེན་པ་སྟེ། སྟོན་དུ་འགྱུར་རོ།^{༡༢} །ཞེས་དང་། འབུམ་
 ལས། སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བར་ཡང་མ་གྲུབ་བོ། །སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བར་ཡང་མ་འཛིན་ཅིག་^{༡༣}།
 ཅེས་སོ།།

ཆད་ལྷ་ཡིན་ན་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་མེད་པར་འཛིན་པས་མི་བྱུང་པའི་ལུང་ནི། ཏྲ་སྒྲིག་བྱང་ལྷ་བ་
 སེམས་དཔལ་ཆུང་པའི་མདོ་ལས། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ལགས་ན། ཆད་པ་ཐལ་བར་
 མི་འགྱུར་ལགས་སམ། བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱིས་བཀའ་སྤྱུལ་པ། རིགས་གྱི་བྱ་ཆད་པར་ལྷ་བ་ནི། ཟུ་
 མཚན་གསུམ་གྱིས་ཆད་པར་ལྷ་བར་འགྱུར་རོ། །ལས་རྒྱ་འབྲས་ལ་སོགས་པ་ཀྱན་རྫོབ་ཉིད་དུ་ཡང་ཡོད་
 པ་འགོག་པ་དང་། མེད་པའི་ཕྱོགས་འབའ་ཞིག་ཏུ་ཞེན་པ་དང་། ཟབ་མོའི་ཆོས་ཀྱི་དོན་མ་རྟོགས་པར་
 སྟོང་པའི་ཞེས་ཆོག་ཏུ་ཞེན་པའོ།^{༡༤} །ཞེས་སོ།།

དེས་ན་གནད་གྱི་དོན་ནི། དབུ་མ་པའི་ལྷགས་ལ་ཐེག་པ་གསུམ་ཆར་ལ་མཐའ་གཉིས་སྤངས་
 པའི་དབུ་མའི་ལམ་རེ་ཡོད་དགོས་པ་ལས། ཐེག་དམན་ལ་ནི་དོན་དམ་དུ་མ་གྲུབ་པས་རྟག་པའི་མཐའ་
 ལས་གྲོལ། ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་ལས་རྒྱ་འབྲས་ལ་བསྐྱར་བ་མི་འདེབས་པས་ཆད་པའི་མཐའ་ལས་གྲོལ་དགོས་
 པ་རིན་ཆེན་གྱི་བྱང་བར་བཤད་ལ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་འདིའི་སྟེང་དུ་ཡང་གནས་ལྷགས་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་ཡོད་
 མེད་ལ་སོགས་པའི་གཉིས་འཛིན་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བའི་ལྷ་བ་བྱད་པར་ཅན་དང་། སེམས་ཅན་ལ་
 དམིགས་པའི་སྟོང་རྗེ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སེམས་བསྐྱེད་གསུམ་ཟུང་འབྲེལ་དུ་བྱས་ནས་བསྐྱོམས་
 པས་འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་པའི་ཆེ། ཆོས་དབྱིངས་སྟོན་བྲས་གྱི་ངང་ལས་མ་གཡོས་བཞེན་དུ་ནམ་མཁའི་
 མཐས་བྱུང་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་འབད་མེད་ལྷན་གྲུབ་ཏུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ།།

གང་གི་ལེགས་གསུང་གསེར་གྱི་བྱར་མ་ཡིས། །སྒོ་གྲོས་རབ་རིབ་རྣམ་པར་སྤངས་ནས་ནི།།
 གནས་ལྷགས་དོན་ལ་ལྷ་བའི་མིག་སྒྱིན་པ། །བརྟེ་ཆེན་སྒྲ་མ་དེ་ཡིས་ད་དུང་སྟོང་ས།།

འཕགས་ཡུལ་མཁས་རྣམས་གྲུབ་མཐའ་རྣམ་བཞེ་ལ། །རང་རང་སྒྲུ་བའི་གྲུབ་མཐའ་སོ་སོར་
 འཛིན། །གངས་ཅན་འདི་ན་ཐམས་ཅད་དབུ་མ་བར། །ཞལ་གྱིས་བཞེས་ཀྱང་རྟག་ཆད་འདི་ལྟར་སྒྲུ།།

འགའ་ཞིག་རྟོགས་ཀྱི་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ནི། རྟག་བརྟན་ཐེར་ཟུག་བདེན་པར་གྲུབ་ཐུང་
 གྱུང་། རྟགས་ལུགས་རྟོགས་པའི་སྒོ་ལ་མི་སྤང་ཞེས། སྤྲོ་བ་འདི་ཡང་ན་བའི་བདུད་ཅི་མིན། རྟའན་
 དག་རང་རྒྱད་སྤྲོ་བའི་སྤྲོས་ཆེན་དང་། བོད་ཡུལ་མཁས་ཤིང་གྲུབ་པའི་གཙོ་ལྷན་གྱིས། དབུ་མའི་
 གནད་ལྷན་ལེགས་པར་མ་རྟོགས་ཞེས། ལྷན་པ་ཀུན་ཏུ་སྤྲུང་བ་འདེབས་ལ་བརྩོན། རྟོན་དམ་གནས་
 ལུགས་སྤྲོང་པའི་ཆད་མཐར་བཟུང་། གྲུ་སྤྲུབ་གཞུང་གི་ལུགས་བཟང་ལས་བྱུང་བའི། བརྟན་པའི་སྤྲོང་
 བོ་མཐའ་བཞིའི་སྤྲོས་བྲལ་ལ། རྒྱ་ནག་ཏུ་གང་ལྟ་བུ་ཡིན་ཅེས་སྤྲོད། རིགས་པས་དབྱུང་པའི་དོན་དམ་
 རྗེས་མཐུན་ལ། རྟོན་དམ་བདེན་པ་མཆོན་ཉིད་པར་འདོད་ཅིང་། རྟའིས་འཛིན་མངོན་ཞེན་མཐའ་དག་
 འགོགས་པ་ནི། འོག་རྟོག་ཡིན་པས་ལུགས་འདི་སྤྲོང་ཞེས་ཟེར། ཐ་སྤྲུག་ཀུན་རྫོབ་སྤྲོ་ཡིས་མ་བཞག་
 པར། མིང་གིས་བཏགས་པ་ཙམ་གྱིས་འཛིན་བྱེད་ཅིང་། ལས་ཀྱི་འབྲས་སུ་ཐུང་དམ་མ་ཐུང་པར།
 བསྐྱེད་ཅེས་རིགས་པས་དབྱུང་ཆོལ་ས་འབྲས་འདོད། རྟའི་ཕྱིར་རང་སྤེའི་ལས་འབྲས་རྟེན་བཀག་ནས།
 གཞན་སྤེའི་ཞིག་དངོས་ལས་འབྲས་རྟེན་དུ་བསྐྱབ། རྟའིས་འཛིན་གཞིག་པར་བྱ་བའི་དངོས་གཅིག་ལ།
 དངོས་འཛིན་དུག་པོ་ལྷག་པར་བསྟན་པར་བྱེད། བྱམས་པ་གྲུ་སྤྲུབ་གཉིས་པོ་མཐུན་པར་ནི། ལས་
 དང་ཉོན་མོངས་རྣམ་རྟོག་ལས་བྱུང་བར། རྟའིས་འཛིན་གསུམ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི། ཉོན་སྤྲིབ་
 ཡིན་པས་ཤེས་སྤྲིབ་རྣམ་རྟོག་མེད། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཡིན་ནམ་མཐའ་བཞི་ཡི། རྟའ་པོ་ཁོ་ནར་
 འཛིན་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་ལམ་གྱི་སྤང་བྱ་ཉིད་ཡིན་པའི། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་མེད་ཅེས་
 སྤྲོ་བར་བྱེད། ཉི་མ་ལྟ་བུའི་ཐེག་ཆེན་ལྟ་བུ་དང་། མེ་ཁྱེར་ཙམ་ཡང་མི་བཟོད་ཉན་ཐོས་ཀྱི། ལྟ་བུ་
 གཉིས་པོ་བྱུང་པར་མེད་སྤྲོ་བའིང་། རྟོགས་པའི་རྣམ་པ་ཉན་ཐོས་ལྷག་པར་འདོད། ཅི་ཕྱིར་ཞེན་སྤང་
 བྱ་བདེན་འཛིན་ཅིག ཉན་ཐོས་རྟོགས་པས་ཆོ་གསུམ་གྱིས་སྤྲོང་ཞིང་། ཐེག་ཆེན་རྟོགས་པས་དེ་ཉིད་
 སྤྲོང་བ་ལ། བསྐྱལ་བ་གངས་མེད་གཉིས་ནི་དགོས་ཕྱིར་རོ། ཐེག་ཆེན་ས་ནི་བདུན་པ་མན་ཆད་དུ།
 ཤེས་སྤྲིབ་སྤྲོང་བ་མི་སྤྲིད་སྤྲོ་བའི། བྱམས་པའི་གཞུང་དང་འགའ་ཆོད་ཉིད་ནི། རྟའ་དོན་ཡིན་ཅེས་
 ཀུན་ལ་སྤྲོགས་པར་བྱེད། དུས་གསུམ་རྒྱལ་བའི་ལམ་གཅིག་ཤེར་ཕྱིན་གྱི། སྤྲོས་དོན་མགོན་པོ་བྱམས་
 པས་བཀྲལ་བ་ལ། རྟའ་དོན་ཡིན་ཅེས་སྤྲོ་བའི་སྤྲོབས་པ་བྱུང་། འདི་ལ་རྗེས་འཇུག་རྣམས་ཀྱིས་ཡིད་
 ཆས་བྱེད། མཐོང་ལམ་མ་ཐོབ་སྤྱེ་བོ་འགའ་ཞིག་གིས། བདེན་པ་མངོན་སུམ་མཐོང་ནས་ཁམས་
 གསུམ་གྱི། ཉོན་མོངས་སྤྲོང་བ་ཡོད་ཅེས་གསང་མཐོར་སྤྲོགས། རྗེས་འཇུག་སྤྱེ་བོས་རྒྱན་ལྟར་དོམ་

པར་བྱེད། །གནས་ལྷགས་དབྱེད་ཆོད་བྱད་བྱའི་ཆོས་ཅན་ནི། །སྤང་དང་མི་སྤང་འདོད་པའི་བྱེད་པ་གིས། །
 ཐལ་རང་གཉིས་ཀྱི་བྱད་པར་བྱུང་བ་ལ། །དེ་དོན་ཅུང་ཟད་ཅམ་ཡང་མ་རྟོགས་པར། །གཞན་གྲགས་
 ཏྲགས་ལ་རང་རྒྱུད་གཏན་ཆོགས་བྱས། །རང་རྒྱུད་ཏྲགས་ཀྱིས་རང་མཚན་སྦྱབ་པར་སྤྲ། །སྤྱན་པོ་མ་
 བསྐྱབས་པ་རྣམས་འདེན་མོད་ཀྱི། །མཁས་པར་སྦྱངས་པར་སྦྱོམ་པའང་འདི་རྗེས་འཇུག། །ཀྱེ་མ་ཀྱི་རྒྱུད་
 སྟིགས་དུས་སེམས་ཅན་རྣམས། །རྒྱ་བོད་མཁས་གྲུབ་རྣམས་ཀྱིས་མགིན་གཅིག་ཏུ། །བཀྲལ་བའི་
 ལམ་བཟང་གསེར་རྒྱན་དོར་ནས་ནི། །རང་བཟོའི་འགལ་དུ་རྒྱན་དུ་བྱེད་པ་མཚར། །འདི་དག་ལྷ་བའི་
 དགོངས་པ་ཡིན་མིན་ཞེས། །རྩོད་འདོད་སྟོལ་བ་ཡོད་ན་ལྷ་བ་ཡི། །འགྲེལ་ཆེན་གསུམ་བོ་དཔང་པོར་
 བྱས་ནས་ནི། །རྩོད་པར་བགྱི་ཡི་མཁུན་དུ་ལྷག་པར་གྱིས། །དེ་ལྟར་མིན་པ་དེང་སང་བྱིས་པ་ཡི། །མགོ་
 བོ་བསྐྱོར་བའི་ཆོག་གི་ཟེར་སྒོས་ལ། །ཁོ་བོ་རྩོད་པ་དག་ནི་མི་བགྱི་སྟེ། །འཇིག་རྟེན་བྱ་བ་སྟོང་པོ་མེད་
 བྱིར་རོ།

རན་རྟོག་རྒྱུད་གིས་སྟོ་གྲོས་མ་དགྲུགས་པར། །གནས་ལྷགས་འབྲུལ་མེད་ཇི་བཞེན་རྟོགས་
 འདོད་ན། །ཐ་སྤྱང་མ་བཞེན་དོན་དམ་མི་རྟོགས་པས། །ཐ་སྤྱང་ཀྱན་རྫོབ་སྤང་བ་འདི་དག་ཀྱན། །ཡོད་
 མེད་ཡིན་མིན་ལ་སོགས་འཇིག་རྟེན་ན། །ཇི་ལྟར་གྲགས་པའི་ཀྱན་རྫོབ་མ་བསྐྱབ་པར། །མ་བརྟགས་
 གཅིག་ཤར་ཉམས་དགའི་རྩལ་དུ་ནི། །ལས་འབྲས་སྤང་དོར་རྩལ་བཞེན་ཉམས་སུ་ལོང་། །སྤྱིད་གསུམ་
 མཁོར་བའི་སྟུག་བསྐྱལ་རྒྱར་གྱུར་བའི། །བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་ཡུལ་བདེན་པ་ནི། །གཞུང་ནས་
 བཤད་པའི་རིགས་པས་བཅའ་བྱས་ནས། །མ་རྟེན་སྟོང་པའི་དོན་ལ་ངེས་ཤེས་བསྐྱེད། །བདེན་མེད་
 རྟོགས་པས་རང་འཛིན་ཁེགས་པ་ཡི། །ལྷ་བ་འདི་དང་དགེ་སྤྱིག་སྤང་དོར་ལ། །རྩལ་བཞེན་བསྐྱབ་པའི་
 སྟོན་པ་ཟུང་འཇུག་ན། །ཐེག་པ་དམན་པའི་བྱང་རྩལ་ཐོབ་གྱུར་གྱང་། །སྤྱོད་བྱང་རྩལ་བསྐྱབ་པའི་ལྷ་
 བ་ལ། །སྟོང་པར་ཞེན་ན་ཆད་པའི་མཐར་ལྷུང་བས། །སྟོང་དང་མི་སྟོང་བདེན་པ་ཡོད་མེད་སོགས། །
 གཉིས་འཛིན་སྟོས་པ་མཐའ་དག་བཀག་པར་གྱིས། །གནས་ལྷགས་དབྱེད་པའི་སོ་སྟེའི་སྟོ་གྲོས་ཀྱིས། །
 མཐའ་བཞེའི་སྟོས་པ་གཅིག་ཆར་མི་ཁེག་གྱང་། །ངེས་འཛིན་རྩལ་གྱིས་བཞེ་ཆར་བཀག་ནས་ནི། །
 རྩལ་བཞེན་བསྐྱོམས་པས་མཐོང་ལམ་སྟེས་པའི་ཆོ། །གནས་ལྷགས་མཐའ་བཞེའི་སྟོས་པས་དབེན་པ་
 དང་། །རྟོགས་བྱེད་སྟོ་གཉིས་གཉིས་སུ་དབྱེར་མེད་པར། །སྟོ་ཉིད་སྟོས་བྲལ་རང་དུ་ཐིམ་པ་ལ། །ལྷ་བ་
 ཆོས་དབྱིངས་མཐོང་བའི་ཐ་སྤྱང་མཛད། །འདི་དང་རྫོགས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ། །ཆོས་དབྱིངས་

རྟོགས་པའི་དམིགས་རྣམས་བྱང་པར་མེད། རྟེན་འབྲེད་པའི་ཡེ་ཤེས་བརྟེན་པ་ལ། རྟོགས་སངས་
རྒྱུ་སྟོ་རྒྱུ་མཆོར་སྟེན་ཞེས་གསུངས། རི་སྐད་བཤད་པའི་གཉིས་སུ་མེད་སྟོ་དང་། རི་དབང་རྒྱལ་པོ་
ལྷ་པོ་བརྟན་མེས་བསྟེན་དང་། རྟོགས་མཐས་གཏུགས་པའི་སྟོང་རྩེ་རྣམས་པ་གསུམ། ཟུང་འཇུག་ཆུ་
བོའི་རྒྱུ་ལྷ་པོ་སྟོང་པའི་མཐུས། སྟོ་བྱར་དྲི་མའི་སྟོང་ཆོགས་བྲལ་བའི་ཆོ། སངས་རྒྱུ་ཉི་མ་ཤར་
བའི་ཐ་སྟོང་མཛད། རྟེན་ཆོ་ཤེས་དང་ཤེས་བྱ་མ་ལུས་པ། ཡེ་ཤེས་དེ་ཡི་ངོ་པོ་ལས་གཞན་མེད། རྟེ་
རྟེན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྟོང་ལས། ཆོས་རྣམས་རྣམས་པ་ཀུན་ཏུ་རྟོགས་བྱང་ཆུབ། གསུངས་ཕྱིར་རོ་
མི་ཞིས་པ་རོ་མཆོག་ཏུ། སྟོང་པ་ལ་སོགས་དག་སྟོང་འབའ་ཞིག་གསུངས། རྟེན་ཆོ་སྟོང་བྲལ་ཟུང་འཇུག་
ངང་ཉིད་ལས། མ་གཡོས་བཞེན་ཏུ་གསུལ་བྱའི་སྟོང་པ་དང་། རི་ལྷ་པོ་འཆོས་པར་ཡིད་བཞེན་ནོར་
བྱ་དང་། དབག་བསམ་ཤིང་ལས་དགོས་འདོད་འབྱུང་བ་བཞེན། རྣམ་རྟོག་ཀུན་སྟོང་འབད་ཚུལ་མེད་
བཞེན་བྱ། སེམས་ཅན་ཁམས་དང་ནམ་མཁའ་མ་ཞིག་བར། མཐའ་ཡས་འགྲོ་བའི་ཕན་བདེའི་གཞིར་
གྱུར་པའི། བྱིན་ལས་རྒྱུ་མི་འཆད་པར་འབྱུང་བར་འགྱུར། ཐེག་པ་མཆོག་གི་ལྷ་པོའི་གནས་རྣམས་
ལ། རྟོག་ཆད་སྟོང་པའི་ལོག་རྟོག་ཀུན་བསལ་ནས། འབྲུལ་མེད་གནས་ལུགས་རི་བཞེན་གསལ་བྱས་
པའི། དག་བ་གང་དེ་མཁའ་མཉམ་འགྲོ་ལ་སྟོན། བདག་ཀྱང་དེར་ནས་བྱང་ཆུབ་མ་ཐོབ་པར།
འབྲུལ་མེད་ལས་བཟང་སྟོན་པའི་ཡོངས་འཛིན་དེས། རྟེན་སུ་བཟུང་ཞིང་ཆུལ་བཞེན་མཉེས་བྱས་ཏེ།
ཡང་དག་གདམས་པའི་དབལ་ལ་སྟོང་པར་ཤོག ཆོ་འདིར་དམ་ཆོས་སྒྲུབ་ཅིང་བཤད་པ་ཡི། འགལ་
རྒྱུན་བར་ཆད་མཐའ་དག་ཉིར་ཞི་ནས། རྒྱལ་བས་བསྟན་པའི་མཐུན་རྒྱུན་ཀུན་ཆད་སྟེ། བདེ་
གཤེགས་བསྟན་པ་ཕྱོགས་བཅུར་རྒྱུ་བྱེད་ཤོག། །

ལྷ་པོའི་ཤེན་འབྲེད་ཐེག་མཆོག་གནད་ཀྱི་རྒྱ་ཟེར་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི། ཐོག་མ་བཀའ་དྲིན་
མཉམ་མེད་ཀུན་མཁྱེན་སངས་རྒྱུ་འཕེལ་གྱི་བྱུང་བའི་གཞུང་ལུགས་མཉམ་ཅིང་། རྟེན་བཅུན་
གོང་མ་དོ་རྟེན་འཆང་དང་མི་གཉིས་པའི་ཐུགས་མངའ་བ་དེ་དག་གི་གསུང་རབ་ཀྱི་སྟེང་དུ་མཆོན་བཞེད་
པར་དཀའ་བ་རྟེན་མུས་པ་ཆེན་པོའི་གསུང་གིས་བདེ་སྟོང་པའི་སྟོན་མེ་གཟུང་སྟེ། འཕགས་མཆོག་གྲུ་སྒྲུབ་
ཡབ་སྲས་ཀྱི་གཞུང་ལ་བལྟས་ཆོ་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་ལ་ངེས་ཤེས་སྟེན་ནས་གཞན་ལ་སྟོན་པའི་ཡི་གེ་
བྱ་བ་འདོད་པ་ན། བདག་ཅག་གི་དབལ་ལ་ལྷན་སྒྲུབ་དམ་པ་མདོ་རྒྱུད་རྒྱུ་མཆོའི་ཕ་རོལ་དུ་སོན་པ་གྲུང་དུ་
ཤེས་རབ་བཟང་པོའི་ཞལ་སྒྲུབ་ནས། ཐོག་མར་ལྷ་པོའི་ཤེན་འབྲེད་མདོར་བསྟུན་པ་གཅིག་གིས་ཞེས་

བཀའ་གནང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤུག་ཉི་དག་སློང་བསོད་ནམས་སེངྒེས། ས་པོ་བྱི་བ་ལོའི་རྒྱལ་ལྷ་བའི་
 ཆོས་བཅུ་བདུན་(བཅུག་སྐུ་ཞེས་པའང་སྣང་ངོ་)ལ་དབུ་བཅུག་ས་ཉི་ཉི་ཤུའི་ཉིན་ཉ་ནག་གསེར་གླིང་གི་དགོན་
 པར་སྐྱར་བའི་ཡི་གེ་པ་ནི་མགོན་པོ་དབང་ལྷག་གོ། །འདིས་ཀྱང་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་དར་རྒྱས་སུ་བྱེད་
 རུས་པར་གྱུར་ཅིག་དགའོ། །སམ་མཁྱེན་ལམ། །

॥

༡༡༡། འདྲུ་མའི་བྱང་ཚུལ་རྣམ་པར་བཤད་པའི་གཏམ་ ཡིད་བཞིན་ལྷན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།།

ཤུག་མཆོག་ལྷན་དྲི་མེད་ལེགས་པའི་སྒོ་གོས།

༡༡༡། ཁྱོད་གེ་ལེགས་སུ་བྱ་བ་གྲུབ་པར་གྱུར་ཅིག ཆོས་དབྱིངས་དག་པའི་མཁའ་ལས་མ་འཕྲོས་
པར། མི་འཇིགས་རྣམ་བཞིའི་གིང་རྟ་ལ་ཆིབས་ནས། སྟོང་གསུམ་ཞིང་དུ་ཉི་བཞིན་རྟག་འཆར་བ།།
བྱུང་དབང་ཉི་མ་ཆེན་པོར་ཐུག་འཆལ་ལོ། སྟེང་རྗེའི་ཆ་ཤས་བསགས་པའི་སྒྲ་བ་ནི། མཆོན་མོའི་
མགོན་པོར་ནམ་ཡང་འཆར་བཞིན་དུ། བདེན་དོན་བརྟུག་ཉིས་བདག་པོའི་ལང་ཆོ་ཡིས། ས་ཆེན་ཉིན་
མོར་མཛད་པས་རྟག་སྤངས་གིག།

ཅེས་མཆོད་པར་བརྗོད་པ་སྟོན་དུ་བཏང་ནས། གང་ཡང་འདི་ན་སྟན་པར་གྲགས་པའི་
གདུགས་དཀར་ཐིག་ལའི་བསིལ་ཡབ་གཅིག་གིས་སྤིང་བ་གསུམ་པོ་མཐའ་དག་ཁེབས་པར་མཛད་
པས། མཐའ་ཡས་པའི་འགོ་བ་རྣམས་ལ་ཕན་བ་དང་བདེ་བའི་ཉི་བར་འཆོ་བ་ཆེན་པོ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་དུ་
འཇུག་པར་བྱེད་པ་པོ་ནི། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས། མཉམ་མེད་
ཤུག་རྒྱལ་པོ་དེ་ཁོ་ནའོ། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ན། དེ་ཡི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་མ་ལུས་པའི་སྟིང་པོ་དང་ཉིང་
ཁྱར་གྱུར་བ་ནི། དབྱུ་མའི་ལམ་ཞེས་ཀུན་ལ་གྲགས་པ་འདི་ཡིན་ལ། དེའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་མདོ་ཙམ་
ཞེས་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ལ། རྒྱལ་བ་མཆོག་གི་སྤོན་ལས་དབང་པོའི་བཀའ་གནང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ན།
འཆད་པར་འགྱུར་བ་འདི་ཙམ་ཞེས་འབྲི་བ་ལ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་དོ་ཞེས་བཤད་པར་དམ་བཅས་ཏེ།

འདི་ལྟར་བཤད་པ་ལ་དོན་གསུམ་སྟེ། དབྱུ་མའི་མཆོན་ཉིད། མཆོན་བྱའི་སྒྲ་བཤད་པ།
མཆོན་གཞིར་བརྟུན་དབྱེ་བའོ། འདར་པོ་ནི། མཐའ་གཉིས་རྣམ་པར་སྤང་བའི་ལམ་མོ།།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ཏེ། མཐའི་ངོས་འཛིན་གང་ཡིན་པ་དང་། ལམ་གྱི་དང་། དེ་ལྟར་ངོས་
ཟིན་པས་དབྱུ་མ་ཉིད་དུ་གྲུབ་པའོ། འདར་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། སྤྱི་ཙམ་ནས་དང་། སྤྱབས་སུ་བབ་པ་དང་།
དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་རྣམས་སོ།།

དང་པོ་ལ། ཕྱི་རོལ་བ་དང་། ཆོས་འདི་བ་དག་གི་ཁྱད་པར་ནི། ལྷ་བ་མཐའ་ལ་གནས་པ་

དང་། དབུས་ལ་གནས་པ་ལས་དང་། སྤྱོད་པ་ཕྱི་རོལ་ལ་ཆགས་པ་དང་། རང་ལ་འཇུག་པ་གཉིས་ལས་
ནི། ལྷ་ལྷེགས་པ་དང་། ཕྱི་རོལ་པ་དང་། དབུ་མ་པ་དང་། རང་པ་ཞེས་བྱའོ། །འདིར་སྐབས་སུ་བབ་པ་
ནི། ལྷ་བའི་བྱད་པར་ལས་ཏེ། ཕྱི་རོལ་པ་དག་ནི། བདག་སོགས་བྱེད་པའི་སྐྱེས་སུ་བཅུ་གཉིས་པོ་ཡོད་
པར་ཁས་ལེན་པ་ཏྲག་སྤྱོད་པ་དང་། ཆོ་འདིར་མཐོང་བའི་བདག་སོགས་ནི་ཡོད་ལ། ལྷ་མ་ནས་འདིར་
འོང་བ་དང་། འདི་ནས་ཕྱི་མར་འགོ་བའི་བདག་སོགས་ཁས་མི་ལེན་པ་ནི་ཆད་སྤྱོད་པ་སྟེ། གྲུབ་མཐའ་
སྤྱོད་པའི་ཕྱི་རོལ་པ་ནི་མཐའ་དག་དེར་འདུས་པས་ན། གྲུབ་ཀྱང་མཐའ་འམ་ལྷ་ལ་ལྷེགས་འཆའ་བས་ན་
ལྷ་ལྷེགས་བྱེད་དོ།

ནང་པའི་དབུ་མ་ལ་གྲུབ་མཐའ་འོག་མ་པ་དག་དང་བྱམ་མོང་དུ་ནི། རར་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་
ཀྱིས་གྲུབ་དུ་བཟུང་བའི་ར་དང་བདག་སོགས་ནི་གདོད་མ་ནས་ཡོད་མ་མྱོང་བའི་བྱིར་ན། ཡོད་པའི་མཐའ་
ནི་ལྷ་ཅི་སྤྱོས། ཡོད་པ་ཞིག་ལ་རིགས་པའི་སྟོབས་སམ། འཛིགས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་གཞན་ཞིག་གིས་
མེད་པར་བྱས་པའང་། མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ན། མེད་པའི་མཐའ་ལས་ཀྱང་གོལ་ལོ། ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ཅི་
ཞེ་ན། བདག་སྤང་གཅིག་དང་ཐ་དད་སོགས་སུ་ཆོལ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ལྷས་བཙལ་བ་ན་མ་རྟེན་པའི་
བྱིར་རོ། ཞེས་པ་སྟེ། རིགས་པ་འདི་ལས་དེ་ལྷར་འདོད་པ་ནི་ནང་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱམ་མོང་རོ། །འོན་
ཀྱང་སྤྱལ་མ་བུའི་སྟེ་པས་ནི། ཏྲག་མི་ཏྲག་གི་བྱད་པར་སྦྱར་ནས་འཆད་དོ། །ཉན་ཐོས་སྟེ་པས་ཆོས་
བདག་གི་མཐའ་སེལ་ཚུལ་ཅུང་ཟད་ཁས་ལེན་པ་ནི། སྤྱི་མཚན་རི་སྟེད་པ་ནི་གདོད་མ་ནས་ཡོད་མ་མྱོང་
བའི་བྱིར་། ཡོད་མཐའ་ལས་གོལ། འབྲུལ་ངོར་ཡོད་ཀྱང་རིགས་པ་ཡང་དག་གམ། རྒྱ་གཞན་གྱིས་མེད་
པར་བྱས་པ་མ་ཡིན་པས་ན་མེད་མཐའ་ལས་ཀྱང་གོལ་ལོ།

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ། སེམས་ཙམ་པ་དང་། གྲུབ་མཐའ་བཞི་ཀའི་རྩེ་མོ་པ་གཉིས་ལས། དང་
པོས་ནི། ཉན་ཐོས་པ་དང་བྱམ་མོང་གི་མཐའ་གཉིས་སེལ་ཚུལ་དེ་གཞིར་བཞག་ནས། ལྷང་མཁན་རང་
གི་སེམས་ལས་མ་གཏོགས་པའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ནས་རྒྱལ་པ་རབ་ཀྱི་བར་གདོད་མ་ནས་ཡོད་མ་མྱོང་
བས་ན། ཡོད་མཐའ་སེལ། ཡོད་མཐའ་བསལ་བ་དེ་ཡང་། རིགས་པ་ལྷ་བུའི་སྟོབས་ཀྱིས་མེད་པར་
བྱས་པ་མ་ཡིན་པས་ན་མེད་མཐའ་སེལ། དེ་ལྷར་བསལ་བའི་དབུ་མ་ནི། གཟུང་བའི་ཆོས་དང་གང་
ཟག་གི་དབང་དུ་བྱས་པའི་མཐའ་གཉིས་སེལ་ཚུལ་དེ་དང་དེས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ལམ་མཐའ་དག་
གོ། །དངོས་པོར་སྤྱོད་པ་འདི་དང་དེ་དག་གིས་ནི། ལྷ་བའི་ཆོ་མཐའ་གཉིས་སེལ་བར་མ་ཟད། སྤྱོད་པའི་

ཆེ་དེ་དག་སེལ་རྟེ། སེམས་ཙམ་པས་ནི་སྒྲིབ་པ་བསོད་ནམས་ཆོག་སྟེ་གི་ཆེ་ཡང་བྱི་རོལ་གྱི་དོན་
ཡོད་པར་ཁས་མི་ལེན་པས་དང་། བྱི་སྒྲིབ་ནི། གང་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་རྩལ་སྤྱོད་ཡིན་གྱིས། བཏགས་
པའི་ཡོད་པ་ཁས་མི་ལེན་པས་སོ།།

གཉིས་པ་སྐབས་སུ་བབ་པ་གྲུབ་མཐའ་བཞི་པའི་མཐའ་གཉིས་སེལ་ཚུལ་ལ་གཉིས་རྟེ། རྣལ་
འབྱོར་སྒྲིབ་པའི་དང་། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྒྲིབ་པའོ།།

དང་པོ་ནི། དུམས་པའི་ཆོས་ལས་གསུངས་པ་ལྟར། བཟུང་བ་དང་། འཛིན་པའི་དངོས་པོ་ནི།
གདོད་མ་ནས་ཡོད་མ་ཐོབ་པའི་བྱིར་ཡོད་མཐའ་སེལ། དེ་ཡང་རིགས་པ་ཡང་དག་གམ་རྒྱ་རྒྱུན་གཞན་
གིས་མེད་པར་བྱས་པ་མ་ཡིན་པས་ན་མེད་མཐའ་སེལ་ལོ། །དེའི་ཤེས་བྱེད་ཀྱང་། སྒར་ཡོད་པ་ཞིག་
བྱིས་མེད་པར་སོང་བ་ཉིད་དུ་ཁས་སྤངས་ན་མེད་པའི་མཐའ་ལ་གནས་པ་སྟེ། འཛིག་རྟེན་པས་ནི་སྒར་
ནོར་རྩལ་ཡོད་པ་ལ་བྱིས་ཟད་པའི་ཆེན་མོར་མེད་དུ་ཁས་སྤངས་པས་རྟག་ཆད་གཉིས་ཀའི་མཐའ་ལ་གནས་
པའོ། །ལྷགས་འདིའི་དབུ་མ་ནི། གཟུང་འཛིན་གྱི་མཐའ་གཉིས་ལས་གྲོལ་བའམ་རང་རིག་རང་གསལ་
པའོ། །ལྷགས་འདིར་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལས་མ་གཏོགས་པའི་ཆོས་གཞན་ཁས་མི་ལེན་པས་ན། སེམས་
ཙམ་པ་དང་བྱང་ཆུ་ལ་ཤིན་ཏུ་ཆེའོ།།

གཉིས་པ་ནི། རི་ལྟ་བུ་དང་རི་སྟེན་པའི་ཤེས་བྱ་མཐའ་དག་གདོད་མ་ནས་ཡོད་མ་ཐོབ་པས་
ན་ཡོད་པའི་མཐའ་སེལ། སྒར་ཡོད་པ་ཞིག་རིགས་པ་འམ་འཕགས་པའི་ཤེས་མཐོང་གིས་མེད་པར་
བྱས་པ་མ་ཡིན་པས་ན་མེད་པའི་མཐའ་སེལ། སུ་ཡང་ཡོད་མ་ཐོབ་པས་ན་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་མཐའ་
སེལ། གང་ལ་ལྟོས་པའི་ལྟོས་ས་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་མི་སྤྱིད་ན། ལྟོས་ཆོས་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའང་ཁས་
ལེན་པར་མི་རུས་རྟེ། ལྟོས་གྲུབ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ཁས་སྤངས་ན་བདེན་གྲུབ་ལས་མ་འདས་པའི་བྱིར་
རི་སྟེན་བཤད་པའི་མེད་མཐའ་སེལ་ཚུལ་མཐའ་དག་ནི། དབུ་མ་པ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་དངས་པའི་མདོ་
ལས། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་སྟོང་པར་བྱེད་གྱི། ཆོས་རྣམས་ཉིད་སྟོང་པ་དང་།¹ ཞེས་སོགས་རྒྱས་
པར་དངས་པའི་དོན་ཡིན་པར་གསལ་ལ།

གསུམ་པ་(དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་)ནི། བོད་བྱི་མ་དག་ཁ་སྟོན་དུ་ཡོད་པའི་བྱིར་མེད་མཐའ་སེལ་ལ།
བདེན་པར་མེད་པའི་བྱིར་ཡོད་མཐའ་སེལ་ལོ། །ཞེས་པ་ནི། ལུང་དང་མ་མཐུན་རྟེ། ལྟ་བུའི་ཆོ་ཡོད་
འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་བསྟོག་དགོས་པ་མ་ཤེས་པ་དང་། ལྟ་བུའི་ཆོ་ཐ་སྟོན་དབང་བཙན་པར་སོང་བ་དང་།

གཉིས་ཡིན་གྱི་མཐའ་མི་སེལ་ན་ལུང་དང་འགལ་ལ། སེལ་ན་ཁས་སྒྲངས་དངོས་སུ་འགལ་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལམ་གྱི་ངོས་འཛིན་གང་ཡིན་པ་ནི། ཡོད་མེད་གྱི་མཐའ་གཉིས་སེལ་དགོས་ན། དེ་ལས་མ་གཏོགས་པའི་ལམ་མི་སྤྲོད་དོ་སྟོམ་པ་ལ། ཉན་ཐོས་པ་དང་། སེམས་ཅམ་པ་དང་། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་པ་དག་གིས་ཀྱང་སྟེ། དེ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་རང་རང་གི་གྲུབ་མཐའ་ལ་གྲགས་པའི་མཐའ་གཉིས་པོ་དེ་དང་དེ་བསལ་བའི་བྱུང་ན། མཉམ་པར་གཞག་པ་དང་རྗེས་ཐོབ་གྱི་ཡེ་ཤེས་རི་སྟེང་ཅིག་ཁས་སྒྲངས་པ་དེ་དང་དེ་དག་ཆོས་ཅན། དབུ་མའི་ལམ་ཡིན་ཏེ། མཐའ་གཉིས་པོ་གང་ལ་ཡང་མི་གནས་པའི་ཐར་པ་ཉིད་དུ་བགྱོད་པར་བྱེད་པའི་གོ་སྐབས་ཕྱེ་བའི་བྱུང་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་དབུ་མའི་ལམ་ནི། རང་གི་དབུ་མའི་ལྷ་བ་དངོས་འཛིན་གྱི་ཆོན་འདྲི་ལྷ་བ་ཞེས་ངོས་འཛིན་པར་མི་རུས། དེའི་ཆོན་མཐའ་མ་སོང་བའི་ཤེས་བྱ་མི་སྤྲོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཡོད་མེད་དང་ཡིན་མ་ཡིན་དང་རིང་ཐུང་ལ་སོགས་པ་འཛིན་ཏེན་པ་དང་། དངོས་སྒྲིབས་པས་པན་ཚུན་སྒྲངས་ཏེ་གནས་པར་ཁས་ལེན་པ་དེ་དག་གོ།

གསུམ་པ་(དེ་ལྷ་རང་ཅིན་པས་དབུ་མ་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་)ནི། དེའི་ཕྱིར་གནས་ཚུལ་སེམས་པ་ལ་ཞུགས་པ་དེའི་ཆོ་ཆོས་ཅན། ཅི་ལ་ཡང་མི་གནས་པའི་མེད་པར་དགག་པ་ཉིད་ལ་དབུ་མ་དང་། ཡུལ་ཅན་གྱི་སྒྲོ་གང་གིས་ཀྱང་ཡུལ་ཅི་ལ་ཡང་མི་གནས་པ་ཉིད་ལ་དབུ་མར་གནས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་ནི་ཐ་སྟོན་བྱ་བ་སྟེ། རི་སྐད་དུ། གནས་མེད་གནས་ཡིན་སོགས་དང་།³ བམ་མཁའ་མཐོང་ཞེས་སེམས་ཅན་ཆོག་དུ་རབ་བརྗོད་པ། བམ་མཁའ་རི་ལྷ་ར་མཐོང་ཞེས་དོན་འདྲི་བརྟག་པར་གྱིས།⁴ ཞེས་སོ། །འདྲི་ལ་ཡང་། ཐལ་རང་གང་རུང་ལ་གྲགས་པའི་རིགས་པ་ཡང་དག་ལས་སྟེས་པའི་ཆད་མ་ཞིག་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་ཏེ། གཞན་དུན་གྲུབ་གྱི་ལུགས་མ་ཡིན་པར་མཁས་པ་བད་མའི་རང་ཚུལ་གྱིས་བཤད་པ་བཞིན་ནོ།། ཐེག་པ་ཀུན་གྱི་ཕྱི་མའི་དབུ་མ་ལ་ནི། མཐའ་གཉིས་བསལ་བའི་བྱུང་ན་དབུ་མའི་ལམ་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལོ་ནས་མྱོང་བར་བྱ་བ་སྒྲོ་ཏོག་གི་ཡུལ་ལས་འདས་པ་ཞིག་སྟེ། ལུགས་དེར་ནི་ཐོས་བསམ་གྱིས་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པའི་ལྷ་བ་དང་། སྒྲོ་མ་པས་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་བྱ་བའི་ལྷ་བའི་ངོས་འཛིན་སོ་སོ་བ་ཉིད་རྟོ་རྟེན་གྱར་དང་། དུས་གྱི་ལོ་རོལ་ལས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ།།

གསུམ་པ་མཆན་གཞིའི་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ་སྟེ། བརྗོད་བྱ་དོན་གྱི་དབུ་མའི་དབྱེ་བ་མདོར་

བསྟན། རྫོད་བྱེད་ཚིག་གི་སྒྲོལ་འབྱེད་རི་ལྟར་བྱང་བས་རྒྱས་པར་བཤད། དེ་དག་གི་སྒྲིབས་སུ་དགག་
སྒྲིབ་ཅུང་ཟད་བཞིས་པས་དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ཏེ། རོ་བོ་ངོས་བཟུང་། དེ་ལུང་ཁུངས་གང་
ནས་བྱུང་བ། གཞན་གྱི་འདོད་པ་རྒྱ་རྒྱུང་བར་བསྟན་པའོ།།

དང་པོ་ནི། གྲུབ་མཐའ་ཀུན་གྱི་ཅེ་མོར་གྱུར་པའི་བརྫོད་བྱ་དོན་གྱི་དབུ་མ་ལ་ངོས་འཛིན་
གཉིས་ཏེ། རྣམ་པར་མ་བརྟགས་པ་སྒྲོལ་པས་ཉམས་སུ་སྦྱོང་བའི་དབུ་མ་དང་། རྣམ་པར་བརྟགས་པ་
མཚན་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་གཙོད་པའི་དབུ་མའོ། །དང་པོ་འདི་ལ་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་དོན་དམ་པ་
བྱང་རྒྱུབ་སེམས་ཀྱི་རྫོ་རྫེ་དང་། ཁམས་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྦྱིང་པོ་དང་། སོ་སོ་རང་རིག་པའི་ཡེ་
ཤེས་ཀྱི་སྦྱོད་ཡུལ་དང་། སྒྲོལ་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཉམས་སུ་སྦྱོང་བྱ་དང་། ཚས་ཀྱི་དབྱིངས་
ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དང་། རྣམ་པ་ཀུན་གྱི་མཚོག་དང་ལྡན་པའི་སྦྱོང་པ་ཉིད་སོགས་སུ་གྲགས་ལ། བྱི་མ་དེའི་
མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས། ཐོས་བསམ་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་བཅད་པའི་སྦྱོང་པ་ཉིད་དང་། ཐ་སྙད་ཀྱིས་བརྟགས་
དོན་བཅུལ་བས་མ་རྟེན་པའི་སྦྱོང་པ་ཉིད་དང་། སྒྲོ་ཡི་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་སྦྱོང་ཉིད་དང་། མེད་པར་
དགག་པའི་སྦྱོང་ཉིད་དང་། སྤང་པོ་རྣམ་བཅད་ཀྱི་སྦྱོང་པ་ཉིད་སོགས་སུ་གྲགས་པའོ།།

གཉིས་པ་ནི། མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་སྒྲ་མ་ཅན་དེ་དག་ནི། བཀའ་འཁོར་ལོ་གསུམ་པའི་མདོ་
དང་། ཐེག་པ་ཀུན་གྱི་ཅེ་མོར་གྱུར་པའི་རྒྱུད་སྟེ་དག་ལས་གསུངས་ལ། མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་བྱི་མ་ཅན་
དེ་དག་ནི། གཙོ་བོར་བཀའ་འཁོར་ལོ་བར་པར་གྲགས་པ་ཤེར་བྱིན་གྱི་མདོའི་དངོས་བསྟན་དང་།
གཞན་ཡང་མདོ་སྟེ་རྒྱ་མ་དག་ལས་ལན་གཅིག་མ་ཡིན་པར་གསུངས་སོ།།

གསུམ་པ་ནི། དབུ་མ་པ་ལ་ལ་དག་རི་རྣམས་ཏུ། སྤང་པོ་རྣམ་དབྱེད་སྦྱོང་པ་ཉིད། །རྒྱ་ཤིང་
བཞིན་དུ་སྦྱིང་པོ་མེད། ། །ཅེས་པའི་ལུང་ཁུངས་སུ་བྱས་ནས། མེད་པར་དགག་པའི་སྦྱོང་པ་ཉིད་དབུ་
མ་མ་ཡིན་པར་སྒྲ་བ་དང་། ཁ་གཅིག་རི་རྣམས་ཏུ། རྣམ་པར་དབྱེད་པའི་དབུང་མི་བཟོད་པའི་བྱིར་ཀུན་
རྫོབ་པོ། །ཞེས་པའི་ལུང་ཁུངས་སུ་བྱས་ནས། སྒྲ་མ་དེ་དབུ་མ་མ་ཡིན་པར་སྒྲ་བ་དག་བྱུང་ཡང་། གཉིས་
ཀ་ཡང་ཁུངས་བྱབ་པའི་ལུང་ལས་གསུངས་ཤིང་། མཐའ་ཡས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཉེན་དུ་འགྱུར་བ་ལ་སྒྲ་
མ་དེ་མེད་དུ་མི་རུང་ཞིང་དེ་ཡང་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་ཁས་ལེན་ན། མ་རིག་པས་བསྟན་པའི་ཚས་སུ་
ཐལ་བར་འགྱུར་ལ། མེད་པར་དགག་པ་སྦྱོང་པ་ཉིད་རིགས་ཚོགས་ནས་བཤད་པའི་རིགས་པས་གཏན་
ལ་མ་ཐེབས་ན། རི་རྣམས་ཏུ། དེ་ཉིད་མི་ཤེས་འཁོར་བ་དང་། །བྱ་ངན་འདས་པར་རྫོམ་སེམས་ཏེ། །དེ་

ཉིད་མཐོང་ན་འཁོར་བ་དང་། །མྱ་ངན་འདས་པར་སྐྱོམ་སེམས་མེད། ། །ཅེས་བཤད་པ་ལྷར་མཚན་
འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་བསྐྱོག་དཀའ་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་འདིར་ཡང་དབུ་མའི་ཚུལ་སྡུ་མ་དེས་སྐྱར་འདེབས་གྱི་
མཐའ་སེལ་བར་བྱེད་ལ། བྱི་མས་སྒྲོ་འདོགས་གྱི་མཐའ་སེལ་བར་བྱེད་དོ། །དེ་ལྷར་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པ་ན།
དབུ་མའི་དབྱེ་བ་གཞན་ཡང་འདི་ལྷར་འཆད་ནུས་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ཚུལ་ཅན་གྱི་
དབུ་མ་དང་། ཡོངས་གྲུབ་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་ཅན་གྱི་དབུ་མ་དང་། གསང་སྤྲུགས་སྒྲུབ་མེད་པའི་
དབུ་མ་ལོ། །དང་པོ་ནི། རིགས་ཆོགས་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པའི་དང་། བར་པ་ནི་བྱམས་པའི་ཆོས་
རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པའི་དང་། བྱི་མ་ནི། ཟུང་འཇུག་དབྱེས་པ་རྗེ་རྗེ་དང་། འཁོར་ལོ་སྒྲིམ་པ་ལ་
སོགས་པའི་མིང་གིས་བསྟན་པ་རྣམས་ཏེ། དེ་མ་ཐག་དུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་ཤིང་རྟོའི་སྒོལ་འབྱེད་རི་ལྷར་བྱུང་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གསུམ་ཏེ། འཕགས་
ཡུལ་དུ་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་བརྒྱུམས་པ། དེ་ཉིད་གངས་ཅན་གྱི་ཡུལ་དུ་རི་ལྷར་བྱོན་པ། དབུ་མ་
བྱོགས་རེ་བར་ཞེན་པའི་ཉེས་དམིགས་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ། དཔལ་ས་ར་ཉས་ལམ་སྒོལ་བྱེ་བའི་
ཚུལ་གྱིས་མདོར་བསྟན། ཤིང་རྟོའི་སྒོལ་ཆེན་གཉིས་གྱིས་བྱེ་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད། སྤྲུགས་གྱི་དབུ་མ་
ལོགས་སུ་འཆད་པ་མེད་མི་རུང་དུ་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ནི། རི་སྐད་དུ། ང་ནི་མྱ་ངན་འདས་འོག་ཏུ། །ལོ་ནི་བཞི་བརྒྱ་ལོན་པ་ན། ། །ཞེས་
སོགས་གསུངས་པ་ལྷར། དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་གྱི་སྒོལ་འབྱེད་ཐོག་མ་ནི། མགོན་པོ་སྐྱབས་ཀྱིས་
མཛད་པར་གྲགས་མེད། དེར་མ་ཟད་དེ་དང་དུས་མཚུངས་པ་བས་ཀྱང་ཅུང་ཟད་སྤྲུབ་པ་ཅོམ་དུ། བུམ་ཟེ་
ཆེན་པོ་དཔལ་ས་ར་ཉ་བས། མ་བརྟགས་པའི་སེམས་གྱི་རྩོད་རྗེ་བརྗོད་བྱར་སྟོན་པའི་དབུ་མའི་བསྟན་
བཅོས་གྲུར་སྒྲུངས་པའི་ཚུལ་གྱིས་མཛད་ལ། དེ་ལས་བརྒྱུད་འཛིན་དང་སྒོལ་འབྱེད་རི་ལྷར་བྱུང་བའི་
ཚུལ་ནི་གཞན་དུ་གསལ་བས་འདིར་འབྲི་མ་དགོས་ལ། བསྟན་བཅོས་དེར་བསྟན་པའི་དབུ་མ་ནི། རི་
སྐད་དུ། སེམས་ཉིད་གཅིག་སྤྱུ་ཀྱན་གྱི་ས་བོན་ཏེ། །ཁང་ལ་སྤྱིད་དང་མྱ་ངན་འདས་འཕྲོ་བ། །འདོད་
པའི་འབྲས་བུ་སྟེར་བ་བྱེད་པ་ཡི། །ཡིད་བཞིན་ནོར་འདའི་སེམས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། ། །ཞེས་པས་ངོས་
བཟུང་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་ཀྱན་གཞི་ཅོམ་དང་། །ཁམས་བདེ་བར་གཤེགས་
པའི་སྟིང་པོའི་སྐྱབ་བྱེད་དུ། མདོའི་ལུང་ཁུངས་སུ་མཛད་པ་དེ་ཉིད་དང་དོན་གཅིག་པ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་
དུ། ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ཀྱི་དབྱིངས། །ཆོས་རྣམས་ཀྱན་གྱི་གནས་ཡིན་ཏེ། །དེ་ཡོད་པས་ནི་འགོ་ཀྱན་

དང་། ལྷ་རན་འདས་པའང་ཐོབ་པར་འགྱུར།¹⁰ །ཞེས་དངས་པ་དེ་ཉིད་དོ།

འདིའི་དོན་ཡང་། ཐོག་མ་མེད་པའི་སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ་དེ་ཉིད་ནི། གཞི་
དུས་གྱི་ཚུལ་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་ཞེས་བྱ་བ། མིང་གི་རྣམ་གྲངས། རྒྱུ་རྒྱ་དང་། ཁམས་དང་། དབྱིངས་
དང་། བྱིངས་དང་། སེམས་ཅན་དང་སངས་རྒྱས་གཉིས་ཀའི་ཁམས་སུ་བཤད་ལ། དེའི་ཚུལ་ཡང་།
སེམས་འོད་གསལ་བ་དེའི་སྟེང་དུ། འཁོར་བའི་བག་ཆགས་བསགས་ཤིང་སྒྲིན་པ་རང་བཞིན་འོད་
གསལ་དེ་དང་འབྲལ་རུང་དུ་གྱུར་བ་དེ་ལ་ནི། གྲུག་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་ཞིང་། དེ་ནི་འཁོར་
བས་བསྐྱས་པའི་ཕྱིར་དབུ་མར་མི་རུང་ངོ་། །ཡང་འོད་གསལ་དེའི་སྟེང་དུ། ལྷ་རན་ལས་འདས་པའི་
ཕྱོགས་གྱི་བག་ཆགས་བསགས་ཤིང་། འོད་གསལ་དེ་དང་དབྱེར་མེད་དུ་གྱུར་པའི་ཆ་ལ་ནི་གྲུག་གཞིའི་
ཡེ་ཤེས་དང་། རང་བཞིན་ཚུལ་སྒྲུབ་དང་། སངས་རྒྱས་གྱི་སྟིང་པོ་དང་། སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་སངས་རྒྱས་
ཉིད། ཅེས་པའི་མིང་གིས་བསྟན་པ་དེ་ཡིན་ནོ། །རྟོག་ལོ་ཆེན་པོ་ནས་བརྒྱུད་པའི་མཚན་ཉིད་པ་རྣམས།
དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་སེམས་སྒྲོས་པ་དང་བྲལ་བའི་མེད་པར་དགག་པ་དེ་ཉིད་ལ་འཆད་མོད། གོང་དུ་
དངས་མ་ཐག་པའི་མདོ་ལུང་རྒྱུད་བླ་མའི་རྣམས་ནི་སངས་རྒྱས་ཉིད། ཅེས་པའི་མིང་གིས་བསྟན་པ་དེ་
ཡིན་ནོ། །བསྟན་བཅོས་གྱི་དངོས་བསྟན་གསུམ་ཀ་དང་འགྲིག་པ་མ་ཡིན་ལ། བོད་གཞན་དག་ན་རེ།
བྲམས་ཚོས་སྒྲོམ་ལུགས་དང་། མཚན་ཉིད་པའི་ལུགས་སུ་འགྲེལ་བ་གཉིས་ལས། རྟོག་ལོས་ནི་བྲམས་
ཚོས་ལ་རིགས་ཚོགས་གྱིས་རྒྱས་བཀའ་བའི་ཕྱིར་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ལུགས་སོ་ཞེས་ཟེར་བ་དག་བྱུང་ངོ་།

གཉིས་པ་ལ་ལྷ་རྒྱལ་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པས་བྱེ་བའི་སྟོལ་དང་། ཐོགས་མེད་མཆེད་དང་
བཅས་པས་བྱེ་བའི་སྟོལ་དང་། དེ་གཉིས་མཐུན་པར་བྱེ་བའི་སྟོལ་དང་གསུམ་མོ།

དང་པོ་ནི། མགོན་པོ་ལྷ་རྒྱལ་གྱིས་ནི། སའི་སྟེང་དུ་སང་གའི་སྒྲི་ལན་གསུམ་དུ་བསྒྲགས།
ཞེས་འཆད་པ་ལས། རི་སྐད་དུ། ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བའི་གནས། །དེ་ཉིད་རྣམ་པར་བསྒྲོག་ཟིན་
གྱིས། །རིགས་པ་གང་གིས་ཡོད་ཉིད་དང་། །བསྒྲོག་པར་འགྱུར་བ་ཉན་པར་བྱོས།¹¹ །ཞེས་འབྱུང་བ་
ལྟར། རྒྱ་ཆེན་སྟོད་པའི་ཕྱོགས་གཙོ་བོར་སྟོན་པ། གདམ་ཚོགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ཐོག་མར་མཛད།
ཟབ་མོ་ལྟ་བུའི་ཆོས། ཐོས་བསམ་གྱིས་སྟོ་འདོགས་བཅད་པའི་སྟོང་ཉིད་གཙོ་བོར་སྟོན་པ་རིགས་
ཚོགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་བར་དུ་མཛད། སྒྲོམ་པས་ཉམས་སུ་བྱོང་བྱའི་སྟོང་པ་ཉིད་གཙོ་བོར་སྟོན་པ་བྱང་
ཆུབ་སེམས་འགྲེལ་དང་། སེམས་ཀྱི་དོ་རྗེ་ལ་བསྟོད་པ་སོགས་ཐ་མར་མཛད་དོ། །ཞེས་གྲགས་པ་ལས།

དེ་དག་གི་སྒོལ་ཆ་མཉམ་དུ་འཛིན་པ་འཕགས་པ་ལྷ་ནི། སྐྱེས་ཀྱི་སྤྱོད་པར་ཐུང་པ་སྟེ། བཞི་བརྒྱ་
 བ་ལ་སོགས་པའི་བསྟན་བཅོས་མང་དུ་མཛད་ཅིང་། དེའི་སྒོལ་འཛིན་པ་འཛིན་མེད་ཆོས་སྦྱོང་ཞབས་
 ཀྱིས་ནི་འཁོར་ལོ་བར་པའི་དགོངས་པ། འཁོར་ལོ་གསུམ་པས་འགྲེལ་ཚུལ་མདོ་ཉིད་ལས་འབྱུང་བ་
 ལྟར། ཡབ་སྐུ་སྐྱེས་པ་དེ་དག་གི་དགོངས་པ་རྣམས་པར་རིག་པ་ཙམ་དུ་འགྲེལ་བའི་བསྟན་བཅོས་དག་
 མཛད་དོ། །ཞེས་གྲགས་པ་ལ། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྦྱོབ་དག་གིས་ཟུར་ཟ་བ་ན། རི་རྒྱད་དུ། བདེན་པ་
 གཉིས་པོ་རྣམས་ཕྱེ་ཡང་། །ཤིང་རྩ་ཆེ་དག་སྒོངས་ཉིད་ན། །གཞན་རྣམས་སྦྱོས་ཀྱང་ཅི་དགོས་ཏེ།⁹¹།
 ཞེས་སོགས་བཤད་པར་གྲགས་ལ། དེ་རྒྱད་ཅིས་ཟེར་བ་དེའི་དོན་ནི། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་འཛིན་ཏེན་
 གི་གྲགས་པ་བཞིན་དུ་འཆད་དགོས་པ་དེ། དབུ་མའི་ལུགས་ཡིན་པ་ལ། ཁྱེད་ཀྱི་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་
 དུ་བཤད། གནས་སྐབས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པར་བཤད་པ་དེ་ཡང་། མཐར་ཐེགས་པའི་དབྱུང་པ་མི་
 བཟོད་པས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པར་བཤད་དགོས་པ་ལས། ཁྱེད་ཀྱིས་ནི། རྟག་ཏུ་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་
 དུ་བཤད་པས་ནོངས། ཞེས་ཟེར་བ་ཡིན་ནོ། རྟོགས་སྐྱེ་བྱི་གཉིས་པོ་དེ་དག་ །རྩོམ་ཐེག་པའི་ངེས་དོན་
 འཛིན་ལུགས་དང་འཐུན་པ་གང་ཡིན་འོག་ནས་དབྱུང་པར་བྱའོ།།

ཁྱུ་སྦྱོབ་ཞབས་ཀྱི་སྒོལ་མ་བར་དུ་བྱོན་པ་ནི། སངས་རྒྱུས་བསྐྱེད་པར་འགྲེལ་
 ཅིས་གྲགས་པ་དེ་དག་གི་འགྲེལ་པས་ནི། རིགས་ཚོགས་ཀྱི་འཆད་ཚུལ་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྦྱོབ་པོ་ནའི་
 ལུགས་སུ་གཏན་ལ་འབེབས་པར་མཐུན་པ་⁹²དེའི་ཆོ། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་རང་གི་རོ་བོས་སྦྱོང་པ་ཞེས་
 བྱ་བ་ཉིད་དུ་འཆད་པར་མཐུན་ལ། རོ་བོ་ལ་ཡང་ཀ་བ་ཀ་བས་སྦྱོང་པ་ལྟ་བུར་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་རོ་བོ་སྦྱོང་པ་
 ཡིན་ལ། དེ་དེས་སྦྱོང་པ་ཉིད། གནས་སྐབས་སུ་ཀ་བའི་དོན་དམ་ཀྱི་རོ་བོར་བཞག་ཀྱང་། དེ་ཡང་རིག་
 པས་དབྱུང་པ་ན། དེ་ཡང་དེས་སྦྱོང་པ་ནི། ཀ་བ་རང་གི་དོན་དམ་པའི་རོ་བོས་ཀྱང་སྦྱོང་པའོ། །དེ་ལྟར་
 ཀ་བ་ལ་རོ་བོ་གཉིས་ཀ་མ་དམིགས་པའི་བྱིར། །དེ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། དེའི་ཆོ་མེད་པ་ཉིད་དུ་
 ཡང་ཁས་མི་ལེན་ཏེ། ལྟོས་པ་ཡོད་པ་ཁས་མི་ལེན་པའི་བྱིར། ཚུལ་དེ་ལྟ་བུ་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱར་
 བས་འཆད་པ་ནི། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དག་གི་སྦྱི་ལུགས་ཏེ། རི་རྒྱད་དུ། གལ་ཏེ་སྦྱོང་མིན་ཅུང་ཟད་ཡོད།།
 སྦྱོང་པ་ཅུང་ཟད་ཡོད་པར་འགྱུར།⁹³ །ཞེས་དང་། དངོས་གཅིག་དངོས་པོ་ཀུན་གྱི་རོ་བོ་ཉིད།⁹⁴ །ཅིས་
 པ་སྦྱངས་སུ་འདྲེན་ནོ།།

འགྲེལ་མཛད་ཀྱི་སྒོལ་དཔོན་དེ་དག་ གཏན་ལ་དབབ་བྱ་སྦྱོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རོ་བོ་འཛིན་ལུགས་

དོན་གཅིག་ལ་འདྲ་ཡང་། གཏན་ལ་འབེབས་ཆུ་ལ་མི་འདྲ་བའི་བྱང་པར་ནི་འདི་ལྟར། སློབ་དཔོན་
 སངས་རྒྱལ་བསྐྱེད་ཀྱིས་ཐོག་མར། བདག་ལས་མ་ཡིན་གཞན་ལས་མིན།^{༡༦} ཞེས་པའི་དོན་འགྲེལ་
 བ་ན། རི་རྒྱུད་དུ། དངོས་པོ་བདག་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་རྣམས་ལ་ཡང་སྐྱེ་བ་དགོས་པ་མེད་དོ། ཅི་
 སྟེ་ཡོད་ཀྱང་སྐྱེ་ན་ནམ་ཡང་མི་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ།^{༡༧} ཞེས་སོགས་ཀྱི་སློབ་འགྲེལ་པར་མཛད་པ་ལ།
 སློབ་དཔོན་ལེགས་ལུན་འབྲེད་ཀྱིས། རི་རྒྱུད་དུ། དེ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཏན་ཚིགས་དང་དཔེ་
 མ་བཟོད་པའི་བྱིར་དང་། གཞན་གྱིས་སྤྲོས་པའི་ཉེས་པ་མ་བསལ་བའི་བྱིར་དང་། ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་
 ཚིག་ཡིན་པའི་བྱིར། སྐབས་ཀྱི་དོན་ལས་བསྐྱོག་པས། བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་དང་། དེའི་ཚོས་ལྷོག་པའི་
 དོན་མངོན་པས་ན། དངོས་པོ་རྣམས་གཞན་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་དང་། གྲུབ་པའི་མཐའ་དང་འགལ་
 བར་འགྱུར།^{༡༨} ཞེས་སོགས་ཀྱི་སློབ་སྤྱོད་འབྲེད་པར་མཛད་ལ། དེའི་དོན་ནི། སངས་རྒྱལ་བསྐྱེད་ཀྱིས་
 གྱུང་གངས་ཅན་འགོག་པའི་རིགས་པ་དེ་རང་རྒྱུད་དང་ཐལ་འགྱུར་གང་དུ་བྱེད། དང་པོ་ལྟར་ན། གཏན་
 ཚིགས་དང་དཔེ་མཚུངས་པའི་སྐྱོན་ཡོད། བྱི་མ་ལྟར་ན། རང་རྒྱུད་མི་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་རྗེས་
 དཔག་བསྐྱེད་མི་རུས། དེ་འཕེན་ན། ལྷོག་དོན་ལ་སྐྱེ་བ་ལས་བྱེད་པས། རིགས་ངོའི་སྐྱེ་བར་སོང་ལ།
 དེའི་ཚེ་གྲུབ་པའི་མཐའ་དང་འགལ་ཞེས་པའོ།

སློབ་དཔོན་འདིའི་བཤད་རྒྱན་དེ་ལྟར་འཛིན་པ་མཐའ་དག་ལ་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་ཞེས་
 གསལ་ཏེ། དེ་ལ་ཡང་དཔལ་སྤྲོས་དང་། ཡེ་ཤེས་སྤྱིང་པོ་སོགས་ནས་རིམ་པར་བརྒྱུད་པ་དང་། བྱང་
 རྒྱུ་སེམས་དཔའ་ཞིབ་འཛོལ་བ་སྤྲོས་ལས་རིམ་པར་བརྒྱུད་པ་དག་སྟེ། སྟོལ་གཉིས་པོ་འདི་ལ་གོ་རིམ་
 བཞིན་དུ། ལོ་རྒྱུ་བ་ཆེན་པོ་ཡེ་ཤེས་སྤེལ་མཛད་པའི་ལྟ་བུའི་བརྗེད་བྱང་ལས། མདོ་སྟེ་སྟོང་པའི་དབུ་
 མ་པ་དང་། རྣལ་འབྱོར་སྟོང་པའི་དབུ་མ་པ་^{༡༩} ཞེས་བཤད་དོ། སློབ་དཔོན་འདི་དག་གིས་མཛད་པའི་
 བསྟན་བཅོས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ནི། ཡེ་ཤེས་སྤྱིང་པོས་བདེན་པ་གཉིས་ལ་འཇུག་པ་རྩ་འགྲེལ་དང་། བྱང་རྒྱུ་
 སེམས་དཔའ་ཞིབ་འཛོལ་མཛད་པའི་རྒྱན་རྩ་འགྲེལ་དང་། དེའི་སློབ་མ་པ་དང་མའི་རང་ཆུ་ལ་གྱིས་དབུ་
 མ་སྤྲང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་བསྟན་བཅོས་མཛད་པ་རྣམས་ལ་རང་རྒྱུད་ཤར་བའི་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་
 རྣམ་པ་གསུམ་ཞེས་གསལ་གིང་། སྟོན་ཚོས་རྒྱལ་ལྷེ་འཕེན་གྱི་དུས་སུ་འགྱུར་ཁིང་གཏན་ལ་ལཔ་ནས་
 རིག་ལོ་ཆེན་པོས་ནི། བསྟན་བཅོས་དེ་དག་ལ་བསྟུན་དོན་དང་། ཚིག་དོན་གྱི་བཤད་པ་མང་དུ་མཛད་
 པ་དེ་དག་གི་བཤད་རྒྱན་དེང་སང་གི་བར་དུ་མ་ཆད་པ་ལས། ལོ་ཆེན་གྱིས་ནི་རྒྱ་གར་དུ་གསན་ནམ། ལུ་

བོ་ལས་གསན་ཞེས་བརྟག་པར་བྱའོ། །ཞི་བ་འཛོའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་གཅིག་ནི་སློབ་དཔོན་སེང་གི་
བཟང་པོ་སྟེ། འདིས་ཡུམ་གྱི་དོན་འགྲེལ་ཚུལ། རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་པའི་ཚུལ་ལྟར་འགྲེལ་བས། མཚན་
འཛིན་འགོག་ཚུལ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་རིགས་པ་དང་། སྒྲོམ་པས་ཉམས་སུ་སྦྱང་བྱ་རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་པའི་
ཡུགས་སུ་བཤད་པར་ནི་གངས་ཅན་པ་མཐའ་དག་མཐུན་པ་ཡིན་ནོ།།

ཞི་འཛོ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་ནི་རྣམ་འགྲེལ་མཛད་པའི་དགོངས་པ་ཡང་། སྒོ་འདོགས་གཅོད་
ཚུལ་གཅིག་དུ་བྲལ་སོགས་རང་སྟོང་གི་རིགས་པ་དང་། ཉམས་སུ་སྦྱང་བྱ་གཞན་སྟོང་གི་ཚུལ་དུ་འཆད་
དོ་ཨོ་ཞེས་ལོ་རྒྱུ་བ་ཆེན་པོས་བཀྲལ་ཞིང་། ཆེན་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱང་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་དེ་ལྟར་དུ་
བཞེད་དོ། །རིགས་པའི་དབང་ལྷན་ལྟ་བུ་ནི། སྟེ་བདུན་དུ་གནས་སྐབས་མདོ་སེམས་ཀྱི་ཡུགས་བཞག་
པ་རྣམས། རྣམ་འགྲེལ་མཛད་པ་དེའི་དགོངས་པ་ཉིད་དུ་མི་འཐད་པས་ན། གཏན་ལ་འབེབས་ཚུལ་དང་
ཉམས་སུ་སྦྱང་བྱ་ཡང་མེད་པར་དགག་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཁོ་ནའོ་^{༡༡}ཞེས་འཆད།

དེ་དག་ནི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་བཤད་ཚུལ་མདོ་ཙམ་དུ་བྱ་བ་སྟེ། ཐལ་འགྲུར་བར་གྲགས་
པའི་བཤད་པའི་བཤད་སྟེལ་གྱི་ཐོག་མ་ནི། དཔལ་ལྷན་སྒྲ་བའི་ཞབས་ཀྱིས་སངས་རྒྱུས་བསྐྱངས་ལ་
ལེགས་ལྷན་འབྲེད་ཀྱིས་བརྗོད་པའི་ཉེས་སྦྱང་མཛད་པ་ཚུན་ཆད་ནས་གྲགས་པ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱུས་
བསྐྱངས་ཀྱི་བཞེད་པ་ཐལ་གྱུར་དུ་གནས་པར་ལེགས་ལྷན་འབྲེད་ཀྱིས་མི་འཆད་དོ། །ལེགས་ལྷན་གྱིས་
ནི་མ་དགོངས་པའི་ཚུལ་སྒྲ་བས་འཆད་ཡུགས་ནི་དབུ་མ་པ་ཡིན་ན། རང་སྟོགས་ལ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲུབ་
བྱེད་དང་། གཞན་སྟོགས་ལ། རྟོག་དོན་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྲུར་གྱིས་སུན་འབྲེན་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གནས་
ཚུལ་སེམས་པ་ལ་ཞུགས་པའི་ཆོ་རང་སྟོགས་ཁས་ལེན་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ཡོད་ན་སྟོས་པའི་མཐར་
ལྷུང་བས་སོ། །དེ་བས་ན་ཕྱི་ནང་གི་སྟེ་གས་འགོག་པའི་རིགས་པ་ནི། གཞན་ལ་གྲགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་
འགལ་བ་བརྗོད་པའི་ཐལ་འགྲུར། རྒྱ་མཚན་མཚུངས་པའི་མགོ་སྟོམས། སྒྲུབ་བྱེད་བསྒྲུབ་བྱ་དང་
མཚུངས་པའི་མ་གྲུབ་པ། ཞེས་བྱ་བའི་རིགས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲོམ་གཞན་སྟོགས་ཀྱི་འདོད་པ་སྒྲོ་དོར་
ཁེགས་པ་ཙམ་གྱིས་ཆོག་ལ། རང་སྟོགས་ངེས་པའི་རྗེས་དཔག་ཆད་མ་བསྐྱེད་དགོས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།
དེ་ལྟར་བཤད་པ་ལ། རང་རྒྱུད་པའི་སློབ་དཔོན་ཕྱི་མས། ལེགས་ལྷན་འབྲེད་ཀྱི་འཆད་ཚུལ་ལ། སྒྲུ་མ་
རིགས་གྲུབ་ཏུ་ཐལ་བའི་ཉེས་པས་མི་གནོད་དེ། དགག་བྱ་སྟོས་པའི་ཆོགས་ཁེགས་པ་ན། དེ་ཡི་འགལ་
སྒྲོས་མེད་ཀྱང་ཁེགས་པས་སོ། །ཞེས་འཆད་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཆོ་ཐལ་རང་གཉིས་ཀ་མཐར་ནི་སྟོས་

པའི་ཚོགས་མཐའ་དག་བཀག་པའི་མེད་པར་དགག་པ་དེ་ཉིད་ལ་ཕྱ་རགས་ཀྱི་བྱང་པར་མི་བཞེད་དོ།
གངས་ཅན་པ་ཕྱི་མ་དག་ནི་ཐལ་རང་གི་བྱང་པར་འདི་ལས་གཞན་དུ་འཆད་པས་རྣམ་པར་འབྱམས་སོ།

གཉིས་པ་འཕགས་ཡུལ་དུ་ཐོགས་མེད་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་སྒོལ་བྱོན་ཆུལ་ནི། ཇི་སྐད་དུ། ང་ནི་ཕྱ་
ངན་འདས་འོག་ཏུ། །ལོ་ནི་དགུ་བརྒྱ་ལོན་པ་ན། ཐོགས་མེད་ཅེས་བྱའི་དགོ་སྒོར་ནི། བསྟན་བཅོས་
དེ་ཡི་དོན་ལ་མཁས། །མདོ་སྡེ་དྲུག་དོན་དེས་པའི་དོན། རྣམ་པ་མང་པོ་རབ་ཏུ་འབྱེད།^{༡༩} ཅེས་དྲང་
དེས་ཆུལ་བཞིན་དུ་འབྱེད་པར་ལུང་བསྟན་བརྟེན་པ་དེས། ཆོས་རྒྱན་ཀྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱུ་བ་ནས་དགའ་
ལྷན་དགའ་ལྷན་གྱི་གནས་སུ་བྱོན་ཏེ། དུམས་པའི་ཆོས་ལྡན་དང་། རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་པའི་ས་ཆེན་པོ་རྣམས་
རྒྱས་པར་གསན་ཏེ། བསྟན་བཅོས་སུ་མཛད་ནས་འཕགས་ཡུལ་དུ་སྐྱབ་དྲངས་པ་ཡིན་ལོ།

དེ་ལ་དེའི་གཙུང་དབྱིག་གཉིས་གྱིས་གསན་ཏེ། དགོངས་འབྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་རབ་ཏུ་བྱེད་
པ་སྡེ་བརྒྱད་དུ་གྲགས་པ་རྣམས་མཛད་ནས། རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་པའི་གཞུང་རྒྱ་མཚོ་ལྷ་སྤའི་དེས་དོན་གྱི་
དབུ་མ་གང་ཡིན་པ་དེ་གསལ་བར་མཛད་པ་ཡིན་ལོ། དེ་ཡང་གང་ཞེན། ཇི་སྐད་དུ། འཕགས་པ་ལྷ་ས།
གཟུང་དང་འཛིན་པ་ལས་གྲོལ་བའི། །ཡེ་ཤེས་དམ་པའི་དོན་དུ་ཡོད། རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་གཞུང་རྒྱ་མཚོ་
ཡི། །པ་ལོ་ཕྱིན་རྣམས་དེ་སྐད་སྒྲིགས།^{༢༠} ཞེས་འབྱུང་བ་དེ་ཉིད་དོ། །གལ་ཏེ་འོན་ཏོན་དེ་ཉིད་
དུམས་པའི་ཆོས་མཐའ་དག་གི་དགོངས་པར་དེས་སམ་ཞེན། དོན་འདི་ལ་བོད་ཕྱི་མ་དག་ལས། ལ་ལ་
ནི། ལྡ་ཆར་ཡང་སེམས་ཅམ་པ་ཉིད་དུ་དེས། ཞེས་དང་། ཁ་ཅིག་ནི། ཐམས་ཅད་དབུ་མར་དེས་ཞེས་
དང་། ཕྱི་དུས་འདི་ན། ཐོག་མཐའ་གཉིས་དབུ་མ་དང་། བར་པ་གསུམ་སེམས་ཅམ་དུ་དེས་སམ་ཞེས་
དབྱངས་གཅིག་ཏུ་སྒྲིག་བར་བྱེད་མོད། །ཁོ་བོ་ཅག་ནི། དུམས་པའི་གཞུང་ཐོག་མཐའ་གཉིས་ཀྱང་ཤེར་
བྱིན་གྱི་མདོའི་དགོངས་པ་འཁོར་ལོ་གསུམ་པས་བཀའ་བ་དེ་ཉིད་ཀྱི་དབུ་མ་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོ་ཉིད་དུ་
མཛད་པར་གཞུང་ཉིད་ཀྱི་བཤད་ཆུལ་མདོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་ཏོ།

དེ་ཡང་འདི་ལྟར། མདོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོ་ནི། སྤྲུལ་དོན་མདོན་
པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་དང་། དེ་འཆད་བྱེད་དོན་བདུན་ཅུར་གྲགས་པ་དག་ལས། སྤྲུལ་དོན་གྱི་མདོན་
པར་རྟོགས་པ་ནི། གཟུང་འཛིན་དང་བྲལ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆ་ནས་ངོས་གཟུང་བ་ཡིན་ཏེ། རྣལ་འབྱོར་
དེ་དག་གི་སྤང་བྱ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ངོས་འཛིན་པ་ན། གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་
ཉིད་དུ་གྲངས་དེས་པར་བཤད་ཅིང་། དེའི་འགལ་ལྷན་ཡང་། ཇི་སྐད་དུ། རྣམ་རྟོག་བཞི་བོ་ལྷན་རྟེན་

པ།^{੯੮} །ཞེས་གཟུང་འཛིན་མཛོན་གྱི་ར་བ་དང་བྲལ་བའི་ཡེ་ཤེས་ལ་བཤད། དེའི་ཤེས་བྱེད་ཀྱང་།
གཟུགས་ལ་སོགས་ལ་མི་གནས་ཕྱིར།^{੯੯} །ཞེས་པས་གཟུང་བ་དང་། དེ་ལ་སྒྲིབ་བ་བཀག་པའི་
ཕྱིར།^{ੱ੦} །ཞེས་པས་འཛིན་བ་དང་བྲལ་བ་ཉིད་དུ་བཤད་ནས། གཞི་ཤེས་པ་ཡི་བྱེ་བྲག་རྣམས། རྣམ་
པ་ཞེས་བྱ་མཆན་ཉིད་དེ།^{ੱ੧} །ཞེས་ཤེས་པའི་རྣམ་པ་ཉིད་ཉམས་སུ་སྦྱང་བྱར་བཤད་པ་འདི། །ངེས་
འབྱེད་ཆ་མཐུན་ནས་བཟུང་སྟེ། རྒྱུན་མཐའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བར་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱེད་བྱེད་དུ་འགྲོ་དགོས་པ་
ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ། མི་ལམ་དང་ནི་དེ་མཐོང་ཉིད། །གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་མི་མཐོང་ལྟར། །ཆོས་རྣམས་
གཉིས་སུ་མེད་པ་ཉིད། །སྐད་གཅིག་མ་ནི་གཅིག་གིས་རྟོགས།^{ੱ੨} །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །འཆད་
བྱེད་དོན་བདུན་ཅུའི་གཞུང་རྣམས་ཀྱིས་ནི། ཡུལ་གྱི་མདོའི་དངོས་བསྟན་རི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ། ཆོས་ཐམས་
ཅད་རང་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་གཏན་ལ་ཐབ་པར་ངེས་སོ། །

དེ་དང་འབྲེལ་བར་རྒྱུད་སྒྲ་མའི་བསྟན་བཅོས་སུ་ཡང་། སྟོང་པ་ཉིད་དང་སྟིང་པའི་ངོས་འཛིན་
སྟོན་པ་ན། སྟོ་བྱར་དག་གི་ཁམས་སྟོང་གི་ །སྒྲ་མེད་ཆོས་ཀྱི་སྟོང་མ་ཡིན།^{ੱ੩} །ཞེས་དང་། ཡང་དག་
མཐའ་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱིས། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དབེན་པ་སྟེ།^{ੱ੪} །ཞེས་དགག་བྱ་འགོག་ཚུལ་དང་།
ཉམས་སུ་སྦྱང་བྱའི་ངོས་འཛིན་གཉིས་ཀ་ཡང་གཞན་སྟོང་གི་ཚུལ་དུ་གསལ་བར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་
ཁོ་ནར་མ་ཟད། བྱམས་ཆོས་བར་པ་གསུམ་གྱི་ལྷ་བ་སེམས་ཅམ་དུ་གནས་ན། དེ་ནས་བཤད་པའི་ལམ་
ལྟ་དང་། འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་རྣམ་བཞག་ཐམས་ཅད་རི་ལྷ་བ་མ་ཡིན་པར་སྒྲུ་ར་བ་གདབ་
དགོས་སོ། །རྒྱ་མཆན་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། ཐོགས་མེད་མཆེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གཞུང་
མཐའ་དག་དང་། ཕྱོགས་སྒྲུང་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་མཛད་པའི་གཞུང་མཐའ་དག་ནི་ངེས་དོན་གྱི་དབུ་མ་ནི།
ཤར་ཕྱིན་གྱི་མདོའི་དགོངས་པ་ལེགས་པར་རྣམ་པར་བྱེ་བའི་མདོ་ཡིས་རི་ལྷ་བ་བཀྲལ་བ་དེ་ཉིད་དུ་གནས་
སོ། །ཞེས་བྱ་བ་འདི་བྲུབ་པའོ། །

གསུམ་པ་སྟོལ་བྱེད་གཉིས་པོ་མི་འགལ་བར་འཆད་པའི་ཚུལ་ནི། རི་སྐད་དུ། བྱམས་པ་
ཐོགས་མེད་ཀྱིས་གསུངས་ཤིང་། །ལྷ་སྒྲུབ་ཀྱང་ནི་བཞེད་པ་ཡི། །ཆོད་མ་ལུང་དང་ལྷན་གྱུར་པའི།
བདེན་པ་གཉིས་པོ་འདིར་བཤད་བྱ།^{ੱ੫} །ཞེས་མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཤུལ་པས་དབུ་མའི་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བའི་
བསྟན་བཅོས་སུ་རྩྭ་པར་དམ་བཅའ་མཛད་དོ། །འོ་ན་སྟོལ་གཉིས་ཀས་དབུ་མ་རིགས་ཆོགས་ནས་
བཤད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཁོ་ན་ངེས་དོན་དུ་འཆད་པར་ཆབས་གཅིག་པ་ཡིན་ནམ་ཞེན། མ་ཡིན་གྱི། ལྷ་

སྐྱུ་བ་ཀྱིས་ཀྱང་སེམས་ཀྱི་དོ་རྗེ་ལ་ངེས་པའི་དོན་ཉིད་དུ་བཤད་པ་དེ་འདྲིར་བསྐྱུ་བའོ། །གཞན་དག་ན་
ཟེ། ཤེན་པའི་འདི་རང་འདོད་ཡིན་གྱི། དབུ་སེམས་ཀྱི་ལྟ་བ་གཅིག་ཏུ་འབྲེ་བ་ག་ལ་སྲིད། ཅེས་ཟེར་
མོད། དེ་ལྟ་ན་ནི་འཚོ་ཡབ་ཕྱས་དང་། སེང་གེ་བཟང་པོ་སོགས་རྣམས་འབྱོར་སྦྱོད་པའི་དབུ་མ་པར་
གྲགས་པའི་ལྟ་བ་ལ་སྐྱུ་བ་འདེབས་དགོས་ཤིང་། ཁྱེད་ཀྱིས་ནི་བཏབ་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། རང་རིག་མཛོན་
སྐུ་བ་བཞེད་པ་མཐའ་དག་དངོས་སྐྱུ་བ་ཉིད་དུ་འཆད་པས་སོ།།

གསུམ་པ་སྐྱགས་ཀྱི་དབུ་མ་ལོགས་སུ་བཀྲལ་ཚུལ་མེད་མི་རུང་བསྟན་པ་ལ་གསུམ་སྟེ།
མདོར་བསྟན་པ་དང་། ཅུང་ཟད་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། ཚུད་པ་སྤང་བའོ།།

དང་པོ་ནི། བ་རོལ་བྱིན་པའི་དབུ་མའི་ཚུལ་གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་དག་ལས་ལོགས་སུ་སྐྱགས་
ཀྱི་དབུ་མ་གསལ་བར་སྟོན་པའི་གཞུང་ནི་ཕྱོགས་ཙམ་མཚོན་ན། དབྱེས་པ་དོ་རྗེ་ལས། རི་སྐད་དུ། རྣལ་
འབྱོར་སྦྱོད་པ་དེ་ལས་བྱིས། །དེ་རྗེས་དབུ་མ་བསྟན་པར་བྱ། །སྐྱགས་ཀྱི་རིམ་པ་ཀྱན་གཤེས་ནས། །དེ་
རྗེས་ཀྱི་དོ་རྗེ་བསྟན།^{༩༩} །ཞེས་ལྟ་བ་རིམ་འཇུག་འཆད་པའི་སྐབས་དེར་གོ་རིམ་བཞེན་དུ། གཟུང་
འཛིན་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་གཤེས་དང་། ཚོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་ངོ་བོས་སྟོང་བའི་མེད་པར་དགག་པ་
དང་། དམིགས་པ་མེད་པའི་སྟོང་རྗེ་དང་སྟོང་པ་ཉིད་ཟུང་དུ་འཇུག་པའི་ལྟ་བ་གསུམ་རིམ་པར་བཤད་དོ།།

གཞན་དག་ན་ཟེ། དང་པོ་དེ་སེམས་ཙམ་ཀྱི་ལྟ་བ་དང་། བྱི་མ་འདི་རིགས་ཚོགས་ཀྱི་ལྟ་བ་
ལས་གཞན་དུ་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་མོད། ཐོགས་མེད་སྐྱུ་མཆེད་ཀྱིས་དབུ་མ་པ་ཞེས་པའི་བྱུ་བ་མཐའ་སྐྱུ་བ་
བཞི་པོ་ཞིག་ངོས་མི་འཛིན་པའམ། །འཛིན་ན་དེ་གང་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། རི་སྐད་དུ། སངས་རྒྱས་པ་
ཡི་བཞེ་བ་དང་། །ཐུབ་པའི་དགོངས་པ་ལྟ་བ་མེད།^{༡༠༠} །ཅེས་པ་དང་། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པས་དབུ་མ་
དང་མཐའ་རྣམས་པར་འབྲེད་པ། ཞེས་གསུངས་པ་དེ་འདྲིར་དགོས་པར་འགྱུར་ལ། དེས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་
པ་སྐྱུ་བ་ལ་འདོད་དོ་ཞེན། མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ནི་མཛོན་པ་ཀྱན་ལས་བཏུས་སུ་འཆད་པར་སྐྱུ་བ་ཉིད་
འཆད་པས་དང་། རྒྱ་བས་དབྱིག་གཉེན་སོགས་ཀྱིས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་པའི་ལྟ་བ་ཁོང་དུ་མ་ཆུད་པར་
འཆད་པས་སོ། །དབྱེས་པ་དོ་རྗེ་སྐྱགས་ཀྱི་ལྟ་བ་མ་ཡིན་པའམ། ཡིན་ན་ཡང་དེ་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་
ལྟ་བ་དང་ཁྱེད་མེད་དུ་འཆད་པ་གང་ཡིན་ཡང་ལྷགས་ལས་བརྒལ་བ་ཡིན་ཏེ། རྗེས་རིམ་ཀྱི་ལྟ་བ་ངོས་
འཛིན་པར་མ་རྣམས་པ་དང་། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་པ་དག་ལ་ནི་ཁྱེད་འདོད་པའི་ཡུལ་ཅན་བདེ་བ་ཆེན་པོས་
ཡུལ་སྟོང་པ་ཉིད་རྟོགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་མེད་པས་སོ།།

གཉིས་པ་(རྩེ་བད་རྒྱུ་པར་བཤད་པ་)ནི། སྤྲལ་གྱི་དབུ་མ་དེ་གསལ་བར་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱང་བྱང་རྒྱུ་བ་སེམས་དཔའི་འགྲེལ་པ་སྟོར་གསུམ་དང་། གསང་བ་འདུས་པ་དང་། འཁོར་ལོ་སྟོམ་པའི་རིམ་པ་ལྷ་པ་སོགས་རྣམས་དང་། ལམ་འབྲས་དོ་རྗེའི་ཚིག་རྒྱུ་དང་། གྲོལ་བའི་ཐིག་ལོ་སོགས་མཐའ་ཡས་པ་རྣམས་སོ། དེ་ཡང་ཕྱོགས་ཙམ་མཚོན་ན། སེམས་འགྲེལ་པ་དག་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཚོག་དང་ལྷན་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས། རྣལ་འབྱོར་པའི་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་བྱའི་གཙོ་བོ་ཉིད་དུ་འཆད་པ་དེ། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་དོན་གཅིག་ལ་འདུ་ན། དེ་འབྲ་དེ་ཐོས་བསམ་གྱི་ཤེས་པས་རྟོགས་བྱ་ཉིད་དུ་ཐལ་བས་དང་། རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ཡུལ་དུ་བྱར་རུང་བ་ཉིད་དུ་ཐལ་བ་དང་། སྤྲིན་པར་བྱེད་པའི་དབང་བསྐྱར་ལ་མ་ལྟོས་པར་ཉམས་སུ་བྱུང་བྱ་ཉིད་དུ་རུང་བ་ཉ་ཅང་ཐལ་བའོ། །དེ་བས་ན་མང་པོར་སྤྲལ་བས་ཅི་ཞིག་བྱ། འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་མཚན་ཡང་དག་པར་བརྟེན་པ་ལས་འབྱུང་བའི་འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་དོན་དམ་པའི་མཚན་ཞེས་སྟོས་པའི་མཐའ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དབུ་མར་ནི་ངེས་ལ། ཡ་རོལ་ཕྱིན་པའི་ཐེག་པ་པ་དག་ལ་མེད་པས་ན་སྤྲལ་གྱི་དབུ་མ་ཁོ་ནའོ།

གསུམ་པ་(རྩེ་བ་སྤང་བ་)ནི། གལ་ཏེ་ཡར་ཕྱིན་ཐེག་པ་པ་དག་ལ་མ་གྲགས་པའི་སྤྲལ་གྱི་དབུ་མ་ཞིག་ཁས་ལེན་ན། རྒྱ་གར་བའི་སྟོབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་དོ་རྗེས། རི་སྐད་དུ། སྤྲལ་ལ་རབ་རྒྱུ་གནས་ལས། །ལྷག་པའི་ལྷ་མེད་ཡོད་ན་ནི། །ལྷ་དེ་སྟོས་བཅས་སྟོབ་དཔོན་མོངས།³³ །ཞེས་དང་། ས་སྐྱ་པས། ཡ་རོལ་ཕྱིན་པའི་སྟོས་བྲལ་ལས། །ལྷག་པའི་ལྷ་བ་ཡོད་ན་ནི། །ལྷ་དེ་སྟོས་བཅས་དུ་འབྱུང་།³⁴ །ཞེས་བཤད་པ་དང་འགལ་བ་མ་ཡིན་ནམ། དེར་མ་ཟད། ཡར་ཕྱིན་ནས་བཤད་པའི་སྟོས་བྲལ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་རྒྱན་མཐའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་སྟོང་མི་རྣམས་པའི་སྟོབ་པ་ཞིག་ཡོད་པར་འབྱུར་ལ། དེ་ལྟར་འདོད་ན། ཡར་ཕྱིན་ཐེག་པས་ཐོབ་པའི་སངས་རྒྱས་གོ་ཚོད་པོ་མེད་པར་འབྱུར་རོ་ཞེན། དེ་ལྟར་བཤད་པ་དེ་དག་ནི་སྟོ་འདོགས་གཙོ་བོ་བྱེད་ཀྱི་ལྷ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པར་གསལ་ཏེ། གཞན་དུ་ན། མི་ཏི་པས་མཛད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བཅུ་པའི་འགྲེལ་པར་ལྷན་ཅིག་སྟེས་པའི་དོ་རྗེས། རི་སྐད་དུ། རབ་རྒྱུ་གནས་ཞེས་བྱ་བ། །བྲམ་མའི་དག་གིས་མ་རྒྱན་པའི། །དབུ་མའང་འབྲིང་པོ་ཙམ་ཉིད་དོ།³⁵ །ཞེས་པ་དང་འགལ་ཞིང་། ས་སྐྱ་པས། དེས་ན་བཤད་པས་གོ་བ་ཡི། །ཐོས་པའི་ལྷ་བ་གཅིག་ཉིད་ཡིན།³⁶ །ཞེས་གཅིག་པོ་དེ་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་དབབ་བྱ་ཡིན་གྱི། ཉམས་སུ་བྱུང་བྱར་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་

དང་། དེ་དང་འདྲ་བར། རྩལ་གསུམ་སྒྲོན་མེར། དོན་གཅིག་ན་ཡང་མ་སྒྲོངས་དང་།³⁴ །ཞེས་མདོ་
 རྒྱགས་གཉིས་རྟོགས་བྱའི་ལྷ་བ་སོགས་གཅིག་པར་བཤད་པ་ཡང་། བཤད་ཆུ་ལ་སྒྲུ་མ་ལྷ་ར་རམ། ཡང་
 བ། རྒྱགས་དང་བྱམས་པའི་གཞུང་ལས་བཤད་པ་དག་བསྒྲོམ་པས་ཉམས་སུ་ཁྱོད་བྱའི་ལྷ་ཡུལ་གཅིག་
 པ་ལ་དགོངས་སོ། །དེ་བཞིན་རྒྱན་མཐའ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་སུན་འབྱེན་པར་མི་རྒྱས་པའི་སྒྲིབ་པ་
 ཡོད་མེད་རེ་ཞིག་བཏང་སྟོམས་སུ་བཞག་ནས། །སོ་སོ་སྒྲེ་བོས་ཆེ་གཅིག་ལ་སངས་རྒྱས་མངོན་དུ་བྱེད་
 པ་ནི། རྒྱགས་ཀྱི་ཐབས་མཐས་རྒྱུད་པར་མ་ཟད། རྒྱགས་ཀྱི་དབུ་མ་ཁོན་ལ་རག་ལས་པ་ཡིན་ཏེ། སར་
 བྱེན་པའི་ལྷ་བས་ཀྱང་དེ་ལྷ་ར་རྒྱས་ན། ཡང་དག་པའི་མཐའ་དུས་མ་ཡིན་པར་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཉེས་
 བར་གསལ་བ་དང་། ཉེས་པ་དེ་ཡང་ཆད་པའི་མུང་འདས་སུ་ལྷུང་བར་འགྱུར་བའོ། །

མདོར་ན་རྒྱགས་ཀྱི་དབུ་མ་འདིའི་མཚན་ཉིད་ནི། ཨེ་ཕྱི་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཡིན་ལ། འདི་ཡང་རྒྱུད་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲིབ་གཞི་དང་། དེ་ཡང་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཐབས་ནི་དབང་བཞི་བོ་དག་སྟེ། དབྱེས་པ་
 རྩོམ་ལས། ཨེ་ཕྱི་རྣམ་པ་བདེ་ཆེན་པོ། །དབང་ལས་ཡང་དག་ཤེས་པར་བྱ།³⁵ །ཞེས་དང་། དེ་ཐོས་
 བསམ་གྱིས་ཤེས་པ་ཁོན་སྟོགས་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཡང་། རི་རྒྱད་དུ། གཞན་གྱིས་བརྗོད་མིན་ལྷན་ཅིག་
 སྟེས། །གང་དུ་ཡང་ནི་མི་རྟེན་དེ། །བྲམ་མའི་དུས་ཐབས་བསྟན་པ་དང་། །བདག་གི་བསོད་ནམས་ལས་
 ཤེས་བྱ།³⁶ །ཞེས་དང་། སྒྲོས་པ་མེད་པའི་རང་བཞིན་ལ། །ལྷ་དང་རྒྱགས་ནི་རྣམ་པར་གནས།³⁷ །
 ཞེས་ལྷན་ཅིག་སྟེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཁོན་ལྷ་དང་རྒྱགས་ཀྱི་སྒྲུབ་གཞིར་གསུངས་པ་དང་། སྒྲུབ་ཐབས་སོ་
 སའི་ཐོག་མར། ཡེ་ཤེས་ཚོགས་གསོག་གི་ཆོ། སྟོང་པ་ཉིད་བསྒྲོམ་པའི་ཆུ་ལ། སྒྲུ་མ་ལྷ་བྱའི་རྒྱགས་
 ཀྱིས་སྒྲོ་བྱར་དུ་གསལ་འདེབས་པ་དང་། རིགས་པས་བཞིག་ནས་སྟོང་པར་ངོ་སྟོད་པའི་ཆུ་ལ་གཉིས་སུ་
 གསུངས་པ་ལས། དང་པོ་ནི་ལྷ་དང་རྒྱགས་སོགས་སྒྲུབ་པའི་གཞིར་གྱུར་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དེ་གསལ་
 འདེབས་པ་ཡིན་ལ། བྱི་མ་དེ་ནི་སྒྲོས་པ་སེལ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །

གཞན་ཡང་རྒྱགས་དང་ཕར་བྱེན་དུ་གྲགས་པའི་དབུ་མ་གཉིས་པོའི་མཐའ་གཉིས་སེལ་ཆུ་ལ་
 ཡང་མི་འདྲ་སྟེ། ཨེ་ཞེས་པས་ནི་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་མཐའ་སེལ་བ་སྟེ་སྟོང་པ་ཉིད་དོ། །དེ་ཡང་གང་ཞེན།
 བྲ་ཕབ་པ་ལྷ་བྱའི་གཟུགས་ཅན་ཏེ། མེད་པར་དགག་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཕྱི་ཞེས་པས་ནི་མེད་པའི་མཐའ་
 སེལ་བ་སྟེ་བདེ་བ་ཆེན་པོའོ། །འདི་ལ་དམིགས་པ་མེད་པའི་སྟོང་ཆེ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཡུལ་ཅན་བདེ་བ་ཆེན་
 པོ་དེས། ཡུལ་སྟོང་པ་ཉིད་དེ་ལ་མཚན་མ་ཉིད་དུ་དམིགས་པའི་བྱིར་རོ། །ཤེས་པ་དང་ཤེས་བྱ་གཅིག་

པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རྩམ་གཉིས་སུ་མེད་པར་བྱང་དུ་འཇུག་པའི་བྱིར་རོ། །ཡ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་དབུ་མར་ནི།
 རི་རྒྱད་དུ། རྟོག་ནམས་དངོས་པོ་ཡོད་ན་འགྱུར་བ་སྟེ།^༡ །ཞེས་ཡུལ་ལ་ཡོད་མེད་སོགས་ཀྱི་མཐའ་
 བཀག་ནས་སྒྲོས་མེད་དུ་འཆད་ལ། རྟོགས་སུ་ནི། ཐོག་མ་ཉིད་ནས་ཡོད་མེད་དུ་འཛིན་པ་སོགས་བཀག་
 པ་ལ་སྒྲོས་བྲལ་དུ་ངོས་འཛིན་པ་སྟེ། ཡུལ་གྱི་སྒྲོས་བྲལ་དང་། ཡུལ་ཅན་གྱི་སྒྲོས་བྲལ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོས་
 འཆད་པ་ཡང་། ལུགས་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོས་བྲལ་འཆད་ལུགས་ཀྱི་བྱང་པར་དག་ཡིན་ལོ།

གཉིས་པ་བོད་ཡུལ་དུ་དར་ཚུལ་ལ་གསུམ་ཏེ། གྲུ་སྐྱབ་ཡབ་སྐས་ཀྱི་དབུ་མ་བྱོན་ཚུལ་དང་།
 བྲམས་ཆོས་རྗེས་འབྲང་གི་དབུ་མ་བྱོན་ཚུལ་དང་། རྟོགས་ཀྱི་དབུ་མ་བྱོན་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ། རང་
 རྒྱུད་ཀྱི་གཞུང་དར་ཚུལ་དང་། ཐལ་འགྱུར་གྱི་དང་། གཉིས་པོ་དེ་ལ་འདོར་ལེན་རི་ལྟར་བྱུང་བའོ།

དང་པོ་ནི། དབུ་མ་རང་རྒྱུད་ཤར་གསུམ་གྱི་བཤད་པ་མདོ་ཙམ་ནི་སྒྲོན་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་དུས་སུ་
 འགྱུར་མཛད་པའི་ཆེ་ཡང་བྱུང་བར་གསལ་མོད། ཉན་བཤད་ཀྱི་སྒྲོས་གིན་ཏུགས་ལ་བར་གཏན་ལ་ལབ་
 པ་ནི། རི་རྒྱད་དུ། ཤར་བྱོགས་རྒྱ་མཚོར་བརྟེན་ནས་ནི། །དེ་ནས་འབྲོག་གི་མཐར་ཐུག་པར། །སྒོ་ལྷན་
 ལོ་ཉི་ཏུ་ལས་གཞན། །དེ་མིང་གསེར་རབ་མཐར་གནས་པ། །བྱང་དུ་དེ་བཞིན་ཁ་བ་ཅན།^༢ །ཞེས་
 སོགས་ཀྱི་ཡུང་བསྟན་བརྟེན་པའི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་དེས། རྩམ་བཤད་དུ་མ་དག་གི་སྒྲོས་ཆོས་གིན་ཏུ་
 གསལ་བར་མཛད་དོ། །དེའི་བཤད་སྒྲོལ་འཛིན་པ་མང་པོ་དག་ལས་གཙོ་བོ་ནི་བྱུང་རིན་ཆེན་གྲགས།
 དེའི་སྒྲོབ་མ་རྒྱ་དམར་བྱང་ཚུབ་གྲགས་པ་དང་། གངས་པ་ཤེའུ་སོགས་སུ་གྲགས་པ་ལས། བྲོ་ཡུང་པ་
 སྒོ་གྲོས་འབྱུང་གནས་ནི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་དེའི་གསུང་རབ་མཐའ་དག་གི་སྒྲོལ་འཛིན་ཡིན་ལ། དེ་དང་
 རྒྱ་དམར་བ་གཉིས་ཀ་ལ་བྱ་བ་ཆོས་ཀྱི་སེང་གོས་གསན། དེས་སྦྱིར་གསུང་རབ་ཀྱི་རྩམ་བཤད་མང་པོ་
 དང་། བྲེ་བྲག་ཏུ་རང་རྒྱུད་ཤར་གསུམ་གྱི་རྩམ་བཤད་མང་པོ་མཛད། སྒྲོབ་དཔོན་དེ་ཡིས་བྲམས་ཆོས་
 དང་། དབུ་མའི་བཀའ་བབས་བརྟེན་གསུང་དབང་ཐུག་སེང་གོ་ལ་བྱུང་། དེ་ལ་ས་སྐྱ་པ་རྟེན་གསན། དེས་
 འུ་ཡུག་པ་དང་། དེས་ཞང་མདོ་སྟེ་པ་ལ་སོགས་པ་རིམ་པར་རྒྱུད་དེ་དེས་ཆོས་རྗེ་སྤྲུལ་དམ་པ་དང་། དེ་
 བས་རིན་པོ་ཆེ་གཡག་པ་ལ་བྱོན་ལོ།

གཉིས་པ་ཐལ་འགྱུར་བར་གྲགས་པའི་དབུ་མ་བོད་དུ་བྱོན་ཚུལ་ནི། རི་རྒྱད་དུ། གྲུ་སྐྱབ་སྒྲོབ་
 མ་རྒྱ་གྲགས་ཡིན། །དེ་ལས་རྒྱུད་པའི་མན་ངག་གིས། །ཆོས་ཉིད་བདེན་པ་རྟོགས་པར་འགྱུར།^༣ །
 ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རོ་བོ་ཨ་ཉི་ཤ་བོད་ཡུལ་དུ་བྱོན་པ་དེའི་ཆེ། རྒྱ་བ་ཉིད་ཀྱི་གཞུང་དངོས་སུ་མ་

འགྱུར་ཀྱང་། བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་སོགས་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཐོར་བྱ་དག་
མཛད། དེས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་སྟོན་པ་ལ་གསུངས་ཤིང་། དེ་ནས་སྦྱིས་བྱ་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱི་རིམ་
པ་ལ། ཟབ་མོ་ལྟ་བུའི་ཆ་རྣམས་སྒྲ་བ་གྲགས་པའི་ལུགས་གཞིར་བཞག་ནས། དིང་སང་གི་བར་དུ་བྱོན་
ནོ། །སྒྲ་བའི་ཞབས་ཀྱི་གཞུང་འགྲེལ་དངོས་རྣམས་ནི། འཕན་ཡུལ་རྒྱལ་དུ། བ་ཚབ་ཀྱི་རིགས་ལས་
འཁུངས་པ་ཉི་མ་གྲགས་ཀྱིས་རྒྱ་གར་དང་། ཁ་ཆེར་ལོ་ཉི་ཤུ་ཙུ་གསུམ་གྱི་བར་དུ་བསྐབ་སྐྱངས་མཛད།
གསེར་གྱི་གོ་ཆ་ལ་སོགས་པའི་པར་ཉ་གསུམ་སྟུན་དངས། ར་ས་འབྲུལ་སྒྲ་སོགས་སུ་སྦྱིར་སྒྲ་བའི་
གཞུང་མང་པོ་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་ཙུ་འཇུག་གཞི་གསུམ་སོགས་བསྐྱར་ནས་འཆད་ཉན་གྱིས་གཏན་ལ་
ཕབ། འདི་ནི་བཤེས་གཉེན་གཤམ་བཞེད་པོ་ཤེར་བྱིན་ལ་བཤད་ཉན་མཛད་པ་དང་དུས་མཚུངས་ཤིང་།
རྗེ་དུས་གསུམ་མཁུན་པ་ར་བཟང་བྲག་སྐྱབ་པ་མཛད་པ་དང་ཡང་དུས་མཚུངས་ཞེས་གྲགས་ལ།

གཤམ་བཞེད་པོས་པ་ཚབ་པའི་འཆད་ཉན་གྱི་མཐུན་ཁྱེན་མང་པོ་མཛད། རང་གི་སྒྲོབ་མ་སྒྲོའི་
མཐུ་ཅན་རྣམས་དབུ་མ་གསན་དུ་བཅུག །དེའི་ཆོ་པ་ཚབ་ཀྱི་བྱ་བཞིར་གྲགས་པ་ནི། ཆོག་དོན་གཉིས་
ཀ་ལ་མཁས་པ་མ་བྱ་བྱང་ཆུ་བ་བཅོན་འགྲུས། འདི་ཕྱ་པའི་སྒྲོབ་མ་མ་བྱ་ཙུ་ད་པའི་སང་གེ་དང་དོན་
གཅིག་གམ་ཡང་ཟེར། ཡང་ཆོག་ལ་མཁས་པ་གཙང་པ་སར་སྒྲོས་ཏེ། འདིའི་བཤད་ཉན་གྱི་གྲྭ་བ་ཉང་
ཕྱོགས་སུ་ཐོག་ཙམ་བྱུང་ཟེར། དོན་ལ་མཁས་པ་དར་ཡུལ་བ་རིན་ཆེན་གྲགས་ཏེ། བཤད་པ་མང་དུ་
མཛད་ཀྱང་བརྒྱད་པ་འཛོན་ཐུབ་པ་མ་བྱུང་ཟེར། ཆོག་དོན་གཉིས་ཀ་ལ་ཆ་མཉམ་པ་ཞང་འབྱུང་གནས་
ཡེ་ཤེས་ཏེ། དེས་ཐང་སག་གི་ཆོས་གྲྭ་བྱེད། ལོ་ལྔ་བའི་མཆན་དང་ས་བཅད་ལ་བཞེན། ཁོང་རང་གིས་
ཀྱང་རྣམ་བཤད་ཅི་རིགས་པ་མཛད་དེ་དིང་སང་གི་བར་དུ་རྒྱུན་མ་ཆད། དེ་ཡང་ཙུ་འཇུག་བཞི་གསུམ་^{༥༥}
གྱི་གཞུང་བཤད། ཐལ་འགྱུར་ལུགས་ཀྱི་དབུ་མའི་ལྟ་བུ་རྣམས་ཏེ། ཞང་ནས་བརྒྱད་པ་བཅུ་ཙམ་ཞེས་
སོང་བའི་མཐར། དམར་སྟོན་གཞོན་ཏུ་རྒྱལ་མཆན་ཞེས་བྱ་བའི་མཁས་པ་ཞེས་བྱུང་། དེ་ལ་དབུས་
གཙང་གི་མཁས་པ་མང་པོས་གཏུགས། སྒྲོབ་མ་ཤིན་ཏུ་མང་སྟེ། རྗེ་འོང་སྟོན་ཆེན་པོ་ཡང་དེའི་སྒྲོབ་མའོ།
དུས་ཕྱིས་རྗེ་བཅུན་མེད་མདའ་པ་ནི། ཐལ་འགྱུར་ལུགས་ཀྱི་དབུ་མ་མདོག་སྟོན་པ་ཆེན་པོ་ལ་གསན་
ཞེས་ཟེར་ཏེ། དེས་གང་ལ་གསན་པ་ནི་མ་ཤེས་ལ། མེད་མདའ་པས། ཙུ་འཇུག་བཞི་གསུམ་གྱི་རྣམ་
བཤད། ལྟ་བུ་དང་བཅས་པ་མཛད་པ་དེ་ལས་གསན་པ་ནི་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའོ།

གསུམ་པ་(གཉིས་པོ་དེ་ལ་འདོར་ལེན་རིམ་བྱུང་བ་)ནི། ཡུ་བ་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་ལ་བཤད་ཉན་ཁྱེད་
པའི་དུས་སུ། སྒྲ་བའི་ཞབས་ཀྱི་བརྒྱུད་འཛིན་པ་རྩི་ཏ་ཇ་ཡ་ཨ་ནན་ཞེས་པ་ཞིག་བོད་དུ་བྱོན། དབུ་མ་
ལ་འཇུག་པའི་འགྲེལ་བཤད་མཛད། དེའི་དུས་སུ་ཡུ་བ་པས་དངོས་སུ་བཅུད་ཅིང་། རྒྱུད་ནས་ཀྱང་སྒྲ་བའི་
བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཆོག་དོན་གཉིས་ཀ་ལ་དགག་པའི་རྣམ་གྲངས་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་ཡོད་པའི་བསྟན་བཅོས་
མཛད། དགག་པ་རིམ་མོང་ཡང་ཕྱོགས་སྒྲ་མ་ནི་ངེས་པར་ལོང་བ་ཞིག་གོ།

རྩོག་ལོ་རྩེ་བ་ཆེན་པོའི་དུས་སུ་ནི། ཐལ་འགྱུར་པའི་གཞུང་མ་འགྱུར་ཡང་། འཕགས་ཡུལ་
དུམ་བོད་དུ་དེ་དག་གི་གསུང་འགྲོས་གསན་པ་ལ་རྟེན་ནས། ཚུལ་གསུམ་པ་ཅན་གྱི་རྟགས་ལ་མ་རྟེན་
པར་དབུ་མའི་དོན་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་འདོད་པ་ལ། རི་སྐད་དུ། འདུ་བྱེད་ཆོགས་འདི་མེད་ཅེས་ཡིད་
ལ་མི་གནས་པར། །སྒྲ་དོན་ཉིད་དམ་དེ་ལ་ཡང་དག་འགོག་སྒྲ་བའི། །མི་དེ་གཉིས་ཀྱང་ཆད་མའི་
ལམ་ལས་རྣམ་འབྱམས་ནས། །འོག་ལྷའི་ཕྱ་ངམ་ཐང་ཆེན་ནང་དུ་ངེས་པར་ལྷུང་།^༤ །ཞེས་ཐལ་
འགྱུར་བ་ལ་དང་། རྣལ་འབྱོར་སྦྱོད་པ་བ་དང་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་ལའང་། རི་སྐད་དུ། དོན་རྣམས་
རིགས་པའི་སྟོབས་ཀྱི་རྣམ་འགར་གནས་འདོད་དང་། །འདུས་བྱས་ལམ་འདས་དེ་ཉིད་ཆད་མས་ངེས་
འཛིན་པ། །གཉིས་ཀ་དངོས་འཛིན་མི་ཟད་གདོན་ཆེན་ཁར་སོང་ནས། །ལྷ་བའི་མཆེ་བ་རྣོན་པོས་དམ་
དུ་བཟུང་བ་ཡིན།^༥ །ཞེས་དགག་པ་མཛད་ནས། རང་གི་ལུགས་ནི། གྲུ་སྒྲུབ་ཞབས་ཀྱི་དབུ་མ་རྣམ་
འགྲེལ་མཛད་པའི་རིགས་པ་ལ་རྟེན་ནས་ཤེས་དགོས་པར་འཆད་དོ།

ཡང་དུས་ཁྱིས་རྩོན་པ་ཆེན་པོ་ནི། དངོས་སུ་སྒྲོབ་དཔོན་སྒྲ་བའི་མཆོན་ཉིད་ཐེག་པའི་གཞུང་
གིས་དབུ་མར་བཤད་པ་རྣམས་ནི། ཚུད་ལུན་གྱི་ཆོས་ཡིན་པས་དབུ་མར་མི་རུང་ཞིང་། དབུ་མ་ནི་གི་
རྩེ་ལ་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐད་ལས་རིམ་ལྷུང་བ་དེ་ཉིད་ཅེས་གསུངས་ཤིང་། དེའི་ལུགས་ཀྱིས་རང་རྒྱུད་
པའི་དབུ་མ་ལ་ཡང་དེ་སྐད་དུ་གསུང་བ་ལས་འོས་མེད་དོ། །ཡང་ཁྱིས་ཚོང་ཁ་བ་ཆེན་པོས་ནི། དཔལ་
ལྷན་སྒྲ་བའི་ཞབས་ཀྱི་གཞུང་ལས་གཞན་དུ་དབུ་མར་གྲགས་པ་རྣམས་ལ་ལྷ་བ་རྣམ་དག་མེད་ཅིང་།
མདོ་སྒྲགས་ཀྱི་ལྷ་བ་རྣམ་དག་ཐམས་ཅད་ལ། ཐལ་འགྱུར་པའི་ལུགས་འདི་ཁོ་ན་བྱེད་དུ་འཇུག་
པར་བཤད་དོ།

གཉིས་པ་བྱམས་པའི་ཆོས་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པ་བོད་དུ་དར་ཚུལ་ནི། རྩོན་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་
དུས་སུ། ཤེར་ཁྱིན་གི་མདོ་དང་། བྱམས་ཆོས་སྒྲ་མའི་གཞུང་འགྲེལ་འགྱུར་དུས་དེ་ཉིད་དུ། བཤད་ཉན་

ཐོགས་རེ་ཙམ་བྱུང་བར་གྲགས་མོད། ཉན་བཤད་གྱིས་གཏན་ལ་ཕེབས་ཡུགས་རྒྱུད་འཛིན་དང་བཅས་
 པ་ཡིད་ཆེས་པར་བྱོན་པ་ནི། རི་སྐད་དུ། འདི་ནས་བྱང་ཐོགས་གངས་འགམ་དུ། ཁྲོ་ཕྱན་གང་ཞིག་
 འབྱུང་འགྱུར་བ། །ང་ཡི་བསྟན་པ་འཛིན་བཙོན་ཕྱིར། །ཡི་གེ་སྒྲ་དང་བཤད་སྒྲར་ལ། ཁྲོ་གོས་ཐོགས་
 པ་མེད་པ་འབྱུང་།^༥ །ཞེས་ལུང་བསྟན་བརྟེན་པའི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་དེས། དཔལ་གོ་མི་འཆི་མེད་
 དང་། རྩོམ་འབྲུམ་སྒྲག་གསུམ་པ་སོགས་ལ། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་རྒྱས་
 པར་གསན་ཞིང་བུམས་པའི་གཞུང་ལྷ་ཆར་ལ་འགྱུར་དང་། རྣམ་བཤད་རྒྱས་བསྟུས་བྱུང་འབྲེལ་དུ་
 མཛད་ཅིང་། བྱང་པར་དུ་མདོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་འཕགས་སེང་གི་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པ་ལ་
 འགྱུར་དང་། རྣམ་བཤད་རྒྱས་པར་མཛད་ཅིང་། ཉན་བཤད་གྱི་སྒྲོས་ལེགས་པར་གཏན་ལ་ཕབ།

དེའི་བཤད་པའི་བཀའ་བབས་ནི་གཙོ་བོར་བཤེས་གཉེན་འབྲེ་ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་འབར་ལ་
 བབས། བཤེས་གཉེན་འདི་ནི། ཡོ་ཆེན་བོད་དུ་མ་ཕེབས་པའི་སྤྱོད་ལ་དུ་ཡང་། བཤེས་གཉེན་མུ་ཏུ་
 ཆེན་པོ་སོགས་ལས་རྣམ་འབྱོར་སྦྱོང་པའི་གཞུང་རྒྱ་མཚོ་ལྷ་བུ་གསན་པ་ཞིག་གོ། །འདིས་གནས་རྟེན་དུ་
 ཡར་ཕྱིན་གྱི་བཤད་གྲ་བཙུགས། བཤེས་གཉེན་འདིའི་བྱུང་བྱུང་འདུལ་བ་བཙོན་འགྲུས་འབར་རབ་ཏུ་
 བྱུང་ཞིང་། མདོན་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་གསན། བྱུང་འདུལ་འདི་ནི་གསན་པ་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་བ་ཞིག་སྟེ། རུ་
 སྒྲིག་པ་ལས་ཀྱང་ཆོས་མདོན་པ་གསན་ཅིང་། ཡོ་ག་རྣམ་འབྱོར་གྱི་རྒྱུད་ཀྱང་མང་པོ་རྒྱུ་སྒྲིབ་མ་མ་གཙོ་
 བྱང་རྒྱུ་བཏོ་རྩེ་ལས་ཆོས་འདུལ་བ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པར་བསྐྱབས། སྦོད་ལུང་པ་རེན་ཆེན་སྟོང་པོ་ལས་
 བཀའ་གདམས་གྱི་ཆོས་གསན། ཟུལ་སྤུར་བཤད་པའི་གྲ་བཙུགས། འདིའི་བྱུང་བྱུང་པས་བསྟེན་པར་
 རྩོགས། འདུལ་མདོན་སོགས་གསན་པ་རྒྱ་ཆེ། བཤེས་གཉེན་འབྲེ་ཆེན་པོའི་ཤེར་ཕྱིར་གྱི་མདོ་དང་
 བསྟན་བཙོན་གྱི་བཤད་པའི་བཀའ་བབས། ཡར་བྱང་རྒྱུ་ཡེ་ཤེས་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་། དེས་གནམ་ཚུ་མྱེང་
 དང་། གཞུ་ཀུན་དགའ་ར་བར་བཤད་པའི་སྒྲོལ་བཙུགས། དེའི་སྒྲོབ་མ་འདུལ་འཛིན་གཞོན་ནུ་རྒྱལ་
 བྲིམས། དེས་བྱང་རྒྱུ་འབྲུམ་ལ། དེས་གཉལ་ཞིག་འཇམ་པའི་རྩོ་རྩེ་ལ་བཤད་ཅིང་། གཉལ་ཞིག་འདི་
 བྱི་གྲུབ་པ་བརྟེན་ཤིང་། བྱུང་འདུལ་སྒྲོབ་མ་དག་ལས་ཀྱང་གསན་པ་རྒྱ་ཆེ། འདིའི་སྒྲོབ་མ་ལ་ཡར་ཆད་གྱི་
 རྒྱ་ཀ་བརྩམ་པ་བཙོན་བརྒྱུད་བྱུང་བར་གྲགས་པའི་ནང་ནས། རྒྱ་སྟོང་ཕྱིར་བྱུང་པས་སྟེ་ཐང་བདེ་བ་ཅན་དུ་
 བཤད་གྲ་བཙུགས། ཡང་ཟང་རིངས་གྲགས་པ་དར་མ་རྒྱལ་བྲིམས་གྱིས་ཁོ་སྤུར་བཤད་གྲ་བཙུགས།
 དེའི་སྒྲོབ་རྒྱུད་ཆད་མའི་སྟེས་བུར་གྲགས་པ་བསོད་ནམས་མགོན་པོ་ལས་བུ་སྟོན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་

པས་གསལ། དེ་དང་དེའི་སློབ་མ་ལུང་མང་པོ་ལ་རིན་པོ་ཆེ་གཡག་པས་གསལ།

ཡང་གཉལ་ཞིག་གི་སློབ་མ་འོ་བོ་ནམ་མཁའ་དཔལ་ཞེས་པས་ཉང་སྟོང་དུ་བཤད་ཉན་མཛད་པའི་སློབ་མ་མཁས་པ་འོད་ཟེར་མགོན་པོ་བྱུང་། དེས་གསང་སྤྱི་བློ་བྱེད་ཀྱི་གདན་ས་ལོ་སུམ་ཅུ་སོ་གཉིས་མཛད་པའི་སློབ་མ་ལ། ཤུག་གཞོན་བྱ་དང་། བྱང་ཆུབ་གཞོན་བྱ་གཉིས་བྱོན་པ་ལས། བྱང་གཞོན་གྱིས་བསྐྱོས་གསར་པ་བརྟམས། ཤུག་གཞོན་སློབ་དཔོན་གྱི་འགྲོས་རྟིང་པ་བཟུང་ནས་གདན་ས་དང་། ཆལ་ཆོས་འཁོར་གྱིང་གི་བཤད་བྱ་བརྟམས། དེའི་སློབ་མ་སློ་གྲོས་མཆུངས་མེད་ཅེས་གྲགས་པ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་མཐའ་དག་ལ་མཁས་ཤིང་མང་དུ་གསལ་བ་རྒྱ་ཆེ་བ་ཞིག་སྟེ། དེ་ལ་རྗེ་རང་བྱུང་དོ་རྗེས་མང་དུ་གསལ་ཅིང་། དེས་ཀྱང་དེ་ཉིད་ལ་མང་དུ་གསལ། ཁ་རག་པའི་སློབ་མ་འཛིན་ཀ་བཞི་པ་ནག་ཤིག་པར་གྲགས་པ་ཞིག་ལ་ཆོས་རྗེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསལ། ཡང་ཁ་རག་པའི་སློབ་མ་འཛིན། སོག་དཔོན་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་ལ་རྗེ་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་གྱིས་གསལ།

ཡང་རྟོག་ལོ་ཆེན་པོའི་གསུང་རབ་མཐའ་དག་གི་བཀའ་བབས་ནི། གོ་ལུང་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཡོད་ཀྱང་། ལྷའི་གདན་ས་ཁང་ཆོ་བོང་ཆོས་གྱི་སྤྱོད་པ་ལ་བྱུང་། དེ་ལས་ཉང་བྲན་པ་ཆོས་གྱི་ཡེ་ཤེས་དང་། བྱང་པ་ཆོས་གྱི་སེང་གེ་རབ་དུ་བྱུང་། ཆོས་གྱི་ཡེ་ཤེས་གྱི་བསྐྱེད་སྟོན་སོགས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡེ་སྟོང་ལ་བཤད་ཉན་ཡུན་རིང་ཞིང་ནམ་མཁའ་མང་པོ་མཛད། ཆོས་གྱི་སེང་གེ་ནི་ལོ་ཆེན་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་ལོར་སྐྱེ་འབྱུངས་ཤིང་། བསྐྱེད་སྟོན་སེམས་ལྟ་བུ་བྱུང་བ་མཛད་ནས། གདན་ས་ལོ་བཙོ་བརྒྱད་མཛད་པའི་བར་ལ་སློབ་མ་སངས་ཆེན་བརྒྱུད། ཤེས་རབ་ཅན་གསུམ། རོ་སྐྱས་བཞི། སྤྱབ་ཐོབ་གསུམ་རྣམས་བྱོན་པར་གྲགས་པ་ལས། ཤེས་རབ་ཅན་གཅིག་ནི་ལྷོ་བྲན་པ་དར་མ་སངས་སྟེ། བྱང་པའི་བྱུང་དུ་རང་ལོ་བརྟུ་བདུན་པ་ལ་རབ་དུ་བྱུང་། ལོ་དེ་ཉིད་ལ་ནལ་འབྱོར་སྟོན་པའི་ཆོས་རྒྱ་མཚོ་ལྷ་བྱ་གསལ་སྟེ། གསལ་པ་དེ་ཉིད་ཟིན་བྱིས་སུ་བཏབ་པའི་ཁྱེད་ཆེན་དེང་སང་གི་བར་དུ་ཡོད་པ་འདི་ཉིད་བཤད་ནས། དན་བག་གནས་རྒྱུ་དང་། དན་ལམ་རྒྱལ་ཆེན་དུ་བཤད་བྱ་བརྟམས། འདི་ལ་ལྷོ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཞེས་ཟེར། སངས་ཆེན་གྱི་ནང་ནས་བརྟེགས་གྱིས་ནི་ཡར་ཆད་དང་། དུམས་ཆོས་དང་དབུ་མའི་བཤད་སྟོལ་བཟུང་ཞིང་། གདན་ས་ཟིན་པ་བྱུང་། སྤྱ་ཤ་བསོད་ནམས་སངས་ཤིག་ནི། ལྷ་ར་ཐང་དུ་བཤད་བྱ་བརྟམས། གཙང་ནག་པ་བརྟོན་འགྲུས་སངས་ཤིག་ནི་གསུང་རབ་མཐའ་དག་ལ་མཁས་ཀྱང་སྤྱིན་ལས་ཆེར་མ་བྱུང་ཟེར། ལྷ་ར་ཐང་བ་སློ་གྲོས་སངས་ཤིག་ནི་གསུང་རབ་མཐའ་དག་ལ་མཁས་ཤིང་། བྱིས་པག་གྱུ་ཆེན་པོ་ལ་

གསལ་ནས་དོ་ཉ་སྒྲོར་གསུམ་གྱི་འགྲེལ་པ་མཛད་དོ།

ཕྱ་པའི་ཕར་ཚད་གྱི་བཤད་སྒྲོལ་ནི། གཙོ་བོར་གྲོ་ལུང་པ་ལས་བྱུང་བ་སྟེ། དུས་ཕྱིས་ཀྱང་ཡར་གྱི་ཕྱོགས་དང་། དེ་ལས་གཞན་ཕྱོགས་པ་གཉིས་སུ་གྲགས་སོ། །རྩོམས་གསུམ་ལས། ས་རྩོམས་ཅེ་མོར་གྲགས་པས་ནི། བཤེས་གཉེན་འདི་ལོ་བཅུ་གཅིག་ཙམ་དུ་བསྟེན་ཅིང་། དབུ་ཚད་གྱི་སྒྲ་བྲངས་པའི་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་གསུང་རབ་མང་དུ་གསན། བཤད་པའི་སྒྲོལ་འཛིན་པའི་དགོངས་པ་ནི་རྒྱ་ཆེར་མཛད། གྲུབ་ཐོབ་མི་གསུམ་དུ་གྲགས་པ་ལ། ཞང་ཚལ་པ་དངོས་སྟོབ་ཡིན་མིན་གྱི་བཤད་པ་གཉིས་བྱུང་ཞིང་། དབུ་སེར་གྲགས་པའི་རྩོམ་གསུམ་མཁུན་པས་ནི། དབུ་ཚད་དང་བྱམས་ཆོས་རྒྱས་པར་གསལ་ཅིང་། མཚན་ནི། ལོ་རྒྱུ་བ་ཆེན་པོའི་དངོས་སྟོབ་སྟེ། མཚན་གི་སྒྲ་མ་ལས་རབ་དུ་བྱུང་བའི་ཆོ། ཆོས་ཀྱི་སྒྲ་མ་ཞེས་པར་གསོལ་ཡང་། ཏུ་ལེན་དེབ་ཐེར་དུ་དོ་རྩོད་ཟེར་ཞེས་པ་བྱུང་ངོ་།^{༡༩}

ཡང་བྱམས་པའི་ཆོས་སྒྲ་མ་གསུམ་ནི་སྟོན་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་དུས་སུ་འགྱུར་ཡང་། རྒྱུད་སྒྲ་མ་དང་། ཆོས་དང་ཆོས་ཉིད་རྣམ་པར་འབྲེད་པ་ནི་འཕགས་ཡུལ་དུ་འདྲ། དུས་རིང་མོ་ཞིག་ཏུ་མི་མངོན་པར་གྱུར་པ་ལས། དུས་ཕྱིས་པ་རྒྱུ་ཉ་བྱམས་པ་མགོན་པོ་ཞེས་པ་གཅིག་གིས། སོ་ཕག་གི་མཚན་རྟེན་ཞིག་ནས་གཏོན་ཏེ་དར་བར་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྟོབ་དཔོན་དགའ་འཆད་ལ། དུས་དེ་ནི་རྩོག་ལོ་ཆེན་པོའི་དུས་ལས་ཅུང་ཟད་སྔ་བ་ཙམ་མོ། །གོང་མའི་སྒྲ་མ་གཞན་གྱི་གསུང་ལས།^{༢༠} ཆོས་དེ་ཉིད་^(༡)གསར་དུ་རྟེན་པའི་བྱམས་པའི་མཚན་ཅན་དེ་ནི་རྒྱལ་སྐས་མི་ཉི་ཤེས་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་ལ། གཞུང་དེ་དག་ནི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་བསྟན་བཅོས་ཏེ། བྲམ་ཟེ་རིན་ཆེན་དོ་རྩོད་པོན་པོ་སང་ཨ་ན་ཞེས་པས་མི་ཉི་ཤེས་པ་ལ་གསལ་ཅིང་། རྩོག་ལོ་ཆེན་པོས་སང་ཨ་ན་^(༢)ཉིད་ལས་གསལ་ཅིང་། འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པའི་འགྱུར་མཛད་དོ།

དེ་ཡང་ལོ་ཆེན་ནི། བྱམས་པའི་ཆོས་བཞི་པོའི་བསྟན་བྱའི་དོན་བྲང་དོན་དང་། རྒྱུད་སྒྲའི་བསྟན་བྱའི་དོན་ནི་ངེས་པའི་དོན་ཏེ། བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོའི་མིང་ཅན་དེའོ། །དེའི་ངེས་འཛིན་ཡང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆ། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་ཁུབ་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་མེད་པར་དགག་པ་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་ཞིག་སྟེ། རི་སྐད་དུ། འདི་ལ་བསལ་བྱ་ཅི་ཡང་མེད།^{༢༡} །ཅེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་པ་དེའོ་ཞེས་བཞེད། །ཡང་ཡར་ལུང་པ་བཅན་ཁ་བོ་ཆེར་གྲགས་པས། རང་ལོ་དུག་ཅུ་ལོན་པའི་ཆོ་བྱམས་པའི་ཆོས་གསལ་པ་ལས་རྟེན་པའི་ངེས་དོན་ནི། སངས་རྒྱས་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་བར་ལ་ཁུབ་པའི་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཡེ་ཤེས། རང་བཞིན་གྱི་འོད་གསལ་

བ་དེ་ཉིད་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྤིང་པོར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས། ཁོང་ནས་རྒྱུད་པ་དག་འཆད་པ།
འདི་ལ་སྟོན་གྱི་དུས་སུ་བྱམས་ཆོས་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་ལུགས་སུ་འཆད་པ་དང་། སྟོམ་ལུགས་སུ་འཆད་པའི་
བྱད་པར་རོ་ཞེས་གྲགས་མོད། གཉིས་ཀ་ལྷར་ཡང་འགལ་བ་མེད་དེ། མཆོན་འཛིན་སེལ་བའི་ཆོ་ནི་སྟེ་
མ་ལྷར་ཟབ་ལ། ཡོན་ཏན་གྱི་ཉེན་དུ་བྱེད་པ་ལ་ནི་བྱི་མ་ལྷར་དགོས་པས་སོ། །དེ་དང་འབྲེལ་བར་བྱམས་
ཆོས་པའི་འགྲུར་མེད་ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་ངོས་འཛིན་གཉིས་བྱུང་སྟེ། གཟུང་འཛིན་མ་དམིགས་པའི་མེད་པར་
དགག་པ་ལ་དང་། གདོད་མ་ནས་གྲུབ་པའི་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་འཆད་པའོ། །དེ་གཉིས་ཀ་ཡང་
མི་འགལ་བར་དབུས་མཐའ་ལས་གསུངས་ཏེ། རི་རྒྱུད་དུ། གང་ཟག་དང་ནི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི། །དངོས་
པོ་མེད་འདིར་སྟོང་བ་ཉིད། །གཉིས་དངོས་མེད་པའི་དངོས་ཡོད་པ། །དངོས་པོ་སྟོང་བའི་མཆོན་ཉིད་
དོ།^༤ །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །རྗེ་རང་བྱུང་དོ་རྗེའི་ཞལ་སྟེ་ནས་ཀྱང། བྱད་རྒྱུད་གསུམ་དང་། ཆོས་
དང་ཆོས་ཉིད་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་རྣམ་བཤད་ཀྱི་དགོངས་པ་འདི་ཁོ་ན་ལྷར་བྱུང་ངོ་། །བོད་བྱི་མས་
བྱམས་ཆོས་བྱི་མའི་ངོས་དོན་གྱི་ངོས་འཛིན། གཟུང་འཛིན་རྣམས་གཞན་གྱིས་སྟོང་བའི་སྟོང་བ་ཉིད་ལས་
གཞན་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི། ཆོས་དེའི་ངོས་དོན་ངོས་འཛིན་ཚུལ་ལ་གཤིང་ཏུ་སྒྲིབ་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་སྟགས་ཀྱི་དབུ་མ་བོད་དུ་བྱོན་པའི་ཚུལ་ལ་གསུམ་ཏེ། སྟེ་འགྲུར་དང་། བར་འགྲུར་
དང་། བྱིས་འགྲུར་གྱི་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་ནི། སྟོབ་དཔོན་སྟུལ་པའི་སྟེ་པསྟེ་འབྱུང་གནས་བོད་དུ་བྱོན་པའི་དུས་དེ་ན། བྱ་སྟོང་
རྣལ་འབྱོར་གྱི་རྒྱུད་ནི། གཞུང་རི་ལྷ་བ་བཞེན་འགྲུར་ཟེན་ལ། རྣལ་འབྱོར་སྟེ་ན་མེད་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་
དགོངས་པ། མ་རྒྱ་ཡོ་ག་དང་། ཨ་རྒྱ་ཡོ་ག་དང་། ཨ་ཏི་ཡོ་ག་གསུམ་དུ་བྱེ་སྟེ། ཞལ་ནས་གསུངས་པ་
དེའི་ཆོ། གཙོ་བོར་རྣལ་འབྱོར་གསུམ་པ་ཉིད་ཉམས་སུ་སྒྲུངས་པས་གྲུབ་པ་ཐོབ་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་མང་
དུ་བྱོན་ལ། ཨ་ཏི་ཡོ་ག་ནི་རྫོགས་པ་ཆེན་པོ། སྟོབ་དཔོན་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་མན་ངག་ལྷ་བའི་ཐེང་
བ་ལས་བྱུང་བའོ།^༥ །ཞེས་གསུངས་ལ། ཐེག་པ་ལེམ་པ་དགའི་རྣམ་གཞག་མཛད་པ་དག་ལ་ནི། ཨ་ཏི་
ཡོ་གའི་ལྷ་བ་འདི་རྣལ་འབྱོར་སྟེ་མེད་ཀྱི་བྱུང་མོང་མ་ཡིན་པའི་དབུ་མའི་ལྷ་བ་ཉིད་དུ་འཆད་དགོས་སོ། །

གཉིས་པ་བར་དུ་འགྲུར་བ་དག་ལ་ཡང་། སྟོན་མ་འགྲུར་བའི་རྒྱུད་སྟེ་མང་པོ་དག་འགྲུར་
མཛད་པ་པོ་ནི། ལོ་རྩ་བ་ཆེན་པོ་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་སྟེ། དེས་ནི་རྒྱུད་སྟེ་མཐའ་དག་གི་དགོངས་པ་བྱག་

ལེན་གྱི་སྒོ་ནས་གསལ་བར་མཛད་ཅིང་། ཆོས་དང་ཆོས་མ་ཡིན་པ་རྣམ་པར་དབྱེ་བའི་བསྟན་བཅོས་
མཛད། དེའི་སྒོ་བ་མ་ལྷ་སྒྲ་མ་ཡེ་ཤེས་འོད་དང་། དེའི་རྒྱད་པ་པོ་བྲང་ནི་བ་འོད་རྣམས་གྱིས་ནི། སྒོན་
རྒྱ་གར་ལ་ཁུངས་ལྷུང་བའི་རྒྱད་དུ་གྲགས་པ་རྣམས་ལ་སྟན་འབྱིན་གྱི་ཡི་གེ་མང་པོ་དག་མཛད་དོ། དེའི་
འོག་ཏུ་ལོ་རྩ་བ་ཆེན་པོ་འབྲོག་འགོས། མར་གསུམ་གྱིས། བདེ་དབྱེས་གསང་བ་འདུས་པ་ལ་སོགས་
པའི་ཐེག་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཉིང་ཁུ་ལས་ཀྱང་ཆེས་གིན་ཏུ་ཉིང་ཁུར་གྱུར་པ་དག་བསྐྱར་ཞིང་ཉན་བཤད་དང་
ཉམས་ལེན་གྱི་སྒོ་ནས་དར་ཞིང་རྒྱས་པ་དེའི་དུས་ཀྱི་མན་ངག་ལམ་འབྲས་དང་། རིམ་བུ་བ་དང་།
ཆོས་དྲུག་རྣམས་ལས་འབྱུང་བའི་ངེས་དོན་ནི། དབུ་མ་ཐལ་རང་པ་དག་ལ་མ་གྲགས་པའི་ངེས་དོན་རྣམས་
འབྱོར་སྒྲ་མེད་ཀྱི་དབུ་མ་ཆེན་པོ་འོ།

གསུམ་པ་ཕྱིས་འཇུག་ནི། དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་བསྐྱས་པའི་རྒྱད། འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མ་མེད་པའི་
འོད། རྣལ་འབྱོར་ཡན་ལག་དྲུག་པའི་མན་ངག་དང་བཅས་པ་རྣམས་ནི། བར་ཕྱིན་ཐེག་པའི་དབུ་མ་པ་
མཐའ་དག་ལ་མ་གྲགས་པའི་དབུ་མ་ཆེན་པོ་སྟེ། འདིའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་དབང་
ལྷག་ཆེན་པོ་མཁས་གིང་གྲུབ་པ་བརྟེན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཐུགས་ལ་མངའ་བར་ངེས་སོ།

གསུམ་པ་དགག་སྐྱབ་ཅུང་ཟད་བཀྱིས་ཏེ་མཐུག་བསྐྱབ་པ་ལ་གསུམ་ཏེ། དབུ་མའི་ངོས་འཛིན་
རྒྱ་ཆུང་ན་ཆོས་སྒྲོང་གི་ཉེས་དམིགས་ཡོད་པར་བསྟན། རྒྱ་ཆེ་གོས་དེའི་ངོས་འཛིན་གཞན་དུ་བྱས་པས་ལུང་
དང་འགལ་བར་བསྟན། ཕྱིས་བྱོན་དབུ་མའི་ངོས་འཛིན་རང་ལ་གྲགས་པའི་ལུང་དང་མ་མཐུན་པའོ།

དང་པོ་ནི། དུས་ཕྱིས་གངས་ཅན་གྱི་ལྗོངས་ན་གྲུབ་མཐའ་སྐྱབ་བ་བཞིའི་ཆེ་མོའི་དབུ་མ་དང་།
དེའི་གཞུང་ལུགས་ནི། ཐལ་རང་པར་གྲགས་པ་དག་ལས། གཞན་ལ་ངོས་མི་འཛིན་ཅིང་། དབུ་མ་དེ་
ཡང་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པས་སྟོང་པའི་མེད་པར་དགག་པ་ཁོ་ནའོ་ཞེས་འཆད། དེ་སྐད་དུ་འདོན་པ་
འདིས་ནི། བཀའ་འཁོར་ལོ་གསུམ་པ་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་དང་བཅས་པ་དག་ལ་དངོས་
པོར་སྒྲ་བ་ཉིད་དུ་སྐྱར་བ་བཏབ་པས་ཆོས་སྒྲོང་གི་ལས་བསགས་པ་ནི། རྩེ་བཙུན་མ་པམ་པ་ཉིད་གྱིས་
ལུང་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ། དེ་ཕྱིར་རྒྱལ་བས་ཆེས་མཁས་འཛིན་རྟེན་འདི་ན་ཡོད་མིན་ཏེ།^༤།
ཞེས་སོགས་གྱིས་བསྟན་པ་དེ་ཉིད་དོ། །འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་གྱིས་གཞུང་འགྲེལ་རྣམས་སུ་ངེས་དོན་
གྱི་དབུ་མ་མ་བསྟན་ན། རྒྱལ་བ་ཉིད་གྱིས་དང་ངེས་འབྱེད་པར་ལུང་བསྟན་པ་དང་འགལ་ལོ། །དེས་
རྒྱད་སྒྲའི་འགྲེལ་པ་ཐལ་འཇུག་དུ་བཀྲལ་ལོ་ཞེས་ཟེར་མོད། འགྲེལ་པ་དེ་ནི་རྒྱ་བ་གྲགས་པའི་འགྲེལ་

ཚུལ་དང་མི་མཐུན་པར་དབྱེད་ལྷན་སྤྱོད་པ་ལྟས་ཀྱང་མདོན་སྤྱོད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་ཟེར་བ་ཙམ་དུ་ཟད་
 པས། རྒྱགས་ཀྱི་དབྱུང་མེད་པར་དགག་པ་ཉིད་དུ་བཤད་ན། རྣམ་ཀྱན་མཆོག་ལྷན་གྱི་སྤྱོད་པ་ཉིད་ལོས་
 མ་ཟེན་པ་དང་། དེ་ལས་གཞན་གང་དུ་ལོས་བཟུང་ཡང་ལུང་གིས་གཞོད་པ་དང་། བདེ་སྤྱོད་ཟུང་འཇུག་
 དོས་མ་ཟེན་པ་དང་། ཤེས་དང་ཤེས་བྱ་གཅིག་པའི་སྤྱོད་པ་ལྟས་ཅི་ལྟར་འཆད། དེ་དག་ཀྱན་རྫོང་བདེན་
 པར་འཆད་པ་ནི། རྒྱགས་ལྷགས་ཀྱི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལ་སྤྱོད་པ་བཏབ་པ་ཁོ་ནར་མ་ཟད། དུས་
 ཀྱི་འཁོར་ལོར། རིམ་པའི་ཤིང་ལས་རྒྱན་འབྱུང་དང་། དུག་གི་ལོ་མ་ལས་བདུད་ཅི་དང་། ཆངས་པའི་
 ཤིང་ལས་བརྒྱུ་མི་འབྱུངས་པའི་དཔེས། མེད་པར་དགག་པའི་སྤྱོད་པ་ཉིད་དེ། བདེ་ཆེན་དང་ཟུང་དུ་
 འཇུག་པའི་སྤྱོད་པ་ཉིད་ཡིན་པ་གསལ་བར་བཀག་གོ།

གཉིས་པ་ནི། འཁོར་ལོ་གསུམ་པ་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་ནས་འབྱུང་བའི་དོན་དམ་
 པའི་བདེན་པའི་དོས་འཛིན། གཟུང་འཛིན་རྣམས་གཞན་གྱིས་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་པ་ཉིད་ལས་གོང་དུ་མ་འཕགས་
 པས། དདོས་པོར་སྤྱོད་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་ཟེར་མོད། གཞུང་ལྷགས་དེ་དག་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་སྤྱོད་པ་ཉིད་ཀྱི་དོས་
 འཛིན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་གྱི། འོ་ན་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅི་ན། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ལ་སྤྱོད་པའི་གཟུང་བ་ཀྱན་
 བཏགས་ཅི་སྤྱོད་པ་དང་། དེར་སྤྱོད་པའི་རྣམ་ཤེས་སྤྱོད་པ་ཀྱན་བཏགས་ཅི་སྤྱོད་པ། རང་གི་
 དོ་བོས་སྤྱོད་པ་ཉིད་དུ་གཏན་ལ་ཕབ་ནས། དེའི་ལྷག་མར་ལུས་པའི་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཡེ་ཤེས་
 འབའ་ཞིག་ལ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པར་གསུངས་པའོ། །དེ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འདོད་པ་དབྱུང་རུ་མ་མི་རུང་ངོ་
 རྣམ་ན། ཁྱེད་ཀྱིས་ཀྱང་བདེན་སྤྱོད་དོན་དམ་པར་ཁས་སྐྱེད་པས་དེར་མི་རུང་སྟེ། དོན་དམ་པའི་བདེན་
 པར་གྲུབ་ནས་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པའི་བྱད་པར་ནི། སྤྱོད་ཀྱི་གཞུང་ལྷགས་ཚད་མ་དང་ལྷན་མི་ལྷན་
 གང་ནས་ཀྱང་མ་བྱུང་ངོ་། །གལ་ཏེ་གཞུང་ལྷགས་དེ་དག་ནས་བྱུང་བའི་དེས་དོན་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པས་
 དབྱུང་པར་བཤད་ཀྱང་། ལྷགས་ལྷན་འབྱེད་དང་། ལྷགས་ཀྱི་དབྱུང་མེད་ལྷགས་མ་ཡིན་པར་བཤད་པ་
 དེ་གཉིས་དབང་བཙན་ནོ་སྤྱོད་པ་ནི། འོ་ན་དེ་དག་གི་བཤད་པ་ལ་ཡང་ཐོགས་མེད་ཞབས་ཀྱིས་མདོ་
 གྲངས་ནས། སྤྱོད་པའི་བས་ཀྱི་ལྷ་བར་བཤད་ཅིང་། རྒྱ་གར་པའི་མན་ངག་གི་གཞུང་དང་། མདོ་སྤྱོད་དག་
 བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྤྱོད་པས་འཆད་པའི་སྤྱོད་པ་ཉིད་དེ་ལ། བེམས་པའི་སྤྱོད་པ་ཉིད་དང་། ཆད་པའི་
 སྤྱོད་པ་ཉིད་དང་། ཐལ་བུང་གི་སྤྱོད་པ་ཉིད་ཅེས། དེས་དོན་གྱི་དོས་འཛིན་ཚུལ་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ།
 ཚད་ལྷན་གྱི་གཞུང་དག་ན་དགག་པ་ཕྱོགས་ཅེ་བ་ཅེ་མཛད་ཡོད་པས་ན་དགོངས་དོན་ཐབ་མོ་དག་ལ་མ་

བརྟགས་པར་ཡན་ཚུན་དུ་གཅིག་གིས་ཅིག་ཤོས་འགོག་པར་རུས་པ་མ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་ནི། གངས་ཅན་དུ་བྱིས་བྱོན་པ་དག་ན་རེ། སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་ངེས་དོན་ཟབ་མོ་འདི་ནི་ལྷ་བ་གྲགས་པའི་གཞུང་ལས་གཞན་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རི་རྒྱད་དུ། འདི་ལས་གཞན་ན་ཆོས་འདི་ནི། རི་ལྷ་ར་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། འདིར་འབྱུང་ལྷགས་ཀྱང་གཞན་ན་ནི། མེད་ཅེས་མཁས་རྣམས་ངེས་པར་མཛོད།⁽¹⁾ ཅེས་གསུངས་པས་སོ། རྟེན་ཡང་ཆོས་ཅན་ཆད་གྲུབ་ཀྱི་སྟེང་དུ། དགག་བྱ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་བའོ། རྟེན་ལས་གཞན་དུ་མོ་ཤམ་གྱི་བྱ་ལྷ་བྱ་བ་དེན་མེད་དུ་བསྒོམ་པས། སྒྲིབ་པའི་ས་བོན་ཅི་ཞིག་སྟོང་བར་རུས་ཞེས་འཆད་ཅིང་། དེའི་རྒྱབ་རྟེན་དུ། ལྷ་བས་རྣམ་རིག་པ་བཀག་པའི་གཞུང་རྣམས་ལེགས་ལྡན་འགོག་པའི་གཞུང་དུ་སྟོར་བར་བྱེད་པ་དང་། སྟོང་ཉིད་གཏན་ལ་ཐེབས་པའི་ཆོ་དགག་བྱ་ལོགས་སུ་ངོས་མ་བཟུང་ན་ཆད་པའི་མཐར་ལྷུང་ངོ་ཞེས་འཆད་པ་དང་། རྟགས་ཀྱི་བདེ་སྟོང་ཟུང་འཇུག་ཀྱང་དེ་ལྷ་བའི་སྟོང་པ་ཉིད་དེ་ཡུལ་ཅན་བདེ་བ་ཆེན་པོས་རྟོགས་པ་ལ་འཆད་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན་བརྟེན་བ་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོས་སྟོང་པ་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ལ། སྟོང་ཉིད་སྟོང་རྗེའི་སྟོང་པོ་ཅན་དུ་འཆད་དགོས་པ་བཞིན། ཞེས་གསུང་ངོ་།།

དེ་སྐད་ཅེས་ཟེར་བ་དེ་ཐམས་ཅད་ནི་རང་གང་ལ་ཁུངས་སུ་བྱེད་པའི་གཞུང་མཐའ་དག་དང་མི་མཐུན་ཏེ། དབུ་མའི་གཞུང་ལས་ནི། སྟོས་པའི་མཐའ་བཞི་སེལ་དགོས་པར་བཤད་ལ། བྱིད་ཀྱིས་ནི། དོན་དམ་དུ་ཡོད་པའི་མཐའ་དང་། ཐ་སྙད་དུ་མེད་པའི་མཐའ་གཉིས་སེལ་བ་ལས་གཞན་མ་བཤད། གཞུང་དུ་ནི། གཉིས་མིན་གྱི་མཐའ་སེལ་བ། གཉིས་ཡིན་གྱི་མཐའ་ཁེགས་པ་ལ་ཐུག་པ་དང་། མེད་མཐའ་ཁེགས་པ་ཡོད་མཐའ་ཁེགས་པ་ལ་རག་ལུས་པ་སོགས་པན་ཚུན་སྒྲངས་པའི་འགལ་ལྷོ་གཅིག་ཁེགས་པ་ན་ཅིག་ཤོས་ཀྱང་ཁེགས་པར་གསུངས་ལ། བྱིད་ཅག་གིས་ནི། དངོས་འགལ་གཉིས་ལས་གཅིག་བཀག་པ་ན་གཅིག་ཤོས་དོན་གྱིས་གྲུབ་པ་གཞུང་ཤིང་ཉིད་དུ་བྱེད་པ་དང་། དེ་གཞུང་དང་འགལ་བ་ཡང་གཞུང་དུ་ནི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གོ་བ་ལྟོས་གྲུབ་དང་དེའི་གོ་བ་ནི། རི་རྒྱད་དུ། པན་ཚུན་དོན་ལ་བརྟེན་པའི་གྲུབ་པ་ནི། གྲུབ་མིན་ཉིད་ཅེས་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས།⁽²⁾ ཞེས་མ་གྲུབ་པ་ཉིད་ལ་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྷགས་འདིར་ཡིན་པ་བཀག་ལུལ་ཡིན་པ་སོགས་གྲུབ་ན། དགག་བྱ་བཀག་ལུལ་དུ་ཆོས་གཞན་འཕེན་པར་ཐལ་བ་དང་། སྟོས་མཐའ་ཐམས་ཅད་མི་འགོག་པར་བསལ་བའི་ཕྱིར་རོ། བྱིད་ཅག་གིས་ནི་དབུ་མའི་རྟགས་ཀྱི་དགག་བྱ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ལས་གཞན་མི་འཆད་པ་དེའི་

ཆེ་ཆད་པའི་མཐའ་དང་མེད་པའི་མཐའ་འགོག་མ་རྒྱས་པས་ན། སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་གསུངས་པ་
 དགོས་མེད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བ་དང་། ཉན་རང་གི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་ཚུལ་ལས་ལྷག་པ་ཐེག་ཆེན་
 འཕགས་པ་ལ་ཁས་ལེན་མ་རྒྱས་པས། ཉན་རང་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་ཚུལ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་
 པ་ཡོད་པར་བསལ་བ་དང་། གང་ཟག་དང་ར་ཅམ་སོགས་བྱེད་པའི་སྐྱེས་བུ་བཅུ་གཉིས་སོགས་ཆད་
 གྲུབ་ཏུ་ཁས་སྤངས་པས་སྟེགས་དང་མཚུངས་པ་དང་། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་ཆོས་མཛོན་པ་ན། གང་ཟག་
 གི་བདག་དང་བདག་མེད་ཀྱི་ངོས་འཛིན་རྣམ་དག་མེད་ན་སྤྱི་ནང་གི་ཤན་མ་བྱེད་པར་ཐལ་བ་དང་།
 གནས་ཚུལ་བདེན་པ་ལ་ཞུགས་པའི་ཆེ་རྟགས་ཆོས་དོན་གསུམ་ཆད་མས་གྲུབ་ན། རང་རྒྱུད་འགོག་མ་
 རྒྱས་པར་བསལ་བ་དང་། ལེགས་ལྷན་གྱི་གཞུང་དུ་དབུ་མའི་དོན་མ་བསྟན་ན། རི་སྐད་དུ། ལེགས་
 ལྷན་གྱིས་ལེགས་གང་བཤད་དང་།¹⁶ །ཞེས་སྒྲ་བས་ལུང་དུ་དྲངས་པ་མི་འཐད་པར་བསལ་བ་དང་།
 འདི་སྐབས་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་མཛོན་སུམ་དང་རྗེས་དཔག་ཡོད་ན། སྟོང་འཇུག་ཏུ། རོན་དམ་སྟོ་
 ཡི་སྟོང་ཡུལ་མིན།¹⁷ །ཞེས་དང་། འཇུག་འབྲེལ་སོགས་སུ་དྲངས་པའི་མདོ་ལས་དོན་དམ་པའི་བདེན་
 པ་དེ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་ལས་ཀྱང་འདས་པར་གསུངས་པ་དང་།¹⁸ །ཡ་ཏི་
 ཤས། མཛོན་སུམ་རྗེས་དཔག་དགོས་པ་མེད།¹⁹ །ཅིས་དང་། རྟོག་བཅས་རྟོག་པ་མེད་པ་ཡི། །ཤེས་
 པ་གཉིས་ཀྱིས་མི་རྟོགས་ཞེས། །སྟོབ་དཔོན་མཁས་པ་རྩ་བུ་གསུངས།²⁰ །ཞེས་སོགས་དང་འགལ་
 བ་ཁོ་ནར་མ་ཟད། རིགས་པས་ཀྱང་གཞོད་དེ། ལྷག་པ་གཞན་སེལ་དངོས་ཀྱི་གཞལ་བྱར་བྱེད་པའི་
 མཛོན་སུམ་ནི་རྣམ་འབྲེལ་མཛད་པའི་རིགས་པས་ལེགས་སོ།།

གཞན་ཡང་ཆོས་ཅན་ཆད་གྲུབ་ཀྱི་སྟོང་དུ་དགག་བྱ་ཆད་མས་མ་གྲུབ་པ་བཀག་པའི་སྟོང་པ་
 ཉིད་ཀྱི་འཆད་ཚུལ་འདི་ནི། ཤར་མདོའི་དངོས་བསྟན་དང་འགལ་བ་ཁོ་ནར་མ་ཟད་ཀྱི། ལྷ་བ་ཉིད་ཀྱི་
 བསྟན་བཅོས་ལས། རི་སྐད་དུ། གང་སྤྱིར་དེ་ཡི་རང་བཞིན་དེ། །ཡིན་སྤྱིར་མིག་ནི་མིག་གིས་སྟོང་།²¹ །
 ཞེས་སོགས་ཆོས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱར་ནས་དངོས་སུ་གསུངས་པ་དང་། རིགས་པས་ཀྱང་བུམ་པ་ལྷ་
 བུ་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་དོན་ཞིག །དགག་བྱ་ཆད་མས་མ་གྲུབ་པས་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་འདི་ནི། གཞན་
 སྟོང་དུ་སྒྲ་བའི་གཞུང་ལས་འབྱུང་བའི་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ནང་ནས་ཀྱང་ཐ་ཤལ་ཞིག་སྟེ། ཆོས་ཅན་མ་དག་
 གཞན་དབང་གི་སྟོང་དུ་དགག་བྱ་མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་ཆད་པའི་ཀྱན་བཅགས་ཀྱིས་སྟོང་པ་ལ་ངོས་
 བཟུང་བའི་བྱིར། ལུགས་འདིར་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་རང་སྟོང་དུ་བཤད་པ་དེ། རི་སྐད་དུ། གལ་ཏེ་འདི་

དག་ཀྱན་སྟོང་ན།^{༡༧} ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ནས་བཤད་པའི་ཚུད་པ་སྟོང་བར་མ་རྩུ་སོ་སྟུམ་ན། མི་
རྩུ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ནི། རི་སྐད་དུ། སངས་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱིས་ཚོས་བསྟན་པ། བདེན་པ་གཉིས་ལ་
ཡང་དག་ཏེན།^{༡༨} ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ལེན་ཐེབས་པའི་བྱིར། རི་ལྟར་ན། སྤྱིར་བདེན་པ་གཉིས་སོ་སོར་
བྱེ་བའི་ཚེ། དོན་དམ་དུ་མེད་པ་ཉིད་དབང་བཅན་ཡང་། དངོས་སྤྱི་བའི་ཚུད་པ་དེ་ནི། དོན་དམ་ཉགས་
སུ་བཀོད་ནས་ཀྱན་རྫོབ་སུན་འབྱིན་པར་བྱེད་པའི་ཚུད་པ་ཡིན་པས། ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཞེས་
པས་ལན་ཐེབས་སོ། །དེ་སྐད་དུ། གངས་མེད་ལ་སོགས་བསྟན་པ་རྣམས། །དམ་པའི་དོན་དུ་བཟོད་མ་
ཡིན། ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་ནི་ཐུགས་བརྩེ་བའི། རྒྱ་མཐུན་དེ་དག་གྲུབ་པ་བཞེད།^{༡༩} ཅེས་གསུངས་སོ། །

ཀྱི་ཏོ། གང་སྐྱ་སྐྱ་ལྟའི་བདག་ཉིད་རྫོགས་སངས་རྒྱལ། །དེ་གསུང་གསུང་གི་དབང་ཐུག་
འཇམ་པའི་དབྱངས། །ཁྱོད་ཐུགས་ཐུགས་རྗེའི་མངའ་བདག་སྤྱན་རས་གཟིགས། །མཐུ་སྟོབས་སྟོབས་
ཀྱི་དབང་ཐུག་འགོ་འདྲིའི་མགོན། །བདེ་འབྱུང་གཙུག་བརྒྱན་རང་གནས་མི་འདོར་ཡང་། །ཡངས་པའི་
མཁའ་ལ་ཐོགས་པ་མེད་རྒྱ་བས། །མཚན་ཡང་ཉིན་མོར་བྱེད་པ་རི་ལྟ་བ། །ཀུ་པར་གྲགས་གང་གིས་
བཀས་བསྐྱལ་ནས། །དབུ་མའི་བྱང་ཚུལ་ཡིད་བཞིན་ལྷན་པོ་འདི། །ལ་ལོ་དེགས་པའི་རི་བོས་མི་ལོན་
ཞིང་། །ནང་གི་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོ་མ་ལུགས་པར། །འཇུག་པ་རྣམ་བཅུའི་རོལ་ཅེད་མཁན་དེ་ཡིས། །རྒྱལ་
བཞིན་འདེགས་ལ་ངལ་བ་མེད་ཀྱང་ཅིག །སྟོབས་ལྡན་དེགས་པའི་སྤྱི་འབྱུལ་མཁན་དེ་ཡིན།^{༢༠} ཅེན་
བྱེད་དུག་མཚོའི་གཏིང་ནས་བཏོན་དེ་ལྟར། །ཐུབ་བསྟན་ཉིན་མོར་བྱེད་པའི་མདངས་གསལ་བ། །སྒྲི་
གཙན་གདུག་པའི་ཁ་ནས་ཐར་ཀྱང་ཅིག །དེ་ནས་དེ་ཡི་ཕན་བདེའི་ལམ་ཆེན་པོར། །འགོ་ཀྱན་རྒྱལ་
བཞིན་འདྲེན་པའི་གིང་ཏེ། །འཁྱོག་པོའི་ལམ་དུ་ནམ་ཡང་མི་བགོད་པར། །ཕྱོགས་ལས་རྣམ་པར་
རྒྱལ་བའི་གནས་དེར་བསྟོ། །

ཞེས་དབུ་མའི་བྱང་ཚུལ་རྣམ་པར་བཤད་པའི་གཏམ། ཡིད་བཞིན་ལྷན་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་བསྟན་བཅོས།
དཔལ་ཤུག་མཚོག་ལྟར་དེ་མེད་ལེགས་པའི་སྒྲོས། གཙང་གཡས་རུའི་ཚོས་ཀྱིས། གསེར་མདོག་ཙན་དུ་ཉེ་བར་སྤྱར་ནས།
དུས་གསུམ་རྒྱལ་བ་མཐའ་དག་གི་ཐིན་ལས་དབང་པོ། །འདུས་པ་རྒྱ་མཚོའི་ཚོགས་དང་བཅས་པ། རས་འབྲུལ་སྤང་གི་
གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་པོར་ཚོས་ཀྱི་གདན་སེང་གའི་ཁྱི་ལ་ཞབས་རུང་བརྟན་པར་གདན་ཆགས་པའི་ཐུགས་རྗེའི་སྤྱན་
རྒྱུང་གིས་ཉེ་བར་བྱུང་བའི་དྲུང་ཉིད་དུ་ཐུལ་བའི་ཡི་གེ་པ་ནི་ཀོང་སྟོན་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོའོ། །ཤུ་རྩེ།

༡༣༡། །ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་སྤྲུལ་གྱི་བཞེད་པའི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་གནས་སྤང་
ཐལ་འབྱུང་དང་། རང་རྒྱུད་སྤྲུལ་པས་རི་ལྟར་འདོད་པ་དང་། དཔལ་ལྷན་
དྲགས་པོ་བཀའ་རྒྱུད་རི་ལྟར་བཞེད་པའི་ཚུལ་གཅིག་པའི་ངེས་དོན་འབྲུལ་
བལ་གྱི་སྤྲུལ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།།

ཀམ་པ་མི་བསྐྱོད་དོ་ཟེ།

༡༣༢། །ཡོངས་ཡེ། ལྷ་གཉན་པོ་ཡར་ལྷ་གམ་བོའི་མགུལ། །དུས་མགོ་ཉ་མར་ངོའི་སྐབས་ཤིག་ཏུ།
ཡབ་རས་གོས་འཛིན་པའི་བརྟལ་ཞུགས་ཅན། །རྩེ་མཉན་པ་གྲུབ་ཐོབ་བྱ་བ་དེས། །སྤྲོས་བལ་གྱི་ལྷ་
སྤངས་སྤྱོགས་བཅུར་བལ། །དངོས་འཛིན་གྱི་དམིགས་ཡུལ་ཅད་ནས་འབུད། །ཡེ་ཆད་གྱི་སྤྲོང་པར་མི་
གཟིམ་པར། །བསྟོན་མེད་གྱི་རྒྱ་འབྲས་བསྐྱེད་ལ། །ངེས་ཤེས་གྱི་རྟོག་པ་བསྐྱལ་བ་དེ། །བསྐྱར་
བསམས་ཤིང་ཡང་ཡང་དྲན་པ་ཞིག་བྱུང་། །དེ་བྱུང་བས་མཐོ་བསམ་འདི་ལྟར་སྐྱེས།།

ལར་ཡང་དག་དབྱེད་པའི་གནས་སྐབས་སམ། །མཐར་ཐུག་པ་དོན་གྱི་དབང་དུ་འམ། །བརྟགས་
པ་ཐམས་ཅད་བལ་བའི་ངོར། །སྤྲེ་མེད་འགག་མེད་དུ་མི་བསྐྱུད་དང་། །དོན་དམ་བདེན་པ་རུ་བདེན་རྒྱ་
དང་། །ཀྱུན་རྫོབ་བདེན་པ་རུ་བདེན་རྒྱ་དང་། །དངོས་དམིགས་པ་མེད་པའི་སྤྲོང་ཉིད་དང་། །དངོས་
དོན་བྱེད་ཅུས་པའི་སྤང་བ་སོགས། །ཡུལ་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་གནས་ལུགས་སམ། །ཡུལ་བདེན་གཉིས་
གཞལ་བྱ་འདི་འདྲ་ལ། །མངོན་རྩེས་གྱི་ཆད་མས་འཇལ་ལུགས་སོགས། །འགལ་འབྲེལ་གྱི་དགག་སྐྱུབ་
ཐམས་ཅད་པ། །དོན་ཅིར་ཡང་གྲུབ་པར་མི་གདའ་བས། །ཚུལ་དེ་ལ་སྤྲོང་ཉིད་ཀྱང་རི་ལྟར་འདོགས།།
དེ་བརྗོད་མེད་རྟོགས་བྱའི་ཡུལ་ལས་འདས། །དུས་དེ་ལྟའི་མྱོང་བ་ཅི་ལྟ་ན། །ལར་རྣམ་གངས་མིན་པའི་
དོན་དམ་དེར། །སྤང་མེད་གྱི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་པར། །མཐོང་བ་ཅི་ཡང་མེད་པར་གྲགས། །བྲམ་
ཟེ་ཆེན་པོའི་ཞལ་སྤྲུལ་ནས། །ཚུལ་ལན་ལྷ་མིམ་པའི་དབེས། །དབྱེར་མེད་ཉིད་དུ་གྲོལ་ཞེས་གསུང་།^༡།
བཙམ་ལྷན་དོ་རྩེ་འཆང་ཆེན་གྱིས། །གང་ཞིག་ནམ་མཁའི་མཚན་ཉིད་ལ། །མཚན་ཉིད་གང་གིས་འང་
མཚོན་མིན་ལྟར། །ཆོས་རྣམས་ཀྱན་ལའང་དེ་ལྟ་བུར། །ཁོང་དུ་རྒྱུད་བྱ་ཉིད་དུ་གདམས།།

ཚུལ་དེ་ལྷ་ཡིན་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ལས། །འབྲེལ་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དང་། །རྒྱ་
འབྲས་ལྷགས་འབྱུང་གི་ཆོས་ཉིད་དང་། །རྒྱ་འབྲས་ལྷགས་བསྐྱེད་གི་འཐད་པ་དང་། །འཛིག་རྟེན་
གྲགས་པའི་རྣམ་གཞག་དང་། །ཆོས་ཅན་སྣ་ཚོགས་སྣང་བ་ཡང་། །ཆོས་ཉིད་སྟོང་པར་ཞི་བ་དང་། །
ཆོས་ཉིད་སྟོང་པར་ཞི་བ་ལས། །ཆོས་ཅན་སྣང་བ་འཆར་བ་ཡིས། །སྟོས་པ་གདོད་ནས་མ་སྐྱེས་ཀྱང་། །
རྒྱ་འབྲས་སྟོས་པ་སོ་སོར་ནི། །བསྐྱེད་མེད་འབྱུང་དུ་བརྟུབ་པ་ཡིན། །དེ་ཡི་བརྟུབ་ཚུལ་ཅུང་ཟད་བཞིན་། །

དེ་ཡང་འཛིག་རྟེན་གྲགས་པོར་རམ། །ཅུང་ཟད་ཅམ་ཡང་མ་བརྟགས་པོར། །འཁོར་བའི་
ལས་ཚུལ་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས། །བསགས་ལས་འབྲས་བྱ་འབྲུལ་སྣང་ནི། །སོ་སོར་སྟོང་བཞིན་ཤེས་པ་ལ། །
བསྐྱེད་མེད་བཞིན་བདེན་པར་སྣང་། །དེས་ན་ཅུང་ཟད་དབྱེད་པའི་པོར། །ཀྱུན་རྫོབ་ཀྱིས་ནི་ཆོས་འདི་
ལ། །དོན་བྱེད་ལུས་ལྟར་སྣང་བ་ཡང་། །བརྟག་དབྱེད་བཞིན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །ལས་ཀྱི་དབང་གི་འབྲུལ་
སྣང་ནི། །བསྐྱེད་མེད་ལྟར་སྟོང་ཆད་མིན་ཏེ། །མ་དེག་གིས་བསྐྱེད་སྟོང་པའི་ཕྱིར། །མིག་བཙོར་བླ་གཉིས་
མཐོང་བཞིན་ནོ། །འོ་ན་ཀྱུན་རྫོབ་སྣང་ཅམ་ལ། །རི་ལྷ་བྱ་ཞེས་དབྱེད་པའི་ཆོ། །རྒྱ་དང་རྒྱུན་གྱིས་བསྐྱེད་
པ་ཡིས། །སྐྱེ་དང་འགག་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱིས། །འཁོར་འདས་འཆིང་གོལ་དོན་བྱེད་པ། །སོ་སོར་སྟོང་
བའི་ཤེས་པ་ལ། །བསྐྱེད་མེད་ཆད་མའི་བདེན་པར་སྣང་། །དེ་ཀ་ཅམ་ལ་ཀྱུན་རྫོབ་ཀྱི། །བདེན་པ་ཞེས་
བཞིན་དེ་ཕན་དུ། །རང་གི་ངོ་བོའི་བདེན་རྒྱ་ཞིག། །ཐ་སྙད་དབྱེད་པའི་པོར་ཡང་མེད། །དེས་ན་ཤིན་ཏུ་
དབྱེད་པའི་པོར། །ཀྱུན་རྫོབ་བདེན་པ་དོན་བྱེད་པའི། །སྐྱེད་མེད་པར་སྣང་བ་ཡང་། །འཕགས་
པས་རི་ལྷ་བ་ཉིད་ཀྱི། །རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གཞལ་ན། །དེར་ཡང་བསྐྱེད་མེད་ཆད་མ་ཡིས། །བདེན་
གྲུབ་ཉིད་དུ་ག་ལ་ཡོད། །

དེ་ལྟར་ཀྱུན་རྫོབ་སྐྱེ་འགག་གི། །བསྐྱེད་མེད་བདེན་པར་སྣང་བ་དེ། །རྒྱ་དང་རྒྱུན་གྱིས་བསྐྱེད་
པའམ། །མ་བསྐྱེད་པར་ཡང་འབྱུང་བ་ཡིན། །མ་བསྐྱེད་པར་ཡང་འབྱུང་ན་ནི། །རི་བོང་རྩ་ཉིད་ཅིས་མི་
འབྱུང་། །རྒྱ་དང་རྒྱུན་གྱིས་བསྐྱེད་པ་ན། །རྒྱ་རྒྱུན་རང་ཉིད་སྐྱེ་འགག་ལས། །ཐུ་བྱི་ཡུར་ན་སྐྱེ་འགག་གི། །རྒྱ་
རྒྱུན་ཉིད་དུ་ག་ལ་རིགས། །དུས་མཉམ་ན་ནི་འབྲེལ་མེད་པས། །གཅིག་གྲུབ་ཆོན་གཅིག་ཤོས་ཀྱང་། །
གྲུབ་པས་སྐྱེ་འགག་བྱེད་པ་ཡི། །རྒྱ་རྒྱུན་ཉིད་དུ་ག་ལ་འཇུག། །དེས་ན་རྒྱ་རྒྱུན་གྱིས་སྐྱེད་པའི། །ཀྱུན་
རྫོབ་སྐྱེ་འགག་བདེན་སྣང་དེ། །བདེན་མེད་གཟུགས་བརྟན་ལྷ་བྱུང་རྟོགས། །དེ་གོམས་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་
བྱེད་པས། །ཀྱུན་རྫོབ་ཆོས་ལ་སྐྱེ་སོགས་ཀྱི། །བདེན་འཛིན་མ་དེག་ལོག་པ་ན། །མ་དེག་གིས་བསྐྱེད་

དངོས་སྣང་ལ། །མི་བསྐྱེད་ཚད་མའང་ལྷོག་པར་འགྱུར། །དེ་ཆོ་སྣང་ཙམ་ཞིག་ལུས་ཀྱང་། །གདོད་ནས་
སྐྱེ་འགག་བྲལ་མཐོང་བས། །སྣང་བཙས་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཞེས། །ཆོས་ཉིད་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་། །
ཆོས་ཀྱན་གཟུགས་བརྟན་སྐྱེ་མ་ལྟར། །དེ་གཉིས་དངོས་རྣམས་གཞན་མེན་ཀྱང་། །སོ་སོར་མི་བསྐྱེད་ཚད་
མ་སྐྱེ། །དེ་ག་ཙམ་ལ་དོན་དམ་གྱི། །བདེན་པ་རྟོགས་པའི་ཐ་སྙད་བྱེད། །བདེན་མེད་དང་ནི་སྐྱེ་མེད་
ཅེས། །བདེན་དང་སྐྱེ་བ་བྲལ་ཙམ་ལ། །དོན་དམ་བདེན་པར་བརྟེན་པ་ལས། །དེ་ཕན་རང་གི་ངོ་བོ་ཡི། །
བདེན་རྒྱ་དེ་ཉིད་དབྱེད་ངོར་ཡང་། །རྟེན་མེད་སྐྱོས་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། །རྟེན་ན་སྐྱོས་པ་ཉིད་དུ་གྲོ།

དེ་ལྟར་བདེན་པ་གཉིས་པོ་ལ། །སོ་སོར་བསྐྱེད་ཚད་མ་ཡིས། །ཁྱེད་བའདེན་ཚུལ་དེ་གཉིས་
ཀྱང་། །གདོད་ནས་བདེན་གཉིས་རྩ་རྣ་ལྟར། །རང་གི་རང་སར་རང་ཡོད་ནས། །བསྐྱེད་པ་མེད་པའི་ཚད་
མ་ཞིག་འདེན་པར་བྱེད་པ་ག་ལ་ཡིན། །བདེན་པ་གཉིས་པོའི་བདེན་ཚུལ་ཡང་། །ཀྱུ་རྫོབ་རྫུན་པར་
བདེན་པ་ལ། །ཀྱུ་རྫོབ་བདེན་པའི་བདེན་པར་བཞག །དེ་ལ་བསྐྱེད་ཚད་མར་གྲགས། །རྫུན་པར་
བདེན་པའི་བདེན་པ་ལ། །མཁས་པ་སུ་ཞིག་བདེན་ཡིད་ཆེས། །འཕགས་རྣམས་རྫུན་པའི་བདེན་པ་ལ། །
ཡང་དག་པར་ན་བདེན་མེད་བཞེད། །དེ་ལ་དབུ་མའི་གཞུང་ལུགས་སུ། །དོན་དམ་བདེན་པའི་ཐ་སྙད་
བྱས། །ཐ་སྙད་བྱས་པའི་དོན་དམ་བདེན། །བདེན་པར་གང་གིས་བཞག་ཅེན། །དེ་ནི་ལྟོས་བཏགས་
ཙམ་ལས་གཞན། །བདེན་པར་བཞག་རྒྱ་འགའ་ཡང་མེད། །དེ་མེད་དེ་ཡིས་བདེན་པར་བཏགས། །དེ་
ཙམ་ཉིད་ལ་བསྐྱེད་པར། །དོན་དམ་བདེན་པ་རྟོགས་པ་ཡི། །རིག་ཤེས་ཚད་མ་ཉིད་དུ་སྒྲ། །མདོར་
ན་ཀྱུ་རྫོབ་ཆོས་ཙན་ལས། །དོན་དམ་ཆོས་ཉིད་གཞན་མེད་དེ། །སྐྱེ་སྐྱེས་གདོད་ནས་སྐྱེ་མེད་ཕྱིར། །
གཅིག་པར་ཡང་ནི་མི་བརྟེན་དེ། །ཆོས་ཉིད་སྐྱེ་མེད་མཁའ་འདྲ་དེ། །སྐྱེ་བ་གང་ལའང་རིག་པ་བྲལ། །དེ་
ལྟ་ན་ཡང་ཆོས་ཉིད་དམ། །དོན་དམ་བདེན་པའི་སྐྱེ་མེད་དེ། །ཆོས་ཙན་ཀྱུ་རྫོབ་ལས་གཞན་དུ། །རང་
དབང་འདི་གར་ཡོད་དོ་ཞེས། །སྐྱེ་འཕགས་གང་གི་ཤེས་པས་ཀྱང་། །དམིགས་སུ་རུང་བ་ག་ལ་ཡིན། །
ཆོས་ཙན་ཀྱུ་རྫོབ་སྣང་བ་ཡང་། །འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གིས་གཟིགས་ན། །སྣང་ཙམ་ཉིད་ནས་
རྒྱ་རྒྱུན་གྱིས། །བསྐྱེད་པའི་སྐྱེ་འགག་དངོས་པོ་བ། །གཞི་རྩ་བྲལ་བ་ཉིད་དུ་སོང་། །དེས་ན་དོན་དམ་
བདེན་པ་ཉིད། །སྐྱེ་མེད་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་ཡང་། །མཐར་ཐུག་དོན་གྱི་དབང་དུ་འཇུག། །ཡང་དག་དབྱེད་
པའི་གནས་སྐབས་སམ། །བཏགས་ཁྱེད་ཐམས་ཅད་བྲལ་བའི་ངོར། །བསྐྱེད་པ་མི་སྐྱེད་ཚད་མེན་དང་། །
ཚད་མ་གང་ཡང་མ་རྟེན་པས། །སྐྱོས་བྲལ་ལྷན་གྱུ་བ་ལས་གཞན་པའི། །བྱེད་ཐབས་ཅི་ཡང་མ་ཤེས་ན། །

དེ་ཆེ་བཙུག་མེད་ལྷག་པར་གྲོད། །དེ་ལ་ལྷ་བའི་ལྷ་ལྷག་པར་། །སྒོ་མ་པའི་སྒོ་མ་ཚུལ་གཞན་གར་
འཆོལ། །འདི་ལྷ་འི་གྲོད་ལྷག་ཤེས་ཅན། །ལྷ་སྒོ་མ་ཐ་དད་དུས་དེར་ཞིག་ །སྒོ་བསྐྱར་མཐུད་པ་དུས་
དེར་གྲོལ། །སྒོ་བ་དཔོན་བུམ་ཟེ་ཆེན་པོ་དང་། །རྣལ་འབྱོར་དབང་ལྷག་པའི་མ་པའི། །དོ་ཏ་མཛོད་གྱི་
སྒྲུལ་དོན། །དབྱངས་སྤུ་ལེན་པར་འདོད་ན་ཡང་། །དུས་དེར་ཚུལ་མེད་ངང་གི་འབྱུང་། །སྒྲུ་མ་ལྷ་རྩེ་
འེན་པོ་ཆེད། །ལྷ་ན་ཅིག་སྒྲེས་སྒྲོར་སྒོ་མ་པ་ལས། །ཐ་མལ་ཤེས་པར་སྒྲིང་བ་ཡང་། །དེ་ལྷ་དུས་ན་བུ་
པ་ཡིན། །རྒྱལ་བ་འབྲི་ཁུང་འེན་ཆེན་གྱིས། །ལྷག་པར་ཚུལ་བཤད་མཛད་གྲགས་པ། །དཀར་པོ་གཅིག་
ཐུབ་བྱ་བ་ཡི། །ཤེས་རབ་དེ་ཡང་དུས་དེར་འཆར། །སྒྲེ་མེད་ཞང་སྒོ་མ་གཡུ་བྲག་པས། །གསུངས་པའི་
ས་ལོག་གནམ་ལོག་གི །རྟོགས་པ་མཁའ་ལ་མཐུང་སྒོར་དེ། །དུས་དེར་བསྒོར་དུ་ཡོད་པ་ཡིན།།

འདི་ལྷ་རྟོགས་པའི་རྟོགས་པ་དེ། །ཆད་པའི་མཐར་ལྷུང་མི་དོགས་ཏེ། །འདི་ལ་འཁོར་
འདས་སྒྲུ་ཆོགས་གྱི། །རྟེན་འབྲེལ་སྒྲུ་བ་མེད་པ་རྣམས། །སྤྱི་བསྒྲིགས་ངོ་ལ་འཆར་བར་ཉན། །འདི་
ལྷ་རྟོགས་པའི་རྟོགས་པ་དེ། །རྟག་པའི་མཐར་ལྷུང་མི་དོགས་ཏེ། །རྟོག་བཙུག་རྟོག་མེད་ཤེས་པ་ཡི།།
སྒོ་དོགས་ནའང་བདེན་པ་དང་། །བདེན་པ་མེད་པར་རྟག་སོགས་གྱི། །གཏད་ར་བཙུང་སྒྲུབ་པ་ཞིག།
བཟུང་མེད་བྱ་བ་བྱེད་པ་དང་། །ལས་ལས་གྲོལ་བའི་སྒྲོང་ཉིད་དེ། །མོས་ནས་བསྒྲོམས་པས་ལོག་པ་
ཡི། །གསལ་སྒྲུང་འཆར་བའི་ཡུལ་ཉིད་དུ། །ཡོང་བའི་གོ་སྐབས་ཡོད་མིན་ཏེ། །ལོག་པའི་སྒྲོ་སྒྲུར་ཐུན་
པ་རྣམས། །ཡང་དག་ཡེ་ཤེས་ཉི་མ་ཡིས། །རྩད་ནས་སེལ་བར་བྱས་ཕྱིར་འོ། །འདི་ལྷ་འི་སྐབས་སྤྲོ་བ་
པ་ན། །རང་བཞིན་འོད་གསལ་འབའ་ཞིག་ལས། །སྒྲོ་ཡི་གཟུང་དང་འཛིན་རྒྱུ་ཡི། །སྒྲོས་པ་ཡིད་ལ་
བྱེད་རྒྱ་ཞིག །གང་ལྷ་བྱས་ཀྱང་མ་རྟེན་པས། །རྟོགས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱལ་ཡུམ་ལས། །ཡིད་བྱེད་མི་
དགོར་གསུངས་པ་ཡང་། །འདི་ཡི་དོན་ལ་དགོངས་སམ་སྒྲུལ། །སྒོ་བ་དཔོན་ཆེན་པོ་མི་ཉི་པས། །ཡིད་
ལ་མི་བྱེད་ཆོས་སྒོར་གྱི། །ཨ་མ་ན་སའི་རྣལ་འབྱོར་ཡང་། །འདི་ལྷ་འི་རྟོགས་པ་རྟེན་ནས་ཡིན། །དེས་ན་
ཆོས་ཀྱན་སྒོར་ཉིད་དང་། །ལས་དང་འབྲས་བུ་སྒྲུ་མེད་གཉིས། །སྒྲུབ་བྱེད་བསྒྲུབ་བྱར་འཐད་པ་འདི།།
རྩེ་རས་གོས་ཅན་གྱི་གསང་ཆོག་ཡིན། །དེས་ན་ལོག་པའི་ཀྱན་རྩོད་ཀྱིས། །བསྒྲུ་མེད་ལྷ་རྣམས་ཆད་མིན་
ལ། །ཐ་སྙད་དབྱེད་པའི་ཆད་མ་ཡིས། །གཞོད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་དང་། །ཐ་སྙད་སྒྲུ་མེད་ཆད་མ་ལ།།
འིགས་ཤེས་ཆད་མས་གཞོད་པའོ། །དོན་དམ་བདེན་རྟོག་ཆད་མ་ཡང་། །སྒྲོས་ཀྱན་ནི་བའི་ཆོས་
དབྱིངས་སྤྱ། །དོན་དམ་བདེན་པ་རྟོགས་པ་ཡི། །འིགས་ཤེས་ཆད་མ་དེ་ཉིད་ཀྱང་། །འཕྲུག་པ་ངང་གིས་

ཞི་འགྱུར་བས། །འདི་ན་ཚད་མས་རྟོགས་བྱའི་ཚོས། །རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་ཞིག །ཤེས་བྱ་འདི་ན་ག་
ལ་ཡོད། །རྒྱུ་མཐོང་ཚད་མ་ལྟར་སྤང་ཀྱན། །གཞན་མཚོག་གཟིགས་ངོར་ཚད་མིན་པས། །རྣལ་འབྱོར་
ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ནི། །དེར་སྟོས་ཚད་མར་བསྒྲགས་ན་ཡང་། །མཐར་ཐུག་དོན་གྱི་དབང་བྱས་ཆོ། །ཡང་
དག་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་ཞིག །བདག་གིས་འགར་ཡང་མ་འཚལ་ཏེ། །རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ལས་
ལྷག་པའི། །སྟོན་པ་ཤེས་བྱའི་ཁོངས་ན་མེད། །དེས་ཀྱང་དུས་གསུམ་ཐམས་ཅད་པར། །ཡང་དག་པ་
ཡི་དོན་མ་གཟིགས། །ཡང་ནས་ཡང་དུ་བཀའ་རྩལ་པས། །དེ་ན་ཡང་དག་དོན་པོ་དེ། །བསྐྱེད་རྟོགས་
པའི་ཚད་མ་ཞིག །བདག་གིས་སྒྲུབ་པར་མ་བཟོད་པས། །མཚན་མར་འཛིན་པའི་རྟོག་གི་རྣམས། །ཅི་
ནས་བདག་ལ་བཟོད་པར་འོས།།

འོ་ན་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི། །རི་སྟེང་མཁའ་པའི་ཡེ་ཤེས་དེས། །ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་
དམིགས་མེད་དམ། །དམིགས་ན་དེ་གཞལ་ཡེ་ཤེས་དེ། །ཚད་མིན་ཞིག་ཏུ་མི་འགྱུར་དང་། །རྟོག་གི་ཁ་
ཅིག་དེ་སྤང་དོགས། །རི་སྟེང་མཁའ་པའི་ཡེ་ཤེས་དེས། །ཀྱན་རྫོབ་རྒྱུན་པར་བདེན་པ་ཡི། །ཚད་མ་
ལྟར་སྤང་སྟོ་དེ་ཉིད། །ཚད་མིན་ཉིད་དུ་དགོངས་པ་དང་། །རྒྱུན་པར་བདེན་པ་བདེན་མེད་ལ། །དོན་
དམ་བདེན་པར་རྫོམ་པ་ཡི། །ཚད་མ་ལྟར་སྤང་སྟོ་དེ་ཉིད། །ཚད་མིན་ཉིད་དུ་དགོངས་བཞིན་པར། །ཆོས་
རྣམས་སྟོང་པ་ཉིད་ལས་གཞན། །རང་དབང་གྲུབ་པ་མིན་བཞིན་དུ། །ཤེས་ལས་རྒྱས་ཐ་དད་པ་དང་། །
གཅིག་པའི་སྟོན་ནས་དམིགས་མིན་ཀྱང་། །སྟོས་བཞག་ཀྱན་རྫོབ་སྤང་བའི་ཆ། །སྟོང་བཞིན་སྤང་ལ་སྤང་
བཞིན་སྟོང་། །དབྱེར་མེད་རྟེན་འབྲེལ་ཙམ་ཉིད་དུ། །ཀྱན་རྫོབ་སྤང་བ་གཟིགས་པའི་ཆོ། །ཡེ་ཤེས་དེ་
ཡིས་དེ་རྟོགས་པའི། །ཤེས་པ་ཚད་མ་མིན་པ་དང་། །ཚད་མ་གཉིས་གར་མི་བཞག་སྟེ། །ཡུལ་དེ་མཐའ་
བཞི་དང་བྲལ་བའི། །དགག་པས་བྱུང་པར་བྱས་པ་ཡིས། །སྤང་བ་ཙམ་ཞིག་གཞལ་བ་ཡིན། །ཡོད་
མེད་ཡིན་མིན་ལ་སོགས་ལ། །འདི་ལྟར་ཚད་མར་སོང་ཞེས་པར། །ནམ་ཡང་བརྟོད་པར་རུས་མ་ཡིན། །
ཆོས་ཀྱན་མཐའ་བཞི་བྲལ་བ་དེ། །རྣམ་གྲངས་མིན་པའི་སྟོང་ཉིད་དོ། །རྣམ་གྲངས་མིན་པའི་སྟོང་པ་
ཉིད། །རྟོགས་པའི་རྟོག་པ་དེ་ཉིད་ནི། །མངོན་སུམ་རྗེས་དཔག་གང་ཡང་མིན། །རྗེས་དཔག་ཡིན་ན་
རྟོགས་པར་འགྱུར། །རྟོག་པའི་ཡུལ་ན་ཡོད་པ་ཡི། །སྟོང་ཉིད་རྫོམ་དེ་སྟོ་བཏགས་སོ། །སྟོ་བཏགས་སྟོང་
ཉིད་ག་ལ་ཡིན། །མངོན་སུམ་ཡིན་ན་མངོན་འགྱུར་དངོས། །ཆོས་ཤིག་ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། །དེ་ལ་
སུ་ཞིག་སྟོང་ཉིད་བརྟོད། །སྟོང་ཉིད་གསལ་བར་མ་མཁའ་པའི། །རི་སྟེང་མཁའ་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི། །རྣམ་

མཁུན་ཉིད་དུ་ག་ལ་འགྱུར། ཁྱད་མིན་ཡིན་པར་འད་མི་བརྟེན་དེ། ཀྱུན་མཁུན་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ཕྱིར་རོ། འོ་ན་ཤེས་པ་ཡིན་པ་ལ། ཁྱད་མ་དང་ནི་ཁྱད་མིན་སྒོ། ཀྱུང་རུང་ཞིག་ཏུ་བརྟེན་མེད་འགྱུར། ཞེན་དེ་ནི་འདོད་པ་སྟེ། ཆོས་ཅན་ཀྱན་རྫོང་བ་སྣམས། སྣང་ཅམ་བྱད་གཞི་མ་དོར་བར། ཆོས་ཉིད་སྒྲོས་བྲལ་རྟོགས་པ་ཡི། རི་ལྷ་བ་དང་རི་སྟེད་གྱི། ཡེ་ཤེས་རང་དོད་བྱེར་མེད་པའི། སྒོ་གྲོས་སྤུན་སྤུམ་ཆོགས་པ་དེ། ཁྱད་མ་དང་ནི་ཁྱད་མིན་གྱི། ཤེས་པ་ཀྱན་ལས་འདས་པ་ཡི། ཡེ་ཤེས་བསམ་མི་བྱལ་པ་ཡིན།

འདི་འདྲའི་ཡེ་ཤེས་ལ་དགོངས་ནས། སྒོ་བ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཉླ་ཙེ་པས། དཔོན་པོ་དང་ནི་སྟོང་པ་ཉིད། གཉིས་སུ་མེད་པར་མཉམ་པར་སྒྲོམ། གཉིས་པོ་འདི་དག་ཡོད་མིན་པས། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་གཉིས་སུ་མེད། གཉིས་པོ་དག་ནི་རྣམ་བཅད་ན། གཉིས་མེད་ཡེ་ཤེས་འཆར་བར་འགྱུར། མཉམ་པ་རོ་མཉམ་རྣམ་པ་སྟེ། བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་ཡེ་ཤེས་མཆོག་གཉིས་མེད་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ཉིད། གང་ཡང་བསམ་མེད་རང་བཞིན་ཕྱིར། བསམ་རྒྱས་སྒོ་ཡི་སྟོད་ཡུལ་མིན། ཡེ་ཤེས་གཅིག་སུ་གཉིས་མེད་པ། རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམ་སྤངས་པ། རྟག་དང་ཆད་པ་རི་སྟེད་པའི། སྤང་པོ་གཉིས་ནི་ཡོད་མིན་པས། དབུ་མར་ཡང་ནི་མི་དམིགས་པའི། གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་མཆོག་³ ཅེས་གསུངས་དབུ་མར་མི་དམིགས་ཤེས། ཁྱད་མའི་ཤེས་པ་བསྐྱུ་མེད་པ། རང་དབང་ཅན་ཡང་འདིར་བསམ་ལ་རྟོ། གཉིས་མེད་ཡེ་ཤེས་ཞེས་པ་ཡི། གཉིས་སུ་མེད་རྒྱ་གང་ཡིན་པ། གཟུང་འཛིན་རྣམས་གཞན་རྣམས་གཅིག་དང་། ཡོད་དང་མེད་དང་རྟག་ཆད་དང་། སྒོ་འདོགས་པ་དང་སྒྲུབ་འདེབས་དང་། ཁྱད་མ་དང་ནི་ཁྱད་མིན་དང་། རྟོག་དང་མི་རྟོག་སྒོ་གཉིས་པོ། སྒོས་མཐའ་འཛིན་པའི་ཤེས་ཀྱན་དང་། བྲལ་ལ་གཉིས་མེད་ཡེ་ཤེས་ཞེས། ལུགས་འདིར་གསལ་བར་བྱས་པ་ཡིན།

འོ་ན་སྣང་ཅམ་གཞལ་བ་ལ། ཁྱད་མར་སོང་ངམ་མ་སོང་མོད། སོང་ན་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ནི། ཁྱད་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བ་དང་། མ་སོང་ན་ནི་སྣང་ཅམ་ཡང་། གཞལ་བ་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་དོགས། ཡེ་ཤེས་དེ་ཡི་སྣང་ཅམ་ཞིག་ གཞལ་ཡང་དེ་ཆོ་ཆད་མ་དང་། ཁྱད་མིན་ལ་སོགས་སྒྲོས་པ་ལས། གྲོལ་ཕྱིར་འཇལ་བྱེད་མཁུན་པ་དེ། སྒྲོས་པའི་ཁྱད་མར་ག་ལ་འཛོག་ སྒྲོས་པའི་ཁྱད་མར་མི་འཛོག་གྱང་། སྒྲོས་མེད་ཡེ་ཤེས་ཁྱད་མ་ཞིག་ དེར་ནི་འཐད་པ་ཡིན་སྟན་ན། སྒྲོས་མེད་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ནི། རང་ཅག་སྒོ་ཡིས་བཞག་པ་ཡི། ཁྱད་མ་འདི་ལྷ་སུ་ཞེས་དང་། མཐུན་པའི་ཁྱད་མ་མ་ཡིན་ཏེ། བསམ་མི་

ཁྱབ་གྲུབ་ཡི་ཤེས་སོ། ལྷང་ཙམ་དེ་ལ་ཚད་མ་སྤྱུ་ མ་སོང་ན་ནི་ལྷང་ཙམ་པོ། གཞལ་མི་རུང་ན་སྤོན་
 པོ་ཡི། མི་རྟག་ལྷང་བ་ཙམ་པོ་དེ། མིག་གི་ཤེས་པས་མི་གཞལ་འགྱུར། ཅི་སྟེ་མིག་གི་ཤེས་པ་དེས།
 དེ་ལ་ཚད་མར་སོང་མེད་ཕྱིར། འོ་ན་ཡི་ཤེས་དེ་ཉིད་ནི། ཚད་མ་ཚད་མིན་གཉིས་མིན་ན། གཉིས་
 ཡིན་དང་ནི་གཉིས་མིན་གྱི། ཡི་ཤེས་གང་དུ་བརྟེན་ཅི་ན། བཟ་སྟངས་ཀྱི་དཔེ་ཡི་ཆོ། བྱི་མ་ཙམ་ཞིག་
 སྤྱུ་བྱ་སྟེ། སངས་རྒྱལ་ཡི་ཤེས་དེ་ཉིད་ནི། ས་བཅུ་རྒྱུན་མཐའ་ཕྱིན་ཆད་པའི། ཤེས་པས་བསམ་མི་
 ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་གཉིས་མིན་ཡི་ཤེས་དེ། སྤྱོད་མཐའ་ཉིད་ལས་མ་འདས་ཏེ། གཉིས་ཀ་མིན་པ་
 ཉིད་ཕྱིར་རོ། ཞེན་ཁྱེད་ལ་དོན་དམ་པའི། བདེན་པ་དེ་ཡང་སྤྱོད་མཐའ་ལས། འདའ་བ་ཉིད་དུ་མི་
 འགྱུར་ཏེ། སྤྱི་བ་དང་ནི་སྤྱི་བ་མེད། གཉིས་ཀ་མིན་པ་ཉིད་ཕྱིར་རོ། ཁོ་བོས་གཉིས་ཀ་མིན་སྤྱི་ཡང་།
 གཉིས་ཀ་མིན་པའི་ཡི་ཤེས་ཞིག རང་དབང་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་ཡི། ཆོས་ཞིག་ཁས་སྤངས་ཡོད་སྟེན་ན།
 གཉིས་མིན་སྤྱོད་མཐའ་འགྱུར་བ་བདེན། ཁོ་བོས་དེ་ལྟར་མི་འདོད་པས། རི་སྟེང་མཁུན་པའི་ཡི་ཤེས་
 བོ། སྤྱོད་མཐའ་ལྟར་བར་ཅིས་ཏེ་འགྱུར། བཤད་མ་ཐག་པའི་བཞེད་འདི་ནི། སྤྱི་བ་དྲུག་ས་རྒྱུད་
 མཚོག་ལགས་སོ།

ཡང་ཞིག་རི་སྟེང་མཁུན་པ་ཡིས། གྲུ་རྩོད་ལྷང་བ་དམིགས་པའི་ཆོ། ཡི་ཤེས་ཚད་མར་
 བཞེད་པ་ཡི། ཁྱབ་པའི་མཐའ་ཡང་འདིར་བརྟེན་བྱ། དེ་དོན་སངས་རྒྱལ་རང་ཉིད་ཀྱི། ཆོག་ས་གཉིས་
 བསམས་པའི་འབྲས་བུ་ལ། གྲུ་རྩོད་ལྷང་ཞིང་ཁམས་སོགས། ཐུན་མོང་མིན་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་ནི།
 བརྟགས་སྤང་གནས་པ་མི་མཐུན་པ། འབྲུལ་པ་ཉིད་དུ་གཟིགས་མེད་ཕྱིར། དེ་ག་ཙམ་ལ་ལྟོས་ནས་
 བོ། ཡི་ཤེས་ཚད་མ་ཉིད་དུ་འཛོག་ ཁེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་གྱི། གྲུ་རྩོད་པ་ཡི་ཆོས་འདི་
 ལ། གནས་པ་ལྟར་དུ་མི་སྤང་ཞིང་། ལྷང་བ་ལྟར་ལས་གཞན་དུ་བརྟགས། དེ་ནས་གྲུ་རྩོད་པ་ཆོས་
 རྣམས་ལ། རབ་ཏུ་འབྲུལ་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར། འབྲུལ་པས་བསྐྱེད་པའི་ཤེས་པ་ཡིས། ལྟོག་པའི་ཆ་ནས་
 ཤེས་པ་དེ། ཚད་མ་མིན་པ་ཉིད་དུ་འཛོག་ གནས་སྤང་བརྟགས་མཐུན་གྲུ་རྩོད་པ་ཉིད། འབྲུལ་མེད་
 གཟིགས་ལ་ཚད་མར་ནི། འཛོག་ཀྱི་གཞན་ཡང་འདིར་ཤེས་བྱ། ཁེམས་ཅན་འབྲུལ་སྤང་འཛོན་པ་
 ཡི། ཚད་མ་མིན་པ་དེར་ལྟོས་ནས། ཡི་ཤེས་དེ་ནི་ཚད་མ་སྤྱུ་ བཞུག་ཀྱང་གནས་སྤང་བརྟགས་པ་
 ལྟར། རང་སར་གྲུབ་བདེན་མཁུན་གཟིགས་པའི། ཚད་མ་ཉིད་ནི་མི་བཞག་སྟེ། རི་སྟེང་མཁུན་པའི་
 ཡི་ཤེས་དེས། གྲུ་རྩོད་ལྷང་བའི་ཆོས་རི་སྟེང་། དེ་དེ་ལྟར་དུ་མ་གྲུབ་པར། སྤྱི་མ་ཙམ་དུ་གཟིགས་

པ་ཡིན། །ཡང་ན་མཁའ་གཉིས་རང་ཉིད་ཀྱིས། །རང་གི་ངོ་བོ་རིག་བྱར་ཡང་། །མེད་དེ་རང་གིས་རང་
 ཉིད་ལ། །བྱ་བ་བྱེད་པར་ག་ལ་འོས། །རང་གིས་རང་ཉིད་རིག་མིན་ན། །གཞན་ཉིད་རིག་པར་ག་ལ་
 འགྱུར། །དམ་པའི་དོན་ལ་འཇུག་པ་ན། །ཤེས་པའི་རྒྱ་བ་ཙམ་ཡང་ནི། །མཁའ་ལ་བྱ་རྗེས་མི་འབྱུང་
 བཞིན། །སྟོང་པ་ཉིད་ལས་གཞན་དུ་ནི། །དམིགས་མེད་ཆོས་ཉིད་རང་ལ་ནི། །འཇུག་པའི་རྒྱུན་དག་
 ཆད་པའི་ཆོ། །ཡི་ཤེས་ཉིད་ཀྱང་བསྟན་དུ་མེད། །དེ་དོན་འཛིགས་མེད་ལྷ་གྲགས་ཀྱིས། །སེམས་
 འགགས་ཆོ་ན་ཆོས་ཀྱི་སྒྲ། །ཐོབ་ཅེས་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་ཡང་།^༥ །འདི་ཁོ་ཉིད་ལས་གཞན་དུ་
 མེད། །དག་བཤེས་སྒྲུ་མཆད་གསུམ་ལ་སོགས། །རྩོམ་པའི་བརྒྱུད་པ་འཛིན་པ་ཡི། །སྒྲིས་བྱུང་མ་པ་འབྲུལ་
 མེད་ཅུམས། །སངས་རྒྱས་ཡི་ཤེས་མེད་པ་འདི། །ཐ་སྙད་དོར་ཡང་འདི་འཐད་པ། །དགོངས་ཏེ་གསུངས་
 པ་མིན་ཞེས་འཆད།།

གཞན་ཡང་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ལ། །ཡི་ཤེས་ཡོད་པར་མི་རུང་སྟེ། །ཡོད་ན་ཡུལ་དང་
 ཡུལ་ཅན་གྱི། །སྒྲོ་ནས་ཤེས་ལ་འོས་ཅི་ཡོད། །དེ་ཆོ་སངས་རྒྱས་རང་གི་ནི། །བྱན་མོང་མིན་པའི་ཤེས་
 བྱ་ཞིག །གཞལ་ལམ་འོན་ཏེ་སེམས་ཅན་དང་། །བྱན་མོང་བ་ཡི་ཤེས་བྱ་ཞིག །འཇལ་བ་གང་ཡིན་དང་
 བོ་ལྟར། །ཞེན་བྱུང་མོང་མ་ཡིན་པའི། །ཤེས་བྱ་དེ་དང་ཡི་ཤེས་གཉིས། །རྫས་ཐ་དད་དམ་རྫས་གཅིག་
 གམ། །རྫས་ཐ་དད་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི། །ཡི་ཤེས་གཟུང་འཛིན་ཅན་དུ་ཐལ། །གཅིག་ན་གཅིག་པོ་དེ་
 ཉིད་ལ། །ཤེས་བྱ་ཡིན་ན་ཤེས་པར་འགལ། །ཤེས་པ་ཡིན་ན་ཤེས་བྱར་འགལ། །སེམས་ཅན་དང་ནི་
 བྱན་མོང་བའི། །ཤེས་བྱ་འཇལ་བ་འབྲུལ་སྒྲུང་ཀྱན། །ཡི་ཤེས་ཉིད་ཀྱིས་གཞལ་བར་འགྱུར། །འདོད་ན་
 ཡི་ཤེས་འབྲུལ་བཅས་འགྱུར། །ཡི་ཤེས་འབྲུལ་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། །འབྲུལ་སྒྲུང་འབྲུལ་པར་མཁའ་ཞེས་
 ལོ། །འབྲུལ་པར་མཁའ་ན་མཁའ་བ་དེ། །འབྲུལ་པ་ཉིད་དུ་འང་འདོད་དགོས་ཏེ། །འབྲུལ་པ་རྟོག་པའི་
 གྲོ་ཡིན་ཕྱིར། །མ་གྲུབ་འབྲུལ་པ་འབྲུལ་པ་སྤ །རྟོགས་གྲོ་འབྲུལ་མེད་གྲོ་ཞེན། །འབྲུལ་པ་འབྲུལ་པར་
 རྟོགས་པའི་ཆོ། །འབྲུལ་པ་གཞལ་བྱར་བྱེད་ན་ནི། །མཁའ་པའང་འབྲུལ་དང་བཅས་པ་ཡི། །ཉིས་པ་
 ད་དུང་སྒྲང་མ་བྱས། །འབྲུལ་པ་གཞལ་བྱར་མི་བྱེད་ན། །འབྲུལ་པ་འབྲུལ་པའང་ཅིས་ཏེ་ཤེས། །འདི་
 ལྷའི་བརྟགས་པ་བྱས་པ་ན། །ཀྱན་མཁའ་མཆོག་ལ་ཡི་ཤེས་ནི། །ཡོད་པར་གཟུབ་པོ་སྤ་ཞིག་གྲེང་། །ཡི་
 ཤེས་མེད་ན་ཀྱན་མཁའ་འགལ། །ཞེན་ཅི་ཡང་མཐོང་མེད་ལ། །སྟོང་ཉིད་རྟོགས་ཞེས་ཅིས་མི་འགལ།།
 གྱེ་ལགས་སྟོང་ནས་ལེགས་པར་སོམས།།

མདོར་ན་ཀུན་རྫོབ་དངོས་པོ་ནི། རྟེན་འཛིན་ཅན་གྱི་བསམ་དབང་གིས། ཡོད་ཅིས་རབ་
 ཏུ་ཞེན་མོད་ཀྱང་། ཡེ་ཤེས་མཚན་གིས་གཟིགས་ངོ་ན། རྟེན་དམ་པའི་དོན་ཉིད་དུ། རྟོག་སྤྲུལ་
 པར་སྣང་མེན་པས། ཤེས་བྱ་ཉིད་དུ་འང་མི་རུང་ཆོ། སྣང་མེད་ཡེ་ཤེས་ཞེས་སུ་བཏགས། ཀུན་རྫོབ་
 དངོས་པོ་ཤེས་བྱ་སྤྱ མི་རུང་དེ་ཆོ་དོན་དམ་གྱི། བདེན་པ་ཞིག་ཀྱང་ཤེས་བྱ་སྤྱ རྟེན་གསུངས་ཡུལ་བྱེད་
 པ་མི་རུང་སྟེ། ཀུན་རྫོབ་དངོས་པོ་བསམ་པ་ལ། རྟོན་དམ་བདེན་ཅིས་བཏགས་ཅམ་ལས། ཤུལ་དུ་
 དོན་དམ་བདེན་པ་ཡི། རྟོག་ཡམ་གར་ལུས་པ་མེད། རྟེན་ན་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ཀྱང་། གང་གིས་འཇལ་
 ཞིང་གང་ཞིག་གཞལ། རི་ལྷ་ར་འཇལ་པའི་འཁོར་གསུམ་གྱི། སྟོན་དང་བྲལ་བ་དེ་ཉིད་ལ། རྟོན་
 དམ་ཆོས་ཀྱི་སྟེ་ཞེས་བརྗོད། འདི་ལ་དགོངས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས། འབྲེན་པ་རྣམས་ནི་ཆོས་ཉིད་
 སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་འདི་ལ་དགོངས།

དཔལ་ཚོང་ཁ་ཆེན་པོའི་ཞལ་སྤྱ་ནས། ཆོས་ཅན་སྣང་ཅམ་དོན་བྱེད་པ། ཆོད་མས་གྲུབ་ཕྱིར་
 དེ་ཉིད་བདེན། རྟེན་ཅན་བདེན་པ་མེད་པ་སྤྱ འཆད་ན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ལ། སྟེན་པ་བཏབ་པའི་
 སྟོན་འོང་ལོ། ཆོས་ཀུན་བདེན་མེད་གསུངས་པའི་དོན། རྟོག་པས་ཕར་ལ་མ་བཞག་པའི། ཡུལ་ངོ་ནས་
 གྲུབ་བདེན་པ་ཞིག་ ཡོད་པར་འཛིན་པའི་སྟོ་ལྟན་སྟེ། འཁོར་རྩ་བྱེད་པ་ཞིག་ཡོད་པས། རྟེན་བསྟོན་ག་
 བྱེད་ཕྱིར་ཆོས་རྣམས་ཀུན། བདེན་མེད་ཉིད་དུ་གསུངས་སོ་ལོ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་བདེན་གྲུབ་ལ།
 དེ་འབྲེན་ཁྱད་ཆོས་ངོ་མཚར་བ། འཛིག་རྟེན་ལྟན་སྟེ་དང་ནི། གྲུབ་མཐས་ཀུན་ཏུ་བཏགས་པ་
 གཉིས། སྤྱར་མ་བྱུང་བའི་ཁྱད་ཆོས་གིག། ཁྱེད་ཅག་གསར་དུ་གསུང་མོད་ཀྱང་། རྟེན་འབྲེན་བདེན་
 པར་འཛིན་པ་ནི། སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་འད་ཡོད་མིན་པས། ཁྱེད་ཀྱི་ལེགས་བཤད་མ་ཐོས་པར། འདི་
 འབྲེན་བདེན་འཛིན་ག་ལ་སྟེ། རྟེན་ན་ཁྱེད་ཀྱིས་བདེན་འཛིན་གྱི། རྣམ་གཞག་མཛད་འདི་མ་ཐོས་
 པའི། ཁམས་དང་སས་བསྐྱུས་འགོ་བ་ཀུན། འབད་པ་མེད་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར། ཆོས་ཅན་ཀུན་
 རྫོབ་བདེན་པ་ཡི། དངོས་པོ་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་རྣམས། རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་མི་སྟོང་ན། སྟོན་པ་བདེ་བར་
 གཤེགས་པ་ཡིས། ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་སྟོང་ཉིད་དུ། གསུངས་པ་བྱེད་དོན་ཉིད་དུ་འགྱུར། ཁྱེད་
 པར་གཟུགས་ནི་གཟུགས་ཉིད་ཀྱིས། སྟོང་ཞེས་བརྗོད་པའི་འདོན་པ་ཡང་། གཟུགས་ནི་གཟུགས་ཀྱི་
 ཆ་ཉིད་ཀྱིས། ཆོད་མས་གྲུབ་ཕྱིར་སྟོང་པ་མིན། ཞེས་པར་ཡང་ནི་བརྗོད་དགོས་འགྱུར། ཀུན་རྫོབ་
 ཆོད་གྲུབ་རང་ལྟོག་ནས། བདེན་མེད་སྟོང་ཉིད་མ་ཡིན་ན། ཆོས་དབྱིངས་སྟོང་པ་ཉིད་ལས་ནི། མ་

གཏོགས་ཆོས་གཞན་མེད་གསུངས་པ། འདི་ལ་དྲང་དོན་ཉིད་དུ་འགྱུར། འདི་ལ་འདོད་ན་ཐེག་པ་ཆེར། ཆོས་ཀྱི་སྟོང་པ་ཉིད་དག་ཏུ། གསལ་བར་བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། དྲང་དོན་ཉིད་དུ་འགྲེལ་དགོས་འགྱུར། དྲང་དོན་ཉིད་དུ་འགྲེལ་འདོད་ན། གཏམ་བྱ་རིན་ཆེན་སྤེང་བ་ལས། སྟེག་དང་བསོད་ནམས་བྱ་བ་འདས། ཟབ་མོ་བཀོལ་བའི་དོན་དང་ལྷན། ལྷ་སྟེགས་གཞན་དང་རང་ཉིད་ཀྱི་འདུང་། གནས་མིན་སྒྲག་པས་མ་ཐུངས་པ། ཞེས་གསུངས་འདི་ལ་རྒྱུ་ཚིག་འགྱུར། ཆོས་རྣམས་སྟོང་ཉིད་མ་ཡིན་པས། ལྷ་སྟེགས་བྱེད་དང་རང་སྟེ་ཡང་། གང་ལ་སྒྲག་ཅིང་མ་ཐུང་བའི། ཟབ་མོ་ཡོད་དོ་ཞེས་བ་དེ། དྲང་དོན་ཉིད་དུ་གནས་ཕྱིར་རོ། ཆོས་ཅན་སྤང་ཙམ་དེ་ཉིད་ནི། གདོད་ནས་སྟོང་ཉིད་དོན་དམ་བཤེན། མིན་ན་སྒྲུབ་སྒྲུབ་སྟེ་བ་ཉིད་ཀྱིས། ཀྱན་རྫོབ་ལས་ནི་ཐ་དད་པར། འདི་ཉིད་དམིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་འདི་ལ་རྒྱུ་ཚིག་འགྱུར། བྱད་པར་སྟོང་པ་ཉིད་ཁོ་ནར། མཉམ་བཞག་སྤང་མེད་བཞེད་པ་ཡིས། མཁས་པ་ཆེན་པོ་དེ་དག་གི་དགོངས་པ་གང་ཡིན་བཙལ་བ་ན། ཀྱན་རྫོབ་དངོས་པོར་གྲུབ་པ་ཡི། རང་དབང་ཅན་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་ན། མཉམ་བཞག་དེ་ལ་འཆར་རུས་མོད། འདི་ལྷ་འཆར་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཀྱན་རྫོབ་དངོས་པོ་སྤང་ཙམ་ཡང་། འདི་དོར་གཟིགས་པ་ལོག་ཅེས་དགོངས། བྱད་ཀྱི་དགོངས་པའི་མཐར་ཐུག་ལ། བདེན་པ་གཉིས་ཀ་མི་སྟོང་བར། འོན་ལ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པར་གོ། ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་མི་སྟོང་སྟེ། རང་ངོ་ཆད་གྲུབ་བདེན་པར་བཞེད། འོན་དམ་བཤེན་པ་མི་སྟོང་སྟེ། བྱད་བཞེད་བདེན་མེད་དོན་དམ་བཤེན། འདི་ཉིད་དེ་ཡིས་མི་སྟོང་བས། བདེན་པ་གཉིས་པོ་རང་ས་ན། རང་རང་ངོ་བོས་མི་སྟོང་ཕྱིར། བདེན་གཉིས་བདེན་པ་སོ་སོ་བ། སྟོང་ཉིད་ཡིན་པ་བྱད་མི་བཞེད། བྱད་ཀྱིས་བཞེད་པ་མདོར་བསྟུན། བྱད་གཞི་བདེན་གཉིས་མི་སྟོང་བར། འདི་སྟོང་བྱད་ཆོས་བདེན་གྲུབ་ཀྱིས། སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་སྤྲ་མེད་གཅིག་དམ་པ་བྱད་ཀྱིས་བཞེད་པར་གོ། ཆོས་ཀྱི་སྟོང་པར་གསུངས་པ་ཡང་། འོན་དེར་དགོངས་པ་ཡིན་ཞེས་འཆད།

འདི་ཡང་སྟོན་མེད་བཤད་པའི་སྟོལ། ཤིན་ཏུ་བྱད་འཕགས་སྤང་ན་ཡང་། བདག་གི་སྒོ་གོས་བྱུན་པོ་ཡིས། གནས་ཚུལ་ཉིད་དུ་ཞུགས་པ་དང་། ཞུགས་པ་མིན་པའི་བྱད་པར་ནི། འབྲུལ་མེད་འཆལ་བ་ག་ལ་ཞིག་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུབ་ལྷན་རྣམས་ཀྱི་དགོངས། འདིར་བསྟན་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུབ་ལྷན་དེ། བདེན་པ་བཞི་ཡི་ཆོས་རྣམས་ལ། བདག་འཛིན་གཉིས་ཀྱིས་དམིགས་པ་ལྷན། གཟུང་དང་འཛིན་པ་ཡིས་དབེན་པའི། ཡེ་ཤེས་འབྲུལ་པས་གོས་མེད་པ། གང་ལ་མངའ་བ་དེ་ལ་ནི། ཆོས་ཀྱི་སྒྲུབ་དང་

ལྷན་པར་གྲགས། །བདེ་བར་གཤེགས་པའི་གསུང་རབ་ལས། །ཆོས་མིག་དྲི་མེད་རྣལ་མེད་པ། །ཐོབ་
ཅེས་དམ་པའི་སྐྱེས་བུར་བསྐྱགས། །བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་གནས་སྤང་འདི། །འཕགས་པ་དག་གི་སྦྱོད་
ཡུལ་ཡིན། །རང་ཅག་སྒོངས་པས་ག་ན་དཔོག།

དེང་སང་གངས་འཛིན་ཁྲོད་འདི་ན། །ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་རྟོགས་པ་ནི། །ད་ལྟའི་འགྲུ་འགྲུའི་རིག་
ཙམ་འདི། །ལུང་རིགས་ཐོས་དང་བསམ་པ་ལས། །མ་ལྟོས་སྤྱ་མས་རོ་སྤྱས་པས། །ད་ལྟར་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་
པ་དེ། །རོ་བོ་བཟང་དུ་འགྲོར་མེད་ཀྱང་། །བརྟན་དུ་འགྲོ་བྱིར་རི་ཁྲོད་དུ། །སྤྱག་སྦྱར་དབེན་པ་བསྟེན་ནོ་
ལོ། །དེ་ལྟར་སྦྱབ་ཚུགས་སྟན་གྲགས་ཀྱིས། །ལྟ་འདྲེ་མི་གསུམ་ལུང་བའི་དུས། །གཞན་དོན་དུས་ལ་
བབ་པའི་བྱིར། །རྒྱལ་པོའི་སྤྱ་མ་བྱེད་པ་ནས། །དགོན་གནས་རི་ཁྲོད་སྦྱོང་བ་དང་། །ཞོར་གསོག་ཁ་
མཚུངས་ཀྱི་ཐག་དང་། །ཆོང་ཁེ་བུན་བསྐྱེད་ལ་སོགས་པའི། །ཐིན་ལས་རྣམ་བཞི་སྦྱོང་རོ་ཟེར། །ཕྱག་
རྒྱ་ཆེན་པོའི་རྟོགས་པ་ནི། །རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོའི་ཁྱད་ཆོས་ཡིན། །དེ་ནི་དབང་དང་ལྗེས་པ་དང་། །སྦྱོད་
པ་རྣམ་གསུམ་ལ་སོགས་ཀྱིས། །བསྐྱབས་ནས་འབྱུང་བ་མ་གཏོགས་པ། །རང་སེམས་སྦྱོང་བ་ཉིད་ཙམ་
དུ། །རི་སྦྱོད་པའམ་བདེ་སྦྱོད་ཀྱིས། །ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ག་ལ་ཤེས། །ཆེ་སྦྱོད་དབེན་པ་བསྟེན་སོགས་ཀྱིས། །
ཆེ་སྦྱོད་ཆོས་བརྒྱད་གཡའས་པ་ལས། །ཐིན་ལས་རྣམ་བཞི་ག་ན་འགྲུབ། །ཐིན་ལས་རྣམ་བཞི་གྲུབ་
འདོད་ན། །དངོས་གྲུབ་རྣམ་གཉིས་འབྱུང་མེད་པ། །བསྐྱབས་ནས་རྣམ་ཞེག་ཐོབ་པའི་ཆོ། །འབད་མེད་
ལྷན་གྲུབ་འབྱུང་བ་ཡིན།

རྒྱལ་དེ་ལྟར་བསམ་པའི་རྟོག་དབྱེད་མཁན། །ཡིད་འཁོར་བའི་གནས་ལས་སྤྱག་ཆེས་ཏེ། །
སེམས་བྱང་ཆེན་མོན་པ་བསམ་རྒྱ་ཞིག །ཡིད་ལ་འཆར་རྒྱ་མེད་པའི་ཆོ། །རྗེ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་
དགོངས་དོན་ལ། །སློ་མཉམ་གཞག་ཐལ་ཆེས་རྒྱུ་རྩེའི་ཞིག །གངས་དཀར་པོའི་གདོང་ནས་སྤྱ་རུ་
སྤངས། །པ་རས་པ་ཆེན་པོའི་སྟན་དུ་གསོལ། །ཅེས་པ་འདི་ནི། །ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཀུན་པ་ཆེན་པོ་མི་བསྦྱོད་
དོ་རྗེས་བདེན་གཉིས་ཀྱི་དོན་སྤྱར་མཛད་པའོ། །ཕྱ་རྩྭ།

॥

༡༡༡། ཟབ་མོ་དབུ་མའི་ལྷ་བ་གཏན་ལ་ཕབ་པ་
ཐར་འདོད་ཀྱི་འཇུག་ངོགས་ཞེས་བྱ་བ།

ལྷ་ལ་བ་དག་འདུན་ཀྱི་མཆོ།

༡༡༡། རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ། ཆོགས་གཉིས་གསེར་གྱི་ཚུ་སྒྲེས་ལས།
ལེགས་འབྲངས་ཀྱན་མཁུན་ཤུག་འུ་ལོ། རིག་དང་ཞབས་སུ་ལྷན་པ་ཡི། རྟོན་གྱི་ཆངས་དབང་ཁྱོད་
ཕྱག་འཆལ། འགོ་ན་རབ་མོངས་ལྷ་མིན་གྱི། ཁྱོད་ཁྱེད་སྐུ་བཅེགས་ཆེས་མཐོ་བ། གཉིས་མེད་ཡི་
ཤེས་མདའ་བོ་ཆེ། སྒྲིག་མཛད་འཇམ་པའི་དབྱངས་ལ་འདུད། རྟོན་འབྲུང་རིགས་ཚུལ་ལག་ཉལ་གྱིས།
མཐར་ལྷའི་སྒྲིན་བ་གསོད་བྱེད་གང་། ཁྲུ་སྐྱབ་ཆོས་ཀྱན་མཛོན་སྐུ་དུ། གཟིགས་པའི་འདྲེན་བྱེད་སྟོང་
ལྷན་ཀྱལ། མཐའ་མེད་ཤེས་བྱའི་ཚུ་སྒྲིན་བདག་ ཁྲོ་བཟང་ཞལ་དུ་རྩལ་གཅིག་གིས། དྲངས་སོ་བདག་
འཛིན་ལྷ་མིན་ཆེ། རྒྱན་ཅིག་ཉིད་ལ་ཞི་མཛད་ཀྱལ། བྱལ་ཆེན་རང་བྱུང་ཐུགས་ཀྱི་བཙུད། འཇམ་
དབྱངས་བདེ་འབྲུང་རལ་པའི་གྲོང་། འབྲིལ་བ་ལས་བབས་དྲང་སྟོང་ཆེ། ཁྲུ་སྐྱབ་འཛའ་རྩའི་ཞལ་སྒོ་
ལས། ཁྲོ་བཟང་མཁུན་ཡངས་ནོར་འཛིན་ཆེར། ལེགས་འོས་རྒྱན་གསུམ་ལྷན་པ་འདིས། སྒྲིག་ལྷའི་
དུག་ཅན་བྱ་ཡི་ཆོགས། རྒྱན་ཅིག་ཉིད་ལ་དག་གིས་ལ། སྐྱུ་གསུམ་གོ་འཕང་ཆངས་གནས་གྱི། ཁྲུ་
མེད་བདེ་ལ་ལོངས་སྟོད་མཛོད།

འདིར་རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་བདག་ཅག་གི་སྒྲ་མ་མཉམ་མེད་ཅོང་ཁ་བ་ཆེན་པོ་
ལ་དངོས་སུ་དབྱེས་བཞིན་དུ་སྐུ་ལ་བའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཞལ་གདམས་ཟབ་པ་བས་ཀྱང་ཆེས་ཟབ་
པ། ཟབ་མོ་ལྷ་བ་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་དེ་ཉིད་སྐུ་ལ་བ་དང་ལྷན་ཞིང་། ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་དག་གི་རིགས་
ལམ་ལ་ལེགས་པར་སྐྱུངས་པའི་སྒོ་གྲོས་ཅན་གྱི་རྟོན་དུ་གཉིར་བ་པོ་དག་ལ་དལ་བུས་སྤྱིང་བར་བྱ་སྟེ།

དེ་ལ་མཁས་སྐུ་བ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་སོགས་ནས་བརྒྱུད་པ་རྣམས་ལ་སྟོན་འགོ་སྒྲ་མའི་
རྣལ་འབྱོར་དང་དངོས་གཞི་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་ནས་འབྲིད་པ་མ་གཏོགས་དྲན་པ་བཞི་ལྷན་སོགས་ཀྱི་སྟོན་ནས་
འབྲིད་ཚུལ་མཛད་པའི་སྟོན་ཆེར་མི་སྣང་ལ། རྒྱལ་བའི་སྐས་པོ་ཤེས་རབ་སངས་ཀྱི་ནས་བརྒྱུད་པ་དག་ནི་

དན་པ་བཞི་ལྷན་གྱི་སྒོ་ནས་འཕྱིན་པར་མཛད་དེ། སྒོ་དེ་གཉིས་གང་ནས་འཕྱིན་ཀྱང་རུང་། རྗེ་ཉིད་ལ་
རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་སྒྲ་མ་དང་ཡི་དམ་དབྱེར་མེད་དུ་བྱས་ནས་གསོལ་བ་ཤུགས་དྲག་ཏུ་
འདེབས་པ་དང་། བསགས་སྒྱུངས་ཤུགས་དྲག་ལ་ཡུན་རིང་བ་ལ་འབད་པ་དང་། གཞུང་ལུགས་ཀྱི་དོན་
ལ་རིགས་པས་ཞིབ་ཏུ་དབྱད་པ་རྣམས་གསུམ་དེའི་དུ་གྱིས་ལ་ཉམས་སུ་འོངས་ཤིག་དང་། རིང་པོར་མི་
ཐོགས་པར་ལྷ་བའི་གནད་རྣམས་རྟེན་པར་འགྱུར་རོལ་ཞེས་གང་བཀའ་སྩལ་བ་ལྷ་བ་ཉམས་སུ་ལེན་དགོས་
པས། ཐོག་མར་སྒྲ་མ་དང་རྗེ་བཙུན་དབྱེར་མེད་དུ་བྱས་ཏེ་བྱིན་རྒྱལས་ཉེ་བརྒྱད་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་
གསོལ་བ་ཤུགས་དྲག་ཏུ་འདེབས་པ་དང་། ཡན་ལག་བདུན་པའི་སྒོ་ནས་བསགས་སྒྱུང་ལ་འབད་པ་དྲག་
ཏུ་བྱེད་པ་ནི་ལྷ་བ་རྟོགས་པའི་གནད་དམ་པའོ། །དེ་ནས་དལ་འབྱོར་རྟེན་དཀའ་དོན་ཆེ་བསམ་པ། འཆི་
བ་མི་རྟག་པ། ལས་རྒྱ་འབྲས། འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་སྒྲོམ་པ་སོགས་སྒྲིམ་བུ་རྒྱུང་འབྲིང་གི་ལམ་
རྣམས་ལ་སྒྲོབ་པ་ནི་ཐེག་པ་ཆེ་རྒྱུང་གང་གི་ལྷ་བའི་ཉམས་ལེན་གང་བྱེད་ཀྱང་མེད་མི་རུང་དུ་དགོས་ལ།
བྱང་པར་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལྷ་བའི་ཉམས་ལེན་དུ་འགྱུར་བ་ལ་ནི་སྤྱིར་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་
ཀྱིས་ཟིན་པ་དགོས་མོད་ཀྱི། ཟློན་འགོ་འདི་དག་ནི་གྲགས་ཆེ་བས་ཞིབ་པར་མ་བཤད་དོ།

ད་ནི་ལྷ་བའི་ཉམས་ལེན་དངོས་གཞི་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལ་གཉིས། གང་ཟག་གི་བདག་
མེད་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་དང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། གང་
ཟག་བདག་མེད་གཏན་ལ་དབབ་པ་དང་། སུབ་ནས་ཇི་ལྷ་བ་སྒྱུང་བའི་ཚུལ་ལོ།

དང་པོ་ནི་ཆོད་ལྷན་གྱི་གསུང་རབ་སལ་ཆེ་བར་བདག་མེད་གཉིས་ལས་བཤད་པའི་རིམ་པ་
ལ་ཐོག་མར་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་དང་དེ་ནས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་བཤད་པ་མང་ཡང་སྒྲོམ་པའི་ཆེ་ནི་
ཐོག་མར་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྒྲོམ་པ་གལ་ཆེ་བ་ཡིན་ཏེ། འཇུག་པ་ལས། ཉོན་མོངས་སྒྲིན་རྣམས་
མ་ལུས་འཛིག་ཆོགས་ལ། །ལྷ་ལས་བྱུང་བར་སྒོ་ཡིས་མཐོང་གུར་ཅིང་། ། །ཞེས་སོགས་དང་། རབ་བྱེད་
བཅོ་བརྒྱད་པའི་འགྲེལ་པ་ཆོག་གསལ་ལས། གལ་ཏེ་ཡུང་པོ་བདག་ཡིན་ན།^༡ །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྒྲ་
འགྲེལ་དུ། འདི་ན་རྣལ་འབྱོར་བ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་འཇུག་པར་འདོད་ཅིང་། ཉོན་མོངས་པ་དང་སྒྲིན་མ་
ལུས་པར་སྒྲོང་བར་འདོད་པ་ནི་འཁོར་བ་འདི་ཅིའི་རྩ་བ་ཅན་ཡིན། ཞེས་དེ་ལྷ་བ་ཉེ་བར་རྟོག་པར་བྱེད་
ལ། དེ་དེ་ལྷ་བ་རྟོག་པ་ན་འཁོར་བ་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྷ་བའི་རྩ་བ་ཅན་དུ་མཐོང་ཞིང་། བདག་ནི་འཛིག་

བདག་མེད་གཉིས་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་ཀྱང་། ཕྱ་ཤེ་སོགས་དབྱ་
མའི་གཞུང་རྣམས་སུ་རྫི་སྟེད་ཅིག་གསུངས་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་རིགས་པའི་
གཙོ་བོ་ནི་མཐའ་བཞི་སྟེ་འཕྲོག་གི་རིགས་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཡུང་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ལ་འདུས་བྱས་དང་
འདུས་མ་བྱས་གཉིས་ལས། འདུས་བྱས་རབ་ཏུ་མ་གྲུབ་པས། འདུས་མ་བྱས་ནི་རྫི་ལྟར་གྲུབ་༥ ཅིས་
འདུས་བྱས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཁེགས་པ་ན་འདུས་མ་བྱས་དེ་ལྟར་གྲུབ་པ་འབད་མེད་དུ་ཁེགས་
པར་གསུངས་ཤིང་། འདུས་བྱས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟེ་བ་ཁེགས་པ་ན་རང་བཞིན་གྱིས་གནས་འགག་
སོགས་འབད་མེད་དུ་ཁེགས་པ་དང་། མཐའ་བཞིའི་སྟེ་བ་བཀག་པས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟེ་བ་ཁེགས་
པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་མཐའ་བཞིའི་སྟེ་འཕྲོག་གི་རིགས་པའི་ཕྱ་བ་ཡང་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རིགས་པ་ལ་ཐུག་
སྟེ། འདུས་བྱས་བརྟེན་ནས་སྟེ་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་མཐའ་བཞི་ལས་མི་སྟེ་བའི་ཕྱིར་རོ། ཇི་བཞིན་དུ་
གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྟུབ་པའི་རིགས་པའི་གཙོ་བོ་ནི་རྣམ་ལྷའམ་རྣམ་བདུན་གྱི་རིགས་པ་ཡིན་ཏེ།
མི་དང་བྱུང་ཤིང་བརྟག་པའི་རབ་བྱེད་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པར་བརྟག་པའི་རབ་བྱེད་དུ་རྣམ་ལྷའི་
རིགས་པ་གསུངས་ཤིང་། འཇུག་པར་དབྱིབས་དང་ཆོགས་པ་གཉིས་བསྐྱེན་ནས་རྣམ་བདུན་གྱི་རིགས་
པ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གི་གནད་ཀྱང་གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་རིགས་པར་འདུས་ཏེ། རབ་བྱེད་བཙོ་
བརྒྱད་པའི་ཆོག་གསལ་ལས། དེ་ལ་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་དང་དེ་དང་ལྷན་པའི་ཕྱོགས་རྣམས་ཀྱང་གཅིག་
ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་གྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་འདུས་པའི་ཕྱིར་དང་། མདོར་བསྡུས་ནས་བརྗོད་པར་
འདོད་པའི་ཕྱིར། གཅིག་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་གྱི་ཕྱོགས་བཀག་པ་ཉིད་གྱིས་བདག་དགག་པར་བཞེད་
ནས་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་རིགས་པའི་ཕྱ་བ་ཡང་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རིགས་པ་
ལ་ཐུག་པ་དང་། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྟགས་གཅིག་ཉིད་གྱི་དངོས་ཀྱི་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྟག་ཆད་གྱི་
མཐའ་གཉིས་ཀ་དུས་གཅིག་ཏུ་སེལ་བས་རིགས་པའི་རྒྱལ་པོ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྱུང་ཞེས་བསྐྱགས་པ་
རྒྱ་ཆེར་གསུངས་ཀྱང་། འདིར་ནི་གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་རིགས་པ་ཉིད་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། ལྷག་མཐོང་ཆེ་ཆུང་།

སོགས་རྗེ་ཡབ་སྐུ་གྱི་གསུང་རབ་རྣམས་སུ་གནད་བཞིའི་དབྱང་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷ་བ་གཏན་ལ་པབ་
 ཅིང་དེ་ནི་གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་དབང་དུ་བྲས་གྱི། བདག་མེད་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་རིགས་པ་ཐམས་ཅད་
 ལ་དེས་མ་བྱུང་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རིགས་པ་ལྷ་བ་ལ་གནད་གསུམ་དང། རྣམ་བདུན་གྱི་
 རིགས་པ་ལ་གནད་དགུ་ལ་སོགས་པ་ཚང་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

དེས་ན་འདི་ལ་གནད་བཞི་ཚང་དགོས་ཏེ། དང་པོར་རང་འཛིན་ལྷ་བ་སྐྱེས་ཀྱིས་ར་རི་ལྷ་ར་
 བཟུང་བའི་ཚུལ་ངེས་པའི་གནད། དེ་ནས་བྱུང་བ་ངེས་པའི་གནད། བདེན་པའི་གཅིག་བྲལ་ངེས་པའི་
 གནད། དུ་བྲལ་ངེས་པའི་གནད་རྣམས་སོ།།

དང་པོ་ནི། གཞན་ཕྱོགས་ཀྱི་དབྱུ་མ་པ་པལ་ཆེར་དང། ལུགས་འདིའི་རྗེས་འབྲང་འགའ་
 ཞིག་ཀྱང་དགག་བྱ་ངོས་འཛིན་པ་ལ་དེ་ཙམ་གྱི་ནན་ཏན་མི་བྱེད་པར་སྣང་ན་ཡང་། སྦྱོང་འཇུག་ལས།
 བཏགས་པའི་དངོས་ལ་མ་རིག་པར། །དེ་ཡི་དངོས་མེད་འཛིན་མ་ཡིན།” །ཞེས་དགག་བྱ་རང་བཞིན་
 གྱིས་གྲུ་བ་པའི་སྦྱོ་ལྷ་མ་ཤར་བར་དེ་བཀག་པའི་རང་བཞིན་མེད་པའི་དོན་རྟོགས་མི་རུ་ས་པར་
 གསུངས་ཤིང། སྤར་བྲངས་པའི་ཆོག་གསལ་ལས་ཀྱང་། གང་ཞིག་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་ཡུལ་བདག་
 ཅེས་བྱ་བ་འདི་ནི་ཅི་ཞིག་ཅེས་ཆེས་ཐོག་མར་བདག་ཁོ་ན་ལ་ཉེ་བར་རྟོག་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གང་
 ཟག་རང་རྒྱུད་ལ་བཅོ་སྟུང་དུ་འཛིན་པའི་སྦྱོ་ལུགས་ཅན་སྟོང་གི་དཀྱིལ་ནས་དམ་སྦྱིང་གིས་འཛིན་པ་
 ཞིག་ཐོལ་གྱིས་སྐྱེས་པ་ན། ལྷ་བ་སྦྱོམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་པས་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་སྦྱོ་དེའི་ཞེན་ཡུལ་ལ་མ་
 འཛིན་སྤངས་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་བདག་གམ་ང་དེ་རི་ལྷ་བ་ཞིག་ ཅེས་ལྷ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཆོ་ཐོག་མར་
 རང་འཛིན་གྱིས་ཡུལ་རའམ་བདག་རི་ལྷ་བ་བཟུང་ཚུལ་ཁོ་ན་ལ་ཉེ་བར་རྟོག་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་ཐོག་
 མར་དགག་བྱ་ངོས་འཛིན་དགོས་པ་དང། རི་ལྷ་ར་འཛིན་པའི་ཚུལ་ཡང་ཆེས་གསལ་བར་གསུངས་པ་
 ལྷ་ར་ཡིན་པས་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་བ་ཡིན་ཡང་། ཐལ་འབྱུར་བའི་ལུགས་ལ་ཆོས་དང་གང་ཟག་གི་སྟེང་དུ་
 ཡང་ཡར་མིང་གིས་བཏགས་པ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་ཞིག་བྱུང་ན་དོན་དམ་ལ་དཔྱོད་
 པའི་རྟགས་ཀྱི་དགག་བྱ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་རང་རེའི་རྗེས་འབྲང་གི་དབྱུ་མ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་རྒྱུང་ལྷ་ར་
 གསུངས་ཀྱང་། ཆོག་ངེས་དེ་ཙམ་རྒྱུར་པར་མ་ཟད་པའི་ནང་གི་ཁྱོད་བ་ལ་བཀར་ནས་དགག་བྱའི་འཆར་
 ཚུལ་ཆར་གྱིས་ངོས་ཟེན་པ་ཤིན་ཏུ་ཉུང་ཞིང་། དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་དགག་བྱའི་འཆར་ཚུལ་སྤོ་ལ་དོ་སྣང་

ནས་དེ་བཀག་པ་ན་ཕལ་མོ་ཆེའི་སྒོར་མི་ཤོང་ཞིང་། འགའ་ཞིག་ལ་ཆད་ལྷ་སྒྲིམ་དོགས་པའི་ཉེས་
དམིགས་ཆེ་བར་སྒྲུང་བ་དང་། རང་རང་གི་ནང་དུ་མྱོང་ཐོག་ནས་ཅི་འཆར་ལྷ་བ་དང་། ཡང་དག་པའི་
བཤེས་གཉེན་གྱི་མན་ངག་ལས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་ཐམས་ཅད་ལ་བུན་མོང་དུ་བསྐྱད་པར་
བྱ་བ་མིན་ཡང་། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་ལམ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སློག་དམ་པ་འདི་ཐར་འདོད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཇི་
ལྷ་བ་བཞིན་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་གྱུར་ན་ཅི་མ་རུང་སྒྲིམ་དུ་ཡིད་ལ་བརྟགས་ཏེ་ཅུང་ཟད་གསལ་བར་བཤད་
པར་བྱ་སྟེ།

དེ་ཡང་ལྷ་བའི་འབྲིད་ཚུལ་མང་པོ་ཞིག་རུ། དང་པོར་གང་ཟག་རང་རྒྱ་བར་འཛིན་པའི་
རགས་པའི་འཛིན་ཚུལ་འཆར་དུ་བཅུག་ནས་དེའི་འོག་ཏུ་དགག་བྱ་སྤྲོ་མོ་ངོས་བཟུང་སྟེ། འགོག་པའི་ཆོ་
སྒྲུབས་སུ་འགོག་པའི་རྣམ་གཞག་མཛད་ཀྱང་། འདིར་ནི་དགག་བྱ་སྤྲོ་མོ་ངོས་ཟེན་ནས་དེ་ཞེགས་ན་
རགས་པ་ཞར་ལ་ཞེགས་པར་འགྱུར་བས་ཆོགས་ཆུང་བའི་ཕྱིར་དགག་བྱ་སྤྲོ་མོའི་འཆར་ཚུལ་བཤད་
པར་བྱའོ།

དེ་ལ་ཐོག་མར་རང་འཛིན་ལྷ་བ་སྒྲིམ་ངོས་གཟུང་ན། སྤྱིར་ངའོ་སྒྲིམ་དུ་འཛིན་པའི་སྒོ་རིགས་
གསུམ་སྟེ། མིང་གི་བཏགས་པ་ཙམ་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་དེ་ལྷ་བ་འཛིན་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་
གྲུབ་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་ངའོ་སྒྲིམ་དུ་འཛིན་པ་དང་། དེ་གཉིས་གང་གིས་ཀྱང་ཁྱད་པར་དུ་མ་
བྱས་པར་དེ་ལྷ་བ་འཛིན་པ་སྟེ། རྣམ་པ་གསུམ་ལས་དང་པོ་ནི་དབུ་མའི་ལྷ་བ་རྟེན་ཕྱིན་ཆད་ཀྱི་གང་ཟག་
ལས་གཞན་ལ་མི་འབྱུང་ལ། གཉིས་པ་ནི་རང་འཛིན་ལྷ་བ་སྒྲིམ་སུ་གྲགས་པའི་འཛིན་ཚུལ་དང་། གསུམ་
པ་ནི་སོ་སོ་སྒྲེ་བོ་རྣམས་ཀྱི་ཆུད་ལ་འབྱུང་བའི་རང་འཛིན་པའི་ཐ་སྙད་པའི་ཆད་མ་ཡིན་ལ། དེས་ན་རང་
ཅག་རྣམས་ལ་གཉིད་འབྲུག་པོ་ལོག་བཞིན་པའི་གནས་སྐབས་ཚུན་ཆད་ན་ཡང་ངའོ་སྒྲིམ་དུ་སྟིང་གི་
དཀྱིལ་ནས་དམ་སྤྱིང་གིས་འཛིན་པའི་སྒོ་བྱགས་ཅན་ཐོལ་གྱིས་འབྱུང་བ་ཞིག་ཆུད་ལྷ་བ་དུ་ཡོད་ཅིང་།
ཁྱད་པར་དུ་རང་ཅག་རྣམས་ལ་རང་གིས་ཉེས་པ་དེ་ལྷ་བ་སྒྲིམ་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་ཁྱད་ཀྱིས་ཉེས་པ་འདི་འདྲ་ཞིག་
བྱས་སོ་ཞེས་ནན་གྱིས་བསྟོན་བཅུགས་པ་ལྷ་བ་འཛིན་ཆེ་ངས་དེ་ལྷ་བ་འཛིན་པ་གང་དུ་བྱས། དོན་མེད་དུ་
བསྟོན་དེ་ལྷ་བ་འཇུགས་པ་ཅི་ཡིན་ཞེས་ཡུས་དག་པའི་ཚུལ་གྱིས་གང་དུ་འང་ང་དང་ང་ཞེས་སྒྲི་ཞིང་སྒོ་
ལ་འང་རམ་རམ་འཛིན་པ་ལྷ་བ་ཞིག་གི་ཆོ་ན་རང་འཛིན་ལྷ་བ་སྒྲིམ་གྱི་འཛིན་ཚུལ་གིན་ཏུ་གསལ་བར་
ཡོད་དོ།

སྒོ་དེ་འདྲ་ཞིག་སྒྲིམ་པ་ན། ག་རེ་སྒོ་འདིས་ང་དེ་གང་དུ་བཟུང་། ཇི་ལྟར་དུ་བཟུང་སྟུང་དུ་སྒོ་
ཁ་ནང་དུ་བྱུར་གྱིས་ཕྱོགས་ནས་བལྟ་བར་བྱ་ལ། དེ་ཡང་སྒོ་ཉིང་མ་བྱུགས་ཆེས་ན་སྒོ་ལྷ་མའི་བྱུགས་
འགགས་ནས་སྒོང་སང་རེ་བ་འདྲ་བ་ཞིག་མ་གཏོགས་འཛིན་ཚུལ་རིམ་བཞིན་རེས་མི་ཐུབ་པས་སྒོ་
བྱིངས་ངོམ་སྟུང་འཛིན་པའི་སྒོ་དེ་གའི་བྱུགས་ལས་མ་གཡོས་པའི་ངང་ནས་སྒོའི་ཟུར་གྱིས་དེའི་འཛིན་
ཚུལ་ལ་བལྟ་བར་བྱ་། དཔེར་ན་མི་གཉིས་ལམ་ལ་བཞིབས་ནས་འགོ་བའི་ཆོ་མིག་དངོས་གཞི་ལམ་
ལ་ལྟ་བ་དང་། མིག་ཟུར་གྱིས་གོགས་ལ་ལྟ་བ་མི་འགལ་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བལྟས་པའི་ཆོ་རང་གི་
ཐུང་པོ་ལྷ་ལས་གཞན་པའི་ཀ་བ་དང་བུམ་པ་སོགས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དངོས་པོ་ཞིག་གི་སྟེང་དུ་ངོམ་སྟུང་
བཟུང་བ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་གྱི། རང་གི་ཐུང་པོ་ལྷའི་སྟེང་དུ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་གཟུགས་ཐུང་ལྟ་བུ་རེ་རེ་བཞིན་
ནས་དམིགས་ནས་ངོམ་སྟུང་འཛིན་བ་ལྟ་ན་སྒྲིམ་གྱི་འཛིན་ཚུལ་ལ་མེད་ཀྱང་ཐུང་པོ་ལྷ་སོ་སོར་མ་བྱེ་
བ་སྒོལ་སེ་བ་དེའི་སྟེང་དུ་ང་ཞེས་སྒྲོས་པར་བཏགས་པ་ཙམ་མ་ཡིན་པའི་སྒྲོས་པར་མ་བཏགས་གོང་ན་
ས་ཀྱང་འདོགས་སྐྱུའི་ང་ཚུགས་སེ་བ་ཞིག་ཡོད་པར་བཟུང་ཡོད་དེ། དཔེར་ན་རང་རེ་རྣམས་ཀྱིས་གཏུང་
འདེགས་གྱི་དོན་བྱེད་ནུས་པ་ལྟ་བུ་མཐོང་བའི་ཆོ་དེ་ལ་ཀ་བ་ཞེས་པར་བཏགས་པ་རྒྱང་པ་ཙམ་མ་ཡིན་པའི་
དོན་སྒྲིམ་འཆར་བར་གྱིང་ཕྱིང་ཕྱིང་པོ་དེའི་ངོས་ནས་ཀ་བར་བྱུབ་བྱུབ་པ་ཞིག་ལ་སྒྲོས་ཀྱང་ཀ་བའོ་སྟུང་
དུ་བཟུང་བ་ལྟ་བུར་འཆར་བ་ཕྱོད་བས་བྱུབ་པས་སོ།།

འོ་ན་གཏུང་འདེགས་པའི་གྱིང་ལ་ཀ་བ་ཞེས་ཐ་སྙད་བྱས་པའི་ཆོ་སྒྲོས་པར་ཐ་སྙད་བྱས་པ་
རྒྱང་པ་མ་གཏོགས་གྱིང་དེ་གའི་ངོས་ནས་ཀ་བར་མ་བྱུབ་པ་ཡིན་ནམ་ཞེན། གིན་ཏུ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ངོས་
ནས་ཀ་བར་བྱུབ་སྐྱེ་ཞིག་ཡོད་ན་ཁོ་དང་པོར་གྱིང་གི་ར་བ་ན་གནས་གིང་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་ལྷན་པ་
སོགས་གྱི་ཆོ་ནའང་ཀ་བར་བྱུབ་དགོས་པ་ལས། དེའི་ཆོ་ཁོ་ཀ་བར་མ་བྱུབ་པའི་བྱིར་ཏེ། དེའི་ཆོ་ན་འདི་
ཀ་བའོ་སྟུང་དུ་སྒོ་ལ་འཆར་བ་དང་། འདི་ཀ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཆོག་ཏུ་འདོགས་པ་གཏན་མེད་པའི་བྱིར་
དེར་མ་ཟད་གྱིང་གི་ར་བ་ནས་བཅད་ནས་ཀྱང་རི་སྟོན་གཏུང་འདེགས་པའི་བྱ་བ་མི་བྱེད་ཅིང་ཀ་བ་ཞེས་
ཐ་སྙད་མ་བྱས་པ་དེ་སྟོན་དུ་དེ་ལ་དམིགས་ནས་འདི་ཀ་བའོ་སྟུང་པའི་སྒོ་སྒྲིམ་བ་དང་། ཀ་བ་ཞེས་ཐ་སྙད་
བྱེད་པ་གང་ཡང་མེད་པས་ཀ་བར་མ་བྱུབ་ལ། བྱིས་གཏུང་འདེགས་པའི་བྱ་བ་བྱེད་ཅིང་། དེའི་སྟེང་དུ་
ཀ་བ་ཞེས་པར་བཏགས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་གྱིང་དེ་མཐོང་བ་ལ་ཀ་བ་མཐོང་ངོ་ཞེས་སོགས་ཐ་སྙད་འབྱུང་
བས། གྱིང་དེའི་སྟེང་དུ་ཀ་བ་ཞེས་པར་བཏགས་པ་རྒྱང་པ་མ་གཏོགས་གྱིང་དེའི་ངོས་ནས་ཀ་བར་བྱུབ་

ཐུ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཐ་སྙད་བྱས་ནས་ཀྱང་ཐ་སྙད་བསྟོན་མེད་དུ་གྲགས་པའི་ཡུལ་
དུས་དེར་གདུང་འདེགས་པའི་ཤིང་དེ་ལ་ཀ་བ་ཞེས་གྲགས་པ་ཡིན་གྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་རིགས་མི་
གཅིག་པ་དང་། བད་མི་གཅིག་པ་སོགས་ཀྱི་དབང་གིས་ཐ་སྙད་དུ་དེ་ལྟར་མ་གྲགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་
དེ་མཐོང་བ་སོགས་ཀྱི་ཆེ་ཀ་བའི་ཐ་སྙད་བྱེད་པ་མེད་པས་ཤིང་དེའི་ངོས་ནས་ཀ་བར་གྲུབ་ཐུ་ཅུང་ཟད་
ཀྱང་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་ཀ་བ་ལ་མཚོན་པ་ཙམ་གྱི་ཐམས་ཅད་ལ་རིགས་བསྐྱེད་བར་བྱ་སྟེ། རྣམ་
དབྱེད་དང་ལྷན་པ་དག་ལ་ཟུར་ཙམ་མོ། །འོ་ན་ཤིང་དེ་ལ་ཀ་བ་ཞེས་ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་རྗེས་ནས་དེ་
ཀ་བ་ཡིན་ནམ་མ་ཡིན་ཞེན། རྗེ་ཉིད་ཀྱིས་གཞི་གཅིག་ལ་ལྟོས་པའི་གདགས་གཞི་བཏགས་ཆོས་སུ་མི་
འཐད་པར་གསུངས་པས་^{༡༠} ཤིང་དེ་ཉིད་ཀ་བའི་གདགས་གཞི་ཡིན་གྱི་ཀ་བ་མིན་ལ་ཀ་བ་ནི་དེ་ལ་
བཏགས་པ་ཙམ་དུ་འདོད་པ་ཡིན་ནོ།།

ཁོ་ན་ལ། ཐལ་འབྱུང་བའི་ཡུགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་འཛིག་པ་ཐམས་ཅད་པལ་ཆེར་འཛིག་རྟེན་གྱི་
ཐ་སྙད་དོན་མཐུན་ཁོ་ན་དང་བསྟན་ནས་འཛིག་པ་ཡིན་པས་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ལ་དེ་མཐོང་བ་ལ་ཀ་
བ་མཐོང་བ་སོགས་སུ་གྲགས་ཤིང་། དེར་མ་ཟད་དེ་ཀ་བ་མ་ཡིན་ན་ཀ་བ་མཐོང་བ་མི་སྲིད་པར་འབྱུང་
ཏེ། ཤིང་དེ་ཀ་བ་མ་ཡིན་ན་དེའི་སྟེང་གི་མིང་ཙམ་དེ་ཚུར་མཐོང་གི་མིག་གཤེས་ཀྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
བདེན་མོད་ཀྱི། དེ་ལྟར་ན་ཁྱེད་ཅག་གི་ལུགས་ལ་སྦྱེས་བྱ་ལྟས་བྱིན་གྱི་གཟུགས་དེ་སྦྱེས་བྱ་ལྟས་བྱིན་དུ་
འདོད་དགོས་ཏེ། རི་སྐད་སྒྲིམ་པ་བཞིན་འདིར་ཡང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་ཁོ་ན་ལ། དེའི་སྟོན་
མེད་དེ། ལྟས་བྱིན་གྱི་གཟུགས་ལྟས་བྱིན་མ་ཡིན་ཡང་དེ་མཐོང་བས་ལྟས་བྱིན་མཐོང་བར་འཛིག་པ་མི་
འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྟས་བྱིན་གྱི་ལག་པ་ལྟས་བྱིན་མ་ཡིན་ཡང་དེ་ན་བས་ལྟས་བྱིན་ན་བར་འཛིག་ལུས་
པའི་ཕྱིར་ཞེན། དེ་ནི་ཀ་བ་ལ་ཡང་ཤིན་ཏུ་མཚུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཤིང་དེ་ཀ་བ་མ་ཡིན་ཡང་ཀ་བའི་
གཟུགས་ཡིན་པས་དེ་མཐོང་བ་ལ་ཀ་བ་མཐོང་བར་འཛིག་པ་ཤིན་ཏུ་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེར་མ་ཟད་
མིག་གིས་མཐོང་བའི་གདུང་འདེགས་པའི་ཤིང་འདི་ཀ་བ་ཡིན་ན་མིག་གིས་མཐོང་བའི་ཤིང་རྟེན་
གཟུགས་དེ་ཡང་ཤིང་རྟེན་འབྱུང་ལ། དེ་ཡིན་པར་འདོད་ན་ནི་རྣམ་བདུན་གྱི་རིགས་པའི་རྣམ་གཞག་མ་
ཆགས་པར་གསལ་ལོ།།

རྣམ་རིག་པའི་སྐབས་སུ་གཟུགས་ཕུང་གཟུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་གྱི་ཐ་སྙད་ཀྱི་གཞིར་
གཟུགས་ཕུང་ཁོ་རང་གི་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་ལྟ་བུར་གཟུགས་འཛིན་དབང་གས་ལ་སྒྲུང་ཞིང་། དེའི་སྟོབས་

གྱིས་སོ་སོ་སྐྱེ་བའི་གཟུགས་འཛིན་དབང་གཤམ་འབྱུང་བ་དང་། དབང་གཤམ་དེས་བྱངས་པའི་རྟོག་པས་
 ཀྱང་ཇི་ལྟར་སྤང་བ་དེ་བཞིན་དུ་གྲུབ་པར་ཞེན་ཅིང་རྟོག་པ་དེ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་དུ་གྱུར་པའི་ལོག་
 ཤེས་དང་། རྟོག་པ་དེའི་འཛིན་སྤངས་ཀྱི་ཡུལ་དང་དབང་གཤམ་དེ་ལ་སྤང་བ་ལྟར་གྲུབ་པ་འགོག་པ་གནད་
 གཅིག་ལ། དེ་བྱང་ས། བསྐྱེ་བ། ཐེག་བསྐྱེས་རྣམས་ནས་གསུངས་པའི་རིགས་པ་གསུམ་གྱིས་བཀག་
 བས་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་འཇུག་པ་དང་། བརྗོད་དུ་མེད་པའི་དངོས་པོའི་སྤྲེང་དུ་
 འདོགས་བྱེད་ཀྱི་སྐྱོ་རྟོག་གིས་ངོ་བོ་དང་བྱད་པར་དུ་བཏགས་ཚུལ་སོགས་དབྱིས་སྤྱིན་པ་ཞིག་གོ་ན་གོང་
 དུ་བཤད་པ་རྣམས་ལ་ངེས་པ་ལྟག་པར་སྟེར་ཞིང་། ཐལ་འགྱུར་བའི་ལྷ་བ་རྟོགས་པའི་ལམ་སྟེགས་དམ་
 པ་ཡིན་ན་ཡང་ཇི་ལྟར་བཞིན་རྟོགས་པ་ཉུང་བར་སྤང་བས་བྱང་ངེས་རྣམས་འབྱེད་ཀྱི་འགྲེལ་དུ་དབྱེད་
 པའི་སྐྱོ་ཙམ་ཞིག་བཤད་ཟིན་ཏོ།” །འདི་དག་ནི་ཆོས་གང་དང་གང་གི་སྤྲེང་དུ་མིང་གིས་མར་བཏགས་
 པ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་ཡུལ་སྤྲེང་ན་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་སྐྱེའི་འཛིན་ཚུལ་རྗེན་ཆེར་གྱི་གོ་བ་དང་། ཆོས་
 ཐམས་ཅད་མིང་ཙམ་རང་བཞིན་སྤྲེང་བར་འཆར་ཚུལ་ཐམས་ཅད་ལ་ངེས་པར་སྟེར་བར་བྱེད་དེ། འོག་
 མ་རྣམས་སུ་ཡང་བྲན་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་བྱབ་པ་ངེས་པའི་གནད་ནི། དེང་སང་གི་དབྱུང་མ་པ་རྣམས་ང་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་
 མེད་དེ། རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་དང་དུ་མ་གང་རུང་དུ་མེད་པའི་བྱིར། ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཅིག་དུ་བྲལ་
 ཀྱི་ཉགས་ཀྱི་དབྱེད་ཚུལ་ནི་ཆོག་ཏུ་བརྗོད་བདེ་བའི་ཟོར་ཡང་བ་ཙམ་དུ་ཟད་པས། བར་དུ་མྱོང་བ་ལ་
 བཀར་ནས་འདི་ལྟར་བསམ་པར་བྱ་སྟེ། ངའི་སྤྲེང་དུ་སྤྲིང་གི་དཀྱིལ་ནས་དམ་སྤྲིང་གིས་འཛིན་པའི་སྐྱོ་
 དེས་བཟུང་བ་ལྟར་གྱི་ང་ཞིག་རང་གི་ཡུང་པོ་ལྷ་པོ་འདིའི་སྤྲེང་ན་ཡོད་ན། ཡང་ན་འདི་རྣམས་དང་གཅིག་
 ཏུ་ཡོད་དགོས། ཡང་ན་ཐ་དད་དུ་ཡོད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ཚུལ་ཡུང་གསུམ་མི་སྤྲིད་པར་ཐག་སྤྲད་ཀྱིས་གཅོད་
 པ་སྟེ། ཆོག་གསལ་ལས། བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་ཡུལ་དེ་ཡང་ཡུང་པོའི་རང་བཞིན་ཅན་ནམ། ཡུང་པོ་
 ལས་ཐ་དད་པ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་གང་” །ཞེས་བྱབ་པ་ངེས་པའི་གནད་གསུངས་པ་ལྟར་ཏེ། རང་རེ་རྣམས་
 ལ་ཆོས་ཅི་འདྲ་ཞིག་སྐྱོ་ལ་འཆར་ཡང་། ཡང་ན་གཅིག་གི་རྣམ་པར་འཆར། ཡང་ན་དུ་མའི་རྣམ་པར་
 འཆར་གྱི། དེ་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་འཆར་ཚུལ་ཡུང་གསུམ་པ་མེད་པར་མྱོང་བས་གྲུབ་ལ། དེའི་དོན་
 ཀྱིས་གདགས་གཞི་ཇི་འདྲ་ཞིག་གི་སྤྲེང་དུ་བཏགས་ཆོས་ཇི་འདྲ་ཞིག་བཞག་ཀྱང་དེ་གཉིས་སྐྱོ་ལ་འཆར་
 བའི་ཆོ་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་ཡང་མིན་པའི་འཆར་ཚུལ་གཏན་མི་སྤྲིད་དེ། ཆོས་དེ་ལྷ་བཅས་སུ་སྐྱོ་ངོར་

ཡོངས་གཙོ་ལ་གྲུབ་པ་ན་སྒྲུབ་མེད་ཡིན་པ་རྣམས་གཙང་ལ་ཞེགས་པ་སྦྱང་བས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་
ནི་གཙུག་རྒྱུ་ལྱུ་ལྱུ་བ་དེས་པ་གཙུག་དང་རྒྱུ་མ་ཕན་ཚུན་སྦྱངས་པའི་དངོས་འགའ་དུ་རྟོགས་པའི་
ཆོད་མ་ལ་རག་ལས་པར་གསུངས་པ་དེ་ཉིད་སྦྱང་བ་ལ་བཀར་བའི་འཆར་ཚུལ་ཡིན་ནོ།

གནད་གསུམ་པ་བདེན་པའི་གཙུག་རྒྱུ་ལྱུ་ལྱུ་པའི་གནད་ནི། དེ་འདྲའི་དེ་རང་གི་ཕུང་པོ་
ལྷ་པོ་དང་གཙུག་རྒྱུ་ལྱུ་པོ་སྒྲུབ་ན། འདི་ལ་རིགས་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་བདག་ལས་སྦྱངས་པ་དོན་
མེད་དུ་ཐལ་བ་ནི། རམ་བདག་ནི་ཕུང་པོའི་ཉེ་བར་ལེན་པ་པོ། ཕུང་པོ་རྣམས་རམ་བདག་གི་སྦྱང་
བྱར་འདོད་པ་ཡིན་པ་ལ། དེ་འདྲའི་དེ་ཕུང་པོ་རྣམས་དང་གཙུག་ཡིན་ན་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་གཙུག་པས་
ཐམས་ཅད་དུ་གཙུག་ཡིན་དགོས། དེ་ཡིན་ན་ཆ་མེད་གཙུག་ཡིན་དགོས། ཆ་མེད་གཙུག་ལ་ཉེ་བར་ལེན་
པ་པོ་དང་། སྦྱང་བྱ་ཐ་དད་པ་གཉིས་གཞག་རྒྱུ་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་ཡང་དེ་ཕུང་པོ་རྣམས་དང་གཙུག་རྒྱུ་
མ་གྲུབ་པོ་སྒྲུབ་དུ་བསམ་པ་སྟེ། ཕ་ཤེ་ལས། ཉེ་བར་ལེན་པ་མ་གཏོགས་པར།^{༡༩} །ཞེས་སོགས་གྱིས་
བསྟན་པའི་རིགས་པའོ།

གཉིས་པ་བདག་མང་པོར་ཐལ་བ་ནི། དེ་འདྲའི་དེ་ཕུང་པོ་རྣམས་དང་རང་བཞིན་གྱིས་
གཙུག་ཡིན་ན། ཡང་ན་གང་ཟག་གཙུག་ལ་ཕུང་པོ་མི་འདྲ་བ་ལྷ་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་དེ་གཙུག་ཕུང་ཉིད་
ཤེས་རྒྱུ་ཐ་དད་པའི་དེ་ཕུང་ཐལ་བ་དང་། ཡང་ན་དེ་གཙུག་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་ཕུང་པོ་ལྷ་པོ་ཡང་ཆ་མེད་
གཙུག་རྒྱུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ན་ཡང་དེ་ལྟར་མ་གྲུབ་པོ་སྒྲུབ་དུ་བསམ་སྟེ། གལ་ཏེ་ཕུང་པོ་བདག་ན་དེ་ཕྱིར་
དེ།^{༢༠} །ཞེས་སོགས་འཇུག་པ་རྩ་འགྲེལ་ལས་གསལ་བར་གསུངས་པའི་རིགས་པའོ།

གསུམ་པ་བདག་སྦྱེ་འཛིག་ཅན་དུ་ཐལ་བ་ནི། གཞན་ཡང་དེ་ཕུང་པོ་རྣམས་དང་རང་བཞིན་
གྱིས་གཙུག་ཡིན་ན། ཕུང་པོ་རྣམས་སྐད་ཅིག་སྦྱེ་ཕྱིར་སྦྱེ་འཛིག་བྱེད་པ་བཞིན་དུ་དེ་ཡང་སྐད་ཅིག་སྦྱེ་
ཕྱིར་སྦྱེ་འཛིག་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་འདོད་ན། ཐ་སྙད་དུ་དེ་ཅུ་སྐད་ཅིག་སྦྱེ་ཕྱིར་སྦྱེ་འཛིག་བྱེད་པ་
ལ་ཉེས་པ་མེད་ཀྱང་དེ་འདྲའི་དེ་སྦྱེ་འཛིག་བྱེད་ན་རང་བཞིན་གྱིས་སྦྱེ་འཛིག་བྱེད་པར་སོང་བས། དེ་
ལྟར་དེ་ལྟར་སྦྱེ་འཛིག་བྱེད་པའི་སྐད་ཅིག་སྦྱེ་ཕྱི་སོ་སོ་བ་རྣམས་གཙུག་གམ་ཐ་དད། དང་པོ་ལྟར་ན་སྦྱེ་
བ་ཕྱི་མའི་དང་ཆོ་འདིའི་དེ་གཉིས་ཀྱང་ཆ་མེད་གཙུག་རྒྱུ་ཐལ་བ་སོགས་སུ་འགྱུར་ལ། ཐ་དད་ཡིན་ན་
རང་བཞིན་གྱི་ཐ་དད་དུ་སོང་བས་ཆ་ཐམས་ཅད་ནས་ཐམས་ཅད་དུ་ཐ་དད་དུ་འགྱུར་ཞིང་དེ་ལྟར་གཏན་
ནས་འགྲེལ་མེད་པའི་ཐ་དད་དུ་འགྱུར་བས། དེའི་ཆོ་དེའི་དུས་ན་འདི་འདྲ་ཞིག་རྒྱུར་ཏོ། །ཞེས་སྦྱེ་

བ་དྲན་པ་མི་འཐད་པར་འགྱུར་ཏེ། སྐྱེ་བ་ལྷ་ཕྱིའི་ང་གཉིས་པོ་དེ་གཏན་ནས་འབྲེལ་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དཔེར་ན་ལྷ་མས་བྱིན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ང་དེའི་ཆོ་དེའི་དུས་ན་མཆོད་སྦྱིན་དུ་གྱུར་ཏོ། །ཞེས་སྐྱེ་བ་དྲན་པར་མི་
འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ།།

གཞན་ཡང་ཆོ་འདིར་ལྷ་རྒྱེ་འགྱུར་གྱི་ལས་བསགས་ནས་ཕྱིས་ལྷ་འི་བདེ་འབྲས་ལ་འོངས་
སྦྱོང་པའི་ཆོ་འོངས་སྦྱོང་བ་པོའི་གང་ཟག་དེ་ལས་མ་བྱས་པ་དང་ཐུད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཁོས་ལྷ་རྒྱེ་བའི་
ལས་མ་བསགས་བཞིན་དུ་ལྷ་འི་བདེ་བ་མྱོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྷ་རྒྱེ་ལས་གསོག་པ་པོའི་གང་ཟག་དེ་དང་
ཕྱིས་རྣམས་སྦྱོང་བ་པོའི་གང་ཟག་གཉིས་གཏན་ནས་འབྲེལ་མེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བྱམས་པས་
བསགས་པའི་ལས་ཀྱི་རྣམས་ལྷ་ཉེས་སྤྱོད་ཀྱིས་འོངས་མི་སྦྱོང་བ་བཞིན་ནོ། །ལྷ་རྒྱེ་ལས་གསོག་པ་པོའི་
གང་ཟག་དེས་ལས་བྱས་པ་ཆུད་ཐོས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེས་ལྷ་རྒྱེ་བའི་ལས་བསགས་བཞིན་དུ་རྣམས་སྦྱིན་
གཞན་གྱིས་འོངས་སྦྱོང་ནས་རང་གིས་ཉམས་སྲུ་མ་མྱོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྷ་རྒྱེ་བ་ལྷ་ཕྱིའི་གང་ཟག་
གཉིས་གཏན་ནས་འབྲེལ་མེད་པའི་ཕྱིར་དོ། །བདག་སྤང་རང་བཞིན་གཅིག་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཉེས་པ་དེ་
ལྷ་བྱ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ན་ཡང་དེ་ལྷ་རྒྱེ་མ་གྲུབ་པོ་སྣམ་དུ་བསམ་སྟེ། འདི་ནི་རྩ་ཤེས་ལས། གལ་ཏེ་སྤང་
པོ་བདག་ཡིན་ན།” །ཞེས་སོགས་དང་། དེའི་འབྲེལ་པ་ཆོག་གསལ་ལས། གལ་ཏེ་སྤང་པོ་བདག་
ཡིན་ནོ་ཞེས་ཏོག་ན་ནི། དེས་ན་སྐྱེ་བ་དང་འཛིག་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་ཏེ། སྤང་པོ་རྣམས་སྐྱེ་བ་དང་འཛིག་
པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། བདག་ནི་དེ་ལྷ་རྒྱེ་འདོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། ཉེས་པ་དུ་མར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དོ།” །
ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་རིགས་པ་ཡིན་ནོ།།

གནད་བཞི་པ་བདེན་པའི་དུ་བྲལ་ངེས་པའི་གནད་ནི། དེ་འབྲེལ་ང་དེ་རང་གི་སྤང་པོ་རྣམས་
དང་གཅིག་ཏུ་མ་གྲུབ་ཀྱང་ཐ་དད་དུ་གྲུབ་པོ་སྣམ་ན། དེ་ལྷ་རྒྱེ་ན་རང་བཞིན་གྱིས་ཐ་དད་དུ་སོང་བས་ཆ་
ཐམས་ཅད་ནས་ཐམས་ཅད་དུ་ཐ་དད་དུ་འགྱུར་ཞིང་། དེ་ཡིན་ན་འབྲེལ་བ་གཏན་ནས་མེད་པའི་ཐ་དད་
དུ་འགྱུར་བས་སྤང་པོ་རྣམས་རེ་རེ་བཞིན་ནས་སྦྱོས་བསལ་བའི་འོག་ཏུ་ཡང་སྦྱོ་དེས་བཟུང་བ་ལྷ་རྒྱེ་གི་ང་
དེ་འདིའོ་ཞེས་བསྟན་རྒྱ་ཞིག་རྟེན་དགོས་པ་ལས་དེ་འདྲ་མི་རྟེན་པའི་ཕྱིར་ཐ་དད་དུ་མ་གྲུབ་པོ་སྣམ་དུ་
ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སྟེ། ཆོག་གསལ་ལས། གལ་ཏེ་སྤང་པོ་ལས་བདག་ཐ་དད་ན་དེ་སྤང་པོ་མ་ཡིན་པའི་
མཆོན་ཉིད་ཅན་དུ་འགྱུར་ཏེ། སྤང་པོ་ལྷ་ནི་གཟུགས་སྤང་བ་དང་། ཉམས་སྲུ་མྱོང་བ་དང་། མཆོན་མར་
འཛིན་པ་དང་། མཛོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་དང་། ཡུལ་སོ་སོར་རྣམ་པར་རིག་པའི་མཆོན་ཉིད་ཅན་ཡིན་ན།

བདག་ནི་གཟུགས་ལས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་བཞིན་དུ་སྤང་བོ་དག་ལས་ཐ་དད་པར་འདོད་པ་ན་མཚན་ཉིད་
 ཐ་དད་པར་གྱུ་བ་པར་འགྱུར་ལ། མཚན་ཉིད་ཐ་དད་པར་གྱུ་བ་པ་ནི་གཟུགས་ལས་སེམས་ལྷར་གཟུང་
 བར་འགྱུར་ན་འཛིན་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་སྤང་བོ་ལས་ཐ་དད་པར་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།¹⁷།
 ཞེས་སྤང་བོ་ལས་ཐ་དད་པར་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྤང་བོ་ལྷ་ནང་ཕན་ཚུན་ཐ་དད་པས་
 གཟུགས་སྤང་ལས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་བོ་ལོགས་སུ་གཟུང་དུ་ཡོད་པ་ལྷར་ང་དེ་ཡང་སྤང་བོ་རྣམས་ལས་
 རང་བཞིན་གྱིས་ཐ་དད་ན་དེ་ལས་ལོགས་སུ་འདོའོ་ཞེས་གཟུང་དུ་ཡོད་དགོས་པར་གསུངས་པའི་རིགས་
 པའོ། །གཞན་ཡང་ང་དང་སྤང་བོ་གཏན་ནས་འབྲེལ་མེད་ཀྱི་ཐ་དད་ཡིན་ན་ང་དེ་སྤང་བོ་འདུས་བྱས་སུ་
 མཚོན་པའི་མཚན་ཉིད་རྣམས་དང་ཡང་མི་ལྷན་པར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་རྟ་བ་ལང་དང་འབྲེལ་བ་མེད་
 པས་རྟ་བ་ལང་གི་མཚན་ཉིད་དང་མི་ལྷན་པ་བཞིན་ནོ་སྟེ་སྤང་བོ་སེམས་པ་སྟེ། ཚིག་གསལ་ལས། ཇི་ལྷར་
 བ་ལང་ལས་གཞན་པའི་རྟ་བ་ལང་གི་མཚན་ཉིད་ཅན་དུ་མི་འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་དུ་བདག་གྲང་སྤང་བོ་
 ལས་ཐ་དད་པར་རྟོག་ན་སྤང་བོའི་མཚན་ཉིད་མེད་པར་འགྱུར་རོ།¹⁸ །ཞེས་གསུངས་པའི་རིགས་པའོ།

དེ་ལྷར་གནད་བཞིའི་དབྱུང་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤང་བོ་ལྷའི་སྟེང་ན་དེ་འདྲ་བའི་ང་མེད་པར་
 ལྷར་གིས་ངས་པ་ན་དབུ་མའི་ལྷ་བ་དང་པོར་རྟེན་པ་དང་། རིགས་ཤེས་རྗེས་དཔག་དང་པོར་སྦྱིས་པ་
 ཞེས་བྱ་ལ། དེ་ཡང་ཆེ་སྡུང་ནས་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་གོམས་པའི་བག་ཆགས་ཡོངས་སུ་སྦྱིན་པ་ལ་ནི་དབུ་མ་
 པོས་གཏེར་རྟེན་པ་ལྷ་བའི་དགའ་སྟོན་བྱུང་པར་ཅན་དེའི་ཆེ་འབྱུང་སྟེ། སོ་སོ་སྦྱེ་བོའི་དུས་ན་འང་སྟོང་པ་
 ཉིད་ཐོས་ནས། །ནང་དུ་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ཡང་དང་ཡང་དུ་འབྱུང་།¹⁹ །ཞེས་གསུངས་པ་ལྷར་ཡིན་ལ།
 སྡར་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་འདྲིས་པར་མ་བྱས་པ་རྣམས་ལ་ནི་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་ལག་ན་ཡོད་པ་སྟོན་བྱུང་སྟེ་བ་
 ལྷ་བའི་ངའམ་བདག་གཏན་མེད་དུ་སོང་སྟེ་སྡུག་ཡེ་རེ་བའི་ངང་དུ་རྟོགས་པ་འབྱུང་སྟེ། སྡར་ཐོག་
 མེད་ནས་སྤང་བོའི་ཡུལ་སྟེང་ན་ང་ཞིག་གྲུ་བ་རྒྱ་ཡོད་པ་འདྲ་བ་ཞིག་ཏུ་བསྐྱུང་བས་ང་ཡོད་ཡོད་མོ་ཞིག་
 བྱུང་བ་ལ། དེ་བཞག་པ་ན་སྦྱག་པ་དེ་ལྷར་སྦྱེ་བ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་གཏན་ལ་ཕབ་ནས་ཇི་ལྷར་སྟོང་བའི་ཚུལ་ལ་གཉིས། མཉམ་གཞག་ནམ་མཁའ་
 ལྷ་བའི་སྟོང་ཚུལ་དང་། རྗེས་ཐོབ་སྦྱུ་མ་ལྷ་བའི་སྟོང་ཚུལ་ལོ།

དང་པོ་ནི། སྦྱར་སོ་སོ་སྦྱེ་བོའི་སྐབས་ཀྱི་ལྷ་བའི་སྟོང་ཚུལ་ལ། ལས་དང་པོ་པས་སྟོང་ཉིད་ལ་
 ཐོས་བསམ་གྱིས་སྟོང་བ་འདོན་ཚུལ་དང་། རིགས་ཤེས་རྗེས་དཔག་གི་ངས་ཤེས་ཀྱི་རྒྱན་སྟོང་ཚུལ་ཞེས་

པ་གཉིས་གནད་གཅིག་པས་གཅིག་ཏུ་བྱས་པ་དང་། དེའི་སྟེང་དུ་སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཞིག་ནས་
 གྱི་སྟོང་ཚུལ། སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ལྷག་མཐོང་གི་སྟོང་ཚུལ། ལྷགས་སྒྲ་མེད་པའི་བདེ་སྟོང་སྒྲ་
 བའི་སྟོང་ཚུལ་ཏེ་བཞི་ཡོད་པར་རྗེ་བཙུན་གྱིས་སྒྲ་མ་དབུ་མ་པ་ལ་གནད་བའི་མན་ངག་དག་ལས་འབྱུང་
 བ་ལས། འདིར་ནི་སྟོང་ཚུལ་དང་པོ་ཙམ་ཞིག་བཤད་ན། དེ་ཡང་མཁས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ནས་
 བརྒྱད་པ་དག་ནི། གནད་བཞིའི་དབྱད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐུང་པོའི་སྟེང་དུ་ངའོ་སྟམ་དུ་སྟོང་གི་དགྱིལ་ནས་
 དམ་སྦྱིང་གིས་འཛིན་པའི་སྟོང་དེས་བཟུང་བ་ལྟར་གྱི་ང་མེད་པ་ལྟར་གིས་ངེས་པ་ན་ངེས་ཤེས་དེ་ཀ་
 རྟགས་ཚུང་དུ་མ་སོང་བར་རྒྱན་མཐུད་ཅིང་། ཅུང་ཟད་རྟགས་ཚུང་དུ་འགོ་ལ་ཁད་པ་ན་སྟོང་བྱིངས་ངེས་
 ཤེས་དེ་ལས་མ་གཡོས་པའི་ངར་ནས་སྟོང་བྱིས་ལྷན་གྱི་གནད་བཞིའི་དབྱད་པ་ན་མས་བྱན་པ་ཙམ་
 བྱས་པས་ངེས་ཤེས་དེའི་རྟགས་སོར་རྒྱུད་པར་འགྱུར་བ་ལ། ལས་དང་པོ་པའི་སྐབས་སུ་དེ་ལྟར་ཡང་
 ཡང་གོ་མས་པར་བྱས་པས་མཚམས་ཤིག་ནས་ཏ་ཅང་བྱན་ཤེས་བཞེན་པ་ལ་མི་ལྟོས་པར་ངེས་ཤེས་དེ་
 ཡུན་རིང་དུ་གཟུང་བྱུང་བ་ཞིག་འབྱུང་ལ། མཚམས་དེ་ནས་སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཞིག་ནས་གྱི་སྟོང་
 ཚུལ་བྱེད་པ་ཡིན་ཞིང་། སྟོང་ཚུལ་འདི་ཁོ་ན་རྗེ་ཉིད་དང་མཁས་གྲུབ་རིག་པོ་ཆེའི་བཞེད་པ་ཡིན་གྱི་ང་
 སྟོང་ཚུལ་ལྟར་མེད་སྟམ་དུ་སྟོམ་པ་དང་། དགག་བྱའི་ང་དེ་སྟོང་ལ་ཤར་བར་བྱས་ནས་སྟོང་ཚུལ་དེ་ལྟར་
 གྲུབ་པ་མེད་སྟམ་དུ་སྟོམ་པ་སོགས་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་སྟོང་ཚུལ་ཡིན་ནོ། ཁྱེད་ཀྱིས་གསུངས་སོ།

མཁས་གྲུབ་ཤེས་རབ་མེད་གོ་ནས་བརྒྱད་པ་དག་ནི། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རིགས་པ་འམ་སྒྲ་གྱི་
 གནད་བཞིའི་དབྱད་པ་ལྟ་བུའི་སྟོང་ནས་ངར་འཛིན་གྱི་འཛིན་ཚུལ་དང་། དེས་བཟུང་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་པ་
 ལ་ངེས་ཤེས་བྱངས་ནས་སྟོང་བའི་ཆེ་སྒྲུང་ཚུལ་དེ་ལྟར་གྲུབ་པ་མེད་སྟམ་དུ་སྟོམ་པར་བཞེད་མོད། ཁོ་པོ་
 བོ་སྒྲིམ་སྟོང་ཚུལ་གཉིས་ཀྱི་ཡང་མི་རུང་ཞེས་མི་སྒྲིམ་ཞིང་། ལྷག་པར་ངར་འཛིན་ལྟན་སྟེས་གྱིས་བཟུང་བ་
 ལྟར་གྱི་ང་མེད་པར་ལན་ཅིག་ལྟར་གི་ཚད་མས་ངེས་ནས། ཕྱིས་དགག་བྱའི་འཆར་ཚུལ་གསལ་བཏབ་
 རྟེ། ཚུལ་དེ་ལྟར་གྲུབ་པ་མེད་སྟམ་དུ་སྟོམ་པ་ནི་ལྟ་བུའི་སྟོང་ཚུལ་ནས་མ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། རྟེ་ལས་གཞན་
 དུ་དགག་བྱའོས་མ་ཟེན་པ་འམ། ཟེན་ཀྱང་མ་ཞེགས་པར་ངར་ལ་སྟོང་ཚུལ་ལྟར་མེད་སྟམ་དུ་སྟོམ་པ་
 དང་། དེར་མ་ཟད་འགའ་ཞིག་གིས་ངག་ཏུ་བརྒྱས་པ་བྱེད་པ་དག་ནི་ངར་གི་ཤེས་རབ་ཀྱི་མཚན་སྟོན་
 པར་ཟད་དོ།

ཡང་ཁ་ཅིག་ ལྷ་བའི་དམིགས་པ་ལ་འཇུག་ངེས་ཀྱི་གནད་བཞིའི་དབྱད་པ་སྟུག་གྲ་སྟེང་དུ་(ལུ་

གྲུ་རྒྱུད་དུ་^{༡༡} བྱེད་དགོས་པར་སྒྲིབ་པ་འདུག་པའི་ལྷ་བ་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ཡིན་ཏེ། དང་པོར་ལྷ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཆེད་དུ་ལྷ་བ་དགོས་ཀྱང་། བྱིས་ལྷ་བ་ལ་ལེགས་པར་བྱང་བའི་སྐབས་ཤིག་ནས་ཀྱན་རྫོང་པའི་སྤང་བ་གང་ཤར་ཡང་ཤར་བ་ཙམ་ཉིད་ནས་སྤང་བ་ལྷ་བ་མ་གྲུབ་པར་ཆམ་གྱིས་གཏན་ལ་འབེབས་ནས་པ་ཞིག་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་སྒྱེས་བྱ་རང་བཞིན་དྲང་པོ་ཞིག་གང་ཟག་གཡོ་ཅན་ཞིག་དང་རྒྱུས་མེད་དུ་གྲོགས་མཆེད་བྱས་ནས་རེ་ཞིག་ཤིན་ཏུ་མཛེས་པར་གྱུར་ཏེ་སློ་ལིངས་ཀྱིས་བཀའ་བ་ན་མཆོམས་ཤིག་ནས་གྲོགས་དེས་ཁྲེལ་ཐོར་ཏེ་རྩ་བ་ནས་བསྐྱུས་པའི་ཆེ་སྒར་ཕན་ཁོ་ལ་སློ་གཏད་བྱུང་བར་འཛིན་པ་དེ་ལོག་ནས་བྱིས་དེ་མཐོང་ཙམ་ཉིད་ནས། འདི་ནི་སློ་གཏད་མི་བྱུང་བའི་སྒྱེས་བྱ་སྒྱུན་ཅན་ཞིག་གོ་སྒྲུམ་དུ་རང་ཤུགས་ཀྱིས་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྷ་མ་ཡིན་པར་ལྷ་བ་སྒྱུར་བའི་སྐབས་ཀྱན་རྫོང་སྤང་བཤད་པའི་གནད་བཞིའི་དབྱེད་པ་བྲེད་ཆགས་སུ་དགོས་ན་རྫོགས་མེས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པས་ལྷ་ན་ཅིག་སྒྱེས་པའི་བདེ་ཆེན་དྲངས་ཏེ་དེས་ལྷ་ཐོག་ཏུ་འཛོག་པའི་ཆེ་རྣམ་ཏྲོག་གཡོ་བའི་རྒྱུད་རྣམས་རྩུ་རྩུར་ཐིམ་ནས་ལྷ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པའི་གནད་རྣམས་ལ་དབྱེད་པ་འཇུག་པ་མི་འབྱུང་བས་རི་ལྷ་རྩུ་བསམ་དགོས་སོ། །བཤད་མ་ཐག་པའི་ལྷ་བའི་སྒྱུར་རྒྱུ་འདི་ལ་མཉམ་གཞག་ནམ་མཁའ་ལྷ་བུའི་སྒྱུར་རྒྱུ་ཞེས་བརྗོད་པ་ནི། རམ་མཁའ་ཞེས་པ་བར་ཀྱི་སྤང་བ་སྒྱུ་སེང་པོའི་སྤྲེད་དུ་དགག་བྱ་ཐོགས་རེག་དང་བྲལ་བ་ཙམ་ལ་བཞག་པ་ལྷ་བ་རང་འཛིན་ཀྱི་འཛིན་སྤངས་ཀྱི་ཡུལ་བཀག་ཙམ་ཀྱི་མེད་དགག་དེ་ཉིད་སློའི་ཡུལ་དུ་བྱས་པ་མ་གཏོགས་ཆོས་གཞན་གང་ཡང་སློ་དེའི་ཡུལ་དུ་མི་བྱེད་པས་དེ་ལྷ་བ་བཤད་དོ།

གཉིས་པ་རྗེས་ཐོག་སྒྲིབ་མ་ལྷ་བུའི་ལྷ་བ་སྒྱུར་རྒྱུ་ནི། དེ་ལྷ་བ་དགག་བྱ་བཀག་བྲལ་ན་ལྷ་ག་མར་ལུས་པ་ཅི་འདུག་བལྟས་པས་ད་དུང་བའི་མིང་ཙམ་ཞིག་སྤང་བ་ཙམ་མ་ལེགས་པར་ཡོད་པ་དེ་ལ་སྒྲིབ་མ་ལྷ་བུར་ངེས་ཤེས་འདེན་ཅིང་དེར་མ་ཟད་ཀྱན་རྫོང་པའི་སྤང་བ་ཅི་ཤར་ཡང་། སྤང་ཡང་སྤང་བ་ལྷ་བ་གྲུབ་པས་སྤྲོད་པའི་སྒྲིབ་མ་ལྷ་བུར་ཡིད་ལ་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་མཉམ་གཞག་ཏུ་ལྷ་བ་སྒྲིབ་པའི་དུན་འདུན་ཤུགས་དག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ནན་གྱིས་འཆོས་མི་དགོས་པ་ལ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་སྤང་བ་རྣམས་སྒྲིབ་མ་ལྷ་བུར་རང་ཤུགས་ཀྱིས་འཆར་བ་ཞིག་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཉམས་སུ་ལེན་རྒྱུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

༥ གཉིས་པ་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་ལ་གསུམ། ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་གཏན་ལ་དབབ་པ། ཕབ་ནས་རི་ལྷར་སྒྲིང་ཚུལ། ལྷགས་འདིའི་ཐ་སྙད་འཛིག་ཚུལ་ལ་དོགས་པ་དབྱད་པའོ། །
དང་པོ་ལ་གཉིས། འདུས་བྱས་ལ་དབྱད་པ་དང་། འདུས་མ་བྱས་ལ་དབྱད་པའོ། །དང་པོ་ལ་ལེམ་པོ།
ཤེས་པ། ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་ལ་དབྱད་པ་གསུམ་ལས།

དང་པོ་ནི། ཐོག་མར་རང་གི་ལུས་འདིའི་སྟེང་དུ་དབྱད་ན། དེ་ཡང་ཡན་ལག་ལྔ་ཚང་གི་ཤ་
རུས་དོས་བཅས་འདིའི་སྟེང་དུ་འདི་ངའི་ལུས་སྒྲིམ་དུ་སྒྲོས་པར་བཏགས་པ་རྒྱང་པ་ཡིན་པར་ཤ་རུས་
དོས་བཅས་ཀྱི་སྤང་པོ་དེའི་སྟེང་ནས་ལུས་སུ་གྲུབ་པ་ཞིག་ཡོད་པ་ལྷ་ལུར་རང་ཅག་རྣམས་ལ་བསྟོན་མེད་
དུ་འཆར་བ་དེ་ནི་དགག་བྱའི་འཆར་ཚུལ་ཡིན་ཏེ། སྤང་པོ་དེའི་སྟེང་ནས་རང་གི་ལུས་གྲུབ་རྒྱ་ཅུང་ཟད་
ཀྱང་མེད་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་གྲུབ་རྒྱ་ཞིག་ཡོད་ན་སྤང་པོ་འདི་པ་མའི་ཁྱུ་ཁྱག་ལས་གྲུབ་པ་ཡིན་པས་རང་
གི་རྣམ་ཤེས་དང་རྟེན་བརྟེན་པར་མ་འབྲེལ་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་འདུག་པའི་གཞིར་གྱུར་
པའི་ཁྱུ་ཁྱག་གི་ཐིགས་པ་དེ་ཡང་རང་གིས་ལུས་སུ་གྲུབ་དགོས་པ་ལས་དེར་མ་གྲུབ་པའི་བྱིར་རོ། །དེར་
མ་ཟད་ཡན་ལག་ལྔ་ཚང་གི་སྤང་པོ་འདིའི་སྟེང་ན་ལུས་ལུལ་སྟེང་ནས་གྲུབ་པ་ཞིག་ཡོད་ན་ཡན་ལག་ལྔ་
པོ་རྣམས་དང་གཅིག་གམ་ཐ་དད། གཅིག་ན་ཡང་ན་ཡན་ལག་མི་འདྲ་བ་ལྔ་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་ལུས་
གཅིག་ལུ་དེ་ཉིད་ཡན་ལག་ལྔ་ཚང་གི་ལུས་ཐ་དད་པ་ལྷར་ཐལ་བའོ། །ཡང་ན་ལུས་གཅིག་ལས་མེད་
པ་བཞིན་དུ་ཡན་ལག་ལྔ་པོ་རྣམས་ཀྱང་ཆ་མེད་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ཏེ། དེ་རྣམས་དང་རང་བཞིན་གྱིས་
གཅིག་ཡིན་པའི་བྱིར། ཐ་དད་དུ་མ་གྲུབ་སྟེ། དེ་གྲུབ་ན་རང་བཞིན་གྱིས་ཐ་དད་དུ་སོང་བས་ཀ་བ་ལས་
ལོགས་སུ་བུམ་པ་གཟུང་དུ་ཡོད་པ་ལྷར་ལུས་ཀྱི་ཡན་ལག་ལྔ་དང་སྟོད་སྟེང་གི་ཆ་རྣམས་ལས་ལོགས་སུ་
ལུས་འདིའི་ཞེས་དམིགས་རྒྱ་ཞིག་ཡོད་དགོས་པ་ལས་མ་དམིགས་པའི་བྱིར། དེས་ན་ཤ་རུས་དོས་
བཅས་ཀྱི་སྤང་པོ་འདིའི་སྟེང་ནས་ལུས་སུ་གྲུབ་རྒྱ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་འདུག་སྒྲིམ་དུ་ངེས་པ་ན་ལྷར་ལྷར་
བསྒྲིང་ངོ། །

དེ་བཞིན་དུ་རི་རུ་ཁང་ཁྱིམ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱང་རང་རང་གི་གདགས་གཞིས་དོ་ཤིང་
གསུམ་སོགས་ཀྱི་སྟེང་དུ་འདོགས་བྱེད་ཀྱི་རྟོག་པས་འདི་ནི་རིའོ། །འདི་ཁང་ཁྱིམ་མོ་ཞེས་པར་བཏགས་
རྒྱང་པ་ཡིན་ཡང་། སྤྲིག་རྒྱ་ལ་རྒྱར་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ལ་སྤྲིག་རྒྱ་རྒྱར་མ་གྲུབ་བཞིན་དུ་རྒྱའི་རྣམ་པར་
སྒྲུང་བ་ལྟར། རང་ཅག་མ་རིག་པས་བསྐྱད་པའི་ཤེས་པ་ཅན་རྣམས་ལ་གདགས་གཞི་དེ་དང་དེའི་ངོས་

ནས་རི་ར་བ་ཁང་ཁྱིམ་སོགས་སུ་གྲུབ་པར་སྒྲུབ་ཡང་སྒྲུབ་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་སྟེ། དེ་གྲུབ་ན་རི་ར་བ་ཁང་
ཁྱིམ་སོགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་གཏན་མི་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་དག་མཐོང་ཙམ་ཉིད་ནས་འདི་དག་ནི་རི་
ལ་སོགས་པ་འོ་སྒྲུབ་པའི་སྟོ་སྟེ་བར་འགྱུར་བ་ལས་དེ་འདྲ་མི་སྟེ་བའི་བྱིར། ལྷོ་ལྷིར་བ་ལྷ་བུའི་དངོས་པོ་
གཅིག་ཉིད་ལ་ཀ་ལ་ཤ་དང་བུམ་པ་སོགས་མིང་དུ་མ་བཏགས་པའི་ཆེ། མིང་དེ་ཕར་བཏགས་རྒྱུར་པ་མ་
ཡིན་པར་ལྷོ་ལྷིར་བའི་དངོས་ནས་བུམ་པ་དང་ཀ་ལ་ཤ་སོགས་སུ་གྲུབ་ན། ལྷོ་ལྷིར་བའི་དངོས་པོ་གཅིག་
ཉིད་ཀྱང་དོན་ཐ་དད་པ་མང་པོར་འགྱུར་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དངོས་པོ་ཐ་དད་པ་གཉིས་ལ་མིང་གཅིག་
བུན་མོང་དུ་བཏགས་པའི་ཆེ་དེ་གཉིས་མིང་གཅིག་པ་ལྟར་དོན་ཡང་གཅིག་པར་ཐལ་བ་སོགས་སུ་
འགྱུར་རོ།།

གཞན་ཡང་རི་ལྷ་བུ་གཅིག་ཉིད་རང་གི་གདགས་གཞི་ས་རྩོམ་གྱི་སྟེང་དུ་
རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ན་དེ་རྣམས་དང་གཅིག་གམ་ཐ་དད། གཅིག་ཏུ་གྲུབ་ན་དེ་རྣམས་དང་ཆ་མེད་
གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བས། ཡང་ན་རི་གཅིག་པུ་དེ་ཉིད་ཀྱང་རང་གི་གདགས་གཞི་ས་རྩོམ་གྱི་སྟེང་དུ་
རི་སྟེང་ཡོད་པ་དེ་སྟེང་ཀྱི་རི་ཐ་དད་པ་རྣམས་སུ་འགྱུར་བའོ། ཡང་ན་རི་གཅིག་པུ་དེ་ཉིད་ཡིན་པ་
བཞིན་དུ་ས་རྩོམ་གྱི་སྟེང་དུ་རྣམས་ཀྱང་ཆ་མེད་གཅིག་ཏུ་ཐལ་བར་འགྱུར་ལ། ཐ་དད་དུ་གྲུབ་ན་ས་རྩོམ་
གྱི་སྟེང་དུ་ས་རྩོམ་གྱི་སྟེང་དུ་རྣམས་སྟོས་རི་རི་ནས་བསལ་བའི་འོག་ཏུ་ཡང་རི་དེ་འདིའོ་ཞེས་
བརྟན་རྒྱ་ཞིག་རྟེན་དགོས་པ་ལས་དེ་འདྲ་མི་རྟེན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཀྱང་། གདགས་གཞི་དེ་དག་གི་
སྟེང་ན་རི་ཞེས་བྱ་བ་ཡུལ་སྟེང་དུ་གྲུབ་པ་གཏན་མི་འདུག་སྟུང་དུ་སྟེང་གིས་དེས་ཤེས་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་ཤེས་པ་ལ་དབྱུང་བ་ནི། དཔེར་ན་དེ་རིང་གི་ཤེས་པ་ལྷ་བུ་ཞིག་ལ་མཚོན་ན་དེ་ཡང་
དེ་རིང་གི་སྔོན་དང་ཕྱི་དྲོའི་ཤེས་པ་གཉིས་ཀྱི་སྟེང་དུ་དེ་རིང་གི་ཤེས་པ་ཞེས་པར་བཏགས་པ་ཙམ་མ་
ཡིན་པར་ཡུལ་སྟེང་ནས་གྲུབ་པ་ཞིག་ཡོད་ན་སྔོན་ཤེས་པ་གཉིས་གཅིག་གམ་ཐ་དད། གཅིག་ན་ཆ་
མེད་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བས་དེ་རིང་གི་སྔོན་ཤེས་པའི་སྟེང་ན་ཕྱི་དྲོའི་ཤེས་པ་འཇུག་ཡོད་པར་ཐལ་བ་
སོགས་སུ་འགྱུར་ཁོང་། ཐ་དད་དུ་གྲུབ་ན་སྔོན་ཤེས་པ་གཉིས་པོ་དེ་རི་རི་ནས་སྟོས་བསལ་བའི་
འོག་ཏུ་ཡང་དེ་རིང་གི་ཤེས་པ་དེ་འདིའོ་ཞེས་བརྟན་རྒྱ་ཞིག་རྟེན་དགོས་པ་ལས་དེ་འདྲ་མི་རྟེན་པའི་བྱིར་
ན། དེ་རིང་གི་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡུལ་སྟེང་ནས་གྲུབ་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་འདུག་སྟུང་དུ་སེམས་པ་ལྷ་བུ་
རྒྱུན་ལ་ལྷོས་ཏེ་དབྱུང་བའོ། ཡང་ན་ཚིག་གསལ་ལས། ཚད་མ་དག་ཡོད་ན་གཞལ་བུའི་དོན་དག་ཏུ་

འགྱུར་ལ། གཞལ་བྱའི་དོན་དག་ཡོད་ན་ཚད་མ་དག་ཏུ་འགྱུར་གྱི། ཚད་མ་དང་གཞལ་བྱ་གཉིས་པོ་
 ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།¹⁹ །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཡུལ་སྡོན་པོ་ལ་ལྟོས་ནས་ཡུལ་ཅན་
 སྡོ་འཛིན་དང་། ཡུལ་ཅན་སྡོ་འཛིན་ལ་ལྟོས་ནས་ཡུལ་སྡོན་པོ་གྲུབ་དགོས་པ་ལྟར་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་མན་
 ཚུན་ལྟོས་ནས་གྲུབ་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཀྱང་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གཉིས་ཀ་རང་ངོས་ནས་མ་གྲུབ་པར་
 རྟོགས་ནུས་པ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་ལ་དབྱད་པ་ནི། གང་ཟག་དང་དུས་ལ་སོགས་པ་ལྷན་མིན་འདུ་
 བྱེད་གྱིས་བསྐྱུས་པ་ཡིན་པས་གང་ཟག་རང་བཞིན་མེད་པར་གཏན་ལ་པལ་བེན་ཅིང་། དུས་ལ་ལོ་
 གཅིག་ལྟ་བུ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ན་དེ་ཉིད་གདགས་གཞི་སྒྲིབ་བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་རྣམས་དང་གཅིག་
 གམ་ཐ་དད། གཅིག་ན་ལོ་གཅིག་ལྟ་བུ་དེ་ཉིད་ལོ་ཐ་དད་པ་བཅུ་གཉིས་སུ་འགྱུར་བའམ། ཡང་ན་སྒྲིབ་པ་
 བཅུ་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཆ་མེད་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བ་སོགས་གྱིས་གནོད་ལ། ཐ་དད་དུ་གྲུབ་ན་སྒྲིབ་
 པ་བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་དག་རེ་རེ་བཞིན་སྒྲོས་བསལ་བའི་འོག་ཏུ་ཡང་ལོ་གཅིག་ལྟ་བུ་དེ་ཉིད་འདིའི་ཞེས་
 བསྟན་རྒྱ་རྟེན་དགོས་པ་སོགས་སྤར་གྱི་རིགས་འགྲོས་སྤར་རོ།།

གཉིས་པ་འདུས་མ་བྱས་ལ་དབྱད་པ་ནི། ཐོག་མར་ནམ་མཁའ་ལྷ་བྱའི་སྟེང་དུ་དབྱད་ན།
 ཁང་པའི་རྒྱ་མཐོངས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ལྷ་བྱ་ལ་ནི་ཤར་ནུབ་དང་སྟོ་བྱང་སོགས་ཀྱི་ཆ་རི་སྟེང་ཅིག་ཡོད་པ་
 ལས་ཆ་དེ་རྣམས་དང་རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་ཐ་དད་དཔྱོད་པའམ། ཡང་ནམ་མཁའ་ནི་བར་གྱི་སྤྲང་པ་
 སྒྱ་མེད་པའི་སྟེང་དུ་དགག་བྱ་ཐོགས་རེག་དང་བྲལ་བ་ཙམ་ལ་བཞག་པ་ཡིན་པས་ནམ་མཁའ་དེའི་སྟེང་
 ན་ཐོགས་རེག་དང་བཅས་པའི་ཆོས་རི་སྟེང་པ་དེ་སྟེང་གྱི་ཐོགས་རེག་དང་བྲལ་བའི་ཆ་ཡོད་པས་ཆ་དེ་
 རྣམས་དང་རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་གམ་ཐ་དད་སྤར་བཞིན་བརྟག་གོ། །དེ་བཞིན་དུ་འགོག་བདེན་ལྟ་བུ་
 ལ་རང་རང་གི་དོ་སྤུལ་གྱི་སྤང་བྱ་རི་སྟེང་ཅིག་ཡོད་པ་རྣམས་སྤངས་པའི་བྲལ་བའི་ཆ་རྣམས་དང་ཆ་ཅན་
 འགོག་བདེན་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་དང་ཐ་དད་སྤར་ལྟར་དཔྱོད་པ་དང་། དོན་དམ་བདེན་པ་ལྟ་བུ་
 ལ་ནི་དགག་བྱ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་བཀག་པའི་ཆ་རྣམས་དང་སྤར་བཞིན་དཔྱོད་པའམ། ཡང་ན་ཆོས་
 ཅན་དང་ཆོས་ཉིད་རྣམས་ཀྱང་ཕན་ཚུན་ལྟོས་ནས་གྲུབ་པའི་རིགས་པས་ཀྱང་རང་བཞིན་མེད་པར་
 གཏན་ལ་དབབ་པར་བྱ་སྟེ། མདོར་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རང་རང་གི་གདགས་གཞི་དེའི་སྟེང་དུ་
 འདོགས་བྱེད་གྱི་རྟོགས་པས་པར་བཏགས་ཙམ་རྒྱུད་པ་ཡིན་ལ། དེའི་དོན་གྱིས་ཡུལ་སྟེང་ནས་གྲུབ་རྒྱུ་

ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལྟར་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་དང་། བརྟེན་འབྱུང་གཉིས་དོན་གཅིག་
ཡིན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་ཚམ་ཞེས་པའི་ཚམ་སྒྲིམ་ནི་ཡུལ་སྟེང་ངམ། དོན་སྟེང་ནས་གྲུབ་པ་
འགོག་པ་ཡིན་པས། ཅུ་ཤེ་ལས། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་གང་། །དེ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་བཤད།།
དེ་ནི་བརྟེན་ནས་གཏགས་པ་སྟེ། །དེ་ཉིད་དབུ་མའི་ལམ་ཡིན་ནོ།^{༡༣} །ཞེས་གསུངས་སོ།།

གཉིས་པ་རི་ལྷ་ར་སྟོང་བའི་ཚུལ་ནི། སྤར་ལྷ་ར་མཉམ་གཞག་ནམ་མཁའ་ལྷ་བྱ་དང་རྗེས་ཐོབ་
སྒྱུ་མ་ལྷ་བྱའི་སྟོང་ཚུལ་གཉིས་ཀྱིས་སྟོང་ནས་སྟོང་བ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡང་མཉམ་གཞག་གི་སྟོང་ཚུལ་གྱི་
སྐབས་སུ་དགག་བྱ་ལྷ་ག་མ་མ་ལུས་པར་ཞེགས་པའི་ངེས་པ་བྲུགས་ཅན་ཞིག་བྱུང་ན་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་སྤར་
བ་རྣམས་དེ་ལས་ལངས་པའི་རྗེས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་སྒྱུ་མ་ལྷ་བྱར་རང་བྲུགས་ཀྱིས་འཆར་ཞིང་། དེ་འབྲེལ་
དེ་སྒྱུ་མ་ལྷ་བྱའི་ལྷ་བའི་སྟོང་ཚུལ་ལ་མེད་མི་རུང་དུ་དགོས་པ་འང་ཡིན་ནོ། །སྟོང་ཚུལ་གཞན་རྣམས་ནི་
མངས་སུ་དོགས་པས་ཡི་གེར་མ་བཞུད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་བདག་མེད་དེ་གཉིས་གཏན་ལ་ཡབ་ནས་ཉམས་
སུ་ལེན་ཚུལ་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

གསུམ་པ་ལུགས་འདིའི་ཐ་སྟན་འཛིག་ཚུལ་དོགས་པ་དབྱད་པ་ནི། ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་
ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་རང་གི་གདགས་གཞིའི་སྟེང་དུ་མིང་དང་རྟོག་པས་པར་བཏགས་ཚམ་དུ་འཛིག་
པའི་ཚུལ་དེ་རི་ལྷ་བྱ་ཞེན། རིགས་པ་དུག་ཅུ་པ་ལས། འཛིག་རྟེན་མ་རིག་རྟེན་ཅན་དུ། གང་ཕྱིར་
རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་གསུང་། །དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་འཛིག་རྟེན་འདི། །རྣམ་རྟོག་ཡིན་ཞེས་ཅིས་མི་
འཐད།^{༡༤} །ཅེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་པ་ལས། འཛིག་རྟེན་འདི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཅི་སྟེ་
མི་འཐད་དེ། འཛིག་རྟེན་འདི་རྟོག་པ་ཚམ་ཉིད་དུ་འཐད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ་སྟེ་དུ་དགོངས་སོ།^{༡༥} །ཞེས་
འཛིག་རྟེན་རྣམས་རང་གི་ངོ་བོས་མ་གྲུབ་པར་རྟོག་པས་བཏགས་ཚམ་དུ་བཤད་ལ། རྟོག་པས་བཏགས་
ཚམ་དུ་འཛིག་ཚུལ་རི་ལྷ་བྱ་ཡིན་པ་ཡང་། བཞི་བརྒྱུ་པ་ལས། རྟོག་པ་མེད་པར་འདོད་ཆགས་ལ།།
སོགས་ལ་ཡོད་ཉིད་ཡོད་མེན་ན། །ཡང་དག་དོན་དང་རྟོག་པ་ཞེས། །སྟོང་དང་ལྷན་པ་སུ་ཞིག་འཛིན།^{༡༦} །
ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་པར་རྟོག་པ་ཡོད་པ་ཁོ་ནས་ཡོད་པ་ཉིད་དང་། རྟོག་པ་མེད་པར་ཡོད་པ་ཉིད་
མེད་པ་དེ་དག་ནི་གོ་ར་མ་ཆགས་པར་ཐག་པ་བསྟོགས་པ་ལ་བཏགས་པའི་སྒྲུལ་ལྷ་ར་རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་དུ་རང་གི་ངོ་བོས་མ་གྲུབ་པར་ངེས་སོ།^{༡༧} །ཞེས་རང་ཉིད་འདོགས་བྱེད་ཀྱི་རྟོག་པས་ཡོད་པར་
བཞག་པ་ཁོ་ནའི་དབང་ལས་རང་ཉིད་ཡོད་པར་འཛིག་དགོས་ཤིང་། རང་ཉིད་འདོགས་བྱེད་ཀྱི་རྟོག་པ་

མེད་པར་རང་ཉིད་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་གཞག་ཏུ་མེད་པའི་ཚོས་དེ་དག་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་རང་གི་ངོ་
 བོས་མ་གྲུབ་པར་ངེས་ཏེ། དཔེར་ན་ཐག་པ་ཁྲ་བོ་བསྟོགས་པའི་སྤྲོད་དུ་སྐྱུལ་འཛིན་གྱི་སྒོས་སྐྱུལ་དུ་
 བཏགས་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། དེའི་དཔེ་དོན་སྒྲོར་ཚུལ་ཡང་དུས་ནམ་ཟ་ཟེ་ལྷ་པའི་དུས་སུ་
 ཐག་པ་ཁ་དོག་ཁྲ་བོ་དང་། དབྱིབས་འབྱིབ་བསྟོགས་གྱི་སྒོ་ནས་སྐྱུལ་དང་འདྲ་བར་སྤྲོད་པའི་ཆེ་སྒྲིས་
 བྲ་ཁ་ཅིག་ལ་སྐྱུལ་ལོ་སྒྲིམ་པའི་སྒོ་སྒྲེ་ཞིང་སྒོ་དེས་ཀྱན་ནས་བསྐྱང་ནས་དེ་སྐྱུལ་གྱི་ཐ་སྙད་བྱེད་པ་ཡང་
 འབྱུང་མོད་གྱི། དེ་ནི་དེའི་སྤྲོད་གི་སྐྱུལ་གྱི་ཐ་སྙད་བྱས་ཙམ་དེ་ཀ་མ་གཏོགས་ཐག་ཁྲའི་ཆ་ཤས་རེ་རེ་བ་
 དང་། ཚོགས་པ་གང་ཡང་སྐྱུལ་གྱི་མཚན་གཞིར་གཟུང་དུ་མེད་ཅིང་། དེ་དག་ལས་དོན་གཞན་དུ་ཡང་
 དེའི་སྤྲོད་ནས་སྐྱུལ་གྱི་མཚན་གཞིར་གཟུང་རྒྱ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ལ། དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་སྤང་བའི་སྤྲོད་དུ་
 གང་ཟག་གི་ཐ་སྙད་བྱས་པའི་ཆེ་ཡང་ཐ་སྙད་བྱས་ཙམ་དེ་ཀ་མ་གཏོགས། སྤང་བོ་རྣམས་རེ་རེ་བ་དང་
 ཚོགས་པ་གང་ཡང་གང་ཟག་གི་མཚན་གཞིར་གཟུང་རྒྱ་མེད་ཅིང་། དེ་རྣམས་ལས་དོན་གཞན་དུ་ཡང་
 གང་ཟག་གི་མཚན་གཞིར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པས། ཐག་ཁྲའི་སྤྲོད་དུ་སྐྱུལ་རྟོག་པས་བཏགས་པ་དང་།
 སྤང་བོའི་སྤྲོད་དུ་གང་ཟག་རྟོག་པས་བཏགས་ཚུལ་ལ་བྱད་པར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ལྟར་ན་བཏགས་པའི་དོན་ཡང་ཐ་དད་དུ་ཡོད་མེད་མཚུངས་པར་འགྱུར་རོ་སྒྲིམ་ན། འདི་
 ལ་ཁ་ཅིག་དེ་མི་མཚུངས་པའི་གཤམ་བྱེད་དུ། སྤང་བོ་གང་ཟག་གི་གདགས་གཞི་ཡིན་ལ། ཐག་ཁྲ་སྐྱུལ་
 གྱི་གདགས་གཞི་མ་ཡིན་པས་བཏགས་པའི་དོན་གཉིས་ཀྱང་ཡོད་མེད་མི་མཚུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྒྲི་
 བ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཁྱེད་གྱི་ལུགས་ལ་སྤང་བོ་གདགས་གཞིར་བྱས་ནས་གང་ཟག་དེའི་སྤྲོད་དུ་
 བཏགས་པ་ཙམ་གྱི་སྤང་བོ་གང་ཟག་དེའི་གདགས་གཞིར་འཛོག་པ་འཕ། དེ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་སྤང་བོ་
 ཁོ་རང་གི་ངོས་ནས་གང་ཟག་གི་གདགས་གཞིར་གྲུབ་པ་གང་ཡིན། དང་བོ་ལྟར་ན་ནི། ཐག་ཁྲ་
 གདགས་གཞིར་བྱས་ནས་སྐྱུལ་དུ་འདོགས་པ་ཡང་ཡོད་པས། དེ་གཉིས་གིན་ཏུ་མཚུངས་པར་འགྱུར་ལ།
 གཉིས་པ་ལྟར་ན་ནི། ད་དུང་དགག་བྱ་མ་ཁེགས་པར་སྤྲོད་པས། ཅི་སྒྲིམ་ཀྱང་ལུལ་སྤྲོད་ནས་གྲུབ་པ་
 ཞེ་ལ་འཚངས་ཏེ་འདུག་གོ། །དེས་ན་དེ་གཉིས་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་མེད་མི་མཚུངས་པ་ནི། སྤང་བོའི་སྤྲོད་དུ་
 གང་ཟག་འདོགས་བྱེད་གྱི་སྒོ་དེ་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་ཡིན་པས། དེས་སྤང་བོའི་སྤྲོད་དུ་གང་ཟག་བཏགས་
 གོ་ཚོད་ཅིང་། ཐག་ཁྲའི་སྤྲོད་དུ་སྐྱུལ་འདོགས་བྱེད་གྱི་སྒོ་དེ་ལོག་གཤམ་ཡིན་པས། ཐག་ཁྲའི་སྤྲོད་དུ་སྐྱུལ་
 བཏགས་ཀྱང་བཏགས་གོ་མི་ཚོད་ལ། སྒོ་དེ་གཉིས་ལ་ཐ་སྙད་ཚད་མ་ཡིན་མིན་གྱི་བྱད་པར་ཡང་ཕྱིས་

ཀྱི་ཐ་སྙད་ཚད་མའི་གནོད་པ་ཡོད་མེད་ཀྱི་ངོས་ནས་ཡིན་ཏེ། སྤང་བོའི་སྤྲེང་དུ་གང་ཟག་གི་ཐ་སྙད་ཙམ་
ཞིག་བྱས་པ་ལ་བྱིས་འཛིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མའི་གནོད་པ་མི་འབྱུང་ལ། ཐག་ཁའི་སྤྲེང་དུ་
སྤྱལ་གྱི་ཐ་སྙད་བྱས་པ་ལ་བྱིས་འཛིག་རྟེན་རང་ཁ་བའི་སྤྲོས་ཀྱང་གནོད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་ནོ།།

དེ་གཉིས་ལ་འཛིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་ཚད་མའི་གནོད་པ་འབྱུང་མི་འབྱུང་གི་ཁྱད་པར་དེ་ལྟ་བུ་
འབྱུང་བ་ཡང་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་དོན་མཐུན་ལ་གྲགས་མ་གྲགས་ཀྱི་དབང་གིས་ཡིན་ཏེ། སྤང་བོའི་
སྤྲེང་དུ་གང་ཟག་གི་ཐ་སྙད་ཙམ་ཞིག་འཛིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་དོན་མཐུན་ལ་གྲགས་ཤིང་། ཐག་ཁའི་
སྤྲེང་དུ་སྤྱལ་ཡོད་པར་འཛིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་ལ་མ་གྲགས་པའི་བྱིར། སྤང་བོའི་སྤྲེང་དུ་གང་ཟག་གི་ཐ་
སྙད་ཙམ་ཞིག་འཛིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་དོན་མཐུན་ལ་གྲགས་ཏེ། གང་ཟག་གི་གཟུགས་དང་ལག་པ་
གང་ཟག་མ་ཡིན་ཡང་གང་ཟག་གི་གཟུགས་མཐོང་བ་ལ་གང་ཟག་མཐོང་བ་དང་། གང་ཟག་གི་ལག་པ་
ན་བ་ལ་གང་ཟག་ན་བ་སོགས་སུ་འཛིག་རྟེན་ན་གྲགས་པའི་བྱིར་རོ། །དེས་ན་རིན་ཆེན་ཐེང་བ་ལས།
སྤྱིས་བྱས་མིན་ཚུམ་ཡིན།³⁵ །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར། ཁམས་དྲུག་དང་སྤང་བོ་ལྟའི་སྤྲེང་དུ་གང་
ཟག་བཏགས་པའི་ཚེ། དེ་དག་གི་སྤྲེང་ནས་གང་ཟག་ཏུ་གྲུབ་རྒྱུ་ཅུང་ཟད་མེད་ཀྱང་མིང་ཙམ་དེ་ཀས་གང་
ཟག་གི་གོ་ཚད་ཅིང་། དེ་ཀ་ལས་གསོག་པ་བོ་དང་། རྒྱུ་མེད་ཐུང་བ་བོར་ཡང་འཛིག་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་
བྱིར་ཐལ་འབྱུང་བའི་ལུགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་འཛིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་དོན་མཐུན་ཁོ་ན་དང་སྤྲོ་
བསྐྱེད་ནས་འཛིག་པ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ཡང་རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། གཞན་ཡང་འཛིག་རྟེན་ལ་གྲགས་པའི་དོན་ནི་
འཛིག་རྟེན་ན་གྲགས་པ་ཁོ་ནས་རྒྱུ་པར་གཞག་པར་བྱ་ཡི་འཐད་པས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འཛིག་རྟེན་པའི་
ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་འཐད་པ་དང་འགལ་བའི་བྱིར་རོ།³⁶ །ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། འཛིག་རྟེན་
པའི་དངོས་པོ་རྒྱུ་པར་དབྱེད་ཅིང་རྒྱུ་པར་དབྱེད་ནས་ཁས་སྤང་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་གྱི། འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན།
འཛིག་རྟེན་ན་ནི་ལྟར་གྲགས་པ་ལྟར་རོ།³⁷ །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་འཛིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་ལོག་པ་ཁ་
ཡར་མ་གཏོགས་པ་ཡུལ་དུ་སྤང་བོ་དང་དེར་ཐ་སྙད་དོན་མཐུན་ལ་བསྟོན་མེད་དུ་གྲགས་པ་དག་ནི་དེ་ཁོ་ན་
ལྟར་ཁས་སྤང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་གྱི་གང་དང་བོད་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་ལ་སོ་སོ་བ་དང་སྤྲེང་རིགས་
སོ་སོ་བ་རྒྱུ་པར་ཡུལ་དང་སྤྲེང་རིགས་མི་གཅིག་པའི་དབང་གིས་ལྟོ་ལྟོ་བ་ལྟ་བུའི་དངོས་པོ་གཅིག་
ཉིད་ལ་ཀ་ལ་ཤ་དང་བུམ་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་མིང་ཐ་དད་པ་བཏགས་པ་དང་། ཡང་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་

རིགས་མི་གཅིག་པའི་དབང་གིས་རང་ཅག་རྣམས་ལ་བྱམ་པ་ཞེས་གྲགས་པའི་དངོས་པོ་འདི་ལ་གཞན་
 ཏུ་ཀ་བ་ཞེས་གྲགས་པ་ཡང་སྤྲིད་པས་དེའི་ཆོ་དེ་དག་གི་ཐ་སྟད་འཛོག་ཚུལ་ནི་ལྟར་བྱ་ཞེན། ཡུལ་གང་
 དང་གང་ཏུ་ཐ་སྟད་དེ་དང་དེ་བསྟོན་མེད་ཏུ་གྲགས་པའི་ཡུལ་དེ་དག་ཏུ་ནི་ཐ་སྟད་ནི་ལྟར་གྲགས་པ་ལྟར་
 ཐ་སྟད་བྱས་པ་ལ་ཡུལ་ཏུ་ས་དེ་ཀའི་འཛིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྟད་ཀྱིས་བྱུ་བ་ཅིང་མི་གཞོད་པས་ནི་ལྟར་
 གྲགས་པ་ལྟར་ཏུ་འཛོག་དགོས་ཏེ། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐ་སྟད་རང་ཅག་བོད་རྣམས་ལ་གྲགས་པ་
 ཁོ་ན་ལྟར་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་ཏུ་བྱེད་པར་འདོད་ན་ནི་ཉ་ཅང་ཐལ་ལ། རང་ཅག་རྣམས་
 ལྟོ་ལྷིང་བ་ལ་བྱམ་པའི་ཐ་སྟད་བྱེད་པ་ལ་འཛིག་རྟེན་གཞན་ཏུ་ཀ་བར་གྲགས་པ་ཡོང་སྤྲིད་ཀྱང་དེས་མི་
 གཞོད་པ་བཞིན་ཏུ་གཞན་ལ་འང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱང་འཛིག་རྟེན་གྱི་
 ཁམས་མི་འདྲ་བའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཆོས་སྟོན་པ་ན་སྟད་རིགས་ཀྱང་འགོ་བ་རང་རང་དང་མཐུན་
 པ་དང་། དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་མིང་དང་བརྟན་རྣམས་ཀྱང་འགོ་བ་རང་རང་ལ་ནི་ལྟར་གྲགས་པ་དང་སྟོ་
 བསྟན་ནས་འདོམས་པར་མཛད་ཀྱི་སྟད་རིགས་གཅིག་ཁོ་ན་དང་། བརྟན་རྣམས་ཀྱང་གཅིག་ཁོ་ན་དང་སྟོ་
 བསྟན་པར་བྱས་ནས་སྟོན་པར་མི་མཛད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

ཆོག་གསལ་ལས། འཕགས་པ་རྣམས་ནི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྟད་ཀྱི་འཐད་པ་མི་གསུང་གི་ཁོན་
 ཀྱང་འཛིག་རྟེན་ཁོ་ན་ལ་རབ་ཏུ་གྲགས་པའི་འཐད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་གཞན་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་
 ཕྱིར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ནས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་འཛིག་རྟེན་ཁོང་ཏུ་ཆུད་པར་མཛད་དོ།³⁹ །ཞེས་འཕགས་པ་
 རྣམས་རང་ལུགས་ལ་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྟད་ནི་ལྟར་གནས་པ་བཞིན་གྱི་སྟོན་པས་འཐད་པས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
 གཏན་ལ་འབབས་པའི་རིགས་པ་མི་གསུང་ཡང་། འོན་ཀྱང་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཤེས་ངོར་འཛིག་རྟེན་ཁོ་ན་
 ལ་རབ་ཏུ་གྲགས་པའི་འཐད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ཐ་སྟད་ནི་ལྟར་གྲགས་པ་ལྟར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ནས་
 དེ་དག་གི་སྟོན་པས་འཛིག་རྟེན་གྱི་སྟོ་བོས་གནས་ལུགས་ཁོང་ཏུ་ཆུད་པར་མཛད་ལ། དེའི་དགོས་པ་ནི་
 གཞན་གྱིས་གནས་ལུགས་ནི་ལྟར་བཞིན་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཏུ་དེ་ལྟར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ།⁴⁰ །
 ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདི་ནི་ཐལ་འཇུར་བའི་རང་ལུགས་ལ་ཀུན་རྫོབ་ལ་ཡང་ལོག་གཉིས་སུ་མི་འབྱེད་
 ཀྱང་། འཛིག་རྟེན་ཤེས་ངོར་ལ་སྟོན་ནས་ཡང་ལོག་གི་དབྱེ་བ་བྱེད་པ་དང་འདྲའོ།།

གཞན་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གདུལ་བྱའི་དོན་ཏུ་ཆུད་པས་གིང་སེལ་བར་སྐྱུལ་པའི་ཆོ་
 འཛིག་རྟེན་རང་ཁ་བ་ལ་ཆུ་མཚན་ཉིད་པར་སྤང་ཞིང་། དེ་ལ་ཆུའི་ཐ་སྟད་བྱས་པ་ལ་འཛིག་རྟེན་པའི་ཐ་

སྟེན་པའི་ཚད་མའི་གནོད་པ་ཡང་མེད་པས་དེ་ངེས་པར་ཚུ་མཚན་ཉིད་པར་འདོད་དགོས་ཏེ། དེ་ཙམ་གྱིས་ཚུ་མཚན་ཉིད་པར་འཛོག་མ་རྒྱས་ན་ཚུའི་ཐ་སྟོན་ཇི་ལྟར་འཛོག་པ་བསམ་དགོས་སོ་ཞེན། དེ་ནི་གིན་ཏུ་བདེན་མོད་ཀྱི། དེ་ལྟར་ཁས་སྒྲུངས་ན་ནི་སངས་རྒྱས་དང་འབྲུང་བ་བཞི་གའི་གཞི་མཐུན་ཡང་འདོད་དགོས་པར་སྒྲུང་ལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བྱ་དང་རི་དྲགས་སོགས་སུ་སྒྲུལ་པ་ལའང་གོང་གི་རིགས་པ་དེ་མཚུངས་པས་ཇི་ལྟར་བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱང་རྣམ་དཔྱོད་དང་ལྡན་པ་དག་གིས་དཔྱོད་པར་བྱའོ།། ད་ལྟ་ཁ་ཅིག་འབྲོག་པ་སངས་རྒྱས་སངས་རྒྱས་སུ་བཞེད་པར་སྒྲུང་བ་ལའང་དེ་སངས་རྒྱས་སུ་ཁས་སྒྲུངས་ན་ནི་སངས་རྒྱས་འཐོབ་པ་ལ་ལམ་སྒྲིམ་པའི་རྩོལ་བ་མི་དགོས་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཁང་པ་འགའ་ཞིག་ལ་བདེ་བ་ཅན་དང་མངོན་དགའ་སོགས་སུ་ཐ་སྟོན་གྲགས་པའི་ཆེ་དེ་དག་ཏུ་བྱིན་པས་བདེ་བ་ཅན་སོགས་སུ་བྱིན་པའི་གོ་ཆོད་པར་འགྱུར་རོ་སྟུམ་དུ་དོགས་ལ། ཡང་དེ་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པར་ཁས་སྒྲུངས་པའི་ཆེ་ནི་འབྲོག་པ་དེ་ལ་སངས་རྒྱས་སུ་མིང་བཏགས། ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ད་ལྟ་སངས་རྒྱས་གང་ན་འདུག་ཁང་པའི་བྱི་ན་འདུག་གམ། ནང་ན་འདུག་ཅེས་སོགས་དེ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐ་སྟོན་བསྟོན་མེད་དུ་གྲགས་པ་དེ་ཙམ་གྱིས་སངས་རྒྱས་སུ་འཛོག་མི་རྒྱས་ན་ད་ལྟ་སྒྲེས་སུ་ལྟན་བྱིན་མཚོད་བྱིན་སོགས་སྒྲུ་སེར་སོ་སོ་ལ་ཡ་མ་དང་མཁན་སྒྲོབ་ཀྱིས་བདེ་སྒྱུར་བ་ཇི་སྟེད་ཅིག་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཡུལ་དུས་དེ་དག་ཏུ་ཐ་སྟོན་ཇི་ལྟར་སྒྱུར་བ་ལྟར་གྲགས་ཀྱང་གྲགས་གོ་མི་ཆོད་པར་འགྱུར་བས་ཅལ་ཡམ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་ཞིབ་ཏུ་བསམ་པར་བྱ་བ་ཁོ་ནའོ། །འདི་དག་ལས་བརྒྱམས་ཏེ་བརྗོད་པར་བསྐྱེད་པ་མང་དུ་མཆིས་ན་ཡང་རེ་ཞིག་དེ་ཙམ་མོ།།

དེ་ལྟར་ཆོས་དང་གང་ཟག་གང་གི་སྟེང་ན་ཡང་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་དུལ་ཙམ་ཡང་མེད་པ་དང་། ཐ་སྟོན་དུ་མིང་ཙམ་ལ་ལས་འབྲས་སོགས་བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་བསྟོན་མེད་དུ་འཛོག་གིས་པ་ནི་ཐལ་འགྱུར་བའི་བྱན་མོང་མིན་པའི་བྱུང་ཆོས་སུ་སྒྲུང་ལ། དོན་འདི་ནི་ཇོ་བོ་ཡབ་ལས་ཀྱི་བཞེད་པའི་སྟོང་པོའང་ཡིན་ཏེ། གྲེགས་བམ་རིན་པོ་ཆེའི་ལྷ་བའི་སྒྲུ་འབྲོམ་གྱིས་གསུངས་པ་ལས། ད་ངས་སྟོང་ལྷ་བ་དཔྱིངས་སུ་ཐལ། །ང་འཛོན་མེད་གཟུང་བ་དཔྱིངས་སུ་ཐལ།³³ །ཞེས་ངའམ་གང་ཟག་དང་། གཟུང་བ་དང་། འཛོན་པས་བསྐྱས་པའི་ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་གསུངས་ནས། ཀྱི་མི་སྒྲུང་དགུ་སྒྲུང་དཔག་མེད་ཀྱང་།³⁴ །ཞེས་སོགས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་པའི་རིགས་པ་དང་། འབྲོམ་གྲེགས་ཀྱི་མེ་ཏོག་རང་མདུངས་ལ། སྒྲུ་བདེན་མེད་སྒྲུང་བའི་སངས་རྒྱས་བྱོན།³⁵ །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་

དེའི་མཐུན་དཔེ་བསྟན་ནས། རོན་བསྟུང་བ་ན། གྱེ་མ་དབྱེད་སྒྲ་ཚོགས་མཛེས་མཛེས་འདྲ། ཉ་དབྱེད་ན་
མི་གདའ་ཇི་ལྟར་ལགས། །ཨ་སྤྱེ་མེད་རང་གིས་བསྟན་པས་ལན།³⁶ །ཞེས་མ་བརྟགས་མ་དབྱེད་པའི་
ཆོ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོད་པ་དང་། རོན་དམ་དབྱེད་བྱེད་གྱི་རིགས་པས་བཅའ་བ་ན་ཅུང་ཟད་མ་གྲུབ་
པར་གསུངས་ལ། རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ལས་འབྲས་སོགས་མེད་པར་འཛིན་པ་
འགོག་པའི་ཚུལ་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། གྱི་ཉོན་དང་ཆོས་བྱེད་བསམ་གཤམ་གྱིས་ཀྱན། །མི་སྒྲོན་པ་ལ་ལ་འདི་སྐད་
ཟེར། །ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པའི་གནས་ལུགས་ཡིན། །དོན་དེ་ལ་ལས་དང་རྒྱ་འབྲས་མེད། །ང་ཁ་སྒོར་
གང་བྱུང་ཉོག་མེད་ཟ། །ཁོ་ཉོག་བཅས་ནམས་ནི་ཡུང་ཞེས་ཟེར། །མི་ཁོ་བོ་དེ་ལས་བསྒྲོག་སྟེ་སྟེ།³⁷ །
ཞེས་སོགས་རྒྱས་པར་གསུངས་ནས། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཁོ་ནས་རྒྱུན་པའི་རྒྱ་
ལས་རྒྱུན་པའི་འབྲས་བྱ་འབྱུང་བས་ལས་འབྲས་སོགས་ལྷག་པར་འཐད་པའི་ཤེས་བྱེད་ཀྱང་། ཆོས་
ཐམས་ཅད་རྒྱུན་པའི་སྣང་བ་ཡང་། །གཟུགས་མེད་ན་གཟུགས་བརྟན་ག་ལས་འབྱུང་། །དེ་རྒྱ་སོང་རྒྱུན་
ཡང་འབྲས་འབྱུང་བས། །ལས་བྱུང་དུ་མི་གསོད་ཉམས་ལེན་པའི། །ང་ལྷ་བ་བརྒྱད་པའི་བཀའ་
གདམས་ཡིན།³⁸ །ཞེས་གསུངས་ལ།

དེ་བཞིན་དུ་འདམ་གྱི་བརྗེས་བཅང་³⁹ གི་གནང་བའི་ཆོས་སུ་ཤོ་བོས་ཀྱང་། མི་ལམ་ཡུལ་
གྱི་བཟང་ངན་རྣམས། །མི་ལམ་སྟོ་ལ་བདེན་པར་སྣང་། །མི་ལམ་བདེན་པས་སྟོང་ན་ཡང་། །འབྲུལ་
ཤེས་ཅན་དེ་བདེན་པར་འབྲུལ། །དེ་བཞིན་འདི་ཡུལ་མ་ལུས་པའང་། །བདེན་པས་སྟོང་ཡང་དེར་འཛིན་
སྟོས། །བདེན་པ་ཉིད་དུ་མཛོན་པར་འབྲུལ།⁴⁰ །ཞེས་གཉིད་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་ཤེས་པ་འབྲུལ་པ་ལ་མི་
ལམ་གྱི་སྣང་བ་སྒྲ་ཚོགས་པ་ཞིག་གར་བའི་ཆོ་ལྷ་ར་སྣང་བ་ལྷ་ར་གྱི་དོན་དུ་མེད་ཀྱང་། ཤེས་པ་འབྲུལ་
པ་ཡོད་ཡོད་མོ་གྲུབ་གྲུབ་མོ་ལྷ་ར་གྲུབ་པར་ཞེན་པ་བཞིན་དུ་བདེན་འཛིན་གྱི་སྟོ་ལ་ཆོས་རྣམས་རང་ངོས་
ནས་གྲུབ་པར་སྣང་ཞིང་སྣང་བ་ལྷ་ར་དུ་གྲུབ་པར་ཞེན་པར་ཡང་གསུངས་ནས། དེས་ན་མཁས་པས་མི་
ལས་གྱི་དཔེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་ཡིད་ལ་བྱ་ཚུལ་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། མཁས་པ་མི་
ལམ་དཔེར་ལེན་པ། །རི་ལྷ་ར་སང་དུས་ཤེས་པ་ལ། །མི་ལམ་ཡུལ་གྱི་བཟང་ངན་རྣམས། །ཡིད་ལ་སྦས་
ལེར་སྣང་གུར་ཀྱང་། །དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འདི་སྟུམ་དུ། །ཡར་ཡུལ་གཅིག་ཀྱང་མ་གྲུབ་པ། །དོན་མེད་ཁོ་
བོས་ཅི་ཡང་གཟུང་། །ད་དུང་རྣམ་པ་སྦས་ལེར་གདའ། །དེ་ནས་མཁས་པས་འདི་སྟུམ་དུ། །ཆོས་རྣམས་
ཐམས་ཅད་འདི་དང་འདྲ། །གཏད་མེད་ཅིག་ལ་གཏད་པར་བཟུང་། །བདེན་མེད་ཅིག་ལ་བདེན་པར་

བཟུང་།^༡ །ཞེས་སོགས་དང་། ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་མིང་དང་རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་ཁོ་ན་ཡིན་པ་ཡང་
 དེ་ཉིད་ལས། དེས་ན་བདེ་སྤྱད་ལ་སོགས་པ། །རྣམ་རྟོག་རིམ་འདུས་གྱུར་ཀྱང་། །སྤང་བ་ཙམ་ཞིག་
 །ཁོ་ནར་ཟད། །བདེན་པ་སྤྲིད་པ་ཙམ་ཞིག་སྟོར།^༢ །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། མིང་ཙམ་དེ་ལ་རྒྱ་འབྲས་
 འཛིག་པ་ཡང་། །སྤང་བའི་ལས་འབྲས་མི་སྤྱི་བའི། །སྤང་ཙམ་འབྲེལ་བས་བཀའ་གདམས་ཡིན།^༣ །
 །ཞེས་གསུངས། །འདི་དག་ནི་མཚོན་པ་ཙམ་སྟེ་རྒྱས་པར་སྤྱོད་པས་བམ་རིན་པོ་ཆེ་ཉིད་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།།
 །འདི་དག་དང་མཐུན་པར་རྗེ་བཙུན་མི་ལས་ཀྱང་། །ཆེ་རིང་སྒྲོར་གསུམ་གྱི་མཁྱུར་དུ། །ཁྱེད་སྟོ་
 དམན་རྣམས་ཀྱི་བསམ་འོ་དང་། །བསྐྱེད་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཁྱེན་གྱིས། །ཐམས་ཅད་ཡོད་ཅེས་
 །གསུངས་པ་ཡིན།^༤ །ཞེས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཀྱང་འཛིག་རྟོག་ཤེས་འོ་དང་བསྐྱེད་ནས་ཐ་སྙད་འཛིག་
 པར་མཛད་གྱི་དོན་དམ་པར་རམ། བདེན་པར་རམ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་རྒྱལ་
 ཙམ་ཡང་མེད་པ་ནི། དོན་དམ་བདེན་པའི་དབང་དུ་ནི། །བགལ་པས་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱང་མེད།^༥ །
 ཅེས་སོགས་ཀྱིས་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་གྱི་གཞི་ལམ་འབྲས་བུས་བསྐྱེད་པའི་ཆོས་ཐམས་
 ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་གསུངས་ནས། དེ་ལྟར་ན་དེ་རྣམས་གཏན་ནས་མེད་པ་ཡིན་ནམ་སྟུམ་ན།
 མིང་དང་ཆོག་གིས་བཏགས་པ་ཙམ་ཞེས་གཏན་མེད་པ་མ་ཡིན་པར་མིང་ཙམ་ཞིག་ཡོད་པར་གསུངས་
 ལ། མིང་ཙམ་དེ་མེད་དུ་མི་རུང་བ་དང་། དེ་ལ་རྒྱ་འབྲས་སོགས་བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་འཐད་པའི་ཤེས་
 བྱེད་ཀྱང་། །ཨེ་མ་སེམས་ཅན་མེད་ཀྱུར་ན། །དུས་གསུམ་སངས་རྒྱས་ཅི་ལས་བྱུང་། །རྒྱ་མེད་འབྲས་བུ་
 མི་སྤྲིད་པས། །ཀྱུན་རྫོབ་བདེན་པའི་དབང་དུ་ནི། །འཁོར་བ་དང་ནི་ལྷ་རན་འདས། །ཐམས་ཅད་ཡོད་
 ཅེས་བྲུབ་པས་གསུངས།^༦ །ཞེས་སོགས་གསུངས་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་མིང་ཙམ་གྱི་ཀྱུན་རྫོབ་དང་དེ་རང་
 བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་དོན་དམ་གཉིས་བྱས་མི་རྟག་ལྟར་འོ་བོ་གཅིག་པ་དང་། །འཇུག་འབྲེལ་ལས།
 དངོས་པོ་བྱས་པ་ཅན་ལ་མ་རེག་པར་རང་བཞིན་འབའ་ཞིག་མཛོན་དུ་མཛད་པས་དེའི་སྤྱིར་སངས་རྒྱས་
 །ཞེས་བྱའོ།^༧ །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཆོས་ཉིད་གཟིགས་པའི་རིགས་ཤེས་གྱི་རོར་ཆོས་ཅན་ཀྱུན་རྫོབ་
 པ་མི་སྤྱིར་བར་གསུངས་སོ།།

དེ་བཞིན་དུ་རྗེ་བཙུན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་ཀྱང་། །གལ་ཏེ་དོན་དམ་པར་ཡོད་ཅེ་ན།
 ཡོད་པའི་མཐར་ལྷུང་བའི་སྤྱིར་དབུ་མའི་ལམ་མ་ཡིན་ནོ། །ཁོ་ན་ཁྱེད་དོན་དམ་པར་མེད་པར་འདོད་པའི་
 སྤྱིར་མེད་པའི་མཐར་ལྷུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། །ཁོ་བོ་ཅག་ནི་དོན་དམ་པར་མེད་པས་མེད་པར་མི་འདོད་

དོ། །འོ་ན་རི་ལྷར་འདོད་ཅེ་ན། ཁོ་བོ་ཅག་ནི་ཀུན་རྫོང་ཏུ་རི་ལྷར་གནས་པ་དེ་ལྷར་འདོད་དེ། ཀུན་རྫོང་ཏུ་ནི་ཆད་པའི་མཐའ་ལས་གྲོལ་ལ། དོན་དམ་པར་ནི་གང་ཡང་མ་གྲུབ་པས་མཐའ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་དབུ་མའི་ལམ་ཞེས་བྱའོ།^༥ །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལྷར་རི་སྐད་བཤད་པའི་ལྷ་བའི་རྣམ་གཞག་འདི་ནི་འཕགས་པ་རྒྱ་རྒྱུབ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་དགོངས་པ་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་སྤྱོད་དཔལ་ལྷན་སྤྱོད་ལ། ཞེ་བ་ལྷ་སོགས་ཀྱིས་བཀྲལ་བའི་ལྷགས་བྱམ་མོང་མིན་པ། རྒྱ་བོད་ཀྱི་མཁས་གྲུབ་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་པ་སྤྱོད་མེད་པ་སྟེ། ཐར་བ་དང་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་དོན་དུ་གཉེར་བ་རྣམས་ཀྱི་འཇུག་ལྷགས་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་པས། ལྷལ་བ་དང་ལྷན་པ་དག་གིས་དུས་རྟག་ཏུ་ཉམས་ལེན་གྱི་སྒྲིབ་པོར་མཛད་དེ་དར་ཞིང་རྒྱས་ལ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པའི་ཐབས་ལ་བརྟེན་པ་ལྷུང་ལེན་པར་བྱའོ།།

འདིར་སྒྲུབ་པ། གང་ཡང་འདི་ན་ཀུན་རྫོངས་པའི་སྒྲགས་ཀྱིས་འདེབས་བྱེད་བདག་འཛིན་ཆེ་འདི་ངེས་པར་སྒྲུ་མ་མཁན་ཉིད་དེ། རི་ལྷར་སྤང་བའི་དོན་དུ་མེད་ཀྱང་སྤྱོད་ཆོགས་སུ་འཆར་ཡུལ་གྱི་དགའ་སྟོན་སྒྲུ་མའི་རོལ་ཅེད་ཁོ་ན་འོ། རྒྱེ་ལམ་རི་བཞེན་ཀུན་ནས་འབྱུལ་པའི་ཐུ་ཅོར་ལྷན་ལེན་སྒྲེ་བོ་འདི་དག་སྒྲུ་མས་རྫོངས་པར་བྱས་རྣམས་སོ། །སྒྲུ་མ་ཞེས་བྱ་འཁོར་བ་འདི་སྟེ་སྒྲེ་བོ་རིང་ནས་དབུ་པར་གྱུར་པའི་ངལ་གསོའི་གནས་དེ་འདི་ཁོ་ན། དེ་ལྷ་མོད་ཀྱི་སྒྲལ་བ་དམན་པ་རྣམས། །ལམ་འདི་འདོར་ཞིང་ཚུལ་འདིར་ཞུགས་རྣམས་ཀྱང་། རྟོག་གེར་ཞེན་དང་ལྷན་སྒྲེས་འཆིང་བ་ཡིས། །འདི་ན་ཁོན་པའི་རུས་སྤལ་བཞེན་དུ་སྦྱོད། །གང་ཞེག་ཐོས་པའི་དངོས་འཛིན་གཉིས་འབྲུང་གི་སྒྲིབ་ནི་འདར་བྱེད་སྟོང་ཉིད་སངས་ལེན་སྟེ། །སྟོམ་ལས་མལ་དུ་རྒྱུད་ཀྱང་སྒྲལ་བྱེད་ཀྱིས། །རང་དབང་ཕྱོགས་ཆེ་ལྷ་ཡི་ར་བཞེན་བསྒྲགས། །གཏམ་འདི་བརྗོད་ལས་བདག་ཡིད་ལག་ལྷན་ནི། །དུག་ལྷའི་ཆང་གིས་རབ་བྱོས་བག་མེད་དུ། །རྫོངས་ལས་ཅི་དགར་སྦྱོད་འདི་ཕྱིན་ཆད་ནི། །རྟེན་འབྲེལ་རིགས་ཚུལ་ལྷགས་ཀྱི་དབང་གྱུར་ཅིག། །ཆེ་རབས་ཀུན་རྫོང་པོ་ཡབ་སྲས་དང་། །དབྱེར་མེད་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཅོང་ཁ་པའི། །ཆོས་ཚུལ་བཤད་སྒྲུབ་དཔུང་པའི་ཀ་བ་ལ། །བརྟེན་བྱེད་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་སྒྱུར་ཐོབ་ཤོག། །།

ཅས་དེ་ཁོན་ཉིད་ཀྱི་གཏམ་དུ་བྱ་བ་འདི་ནི་ཕྱོགས་འདི་ལ་མོས་པའི་སྟེ་སྦྱོད་འཛིན་པ་དུ་མས་རིང་ནས་བསྐྱུལ་ཞིང་། མཁའ་ལྷར་ཡངས་པའི་སྒོ་གོས་ཀྱི་སྤང་བ་ཅན་སྟེ་སྦྱོད་འཛིན་པ་ཀུན་དགའ་བླ་མས་འཕྲལ་དུ་བསྐྱུལ་བའི་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོས་སྒྲུབ་པའི་བརྟེན་པ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོའི་དཔལ་གྱིས་གངས་ཅན་བསྐྱེད་པའི་འབྲུང་

༡༡༡། གཞན་སྟོང་དབུ་མའི་རྒྱལ་ཅེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།།

རྩོམ་པ་ལྟ་བུ།

༡༡༡། རྩོམ་སྟེ། བ་མོ་བུ་ལྟ་བུ། གང་གི་ཡེ་ཤེས་དོ་རྩེའི་མེ་མེ་ལྟ་བུ། བདག་ཏུ་ལྟ་བུའི་རི་དང་ནགས་
བཅོམ་སྟེ། རྩམ་ཤེས་འདུན་གནས་ས་ལོག་འཛིག་ཏེན་སྟོང་། ལྟ་ཡི་ལྟར་རྒྱུ་རྒྱལ་བའི་དབང་པོར་
འདུད། གང་དེའི་བསྟན་པ་གནས་སྐབས་ཐ་དད་ཚུལ། ཐམས་ཅད་ཆོས་ཉིད་འདི་ལ་འབབ་ཚུལ་སྟོན།
འོན་ཀྱང་བྱིས་པ་མི་མཐུན་ཚུངས་ལ། ཡང་དག་རིགས་པའི་གདམས་ངག་སྦྱིན་པར་བྱ།

གངས་ཅན་འདི་ན་ལྟ་བུ་གྲུབ་མཐའ་དང་། ཉན་ཐོས་ཚུལ་ལུགས་གཙོ་བོར་འཛིན་པ་
མེད། ཉེ་དེའི་བག་ཆགས་སད་རྣམས་ཐེག་མཆོག་གི་ གཞུང་དོན་ལོག་པར་འགྲེལ་འདི་བསྟོགས་པར་
བྱ། འཕགས་ལུལ་མཁས་རྣམས་རྒྱལ་བས་གསུང་བྱིན་ཆད། ལུང་དེ་ཆད་མ་ཉིད་དུ་ཁས་ལེན་ཏེ།
རིགས་པ་ཉེས་པ་ཟད་པ་རྩུབ་གྱི་ཆོག མི་གསུང་ཅེས་འདོད་དེ་བྱིར་ཉན་ཐོས་པ། ཐེག་ཆེན་རྒྱལ་བའི་
བཀའ་མིན་ཞེས་ཟེར་ཞིང་། བཀའ་རུ་གྲུབ་ན་དེ་ཡང་ཁས་ལེན་པས། ཐེག་ཆེན་བཀའ་རྒྱུབ་བསྟན་
འཆོས་རྣམས་ལས་མཛད། ཁོད་རྣམས་རང་འདོད་དང་མཚུངས་ལུང་འགའ་ཞིག འདོད་ཀྱི་གཞན་ཀྱན་
ཐམས་ཅད་དང་དོན་ཏེ། འཁྱོ་ལ་ཕན་དོན་ཡིན་པས་ངོ་མཚར་མེད། ཁོ་བོ་དོན་ལ་མི་གནས་རྩུབ་དུ་
འདོད། འདི་ལྟར་འདོད་ལ་ཆད་མའི་ལུང་མི་འགྲུབ། ཉེས་པ་ཀྱན་ཟད་རྒྱལ་བ་རྩུབ་གསུང་ན། བྱོགས་
རེ་སྤངས་པའི་སྟོབ་པ་འཕགས་རྣམས་དང་། ཉེས་ཀྱན་དང་བཅས་སོ་སྟེ་སྟོས་ཅི་དགོས། རྩུབ་དང་
བཅས་པ་སྟེས་བྱ་ཆད་མ་མིན། དོན་གྱི་སངས་རྒྱས་ཆད་མ་མིན་འདོད་པའི། རང་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྟོ་
བ་དེས་ཅི་རུང་། ཅེས་པ་ནི་རྒྱལ་བའི་བཀའ་ཆད་མ་ལུང་དུ་བསྟན་པའོ།

བོད་རྣམས་ཕལ་ཆེར་འཁོར་ལོ་རིམ་གསུམ་ཡང་། རང་བོ་ཆོས་ཀྱན་བདེན་གྲུབ་བསྟན་བྱིར་
རྩུབ། བར་པ་སྟོང་ཉིད་བསྟན་པས་ངེས་དོན་ཏེ། བྱི་མ་ཡོད་པར་བསྟན་བྱིར་དང་དོན་ལོ། བྱིར་ནི་
དང་དོན་ཐམས་ཅད་རྩུབ་ཆོག་མིན། གནས་ལུགས་མཆོག་ལ་འདྲེན་པའི་ལམ་སྟེགས་ལ། ཀྱན་རྩོད་པ་
བདེན་པ་སྟོན་པ་དང་དོན་དང་། ཁོན་དམ་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་སྟོན་པ་ལ། འེས་པའི་དོན་དུ་
གསུངས་གིང་མཁས་རྣམས་འདོད། ཆོས་དེ་གསུངས་པའི་དགོས་པ་བསྟན་པ་ཀྱན། དང་དོན་ཡིན་

པར་འདོད་མོད་དམ་ཚེས་ཀྱི། གཏུལ་བྱའི་དོན་ཕྱིར་བྱང་དོན་ཉིད་ཏུ་འགྱུར། ཁྲུ་སྒྲུབ་དང་ནི་ཐོགས་
མེད་སྒྲུ་མཆེད་ཀྱིས། འཁོར་ལོ་རྣམ་གསུམ་དགོངས་པ་གཅིག་ཏུ་བསྒྲུབས། འཁོར་ལོ་དང་པོར་ཀྱན་
རྫོབ་གསུངས་པ་ཡང་། རི་ལྷར་སྒྲུབ་བ་དེ་ལ་དེ་ལྷར་གསུངས། གནས་ལུགས་དབྱུང་པའི་དོན་ལ་
བདེན་གྲུབ་ཏུ། བསྟན་པ་མེད་པས་དེ་ལ་རྒྱུ་ཚིག་མེད། བར་པར་འཁོར་འདས་ཚེས་ཀྱན་བཀག་
པ་ཡང་། ཀྱན་རྫོབ་ཀྱན་ཉེ་བདེ་གཤེགས་སྒྲིང་པོ་སོགས། ཡོད་མེད་གང་ཡང་མ་གསུངས་དབྱུང་བ་
མེད། དེ་ཕྱིར་དེ་གཉིས་ཐ་མ་དོན་མི་འགལ། འོན་ཀྱང་དང་པོར་ཀྱན་རྫོབ་གཙོ་བོར་བསྟན། བར་
དུ་ངེས་དོན་ཕྱིད་ཅམ་ཐ་མར་ནི། ངེས་དོན་དོན་དམ་རྫོགས་པར་བསྟན་པ་ཡིན། ཉན་པའི་སྒྲུབ་དང་
ཡི་གེ་སྒྲོབ་པའི་དབེའི། དགོངས་དོན་འདི་ཡིན་གཞན་ལ་འགལ་བ་ཡོད། དང་པོ་ཚེས་ཀྱན་ཚུགས་
བྱུང་ཡིན་ནོ་ཞེས། སྟོན་ན་ཀ་ཏུ་ཡ་ནའི་གདམ་ངག་གི། མདོ་སྡེ་སོགས་དང་ནང་འགལ་ཡོད་པར་
འགྱུར། བར་པར་དོན་དམ་དབྱིངས་སོགས་འགོག་ན་ནི། དབམས་ཞུས་སོགས་དང་ནང་འགལ་ཡོད་
པར་འགྱུར། ཅིས་པ་ནི་འཁོར་ལོ་རིམ་པ་གསུམ་གྱི་སྟོན་ཚུལ་དབྱུང་པའོ།

གཞན་ཡང་ཚེས་ཉིད་མི་འགྱུར་བའི་ལུང་རི་སྐད་དུ། རབ་འབྱོར་འདི་ལྷར་ཚེས་ཐམས་
ཅད་སྒྲུལ་བ་སྟེ། དེ་ལ་ལ་ལ་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱིས་སྒྲུལ་པའོ། ལ་ལ་ནི་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སྒྲུལ་པའོ།
ལ་ལ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་པས་སྒྲུལ་པའོ། ལ་ལ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་སྒྲུལ་པའོ། ལ་ལ་ནི་ཉན་
མོངས་པས་སྒྲུལ་པའོ། ལ་ལ་ནི་ཚེས་ཀྱིས་སྒྲུལ་པའོ། རབ་འབྱོར་རྣམ་གྲངས་དེས་ན། ཚེས་ཐམས་
ཅད་ནི་སྒྲུལ་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ།¹⁾ ཞེས་པ་དང་། གསོལ་བ། གང་མ་སྒྲུལ་པའི་ཚེས་དེ་གང་ལགས།
བཀའ་ལྷུང་པ། རབ་འབྱོར་གང་ལ་སྒྲེ་བ་མེད་པ་དང་། འགག་པ་མེད་པ་དེ་ནི་མ་སྒྲུལ་པའོ། གསོལ་
བ། བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་གང་ལགས། རབ་འབྱོར་དེ་ནི་མི་སྒྲུབ་པའི་ཚེས་ཅན་མུ་ངན་ལས་འདས་པ་སྟེ།
ཚེས་དེ་ནི་མ་སྒྲུལ་བ་ཡིན་ནོ།²⁾ ཅིས་མདོ་གསུམ་དུ་མཐུན་པར་གསུངས་སོ། འདིས་ནི་བདེན་གཉིས་
ཡོད་མཉམ་དང་མེད་མཉམ་འདོད་པ་བསལ་པའོ། འོ་ན། སྟོང་བ་བདེ་བར་གཤེགས་པས་བསྟན་པ་
ལྟར། ངེས་དོན་མདོ་སྡེ་དག་གི་བྱེད་བྱས་ཤིས། གང་ལས་སེམས་ཅན་གང་ཟག་སྒྲིམ་བྱུང་བསྟན། ཚེས་
དེ་ཐམས་ཅད་བྱང་བའི་དོན་དུ་ཤིས།³⁾ ཅིས་པ་འདི་མི་འདོད་དམ་ཞེ་ན། ངེས་པར་འདོད་དོ།

འཁོར་ལོ་ཐ་མར་སྒྲིང་པོ་བསྟན་པ་ཡང་། སྟོང་པར་སྟོན་གྱི་སྒྲོས་བར་མི་འཆད་ལ། དམ་
པའི་བདག་སོགས་གང་ཟག་ཏུ་མི་སྟོན། འདི་དང་བསྟན་ནའང་ཐ་མ་མཆོག་ཏུ་ཤིས། དབང་ལྷག་

སོགས་ཀྱང་འཕགས་པར་བཤད་མོད་ཀྱི། རྟོན་པར་མི་རུང་དེ་ཚོག་ཚད་མི་བྱ། ཅི་ཕྱིར་ཞེན་དཀོན་
མཚོག་ལས་གཞན་དུ། བསྟན་ཕྱིར་ཐར་འདོད་རྣམས་ཀྱིས་དོར་བྱ་ཡིན། འདི་ན་རྒྱལ་གསུང་ཚད་མ་
མིན་པ་དང་། རྟོག་དཔོན་འགའ་ཞིག་ཚད་མར་འདོད་པ་ཡོད། དེ་དག་ལྟ་སྟེགས་རྣམས་དང་སྟོ་གོས་
མཚུངས། འཕགས་པ་ཡིན་པས་རྟོན་དེ་མེད་སྟུམ་ན། དབང་ཕྱུག་སོགས་ལའང་རིགས་པ་དེ་མཚུངས་
སོ། ཁངས་རྒྱས་ལས་ལྷག་འདོད་ཕྱིར་ནང་པ་མིན། དེ་ཚོག་རྒྱལ་བའི་གསུང་ལས་ལྷག་པའི་ཕྱིར།
སྟེས་བུའང་དེ་ཉིད་མཚོག་ཏུ་ཅིས་མི་འགྱུར། དེ་དག་རྟོན་པ་བཞི་ཡང་ལོག་པར་སྒྲ། ཀྱུན་རྫོབ་ཏུ་ནི་
ཡོད་པས་ཡོད་པར་འདོད། ཀྱུན་རྫོབ་ཏུ་ནི་མེད་ནའང་མེད་པར་འདོད། རོན་དམ་དུ་ནི་མེད་ཀྱང་ཡོད་
པར་འདོད། རོན་དམ་མི་རྟོན་ཀྱུན་རྫོབ་ལ་རྟོན་ནོ། རྣམ་ཤེས་ངོ་བོར་ཡོད་ན་ཡོད་པར་འདོད། རྣམ་
ཤེས་ངོ་བོར་མེད་ན་མེད་གོ་གཅོད། ཡེ་ཤེས་སྣང་ངོར་མེད་ཀྱང་ཡོད་ཅེས་ཟེར། ཡེ་ཤེས་སྣངས་ནས་
རྣམ་ཤེས་ཅམ་ལ་རྟོན། རྒྱལ་བས་གསུངས་པའི་ཚོས་རྣམས་ལལ་ཆེར་རྒྱུ། དགོངས་འགྲེལ་ཚད་ལྡན་
ཐམས་ཅད་བདེན་ནོ་ལོ། རྩ་བ་རྒྱུན་ན་དགོངས་འགྲེལ་བདེན་མི་སྲིད། ཚོས་ནི་སྟོང་ཞིང་གང་ཟག་
རྣམས་ལ་རྟོན། དགག་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣལ་མར་གོ་བ་སོགས། རྟོག་གེ་པ་བཞིན་ཚོག་ལ་རྟོན་པའང་
ཡོད། རང་སྟོང་སྒྲ་བ་ཕྱིས་བྱུང་ལལ་ཆེར་ནི། རྟོན་པ་བཞི་ལས་རིང་དུ་བྱོལ་བ་ཡིན། རྒྱལ་བ་བཀའ་
ལས་རྟོན་པ་བཞི་པོ་བསྟགས། ཅིས་པ་ནི་དྲང་ངེས་ལས་བརྩམས་ཏེ་རྣམ་པར་དབྱད་པའོ།

སྐབས་ཀྱི་དོན་ལ་སྒྲར་ཡང་བརྟེན་པར་བྱ། བར་པ་ངེས་དོན་ཕྱི་མ་དྲང་དོན་དུ། རྟོན་ཕྱིང་
མདོ་སྟེ་གསལ་པོ་གང་ནའང་མེད། བར་པ་དྲང་དོན་ཕྱི་མ་ངེས་དོན་དུ། དགོངས་པ་ངེས་འགྲེལ་ཕྱིང་
འདས་ཆེན་པོ་དང་། མོར་འཕྲེང་སོགས་ཀྱི་མདོ་ལས་གསལ་བར་བཤད། ལང་ཀར་གཤེགས་པར་
སྟིང་པོ་དྲང་དོན་དུ། གསུངས་པར་འདོད་པ་རི་བོར་ཅལ་དང་མཚུངས། ལྟ་སྟེགས་བདག་དང་མཚུངས་
སམ་ཞུས་པ་ལས། རྟོང་ཉིད་ཡིན་ཕྱིར་མཚུངས་པ་མིན་ཅེས་གསུངས། རྟོང་ཉིད་ཐམས་ཅད་བདེན་
མེད་མེད་དགག་ལ། འདོད་པ་རང་སྟོང་སྒྲ་བའི་སྟོ་སྟོན་ཡིན། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ཏེ།
མེད་དགག་སྟོང་ཉིད་བཅ་སྟོང་ཀྱུན་རྫོབ་པོ། ཁ་ཅིག་ཕུང་པོ་རྣམ་དབྱུང་སྟོང་ཉིད་ནི། ཚོས་ཀྱན་མེད་
པར་འདོད་པ་ཡིན་ནོ་ལོ། དེ་ཉིད་རྣམ་ཀྱན་མཚོག་ལྷན་སྒྲུབ་ཐབས་སུ། དེ་མ་ཐག་ཏུ་གསུངས་དང་
འགལ་བར་འགྱུར། རྣམ་དབྱུང་རིགས་པས་དབྱུང་པའི་སྟོང་ཉིད་དེ། དེ་ཉིད་ཐབས་སུ་འགྱུར་ལ་
དགོངས་པ་ཡིན། འདུལ་བ་སོགས་སུ་དྲང་དོན་དུ་བཀའ་ཡང་། རྒྱལ་བས་ངེས་པའི་དོན་དུ་བཀའ་

བའི་ཕྱིར། ཆོས་འཁོར་གྱི་མ་ངེས་པའི་དོན་དུ་གྱུབ། །བར་པའི་སྐྱོང་གཞི་དང་པོར་མཐུན་པ་མང། །མ་
མའི་སྐྱོང་གཞི་སྒྲགས་དང་མཐུན་པ་མང། །དེ་དེའི་ཕྱིར་ཡང་གྱི་མ་མཚན་ཏུ་གྱུབ། །དང་དོན་ཡིན་ན་
ཟབ་པར་ག་ལ་འགྱུར། །བྱད་པར་བར་པ་དང་དོན་ཡིན་གསུངས་པ་འདྲ། །དང་དོན་ཡིན་ན་ཉ་ཅང་ཐལ་
བར་འགྱུར། །ངེས་དོན་མཐར་ཐུག་བསྟན་པའི་རྗེས་སུ་ཡང། །གཏུལ་བྱ་དང་བའི་དོན་ལ་བཀྱི་བ་ནི།
དང་ངེས་སྟོན་པའི་གོ་རིམ་གིན་ཏུ་འབྱུགས། །གང་ཟག་གཅིག་ལ་སྟོན་པའི་རིམ་མིན་ན། །བདག་ཏུ་
རྟོག་པར་གྱུར་ན་མི་རུང་བའི། །རྣམ་པར་དབྱེད་པ་འཐད་ལྡན་མིན་པར་འགྱུར། །མུང་འདས་གཟུང་
དབང་གིས་ཞུས་མདོ་ལ་སོགས། །ཀྱན་ཏུ་འདྲ་གང་ཟག་བཀྱི་བའི་ཚུལ་ལ་སྦྱར། །འོ་མའི་སྟོན་གྱི་དཔེ་
དང་ནོར་བུའི་དཔེ། །གཅིག་ཉིད་སེམས་གྱི་དྲི་མ་སྦྱོང་ཚུལ་ལོ། །མུང་འདས་ཆེན་པོར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་
བརྒྱུད་གསུངས། །བྱད་པར་རྒྱལ་བའི་སྐྱེ་གཙང་བ་དང། །སངས་རྒྱས་ཞིང་སོགས་བདེ་དང་དོན་དམ་
དབྱིངས། །རྟག་དང་སེམས་ཉིད་དམ་པའི་བདག་ཡིན་པས། །ཤེས་ཀྱིས་དང་སྦྱུག་བསྐྱེད་པ་བདེན་པ་
དང། །སྐད་ཅིག་ཆ་བཅས་རང་བཞིན་བདེན་མེད་དུ། །རྟོག་ལ་ལོག་ལྷ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞིན་གསུངས།
ལའོར་ལོ་དང་པོ་འཛིག་རྟོན་པ་དང་མཐུན། །བར་དུ་ཀྱན་རྫོབ་རང་བཞིན་མེད་པ་དང། །རྒྱལ་བ་གྲས་
བཅས་ཡོན་ཏན་བགྲང་ཡས་སོགས། །མང་པོས་ཉན་ཐོས་ལུགས་ལས་ཆེས་ལྷག་མོད། །ཤལ་ཆེར་ཐེག་
དམན་མདོ་དང་མཐུན་གས་ཆེ། །ཐེ་མར་རང་བཞིན་མེད་ཚུལ་བར་དང་མཚུངས། །གཞན་དུ་ནམ་ཡང་
ཡོད་པར་མ་གསུངས་པའི། །བྱད་ཆོས་མང་པོས་འདིར་ནི་ཡོད་པར་བསྟན། །ཆོས་ལྷ་རང་བཞིན་གསུམ་
དང་རྣམ་ཤེས་བརྒྱུད། །ཐེག་ཆེན་ཐུན་མོང་མིན་པའི་ཆོས་སྐད་རྣམས། །ལའོར་ལོ་ཐེ་མའི་མདོ་སྟོར་གིན་
ཏུ་རྒྱས། །བར་པར་མི་གསལ་བ་ཡང་བསྐྱེད་ཏེ་གསུངས། །དང་པོ་དང་དོན་ཐེ་མའང་དང་དོན་ཅན།
ཡིན་ན་དེ་གཉིས་མཐུན་གས་ཆེ་དགོས་ན། །དང་པོ་ཐེ་མ་སྟོན་ཚུལ་ཆེས་མི་འདྲ། །ཅེས་པ་ནི། །ལའོར་ལོ་
རིམ་གསུམ་གྱི་དང་ངེས་ལ། །བརྒྱུམས་ཏེ་གྱི་མ་མཚན་ཏུ་གྱུབ་པའོ།

ལའོར་ལོ་རྣམ་གསུམ་དགོངས་པའི་གནད་གཅིག་ཀྱང། །ཉན་ཐོས་རྣམས་དང་རང་སྟོང་སྦྱོ་
བ་དང། །སེམས་ཙམ་པ་དང་གཞན་སྟོང་སྦྱོ་བ་རྣམས། །འདོད་ཚུལ་ཐ་དད་བྱད་པར་གིན་ཏུ་ཆེ། །ཞི་
འཚོ་གྲོལ་སྟེ་རྗེས་འབྲང་བཅས་པ་ལས། །གཞན་པའི་རང་སྟོང་སྦྱོ་རྣམས་ཀྱན་རྫོབ་ནི། །ཉན་ཐོས་སྟེ་
གཉིས་པོ་དང་མཐུན་པར་སྦྱོ། །སེམས་ཙམ་གཞན་སྟོང་ཀྱན་རྫོབ་རྣམ་གཞག་མཐུན། །རང་སྟོང་སྦྱོ་བ་
ཉན་ཐོས་དང་མཐུན་ལ། །གཞན་སྟོང་སྦྱོ་བ་སེམས་ཙམ་དང་མཐུན་མང། །དེ་ཡང་ཉན་ཐོས་པ་དང་

སེམས་ཙམ་མིན། །ལང་ཀར་གཤེགས་མདོར་སེམས་ཙམ་ལས་འདས་གསུངས། །སེམས་ཙམ་ལྟ་བ་
 རྣམ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་ཡིན། །ཚོས་དབྱིངས་རྣམ་ཤེས་མིན་ཕྱིར་འདི་མི་མཚུངས། །མཐར་ཐུག་ཐེག་
 གསུམ་རྒྱན་དུ་མ་བཤད་མོད། །ཐེག་གཅིག་ཐེག་གསུམ་རིགས་ཆད་ཡོད་མེད་དང་། །མཚན་ཉིད་
 གསུམ་དང་བདེན་གཉིས་འདོད་མི་འདོད། །དེ་དག་སེམས་ཙམ་དབུ་མའི་ཁྱད་པར་མིན། །གྲུབ་མཐའ་
 བཞི་ཀས་བདེན་གཉིས་རྣམ་བཞག་བྱས། །མཚན་ཉིད་གསུམ་པོ་ཤེར་ཕྱིན་ལས་ཀྱང་བསྟན། །འཕགས་
 པས་བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ་དུ་ཡང་གསུངས།^༥ །གནས་སྐབས་རིགས་ཆད་ཀྱང་ནི་མདོ་དེར་བཤད། །
 འགྲོ་ཀྱན་བདེ་གཤེགས་སྤིང་པོ་ཅན་གསུངས་ཕྱིར། །མཐར་ཐུག་རིགས་ཆད་མདོ་སྤེ་རྒྱན་ནའང་བཀག།
 མཐར་ཐུག་ཕྱིར་ན་ཐེག་གཅིག་ཉིད་ཅེས་གསུངས།^༦ །གནས་སྐབས་ཐེག་གསུམ་རང་སྤོང་སྤྱོད་པ་འདྲ་
 ཡོད། །བྱམས་ཞུས་ལེའུ་ཡང་ནི་དེ་མཐུན་གསུངས། །ཀྱན་རྫོབ་སེམས་ཙམ་རང་སྤོང་སྤྱོད་པ་འགའ། །
 འདོད་ཕྱིར་སྤྱན་ནོལ་པོའི་རྣམ་དབྱེས་ཅི་ཞིག་བྱ། །རྒྱལ་བས་སེམས་ཙམ་ལས་འདས་མ་འདས་དང་། །
 འཇམ་དབྱངས་ཀྱིས་གསུངས་འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལུང་དང་། །དེ་བཞིན་འཕགས་པ་ལྟ་དང་རྩི་ཏུ་རི། །
 སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱིས་མཛད་པའི་རྒྱུད་འགྲེལ་དུ།^༧ །གསུངས་བརྒྱམས་ནི་རྣམ་གཞག་གཅིག་ཏུ་
 འབབ།

གཟུང་འཛིན་སྒྲུབ་བ་ཅན་གྱི་རྣམ་ཤེས་དེ། །དོ་བོ་གཟུང་འཛིན་ལས་གྲོལ་བདེན་གྲུབ་དང་། །
 དོན་དམ་དང་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་འདོད་ཅིང་། །གཟུང་དང་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་བདེན་གྲུབ་སྟེ། །དེ་ལ་སྒྲུབ་
 བའི་གཟུང་འཛིན་བདེན་མེད་ལོ། །འདི་དག་སེམས་ཙམ་པ་ཡི་གྲུབ་མཐར་བཤད། །དོན་ལ་སེམས་
 ཙམ་དུ་གྲུབ་དངོས་པོ་རྣམས། །འདོད་ན་སེམས་ཙམ་པ་ཡིན་གཞན་ཅི་ཞིག། །དངོས་རྣམས་ལོག་སྒྲུབ་
 སེམས་སྤྱུང་བདེན་མེད་པས། །སེམས་ཙམ་ལས་ནི་ཅི་ཡི་ཕྱིར་མ་འདས། །རྣམ་ཤེས་རྣམ་པ་བདེན་
 མེད་རྟོགས་པ་ན། །ཀྱན་རྫོབ་སྒྲུབ་པ་ཡོད་ཕྱིར་དབུ་མར་གསུངས། །དོན་དམ་སྒྲུབ་པ་ཡོད་ཕྱིར་དེ་མིན་
 བ། །འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་དེ་དག་ཀྱང་། །དབུ་མ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་མིན་པར་འགྱུར། །
 ཅེས་པ་ནི་དབུ་སེམས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ལས་བརྒྱམས་ཏེ་གཞན་སྤོང་དབུ་མར་སྤྱོད་པ་ལོ།

རང་སྤོང་སྤྱོད་རྣམས་འཕགས་པ་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི། །ལུང་ཙམ་ཁས་ལེན་པར་ནི་མཐུན་མོད་ཀྱང་། །
 ཁ་ཅིག་ཕྱི་དོན་འདོད་ལ་ཁ་ཅིག་འགོག། ཁ་ཅིག་རང་རིག་འདོད་ལ་ཁ་ཅིག་འགོག། །འགའ་ཞིག་རྣམ་
 ཤེས་བརྒྱུད་འདོད་ལ་ལ་འགོག། །ཐེག་དམན་པས་ཀྱང་བདག་མེད་གཉིས་རྟོགས་དང་། །མ་རྟོགས་ལ་

སོགས་ཅུ་བའི་གྲུབ་མཐའ་ཀྱན། །རང་བཟོའི་དབང་གིས་ཐ་དད་ནམ་པར་འབྱུག། ཆོས་ཀྱན་བདེན་
མེད་ཙམ་དུ་མཐུན་མོད་ཀྱིས། །ཤིང་རྟའི་སྒོལ་འབྱེད་འདི་ཡི་རྩེས་འབྲང་ཞེས། །སློ་གཏད་མེད་པར་རང་
སློའི་ལམ་དུ་འབྱེན། །རང་སྟོང་སྒྲུ་ལ་རང་རྐང་ཚུགས་པ་ཡི། །ཐེག་ཆེན་མངོན་པ་དང་ནི་འདུལ་བ་དང་།
མདོ་སྟེའི་དགོངས་འགྲེལ་རྒྱས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། །ལྷ་བ་ཁོ་ན་ལོགས་སུ་དབྱུང་བྱས་ནས། །སྟེ་སྟོང་
གསུམ་གྱི་གཞུང་ལུགས་འཆད་པའི་ཆོ། །ལ་ལ་བྱེ་སྒྲུ་ཁ་ཅིག་མདོ་སྟེ་པ། །ཁ་ཅིག་རྣལ་འབྱོར་སྟོང་པའི་
གཞུང་ལུགས་ལེན། །གཞན་སྟོང་སྒྲུ་རྣམས་བྱམས་པའི་ཆོས་ལྟ་དང་། །ཐོགས་མེད་མཆོད་ཀྱི་གཞུང་
ལུགས་རྒྱ་མཚོར་འཇུག། །དེ་ཕྱིར་ཅུ་བའི་གྲུབ་མཐའ་མི་མཐུན་མེད། །ཐེག་ཆེན་སྟེ་སྟོང་འགྲེལ་བའི་
གཞུང་ཀྱན་ལ། །རྣལ་འབྱོར་སྟོང་གཞུང་གཞན་དྲིང་མི་འཛོག་པས། །རིང་པོར་མི་རབས་བརྒྱ་འཕྲག་
དུ་མས་ཀྱང་། །འཁོར་ལོས་སྒྲུར་རྒྱལ་ཟེལ་གྱིས་མི་ལོན་བཞིན། །རང་སྟོང་གཞུང་གིས་འདི་དག་ཟེལ་
མི་ལོན།

ཁ་ཅིག་མདོ་སྟེ་གདུལ་བྱ་སྒྲ་ཆོགས་ལ། །དགོངས་པས་གསུངས་ཕྱིར་བསྟན་འཆོས་དབང་
བཅན་ལོ། །གོང་དུ་བཀག་མེད་གལ་ཏེ་བདེན་སྲིད་ནའང་། །རྒྱལ་བའི་དགོངས་འགྲེལ་བྱམས་པ་ལས་
ལྷག་པ། །ཐོགས་བརྩའི་འཛིག་རྟེན་ཁམས་ཀྱན་བཅའ་ཀྱང་མེད། །འཕགས་པ་སྒྲུབ་ཆད་མར་སྒྲུབ་
པའི་ཕྱིར། །སྒྲུབ་པས་ལང་ཀར་གཤེགས་མདོར་ལུང་བསྟན་དངས། །དཀར་པོ་རྣམ་པར་འཆར་བའི་རྒྱ་
ཀ་རུ། །རིག་ཆོགས་གཞན་སྟོང་ཚུལ་དུ་བཀྲལ་ཤེས་གསལ། །ག་ལས་འཛིགས་མེད་སོགས་ཀྱང་མཐུན་
ཤས་ཆེ། །བཞི་བརྒྱ་པ་ནི་གནས་བརྟན་ཆོས་སྟོང་གིས། །རྣམ་རིག་དབུ་མར་བཀྲལ་ཤེས་སྒྲུབ་གསལ་
གསུངས། །དེ་ཕྱིར་འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་གཞུང་འདི་དག། །རང་སྟོང་སྟོན་པར་ཅུང་ཟད་ཉེ་མོད་ཀྱང་།
འདི་དག་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་གྱིས་སྒྲུབ་བྱེད་མིན། །སྒྲུབ་སྒྲུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲུང་པོའི་ཕྱིས་བྱུང་ཞིང་། །འཕགས་
པའི་དངོས་སྟོབ་རྣམས་ལ་གྲུབ་མཐའ་ནི། །ཐ་དད་འབྱུང་དོན་མེད་པས་ཐལ་རང་གི། །ཅོད་པ་ཕྱིས་བྱུང་
ཡིན་ཕྱིར་དབང་པོ་མིན། །བྱང་པར་བསྟོད་ཆོགས་རྣམས་དང་རིམ་ལྡན་དང་། །བྱང་རྒྱུབ་སེམས་འགྲེལ་
སོགས་སུ་གཞན་སྟོང་བསྟན། །དེ་ཕྱིར་སྒྲུབ་དགོངས་པ་གཉིས་ཀས་ལེན། །སྒྲུབ་ཐོགས་མེད་གྲུབ་
མཐའ་མཚུངས་སོ་ཤེས། །རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་ཞི་བས་གསལ་བར་བཤད། །ཞི་འཆོ་སོགས་ཀྱང་འདི་
དང་ཕྱོགས་མཐུན་གསུངས།

འགའ་ཞིག་རང་རིག་འགོག་པ་ལྟར་ན་ནི། །སོ་སོ་རང་རིག་ཐེག་པ་གསལ་བ་དང་། །རང་

སྤྱོད་པའི་ཆེད་ཐལ་རང་ཚྱོད་པས་འཇུག། རྟོག་གི་སྤྱོད་ཡུལ་མིན་ཞེས་འདི་མི་འཐད། ཆོས་ལྔ་རང་
 བཞིན་གསུམ་སོགས་མི་བཞེད་ན། གྲྭ་མེད་ཐེག་ཆེན་འཆད་ཅེས་མི་རུང་བས། ལུང་བསྟན་ལྟར་ན་འང་
 གཞན་སྤྱོད་བཞེད་པར་འཐད། གལ་ཏེ་རང་སྤྱོད་ཁོ་ན་བཞེད་སྤྱིད་ཀྱང་། མི་པམ་མགོན་པོས་གཞན་
 ཏུ་བཀྲལ་བའི་ཕྱིར། དགོངས་འགྲེལ་མཁན་པོ་ལུགས་འདི་ལྟག་པ་ཡིན། གྲྭ་སྐྱབ་ཉིད་ཀྱི་ཡི་དམ་ཡིན་
 ཕྱིར་དང་། ཐེག་ཆེན་པ་ཀུན་རྒྱལ་བར་འདོད་ཕྱིར་དང་། གསང་སྤྲུགས་རྒྱུད་ལས་དཀྱིལ་འཁོར་གཙོ་
 པོར་བསྟན། མདོ་སྤྱི་པའི་ཆེད་དུ་ཡང་བསྟན་པ་དང་། སངས་རྒྱུན་ཀུན་གྱི་ཉི་ལའི་སྤྲུག་གྱུར་དང་།
 ཚུལ་སྟོན་ལ་ཡང་ས་བཅུ་འདྲི་དབང་ལྷག་ཡིན། ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱང་རྒྱལ་ཆ་བཞེད་པར་འདོད། གྲྭ་སྐྱབ་
 མིར་གྱུར་ས་ནི་དང་པོ་བཞེས། རྒྱལ་བའི་དབང་ན་མི་ཡི་སྤྱོད་པོར་བསྟན། ལུངས་ཀྱང་མ་འོངས་ལུང་བསྟན་
 ཅམ་ཡིན་ཅིང་། ཉན་ཐོས་པ་རྣམས་རྟོག་གི་འཆལ་བ་ཟེར། དགོངས་འགྲེལ་མཁན་པོ་བཟང་རན་
 ལེགས་དཔྱོད་ཅིག གསང་སྤྲུགས་ལ་བརྟེན་སངས་རྒྱུན་བཞེས་སྤྱིད་མོད། དམ་པའི་དོན་དུ་མི་པམ་
 མགོན་པོ་ཡང་། བསྐྱལ་བ་ཆད་མེད་སྟོན་ནས་མདོན་བྱང་རྒྱབ།

ལ་གཅིག་བྱམས་པས་གཞན་སྤྱོད་བཤད་མོད་ཀྱི། འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་རང་སྤྱོད་
 གསུངས་སོ་ལོ། འཇམ་དབྱངས་ཀྱིས་མཛད་དེ་གཞུང་གང་ན་ཡོད། རྟོ་རྗེ་ཐེག་པའི་ཟབ་ལམ་སྟོན་
 པ་ཡི། ཞལ་ལུང་དང་ནི་འཇམ་དཔལ་གྲགས་པ་ཡི། ལྟ་འདོད་མདོར་བསྟན་ལས་ནི་གཞན་སྤྱོད་
 གསལ། གཞན་ནི་ད་ལྟ་མ་དམིགས་རྒྱན་གྱིས་ཅི། རང་གི་ལུགས་ལ་ལུངས་གསལ་མེད་བཞིན་དུ།
 གཞན་གྱི་གཞུང་མཆོག་རྣམས་ལ་སྦྱར་འདེབས་པ། རྟོགས་འཛིན་གདོན་གྱིས་བསྐྱད་པ་མ་ཡིན་ནམ།
 འགའ་ཞིག་བྱམས་ཆོས་རང་སྤྱོད་ཡིན་ཟེར་བས། རང་གི་འཁོར་ནང་དབང་ཆེད་ཆོག་ཏུ་ཟད། རྒྱ་བོད་
 པལ་ཆེད་དེ་མི་འདོད་པས་སྒྲ། བོད་རྣམས་ཐོག་མཐའ་རང་སྤྱོད་ཡིན་ཟེར་བ། གཞུང་གཅིག་ཉིད་ལ་
 གྲུབ་མཐའ་གཉིས་ཡོད་སྟོན། རྩད་པར་རང་རང་གཞུང་དང་དངོས་སུ་འགལ། ཐོགས་མེད་རྒྱལ་བས་
 དྲང་ངེས་འབྱེད་པ་ཡི། དགོངས་འགྲེལ་མཆོག་ཏུ་ལུང་བསྟན་གསལ་བར་བཞུགས། གཞན་ཡང་
 དབྱིག་གཉེན་ཐོགས་ཀྱི་གྲང་པོ་དང་། ཆོས་གྲགས་ཅིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་ནི་བསོགས། རྒྱལ་བ་ཉིད་
 ཀྱིས་མཆོག་ཏུ་ལུང་བསྟན་ལ། ཡེ་ཤེས་སྤྱིད་པོ་དང་ནི་སངས་རྒྱུན་སྦྱངས། ལེགས་ལྷན་ལྷ་གྲགས་
 འཕགས་སེང་ལ་སོགས་པ། མདོ་རྒྱུད་གང་ནས་ལུང་བསྟན་བཤད་པ་མཛོད། དབྱིག་གཉེན་སོགས་
 ལ་ཡེ་ཤེས་སྤྱིད་པོ་ཡིས། ཤིང་རྟ་ཆེར་བསྐྱུགས་དཔལ་ལྷན་ལྷ་བས་ཀྱང་། མང་དུ་ཐོས་ཤིང་མཁས་

པར་དག་པ་སྒྲིབ། །མིར་སྒྲིས་དགོངས་འགྲེལ་མཁན་པོ་དགོས་ན་ནི། །རྒྱལ་བས་ལུང་བསྟན་དེ་རྣམས་
གཞན་སྟོང་སྒྲ། །གཞན་དེ་རྣམས་ཀྱང་དམ་པ་མཆོག་ཡིན་མོད། །ལུང་བསྟན་བརྟེན་པ་རྣམས་དང་
འགྲན་མི་རྒྱས། །དཔེར་ན་རྩ་བས་ལང་ཀར་གཤེགས་མདོ་ལ། །བརྟེན་ནས་སེམས་ཙམ་དགོངས་པ་
ཅན་དུ་བཤད། །དབྱིག་གཉེན་གྱིས་ནི་དགོངས་པ་ངེས་འགྲེལ་ལ། །བརྟེན་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་རྣམ་
གསུམ་ལ། །དགོངས་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་བསྟན་ཅེས་བཀའ་ལ། །མདོ་ཡི་ལུང་དང་རིགས་པ་མཚུངས་
མཉམ་ལ། །མཁས་མཆོག་དབྱིག་གཉེན་ཞབས་ཀྱི་ལུང་རིགས་བཅུན། །འཛམ་གླིང་རྒྱུན་དུ་གདང་
མཚུངས་མཁས་པ་གཞན། །འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་བསྟན་འཆོས་བྱེད་པོ་སྟ། །རང་སྟོང་གཞུང་ལུགས་
ཚད་མ་མཆོག་ཡིན་དང་། །བྱད་པར་ཐལ་འགྱུར་སྒྲ་བ་མཆོག་ཡིན་ཀྱང་། །ས་བོན་ཐམས་ཅད་པ་ཡི་ཀུན་
གཞི་ནི། །བཀག་མོད་ཀུན་གཞིའི་ངོ་བོ་བཀག་པ་མེད། །རིག་བྱ་རིག་བྱེད་གསལ་བྱ་གསལ་བྱེད་དང་།
དྲན་མྱོང་དུ་སྒྲུབ་རང་རིག་ལ་བཟོས་པ། །བཀག་གིས་རང་རིག་ཙམ་ཞིག་བཀག་པ་མེད། །གཞན་
དབང་བདེན་གྲུབ་བཀག་མོད་ཡོངས་གྲུབ་མིན། །རང་སེམས་རང་བཞིན་འོད་གསལ་རྒྱུན་མི་འཆད།
འདི་འདྲ་དབུ་མའི་གཞུང་ལས་བཀག་པ་མེད། །བྱད་པར་ཀུན་གཞི་ཡི་ཤེས་མ་བཤད་བས། །ཡོད་མེད་
གང་ཡང་དེར་ལུང་མ་བསྟན་ནོ། །མཚན་དཔེ་ཅན་གྱི་སྟིང་པོ་དྲང་དོན་དུ། །འདོད་ཀྱི་བདེ་གཤེགས་སྟིང་
པོ་ཙམ་མ་བཀག། ཅེས་པ་ནི་སྟོལ་འབྱེད་དང་། །གཞུང་ལུགས་དང་། །གྲུབ་མཐའི་བྱད་པར་ཆེ་ཆུང་དང་། །ཕྱིས་ཀྱི་
བོད་རྣམས་ལ་དབྱད་པ་སྟེ། །དེ་དག་ནི་ལུང་གི་སྒྲུབ་པ་ལས་འཕྲོས་པ་གོ་བདེ་བར་བརྟེན་པའོ།

ཡང་འགའ་ཞིག་གཞན་སྟོང་གི་ལུགས་ནི། །མུ་སྟེགས་གངས་ཅན་དང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་ལྷ་
བ་འབྲུལ་པའི་ཞེས་ཟེར་རོ། །སེམས་ཙམ་ཡིན་ན་མུ་སྟེགས་ལུགས་སུ་འགལ། །མདོན་པ་མཛོད་སོགས་
ལེགས་བཤད་ཆེན་པོར་སྟོམ། །ཐེག་ཆེན་གཞུང་ལུགས་མུ་སྟེགས་དང་མཚུངས་འདོད། །ཕྱག་དོག་གདོན་
གྱིས་ཟེན་པའི་སྟོན་གཏམ་ཡིན། །ཀུན་མཚུངས་ན་ནི་མུ་སྟེགས་ལུགས་ཡིན་ཕྱིར། །གྲུབ་མཐའ་བཞི་
ཡི་རྣམ་གཞག་མེད་པར་འགྱུར། །སྟོགས་རེ་འདྲ་བས་དེ་རེར་འགྱུར་ན་ནི། །ཉན་ཐོས་སྟེ་གཉིས་བྱེད་བྱ་
པ་དང་མཚུངས། །རྣལ་འབྱོར་སྟོན་པ་གངས་ཅན་དང་མཚུངས་མོད། །གཅེར་སུ་སྟོན་པ་འད་དག་སྟོང་
རྣམས་དང་མཚུངས། །སྟིང་རྗེ་སྟོམ་པ་འད་མུ་སྟེགས་ལུགས་སུ་འགྱུར། །གསང་སྟེགས་སྟོན་པ་དབང་
སྟེག་པ་དང་མཚུངས། །བྱད་པར་ཐལ་གི་ཞག་ལྷ་པ་ལས་ཀྱང་། །མིང་ཙམ་ལས་ནི་རབ་འདས་ཤིང་།
དངོས་དང་དངོས་མེད་རྣམ་པར་སྤང་། །དབྱུང་དང་བསྟུ་ལས་ངེས་གྲོལ་བ། །དེ་ནི་ནོར་ལྷའི་བྱེད་བྱ།

དངོས་ལ་དངོས་ཉིད་ཡོད་མ་ཡིན། །དངོས་མེད་ལའང་དངོས་ཉིད་མིན། །དངོས་དང་དངོས་མེད་ནམ་
གྲོལ་བ། །གང་དེ་ཤེས་དེ་རིག་བྱེད་རིག་ལྷ། །ཞེས་པ་དང་། དབང་ཕྱུག་གི་མཛེས་པ་སྦྱར་བ་ལས་ཀྱང་།
བུ་གཅིག་ཆངས་པ་མཆོག་ཏུ་བདེན། །རིག་པའི་དབང་ཕྱུག་སྦྲུ་མཐའ་ཡས། །འབའ་ཞིག་ཡོད་པ་ཉིད་
སྦྲུ་བ། །དེ་ཡང་ཞིག་པར་རབ་ཏུ་བརྗོད། །ཅིས་འབྱུང་བས། །འདི་དག་དང་རང་སྤོང་སྦྲུ་བ་ཡང་ཅུང་
ཟད་གཅིག་མ་གཏོགས་པ་ལྷ་བ་ཆེས་མཐུན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་བྱེད་བྲག་མེད་དོ། །མུ་སྟེགས་ཀྱི་ལུང་འདི་ནི་
དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་རང་འགྲེལ་དུ་བྲངས་སོ། །

ཁོ་བོས་ལྷ་ཁྱབ་འཇུག་གི་མཆོན་སྤོང་དང་། སྤྱིང་པོའི་སྒྲ་ཆེ་ཆུང་དང་། ལེགས་ལུན་གྱི་སྒྲ་དང་།
སྤྱིད་སྒྲུབ་གྱི་སྒྲ་དང་། དབང་ཕྱུག་གི་སུ་མ་བ་ད་ཞེས་པ་དང་། གྲངས་ཅན་པའི་གཞུང་ཅི་རིགས་པ་བྲམ་
ཟེའི་པ་རྩེ་ཏ་འགའ་ལས་ཐོས་མོད་ཀྱི། གྲངས་ཅན་ནམ་རྒྱུན་གཉིས་པོ་ཕྱོགས་མཐུན་ལས། །བརྗོད་
ཅམ་ཡང་པལ་ཆེར་མི་མཐུན་ནོ། །བརྗོད་འགའ་ཞིག་སྟགས་གཞུང་ནམས་དང་མཐུན། །ཁྱབ་འཇུག་
གཞུང་ནི་ཐལ་འགྱུར་བ་དང་མཐུན། །དབང་ཕྱུག་པ་ཡང་རང་རྒྱུད་པ་བཞིན་སྒྲོག་བྱེད་པོར་སྦྲུ་བ་དེའི་
ཁྱད་ཆོས་ཡིན། །གཉིས་ནས་ཕྱོགས་མཐུན་ཅམ་ཞིག་མཉམ་པ་ལ། །མུ་སྟེགས་གྲུབ་མཐའི་མཆོག་གྱུར་
གྲངས་ཅན་དུ། །གྲགས་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་པའི་ཡང་འདི་མཆོག་གོ། །འགའ་ཞིག་ཡོད་སྦྲུས་འཆིང་བར་
འདོད་པ་དང་། །ཡོངས་གྲུབ་ཡོད་སྦྲུ་འཆིང་བར་འདོད་པ་གཉིས། །རྒྱ་བོད་མ་གཏོགས་ཁྱད་པར་ཅི་
འདུག་བརྟོས། །སྒྲས་བཅས་རྒྱལ་བའི་ལུང་དང་བསྟན་ན་ནི། །གཞན་སྤོང་འཐད་གྱི་རང་སྤོང་དེ་ལྷར་
མིན། །ཁ་ཅིག་ལུང་ལ་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། །ད་ལྷ་རིགས་པས་གྲུབ་པ་དགོས་སོ་ལོ། །ལུང་རིགས་
གཉིས་ཀ་མེད་པའི་རང་ལུགས་འཛིན། །རིགས་པས་གྲུབ་པ་ཤིན་ཏུ་དགོས་མོད་ཀྱི། །ཟབ་མོའི་གནས་
ལུགས་ཆད་མའི་ལུང་གིས་སྦྱབ། །གྲངས་མེད་གསུམ་སྒྲོམ་མཐོང་བའི་ལུང་རྒྱན་ན། །སོ་སྦྱེའི་མནོ་
བསམ་ཅི་ཕྱིར་ཆད་མ་ཡིན། །གཞན་ཡང་ཤིན་ཏུ་སྒྲོག་གྱུར་ལ་ལུང་ཆད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅིས་
བསམ་དགོས་སོ། །ཅིས་པ་ནི་གཞན་སྤོང་མུ་སྟེགས་དང་འབྲུ་བའི་རྩྱུང་པ་སྦྲངས་པའོ། །

གཅིག་དང་དུ་མར་མ་གྲུབ་ནམ་དབྱེད་པ། །འདི་དག་འདུས་བྱས་ཆོས་ལ་འཇུག་འགྱུར་གྱི།
འདུས་མ་བྱས་ཆོས་གཅིག་མིན་དུ་མ་ཡིན། །ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་དབྱེ་བ་དེས་མི་འཛིན། །འོན་ཀྱང་
འབྲུལ་སྒྲོས་བརྟགས་པ་ཅམ་ཉིད་ལས། །རྩོད་པོ་ཡང་མེད་ཕྱིར་དེ་མེད་ཡིན། །ཁྱོད་ལུགས་ཆོས་ཉིད་
མེད་པར་དགག་པའི་ཕྱིར། །ཅི་ཡང་མེད་ཕྱིར་དེ་ལ་འགྱུར་བ་མེད། །ཕྱོགས་དང་དུས་གྱི་ཆ་ཤས་ནམ་

དབྱེ་བ། །ཡོད་ན་དེ་ལ་མི་འགྱུར་མི་སྲིད་དེ། །སྤྱོད་པ་ཡོད་དཔང་གེས་ཡུལ་མིན་མེད་པ་དང་། །དུས་ནི་
འདས་སོགས་དུས་གསུམ་གྱིར་འགྱུར་བཅས། །སྤྱོད་སོགས་བཀག་པས་ཆོས་དབྱིངས་འདི་མི་ལེགས། །
ཡེ་ཤེས་འདི་ཡང་སྤྱོད་མེད་འགག་མེད་ཡིན། །འཕམ་གས་པས་དབུ་མའི་གཞུང་ལུགས་ཆེ་ཆུང་དུ། །རྒྱ་རྒྱུན་
དང་ནི་འགོ་འོང་མཚན་མཚོན་དུ། །སྤྱོད་དང་གྱི་མཐའ་རྒྱ་འབྲས་རྟེན་འབྲེལ་སོགས། །རིགས་པའི་
དབྱུང་པ་མཐའ་ཡས་དེ་ཀུན་ཡང་། །ཀུན་རྫོབ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་གཞན་ལ་མིན། །རྒྱ་སོགས་དེ་དག་ཀུན་
རྫོབ་ཁོ་ནའི་གྱིར། །ཆོས་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཆོས་ཅན་ལ་མི་སྤྱོད། །ཐ་སྤྱད་ཆོས་ཅན་ལ་སྤྱོད་རང་ངོས་མེད། །
ཆོས་ཉིད་རང་ངོས་རྣམ་པར་གཞག་འཛོག་གི་ །རྒྱ་འབྲས་བཏོས་གྲུབ་མེད་གྱིར་རྟེན་འབྲེལ་མིན། །ཅེས་
པ་ནི་རང་སྤྱོད་གི་རིགས་པ་ལ་གྲོལ་བར་བསྟན་པའོ།

ཆོས་ཀུན་སྤྱོད་པ་གཞན་སྤྱོད་ལུགས་ཉིད་ཡིན། །ཆོས་ཀུན་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་གཞན་སྤྱོད་ལུགས། །
རང་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་གསལ་ཆ་དང་སྤྱང་ཆ། །སྤྱོད་པ་མི་འདོད་གྱིར་ན་ཆོས་ཅན་ལེན། །བྱུང་སོགས་སྤྱང་བ་
སྤྱོད་པ་ཉིད་ཡིན་ན། །ཁྱེད་གྱི་ལུགས་ལ་དོན་དམ་བདེན་པར་འགྱུར། །སྤྱོད་ཉིད་མིན་ན་ཆོས་ཀུན་སྤྱོད་
པར་འགལ། །གཞན་སྤྱོད་པ་རྣམས་སྤྱོད་ཉིད་རྣམ་གསུམ་དང་། །ངོ་བོ་ཉིད་མེད་རྣམ་པ་གསུམ་འདོད་
ཅིང་། །དེ་དེ་དོན་དམ་ཁོ་ནར་མི་འདོད་པས། །ནང་འགལ་མེད་ཅིང་གྲུབ་མཐའ་བྱད་འཕགས་བྱུང་། །
ཀུན་རྫོབ་གྱི་ཉིད་སྤྱོད་ཆ་དོན་དམ་མིན། །དོན་དམ་གྱི་ཡང་སྤྱང་བ་ཀུན་རྫོབ་མིན། །ཅེས་པ་ནི་ཆོས་ཀུན་
སྤྱོད་ཉིད་རང་སྤྱོད་ཁོ་ན་དང་འགལ་བར་བསྟན་པའོ།

རང་སྤྱོད་སེམས་ཅན་ལས་ནི་འདས་པའི་གྱིར། །དབུ་མ་ཡིན་མོད་དབུ་མའི་མཐར་ཐུག་མིན། །
སྤྱོད་ཉིད་ཅན་ཡིན་སྤྱོད་ཉིད་མཐར་ཐུག་མིན། །ངེས་དོན་ཡིན་ཡང་ངེས་དོན་མཐར་ཐུག་མིན། །རྒྱ་མཚན་
རང་སྤྱོད་སྤྱོད་རྣམས་དབུ་མ་ཡང་། །མཐར་ཐུག་ཁས་མི་ལེན་གྱིར་དབུ་མ་ཅི། །རང་སྤྱོད་གཞུང་ལ་དབྱུང་
ཆེ་དབུ་མ་མེད། །གཞན་སྤྱོད་པ་ནི་དབྱུང་གྱང་དབུ་མ་འདོད། །རང་འདོད་མཐར་ཐུག་དབུ་མ་མི་འདོད་
པའི། །དབུ་མ་ཆེན་པོ་དེ་འདྲ་མཚར་གྱི་མེད། །དེ་ཡང་ཡོད་ན་སེམས་ཅན་མི་འདོད་པའི། །སེམས་ཅན་
པ་དང་ཐེག་དམན་མདོ་སྤེའི་ཆོགས། །མི་འདོད་མདོ་སྤེའི་པ་དང་གྱེ་སྤྱོད་ཡང་། །གྱེ་བྲག་བཤད་པ་མི་ལེན་
ཡོད་དམ་ཅི། །ཀུན་རྒྱ་རྒྱ་མཚན་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ནམ། །རང་སྤྱོད་ལུགས་ལ་སྤྱོད་ཉིད་ཡོད་མི་སྲིད། །
དོན་དམ་དུ་ནི་མེད་གྱིར་མཐར་ཐུག་མིན། །མེད་དགག་ཅན་ལ་མཐར་ཐུག་མ་ཐུག་དང་། །དབྱིངས་དང་
དབྱིངས་མིན་ལ་སོགས་མེད་པའི་གྱིར། །དོན་དམ་དབྱིངས་ཞེས་བྱ་བ་འང་སྲིད་མིན་འགྱུར། །ཡང་ན་

སྤྱོད་ཉིད་དང་ནི་དོན་དམ་དབྱིངས། །ཀུན་རྫོབ་ཉིད་དུ་ཅི་ཡི་བྱིར་མི་འགྱུར། །རྟོག་ངོའི་ཡུལ་དང་མཐོང་
བ་རྒྱན་པའི་ཡུལ། །དབྱུང་ངོར་མེད་དང་བདེན་མེད་ཀུན་རྫོབ་ཏུ། །འཛིག་བྱེད་མིན་ན་ཀུན་རྫོབ་གང་
གིས་འཛིག་ །ཡིན་ན་དོན་དམ་དབྱིངས་ནི་བདེན་པར་འགྱུར། །ཀུན་རྫོབ་མིན་པས་བདེན་ཡོད་དབྱུང་
ངོར་ཡོད། །ཡོངས་གྲུབ་འདོད་བྱིར་དབུ་མ་མིན་ན་ནི། །སྤྱོས་བྲལ་འདོད་པའང་དབུ་མ་མིན་པར་འགྱུར། །
བདེན་འདོད་མི་འདོད་ཁྱད་པར་ཡོད་ཅིན། །མཚན་མ་སྤྱོས་པའི་བདེན་པར་ངེད་མི་འདོད། །སྤྱོས་པས་
དབེན་པའི་བདེན་ཚུལ་འདི་ལྟ་བུ། །རང་སྤྱོད་སྤྱོས་པས་སྤྱོས་ཀྱང་མ་གོ་ན། །དེ་ལ་དགག་པ་ནམ་ཡང་
བྱས་པ་མེད། །བདེན་གྲུབ་འགོག་ཚད་སྤྱོས་པའི་བདེན་འགོག་སྟེ། །ཀུན་རྫོབ་འགོག་པའི་རིགས་པ་
འདིར་སྦྱར་བྱིར། །དེ་ནི་ངེད་གྱི་ལྷགས་ལའང་འདོད་པ་སྟེ། །ཡོངས་གྲུབ་དེ་ལ་སྤྱོས་པའི་བདེན་པ་མེད། །
སྤྱོས་པའི་བདེན་པ་ཡོད་ན་ཀུན་རྫོབ་སྟེ། །དོན་དམ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཅེས་བཤད་དོ།

ཉན་ཐོས་པ་རྣམས་ཐེག་གསུམ་སྤངས་པ་གཅིག །ཅིས་འདོད་ཐལ་འགྱུར་བ་ཡང་དེ་རྗེས་
འབྲང་། །རྒྱ་མཚན་བདག་མེད་གཉིས་རྟོགས་མཚུངས་བྱིར་རོ། །འདི་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་སྤྱོད་ཉན་རང་ལ། །
ཡོད་པར་ཐལ་བ་བསྐྱོག་མེད་འཇུག་པར་འགྱུར། །ངོ་བོ་ཉིད་སྤྱོད་དང་མཚུངས་དེ་མིན་པ། །སྤྱིད་ན་སྤྱོད་
གསུམ་གཞན་ལའང་རིགས་པ་མཚུངས། །སངས་རྒྱས་དང་མཉམ་སངས་རྒྱས་མིན་པ་སོགས། །ཉ་ཅང་
ཐལ་བ་མང་པོ་འཇུག་པར་འགྱུར། །འདི་ཡང་ཐེག་དམན་གྲུབ་མཐའ་འདྲེས་པའི་སྤྱོད། །ཤེས་སྤྱོད་གྱི་
ནི་སྤངས་པས་ཁྱད་ཅིན། །འདི་ཡང་སྤངས་པའི་ཁྱད་པར་ཉིད་བསྟན་གྱིས། །ངོ་བོ་དབྱེ་བ་མེད་བྱིར་
སྤྱོད་མི་བྱས། །སྤྱོད་པ་ཐམས་ཅད་སྤྱོད་ལམ་དབང་གིས་ཡིན། །ཡེ་ཤེས་སྤྱང་མེད་འདོད་པས་ལྷག་མེད་
དང་། །ཁྱད་པར་མེད་བྱིར་ཚོས་སྤྱོད་མཚུངས་པར་འགྱུར། །དམན་པས་ཚོས་ཀུན་བདག་མེད་གཉིས་
རྟོགས་ན། །ཚོས་སྤྱོད་མཐོང་བྱིར་དེ་ནི་ཐེག་དམན་གྱི། །འཕགས་པ་རྣམས་དང་བྱུང་མོང་འབྲས་བུར་
འགྱུར། །བུམ་ལ་ཀ་བ་མེད་ཅམ་ཀ་བ་ལ། །བུམ་མེད་ཅམ་ནི་དབྱེ་བ་ཡོད་མིན་པས། །མེད་དགག་ཅམ་
གྱི་སྤངས་པ་ཀུན་གཅིག་འགྱུར། །ཀུན་གཞི་མེད་བྱིར་ས་བོན་འཛིག་གནས་མེད། །སེམས་དང་སེམས་
བྱུང་བེམ་པོའི་ཚོས་འགགས་བྱིར། །ཐེག་གསུམ་ལྷག་མེད་ཅི་བྱིར་མཚུངས་མི་འགྱུར། །མེད་དགག་ཅམ་
ལ་ཤེས་བྱའི་སྤྱོད་པའང་ཅི། །ལུང་གསལ་མེད་ཅིང་གཞན་ལ་ལུང་གསལ་ཡོད། །དེ་བྱིར་ཐེག་དམན་
འཕགས་པས་ཚོས་ཐམས་ཅད། །ཚོས་བདག་མེད་པར་རྟོགས་ཞེས་འདི་མི་འཐད། །རྫོས་དང་བརྟགས་
ཡོད་ཀུན་རྟོགས་རྒྱས་པ་སྟེ། །དེ་མ་རྟོགས་ན་ཚོས་ཀུན་རྟོགས་པར་འགལ། །གསལ་མིན་ཅི་ན་མངོན་

སྒུམ་ལ་མི་འབད། །རྒྱ་མཚན་མ་གཤམ་ཕྱིར་ན་དེ་མ་རྟོགས། །རྟོགས་པ་བྱད་ལྷགས་ཙམ་གྱིས་དབྱེར་མི་
 ལུས། །ཕྱི་དོན་འདོད་དང་རྣམ་གཤམ་དུག་ངེས་དང་། །ཀྱུན་གཞི་འགོག་དང་རང་རིག་འགོག་པ་དང་། །
 ཉན་རང་སྒྱུབས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་འདོད་པ་སོགས། །རང་སྟོང་པ་ལ་ཐེག་དམན་གྲུབ་མཐའ་འདྲེས། །ཅེས་པ་
 བློ་རིག་རང་སྟོང་དབུ་མ་མཐར་ཐུག་ཏུ་འདོད་པ་དགག་པའོ།

གལ་སྟེ་རང་སྟོང་ལུགས་ཀྱི་སྒྲོས་བྲལ་དེ། །མེད་དགག་ཕྱིར་ན་སྒུམ་ཀྱང་སྟོང་མི་སྤྲོད། །
 དངོས་མེད་སྟོང་བ་གང་དུ་འང་ཡོད་མ་ཡིན། །རྟོག་པས་དོན་སྒྱིལ་དུ་བྱེད་པ་ཡི། །སལ་ངོ་ཙམ་ལ་
 རྟོགས་པར་འདོགས་ན་ཐོགས། །དེ་འདྲ་འབྲུལ་པ་ཡིན་ཕྱིར་དོན་མི་རྟོགས། །སྒྲོས་བྲལ་དེ་འདྲ་བདེན་
 བ་བདེན་གྲུབ་དེ། །མིན་ན་ཀྱན་རྫོང་རྣམས་དང་བདེན་མེད་མཉམ། །རྒྱལ་སོགས་ཡེ་ཤེས་མཚོག་ལ་
 སྒྲོས་བྲལ་དེ། །སྤང་ན་དེ་ངོར་ཡོད་ཕྱིར་དེ་བདེན་འགྲུལ། །མི་སྤང་ན་ནི་ཀྱན་རྫོང་དོན་དམ་གཉིས། །
 འཕགས་པའི་གཟིགས་ངོར་མེད་པ་མཉམ་པོར་འགྲུལ། །ཡེ་ཤེས་མ་འབྲུལ་བ་ཡིས་མེད་གཟིགས་ཕྱིར། །
 སྒྲོས་བྲལ་འབྲུལ་འགྲུལ་དེ་ན་འབྲུལ་པར་མཉམ། །དེ་ནི་ཀྱན་རྫོང་དོན་དམ་དབྱེ་མི་ལུས། །ཀྱན་ཏུ་
 མཚུངས་ཤིང་གཉིས་ན་དོན་དམ་ལས། །ཀྱན་རྫོང་དངོས་ལ་ལྷགས་ཤིང་བཟང་བར་འགྲུལ། །ཡང་དག་
 དོན་དུ་མེད་མཉམ་ཀྱན་རྫོང་ནི། །འབྲུལ་ངོར་དོན་བྱེད་དོན་དམ་དེ་ཡང་མིན། །དེ་ནི་བྱེད་ཅག་ཀྱན་རྫོང་
 ཚད་མས་གྲུབ། །དོན་དམ་མེད་ངེས་ཡིན་ཅེས་འདོད་ལ་རག། །ངོ་ཚའི་ལྷ་བ་འདི་འདྲ་སྤྲོད་པར་འོས། །
 འཛིག་རྟེན་མ་བཟླས་ངོར་ནི་དངོས་ཀྱན་ཡོད། །དབྱེད་ངོར་མེད་ཅེས་བྱ་བ་འདི་དབྱེད་བྱ། །ཀྱན་རྫོང་
 དོན་དམ་དུ་མེད་ཀྱན་རྫོང་ཏུ། །ཡོད་ཅེས་བྱ་བ་འདི་ནི་དབྱེད་ངོ་སྟེ། །འཛིག་རྟེན་ཀྱན་རྫོང་དོན་དམ་
 དབྱེ་བ་མེད། །བྱེད་ལུགས་སྤང་ན་ཀྱན་རྫོང་དོན་དམ་ཡོད། །དེ་གཉིས་བདེན་གཉིས་གང་དུ་འང་མེད་
 འདོད་དགོས། །སྤང་བ་ཀྱན་རྫོང་དེ་ཡི་སྟོང་པ་ནི། །དོན་དམ་ཡིན་ལ་ཀྱན་རྫོང་སྤང་མི་འགོགས། །ངེས་
 ངོར་བདེན་འཛིན་སྤང་ཕྱིར་མཐའ་གཉིས་སྤངས། །ཅེ་ན་དོན་དམ་སྤང་བ་ཁྱོད་མི་འདོད། །མཉམ་
 གཞག་ངོར་ནི་སྤང་བ་དེ་མེད་ཕྱིར། །མེད་མཐར་འགྱུར་བས་དེ་ཕྱིར་དབུ་མ་མིན། །བདེན་གཉིས་ཀྱན་
 རྫོང་དོན་དམ་སྤངས་ཀྱན་ཏུ། །ཡོད་མཉམ་མེད་མཉམ་མཚུངས་པ་ཡིན་ཅེས་ཟེ། །དོན་དམ་དུ་ཡོད་
 མི་སྤྲོད་ཀྱན་རྫོང་ཏུ། །ཐམས་ཅད་ཡོད་ཅེས་བྱ་བ་འདི་ཉིད་འགལ། །དོན་དམ་ཀྱན་རྫོང་ཏུ་ནི་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། །ཀྱན་རྫོང་ཀྱང་དེར་ཡོད་འགྱུར་ཀྱན་མཚུངས་ཕྱིར། །དོན་དམ་ཀྱན་རྫོང་ཏུ་ནི་ཡོད་ཀྱུར་ན། །དོན་
 དམ་ཀྱན་རྫོང་ཡིན་པར་ཐལ་འགྱུར་སྟེ། །མི་རུ་ཡོད་པའི་འགྲོ་བ་མི་ཡིན་བཞིན། །གཞན་ཡང་དོན་དམ་

དོན་དམ་པར་གྲུབ་དགོས། མིན་ན་གྲུབ་ཕྱིར་ཀྱན་རྫོང་ཏུ་གྲུབ་འགྱུར། ཡང་ན་དོན་དམ་གཞི་མ་གྲུབ་
པར་ཐལ། ཉེ་ཕྱིར་དོན་དམ་དམ་པའི་དོན་དུ་གྲུབ། ཉོན་དམ་འབྲུལ་དོར་སྒྲུབ་བས་དེར་ཡོད་ན། ཉོན་
དམ་རྟོགས་པའི་ཤེས་པ་འབྲུལ་པ་དང་། འབྲུལ་པས་སྒྲོང་ཉིད་རྟོགས་པར་ཐལ་བར་འགྱུར།

ཕྱིས་ཀྱི་དབུ་མའི་འདོད་པ་འདི་ལྟར་ན། ཀྱན་རྫོང་ཡོད་ཕྱིར་ཡེ་ཤེས་འབྲུལ་པར་གྱུར། མཉམ་གཞག་འབྲུལ་ན་རྗེས་ཐོབ་ལྷ་ཅི་སྟོན། ཡེ་ཤེས་དེ་དོར་ཀྱན་རྫོང་སྒྲུབ་ན་ནི། ཀྱན་རྫོང་བདེན་
འགྱུར་གལ་ཏེ་སྒྲུབ་ན་ཡང་། བདེན་སྒྲུབ་མེད་ཟེར་ཀྱན་རྫོང་མེད་སྒྲུབ་བ། ཀྱན་རྫོང་སྒྲུབ་བ་མིན་ཅིང་
ཀྱན་རྫོང་ཡོད། ཡེ་ཤེས་ལ་ནི་མེད་པར་སྒྲུབ་ཕྱིར་འབྲུལ། ཉེ་དོར་ཡོད་སྒྲུབ་ན་ནི་དེ་བདེན་འགྱུར། རྒྱ་
མཚན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་ཡུལ་ཡིན་ཕྱིར། བཀག་པ་འགོག་པ་སྒྲུབ་པར་འདོད་པ་ཡི། རང་སྒྲོང་པ་ལ་འདི་
སྐད་བརྗོད་པར་བྱ། ཚོས་ཉིད་བདེན་མེད་དེ་ནི་གལ་ཏེ་བདེན། གཞན་སྤྱོད་སྒྲུབ་ན་མས་དང་ཅིས་མི་
མཚུངས། ཉེ་མི་བདེན་ན་དགག་པའི་ཚོག་གཉིས་ཀྱིས། རྣལ་མར་གོ་ཕྱིར་བདེན་ཡོད་ཁོ་ནར་འགྱུར།
དོན་དམ་དུ་མེད་དབྱུད་དོར་མེད་སོགས་མཚུངས། ཅིས་པ་ནི་རང་སྒྲོང་སྒྲུབ་པ་འགའ་ཞིག་གིས་གྲུབ་མཐའ་
དབྱེད་ཅིང་། དེ་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པས་གཞན་སྤྱོད་སྒྲུབ་པའོ།

ཚོས་ཉིད་འགྱུར་བ་མེད་ཕྱིར་ཚོས་ཀྱི་སྒྲུ། ཁེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ངེས་པར་ཡོད་པར་འགྱུར། ཉེ་མོ་ཚོས་སྒྲུ་མིན་པ་ཕྱིས་དེར་འགྱུར། ཉེ་ནི་དོ་མོ་འགྱུར་བཅས་ཁོ་ན་ཡིན། འདུས་བྱས་ནམ་ཡང་
མི་གནས་དེ་ཕྱིར་མེད། ཉེ་བཞིན་ཉིད་འདི་ངེས་པར་འདུས་མ་བྱས། ཉེ་ངེས་པོ་དངོས་མེད་ལས་འདས་
ཤེས་པ་ཡིན། འགོག་བྱེད་མེད་དང་མ་འབྲུལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི། གཞིགས་དོ་ཡིན་ཕྱིར་ཡུལ་ཡང་མ་འབྲུལ་
བས། ཉོན་དམ་དབྱིངས་ནི་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཡིན། ཀྱན་རྫོང་ཀྱི་ནི་ཤེས་པ་སྒྲུབ་པའི་ཚོས། བེམ་པོ་
དང་ནི་དངོས་མེད་ཚྱོད་བྱ་མིན། ཉེ་ཕྱིར་དབྱིངས་དེ་ཤེས་པ་དོན་དམ་ཡིན། དབྱིངས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་
དེ་དགོ་བ་སྟེ། ཉོན་དམ་དགོ་བ་ཡིན་ཕྱིར་དགོ་བའི་མཚོག། ཀྱན་རྫོང་དགོ་བ་དགོ་བ་ཉིད་ཡིན་ན།
དོན་དམ་དགོ་བ་ཅི་ཕྱིར་དགོ་བ་མིན།

དེ་སྐད་དུ་རྒྱུན་སྒྲུག་པོའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། རས་རྣམས་སྤྱོད་ཚོགས་ཀྱན་གྱི་གཞི། བདེ་གཤེགས་
སྤྱོད་པོ་དགོ་བའང་དེ། ཀྱན་གཞི་དེ་ལ་སྤྱོད་པོའི་སྒྲུས། རས་རས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱོན་པར་མཛོད། ཅིས་
ཅིས་གསུངས་ལ། ཚོས་མདོན་པ་ལས། དོན་དམ་པའི་དགོ་བ་གང་ཞེས་ན། དེ་བཞིན་ཉིད་དོ།^{༡༠} ཅིས་

བཤད་དོ།

འདིས་ནི་ཀུན་གཞི་ཡེ་ཤེས་བསྟན་པ་སྟེ། རྟེན་བཞིན་ཉིད་ཕྱིར་ཡེ་ཤེས་ཁོན་དང་། རྟེན་བར་བཤད་པས་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་མིན། ཀུན་གཞི་དང་ནི་བདེ་གཤེགས་སྟོང་པོར་བསྟན། མངོན་པར་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི། རྒྱུར་གསུངས་འདུས་མ་བྱས་སུ་འདེད་པའི་ཕྱིར། རྟོན་དམ་འགོག་པའི་བདེན་པ་བདེན་གཅིག་སྟེ། རྟོན་མེད་མིན་ཅིང་ཀུན་རྫོང་ལས་འདས་པའོ། གཞན་སྟོང་ཉིད་ནི་གཅིག་གིས་ཅིག་ཤོས་སྟོང་། རྟེན་ཕྱིར་སྟོང་ཉིད་ཐ་གཤེགས་སྟོང་ན། མངོན་ལས་སྟོང་ཉིད་རྣམ་པ་བདུན་དུ་གསུངས། མཚན་ཉིད་སྟོང་དང་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་སྟོང་། སྲིད་པའི་སྟོང་ཉིད་མི་སྲིད་སྟོང་ཉིད་དང་། བརྗོད་དུ་མེད་པའི་སྟོང་ཉིད་ཞེས་པ་དང་། འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དོན་དམ་སྟོང་ཆེན་དང་། གཅིག་གིས་གཅིག་སྟོང་སྟོང་པ་བདུན་པའོ། རྟོན་རྣམས་རང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་དང་། དངོས་རྣམས་རང་བཞིན་སྟོང་པས་སྟོང་པ་དང་། ཡུང་པོ་བདག་གིས་སྟོང་དང་ཡུང་པོ་སོགས། ཡུང་འདས་ཀྱིས་སྟོང་ཀུན་བརྟགས་ལོ་བོས་སྟོང་། རྟོན་དམ་ཡེ་ཤེས་ལྷ་ཉེས་བག་ཆགས་ཀྱི། སྟོང་དང་དངོས་པོ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་ནི། གཅིག་གཅིག་སྟོང་པ་རྣམས་ལ་རིམ་བཞིན་བཤད། དྲུག་པ་མཚོག་སྟེ་བདུན་པ་ཐ་མ་ཡིན། གང་ཟག་བདག་མེད་རྟག་ཏུ་གཞན་སྟོང་སྟེ། རྟོན་ཀྱང་ཐ་གཤེགས་སྟོང་ཉིད་མིན་པ་བཞིན། རྟེན་བཞིན་ཉིད་དང་ཆོས་སྤྱུ་ལམ་བདེན་གསུམ། རྟོན་དམ་ཞེས་བཤད་འགྱུར་མེད་ཡོངས་གྲུབ་ནི། འདུས་མ་བྱས་དང་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན། ཤེར་ཕྱིན་ལྷ་བརྒྱུ་པར་ཡང་སྟོང་ཉིད་གསུམ། མཚན་ཉིད་གསུམ་ཡང་གསུངས་ཕྱིར་ཡིད་ཆེས་བྱ། ཅིས་པ་ནི་རང་ལུགས་ཀྱི་འཐད་པ་ཅུང་ཟད་ཉེ་བར་བསྟན་པའོ།

འདིར་ནི་གཞན་སྟོང་སྤྱི་ལ་གྲོལ་བ་དག་ལུང་རིགས་དང་བཅས་དྲང་པོས་རྣམ་པར་དབྱེད། གཞན་དུ་ཞིབ་མོར་དབྱེད་པ་ནི་སྟོང་དང་། རང་ལུགས་རྣམས་ནི་གཞུང་དུ་ཤེས་པར་བྱ། གཅིག་དང་དུ་བྲལ་རིགས་པའི་རྩ་བ་ཡང་། འདུས་བྱས་གནས་པ་མེད་པ་ལ་བྱུག་པས། རྟེན་དང་བདག་འགོག་ཅི་རིགས་རྒྱན་ན་གསལ། ཉི་ཤུ་པ་དུ་ཕྱི་དོན་འགོག་པ་བསྟན། རང་ལུགས་དབུས་མཐའ་རྣམ་འབྱེད་གཙོར་གྱུར་པའི། རྣལ་འབྱོར་སྟོན་གཞུང་ཀུན་ན་གསལ་བར་བཞུགས། རིགས་པ་རྒྱས་པ་བསྟན་འཆོས་རྒྱས་པར་གསལ། འདི་ཀུན་དབུ་མའི་གཞུང་ལུགས་ལྷ་མེད་པའོ། མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཡང་ཡང་བཤད་མོད་ཀྱང་། གཞུང་ལུགས་ཆེན་པོའི་དབང་དུ་འཐོར་བས་ན། ཉེར་འཁོག་བར་སྤྲོ་བ་

འགའ་ཞིག་བཤད། །རིགས་པ་གསར་བ་དུ་མའང་རྣམ་པར་སྒྲེལ། །ཐེག་པ་ཆེ་ཚུ་ལ་བྱུན་མོང་མིན་པ་
འདི། །སེམས་ཙམ་ཡིན་འདོད་གྲགས་ངན་སྤང་བྱིར་དང་། །བྱད་པར་ལུང་ཙམ་སྒྲུབས་གྱུར་ཡིན་ཟེར་
བ། །དེ་དག་འཛམས་པའི་རིགས་པ་འདི་ཉིད་སྒྱུར། །ད་དུང་དབྱད་པ་སྤྲོ་མོ་གྲངས་མེད་བ། །སྒྲོ་བ་རྒྱས་
མོད་འགོ་བས་རྟོགས་དཀར་འགྱུར། །གལ་ཏེ་གཞན་ལ་པན་ཐོགས་རྒྱས་མེད་ན། །དགོས་པ་དང་བྲལ་
དེ་བྱིར་འདིར་མ་བྱིས།།

འདིར་བཤད་དགེ་བས་མཐའ་ཡས་སེམས་ཙན་རྣམས། །ཐེག་མཆོག་དམ་པའི་ཆོས་འདིར་
ཡོངས་ཞུགས་ཏེ། །ཀུན་མཁྱེན་རྒྱལ་བའི་གོ་འཕང་ལྷུང་ཐོབ་ཅིང་། །ཟག་མེད་ཆོས་ཀྱི་དགའ་བ་ལ་སྦྱོད་
ཤོག།

ཅེས་པ་གཞན་སྟོང་དབུ་མའི་རྒྱན་ཅེས་པའི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པས། །རྒྱལ་ཁམས་པ་རྒྱ་ར་རྒྱ་ཐས་བཞོད་
བ་སྟེ། །རང་ལོ་སྐུ་ཕྱུ་པ་ལ་ལོ་ནང་གི་རི་བོད་དུ་འོ། །དགེ་ལེགས་འཕེལ། །ཆོགས་བཅད་གསར་བ་བརྒྱ་དང་བདུན་
ཡོད་དོ། ། །

༡༡༡། །ལྷ་མགུར་ཨ་མ་ངོ་ཤེས་བཞུགས་སོ།།

ལྷ་མ་རྒྱ་ལོ་ལ་པེ་ཏོ་རྩེ།

༡༡༡། །ཟབ་མོ་རྟེན་འབྲུང་གི་དེ་ཉིད་ངོ་མཚར། །རི་བཞིན་རྩེན་པ་རུ་སྟོན་པའི་སྒྲུ་མ། །བཀའ་བྲིན་འཁོར་མེད་དེ་སྟོང་དབུས་བཞུགས་ཤིག། །ཁང་བྲན་ཐོལ་བྱུང་གི་ཚིག་གསུམ་སྒྲེལ།།[༡]

ཨ་མ་རྒྱ་མོ་དེ་ཡུན་རིང་སྟོར་བའི། །བྲུ་ཆུང་སྟོན་པ་ང་རི་ཞིག་ལྷ་རྟེ། །ཨ་མ་བྲིན་ཅན་དེ་ལྷན་ཅིག་འདུག་པ། །ངོ་མ་ཤེས་པ་དེ་ཤེས་ལ་ཁད་སྒྲུང་ངོ་[༢] །རྩོ་རྟེན་འབྲུང་དེས་སྒྲིག་ཏུ་བསྟན་པས། །ཡིན་ཡིན་མིན་མིན་དེ་ཨེ་ཡིན་སྒྲུ་མོ། །གཟུང་འཛིན་སྒྲ་ཚོགས་འདི་ཨ་མའི་འདྲུམ་བག །སྟེ་འཆི་འཕོ་འགྱུར་འདི་ཨ་མའི་བརྟུན་ཚིག་[༣] །བསྐྱེད་མེད་ཨ་མ་ཡིས་ཁོ་བོ་བསྐྱེས་སོ། །རྩོ་རྟེན་འབྲུང་དེས་སྟོབ་པར་རེའོ། །རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན་ཨ་མ་རྒྱ་མོ། །ཁོ་ནའི་བྲིན་གྱིས་ནི་གྲོལ་བར་རེ་སྟེ།།[༤] །གཟུང་འཛིན་འདི་ཉིད་གོ་འདི་ལྷ་རྩེ་ཡིན་ན། །དུས་གསུམ་རྒྱལ་བས་ཀྱང་སྟོབ་ཐབས་མི་འདུག །འགྱུར་བ་སྒྲ་ཚོགས་འདི་འགྱུར་མེད་ཨ་མའི། །རྣམ་འགྱུར་ཡིན་པས་ན་གྲོལ་རྒྱུ་འདུག་གོ།[༥] །ཅིར་ཡང་མ་གྲུབ་པའི་བརྟུན་མེད་ཨ་མའི། །ཅིར་ཡང་བརྟུན་བཞི་ལྷ་མ་པར་བརྟེན་ཅུར་བརྟེན། །འདི་ག་ཙམ་ཞིག་ལ་གོ་རྒྱུ་འདུག་གོ།[༦] །ལ་རྒྱན་བཙལ་བས་ནི་མ་རྟེན་པ་དེ། །མ་རྒྱན་རྟེན་པ་ཁོ་ཡིན་པར་འདུག་པས།^༡ །ཨ་མའི་པང་ནས་ནི་ལ་རྒྱན་རྟེན་པས། །ལ་མ་བྲིན་ཅན་གྱིས་བྱང་སྟོབ་སྐྱད།[༧] །གཅིག་མིན་གཞན་མིན་གྱི་ཨ་མའི་བཞིན་རས། །རྩོ་རྟེན་འབྲུང་གི་མེ་ལོང་ནང་ན།^༢ །ཟིན་པ་མེད་རྒྱལ་གྱིས་ཡོད་ཡོད་འདྲ་སྟེ། །སྟོན་པ་ང་འདས་ནི་རྟོག་དབྱེད་མ་ཞུགས།[༨] །ཁྲུ་སྐྱབ་ལྷ་གསུམ་གྱིས་ཞལ་ཆེམས་རྒྱུང་བསྐྱར། །འཇམ་དཔལ་སྟོང་པོ་ཡིས་བྱ་ཅིག་བཏང་བས། །ཐག་རིང་འཆོལ་བཞི་དཀའ་ལས་བཞོལ་ནས། །ལྷན་ཅིག་གནས་པ་ཡི་མ་རྒྱན་མཐོང་རེ།།[༩]

ད་ལྷ་རང་རེ་ཡི་སྟོ་གསལ་འགའ་ཞིག །རྒྱགས་ཐུབ་བདེན་གྲུབ་སོགས་བརྟུན་ལ་ཞེན་པས། །སྒྲུང་བ་ཡིངས་ཡིངས་འདི་རང་སོར་བཞག་ནས། །དགག་རྒྱུ་རུ་ཅན་ཞིག་འཆོལ་བར་སྒྲུང་སྟེ།།[༡༠] །སྟོབ་བྲལ་ཨ་མ་ཡི་བཞིན་རས་དེ་ན། །ལང་ལང་ཡིང་ཡིང་འདི་ཡོད་སྐད་མི་འདུག །གནད་འགགས་མ་ཡིགས་པའི་བཤད་བཤད་མང་ཀྱང་། །ཨ་མ་རྒྱ་མོ་དེ་གྲོས་དོགས་འདུག་གོ།[༡༡] །ཡོད་ཞིག་ཡོད་

མོད་ཀྱང་ད་ལྟའི་འདི་འདྲའི། རྩོད་རྩོད་འགལ་འདྲ་ཅན་ཡིན་ཆོད་མི་སྣང་། །པ་མ་མཛོལ་གཙུགས་ཀྱི་
འབྲལ་མེད་བག་ཐེབས། །འཇམ་འཇམ་སྦྱིད་སྦྱིད་ཞིག་ཡིན་པར་སྣང་ངོ་། [༡༩] །བྱེ་མདོ་རྣམ་རིག་དང་
ཤར་གསུམ་མཁན་པོས། །ཨ་མ་གྲུང་ཆེན་གྱི་ཐལ་དཀར་གཟུགས་ལ། །བེམ་པོ་འཇུམ་རིས་ཀྱི་རྒྱ་སྟག་
ཁ་བོ། །འཛིན་པ་གྲུང་མེད་ཀྱི་སྤྱུ་སྦྱོན་པ། [༢༠] །གཉིས་མེད་ཚུགས་བྱལ་གྱི་དོམ་བྱ་རར་མའི། །ཐ་
སྟངས་སྟེ་ཆོགས་ཞིག་འདོགས་པར་བྱེད་ཀྱང་། །ཨ་མ་རྒན་མོ་དེ་སྟོར་ནས་འདུག་གོ། [༢༡] །ས་རྩིང་ཀར་
འབྲལ་གི་མཁས་བྱལ་མང་པོས། །གསལ་སྟོང་འཛིན་མེད་ཀྱི་རང་གི་རིག་པ། །ཀ་དག་ལྟན་བྱལ་གྱི་ཀྱན་
བཟང་རང་ཞལ། །མ་བཅོས་ལྟན་སྦྱེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ། [༢༢] །ཡོད་མིན་མེད་མིན་གྱི་ཁས་སྤང་བྲལ་
སོགས། །སྟེ་ཆོགས་ཐ་སྟངས་ཀྱི་ཞལ་པོ་སྦྱོག་ཀྱང་། །གཤིས་ལུགས་ཐིགས་པོ་ཞིག་ཡིན་ན་ལེགས་ཏེ།
མཇུབ་མོ་འཇུགས་ས་དེ་ཅི་ཞིག་ཡིན་ཨ། [༢༣]

ཕྱི་དོན་མ་བཤུག་པས་སྒོ་ཚུབས་མི་དགོས། །དོན་སྒྲིལ་ཕྱི་གཉིས་རྣམས་དགུས་དགུས་མཛོད་
ཅིག །རང་རིག་མ་ཡིན་ཀྱང་ཆོད་གཞལ་འཐད་པས། །རྣམ་རིག་སྒྲིལ་བ་ཀྱང་དགུས་དགུས་མཛོད་
ཅིག [༢༤] །རང་མཚན་མ་བྱལ་ཀྱང་རྟེན་འབྲེལ་འདྲ་བས། །ཤར་གསུམ་མཁན་པོ་ཀྱན་དགུས་དགུས་
མཛོད་ཅིག །གསལ་སྟོང་མི་འགལ་བས་བཟུང་ཀྱང་ཆོག་གི་ །སྟོབ་བཤད་རྒྱུད་འཛིན་རྣམས་དོགས་རྒྱུ་
མི་དགོས། [༢༥] །ཀ་ནས་དག་ན་ཡང་བཟང་ངན་འཐད་པས། །རིག་འཛིན་ཞིག་པོ་རྣམས་བཟང་ཞེན་
མི་དགོས། །བཅོས་ནས་བསྒྲེལ་ན་ཡང་ལྟན་སྦྱེས་འཆར་བས། །རྟོག་ལྟན་རྒྱན་པོ་རྣམས་ལུ་ཚུགས་མི་
དགོས། [༢༦] །ཡོད་མེད་སྦྱོར་བྲལ་ལྷོ་དེ་ཁས་སྤང་ཆོག་པས། །རྟོག་གི་མགོ་མཐེགས་རྣམས་ཆབ་ཚུབ་
མ་བྱེད། །འོན་ཀྱང་གཞུང་ལུགས་ལ་སྦྱངས་པ་རྒྱུད་རྣམས། །ཐ་སྟངས་སྟེ་ཆོད་ཞིག་མ་མཐེན་ཡིན་
སྟེ། [༢༧]

ཁོ་བོ་བྱེད་ཅག་ལ་མི་གྲུས་མ་ལགས། །ཐོག་ཐུག་བྱུང་ན་ནི་བཟོད་པར་མཛོད་ཅིག [༢༨] །ཁོ་
བོ་ཀྱན་ཤེས་ཀྱི་ཤད་“པོ་མིན་ཡང་། །པ་མེས་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་རྟ་པོ་བཟང་པོ། །རྟག་སྦྱོར་གྲུས་སྦྱོར་
གྱིས་བཞེན་ཚུལ་མཁས་པས། །གཅིག་རྟུགས་འཕྲང་ལས་ནི་ཐར་བར་རེའོ། [༢༩] །འཚོལ་དགོས་མི་
འདུག་སྟེ་འཚོལ་མཁན་རང་ཡིན། །བདེན་པར་མི་ཞེན་ཏེ་བརྟུན་པ་ཉིད་ཡིན། །བརྟུན་པ་མི་བདོག་སྟེ་
བདེན་པ་རང་ཡིན། །ཆད་མིན་རྟག་མིན་ལ་ངལ་གསོས་ཆོག་གོ། [༣༠] །ཨ་མ་མ་མཐོང་ཀྱང་མིང་ཅམ་
ཞིག་གིས། །པ་མ་དྲིན་ཅན་དེ་ཡུན་རིང་སྟོར་བ། །གན་ན་ལྷོ་ལ་བཞེན་འཕྲད་པར་སྣང་གི། །ཁྱུ་

རྒྱལ་ཡལ་སྐས་དེ་བཀའ་བྲིན་ཆེའོ།^[༡༥] །སྒོ་བཟང་གྲགས་པ་དེ་བཀའ་བྲིན་ཆེའོ། །བྲིན་ཅན་སྒྲ་མ་དེ་
བཀའ་བྲིན་ཆེའོ། །བཀའ་བྲིན་གཞོ་ཐབས་སུ་ཨ་མ་མཆོད་དོ།^[༡༦] །སྐྱེ་མེད་བརྗོད་བྲལ་གྱི་ཨ་མ་ཀན་
མོས། །རིག་པའི་བུ་རྒྱུད་དང་ལྷན་ཅིག་འདྲོམ་ནས། །ཀྲན་བཟང་སྦྱོད་པ་ཡི་དགའ་སྟོན་ཆེན་པོས། །མ་
ཀན་འགོ་བ་ཀྲན་གཏན་བདེར་འཁྲིད་དོ།^[༡༧]

ཨ་མ་ལ་རོལ་པའི་དོ་རྩེ། །ཨ་འོ་ལ་སྦྱིད་པའི་རྒྱུད་བོས།^༡ །འོ་ན་ལ་འདི་བྱ་བརྒྱུད་ནས། །ཨ་
རྟོ་ཡ་དགོན་མཆོག་མཆོད་དོ།

ཅེས་ཨ་མ་རོ་གེས་ཀྱི་བརྒྱན་ཆོག་བྲག་ཆའི་སྒྲ་དབྱངས་འདི་ཡང་དབྱུ་མ་ཆེན་པོ་ལ་ལྷག་པར་མོས་པའི་
ལྷ་དང་སྒྲ་རོལ་པའི་དོ་རྩེས་སྒྲུལ་པའི་གནས་མཆོག་རོ་བོ་ཅེ་ལྷ་ར་སྒྲུས་པའི་ཡི་གེ་པ་ནི་དགེ་སྦྱོང་དགེ་ལེགས་ནམ་
མཁའོ། ། །

༡༡༡། །གཞན་སྟོང་དབུ་མ་ཆེན་པོའི་ལྷ་ཁྱིད་དོ་རྩེ་ལྷ་བ་
དྲི་མ་མེད་པའི་འོད་ཟེར།

གོང་སྐུལ་སློབ་གྲྭ་མཐའ་ཡས།

༡༡༡། །མཐར་ཐུག་ཕྱིར་མི་ཐོག་པའི་ཆོས། །སྟོན་དང་བསྟན་པ་འཛིན་མཛད་ནུམས། །སྟིང་གི་ཐིག་
ལེར་བཀོད་ནས་འདིར། །དབུ་མའི་ལྷ་ཁྱིད་ཉུང་བསྐྱེས་འབྲི།

དེ་ལ་གང་ནས་བྱུང་བའི་ཁུངས་དང་། །ལྷ་ཁྱིད་དངོས། །ཡན་ཡོན་བཤད་པ། །བརྒྱད་པ་དང་
བཞིའོ། །དང་པོ་ལའང་སྦྱི་དང་། །བྱད་པར་གཉིས་ལས།

དང་པོ་ནི། །སྦྱར་རྒྱལ་བའི་བཀའ་ལ་བསྐྱེད་བའམ་མི་བདེན་པ་ཞིག་ཡོད་ནས་དྲང་ངེས་ཀྱི་རྣམ་
པར་བཞག་པ་མ་ཡིན་ཡང་། །བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བའི་ཡུལ་ལ་འཇུག་མི་རྣམས་པ་དང་རྣམས་པའི་གང་ཟག་
གི་སློབ་ཀྱི་ལ་བརྟེན་ནས་བྱིས་པ་ལ་ཟས་སྟོན་པའི་ཚུལ་གྱིས་བཀའ་ལའོར་ལོ་དང་པོས་ལའོར་བ་ལས་
ངེས་པར་འབྱུང་། །བར་པས་མཚན་འཛིན་ཞིག་ །མཐའ་མས་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་ཡོད་མེད་ཡིན་མིན་
སོགས་ལེགས་པར་བྱེ་བས། །དང་པོ་དྲང་དོན། །བར་པ་དྲང་ངེས་འདྲེས་པ། །མཐའ་མ་ངེས་དོན་སྤྱི་མེད་
དུ་མདོ་སྡེ་དགོངས་པ་ངེས་འབྲེལ་ལུང་གིས་གྲུབ་པ་སོགས་རྒྱལ་བ་སྤྲུལ་བཅས་ཀྱིས་རྣམ་པར་བཞག་
པ་ལས་འགོངས་མི་རྣམས་པ་མ་ཟད། །ཟབ་མོའི་དོན་རིམ་པར་གསལ་ཞིང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་མདོན་
སུམ་གྱིས་ཀྱང་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཐོ། །འོན་ཀྱང་མེད་པ་ལ་མེད་ཅེས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྤང་ཚུལ་བར་པས་བསྟན་
ཅིང་། །ཡོད་པ་ལ་ཡོད་ཅེས་དོན་དམ་ཀྱི་སྤང་ཚུལ་མཐའ་མས་བསྟན་པས། །བར་མཐའ་གཉིས་དང་དེ་
དག་གི་སྟོལ་འབྲེད་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་གཉིས་ཀྱང་དགོངས་པའི་འབབ་སྟེགས་གཅིག་པར་ཤུལ་བ་སོགས་
བཞེད། །དེ་ལ་ལའོར་ལོ་མཐའ་མ་ངེས་དོན་སྟིང་པོའི་མདོ་སྡེ་ཉི་ཤུ། །བུམས་ཆོས་སྡེ་ལྔ། །སྤྱོ་ཐོགས་ཡབ་
སྤྲུལ་གྱི་གཞུང་ལུགས་ལ་བརྟེན་ལོ་ལྷ་བ་གཟུ་བཙན་རྣམ་གཉིས་ནས་བཟུང་ད་ལྷའི་བར་དུ་བོད་ཀྱི་ཡུལ་
འདིར་ཡང་གཞན་སྟོང་དབུ་མར་གྲགས་པའི་འཆད་ཉན་སྟོལ་ཀ་ཅི་རིགས་པར་བྱུང་བ་ལས། །ཤིང་རྟའི་
སྟོལ་འབྲེད་ཆེན་པོ་ནི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་རང་བྱུང་དོ་རྩེ། །ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་པ། །ཀུན་མཁྱེན་དྲི་མེད་
འོད་ཟེར་དང་གསུམ་པོ་ཡིན་ལ། །རྩེ་བདུན་པ། །ཟི་ལུང་པཎ་ཆེན། །ཏཱ་ར་ནུ་ཐ། །བསྟན་པའི་ཉིན་ཕྱེད་
སོགས་འཕགས་པའི་ས་ལ་ངེས་པར་བཞུགས་ཤིང་བསྟན་པ་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན་ཕྱོགས་

རེར་མ་ལྷུང་བའི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུབ་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཉན་བཤད་སྒོམ་གསུམ་གྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་ཅིང་དེ་
དག་གི་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་འདིའི་རྒྱབ་བརྟེན་ཏུ་བྱོན་ནོ། །དེར་མ་ཟད་ཐོས་བསམ་སྒོམ་པ་བྱུང་
འབྲེལ་གྱིས་གནས་ལུ་གས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་གཟིགས་པའི་སྐྱེ་འཕགས་རྣམས་ཀྱི་མཐར་ཐུག་
དགོངས་པ་ནི་འདི་ཁོ་ནར་འབབ་དགོས་སོ།།

གཉིས་པ་བྱང་པར་ཟབ་མོའི་ལྷ་བྱིད་ནི། རྒྱུད་སྤྱུ་མའི་དགོངས་དོན་མངའ་བདག་མི་ཏྲེ་པས་
ཅུལ་དུ་བཏོན་ཏེ་དབུས་ཀྱི་ཀ་ཆེན་རིན་ཆེན་རྩོམ་རྩལ་། ཁ་ཆེས་རྩལ་ལྡན་སོགས་སུ་བརྒྱུད་པ་ལྷ་བྱིད་ཐུན་
མོང་བའི་ལུགས་དང་། དྱིན་རྒྱབས་འཕོ་བའི་དབང་བསྐྱར་གྱི་ལམ་ནས་རྩོམ་རྩལ་ལྡན་གྱི་བྲག་པ་ལ་བསྐྱེལ་
བ་བཀའ་བརྒྱུད་ཡོངས་ལ་གྲགས་པའི་མདོ་སྒྲགས་བྱུང་འདུག་གི་ཕྱག་ཆེན་ཐུན་མོང་མེན་པ་དང་གཉིས་
ཡོད་པའི་རྒྱ་མ་ནི་འདིར་འཆད་པར་བྱ་བ་ཉིད་དོ།།

གཉིས་པ་ལྷ་བྱིད་དངོས་ལའང་མདོ་ལུགས་རང་རྟེན་དང་། དེ་སྒྲགས་ལུགས་ཟབ་མོ་དང་
འབྲེལ་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལའང་གོ་བར་བྱ་བ་དང་། དེ་ཉམས་སུ་སྤངས་པའི་ཚུལ་གཉིས་ལས།

དང་པོ་ནི། རྒྱ་འབྲས་བསྐྱེད་པ་མེད་པ་ལ་ཡིད་ཆེས་པ་འཛིག་ཏེན་པའི་ཡང་དག་ལྷ་བར་
གསུངས་པ་དེ་གཞིར་བཞག་པའི་སྤྱིང་། ཁམས་གསུམ་ལས་འདའ་བར་བྱེད་པ་ཟབ་མོའི་ལྷ་བ་ཕྱིན་ཅི་
མ་ལོག་པ་ཞིག་ལ་བརྟེན་དགོས་ཤིང་། དེའང་ཉན་ཐོས་པས་གང་ཟག་བདག་མེད། རང་རྒྱལ་བས་
གཟུང་བ་བདེན་མེད། རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་བས་གཉིས་སྦྱོང་ཡེ་ཤེས། དབུ་མ་ཐུན་མོང་བས་ཆོས་ཀྱན་རང་
རང་གི་ངོ་བོས་སྦྱོང་བར་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་དོན་བསྒོམ་པས་ཉམས་སུ་བྱོང་བ་ཡིན་ཡང་། མེས་དང་།
འདུ་ཤེས། ལྷ་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གསུམ་གྱིས་ཀྱན་ནས་དགྱིས་པས་གཉིས་མེད་ཡེ་ཤེས་གཏན་ལ་ཕབ་པ་
པར་སངས་རྒྱས་དང་ས་ཐག་རིང་བའོ།།

འོ་ན་གཉིས་མེད་ཡེ་ཤེས་དེ་སུ་ཞིག་གིས་ཉམས་སུ་བྱོང་ཞེ་ན། མཚན་ཉིད་པ་འཕགས་པའི་
ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གཟིགས་ཤིང་། རྩིས་མཐུན་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ཐོས་བསམ་སྒོམ་པ་ཐུན་མེན་གྱི་རྒྱུད་རྒྱུངས་
པ་རྣམས་ཀྱིས་སོ། །ཕྱི་མ་དེ་ལའང་གཉིས་ཏེ། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྤྱོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཟུགས་ནས་རྣམ་
མཁྱེན་བར་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རི་བོང་གི་རྩ་དང་མོ་གཤམ་གྱི་བུ་ལྷར་གནས་ལུ་གས་ལ་ཅི་འད་མི་
དམིགས་ཤིང་གང་དུ་འང་མ་གྲུབ་པའི་སྦྱོང་ཉིད་དེ། ཏེན་འབྲེལ་དུ་སྤངས་པ་མ་འགག་པར་ཤར་བ་དབུ་
མའི་རིགས་ཆེན་ལྡན་ཐག་ཆོད་པར་བྱས་ཏེ། དངོས་གཞིའི་གཙུབ་ཤིང་དང་གཙུབ་གཏན་གཉིས་ཀའང་

མེས་བསྐྱེད་པ་ནས་མཐར་མེ་ཉིད་རང་ཡལ་དུ་སོང་བ་ལྟར་ཞེན་རྟོག་སོར་རྟོག་གིས་འཇལ་བེན་ནས་སོ་
 སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཉིད་ཀྱང་དམིགས་མེད་དུ་འཛོག་སྟེ། ཅིར་ཡང་མི་སེམས། གང་དུ་འང་ཡིད་ལ་
 མི་བྱེད་པར་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་རང་དུ་མི་བསྒྲོམ་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྒྲོམ་པ་ན་རིན་
 ཆེན་སྒྲོན་མ་ལ་སོགས་པའི་ཞི་ལྷག་ཟུང་འཇུག་གི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་མང་པོ་སྟེས་པའི་ཆེ། རྣམ་པར་
 དག་པའི་ལུང་དང་མན་ངག་གིས་ངོ་ལེགས་པར་འཕྲོད་ན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་འཛིན་སྐྱངས་དག་ནས་ཤེས་
 རབ་ན་འཕར་ཏེ་བྱུང་མོང་མེན་པའི་དབུ་མ་ཆེན་པོའི་ལྷ་བརྟོགས་པར་འགྱུར་རོ།

འོན་ཀྱང་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་ཆོགས་དམ་པའི་ལེའུལ་ས། ཉིང་དེ་འཛིན་ཀྱང་རབ་བརྟན་ལ། །དེ་
 ལ་མངོན་པར་ཞེན་བྱེད་ན། །བྱིས་པ་ཉེར་སྦྱོད་པ་ཞེས་བྱ། །ཁྱ་ངན་འདས་པ་ཐོབ་མི་འགྱུར། ། ཞེས་
 གསུངས་པས། རྟོག་དཔྱད་ཀྱི་སྒྲོང་ཉམས་ལ་ཆོས་ཉིད་དུ་སྒྲོམ་པ་ཁ་ཅིག་གིས་དབུ་མ་ཆེན་པོ་ནི་དེད་ཁོ་
 བ་ལྟར་ཡིན་གྱི་གཞན་ཐམས་ཅད་ནོར་བུའི་ཞེས་ལམ་ཤོར་དང་། ཁ་ཅིག་རང་གི་ངོ་བོ་སྒྲོ་འདས་སུ་མ་
 གོ་ལ་བར་སྟེ་འགག་གུངས་སུ་འདེབས་པ་ལ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོར་འཇུག་ཏེ་སྦྱོང་བ་བརྟན་པའི་གཤིས་ཤོར་
 བ་གཉིས་མིང་གི་རྣམ་དཔྱད་ཆེ་ཆུང་མ་གཏོགས་ཁམས་གསུམ་ལས་འཕགས་མི་རྣམས་པར་མཚུངས་
 པས། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲོར་འཇུག་པ་ལ་ལུང་རིགས་མན་ངག་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་
 གོ་སྦྱོང་རྟོགས་པ་རྩོམ་འཕྲོད་པས་ཀྱན་དང་མི་འགལ་ལ་ཀྱན་ལས་འཕགས་པའི་ལྷ་སྒྲོམ་སྦྱོད་པ་གནད་
 དུ་ཁེལ་བ་དགོས་སོ།

རྣལ་འབྱོར་སྦྱོད་པ་བྱམས་ཆོས་ལ་བརྟེན་པ་དག་གིས་ནི་བཀའ་འཁོར་ལོ་བར་པའི་གཞུང་
 ལུགས་དགོངས་འགྲེལ་བཅས་པས་ཆོས་ཅན་འཇུག་སྣང་གྲོ་བུར་བའི་སྦྱོས་པ་གཅོད་པ་སྟོན་དུ་སོང་ན་
 མཆོག་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཙམ་སྦྱོས་པས་མི་ཕྱོགས་ན། བྱམས་ཆོས་ལྷ་འཕྲུལ་རྒྱ་མ་ཙམ་ལ་ནི་ངེས་པར་
 སྦྱོང་དགོས་ལ། དེ་འང་མི་རྣམས་ན། རི་སྐད་དུ། སེམས་ལས་གཞན་དུ་མེད་པ་སྒྲོས་རིག་ནས། །དེ་ནས་
 སེམས་ཀྱང་མེད་པ་ཉིད་རྟོགས་ཏེ། །སྒོ་དང་ལྷན་པས་གཉིས་པོ་མེད་རིག་ནས། །དེ་མི་ལྷན་པ་ཆོས་ཀྱི་
 དབྱིངས་ལ་གནས། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་རང་སེམས་མ་རིག་པའི་ཆ་གྲོ་བུར་
 དྲི་མ་ལ་བརྟེན་ནས་མ་བརྟགས་མ་དབྱེད་པའི་ངོར་མི་ལམ་གྱི་འཇུག་པ་ལྟར་སྒྲོ་ཆོགས་སུ་སྣང་ཡང་།
 དབྱེད་ན་ཅིར་ཡང་མ་གྲུབ་པར་རང་རང་གི་ངོ་བོས་སྦྱོང་པའི་ཕྱིར། སྣང་བ་ཐམས་ཅད་ནི་སེམས་ཁོ་ནའི་
 ཆོ་འཇུག་ཡིན་པས་ཕྱི་དོན་ལྟར་ཤར་བའི་གཟུང་བ་སྣང་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་ཚུན་དགི་སྟེ་བ་ལྟ་བུ་ཀྱན་

རྫོག་བདེན་པའི་གནས་ལུགས་དང་། འཛིན་པའི་སེམས་ཀྱང་མྱེན་ནང་གང་དུ་འང་མི་གནས་ཤིང་
 དབྱིབས་ཁ་དོག་དངོས་པོར་མ་གྱུབ་ལ། མེད་པ་ལ་ཡོད་པ་ལྟར་འབྲུལ་བའི་བདག་འཛིན་གྱི་རྒྱན་ལས་
 བྱུང་བའི་ཚོགས་བརྒྱད་ཆ་དང་བཅས་པ་ནམ་མཁའ་མེ་ཏོག་ལྟར་གདོད་ནས་སྟོང་ཡང་། གཟུང་འཛིན་
 གཉིས་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་སངས་རྒྱུས་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་བར་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་བའི་ཚོས་ཉིད་བདེ་
 གཤེགས་སྟིང་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ། གློ་བུར་དྲི་མས་གདོད་ནས་གོས་མ་མྱོང་བ། དོན་དམ་
 བདེན་པའི་གནས་ལུགས་དེ་ཉིད་ཡང་དག་པར་ངོ་ཤེས་ནས་དེའི་རང་དབྱུང་ཉམ་པར་འཛིན་པ་ནི་བྱམས་
 ཚོས་གྱི་དགོངས་པ་སྟེ། དབྱད་པ་དེ་ཙམ་ནི་ངེས་པར་སྟོན་དུ་འགོ་དགོས་ཏེ་མཐའ་བྲལ་དུ་གཏན་ལ་
 སྐབ་ནས་བྱུང་འཇུག་དུ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ཞེས་བྱ་བ་གནས་ལུགས་གཏུག་མ་རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་སུ་
 གནས། སྟོང་ལུགས་སྟོས་པའི་མཐར་འཛིན་པའི་རྟོག་པས་སྟོང་། རྟོགས་ལུགས་སོ་སོ་རང་རིག་པའི་
 ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་རྟོགས་པ་ཞེས་བྱའོ།

གཉིས་པ་ཉམས་ལེན་དངོས་ལ། སྟོན་འགོ། དངོས་གཞི། རྗེས་གསུམ་མོ།

དང་པོ་ནི། དེའང་བདེ་གཤེགས་སྟིང་པོ་ཡིད་བཞིན་གྱི་ལོར་བྱ་ལྟར་དྲི་མ་རགས་པ་དང་སྤྱ་
 བ་དང་ཤིན་ཏུ་སྤྱ་བ་རྣམས་སྟོང་པའི་གོ་རིམ་ལྟར། འཁོར་ལོ་དང་པོ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་ཚོས་གྱི་
 མདོ་བཞིན་བསམ་བསྟོམ་དུ་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་སྟེས་པའི་མཐར་འཛིན། འདུས་པའི་མཐར་འབྲལ།
 བསགས་པའི་མཐར་འཛིན། བསྐྱངས་པའི་མཐར་འགྲལ། འདུས་བྱས་གྱི་ཚོས་འདི་ཐམས་ཅད་རྒྱ་བུར་
 དང་གློག་ལས་ཀྱང་མི་རྟག །ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་ཉེ་བར་ལེན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཁམས་གསུམ་དུ་
 གཟུགས་སོགས་ཕྱང་པོ་ལྷ་ཡིས་འཁོར་ཞིང་ཟག་པ་བྲམ་པར་རྒྱུད་པའི་སྤྱང་མ་ལྟ་བུ་འདི་ནི་སྟག་བསྐྱལ་
 གྱི་རང་བཞིན། སྟག་བསྐྱལ་གྱིས་གཡོས། སྟག་བསྐྱལ་གྱི་རྒྱ་རྒྱུད། གཟུགས་ནས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
 མཁའ་པའི་བར་ཀྱན་རྫོག་གྱི་ཚོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་མ་གྱུབ་པས་སྟོང་ཞིང་། གཟུང་འཛིན་གཉིས་
 གྱི་བདག་མེད་པ་ཚོས་ཐམས་ཅད་གྱིས་སྟོང་པའི་གཞི་འབྲུལ་བ་གློ་བུར་པའི་བྱ་རན་ལས་འདས་པ་
 ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་ཆེན་པོ་ནི་རྟག་བརྟན་ནི་བ་དམ་པའི་སྟམ་དུ་བསམ་ལ། དག་ཏུ། འདུས་བྱས་ཐམས་
 ཅད་ནི་མི་རྟག་པའོ། །ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ནི་སྟག་བསྐྱལ་པའོ། །ཚོས་ཐམས་ཅད་ནི་སྟོང་ཞིང་བདག་
 མེད་པའོ། །བྱ་རན་ལས་འདས་པ་ནི་ནི་པའོ།³ །ཞེས་ཡང་ཡང་བརྗོད། རྒྱུས་པར་ལམ་རིམ་རྣམས་སུ་

འབྲུང་བའི་བྱུན་མོང་གི་སྒྲོན་འགོ་རྣམས་རྒྱུད་ལ་འདྲེ་ངེས་སུ་བྱའོ།།

གཉིས་པ་(དངོས་གཞི)ལའང་གསུམ་སྟེ། དང་པོ་ཐེག་ཆེན་བྱུན་མོང་མིན་པའི་ལམ་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། སྐབས་སུ་འགོ་བཙུག་གི། སེམས་ནི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་ཏེ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་དགོ། །སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཉིང་ལེན་ནི། །མཐའ་དང་མཐའ་མེད་རྣམ་སྐྱངས་པའོ། །བྱི་དོར་བྱས་པས་གསེར་མདོག་དང་། །ས་ལེ་སྐྱམ་དང་ལའར་བ་དག །རི་ལྷ་ར་མཐོང་བ་དེ་བཞིན་དུ། །ཡུང་པོ་རྣམས་ལ་སེམས་ཅན་དང་། །གང་ཟག་མེད་ཅིང་ཡུང་པོ་མེད། །སངས་རྒྱུ་ཡེ་ཤེས་ཟག་མེད་པ། །རྟག་ཏུ་ཞི་བ་རྣམ་བསྟོམ་སྟེ། །དེ་ལ་བདག་ནི་སྐབས་སུ་མཆི། །སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི། །སེམས་ནི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བ། །ཡིད་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་དང་། །བདག་དང་ལྷན་ཅིག་ལྷན་པར་ནི། །སྐྱེ་བའི་མཆོག་གིས་རབ་ཏུ་བསྟན། །དེ་བསལ་བྱ་བྱིར་ལམ་མཆོག་བསྟོམ། །ཞེས་བ་དག་དོན་དྲན་བཞིན་དུ་བརྗོད།

གཉིས་པ་ལའོར་ལོ་བར་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་རྟོག་མེད་སྒྲོས་བྲལ་དུ་མཉམ་པར་བཞག་ནས་ཆོས་ཉིད་ཟབ་མོ་ལ་སྒྲོབ་པ་ནི། །བདེ་བའི་གདན་ལ་ལུས་གནད་དཀྱུས་མཐུན་བཅའ། །མོས་གྲུས་དུང་བ་བསྟོམ། །སྤར་ཐོས་བསམ་གྱིས་ལྷ་བ་གཏན་ལ་ཡབ་ན་ལྷ་བ་དེ་དྲན་པར་བྱས་ལ་མཉམ་པར་བཞག། ཐོས་བསམ་ཚུལ་ལྷན་མེད་ན། །རང་སེམས་འདི་ཅིའི་ངོ་བོར་ཡང་མ་གྲུབ་པར་གཏན་ལ་ཡབ་ནས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་། །ལུས་སྤང་བསམས་ཅད་རང་སེམས་ཀྱི་སྤྱང་ཆ་ལས་གཞན་དུ་མ་གྲུབ་པར་ཐག་བཅད་ནས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་དང་། །དེའང་སེམས་སྤང་དབྱེ་བ་མེད་པ་རྒྱུ་བས་ཚུལས་གཞན་དུ་མེད་པ་ལྷར་གཟུང་འཛིན་ངོ་མཉམ་དུ་གོ་བ་བསྐྱེད་ནས། །ཕྱི་རུ་མི་གཡེང་། །ནང་དུ་མི་གཟུན། །བར་དུ་མི་འཛིན། །ལུང་མ་བསྟན་དང་བཏང་སྟོམས་སུ་མ་ཤོར་བར་ནམ་མཁའ་ལྷ་བྱར་བྱལ་གྱིས་གཞག་པས་མི་སྟོད་པར་འགྱུ་ན་ཆོགས་དུག་གི་སྤྱང་བ་གང་ཤར་སྟོང་བ་ཉིད་ཡིན་པས། །སྤང་བྱང་རེ་དོགས་དགག་རྒྱབ་གང་ཡང་མི་བྱེད་པར་རང་ཞི་རང་གོ་ལ་དུ་སྒྲོང་བ་ན་སེམས་གནས་ཀྱི་རྟགས་རིམ་པར་འབྱུང་། །དེ་ནས་ཁྱིད་གཞུང་རྣམས་ལས་བྱུང་བ་ལྷར་སེམས་འཛོལ་བྱས་པས་རང་བཞིན་གདོད་ནས་སྒྲོས་པ་དང་བྲལ་བ་ལ་ཐག་ཆོད་སྦྱེ་ཞིང་། །གནས་ལུགས་སྒྲོས་བྲལ་དེ་ལ་ངོ་ཤེས་གཅིག་ཤུ་མ་གཏོགས་ལོགས་སུ་བསྟོམ་རྒྱུ་མེད་པས་འབྲལ་མེད་ཀྱི་དྲན་པ་བསྟེན། །དེའང་མ་བཅོས་སོ་མ་དང་གང་ཤར་གཏུག་མར་གསུངས་པས་རང་སེམས་གསལ་སྟོང་འཛིན་མེད་དེ་ཉིད་གནས་འགྱུ་དགའ་སྤྲུག་ཅི་ལྷར་ཤར་བ་དེ་ཀ་

མ་བཅོས་པར་སྐྱོང་བ་ལས། སྤང་བྱ་དང་གཉེན་པོའི་རྩིས་མི་འཛིང་བར་རྟེན་མེད་རིག་པ་སྒོམ་
མེད་དུ་འཛོག་པས་ཐེག་ཆེན་ནི་ལྷག་མཐར་ཕྱིན་པ་འབྱུང་སྟེ། དེ་དག་གི་སྐབས་སུ་ཉམས་ཀྱི་འཆར་སྒོ་
དང་ལམ་གྱི་ཡོན་ཏན་རི་ལྷོ་སྒྲིམ་གྱང་མ་ཆགས་ཤིང་མ་ཞེན་པར་རང་ངོ་ཤེས་པར་བྱ་བ་ནི་གནད་
ཟབ་མོའོ། །དག་ཏུ་ཡང་། གཞི་སྟོང་པ་ཉིད་དོ། །ལམ་མཚན་མ་མེད་པའོ། །འབྲས་བུ་སྟོན་པ་མེད་
པའོ། །ཞེས་བརྗོད་ཅིང་དོན་བྲན་པར་བྱའོ།།

གསུམ་པ་ནི་ལྷག་གི་ཉིང་ངེ་འཛོན་ཅི་རིགས་སྒྲིམ་པ་ན་འཁོར་ལོ་མཐའ་མ་དང་དོ་རྗེ་ཐེག་
པའི་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་ཡོད་མེད་ལ་སོགས་པའི་ཤན་ལེགས་པར་བྱེ་ཞིང་དོ་སྟོན་པ་ནི། གསུང་རབ་
གཞུང་འགྲེལ་རྣམས་ལ་གོ་བ་རགས་རིམ་ཡོད་ན་དེ་ཀུན་འབྲས་ལ། མེད་ན་རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ་
ཙམ་ཞིག་ལུང་འབོགས་པ་དང་། ལྷ་རྟོགས་ཅི་རུས་སུ་བྱས་པས་སེམས་ཀྱི་དོ་བོ་རྣམ་ཀྱུན་མཆོག་ལྷན་
གྱི་སྟོང་པ་ཉིད། རང་བཞིན་གྱིས་འད་གསལ་བ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟིང་པོ། དེ་བཞིན་ཉིད་དང་།
སྟོང་པ་ཉིད་དང་། བྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་དང་ཨ་རྟི་ལ་སོགས་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་དུ་མས་བསྟན་གྱང་འགལ་
འདུ་སྟོན་གྱིས་མ་རེག་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་ནས། རི་རྒྱད་དུ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ཐམས་ཅད་ལས་ནི་སྟོང་
པ་ཉིད་དང་བདག་མེད་པ་སྟོན་ནོ། །སྟོང་པ་ཉིད་དང་བདག་མེད་པའི་དོན་མི་ཤེས་པའི་མི་སྐྱུན་པོ་
རྣམས་ནི་ཉམས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པའི་སྟོན་ལས་གྲོལ་ཏེ། བདེན་པ་གཉིས་དང་རྟོན་པ་བཞི་ལ་བརྟེན་
ནས་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ངེས་དོན་མཐར་ཐུག་པ་རྣམས་དང་རང་གི་ཉམས་སུ་སྦྱང་བྱའི་ཡེ་ཤེས་བད་
འཕྲོད་དེ་ལམ་བསྐོས་པ་དོན་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ།།

དེ་ལྟར་ཀྱུན་བཏགས་སྟོ་བྱར་བའི་སེམས་ཀྱིས་བསྟུས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོན་གྱི་འདུ་
འགོད་ལྟར་སྟོང་ཡང་། ཆོས་ཉིད་བདེ་ཤེགས་སྟིང་པོ་གསལ་རིག་རྒྱན་ཆད་མེད་པ་ཉིད་རང་བྱུང་གི་ཡེ་
ཤེས་སུ་ངོ་འཕྲོད་ནས་ཉམས་སུ་སྤང་བ་ནི། རྒྱབས་སེམས་གོང་ལྟར་བྱ། རྗེ་བཙུན་སྒྲོལ་བའི་མགོན་པོའི་
གསུང་རབ་ལས་བྱུང་བ་ལྟར་སྤྲོ་མ་སངས་རྒྱས་རྗེས་བྲན་བྱུན་གཅིག་བསྒོམ་ལ། མཐར། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་ནི་བསྟན་ཏུ་མེད་པ་སྟེ་དེ་ནི་མིག་གིས་བལྟ་བར་མི་རུས་སོ། །ཆོས་ནི་བརྗོད་དུ་མེད་པ་སྟེ་
དེ་ནི་རྣ་བས་མཉན་པར་མི་རུས་སོ། །དགེ་འདུན་ནི་འདུས་མ་བྱས་པ་སྟེ་དེ་ནི་ལྷས་དང་དག་དང་སེམས་
ཀྱིས་བསྟེན་བཀུར་བྱ་བར་མི་རུས་སོ་ཞེས་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི་འདུས་མ་བྱས་པས་རྟག་
པ་ཞེས་བྱའོ། །ནམ་མཐའ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི་

དེ་བཞིན་གཤེགས་པའོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་འདུས་མ་བྱས་པའོ། །འདུས་མ་བྱས་ནི་རྟག་པའོ། །
རྟག་པ་ནི་ཆོས་སོ། །ཆོས་ནི་དག་འདུན་ནོ། །དག་འདུན་ནི་འདུས་མ་བྱས་པའོ། །འདུས་མ་བྱས་པ་ནི་
རྟག་པའོ་ཞེས་ཡང་ཡང་བརྗོད་པ། དོན་དམ་གྱི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་རྟག་ཏུ་རྩིས་སུ་བྱས་པར་བྱའོ། །

དེ་ནས་ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས། སེམས་ཙམ་ལ་ནི་བརྟེན་ནས་སྟ། བྱི་རོལ་དོན་དུ་མི་
བརྟག་གོ། །སྤང་བ་མེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས། སེམས་ཙམ་ལས་ནི་འདའ་བར་བྱ། ཡང་དག་དམིགས་པ་
ལ་བརྟེན་ནས། སྤང་བ་མེད་ལས་འདའ་བར་བྱ། རྣལ་འབྱོར་སྤང་མེད་ལ་གནས་ན། ཐེག་པ་ཆེན་
པོ་མི་མཐོང་ངོ།^༥ །ཞེས་ཀུན་རྫོབ་འབྲུལ་བ་སེམས་ཙམ་དུ་རྟོགས་པ་དེ་སྤང་མེད་དབུ་མས་གཞིག་ཅིང་།
དེ་ལས་ཀྱང་འདས་ནས་སྤང་བ་ཙམ་དབུ་མས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་མ་རོར་བ་ལ་འཇུག་དགོས།

དེ་ལ་ཡང་དག་པའི་དམིགས་པ་གང་ཞེ་ན། ནམ་མཁས་མ་བྱལ་བའི་འབྲུང་བ་བཞེ་མེད་པ་
ལྟར་སངས་རྒྱས་ཆོས་ཀྱི་སྤྱུ་ས་མ་བྱལ་བའི་ཤེས་བྱ་མེད་པ་དང་། སངས་རྒྱས་དང་། བདག་དང་།
སེམས་ཙན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་བཟང་ངན་ཆེ་ཆུང་མཐོ་དམན་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བ་མེད་
པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་བསྐྱེད་པར་བྱས་པ། ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ཅན། ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་
རང་བཞིན་གནས་པའི་རིགས་སམ་ཁམས་དེ་ཉིད་སྟོག་དབུགས་ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་སྐྱེ་འགོ་ཐམས་ཅད་
ལ་ཡོད་པས་སེམས་ཙན་ཐམས་ཅད་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱིང་པོ་ཅན་ནོ་ཞེས་གསལ་གདབ་པའི་
བྱིར། རྫོགས་སངས་སྤྱི་ནི་འཕྲོ་བྱིར་དང་། །དེ་བཞིན་ཉིད་དབྱེར་མེད་བྱིར་དང་། །རིགས་ཡོད་བྱིར་ན་
ལུས་ཅན་ཀྱུན། །རྟག་ཏུ་སངས་རྒྱས་སྤྱིང་པོ་ཅན།^༦ །ཞེས་བརྗོད། དག་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་སྤྱི། མ་དག་
ཅིང་དག་པ་རྣམས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད། མ་དག་པ་རྣམས་ཀྱི་རིགས་དེ་ཉིད་ཚུལ་འདི་ལྟར་དུ་ཡོད་དེ།
སངས་རྒྱས་པད་ངན་སྤྱང་ཅི་སྤྱང་མ་ལ། །སྤྱན་ལ་སྤྱིང་པོ་མི་གཙང་ནང་ན་གསེར། །ས་ལ་གཏིར་དང་
ལྷག་སོགས་འབྲས་ཆུང་དང་། །གོས་ཁྱུལ་ནང་ན་རྒྱལ་བའི་སྤྱི་དང་ནི། །བྱང་མེད་ངན་མའི་ལྟོ་ན་མི་
བདག་དང་། །ས་ལ་རིན་ཆེན་གཟུགས་ཡོད་རི་ལྟ་བུར། །སྤྱོ་བྱར་ཉོན་མོངས་དྲི་མས་བསྒྲིབས་པ་ཡི། །
སེམས་ཙན་རྣམས་ལ་དེ་བཞིན་ཁམས་འདི་གནས།^༧ །ཞེས་བརྗོད་ཅིང་དོན་བསམ།

ལས་དང་རྒྱ་དང་འབྲས་བྱ་དང་། རྣམ་པར་སྤྱིན་པ་དང་ཉོན་མོངས་པ་དང་། སྤང་ཁམས་སྤྱི་
མཆེད་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྲུང་བ་སོགས་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ཅན་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་དུ་ཡོད་མ་ཕྱིང་
བར་མ་ཟད་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འང་ལྷན་ལ་མ་གོས་པར་བཞུགས་ཤིང་། རང་བྱུང་གི་མཚན་དཔེ་སྟོབས་དང་

མི་འཛིགས་པ་དང་། དྲན་པ་ཉི་བར་བཞག་པ་གསུམ་དང་། བྱམས་པ་དང་སྤྲིང་རྩེ་ཆེན་པོ་དང་། རྩོ་རྩེ་
ལྷ་བྱ་ལ་སོགས་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་སོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཚད་མེད་པ་སོགས་
རྣམ་པར་དབྱེར་མེད་པའི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཆོས་གསལ་གྱི་ཁྲི་མ་སྤྲོད་ལས་ལྷག་པ་ནི་གདོད་ནས་རང་
ཆས་སུ་བཞུགས་པས་མི་སྤྲོད་ངེ་ཞེས་དྲི་མ་འབྲལ་རུང་དང་ཡོན་ཏན་སྤྱོད་ཀྱི་གཞི་ལ་ཡིད་ཆེས་པས།
རྣམ་དབྱེར་བཅས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན། གྲོ་བྱར་དག་གིས་ཁམས་སྤོང་གི་རྣམ་དབྱེར་མེད་པའི་མཚན་
ཉིད་ཅན། གྲོ་མེད་ཆོས་ཀྱིས་སྤོང་མ་ཡིན།” འོད་གསལ་བྱས་མིན་དབྱེར་མེད་པ། འཇུག་ཅན་
གསལ་བྱས་ཀྱི་མི་ཞི། རྩལ་ལས་འདས་པའི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དང་ལྷན་པ་ཉིད། ཅིས་
གསལ་གདབ།

དེ་དང་ཉན་ཐོས་དང་རང་རྒྱལ་ལ་སོགས་པས་ནི་བདེ་བ་ལ་སྤྲུག་བསྐྱེད། ཉག་པ་ལ་མི་ཉག་
པ། བདག་ལ་བདག་མེད་པ། གཙང་བ་ལ་མི་གཙང་བར་ལྷ་སྤྱོད་རྒྱལ་བས་གསུངས་པའི་ཆོག་ཤེས་ཀྱི་
དོན་ནི་མི་ཤེས་སོ། དེ་ལ་དོན་ནི་འདི་ལྷ་སྤྱོད། བདག་མེད་པ་ནི་འཁོར་བ་ཞེས་བྱའོ། བདག་ཅེས་བྱ་བ་
ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའོ། མི་ཉག་པ་ནི་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱུས་སོ། ཉག་པ་ནི་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱོད། རྩལ་བསྐྱེད་པ་ནི་སྤྲུག་ཅན་ཐམས་ཅད་དོ། བདེ་བ་ནི་ཡོངས་སུ་བྱ་
ངན་ལས་འདས་པའོ། ཡོངས་སུ་མ་དག་པ་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་སོ། ཡོངས་སུ་དག་པ་ནི་སངས་རྒྱུས་
དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཡང་དག་པའི་ཆོས་ཏེ། རང་གི་སེམས་ཉིད་བདེ་གཤེགས་སྤྱིང་པོ་
ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལས་འདས་པའི་ཡང་དག་པའི་ཆོས་བཞི་པོ་འདི་དང་ལྷན་ནོ་སྤྲུལ་བྱ་བས་མ་ལ། དེ་ནི་
རང་བཞིན་དག་ཕྱིར་དང་། བག་ཆགས་སྤངས་ཕྱིར་གཙང་བ་ཡིན། བདག་དང་བདག་མེད་སྤྱོད་པ་
དག ཉེས་པར་ཞི་བ་དམ་པའི་བདག ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་སྤང་པོ་དང་། དེ་རྒྱ་ལོག་ཕྱིར་བདེ་བ་ཉིད།
འཁོར་བ་དང་ནི་བྱ་ངན་འདས། མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་ཕྱིར་ཉག་པོ། ཅིས་གསལ་གདབ།

དེ་ལྷ་བྱའི་བྱད་གཞི་བདེ་གཤེགས་སྤྱིང་པོ། བྱད་ཆོས་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་བྲལ་བའི་ཡོན་ཏན་དུ་
མ་དང་བཅས་པ་ད་ལྷ་རང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་གསལ་ལ་མ་འགག་པ། གཉུག་མ་སྤྲོད་ཅིག་སྤྱོད་པ་ཐོས་
བསམ་སྒོམ་གསུམ་གྱིས་ཉམས་སུ་བྱོང་བ་འདི་ཉིད་སྤྱང་གཞིར་བཞུགས་པ་ལ། སྤྱང་བྱ་གྲོ་བྱར་བའི་དྲི་
མ་དག་ནས། སྤངས་འབྲས་རང་ལ་བཞུགས་པའི་གནས་ལུགས་དེ་ཉིད་མངོན་དུ་གྱུར་པ་དེར་དྲི་བྲལ་
ཆོས་སྤྱོད་ཞེས་བཏགས་ཏེ། འཁོར་འདས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པར་འཆར་ཡང་། ཤར་ཅམ་ཉིད་ནས་

གཞི་ལས་མ་གཡོས་པ་དྲི་མ་མེད་པའི་ཤེལ་གོང་ལ་གཟུགས་བརྟན་གྱི་རྣམ་པ་སྣ་ཆོགས་སུ་སྤང་ཡང་།
 སྤང་ཙམ་ཉིད་ནས་ཤེལ་དང་གཟུགས་བརྟན་མ་འདྲེས་པ་ལྟར། རང་རིག་གསལ་སྒོང་རྗེན་པར་བྱད་པ་
 ལ་འཁོར་འདས་ལམ་གསུམ་གྱི་སྤང་བ་ཅི་ལྟར་ཤར་ཡང་། རང་ཤར་རང་གྲོལ་ངོ་བོ་ལ་ནམ་ཡང་གོས་
 པ་མེད་པས། ལྷ་བ་དང་ཉེས་པའི་བག་ཆགས་བསལ་བར་བྱ་བ་ཅི་འད་མེད་ཅིང་། སྤར་མེད་གྱི་བྱད་
 ཆོས་གསར་དུ་ཅི་འད་བསྐྱེད་མ་དགོས་པར་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་སྒོང་པ་ཉིད་ལ་མཉམ་བཞག་གི་
 དངོས་གཞིར་བྱས་ནས་ཐུན་ཅི་རིགས་སུ་བསྒྲུབ་ཞིང་སྐས་སུ་དོ་རྗེའི་ཆོག་གིས་གསལ་གདབ་པ་ནི། འདི་
 ལ་བསལ་བྱ་ཅི་ཡང་མེད། གཞག་པར་བྱ་བ་རྩུང་བྱེད་མེད། ཡང་དག་ཉིད་ལ་ཡང་དག་ལྟ། ཡང་
 དག་མཐོང་ན་རྣམ་པར་གྲོལ།^{༡༠} ཅེས་བརྗོད་པའམ་དོན་བསམ། འདི་དག་ཀྱང་རྗེ་བཙུན་སྒྲོལ་མགོན་
 འབས་གྱིས། རང་བཞིན་བདེ་གཤེགས་སྤྱིང་པོ་བསྒྲུབ་པ་དང་། བྱད་ཆོས་རྒྱལ་པའི་ཡོན་ཏན་བསམ་
 པ་གཉིས། རྣམ་རྟོག་བྲལ་བའི་ཡིད་གྱིས་འགོ་བསྐྱེད་ན། ཉེ་ནི་ངེས་དོན་བདེ་གཤེགས་ལམ་མཆོག་
 ཡིན།^{༡༡} ཞེས་ཟབ་གནད་དུ་གདམས་པར་མཛད་པ་དེ་ཡིན་ནོ།

དེ་ལྟར་མཉམ་པར་བཞག་ནས་མཐར། རི་ལྟར་སྤར་བཞིན་བྱིས་དེ་བཞིན། འཇུར་བ་མེད་
 པའི་ཆོས་ཉིད་དོ།^{༡༢} ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རང་ལ་གདོད་ནས་རང་ཆས་སུ་བཞུགས་པའི་བདེ་
 གཤེགས་སྤྱིང་པོ་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བ་དེ་ཉིད། ཡང་དག་པའི་ལྷ་སྒྲོམ་གྱིས་སྒྲོ་བྱུང་དྲི་མ་བཙོམ་ནས་
 རང་ཞལ་མཛོན་དུ་གྱུར་པ་ན་མཛོན་པར་རྫོགས་པ་བྱང་ཆུབ་པ་ཞེས་འབྲས་བུའི་མིང་དུ་བཅགས་པ་སྟེ།
 རྒྱལ་མ་དེ་དང་ལྡན་པ་ལ་ཡིད་ཆེས་གྱི་ངེས་ཤེས་བསྐྱེད་དེ། རང་བཞིན་འོད་གསལ་ཞེས་བརྗོད་གང་
 ཡིན་ཉི་དང་མཁའ་བཞིན་སྒྲོ་བྱུར་གྱི། ཉོན་མོངས་ཤེས་བྱའི་སྤྱིན་ཆོགས་སྟུག་པོའི་སྤྱིབ་པ་ཡིས་ནི་
 བསྐྱིབས་གྱུར་པ། དྲི་མེད་སངས་རྒྱས་ཡོན་ཏན་ཀྱན་ལྡན་པ་རྟོག་གཡུང་དུང་སངས་རྒྱས་ཉིད། ཉེ་
 བེ་ཆོས་ལ་མི་རྟོག་རྣམ་འབྱེད་ཡེ་ཤེས་དག་ལ་བརྟེན་ནས་འཛོལ།^{༡༣} ཐོག་མ་དབུ་མ་མཐའ་མེད་ཅིང་
 རྣམ་དབྱེར་མེད། གཉིས་མེད་གསུམ་བྲལ་དྲི་མེད་རྣམ་རྟོག་མེད། ཆོས་དབྱིངས་རང་བཞིན་གང་ཡིན་
 རྟག་གནས་པ། མཉམ་པར་བཞག་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ཡིས་མཐོང་།^{༡༤} ཞེས་ངེས་པའི་ཤེས་པ་
 བསྐྱེད་ནས་མཉམ་བཞག་ལས་ལྡང་སྟེ།

གསུམ་པ་རྗེས་ཐོབ་ཐུན་མཆོམས་གྱི་བྱ་བ་ལ་འཇུག་པ་ན། སྤྱིང་པོའི་མན་ངག་ལེགས་པར་
 འདོམས་པའི་བྲུ་མ་ལ་ཆོས་སྤྱི་མོས་གྲུས་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱིང་

བོ་ཅན་ཡིན་པས་གནས་སྐབས་རང་ངོ་འཕྲོད་མ་འཕྲོད་མ་གཏོགས་མཐར་ཐུག་ཡོན་ཏན་དུ་ག་ཅུ་ཅུ་
 བཞིའི་བདག་ཉིད་ཅན་དུ་གཤམ་པའི་དག་སྒྲུང་རབ་འབྱམས་དང་། དེ་ལྟར་མ་ཏྟགས་པའི་སྐྱེ་འགྲོ་མཐའ་
 དག་ལ་མར་མ་གྱུར་པ་གཅིག་ཀྱང་མེད་པའི་འབྲུལ་སྒྲུང་ལུ་གུ་བརྒྱད་དུ་འབྲུན་པས་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་
 འཁོར་ལོ་འབའ་ཞིག་བསྐྱོར་བ་ལ་མི་བཟོད་པའི་སྤྲིང་རྗེ་དང་། དེ་ལྟར་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རང་
 རང་གི་གཞི་ལ་བཞུགས་པའི་བྲལ་འབྲས་ཆོས་སྐྱེ་མཛོན་དུ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཐེག་ཆེན་སྟོན་འཇུག་གི་
 སེམས་བསྐྱེད་དང་ལྡན་པས་རང་གཞན་གྱི་མ་དག་ཆ་དང་བཅས་པ་གདོད་ནས་སྟོང་ཉིད་དུ་ཏྟགས་པའི་
 སྟོན་སྒྲུང་བ་དང་། ར་རྒྱལ་དང་རྫོམ་སེམས་བྲལ་བས་སྐྱིན་སོགས་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ཕྱོགས་སུ་
 གཏོགས་པ་བཅས་དགེ་བ་ཅི་འབྲུབ་དུ་བསྐྱབ་པ་དང་། བདག་དང་སེམས་ཅན་དུ་མཛོན་པར་མ་ཞེན་
 པའི་སྟོན་སྒྲུང་དང་བརྒྱད་དུ་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་ཅི་ཐོགས་ལག་ལེན་དུ་གདབ་པ་དང་། ཀུན་
 བཏགས་ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་ཕྱི་ནང་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྒྲུང་ཡང་བདེན་པའི་ངོ་བོས་སྟོང་པ་
 མི་ལམ་དང་སྐྱེ་མ་ལྟ་བུར་གཤམ་པ་དང་། བྱད་པར་དུ་བསོད་ནམས་མ་བསགས་པ་ལ་ལོག་པར་ལྟ་བུ་ལ་
 སོགས་པའི་ཉེས་དམིགས་མང་པོ་འབྱུང་ཞིང་། ཡང་དག་པའི་ལྷ་བ་ཏྟགས་པར་བྱེད་པ་ལ་ཆོགས་
 བསག་དགོས་པར་གསུངས་པས། ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་བྲལ་ཞིང་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་ཟིན་པའི་
 དགེ་བའི་ལས་སུ་འགྱུར་བ་སྤྱི་དང་། དུག་བསྐྱོར་སྤྲུལ་མར་མེ་འབྲུལ་བ་ཡན་ཆད་དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པའི་སྤྲིང་པོ་མཐོང་བའི་རྒྱ་དུ་བསྐྱོ་བ་དང་། དཀོན་མཆོག་གསུམ་རྟག་པ་ལ་ཡིད་ཆེས་པས་རྟེན་བཞེང་
 མཆོད་བསྟོད་སོགས་མཉམ་པ་སྐྱབ་པ་སྤྱི་དང་། བྱད་པར་ཡན་ལག་བདུན་པ་གྲངས་སུ་མ་བཅད་པར་
 ཅི་རྒྱས་འབུལ། སྐབས་སྐབས་སུ་ངེས་དོན་སྤྲིང་པོའི་མདོ་སྡེ་ཉི་ཤུ་^{༡༩}ལུང་འབོགས་པ་དང་། ཁ་བཏོན་
 དུ་བཞུད་པ་དང་། དོན་བསམ་ཞིང་གཞན་ལ་འཆད། ཟུང་སྒྲུ་མ་དང་། རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ་སོགས་
 དགོངས་འགྲེལ་ཆོད་ལྡན་རྣམས་ལ་འདྲ་ཏྟག་པ་བཅུག་སྟེ། ཐོས་བསམ་གྱིས་སྒྲོམ་མ་འཕྲོག་ཅིང་། སྒྲོམ་
 པས་ཐོས་བསམ་མ་བཅོམ་པར་རང་བཞིན་གནས་རིགས་མཛོན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་མཉམ་བཞག་ཡེ་
 ཤེས་གྱི་ཆོགས་དང་། རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས་གོང་དུ་སྟེལ་བའི་ཕྱིར་རྗེས་ཐོབ་བསོད་ནམས་གྱི་ཆོགས་
 ཟུང་དུ་འཇུག་པར་བྱ།

ཟབ་མོའི་གནས་ལུགས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ཏྟགས་པའི་ཤེས་རབ་ཅུང་ཟད་ཅིག་སྐྱེས་ཀྱང་
 འདུལ་བྱས་ཀྱི་དགེ་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་ལས་ཀྱང་ས་ཆོད་དེ་ཆེ་བས་མཉམ་བཞག་གཙོ་བོར་

བཏོན། ཉིང་ངེ་འཛིན་ལྷ་ར་སྒྲེས་པ་ལས་ནི་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་རྣམ་པར་དག་པ་ཐོས་བསམ་བྱུང་
ན་ལུགས་ཀྱི་གཞན་དོན་དེ་ཆེ་སྟབས་བརྒྱ་འབྱུང་སྟོང་འབྱུང་གིས་ལྷག་པས་གཅིག་གོ་གཅིག་གིས་མ་
འགག་པར་བྱ། སྟོང་ལམ་ཀྱན་ཏུ་དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་མི་འབྲལ་བར་བྱང་རྩལ་གྱི་སེམས་རྣམ་པ་
གཉིས་གིས་ཟེན་པར་བྱ། བམ་ཞིག་འཆི་བའི་ཆེ་ཀྱན་མཁྱེན་དོལ་པོ་པའི་འཕོ་བའི་མན་ངག་ཁྱད་དུ་
འཕགས་པ་ལྷ་ར་རྣམ་ཤེས་གཞིའི་འོད་གསལ་ལ་འཇུག་པའི་རྒྱལ་ལག་ཏུ་ཐེབས་དགོས་པ་ད་ལྷ་ནས་
གོམས་འདྲིས་བྱ། དེ་ལྷ་ར་ན་རྣལ་འབྱོར་པའི་རིག་པ་རྣམ་ཀྱན་མཆོག་ལྷན་གྱི་སྟོང་པ་ཉིད་འོད་གསལ་
བ་ལ་ཐིམ་པས་གདོད་ནས་བཞུགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲ་གྲོ་བྱུང་བའི་སྒྲ་བས་ལས་གྲོལ་ཏེ། ཤིན་ཏུ་ངོ་
མཚར་མཉེན་དུ་བྱུང་བའི་སྒྲ་དང་ཡེ་ཤེས་ཡོན་ཏན་མཛད་པ་ལྷན་སྒྲུལ་ཆོགས་ཤིང་ཆད་མེད་གཞལ་དུ་མེད་
པའི་བདག་ཉིད་ནམ་མཁའ་ལྷ་ར་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་། འོར་བྱ་དབག་བསམ་གྱི་ཤིང་ལྷ་ར་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་
འདོད་དགའི་འབྱུང་གནས་སུ་བྱུང་ཏེ། འཁོར་བ་རི་སྤྱིད་ཏྲག་ཁྱབ་ལྷན་གྲུབ་གྱི་མཛད་པ་རྒྱུན་མི་ཆད་དུ་
འབྱུང་བར་འབྱུང་ལ། དེ་ལྷ་ར་ལྷ་ར་དུ་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་བཟང་པོ་སྟོང་པ་སོགས་ཐེག་ཆེན་བསྟོ་སྟོན་སྟེ་
དང་། འདི་འད་ཐུན་མཚམས་སུ་གདབ་པར་བྱ་སྟེ། སངས་རྒྱུས་ལས་ཆོས་ཆོས་ལས་འཕགས་པའི་
ཆོགས། ཆོགས་ལས་སྟིང་པོ་ཡེ་ཤེས་ཁམས་ཐོབ་མཐར། ཡེ་ཤེས་དེ་ཐོབ་བྱང་རྩལ་མཆོག་ཐོབ་
སོགས། སེམས་ཅན་ཀྱན་དོན་བྱེད་ཆོས་རྣམས་དང་ལྷན་༩ །རང་དོན་གཞན་དོན་དོན་དམ་སྒྲུ་དང་
ནི། དེ་ལ་བཏེན་པའི་ཀྱན་རྫོབ་སྒྲུ་ཉིད་དེ། བྲལ་དང་རྣམ་པར་སྦྱིན་པའི་འབྲས་སུ་ཡི། ཡོན་ཏན་
དུག་ཅུ་ཅུ་བཞེ་ལྷ་ར་ཐོབ་ཤོག་༡༧ །གདུལ་བྱའི་ཁམས་དང་འདུལ་བའི་ཐབས་དང་ནི། གདུལ་བྱའི་
ཁམས་ཀྱི་འདུལ་བའི་བྱ་བ་དང་། དེ་ཡི་ཡུལ་དང་དུས་སུ་གཤེགས་པ་ལ། ཁྱབ་བདག་ཏྲག་ཏུ་ལྷན་
གིས་གྲུབ་པར་འཇུག་༡༨ །དཀོན་མཆོག་རྣམ་པར་བྱང་ཁམས་དེ་མེད་བྱང་རྩལ་ཡོན་ཏན་ཐིན་ལས་ཏེ།
དོན་གནས་རྣམ་བདུན་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་ལས་བདག་ལ་དགེ་བ་གང་ཐོབ་པ། དེས་ནི་འགྲོ་འདིས་
མཐའ་ཡས་འོད་མངའ་དྲང་སྟོང་ཆེད་པག་མེད་མཐོང་ཞིང་། མཐོང་ནས་ཀྱང་ནི་ཆོས་མིག་དེ་མེད་སྟེས་
ཏེ་བྱང་རྩལ་མཆོག་ཐོབ་ཤོག་༡༩ །ཅེས་རེ་དོགས་མེད་པའི་སྟོན་ལམ་དང་འཁོར་གསུམ་མི་རྟོག་པའི་
བསྟོ་བས་རྒྱས་འདེབས་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་ལྷ་བ་དེ་ཉིད་སྒྲགས་དང་འབྲེལ་བར་ཉམས་སྲུ་ལེན་པའི་ཆེན་འད་གོ་བར་བྱ་བྱ་
དང་། དངོས་གཞི་གཉིས་ལས།

དང་པོ་ནི། བྱི་འཇིག་རྟེན་སྣོད་བཅུད་སྲིད་པ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པར་ཤར་བ་འདི་དག་བཞིན་གྱི་
བྱད་མེ་ལོང་ལ་འཕྲོས་པ་བཞིན་དུ། རང་རྩ་རྒྱུད་ཐིག་ལེའི་ཆོ་འཕྲུལ་དུ་ཤར་བ་ཡིན་ཞིང་དེ་གསུམ་ཡང་
གཞན་མཆོག་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོ་རྟེན་དང་བཞེན་པར་བཅས་པའི་རྣམ་པར་བཞུགས་ལ། དེ་
ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བདེ་གཤེགས་སྒྲིང་པོའི་རང་འོད་རང་མདངས་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུ་ཉིད་རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་པར་ཤར་བ་མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་ཡེ་ཤེས། དོན་དམ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་བདེ་སྟོང་བྱུང་
འདུག་རང་བཞིན་འགྱུར་བ་མེད་ལ་རྒྱན་མི་ཆད་པས་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་དུ་གསུངས་ཤིང་། དེའང་གཞིའི་གནས་
སྐབས་དྲི་བཅས་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་རྒྱུའི་རྒྱུད་དང་། ལམ་དུས་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་དོན་རིམ་པར་སྒྲུང་བས་ལམ་
ཐབས་ཀྱི་རྒྱུད་དང་། དག་པ་གཉིས་ལྷན་མཛོན་དུ་འགྱུར་བ་ན་གིན་ཏུ་རྣམ་དག་འབྲས་བུའི་རྒྱུད་ཅེས་
བྱ་སྟེ། ལྷ་བ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱུན་རྫོབ་ཀྱི་སྟོང་ཚུལ་ལ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཕྱོགས་
ཙམ་མི་མཐོང་བ་ལྷ་ཅི་སྟོས། གོང་སྟོས་མདོ་ལྷགས་རང་རྒྱུད་གི་ལམ་དེས་ཀྱང་ཡུན་རིང་པོར་འགོར་བ་
ཡིན་པས། དབང་དང་དམ་ཆོག་གིས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སྒྲགས་ཀྱི་ལམ་མཐའ་དག་ལས་བྱད་པར་
དུ་འཕགས་པ་རྫོང་ཇི་རྣལ་འབྱོར་ཡན་ལག་དུག་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ན་དུས་བྱུང་དུར་ཆོགས་རྒྱུང་
དུས་བདེ་སྟོན་ཏུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་དངོས་གཞི་ཉམས་སྲུ་ལེན་པ་ལ། འབྲེལ་ཆེན་ལས། ཇི་ལྷ་ར་མེ་ནི་ཤིང་ལ་རྟག་གནས་
ཀྱང་། གཅད་དང་དབྱེ་བའི་ཐབས་ཀྱིས་མི་མཐོང་སྟེ། གཅུ་བ་ཤིང་གཅུ་བ་གཏན་ལག་པས་བསྐྱབས་
པ་ལས། དེ་ལ་གནས་པ་ཡང་ནི་མཐོང་བར་འགྱུར། དེ་བཞིན་སེམས་ཀྱི་འོད་གསལ་རྟོག་པ་ཡི།
སྟོམ་པའི་ཐབས་རྣམས་དག་གིས་མི་མཐོང་སྟེ། དེ་ཉིད་དུ་ནི་རྒྱུང་མ་དག་དང་ནི། རོ་མ་གཅིག་ཏུ་སྦྱོར་
བས་མཐོང་བར་འགྱུར།^{༡༠} ཞེས་གསུངས་པ་ལྷ་ར། རང་བཞིན་འོད་གསལ་མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་
ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད། རོ་བོའི་ཆ་ནས་རྣམ་ཀྱན་མཆོག་ལྷན་གྱི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། རང་བཞིན་མཆོག་ཏུ་མི་
འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོར་བཞུགས་ལ། དེ་ནི་རྟོག་བཅས་ཀྱི་སྟོམ་པ་སྒྲུ་ཆོགས་པས་ཀྱང་མི་མཐོང་ལ།
རྣམ་པར་མི་རྟག་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་བྱེད་པ་བཅིངས་པའི་ཐབས་བྱད་པར་ཅན་གྱིས་བྱ་སྐབ་པའི་
གཞུགས་བརྟན་ལྷ་ར་མཐོང་བར་འགྱུར་བས། ཐོག་མར་སོར་སྦྱད་དང་བསམ་གཏན་ལ་བཞེན་འདུན་

པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་དུ་བ་དང་། སྒྲིག་རྒྱ་དང་། མཁའ་སྒྲུང་དང་། མར་མའི་མཚན་མ་མཐོང་ལ། སྒྲིན་
མེད་པའི་ནམ་མཁའ་ཉིན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་འབར་བ་དང་། ལྷ་བ་དང་། ཉི་མ་དང་། རོ་རྩེ་སྒྲིག་ཅན་
དང་། མཆོག་གི་ཆ་སྟེ་སྒྲོག་དང་ཐིག་ལའི་བར་དུ་རྟགས་བརྩེ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་སྟོང་ག་ཟུགས་དེ་
དག་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་ཉིན་དང་མཚན་དུ་མཉམ་པར་བཞག་པས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་སྟོང་བ་ཉིད་
ཁམས་གསུམ་པའི་རྣམ་པ་མཐའ་དག་ཅན་དུ་གར་བ་ཉམས་སུ་ཁྱུང་། དེ་ནས་སྒྲིག་རྩོལ་དང་འཛིན་
པའི་ཡན་ལག་ལ་བརྟེན་ཞུ་བ་དེ་དངས། རྩེས་དྲན་དང་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱིས་མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་
བ་མཐར་ཐུག་པ་བསྐྱབས། འཕོ་བའི་བག་ཆགས་ཀྱི་དབུགས་བཀག་པས་ཀྱུན་རྫོབ་ཀྱི་འབྲུལ་སྒྲུང་
བཅོན་ཐབས་སུ་འགག་ནས་དག་པས་སྒྲུང་བ་གཞོམ་དུ་མེད་པ་མཐའ་དང་སུ་མེད་པར་མཆེད་དེ།
གཙང་བདག་བདེ་དང་རྟག་པའི་ཕ་རོལ་དུ་སོན་པ་དྲི་བལ་ཆོས་སྐྱེ་མཁའ་ཁྱབ་དང་པོའི་སངས་རྒྱུས་
གདོད་ནས་རང་ལ་བཞུགས་པ་དེ་ཉིད་མཛོན་དུ་འགྱུར་རོ། །དེ་དག་གི་སྐྱབས་སུ་གྲོགས་དམ་ཆོག་དང་
སྟོད་པ་རྣམ་པར་དག་པ་དགོས་ཤིང་། དེའི་རྒྱལ་ནི་ཆོས་རྩེ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གསུང་དང་སྤྱོད་པའི་མན་ངག་
ལྟར་ཁོང་དུ་རྒྱུད་ནས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་བསྒྲོམ་པར་བྱའོ།

གསུམ་པ་ཕན་ཡོན་ནི། དེའང་ཙོད་པའི་མཐར་སྒྲིགས་པ་ལྟ་བུ་བདོ་བས་ལྟ་བའི་སྒྲིགས་མ་ཉི་
ཤུ་རྩ་བརྒྱད་འབྱུང་ལ། སེམས་ཅན་བསོད་ནམས་རྒྱུང་བས་ངེས་དོན་སྟིང་པོའི་མདོ་སྟེ་རྣམས་ལ་མི་གྲུས་
ཤིང་། དེ་དག་ལས་གསུངས་པའི་དོན་མི་བསྒྲོམ་པར་སྟོམ་ལས་སུ་བྱེད་པ་མ་ཟད། ཁ་ཅིག་སྟིང་པོའི་
མདོ་སྟེ་རྣམས་ལ་ཡིད་མི་ཆེས་པས་ལོག་པར་ལྟ་བའི་རྒྱ་དེས་རན་འགྲོའི་གཡང་ས་ཆེན་པོར་ལྷུང་སྟེ་ཐར་
པའི་དབྱངས་ཐག་ཆད་པར་གསུངས་པ་དེ་ལས་ལྟོག་པ་ནི་ཕན་ཡོན་ཡིན་ལ། སྒྲིན་པ་རྒྱལ་བུ་ཁྱིམ་
བསམ་གཏན་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་བསྐྱལ་བ་དུ་མར་བསྐྱབས་པ་ལས། ཟབ་མོའི་ཆོས་འདི་ཐོས་
པའི་ཕན་ཡོན་ཆེ་བ་རྒྱུད་སྤྱོད་མར་^{༡༡} གསུངས་ཤིང་། སྒྲིར་ཐེག་ཆེན་ལ་མོས་པའི་ཕན་ཡོན་ནི། མདོ་ལས།
གང་ལ་ལ་ཞིག་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་མོས་པ་རབ་ཏུ་སྒྱེད་པར་འགྱུར་བ་དེ་ནི་བསྐྱལ་བ་སྟོང་ཕྱག་གཅིག་ཏུ་
ངན་འགྲོར་འགྲོ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །བསྐྱལ་བ་སྟོང་ཕྱག་ལྟར་བྱོལ་སོང་དང་ཡི་དྲགས་སུ་མི་སྒྱེ། བསྐྱལ་བ་
སྟོང་ཕྱག་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྟར་ལྟའི་འཛིག་རྟེན་དང་ཆངས་པའི་འཛིག་རྟེན་དུ་སྒྱེ་བར་འགྱུར་རོ།^{༡༢} །ཞེས་དང་།

ལུམ་ལས། གང་ལ་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཐོས་ནས་ཤི་འཕོས་ནས་སངས་རྒྱུས་
ཀྱི་ཞིང་དུ་འགྲོ་བ་དང་། བམ་འཛོའི་བར་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བདེ་བའི་ཡོད་བྱད་ཐམས་ཅད་

གྱིས་བསྟེན་བཀྱར་བ་དང་། ཐོས་པ་བསྐལ་པའི་བར་དུ་བྱེད་པ་ལས་ཐ་ན་སེགོལ་གཏོགས་པའི་ཡུན་
 ཅམ་ཤེར་ཕྱིན་བསྟོམ་པ་བསོད་ནམས་ཆེ་བར་³³ གསུངས། བྱད་པར་མདོ་སྡེ་དགོངས་པ་ངེས་འགྲེལ་
 ལས་སེན་མོའི་རྩལ་དང་བ་ཡང་གི་མྱིག་རྩེས་གྱི་ཆུ་ནི། ས་ཆེན་པོའི་རྩལ་དང་། རྒྱ་མཚོ་བཞིའི་ཆུ་དང་
 བསྐྱེན་ན་བརྒྱ་སྟོང་འབུམ་གྱི་ཆ་དང་དཔེ་དང་རྒྱུ་ཡང་མི་བཟོད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་དང་བའི་དོན་གྱི་མདོ་
 སྡེ་ལ་མོས་པ་ནས་སྟོམ་པའི་རྣམ་པ་ལ་སྦྱར་བར་བྱེད་པའི་བར་གྱི་བསོད་ནམས་གྱི་རྣམ་པ་གང་བཤད་
 པ་དེ་ནི། ངེས་པའི་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་ལ་མོས་ཤིང་སྟོམ་པའི་བསོད་ནམས་གྱི་ཆར་ཡང་མི་ཉེ་དཔེ་དང་རྒྱུ་
 ཡང་མི་བཟོད་པར་³⁴ གསུངས།

གཞན་ཡང་མདོ་ལས། ང་ནི་མུ་ངན་འདས་ཕྱི་ནས། །མི་ཡི་ནང་ནས་ལ་ལ་ཞིག །སེམས་ཅན་
 རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ལ། །བདེ་གཤེགས་སྟིང་པོ་ཡོད་དོ་ཞེས། །མོས་པ་རྣམ་དག་བྱེད་ཅུས་ན། །སངས་
 རྒྱས་བཀའ་འདྲིན་འཆོབ་པ་ཡིན།³⁵ །ཞེས་དང་། སོར་ཐེང་གི་མདོར། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟིང་པོ་
 སྟོན་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་དང་བཅས་པའམ་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའམ་སུ་ཡང་རུང་སྟེ་རྩོགས་
 པའི་སངས་རྒྱས་ཞེས་བྱའོ།³⁶ །ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟིང་པོ་ཏྲག་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་
 ཅད་ལ་ཡོད་པར་ཤས་པའི་རྒྱས་འཛིག་རྟེན་ན་བདེ་བའི་རྣམ་པ་མཚོག་རྣམས་དང་ལུན་སུམ་ཚོགས་པ་
 རི་སྟེང་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་རྟེན་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟིང་པོ་ཏྲག་པ་ཐོས་པས་དུས་
 གསུམ་དུ་འང་ལུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཐམས་ཅད་དང་། མཐོ་རིས་དང་ས་སྟེང་གི་བདེ་བ་ཐམས་ཅད་ཏྲག་ཏུ་
 ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ།³⁷ །ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟིང་པོ་ཐོས་པའི་བསོད་ནམས་གྱི་རྒྱས་
 ནད་མེད་པ་དང་། འཆོ་བ་མེད་པ་དང་། ཆོ་རིང་བ་དང་། འགོ་བ་ཐམས་ཅད་དགའ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པ་ཏྲག་པ་བཏན་པ་གཡུང་དྲུང་ཐེར་ཟུག་སྟེ། ཡོངས་སུ་མུ་ངན་ལས་འདས་པ་ཡང་འཆི་བ་
 མེད་པར་ཐོས་པས་ཐམས་ཅད་འབྱོར་ཞིང་ཡུན་རིང་དུ་སྤྲོ་བ་དང་བཏན་པར་འགྱུར་རོ།³⁸ །ཞེས་དང་།

མུང་འདས་ཆེན་པོ་ལས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟིང་པོ་ཡོད་དོ་
 ཞེས་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་སེམས་ཅན་དེ་དག་ནི་ཡོན་ཏན་དཔག་ཏུ་མེད་པ་དང་ལུན་པ་སྟེ། དམ་པའི་ཆོས་
 འདོད་པའི་རིགས་གྱི་བུ་དེ་དག་ནི་སྤྲིག་པའི་ལས་གངས་མེད་པ་བྱས་པ་རྣམས་ཀླད་པ་ན་བ་དང་།
 རིམས་གྱིས་བཏབ་པ་དང་ཟུག་རྩུ་དང་སྦྱར་བ་བཏབ་པ་ཅམ་གྱིས་བྱང་བར་འགྱུར་རོ།³⁹ །ཞེས་དང་།
 དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ཏྲག་པའི་ཆོས་ཅན་དུ་ཡིད་ཆེས་ན་གང་ཟག་དེ་ནི་མེ་ཏོག་ལུ་དུམ་ཕ་ར་བཞིན་

ཤིན་ཏུ་དགོན་པ་འོ། །ང་མུ་ངན་ལས་འདས་ནས་གང་གིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྡེ་ཤིན་ཏུ་ཟབ་མོ་འདི་
 ཐོས་ནས་དད་པའི་སེམས་སྒྲུལ་ན། དེ་ནི་མ་འོངས་པའི་དུས་སུ་བསྐྱལ་བ་བརྒྱ་སྟོང་གི་བར་དུ་ངན་སོང་
 དུ་ལྷུང་བར་མི་འཁྱུར་བར་རིག་པར་བྱའོ།³⁰ །ཞེས་དང་། རིགས་ཀྱི་བུ་ལམ་རིགས་ཀྱི་བུ་མོ་ན་མས་ཀྱིས་
 དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྟག་གོ། །དམ་པའི་ཆོས་ལུབ་པར་མི་འཁྱུར་རོ། །དགེ་འདུན་མེད་པར་མི་འཁྱུར་
 རོ་སྙམ་དུ་ཤེས་པ་ལ་བརྩོན་པར་བྱས་ན། དེ་དག་ཀྱང་ང་དང་འདྲ་བར་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་གནས་སུ་བལྟ་
 བར་བྱའོ།³¹ །ཞེས་དང་། དཔེར་ན་ཉི་མ་ཤར་ན་སྟོ་ལུང་མེད་པར་འཁྱུར་བ་བཞིན་དུ་སྟིང་པོའི་མདོ་
 འདི་ཐོས་པ་ཙམ་གྱིས་ཕས་ཕམ་པ་དང་། མཚམས་མེད་པའི་སྤྲིག་པའི་ལུང་པོ་ལྷུང་དུ་བྱང་བར་འཁྱུར་
 བ་དང་། གཞན་གྱི་འགན་ལྷའམ་གཞན་གྱིས་བྱེད་དུ་བཅུག་པའམ། རྟེན་བཀྲུང་ཚིགས་སུ་བཅད་པའི་
 དོན་དུ་ཡང་རུང་། བདག་ལ་བྱང་ཆུབ་མི་དགོས་སྙམ་ནས་སེམས་མ་བསྐྱེད་ཀྱང་སྟིང་པོའི་མདོ་འདི་ཐོས་
 པ་ཙམ་གྱིས་དེའི་ལུས་ཀྱི་བ་སྤྲིའི་ལུང་བུ་ཐམས་ཅད་དུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱ་སོས་ཀའི་ཉི་ལུའ་བཞིན་དུ་འཇུག་
 པ་དང་། རྟོན་སངས་རྒྱུས་ཀྱིས་གསྐྱའི་ལྷུང་གཅིག་གི་བྱེ་མ་སྟེད་ལ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ན་དུས་ངན་
 ཀྱི་ཆོ་ཆོས་འདི་ལ་མི་སྦྱར་ཅིང་མོས་པར་འཁྱུར་བ་དང་། སངས་རྒྱུས་ཀྱིས་གསྐྱའི་ལྷུང་བརྒྱད་ཀྱི་བྱེ་མ་སྟེད་
 ལ་སེམས་བསྐྱེད་ན་དུས་ངན་གྱི་ཆོ་མདོ་འདི་འཛིན་འཆང་གྲོག་འདོན་བྱེད་ཅིང་གཞན་ལ་ཡང་གྲེགས་
 བམ་དུ་འབྲི་བ་དང་། འཛིན་འཆང་གྲོག་པར་བསྐྱལ་ཞིང་དོན་ཡང་སྟོན་ཅུས་པ་སོགས་རྒྱ་ཆེར་³²གསུངས་
 གོ།།

མདོར་ན་ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་པས། བདེ་གཤེགས་སྟིང་པོའི་མཚན་ཐོས་པ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་
 སངས་རྒྱུས་ཐོབ་པར་འཁྱུར་ན། དད་ཅིང་གྲུས་པ་དང་མདོན་དུ་བྱས་ནས་བསྐྱོམས་པ་ལྷ་ཅི་སྟོས། དེའི་
 ཕྱིར་མཁས་པ་སྟིང་རྩེ་དང་ལྷན་པ་ན་མས་ཀྱིས་རང་གི་སྟོག་ལ་སོགས་པ་དོར་ནས་ཀྱང་བརྟན་པར་བྱ་
 བ་དང་། ཐར་པ་དོན་དུ་གཉེར་བ་ན་མས་ཀྱིས་མེའི་འོབས་ཆེན་པོ་ལས་འབོགས་ནས་ཀྱང་བཙལ་ཅིང་
 ཉན་པར་བྱའོ།³³ །ཞེས་གདམས་པར་མཛད་པ་ཉིད་སྟིང་གི་ཐིག་ལེར་བཅང་བར་བྱའོ།།

བཞི་པ་བརྒྱད་པ་ནི། ཀུན་མཁྱེན་སྟོལ་བའི་མགོན་པོ་ཡན་ཆད་གཞན་སྟོང་བརྒྱད་པའི་
 གསོལ་འདེབས་ལྟར་ལ།³⁴ རྩེ་བཅུན་ནས་རྒྱལ་ཚབ་སྤར་ཐང་པ་སྟོ་གོས་རྩམ་རྒྱལ། དག་དབང་ཐིན་
 ལས། ཀུན་བཟང་དབང་པོ། ཆོད་བང་ཞོར་བ། བརྟན་པའི་ཉིད་བྱེད། བདུད་འདུལ་དོ་རྩེ། བུམས་
 མགོན་རྩོགས་པའི་སངས་རྒྱུས། བསྐྱེད་ཉིད་དབང་པོའི་མདུན་ནས། རྩེ་བཅུན་སྤུམ་པའི་ལྷ་ཁྱིད་ཡིག་

ཆའི་སྟེང་ནས་བྱིན་རྒྱུ་ཡིན་ཀྱི་ཆུན་བཟང་དང་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་སྤྱིན་གྲོལ་བསྐྱེད་ཅིང་བརྟུན་ཚུལ་ནམ་
དག་གཞན་པའང་ཡོད་དོ།

ཟབ་མོའི་ལྷ་བ་གསུང་རབ་ཀྱི། །ངེས་དོན་ལགས་མོད་རྟོགས་པ་ཉུང་། །རྒྱལ་ཚབ་བྱམས་
པར་འབྱུལ་མེད་པས། །ཐེག་ཆེན་རྒྱུད་སྤྱོད་འཆད་ཉན་མཛོད། །རྩོམ་ཆེན་ལ་འབྱོར་ཉམས་ལེན་གྱི།
མཐར་ཐུག་ཡིན་ཡང་སྒྲོམ་པ་དགོན། །རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོར་ཡིད་ཆེས་པས། །དམན་ལ་འགྲམ་ཆུ་མི་ལྷང་
མཛོད། །ཀྱུན་བཟང་སྟོན་པ་བཞེགས་རྒྱུད་ལ། །ས་ཆོད་ཆེ་ཡང་ཚུལ་ལྷན་དཀའ། །གོང་མའི་རྣམ་ཐར་
དཔང་བཅུགས་ཏེ། །སོ་བྱང་བསྐྱབ་པས་ལེགས་བསྐྱེད་མས་འཚལ། །ལྷ་སྒྲོམ་སྟོན་པ་རྣམ་དག་ན། །རང་
གཞན་དོན་གཉིས་ལྷུང་འགྲུབ་འགྲུབ། །འདི་ནི་མཁས་འདོད་རང་བཟོ་མིན། །དཀའ་དང་བསྐྱེད་བཅོས་
དགོངས་པའི་བཅུད། །དགེ་བས་བདག་དང་མེས་ཅན་ཀུན། །ཉེས་པ་ཆེན་པོ་ལྷ་སྤངས་ཤིང་། །ཡོན་
ཏན་ཆེན་པོ་ལྷ་ཐོབ་ནས། །དོན་དམ་ཆོས་དབྱིངས་མངོན་འགྱུར་ཤོག།

ཅེས་པ་འདི་དཔལ་ལྷན་རྩི་ནང་པའི་བསྐྱེད་འཛིན་མཁས་གྲུ་བ་དག་དབང་མཚན་ཅན་བྱུང་གི་བྱུགས་
བཞེད་ལྟར། །སྟོང་གཞི་བདེ་བཞེགས་སྤྱིང་པོ་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་ཐོབ་པའི་སྒྲོམ་ལས་ཀྱི་བཅུན་པ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་
མཚོས་དཔལ་ཇམ་ཐང་གི་ཆོས་གྲུ་ཆེན་པོར་བྲིས་པ་སྟེ། །བ་ཀྱུན་ཏུ་ངེས་དོན་སྤྱིང་པོའི་བསྐྱེད་པ་ལ་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་
པའི་སྒྲུལ་བ་ཅན་དུ་གྱུར་ཅིག། །།

༡༡༡། འོན་ནམ་པར་ངེས་པ་གེས་རབ་རལ་གྱི་མཆན་བཅས་ བཞུགས་སོ།།

འཇུ་མི་པམ་ནམ་ཁྱུ་ཁྱུ་མཚོ།

༡༡༡། བྱུང་མཐའ་བསྟན་པ་ལུང་ཚད་མ་འབྲུལ་པ་ལྟན་པ་མིན། འོར་བ་ཐམས་ཅད་ནམ་པར་སྟོན་པ་མངོན་
སུམ་ཚད་མ་སྤངས། འོན་སྐབ་ཚུལ་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་གསུམ་ཚུལ་གསུམ་ཚད་བས་ཐེ་ཚོམ་མེད་པའི་སྟོ། འདྲེ་གཤིག་
རོ་བོ་ཡིན་པས་འཇམ་དཔལ་མཁུན་པའི་གཏེར་ལ་འདུད། །[༡]སྟོང་ཉིད་ཟབ་དོན་དམ་ཅིང་ས་དང་ཡར་ཕྱིན་སྐགས་
ཁྱུ་ཀྱན་རྫོང་ཆེ་བས་རྟོགས་དཀའ་བ། བདེ་བར་གཤེགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བསྟན་པའི་བདུད་རྩི་ནི། རྒྱལ་ལྟན་
གང་གིས་ཐུང་བར་འདོད་པ་ལ། སྟོ་གྲོས་སྦྱང་པའི་ལེགས་བཤད་ཀྱི་སྤྲང་བ་ནམ་པར་སྦྱིན། །[༢]པར་བྱའོ།
སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཚས་རི་སྟེད་བསྟན་པ། ཐམས་ཅད་བརྗོད་བྱ་བདེན་པ་གཉིས་ལ་ཡང་དག་བརྟེན།
ཉེ་གང་ཞེན་འཛིག་རྟེན་པ་ཀྱན་རྫོང་གྱི་བདེན་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་དམ་པའི་དོན་གྱི་བདེན་
པའོ། །[༣]དེ་ཡང་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རང་བཞིན་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་ཏུ་རྟོགས་པ་ལས་ལྟག་པའི་རྟོགས་པ་གཞན་ཅི་ཡང་མི་སྤྲང་པས་
ཐེག་པའི་རིམ་པ་བཞིན་བདེན་གཉིས་དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་རི་ཟབ་ཏུ་རྟོགས་པ་གེས་པར་བྱའོ། གཞལ་བྱ་བདེན་པ་གཉིས་
ཀྱི་རང་བཞིན་གནས་ལུགས་ལ། འཇལ་བྱེད་མ་ནོར་བར་ཚུལ་བཞིན་ངེས་པའི་སྟོས་འཇུག་ན། སྟོན་གྱི་དྲི་མེད་
ཐ་སྟད་དང་དོན་དམ་དཔྱད་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་རྣམས་གཉིས་ཀྱི། མིག་བཟང་མཆོག་ཏུ་བསྐྱབ་པར་བྱ། །[༤]རི་ལྟ་བུ་
འཛིག་རྟེན་སྤྲང་བ་འདི་དག་ནི། རྒྱ་ཁྱིན་ལ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྲུང་ཚུལ་གྱིས་སྦྱེ། རྒྱ་ཁྱིན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་
གང་ནམ་མཁའ་ཡི། བསྟོ་བཞིན་ཏུ་སྦྱོད་ཡུལ་དུ་སྤྲང་མི་འགྱུར། །[༥]ས་བོན་ཚུ་ལུང་དོད་གཤེར་ལྟ་བུ་ཁྱུ་ཡི་ཚོགས་
པ་ཚང་བས་ན། ལྷུ་ལྷ་ལྟ་བུ་འབྲས་བུ་སྦྱེད་པའི་བྱ་བ་བྱེད། རི་སྟེད་འབྲས་བུའི་བདག་ཉིད་ཀྱན། རང་
རང་རྒྱུ་ལ་ལྟོས་པ་ཉིད། །[༦]དེ་མེད་ན་མི་འབྲུང་པའི་ཕྱིར་ཐོ། དེས་ན་བྱ་བ་བྱེད་པ་རྒྱ་དང་ལྟོས་པ་འབྲས་བུ་དག རྒྱ་
དེས་འབྲས་བུ་དེ་བསྦྱེད་པ་དང་འབྲས་བུ་དེ་རྒྱ་དེ་ལ་ལྟོས་པ། གནས་དང་དེས་དེ་མི་བསྦྱེད་པ་དང་དེ་དེས་མི་ལྟོས་པ་གནས་
མིན་ཚུལ་གེས་པས། འཛིག་རྟེན་ན་བྱ་བ་ལ་འཇུག་དང་ལྟོག་པར་བྱེད་པས་ན། འཛིག་རྟེན་གྱི་བཟོ་སྐྲུགས་
དང་ནི་ཕྱི་ནང་གི་བྱུང་པའི་མཐའ། །[༧]ཀྱན་ཀྱང་བྱ་བྱེད་དང་ལྟོས་པ་དེ་ཡི་རྩ་བ་ཅན། ཡིན་ནོ། དེ་ཕྱིར་རིགས་
པ་གཉིས་སོ། དེས་ནི་འཛིག་རྟེན་དང་། འཛིག་རྟེན་འདས་པའི་བསྐྱབ་བྱ་བསྟུས། རྟེན་འབྲུང་ཚུལ་གྱིས་
གང་སྦྱེས་པའི། །[༨]ཚོས་ཀྱན་རང་རང་རོ་བོ་ཡིས། གཞན་དང་རང་མཚན་ཐུན་མིན་གནས་པའི་མཚན་ཉིད་

ཅན། །སྤྲུལ་ཤེས་ཏེ་སྤྲུལ་པ་སྤྲུལ་གྱི། །ཆོས་ཉིད་འདི་ལ་སྤྲུལ་ཀྱང་དེ་མ་ཡིན་ཞེས་ཐ་སྤྲུལ་བྱ་བ་སྤྲུལ་བྱ་མེད།།
 [༧]ཐུམ་པ་ལྷ་བའི་ཆོས་གཅིག་ལ་ཡང་ཆོས་སྤྲུལ་ཆོག་པ། །ཡིན་དང་ཡོད་སྤྲུལ་སྤྲུལ་དང་མིན་དང་མེད་སྤྲུལ་སེལ་
 པའི་ཐ་སྤྲུལ་གྱི། །ཆུ་མ་བཞག་གིན་ཏུ་མཐའ་ཡས་དོན། །རང་རང་ལ་གཞན་གྱིས་མ་བྱས་པ་རང་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་
 གནས། །[༡༠]ཐུམ་པ་ལྷ་བའི་མཛོན་སུམ་གྱིས་ནི་ཡོངས་གཟུང་དོན། །གང་ལ་བྱ་བ་མི་ཉག་སྤྲུལ་ལ་སྤྲུལ་པ་
 ལྷོག་པའི་སྤྲུལ་པ་ནི། །ཆུ་མ་པར་བཏགས་ཀྱི་ཐེ་ཐ་དད་ལྷ་བའི་ཆོས། །སྤྲུལ་དོན་འབྲས་འཛིན་གྱི་རྟོག་བཅས་ཡིད་
 གྱིས་བྱེ་ཞིང་སྤྲུལ། །[༡༡]འགལ་འབྲེལ་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་དངོས་པོའི་རྣམ་ཡོད་དང་རྣམ་དེ་ལས་ལྷོག་པས་བཏགས།།
 ཡོད་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་ལས་ནི། །ཤེས་བྱ་རྣམས་ཀྱང་རྟོགས་བྱ་སྟེ། །དེ་ལས་སྤྲུལ་པའི་རྣམ་གཞག་
 དགག་སྤྲུལ་སྤྲུལ་སེལ་མཚན་མཚན་སྤྲུལ་མང་། །[༡༢]དེ་ལྟར་བྱ་བྱེད་རྒྱ་ལྷོས་པ་འབྲས་ཆོས་ཉིད་ངོ་བོའི་ཆོས། །དེ་
 རྣམས་ལ་དོན་དམ་དཔྱད་བྱེད་གྱིས་ཡང་དག་ཉིད་དུ་རྣམ་བཏགས་ན། །བྱ་བ་བྱེད་པ་སྤྲུལ་པ་བྱེད་པ་རྒྱ་ཉིད་ཀྱང་མི་
 དམིགས་ཤིང་། །ལྷོས་ནས་སྤྲུལ་པ་འབྲས་བྱ་དག་ཀྱང་མེད། །[༡༣]ཆོས་ཉིད་རང་རང་གི་ངོ་བོར་སྤྲུང་བ་ཡང་།།
 གཞན་གྱིས་མ་ཡིན་པར་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་སྤྲུང་བ་ནི། །བྱ་བ་བྱེད་པ་རྒྱ་མཚན་མ། །ལྷོས་པ་འབྲས་བྱ་སྤྲུལ་པ། །ཆོས་ཉིད་ངོ་བོ་
 ཉིད་མེད་པའི་རྣམ་ཐར་གསུམ་ལྷན་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས། །དེ་ནི་དོན་དམ་པ་ཡི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པ་ཉིད་དོ།།
 [༡༤]ཐ་སྤྲུལ་བྱ་བ་བྱེད་དང་ལྷོས་པ་ཡང་། །དངོས་པོའི་རང་རང་གི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པས་ན། །རིགས་པའི་
 མཐའ་ནི་ཆོས་ཉིད་ལ། །བྲུག་ནས་དེ་ཕྱིན་ཆད་རྒྱ་མཚན་ཆོས་དུ་མེད། །[༡༥]སྤྲེད་ངོས་པོའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པས་
 མེད་ཆ་བ་བཞེན་ནོ། །གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་ལྟར་བདེན་གཉིས་ཆོས་ཉིད་ལ། །རྗེས་སུ་མཐུན་པར་རིགས་པས་གང་
 གཞལ་བ། །དེ་ནི་དངོས་པོའི་སྤྲུལ་པ་ལྷགས་ལས་གྲུབ་པས་ན། །འཕྲད་པ་སྤྲུབ་པའི་རིགས་པ་ཡིན།།
 [༡༦]རྗེ་ལྟར་སྤྲུང་པའི་ཚུལ་ཀྱན་རྫོབ་དང་རྗེ་ལྟར་གནས། །པའི་གནས་ཚུལ་དོན་དམ་པ་དེའི་རང་གི་ངོ་བོ་མཛོན་
 སུམ་མཐུ། །རྟོགས་མཛོན་པར་སྤྲུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས། །མི་བསྐྱུ་བར་དོན་གཞན་ལ་རྗེས་སུ་དཔག།[༡༧]སྤྲེ་
 དེས་པར་བྱེད་པའོ། །དབང་ཡིད་མཛོན་སུམ་སྤྲུལ་སྤྲུལ་དབང་ཡིད་ཀྱི་མཛོན་སུམ་གྱི་ངོ་བོ་དངོས་པ་བཟུང་བ་ཡིན་གྱི་མཛོན་སུམ་ཆད་
 མ་ཁོ་ནར་བཤད་པ་མིན་ལ། །ཆད་མ་ནི་གོང་དུ་མ་ལྷུལ་ཞེས་པ་དེ་སྤྲུང་བས་བྱེད་པར་དུ་བྱེ་ལ་གེས་པར་བྱའོ། །མཛོན་སུམ་ཉིད་
 བྱི་རྣམ་པ་བཞི། །མ་ལྷུལ་པ་སྤྲུང་ཞུགས་པ་ལྷ་བུས་མ་ལྷུལ་བ་དབང་པོ་དང་བྱེ་ལ་ལྷ་བུས་མ་ལྷུལ་པ་ཡིད་དང་
 རང་རིག །རྣལ་འབྱོར་དང་བཅས་པ་དེ་ཡི་ཡུལ། །ནི་དོན་སྤྱི་ཙམ་མིན་པར་དོན་རང་མཚན་སྤྲུང་བྱིར་རྟོག་པ་
 གསུམ་ལས་སྤྲུལ་དོན་འབྲས་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་མེད་པའོ། །[༡༨]གལ་ཏེ་མཛོན་སུམ་དེ་དག་མེད་པ་ན། །དུ་བ་སྤྲུལ་
 མི་སྤྲུང་བས་ན་རྟོགས་མེད་པས་དེ་བྱིར་རྗེས་དཔག་མེད། །ཅིང་དེ་མེད་ལ་གཞན་ཡང་རྒྱས་བོན་ལས་ལྷ་བྱ་སྤྲུལ་དང་

མཐར་དེ་འགག་པ་སོགས། །འཛིག་རྟེན་ན་སྤང་ཆོད་འདི་ཀྱན་མཐོང་མི་སྲིད་ལ། །[༡༤]མི་སྲིད་པ་དེ་ལྟ་ན་ནི་དེ་
 དག་མེད་པའི་སྤང་ཆོད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི། །སྤོང་སོགས་ཉགས་གང་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས། །ཉེ་ཐབས། འཛིག་རྟེན་ན་སྤང་
 བའི་ཐ་སྤྱད་བདེན་པ་འདི་ལ་ཉི་མ་བརྟེན་པར། །ཐབས་དེ་ལས་བྱུང་བའི་དམ་པའི་དོན་སྤོང་པ་ཉིད་ནི་རྟོགས་པར་
 མི་འགྱུར། །[༡༥]བའི་ཕྱིར་རོ། །མིག་སོགས་དབང་ལྡེ་ལས་སྦྱེས་སྒྲོ་ནམ་ཤེས་གང་གིས། །གཟུགས་སོགས་རང་
 ཡུལ་གསལ་བར་ཉམས་ཐྱིང་བ། །དབང་བོའི་མངོན་སུམ་ཡིན་ལ་དེ་མེད་ན། །ལོང་སོགས་བཞིན་ཏུ་ཕྱི་
 རོལ་གྱི་དོན་མི་མཐོང་། །[༡༦]ཡིད་དབང་ལས་སྦྱེས་ཕྱི་གཟུགས་སོགས་དང་། མི་ལམ་ནང་གཉིས་ཀའི་ཡུལ། །
 གསལ་བར་གཙོད་དེ་ངེས་པ་ཡིད་མངོན་སུམ། །དེ་མེད་ཕྱི་ནང་གི་ཆོས་ཀྱན་སྤུང་མོང་དུ། །ཤེས་པའི་རྣམ་
 རིག་མེད་པར་འགྱུར། །[༡༧]དོན་དམ་པའི་རོ་བོ་མངོན་སུམ་དུ་འཇལ་བ་འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་ལྟ་བུ། །དོན་
 དམ་པ་རྗེས་དཔག་གིས་འཇལ་བ་རྟེན་འབྱུང་གི་རིགས་པས་བདག་མེད་སྐྱབ་པ་ལྟ་བུ། །ཐ་སྤྱད་པའི་རོ་བོ་མངོན་སུམ་འཇལ་བ་
 ཡུལ་གྱི་སྟོན་པོ་མིག་ཤེས་ཀྱིས་བཙོད་པ་ལྟ་བུ། །ཐ་སྤྱད་ཀྱི་དོན་ལ་རྗེས་སུ་དཔག་པ་མངོན་སུམ་སྤང་བས་དུ་བ་ལས་མེད་པོགས་
 པ་ལྟ་བུའོ། །རྣལ་འབྱོར་གྱི་སྒྲ་མས་བསྟན་པའི། །ལུང་བཞིན་ལེགས་པར་བསྟོམས་པ་ཡི། །མཐར་ཐུག་བདག་མེད་
 པའི་དོན་དང་སྤོང་གཉིས་གསུམ་དང་གངས་མེད་མཐོང་བ་སོགས་རང་ཡུལ་གསལ་བར་ཐྱིང་བ། །རྣལ་འབྱོར་མངོན་
 སུམ་དེ་མེད་ན། །གང་ཟག་པལ་པའི་ཡུལ་འདས་པ་རྣལ་འབྱོར་པའི་ཡུལ་གྱི་དོན་མི་མཐོང་། །[༡༨]མིག་དབང་
 གིས་མངོན་སུམ་ཐྱིང་བས་གཟུགས་ལ་ནི། །དྲང་ཟེར་པོ་སྟོ་འདོགས་པ་ལྟ་བུའི་སྟོ་འདོགས་གཙོད་པ་རི་ལྟ་བུ། །
 རང་སེམས་ལ་ཡང་ཉམས་སུ་ཐྱིང་བའི་སྟོ་ནས་གཞན་ལ་མི་སྟོས་པར་སྟོ་འདོགས་གཙོད་པ་དེ་ཡོད་ན། །དེ་རང་རིག་གིས་
 མ་ཤེས་པར། །དེ་ལ་ཤེས་མཁན་གཞན་ཡོད་ན་དེ་ལའང་ཤེས་མཁན་གཞན་ཡོད་དགོས་པ་སོགས་སྟག་མེད་འགྱུར། །
 [༡༩]ཉེ་དུས་མཉམ་པ་དང་མི་མཉམ་པའི་ཤེས་པའང་གཞན་གང་ཡོད་ཀྱང་སྟག་མེད་དུ་འགྱུར་རོ། །དེ་ཕྱིར་ཤེས་པ་ནི་ཤིང་རྟ་དང་
 ཕྱིགས་པ་སོགས་ལས་བརྒྱུག་སྟེ། །གསལ་རིག་རོ་བོ་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་ཡིས། །ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་ཤེས་པ་བཞིན་ཏུ་རང་ཉིད་
 ཀྱང་། །རང་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་རང་ལ་རང་གསལ་བ། །འདི་ལ་རང་རིག་ཅས་སུ་བརྟུན། །[༢༠]
 མངོན་སུམ་གཞན་གསུམ་གྱིས་ཉམས་ཐྱིང་གང་། །ལ་མངོན་སུམ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་ངེས་བྱེད་པ། །རང་རིག་
 ལས་ཡིན་པས་དེ་མེད་ན། །ཚུལ་གཞན་གང་གིས་མངོན་སུམ་དེ་འགྱུར་མི་འགྱུར། །[༢༡]ཉེ་སྟོན་པོ་མིག་ཤེས་
 ཀྱིས་གྲུབ་ན་མིག་ཤེས་མངོན་རྗེས་གང་གིས་གྲུབ། །མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་ན་མངོན་སུམ་དབང་དོན་དུ་ས་མཉམ་མི་མཉམ་གཉིས་ཀ་
 མི་འཐད། །རྗེས་དཔག་གིས་གྲུབ་ན་དེ་མེད་དེ་མངོན་སུམ་མེད་པས་སོ། །རྗེས་དཔག་ནི་མངོན་སུམ་ཐྱིང་བའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་
 བས་སྟེ་བས་མངོན་སུམ་གྱི་རྩ་བ་ཅན། །ཡིན་ལ། །མངོན་སུམ་དེ་ནི་རང་རིག་ཉིད་ཀྱིས་ངེས། །ཉེ་མངོན་སུམ་དུ་བཞག་

དགོས་པས། འཕྲུལ་རྒྱས་མ་འཕྲུལ་པའི་སྒོ་ཡི་ཉམས་སྦྱང་རང་རིག་ལ། མཐར་ཐུག་ནས་དེ་ནས་སྐྱབ་བྱེད་གཞན་
 ཏུ་ཚོལ་དུ་མེད། །[༡༧]དེ་ཕྱིར་སྐྱོད་ན་འབྲེས་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་བྲལ་ཞིང་དབང་ཡིད་མ་འཕྲུལ་བའི། ཉང་རང་རིག་
 རྣལ་འབྱོར་བཅས་པ། མངོན་སུམ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་སྟ། མངོན་དུ་བྱུར་པའི་ཚོས་བུམ་པ་ལྷ་བྲལ་སྟགས་པ་
 རྣམས་ལ། རྟག་པ་ལ་སྟགས་པའི་སྒོ་འདོགས་རྣམ་པར་སེལ་བར་བྱེད། །[༡༨]ཡུལ་རྣམས་བུམ་པ་ལ་སྟགས་པ་
 དོན་གྱི་སྒྱི་ཙམ་སྒོས་བཟུང་ནས། མིང་བུམ་པ་ཞེས་པའི་སྐྱོད་དང་འབྲེས་པ་ལྷ་བར་བསྐྱེས་ཏེ་རྣམ་པར་རྟོག་གིས་བྱེད་པ།
 དེ་ནི་རྟོག་བཅས་ཀྱི་ཡིད་ཡིན་ལ་དེ་དག་གིས། འཛིག་རྟེན་ན་དགག་སྐྱབ་ཀྱི་ཐ་སྙད་སྟ་ཚོགས་རྒྱས་པར་བྱེད།
 །[༡༩]བརྟེན་མི་གེས་པའི་བྱིས་པ་རྒྱུད་དུ་དང་འགྲོ་ལྷ་བུའི་སྒྱེ་བོས་བྱང་། སྒོ་ལ་དོན་གྱི་སྒྱི་ཙམ་སྒྲུབ་པ། དེ་མིང་
 མ་གེས་བྱང་བསྐྱེས་ན། མིང་དང་འབྲེས་རུང་གི་རྟོག་པ་དེས། རྟོན་རྣམས་ལ་འཕྲུག་པ་དང་ཕྱོག་པར་བྱེད་པ་ཡིན།
 །[༢༠]སྟེ་དེ་དག་མེ་ལ་འགྲོས་པ་དང་རྩ་ལ་སྟེགས་པ་བཞིན་ནོ། སྐྱོད་ན་འབྲེས་འཛིན་གྱི་ རྟོག་བཅས་ཡིད་ནི་མེད་པ་ན།
 ལར་དགག་པ་དང་རྩར་སྐྱབ་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱན་འཛིག་རྟེན་ན་མེད་ཕྱིར། དེས་དོན་རྟེན་སུ་དཔག་པ་དང་འཕྲུག་ཕྱོག་
 གི་བསྐྱབ་པའི་གནས། གང་ཡང་སྟུང་ལའང་བསྟན་པར་མི་རུས་སོ། །[༢༡]རྟོག་པས་མ་འོངས་དོན་གཉེར་
 དང་འདས་པའི་རྟོག་པ་སྟགས། གྱིས་ད་ལྷ་མངོན་གྱུར་མེན་པའང་སྒོས་འཇལ་ཞིང་སྐྱབ། བ་ཡིན་ལ་རྟོག་བཅས་
 གྱི་རྟེན་དཔག་མེད་གྱུར་ན། རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་བཟང་པོ་དང་སྒྲུང་དོར་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་མེད་པས་ཐམས་ཅད་
 བཅས་མ་ཐག་པའི་བྱིས་པ་བཞིན་དོན་གང་ཡང་མི་གེས་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར། །[༢༢]རྟགས་དུ་བ་ལྷ་བྲལ་པ་
 བརྟེན་ནས་བསྐྱབ་བྱ་མེ་ལྷ་བྲལ་གོ་རུས། བ་དེ་ནི་རྟགས་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་ཕྱོགས་གྱི་ཚོས་སྟ་བུ་པ་དང་།
 བསྐྱབ་བྱ་དེ་རྟགས་དེའི་རྟེན་སྟུང་པ་དང་བསྐྱབ་བྱ་དེ་ཕྱོག་ན་རྟགས་དེ་ཕྱོག་པའི་བྱུང་པ་སྟེ། རྩལ་གསུམ་ཚད་ན་
 བསྐྱབ་བྱ་འབྲུག་པ་ལ་འཕྲུལ་པ་མེད། །[༢༣]མངོན་རྟེན་ཚད་མས་བཞི་པོ་གང་རུང་བ་གཏན་ལ་ཐབ་པའི།
 རྟགས་དེ་ལས་དབང་པོ་ལ་སྟགས་པའི་སྒོ་གཏུ་བྱུར་པ་འགའ། ཞིག་རྟེན་སྟུང་པོ་གཉིས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ན་
 དེ་ཡང་། བདག་གཅིག་དང་དེ་བྱུང་གང་རུང་གི་འབྲེལ་པའི་དབང་གིས་བསྐྱབ་བྱ་གང་། །[༢༤]ཞིག་འབྲུག་པ་དེ་
 བྱུང་གི་འབྲེལ་བས་འབྲས་བུས་བྱུ་བསྐྱབ་པ་འབྲས་བུའི་རྟགས་དང་བདག་གཅིག་འབྲེལ་གྱི་སྒོ་ནས་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་།
 གཉིས་དང་སྟངས་རྟུང་། མི་དམིགས་པའམ་འགལ་སྒྲ་དམིགས་པས། དགག་བྱ་གང་ཞིག་འགོག་པ་མ་དམིགས་
 པའི་རྟགས། དེ་ལྟར་རྟགས་རིགས་ཐམས་ཅད་བསྟན་ན་གསུམ་པོ་དེ་དག་ཏུ་གནས། །[༢༥]དོན་དམ་དཔྱད་བྱེད་ཀྱི་
 མཐར་ཐུག་དབུ་མ་དང་རྟགས་ལས་བྱང་གསུངས་པའི་རིགས་པས་བྱང་དཔྱད་ན། ཡང་དག་ཏུ་ན་འཁོར་འདས་ལ་སྟགས་པ་
 འདི་ལྟར་སྒྲུབ་པ་ཀུན། ཡི་ནས་རྣམ་དབྱེར་མེད་པའི་མཉམ་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཐ་སྙད་དཔྱད་བྱེད་ཀྱི་མཐར་

ཐུག་པ་དོན་ཤེས་པ་ནས་གསུངས་པའི་རིགས་པས་དབྱེད། རྒྱུད་དག་པ་ན་སྒོད་བཅུད་དག་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མཐོང་བས།།
 དེ་ཐམས་ཅད་གནས་ཚུལ་ལ་དག་པའི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་གནས། །[༤༦]སོ། །དངོས་པོ་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་བརྟེན་ནས་
 རྒྱུ་བ་སྟེ། །དངོས་མེད་རྒྱ་རྒྱུན་ལས་མ་རྒྱེས་པ་ཙམ་ལ་དགག་བྱ་རྒྱུ་པར་བཅུད་པ་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཡིན།།
 བས་དེ་ཕྱིར་བྱམ་པ་ལྟ་བུའི་དངོས་པོ་དང་བྱམ་པ་བཀག་པའི་སྒོར་པ་ལྟ་བུ་དངོས་མེད་པ། །གཉིས་ཀ་གནས་ལུགས་མ་གྲུབ་
 བས་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྒོར་། །[༤༧]མཐར་ཐུག་གི་གནས་ལུགས་དོན་དེ་ཁོན་ཉིད་ཀྱི་ལ་སྒོར་གཞི་བྱམ་པ་
 ལྟ་བུ་དང་། །དེ་བཅུད་པའི་སྒོར་པ་གཉིས་རང་མཚན་ཐ་དད་དུ་མེད་པས། །སྒྲུང་བ་བྱམ་པ་ལྟ་བུ་དང་དེ་མ་གྲུབ་པའི་
 སྒོར་པ་གཉིས་པོ་དབྱེར་མེད་པར་སྒྲུང་དུ་ས་ནས་སྒོར་ལ་སྒོར་དུ་ས་ནས་སྒྲུང་བ་ཡིན་ཅིང་དེ་སྒྲིཏྲ་གི་ཡུལ་མིན་པས་མིང་ཆོག་
 དང་རྟགས་ལ་སོགས་པ་གང་གིས་ཀྱང་བརྗོད་པ་དང་བྲལ། །འོན་ཏེ་སྒྲིཏྲ་གི་རྒྱལ་ལ་འབྱོར་བའི་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པའི་
 ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་རིག་པར་བྱའོ། །[༤༨]བ་འཛིག་རྟེན་ན་སྒྲུབ་པའི་རྒྱལ་པ་རི་སྟེད་པ། །ཡོད་རྒྱུ་དང་ཡིན་པར་སྒྲུབ་
 པ་ལ་འདུ། །དགག་པའི་རྒྱལ་པ་རི་སྟེད་པ། །མེད་དགག་ལུལ་དུ་ཆོས་གཞན་མི་འཕྲེན་པ་དང་མ་ཡིན་དགག་
 ལུལ་དུ་ཆོས་གཞན་འཕྲེན་པས་བསྐྱུས། །[༤༩]མངོན་སུམ་སོགས་མི་བསྐྱུ་བའི་ཚད་མ་ལ་བརྟེན་ནས་མི་འཐད་པ་དགག་
 པ་དང་འཐད་པ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་ཀྱི། །རྒྱལ་གཞག་ཚུལ་བཞིན་ངེས་པར་བྱས་པ་རང་དོན་རྟེན་དཔག་སྟོན་དུ་སོང་ནས།།
 གཞན་ལ་འང་རིགས་པ་དེ་དང་མཐུན་པར། །རང་ལུགས་འཐད་པ་སྒྲུབ་དང་གཞན་ལུགས་མི་འཐད་པ་སྒྲུན་འབྲིན་
 པའི་གཞན་དོན་རྟེན་དཔག་སྒྲུབ་པར་བྱེད། །[༥༠]གཞན་ལུགས་སྒྲུན་འབྲིན་ལ་ནི་རྒྱལ་གསུམ་པའི། །གཏན་
 ཆོགས་རང་དོན་རྟེན་དཔག་ལྟར་རང་རྒྱུད་དུ་འགོད་པ་དང་། །རྒྱལ་གསུམ་མ་ཆང་ཡང་པ་རོལ་གྱི་ལས་བྱངས་དེ་
 རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས། །ཐལ་བའི་དག་གིས་པ་རོལ་དེ་སྒྲུན་འབྲིན་པའི་སྒྲུན་འབྲིན་ཡང་དག་པའོ།།
 [༥༡]རྒྱལ་རོལ་མཐོང་བའི་ཐ་སྟོན་ལ་ཡང་གནས་ཚུལ་དང་སྒྲུང་ཚུལ་དག །མི་མཐུན་པར་སྒྲུང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།།
 མ་དག་རྒྱུ་རོལ་མཐོང་བ་འཛིག་རྟེན་དང་། །དག་པ་འཕགས་པའི་གཟིགས་པ་ལ་བརྟེན་པའི། །[༥༢]ཀུན་
 ཏུ་ཐ་སྟོན་ཆད་མ་གཉིས། །ཡོད་དེ་དེ་གཉིས་དཔེར་ན་རང་ཡུལ་ཙམ་མཐོང་བའི་མི་དང་རང་ཡུལ་དང་མ་གཉིས་ཀ་
 མཐོང་བའི་ལྟ་ཡི་མིག་བཞིན་ནོ། །ཆད་མ་དེ་གཉིས་ཀྱི་ནི་སོ་སོར་མི་འཕྲེན་པའི་བྱུང་བར་ཡང་། །ངོ་བོ་དང་རྒྱ་
 དང་འབྲས་བུ་དང་ལས་ཀྱིས་ཐད་དུ་དབྱེ། །[༥༣]དང་པོའི་ངོ་བོ་ཡུལ་ཤེས་བྱ་ཉི་ཆེའི་བདོན་ལ་མི་བསྐྱུའི་བསྐྱོ།།
 འོ། །རྒྱུད་བར་པོ་སོགས་ཀྱི་རང་ཡུལ་དེ་མངོན་སུམ་ལ་སོགས་པས་རྒྱུལ་བཞིན་ཉིད་ངེས་པོའི་གནས་ཚུལ་ལྟར་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་
 པར་བཟུང་བ་ལས་རྟོག་མེད་མིག་ཤེས་ཀྱིས་རང་ཡུལ་སྟོན་པོ་རྒྱལ་བཞིན་བཟུང་བ་དང་། །རྟོག་བཅས་ཡིད་ཤེས་ཀྱིས་དུ་བས་
 རྟགས་ལས་མེ་ཡོད་དུ་འཛིན་པ་ལྟ་བུའོ། །སྟེ། །འོ། །བྱེད་ལས་རྒྱུར་མཐོང་གི་ ཡུལ་ལ་ཐེཛོམ་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་སེལ།།

བཤོ། །འབྲས་བུ་སྒྲ་བས་སུ་བབས་པའི་དོན་དེ་མ་ནོར་བར་ཡོངས་སུ་འཛིན་པའོ། །[[༤༤]གཉིས་པའི་ངོ་བོ་གེས་བྱ་རྒྱ་
 ཆེ་བ་ཡི་ཡུལ་ལ་མི་བསྐྱ་བའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཡེ་གེས་ནི། །རྗེས་ཐོབ་གྱི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པས་དེའི་རྒྱ་ནི་རི་ལྷའི་ཆོས་ཉིད་ལ་
 དམིགས་པའི་རྗེས་ལས་སྟེ། །བཤོ། །ཁྱེད་ལས་རྒྱུ་མཐོང་གི་སྒྲོས་བསམ་མི་བྱའ་པའི་ཡུལ་ལ་ཐེ་ཆོས་གྱི་སྟོ་འདོགས་
 སེལ། །བཤོ། །འབྲས་བུ་གེས་བྱ་རི་སྟེད་པ་མཁུན་པའི་འབྲས་བུ་ཅན་ནོ། །[[༤༥]དོན་དམ་ལ་ཡང་སྒྱེ་མེད་འགག་
 མེད་ལྷ་སྟེ་རྒྱུ་མཐོང་གྲངས་པ་དང་། །སྒྲོས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་པའི་རྒྱུ་མཐོང་གྲངས་མིན་པའི་རྒྱུ་གཉིས་ཀྱིས། །གེས་
 བྱ་དེ་འཇལ་བ་ལ་དོན་དམ་དཔྱད་བྱེད་ཀྱི། །ཆད་མ་དེ་ཡང་གཉིས་སུ་འགྱུར། །[[༤༦]རྟོ། །ཆད་མ་བཞི་པོ་དེ་
 སྒྲ་མ་ལ་བརྟེན་བྱི་མར་འཇུག། མིག་སྒྲོན་རབ་རིབ་ལ་སྟགས་པ་དག་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་བཞིན་ཏུ། །ཆོས་ཐམས་
 ཅད་ལྷ་པའི་ཆད་མའི་མིག་ནི་རྒྱུ་མཐོང་ཏེ། །ཐ་སྟད་དཔྱད་བྱེད་ཀྱི་མཐར་ཐུག་དག་དང་དོན་དམ་དཔྱད་བྱེད་ཀྱི་མཐར་
 ཐུག་མཉམ་པའི་དོན་མཐོང་བྱ། །[[༤༧]སྒྲ་དོན་འདེས་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་མེད་པའི་དབང་ཡིད་དང་རྟོག་བཅས་ཀྱི་
 སེམས། །ནི་དཔེར་ན་དབང་གེས་རྟོག་མེད་སྒྲ་གཉིས་མཐོང་བ་དང་ཡིད་གེས་རྟོག་མེད་མི་ལམ་དང་རྟོག་བཅས་ཐུག་པ་ལ་
 རྒྱུ་ལ་དུ་འབྲལ་བ་བཞིན། །དེ་རྒྱུ་མཐོང་ལ་འབྲལ་པའི་ཆ་དང་སྒྲ་གཉིས་ཉིན་སྟངས་ཐུག་པ་ལ་ཐུག་པར་འཛིན་པ་ལྷ་ར་མ་
 འབྲལ་པའི་ཆ་ཡང་ཡོད་ཀྱིར། །མི་བསྐྱ་བ་དང་བསྐྱ་བའི་སྟོན་མཆོད་མ་དང་ཆད་མིན་གྱི་རྒྱུ་གཞག་གྱུ་བ། །
 [[༤༨]གལ་ཏེ་ཆད་མ་ཆད་མིན་གཏན་ནས་མེད་ཀྱུར་ན། །འབྲལ་པའི་ཕྱིར་རྒྱུ་པ་དང་མ་འབྲལ་པའི་ཕྱིར་བཤེན། །
 པ་སོ་སོར་རྒྱུ་པར་དབྱེ་བ་གཏན་ནས་མི་སྲིད་པས། །ཕྱི་རོལ་པ་རྒྱུ་པ་དང་ནང་པ་བཤེན་པའང་མི་སྲིད་པས། །གྲུབ་
 པའི་མཐའ་རྒྱུ་མཐོང་ཡོད་མི་སྲིད། །[[༤༩]དོན་དམ་པ་དབྱེད་ན་མ་གྲུབ་པས་སོ་སྟུམ་ན་དོན་དམ་དཔྱད་བྱེད་ཀྱིས་
 ཡང་དག་པ་དེ་ཞོན་ཉིད་དཔྱད་བྱས་ན། །མཛོན་སུམ་དང་རྗེས་དཔག་གི་ཆད་དང་ཆད་མིན་དགག་བྱ་སྒྲུབ་བྱ་
 ཡུལ་ཡུལ་ཅན་སྟགས། །ཀྱིས་རྒྱུ་པ་གཞག་རི་ལྷ་རི་ལྷ་བར། །སྒྲོས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་དེ་ལྷ་དེ་ལྷ་ར་ཡང་། །
 [[༥༠]རང་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པར་གྲུབ་པ། །དེ་ཕྱིར་ཡོད་མེད་གཉིས་ཡིན་གཉིས་མིན་གྱི་སྒྲོས་པ་ཀྱུན་བྲལ་
 ཉིད། །ནི་དཔེར་ན་མེ་ཡི་ཆ་བ་རི་བཞིན་ཏུ། །ཐ་སྟད་ཀྱི་སྒྲོས་པ་ཀྱུན་ལ་ཁྱབ་བྱེད་དུ་གནས། །[[༥༡]དེས་ན་
 ལུམ་པ་ལྷ་ལུའི་སྟངས་དང་དེ་མེད་པའི་སྟོང་པ་ནི། །ནམ་ཡང་འབྲལ་བ་མེད་པར་ཆོས་ཀྱུན་ལ་གནས་པས། །སྟངས་
 དེ་ཐབས་དང་སྟོང་པ་དེ་ཐབས་བྱུང་ཉིད་ཡིན་སྟངས། །ཐ་སྟད་ལྷ་ལྷ་གཉིས་བཞག་ནས་ཅིག་ཤོས་དོན་དམ་ལྷ་ལྷ་
 རྒྱབ་པ་དང་དོན་དམ་ལྷ་གནས་ཐ་སྟད་ཞོན་རྒྱབ་མི་ལུས། །[[༥༢]པས་སྟངས་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཡིན་ནོ། །མི་དགོས་སོ་སྟུམ་ན་
 ཆད་མ་དང་ཆད་མིན་གྱི་ཡིན་མིན་མ་དབྱེད་པར། །ཐལ་འགྱུར་པའི་ལུགས་ལྷ་ལྷ་འཛིན་རྟོག་ན་མཐོང་བ་ཙམ་ཀྱུན་
 རྟོག་དུ་ལས་སྟངས་པ་ཞིག་གིས། །དོན་དམ་ཉིད་ལ་འཇུག་ཅེན། །དེ་ལྷ་ར་དོན་དམ་ལ་འཇུག་པ་ནི་བཞག་པ་མེད་

མོད་ཀྱི། [༡༩]ས་བོན་འདི་ལས་མུ་གུ་འདི་འབྱུང་བར་མཐོང་བ་ལ་སོགས་པ་ནི། །འཛིག་རྟེན་པ་ཡི་མངོན་
 སུམ་ཡིན་ལ། །དེ་ལ་བརྟེན་དོན་སྤྲེལ་མེད་སོགས་དཔོག་པ་དེ་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། །དེ་ལ་འང་ཆད་མ་དང་
 ཆད་མིན་གྱི་མིང་མ་བཏགས་ཀྱང་དོན་ཆད་མ་དང་ཆད་མིན་མི་སྟོང་། [༢༠]སྟེ་སྤང་མི་རུས་སོ། །གངས་ལ་རྩོད་སྟོང་
 བ་སྟངས་ཆད་མ་ལ་དག་མ་དག་གི་ཆད་མ་གཉིས་མེད་ན། །དག་པའི་ཆད་མ་ལོགས་སུ་མེད་པས་མ་དག་པའི་ཆད་མ་ལྟར་
 དག་པའི་གཟིགས་པ་རྒྱན་པར་འགྱུར་ཞིང་། །མ་དག་པ་མཐོང་བའི་དྲུང་ལ་ཡང་། །དཀར་པོ་དང་སེར་པོ་
 བདེན་པ་དང་རྒྱན་པའི་རྣམ་གཞག་མི་འཐད་དོ། [༢༡]དོན་དམ་དཔྱད་བྱེད་ལ་གཉིས་མེད་པར་རྣམ་གངས་པའི་
 དོན་ཅམ་ཡིན་ན། །མེད་པར་དགག་པའི་སྟོང་པ་ལམ་གྱིས་བདེན་གཉིས་སུ་བྱུང་འཇུག་ཏུ་གནས་པ་མི་ཤེས་ཤིང་།
 །དོན་དམ་མེད་པ་ཅམ་སོགས་ཀྱང་སྟོས་པ་ཡིན་པས་སྟོས་པའི་མཐར་ལྷུང་ལ། །དེ་སྟོས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་དེ་ཡང་དངོས་
 པོ་དཔྱད་པའི་རིགས་པ་རང་གིས་རང་ཉིད་ཀྱང་འཛིག། [༢༢]སྟེ་རྟགས་མི་བྱུང་བོ། །དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཏུ་གཞུགས་ཀྱང་གུན་
 རྩོད་མ་གྲུབ་ཅིང་། །འཇུག་བྱེད་ཀྱི་སྟོ་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་བདུན་དང་རང་རིག་ཀྱང་། །དཔྱད་ན་མ་གྲུབ་པས་སྤང་
 རྟེན་དཔྱད་མེད་ཆུ་ལྷེ་འདྲ། །བདེན་གཉིས་མཐར་བྱག་ན་བདེན་པ་དཔྱད་མེད་པའི། [༢༣]བདེན་གཉིས་སྟོས་
 པ་ཐམས་ཅད་དང་ཐལ་བ་དེ་ཉིད་མྱང་འདས་དང་ཡང་དག་པའི་མཐའ། །ཡིན་པས། ཆོས་ཀྱན་དེ་ལ་དེ་ལས་ལོགས་
 དཔྱད་ཏུ་མེད་པར་མཐར་བྱག་པའི་བྱིར། །ཤེས་བྱེད་ཀྱི་སྟོ་དང་ཤེས་བྱ་ཡུལ་དཔྱད་མེད་པའི་སྟུ། །དེ་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
 སྟུ་ཡིན་པས་དེ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྟུ་དང་པ་ལ་མཐའ་དཔྱད་བྱུང་ལ། [༢༤]དེ་ལྟར་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བ་རིགས་པའི་ལམ་ན་
 ལྟ་བུའི། །ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་བཟང་བགྲད་ནས་སུ། །བདེ་བར་གཤེགས་པ་དང་དེ་ཡི་སྒྲས། །བྱང་སེམས་སྟོ་
 གོས་ཆེ་རྣམས་ལམ་གང་ནས་ནི། [༢༥]གཤེགས་པའི་ལམ་བཟང་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ངེས་པར་མཐོང་བུ་སྟེ། །འདི་
 ན་མདོ་སྒྲགས་ཐེག་པའི་ཚུལ། །རྟེན་དཀའ་བ་རང་གི་བསོད་ནམས་ཀྱིས་དུས་སུ་རྟེན་པ་ལ། །རང་རྒྱུད་ལ་དེའི་ངོ་
 བློང་བ་མེད་པའི་འབྲས་བུ་མེད་པར་མ་བྱེད་ཅིག། [༢༦]འདི་ལྟར་རིགས་པ་རྣམས་བཞི་དང་། །ལྷན་པའི་སྟོ་
 གོས་སྤང་བ་ཅན། །གཞན་གྱི་རྗེས་སུ་སྤྲོ་བ་ལ་སོགས་པའི་ །གཞན་དྲིང་ལ་མི་འཛིག་པ་རང་གི་རྣམ་དཔྱད་ཀྱི་མཐུ་
 དེས། །རིགས་པ་རྣམས་བཞི་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོན་པ་བཞི་ནི་ངེས་པར་སྟེད། [༢༧]པར་བྱེད་དོ། །དེ་འདྲའི་རང་སྟོབས་
 ཀྱིས་དཔྱད་པའི་སྟོ་དང་མི་ལྷན་ན། །མིག་མེད་དམིགས་སུ་བརྟེན་པ་བཞིན། །འཛིག་རྟེན་ན་གྲགས་པ་ཅམ་
 ཀྱི་བྱིར་དང་ཆོག་ཅམ་འཛིན་པའི་བྱིར་དང་བྱི་མ་གཉིས་རྟོགས་སྤྲེལ་རྒྱ་མཆན་ཅམ་གྱི་བྱིར། །གང་ཟག་ལ་མི་རྟོན་ཆོས་ལ་
 རྟོན་པ་སོགས་ཀྱི་རྟོན་པ་བཞི་ལས་གོ་བསྟོག་སྟེ་ཆོས་ལ་མི་རྟོན་གང་ཟག་ལ་འགྱུར། [༢༨]དོན་ལ་མི་རྟོན་ཆོག་ལ། །ངེས་
 དོན་ལ་མི་རྟོན་དང་དོན་ལ། །དོན་རང་མཆན་མཐོང་བའི་ཡེ་ཤེས་ལ་མི་རྟོན་དོན་སྟེ་མཐོང་བའི་རྣམ་ཤེས་ལ་རྟོན་པར་དེས་ན་གང་

ཟག་དག་ལ་ནི། །མི་རྟོན་ཆོས་ལ་བརྟོན་བྱ་སྟེ། །ཡང་དག་རིགས་པས་གྲུབ་པའི་ལམ། །སྤྲས་པ་དེས་
 གྲོལ་གྱི་སྤྲ་པོས་མིན། །[༤༩]ཉེ་གང་གིས་རིགས་པས་གྲུབ་པའི་ལམ་ཡང་དག་པ་ལེགས་པར་སྤྲས་པ་ན། །སྤྲ་པོ་
 རྩལ་བཟང་རན་སོགས་རི་ཞིག་ལྷར་ཀྱང་རུང་། །སྟེ་བདེ་གཤེགས་ཉིད་ཀྱང་གདུལ་བྱ་འདུལ་བའི་དབང་གིས།
 བཤན་པ་སོགས་སྤྲུལ་པ་བཞིན། །[༥༠]གལ་ཉེ་ཐེག་ཆེན་དོན་སོགས་ལས། །འགལ་བར་བསྟན་ན་
 སྤྲ་བ་པོ། །ལྷར་སྤང་སྤྱོད་རྩལ་སོགས་བཟང་ཡང་རང་ལ་མི་པན་ཉེ། །བདུད་གྲིས་སྤྲུལ་པའི་སངས་རྒྱས་མཆོན་
 དཔེ་དང་སྤྱོད་ལམ་སྤུན་སྤུམ་ཆོགས་པས་ཐེག་ཆེན་ལས་བསྐྱོག་པ་སོགས་ཀྱི་ཆོས་སྟོན་པ་བཞིན། །[༥༡]ཆོས་ལ་ཐོས་
 བསམ་བྱེད་པ་ནའང་། །རྫོང་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་ལ་མི་རྟོན་བརྫོང་བྱེད་དོན་ལ་བརྟོན། །དོན་རྟོགས་ན་ནི་ཆོག་གི་
 ལམ། །སྟེ་བརྩོམ་བཟང་རན་སོགས་རི་ལྷར་བརྫོང་ཀྱང་འགལ་བ་མེད། །[༥༢]དེ་དོན་རྟོགས་པའི་སྤྲད་དུ་སྤྲེས་
 ལུང་བརྫོང་འདོད་གྲིས། །བད་སྤྱར་བ་སྤྲུལ་གྱི་དོན་གྲིས་གོ་བྱ་དེར་གོ། །ཕྱིར་ཞིང་ཆོག་གི་སྤྲོས་པ་ནམས།
 །ལྷར་ལེན་གྲུང་ཉིད་ནས་ད་དུང་གྲུང་ཆོལ་བའི་ཕྱིར་རྗེས་ཆོལ་བ་དང་མཚུངས། །[༥༣]ཆོག་ལ་འཆེལ་ནས་ཆོག་
 སྤྲོས་ན། །ནམ་རྟོག་མ་ཟད་བར་དུ་ཆོག་ཟད་མེད་འཕེལ། །ལ་དེས་གོ་བྱའི་དོན་ལས་ཕྱི་ཕྱིར་གཡེལ་ཞིང་མི་རྟོགས་
 པར་འགྱུར་བས། །བྱིས་པ་ནམས་རང་ཉིད་ཆོག་གིས་ངལ་བའི་རྒྱ། །[༥༤]ཙམ་དུ་ཟད་དོ། །ཤིང་འོ་ཞེས་པའི་
 ཆོག་གཅིག་ལའང་། །ཡུལ་སོགས་དུས་ནམ་པ་ཕྱེ་ན་ཟད་པ་མེད། །མོད་དེ་ཙམ་གྲིས་ཀྱང་གོ་བྱའི་ཤིང་དེ་སྐབས་
 དོན་གྲིས་གོ། །སྤྲ་བརྫོང་པ་ཡི་དགོས་པ་དེར་ཟད་དོ། །[༥༥]མཚུབ་མོས་ལྷ་བ་བསྟན་པ་ན། །བྱིས་པས་
 ལྷ་བ་ལ་མི་ལྷ་བར་མཚུབ་མོ་ཉིད་ལ་ལྷ། །བ་ལྷར་ཆོག་ཙམ་ལ་ཞེན་སྤྲོན་པོ་དག །དོན་ལ་མི་དབྱེད་པར་ཆོག་གི་དོན་
 ཤེས་སམ་ལྷ་ནས་ཆོག་ཞོན་ལ་དབྱེད་ན་ཡང་ཤེས་དུས་དཀའ། །[༥༦]དོན་ལ་ནམ་པར་འཇུག་པ་ན། །རྒྱལ་བས་
 གསུངས་པའི་དྲང་དོན་ངེས་དོན་གྱི་དབྱེད་པ་ཤེས་བྱས་ནས། །དྲང་བའི་དོན་ལ་ཡིད་མི་རྟོན་པར། །ངེས་པའི་
 དོན་ལ་བརྟོན་བྱ་སྟེ། །[༥༧]ཀུན་མཁྱེན་ཉིད་གྲིས་གདུལ་བྱའི་ཡུལ་དང་འདུལ་ཐབས་སོགས་ཀུན་མཁྱེན་ནས།
 །གདུལ་བྱའི་རིགས་ཁམས་དང་རྩི་རྩལ་སོགས་དབང་པོ་དང་མོས་པ་བསམ་པ་དང་། །རྗེས་སུ་མཐུན་པར་འདིས་ནམ་
 མཁེན་དུ་རིམ་གྲིས་བཤོད་པའི་ཕྱིར་ཐེག་པའི་རིམ་པ་ནི། །བྱེ་སྤྲེལ་ནས་དོ་རྗེ་ཐེག་པ་སྤྲེལ་བྱེད་ཀྱི་བར་སྤྲེལ་གྱི་གདང་བྱ་
 བཞིན་དུ་བསྟན། །[༥༨]ཕུང་པོ་སོགས་དགོངས་གཞི་གང་ལ་དགོངས་ནས་སྤྲུ། །ལྡེམ་དགོངས་བཞི་དང་
 དགོངས་པ་བཞི་སྟེ་བརྒྱད་ལྟ་བུ། །སྤྲེ་རི་བཞིན་བཟང་བ་ལ་ཚད་མ་ཡིས། །གཞོད་གང་དེ་གསུང་པ་ལ་དགོས་
 པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་གསུངས་པ་ཡང་། །[༥༩]ཡོད་ཕྱིར་བྱེ་སྤྲེལ་སོགས་པའི་གྲུབ་མཐའ་བཞི་དང་ནི། །མཐའ་ཕྱིན་
 དོ་རྗེ་ཐེག་པའི་བར། །འོག་མ་འོག་མས་མ་རྟོགས་པའི་ཆ་གང་ཡིན། །པ་གོང་མ་གོང་མས་གསལ་བར་བྱས་

པ་ཡིན། །[༡༥]ཉེས་པ་ཟད་པའི་རྒྱལ་བའི་ལུང་བཞིན་གོང་ནས་གོང་དུ་རྟོགས་བྱའམ་ཐུང་བྱ་ཆེ་བར་རིགས་པས་ཆེས་
 གྲུབ་པར། །མཐོང་ནས་དྲང་བའི་དོན་མ་ཡིན་པ་ངེས་པའི་དོན་འཛིན་པ། །དཔེར་ན་རྒྱལ་ས་འོ་ས་འབྲེད་དང་
 པ་བཞིན། །ཉེ་སྤོ་གོས་མཆོག་ཅན་དེ་རྒྱལ་གསུང་གི་རྒྱ་མཆོར་རོལ། །[༡༦]པར་ཁུས་སོ། །ཟབ་མོ་དོ་རྗེའི་ཐེག་
 པ་ཡང་། །སྐྱ་ཇི་བཞིན་ཡིན་མེན་སྐགས་མཐའ་དྲུག་ཆོག་དོན་སྐགས་རྒྱལ་བཞིས་མི་སྤང་བར་རྒྱས་བཏབ་པ། །དོ་རྗེ་
 ཐེག་པ་མན་དག་གི་ལམ་ཡིན་པས་སྤྱོད་བརྒྱུད་པའི་མན་དག་དང་འགྲོགས་པའི། །སྦྱོར་གྱི་དྲི་མ་མེད་པའི་རྣམ་དབྱེད་
 རིགས་པ་བཞི་སྐགས་ཀྱི་རིགས་པས་གཏན་ལ་མཐུ། །[༡༧]པ་དང་སྤང་བྱིད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱན་སྤང་བ་ལྟ་དང་ལུམ་ཅན་ཡེ་
 ཤེས་སྤྱུ་བའི་སྦྱོར་མ་ཡིན་ནས་དག་པ་དང་། །འཁོར་འདས་མཉམ་ཉིད་ཆེན་པོ་དབུ་མའི་གཏན་ཆོགས་ལ་སྐགས་པའི་
 སྦྱོར་སྤྱུ་བ་པ་གཉིས་བྱུང་དུ་འཇུག་པ། །སྟེ་ཡང་དག་ཆད་མ་གཉིས་ཀྱིས་ནི། །གཏན་ལ་དབབ་ནས་སྟེད་པའི་
 དབྱད་དོན་གང་ཡིན། །[༡༨]པ་དེ་ཡང་ཀུན་རྫོབ་སྤྱུ་ལུས་ལ་མཆོན་ན་དེ་ལས་ཀྱང་སྤྱུ་མ་ལྟ་བུར་གསུངས་པ་པ་རོལ་བྱིན་
 དང་ལྟ་སྤྱུ་མ་ལྟ་བུ་སྐགས་བསྐྱེད་པ་དང་། །རྒྱུད་མེས་ཀྱི་ལྟ་སྤྱུ་མ་ལྟ་བུ་སྐགས་རྫོགས་པ་དང་རྫོགས་པ་ལྟར་གྲུབ་
 ཀྱི་རིག་གངས་ལྟ་བུ་ཆེན་པོ་ཡི། །རྒྱལ་དུ་རིམ་པར་ཆོག་དོན་སྤྱི་དོན་སྤྱས་དོན་མཐར་ཐུག་གི་དོན་གྱི། །དོན་དམ་འོད་
 གསལ་ལ་མཆོན་ན་འོད་གསལ་ཙམ་པར་བྱིན་ལས་ཀྱང་བསྟན་པས་ཆོག་དོན། །བསྐྱེད་རིམ་འོད་གསལ་དུ་ཞུགས་པ་ལྟ་བུ་སྤྱི་དོན།
 རྫོགས་རིམ་གྱི་སྤྱོད་བཞིས་དྲངས་པའི་འོད་གསལ་སྤྱས་དོན་ནོ། །རིམ་པ་གཉིས་པའི་གཉིས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡེ་ནས་སྤྱོད་པའི་
 གདོད་མའི་གནས་ལུགས་རྟོགས་པ་དབབ་བཞི་པའི་ཡེ་ཤེས། །ཀདག་གི་རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་གི་དོན་ནོ། །གཞན་ལ་རྒྱུད་སྟེ་རིན་
 པོ་ཆེ་རྣམས་ལས་བསྟན་པ་དང་། །འགལ་མེད་འཇུག་པ་ཡིས། །[༡༩]མདོ་སྐགས་ཀྱི་དོན་ལ་གཞན་དྲིང་མི་འཛོག་པར་
 ངེས་པའི་གདིང་སྤྱུ་ཀྱང་དབྱོག་ཉུ་མེད་པ་བྱོབ་པ། །སྤྱོད་ལུས་མཆོག་དེ་རྒྱལ་བའི་གསུང་འཆོབ་པའི་སྤྱས། །ཐེག་
 གསུམ་གང་ནས་བསྟན་ཀྱང་འཛིན་མེད་ཀྱི་ཆོས་གཏོར་ཆེན་པོ་འཆང་བ་ཡི། །ལུང་རྟོགས་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པའི་མི་
 མཐུན་ཕྱོགས་ལས་རྒྱལ་བའི་རྒྱལ་མཆོན་ཉིད་དུ་ཐུང་བ་ཡིན། །[༢༠]ནོ། །ངེས་དོན་རང་གི་རྟོག་རྟོགས་པ་དེ་ཉམས་
 སུ་ལེན་པ་ན། །སྐྱ་དང་རྟོག་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པ་གཟུང་བ་ལུམ་དང་འཛིན་པ་སེམས། །ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་
 རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་མི་རྟོན་པར། །གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཡེ་ཤེས་ཉིད་ལ་བརྟོན། །[༢༡]པར་བྱོལ། །སྤྱོད་
 མི་སྤྱོད་གཉིས་ཡིན་གཉིས་མེན་སྐགས་དམིགས་པ་ཅན་གྱི་བདག་ཉིད་ནི། །ཕྱི་རོལ་དུ་གཟུང་བ་དང་ནང་དུ་འཛིན་
 པའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་སེམས། །འབྲུལ་པ་ཡིན་པས་དེ་དེས་གང་དམིགས་པ་དེ་ནི་རྟོག་དམིགས་པ་དེ་ལྟར་རྟོན། །
 ཉེ་དབྱེད་མི་བཟོད་པས་སོ། །དཔེ་ཆོས་ཉིད་སྤྱོད་པ་ཐམས་ཅད་དང་བལ་བའི་དོན་ལ་དངོས་སུ་སྤྱོད་མི་ཁུས་པས་མི་རིག།
 [༢༢]དེའི་རྒྱུ་མཆོན་དངོས་པོར་དམིགས་དང་དེ་བཞག་པའི་དངོས་མེད་དམིགས། །དང་དངོས་དངོས་མེད་གཉིས་

ལུ་དམིགས་དང་གཉིས་མིན་དམིགས། །པ་སོགས་ཇི་ལྟར་དམིགས་ཀྱང་སེམས་ཀྱི་གཡོ་བ་ཡོད་པས་དམིགས་
 པ་སྟེ། །དམིགས་པས་དངོས་མེད་དང་དངོས་པོ་སོགས་གང་བཟུང་ཡང་བདུན་གྱིས་ནི། །[༤༩]སྟོན་ཡུལ་ཡིན་
 ཞེས་མདོ་འཇམ་དཔལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སོགས་ལས་གསུངས། །དངོས་པོ་དག་གང་དངོས་མེད་སྐྱབ་པ་ལྟ་བུ་
 སོགས་དག་ཉོག་སྐྱབ་ཉོག་གང་གིས་ཀྱང་། །དམིགས་པ་ཡིད་འཛིན་སྒྲངས་འཇིག་པར་བྱེད་མི་རུས་ལ། །ཆོས་
 ཉིད་དེ་ལ་ཆོས་གང་ཡང་བསལ་པ་དེའི་ཆོས་གང་ཡང་སྐྱབ་པ་འཇམ་བཞག་ཏུ་མེད་པར་གཟུང་འཛིན་གྱི་སྒྲོས་པ་ཐམས་ཅད་ལུ་
 པའི་ཚུལ་གྱིས་མཐོང་ན་དམིགས་པ་འཇམ་སྒྲོས་པ་ལས་གྲོལ། །[༥༠]པ་མིན་ནོ། །གནས་སྐབས་དེར་དམིགས་བྱ་གཟུང་བ་
 དང་དམིགས་བྱེད་འཛིན་པ་ཀྱན་དང་བྲལ་བས་ཐམས་ཅད་མེད་པ་ཡིན་ཀྱང་། །སེམས་སྟོང་མ་ཡིན་པར་རང་བྱུང་གི་ཡོ་
 ཤེས་དེ་རང་ལ་ཤར་པས་ཤེས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་འོད་གསལ། །བཡོད་མེད་སོགས་མཐའ་བཞིའི་སྒྲོས་པ་ཀྱན་རང་
 བཞིན་གྱིས་ཤེགས་པ། །འདི་ནི་ཡོ་ཤེས་མཆོག་ཏུ་རྒྱལ་བས་གསུངས། །[༥༡]ཉི་མའི་གཟུགས་ལ་དམུས་ལོང་
 བཞིན། །རྒྱུ་མཐོང་གི་བྱིས་པས་དེ་སྟོན་ཆོས་ཉིད་མཐོང་མ་ཐོང་། །བས་དོན་ཇི་ཅམ་གྱིས་སྟོང་བ་སོགས་ཇི་ལྟར་
 བསམས་ཀྱང་ཆོས་ཉིད་ཡིད་ཆེས་པའི་སྒྲོས་མི་ཤེས་པས། །དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་བྱིས་པ་རྣམས་ནི་སྒྲོས་པ་ཀྱན་བྲལ་གྱི་
 ཆོས་ཉིད་དེ་ལ་འཇུག་མི་རུས་པར་སྐྱག་པ་སྟེ། །[༥༢]འོན་ཀྱང་རྒྱལ་བས་གསུངས་པའི་ངེས་དོན་ཡང་དག་པའི་ལུང་དང་
 བློ། །བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་ཁས་ལེན་ཀྱན་དང་བྲལ་བ་མཐའ་ཀྱན་འགོག་པའི་རིགས་པ་དང་། །
 མན་རག་བརྒྱད་པ་ཅན་གྱི་སྒྲུ་མའི་མན་རག་དང་དེ་ལ་མོས་གྲུས་བཙོས་མིན་སྒྲིམ་པའི་སྟོབས་ལས་ནི། །དམུས་ལོང་གི་
 མིག་ཐོབ་པ་བཞིན་ཏུ་ཡོ་ཤེས་དེ་སོ་སྟེའི་སྐབས་སུ་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་བཟོད་པ་འཇམ་དཔེའི་ཡོ་ཤེས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་དང་བདེན་པ་
 མཐོང་བའི་སྐབས་མཐོན་སུམ་དུ་རང་ལ་སྟངས། །[༥༣]བས་ངེས་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་སྟེ། །དེ་ཆོ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
 ཡི། །ཆོས་ཀྱི་བདུན་རྩེའི་རོ་ཐོང་བའི། །ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་པས་སྟིང་ལ་ཆོས་ཉིད་མཐོང་བའི་དགའ་བ་རྒྱས་པའི་
 མིག །རྒྱ་བུར་གྱི་མིག་མ་ཡིན་པ་ཡོ་ཤེས་ཀྱི་སྟུན་དེས་བདེ་གཤེགས་ཀྱི་ཡོ་ཤེས་སྐྱར་ཏེ་ཆོས་སྐྱུ་ལ་གཏོད་ཅིང་ལྷ་བར་
 བྱེད། །[༥༤]དོ། །སྐབས་འདིར་ནི་འཁོར་འདས་བདེ་སྟུག་བཟང་ངན་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་མ་ལུས་པ། །ཐ་སྟངས་
 དུ་བྱེད་མེད་པ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པ་མཐར་ཐྱིན་པས། །མིང་ཆོག་ལ་སོགས་པས་བརྟེན་དུ་མེད་པའི་ངེས་པར་
 ཤེས་པའི་གཤིང་ལྟ་དང་བཅས་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱིས་མི་བརྗེ་བ་ཐོབ་ཀྱང་། །གང་ལས་བརྩམས་ཏེ་བསྟན་ཀྱང་འཛད་པ་
 མེད་པའི་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ཆོས་མཛོད་མ་ལུས་པ་བརྟེན་ལ་མཁས། །[༥༥]བདེན་གཉིས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ལ་ཐོས་
 བསམ་སྒྲོམ་པས་མཁས་པར་བྱས་པས། །མཐར་བདེན་གཉིས་ཟུང་དུ་འཇུག་པའི་དོན་རང་གིས་མཐོང་བ་མེད་པའི་
 ཚུལ་དུ་མཐོང་བའི་ཆོ། །འབྲས་ལ་སོགས་པའི་སྟིང་པོའི་ཐོབ་པ་བྱིར་དུ་བྱིའི་སྟུན་པ་ཐ་མོན་སེམས་ཤིང་མེད་པའི་ལྟར་།

སངས་རྒྱུ་གྱི་བསྟན་པའི་ཐར་པ་ཐོབ་པའི་ཐབས་ཀྱན་མཐར་ཐུག་བདེན་གཉིས་ཟུང་འཇུག་དེ་ལ་གཞི་ལ་བར་ཤེས།
 [[༥]] ཉེ་དག་གིས་རྟོགས་བྱ་ཆོས་དབྱིངས་གཅིག་ཡིན་ལ་དེ་རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་གཅིག་ལས་མེད་པས་སོ། དེ་ཕྱིར་བདེ་
 ག་ཤེགས་གདུལ་བྱ་རྒྱུ་ལས་ཐབས་དབང་ལ་སོགས་པ་དང་མཐུན་པར་རིམ་གྱིས་འདུལ་བའི་ཐབས་མཁྱེན་ཞིང་། དེས་
 བསྟན་པའི་ཐབས་ཀྱན་རྒྱུ་མཁྱེན་ལ་མཐར་གཞི་ལ་ཞིང་འབབས་པས་ཡང་དག་པའི་ལམ་མོ་ཞེས། སྟོན་དང་དེ་ཡི་
 བསྟན་པ་ལ། བདུད་བྱེ་བ་ཐུག་བསྟུས་ཡིད་འཕྲོགས་པའི་ཡིད་ཆོས་ཕྱིར་ལྟོག་པ་མེད་པར་སྟེ། [[༦]] རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་
 སྟོང་ཉིད་སྟོང་རྗེ་ཟུང་དུ་འཇུག་པས་ན་ཐིད་ཞེས་མི་གནས་པའི་རང་བྱུང་གི་ཡོ་ཤེས་སམ་ཤེར་ཕྱིན་མཆོན་ཉིད་པའི་ཡོ་ཤེས་
 མཆོག་དེ་ཐོབ་པས། སྤྲིད་དང་ཞི་མཐའ་ཆེད་དུ་དགག་མི་དགོས་པར་ངང་གིས་གྲོལ། ལཱ་དེ་ལྟར་མ་རྟོགས་པའི་
 སེམས་ཅན་ལ་འབད་ཚུལ་མེད་པར་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོའི་རྒྱུ། བྱོགས་དང་དུས་ཀྱི་ལྷ་མཐར་བྱུང་། [[༧]] བར་
 སྟོལ། དེ་ལྟར་བདེན་གཉིས་ཆོས་ཀྱི་ཚུལ། མ་ནོར་བར་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་རིགས་པ་བཞེས་ལེགས་པར་
 བསམས་པའི། བྱེད་ལས་རྟོན་པ་རྣམ་བཞི་དང་། ལྷན་པའི་རྒྱ་མཆོག་དྲི་མེད་ལས། [[༨]] འབྲས་ལུ་
 ཟབ་མོའི་ཡོ་ཤེས་ཀྱི། སྤང་བ་རྣམ་པར་རྒྱས་པ་ན། གདོད་མའི་རིག་པའི་དབྱིངས་སུ་སྤུང་ལས་མ་རྟོགས་པར་
 རྒྱས་བཏབ་པའི། བ་ལྟ་བུར་ལྟར་སྟོབས་པའི་གཏེར་ཆེན་བརྒྱད་གྲོལ་ཏེ། [[༩]] སྟོན་ཆད་ཐོས་དང་བསམ་
 པའི་གཞུང་། བསམ་ཡང་བརྟེན་པ་མེད་པ་དྲན་པའི་གཏེར། དྲན་པས་བཟུང་བ་དེ་དང་དེའི་རྟོགས་དཀའ་བ་ཟབ་
 པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་ས་ལམ་སོགས་རྒྱ་ཆེའི་དོན། ཤེས་རབ་ཀྱིས་རབ་དུ་འབྱེད་པའི་སྟོ་གྲོས་ཀྱི་གཏེར། [[༡༠]] མདོ་
 དང་རྒྱུད་སྟེའི་རྟོགས་བྱའི་དོན་མཐའ་དག ཁོང་དུ་རྒྱུད་པ་རྟོགས་པའི་གཏེར། ཐོས་པའི་རྣམ་པ་མ་ལུས་
 པ། གཞུངས་ཀྱི་སྟོ་བཞི་ཐོབ་པས་ནམ་ཡང་མི་བརྟེན་པ་གཟུངས་ཀྱི་གཏེར། [[༡༡]] དོན་དང་མཐུན་པའི་ལེགས་
 པར་བཤད་པས་འགྲོ་བ་ཀྱན། ཡིད་ཆོས་པར་བྱེད་པ་སྟོབས་པའི་གཏེར། དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་རིན་ཆེན་
 མཛོད། རྒྱལ་ལྷན་ལ་རྗེས་སུ་འདོམས་པ་དང་། བསམ་ཆོལ་རིགས་པས་ཆར་གཅོད་པའི་སྟོ་ནས་ཡོངས་སུ་སྤྱང་བ་ཆོས་ཀྱི་
 གཏེར། [[༡༢]] རང་ཉིད་འཛང་རྒྱ་བ་དང་། དེས་ཆོས་སྟོན་པ་དང་། དེ་ལས་དགེ་འདུན་འབྱུང་བའི་ངེས་པས་དཀོན་མཆོག་
 གསུམ་ཀྱི་གདུང་འཛོལ་པས་རིགས་རྒྱུན་ནི། མི་གཅོད་པ་ཀྱན་རྗེ་བ་བྱང་རྒྱུ་སེམས་ཀྱི་གཏེར། ཐོས་བསམ་
 ཀྱིས་གཏན་ལ་བབ་པའི་ཆོས་དེ་ཉམས་སུ་སྤངས་པས། སྟེ་མེད་མཉམ་པའི་ཆོས་ཉིད་ལ། བཟོད་པ་ཐོབ་པ་སྦྱབ་
 པའི་གཏེར། [[༡༣]] འདིར་དྲན་པ་སྟོ་གྲོས་རྟོགས་པ་གཞུངས་བཞི་ནི་སྟོབས་པའི་རྒྱ་ཡིན་ལ། ཆོས་ཀྱི་གཏེར་ལ་སོགས་པ་ནི་
 སྟོབས་པའི་འབྲས་ལུ་སྟེ། དེ་བརྒྱུད་ཀྱི་སྟེ་མིང་དུ་སྟོབས་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི། དྲན་པ་ལ་སོགས་པ་དང་ལྷན་པ་ལས་གང་ལའང་
 མི་འཇིགས་པའི་སྟོབས་པ་སྟེ་ལ། སྟོབས་པས་ཆོས་སྤྱང་བ་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་བས་དེ་དག་གི་གཅོ་བོ་སྟོབས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྟོབས་

པའི་གཏེར་བརྒྱན་ཅིས་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཐོབ་ནས་མི་འབྲལ་ཞིང་རེ་རེ་ཡང་པ་མཐའ་ཚད་མེད་པའི་མི་ཟད་པའི། །གཏེར་
 ཆེན་བརྒྱན་ལ་དབང་འབྱོར་གང་། །སྤྲུལ་བཅས་རྒྱལ་བས་དེ་ནི་སྤྲུལ་བ་དམ་བ་རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་མཆོག་གོ་ཞེས་
 བསྐྱུགས་བཞིན་ཏུ། །དང་རིག་པ་འཛིན་པ་ལྟར་དུ་འཛིག་རྟེན་གསུམ་གྱི་མགོན་པོར་འགྱུར། །[[༥༥]]དོ། །ཚད་
 མར་གྱུར་པ་འགོ་ལ་ཕན་པར་བཞེད་པ་རྒྱལ་བའི་གསུང་། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པ་ནི། །རིགས་པའི་ལམ་དང་མི་འགལ་བ་
 བསྐྱུད་དང་དོན་དམ་དཔྱད་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་དག་གིས་ཕྱི་རོལ་གྱི་གྲུབ་མཐའ་སོགས་ལས་ཆེས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པར་གྲུབ་
 པས་ན། །དབལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་དང་གྲུ་རྒྱུབ་ལ་སོགས་པའི་བདེན་གཉིས་དཔྱད་པའི་གཞུང་ལ་སོགས་པ་ཚད་མའི་ལམ་
 བསྐྱུད་པ་དང་། །དེས་བསྐྱུད་པའི་ལམ་དེ་ལ་མཆོག་ཏུ་དད་པའི་ངེས་ཤིས་བསྐྱེད་པས། །ཚད་མའི་གསུང་ལྟ་དང་བཅས་
 པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་མཐས་པར་གྲགས་པ་དང་ཉན་རང་བྱང་སེམས་ལ་སོགས་པས་ཀྱང་རི་བཞིན་མ་མཁུན་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདུད་རྩི་
 དག་གི་བདེན་པའི་འབྲས་བུ་སྤྲོ་ན་མེད་པ་དེ་མཐོང་། །[[༥༦]]དོ། །རང་ཉིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ལུགས་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་
 མཁུན་པས་གཟིགས་པ་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་ཅིང་། །གཞན་སྤྲུལ་བསྐྱུད་ལས་སྤྲུལ་པའི་ལུགས་རི་ཆེན་པོའི་མཐར་
 སོན་པ། །ཤུ་གྲུའི་སྤྲུལ་མཆོག་བདེ་བར་གཤེགས་པས་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་བསྐྱུད་ནས། །
 བདག་གིས་གང་བརྟེན་བདུད་རྩི་འོ་དོ། །[[༥༧]]འདི་དག་རིགས་པ་བཞེད་དང་ནི། །རྟོན་བཞེད་སྟོན་ནས་
 བྱོང་ཤིག་ཅིས། །མདོ་རྒྱུད་རྣམས་ནས་ཡང་དང་ཡང་དུ་གསུངས་ནས་ཉིད་ཀྱི་བརྟེན་པའི་བདུད་རྩི་འོ་བཞོ་བཤའ་འཛིག་
 རྟེན་འདིར་མཇུག་ནས་སྤྲུལ་བཟང་གི་སྤྱོད་པ་ལྟ་མ་ཞིག་གིས་ཀྱང་རོ་དེ་བྱོངས་པར་གྱུར་གྱང་། །སྤྲིགས་མ་ལྟ་དང་ཁྱད་པར་ཉན་
 མོངས་པ་དང་ལྟ་བུའི་སྤྲིགས་མའི་དབང་གིས་རྩོད་པའི་དུས་དེང་སང་ན། །[[༥༨]]དེ་ལས་བསྐྱོག་སྟེ་རིགས་པ་བཞེད་
 ལམ་ནས་ངེས་སྤྲུལ་མི་སྤྱེད་པ་དང་རྟོན་པ་བཞེད་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པའི་ཚུལ་གྱིས་ནི། །ཐུབ་པའི་བསྐྱུད་པའི་རོ་མཆོག་གྱུ་རྣམ་
 པ་བྱོང་དགའ་བར། །གཟུབ་པོའི་སྤྱོད་པ་མཐོང་ནས་གཞན་ལ་ཕན་འདོད་ཀྱི་ལྷག་པའི་བསམ་པ་དང་། །ཤིན་ཏུ་འཕྱུང་
 བར་དགོན་པའི་བསྐྱུད་པ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཤེས་ནས་དད་པས་མཆོག་ཏུ་གྱུས་པའི་སྤྱོས། །[[༥༩]]གོང་དུ་བཤད་པའི་ཉིང་
 དགོས་ཁྱད་པར་ཅན་དེ་རྣམས་དང་ཕན་པའི་རྒྱ་མཚན་ལས་འདི་ལྟར་བསམ་པ་ལས་བྱུང་བའི། །ཤེས་རབ་བྱི་མའི་སྤྱོན་
 མེད་པ་རྣམས་བཟང་སྟེ་བོ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སྤྱེད་པའི་ཚུལ། །ལམ་ཐབས་ཅུང་ཟད་དེ་གཞུང་ཉིང་ཡང་བརྟེན་བྱ་རྒྱ་ཆེ་བ་འདི་
 བརྟེན་ཅིང་བརྟེན་པའི་དགོ་བ་མཐའ་ཡས་པ་དེ་ཡིས། །ནམ་མཁའི་མཐས་གཏུགས་ཀྱི་འགྲོ་བ་འདི་ཀྱན་དཔྱིངས་དང་
 ཡེ་ཤེས་དཔྱེར་མེད་པའི་འཇམ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་གོ་འཕང་རིང་པོར་མི་ཐོགས་པར་ལྟར་དུ་འབྲུབ་པར་ཉིད་གྱུར་
 ཅིག །[[༦༠]]འཇམ་དཔལ་སྤྱོད་པའི་ཉི་མར་རྩེ་གཅིག་ཡིད་ལ་བཞུགས་ཏེ་མདོན་པར་ཁ་བྱོལ་གས་པའི། །སྤྲིང་གི་རྒྱ་
 སྤྲུལ་དད་པ་གསུམ་གྱིས་དངས་པའི་བྱིན་རྒྱུ་བས་ཀྱི་ཉི་མར་རྩེ་པོས་ལྷུས་པས་ཅི་ཡང་བཞེད་པ་ན། །སྤྱོད་པའི་འདབ་མ་

བརྒྱ་ཐུག་ལས་འཕོན་པའི་ལེགས་བཤད་སྒྲུང་ཅི་འདྲུལ་དམར་ཉིལ་གྱིས་ཐུར་བ་འདིས། །ཐུབ་པའི་གསུང་གི་རོ་
མཆོག་ཁྱོད་བར་འདོད་པའི་སྐལ་བ་བྱང་བུང་བའི་ཆོགས་གྱིས་གསུང་བའ་དགོངས་འགྲེལ་བཅས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཇི་བཞིན་ཏུ་
རྟོགས་པའི་དགའ་སྟོན་མེད་པའི་མཐར་ཐུག་མི་འཛད་པར་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕྲེལ་བར་གྱུར་ཅིག །[༡༠༥]

ཅེས་འདི་ནི་སྔ་ནས་བྱི་འདུན་ཡོད་པ་བཞིན། །ཉེ་ཆར་མཁས་པ་ལྷག་བསམ་རྒྱལ་མཚན་
གྱིས་བསྐུལ་ནས་ས་སྒྱོད་གི་ལོ་རྟོག་ལྷ་གསུམ་པའི་ཉེར་དགའི་ཉིན་གཅིག་ལ་འཇམ་དཔལ་དགེས་པས་
བྲིས་པ་མདྲ་ལོ། སྟོ་ཀ་བརྒྱ་དང་བཞི་ཡོད་དོ། །དགེའོ། །ཁོ་བོས་ལེགས་བཤད་འདི་དག་མཐོང་གྱུར་
ན། །ཐེ་ཆོམ་ཆེ་ཕྱ་སྒྲ་ཆོགས་རང་བཤེས་ནས། །དོན་ལ་རྒྱུ་པར་སྟོ་གྲོས་རབ་གསལ་སྟེ། །མི་བྱང་
སྟོ་བས་པའི་གཏེར་ཆེན་རྟེན་པར་འགྱུར། །མེ་རྟ་ལྷ་བ་བཞི་པའི་ཆོས་བཞི་ལའོ། །མདྲ་ལོ།

༡༡༡། རང་སྟོང་གཞན་སྟོང་གི་ལྟ་བུའི་བྱང་པར་ཅུང་ཟད་བརྗོད་པ་
རྩལ་གཉིས་རྣམ་གསལ་ལུང་རིགས་སྟོན་མེ་
ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།།

ཐག་དཀར་སྟོ་བཟང་དཔལ་ལྷན།

༡༡༡། མཁས་པའི་དབུས་ན་མཁས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི། མི་འཛིགས་གཡུར་ལ་སྒྲགས་པའི་སྟོན་མེད་
གྱི། མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་བའི། རྣམ་ཐར་རྩལ་ལ་ངོ་མཚར་མཐོང་ནས་གྲུས། རྟེ་
ཡི་རྒྱད་འཛིན་མཁས་པ་ལུང་རིགས་གྱི། གཤམ་པའི་རྒྱལ་གྱིས་མདོ་རྒྱུད་ནམ་མཁའི་མཐར། ཅི་
བདེར་བཞོད་པ་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་དང་། བྱང་པར་ཇོ་ནང་རྟུ་རྟུ་ཐར་འདུད། འདི་ན་བོད་ཡུལ་གྲུབ་
མཐའ་རྣམ་མང་གི། རང་རང་བཞེད་གཞུང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ། སྤྲོ་ཆོགས་གདུལ་བྱ་འདུལ་བའི་
ཐབས་མཁས་གྱི། མཛད་པའི་སྟོ་ལ་སྟིང་ཁམ་ཆེན་པོ་ཡིས། མཐའ་གཅིག་ལོག་པར་སྤྲོ་བར་ཡིན་
ཞེས་པའི། ཆོག་གི་དུག་མདའ་སྤྲིངས་ནས་རང་རྒྱུད་གྱི། ཐོགས་མེད་བསོད་ནམས་སྟོག་སྟིང་བསྐྱག་
བྱེད་པ། རྟེ་དག་རང་ལ་སྟིང་མི་རྗེ་བར་ཟད། འདི་ནི་ཇོ་ནང་རྗེས་ཞུགས་མོས་ལྷན་འགས་ གཞན་
སྟོང་གྲུབ་མཐའ་འཐད་དང་མི་འཐད་གྱི། དབྱུང་པ་ལུང་རིགས་སྟོ་དང་མི་འགལ་བ། གསལ་པོར་
སྟོས་ཞེས་ནན་གྱིས་བསྒྲུལ་བ་ལ། འདི་ན་ཅུང་དུའི་ཆོགས་གྱིས་བཤད་པར་བྱ།

དེ་ལ་སྤྱིར་དང་པོ་རང་སྟོང་དང་གཞན་སྟོང་གི་བྱང་པར་ཅུང་ཟད་བཤད་པ་དང་། དེ་ནས་དེ་
ལ་འཐད་མི་འཐད་གྱི་དབྱུང་པ་ཅུང་ཟད་བྱ་བ་སྟེ། གཉིས་ཀྱི་སྟོན་ནས་བཤད་དོ།

དེ་ལ་རྗེ་བཙུན་རྟུ་རྟུ་ན་ཐ་སོགས་གྱིས་བོད་འདིར་དབུ་མ་རང་སྟོང་དུ་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་
དབུ་མ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་གཞུང་ལུགས་འཛིན་པ་རྣམས་ནི་སྟོབ་དཔོན་འཕགས་པ་རྒྱ་སྒྲུབ་ཀྱི་དབུ་མ་
རིགས་ཆོགས་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་འཕགས་པ་ལྟ། སངས་རྒྱལ་སྤྱངས། ལེགས་ལྷན་འབྲེད། ལྷ་བ་
གྲགས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཞེད་པ་བཀའ་འཁོར་ལོ་བར་པའི་དགོངས་པ་ངེས་དོན་དང་།
དང་མཐའ་གཉིས་དྲང་དོན་དུ་བཞེད། གཞན་སྟོང་པ་རྣམས་ཀྱིས། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ། སྟོབ་དཔོན་

ཐོགས་མེད་སྐྱེ་མཆེད་གཉིས། ཕྱོགས་སྒྲུང་ཆོས་གྲགས་སོགས་ཀྱི་བཞེད་པ་ལྟར། བཀའ་ལའོར་ལོ་དང་
 བོ་དྲང་དོན། བར་པ་གནས་སྐབས་པའི་ངེས་དོན། ཐ་མ་ངེས་དོན་མཐར་ཐུག་ཏུ་བཞེད་དོ། །དེ་ཡང་
 ལའོར་ལོ་དང་བོ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྡེ་སྡོད་དང་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་པས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཡོད་པར་
 གསུངས། བར་པ་ཤེར་ཕྱིན་ཀྱི་མདོ་རྣམས་སུ་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁུན་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་ངོ་
 བོ་མ་གྲུབ་པ་བཤད་ཅིང་། ཡོད་པའི་ཆོས་རྩལ་ཙམ་ཡང་མེད་པ་བསྟན། ཐ་མ་ནས་འཕགས་པའི་ཡེ་
 ཤེས་ཀྱིས་གཟིགས་ངོར་དོན་དམ་བདེན་པ་དབྱིངས་རིག་དབྱེར་མེད་ནི། རོ་བོ་གདོད་མ་ནས་འགྱུར་བ་
 མེད་པའི་ཕྱིར་རྟག་བརྟན་ཐེར་ཐུག་འདི་ནི་བདེན་པ་ཡོད་ལ། དངོས་མེད་གཟུགས་སོགས་དང་། མིག་
 སོགས་དབང་བོ་རྣམས་ཤེས་ཆོགས་བརྒྱད་སེམས་བྱུང་ང་གཅིག་ལ་སོགས་པའི་གཟུགས་ཀྱིས་བསྐྱུས་
 པའི་ཆོས་དོན་དམ་དེའི་རྣམ་འགྱུར་མེ་ལོང་ལ་གཟུགས་བརྟན་ཤར་བ་ལྟར་གདོད་ནས་མ་སྐྱེས་པའི་
 བདེན་མེད་ཏུ་བཞེད། མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་ལས་ལའོར་ལོ་དང་བོ་དང་བར་པ་གཉིས་སྒྲན་ན་མཆིས་
 པ། སྐབས་མཆིས་པ། དྲང་བའི་དོན། ཚུད་པའི་གཞིའི་གནས་སུ་གྱུར་པ་དང་། ཐ་མ་ངེས་པའི་དོན།
 སྒྲན་མ་མཆིས་པ། སྐབས་མ་མཆིས་པ། ཚུད་པའི་གཞིའི་གནས་སུ་མ་གྱུར་བ་གསུང་བ་དང་། ལའོར་
 ལོ་བར་ཐ་གསུམ་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་སྡོད་ཚུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་པས། ལའོར་ལོ་ཐ་
 མ་ལའོར་ལོ་དང་བོ་དང་བར་པ་གཉིས་ཀྱིས་རྒྱུད་སྡོད་ཟིན་པ་ལ་ཐ་མ་ངེས་དོན་མཐར་ཐུག་ཏུ་བསྟན་ན་
 ས་འཐད་པ་ཡིན་གྱིས། བར་པས་ངེས་དོན་གྱི་རྒྱུད་སྡོད་ཟིན་པ་ལ་ཡང་ཐ་མ་དྲང་དོན་ཏུ་བསྟན་དགོས་
 པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཞེད།

ཡང་རང་སྟོང་གི་དོན་ནི། ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་ངོ་བོས་སྟོང་
 ཞིང་བདེན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་སྟོང་ཞེས་འདོད། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་
 བདེན་མེད་རང་གི་ངོ་བོས་སྟོང་པས་རང་སྟོང་ཡིན་ཀྱང་དོན་དམ་གྱི་དབྱིངས་ནི་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་
 ཕྱིར་རང་གི་ངོ་བོ་མི་སྟོང་ལ། འོན་ཀྱང་སྟོང་ཉིད་ནི་ཡིན་ཏེ། གཟུང་འཛིན་སོགས་སྒྲོས་པ་ཐམས་ཅད་
 ཀྱིས་སྟོང་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཀུན་རྫོབ་རང་སྟོང་ཡིན་པ་ལ་མཐུན་ཀྱང་། དོན་དམ་རང་སྟོང་ཏུ་བཞེད་
 མི་བཞེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རེ་ཞིག་གཞན་སྟོང་བཞེད་ཚུལ་དེ་ཙམ་བཀོད་ནས་དེ་དག་ལ་དབྱུད་པ་ཅུང་ཟད་བྱེད་ན།
 གཞན་སྟོང་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ལའོར་ལོ་བར་པ་གནས་སྐབས་པའི་ངེས་དོན་དང་། ཐ་མ་མཐར་ཐུག་གི་

ངེས་དོན་བཞེད་ན། དེ་ལ་རང་སྤོང་པ་དག་ན་རེ། འཁོར་ལོ་བར་པ་གནས་སྐབས་ཀྱི་ངེས་དོན་དང་། ཐ་མ་མཐར་ཐུག་གི་ངེས་དོན་དུ་བཞེད་པ་འདི་ཅིའི་བདེན་ཆགས་ཡིན། སྤྱིར་བྱང་དོན་དང་ངེས་དོན་གང་གི་སྒྲོ་ནས་འཛོག་གྲུ་སྐྱབ་ཡབ་སྐས་ཀྱིས་སྒྲོ་གོས་མི་ཟད་པའི་མདོ་ལྷར་སྤོང་ཉིད་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པའི་མདོ་ལ་ངེས་དོན་དང་། ཀུན་རྫོབ་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པའི་མདོ་ལ་བྱང་དོན་དུ་བཞེད་པ་འདིའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནམ། མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་ལྷར་སྐྱ་རི་བཞེན་དུ་ཁས་ལེན་དུ་རུང་བ་དང་། མི་རུང་བ་གཉིས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་གང་ཡིན་ཞེས་དྲི་ན། སྤྱི་མ་ལྷར་ཡིན་ན་འཁོར་ལོ་བར་པ་གནས་སྐབས་ཀྱི་ངེས་དོན་ཙམ་དུ་མ་ཟད་མཐར་ཐུག་གི་ངེས་དོན་དུ་ཐུལ། ཕྱི་མ་ལྷར་ན། སེམས་ཙམ་པའི་འདོད་པ་ལྷར་འཁོར་ལོ་བར་པ་ཡང་བྱང་དོན་དུ་ཐུལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་གནས་སྐབས་ཀྱི་ངེས་དོན་ཡང་མ་ཡིན་པར་ཐུལ། དེ་སྐྱོ་རི་བཞེན་དུ་ཁས་སྒྲུངས་ན་ཆད་ལྷར་འཁྱུར་པའི་ཕྱིར། ཐ་མས་ཀུན་བརྟགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་ཅིང་། གཞན་དབང་ཡོངས་གྲུབ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཁས་ལེན་དགོས་པས། གཞན་དབང་ཡང་གཞན་སྤོང་དུ་ཐུལ་བ་སྟོག་ཏུ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁྱེད་ཀྱིས་གཞན་སྤོང་གི་ཁས་ལེན་ལ་འཁོར་གསུམ་དུ་འཁྱུར་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཚུད་པ་འདི་འབྱུང་ན།

དེ་ལ་ཚུད་སྤོང་རི་ལྷར་བྱ་ཞེན། གཞན་སྤོང་པ་ན་རེ། འདི་ནི་རང་སྤོང་པ་ཁྱོད་གཞན་ཀྱི་ཁས་ལེན་རི་ལྷར་བྱེད་མ་ངེས་གོང་ནས་རང་གི་བསམ་ཚོད་དང་མཐུན་པའི་དགག་པ་བྱས་པ་ཟད་དེ། དེང་ཅག་གཞན་སྤོང་པའི་འདོད་ཚུལ་ཁྱེད་ཀྱིས་གཏན་ནས་མ་གོ་འདུག་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་དང་པོ་གཞན་སྤོང་པའི་འདོད་ཚུལ་ནི། ཆོས་འཁོར་རིམ་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་ཉན་ཐོས་ལ་གསུངས་པ་ཡིན་པས་ཐེག་དམན་གྱི་སྡེ་སྤོང་དང་། བར་པ་རྩ་བའི་མདོ་ལྷ་བྱ་ཡིན་ཀྱང་དགོངས་དོན་གཤམ་པར་ཡོད། ཐ་མ་ནི་དེ་ཡི་དགོངས་འགྲེལ་ལམ་བཤད་རྒྱུ་ལྷ་བྱ་སྡེ་དཔེ་དང་རྒྱུ་མཚན་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་གསལ་བར་བསྟན། ཀུན་བརྟགས་གཞན་དབང་ཡོངས་གྲུབ་གསུམ་ལས། གཟུང་འཛིན་ཀུན་བརྟགས་ལ་གཟུང་བའི་ཀུན་བརྟགས་དང་། འཛིན་པའི་ཀུན་བརྟགས་གཉིས། གཞན་དབང་ལ་མ་དག་པའི་གཞན་དབང་དང་། དག་པའི་གཞན་དབང་གཉིས། ཡོངས་གྲུབ་ལ་འཁྱུར་མེད་ཡོངས་གྲུབ་དང་། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ཡོངས་གྲུབ་གཉིས། ཀུན་བརྟགས་དངོས་ནི་གཟུང་བའི་ཀུན་བརྟགས་ཡིན་ལ། ཡོངས་གྲུབ་དངོས་ནི་འཁྱུར་མེད་ཡོངས་གྲུབ་འཁྱུར་མེད་དང་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་དེ་ཡིན། དག་པའི་

གཞན་དབང་གཟུང་བའི་ཀུན་བརྟགས་དང་ངོ་བོ་གཅིག་པ་དེ་ཡིན་ནོ། །རིགས་པས་རྣམ་པར་དབྱེད་
 བའི་ཆོ་གཞན་དབང་ནི། ཀུན་བརྟགས་སུ་འདུ། དེའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ནི་ཡོངས་གྲུབ་ཡིན་པས་
 ཀུན་བརྟགས་ཡོངས་གྲུབ་གཉིས་སུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་འདུ། འཁོར་འདས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་མཚན་
 ཉིད་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བའམ། ཀུན་རྫོབ་རྣམ་ཤེས་དང་འབྲེལ་བ་དང་། རོན་དམ་ཡེ་ཤེས་དང་འབྲེལ་བ་
 གཉིས་བཞག་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་ཀུན་རྫོབ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཡིན་པས་བདེན་མེད་དང་། ཆོས་ཉིད་
 ཀྱི་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཡིན་པས་བདེན་གྲུབ་དང་། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཐ་དད་དང་།
 རོན་དམ་པའི་ཆོས་ལ་འགལ་འདྲའི་སྒྲིན་མེད་པར་བཞེད་དོ།

དེས་ན་ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་རྣམས་ངེས་པར་བྱོས་ལ། སྒྲིན་གྱི་དྲི་བ་མགོ་གཉིས་ལ་ལན་བཏབ་ན།
 ལུགས་འདིས་སྒྲ་སྒྲིས་མི་ཟད་པའི་མདོ་ལྷར་སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་བཞེད་བ་ལྷར་དང་། བྱི་
 མ་སེམས་ཙམ་པའི་འདོད་བ་ལྷར་གཉིས་ཀའི་ཕྱོགས་བཟུང་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲོང་ཉིད་བསྟན་བྱའི་
 གཙོ་བོར་བྱས་པའང་ངེས་དོན་ཏེ། སྒྲ་ཇི་བཞིན་དུ་ཁས་སྒྲུང་དུ་རུང་བའི་མདོ་ཡང་ངེས་དོན་དུ་
 བཞེད་པ་དང་། དེར་མ་ཟད་འཁོར་ལོ་གསུམ་ཀ་ལས་ངེས་དོན་གྱི་བཤད་པ་ཅི་རིགས་འབྱུང་བ་རྣམས་
 གྱང་ངེས་དོན་དང་། སྒྲ་ཇི་བཞིན་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ལུགས་ངེས་དོན་
 མཐར་ཐུག་པ་སྒྲོང་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་རང་གི་གནས་ལུགས་ངེས་དོན་མཐར་ཐུག་སྒྲོང་
 ཉིད་ཡིན་ན། ཆོས་དེ་སྒྲོང་ཉིད་ཡིན་པས་བྱབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལུས་པ་ཆོས་ཅན།
 སྒྲོང་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱེད་ཀྱི་གནས་ལུགས་སྒྲོང་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེན། རྟགས་ལ་བྱབ་པ་མ་བྱུང་
 དང་། གསལ་བ་ལ་མ་གྲུབ་པའི་ལན་ཐེབས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལུགས་འདིར་ལུས་པའི་གནས་ལུགས་སྒྲོང་
 ཉིད་ཡིན་པས་ལུས་པ་སྒྲོང་ཉིད་ཡིན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྒྲོང་ཉིད་བདེན་གྲུབ་གང་ཞིག་ལུས་པ་རང་
 སྒྲོང་བདེན་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། འདིའི་ལུགས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་སྒྲོང་ཉིད་ཀྱིས་བྱབ་ཀྱང་། ཆོས་ཐམས་
 ཅད་སྒྲོང་ཉིད་ཡིན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་སྒྲོང་ཉིད་ཡིན་པའི་མ་
 བྱབ་ཀྱང་སྒྲོང་ཉིད་ཀྱིས་བྱབ་ཟེར་ན། ཀུན་རྫོབ་ཐམས་ཅད་རང་སྒྲོང་བདེན་མེད་ལུས་སྒྲུབ་ཙམ་ལས་
 རོན་ལ་མེད་ཟེར་བའི་དམ་བཅའ་བྱུང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་སྒྲོང་ཉིད་ཀྱིས་བྱབ་པ་གང་ཞིག་སྒྲོང་ཉིད་

དེས་གང་ལ་བྱུང་པའི་ཆོས་དེ་ཡོད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་གང་ལ་བྱུང་ཅིས་པའི་
ཡུལ་དེ་ཡོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། གང་ལ་བྱུང་པའི་བྱུང་བྱེད་དེས་བྱུང་པའི་ཡུལ་
མེད་ཀྱང་བྱུང་ན། ནམ་མཁའ་དང་སྤྱོད་ཉིད་ཀྱིས་རི་བོང་རྩ་ལའང་བྱུང་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན།

ཁྱེད་ཀྱིས་རྟགས་དེ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲིབ་རེད་ལ་མི་འདུག་སྟེ། སྤྱོད་ཉིད་ཀྱིས་རི་བོང་རྩ་ལ་བྱུང་ན།
རི་བོང་རྩ་ཡོད་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རི་བོང་རྩ་མེད་ཀྱང་དེ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཡིན་ཞེས་མཛན་
ཉིད་པ་ལ་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཀྱིས་རི་བོང་རྩ་ལ་བྱུང་ན་རི་
བོང་རྩ་ཡོད་དགོས་པ་ཨི་འདུག་ཁ་ནང་དུ་སྒྲིགས་ལ་སོམས་ཤིག། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཀྱིས་ཡོད་
མེད་ཀྱན་ལ་བྱུང་མ་བྱུང་དེ། ཡོད་མེད་གང་ཡིན་ཀྱང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ལས་མ་འདས་པའི་ཕྱིར།
དེ་བཞིན་དུ་སྤྱོད་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་ཡོད་མེད་ཀྱན་ལ་བྱུང་པའི་ཕྱིར། ཀྱན་རྫོབ་བདེན་མེད་ཡིན་ཀྱང་དེ་ལ་
སྤྱོད་ཉིད་ཀྱིས་མ་བྱུང་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞིབ་ཆ་བྱས་ན་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་སྤྱོད་ཉིད་
ཀྱིས་བྱུང་པ་ལ་ཡོད་པས་བྱུང་པ་དང་ཡིན་པའི་བྱུང་པ་གཉིས་ལས། ཆོས་དེ་ལ་ཡོད་པ་བྱུང་པ་འདིའི་
དབང་དུ་བྱས་ཏེ། ཆོས་ཡོད་ངེས་ལ་སྤྱོད་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་པ་བཞིན་དུ། མེད་ངེས་ཀྱང་བརྟགས་པས་
མཐའ་བཟུང་ནས་སྤྱོད་ཉིད་ཡོད་པས་བྱུང་རུང་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་ཞིབ་ཆ་ནན་ཏན་བྱས་ནས་རིགས་
བའི་སྒྲོ་དང་བསྟན་ནས། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྤྱོད་པ་ཡིན་ཏེ་བདེན་པས་སྤྱོད་པ་ཡིན། སྤྱོད་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ་
ཐམས་ཅད་ཡོངས་གྲུབ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་རམ། ཡང་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྤྱོད་ཉིད་ཡིན། དེ་ཡིན་ན་
དེ་ཡིན་པས་མ་བྱུང་། ཅིས་བཟུང་མཛམས་ཅི་བདེར་བྱའོ།

ཁོ་ན་རེ། བདེན་པ་གཉིས་ལས་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་འབྲུལ་ངོ་ཙམ་ལས་མེད་ན་ལས་རྒྱ་
འབྲས་ཀྱང་མེད་པར་ཐལ། ཀྱན་རྫོབ་འབྲུལ་ངོ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ཡང་མེད་
པར་ཐལ། ཀྱན་རྫོབ་འབྲུལ་ངོ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན།

དེ་ལ་ཁྱོད་ཅག་གཞན་ཀྱི་ཁས་ལེན་ལ་མ་བརྟགས་པར་ཟད་དེ། ལས་འབྲས་དང་དཀོན་
མཆོག་གསུམ་ཀྱན་རྫོབ་འབྲུལ་སྤྱང་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་བ་དེ། ལས་འབྲས་དང་དཀོན་མཆོག་
རྣམས་ཀྱན་རྫོབ་འབྲུལ་སྤྱང་ཙམ་ཡིན་པས་རང་སྤྱོད་བདེན་མེད་ཡིན་ཀྱང་། ཀྱན་རྫོབ་འབྲུལ་པའི་སྒྲོ་
ངོར་ཀྱན་རྫོབ་ཙམ་དུ་གྲུབ་པས་ལས་འབྲས་བདེ་སྟག་སྤྱོད་བ་དང་། དཀོན་མཆོག་གིས་འཁོར་བ་དང་
ངན་སོང་བ་ལས་སྒྲོབ་པ་དེ་མི་འཐད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་མི་ལམ་འབྲུལ་སྤྱང་གི་ངོར་བདེ་

སྤྲུག་སྤྲུག་ཆོག་མི་བ་དོན་ལ་མེད་ཀྱང་། མི་ལམ་འབྲུལ་སྤང་གཞིར་བཞག་གི་བདེ་སྤྲུག་གང་སྤྱང་བ་དེ་
གནས་སྤང་བས་དེར་དེ་ལྷ་ར་དུ་སྤྱུབ་པ་དང་མཚུངས་པའི་བྱིར།

སྤྱིར་རང་སྤྱོད་པ་དང་གཞན་སྤྱོད་པ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱེད་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་སྤྱོད་ཡིན་
ཟེར་བ་མཚུངས་ཀྱང་། རང་སྤྱོད་ཡིན་པས་གཏན་མེད་དུ་སོང་མ་སོང་དང་། བདེན་མེད་ཡིན་ཟེར་བ་
མཚུངས་ཀྱང་བདེན་པ་མེད་པས་གཏན་མེད་དུ་སོང་མ་སོང་འདི་ལ་ཐུག་འདུག་པས། དོན་ལ་དབྱེད་ན།
དབྱེད་མ་ཐལ་འགྱུར་བ་ཀྱི་ཁྱེད་ཀྱི་རང་སྤྱོད་དང་བདེན་མེད་ཡིན་པས་མེད་པར་མ་སོང་། དེ་ཙམ་གྱིས་
མེད་གོ་མི་ཆོད་ཟེར་བ་དང་། གཞན་སྤྱོད་པས་རང་སྤྱོད་དང་བདེན་མེད་ཡིན་པས་ཀྱི་ཁྱེད་ཀྱི་ཆོས་
ཐམས་ཅད་དོན་ལ་འགལ་འདུ་ཆེན་པོར་ཡོད་པ་འདྲ་ཡང་། རང་གིས་དབྱེད་ན་རང་སྤྱོད་པས་ཀྱི་ཁྱེད་ཀྱི་
ཐ་སྲེད་ཙམ་དུ་ཡོད་པས་ཡོད་གོ་མི་ཆོད་ན་ལས་རྒྱ་འབྲས་སོགས་ལ་སྦྱར་འདེབས་སུ་འགྱུར་བ་བསམ་
པ་དང་། གཞན་སྤྱོད་པས་ཀྱི་ཁྱེད་ཀྱི་འབྲུལ་བའི་སྤང་ཚུལ་དེ་ཡོད་པ་ཡིན་ན། རྣམ་ཤེས་མ་དག་པ་ལ་
གང་སྤང་བ་དེ་ཡོད་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་སྤང་བའི་སྤང་བ་ལ་འབྲུལ་སྤང་དང་། ཡེ་ཤེས་ལ་སྤང་བའི་
སྤང་བ་ལ་མ་འབྲུལ་ཞེས་བྱུང་པར་དབྱེད་ཀྱི་མེད་པའི་བྱིར། རང་སྤྱོད་པས་རྣམ་ཤེས་ལ་སྤང་བ་འབྲུལ་
སྤང་དང་དེ་བདེན་མེད་ཡིན་ཞེས་ཁས་ལེན་བཞིན་དུ་འབྲུལ་སྤང་གི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོད་ཅེས་ཁས་
བླངས་ན། ཁ་ཙམ་གྱིས་བདེན་པ་མེད་ཟེར་ཡང་། དོན་ལ་བདེན་པར་ཁས་ལེན་སོང་འདུག་པའི་བྱིར་
བསམ་ཀྱང་། རང་སྤྱོད་པས་ཀྱི་ཁྱེད་ཀྱི་འབྲུལ་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པ་མེད་པས་མེད་གོ་མི་ཆོད།
དེ་ཙམ་མེད་པའི་མེད་གོ་ཆོད་དགོས་ན་ལས་རྒྱ་འབྲས་སོགས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱར་འདེབས་སུ་
འགྱུར་གསུངས་པ་འདི་དང་། གཞན་སྤྱོད་པས་འབྲུལ་སྤང་གི་ཆོས་གཏན་མེད་དུ་ཁས་ལེན་ན་ཡང་།
ཀྱི་ཁྱེད་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཁྱེད་ཀྱི་ཏུ་ཡོད་པ་འདོད་འདུག་པའི་བྱིར། རང་སྤྱོད་པས་ཀྱང་ཐ་སྲེད་པའི་
ཆོས་ཐ་སྲེད་ཡོད་པ་ལས་དོན་དམ་དུ་ཡོད་མི་ཟེར་བའི་བྱིར། ཆོག་གི་བཞེད་པའི་རྣམ་འགྱུར་ཅུང་ཟད་
མི་འདྲ་ཙམ་ལས་དོན་ལ་འགལ་བ་མེད་པར་གཟུ་བོའི་སྤྱོད་དབྱེད་ན་ཤེས་རྒྱས་པའི་བྱིར། དེ་ལྷ་ཡིན་
ཏེ་གཞན་སྤྱོད་པས། ཀྱི་ཁྱེད་ཀྱི་ཁྱེད་ཀྱི་ཏུ་ཡོད་པ་ཁས་བླངས་པས་མེད་མཐའ་དང་ཆད་མཐའ་ལས་
གོ་ལ། བཟུང་ཆ་འཛིན་ཆ་སོགས་ལྷོ་ས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྤྱོད་བཏགས་ཐམས་ཅད་ལས་འདས་པས་རྟག་
མཐའ་སེལ་ཚུལ་བཤད་འདུག་པའི་བྱིར།

གཞན་སྤྱོད་པའི་ལུགས་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྤྱོད་ཉིད་ཡིན། སྤྱོད་ཉིད་མེད་ཟེར་བ་གཅིག་

འདུག དེ་ལ་རང་སྤྱོད་པ་ན་རེ། ཚེས་ཐམས་ཅད་སྤྱོད་ཉིད་དང་། ཚེས་ཐམས་ཅད་སྤྱོད་ཉིད་མེད་པར་
ཁས་བྲལ་ཟེར་ན། ཚེས་ཐམས་ཅད་སྤྱོད་ཉིད་ཡིན་ཟེར་བ་དེ་ཅིའི་དོན་དུ་ཡིན། ཚེས་ཐམས་ཅད་སྤྱོད་
ཉིད་མེད་པ་ཟེར་བ་དེ་ཅིའི་དོན་ཡིན། ཚེས་ཐམས་ཅད་སྤྱོད་ཉིད་ཡིན་ན་ཚེས་ཐམས་ཅད་ལ་མཉམ་པར་
བཞག་ན་སྤྱོད་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་ས་ཡིན་པར་ཐལ། ཚེས་ཐམས་ཅད་སྤྱོད་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཁྱབ་པ་ཁས་ཟེར་ན། དེ་ལ་ཚུད་པ་སྤོང་ལུགས་རི་ལྟར་བྱེད། ཚེས་ཐམས་ཅད་སྤྱོད་ཉིད་མེད་པ་ཡིན་
ཟེར་ན། དེ་ལ་ཚེས་ཐམས་ཅད་སྤྱོད་ཉིད་ལས་མེད་པའི་དོན་ཡིན་ནམ། ཚེས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱོད་ཉིད་
དེ་མེད་པ་ཡིན་གང་ཟེར། དང་པོ་ལྟར་ན་ཚེས་ཐམས་ཅད་སྤྱོད་ཉིད་ལས་མེད་པར་ཐལ་འདོད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། ཟས་ཟ་བའི་ཚེ་སྤྱོད་ཉིད་ཟ། གོས་གྲོན་བའི་ཚེ་ཡང་སྤྱོད་ཉིད་གྲོན་པ་སོགས་ཡིན་པར་ཐལ།
འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར་ཞེས་དང་། སེམས་ཅན་དཔུལ་བར་མི་ལྟར་བ་ཐལ། ཚེས་ཐམས་ཅད་སྤྱོད་ཉིད་ཡིན་
པ་གང་ཞིག་སྤྱོད་ཉིད་དཔུལ་བའི་ནང་དུ་ལྟར་རྒྱ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་དང་། གཉིས་པ་ལྟར་ན། ཚེས་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱོད་ཉིད་དེ་མེད་ན། ཚེས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡོངས་གྲུབ་ཀྱང་མེད་དགོས་པས་ཡོངས་གྲུབ་
བདེན་གྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཁས་ལེན་ཀྱང་རང་གིས་བཞིག་བ་སོང་ཟེར་བ་སོགས་ཀྱི་ཚུད་པ་བྱུང་ན།

དེ་ལ་ཚུད་པ་སྤོང་ཚུལ། འདི་ལྟར་བྱ་སྟེ། གཞན་སྤྱོད་པ་དང་ཅག་ཚེས་ཐམས་སྤྱོད་ཉིད་ཡིན་
ཟེར་མི་ཟེར་རང་གི་བརྗོད་འདོད་ལ་རག་ལས་ཏེ། ཚེས་ཐམས་ཅད་སྤྱོད་པ་ཡིན། སྤྱོད་ཉིད་མ་ཡིན་ཞེས་
ཁས་ལེན་ཀྱང་བྱུང་། ཚེས་ཐམས་ཅད་སྤྱོད་ཉིད་ཡིན་ཀྱང་ཚེས་དེ་དང་དེ་ལ་སྤྱོད་ཉིད་ཡིན་པས་ཁྱབ་མི་
དགོས་ཏེ། དཔེར་ན་ཤེས་བྱ་རྟག་པ་ཡིན་ཀྱང་། ཤེས་བྱ་ཡིན་ན་རྟག་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་མི་དགོས་པའི་
ཕྱིར། ཁྱབ་པ་འགྲིག་ས། ཚེས་ཐམས་ཅད་སྤྱོད་ཉིད་མེད་པ་ཡིན་ཟེར་བའི་གཏམ་ཟབ་མོ་འདི་ན་བར་
མི་ཤོང་བ་ཁག་མེད་དེ། ཚེས་ཐམས་ཅད་སྤྱོད་ཉིད་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པས། མེད་པས་
སྤྱོད་པ་ཉིད་ཤེས་ཤིང་། །དེ་བཞིན་ཡོད་པའི་སྤྱོད་ཉིད་དང་། །རང་བཞིན་སྤྱོད་པ་ཉིད་ཤེས་ན། །སྤྱོད་
ཉིད་ཤེས་པ་ཞེས་བརྗོད་དོ།” །གསུངས་པའི་དོན་མ་ཤེས་ནས་ཅ་ཅ་སྒྲིགས་པ་ཟད་དེ། ཚེས་ཐམས་
ཅད་ལ་མིང་དང་བཤའི་ཐ་སྙད་སོ་སོར་བརྟགས་པའི་ཀུན་བརྟགས་ལ་མེད་པའི་སྤྱོད་ཉིད་ཅེས་བཤད་
པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཀུན་བརྟགས་མེད་པའི་སྤྱོད་ཉིད་དང་། གཞན་དབང་ཡོད་པའི་སྤྱོད་ཉིད། ཡོངས་
གྲུབ་དོན་དམ་པའི་སྤྱོད་ཉིད་དུ་གསུང་བ་མ་མཐོང་བའི་སྒྲིན་ནོ། །མཐོང་ནས་ཆོལ་བ་ཡིན་ན་རྒྱལ་ཚབ་
བྱམས་མགོན་ལ་ཆོལ་བ་གྱིས་ཤིག

བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཀུན་བརྟགས་མེད་པའི་སྟོང་ཉིད་དང་། གཞན་དབང་ཡོད་པའི་སྟོང་ཉིད་གཉིས་སྟོང་ཉིད་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྟོང་ཉིད་མཚན་ཉིད་པ་ལ་ཡོངས་གྲུབ་ཡིན་པའི་མ་ཁུབ་པར་ཐལ་ལོ། །སྤྲ་མ་ལ་འདོད་ན། སྟོང་ཉིད་ལ་བརྟགས་པ་དང་མཚན་ཉིད་པ་གཉིས་མེད་པར་ཐལ། མེད་པའི་སྟོང་ཉིད་དང་ཡོད་པའི་སྟོང་ཉིད་གཉིས་ཀ་སྟོང་ཉིད་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་ལ་འདོད་ཟེར་ན། སྟོང་ཉིད་མཚན་ཉིད་པ་ལ་ཡོངས་གྲུབ་ཀྱིས་མ་ཁུབ་ན། ཀུན་རྫོབ་རང་སྟོང་དང་། རོན་དམ་གཞན་སྟོང་ཡིན་པའི་དམ་བཅའ་ཡང་ཞིག་ཏེ་སོང་། ཀུན་རྫོབ་ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་སོང་བས་གཞན་སྟོང་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཐལ། རོན་དམ་ཀུན་རྫོབ་རང་སྟོང་དང་བྱང་མེད་ཏུ་སོང་བས་ཡོངས་གྲུབ་རང་སྟོང་ཏུ་ཐལ་བ་བསྐྱོག་ཏུ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན།

དེ་ལ་རྩོད་སྟོང་རིམ་ལྔར་བྱེད་ན། འདི་རིམ་མེད་པའི་སྟོང་ཉིད་དང་། ཡོད་པའི་སྟོང་ཉིད་ཅེས་བརྟགས་པ་འདི་ཀུན་རྫོབ་རང་དོས་ནས་གང་ལ་གང་གིས་སྟོང་པ་འཛིག་དབྱེད་པའི་སྐབས་སུ། ཀུན་བརྟགས་ལ་མེད་པའི་སྟོང་ཉིད་དང་གཞན་དབང་ལ་ཡོད་པའི་སྟོང་ཉིད་ཅེས་བརྫོད་པ་ཡིན་གྱི། སྟོང་རྒྱལ་དེ་གཉིས་ཀྱང་རོན་དམ་པའི་དབང་ཏུ་བཏང་ན་རོན་དམ་པའི་སྟོང་ཉིད་འགྱུར་མེད་ཡོངས་གྲུབ་ལས་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར་སྟོང་ཉིད་རང་རང་གི་དོས་ནས་མེད་པའི་སྟོང་ཉིད་མ་བྱས་གྱི། ཆོས་ཅན་ཀུན་བརྟགས་དང་གཞན་དབང་གཉིས་ཀྱི་སྟོང་རྒྱལ་ལས་དེ་སྐད་བརྫོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་སྟོང་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་སྐྱོན་གང་བརྫོད་པ་དང་དེ་ལ་གཏན་ནས་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར།

ཡང་རང་སྟོང་པ་ན་རེ། ཁྱོད་ཅག་རོན་དམ་བདེན་པ་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་སྐབས་པ་རང་དབང་འདོད་པ་འདི་མི་འཐད་དེ། །ཁམས་གསུམ་འཁོར་བའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྩ་བ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཡིན་ལ་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་ཏུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེས་ན་སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་བདེན་འཛིན་ཀྱང་འཁོར་བའི་རྩ་བ་ལས་མ་འདས་པས། ཁྱོད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་བདེན་གྲུབ་གང་ཞིག་དེ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་བདེན་འཛིན་ཏུ་འདོད་དགོས་ན། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། འཁོར་བའི་རྩ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། བདེན་འཛིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་འཁོར་རྩའི་གཉེན་པོ་མཆོག་གཅིག་མི་རྟོན་ན། དེ་ཡང་བདེན་འཛིན་ཏུ་སོང་ན། དེ་གསོར་མི་རུང་བའི་ལྷ་བ་རན་པ་དེ་འདྲ་བ་ཁམས་གསུམ་ཏུ་མི་རྟོན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྩོད་པ་འདི་བྱུང་བས། དེ་ལ་རྩོད་སྟོང་རིམ་ལྔར་བྱེད་ཅེ་ན། གཞན་སྟོང་

པའི་ལུགས་སྟོང་ཉིད་དམ་ཡོངས་བྱུང་བའི་པར་གྱུང་བར་འདོད་ཀྱང་དེ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་བའི་ན་
འཛིན་མི་འདོད་པའི་བྱིར། དེ་འདོད་དགོས་ཏེ། སྟོང་ཉིད་བའི་ན་གཤམ་ཞིག་དེ་བའི་ན་བྱུང་ཏེ་འཛིན་
པ་བའི་ན་འཛིན་ལས་མ་འདས་པའི་བྱིར། ཟེར་ན། མ་ཁྱབ་སྟེ། སྟོང་ཉིད་བའི་ན་བྱུང་ཏེ་རྟོགས་པ་དེ།
སྟོང་ཉིད་ཡོངས་བྱུང་ཀྱན་ལ་ཁྱབ་ཅིང་རྟག་བརྟན་འགྱུར་བ་མེད་པ་རྟོགས་ཀྱི། ཁྱོད་འདོད་པའི་བའི་ན་
པར་གྱུང་ལུགས་ལྟར་ཡང་མི་འཛིན། ཁྱོད་འདོད་པའི་བའི་ན་པར་འཛིན་པར་འཛིན་ལུགས་ལྟར་ཡང་
མ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཁྱོད་ལྟར་ན་སངས་རྒྱས་བཙུང་ལྟར་འདས་ཀྱིས་དོན་དམ་བའི་ན་པ་གཟིགས་པའི་
རྣམ་མཁུན་གྱང་བའི་ན་འཛིན་དུ་ཐལ། དོན་དམ་བའི་ན་པ་གཟིགས་པའི་བྱིར། ཞེས་ཅུང་དགོས་པར་
འགྱུར་རོ།

བྱས་པ་ལ་འདོད་པ་དེ། རྣམ་མཁུན་གྱིས་དོན་དམ་བའི་ན་པ་གཟིགས་ཀྱང་། དོན་དམ་བའི་ན་
པ་བའི་ན་བྱུང་ཏེ་གཟིགས་མི་དགོས་པའི་བྱིར། ཟེར་ན། དེ་གཞན་སྤྱོད་པའི་ལུགས་ལ། དོན་དམ་
སྟོང་ཉིད་ཡོངས་བྱུང་བའི་ན་པ་གྱུང་པར་གཟིགས་པས་ཁྱོད་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་བའི་ན་བྱུང་གཟིགས་མི་
དགོས་པའི་བྱིར་ཏེ། ཁྱོད་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་བའི་ན་བྱུང་དེ་མར་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཙམ་མ་ཡིན་པའི་
རང་ངོས་ནས་བྱུང་པ་ལ་ཟེར་བ་གང་ཞིག་དེ་གྱི་ཡོངས་བྱུང་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཙམ་མ་ཡིན། རང་
ངོས་ནས་བྱུང་པ་དང་མ་བྱུང་པའི་མཐའ་གཉིས་ལས་འདས་པའི་བྱིར། རང་སྟོང་པ་ཁྱོད་ཀྱི་བསམ་པ་
ལ། ཡོངས་བྱུང་དེ་དཔེར་ན་བུམ་པ་ལྟ་བུའི་སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་བྱས་ནས། དེ་རང་ངོས་ནས་བྱུང་པ་དེ་
བའི་ན་བྱུང་དང་། དེ་ལྟར་འཛིན་པའི་སྟོང་དེ་བའི་ན་འཛིན་དུ་བཞེད་པ་དང་། འདི་གཉིས་མི་འདྲ་བའི་བྱིར་
ཏེ། ཡོངས་བྱུང་ཆོས་ཅན་དུ་འཛིན་ན། དེ་ཀྱན་རྫོང་ལྟར་བྱུང་དགོས། དེ་བྱུང་ན་ཡོངས་བྱུང་གྱང་ཀྱན་
རྫོང་ལྟར་བའི་ན་པར་མ་བྱུང་པ་རང་སྟོང་ལས་མ་འདས་ཀྱང་། འདིར་ཡོངས་བྱུང་ཆོས་ཅན། ད་རུང་
དེའི་སྟངས་གཞི་ཆོས་ཉིད་ཞེས་གཉིས་སུ་འཛིན་ན་རྣམ་རྟོགས་སམ་འདས་པའི་བྱིར།^༩ ཡོངས་བྱུང་ཡེ་
གདོད་མ་ནས་རྟག་བརྟན་འགྱུར་བ་མེད་པ་ཕྱོགས་དང་དུས་དང་སྐྱེ་འགག་སོགས་སྟོས་པའི་མཐའ་
ཐམས་ཅད་ལ་འདས་ཟིན་པས། དེ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་ཡོངས་བྱུང་གཉིས་པར་བལྟ་དང་རྟུར་
བལྟའི་རྣམ་པ་ཅན་མ་ཡིན་པར། རྟོགས་བྱ་དང་རྟོགས་བྱེད་ལྟ་བུ་དང་ལྟ་བྱེད་པ་མི་དད་པ་ཆུ་ལ་ཆུ་
བཞག་གི་ཆུ་ལྟ་བུ་གནས་པ་དེ་ལ་ངོ་བོ་འགྱུར་བ་མེད་པའི་བའི་ན་བྱུང་ཞེས་བྱ་ཡི། བལྟ་བྱ་དང་བལྟ་བྱེད་
ཐ་དད་གཞིར་བཞག་ནས། དེ་རྟོག་བཏགས་ཙམ་མ་ཡིན་རང་ངོས་ནས་བྱུང་པར་འཛིན་པ་ལ་བའི་ན་

འཛིན་དང་། དེ་ལྟར་དུ་གྲུབ་པའི་བདེན་གྲུབ་དེ་འདིར་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་རང་སྟོང་པས་སྒྲིན་འཕེན་པ་
དེ་དག་ནམ་མཁའ་ལ་རལ་གྱི་གཡུག་པ་ལྟར་གཞོད་པའི་ཕྱོགས་ཙམ་དུ་མི་འོངས་པའི་ཕྱིར།

བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བྱོད་ཀྱི་ལྷ་བྱ་ལྷ་བྱེད་གཉིས་པོ་ཚུ་ལ་ཚུ་བཞག་ལྟར་ཡིན་ཟེར་བ་དེ་
མཐོང་ལམ་ནམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་སྒྲུབ་ཚུལ་ལྟར་བཤད་འདུག་པའི་ཕྱིར། དེ་འདྲ་བ་ལྷ་བ་
གཏན་ལ་ཐབས་པའི་སོ་སྒྲེ་ལ་སྒྲོ་ཡུལ་དུ་མི་འཆར་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་སོ་སྒྲེས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་
ལྷ་བ་མེད་དགོས། དེ་ཡིན་ན། མཐོང་ལམ་ནམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱན་ལྷ་མ་སོ་སྒྲེས་དུས་ནས་
བསྐྱེད་དུ་མེད་དགོས། དེ་དགོས་ན། དེ་འདྲའི་མཐོང་ལམ་ནམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མེད་པར་
ཐལ་ཟེར་ན།

སྒྲིན་མེད་དེ། བལྷ་བྱ་བལྷ་བྱེད་གཉིས་སུ་མེད་པ་ཚུ་ལ་ཚུ་བཞག་ལྟར་གནས་ཚུལ་དེ་དང་ཚུལ་
མཐུན་པ་སོ་སོའི་སྒྲེ་བོ་སྒྲེར་ལམ་བས་ཀྱང་མཉམ་པར་བཞག་པས་ལོས་ཆོག །དེ་ལྟར་མཉམ་པར་
བཞག་པས་མཉམ་བཞག་གི་ལྷ་བ་དེ་ཡང་ཡང་དག་པའི་ལྷ་བ་བསྒྲོམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཐོང་ལམ་
ནམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མེད་དུ་སྒྲེ་བའི་སྒྲིན་མེད་པའི་ཕྱིར། བྱོད་རང་སྟོང་པས་རང་སྟོང་གི་ལྷ་
བ་གཏན་ལ་ཐབས་ཚུལ་དེ་སོ་སོའི་སྒྲེ་བོའི་ནམ་ཤེས་ལ་གཉིས་སུ་སྒྲུབ་པ་ལྟར་གཏན་ལ་ཐབས་པ་དང་།
འདི་འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གཟིགས་ཚུལ་ལྟར་གཏན་ལ་ཐབས་པ་ཡིན་པས་གཏན་
ནས་མི་འདྲ་བའི་ཕྱིར།

ཡང་གཞན་སྟོང་པས་ལོངས་གྲུབ་རིགས་ལྷ་བས་དབྱུང་བཟོད་ཀྱི་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་
ཟེར་བ་ན། རང་སྟོང་པ་ན་རེ། ཡོངས་གྲུབ་རིགས་པས་དབྱུང་བཟོད་ཡིན་ན། ཡོངས་གྲུབ་ཡོངས་གྲུབ་
ཅེས་ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་བཏགས་དོན་བཅའ་བའི་ཆོན་ཡོངས་གྲུབ་འདི་ཞེས་རྟོག་རྒྱ་ཞིག་དགོས། དེ་
རྟོག་ན་ཡོངས་གྲུབ་རང་རོས་ནས་གྲུབ་དགོས། དེ་གྲུབ་ན་ཡོངས་གྲུབ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་བདེན་འཛིན་
ལས་མ་འདས་པའི་ཕྱིར། འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་ཁོར་བའི་རྩ་བར་ཐལ་བའི་ཐལ་བ་བསྒྲོག་ཏུ་མེད་དོ།
ཟེར་ན།

ཡོངས་གྲུབ་རིགས་པས་དབྱུང་བཟོད་མི་བཟོད་ཀྱི་དོན་ཡང་བྱོད་འདོད་པ་དེ་བཞིན་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཉེ། ཡོངས་གྲུབ་རིགས་པས་དབྱུང་བཟོད་མི་བཟོད་ཀྱི་རིགས་པ་དེ་དོན་དམ་དབྱུང་བྱེད་
རིགས་ཤེས་རྗེས་དབག་གིས་དབྱུང་ཚུལ་ལྟར་མ་ཡིན་གྱི། དོན་དམ་ཡོངས་གྲུབ་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་

པའི་འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་ཡི་ཤེས་ཀྱིས་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གཉིས་མེད་དུ་གཟིགས་པར་འོས་ཀྱི།
ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་དེ་ལྟར་མི་འོས་པས་དབྱེད་བཟོད་མི་བཟོད་དེའི་སྒོ་ནས་འཛིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱད་
ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པས་དབྱེད་རྒྱུ་དེ་འདི་ན་ཁྱེད་འོང་བས་གར་ཡང་མི་ཕྱིན་ནོ་ཞེས་བྱའོ།

ད་ནི་ཐུན་མོངས་མ་ཡིན་པའི་དོན་ལ་ཅུང་ཟད་དབྱེད་པར་བྱ་སྟེ། གཞན་སྤོང་པའི་ལུགས་
འདིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟིང་པོ་དང་། བདེ་གཤེགས་སྟིང་པོ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྟིང་རྗེ་ཞེས་
སོགས་དོན་གཅིག་ཅིང་། རྟག་བརྟན་བདེ་གཤེགས་སྟིང་པོ་ཡི་ནས་སངས་རྒྱས་མཚན་དཔེ་གསལ་
རྫོགས་སུ་བཞུགས་པ་ཡིན་ཀྱང་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་སྟོ་བྱུང་བྱི་མས་སྒྲིབ་པས་མཛོན་དུ་མ་གྱུར་བ་ཡིན་
ཞེས་བཞེད་ཅིང་། དེའི་ལུང་ཁྱད་སངས་ཤེས་དོན་ཀྱི་མདོ་བཅུ་དང་། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པས་རྒྱུད་བྲུ་མ་ལས་
ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་དཔེ་དུ་མ་དང་བཅས་པའི་སྒོ་ནས་གསུངས་པ་ལ་རང་སྤོང་པ་དག་གིས་ན་བར་མི་
ཤོད་ནས་དགག་པ་བྱེད་འདུག་པ་ལ་ཀྱན་མཁུན་དོལ་བྱ་བ་ཡབ་སྐུས་ཀྱིས་རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ་ལ་
སོགས་པ་ལུང་རིགས་ཀྱིས་རྒྱུ་བྱེད་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཛད་འདུག་པ་རྣམས་ལ་དབྱེད་ན་ཡང་དག་པ་ཡིན་
མིན་གྱི་རྣམ་དབྱེ་ཅུང་ཟད་ཤེས་སུ་འོང་སྟུང་པར་འདུག་ཀྱང་། རང་གི་གྲུབ་མཐའི་ཞེན་ཕྱོགས་ཀྱིས་རྩོད་
པ་ལས། གཞུང་དོན་ལ་ཞིབ་ཏུ་དབྱེད་པའི་རྩོད་པ་བྱེད་མཁན་དགོན་པར་སྤྲང་ངོ་།

དེ་ཡང་མདོ་རྒྱུག་ལས། དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་ཐམས་ཅད་ལ། ཁྱད་པར་མེད་ཀྱང་དག་འགྱུར་བ།
ཁྱད་བཞིན་གཤེགས་ཉིད་དེ་ཡི་ཕྱིར། ཁྲོ་ཀྱན་དེ་ཡི་སྟིང་རྗེ་ཅན། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡོངས་གྲུབ་
དེ་བཞིན་ཉིད་བདེ་གཤེགས་སྟིང་པོ་ནི་ཡི་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་དང་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་ཅིང་སྟོམས་པར་ཞུགས་ཀྱང་། སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་སྟིང་པོའི་སྒྲིབ་པའི་བདག་ཉིད་
ཅན་དེ་སྤར་ནས་ཐོབ་ཟིན་པ་འདྲེ་འབྲལ་མེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་འབད་མེད་དུ་གྲོལ་ཟིན་ལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཚོགས་བསགས་དགོས་སྒྲིབ་
པ་སྦྱང་དགོས་གསུངས་པ་དོན་མེད་དང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་གཏམ་ཡིན་པར་ཐལ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
ཡི་ནས་གྲོལ་ཟིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་རྩོད་པ་བྱུང་བའི་རྩོད་སྤྲང་ལ།

རང་སྤོང་པ་ཁྱད་ཀྱིས་དེ་སྒྲིབ་བརྗོད་པའི་སྟོན་ངེད་ཅག་གཞན་སྤོང་པ་ལ་མེད་དེ། སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྟིང་པོ་སངས་རྒྱས་དངོས་སུ་བཞུགས་ཡོད་ཀྱང་དེ་
མཛོན་དུ་མ་གྱུར་པ་ཡིན་ལ། དེ་མཛོན་དུ་གྱུར་མ་གྱུར་གྱི་སྒོ་ནས་སངས་རྒྱས་དང་སེམས་ཅན་གྱི་ཁྱད་

པར་བྱང་བ་ཡིན་པས། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་མངོན་དུ་འགྱུར་བའི་ཐབས་སུ་ཚོགས་བསགས་སྒྲིབ་
 པ་སྦྱང་དགོས་པ་འདྲིན་པ་ཡིན་གྱི་མི་འདྲིན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེད་ལ་སྦྱོན་དེ་མེད་དོ། །འོ་ན་རང་
 སྦྱང་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་སེམས་ཅན་ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་རུང་ཡིན་པས་ཁྱབ། དེ་ཁྱབ་པའི་དོན་སེམས་ཅན་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་སྦྱང་པ་ཉིད་ནུམ་པ་དག་པ་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན།
 རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཡེ་ནས་སེམས་དང་འདྲ་འབྲལ་མེད་པའི་དོན་གྱིས་སྒྲོ་བྱར་བྱི་མ་ཉོན་སྒྲིབ་
 དང་ཤེས་སྒྲིབ་ནུམ་པ་རིམ་གྱིས་སྦྱང་པ་ལས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་འཕྲོག་པར་འགྱུར་ཞེས་འདྲིན་ན།
 ཁྱོད་ལ་འང་སེམས་ཅན་གྱི་རང་བཞིན་སྒྲོ་བྱར་གྱི་བྱི་མས་གོས་མ་ཁྱོད་། སྒྲོ་བྱར་གྱི་བྱི་མ་སྦྱང་པ་དོན་མེད་
 དུ་ཐལ། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནུམ་པ་ཁལ་ལྷར་དག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེ་ལ་སེམས་ཀྱི་རང་
 བཞིན་སྦྱང་པ་ཉིད་མངོན་དུ་མ་གྱུར་བས་སངས་རྒྱས་མ་ཐོབ། དེ་སྒྲོ་བྱར་གྱི་བྱི་མ་དག་ནས་སངས་རྒྱས་
 ཐོབ་པས་སྒྲོ་བྱར་གྱི་བྱི་མ་དེ་སྦྱང་དགོས་པ་མི་འཐད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེད་གཞན་སྦྱང་པའི་
 ལུགས་ལ་འང་བདེ་གཤེགས་སྒྲིང་པོ་ཡེ་ནས་སངས་རྒྱས་ཡིན་ཀྱང་དེ་སེམས་ལ་ཅན་མངོན་དུ་གྱུར་མ་
 ཐུབ་པས་སྒྲོ་བྱར་གྱི་བྱི་མ་སྦྱང་དགོས་པ་མི་འགལ་བ་དང་། སེམས་ཅན་སངས་རྒྱས་སུ་ཐལ་བའི་སྦྱོན་
 མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར། རང་སྦྱང་པ་ཁྱོད་ཀྱང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་སྦྱང་པ་ཉིད་
 ཡིན་སྦྱང་པ་ཉིད་དེ་ལ་དམིགས་ནས་སྒྲིམ་པས་དང་པོ་དོན་སྦྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས། དེ་ནས་རིམ་གྱིས་
 མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས། དེ་ནས་དེ་ལ་དབང་ཐོབ་དེ་ནས་དེ་ལ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ནས་སངས་རྒྱས་ཚས་ཀྱི་
 སྒྲ་ཐོབ་པར་བཞག་དགོས་པ་བཞིན་ཏུ། དེད་ཅག་གཞན་སྦྱང་པས་ཀྱང་སྒྲོ་བྱར་གྱི་བྱི་མ་རིམ་གྱིས་སྦྱང་
 ནས་མཐར་རང་ལ་ཡོད་པའི་སངས་རྒྱས་དེ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ན་སངས་རྒྱས་ཞེས་བརྗོད་ཅིང་འདྲིན་པ་
 ལ་སྒྲིབ་སྦྱང་མི་དགོས་པ་དང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་སུ་ཐལ་བའི་སྦྱོན་དེ་གཉིས་ཀ་ལ་
 འཇུག་ན་འཇུག་མཉམ་དང་། མི་འཇུག་ན་མི་འཇུག་པ་མཉམ་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ།

ཁོ་ན་རེ། དེ་ཡིན་ཀྱང་ཁྱོད་ཀྱིས་བདེ་གཤེགས་སྒྲིང་པོ་དེ་ད་ལྟ་ནས་སངས་རྒྱས་སུ་འདྲིན།
 དེད་ཀྱི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་དེ་སངས་རྒྱས་སུ་མི་འདྲིན་པས་ཁྱད་པར་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་ཟེར་ན།
 དེད་ཅག་གཞན་སྦྱང་བདེ་གཤེགས་སྒྲིང་པོ་སངས་རྒྱས་སུ་འདྲིན་གྱི་དེ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་སངས་
 རྒྱས་སུ་མི་འདྲིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ། ཁོ་ན་རེ། དེད་ཀྱི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཚས་ཉིད་ཅམ་ལས་
 སངས་རྒྱས་སུ་མི་འདྲིན་པས་དེ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་སངས་རྒྱས་སུ་འདྲིན་མི་དགོས། ཁྱོད་ཀྱིས་བདེ་

གཤེགས་སྤྱི་པོ་སངས་རྒྱལ་ལྟ་བུ་འདོད་པས། དེ་རྒྱུད་ལྟ་བུ་གི་གང་ཟག་སངས་རྒྱལ་ལྟ་བུ་ཐལ་བའི་སྤྱོད་དེ་
ཡོད་ཟེར་ན། འོན་ཏེ་སྤྱི་པོ་གང་དུ་བཞུགས་པའི་ལྟ་ཁང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལྟ་སྤྱི་པོ་ལྟ་བུ་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་ནང་
དུ་སྤྱི་པོ་བཞུགས་པའི་ཕྱིར། ཁྱེད་པ་འགྲིགས། དེ་ལ་ཁོན་ཏེ། དཔེ་མི་མཚུངས་ཏེ། ལྟ་སྤྱི་པོ་ལྟ་བུ་
རྒྱུད་ཀྱིས་མ་བསྟུན། བདེ་གཤེགས་སྤྱི་པོ་སངས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྟུན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། ཁྱོད་
ཁྱོད་ཀྱིས་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྟུན་ན། ཁྱོད་དེ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཁྱེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སེམས་ཅན་
ཆོས་ཅན། སེམས་ཡིན་པར་ཐལ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་དེ་རང་གི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྟུན་པའི་ཕྱིར། ཁྱེད་པ་
ལས། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། སེམས་ཅན་སེམས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྟ་མིན་འདྲ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང་རང་སྤྱོད་པ་ཁྱོད་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱུད་ཀྱི་རང་བཞིན་གནས་རིག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཁྱོད་ཀྱི་
རང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྟུན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།

ཡང་རང་སྤྱོད་པ་ན་ཏེ། དེད་ཀྱི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ལ་དམིགས་ནས་གནས་ལུགས་དེ་
རྒྱལ་བཞིན་དུ་སྒྲོམ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སངས་རྒྱལ་འགྲུང་གི་རིགས་གོང་འཕེལ་དུ་སོང་ནས་སངས་རྒྱལ་
འགྲུང་དགོས་པ་རྒྱ་འབྲས་གོ་རིམ་མ་འཆོལ་བར་འདོད་ལ། ཁྱོད་ཀྱི་གྲངས་ཅན་པའི་མངོན་པ་མི་
གསལ་བའི་རྒྱལ་གྱིས་ཡོད་པའི་ལྷ་གྲུ་པོན་གྱི་དུས་ན་ཡོད་པ་འདོད་པ་ལྟར། སངས་རྒྱལ་གྱི་རྒྱ་སེམས་
ཅན་རང་དུས་ནས་སངས་རྒྱལ་མངོན་པ་མི་གསལ་བའི་རྒྱལ་གྱིས་ཡོད་པར་འདོད་པས་རྒྱ་འབྲས་དུས་
མཉམ་པ་བཞེད་པ། ཁྱོད་ཀྱི་གོགས་སུ་གྲངས་ཅན་པ་འདི་ཁོན་པ་བཟང་ངོ་ཟེར་ན།

འོན་ཏེ་རང་སྤྱོད་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་རང་གི་ཐོབ་བྱའི་སངས་རྒྱལ་དེ་རང་གི་གནས་རིགས་ཁོ་ནའི་
སྤྱོད་ནས་འབྱུང་བ་ཡིན་ནམ། དེ་ལས་གཞན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་རས་གཞི་ལྟ་བུ་ལ་སྤྱོད་པར་བྱི་བ་
བཞིན་སངས་རྒྱལ་གྱི་སྤྱད་པ་ཡོན་ཏན་སོགས་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ལས་འོགས་སུ་སྤྱོད་པ་དགོས་པ་
གང་ཡིན་ཞེས་དྲི་བའི་ཆེ། རང་བཞིན་གནས་རིགས་རང་བཞིན་གྱིས་སྤྱོད་པ་རང་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་དེ་སྤྱོད་པ་
པའི་རྟེན་བྱས་ནས་སངས་རྒྱལ་སྤྱོད་པ་ཡིན། དེ་ལས་འོགས་པ་ཞིག་གིས་རྟེན་བྱེད་པ་མི་འདོད་ཟེར་བ་
འདི་འོང་དགོས་པས། དེ་ལྟར་ཡིན་ན། རང་བཞིན་གནས་རིགས་ལ་བརྟེན་ནས་སངས་རྒྱལ་འབྱུང་བ་
དེ་ཅིའི་དོན་གྱིས་ཡིན། རང་བཞིན་གནས་རིགས་རང་གི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་ལ་དམིགས་ནས་
སྒྲོམ་པས་སྤྱོད་པ་དག་པར་འགྲུང་བ་ཡིན་ཟེར་མཁ། རང་བཞིན་གནས་རིགས་དེ་ལས་སངས་རྒྱལ་
འབྱུང་རུང་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་ནམ་གང་ཡིན་ཞེས་དྲི་ན། ལྟ་མ་ལྟར་ན་རང་གི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་

ཉིད་ལ་དམིགས་ནས་སྒོམ་པས་རང་ཉིད་སངས་རྒྱུ་སྤྲུལ་བ་ལྟར། རང་རྒྱུད་ཀྱི་བདེ་གཤེགས་སྙིང་
 བོ་བཞུགས་ཚུལ་རི་ལྷ་བ་བཞིན་མ་གཤེས་ནས་ཡོད་པ་དེ། སྤྲུལ་སྒོམ་སྤྲུལ་གྱིས་གཤེས་པར་བྱས་ནས་
 སངས་རྒྱུ་མངོན་དུ་འགྱུར་བ་དེད་ཀྱང་འདོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྷ་ར་ན། རང་བཞིན་གནས་རིགས་
 དེ་ལས་སངས་རྒྱུ་འབྱུང་རུང་དེ། རང་གི་ཐོབ་བྱར་གྱུར་པའི་སངས་རྒྱུ་དེ་རང་བཞིན་གནས་རིགས་
 དེ་ལས་མངོན་དུ་འགྱུར་རུང་ཡོད་པ་དེ་མངོན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་ཀྱིས་བདེ་
 གཤེགས་སྙིང་བོ་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་བཞུགས་ཡོད་ཟེར་མ་གོར་བ་ཙམ་ལས་དོན་ལ་དེ་ཡིན་
 འདུག་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡིན་དགོས་ཏེ་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་གདུལ་བྱ་འདུལ་བའི་རིམ་པ་དང་
 བསྐྱེད་ནས་བྱང་དོན་དུ་གསུང་དགོས་པ་ལ་བྱང་དོན། དེས་དོན་དུ་གསུང་དགོས་པ་ལ་དེས་དོན་དུ་གསུང་
 བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བདེ་གཤེགས་སྙིང་བོ་སངས་རྒྱུ་ཡིན་ཞེས་དངོས་སུ་བརྟུན་མི་རུང་བ་ལ་རང་
 བཞིན་གནས་རིགས་ཞེས་བརྟུན་མཛད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བས་བདེ་གཤེགས་སྙིང་བོ་སངས་རྒྱུ་
 ཡིན་ཞེས་བརྟུན་པ་དང་། གཏམ་དེ་རྣ་བའི་ནང་དུ་དུག་ལྷག་པ་ལྷ་བ་འི་རན་པ་ཞིག་ཏུ་ཅི་བ་འདུག་སྟེ།
 སངས་རྒྱུ་རང་ཉིད་ཀྱིས་མདོ་སྟེ་དེ་མ་མེད་པ་རྣམས་ལས་དཔེ་དང་གཏན་ཆོགས་རྣམ་པ་སྣ་ཆོགས་
 པའི་སྒོ་ནས་དངོས་སུ་གསུང་བ་ཚུད་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བདེ་གཤེགས་སྙིང་བོ་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་སྤྲུལ་དང་ཡོན་ཏན་ལྷན་རྒྱུ་རྫོགས་སུ་བཞུགས་ཡོད་པ་ལ་དེ་
 ལྷ་ར་ཡོད་ཅེས་བརྟུན་མི་རུང་བའི་དོན་ཅི་ཞིག་ཡོད། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པས་ཀྱང་། བདེ་གཤེགས་སྙིང་
 བོ་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པར་བསྐྱེད་པ་དགོས་པ་དང་བཅས་པ་གསུངས་ཏེ། རྒྱུད་སྤྲུལ་ལས།
 སངས་རྒྱུ་སྙིང་བོ་ཡོད་ཅེས་ཅི་སྟེ་གསུངས། །སེམས་ལུ་སེམས་ཅན་དམན་ལ་བརྟན་པ་དང་། །ཡང་
 དག་མིན་འཛིན་ཡང་དག་ཆོས་ལ་བསྐྱུར། །བདག་ཆགས་ལྷག་པའི་སྒྱོན་ལྷ་གང་དག་ལ། །ཡོད་པ་དེ་
 དག་དེ་སྤངས་དོན་དུ་གསུངས། །ཅེས་གསུངས་ན། གོང་གི་སྒྱོན་ལྷ་པོ་དེ་དག་རང་འདྲའི་གདུལ་བྱའི་
 རྒྱུད་ལ་ཡོད་པར་དེས་པས་དེ་དག་མ་སྤངས་པ་སྤངས་པའི་དོན་དུ་ཡིན་ན། བདེ་གཤེགས་སྙིང་བོ་བསྐྱེད་
 པ་དགོས་མེད་དང་ལྷ་བ་སྒྱོན་ཅན་བཟུང་དུ་ག་ལ་རུང་། དེ་ལྷ་ར་རང་ཉིད་རང་སྟོང་གི་ལྷ་བ་ལ་མེས་ནས་
 དེར་ཞུགས་ན་རང་སྟོང་ལ་འཐད་སྤྱུང་དང་གཞན་སྟོང་ལ་དགག་པ་བྱེད་དུ་མི་རུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། འཇུག་
 པ་ལས། གལ་ཏེ་དེ་ཉིད་རྣམ་པར་བཤད་པ་ན། །གཞན་གཞུང་འཛིག་པར་འགྱུར་ན་ཉེས་པ་མེད། །
 ཅེས་གསུངས་པ་ལྷ་ར་ཡིན་ལ། དེ་ལྷ་ར་མ་ཡིན་པ་རང་གི་ལྷ་བ་ལ་ཆགས་ནས། གཞན་གྱི་ལྷ་བ་ལ་སྤང་

བའི་སྤྱོད་ནས་དགག་པ་བྱེད་ན་མི་རུང་སྟེ། སངས་རྒྱལ་གྱི་གསུང་རབ་ནི་མཐའ་ཡས་ཤིང་། རང་ཉིད་སྤྱོད་གོས་དམན་པ་ཕྱོགས་གཅིག་ཙམ་མཐོང་བ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་ཕྱོགས་གཞན་ཐམས་ཅད་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མི་འཐད། དེ་རྣམས་ལོག་ལྟ་ཡིན། དེ་ལ་ཞུགས་ན་དཔུལ་བར་ལྟར་ཟེར་བ་སོགས་དངོས་སྟོན་ཆེན་པོ་གསོག་ཏུ་མི་རུང་བའི་ཚུལ་འདི་ལ་ནི་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་གཟབ་པར་བྱའོ།

འདིར་སྤྱོད་པ། རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ནས་མཐའ་མཐའ། ཕྱོགས་ཙམ་བཟུང་བས་མི་རྟོགས་པས། མཐས་གྲུབ་སོ་སོའི་བྱུགས་བཞེད་ཀྱི། རྒྱལ་ལ་དགོས་མེད་མི་སྲིད་ཕྱིར། རང་ཕྱོགས་མཐོང་ཙམ་རྒྱ་མཚན་གྱིས། གཞན་ལ་སྤང་ནས་སྤྱད་པ་ཡིས། ཉེས་པ་ཆེན་པོ་བསལ་བའི་ཕྱིར། རྒྱལ་གཉིས་རྣམ་དཔེ་ཕྱོགས་ཙམ་བྱས། འདི་ཡི་དགོ་བས་འགོ་བ་ཀུན། ཡང་དག་ལྟ་བུ་རྒྱུད་གྲོལ་ནས། ལྟར་དུ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཡི། གོ་འཕང་ལྟར་དུ་བོབ་པར་ཤོག།

ཅེས་རང་སྤྱོད་གཞན་སྤྱོད་གི་ལྟ་བུ་ལེ་ཁྱོད་པར་ཅུང་ཟད་བརྗོད་པ་འདི་ཡང་རྩོམ་གི་རྩིས་འཇུག་སྟོབ་མ་འགས་བསྐྱལ་བའི་ངོར་མ་ལྟོག་པར། བྲག་དཀར་སྤྱལ་མིང་སྟོ་བཟང་དཔལ་ལྷན་བསྟན་འཛིན་སྟན་གྲགས་ཀྱིས་རང་ཉིད་གཞུང་ལུགས་དུ་མ་ལ་འཆད་ཚུད་ཚུམ་པས་བྲེལ་པ་ཉ་ཅང་ཆེ་བས་བྱན་མཚམས་ཤིག་ལ་འགྲུབ་པར་གྱིས་པ་དགའོ། །

ལྷ་སྒྲིག་པའི་མཆན།

༡ ལྷ་བའི་བྱེད་པར་བཤད་པའི་མཆན།

- ༡ བསྟན་བཅོས་འདིའི་མ་དཔེ་རང་ལ་གཞུང་མཆོམས་ཆེ་བཀ་སོ་སོའི་དབུར་ས་བཅད་ལྷ་བའི་འགོ་བརྗོད་ཀྱི་མཆན་མ་བྱུང་མོད།
གཞུང་གྲོག་པ་པོ་རྣམས་ལ་སྟན་ན་སྟམ་སྟེ་དེར་བབས་ཀྱི་སྒོལ་ལྷ་ར་དེད་ལྷ་སྒྲིག་པས་གང་འགའ་ཀྱིས་འགོ་བརྗོད་བཀོད་ཡོད་
པ་མཆུན་འཆོལ།
- ༢ འབྲུན། བེ་ཅིང་། སྤར་ཐང་། གཤམ་དུསྒྲུབས་མང་པོར། མཐུན། ཞེས་པ་ལ་བེ་ཅིང་དང་སྤར་ཐང་གཉིས་ཀར། འབྲུན། ཞེས་བྱུང་།
- ༣ དེ་བས། བེ་ཅིང་། སྤར་ཐང་།
- ༤ དབང་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་ལྷ་ར་སྤར་ཞེས་བྱ་ཡང་མི་རུང་ངོ་། བེ་ཅིང་། སྤར་ཐང་།
- ༥ ར་ཡིག་དེ་མི་བྱུང་། བེ་ཅིང་། སྤར་ཐང་།
- ༦ བྱ་བ་ནི། བེ་ཅིང་། སྤར་ཐང་།
- ༧ དབུ་མ་གཉི་ག་ལ་ཡང་བརྟེན་ཏོ། །སྤར་ཐང་།
- ༨ འབྲུང་བ། བེ་ཅིང་། སྤར་ཐང་།
- ༩ ལྷ་དགོ ༡༠༧ བཀའ། མདོ་སྟེ། ཅ ལང་ཀར་གཤེགས་པའི་མདོ། ལེའུ ༤ ཤོག ༡༧༥ བེ་ཅིང་དང་སྤར་ཐང་གཉིས་ཀར།
བདག་གིས་སེམས་ནི་ཕྱི་རོལ་སྤར་། །ཞེས་བྱེད་སྒྲུབ་བྱུང་བ་བཟླ།
- ༡༠ བེ་ཅིང་དང་སྤར་ཐང་གཉིས་སུ། དང་སྒྲུ་མི་བྱུང་།
- ༡༡ ཇི་ལྷ་ཞེན། བེ་ཅིང་། སྤར་ཐང་།
- ༡༢ ལྷ་དགོ ༤༤ བཀའ། བལ་ཆེན། ག ལེའུ ༤༤ ཤོག ༡༧༡ བེ་
- ༡༣ ལྷ་དགོ ༡༠༧ བཀའ། མདོ་སྟེ། ཅ ལང་ཀར་གཤེགས་པའི་མདོ། ལེའུ ༤ ཤོག ༡༧༥ བེ་ཅིང་དང་སྤར་ཐང་གཉིས་ཀར།
ཕྱི་རོལ་དོན་ལ་མི་རྟག་གོ། །ཞེས་དང་། སྤར་བ་མེད་ལས་ལྷ་བར་བྱ། །ཞེས་དང་། དེ་ཡི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མཐོང་། །ཞེས་སོགས་
བྱུང་།
- ༡༤ ཐ་སྟོད་བཏགས་པ། བེ་ཅིང་། ཐ་སྟོད་བཏགས་པར། སྤར་ཐང་།
- ༡༥ སྒྲུ་བས། བེ་ཅིང་། སྤར་ཐང་།

- ༡༥ བཞིན་རྒྱ་ལྷ་མོ། བེ་ཅིང་། ལྷ་ར་ཐང་།
 ༡༦ རྟོག་པའི། བེ་ཅིང་། ལྷ་ར་ཐང་།
 ༡༧ རྟོག་པར། བེ་ཅིང་། ལྷ་ར་ཐང་།
 ༡༨ རྟོག་པའི་ལེ་བཀའ། མལ་ཆེན། ཁ་ལེའུ་ ༣༡ ས་བརྩུ་པའི་མདོ། ཤོག་ ༡༢༠ བལ
 ༡༩ རྟོག་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བས་རྣམ་པ་བརྩུར་རྟོག་ཅིང་། བེ་ཅིང་། ལྷ་ར་ཐང་།
 ༢༠ རང་བཞིན་གྱིས། བེ་ཅིང་། ལྷ་ར་ཐང་།
 ༢༡ རྟོག་པའི་ཆོ། བེ་ཅིང་། ལྷ་ར་ཐང་།
 ༢༢ རྟོག་པའི་ལེ་བཀའ། མལ་ཆེན། ཁ་ལེའུ་ ༣༡ ས་བརྩུ་པའི་མདོ། ཤོག་ ༡༡༩ བལ
 ༢༣ རྟོག་པའི་ལེ་བཀའ། མདོ་སྟེ། ཅ་ལང་ཀར་གཤེགས་པའི་མདོ། ལེའུ་ ༥ ཤོག་ ༡༢༥ བལ
 ༢༤ རྟོག་པའི་ ༣༤༥ བརྟན། དབུ་མ། ས་ཀ་མ་ལ་གྱི་ལ། དབུ་མ་སྤང་བ། ཤོག་ ༡༢༡ བལ
 ༢༥ གཞོན་པ། བེ་ཅིང་། ལྷ་ར་ཐང་།
 ༢༦ རིག་སྟེ། བེ་ཅིང་། ལྷ་ར་ཐང་།
 ༢༧ བདེ་བ། བེ་ཅིང་། ལྷ་ར་ཐང་།
 ༢༨ རིག་སྟེ། བེ་ཅིང་། ལྷ་ར་ཐང་།
 ༢༩ འགོགས་པའི་བདེན་པ་རྟོག་པར། ལྷ་ར་ཐང་།
 ༣༠ བ་པའི། བེ་ཅིང་། ལྷ་ར་ཐང་།
 ༣༡ བདེ་བར་རིགས་ལ། བེ་ཅིང་། ལྷ་ར་ཐང་།
 ༣༢ ཁོངས་དངས་ཤིང་མི་བཟོད་དོ། བེ་ཅིང་། ལྷ་ར་ཐང་།
 ༣༣ རྒྱབ་པ་དང་། བེ་ཅིང་། ལྷ་ར་ཐང་།
 ༣༤ མ་བཟོས། བེ་ཅིང་། ལྷ་ར་ཐང་།
 ༣༥ བྱེད་པས། བེ་ཅིང་། ལྷ་ར་ཐང་།
 ༣༦ རྩད་བཅད་ན། བེ་ཅིང་། ལྷ་ར་ཐང་།
 ༣༧ བྱ་ནི། བེ་ཅིང་། ལྷ་ར་ཐང་།
 ༣༨ རྟོག་པའི་ ༣༡༠ བཀའ། མདོ་སྟེ། ཆ་སྤྱུའི་ལྷ་ར་པའི་མདོ། ཤོག་ ༡༡༢ བལ

༤༠ རྟོག་ པེ་ཅིང་། ལྷ་ར་ཐང་།

༤༡ ལྷ་བས། ལྷ་ར་ཐང་།

༤༢ རུལ་ཕྱ་མི་འགྲུབ་པའི། པེ་ཅིང་། ལྷ་ར་ཐང་།

༤༣ ལྷ་དགེ ༤༤ བཀའ། ཡལ་ཆེན། ༡༢ ལེའུ ༣༡ ས་བཙུ་པའི་མདོ། ཤོག ༡༩༠ བ༤

༤༤ ལྷ་དགེ ༡༡༠ བཀའ། མདོ་སྒྲེ། ཆ རྒྱན་སྒྲིག་པོ་བཀོད་པའི་མདོ། ཤོག ༡༡༤ བ༤

༤༥ ལྷ་དགེ ༡༠༧ བཀའ། མདོ་སྒྲེ། ཅ ལང་ཀར་གཤེགས་པའི་མདོ། ལེའུ ༥ ཤོག ༧༤ བ༧

༤༦ ཡིན་པར། པེ་ཅིང་། ལྷ་ར་ཐང་།

༤༧ མ་དཔེར། གཞུང་བ་དང་འཛིན་བ་དང་ལས་དཔེན་པ། ཞེས་བྱང་ཡང་། པེ་ཅིང་། ལྷ་ར་ཐང་། བཞིན་བཅོས།

༤༨ མ་དཔེར། ལུས་ཀྱི། ཞེས་བྱང་ཡང་། པེ་ཅིང་དང་ལྷ་ར་ཐང་ལྟར། ལུགས་ཀྱི། ཞེས་བཅོས།

༤༩ རྟེན་པ། པེ་ཅིང་། ལྷ་ར་ཐང་།

༥༠ མ་དཔེར། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་བཞི་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཞེས་བྱང་ཡང་། པེ་ཅིང་དང་ལྷ་ར་ཐང་བཞིན། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཞེས་བྱ་བ་ནི།
ཞེས་བཅོས།

༥༡ ལྷ་དགེ ༡༡༠ བཀའ། མདོ་སྒྲེ། ཆ ལུ་ལུའི་ལྷ་ར་ཐང་མདོ། ཤོག ༡༩༠ བ༣

༥༢ དང་སྒྲི་མི་བྱུང་། པེ་ཅིང་། ལྷ་ར་ཐང་།

༥༣ བི་རྩ། པེ་ཅིང་། ལྷ་ར་ཐང་།

༥༤ འཕགས་པ་རྟེ་རྩ་ཤན་ལུང་བསྟན་པའི་མདོ་ཞེས་པ་དོས་འཛིན་མ་བྱུབ་པས། ལུང་འདིའི་ཁྱད་ས་བཙལ་མ་བྱུབ།

༥༥ ཡོ་ག་ཅུ་འི་ལྷ་ལས། པེ་ཅིང་། ལྷ་ར་ཐང་།

༥༦ འདིར་ལྷ་ཅུ་འི་ལྷ་ལས། ཞེས་བྱང་བ་གོང་དུ། འཕགས་པ་རྟེ་རྩ། ཞེས་བྱང་བ་དང་འབྲེལ་ནས། ལེགས་ལྷན་འབྲེད་ཀྱི་རྟོག་
གེ་འབར་བར་གོ་དགོས་སམ་སྟེ་ཡང་། དེར་ལུང་འདིའི་ཁྱད་ས་མ་རྟེན།

༥༧ མི་བལྟོས། པེ་ཅིང་། ལྷ་ར་ཐང་།

༥༨ སེམས་དཔའ། པེ་ཅིང་། ལྷ་ར་ཐང་།

༥༩ ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ནི། པེ་ཅིང་། ལྷ་ར་ཐང་།

༦༠ བདུན་གྱི། པེ་ཅིང་། ལྷ་ར་ཐང་།

༦༡ རྒྱུ་བ་པའོ། པེ་ཅིང་། ལྷ་ར་ཐང་།

- ༥༩ ཐབས་ལ་མཁས་པ། བེ་ཅིང་། ལྷར་ཐང་།
- ༦༠ ལྷུ་བེ་ཅིང་མཛད་པའོ། བེ་ཅིང་། ལྷར་ཐང་།
- ༦༡ གསུངས་པ། བེ་ཅིང་། ལྷར་ཐང་།
- ༦༢ ཤེས། བེ་ཅིང་། ལྷར་ཐང་།
- ༦༣ མ་ཡིན་པས། བེ་ཅིང་། ལྷར་ཐང་།
- ༦༤ མ་དབེར། སངས་རྒྱལ་གྱི་སྐྱེ་སྤེ། ཞེས་བྱུང་ཡང་། བེ་ཅིང་དང་ལྷར་ཐང་བཞིན་བཅོས།
- ༦༥ ལ་སྐྱེག་ཅིང་། ལྷར་ཐང་།
- ༦༦ ལྷ་དགོ ༡༠༧ བཀའ། མདོ་སྤེ། ༣ ལང་ཀར་གཤེགས་པའི་མདོ། ལེའུ ༥ ཤོག ༡༩༩ ན་༩
- ༧༠ ལྷ་དགོ ༡༡༩ བཀའ། མདོ་སྤེ། ༩ དམ་ཚིས་པར་དཀར་པོ། ཤོག ༩༠ ན་ ༥
- ༧༡ ལྷ་དགོ ༡༢༥ བཀའ། མདོ་སྤེ། ༥ སངས་རྒྱལ་གྱི་ས་ཞེས་པའི་ཐོག་ཆེན་གྱི་མདོ། ཤོག ༡༢༥ ན་༥
- ༧༢ ལྷ་དགོ ༡༣ བཀའ། ཤེར་ཕྱིར། ༧ བརྒྱད་སྟོང་པ། ལེའུ ༡ ཤོག ༡༩ ན་༧ ཞེས་འབྱུང་བ་ཡང་། བེ་ཅིང་། ལྷར་ཐང་།
- ༧༣ དག་བཅོམ་པ་ནི་ས་བོན་ཚིག་པ་དང་འདྲ་ཞེས་པའི་མདོའི་ཁྱད་སྤངས་ལྟོས་ཞིབ་ཞུས་ཀྱང་མ་རྟོག་པ།
- ༧༤ དགའ་བའི་ཕྱིར་སྤྲད་པ་ཡིན་ནོ། བེ་ཅིང་། ལྷར་ཐང་།
- ༧༥ ལྷ་དགོ ༡༣༧ བཀའ། མདོ་སྤེ། ༥ ཏིང་པེ་འཛོན་རྒྱལ་པོའི་མདོ། ལེའུ ༡༠ ཤོག ༣༡ བ་༧
- ༧༦ མ་དབེར་གོང་འོག་ཀྱན་ཏུ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་ས་ཡང་འཇུག་མེད་ཀྱང་། འདིར་ཁྱེལ་སྐབས་རྟོགས་ཞེས་བཅོས།
- ༧༧ གྱིས། བེ་ཅིང་། ལྷར་ཐང་།
- ༧༨ ཀྱན་ཏུ་སྟོན་པའི་སོ་སོར་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་ཡིད་གྱི་ཀྱན་གཞིར་གྱུར་པའོ། བེ་ཅིང་། ཀྱན་གཞིར་གྱུར་པའོ། ལྷར་ཐང་།
- ༧༩ ཀྱན་གཞི་རྩམ་པར་ཤེས་པ་གནས་གྱུར་པ། བེ་ཅིང་། ལྷར་ཐང་།
- ༨༠ མ་དབེར། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད། ཅེས་བྱུང་ཡང་། དེ་བཞིན་ཉིད། ཅེས་བེ་ཅིང་དང་ལྷར་ཐང་ལྷར་བཅོས།
- ༨༡ སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་ཡིད་གྱི་རྩམ་པར་ཤེས་པ་གནས་གྱུར་པས། གཟུགས་དང་། ཏིང་པེ་འཛོན་དང་། བསམ་གཏན་དང་།
སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་གཞིར་གྱུར་ཅིང་། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་འཇུག་པས་ཆོས་གྱི་
ཆར་ཆེན་པོ་འབེབས་ཤིང་ཐེ་ཆོས་སྐྱོ་ཆོག་གཏོང་བ་དང་མཚན་མ་མེད་པ་ལ་དམིགས་པས་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའོ།།
ཞེས་པའི་བར། བེ་ཅིང་དང་ལྷར་ཐང་གཉིས་སུ་མི་བྱུང་བ་བརྟག་
- ༨༢ འབྱུང་བས། བེ་ཅིང་། ལྷར་ཐང་།

༡༩ རྣམ་པར་རྟོག་པའི། བེ་ཅིང་། ལྷ་ར་ཐང་།

༡༧ ལྷ་དགོ ༡༡༡༡ བཀའ། རྒྱུད། བ གསེར་འོད་དམ་པའི་མདོ། ཤོག ༣༧ བ།

༡༧ ལྷ་དགོ ༣༧༧༧ བསྟན། མདོ་འགྲེལ། ཆི ངང་རྩལ་བཟང་པོ། སངས་རྒྱལ་གྱི་སའི་རྣམ་པར་བཤད་པ། ཤོག ༣༧༧ བ།

༡༧ ཡེ་ཤེས་ནི། བེ་ཅིང་། ལྷ་ར་ཐང་།

༡༧ རྟེན་པའི་འཛིན་ལ་སོགས་དང་ལྷན་པར་ནི། བེ་ཅིང་། ལྷ་ར་ཐང་། ལྷ་དེ། ཞེས་པ་མི་བྱུང་།

༡༨ ལྷ་དགོ ༡༡༧ བཀའ། རྒྱུད། བ གསེར་འོད་དམ་པ་མདོ་ལྷེ་འོད་པོའི་རྩལ་པོ། ལེལ ༣ ཤོག ༡༧༣ བ།

༡༧ ལྷ་དགོ ༣༧༧ བཀའ། མདོ་ལྷེ། ཡ སངས་རྒྱལ་གྱི་ས་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ཤོག ༣༧ བ།

༡༧ ལྷ་དགོ ༧༠༣༠ བསྟན། སེམས་ཅམ། བི བུམས་པ་མགོན་པོ། མདོ་ལྷེ་རྒྱུན། ལེལ ༡༠ སྟོག ༧༠ ཤོག ༡༡ བལ དེར་

དགོངས་པ་མིན་ནམ་སྟུམ། བེ་ཅིང་། ལྷ་ར་ཐང་དུ། དེ་བཞིན་ནོ། ཞེས་བྱུང་།

༡༧ གོང་མཆུངས། མདོ་ལྷེ་རྒྱུན། ལེལ ༡༠ སྟོག ༧༠ ཤོག ༡༡ བལ དེར་དགོངས་པ་མིན་ནམ་སྟུམ།

༡༧ ལྷ་དགོ ༧༠༣༧ བསྟན། སེམས་ཅམ། བི དབྱིག་གཞེན། མདོ་ལྷེ་རྒྱུན་གྱི་བཤད་པ། བྱང་རྩལ་གྱི་སྒྲུབས། ཤོག ༡༧༠ བ།

དེར་དགོངས་པ་མིན་ནམ་སྟུམ།

༡༧ ལྷ་དགོ ༡༡༧ བཀའ། རྒྱུད། བ གསེར་འོད་དམ་པའི་མདོ། ལེལ ༣ ཤོག ༡༧༧ བ།

༡༧ ལྷ་དགོ ༣༧༣ བཀའ། མདོ་ལྷེ། ཆ འཕགས་པ་སོར་མོའི་བྲང་བ་ལ་ཕན་པའི་མདོ། ཤོག ༡༧༣ བ།

༡༧ ལྷ་དགོ ༡༧༧ བཀའ། མདོ་ལྷེ། ཅ མདོ་ལྷེ་དགོངས་འགྲེལ། ལེལ ༡༠ ཤོག ༧༧ བ།

༡༧ དོན་བསྟུས་པ་ཞེས་པའི་གཞུང་འདི་ངོས་འཛིན་མ་བྱུང་།

༡༧ ལྷ་དགོ ༣༧༧༧ བསྟན། མདོ་འགྲེལ། ཆི ངང་རྩལ་བཟང་པོ། སངས་རྒྱལ་གྱི་སའི་རྣམ་པར་བཤད་པ། ཤོག ༣༧༧ བ།

༡༧ ལྷ་དགོ ༡༡༧ བཀའ། རྒྱུད། བ གསེར་འོད་དམ་པའི་མདོ། ལེལ ༣ ཤོག ༡༧༧ བ།

༡༧ ལྷ་དགོ ༣༧༧ བཀའ། མདོ་ལྷེ། ཡ སངས་རྒྱལ་གྱི་ས་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ཤོག ༧༡ བ།

༡༠༠ ལྷ་དགོ ༧༧༧ བཀའ། རྒྱུད། ར འཕགས་པ་དོ་རྩེའི་རི་རབ་ཆེན་པོའི་རྩེ་མོའི་ཁང་པ་བརྟེན་པའི་གཞུངས། ཤོག ༣༣༣ བ།

༡༠༡ ལྷ་དགོ ༡༧༧ བཀའ། རྒྱུད། བ གསེར་འོད་དམ་པའི་མདོ། ལེལ ༣ ཤོག ༡༧༧ བ།

༡༠༢ ལྷ་དགོ ༣༧༧༧ བསྟན། མདོ་འགྲེལ། ཆི ངང་རྩལ་བཟང་པོ། སངས་རྒྱལ་གྱི་སའི་རྣམ་པར་བཤད་པ། ཤོག ༣༧༧ བལ བེ་ཅིང་

དང་ལྷ་ར་ཐང་གཉིས་སྟུ། བྱ་བ་སྒྲུབ་པའི་ཡེ་ཤེས། ཞེས་བྱུང་།

༡༠༣ བཏུན་ཏེ། བེ་ཅིང་། ལྷ་ར་ཐང་།

- ༡༠༥ རྩེ་དགེ ༥༧༥ བཀའ། མདོ་སྡེ། ཡ སངས་རྒྱལ་གྱི་ས་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ། ཤོག ༤༡ བཞ
 ༡༠༥ ཡས་པར། བེ་ཅིང་། ལྷ་ར་ཐང་།
 ༡༠༥ གསུང་གི་ བེ་ཅིང་། ལྷ་ར་ཐང་།
 ༡༠༧ གཞན་ཡང་སེམས། བེ་ཅིང་། ལྷ་ར་ཐང་།
 ༡༠༩ རྟོགས་པ། བེ་ཅིང་། ལྷ་ར་ཐང་།
 ༡༠༩ རྩེ་དགེ ༥༥༥ བཀའ། རྒྱུ། བ གསེར་འོད་དམ་པའི་མདོ། ལེའུ ༩ ཤོག ༣༩ བཞ
 ༡༡༠ ལྷན་གྱི། བེ་ཅིང་། ལྷ་ར་ཐང་།
 ༡༡༡ རྟོད་པའི་ཆོ། བེ་ཅིང་། ལྷ་ར་ཐང་།
 ༡༡༩ ཐམས་ཅད་གྱིས། བེ་ཅིང་། ལྷ་ར་ཐང་།
 ༡༡༩ བྱང་རྒྱལ་པའི། བེ་ཅིང་། ལྷ་ར་ཐང་།
 ༡༡༩ མ་དཔེར། ལྷན་གྱིས་ཏེ། ཞེས་བྱུང་ཡང་། བེ་ཅིང་དང་ལྷ་ར་ཐང་བཞེན་བཅོས།
 ༡༡༥ རྩེ་དགེ ༤༤ བཀའ། མལ་ཆེན། ཨ ཤོག ༩ བཞ
 ༡༡༥ དེ་ལྟར། བེ་ཅིང་། ལྷ་ར་ཐང་།
 ༡༡༧ རྩེ་དགེ ༥༥༥ བཀའ། མདོ་སྡེ། ཞ ཆོས་ཡང་དག་པར་སྦྱང་པ། ཤོག ༤༩ བཞ དག་པོ་དེ་ལྟར་སྦྱར་ནས་གེས། བེ་ཅིང་།
 ལྷ་ར་ཐང་། ཞེས་བྱུང་།
 ༡༡༩ གྱིས་བརྒྱབས། བེ་ཅིང་། ལྷ་ར་ཐང་།
 ༡༡༩ མོགས་པར། ལྷ་ར་ཐང་།
 ༡༢༠ སེམས་བྱུང་བ་ཡང་སྟོན་གྱི་ཐབས་དང་གེས་རབ་སྟོམས། བེ་ཅིང་། ལྷ་ར་ཐང་།
 ༡༢༡ རྩེ་དགེ ༡༠༥ བཀའ། མདོ་སྡེ། ཅ མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ། ལེའུ ༡༠ ཤོག ༥༩ བཞ
 ༡༢༩ རྩེ་དགེ ༥༥༥ བཀའ། རྒྱུ། བ གསེར་འོད་དམ་པའི་མདོ། ལེའུ ༩ ཤོག ༡༥༥ བཞ
 ༡༢༩ གསང་བའི་མདོ། བེ་ཅིང་། ལྷ་ར་ཐང་།
 ༡༢༩ བརྒྱུ་མ་པ། རྩེ་དགེ རྒྱུ་པ། བེ་ཅིང་། ལྷ་ར་ཐང་།
 ༡༢༥ བརྒྱུ་པ་མི་མངའ་བ། བེ་ཅིང་། ལྷ་ར་ཐང་།
 ༡༢༥ ཡེ་གེས་ཀྱང་། རྩེ་དགེ ཡེ་གེས་གྱིས། བེ་ཅིང་། ལྷ་ར་ཐང་།

- ༡༥༧ རྩེ་དགོ ༤༧ བཀའ། དཀོན་བརྩེགས། ཀ གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པའི་བསྟན་པའི་མདོ། ལེའུ ༤ ཤོག ༡༤༤ བ༧
- ༡༥༨ རྩེ་དགོ ༡༩ བཀའ། ཤེར་བྱིན། ཀ བརྒྱད་སྟོང་པ། ལེའུ ༣༩ ཤོག ༡༥༡ བ༤
- ༡༥༩ བྱས་པའི་རྟག་པར། ལྷ་ར་ཐང་།
- ༡༦༠ རྩེ་དགོ ༡༠༧ བཀའ། མདོ་སྒྲེ། ཅ ལང་ཀར་གཤེགས་པའི་མདོ། ལེའུ ༥ ཤོག ༡༤༡ བ༥
- ༡༦༡ ཞེས་བྱ་བ་སྒྲེ། བེ་ཅིང་། ལྷ་ར་ཐང་།
- ༡༦༢ ཐམས་ཅད་དུ། བེ་ཅིང་། ལྷ་ར་ཐང་།
- ༡༦༣ བརྟག་པའོ། བེ་ཅིང་། ལྷ་ར་ཐང་།
- ༡༦༤ མི་འཆད་དེ། བེ་ཅིང་། ལྷ་ར་ཐང་།
- ༡༦༥ དེ་བས་ན་ནི་རྟག་པའོ། བེ་ཅིང་། ལྷ་ར་ཐང་།
- ༡༦༦ ཆོགས་པ་མི་འབྱུང་བས། བེ་ཅིང་། ལྷ་ར་ཐང་།
- ༡༦༧ ཡེ་ཤེས་མེད་དེ། བེ་ཅིང་། ལྷ་ར་ཐང་།
- ༡༦༨ ཡང་དག་པ་རྣམ་པ་གཉིས་ནི། བེ་ཅིང་། ལྷ་ར་ཐང་།
- ༡༦༩ མ་དཔེར། བརྟེན། ཞེས་བས་འཕུལ་བྱུང་སར། བེ་ཅིང་དང་ལྷ་ར་ཐང་གཉིས་སུ། རྟེན། ཞེས་བྱུང་།
- ༡༧༠ བརྟེན་ནས། བེ་ཅིང་། ལྷ་ར་ཐང་།
- ༡༧༡ བཞུགས་པ། བེ་ཅིང་། ལྷ་ར་ཐང་།
- ༡༧༢ རྩེ་དགོ ༤༤༤ བཀའ། རྒྱད། བ གསེར་འོད་དམ་པའི་མདོ། ལེའུ ༣ ཤོག ༣༤ བ༧
- ༡༧༣ རྩེ་དགོ ༡༩ བཀའ། རྒྱད། བ གསེར་འོད་དམ་པའི་མདོ། ལེའུ ༣ ཤོག ༣༤ བ༧
- ༡༧༤ རྩེ་དགོ ༤༤༤ བཀའ། རྒྱད། བ གསེར་འོད་དམ་པའི་མདོ། ལེའུ ༣ ཤོག ༣༤ བ༧
- ༡༧༥ རྩེ་དགོ ༡༠༧ བཀའ། མདོ་སྒྲེ། ཅ ལང་ཀར་གཤེགས་པའི་མདོ། ལེའུ ༥ ཤོག ༡༤༡ བ༥
- ༡༧༦ རྩེ་དགོ ༤༤༤ བཀའ། རྒྱད། བ གསེར་འོད་དམ་པའི་མདོ། ལེའུ ༣ ཤོག ༣༤ བ༧
- ༡༧༧ རྩེ་དགོ ༡༠༧ བཀའ། མདོ་སྒྲེ། ཅ ལང་ཀར་གཤེགས་པའི་མདོ། ལེའུ ༥ ཤོག ༡༤༡ བ༥
- ༡༧༨ རྩེ་དགོ ༤༤༤ བཀའ། རྒྱད། བ གསེར་འོད་དམ་པའི་མདོ། ལེའུ ༣ ཤོག ༣༤ བ༧
- ༡༧༩ རྩེ་དགོ ༤༠༤༥ བསྟན། མེས་མཆོང་། རི འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བསྟན་པ། ཤོག ༣༤ བྱ་དང་། རྩེ་དགོ ༤༠༤༥ བསྟན། མེས་མཆོང་། རི བྱས་པ་མགོན་པོ། མདོ་སྒྲེ་རྒྱན། ལེའུ ༡༠ ཤོག ༡༡ བ༤
- ༡༨༠ རྩེ་དགོ ༤༧ བཀའ། དཀོན་བརྩེགས། ཀ གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པའི་བསྟན་པའི་མདོ། ལེའུ ༧ ཤོག

༡༩༩ ན༡ ལ་ག་ཟེགས།

༡༩༠ རང་བཞིན་གྱི། བེ་ཅིང་། ལྷ་ར་ཐང་།

༡༩༡ རྟེན་ནས་འབྱུང་སྟེ། བེ་ཅིང་། ལྷ་ར་ཐང་།

༡༩༢ སོགས་སོ། བེ་ཅིང་། ལྷ་ར་ཐང་།

༡༩༣ དེ་ལྟ། ལྷ་ར་ཐང་།

༡༩༤ དེ་ལྟར་དེ་ལ་དམིགས་ཤེས་ན། ལྷ་ར་ཐང་།

༡༩༥ རྟེན་མོངས་ཅན་གྱི་ཡིད་ནི། ལྷ་ར་ཐང་།

༡༩༦ དང་སྐྱེ་མེད་ལྟེ། བེ་ཅིང་། ལྷ་ར་ཐང་།

༡༩༧ སོག་པའི། བེ་ཅིང་། ལྷ་ར་ཐང་།

༡༩༨ གང་དང་གང་དུ་གང་དང་གང་གི། བེ་ཅིང་། ལྷ་ར་ཐང་།

༡༩༩ དཔར་ཚང་མར་མིང་བཞི་ཞེས་བྱུང་ཡང་མིང་གཞི་ཡིན་པའི་དེ་ལྟར་བཅོས་ཡོད། ཁམས་དེ་ནི། མིང་བཞི་འབའ་ཞིག་

ལེན་ནོ། བེ་ཅིང་། ལྷ་ར་ཐང་།

༡༩༠ རིག་པས་མངོན་ཏེ། བེ་ཅིང་། ལྷ་ར་ཐང་།

༡༩༡ ལྟེ་དགེ་ ༡༠༩ བཀའ། མདོ་སྟེ། ཅ མདོ་སྟེ་དགོངས་འགྲེལ། ལེན་ ༥ ཤོག་ ༡༩ བཞུགས་

༡༩༢ ལྟེ་དགེ་ ༤༠༤ བསྟན། སེམས་ཅམ། རི འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བསྟན་པ། ཤོག་ ༩ ན༧ ཐོག་མ་མེད་

བ་དུས་གྱིད་བྱིངས། །ཞེས་བེ་ཅིང་དང་ལྷ་ར་ཐང་གཉིས་སུ་བྱུང་།

༡༩༣ མེད་པར། བེ་ཅིང་། ལྷ་ར་ཐང་།

༡༩༤ རྟེན་མོངས་པ་ཡང་སྤང་བ་ཡང། བེ་ཅིང་། རྟེན་མོངས་པ་ཡང་སྤང་བར། ལྷ་ར་ཐང་།

༡༩༥ བ་ཡང། བེ་ཅིང་། ལྷ་ར་ཐང་།

༡༩༦ ཅི་ལས། བེ་ཅིང་། ལྷ་ར་ཐང་།

༡༩༧ བ་ཡང། བེ་ཅིང་། ལྷ་ར་ཐང་།

༡༩༨ མི་རྟོག་སྟེ། བེ་ཅིང་། ལྷ་ར་ཐང་།

༡༩༩ ལྟེ་དགེ་ ༡༧༥ བཀའ། མདོ་སྟེ། མ རྟོ་གྲོས་མི་ཟད་པས་བསྟན་པའི་མདོ། ཤོག་ ༡༤༤ བཞུགས་

༡༩༠ ལྷ་ར་ཐང་། བེ་ཅིང་། ལྷ་ར་ཐང་།

- ༡༧༡ ཚོས་ཉིད་སྐྱེ་མི་དགག་པ་སྟེ། བེ་ཅིང་། ལྷ་ར་ཐང་།
 ༡༧༢ རྟོག་པའི། བེ་ཅིང་། ལྷ་ར་ཐང་།
 ༡༧༣ བཞག་པ། བེ་ཅིང་། ལྷ་ར་ཐང་།
 ༡༧༤ གཅིག་སྤྱི་ཞིག་ཡོད་པར་འདོད་དོ། བེ་ཅིང་། ལྷ་ར་ཐང་།
 ༡༧༥ གང་གི་བཅིངས་པ་དེ་ཉིད་གྲོལ་ལོ། ལྷ་ར་ཐང་།
 ༡༧༦ མི་རྟག་དང་མངོན་སུམ་དུ་སྒྲུབ་ལ། ལྷ་ར་ཐང་།
 ༡༧༧ རོ་ཤེས་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྒྲུབ་རོ། བེ་ཅིང་། ལྷ་ར་ཐང་།
 ༡༧༨ གྱི། བེ་ཅིང་། ལྷ་ར་ཐང་།
 ༡༧༩ རུལ་ཡོད་པ་དེ་ཙམ། བེ་ཅིང་། ལྷ་ར་ཐང་།
 ༡༨༠ འགྲུར་བའི། ལྷ་ར་ཐང་།
 ༡༨༡ མ་དཔེར། གཅིག་ཏུ་བྱ་མའི། ཞེས་བྱང་ཡང་། བེ་ཅིང་དང་ལྷ་ར་ཐང་ལྟར། གཅིག་དང་བྱ་མའི། ཞེས་བཅོས།
 ༡༨༢ བཞག་པ། ལྷ་ར་ཐང་།
 ༡༨༣ དེ། ལྷ་ར་ཐང་།
 ༡༨༤ རྟོག་པའི་ཕྱིར་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་ཞེས་བྱའོ། བེ་ཅིང་། ལྷ་ར་ཐང་།
 ༡༨༥ འབྱུང་བ་ལ་ཡང་། བེ་ཅིང་། ལྷ་ར་ཐང་།
 ༡༨༦ སྐྱེ་བར། བེ་ཅིང་། ལྷ་ར་ཐང་།
 ༡༨༧ འདུས་པས། བེ་ཅིང་། ལྷ་ར་ཐང་།
 ༡༨༨ མཚམས་སྒྲུབ་རོ། བེ་ཅིང་། ལྷ་ར་ཐང་།
 ༡༨༩ འགྲུར་ཏེ། བེ་ཅིང་། ལྷ་ར་ཐང་།
 ༡༩༠ བྱའོ། བེ་ཅིང་། ལྷ་ར་ཐང་།
 ༡༩༡ ཆད་པར་མ་ཡིན་པ་དང་། འཕོ་བར་མ་ཡིན་པ་དང་། བེ་ཅིང་། ལྷ་ར་ཐང་།
 ༡༩༢ ཏེ། ལྷ་ར་ཐང་།
 ༡༩༣ རིས་གྱི། ལྷ་ར་ཐང་།
 ༡༩༤ མ་དཔེར། རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བར་འགྲུར་བའང་མ་ཡིན་གྱི། ཞེས་བྱང་ཡང་། བེ་ཅིང་དང་ལྷ་ར་ཐང་གཉིས་སུ། རྟོན་
 ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བར་མི་འགྲུར་བའང་མ་ཡིན་གྱི། ཞེས་བྱང་བ་དག་པར་སྒྲུབ་བས་དེ་བཞིན་དུ་བཅོས།

༡ མན་ངག་གི་རྒྱལ་པོ་ལྷ་བའི་ཕྱིང་པའི་མཆན།

- ༡ བསྐྱེད་བྱང་། རྩོམ་ཐོང་གསུང་འབུམ། དེབ་དང་པོ།
- ༢ མ་དཔེར། འདི་དང་སྐབས་གཞན་དུ་འང་། མ་གཏོགས་ཏེ། ཞེས་གསུང་འབུམ་གྱི་ཐོང་མོད། རྩོམ་ཐོང་གསུང་འབུམ་དུ་བཞགས་པའི་
དཔེར་མར། མ་ཏོགས་ཏེ། ཞེས་ར་མགོ་ཅན་གྱི་བ་དག་པར་མཐོང་བས་དེ་བཞིན་དུ་བཅོས།
- ༣ ཀྱན་ཏུ་བཞགས་པས། རྩོམ་ཐོང་གསུང་འབུམ།
- ༤ ལྷ་བ་སྟེ། རྩོམ་ཐོང་གསུང་འབུམ།
- ༥ མ་དཔེར། ཞུགས་པའི་ལྷ་བ་རྣམས་ནི། ཞེས་བྱུང་ཡང་། རྩོམ་ཐོང་གསུང་འབུམ་ལྟར་བཅོས།
- ༦ དོན་དམ་པར་ཡོད་པར་ལྷ་ཞིང་། རྩོམ་ཐོང་གསུང་འབུམ།
- ༧ སོ་སོའི་མཆན་ཉིད། རྩོམ་ཐོང་གསུང་འབུམ།
- ༨ རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། རྩོམ་ཐོང་གསུང་འབུམ།
- ༩ མ་དཔེར། རྒྱུད་ཀྱི་ཐོག་པ་ལ། ཞེས་བྱུང་ཡང་། རྩོམ་ཐོང་གསུང་འབུམ་ལྟར། བྱ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐོག་པ་ལ། ཞེས་བཅོས།
- ༡༠ ཟླ་དགེ ༡༩༩ བཀའ། རྟིང་རྒྱུད། ༡༠ དཔལ་གསང་བའི་སྤྱིང་པོ་དེ་ལོན་ཉིད་རྣམ་པར་ངེས་པ། ལེའུ ༩ ཤོག ༡༡༡ བ༥
- ༡༡ མ་དཔེར་དང་དཔེ་བསྐྱར་དཔར་མ་གཉིས་ཀྱི་ལྷ་བ་ཀྱི་ཞེས་བྱུང་ཡང་། དེ་ལམ་གྱི་ཡིན་ངེས་པས་མ་དཔེར་ངེས་པ་བཞག་ཡོད།
- ༡༢ ཟླ་དགེ ༤༡༩ བཀའ། རྒྱུད། ༡༢ འཇིག་རྟེན་གསུམ་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་ཏོག་པའི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ། ཤོག ༤༥ ར༥
- ༡༣ ཟླ་དགེ ༤༤༩ བཀའ། རྒྱུད། ༣ གསང་འདུས་རྩ་རྒྱུད། ལེའུ ༡༥ ཤོག ༡༣༡ བ༡
- ༡༤ རྩོམ་ཐོང་གི་འགྲེལ་པར། ལུང་ཐོར་བྲ་རྣམས་ནས་བྱུང་བ། ཞེས་གསུངས་པས་ལུང་འདི་གཞུང་གི་བྲག་པ་ཞིག་ནས་བྱུངས་པ་
མིན་པར་སྤངས། མན་ངག་ལྷ་ཕྱིང་གི་འགྲེལ་པ། གསུང་འབུམ། དེབ་དང་པོ། ཤོག ༣༤༠
- ༡༥ ཨོ་སྟེ་སྤྱི་རང་བཞིན། རྩོམ་ཐོང་གསུང་འབུམ་དེབ་དང་པོ།
- ༡༦ ཨོ་སྟེ་ཐུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་ཏོགས་པའོ། རྩོམ་ཐོང་གསུང་འབུམ་དེབ་དང་པོ།
- ༡༧ མཐུ་བཅོད་ལ་ཡོད་པ་བཞིན་དུ། རྩོམ་ཐོང་གསུང་འབུམ་དེབ་དང་པོ།
- ༡༨ རྣལ་འབྱོར་ལམ་སྟེ། རྩོམ་ཐོང་གསུང་འབུམ་དེབ་དང་པོ།
- ༡༩ དགོས་པའི་ཡང་དགོས་པ་སྟོན་ཏེ། རྩོམ་ཐོང་གསུང་འབུམ་དེབ་དང་པོ།
- ༢༠ རྒྱ་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་དེ། དེ་ནི་སྤྱོད་མེད་པའི། རྩོམ་ཐོང་གསུང་འབུམ་དེབ་དང་པོ།
- ༢༡ མ་དཔེར། ད་བསྐྱབས་པ་ནི། ཞེས་བྱུང་ཡང་། རྩོམ་ཐོང་གསུང་འབུམ་ལྟར་བཅོས།
- ༢༢ རྒྱལ་པོ་ལྷ་བ་བསྐྱེད་པ་སྟེ། རྩོམ་ཐོང་གསུང་འབུམ།

- ༡༩ བྱང་རྒྱལ་སེམས་སྤྲུལ་པ་ལྷ་མ་དྲུལ་དུ་གྱུར་པའི་རང་བཞིན་ནི། རོམ་ཟོང་གསུང་འབུམ་དེབ་དང་པོ།
- ༢༠ ལུ་སྤྲེགས་ནི་བདག་རྟག་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་དག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། རོམ་ཟོང་གསུང་འབུམ་དེབ་དང་པོ།
- ༢༡ ལྷ་དགེ ༡ བཀའ། འདུལ་བ། ཅ མོ་མོ་ཐར་པའི་མདོ། ཤོག ༡༠ བ།
- ༢༢ ལྷ་དགེ ༤༠༥༡ བསྟན། སེམས་ཙམ། ཉི ཅ་རྒྱ་གོ་མི། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སྤོམ་པ་ཉི་ཤུ་བ། སྟོག ༡༠ ཤོག ༣༥
- ༢༣ དམ་ཆོག་ཆེན་པོའི་མདོ་ཞེས་པའི་ལུང་འདིའི་ཁུངས་རོས་འཛིན་མ་བྱལ།
- ༢༤ རོམ་ཟོང་གསུང་འབུམ་དཔར་མར། སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་པདྨ་འབྲུང་གནས་གྱིས་མཛད་པའོ། །ཞེས་བྱུང་།

༣ ལྷ་པའི་བརྟེན་བྱང་ཆེན་པོའི་མཆན།

- ༡ འདི་མདོ་ལས་འདི་ལྷ་ར་གསུངས་སོ་ཞེས་པ་ཙམ་ལས། མདོ་ལུང་དངོས་སྤྱད་ས་པ་མིན་པར་མདོན། མ་དཔེར། ལྷ་མ། ཞེས་པ་
ལ། ལྷ་མས། ཞེས་ས་མཐའ་ཅན་འཁོད་པ་མཁྱེན་འཚལ།
- ༢ འདིར་གྲག་གད་ནང་ཡིག་རྒྱུ་དུ་བཀོད་པ་རྣམས་ནི། མ་དཔེ་རང་དུ་ཡིག་རྒྱུ་གི་ཆན་བྱང་པ་རྣམས་ཡིན་ཅིང་། གཞུང་ཆན་ཆེ་
ཁག་གི་དབྱར་འགོ་བརྟེན་རྣམས་ནི་གཞུང་སྟོག་པ་པོ་རྣམས་དེད་ལྷ་སྐྱིག་པས་གསར་དུ་བཅུག་པ་མཁྱེན་འཚལ།
- ༣ དྲང་སྤང་སེར་རྒྱ་བའི་ལུང་འདི་རྟོག་གི་འབར་བར་དྲངས། ལྷ་དགེ ༡༥༥ བསྟན། དབུ་མ། རྩ ལེགས་ལྷན་འབྱེད། དབུ་མ་
སྟོང་པོའི་འགྲེལ་པ་རྟོག་གི་འབར་བ། ཤོག ༡༤ བ།
- ༤ ཉན་ཐོས་དག་འདི་སྐད་དུ། འདི་ནི་ལུང་པོ་སྟོང་ཉིད་དེ། །ཞེས་སོགས་གྱི་གཞུང་འདི་པལ་ཆེར་ཐེག་དམན་གྱི་མདོ་ཞིག་ཡིན་སྟེ།
ཡང་། རོང་ཟོམ་གྱིས་གང་ལས་ཁུངས་དྲངས་རོས་འཛིན་མ་བྱལ།
- ༥ མ་དཔེར་གཉིས་པོས་ཞེས་བྱུང་ཡང་། དཔར་མ་དག་པ་ཡིན་ངེས་པས། གཉེན་པོས་ཞེས་བཅོས།
- ༦ ལྷ་དགེ ༡ བཀའ། ཤར་ཕྱིན། ཨ འབུམ། ལེལ། ༥༩ ཤོག ༤༧ བ།
- ༧ མདོ་ལུང་འདི་གང་ནས་དྲངས་རོས་འཛིན་ལུ་མ་བྱལ།
- ༨ ལྷ་དགེ ༤༤ བཀའ། པལ་ཆེན། ག ལེལ། ༤༥ རྩ་པོ་བརྒྱན་པའི་མདོའི་ནང་འཚོལ་ཞིབ་བྱེད་ཀྱང་མ་རྟེན།
- ༩ འདིས་ཤར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ལས་འདི་ལྷ་ར་གསུངས་ཞེས་པ་ལས་ལུང་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་ངོས་བཟུང་ནས་དྲངས་པ་ཞིག་ཏུ་མི་སྟོང་།
- ༡༠ ལྷ་དགེ ༡༥༥ བསྟན། དབུ་མ། ཅ མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱིག་པ་རིགས་པ་དུག་ཅུ་བ། སྟོག ༡༩ ཤོག ༡༡ བ།
- ༡༡ ལྷ་དགེ ༤༤ བཀའ། པལ་ཆེན། ག ལེལ། ༤༥ རྩ་པོ་བརྒྱན་པའི་མདོའི་ནང་འཚོལ་ཞིབ་བྱེད་ཀྱང་མ་རྟེན།
- ༡༢ གཞུང་ངོས་འཛིན་མ་བྱལ།
- ༡༣ གཞུང་ངོས་འཛིན་མ་བྱལ།
- ༡༤ ལྷ་དགེ ༡༩ བཀའ། དཀོན་བཅུགས། ཆ ཆོང་དཔོན་བཟང་སྟོང་གིས་ལུས་པའི་མདོ། ཤོག ༣༤ བ།

༤ དབུ་མ་ཤར་གསུམ་གྱི་སྟོང་བྱམ་གྱི་མཆན།

༡ ང་ཚོས་གཞུང་འདིའི་མ་ཕྱི་གཞི་བཙུག་པ་ནི། ༡༩༧༩ ལོར་ཨ་ལཱ་ཁྲིམ་གྱི་ཁྲིམ་པ་ལྷན་པ་ལྟ་བུ་གྱུར་བ་དང་བཅས་པ་དེ་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་འོང་ནས་རྟེན་པའི་དཔེ་རྟོག་གིས་མ་ཡིག་ཐེང་དགུ་ཅན་བྱས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ལ་ཁྱེད་ཀྱིས་གཏན་འབེབས་བྱས་པ་ཞིག་ལགས། དཔེ་རྟོག་དེར་ཡི་གེ་ཆད་ལྷག་གི་སྟོན་རིམ་ཡོད་དང་དེ་རྣམས་ནི་ར་བཙོས་དང་སྟོན་རིམ་ཆེ་ཆུང་གི་རྣམས་དེ་བཞིན་འོང་ནས་ཡིག་ཆུང་གི་མཆན་བཏབ་འདུག་པ་མཁུན་འདོད་ཡོད་པ་རྣམས་དེར་གཟིགས་འཆལ་ལ། འདིར་ནི་གཞུང་བསྐྱེད་པ་དེར་བསམས་ཏེ་ཞུས་བཙོས་བྱས་འདུག་པ་རྣམས་རེ་རེ་མ་སྟོས། གཞི་རྒྱ་དང་འཛིན་པ་ལྟ་བུ་གཞུང་གལ་ཆེན་འདི་ནི་དེད་དུས་ཀྱི་དཔེ་དེབ་སྟོན་པ་པོ་རྣམས་ནས་ངལ་བ་མེད་པར་བསྐྱེད་ཐུབ་པའི་ཆེད་དུ་ཡིག་རྟོག་གི་རིགས་རྣམས་རིམ་བུ་བཙོས་ཆུབ་སྟོན་དེ་བཞིན་འདི་དཔེ་སྟོན་གསལ་བཤད་དུ་ཞུས་ཡོད་པ་ལས་མཁུན་འཆལ།

༢ འདིར་གཞུང་རང་དུ་བྱུང་བའི་ས་བཙན་རྣམས་མ་དཔེའི་དེབ་དུ་བྱུང་བ་ལྟར་དཔེ་སྟོན་པ་པོས་བདེ་སྐྱོད་ཏུ་ངོས་འཛིན་བྱུང་བའི་སྟོན་དུ་ཡིག་ཆུང་དུ་བཀོད་ལ། ས་བཙན་སོ་སོའི་ཐད་དུ་ཡིག་ཆུང་གྲགས་ཤད་ནང་བཅུག་པ་རྣམས་ནི། གཞུང་ཆོན་སོ་སོ་འཛིན་སྐྱོང་བར་འོང་བྱིས་སྟོན་ནམ་སྟེ་དེད་ཞུསྟོན་པས་བཀོད་པ་མཁུན་འཆལ།

༣ མ་དཔེར་སྐབས་མང་པོར། མེད། ཅས་པ་ལ། མེད། ཅས་ཡིག་རྟོག་གི་གཟུགས་འཁོད་འདུག་མོད། འདིར་སྟོན་བཞེད་པའི་མེད། ཅས་བཙོས་ཡོད།

༤ ཟླ་དག ༡༠༥ བཀའ། མདོ་ཟླ་ ༣ མདོ་ཟླ་དགོངས་འགྲེལ། ལེལ། ༩ ཤོག ༥ ནུ

༥ ཟླ་དག ༡༩༠༠ བཟུན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཇི་ མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ། བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ཞེས་བྱ་བ། ཤོག ༤༡ ནུ

༦ མ་དཔེར། ཤེས་བྱ་ཐུང་གི་ཆུལ། ཞེས་བཙོས་འདུག་མོད། དཔེ་རྟོག་གིས་མ་རང་ལ། ཤེས་བྱ་རང་གི་ཆུལ། ཞེས་བྱུང་བ་དག་པར་ངས་པས་འདིར་དེ་བཞིན་དུ་བཙོས།

༧ ཟླ་དག ༣༩༥ བཟུན། དབུ་མ། ༣ མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ། རིགས་པ་དུག་ཅུང་། སྟོན་ ༣༥ ཤོག ༩༡ བུ

༨ ཟླ་དག ༣༩༩ བཟུན། དབུ་མ། ས ཡེ་ཤེས་སྟོང་པོ། བདེན་གཉིས་རྣམས་འབྱེད། ཤོག ༩ ནུ ༩ ཟླ་དག་བཟུན་འགྲུལ་དུ་ནི་ཅ་འགྲེལ་གཉིས་ཀར། རོན་བྱེད་རྣམས་དང་ལྡན་པ་ནི། ཞེས་པའི་ཆོག་རྒྱུད་དེ་མི་བྱུང་།

༩ མ་དཔེར། རོན་དམ་པའི་རྩེས་སུ་འདྲ། ཞེས་བྱུང་ཡང་། གཤམ་དུ་རོན་དམ་པ་དང་ཀུན་རྫོབ་པའི་རྩེས་ཀྱི་བཤད་པ་ཐོན་པས། འདིར་ཡང་། རོན་དམ་པའི་རྩེས་སུ་འདྲ། ཞེས་བཙོས།

༡༠ མ་དཔེར། མཐུན་པའི་བདེན་དམ། ཞེས་བྱུང་ཡང་། མཐུན་པའི་དོན་དམ། ཞེས་བཙོས།

༡༡ མ་དཔེར། ལྷ་བས་ཐམས་ཅད་དུ། ཡ་གྲུལ། ཞེས་པ་ལ། ཡ་བྲུལ། ཞེས་བྱུང་།

༡༢ ཟླ་དག ༤༩༡༡ བཟུན། ཆད་མ། ༣ ཆོས་གྲགས། ཆད་མ་རྣམས་ཤེས། ལེལ། ༩ ཤོག ༡༠༡ བུ

- ༡༩ མ་དབེར། རང་ཕྱོག་གོ་གི་ ཞེས་བྱུང་ཡང་ཡིག་ནོར་དུ་ངེས་པས་བཅོས།
- ༡༧ རིགས་པའི་གཞལ་བྱའི་ཕྱོག་པ་མ་ཡིན་དགག་ཡིན་པས། ཞེས་པ་ཡིན་ནམ་སྟུམ་མོད། མ་དབེར་རང་སོར་བཞག
- ༡༧ མ་དབེར། རྩས་ཀྱིས་ཡུལ། ཞེས་བྱེད་སྒྲ་བྱུང་ཡང་། རྩས་ཀྱི་ཡུལ། ཞེས་འབྲེལ་སྒྲ་ཡིན་ནམ་སྟུམ་པ་བཞག
- ༡༥ རྩེ་དགོ ༣༥༡ བསྟན། དབུ་མ། འ རྒྱ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་འཇུག་པ། ས་བཅུའི་ཡོན་ཏན། སྟོག ༡༩ འོག ༢༡༤ ན་༧
- ༡༧ གོང་མཆུངས། དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ། སེམས་བསྐྱེད། ༥ སྟོག ༡༧ འོག ༢༠༥ ན་༥ འཇུར་གྱི་ཆོག་འགའ་ཤས་མི་འདྲ།
- ༡༨ གོང་མཆུངས། སེམས་བསྐྱེད། ༥ སྟོག ༢༩ འོག ༢༠༥ ན་༥ གོང་ལྟར་འཇུར་གྱི་ཆོག་ཅུང་མི་འདྲ།
- ༡༩ གོང་མཆུངས། སེམས་བསྐྱེད། ༥ སྟོག ༣༥ འོག ༢༠༥ ན་༧ གོང་ལྟར་འཇུར་གྱི་ཆོག་ཅུང་མི་འདྲ།
- ༢༠ གོང་མཆུངས། སེམས་བསྐྱེད། ༥ སྟོག ༣༥ འོག ༢༠༥ བ༡ གོང་ལྟར་འཇུར་གྱི་ཆོག་ཅུང་མི་འདྲ།
- ༢༡ གོང་མཆུངས། སེམས་བསྐྱེད། ༥ སྟོག ༣༥ འོག ༢༠༥ བ༢ གོང་ལྟར་འཇུར་གྱི་ཆོག་ཅུང་མི་འདྲ།
- ༢༢ སེམས་བསྐྱེད། ༥ སྟོག ༣༩ འོག ༢༠༥ བ༣ གོང་ལྟར་འཇུར་གྱི་ཆོག་ཅུང་མི་འདྲ།
- ༢༣ ཆད་མའི་ལམ་དུ། ཞེས་པ་ཡིན་ངེས་སྟུམ་ཡང་། མ་དབེར་རང་སོར་བཞག
- ༢༤ སེམས་བསྐྱེད། ༥ སྟོག ༣༠ འོག ༢༠༥ བ༤ གོང་ལྟར་འཇུར་གྱི་ཆོག་ཅུང་མི་འདྲ།
- ༢༥ རྩེ་དགོ ༣༥༢༡ བསྟན། དབུ་མ། ཅ མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ། ཅོད་པ་རྒྱོག་པའི་ཆོག་ལར་འུར་བྱས་པ། སྟོག ༣༩ འོག ༣༥ ན༡
- ༢༥ རྩེ་དགོ ༣༥༤༥ བསྟན། དབུ་མ། ཆ འཕགས་པ་ལྷ། བཞི་བརྒྱུ་པ། རབ་བྱེད། ༡༥ སྟོག ༣༥ འོག ༡༨ ན༤
- ༢༧ རྩེ་དགོ ༣༥༦༡ བསྟན། དབུ་མ། འ རྒྱ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་འཇུག་པ། སེམས་བསྐྱེད། ༥ སྟོག ༤ འོག ༢༠༤ ན་༥
- ༢༨ རྩེ་དགོ ༣༥༦༡ བསྟན། དབུ་མ། འ རྒྱ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་འཇུག་པ། སེམས་བསྐྱེད། ༥ སྟོག ༡༧ འོག ༢༠༤ བ༤
- ༢༩ རྩེ་དགོ ༣༥༦༡ བསྟན། དབུ་མ། འ རྒྱ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་འཇུག་པ། སེམས་བསྐྱེད། ༥ སྟོག ༡༠༠ འོག ༢༠༤ ན་༩
- ༣༠ མ་དབེར་ཤྱག་མཆོག་གི་དབུ་མ་ལུང་རིགས་རྒྱ་མཆོར་ལུངས་གཏུགས་ཏེ། དབྱེད་མི་བཟོད་པའི་ཤེས་པ་ཅམ་དགག་མི་རུས་པའོ།།
 ཞེས་བཅོས་འདུག་མོད། དཔེ་རྙིང་གིས་མར་བྱུང་བ་རང་སོར་བཞག་ན་དག་པར་མཐོང་།
- ༣༡ རྩེ་དགོ ༣༥༦༡ བསྟན། དབུ་མ། འ རྒྱ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་འཇུག་པ། སེམས་བསྐྱེད། ༥ སྟོག ༣༠ འོག ༢༠༥ བ༣
- ༣༢ དཔེ་རྙིང་གིས་མར། རྒྱུ་བ་པ། ཞེས་བྱུང་།
- ༣༣ མ་དབེར། སྤང་རྟའོ། ཞེས་བྱུང་།
- ༣༤ དཔེ་རྙིང་གིས་མར། ལྟར་ན། ཞེས་པ་མེད་མོད། མ་དབེར་བརྟན་པ་ལྟར་དག་པར་མཐོང་།
- ༣༥ རྩེ་དགོ ༣༥༣༠ བསྟན། དབུ་མ། ཅ མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ། ཞིབ་མོ་རྣམ་འཕག འོག ༡༠༥ ན་༩

༣༤ འདི་ལུང་ཐད་ཀར་དངས་པ་ཞིག་ཏུ་མི་སྣང་། ཟླ་དགེ ༣༤༧ དབུ་མ། ས་དབུ་མ་སྣང་བ། ཤོག ༡༧༡ ནུལ་དང་། ༡༧༤ བཞ
ཐད་ལ་དགོངས་པར་སེམས།

༣༥ མ་དབེར། གཉིས་པ། ཞེས་པ་མི་བྱུང་ཡང་། གོང་དུ། རྗེས་དཔག་གིས་སྒྲིམ་པ་འགོག་པའི་རྒྱུ། ཞེས་པའི་ས་བཅད་ལ་
གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་གཉིས་པ་ནི། བྱེ་བའི་སྒྲིམ་པ་ཉིད་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཀྱི་བྲག་དུ་རྣམ་པར་གཞག་པའོ། ཞེས་པ་འདི་ཡིན་ནོ།

༣༦ མ་དབེར། གཉིས་པ་ནི་དོན་དམ་པའི་ཞེས་པ་ལས་མ་བྱུང་ཡང་། འདིའི་གཉིས་པ་ཞེས་པ་ནི། གོང་དུ། “དེ་འང་བརྟགས་པ་
ཡིན་ཞེས་བརྗོད་པར་མི་བྱ་སྟེ། རྟགས་ལྟོག་པ་མ་གྲུབ་པ་དང་། བརྗོག་པའི་འབྲེལ་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ།” ཞེས་དགག་བྱ་
དོན་དམ་དེ་བརྟགས་པ་ཡིན་པར་སྒྲིམ་ན། སྒྲིམ་གཉིས་ཐལ་བར་གསུངས་པའི་སྒྲིམ་གཉིས་པ་དེ་ལ་གོ་དགོས་སོ།

༣༧ དཔེ་རྟོག་བྲིས་མར། ཡོངས་གཙོ་དཔྱད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱུང་ཡང་། གཤམ་གྱི་བཤད་བབས་ལ་བརྟག་ན། ཡོངས་གཙོ་དཔྱད་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་དགོས་པར་སྣང་བས་དེ་ལྟར་དུ་བཅོས།

༤༠ ཟླ་དགེ ༤༡༡༡ བསྟན། ཚད་མ། ཅེ་དཔལ་ལྡན་ཚོས་གྲགས། ཚད་མ་རྣམ་དཔེ། ལེའུ ༡ ཤོག ༡༤༣ བཟ

༤༡ མ་དབེར། ཐལ་ལོ། ཞེས་སྒྲུབ་བསྟུ་བྱུང་ཡང་། གཞུང་གི་བཤད་བབས་ལ་བརྟག་ན། ཐལ་ལ། ཞེས་དགོས་པར་མཐོང་བས་
དེ་བཞིན་དུ་བཅོས།

༤༢ མ་དབེར། གསུམ་པ། ཞེས་པ་མི་བྱུང་ཡང་། འདི་ནི་གོང་དུ། བྱེ་བའི་སྒྲིམ་པ་ཉིད་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཀྱི་བྲག་དུ་གཏན་ལ་
དབབ་པ་ལ། བསྒྲུབ་བྱ་དང་། གཏན་ཚིགས་དང་། ཕྱོགས་ཚོས་དཔེ་ཚད་མ་དང་། བྱེ་བའི་སྒྲིམ་པར་བྱེད་པའི་ཚད་མ་ལྟེ་
དཔེ་པར་བྱའོ། ཞེས་ས་བཅད་ལྟ་གསུངས་པའི་ནང་གི་གསུམ་པ་དེ་ཡིན་ནོ།

༤༣ མ་དབེར། ཁ་ཅིག་གས་པ་ན་མེ། ཞེས། གས་པ། ཞེས་པ་ཡིག་རྒྱུད་དུ་བཞོད་འདུག་པ་ཡི་གེ་ཚད་པས་ཤིན་ཏུ་མི་གསལ་
སྟབས། ཁ་ཅིག་ན་མེ། ཞེས་པར་བཅོས། ལུགས་འདི་འགོག་པ་ན། མ་དབེར། ཕྱ་པ་ན་མེ། ཞེས་ཡིག་རྒྱུད་དུ་བྱུང་བ་ལ་ཆེ་
ཕྱིས་ཀྱི་ཡིག་བྲིས་པ་ཞིག་གིས་བརྟག་པར་དཔེས།

༤༤ ཟླ་དགེ ༤༠༥༤ བསྟན། སེམས་ཅམ། ཤི་དབྱིག་གཉེན། ཉི་ཤུ་པའི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ། སྟོག ༡༩ ཤོག ༣ བཟ

༤༥ གཞུང་གི་བཤད་བབས་ལ་བརྟག་ན། རྟགས་ཀྱི་རྣམ་པར། ཞེས་པ་དགོས་སམ་སྟུམ་ཡང་། མ་དབེར་རང་སྐར་བཞག

༤༦ ཟླ་དགེ ༡༠༧ བཀའ། མདོ་སྟེ། ཅེ་ལང་ཀར་གཤེགས་པའི་མདོ། བམ་པོ། ༤ ཤོག ༡༥༤ བཞ

༤༧ ཟླ་དགེ ༧༠ བཀའ། དཀོན་བཙུགས། ཅེ་ལག་བཟངས་ཀྱིས་ཞུས་པའི་མདོ། བམ་པོ་གཉིས་པ། ཤོག ༡༧༤ བཟ

༤༨ ཟླ་དགེ ༤༡༤༨ བསྟན། སྤྱིང་ཡིག་གི་མགོན་པོ་ལྷ་སྒྲུབ། རིན་ཆེན་ཐེང་བ། ལེའུ ༡ སྟོག ༥༤ ནས་ ༧༩ ཤོག ༡༠༤ བཟ

ཟླ་དགེ་བསྟན་འཕྲུལ་དུ་བཞུགས་པ་དེ་འདིར་དངས་པ་དང་འཁྲུང་མི་འདྲ་བ་མ་ཟད། འདིར་སྟོག་ ༧༠ པ་ལས་ཆོག་རྒྱུད་དང་

པོ་གཉིས་ལས་མ་བཞོད་སྤང་། སྟོག་ལྷག་མ་གཉིས་ནི། ཐོག་མ་དབུས་དང་ཐ་མ་ཉིད། རང་གཞན་ལས་ཀྱང་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
པ་ཡིན་ནོ།།

༤༧ མ་དཔེར། སད་པར་བྱེ་བ། ཞེས་བྱུང་ཡང་། སད་པར་བྱ་བ། ཞེས་པ་ཡིན་པའི་པས་བཅོས། འདིར། རང་གི་རྒྱུད་ལ་སྐད་ཅིག་
མ་མ་ཡིན་པའི་རྟག་པར་ཞེན་པ་དང་། སྐད་ཅིག་དང་རྩལ་དུ་མ་མ་ཡིན་པའི་གཅིག་བྱར་ཞེན་པ་དང་། ཞེས་སོགས་འབྲེལ་སྒྲ་
ཡོད་ན་བདེ་བར་མཐོང་བས་བརྟག་

༤༨ མ་དཔེར། རྩལ་དུ་མ་ཡིན་པས། ཞེས་བྱུང་ཡང་། གཞུང་གི་བཤད་བབས་ལ་བརྟག་ན། རྩལ་དུ་མ་མ་ཡིན་པས་གཅིག་བྱར་ཞེན་
པ་དང་། ཞེས་དགོས་པར་སྤང་བས་དེ་བཞིན་དུ་བཅོས།

༤༩ ལྷེ་དགེ་ ༤༡༥ བསྟན། སྤྱིང་ཡིག་གི་མགོན་པོ་ཀླུ་བ། རིན་ཆེན་ཐེང་བ། ལེལ་ ༡ སྟོག་ ༣༥ འོག་ ༡༠༥ བ།

༥༠ ལྷེ་དགེ་ ༤༡༠ བསྟན། ཚད་མ། ཅེ་ཆོས་གྲགས། ཚད་མ་རྣམ་འབྲེལ། ཚད་མ་གྲུབ་པའི་ལེལ་ སྟོག་ ༢༢༩ འོག་ ༡༡༥ བ།

༥༡ མ་དཔེར། དེ་ཁོ་ན་མ་མཐོང་བའི་དུས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་ལ། ཞེས་བྱུང་ཡང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་མཐོང་བའི་དུས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་ལ།
ཞེས་པ་ཡིན་པའི་པས་བཅོས།

༥༢ ལྷེ་དགེ་ ༡༡༩ བཀའ། མདོ་སྡེ། ༩ བྱང་འདས། འོག་ ༡༢༠ བ། དགེ་འདུན་ལ་ནི་སྒྲུབས་གསོལ་ན། །མུ་སྟེགས་ཅན་ལ་
ཕྱོགས་མི་འཁྲུང་།།

༥༣ མ་དཔེར། ས་ནས་གསུངས་པའི་རྩ་བའི་ལྷང་བ་བཞི་དང་། ཞེས་བྱུང་བ། བྱང་ས་ནས་བྱུང་བའི་རྩ་བའི་ལྷང་བ་བཞི་ཞེས་པ་
ཡོངས་སུ་གྲགས་པས། དེ་བཞིན་དུ་བཅོས།

༥༤ ལྷེ་དགེ་ ༤༠༩༠ བསྟན། སེམས་ཅམ། བི་བྱམས་པ་མགོན་པོ། མདོ་སྡེ་རྒྱུན། ལེལ་ ༡༧ སྟོག་ ༥ འོག་ ༢༡ བ༢

༥༥ ལྷེ་དགེ་ ༤༠༩༤ བསྟན། སེམས་ཅམ། བི་བྱམས་པ་མགོན་པོ། རྒྱུད་སྒྲ་མ། སྐབས། ༥ སྟོག་ ༡༩ འོག་ ༢༩ བ༡

༥༦ ལྷེ་དགེ་ ༤༠༩༤ བསྟན། སེམས་ཅམ། བི་བྱམས་པ་མགོན་པོ། རྒྱུད་སྒྲ་མ། སྐབས། ༥ སྟོག་ ༡༤ འོག་ ༢༩ བ༢

༥༧ མ་དཔེར། མདོན་དུ་རྒྱ་སྤངས་པ་དང་། ཞེས་བྱུང་ཡང་། འོག་ཏུ་ས་བོན་སྤངས་པའི་བཤད་པ་བྱུང་བ་ལ་བརྟག་ན། མདོན་དུ་
འཁྲུང་བ་སྤངས་པ་དང་། ཞེས་པ་ཡིན་པའི་པས་དེ་བཞིན་དུ་བཅོས།

༥༨ ལྷེ་དགེ་ ༤༠༩༠ བསྟན། སེམས་ཅམ། བི་བྱམས་པ་མགོན་པོ། མདོ་སྡེ་རྒྱུན། ལེལ་ ༡༧ སྟོག་ ༣༠ འོག་ ༢༩ བ༢

༥༩ མ་དཔེར། སྤྱིང་བཅེ་བས་བསྐྱེད་དེ་དག་འཁོར་བའི། ཞེས་བྱུང་ཡང་། སྤྱིང་བཅེ་བས་བསྐྱེད་དེ། དེ་དག་འཁོར་བའི། ཞེས་
དགོས་པར་མཐོང་བས་དེ་བཞིན་དུ་བཅོས།

༦༠ ལྷེ་དགེ་ ༤༠༩༠ བསྟན། སེམས་ཅམ། བི་བྱམས་པ་མགོན་པོ། མདོ་སྡེ་རྒྱུན། ལེལ་ ༡༧ སྟོག་ ༣༤ འོག་ ༢༤ བ༢

བཤེས་གཉེན་ཚུལ་བཞིན་དུ་བརྟེན་པ་དང་། བྱམས་སོགས་ཚད་མེད་བཞི་བརྒྱེད་པ་གསུམ་ལ་གོ་དགོས།

༥༥ བོད་མཚུངས། ཟུང་སྒྲ་མ། སྒྲ་བས། ༡ ལྷོག ༧༡ བོག ༥༧ ༩༩

- ༥ ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། སེམས་ཙམ། བི བྱམས་པ་མགོན་པོ། མདོ་སྡེ་རྒྱུ། ལེའུ ༡༠ སྟོག ༤༤ འོག ༡༡ བཟ
༥ ཟླ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། སེམས་ཙམ། བི བྱམས་པ་མགོན་པོ། རྒྱུད་སྒྲ་མ། སྐབས། ༩ སྟོག ༡ འོག ༤༥ བ༡
༥༥ ཞོང་མཚུངས། སྐབས། ༩ སྟོག ༩༧ འོག ༤༧ བ༥
༥༧ མ་དབེར། རྒྱུད་པ། ཞེས་བྱུང་ཡང་། རྒྱུད་པ། ཞེས་པ་ཡིན་པེས་པས་དེ་ལྟར་བྱུང་བཅས།

༥ ཅུ་ཤེས་དགའ་གནད་ཆེན་པོ་བརྒྱད་ཀྱི་བརྗེད་བྱང་གི་མཆན།

- ༡ དཔེར་ན། ཟླ་དགེ ༩༡༠ བཀའ། མདོ་སྡེ། ཆ་སྤྱུའི་ལྷང་པའི་མདོ། འོག ༡༩༠ བཟ ལ་གཟིགས།
༢ ཟླ་དགེ ༩༥༩༤ བསྟན། དབུ་མ། ཅ་མགོན་པོ་ལྷ་རྒྱུབ། དབུ་མ་ཅ་པ་ཤེས་རབ། རབ་བྱེད། ༡༧ སྟོག ༩༡ འོག ༡༠ བ༥
༣ མདོ་ལུང་འདི་འཇུག་འགྲེལ་བྱུང་ངས། ཟླ་དགེ ༩༥༩༩ བསྟན། དབུ་མ། འ་རྒྱ་གཤམ། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། འོག ༩༥༧ བ༥
༤ ཟླ་དགེ ༩༥༩༡ བསྟན། དབུ་མ། འ་རྒྱ་བ་གཤམ་པ། དབུ་མ་འཇུག་པ། སེམས་བསྐྱེད། ༤ སྟོག ༩༩ འོག ༩༠༥ བ༥
༥ མདོ་ལུང་འདི་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མར་བྱངས། ཟླ་དགེ ༩༥༩༩ བསྟན། དབུ་མ། ཆ་ལེགས་ལྷན་འབྱེད། ཤེས་རབ་སྒྲོན་པ། འོག ༡༥༧ བ༥
༦ གཞན་དུ་གསུངས་ཟིན་ཞེས་པ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་རིམ་ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ་དང་། དྲང་པེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་གཉིས་ སྟུག་དགོས་ཏེ། དེ་གཉིས་སྟུག་པོ་ཀྱི་བོད་ཀྱི་མཐས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དབུ་མ་ཐལ་རང་གཉིས་ཀྱི་དོན་འཇོག་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་རྣམས་མི་ འཐད་པ་སྒྲུབ་བྱེད་དང་བཅས་པ་རྒྱས་པར་གསུངས་སོ།
༧ ཅི་དེ་ནི། ཞེལ། ཅི་དེ་ནི། སྤྱི་འབུམ།
༨ ཟླ་དགེ ༩༥༩༩ བསྟན། དབུ་མ། འ་རྒྱ་བ་གཤམ་པ། དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་བཤད་པ། འོག ༩༧༩ བ༥
༩ མདོ་ལུང་འདི་རིགས་པ་དུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པར་བྱངས་ཀྱང་ཁུངས་ངོས་འཛིན་མ་མཛད། ཟླ་དགེ ༩༥༩༤ བསྟན། དབུ་མ། ཡ་ རྒྱ་བ་གཤམ་པ། རིགས་པ་དུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པ། འོག ༡༠ བཟ
༡༠ ཟླ་དགེ ༩༥༩༤ བསྟན། དབུ་མ། ཡ་ རྒྱ་བ་གཤམ་པ། རིགས་པ་དུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པ། འོག ༡༩ བཟ
༡༡ ཟླ་དགེ ༤༠༩༧ བསྟན། སེམས་ཙམ། རི མདོན་པ་ཀུན་ལས་བརྟམ་པ། ལེའུ ༡ འོག ༤༧ བཟ
༡༢ ཟླ་དགེ ༤༩༡༠ བསྟན། ཆད་མ། ཅི་ཆོས་གཤམ། ཆད་མ་རྣམས་འགྲེལ། ཆད་མ་བྱུང་པའི་ལེའུ་ སྟོག ༡༧༧ འོག ༡༡༥ བཟ
༡༣ ཟླ་དགེ ༩༥༩༤ བསྟན། དབུ་མ། རྗེ་ལེགས་ལྷན་འབྱེད། རྟོག་གི་འབར་པ། འོག ༥༠ བཟ

- ༡༥ ཟླ་དགེ ༣༤༧ བསྟན། དབུ་མ། ཅ་ མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ། རྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ། སྟོག ༤༥ ཤོག ༥༥ ཟླ་དགེ ༣༤༧ བསྟན། དབུ་
མ། རྒྱ་བཟགས་པ། དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ། སེམས་བསྐྱེད། ༥ སྟོག ༡༢༠ ཤོག ༣༧
༡༦ ཟླ་དགེ ༡༠༥ བཀའ། མདོ་སྟེ། ཅ་ མདོ་སྟེ་དགོངས་འགྲེལ། ལེལ ༧ ཤོག ༡༧ ཅ་
༡༧ ཟླ་དགེ ༡༠༥ བཀའ། མདོ་སྟེ། ཅ་ མདོ་སྟེ་དགོངས་འགྲེལ། ལེལ ༧ ཤོག ༣༧ ཅ་

༤ ལྷ་བའི་གན་འབྱེད་ཐེག་མཆོག་གནད་ཀྱི་སྒྲ་བེར་གྱི་མཆོག་།

- ༡ ཟླ་དགེ ༣༤༧ བསྟན། དབུ་མ། ལ་ ཞིབ་ལྷ། རྟོང་འཇུག་ ལེལ ༩ སྟོག ༤ ཤོག ༣༡ ཅ་
༢ ཟླ་དགེ ༣༤༧ བསྟན། ཤེས་ཕྱིན། ཡ་ ཕྱོགས་སྒྲུང། བརྒྱད་རྟོག་བསྟུས། ཤོག ༣༩ བ།
༣ མདོ་པལ་ཆེན་གྱི་ཡུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱེད་ཀྱང་བརྟེན་སོན་མ་བྱུང།
༤ ཟླ་དགེ ༣༤༧ བཀའ། མདོ་སྟེ། ཟ་ དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོའི་མདོ། ཤོག ༣༩ ཅ་
༥ ཟླ་དགེ ༤༠༤ བསྟན། སེམས་ཅམ། རི་ འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། མདོན་པ་ཀུན་བདུས། ཤོག ༣༥ བ།
༦ ཟླ་དགེ ༤༠༤ བསྟན། སེམས་ཅམ། རི་ འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། མདོན་པ་ཀུན་བདུས། ཤོག ༣༥ བ།
༧ མདོ་ཡུང་འདི་གཞུང་གང་ནས་བྱེད་པའི་འཛིན་མ་བྱུང།
༨ འདིར་ཀུན་མཁྱེན་དོལ་བུ་པའི་གཞན་རྟོང་དབུ་མ་ཆེན་པོའི་བཞེད་པ་བཀོད་པ་རྣམས་ནི་གཙོ་བོ་རི་ཆས་དཔེ་དོན་རྒྱ་མཆོ་ལས་
བདུས་སྒྲུང་དོ།
༩ ཟླ་དགེ ༣༤༧ བསྟན། དབུ་མ། ཅ་ མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ། རྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ། ཤོག ༣༥ བ།
༡༠ ཟླ་དགེ ༣༤༧ བསྟན། དབུ་མ། ཆ་ སྟོབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྷ། བཞི་བརྒྱ་པ། རབ་བྱེད། ༡༥ ཤོག ༡༥ ཅ་
༡༡ ཞོང་མཚུངས། བཞི་བརྒྱ་པ། རབ་བྱེད། ༡༥ སྟོག ༡༠ ཤོག ༧ ཅ་
༡༢ ཟླ་དགེ ༣༤༧ བསྟན། དབུ་མ། ཡ་ བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ། ཤོག ༣༩ བ།
༡༣ ཟླ་དགེ ༣༤༧ བསྟན། དབུ་མ། ཅ་ མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ། རྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ། ཤོག ༣༥ བ།
༡༤ ཞོང་དུ་རྩེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་བཞེད་པ་ལྷར་ན། ཐལ་འཇུག་པའི་ལུགས་ལ་ཀུན་གཞི་ཁས་མི་ལེན་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྒྲིབ་
གཉིས་ཀྱི་དོས་འཛིན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ། བདག་གཉིས་ཀྱི་དོས་འཛིན། རང་རིག་མི་འདོད་པ་དང་ཕྱི་དོན་ཁས་ལེན་པ། རང་

རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་དང་དམ་བཅའ་མེད་པ་སོགས་ནི། དྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་དང་། དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་གཉིས་སྤྱུ་རྒྱས་པར་
ཐོན་ལ། མདོར་བསྡུས་པ་ཞིག་དེ་བའི་དེར་བཞུགས་པའི་ཙུ་གེའི་དཀའ་གནད་བརྒྱད་ཀྱི་བརྟེན་བྱང་དུ་འཇགས་ལོ།

༡༧ ཟླ་དགེ ༣༥༩ བསྟན། དབུ་མ། འ་རྒྱ་གགས། འཇུག་པ་རང་འབྱེད། ཤོག ༣༩༩ བ༥

༡༨ ཟླ་དགེ ༣༥༩ བསྟན། དབུ་མ། རྩ་བུ། རྟོག་གི་འབར་བ། ཤོག ༤༠ བ༥

༡༩ རྩ་བུ་ཁ་པ་ཆེན་པོ། གསུང་འབུམ། བོད། མ དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ། ཤོག ༤༡ བ༥

༢༠ རྩ་བུ་ཁ་པ་ཆེན་པོ། གསུང་འབུམ། བོད། མ དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ། ཤོག ༤༡ བ༥

༢༡ ཟླ་དགེ ༣༥༩ བསྟན། དབུ་མ། ལ སྒྲོབ་དཔོན་ཞི་བ་ལྟ། སྒྲོབ་འཇུག ལེའུ ༩ སྟོག ༥༡ བས ༥༣ ཤོག ༣༩ བ༥

༢༢ ཟླ་དགེ ༣༥༩ བསྟན། དབུ་མ། འ སྒྲོབ་དཔོན་རྒྱ་བ་གགས་པ། དབུ་མ་ཆོག་གསལ། ཤོག ༥ བ༥

༢༣ འདིར་གོ་རམས་པས་རྩ་བུ་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་དབུ་མའི་ལྟ་བུའི་སྒྲོབ་ལ་བཞེད་པ་བཞོད་པ་རྣམས་གཙོ་བོ་དྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་དང་།
དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་གཉིས་ལ་བརྟེན་པར་སྤྱང་།

༢༤ རྩ་བུ་ཁ་པ་ཆེན་པོ། གསུང་འབུམ། མ དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་དགོངས་པ་རབ་གསལ། ཤོག ༥༩ བ༥

༢༥ འདིར་གོ་རམས་པས་རྩ་བུ་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་དབུ་མའི་ལྟ་བུའི་སྒྲོབ་ལ་བཞེད་པ་བཞོད་པ་རྣམས་གཙོ་བོ་དྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་དང་།
བཞོད་གང་ལས་དྲངས་ངོས་འཛིན་མ་བྱུང་།

༢༦ ཟླ་དགེ ༡༡༩༠ བསྟན། བསྟོད་ཆོགས། ༡ མགོན་པོ་ལྷ་སྒྲིབ། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པར་བསྟོད་པ། ཤོག ༥༡ བ༥

༢༧ ཟླ་དགེ ༡༡༩༠ བསྟན། བསྟོད་ཆོགས། ༡ མགོན་པོ་ལྷ་སྒྲིབ། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པར་བསྟོད་པ། ཤོག ༥༡ བ༥

༢༨ ཟླ་དགེ ༣༥༩ བསྟན། དབུ་མ། ཙ མགོན་པོ་ལྷ་སྒྲིབ། ཙ་བ་ཤེས་པ། རབ་བྱེད། ༡༣ སྟོག ༥ ཤོག ༤ བ༥

༢༩ ཟླ་དགེ ༣༥༩ བསྟན། དབུ་མ། ཙ མགོན་པོ་ལྷ་སྒྲིབ། ཙ་བ་ཤེས་པ། རབ་བྱེད། ༡༣ སྟོག ༤ ཤོག ༤ བ༥

༣༠ ཟླ་དགེ ༤༠༩༡ བསྟན། མཐུག་ཙམ། སྤེ བྱམས་པ་མགོན་པོ། དབུ་མ་མཐུག་ཙམ་འབྱེད། ལེའུ ༡ སྟོག ༩ བས ༣ ཤོག ༤༠ བ༥

༣༡ འདིར་རྩ་བུ་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་དབུ་མའི་ལྟ་བུའི་སྒྲོབ་ལ་བཞེད་པ་བཞོད་པ་རྣམས་གཙོ་བོ་དྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་དང་།
འཛིན་མ་བྱུང་།

༣༢ ཟླ་དགེ ༣༥༩ བསྟན། དབུ་མ། ཙ མགོན་པོ་ལྷ་སྒྲིབ། ཙ་བ་ཤེས་པ། རབ་བྱེད། ༥ སྟོག ༣༣ ཤོག ༥ བ༥

༣༣ ཟླ་དགེ ༣༥༩ བསྟན། དབུ་མ། ཙ མགོན་པོ་ལྷ་སྒྲིབ། ཙ་བ་ཤེས་པ། རབ་བྱེད། ༥ སྟོག ༣༣ ཤོག ༣༣ བ༥

༣༤ ཟླ་དགེ ༣༥༩ བསྟན། དབུ་མ། ཙ མགོན་པོ་ལྷ་སྒྲིབ། ཙ་བ་ཤེས་པ། རབ་བྱེད། ༣༣ སྟོག ༡༡ ཤོག ༡༣ བ༥

༣༥ ཙ་བ་ཤེས་པ། འདུས་བྱས་པར་ཏུ་མ་བྱུང་བས། འདུས་མ་བྱས་ནི་རྩ་བུ་ལྟ་བུ། ཏེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་ལ་དགོངས། ཟླ་དགེ ༣༥༩

བསྟན། དབུ་མ། ཅ་ མགོན་པོ་ལྷ་སྒྲུབ། ཅ་བ་ཤེས་པ། རབ་བྱེད། ༧ སྟོག ༣༩ ཤོག ༥ བ༥
 ༥༧ ཟླ་དཔེ ༧༩༠ བསྟན། ཚད་མ། ཅ་ དཔལ་ལྷན་ཚོས་གསལ། ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ། རབ་བྱེད་ལེན། སྟོག ༡༥༧ ཤོག ༡༠༡ བ༧
 ༥༨ རྩེ་བཅུན་གསལ་བ་རྒྱལ་མཚན། རྒྱུད་ཀྱི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་འིན་པོ་ཆེ་འཛུལ་གྱིང་། ཤོག ༥༧ ༣༩
 ༥༩ རྩེ་བཅུན་གསལ་བ་རྒྱལ་མཚན། རྒྱུད་ཀྱི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་འིན་པོ་ཆེ་འཛུལ་གྱིང་། ཤོག ༥༧ ༣༥
 ༦༠ ཟླ་ཤེ ༣༩༥༥ བསྟན། དབུ་མ། ཅ་ མགོན་པོ་ལྷ་སྒྲུབ། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་བ། སྟོག ༣༥ ཤོག ༢༡ བ༥
 ༦༡ ཟླ་དཔེ ༣༩༥༩ བསྟན། དབུ་མ། མ། སློབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྒྲིང་པོ། བདེན་གཉིས་རྣམ་འབྱེད། ཤོག ༥ ༣༡
 ༦༢ ཟླ་དཔེ ༣༩༦༡ བསྟན། དབུ་མ། མ། ཡེ་ཤེས་སྒྲིང་པོ། བདེན་གཉིས་རྣམ་འབྱེད། སྟོག ༥ ཤོག ༣ ༣༡
 ༦༣ ཟླ་དཔེ ༣༩༦༣ བསྟན། དབུ་མ། འ རྒྱ་བ་གསལ་བ། དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་བཤད་བ། ཤོག ༥༠༥ ༣༥
 ༦༤ ཟླ་དཔེ ༣༩༦༧ བསྟན། དབུ་མ། ལ། སློབ་དཔོན་ཞིབ་ལྷ། སྟོད་འཇུག་ལེན། ༧ སྟོག ༩ ཤོག ༣༡ ༣༡
 ༦༥ ཟླ་དཔེ ༣༩༦༩ བསྟན། དབུ་མ། ཡ། རྒྱ་གསལ། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་བའི་འགྲེལ་བ། ཤོག ༧ ༣༥
 ༦༦ ཟླ་དཔེ ༣༩༧༡ བསྟན། དབུ་མ། ལ། སློབ་དཔོན་ཞིབ་ལྷ། སྟོད་འཇུག་ལེན། ༧ སྟོག ༩ ཤོག ༣༡ ༣༥
 ༦༧ ཟླ་དཔེ ༣༩༧༣ བསྟན། དབུ་མ། འ སློབ་དཔོན་རྒྱ་གསལ། འཇུག་པ་རབ་འགྲེལ། ཤོག ༥༥༧ བ༣ ཚིག་སྒྲ་མི་མཐུན།
 ༦༨ ཟླ་དཔེ ༣༩༧༥ བསྟན། དབུ་མ། མ། ཡེ་ཤེས་སྒྲིང་པོ། བདེན་གཉིས་རྣམ་འབྱེད། སྟོག ༧ ཤོག ༩ ༣༣ ཚིག་སྒྲ་མི་མཐུན།
 ༦༩ ཟླ་དཔེ ༡༩ བཀའ། ཤེར་བྱིན། ལྷ་ཚོགས། ༧ ལྷ་དཔ་ཚིགས་སུ་བཅད་བ། རྒྱབས། ༡ ཤོག ༩ ༣༧
 ༧༠ ཟླ་དཔེ ༧ བཀའ། ཤེར་བྱིན། ཉི་ཁྲི ༧ ཤོག ༡༥༧ བ༥
 ༧༡ ཟླ་དཔེ ༣༧༥༧ བསྟན། ཤེས་བྱིན། ༧ རྒྱལ་བ་བུམས་བ། མངོན་རྟོགས་རྒྱལ། རྒྱབས ༩ སྟོག ༩ ཤོག ༥ ༣༥
 ༧༢ ཟླ་དཔེ ༣༧༧༩ བསྟན། ཤེར་བྱིན། ༩ མཛེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ཤོག ༡༠༩ ༣༩
 ༧༣ ཟླ་དཔེ ༣༩༧༧ བསྟན། དབུ་མ། ཅ་ སློབ་དཔོན་ལྷ་སྒྲུབ། ཅ་བ་ཤེས་པ། རབ་བྱེད། ༡༩ སྟོག ༩ ཤོག ༩ ༣༥
 ༧༤ བོད་མཚུངས། ཅ་བ་ཤེས་པ། རབ་བྱེད། ༢༩ སྟོག ༡༡ ཤོག ༡༩ བ༡
 ༧༥ ཟླ་དཔེ ༡༡༩༠ བསྟན། བསྟོད་ཚོགས། ༧ མགོན་པོ་ལྷ་སྒྲུབ། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པར་བསྟོད་བ། ཤོག ༩ བ༡
 ༧༦ ཟླ་དཔེ ༣༩༧༧ བསྟན། དབུ་མ། ཅ་ སློབ་དཔོན་ལྷ་སྒྲུབ། ཅ་བ་ཤེས་པ། རབ་བྱེད། ༢༩ སྟོག ༡ ཤོག ༡༩ བ༧
 ༧༧ ཟླ་དཔེ ༣༩༧༩ བསྟན། དབུ་མ། འ སློབ་དཔོན་རྒྱ་གསལ། འཇུག་པ་རབ་འགྲེལ། ཤོག ༥༥༩ ༣༧ ཚིག་སྒྲ་ཅུང་མི་འདྲ།
 ༧༨ ཟླ་དཔེ ༣༩༧༩ བསྟན། དབུ་མ། འ སློབ་དཔོན་རྒྱ་གསལ། འཇུག་པ་རབ་འགྲེལ། ཤོག ༥༥༧ ༣༧
 ༧༩ ཟླ་དཔེ ༣༩༨༡ བསྟན། དབུ་མ། མ། ཡེ་ཤེས་སྒྲིང་པོ། བདེན་གཉིས་རྣམ་འབྱེད་འགྲེལ་བ། ཤོག ༥ ༣༥

- ༡༧ རྩེ་དགོ ༣༤༥ བསྟན། དབུ་མ། ཅ་ མགོན་པོ་ལྷ་སྒྲིག་པ། ཅ་བ་ཤེས་པ་བ། རབ་བྱེད། ༧ ལྷོ་ག ༣༣ ཤོག ༥ བ༥
- ༡༨ གོང་མཆོངས། ཅ་བ་ཤེས་པ་བ། རབ་བྱེད། ༥ ལྷོ་ག ༥ ཤོག ༥ བ༥
- ༡༩ རྩེ་དགོ ༣༤༦ བསྟན། དབུ་མ། ཆ་ འཕགས་པ་ལྷ། ཡེ་ཤེས་སྒྲིང་པོ་ལྷ་མ་ལས་བཅུས་པ། ཤོག ༣༧ བ༧
- ༢༠ རྩེ་དགོ ༣༤༧ བསྟན། སྒྲིང་ཡིག གོ མགོན་པོ་ལྷ་སྒྲིག་པ། རིན་ཆེན་ཤེང་བ། ཡེ་ལྷ། ༡ ལྷོ་ག ༡༩ ཤོག ༡༠༩ བ༣
- ༢༡ འདིར་ནི། ཞེས་དགོས་པར་མཐོང་ཡང་མ་དཔེ་རང་སོར་བཞག
- ༢༢ རྩེ་ཅོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ། གསང་བའི་རྣམ་ཐར། གསུང་འབུམ། བོད། ༧ ཤོག ༣ བ༥
- ༢༣ རྩེ་དགོ ༣༤༨ བཀའ། མདོ་རྩེ། ཞ་ ཆོས་ཡང་དག་པར་སྒྲིང་བའི་མདོ། ཤོག ༤༣ བ༣
- ༢༤ རྩེ་དགོ ༣༤༩ བསྟན། དབུ་མ། མ་ སྒྲོབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྒྲིང་པོ། བདེན་གཉིས་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་འགྲེལ་པ། ཤོག ༥ བ༧
- ༢༥ རྩེ་དགོ ༣༥༠ བསྟན། དབུ་མ། ཅ་ རྒྱ་གཤགས། མགོན་པོ་ལྷ་སྒྲིག་པ། རྩེ་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ། ལྷོ་ག ༡ ཤོག ༣༤ བ༧
- ༢༦ རྩེ་དགོ ༣༥༡ བསྟན། དབུ་མ། མ་ ཡེ་ཤེས་སྒྲིང་པོ། བདེན་གཉིས་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་འགྲེལ་པ། ཤོག ༥ བ༣
- ༢༧ རྩེ་དགོ ༣༥༢ བསྟན། དབུ་མ། འ་ རྒྱ་གཤགས། དབུ་མ་འཇུག་པ། མེམས་བསྐྱེད། ༥ ལྷོ་ག ༡༤ ཤོག ༣༠༥ བ༥
- ༢༨ གོང་མཆོངས། དབུ་མ་འཇུག་པ། མེམས་བསྐྱེད། ༥ ལྷོ་ག ༡༣ ཤོག ༣༠༥ བ༥
- ༢༩ རྩེ་དགོ ༣༥༣ བསྟན། དབུ་མ། འ་ རྒྱ་གཤགས། དབུ་མ་འཇུག་པའི་བཤད་པ། ཤོག ༣༡༥ བ༧
- ༣༠ གོང་མཆོངས། ཤོག ༣༡༧ བ༧
- ༣༡ རྩེ་དགོ ༣༥༤ བསྟན། དབུ་མ། འ་ རྒྱ་གཤགས། དབུ་མ་འཇུག་པའི་བཤད་པ། ཤོག ༣༢༠ བ༣
- ༣༢ མ་དཔེར། དག་ལས་ཤེས་སོ། ཞེས་བྱུང་ཡང་། དེ་དག་ལས་ཤེས་སོ། ཞེས་པའམ་ཡང་ན། དག་ལས་ཤེས་སོ། ཞེས་ཡིན་སྟུང་།
- ༣༣ རྩེ་དགོ ༣༥༥ བསྟན། དབུ་མ། འ་ རྒྱ་གཤགས། དབུ་མ་འཇུག་པ། མེམས་བསྐྱེད། ༥ ལྷོ་ག ༣༡ ཤོག ༣༠༧ བ༣ དང་།
- རྩེ་དགོ ༣༥༦ བསྟན། དབུ་མ། འ་ རྒྱ་གཤགས། དབུ་མ་འཇུག་པའི་བཤད་པ། ཤོག ༣༣༡ བ༧
- ༣༤ རྩེ་དགོ ༣༥༧ བསྟན། དབུ་མ། ཅ་ སྒྲོབ་དཔོན་ལྷ་སྒྲིག་པ། ཅ་བ་ཤེས་པ་བ། རབ་བྱེད། ༡༨ ལྷོ་ག ༥ ཤོག ༡༡ བ༧
- ༣༥ རྩེ་དགོ ༣༥༨ བསྟན། དབུ་མ། ཅ་ མགོན་པོ་ལྷ་སྒྲིག་པ། རྩེ་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ། ལྷོ་ག ༤༤ ཤོག ༣༥ བ༣
- ༣༦ རྩེ་དགོ ༣༥༩ བསྟན། དབུ་མ། ཆ་ འཕགས་པ་ལྷ། བཞི་བརྒྱ་པ། རབ་བྱེད། ༡༤ ལྷོ་ག ༣༤ ཤོག ༡༥ བ༥
- ༣༧ རྩེ་དགོ ༣༦༠ བསྟན། དབུ་མ། ཅ་ མགོན་པོ་ལྷ་སྒྲིག་པ། ཅ་བ་ཤེས་པ་བ། རབ་བྱེད། ༡༨ ལྷོ་ག ༥ ཤོག ༡༡ བ༧
- ༣༨ རྩེ་དགོ ༣༦༡ བསྟན། སྒྲིང་ཡིག གོ མགོན་པོ་ལྷ་སྒྲིག་པ། རིན་ཆེན་ཤེང་བ། ཡེ་ལྷ། ༡ ལྷོ་ག ༣༤ ཤོག ༡༠༨ བ༥
- ༣༩ རྩེ་དགོ ༣༦༢ བསྟན། དབུ་མ། ཅ་ མགོན་པོ་ལྷ་སྒྲིག་པ། རྩེ་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ། ལྷོ་ག ༤༤ ཤོག ༣༥ བ༣

- ༡༠ ཟླ་དག ༣༤༤ བསྟན། དབུ་མ། ཚ་འཕགས་པ་ལྷ། བཞི་བརྒྱ་པ། རབ་བྱེད། ༡༥ ཟློག ༣༥ འོག ༡༥ ན།
- ༡༡ ཟླ་དག ༤༠༢༤ བསྟན། མེམས་ཙམ། བེ་བྱམས་པམགོན་པོ། རྒྱུད་སྒྲུ་མ། རྒྱབས། ༡ ཟློག ༥༤ འོག ༥༧ ན།
- ༡༢ ཞོང་མཚུངས། རྒྱུད་སྒྲུ་མ། རྒྱབས། ༥ ཟློག ༡༥ འོག ༧༢ བཟ
- ༡༣ ཟླ་དག ༣༤༤ བསྟན། དབུ་མ། ར་ལེགས་ལྷན་འབྱེད། རྟོག་གོ་འབར་བ། འོག ༤༠ བཟ
- ༡༤ ཟླ་དག ༣༤༡ བསྟན། དབུ་མ། འ་ལྷ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་འཇུག་པ། མེམས་བསྐྱེད། ༤ ཟློག ༡༥༢ འོག ༣༡༢ ན།
- ༡༥ ཟླ་དག ༣༤༢ བསྟན། དབུ་མ། འ་ལྷ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་འཇུག་པའི་བཤད་པ། འོག ༣༠༧ ན།
- ༡༦ གྲགས་ཆེན་བཙོ་བརྒྱད། དབུ་མ། ར་རོང་རྟོན་པ་ལྷ་རྒྱུ་མཚན། ར་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་འགྲེལ་པ། བོད། ར་འོག ༤༤ ན།
- ༡༧ ཟླ་དག ༣༤༢ བསྟན། དབུ་མ། འ་ལྷ་བ་གྲགས་པ། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། འོག ༣༠༧ ན།
- ༡༨ ཟླ་དག ༣༤༢ བསྟན། དབུ་མ། འ་ལྷ་བ་གྲགས་པ། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། འོག ༣༠༤ ན།
- ༡༩ ཟླ་དག ༣༤༤ བསྟན། དབུ་མ། ཡ་ལྷ་བ་གྲགས་པ། བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ། འོག ༡༤༠ བཟ
- ༢༠ ཟླ་དག ༣༤༢༤ བསྟན། དབུ་མ། ཙ་ལྷ་རྒྱུ་བ། ར་བ་ཤེས་རབ། རབ་བྱེད། ༡༢ ཟློག ༥ འོག ༡༡ ན།
- ༢༡ ཟླ་དག ༡༡༢༠ བསྟན། བསྟོད་ཆོགས། ༡ འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པར་བསྟོད་པ། ཟློག ༣༥ འོག ༤༤ བཟ
- ༢༢ ཟླ་དག ༤༡༤༢ བསྟན། རྒྱུང་ཡིག བོ་མགོན་པོ་ལྷ་རྒྱུ་བ། རིན་ཆེན་ཐེང་བ། ལེལ། ༡ ཟློག ༧༤ འོག ༡༠༤ བཟ
- ༢༣ ཟླ་དག ༤༡༤༢ བསྟན། རྒྱུང་ཡིག བོ་མགོན་པོ་ལྷ་རྒྱུ་བ། རིན་ཆེན་ཐེང་བ། ལེལ། ༤ ཟློག ༤༤ འོག ༡༢༡ བཟ
- ༢༤ ཟླ་དག ༣༤༢ བསྟན། དབུ་མ། འ་ལྷ་བ་གྲགས་པ། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། འོག ༣༣༠ བཟ
- ༢༥ ཟླ་དག ༣༤༢ བསྟན། དབུ་མ། འ་ལྷ་བ་གྲགས་པ། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། འོག ༣༣༧ བཟ
- ༢༦ མ་དབེར། ལྷགས་དང་པོའི་དོན་ནི། ཞེས་བྱུང་ཡང་། ལུང་དང་པོའི་དོན་ནི། ཞེས་པ་ཡིན་པེས་པས་བཙོས།
- ༢༧ ལུང་འདི་ལྷ་ལའི་རྒྱུད་ཏུ་བཞུགས་པའི་ཐོག་དམན་གྱི་མདོ་ཡང་དག་ལྷན་པའམ་སྒྱུ་རྟེན་གྱི་ཡའི་ནང་ཚན་དབུ་བ་བསྟོས་པའི་
མདོར་ཆོག་རྩ་བ་ཞེན་བཞུགས། དེ་བཞིན་ཏུ་ལུང་འདི་དང་ཆ་འདྲ་བ་ཆོག་ལྷག་ཏུ་བཞུགས་པ་ཞིག་ཟླ་དག ༣༣༢ མདོ་སྟེ།
ཞ་ཆོས་ཡང་དག་པར་སྦྱང་པའི་མདོ། འོག ༣༤ ན། ནང་བྱུང་ལ། ཆོག་རྒྱུང་མ་ཉི་མའི་གཉེན་གྱིས་བཀའ་བརྒྱལ་ཏེ།
ཞེས་པ་མ་གཏོགས་ལྷག་མ་རྣམས་ཆོགས་བཙུང་ཏུ། ཟླ་དག ༤༤ བཀའ། མདོ་སྟེ། ར་འཇམ་དཔལ་རྣམ་པར་རོལ་པའི་
མདོ། འོག ༣༣༤ བཟ ལའང་བཞུགས།
- ༢༨ ཟླ་དག ༣༤༡ བསྟན། དབུ་མ། འ་ལྷ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་འཇུག་པ། མེམས་བསྐྱེད། ༤ ཟློག ༤ འོག ༣༠༤ ན།
- ༢༩ ཟླ་དག ༣༤༢༤ བསྟན། དབུ་མ། ཙ་ལྷ་རྟེན་པོ་ལྷ་རྒྱུ་བ། ར་བ་ཤེས་རབ། རབ་བྱེད། ༡༢ ཟློག ༥ འོག ༡༡ ན།

- ༡༠༠ གོང་མཆུངས། རབ་བྱེད། ༡༩ གྲོག ༥ འོག ༥ རལ་
- ༡༠༡ རྩེ་དགོ ༣༥༩ བསྟན། དབུ་མ། འ རླ་བ་གྲགས་པ། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། འོག ༣༥ རལ་
- ༡༠༢ རྩེ་དགོ ༤༩༡༠ བསྟན། ཆད་མ། ཅེ ཆོས་གྲགས། ཆད་མ་རྣམ་འགྲེལ། རང་དོན་ལེའུ་ གྲོག ༣༤༡ འོག ༡༠༩ རལ་
- ༡༠༣ རྩེ་དགོ ༣༥༩ བསྟན། དབུ་མ། འ རླ་བ་གྲགས་པ། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། འོག ༣༤༩ རལ་
- ༡༠༤ རྩེ་དགོ ༣༥༡༡ བསྟན། དབུ་མ། ལ སློབ་དཔོན་ཞིབ་ལྷ། སློབ་འཇུག ལེའུ་ ༩ གྲོག ༤༡ འོག ༣༥ རལ་
- ༡༠༥ རྩེ་དགོ ༣༥༥༥ བསྟན། དབུ་མ། ས ཞིབ་འཛོལ དབུ་མ་རྒྱུ་གྱི་འགྲེལ་པ། འོག ༥༤ རལ་
- ༡༠༦ རྩེ་དགོ ༣༥༥༡ བསྟན། དབུ་མ། ས ཡེ་ཤེས་སྤྱིང་པོ། བདེན་གཉིས། འོག ༩ རལ་
- ༡༠༧ རྩེ་དགོ ༣༥༥༩ བསྟན། དབུ་མ། ས ཡེ་ཤེས་སྤྱིང་པོ། བདེན་གཉིས་རྣམ་འབྱེད་འགྲེལ་པ། འོག ༡༠ རལ་
- ༡༠༨ རྩེ་དགོ ༣༥༥༩ བསྟན། དབུ་མ། ཆ ལེགས་ལྡན་འབྱེད། ཤེས་རབ་སྒྲོན་མ། འོག ༣༩༡ རལ་
- ༡༠༩ རྩེ་དགོ ༣༧༩༩ བསྟན། ཤེས་ཕྱིན། ༩ སེང་གོ་བཟང་པོ། མདོན་རྟོགས་རྒྱུ་ཞེས་བྱ་བའི་འགྲེལ་པ། འོག ༡༡༥ རལ་
- ༡༡༠ རྩེ་དགོ ༡༩༠༠ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཇི་ མགོན་པོ་ལྷ་རྒྱལ། བྱང་རྒྱལ་མེམས་གྱི་འགྲེལ་པ། འོག ༣༩ རལ་
- ༡༡༡ རྩེ་དགོ ༣༥༥༥ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཇི་ མགོན་པོ་ལྷ་རྒྱལ། བྱང་རྒྱལ་མེམས་གྱི་འགྲེལ་པ། འོག ༣༩ རལ་
- ༡༡༢ རྩེ་དགོ ༣༥༥༩ བསྟན། དབུ་མ། ཅེ སངས་རྒྱལ་སྤྱུངས། བུ་རྒྱལ་ལི་ཏ། འོག ༡༤༡ རལ་
- ༡༡༣ རྩེ་དགོ ༣༥༥༩ བསྟན། དབུ་མ། ཆ སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད། ཤེས་རབ་སྒྲོན་མ། འོག ༤༩ རལ་
- ༡༡༤ གྲགས་ཆེན་བཙོ་བརྒྱད། དབུ་མ། ལ རང་སྟོན་ལྷ་གྲུ་རྒྱལ་མཆན། དབུ་མ་རྩ་བའི་རྣམ་བཤད་ཟབ་མའི་དེ་ལོན་ཉིད་སྤྱང་བ།
འོག ༡༥ རལ་
- ༡༡༥ རྩེ་དགོ ༣༥༥༩ བསྟན། དབུ་མ། ཅེ སངས་རྒྱལ་སྤྱུངས། བུ་རྒྱལ་ལི་ཏ། འོག ༡༤༡ རལ་
- ༡༡༦ རྩེ་དགོ ༣༥༥༠ བསྟན། དབུ་མ། འ རླ་བ་གྲགས་པ། ཆོག་གསལ། འོག ༥ རལ་
- ༡༡༧ རྩེ་དགོ ༣༥༥༠ བསྟན། དབུ་མ། འ རླ་བ་གྲགས་པ། ཆོག་གསལ། འོག ༡༡ རལ་
- ༡༡༨ རྩེ་དགོ ༣༥༥༩ བསྟན། དབུ་མ། ཆ སངས་རྒྱལ་སྤྱུངས། བུ་རྒྱལ་ལི་ཏ། འོག ༡༤༡ རལ་
- ༡༡༩ རྩེ་དགོ ༣༥༥༠ བསྟན། དབུ་མ། འ རླ་བ་གྲགས་པ། ཆོག་གསལ། འོག ༩ རལ་
- ༡༢༠ གོང་མཆུངས། ཆོག་གསལ། འོག ༩ རལ་
- ༡༢༡ རྩེ་དགོ ༣༥༥༩ བསྟན། དབུ་མ། ཆ སངས་རྒྱལ་སྤྱུངས། བུ་རྒྱལ་ལི་ཏ། འོག ༡༤༡ རལ་
- ༡༢༢ རྩེ་དགོ ༣༥༥༩ བསྟན། དབུ་མ། ས ཞིབ་འཛོལ བདེན་གཉིས་བཀའ་འགྲེལ། འོག ༣༤ རལ་

- ༡༩༩ རྩེ་དགོ ༣༥༩༡ བསྟན། དབུ་མ། ས ཡེ་ཤེས་སྤྱིང་པོ། བདེན་གཉིས། ཤོག ༩ བ༩
- ༡༩༧ རྩེ་དགོ ༣༥༩༠ བསྟན། དབུ་མ། འ རླ་བ་གྲགས་པ། ཆོག་གསལ། ཤོག ༥ བ༥
- ༡༩༥ རྩེ་དགོ ༣༥༩༡ བསྟན། དབུ་མ། འ རླ་བ་གྲགས་པ། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག ༩༩༩ བ༥
- ༡༩༤ རྩེ་དགོ ༥༩ བཀའ། དཀོན་བརྟེན་མ། ར ཆོས་བརྟུང་། ཤོག ༡༥༧ བ༧
- ༡༩༣ ཞང་ཐང་སག་པ་ཡེ་ཤེས་འབྲུང་གནས་ཀྱི་ལུང་འདིའི་བྱང་པ་རོས་འཛིན་མ་བུབ།
- ༡༩༢ གྲགས་ཆེན་བཙོ་བརྟུང་། དབུ་མ། ར རྩེ་ལྷོན་ཤུག་རྒྱལ་མཚན། དབུ་མ་རྩ་བའི་རྣམ་བཤད་ཟབ་མོའི་དེ་ལོན་ཉིད་སྤང་བ།
ཤོག ༡༧ བ༧
- ༡༩༡ རྩེ་དགོ ༣༥༩༡ བསྟན། དབུ་མ་རྩ་བའི་རྣམ་བཤད་ཟབ་མོའི་དེ་ལོན་ཉིད་སྤང་བ། ཤོག
- ༡༩༠ མདོ་ལས། འདི་སྐད་སྒྲ་སྟེ་འདི་ནི་བྱོད་ཀྱི་མ་མ་དང་། བྱོད་ཀྱི་བདུན་མེས་རྒྱུད་ཀྱི་བར་ཀྱི་མིང་ཡིན་ཞིང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་
གཞུང་རོས་མ་ཟེན།
- ༡༨༩ རྩེ་དགོ ༣༥༩༡ བསྟན། དབུ་མ། འ རླ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་འཇུག་པ། སེམས་བསྐྱེད། ༥ སྟོག ༧ ཤོག ༩༠༧ བ༩
- ༡༨༨ རྩེ་དགོ ༤༡༥༩ བསྟན། སྤྱིང་ཡིག གོ མགོན་པོ་ལྷ་སྒྲུབ། རིན་ཆེན་ཐེང་བ། ལེལ ༧ སྟོག ༧༥ ཤོག ༡༩༡ བ༧
- ༡༨༧ རྩེ་དགོ ༣༥༩༡ བསྟན། དབུ་མ། ལ ཞི་བ་ལྷ། སྤྱོད་འཇུག ལེལ ༧ སྟོག ༩༥ ཤོག ༣༡ བ༥
- ༡༨༦ རྩེ་དགོ ༡༡༡༩ བསྟན། བསྟོད་ཆོག་མ། ཀ མགོན་པོ་ལྷ་སྒྲུབ། ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ། ཤོག ༥༥ བ༩
- ༡༨༥ མ་དབེར་རིགས་པ་དུག་རྩ་བ་ལས་གསུངས་ཀྱང་། ལུང་འདི་ཙོད་བསྟོག་ན་བཞུགས། རྩེ་དགོ ༣༥༩༩ བསྟན། དབུ་མ། ཙ
མགོན་པོ་ལྷ་སྒྲུབ། ཙོད་བསྟོག་སྟོག ༩༥ ཤོག ༩༧ བ༧
- ༡༨༤ རྩེ་དགོ ༣༥༩༩ བསྟན། དབུ་མ། འ རླ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་བཤད་པ། ཤོག ༩༥༥ བ༧
- ༡༨༣ རྩེ་དགོ ༤༩༡༠ བསྟན། ཆད་མ། ཙ ཆོས་གྲགས། ཆད་མ་རྣམ་འགྲེལ། ཆད་མ་གྲུབ་པའི་ལེལ་སྟོག ༩༡༥ ཤོག ༡༡༥ བ༥
- ༡༨༢ རྩེ་དགོ ༤༩༡༠ བསྟན། ཆད་མ། ཙ ཆོས་གྲགས། ཆད་མ་རྣམ་འགྲེལ། མདོན་སྒྲུབ་ལེལ་སྟོག ཤོག ༡༩༥ བ༩
- ༡༨༡ རྩེ་དགོ ༤༠༩༤ བསྟན། སེམས་ཙམ། མི བྱམས་པ་མགོན་པོ། རྒྱུད་སྒྲུབ། སྐབས། ༥ སྟོག ༡༧ ཤོག ༧༩ བ༩
- ༡༨༠ རྩེ་དགོ ༣༥༩༩ བསྟན། དབུ་མ། འ རླ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་བཤད་པ། འབྲས་བུའི་ས། ཤོག ༣༤༩ བ༧
- ༡༧༩ རྩེ་དགོ ༤༠༩༤ བསྟན། སེམས་ཙམ། མི བྱམས་པ་མགོན་པོ། རྒྱུད་སྒྲུབ། སྐབས། ༥ སྟོག ༡༩ ཤོག ༧༩ བ༩
- ༡༧༨ འདིར་མཚུངས་མེད་ཆོས་རྩེ་གསུངས་པ་ལལ་ཆེར་རྩེ་དེད་མདའ་བའམ་ཀྱན་མཁྱེན་རྩེ་དགོན་གང་རུང་ཞིག་ལ་གོ་དགོས་སམ་
སྒྲུབ་མོད། འདིར་གཞུང་གང་ལ་དགོངས་རོས་འཛིན་མ་བུབ།

- ༡༤༩ ཟླ་དགེ ༤༤ བཀའ། མལ་ཆེན། ཁ་ཆོས་བརྩུ་བ། འོག ༩༩༤ ན།
- ༡༤༩ ཟླ་དགེ ༩༩༩ བསྟན། དབུ་མ། འ རྒྱ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་བཤད་པ། འོག ༩༩༥ བ༩
- ༡༤༧ ཟླ་དགེ ༩༩༧ བསྟན། ཤེར་ཕྱིན། ཀ བྱམས་མགོན། མདོན་རྟོགས་རྒྱན། སྐབས། ༡ རྫོག ༩༩ འོག ༩ ན༩
- ༡༤༨ ཟླ་དགེ ༩༩༧ བསྟན། ཤེར་ཕྱིན། ཀ བྱམས་མགོན། མདོན་རྟོགས་རྒྱན། སྐབས། ༤ རྫོག ༩༥ འོག ༧ བ༥
- ༡༤༧ ཟླ་དགེ ༩༩༩ བསྟན། དབུ་མ། ས ཡེ་ཤེས་སྤྱིང་པོ། བདེན་གཉིས་རང་འགྲེལ། འོག ༥ ན།
- ༡༤༩ ཟླ་དགེ ༩༩༩ བསྟན། དབུ་མ། ས ཞི་བ་འཛོ། དབུ་མ་རྒྱན། འོག ༧༧ བ༩
- ༡༤༩ ཟླ་དགེ ༩༩༧ བསྟན། དབུ་མ། ཡ རྒྱ་བ་གྲགས་པ། རྟོང་ཉིད་དོན་རྩུ་པའི་འགྲེལ་བ། འོག ༩༩༩ ན༤ མ་དབེར་རིགས་
བ་དུག་རྩའི་འགྲེལ་བ་ར་གསུངས་ཀྱང་གཞུང་འདིར་གསལ།
- ༡༥༠ ཟླ་དགེ ༡༧༩ བཀའ། མདོ་སྒེ། མ ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་བསྟན་པའི་མདོ། འོག ༩༩༧ ན༩
- ༡༥༡ ཟླ་དགེ ༩༧ བཀའ། དཀོན་བརྩེགས། ཆ འོད་སྤྱང་གི་ལེལ། འོག ༡༩༩ བ༡
- ༡༥༩ ཟླ་དགེ ༩ བཀའ། ཤེར་ཕྱིན། ཀ རྟོང་ཕྱག་ཉི་ཤུ་ལྟ་བུ། ལེལ། ༤ འོག ༡༩༠ བ༥
- ༡༥༩ ཟླ་དགེ ༩ བཀའ། ཤེར་ཕྱིན། ཀ འབུམ། ལེལ། ༤ འོག
- ༡༥༩ ཏྲ་སྒྲ་བྱང་རྩུབ་སེམས་དཔས་ཞུས་པའི་མདོ་ཞེས་པ་ཟླ་དགེ་བཀའ་འཇུག་དུ་མ་རྟེན་ལ། མདོ་འདིར་མཚན་གཞན་ཞིག་ཡོད་
དམ། གང་ལྟར་ཡང་གཞུང་དོས་འཛིན་མ་བྱུབ།

༧ དབུ་མའི་བྱང་རྩུབ་རྣམ་པར་བཤད་པའི་གཏམ་ཡིད་བཞིན་ལྷན་པོའི་མཆན།

- ༡ འདི་ཡོངས་གྲགས་ལ་གནས་མ་བྱའི་སྒྲེ་པ་ཞེས་བྱུང་། སྤྱིར་ཤུག་མཆོག་གི་གསུང་འབུམ་ནང་ཡི་གེ་མ་དག་པ་དང་ཆད་ལྷག་གི་
སྒྲོན་མང་ཙམ་ཞིག་བློན་ལ། བྱིས་གསུང་འབུམ་དཔར་མ་གཞན་རྟེན་པ་འདྲ་བྱུང་ན་མང་པོ་ཞིག་ལ་དག་བཙོས་བྱ་བྱུབ་པེས།
- ༩ མདོ་ལྷང་འདི་འཇུག་འགྲེལ་དུ་བྲངས། ཟླ་དགེ ༩༩༠ བསྟན། དབུ་མ། འ འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། འོག ༩༩༩ ན༩
- ༩ ཟླ་དགེ ༡༩ བཀའ། ཤེར་ཕྱིན། ཀ སྤྱད་པ་ཆོགས་སུ་བཅད་པ། སྐབས། ༩ འོག ༩ བ༤
- ༤ ཟླ་དགེ ༡༩ བཀའ། ཤེར་ཕྱིན། ཀ སྤྱད་པ་ཆོགས་སུ་བཅད་པ། སྐབས། ༧ འོག ༩ བ༩
- ༧ ལྷ་རོ་པ། རང་གི་ལྷ་བའི་འདོད་པ་མདོར་བསྟན་པ། འོག ༩༩ བ༡ བེ་ཅིང་བསྟན་འཇུག་ནས་ཁ་བསྐྱང་བ་དང་ཐང་དཔར་མའི་
པོད། ལུ། ཆོས་ཆོན་ཡང་། ༤༩༩༠

༤ ལུང་འདི་གཞུང་གང་ནས་བྱང་པ་རྩོམ་པ་ལྟེ།

༥ ཟླ་དགེ་ ༣༡༥། བསྟན། དབུ་མ། ཅ་མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པ། སྟོག་ ༤ འོག་ ༡༠ ན་༤

༦ ཟླ་དགེ་ ༡༤༩ བཀའ། རྒྱུ། ན་ འཇམ་དཔལ་ཅ་རྒྱུ། འོག་ ༣༠༡ བ་༤

༧ ཟླ་དགེ་ ༣༣༤ བསྟན། རྒྱུ་འགྲེལ། བེ་ས་ར་ཏ། རོ་ཏ་མཛོད། འོག་ ༥༡ བ་༤ སྤྲུལ་མཚོག་གིས་འདིར་བཀོད་པའི་དབུ་མའི་
བྱང་པ་བས་ལྷ་ར་ན། རོ་ཏ་མཛོད་པོའི་སྒྲིབ་དཔོན་ས་ར་ཏ་མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ་ཀྱི་སྒྲིབ་ལ་ཐེབས་པར་ཐོན་མོད། དེ་ནི་ལོ་རྒྱུས་སྐྱབ་
ཚད་ལྷན་རྒྱུས་ཀྱིས་བཤད་པ་དང་འགལ་ཏེ། ལྷ་སྐྱབ་ཀྱི་ལོའི་དུས་རབས་གཉིས་པའི་ནང་དང་། རོ་ཏ་མཛོད་པོ་ནི་དེ་ལས་མི་
ལོ་བརྒྱ་ལྷག་འགའ་ཙམ་གྱིས་རྩིས་ཏེ་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་ཕྱིས་སུ་འཛོག་དགོས་པར་བཤད་དོ།

༨ མདོ་འདི་ཐོག་བསྟན་སྐད་ཀྱི་ཟླ་དགེ་ ༤༠༤༡ བསྟན། མེས་མཚམ། རི་ འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཐོག་བསྟན། འོག་ ༣ ན་༥

༩ ཟླ་དགེ་ ༣༡༥། བསྟན། དབུ་མ། ཅ་མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པ། སྟོག་ ༣ འོག་ ༡༠ བ་༣

༡༠ ཟླ་དགེ་ ༣༡༧། བསྟན། དབུ་མ། ས་ ཡེ་ཤེས་སྤྱིང་པོ། བདེན་གཉིས་རྩམ་འབྱེད་ཀྱི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ། འོག་ ༡ ན་༩

༡༡ མ་དཔེར། འཕུན་པ། ཞེས་པ་ལ་སྐྱབས་མང་པོར། འཕུན་པ་ཞེས་འས་འཕུལ་བྱུང་ལ། དེ་བཞིན་དུ། རིགས་པ། ཞེས་ས་མང་
འཕུག་དགོས་ས་མང་པོ་ཞིག་ལ། རིག་པ། ཞེས་ས་མཐའ་མེད་པ་འང་བྱུང་།

༡༢ ཟླ་དགེ་ ༣༡༥༤ བསྟན། དབུ་མ། ཅ་མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ། ཅ་བ་ཤེས་རབ། རབ་བྱེད། ༡༣ སྟོག་ ༥ འོག་ ༡ ན་༤

༡༣ ཟླ་དགེ་ ༣༡༤༤ བསྟན། དབུ་མ། ཚ་ འཕགས་པ་ལྷ། བཞི་བརྒྱ་པ། སྟོག་ འོག་ ༣༣ བ་༣

༡༤ ཟླ་དགེ་ ༣༡༤༤ བསྟན། དབུ་མ། ཅ་མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ་ ཅ་བ་ཤེས་རབ། རབ་བྱེད། ༡ སྟོག་ ༣ འོག་ ༡ ན་༣

༡༥ ཟླ་དགེ་ ༣༡༤༡ བསྟན། དབུ་མ། ཅ་ སངས་རྒྱུས་བསྐྱབས། བརྒྱ་པ་ལི་ཏ། འོག་ ༡༤༡ བ་༣ མ་དཔེར། ཞེས་ཏེ་ཡོད་ཀྱང་སྟེན།

ཞེས་བྱུང་མོད། མ་དག་པས་ཟླ་དགེ་བསྟན་འཕུར་ལྷ་ར་བཙོས།

༡༦ ཟླ་དགེ་ ༣༡༤༣ བསྟན། དབུ་མ། ཚ་ ལེགས་ལྷན་འབྱེད། ཤེས་རབ་སྒྲིན་མ། འོག་ ༤༤ ན་༤

༡༧ ཟླ་དགེ་ ༤༣༠ བསྟན། ལྷ་ཚོགས། རོ་ ཞང་ཡེ་ཤེས་སྤྱིང་པོ། ལྷ་བའི་བྱང་པར། འོག་ ༣༡༣ བ་༤

༡༨ ལོ་རྩ་བ་སྟོན་ལེགས་རབ། ཚད་མ་རྩམ་པའི་ཀྱི་བསྟན་དོན། འོག་གངས་དབྱིན་ཨང་ ༣༤༤ ནས་ ༤༡༡ བར་བཞུགས།

བཀའ་གངས་གསུང་འབུམ་ཕྱོགས་བསྒྲིགས། པོད། དང་པོ།

༡༩ ལྷ་བཙུགས་ཀྱི་སྟེང་། ཚད་མ་ཡིད་ཀྱི་སྤྲུལ་སེལ། འོག་

༢༠ ཟླ་དགེ་ ༡༤༩ བཀའ། རྒྱུ། ན་ འཇམ་དཔལ་ཅ་རྒྱུ། འོག་ ༣༠༤ ན་༡

༢༡ ཟླ་དགེ་ ༣༡༤༠ བསྟན། དབུ་མ། འཕགས་པ་ལྷ། ཡེ་ཤེས་སྤྱིང་པོ་ལྷ་ན་ལས་བརྒྱས་པ། འོག་ ༣༥ བ་༣

- ༡༧ རྗེ་དགོ ༣༧༥ བསྟན། ཤེས་ཕྱིན། ཀ བྱམས་པ་མགོན་པོ། མངོན་རྟོགས་རྒྱན། སྐབས། ༡ སྟོག ༡༥ ཤོག ༣ ཅན
 ༡༨ གོང་མཆོངས། མངོན་རྟོགས་རྒྱན། སྐབས། ༤ སྟོག ༡ ཤོག ༧ ཅན
 ༡༩ གོང་མཆོངས། མངོན་རྟོགས་རྒྱན། སྐབས། ༤ སྟོག ༡ ཤོག ༧ ཅན
 ༢༠ གོང་མཆོངས། མངོན་རྟོགས་རྒྱན། སྐབས། ༤ སྟོག ༡ ཤོག ༤ ཅན
 ༢༡ གོང་མཆོངས། མངོན་རྟོགས་རྒྱན། སྐབས། ༧ སྟོག ༥ ཤོག ༡༡ ཅན
 ༢༢ རྗེ་དགོ ༤༠༡༤ བསྟན། སེམས་ཙམ། མི བྱམས་པ་མགོན་པོ། རྒྱུད་བླ་མ། སྐབས། ༡ སྟོག ༡༥༠ ཤོག ༤༡ བཅ
 ༢༣ རྗེ་དགོ ༤༠༡༤ བསྟན། སེམས་ཙམ། མི བྱམས་པ་མགོན་པོ། རྒྱུད་བླ་མ། སྐབས། ༡ སྟོག ༡༥༣ ཤོག ༤༣ ཅན
 ༢༤ རྗེ་དགོ ༤༠༧༥ བསྟན། སེམས་ཙམ། ཉི རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་ཞི་བ། དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་པ་དབུ་མའི་ལམ་གྲུབ་པ།
 ཤོག ༡༠༣ ཅན
 ༢༥ རྗེ་དགོ ༤༡༧ བཀའ། རྒྱུད། ༨ གྱིང་རྩེ། ལེལ། ༡ ཤོག ༢༧ བཅ
 ༢༦ རྗེ་དགོ ༡༡༥༠ བསྟན། རྒྱུད། ཀ རྩོད་རྩིང་པོ། གྱིང་རྩེ་བསྐྱེད་པའི་དོན་གྱི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ། ལེལ། ༡ ཤོག ༣ བཅ
 ༢༧ རྗེ་དགོ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། སྟོབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་རྩོད་རྩེ། ཤོག
 ༢༨ ས་པཏ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཆོན། གསུང་འབུམ། ཅ སྟོན་གསུམ་རབ་དབྱེ། ལེལ། ༣ སྟོག ༢༥༥ ཤོག ༢༤ བཅ ས་སྐྱ་བཀའ་
 འབུམ་བོད། ༥
 ༢༩ རྗེ་དགོ ༢༥༤ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། མེ ལྷན་ཅིག་སྒྲིམ་པའི་རྩོད་རྩེ། དེ་ཁོན་ཉིད་བཅུ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ། ཤོག ༡༤༣ ཅན
 ༣༠ ས་པཏ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཆོན། གསུང་འབུམ། ཅ སྟོན་གསུམ་རབ་དབྱེ། ལེལ། ༣ སྟོག ༢༥༥ ཤོག ༢༤ བཅ ས་སྐྱ་བཀའ་
 འབུམ་བོད། ༥
 ༣༡ རྗེ་དགོ ༣༧༠༧ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཅ ཉི་འཁོར་ཀུམ་ལ། རྒྱུ་གསུམ་སྟོན་མེ། ཤོག ༡༤ བཅ
 ༣༢ རྗེ་དགོ ༤༡༥ བཀའ། རྒྱུད། ༨ གྱིང་རྩེ་འཁོར་འགྲོ་མ་བྱ་བའི་སྟོན་རྒྱུད། ལེལ། ༣ ཤོག ༡༤ བཅ
 ༤༠ རྗེ་དགོ ༤༡༧ བཀའ། རྒྱུད། ༨ རྒྱུད་བཏགས་ཉིས། ལེལ། ༡ ཤོག ༡༠ ཅན
 ༤༡ རྗེ་དགོ ༤༡༧ བཀའ། རྒྱུད། ༨ རྒྱུད་བཏགས་ཉིས། ལེལ། ༥ ཤོག ༤ ཅན
 ༤༢ རྗེ་དགོ ༣༥༤༡ བསྟན། དབུ་མ། འ རྒྱ་བ་གསལ་པ། དབུ་མ་འཇུག་པ། སེམས་བསྐྱེད། ༤ སྟོག ༡༡༤ ཤོག ༢༡༠ ཅན
 ༤༣ གཞེར་མདོག་པཏ་ཆེན་ལྷ་ཀྱུ་མཆོག་ལྷ། རྩོག་ལོ་ཕྱོད་ཆེན་པོས་བསྟན་པ་ནི་ལྷ་ར་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུ། གསུང་འབུམ། བོད།
 མ ཤོག ༤ ཅན ལུང་བསྟན་འདི་མགོན་པོ་མངོན་པར་བྱུང་བའི་རྒྱུད་ལས་ཞེས་བྲངས་ཀྱང་རྒྱུད་ཀྱི་དཔེ་ལག་ཏུ་མ་སོན།

- ༤༤ རྗེ་དགེ ༣༩༠༡ བསྟན། དབུ་མ། ཨ རོ་བོ་རྗེ། བདེན་གཉིས་ལ་འཇུག་པ། ཤོག ༥༩ བ༤
- ༤༥ མ་དཔེར་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ། ཅུ་འཇུག་གཞིགས་མ། ཞེས་གས་འཕུལ་བྱང་ཡང་། ཡིག་ནོར་ཏེ། ཅུ་ཤེ་དང་། འཇུག་པ།
བཞི་བརྒྱ་པ་གསུམ་ལ་གོ་དགོས་པས། ཅུ་འཇུག་བཞིགས་མ། ཞེས་བཅོས།
- ༤༦ རྗེ་ལོ་རྩ་བ་སློ་ལྷན་ཤེས་རབ། སྤྱིང་ཡིག་བདུད་ཅི་ཐིག་པ། བཀའ་གདམས་གསུང་འབུམ་ཕྱོགས་བསྒྲིགས། བོད། ༡ ཤོག་
གངས་དབྱིན་ཨང་ ༥༠༥ ཡིག་ཐེང་ ༩
- ༤༧ རྗེ་ལོ་རྩ་བ་སློ་ལྷན་ཤེས་རབ། སྤྱིང་ཡིག་བདུད་ཅི་ཐིག་པ། བཀའ་གདམས་གསུང་འབུམ་ཕྱོགས་བསྒྲིགས། བོད། ༡ ཤོག་
གངས་དབྱིན་ཨང་ ༥༠༥ ཡིག་ཐེང་ ༩
- ༤༨ ཁུངས་འདི་པར་ཆེན་ཤུ་མཆོག་ལྷན་གྱིས་རྗེ་ལོ་འཛུམ་ཐར་དུ་འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་ཅུ་བའི་རྒྱུད་དུ་ཡོད་པར་གསུངས་
ཀྱང་། གཞུང་དེར་འཆོལ་ཞེས་ཞུས་ཀྱང་བརྟེན་སོན་མ་བྱུང་།
- ༤༩ ཏུ་ལེན་དེབ་ཐེར་ཞེས་པ། ཡོངས་གྲགས་ཆོལ་པ་ཀུན་དགའ་རྗེ་རྗེ་འཕྲིན་ལེན་ཐེར་དམར་པོར་གོ་དགོས་མོད། ཆོལ་པ་དེབ་དམར་
དུ་ནི་རྗེ་དུས་གསུམ་མཁུན་པའི་རབ་བྱུང་གི་མཆོན་ལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་ཞེས་པ་བྱུང་བས་བརྟག་ ཆོལ་པ་དེབ་དམར། དེབ།
ཤོག ༥༥ ལ་གཟིགས། མ་དཔེར། དེབ་གཏེར། ཞེས་བྱང་ཡང་། དེབ་ཐེར། ཞེས་པར་བཅོས།
- ༥༠ བཤད་སློལ་འདི་འགོས་ཡོད་དེབ་ཐེར་སྟོན་པོར་བྱུང་། དེབ་ཐེར་སྟོན་པོ། དེབ། སྟོན་ཆ། ཤོག ༤༩༩
- ༥༡ ཆོས་དེ་གཉིས། ཡིན་ནམ་བརྟག
- ༥༢ དེབ་སྟོན་དུ་བྱུང་བ་བརྟག་ན། ས་རྩྭ་ན་ལ། ཞེས་དགོས་པར་མཛོན།
- ༥༣ རྗེ་དགེ ༣༥༥ བསྟན། ཤེས་ཕྱིན། ༡ བུམས་པ་མགོན་པོ། མངོན་རྟོགས་རྒྱན། སྐབས། ༥ སྟོག ༡༡ ཤོག ༡༠ ཅ ༣
- ༥༤ རྗེ་དགེ ༤༠༡༡ བསྟན། སེམས་ཅམ། བི བུམས་པ་མགོན་པོ། དབུས་མཐའ་རྣམ་འབྱེད། ལེའུ ༡ སྟོག ༡༡ ཤོག ༤༡ ཅ ༤
- ༥༥ མན་ངག་ལྷ་བའི་ཐེང་བའི་གཞུང་དེ་ནི་ང་ཆོལ་སྟོན་བམ་འདིར་བཞུགས་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ནོ།
- ༥༦ རྗེ་དགེ ༤༠༡༣ བསྟན། སེམས་ཅམ། བི བུམས་པ་མགོན་པོ། རྒྱུད་སྒྲུ་མ། སྐབས། ༥ སྟོག ༢༠ ཤོག ༥༩ བ༤
- ༥༧ རྗེ་དགེ ༣༥༤༡ བསྟན། དབུ་མ། འ རྒྱ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་འཇུག་པ། སའི་ཡོན་ཏན། སྟོག ༥༩ ཤོག ༡༡༥ བ༤
- ༥༨ རྗེ་དགེ ༣༥༤༡ བསྟན། དབུ་མ། འ རྒྱ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་འཇུག་པ། སེམས་བསྐྱེད། ༤ སྟོག ༥༩ ཤོག ༡༠༧ ཅ ༣
- ༥༩ རྗེ་དགེ ༣༥༤༠ བསྟན། དབུ་མ། འ རྒྱ་བ་གྲགས་པ། ཆོག་གསལ། ཤོག ༡༩༩ བ ༥
- ༦༠ རྗེ་དགེ ༣༥༧༡ བསྟན། དབུ་མ། ལ ཞེ་བ་ལྷ། སྟོན་འཇུག་ལེའུ ༥ སྟོག ༢ ཤོག ༣༡ ཅ ༡
- ༦༡ རྗེ་དགེ ༣༥༤༢ བསྟན། དབུ་མ། འ རྒྱ་བ་གྲགས་པ། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག ༡༥༤ ཅ ༣

- ༥༢ ཟླ་དགེ ༣༩༠༣ བསྟན། དབུ་མ། ཨ་ རོ་པོ་རྩེ། བདེན་གཉིས་ལ་འཇུག་པ། ཤོག ༢༩ བ༣
- ༥༣ ཟླ་དགེ ༣༩༠༣ བསྟན། དབུ་མ། ཨ་ རོ་པོ་རྩེ། བདེན་གཉིས་ལ་འཇུག་པ། ཤོག ༢༩ བ༤
- ༥༤ ཟླ་དགེ ༣༩༠༣ བསྟན། དབུ་མ། འ་ རྒྱ་བ་གསལ་པ། དབུ་མ་འཇུག་པ། མེམས་བསྐྱེད། ༥ སྟོག ༡༥༡ ཤོག ༢༡༩ བ༥
- ༥༥ ཟླ་དགེ ༣༩༡༤ བསྟན། དབུ་མ། ཅ་ མགོན་པོ་ལྷ་སྒྲིབ། ཅ་བ་ཤེས་རབ། རབ་བྱེད། ༡༥ སྟོག ༡ ཤོག ༡༤ བ༤
- ༥༦ ཟླ་དགེ ༣༩༡༤ བསྟན། དབུ་མ། ཅ་ མགོན་པོ་ལྷ་སྒྲིབ། ཅ་བ་ཤེས་རབ། རབ་བྱེད། ༡༤ སྟོག ༥ ཤོག ༡༤ བ༥
- ༥༧ ཟླ་དགེ ༣༩༡༤ ཤེས་ཕྱིན། ༡ བྱམས་པ་མགོན་པོ། མངོན་རྟོགས་རྒྱུ། ལྷ་བས། ༤ སྟོག ༡༤ ཤོག ༤ བ༦
- ༥༨ ལྷོ་བས་ལྷན་བྲེགས་པའི་རྒྱ་འཕྲུལ་མ་འཇན་དེ་ཡིས། །ཞེས་པ་དགོས་སམ་བརྟག

༥ བདེན་གཉིས་ཀྱི་གནས་ཐལ་རང་དང་དྲགས་པོ་བཀའ་བརྒྱད་ཀྱིས་རི་ལྷ་ར་བཞེད་ཚུལ།

- ༡ ཟླ་དགེ ༣༩༤༩ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཞེ་ས་ར་ཏ། ལྷའི་མཛོད་འཆི་མེད་དོན་རྩེ་ལྷ། ཤོག ༡༡༩ བ༥
- ༢ འདིར་གནས་སྐབས་གསུམ་སྟེ། མ་བརྟག་མ་དབྱེད་པ་དང་། རྩེ་བཅད་དབྱེད་པ། ཤིན་ཏུ་དབྱེད་པའི་གནས་སྐབས་གསུམ་པ་
སྟག་ཆང་ལོ་ལྷ་བའི་གྲུབ་མཐའ་ཀྱན་ཤེས་སྒྲུབ་པ་རི་ལྷ་ར་བཞེད་དུ་འདུག་པས། བཤད་པ་ཞིབ་པ་གྲུབ་མཐའ་ཀྱན་ཤེས་རང་
འགྲེལ། དེབ། ཤོག་ བས་བྱུང་བ་ལ་གཟིགས།
- ༣ ཟླ་དགེ ༣༩༥༥ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཞེ་གྲུབ་ཆེན་ཏོག་ཅེ་པ། བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་རིམ་པའི་མན་ངག་ ཤོག ༡༠༠ བ༥
- ༤ ཟླ་དགེ ༣༩༤༡ བསྟན། དབུ་མ། འ་ རྒྱ་བ་གསལ་པ། དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ། འབྲས་བུའི་ས། སྟོག ༡༧ ཤོག ༣༡༤ བ༣
- ༥ ཟླ་དགེ ༤༡༥༥ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཞེ་མགོན་པོ་ལྷ་སྒྲིབ། རིན་ཆེན་ལྷེད་པ། ལེལ། ༡ སྟོག ༢༤ ཤོག ༡༠༤ བ༥
- ༦ ཟླ་དགེ ༡༩༠༠ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། རི་ མགོན་པོ་ལྷ་སྒྲིབ། བྱང་རྒྱུབ་སེམས་ཀྱི་འགྲེལ་པ། ཤོག ༣༤ བ༥

༤ ཟབ་མོ་དབུ་མའི་ལྷ་བ་གཏན་ལ་ཡབ་པ་ཐར་འདོད་ཀྱི་འཇུག་ངོགས་ཀྱི་མཆན།

༡ རྗེ་དགོ ༣༥༡ བསྟན། དབུ་མ། འ རྒྱ་བ་གཏན་པ། དབུ་མ་འཇུག་པ། མེམས་བསྐྱེད། ༥ གློག་ ༡༢༠ ཤོག་ ༢༡༠ བུ

༢ རྗེ་དགོ ༣༥༢ བསྟན། དབུ་མ། ཅ མགོན་པོ་རྒྱ་རྒྱུབ། ཕ་བ་ཤེས་རབ། རབ་བྱེད། ༡༩ གློག་ ༡ ཤོག་ ༡༠ བུ

༣ རྗེ་དགོ ༣༥༣ བསྟན། དབུ་མ། འ རྒྱ་བ་གཏན་པ། དབུ་མ་ཆོག་གསལ། ཤོག་ ༡༡༠ བུ

༤ རྗེ་དགོ ༣༥༤ བསྟན། དབུ་མ། ཅ ཕ་བ་ཤེས་རབ། རབ་བྱེད། ༧ གློག་ ༣༣ ཤོག་ ༥ བུ

༥ རྗེ་དགོ ༣༥༥ བསྟན། དབུ་མ། ཅ ཕ་བ་ཤེས་རབ། རབ་བྱེད། ༢༢ གློག་ ༡ ཤོག་ ༡༢ བུ

༦ རྗེ་དགོ ༣༥༦ བསྟན། དབུ་མ། འ རྒྱ་བ་གཏན་པ། དབུ་མ་ཆོག་གསལ། ཤོག་ ༡༡༠ བུ

༧ རྗེ་དགོ ༣༥༧ བསྟན། དབུ་མ། ལ ཞི་བ་ལྷ། རྗེ་དང་འཇུག་ལེལ། ༤ གློག་ ༡༤༠ ཤོག་ ༣༤ བུ

༨ རྗེ་དགོ ༣༥༨ བསྟན། དབུ་མ། འ དབུ་མ་ཆོག་གསལ། ཤོག་ ༡༡༠ བུ

༩ རམ་རམ། ཞེས་པ་ཨི་ཡིན་བརྟག

༡༠ འདི་ལལ་ཆེར་བྱང་པེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་གདགས་གཞི་མ་ཡིན་པར་འདོད་

དགོས་ཏེ། འབྱུང་བ་རྒྱུ་བྱས་ནས་སྡོན་པོ་དང་མིག་ལ་སོགས་པ་གཏགས་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་བྱུང་བ་ལྷ་བུ་ལ་དགོངས་སམ་སྙམ།

རྗེ་ཙོང་ཁ་ཆེན་པོའི་གསུང་འབུམ། པོད། ཡ བྱང་པེས་རྣམ་འབྱེད། ཤོག་ ༧༢ བུ

༡༡ འདི་ནི་རྗེ་དགོ་འདུལ་བྱ་མཆོ་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་བྱང་པེས་དཀའ་འགྲེལ་ལ་ཞལ་འཕངས་མཛད་པ་ཡིན།

༡༢ རྗེ་དགོ ༣༥༩ བསྟན། དབུ་མ། འ རྒྱ་བ་གཏན་པ། དབུ་མ་ཆོག་གསལ། ཤོག་ ༡༡༠ བུ

༡༣ རྗེ་དགོ ༣༦༠ བསྟན། དབུ་མ། ཅ མགོན་པོ་རྒྱ་རྒྱུབ། ཕ་བ་ཤེས་རབ། རབ་བྱེད། ༢༧ གློག་ ༤ ཤོག་ ༡༧ བུ

༡༤ རྗེ་དགོ ༣༦༡ བསྟན། དབུ་མ། འ དབུ་མ་འཇུག་པ། མེམས་བསྐྱེད། ༤ གློག་ ༡༢༧ ཤོག་ ༡༡༡ བུ

༡༥ རྗེ་དགོ ༣༦༢ བསྟན། དབུ་མ། ཅ མགོན་པོ་རྒྱ་རྒྱུབ། ཕ་བ་ཤེས་རབ། རབ་བྱེད། ༡༩ གློག་ ༡ ཤོག་ ༡༠ བུ

༡༦ རྗེ་དགོ ༣༦༣ བསྟན། དབུ་མ། འ རྒྱ་བ་གཏན་པ། དབུ་མ་ཆོག་གསལ། ཤོག་ ༡༡༡ བུ

༡༧ རྗེ་དགོ ༣༦༤ བསྟན། དབུ་མ། འ རྒྱ་བ་གཏན་པ། དབུ་མ་ཆོག་གསལ། ཤོག་ ༡༡༡ བུ

༡༨ གོང་མཚུངས། དབུ་མ་ཆོག་གསལ། ཤོག་ ༡༡༡ བུ

༡༩ རྗེ་དགོ ༣༦༥ བསྟན། དབུ་མ། འ དབུ་མ་འཇུག་པ། མེམས་བསྐྱེད། ༤ གློག་ ༤ ཤོག་ ༢༠༤ བུ

- ༡༠ མཁས་གྲུབ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་། ལྷ་ཁྱིད་ལྷན་མེལ་སྒྲོན་མེ། གསུང་འབུམ། བོད། ༡ འོག ༩ བ།
- ༡༡ ཏཱ་ལའི་དཔར་མར། ལུ་གྱ་རྒྱུད་དུ།
- ༡༢ རྩེ་དགོ ༣༥༠ བསྟན། དབུ་མ། འ རྒྱ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་ཚིག་གསལ། འོག ༣༥ བ།
- ༡༣ རྩེ་དགོ ༣༥༤ བསྟན། དབུ་མ། ཅ མགོན་པོ་ལྷ་རྒྱུབ། ཅ་བ་ཤེས་རབ། རབ་བྱེད། ༣༤ གློག ༡༨ འོག ༡༥ བ།
- ༡༤ རྩེ་དགོ ༣༥༥ བསྟན། དབུ་མ། ཅ མགོན་པོ་ལྷ་རྒྱུབ། རིགས་བ་དུག་ཅུ་བ། གློག ༣༧ འོག ༣༡ བ།
- ༡༥ རྩེ་དགོ ༣༥༦ བསྟན། དབུ་མ། ཡ རྒྱ་བ་གྲགས་པ། རིགས་བ་དུག་ཅུ་བའི་འགྲེལ་བ། འོག ༣༣ བ།
- ༡༦ རྩེ་དགོ ༣༥༧ བསྟན། དབུ་མ། ཆ འཕགས་པ་ལྷ། དབུ་མ་བཞི་བརྒྱ་བ། རབ་བྱེད། ༤ གློག ༣ འོག ༩ བ།
- ༡༧ རྩེ་དགོ ༣༥༨ བསྟན། དབུ་མ། ཡ རྒྱ་བ་གྲགས་པ། བཞི་བརྒྱ་བའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་བ། འོག ༡༣༣ བ།
- ༡༨ རྩེ་དགོ ༤༡༨ བསྟན། སྤྱིང་ཡིག གོ མགོན་པོ་ལྷ་རྒྱུབ། རིན་ཆེན་ཐེང་བ། ལེལ་ ༡ གློག ༤༠ འོག ༡༠༩ བ།
- ༡༩ རྩེ་དགོ ༣༥༩ བསྟན། དབུ་མ། ཡ རྒྱ་བ་གྲགས་པ། རིགས་བ་དུག་ཅུ་བའི་འགྲེལ་བ། འོག ༣༣ བ།
- ༢༠ རྩེ་དགོ ༣༥༩ བསྟན། དབུ་མ། ཡ རྒྱ་བ་གྲགས་པ། རིགས་བ་དུག་ཅུ་བའི་འགྲེལ་བ། འོག ༣༣ བ།
- ༢༡ རྩེ་དགོ ༣༥༠ བསྟན། དབུ་མ། འ རྒྱ་བ་གྲགས་པ། ཚིག་གསལ། འོག ༡༩ བ།
- ༢༢ རྩེ་དགོ ༣༥༠ བསྟན། དབུ་མ། འ རྒྱ་བ་གྲགས་པ། ཚིག་གསལ། འོག ༡༩ བ།
- ༢༣ བཀའ་གདམས་པ་ཚོས། དེབ། པ་ཚོས་ཉེར་དུག་ལས་ཁུས་ལན་གྱི་དངོས་གཞི་ནོར་བུའི་ཐེང་བ་ལེལ་ཉེར་གསུམ་པ་ལས། རྒྱ་
བར་དག་པའི་སྤྱིང་ལེལ་སྟེ་དགྲ་བ། འོག ༤༩༣ ཐེང་ ༡༥ མཚོ་སྒོན་མི་རིགས་དཔེ་སྒྲན་ཁང་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༣ ལོར་དཔར་
དུ་བཏབ། ཡང་ན། བཀའ་གདམས་སྒྲིགས་བམ་ལས་བཏུས་པའི་ཚོས་སྒོར། བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བཏུས་བོད་ཐེང་། ༡
འོག ༥༥
- ༢༤ ཞོང་མཚུངས། ལེལ་དགྲ་བ། འོག ༤༩༣ ཐེང་ ༡༥ དང་། བཀའ་གདམས་སྒྲིགས་བམ་ལས་བཏུས་པའི་ཚོས་སྒོར། བོད་ཀྱི་
གཙུག་ལག་གཅེས་བཏུས་བོད་ཐེང་། ༡ འོག ༥༥
- ༢༥ ཞོང་མཚུངས། རྒྱ་བར་དག་པའི་སྤྱིང་ལེལ་སྟེ་དགྲ་བ། འོག ༤༩༤ ཐེང་ ༡ དང་། བཀའ་གདམས་སྒྲིགས་བམ་ལས་བཏུས་
པའི་ཚོས་སྒོར། བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བཏུས་བོད་ཐེང་། ༡ འོག ༥༥
- ༢༦ ཞོང་མཚུངས། རྒྱ་བར་དག་པའི་སྤྱིང་ལེལ་སྟེ་དགྲ་བ། འོག ༤༩༤ ཐེང་ ༢ དང་། བཀའ་གདམས་སྒྲིགས་བམ་ལས་བཏུས་
པའི་ཚོས་སྒོར། བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བཏུས་བོད་ཐེང་། ༡ འོག ༥༥
- ༢༧ ཞོང་མཚུངས། རྒྱ་བར་དག་པའི་སྤྱིང་ལེལ་སྟེ་དགྲ་བ། འོག ༤༩༥ ཐེང་ ༡༧ དང་། བཀའ་གདམས་སྒྲིགས་བམ་ལས་བཏུས་

- པའི་ཚེས་སྟོར། བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བཅུས་བོད་མེད་། ༡ ཞོག ༥༧
- ༡༨ གོང་མཚུངས། རྣམ་པར་དག་པའི་སྤྱི་ལུ་སྟེ་དགུ་པ། ཞོག ༥༧ བྲང་ ༡༩ དང་། བཀའ་གདམས་སྟེགས་བམ་ལས་བཅུས་
- པའི་ཚེས་སྟོར། བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བཅུས་བོད་མེད་། ༡ ཞོག ༥༧
- ༡༩ མ་དཔེར། བརྟེན་ཅང་། ཞེས་བྱང་ཡང་། བརྟེན་ཅང་། ཡིན་པེས་པས་བཅོས།
- ༢༠ གོང་མཚུངས། ལྷ་བའི་ཚེས་སྟེ་ལྷ་པ། ཞོག ༥༧ བྲང་ ༡༡
- ༢༡ གོང་མཚུངས། ལྷ་བའི་ཚེས་སྟེ་ལྷ་པ། ཞོག ༥༧ བྲང་ ༡༡
- ༢༢ གོང་མཚུངས། ལྷ་བའི་ཚེས་སྟེ་ལྷ་པ། ཞོག ༥༧ བྲང་ ༤
- ༢༣ གོང་མཚུངས། ལྷ་བའི་ཚེས་སྟེ་ལྷ་པ། ཞོག ༥༧ བྲང་ ༡༠
- ༢༤ རུས་པའི་རྒྱན་ཅན། རྟེན་བཅུན་མི་ལ་རས་པའི་མགུར་འབུམ། དེའ། ཆོ་རིང་མཆེད་ལྷ་སྟོད་ལྷ་པ་དང་ལྷ་ས་ལན་གྱི་རིམ་པ།
- ཞོག ༤༡ བྲང་ ༡༡ མཚོ་ལྷོ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱེན་ཁང་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོར་དཔར་བྱ་བཅུ་པ།
- ༢༥ རུས་པའི་རྒྱན་ཅན། རྟེན་བཅུན་མི་ལ་རས་པའི་མགུར་འབུམ། ཆོ་རིང་མཆེད་ལྷ་སྟོད་ལྷ་པ་དང་ལྷ་ས་ལན་གྱི་རིམ་པ། ཞོག
- ༤༡ བྲང་ ༡༧
- ༢༦ རུས་པའི་རྒྱན་ཅན། རྟེན་བཅུན་མི་ལ་རས་པའི་མགུར་འབུམ། ཆོ་རིང་མཆེད་ལྷ་སྟོད་ལྷ་པ་དང་ལྷ་ས་ལན་གྱི་རིམ་པ། ཞོག
- ༤༡ བྲང་ ༤
- ༢༧ རྟེན་དག ༡༩༥༡ བསྟན། དབུམ། འ་ལྷ་བཀའ་པ། དབུམ་ལ་འཇུག་པའི་བཤད་པ། ཞོག ༡༩༥ བྲང་
- ༢༨ རྟེན་བཅུན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན། རྒྱུད་ཀྱི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་རིན་པོ་ཆའི་ལྷོན་གྱིང་། གསུང་འབུམ། བོད། ཆ ཞོག ༡༩ བྲང་
- ༢༩ ར་སྐྱེ་བཀའ་འབུམ། བོད། ༡

༡༠ གཞན་སྟོང་དབུ་མའི་རྒྱན་གྱི་མཆན།

- ༡ རྩེ་དགེ་ ༥ བཀའ། ཤེར་ཕྱིན། ཨ་ འབུམ། ཚྲིང་ཉིང་མི་འགྱུར་བའི་ལེའུ་ ༧༩ ཤོག ༣༤༧ ཅུ།
- ༢ རྩེ་དགེ་ ༥ བཀའ། ཤེར་ཕྱིན། ཨ་ འབུམ། ཚྲིང་ཉིང་མི་འགྱུར་བའི་ལེའུ་ ༧༩ ཤོག ༣༤༧ ཅུ།
- ༣ རྩེ་དགེ་ ༡༩༧ བཀའ། མདོ་སྡེ། ༥ ཉིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོའི་མདོ། ལེའུ་ ཤོག
- ༤ རྩེ་དགེ་ ༡༥༠༠ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཇི་ མགོན་པོ་རྒྱ་རྒྱལ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་འགྲེལ་པ་ཞེས་བྱ་བ། ཤོག ༣༤ བཟ
- ༥ རྩེ་དགེ་ ༤༠༩༠ བསྟན། སེམས་ཅམ། ཇི་ བྱམས་པ་མགོན་པོ། མདོ་སྡེ་རྒྱན། ལེའུ་ ༡༩ སྟོག ༥༩ ཤོག ༡༥ ཅུ།
- ༦ རྩེ་དགེ་ ༡༩༧༧ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཐ སྒྲུབ་རས་གཟིགས་དབང་རྒྱལ། འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ཁམས་གྱི་ལེའུ་ ཤོག ༡༡༠ ཅུ།
- ༧ འདི་དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་རང་འགྲེལ་དུ་དྲངས། རྩེ་དགེ་ ༣༥༥༥ བསྟན། དབུ་མ། ས ཞིབ་འཛོལ། དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་བ། ཤོག ༥༠ ཅུ།
- ༨ འདི་དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་རང་འགྲེལ་དུ་དྲངས། རྩེ་དགེ་ ༣༥༥༥ བསྟན། དབུ་མ། ས ཞིབ་འཛོལ། དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་བ། ཤོག ༥༠ ཅུ།
- ༩ རྩེ་དགེ་ ༡༡༠ བཀའ། མདོ་སྡེ། ཆ རྒྱན་སྒྲུག་པོ་བཀོད་པའི་མདོ། ལེའུ་ དགྲུ་བ། ཤོག ༥༥ བཟ
- ༡༠ རྩེ་དགེ་ ༤༠༤༤ བསྟན། སེམས་ཅམ། ཇི་ འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། མདོན་པ་ཀུན་བཏུས། ཤོག ༤༡ བཟ

༡༡ ལྷ་མགྲུང་ཨ་མ་ངོས་འཛིན་གྱི་མཆན།

- ༡ ཅིར་ཡང་བརྩུ་བའི། མི་ཕམ་གསུང་འབུམ།
- ༢ ཡིན་པར་འདུག་གོ། མི་ཕམ་གསུང་འབུམ།
- ༣ མེ་ལོང་ནང་ནས། མི་ཕམ་གསུང་འབུམ།
- ༤ ཡོད་མིན་སྟོན་བྲལ། མི་ཕམ་གསུང་འབུམ།
- ༥ ཁོ་པོ་ཀུན་གེས་གྱི་ཤར་པོ། མི་ཕམ་གསུང་འབུམ།
- ༦ གམ་ན། མི་ཕམ་གསུང་འབུམ།
- ༧ སྦྱིད་པའི་རྒྱང་བོ། མི་ཕམ་གསུང་འབུམ།

༡༩ གཞན་སྟོང་དབུ་མ་ཆེན་པོའི་ལྷ་བྱིད་དོ་རྩེ་ལྷ་བ་དྲི་མེད་འོད་ཟེར་གྱི་མཆན།

༡ དབུ་མ་གྱི་ནང་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་ཆོགས་ཀྱི་ལེའུ་ཞེས་པ་གཞུང་ཁག་གཉིས་བཞུགས་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི་ནང་འཛོལ་ཞིབ་ཞུས་ཀྱང་རྟེན་
སོན་མ་བྱུང་།

༢ རི་རྒྱད་དུ། སེམས་ལས་གཞན་དུ་མེད་པ་སྟོས་རིག་ནས། ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་ངོས་འཛིན་མ་བྱུང་།

༣ རྩེ་དགེ ༡༠༥ བཀའ། མདོ་སྡེ། ཅ མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ། ལེའུ ༥ འོག ༢༥

༤ རྩེ་དགེ ༡༠༧ བཀའ། མདོ་སྡེ། ཅ ལང་ཀར་གཤེགས་པའི་མདོ། ལེའུ ༥ འོག ༡༥༥ བཀ

༥ རྩེ་དགེ ༤༠༢༤ བསྟན། སེམས་ཅམ། བེ བྱམས་པ་མགོན་པོ། རྒྱུད་སྤྲེལ་སྐབས། ༡ རྟོག ༢༧ འོག ༥༤ ན་༩

༦ གོང་མཆུངས། སྐབས། ༡ རྟོག ༧༥ ནས་ ༧༧ འོག ༥༥ བཀ

༧ གོང་མཆུངས། སྐབས། ༡ རྟོག ༡༥༧ འོག ༥༡ བཀ

༨ གོང་མཆུངས། སྐབས། ༢ རྟོག ༥ འོག ༥༢ བཀ

༩ གོང་མཆུངས། སྐབས། ༡ རྟོག ༢༧ འོག ༥༤ བཀ

༡༠ གོང་མཆུངས། སྐབས། ༡ རྟོག ༡༥༤ འོག ༥༡ བཀ

༡༡ རྩེ་བཙུན་ཏུར་རྒྱ་མ། མཐར་ཐུག་དབུ་མ་ཆེན་པོ་འཛིན་རྟེན་འཛིན་རྟེན་འདས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནད་བསྟན་བཅོས་

ཡིད་བཞིན་ཞོར་བྱ་ལྷ་བྱེད་པོ་རེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐུབ་མཐའི་མཐར་ཐུག་གསུང་འབུམ། བོད། ང་ འོག ༩ བཀ

༡༢ རྩེ་དགེ ༤༠༢༤ བསྟན། སེམས་ཅམ། བེ བྱམས་པ་མགོན་པོ། རྒྱུད་སྤྲེལ་སྐབས། ༡ རྟོག ༥༡ འོག ༥༧ ན་༩

༡༣ གོང་མཆུངས། རྒྱུད་སྤྲེལ་སྐབས། ༩ རྟོག ༩ འོག ༥༩ བཀ

༡༤ གོང་མཆུངས། རྒྱུད་སྤྲེལ་སྐབས། ༩ རྟོག ༣༥ འོག ༥༣ བཀ

༡༥ འདིར་རེས་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་ཉི་ཤུ་གསུངས་པ་པལ་ཆེར་རི་ཆོས་རེས་དོན་རྒྱ་མཆོར་སྐབས་མང་པོར་བྱངས་པའི་གཞན་སྟོང་དབུ་

མ་ཆེན་པོའི་བྱང་པ་སྟེང་པ། བདེ་གཤེགས་སྟིང་པོའི་མདོ། དཔལ་བྱེད་སྟེང་པོའི་མདོ། སོར་བྱེད་གི་མདོ་སོགས་ལ་དགོངས་

མོད། ཉི་ཤུ་ཞེས་རེས་བཟུང་གི་གྲངས་བཅུ་སྟོལ་ཐོག་མར་སུས་སྟེལ་ལྷ་དཀའ།

༡༦ རྩེ་དགེ ༤༠༢༤ བསྟན། སེམས་ཅམ། བེ བྱམས་པ་མགོན་པོ། རྒྱུད་སྤྲེལ་སྐབས། ༡ རྟོག ༩ འོག ༥༤ བཀ

༡༧ གོང་མཆུངས། སྐབས། ༩ རྟོག ༡ འོག ༥༥ བཀ

༡༨ གོང་མཆུངས། སྐབས། ༤ རྟོག ༡ འོག ༥༧ ན་༩

༡༩ གོང་མཆུངས། སྐབས། ༥ རྟོག ༢༥ འོག ༧༣ ན་༩

༢༠ རྩེ་དགེ ༡༣༤༧ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ རྒྱུན་རས་གཟིགས་དབང་ཐུག་འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ཞམས་ཀྱི་ལེའུ་ འོག ༡༡༠ ན་༩

༡༩ དོན་རྒྱུ་པར་ངེས་པ་གེས་རབ་རལ་གྱི་ཁྲི་མཆན།

༡ རྩེདགལ ༣༠༧ བསྟན། དབུམ། ཙ མགོན་པོ་ལྷ་རྒྱལ། རྩ་བ་གསེས་པ། རབ་བྱེད། ༡༧ ལྷོག ༥ གོག ༡༧ ར་ལ་

༢ རྩམ་བརྟགས། འགྲེལ་པའི་ནང་གི་རྩ་བ་སྤྲོད་པར་མ།

༣ རོ་པོ་ཉིད་ཀྱིས་སྤོང་བ་ཉིད། འགྲེལ་པའི་ནང་གི་རྩ་བ་སྤྲོད་པར་མ།

- ༥ བསྐྱེས་ཏེ་རྟོགས་བྱེད་པ། །འགྲེལ་པའི་ནང་གི་རྩ་བ་སྣ་ཤ་དཔར་མ།
 ༦ ཤིང་འོན་ཞེས་པའི། །འགྲེལ་པའི་ནང་གི་རྩ་ཚིག་སྣ་ཤ་དཔར་མ།
 ༧ ཤེས་སྣ་མ་ན་ཡང་། །འགྲེལ་པའི་ནང་གི་རྩ་ཚིག་སྣ་ཤ་དཔར་མ།
 ༨ ལྷ་དག ༩༩ བཀའ། མདོ་སྤེ། །འཇམ་དཔལ་རྣམ་པར་རྩལ་པའི་མདོ། ཤོག ༡༣༨ བྲ

༡༤ རང་སྟོང་དང་གཞན་སྟོང་གི་ལྷ་བའི་བྱད་པར་བྱང་ཟད་བརྗོད་པའི་མཆན།

- ༡ ལྷ་དག ༡༠༩ བཀའ། མདོ་སྤེ། ཅ མདོ་སྤེ་དགོངས་འགྲེལ། ལེའུ ༧ ཤོག ༡༥ བྲ
 ༢ ལྷ་དག ༤༠༡༠ བསྟན། སེམས་ཙམ། བེ བྱམས་པ་མགོན་པོ། མདོ་སྤེ་རྒྱུ། ལེའུ ༡༥ ཤོག ༣༤ ཤོག ༡༠ བྲ
 ༣ མ་དཔེར་གཉིས་སུ་འཛིན་ན་རྣམ་རྟོགས་སམ་འདས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱུང་ཡང་། རྣམ་རྟོགས་སམ་འདས་པའི་ཡོངས་གྲུབ་ཡེ་
 གཏོད་མ་ཞེས་པ་ཡིན་ནམ་སྣམ་པས་དབྱེད་འཆེལ།
 ༤ མ་དཔེར་རིག་པས་དབྱེད་བཟོད་ཅེས་སྤངས་ཡང་། འདིར་ཞུ་སྤྱི་གཤམ་རིགས་པས་ཞེས་བཅོས་ཡོད་པས་དབྱེད་འཆེལ།
 ༥ ལྷ་དག ༤༠༡༠ བསྟན། སེམས་ཙམ། བེ བྱམས་པ་མགོན་པོ། མདོ་སྤེ་རྒྱུ། ལེའུ ༡༠ ཤོག ༡༠ བྲ
 ༦ ལྷ་དག ༤༠༡༤ བསྟན། སེམས་ཙམ། བེ བྱམས་པ་མགོན་པོ། རྒྱུ་བྲ་མ། སྐབས། ༡ ཤོག ༡༥༩ ཤོག ༤༡ བྲ
 ༧ ལྷ་དག ༣༥༡༡ བསྟན། དབྱུ་མ། འ རྒྱ་བ་གསལ་པ། དབྱུ་མ་ལ་འཇུག་པ། སེམས་བསྐྱེད། ༥ ཤོག ༡༡༨ ཤོག ༡༡༠ བྲ

ལུང་འདྲེན་ཕྱག་དབེའི་མཆོན་གཞུང་།

བཀའ་འགྲུང་།

ཀྱན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་བསྟན་པའི་མདོ། ཟླ་དག ༡༧༧ བཀའ། མདོ་སྟེ། མ་བེ་ཅིང་། ༤༤ བྱ

ཀྱི་དོ་རྟེ། ཟླ་དག ༤༡༧ བཀའ། རྒྱུ། ༨ བེ་ཅིང་། ༡༠

ཀྱི་དོ་རྟེའི་མཁའ་འགྲོ་མ་དྲ་བའི་ཕྱོག་རྒྱུ། ཟླ་དག ༤༡༨ བཀའ། རྒྱུ། ༨ བེ་ཅིང་། ༡༠

རྒྱན་སྒྲུག་པོ་བཀོད་པའི་མདོ། ཟླ་དག ༡༡༠ བཀའ། མདོ་སྟེ། ཆ བེ་ཅིང་། ༢༢༥ རྒྱ

ཆོས་ཡང་དག་པར་སྟེད་པའི་མདོ། ཟླ་དག ༡༡༩ བཀའ། མདོ་སྟེ། ཞ བེ་ཅིང་། ༤༠༤ རྒྱ

འཇམ་དབལ་ཕ་རྒྱུ། ཟླ་དག ༡༤༩ བཀའ། རྒྱུ། ༩ བེ་ཅིང་། ༡༤༩ བ

འཇམ་དབལ་རྣམ་པར་རོལ་པའི་མདོ། ཟླ་དག ༡༥༠ བཀའ། མདོ་སྟེ། ཁ བེ་ཅིང་། ༢༥༤ ཀྱ

འཇིག་རྟེན་གསུམ་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་རྟོག་པའི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ། ཟླ་དག ༤༥༩ བཀའ། རྒྱུ། ༩ བེ་ཅིང་། ༡༡༥ ཏ

ཉིང་པེ་འཛིན་རྒྱལ་པོའི་མདོ། ཟླ་དག ༡༢༧ བཀའ། མདོ་སྟེ། ༥ བེ་ཅིང་། ༢༤༥ བྱ

དམ་ཆོས་པདྨ་དཀར་པོ། ཟླ་དག ༡༡༩ བཀའ། མདོ་སྟེ། ༩ བེ་ཅིང་། ༢༥༡ རྒྱ

དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོའི་མདོ། ཟླ་དག ༡༡༩ བཀའ། མདོ་སྟེ། ༣ བེ་ཅིང་། ༤༩༤ རྒྱ

མདོ་སྟེ། དགོངས་འགྲེལ། ཟླ་དག ༡༠༤ བཀའ། མདོ་སྟེ། ༣ བེ་ཅིང་། ༢༧༤ རྒྱ

འཕགས་པ་རྟོ་རྟེའི་ཁི་རབ་ཆེན་པོའི་རྩེ་མོའི་ཁང་པ་བཅུགས་པའི་གཟུངས། ཟླ་དག ༢༡༡ བཀའ། རྒྱུ། ༩ བེ་ཅིང་། ༤༠༢ ཆ

སྟེད་པ་ཆོགས་སུ་བཅད་པ། ཟླ་དག ༡༩ བཀའ། ཤེར་ཕྱིན། སྒྲ་ཆོགས། ༡ བེ་ཅིང་། ༢༥༥ ཅི

དབལ་གསང་བའི་སྒྲིང་པོ་དེ་ཁོན་ཉིད་རྣམ་པར་རེས་པ། ཟླ་དག ༡༩༩ བཀའ། རྟིང་རྒྱུ། ༡ བེ་ཅིང་། ༤༡༥ ཟ

བྱང་རྒྱུ་བ་སེམས་དཔའི་སྟོན། ཟླ་དག ༡༤ བཀའ། དགོན་བཅུགས། ༡ བེ་ཅིང་། ༢༤༠་༡༩ རྩ

མྱོ་གོས་མི་ཟད་པས་བསྟན་པའི་མདོ། ཟླ་དག ༡༢༥ བཀའ། མདོ་སྟེ། ༨ བེ་ཅིང་། ༤༤༩ རྒྱ

ཆོང་དཔོན་པམང་རྒྱུང་གིས་ཞུས་པའི་མདོ། ཟླ་དག ༡༩ བཀའ། དགོན་བཅུགས། ༨ བེ་ཅིང་། ༢༤༠་༡༩ རི

འོད་སྒྲུང་གི་ལེའུ། ཟླ་དག ༡༧ བཀའ། དགོན་བཅུགས། ༨ བེ་ཅིང་། ༢༤༠་༤༩ རི

ཡོངས་སུ་བྱ་རན་ལས་འདས་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ཟླ་དག ༡༡༤ བཀའ། མདོ་སྟེ། ༩ བེ་ཅིང་། ༢༥༧ རྒྱ

ཡོངས་སུ་བྱ་རན་ལས་འདས་པ་ཆེན་པོ་གཤེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ཟླ་དག ༡༢༠ བཀའ། མདོ་སྟེ། ༩ བེ་ཅིང་། ༢༥༩ རྒྱ

ལག་བཟངས་ཀྱིས་ཞུས་པའི་མདོ། ཟླ་དག ༡༠ བཀའ། དཀོན་བརྟེན་གསུམ། ཅ བེ་ཅིང་། ༡༩༠་༢༩ ཟླ
 ལང་ཀར་གཤེགས་པའི་མདོ། ཟླ་དག ༡༠༧ བཀའ། མདོ་སྡེ། ཅ བེ་ཅིང་། ༡༧༥ ཏུ
 ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་སྟོང་ཐུག་བསྐྱེད་པ། ཟླ་དག ༥ བཀའ། ཤེས་ཕྱིན། ཅ བེ་ཅིང་། ༡༣༠ ར
 ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་སྟོང་ཐུག་ཉི་ཤུ་ལྔ་པ། ཟླ་དག ༩ བཀའ། ཤེས་ཕྱིན། ཀ བེ་ཅིང་། ༡༧༡ ཉི
 ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བསྐྱེད་སྟོང་པ། ཟླ་དག ༡༩ བཀའ། ཤེས་ཕྱིན། ཀ བེ་ཅིང་། ༡༧༤ མི
 ས་བརྟུ་པའི་མདོ། ཟླ་དག ༤༤ བཀའ། སལ་ཆེན། ཁ བེ་ཅིང་། ༡༩༡
 ལྷ་ལྷའི་ལྷང་པའི་མདོ། ཟླ་དག ༡༡༠ བཀའ། མདོ་སྡེ། ཆ བེ་ཅིང་། ༡༧༥ ལྷ
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཞེས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ། ཟླ་དག ༡༧༥ བཀའ། མདོ་སྡེ། ལ བེ་ཅིང་། ༩༤༡ ལུ
 གསང་འདུས་ཏུ་རྒྱུ། ཟླ་དག ༤༤༩ བཀའ། རྒྱུ། ཅ བེ་ཅིང་། ༥༡ ཅ
 གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པའི་བསྟན་པའི་མདོ། ཟླ་དག ༤༧ བཀའ། དཀོན་བརྟེན་གསུམ། ཀ བེ་ཅིང་། ༡༩༠་༣ ཆོ
 གསེར་འོད་དམ་པའི་མདོ། ཟླ་དག ༡༡༥ བཀའ། རྒྱུ། བ བེ་ཅིང་། ༡༧༤ བ
 གསེར་འོད་དམ་པ་མདོ་སྡེ་འོད་བཟང་པོའི་རྒྱལ་པོ། ཟླ་དག ༡༡༥ བཀའ། རྒྱུ། བ བེ་ཅིང་། ༡༧༧ བ
 རོ་སོ་ཐར་པའི་མདོ། ཟླ་དག ༩ བཀའ། འདུལ་བ། ཅ བེ་ཅིང་། ༡༠༩༡ ཆེ
 རོར་མོའི་བྲང་པ་ལ་ཐན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ། ཟླ་དག ༡༡༩ བཀའ། མདོ་སྡེ། ཆ བེ་ཅིང་། ༡༧༩ ལྷ
 ལྷག་བསམ་བསྐྱེད་པའི་མདོ། ཟླ་དག ༥༩ བཀའ། དཀོན་བརྟེན་གསུམ། ཅ བེ་ཅིང་། ༡༩༠་༢༥ ཟླ

བསྟན་འགྲུལ།

སྒྲིབ་དཔོན་ཀླ་མ་ལ་ཤི་ལ། དབུ་མ་སྟངས་པ། ཟླ་དག ༣༤༧ བསྟན། དབུ་མ། ས བེ་ཅིང་། ༡༩༤༧ ས
 མགོན་པོ་ལྷ་རྒྱུལ། ཆོས་དབྱིངས་བསྟོན་པ། ཟླ་དག ༡༡༡༥ བསྟན། བསྟོན་ཆོག་གསུམ། ཀ བེ་ཅིང་། ༡༠༡༠ ཀ
 ——— འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པར་བསྟོན་པ། ཟླ་དག ༡༡༩༠ བསྟན། བསྟོན་ཆོག་གསུམ། ཀ བེ་ཅིང་། ༡༠༡༩ ཀ
 ——— བྱང་རྒྱུ་མེས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ཞེས་བྱ་བ། ཟླ་དག ༡༤༠༠ བསྟན། རྒྱུ་འགྲེལ། ཇི་ བེ་ཅིང་། ༡༩༩༥ ཀ
 ——— དབུ་མ་ཏུ་བཤེས་རབ། ཟླ་དག ༣༤༩༤ བསྟན། དབུ་མ། ཅ བེ་ཅིང་། ༡༩༩༤ ཅ
 ——— རིགས་པ་དུག་ཏུ་བ། ཟླ་དག ༣༤༩༥ བསྟན། དབུ་མ། ཅ བེ་ཅིང་། ༡༩༩༥ ཅ

————— རྟོང་ཉིད་བརྟན་ཅུ་པ། རྩེ་དགེ་ ༣༡༩༧ བསྟན། དབུ་མ། ཙ་ པེ་ཅིང་། ༡༩༩༧ ཙ

————— རྩོད་པ་སྒྲོག་པའི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ། རྩེ་དགེ་ ༣༡༩༨ བསྟན། དབུ་མ། ཙ་ པེ་ཅིང་། ༡༩༩༨ ཙ

————— ཞིབ་མོ་རྣམ་འཐག་ རྩེ་དགེ་ ༣༡༩༩ བསྟན། དབུ་མ། ཙ་ པེ་ཅིང་། ༡༩༩༩ ཙ

————— རིན་ཆེན་སྒྲེང་བ། རྩེ་དགེ་ ༤༡༠༠ བསྟན། སྤྱིང་ཡིག་ གེ་ པེ་ཅིང་། ༡༩༠༠ རེ་

དང་རྒྱལ་བཟང་པོ། སངས་རྒྱལ་གྱི་སའི་རྣམ་པར་བཤད་པ། རྩེ་དགེ་ ༣༩༩༧ བསྟན། མདོ་འགྲེལ། ཆི་ པེ་ཅིང་། ༡༩༩༨ ཆི

དབལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། ཆད་མ་རྣམ་རེས། རྩེ་དགེ་ ༤༡༡༡ བསྟན། ཆད་མ། ཙ་ པེ་ཅིང་། ༡༩༡༡ ཙ

རྩོད་རྩེ་དབལ་ལྷན་ཨ་ཉི་ཤ བདེན་གཉིས་ལ་འཇུག་པ། རྩེ་དགེ་ ༣༩༠༩ བསྟན། དབུ་མ། ཨ་ པེ་ཅིང་། ༡༩༠༩ ཨ

ཡུལ་ཆེན་ཉོག་ཙེ་པ། བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་པའི་རིམ་པའི་མན་དག རྩེ་དགེ་ ༣༩༩༨ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། སྤེ་ པེ་ཅིང་། ༣༠༧༩ སྤེ

སྟོབ་དཔོན་ཉི་པེ་ཏ་ཀ་མ་ལ། རྒྱལ་གསུམ་སྟོན་མེ། རྩེ་དགེ་ ༣༧༠༧ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཙ་ པེ་ཅིང་། ༡༩༩༠ ཙ

འཕགས་པ་ཐོག་སེད། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བསྟན་པ། རྩེ་དགེ་ ༤༠༤༩ བསྟན། སེམས་ཙམ། རི་ པེ་ཅིང་། ༡༩༤༩ རི

————— མདོན་པ་ཀུན་བརྟན། རྩེ་དགེ་ ༤༠༤༩ བསྟན། སེམས་ཙམ། རི་ པེ་ཅིང་། ༡༩༤༠ རི

སྟོབ་དཔོན་རྩོ་རྩེ་སྤྱིང་པོ། གྱེ་རྩོ་རྩེ་བསྟན་པའི་དོན་གྱི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ། རྩེ་དགེ་ ༡༡༩༠ བསྟན། རྒྱུད། ཀ་ པེ་ཅིང་། ༡༩༡༠ ཀ

པཀ་ཆེན་རྒྱ་ལོ་པ། རང་གི་ལྷ་པའི་འདོད་པ་མདོར་བསྟན་པ། པེ་ཅིང་བསྟན་འཇུག་ནས་ཁ་བསྐང་བ་དར་བའི་མའི་པོད།

དུ། ཆོས་ཚན་ཨང་། ༤༩༩༠

རྒྱན་རས་གཟིགས་དབང་ལྷུག་ འགྲེལ་ཆེན་ཉི་མེད་འོད། རྩེ་དགེ་ ༡༩༤༧ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཐ་ པེ་ཅིང་། ༡༩༤༧ ཀ

སྟོབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྷ། བཞི་བརྒྱ་པ་རྩེ་དགེ་ ༣༩༤༤ བསྟན། དབུ་མ། ཆ་ པེ་ཅིང་། ༡༩༤༤ ཆ

————— ཡེ་ཤེས་སྤྱིང་པོ་ཀུན་ལས་བརྟན་པ། རྩེ་དགེ་ ༣༩༤༡ བསྟན། དབུ་མ། ཆ་ པེ་ཅིང་། ༡༩༤༡ ཆ

སྟོབ་དཔོན་ཚྭ་གས་སྤྱང་། བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྟན། རྩེ་དགེ་ ༣༩༠༩ བསྟན། ཤེས་ཕྱིན། ཐ་ པེ་ཅིང་། ༡༩༠༧ ཐ

རྩེ་བརྟན་བྱམས་པ་མགོན་པོ། མདོན་རྟོགས་རྒྱན། རྩེ་དགེ་ ༣༧༥༤ བསྟན། ཤེས་ཕྱིན། ཀ་ པེ་ཅིང་། ༡༩༥༤ ཀ

————— མདོ་རྩེ་རྒྱན། རྩེ་དགེ་ ༤༠༩༠ བསྟན། སེམས་ཙམ། སྤེ་ པེ་ཅིང་། ༡༩༩༡ སྤེ

————— དབུས་མཐའ་རྣམ་འབྱེད། རྩེ་དགེ་ ༤༠༩༡ བསྟན། སེམས་ཙམ། སྤེ་ པེ་ཅིང་། ༡༩༩༡ སྤེ

————— ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་སྤྱིང་པ། རྩེ་དགེ་ ༤༠༩༤ བསྟན། སེམས་ཙམ། སྤེ་ པེ་ཅིང་། ༡༩༩༤ སྤེ

སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེ། མདོ་རྩེ་རྒྱན་གྱི་བཤད་པ། རྩེ་དགེ་ ༤༠༩༤ བསྟན། སེམས་ཙམ། སྤེ་ པེ་ཅིང་། ༡༩༩༧ སྤེ

————— ཉི་ཤུ་པའི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ། རྩེ་དགེ་ ༤༠༩༤ བསྟན། སེམས་ཙམ། ཤི་ པེ་ཅིང་། ༡༩༩༧ ཤི

སློབ་དཔོན་ཅན་གྱི་མི། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སྒྲིམ་པ་ཉི་ཤུ་པ། ལྷེ་དགེ་ ༤༠༡། བསྟན། སེམས་ཅམ། ཉི་པེ་ཅིང་། ༡༡༥༩ ཀྱ
ཞང་ཡེ་ཤེས་སྒྲེ། ལྷ་བའི་བྱུང་པར། ལྷེ་དགེ་ ༤༩༠ བསྟན། ལྷ་ཚོགས། ༩ པེ་ཅིང་། ༡༥༧ ཚ
མ་ཐན་ཆེན་ཞི་བ་འཛོ། དབུ་མ་རྒྱུ། ལྷེ་དགེ་ ༥༥༤ བསྟན། དབུ་མ། ས པེ་ཅིང་། ༡༥༤ ས

———— དབུ་མ་རྒྱུ་གྱི་འགྲེལ་པ་ ལྷེ་དགེ་ ༥༥༥ བསྟན། དབུ་མ་ ས པེ་ཅིང་། ༡༥༥ ས

རྒྱལ་སེམས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ། སློབ་འཇུག ལྷེ་དགེ་ ༥༥༦ བསྟན། དབུ་མ། ལ པེ་ཅིང་། ༡༥༥ ལ

སློབ་དཔོན་ལྷ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་ཚོགས་གསལ། ལྷེ་དགེ་ ༥༥༠ བསྟན། དབུ་མ། འ པེ་ཅིང་། ༡༥༠ འ

———— དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ། ལྷེ་དགེ་ ༥༥༡ བསྟན། དབུ་མ། འ པེ་ཅིང་། ༡༥༡ འ

———— འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ལྷེ་དགེ་ ༥༥༢ བསྟན། དབུ་མ། འ པེ་ཅིང་། ༡༥༢ འ

———— རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པ། ལྷེ་དགེ་ ༥༥༤ བསྟན། དབུ་མ། ཡ པེ་ཅིང་། ༡༥༤ ཡ

———— བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ། ལྷེ་དགེ་ ༥༥༥ བསྟན། དབུ་མ། ཡ པེ་ཅིང་། ༡༥༥ ཡ

———— རྩོད་ཉིད་དོན་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པ། ལྷེ་དགེ་ ༥༥༦ བསྟན། དབུ་མ། ཡ པེ་ཅིང་། ༡༥༦ ཡ

སློབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སློབ་པོ། བདེན་གཉིས་རྣམ་འབྱེད། ལྷེ་དགེ་ ༥༥༡ བསྟན། དབུ་མ། ས པེ་ཅིང་། —

སློབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་རྩོད་མེ། ལྷེ་དགེ་ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ།

སློབ་དཔོན་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་ཞི་བ། དབུ་མ་རྒྱུ་གྱི་འགྲེལ་པ་དབུ་མ་འཇུག་པ། ལྷེ་དགེ་ ༤༠༢ བསྟན། སེམས་ཅམ།

ཉི་པེ་ཅིང་། ༡༡༥༩ ཀྱ

སློབ་དཔོན་ལེགས་ལུན་འབྱེད། ཤེས་རབ་སྒྲིམ་མ། ལྷེ་དགེ་ ༥༥༣ བསྟན། དབུ་མ། ཚ པེ་ཅིང་། ༡༥༣ ཚ

———— དབུ་མ་སློབ་པོའི་འགྲེལ་པ་རྟོག་གོ་འབར་བ། ལྷེ་དགེ་ ༥༥༤ བསྟན། དབུ་མ། ར པེ་ཅིང་། ༡༥༤ ར

ཀྱུ་མཆོན་ས་ར་ཏ། དོ་ཏ་མཛོད་ཀྱི་མུ། ལྷེ་དགེ་ ༥༥༥ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། མེ པེ་ཅིང་། ༥༠༥ མི

———— སླུ་མཛོད་འཆི་མཛོད་རྩོད་མུ། ལྷེ་དགེ་ ༥༥༦ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཞི པེ་ཅིང་། ༥༡༠ ཅི

སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་རྒྱུང་ས། བུ་རྒྱ་པ་ལི་ཏ། ལྷེ་དགེ་ ༥༥༧ བསྟན། དབུ་མ། ཅ པེ་ཅིང་། ༥༥༧ ཅ

སློབ་དཔོན་སྒྲེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ལྷེ་དགེ་ ༥༥༨ བསྟན། ཤེར་ཕྱིན། ༩ པེ་ཅིང་། ༥༡༨ ༩

སློབ་དཔོན་ལྷན་ཅིག་སྒྲིམ་པའི་རྩོད་མེ། དེ་ཐོན་ཉིད་པུ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ། ལྷེ་དགེ་ ༥༥༩ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། མེ པེ་ཅིང་།

བོད་ཀྱི་མཁས་གྲུབ་ནམས་ཀྱི་གསུང་།

- བཀའ་གདམས་ལ་ཚོས། དེབ། མཚོ་ཐོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་དཔར་དུ་བཏབ།
- མཁས་གྲུབ་དགེ་ལེགས་དཔལ་འབྱེད་། (༡༩༥༧-༡༩༩༩) ལྷ་ཁྱིད་ལུན་སེལ་སྒྲོན་མེ། གསུང་འབུམ། བོད། ༡ ཞེལ་དཔར་མ་
ལ་དཔར་བཤུས་ཀྱིས་སོག་སྐ་གུ་རུ་དེ་མས་ལྷི་ལིར་དཔར་དུ་བསྐྱོན།
- འགོས་ལོ་ལྷ་བ་གཞོན་ནུ་དཔལ། (༡༩༩༩-༡༩༩༩) དེབ་ཐེར་ཐོན་པོ། དེབ། རྟོད་ཆ། སི་ཁྲོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་ནས་ཕྱི་
ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་དཔར་དུ་བསྐྱོན།
- རྟོག་ལོ་ལྷ་བ་སྒོ་ལྷན་ཤེས་རབ། (༡༩༧༩-༡༩༩༩) ཚད་མ་རྣམ་པེས་ཀྱི་བསྐྱུས་དོན། བཀའ་གདམས་གསུང་འབུམ་ཕྱོགས་བསྒྲིགས།
བོད། དང་པོ།
- སྤྱིང་ཡིག་བདུད་ཅི་ཐིག་པ། བཀའ་གདམས་གསུང་འབུམ་ཕྱོགས་བསྒྲིགས། བོད། ༡
- རྟོག་ལོ་ལྷ་བ་སྒོ་ལྷན་ཤེས་རབ། (༡༩༩༧-༡༩༩༧) རྒྱུད་ཀྱི་མཛོན་པར་རྟོགས་པ་རིན་པོ་ཆེའི་ཐོན་ཤིང་། གསུང་འབུམ། བོད།
ཆ ས་སྐྱ་བཀའ་འབུམ། བོད། ༩ རྟོག་ལོ་ལྷ་བ་སྒོ་ལྷན་ཤེས་རབ། ༡༩༩༩ ལོར་ཉི་ཤེས་བློ་ལྷོ་རྟོགས་
དཔར་དུ་བཏབ།
- རྟོག་ལོ་ལྷ་བ་སྒོ་ལྷན་ཤེས་རབ། (༡༩༩༧-༡༩༩༧) གསུང་འབུམ་ཤེས་རབ། གསུང་འབུམ། བོད། ༡ ཞེལ་དཔར་མ་ལ་དཔར་བཤུས་ཀྱིས་
སོག་སྐ་གུ་རུ་དེ་མས་ལྷི་ལིར་དཔར་དུ་བསྐྱོན།
- དྲངས་པེས་ལེགས་བཤད་སྟེང་པོ། གསུང་འབུམ། བོད། བ
- དཔལ་པ་དགོངས་པ་རབ་གསལ། གསུང་འབུམ། བོད། མ
- ཏུ་ར་རྟོག་ལོ་ལྷ་བ་སྒོ་ལྷན་ཤེས་རབ། (༡༩༩༧-༡༩༩༧) མཐར་ཐུག་དཔལ་པ་ཆེན་པོ་འཛིན་རྟེན་འཛིན་རྟེན་འདས་པའི་ཚོས་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་གནད་བསྟན་བཅོས་ཡིད་བཞིན་ཞོར་བུ་ལྷ་སྟེང་པོ་པེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་གྲུབ་མཐའི་མཐར་ཐུག་ གསུང་
འབུམ། བོད། ང་ རྟོག་ལོ་ལྷ་བ་སྒོ་ལྷན་ཤེས་རབ། བོད་ལོ་ལྷ་བ་སྒོ་ལྷན་ཤེས་རབ་ལ་གཞི་བཟུང་ནས་རྣམ་ཐུག་དང་ཆེད་བཅུང་ནས་ཕྱི་ལོ་
༡༩༩༩ ལོར་ལྷི་ལིར་དཔར་དུ་བཏབ།
- ཟབ་མོ་གཞན་སྟོང་དཔལ་པའི་བརྒྱུད་འདེབས། གསུང་འབུམ། ང་།
- རྟོག་ལོ་ལྷ་བ་སྒོ་ལྷན་ཤེས་རབ་རིན་ཆེན། (༡༩༩༩ ལོར་འབྲུངས་) གྲུབ་མཐའ་ཀུན་ཤེས། པེ་ཅིན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་ནས་ཕྱི་
ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་དཔར་དུ་བཏབ། དེ་བཞིན་སྐ་ཆ་མཐོ་སྒྲོབ་དཔལ་ས་སྐུའི་སྒྲོབ་གཉེན་ལྷན་ཚོགས་ནས་ཕྱི་ལོ་

༡༠༠༧ ལོར་དཔར་དུ་བཏབ།

དོལ་བྱ་བ་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཚན་ནམ་ཀུན་མཁུན་རྟོན་པ་བཞི་ལྟན། (༡༩༩༩-༡༩༩༩) རི་ཚོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ། གསུང་འབུམ་
ཨེ་པོད་གཉིས་པར་འབྲུལ་ཆ་ཅན་ཞིག་དང་། དེ་ཅིན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱེན་ཁང་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༧ ལོར་དཔར་དུ་
བཏབ་པ། རྩོམ་དཔེ་ཚོགས། སྤྱི་འདུན་དང་པོ། ཡང་། མི་རིགས་དཔེ་སྐྱེན་ཁང་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་དཔེ་
དབ་གཟུགས་སུ་དཔར་དུ་བཏབ།

ལྷ་པ་ཚོས་ཀྱི་མེད། (༡༩༠༩-༡༩༩༩) ཚད་མ་ཡིད་ཀྱི་སྤྲན་སེལ། བཀའ་གདམས་གསུང་འབུམ་ལྷོགས་བསྐྱིགས་པོད་བཏུན་པ།
སི་ཁྲོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱེན་ཁང་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༩ ལོར་དཔེ་གཟུགས་སུ་དཔར་དུ་བཏབ།

ཚལ་པ་ཀུན་དག་འདྲོ་རྩེ་(༡༩༠༩-༡༩༩༩) དེབ་ཐེར་དཔར་པོ། མི་རིགས་དཔེ་སྐྱེན་ཁང་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་དཔར་དུ་བཏབ།
རོང་སྟོན་གྲུ་རྒྱལ་མཚན། ཅུ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་འགྲེལ་པ། གཤམ་ཆེན་བཙོ་བཀྲད། དབུ་མ། ལ་གྲུ་རྩ་སྤྲོ་མ་དང་དོར་གླིང་ས་སྐྱ་
ཚོས་འཕེལ་གླིང་མཐོ་སྒོ་བ་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༩ ལོར་དཔར་དུ་བཏབ། དེ་བཞིན་སི་ཁྲོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱེན་
ཁང་ནས་དབ་གཟུགས་སུ་ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༩ ལོར་དཔར་དུ་བཏབ་པ་པོད་ཆ་པའི་ནག་པུགས།

ས་པར་ཀུན་དག་འབྲུལ་མཚན། (༡༩༩༩-༡༩༩༩) སྤོམ་གསུམ་རབ་དབྱེ། གསུང་འབུམ། ན་ས་སྐྱ་བཀའ་འབུམ། པོད། ༥
སྤེ་དགོ་དཔར་མ་ལ་གཞི་བཟུང་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་ཉི་ཤེས་ལྷོ་ལྷོ་ནས་དཔར་དུ་བཏབ།

གསེར་མདོག་པར་ཆེན་གྲུ་མཚན་ལྟན། (༡༩༩༩-༡༩༩༩) རྩོག་ལོ་ལྷ་བ་ཆེན་པོས་བསྟན་པ་རི་ལྷ་རབ་སྐྱེང་ས་བའི་རྩུལ།
གསུང་འབུམ། པོད། མ་ཀུན་བཟང་སྟོབས་རྒྱས་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་ཕྱི་ལོ་དཔར་དུ་བཏབ།

རུས་པའི་རྒྱན་ཅན། རྩེ་བཙུན་མི་ལ་རས་པའི་མགུར་འབུམ། དེབ། མཚོ་སྟོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱེན་ཁང་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་
དཔར་དུ་བཏབ།

ལུ་སྒྲིག་པའི་ཁུངས་བཅའ་གྱི་ཡིག་ཆ་ཁག

ཚོས་ཡང་དག་པར་སྤྱད་པའི་མདོ། ཟླ་དག ༡༩༡ བཀའ། མདོ་སྒྲེ། ༩ བེ་ཅིང་། ༢༠༥ ཟླ

འོད་སྤྱང་གི་ལེའུ། ཟླ་དག ༡༧ བཀའ། དཀོན་བཅུགས། ༩ བེ་ཅིང་། ༧༠༥༩ འི

ཡང་དག་ལྟར་པའི་མདོ། གནས་བརྟན་སྤེལ་པའི་ལྷགས་ཀྱི་ཕ་ལོའི་སྤྱད་དུ་བཞུགས། ཉི་ཉོང་གི་མཁས་པ་ཡོ་གྱི་ཕུམ་ཉོན་ཐོས་ཕྱོགས་
བསྒྲིགས་མཛད་པའི་མཛོད་རང་འགྲེལ་སོགས་ནས་མདོ་ལུང་དང་ས་པ་རྣམས་ཀྱི་རེ་ལུ་མིག་ ཀྱི་ཉོ། ཉི་ཉོང་ནས་བྱི་ལོ་ ༡༩༡༥
ལོར་དཔར་དུ་བཏབ་པ།

མགོན་པོ་ལྷ་སྤྱབ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་འགྲེལ། ཟླ་དག ༡༥༠༠ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། རི་ བེ་ཅིང་། ༡༩༧༧ གི

————དབུ་མ་ཅུ་བ་ཤེས་རབ། ཟླ་དག ༣༡༩༥ བསྟན། དབུ་མ། ཅུ་ བེ་ཅིང་། ༡༩༩༥ ཅུ་

————རྩོད་པ་རྒྱོག་པའི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ། ཟླ་དག ༣༡༩༡ བསྟན། དབུ་མ། ཅུ་ བེ་ཅིང་། ༡༩༩༡ ཅུ་

————སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ། ཟླ་དག ༣༡༩༧ བསྟན། དབུ་མ། ཅུ་ བེ་ཅིང་། ༡༩༩༧ ཅུ་

————སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པ། ཟླ་དག ༣༡༩༡ བསྟན། དབུ་མ། ཅུ་ བེ་ཅིང་། ༡༩༩༡ ཅུ་

སྟོབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྷ། བཞི་བརྒྱ་པ། ཟླ་དག ༣༡༩༥ བསྟན། དབུ་མ། ༩ བེ་ཅིང་། ༡༩༩༥ ཆུ་

ཐུབ་ཆེན་མི་ཉི་པ། དེ་ཁོན་ཉིད་བཅུ་པ། ཟླ་དག ༣༡༩༥ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ༩ བེ་ཅིང་། ༣༠༥༠ མི

ཞང་ཡེ་ཤེས་སྒྲེ། ལྷ་བའི་ཁུང་པར། ཟླ་དག ༥༩༥༠ བསྟན། ལྷ་ཆོགས། ༩ བེ་ཅིང་། ༡༩༥༧ ཆུ་

སྟོབ་དཔོན་ལྷ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་ཆོག་གསལ། ཟླ་དག ༣༡༩༠ བསྟན། དབུ་མ། ༩ བེ་ཅིང་། ༡༩༩༠ འ

————འཕུག་པ་རང་འགྲེལ། ཟླ་དག ༣༡༩༡ བསྟན། དབུ་མ། ༩ བེ་ཅིང་། ༡༩༩༡ འ

སྟོབ་དཔོན་ཤེས་པ་འཕྲུང་སྟོ་གོས། རྒྱུད་འཕུག་འགྲེལ་པ། ཟླ་དག ༣༡༩༡ བསྟན། དབུ་མ། ༩ བེ་ཅིང་། ༡༩༩༡ འ

ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པར་བསྟོན་པ། བོད་སྤྱད་དུ་མ་བཞུགས་ཀྱང་གྲགས་ཆེ།

སྟོབ་དཔོན་ལྷ་ཉི་ཤེས་པའི་རྩོ་རྒྱ། དེ་ཁོན་ཉིད་བཅུ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ། ཟླ་དག ༣༡༩༥ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ༩ བེ་ཅིང་།

༣༠༩༩ མི

སྟོང་ཆེན་རབ་འབྱམས་པ། (༡༩༠༥—༡༩༩༩) རྩོགས་པ་ཆེན་པོ་སེམས་ཉིད་འཕགས་པའི་འགྲེལ་པ་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ། བོད་ཀྱི་གཙུག་

ལག་གཅེས་བཀྲམ་པོད་ཐེང་། ༩ བྱི་ལོ་ ༡༠༠༧ ལོར་ཕྱི་ལོར་དཔར་དུ་བཏབ་པ།

——ཡིད་བཞིན་མཛོད་འགྲེལ་པ། གསུང་འབུམ། ༡ ཟླ་དགེ་དཔར་མ་ལ་གཞི་བཟུང་ནས་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཚན་དང་མཆོན་
བཅེ་སྤྱོད་ཁང་གི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོར་ལྷོ་ཡིད་དཔར་དུ་བཏབ།

ལུ་བྱུག་དབུ་མའི་གཏན་ཆོག་གི་གོ་དོན་རིན་ཆེན་ཤིང་བ། བེ་ཅིང་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༥ ལོར་དཔར་བཏབ།
གངས་ཅན་མཁས་གྲུབ་རིམ་བྱོན་གྱི་མིང་མཛོད། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་ཀན་སུ་ཁུ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་ནས་དཔར་དུ་
བསྐྱུན།

གོ་རམས་བསོད་ནམས་སེཌ། (༡༩༩༩-༡༩༩༩) ལྷ་བའི་ཤན་འབྱེད་ཐེག་མཆོག་གནད་གྱི་སྒྲ་ཟེར། གསུང་འབུམ། བོད། ༣ ས་
སྐྱ་བཀའ་འབུམ། བོད། ༡༩ ཟླ་དགེ་དཔར་མ་ལ་གཞི་བཟུང་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༥ ལོར་ཉི་ཉོང་གློ་ལྷོ་ནས་དཔར་དུ་བཏབ།
རྩེ་ཅོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ། (༡༩༩༧-༡༩༩༩) བྱང་རྒྱལ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ། གསུང་འབུམ། བོད། ༥ ཞེས་དཔར་མ་ལ་དཔར་བཅུས་
གྱིས་སོག་སྤྱ་གུ་རུ་དེ་མས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༥ ལོར་ལྷོ་ཡིད་དཔར་དུ་བསྐྱུན།

——དྲང་རིས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ། གསུང་འབུམ། བོད། ༥

——རྩ་ཤེས་ཀྱི་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱུ་མཚོ། གསུང་འབུམ། བོད། ༥

——དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ། གསུང་འབུམ། བོད། ༥

རྩ་རྒྱུ་ཐ་ཀྱན་དགའ་སྦྱོལ་མཆོག་(༡༩༩༩-༡༩༩༩) རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང་། དེ། སི་ཁྲོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩
ལོར་དཔར་དུ་བཏབ།

སྟག་ཆང་ལོ་རྒྱུ་བཤེས་རབ་རིན་ཆེན། (༡༩༩༩ ལོར་འབྲུངས་) གྲུབ་མཐའ་ཀུན་ཤེས། དེ། བེ་ཅིང་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་ནས་
ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་དཔར་དུ་བཏབ།

ལུ་བྱུག་སྤྱོད་བཟང་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ། (༡༩༩༧-༡༩༩༩) གྲུབ་མཐའ་ཤེས་ཀྱི་མེ་ལོང་། བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བཏུས་བོད་ཤིང་།
༩༩ ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༧ ལོར་ལྷོ་ཡིད་དཔར་དུ་བཏབ།

ལྷ་པ་ཆོས་ཀྱི་སེཌ། (༡༩༩༩-༡༩༩༩) དབུ་མ་ཤར་གསུམ་སྙོང་བུན། ཕྱི་རྒྱལ་བ་Helmut Tauscher ནས་ལུ་བྱུགས་བྱས་
བའི་དེབ་Wiener studien zur Tibetologie und Buddhismuskunde HEFT 43 Wien 1999

ལུ་སྟོན་རིན་ཆེན་གྲུབ། (༡༩༩༩-༡༩༩༩) བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་གསལ་བར་བྱེད་པ་མཛོས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱན། བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་
གཅེས་བཏུས་བོད་ཤིང་། ༡༧ བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་རིགས་ཀྱི་ཆོས་སྒོར། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༧ ལོར་ལྷོ་ཡིད་དཔར་དུ་བཏབ།

—— སྒྲོད་འཇུག་འགྲེལ་པ་བྱང་རྒྱུ་གི་སེམས་གསལ་བར་བྱེད་པ་སྒྲུབ་པའི་འོད་ཟེར། གསུང་འབུམ། ༩ International Academy of Indian Culture, New Delhi, 1971

—— ཆོས་འབྱུང་། དེབ། བོད་ནས་དེབ་གཟུགས་སུ་དཔར་དུ་བཏབ་པ་ལ་གཞི་བཟུང་ནས་སྒྲོ་སྒྲིང་དཔེ་མཛོད་ནས་ཕྱི་ལོ་
 ༡༩༩༡ ལོར་དཔར་དུ་བཏབ།

མན་ངག་ལྟ་བུའི་ཕྱིང་བ། རོང་ཆོས་པ་རྒྱུ་ཏའི་གསུང་འབུམ། དེབ་དང་པོ། སི་ཁྲོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱན་ཁང་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་
 དེབ་གཟུགས་སུ་དཔར་དུ་བཏབ།

འཛམ་གང་མཁན་པོ་སྒྲོ་བློས་གྲགས་པ། རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་ཐེག་པ་མཚན་གི་གནས་ལུགས་ཟབ་མོའི་དོན་རྣམ་པར་ངེས་པ་རྩེ་རྩེ་
 བླ་པ་ཆེན་པོའི་རིང་ལུགས་འཛིགས་མེད་གདོང་ལུང་རྩེ་རྩེ་གསུང་འབུམ། བོད་གཉིས་པ། འཛམ་གང་དཔར་མ་ལ་དཔར་
 བཤུས་ཀྱིས་རྩ་ས་བོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་དཔར་དུ་བསྐྱན།

མེད་མངའ་པ་གཞོན་ཅུ་སྒྲོ་བློས། བཞི་བརྒྱ་བའི་འགྲེལ་པ། དེབ། ས་སྐྱ་སྒྲོ་བ་གཉེར་བ་བདེ་དོན་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༤ ལོར་ས་ར་ཏ་
 བ་ལེགས་བཤད་གཉེར་མཛོད་ཁང་ནས་དཔར་དུ་བཏབ།

རོང་སྟོན་ཤུག་རྒྱལ་མཚན། (༡༩༧༧—༡༩༩༩) དབུ་མ་རྩེ་བའི་རྣམ་པའདད་ཟབ་མོའི་དེ་ཁོན་ཉིད་སྒྲུང་བ། ས་ར་དཔལ་ལྷན་ས་
 སྐུའི་སྒྲོ་བ་གཉེར་ལྷན་ཚོགས་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༧ ལོར་དེབ་གཟུགས་སུ་དཔར་བཏབ།

རོང་ཆོས་པ་རྒྱུ་ཏ། (༡༩༩༩—༡༩༩༩) ལྟ་བུའི་བཟོད་བྱང་། དེབ་གཉིས་པ། སི་ཁྲོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱན་ཁང་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩
 ལོར་དེབ་གཟུགས་སུ་དཔར་དུ་བཏབ།

ས་སྐྱ་པ་རྒྱུ་ཏ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན། (༡༩༩༩—༡༩༩༩) མཁས་འཇུག་གསུང་འབུམ། བོད། ས་སྐྱ་གོང་མ་རྣམ་ལུང་གསུང་འབུམ་
 དཔེ་བསྐྱར་མ་ལས་ས་སྐྱ་པ་རྒྱུ་ཏའི་གསུང་འབུམ། དེབ་བཞི་པ། མེས་པོའི་བྱུང་བཞག་བོད་ཕྱིང་། ༡༩

—— ཐུབ་པ་དགོངས་གསལ། གསུང་འབུམ། བ ས་སྐྱ་གོང་མ་རྣམ་ལུང་གསུང་འབུམ་དཔེ་བསྐྱར་མ་ལས་ས་སྐྱ་པ་རྒྱུ་ཏའི་
 གསུང་འབུམ། དེབ་དང་པོ། མེས་པོའི་བྱུང་བཞག་བོད་ཕྱིང་། ༡༩

—— གཞུང་ལུགས་ལེགས་པར་བཤད་པ། ས་སྐྱ་གོང་མ་རྣམ་ལུང་གསུང་འབུམ་དཔེ་བསྐྱར་མ་ལས་ས་སྐྱ་པ་རྒྱུ་ཏའི་གསུང་
 འབུམ། དེབ་དང་པོ། མེས་པོའི་བྱུང་བཞག་བོད་ཕྱིང་། ༡༩

གསང་སྐྱགས་གསར་རྩིང་གི་ལྟ་བུའི་རྣམ་གཞག་ལེགས་པའདད་ཀུན་བཏུས། རྣམ་རྒྱལ་གྱི་ཆོང་གེས་ཡོན་ལྷན་ཚོགས་ནས་ཕྱི་ལོ་
 ༢༠༠༩ ལོར་དཔར་དུ་བཏབ།

སུམ་པ་ཡེ་ཤེས་དཔལ་འབྱོར། (༡༧༠༤-༡༧༥༥) ཚོས་འབྱུང་དཔག་བསམ་ལྗོན་བཟང་། ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་ནས་

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་དེབ་གཟུགས་སུ་དཔར་བཏབ།

གསེར་མདོག་པའ་ཆེན་ཤྲ་ཀྱ་མཆོག་ལྷན། (༡༩༩༥-༡༩༩༧) དབུ་མའི་བྱང་ཚུལ། འབྲུག་ཡུལ་པ་ཇོ་སྤིང་ལོག་མིན་གཉིས་པ་དགོན་

གྱི་དཔར་མ་ལ་གཞི་བྱས་ནས་ཀྱན་བཟང་སྟོབས་རྒྱས་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་ཕྱི་ལོར་དེབ་ཆེན་དུ་དཔར་དུ་བཏབ།

བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བུས་ཕྱོགས་སྒྲིག་འགན་འཛིན། ཐུབ་བསྟན་སྒྲིག་པ།
དཔེ་འདིའི་ལུ་སྒྲིག་པ་གཙོ་བོ། ཐུབ་བསྟན་སྒྲིག་པ། གློ་བཟང་ཚོས་དར།
མ་དཔེ་ཀམ་པུ་ཀར་འཇུག་རྒྱའི་འགན་འཛིན། དགའ་ཤར་དཔེ་མཛོད་ཁང་།
དབར་སྒྲིག་འགན་འཁུར་བ། གློ་བཟང་ཚོས་དར།
དཔེ་སྒྲིག་འགན་འཁུར་བ། གློ་བཟང་ཚོས་དར།

བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བུས་བོད་ཕྱིང་། ༡༥

ཟབ་མོ་ལྷ་བའི་བྱད་པར་བཤད་པ།

བཛོད་བྱ། ཟབ་མོ་དབུ་མའི་ལྷ་བའི་སྒྲོལ།

བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཞིབ་དཔྱད་ཁང་ནས་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་དང་དབར་སྒྲིག་ལུས།
སྤྱི་ལོ་ ༢༠༡༠ ལོར་ལྷ་ལིར་དཔར་ཐངས་དང་པོ་བསྒྲིག།